Juu³ tyʉ² ’e gafaa’²¹ Dios tya’ tsá²

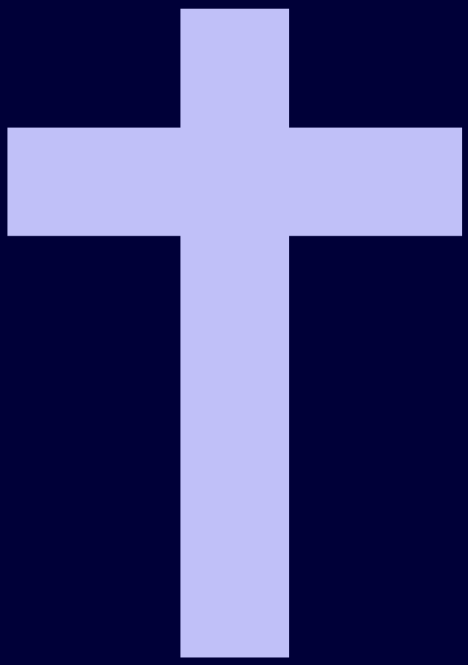

New Testament in Chinantec, Quiotepec (MX:chq:Chinantec, Quiotepec)

Juu^{3} tyʉ^{2} ʼe gafaaʼ^{21} Dios tyaʼ tsá^{2}

New Testament in Chinantec, Quiotepec (MX:chq:Chinantec, Quiotepec)

copyright © 1983 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Quiotepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Quiotepec [chq], Mexico

Copyright Information

© 1983, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Quiotepec

© 1983, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022
3808f8d2-c323-5477-a114-0f18fe74613e

Contents

SAN MATEO 1
SAN MARCOS 49
SAN LUCAS 79
SAN JUAN 128
HECHOS 167
ROMANOS 214
1 CORINTIOS 235
2 CORINTIOS 255
GÁLATAS 268
EFESIOS 276
FILIPENSES 284
COLOSENSES 289
1 TESALONICENSES 294
2 TESALONICENSES 298
1 TIMOTEO 301
2 TIMOTEO 307
TITO 311
FILEMÓN 314
HEBREOS 316
SANTIAGO 331
1 PEDRO 337
2 PEDRO 343
1 JUAN 347
2 JUAN 352
3 JUAN 353
JUDAS 354
APOCALIPSIS 356

Júu³ tyʉ́² 'e gajmaa¹a San Mateo

'Lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³ tya' Jesucristo

1 'E lo-o coon²¹ jí² 'e taai² jileei'²¹ tsacøøi'¹³ tya' Jesucristo, jaain²¹ jún² tya' 'lɨɨ²¹² David joongɨ tya' 'lɨɨ²¹² Abraham 'ii.

2 'In Abraham do jmii²¹ Isaac, joon Isaac do jmii²¹ Jacob, Jacob do jmii²¹ Judá coon'¹³ 'in ruu'²¹i catyaai² do.

3 Judá do jmii²¹ Fares coon'¹³ Zara joon sáa³o sii²¹ Tamar. Joon 'in Fares do jmii²¹ Esrom, Esrom do jmii²¹ Aram.

4 Aram do jmii²¹ Aminadab, Aminadab do jmii²¹ Naasón, Naasón do jmii²¹ Salmón.

5 Salmón do jmii²¹ Booz joon sáa³a sii²¹ Rahab. Joon 'in Booz do jmii²¹ Obed joon sáa³a Obed sii²¹ Rut. Obed do jmii²¹ Isaí.

6 Isaí do jmii²¹ røøi¹³ David. Joon røøi¹³ David do gasáa¹i Salomón coon'¹³ tsamɨ́² 'in galɨ́² tsamɨ́² tya' Urías.

7 'In Salomón do jmii²¹ Roboam, Roboam do jmii²¹ Abías, Abías do jmii²¹ Asa,

8 Asa do jmii²¹ Josafat, Josafat do jmii²¹ Joram, Joram do jmii²¹ Uzías.

9 Uzías do jmii²¹ Jotam, Jotam do jmii²¹ Acaz, Acaz do jmii²¹ Ezequías.

10 Ezequías do jmii²¹ Manasés, Manasés do jmii²¹ Amón, Amón do jmii²¹ Josías.

11 Josías do jmii²¹ Jeconías coon'¹³ tsaruu'²¹i. 'Yiia'¹³ joon ngajée¹i tsá² seein²¹ Babilonia 'in tsá² Israel sɨ'ñúu¹mo fu goo¹o.

12 Joon mo taain²¹² tsá² Israel Babilonia Jeconías do gasáa¹i Salatiel. Joon 'in Salatiel do jmii²¹ Zorobabel.

13 Zorobabel do jmii²¹ Abiud, Abiud do jmii²¹ Eliaquim, Eliaquim do jmii²¹ Azor.

14 Azor do jmii²¹ Sadoc, Sadoc do jmii²¹ Aquim, Aquim do jmii²¹ Eliud.

15 Eliud do jmii²¹ Eleazar, Eleazar do jmii²¹ Matán, Matán do jmii²¹ Jacob.

16 Jacob do jmii²¹ José. José do gacu'²mo cwoo²¹o María 'in lɨ́ɨ¹i sáa³ Jesús 'in sii²¹o jon Cristo.

17 Joon mo galiseein²¹ 'lɨɨ²¹² Abraham ca galiseein²¹ 'lɨɨ²¹² David galiseein²¹ daytyúuin² jmii²¹ tsá². La joon jon galiseein²¹ dyatyúuin² jmii²¹ tsá² ca mo galiseein²¹ 'lɨɨ²¹² David ca ngalíin² tsá² Israel sɨ'ñúu¹mo fu Babilonia. Joon dyatyúuin²gɨ jmii²¹ tsá² galiseein²¹ 'e la nʉ'gɨ 'e galiseein²¹ Cristo.

Mo galiseein²¹ Jesucristo

18 La no-o galɨ́² mo galiseein²¹ Jesucristo. María, 'in ilíin²in sáa³ Jesús, niganá¹ júu³ coon'¹³ Sé³. Pe la nʉ'gɨ icwaa¹a caain²¹ coon'¹³ Sé³ do gacáan¹in María yʉʉn²¹ coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyʉ́² tya' Dios.

19 Joon ñʉʉ'¹ tya'o Sé³ do, tsʉ jaain²¹ tsá² tyúi¹ 'ii, jo gali'iin²¹²in 'e faa'²¹ tsá² 'laa'²¹ tya'a, jiin'¹³ 'iin²¹²in itíuu²mo 'ido la jo ñii¹ tsá² fuu²¹.

20 Joon la 'ɨɨ²¹² 'ɨ¹-tsi Sé³ jilaa'²¹ 'elo lawa'a 'e cɨɨ¹o gajnéi¹ jaain²¹ ángel tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' tyaníi¹i joon gajin'²in:

—Sé³, jún² tya' 'lɨɨ²¹² David 'nʉ, 'ii'¹³mo'o María do lawa tsamɨ́² tyi'i. Jo jmaa²'a 'goo'²¹ tsʉ 'in yʉʉn²¹ gacáan¹in do, 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyʉ́² tya' Dios do.

21 Iliseein²¹ jaain²¹ xuui²¹² tsañʉʉ'¹ tya'a iunsii²¹'i JESÚS. Ilisii²¹ la joon tsʉ 'wii'¹³ ijmáa¹a tiin'¹³ tsá² tya'a jilaa'²¹ tsaa² tya'a.

22 Jilaa'²¹ 'elo galɨ́¹ la joon 'e untsiin¹in júu³ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' 'e gafaa'²¹ tsá² tya'a la mo jéei¹³. Gajin'²o:

23 Jaain²¹ sɨmɨ́² icáan²in yʉʉn²¹, joon iliseein²¹ yʉʉn²¹ tsañʉʉ'¹ tya'a.
Joon iunsii²¹ 'ii Emanuel.
('E 'øø'²¹tsi tsá² 'e sii²¹: Dios jee²¹² jna'.)

24 Joon mo gajná²-tsi Sé³ do gajmaa¹a jiin'¹³ la jin'² ángel tya' Ña'ñʉ'¹ʉ'. Joon ga'ii'²¹mo María lawa tsamɨ́² tya'o.

25 Pe jo 'ee gajmaa¹a coon'¹³ 'ido ca galiseein²¹ 'in xuui²¹² tsañʉʉ'¹ nifu joon gaunsii²¹ 'ii JESÚS.

2

Jalíin² 'in 'øøi'²¹-tsí lɨ tyíin¹ sáa³ Jesús

1 Jesús galiseein²¹ fu coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Belén 'e náa¹ coon²¹ 'wó² 'e sii²¹ Judea. Herodes lɨɨ¹i røøi¹³ 'yiia'¹³ joon.

Joon gatyalíin^{2} 'inlí̱ɨ^{13} røøi^{13} magos, tsá^{2} jmɨ^{212}-tsi 'ii. Gatyalíin^{2} fu Jerusalén jalíin^{2} lɨ 'yeei^{21} ñi'^{1} do.

2 Joon gaunngɨ^{1}ɨ 'in tsá^{2} do:

—¿Xiiafu tyíin^{1} 'in røøi^{13} 'in nigaliseein^{21} tya' tsá^{2} Israel? Tsʉ jna'a naa^{21}a'a lɨ' lɨ 'yeei^{21} ñi'^{1} joon ganee^{212}na'a nʉ́ʉ^{1} tya'a. Joon nijalii^{21}i'i jaun'goo^{21}o'o 'ii.

3 Joon mo ganúu^{2}un røøi^{13} Herodes 'elo lí̱ɨ^{1} 'láai^{2} ga'ɨ^{1}-tsi 'áai^{1} coon'^{13} jileei'^{21} 'in néei^{1} Jerusalén do.

4 Joon 'in røøi^{13} do gatø'^{1}ø jileei'^{21} 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} coon'^{13} 'in tɨfo'^{2} tya' ley tya' 'in tsá^{2} do. 'E 'iin^{212}in litsáai^{1}-tsi xiiafu iliseein^{21} Cristo.

5 Joon 'in tsá^{2} do 'in gatø'^{1} røøi^{13} do gajin'^{2}in:

—Fuu^{21} Belén joon iliseein^{21} Cristo. Tsʉ 'in tsá^{2} 'in gafaa'^{21} júu^{3} tya' Dios calɨ gataan^{1}an ni jí^{2} 'elo:

6 Joon 'nʉ-ʉ, fuu^{21} Belén 'e náa^{1} lɨ roon^{1}on 'wó^{2} tya' Judá,
jo lí̱ɨ^{2}u'u 'in pi'^{3}gɨ la jee^{212} jileei'^{21} 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'e 'wó^{2} lo;
tsʉ icwo'í̱ɨ^{1}i jee^{212} lo jaain^{21} tsá^{2} feei'^{1} 'in tyʉ'^{2} to^{2} tsá^{2} tyiia 'in seein^{21} Israel.

7 Joon gatø'^{1}ø Herodes 'in tsá^{2} 'øøi'^{21}-tsi do 'uun^{21}mo, gaunngɨ^{1}ɨ coon'^{21} tún^{2} lɨ gan-goo^{1}o ni'íi^{1}in 'in nʉ́ʉ^{1} do.

8 Joon gasii^{1} ni'^{2}i 'in tsá^{2} 'øøi'^{21}-tsi do fu Belén. Joon jin'^{2}in:

—Cwolíin^{2}naa', cwo'nee'^{21}naa' 'in xuui^{212} do. Joon mi tyee'^{1}naa' 'ii joon jmáa^{13}aa' jna júu^{3} iní^{3}ii niun'goo^{21}oo jon 'ii.

9 Joon mo ganúu^{2}un 'in tsá^{2} 'øøi'^{21}-tsi do júu^{3} tya' røøi^{13} do ngalíin^{2}mo joon no. Joon 'in nʉ́ʉ^{1} do 'in ganíi^{2}in 'in tsá^{2} 'øøi'^{21}-tsi fu lɨ née^{1}i fu lɨ 'yeei^{21} ñi'^{1} ngóo^{1}o nifugɨxʉ lɨ ngalíin^{2} 'in tsá^{2} do. Ngoo^{21}o ca ga'í̱ɨ^{2} fu yʉ' lɨ raain^{1} 'in xuui^{212} do.

10 Jløø'^{3}mo 'áai^{1} 'in tsá^{2} 'øøi'^{21}-tsi mo ganíi^{2}in 'in nʉ́ʉ^{1} do.

11 Joon mo gangatáa^{1}i inʉʉ do gangaa^{1}i yʉʉn^{21} do coon'^{13} sáa^{3}a. Joon gasi'^{2}i 'wo-jníi^{1}i tyani 'in yʉʉn^{21} do joon gaun'goo^{21}o 'ido. Joon ganá^{1} cwóo^{1} tya'a icwo'^{1}o 'in yʉʉn^{21} do cwanáa^{1} coon'^{13} fuu^{212} sʉ́n^{2} coon'^{13} jmɨ'^{3} 'mó^{2} jmafuu^{21} sii^{21} mirra.

12 Joon Dios gajmaa^{1}a gacɨ^{1}ɨ 'in tsá^{2} do 'e jo tsalíin^{2}gɨ lɨ' lɨ tyíin^{1} Herodes do. Joon ngaliin^{1}mo fuu^{21} goo^{1}o fu^{1} lɨ' xiia'^{21}.

Mo nangó^{1} yʉʉn^{21} Jesús fu Egipto

13 Mo ngayuui'^{13} ngaliin^{1} 'in tsá^{2} 'øøi'^{21}-tsi do la 'ɨɨ^{212} cí̱^{1} Sé^{3} gajné^{1}i jaain^{21} ángel tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Sé^{3} do:

—Ráan^{2}u, jée^{1}i yʉʉn^{21} coon'^{13} sáa^{3}a cwolíin^{2}naa' Egipto. Joon cwotaan^{212}moo' do ca mi jmáa^{3}aa júu^{3} tsʉ Herodes i'naa'^{21}in 'in yʉʉn^{21} do ijnga'^{2}mo.

14 Joon garoon^{1}on Sé^{3} joon lɨ 'woo^{1} ngalíin^{2} jée^{1}i yʉʉn^{21} do coon'^{13} sáa^{3}a fu Egipto.

15 Do-o taan^{1}in ca gajún^{1}mo Herodes do. La lo-o galí̱^{1} 'e gatsín^{1} júu^{3} tya' tsá^{2} gafaa'^{21}a júu^{3} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' la mo jéei^{1} 'in gajin'^{2}in: "Tø'^{3}oo Yʉʉn^{21} Tyiia 'in taain^{212} fu Egipto."

Tyʉ'^{2} Herodes to^{2} 'e júun^{2}in jileei'^{21} yʉʉn^{21} seein^{21} fu Belén

16 Mo galili'^{3}i Herodes 'e nigacon'^{2}on 'in tsá^{2} 'øøi'^{21}-tsi 'ii tóo^{2}, 'áa^{1}mo gatsá^{2} 'nii'^{21}-tsi joon gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} júun^{2}in jileei'^{21} yʉʉn^{21} tsañʉʉ'^{1} 'in ni ngó^{1} tún^{2} jiin'^{1} lɨ la 'wó^{1}. Jileei'^{21} yʉʉn^{21} tsañʉʉ'^{1} 'in seein^{21} Belén joongɨ lɨ' caai^{1} Belén gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} júun^{2}in. Tsʉ la joon gajin'^{2}in 'in tsá^{2} 'øøi'^{21}-tsi do 'e nigangaa^{1}i 'in nʉ́ʉ^{1} do.

17 Joon coon'^{13} la joon ngatiin'^{13} júu^{3} tya' 'lɨɨ^{212} Jeremías 'in gacwo^{1} júu^{3} tya' Dios ca la mo jéei^{1}. Gajin'^{2}in:

18 'Áai^{1} 'náa^{1} 'goo^{21} fuu^{21} Ramá cɨ'^{2}ɨ xuui^{212}-tsi 'áai^{1} tsʉ Raquel cɨ'^{2}ɨ cwáain^{1} tya' jóon^{1}on.
Pe jo 'iin^{212}in wa'a cwo'^{1} tsá^{2} 'ii fo'feei'^{1} tsʉ najún^{1}mo yʉʉn^{21} tya'a.

19 Pe mo gangɨɨ^{1}in gajúin^{1} Herodes gací̱ɨ^{1}ɨ Sé^{3} fu Egipto do joon gajnéi^{1} jaain^{21} ángel tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'in jin'^{2} sɨɨ'^{21}ɨ 'ii:

20 —Ráan^{2}un, cweei'^{1} tee^{1}e xuui^{212} coon'^{13} sáa^{3}a fu Israel tsʉ nijúun^{2}mo 'in 'iin^{212}in ijn-gaai'^{2} 'ii.

21 Joon Sé^{3} do garoon^{1}on joon gatøø^{1}ø xuui^{212} do coon'^{13} sáa^{3}a fu Israel.

22 Pe mo galili'^{3}i Sé^{3} do 'e jóon^{1} Herodes sii^{21} Arquelao tyʉ'^{2}ʉ to^{2} fu Judea 'goo'^{21}o

tsalíin² do. Joon coon'¹³ 'e cɯɯ¹o gajmaa¹a
Dios 'ii júu³ wa tsalíin² fu lɨ sii²¹ Galilea.
23 Joon mo gatyalíin² lɨ sii²¹ Galilea joon
ngacwaa²¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Nazaret. La
joon galɨ́¹ 'e gatsín¹ júu³ gafaa'²¹a tsá²
cwoo¹o júu³ tyɨ́² tya' Dios la mo féei¹ 'in
jin'²in:
—Iunsii²¹ tsá² 'ii: tsá² Nazaret.

3

Cwoo¹o Wó³ saai²¹ tsá² jmɨɨ²¹ júu³ tya' Dios coon²¹ lɨ jo 'iin tsá² seein²¹

1 La jee²¹² tyíin¹ Jesús Nazaret ga'láa² Wó³
saai²¹ tsá² jmɨɨ²¹ 'wii²¹² cwoo¹o júu³ tyɨ́² tya'
Dios lɨ jo 'in tsá² seein²¹ coon²¹ lɨ sii²¹ Judea.
2 Joon gajin'²in:
—Cwojaa'²¹-'oo' coon'¹³ Dios tsɯ tɨ lɨ tyɯ'²
Dios to² jee²¹² tsá².
3 Jaain²¹ tsá² 'in gacwoo¹o júu³ tya' Dios
la mo jéei¹ sii²¹ Isaías gafaa'²¹a cwáain¹ tya'
Wó³ do mo gajin'²in:
Tá² coon²¹ ni 'oo¹o jaain²¹ tsá² fu coon²¹ lɨ
jo 'in tsá² seein²¹, jin'²in:
"'Ijó¹ Ña'ñɯ'¹ɯ'. Tyaa²aa' tyɨ́² tyii' i'ii'¹³moo'
'ii, tsáa¹mo-'oo' 'e tyú¹moo'",
jin'² Isaías.
4 Joon sɨɨn'³ Wó³ lɨ́¹ jñɨ́² camello, joon 'e
'ñɨɨ¹ tu'²gɨ lɨ́¹ coon'¹³ loo²¹. Joongɨ 'e gø'²ø
jmaai'² sɨnii'²¹ coon'¹³ to'² sá² moo'²¹.
5 Joon 'in néei¹ ciudóo¹³ Jerusalén coon'¹³
'in néei¹ la caain²¹ lɨ sii²¹ Judea coon'¹³
'in néei¹ coo'¹³ lɨ ngɨ́ɨ¹i jmɨɨ²¹ Jordán jalíin²
janɨɨ²ɯn júu³ tya'a.
6 Joon la jee²¹² jmoo¹o tyañii²¹ tya'a tyani
Dios gasaa¹i Wó³ 'ii jmɨɨ²¹ tsi jmɨɨ²¹ Jordán.
7 Pe mo gacón² Wó³ cwáain¹ 'e 'áai¹ fúui¹
tsá² fariseos coon'¹³ tsá² saduceos jalíin²
saa¹i jmii²¹, gajin'²¹in:
—¡Tsá² 'in coon'²¹ tsá² tóo² 'naa'! ¿'Iin
nigasɨɨ'²¹ɨ 'naa' 'e laa²¹²naa' yaanaa' jee²¹²
coon²¹ wúu¹ 'e nijatyéein¹?
8 Cwojmaa²aa' jiin'¹³ la tɨ́ɨ²i jmá¹ 'in niga-
joo'²¹-tsi.
9 Joon jo 'ɨ¹-'oo': "Jo 'e tsangɨɨ¹na' tsɯ jún²
tya' 'lɨɨ²¹² Abraham jna'." Tsɯ fuu²¹²uu 'naa'
'e ca 'e cuun²¹² roon¹ lo lí² jmá² Dios ca jún²
tya' 'lɨɨ²¹² Abraham.
10 La lɨ́¹ 'mó²-o lɨ́ɨ¹i tsá² jon, joon Dios
nityaa¹ tyɨ́² ñityí² tya'a 'e tyɯ'²ɯ 'mó² ca tɨ'²
jmóo³, joon jilaa'²¹ 'mó² 'e jo cwo¹ 'oofuu²¹
tyɨ́² tya'a ityɯ'²o joon ijún² coon'¹³ jɨ́².
11 'E la ja'²mo jna sáa³na 'naa' jiin'¹³
coon'¹³ jmɨɨ²¹ 'e lɨ́¹ lawa coon²¹ li² 'e niga-
joo'²¹-'oo'. Pe 'in jó¹ cɨɨin²¹gɨxɯ la jna isáa¹i
'naa' jmɨɨ²¹ coon'¹³ Espíritu Tyɨ́² tya' Dios
joon coon'¹³ jɨ́². Feei'¹gɨ 'ii lagɨ jna ce jiin'¹³
jo tɨ́ɨ²na cón³oon mɨ́ɨ¹ɨ.
12 Joon san'²o 'ido 'mó² tyɯɯn'²¹ trigo tsɯ
tɨ lí² untyɨ́² trigo tya'a. Ijmáa¹a coon'²¹ tyi¹
tya' trigo do. I'má² trigo fu lɨ 'má² tsá² trigo
pe tyi¹ do tya'a ijún² coon'¹³ jɨ́² 'e jo dyɯɯ¹.

Mo gasaa¹i Wó³ jmɨɨ²¹ Jesús

13 Joon gacwo'ɨ́ɨ¹ Jesús lɨ sii²¹ Galilea joon
gangóo¹ fu lɨ taain²¹² Wó³ do tɨ'² jmɨɨ²¹
Jordán. Gangóo¹ 'e saa¹i Wó³ 'ii jmɨɨ²¹.
14 Pe jo 'iin²¹²in Wó³ saa¹i Jesús jmɨɨ²¹.
Joon gasɨɨ'²¹ɨ Jesús:
—'Nɯ-ɯ 'ná¹ sáa²u'u jna jmɨɨ²¹. ¿Tɨ ñi²'i 'e
sáa¹³na 'nɯ jmɨɨ²¹?
15 Pe gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'ii:
—Cwó²du'u lí² jiin'¹³ la 'iin²¹²na. Tsɯ
tyɨ́²-ɯ 'e jmoo²¹o' jilaa'²¹ jiin'¹³ la to² tyɯ'²
Dios.
Joon Wó³ do gacwoo¹o júu³.
16 Joon mo ngayuui'¹³ gasaa¹i Wó³ jmɨɨ²¹
Jesús joon gacwo'ɨ́ɨ¹ Jesús tsi jmɨɨ²¹ do. Joon
tsifu joon ganó¹ fu ñɯ'fú² joon Jesús gan-
gaa¹i 'in Espíritu Tyɨ́² tya' Dios lɨ́ɨ¹i maa²¹²
gajngáa¹i yɯ' lɨ siin'²¹ Jesús.
17 Joon ganúu²un coon²¹ júu³ fu ñɯ'fú² 'e
jin'²:
—'In no-o yɯɯn²¹ tyiia 'in 'iin²¹²na.
Jløø'³moo 'áai¹ coon'¹³on.

4

Mo gacón² Satanás cwáain¹ xiiala lɨ́ɨ¹ Jesús

1 Tsifu joon gangajée¹i 'in Espíritu Tyɨ́²
tya' Dios Jesús fu coon²¹ lɨ jo 'in tsá² seein²¹.
Icón² Satanás cwáain¹ xiiala lɨ́ɨ¹ Jesús.
2 Joon jee²¹² tunló¹ jmɨɨ¹ joon tunló¹
'woo¹ jo 'ee gø'²ø jiin'¹³ xɯ. Joon gatsá²
un'áa¹i mo ngɨ́ɨ¹ joon.

3 Joon Satanás gangatyéen1in lɨ sin'2 Jesús 'e 'iin212in cón2 cwáain1 xiiala lɨ́ɨi1 Jesús. Joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ Jesús:
—Wana 'nu̶-u̶ jóon1 Dios tyu̶u̶'13 to2 cwolí2 'iñi'1 'e cuun212 roon1on no.
4 Pe Jesús gañii1i:
—Ni jí2 tya' Dios jin'2in: "Jo taain212 tsá2 tyú2-u̶ fu juncwii21 lo jiin'13 coon'13 'e 'iñi'1 'e sá2 dø'2ø pe coon'13 jilaa'21 júu3 tyú2 'e gafaa'21 Dios Jmii21."
5 Joon ngajée1i Satanás Jesús ngalíin2 'e fuu21 nicwaai'3 Jerusalén. Joon gasáa1i Jesús fu yu̶' cwo'1 fee'1 si'2 do.
6 Joon gajin'2 Satanás sɨɨ'21ɨ Jesús:
—Wana 'nu̶-u̶ jóon1 Dios, cwó2 cwotee'21'u tsu̶ ni jí2 tya' Dios 'e jin'2:
Ityu̶'2 Dios to2 'e 'áa1i 'nu̶ ángeles tya'a.
Isáa1i 'nu̶ coon'13 cwoo21o la coon'21 jo tyu̶u̶n'21 cuun212 tɨ́ɨ13'ɨ.
7 Joon gañii1i Jesús:
—Jin'2o jon ni jí2 tya' Dios: "Jo untsáai1-'o'o xiiala lɨ́ɨ1i Ña'ñu̶'1u̶' Dios tyi'i."
8 Xiia'21gɨ tún2 ngajée1i Satanás Jesús fu yu̶' moo'21 ñíi1 'áai1. Joon ga'e'2e Jesús jilaa'21 fuu21 náa1 la 'ui juncwii21 coon'13 jilaa'21 'e 'ya'2gɨ tya'a.
9 Joon gajin'2in:
—Cwóo3-oo jilaa'21 'elo tyi'i wana sii'13'i wojní2'i tyaní3ii 'e un'goo2'o jna.
10 Joon jin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'ii:
—Cwei'2, Satanás, tsu̶ ni jí2 tya' Dios jin'2: "Un'goo2'o Ña'ñu̶'1u̶' Dios tyi'i; joon jmoo2'o jiin'13 to2 tyu̶'2 'ii."
11 Joon Satanás do gajeen'21mo coon'13 Jesús. Joon gatyalíin2 ángeles 'e unjíi2in Jesús.

'Láa2 Jesús 'wii212 jmoo1o to2 tya'a fu lɨ sii21 Galilea

12 Joon mo ganúu2un Jesús 'e Wó3 do 'yúu1i 'nu̶ñí3 gangóo1on fu lɨ sii21 Galilea.
13 Pe jo gajaan1 fuu21 Nazaret, gangacwaa21a fu Capernaum, coon21 fuu21 náa1 tɨ' tyíia1 do. 'Wó2 tya' 'lɨɨ212 tsacøøi'13 Zabulón coon'13 Neftalí.
14 La joon galɨ́1 'e gatsín1 júu3 tya' jaain21 tsá2 sii21 Isaías. 'Ii jaain21 'in gafaa'21 júu3 tya' Dios la mo jéei1. Joon gataan1an ni jí2 júu3 'e jin'2:
15 'Wó2 tya' Zabulón coon'13 Neftalí 'e roon1 lɨ' caai1 tyíia1, lɨ' caai1 lɨ 'yee21i ñi'1 jmɨɨ21 Jordán lɨ sii21 Galilea, lɨ néei1 tsá2 'in jo seein21 Israel.
16 'In tsá2 'in néei1 lɨ 'íi1 nu̶u̶21 ganii21i coon21 jɨ́2 fee'1.
Joon nigajná2 joo'21 tya' 'in tsá2 'in tói1 'mó1 do.
17 Joon ga'láa2 Jesús 'wii212 cwoo1o júu3 tyú2, jin'2in:
—Cwojaa'21-'oo' coon'13 Dios tsu̶ tɨ lɨ tyu̶'2 Dios to2 jee212 tsá2.

Tø'2ø Jesús tyúuin2 tsá2 'in jmoo1o to2 saain'21 joo'21 taai212 jmɨɨ21

18 La 'ɨɨ212 ngóo1o Jesús tɨ' tyíia1 Galilea gangaa1i gái1 tsá2 taain212 to2 pii21i 'mó1 tsi tyíia1 do. Tsu̶ joon to2 tya'a. La 'oo'21 ruu'21mo 'in tsá2 gái2 do. Jaain21 sii21 Simón 'in sii21o jon Tú3, 'in jaain21gɨ sii21 Dɨ́ɨ3.
19 Joon gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'ido:
—Moo21o' coon'13 jna joon jmée3na 'naa' tsá2 jmoo1o to2 saain'21 tsá2 'in líin2 tsá2 tyiia.
20 Tsifu joon gatu̶u̶21u̶ 'mó1 tya'a joon ngalíin2mo coon'13 Jesús.
21 Xu̶u̶ ngó1xu̶ joon mo gangaa1i gái1gɨ tsaruu'21i. Jaain21 sii21 Jacobo, 'in jaain21gɨ sii21 Wó3. Jóon1on Zebedeo 'ii. Táa1i tsi barco coon'13 jmii21 'míi1i nu̶u̶3. Joon gatø'2ø Jesús 'ii.
22 Joon tsifu joon ga'woo21mo 'e barco do. Do-o gatíuu2mo jmii21 joon ngalíin2mo coon'13 Jesús.

'E'2e Jesús tsá2 fúui1

23 Joon gangó1 Jesús la caain21 lɨ sii21 Galilea 'e'2e tsá2 inu̶u̶ cwo'1 tya' tsá2 Israel sii21 sinagoga. Ga'e'2e tsá2 xiiala ilí2 mi tyu̶'2 Dios to2 tsá2 joon gaun'láa1i Jesús tsatsaa'13 'in tyán1an jilaa'21 nii2 jmoowúu1.
24 Joon galicwii1mo tsá2 Jesús la caain21 lɨ sii21 Siria joon gangajée1i tsatsaa'13 'in tyán1an jmoowúu1 'láai2 'ii'13. Seein21 'in taai2 tyí2. Seen21mo 'inlɨ́ɨi13 'in taai2 'in'lɨɨi'3 alma tya'a, seen21mo 'inlɨ́ɨ1i jmoo21 wúu1 jooinñii'1, seen21mo jon 'in sɨtsu̶u̶'13 cwoo21 tɨɨ2ɨ. Joon gaun'láa2mo Jesús 'ii.

25 Joon fúu^{1}mo tsá^{2} néei^{1} Galilea ngalíin^{2}mo coon'^{13} Jesús. Ngalíin^{2}mo jon 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} néei^{1} Decápolis, coon'^{13} Jerusalén. Seen^{21}mo jon 'in ningalíin^{2} coon'^{13} fu lɨ sii^{21} Judea joongɨ fu cwoo'^{13} roon^{1}on lɨ' caai^{1} lɨ 'yeei^{21} ñi'^{1} jmɨɨ^{21} Jordán.

5

Cwoo^{1}o Jesús júu^{3} tyʉ́^{2} tsaa'^{2} moo'^{21}

1 Joon mo gangaa^{1}i Jesús 'in tsá^{2} fúui^{1} lɨ^{1} gasoo^{1}o coon^{21} moo'^{21} joon do-o gacwó^{2}o. Joon gangatyéein^{1} tsá^{2} tya'a cu' lɨ' lɨ tyíin^{1}in,
2 joon ga'laa^{21} Jesús 'wii^{212} 'e'^{2}e 'in tsá^{2} do, jin'^{2}in:

'Iin 'in tsá^{2} jlววi'^{3}

3 —Jlววi'^{3}mo 'in ñí^{2}i 'e 'ná^{1} licwii^{1}in Dios, tsʉ tyʉ'^{2} Dios to^{2} 'ii.
4 'Jlววi'^{3}mo 'in néi^{1} fa'í^{3} tsʉ icwo'^{1}o Dios 'ii fo'feei'^{1} tya'a.
5 'Jlววi'^{3}mo 'in 'wo^{2}-tsi 'áai^{1} tsʉ i'ii'^{21}mo 'e juncwii^{21} 'múui^{2}.
6 'Jlววi'^{3}mo 'in 'iin^{212}in 'áai^{1} jmá^{1}a la to^{2} tyʉ'^{2} Dios, tsʉ Dios iuncoon'^{13}on 'ii 'e jmoo^{1}o jiin'^{13} la 'iin^{212}in.
7 'Jlววi'^{3}mo 'in feei'^{1}-tsi tya' tsá^{2} xeei'^{21} tsʉ ilifeei'^{1}-tsi Dios coon'^{21} tún^{2} tya'a.
8 'Jlววi'^{3}mo 'in jo tóin^{1} júu^{3} tya'a tsʉ 'ii-o iníi^{2}i Dios.
9 'Jlววi'^{3}mo 'in jmoo^{1}o 'e seein^{21} tsá^{2} tyʉ́^{2} la 'oo'^{21} 'ii tsʉ ilii^{1}in jóon^{1} Dios.
10 'Jlววi'^{3}mo 'in ní^{2}i wúu^{1} tsʉ 'wii'^{13} jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2} Dios tsʉ Dios tyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'ii.
11 'Jlววi'^{3}mo 'naa' mo jíi^{2}in tsá^{2} 'naa' joon jmaai'^{21} tsá^{2} 'naa' joon faa'^{21}a tsá^{2} júu^{3} tajuu^{21} gó^{2} tyi'naa' 'wii'^{13} cwáain^{1} tyiia.
12 Jmaa^{2}aa' jlววi'^{3}naa' jo cwolii^{1}innaa' caain'^{21} tsʉ i'ii'^{13}naa' coon^{21} 'e tyʉ́^{2} 'áai^{1} tyii' fu ñʉ'fú^{2}. Tsʉ la joon jon gajmaa^{1}a tsá^{2} tya' 'in nigacwoo^{1}o júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios ca la mo jéei^{1}, ga'ววi^{1}mo tsá^{2} 'ii.

'Naa' lɨ́ɨ^{1}naa' lawa ñi^{2} joongɨ lawa coon^{21} jɨ́^{1} 'e coo^{21} tyani tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21}

13 ''Naa' lɨ́ɨ^{1}naa' lawa ñi^{2} jee^{212} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} lo. Pe wana jo jmaai'^{21}gɨ to^{2} ñi^{2} tya'a, jo li ñi^{2}gɨ 'uunñi^{2} tya'a. Jo lí^{2} liñi^{2}gɨ túnɨ^{1}. Jo jmeei^{1}gɨ to^{2} jiin'^{13} 'e dya'^{2} tsá^{2} tya'i fu^{1} 'ø'^{1} tsá^{2} joon.

14 ''Naa', 'in lɨ́ɨi^{1} tsá^{2} tyiia, lɨ́ɨ^{1}naa' lawa coon^{21} jɨ́^{2} 'e coo^{21} tya' tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21}. Wana ná^{1} coon^{21} fuu^{21} yʉ' moo'^{21} jo lí^{2} 'meei'^{21} 'ña'a.
15 La joon jon jiin'^{13} jaain^{21} tsá^{2} jo lí^{2} 'úi^{1} jɨ́^{2} coon^{21} jɨ́^{2} coo^{21}o joon sii'^{21}i nʉ' coon^{21} 'mó^{2} 'ii'^{21} cwuu^{21}. Pe xʉ joon isii'^{21}i lɨ yʉ'gɨ do joon lí^{2} jnee^{1}i jleei'^{21} 'in néei^{1} tsi inʉʉ do.
16 Joon la joon 'naa' jmaa^{2}aa' 'e tyʉ́^{2} 'e tɨ́ɨ^{2}naa' joon coon'^{13} la joon icón^{2} tsá^{2} cwáain^{1} 'e tyʉ́^{2} jmoo^{2}oo' joon iun'goo^{21}o tsá^{2} Dios Jmii^{21} tyii' tyíin^{1} nʉ'fú^{2}.

'E'^{2}e Jesús tsá^{2} cwáain^{1} tya' ley

17 'Jo cwolíi^{2}naa' gacwéi^{1}na 'a jmáa^{3}aa 'e jo 'ee to^{2} tí^{1}gɨ ley tya' 'lɨɨ^{212} Moisés coon'^{13} júu^{3} ga'ee^{1} 'in nigacwoo^{1}o júu^{3} tya' Dios la mo jéei^{1}. Jon'on gagóo^{3}oo jmáa^{3}aa la joon, gagóo^{3}oo jmaa'^{13}aa tsá^{2} júu^{3} 'ee 'ววi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e júu^{3} do.
18 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa' la 'ɨɨ^{212} roon^{1}on ñʉ'fú^{2} coon'^{13} cwoo'^{13} juncwii^{21} jiin'^{13} ca pii'^{3} wa'a lí^{1} 'e jo 'ee to^{2} tí^{1} 'e ley do. Jmaa^{21}mogɨ to^{2} ca gatsín^{1} jilaa'^{21} 'e 'ná^{2} lí^{1}.
19 Joon doñi'iin wana jo jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2} ley do, xʉfiin'^{13} 'e 'wéi^{1}gɨ 'e ley do, joon 'e'^{2}e tsá^{2} 'e jmáa^{1}a tsá^{2} la joon, xaai^{21}gɨ 'in tsá^{2} do la jee^{212} jileei'^{21} lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2}. Pe 'in jmoo^{1}o jiin'^{13} la tí^{2} to^{2} tyʉ'^{2}ʉ joon 'e'^{2}e tsá^{2} 'e jmáa^{1}a la joon, tsafee'^{1}mo ilii^{1}in lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2}.
20 Tsʉ fuu^{212}uu 'naa' wana jo 'ววi'^{21}gɨ-'oo' joon wana jo jmaa^{2}gɨɨ' jiin'^{13} la 'iin^{212}in Dios jmá^{1} tsá^{2} lagɨ 'in tɨfo'^{2} tya' ley coon'^{13} 'in tsá^{2} fariseos jo jmɨɨ^{212} cwotáan^{2}naa' lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2}.

'E'^{2}e Jesús tsá^{2} cwáain^{1} tya' 'nii'^{21}-tsi tsá^{2}

21 'Nanʉʉ^{2}ʉʉn' júu^{3} tya' 'lɨɨ^{212} tsacววi'^{13} jin'^{2}: "Jo jngaa'^{12}naa' tsá^{2}, tsʉ 'ná^{1}-a lisá^{2} 'ii'^{21} tya' 'in jngaai'^{12} tsá^{2}."
22 Pe fuu^{212}uu 'naa', doñi'iin 'in tya'nii'^{21}-tsi coon'^{13} ruu'^{21}i ilisá^{2} 'ii'^{21} tya' 'ii. Joon tya' jileei'^{21} 'in jíi^{2}in ruu'^{21}i 'in tsacววi'^{13} jee^{212} 'in tyʉ'^{2} to nifu ijmáa^{1}a 'ii'^{21} tya' 'ii. Joon 'in unsii^{21} ruui'^{21}: "Tsá^{2} caai^{21} 'nʉ." 'Áai^{1} tyan' 'íi^{1} fo'^{2} lɨ sɨtyʉ́^{2} 'in jin'^{2} la joon.

23 ’'Wii'13 joon wa 'iin212u'u cwo'2'o Dios
coon21 'e 'yaai1-'o'o inʉʉ cwo'1 pe la jee212
siin'13'in tyani altar do wa'a gatɨɨ'21-'o'o 'e
'ee'1mo ruu'21'u 'nʉ,
24 tʉ́2 'e cwo'2'o Dios 'e 'yaai1-'o'o do tyani
altar. Joon cweei'2, cwojmaa'13'a júu3 røø21
coon'13 ruu'21'u. Joongɨ ñi2'i ñicwo'2'o 'e
'yaai1-'o'o do.
25 ’Joon wana 'iin212in tsajée1i 'nʉ tyani
tsaa'to2 'e cwo'1o 'nʉ tsaa2, síin13 coon'13on
júu3 røø21 tya'i fu lɨ cwolíin2naa' coon'13on
joon coon'13 la joon jo tsajée1i 'nʉ tyani
tsaa'to2. Tsʉ wana gajée1i 'nʉ tyani tsaa'to2
do, joon ityʉ'2ʉ to2 'ɨɨ'13 tya'a tsajéei1 'nʉ
'nʉñí3.
26 Joon 'e la ja'2mo fuu212uu 'nʉ jo lí2
júu13'u 'nʉñí3 do ca cɨ́2'ɨ coonti 'e cuu2 do.

'E'2e Jesús tsá2 'e jo feei'1 tsá2 tsamɨ́2

27 ’'Nanʉʉ2ʉʉn' júu3 tya' 'lɨɨ212 tsacøøi'13 'e
jin'2: “Jo foo1u'u tsamɨ́2 tya' tsá2 xeei'21.”
28 Pe fuu212uu 'naa' doñi'iin 'in jøø2i
jaain21 tsamɨ́2 joon wana sooin21 tsá2 'ii
lawa'a 'e niga'laa21o coon'13 'ido.
29 ’Wana unní2'i tsáa1 jmoo1 'le'2u, tyí2ta,
pí2ta wíin2 tsʉ tyʉ́2gɨ wa'a tsa'ɨ́ɨ1 unní2'i do
lagɨ wa cwoo'13'o lɨ 'ii21 la tøø21u'u.
30 Sɨna cwoo1'o tsáa1 jmoo1 'le'2u tyʉʉ'13'ʉ,
pí2ta wíin2 tsʉ tyʉ́2gɨ tyi'i tsa'ɨ́ɨ1 cwoo1'o lagɨ
wa cwoo'13'o lɨ 'ii21 la tøø21u'u.

'E'2e Jesús tsá2 wa'a tíui2 tsá2 tsamɨ́2 tya'a

31 ’Gajin'2in tsá2 la mo jéei1: “Wana tíui2
tsá2 tsamɨ́2 tya'a 'ná1 cwo'1o coon21 mo'jí2
jin'2in 'e nigatíu1mo 'oo212o.”
32 Pe fuu212uu 'naa' wa gatíui2 tsá2 'oo212o,
wana jo mo 'láa1a coon'13 tsañʉʉ'1 xeei'21,
'in tsañʉʉ'1 do jmoo1o 'e 'lee'21i 'in tsamɨ́2
do wa cuu'21i cwoo21o tún1 coon'13 tsá2
xeei'21. La joon jon doñi'iin tsañʉʉ'1 'in
cuui'21 cwoo21o coon'13 jaain21 tsamɨ́2 'in
nigatíui2 nʉʉ'1 tya'a i'noo1o 'in tsañʉʉ'1 do
tsaa2 lawa'a fee'21i tsamɨ́2 tya' tsá2 xee'21mo.

'E'2e Jesús tsá2 'e jo 'é1 tsá2 Dios

33 ’Nanʉʉ2ʉʉn' júu3 tya' 'lɨɨ212 tsacøøi'13 'e
jin'2: “Jo cuu'13'u júu3 tyi'i 'e niga'é1u tyani
Ña'ñʉ'1ʉ'.”
34 Pe fuu212uu 'naa' jo 'é1u'u tyani tsá2
coonti. Jo 'é1u'u coon'13 ñʉ'fú2 tsʉ joon si'2
lɨ sɨlɨɨ212 tya' Dios.
35 Jon'gɨ'ɨ 'é1u'u coon'13 cwoo'13 juncwii21
tsʉ do-o 'ø'2ø Dios. Jon'gɨ'ɨ coon'13 Jerusalén
tsʉ do-o fuu21 tya' røøi13 'in feei'1.
36 Jo 'é1u'u Dios coon'13 po'tyi2'i tsʉ jo lí2
litaa21 sɨ 'wii'1 'ee jiin'13 coon21 jnʉ́1 tyi'i.
37 Jiin'13 fóo13'o “joon” sɨ “'ún3” 'ee. Wana
foo'21gɨ'ɨ 'áai1 lawa 'e faa'21a 'in 'lɨɨi'3.

'E'2e Jesús tsá2 'e jo coon1on tsá2 tya'a

38 ’Nanʉʉ2ʉʉn' júu3 tya' 'lɨɨ212 tsacøøi'13
'e jin'2: “Wana gatyí2'i coon21 mɨ'2 unní2
tsá2 la joon jon tyí1 tsá2 mɨ'2 unní2'i. Joon
wana gatyí2'i moojon2 tsá2 la joon tyí1 tsá2
moojón2'on.”
39 Pe fuu212uu 'naa': Jo tɨ́ɨ13u'u coon'13 'in
gó2. Lɨ' cɨɨ'13'ɨ jmaa2'a. Wana gatyʉʉn1ʉn
tsá2 ju'2'u cataain212 pe cwóo13'o lɨ'
cataain21gɨ ju'2'u cwotyʉʉn1ʉn.
40 Wana 'in 'iin212in tsajée1i 'nʉ tyani
tsaa'to2 'e 'iin212in tyí1i 'mɨ'2 tyii'13'i.
Cwoo13'o 'mɨ'2 tyii'13'i, cwóo13'o jon 'mɨ'3
jnʉ́1 yʉ lúu13'u.
41 Joon wana 'in jin'2 cwocón2'on láa1a
coon21 kilometro cwocón2'on coon21gɨ lɨ́ɨ1.
Joon wana 'in mɨɨ'13 'nʉ cwoo'13'o 'ee mɨɨ1ɨ
do.
42 Joon mo 'iin212 tsá2 'e tyí2 tyi'i cwoo'13ta.

'E'2e Jesús tsá2 'e 'ná1-a 'e li'iin212in tsá2 'in 'eei'1 'ii

43 ’Nanʉʉ2oo' jon júu3 tya' 'lɨɨ212 tsacøøi'13
'e jin'2: “Cwoli'iin212mo'o tsá2 'in seen21u'u
tyʉ́2 coon'13on joon 'ee'1mo'o 'in 'eei'1 'nʉ.”
44 Pe jna-gɨɨ fuu212uu 'naa', —gajin'2
Jesús— cwoli'née1moo' 'in 'eei'1 'naa',
fáa13aa' tyʉ́2 tya' 'in faa'21a 'laa'21 tyii',
jmaa2aa' jmaai'2 'e tyʉ́2 tya' 'in 'eei'1 'naa',
fáa13aa' júu3 tyʉ́2 tya' 'in jíi2in 'naa' joon tya'
'in jmaai'21 'naa'.
45 Joon coon'13 la joon ilii2naa' jóon1 Dios
ñʉ2ʉʉ' 'in tyíin1 ñʉ'fú2. Tsʉ Dios jmoo1
'yeei21 ñi'1 tya' tsá2 gó2 la joon jon tya' tsá2
tyúi1, jmoo1o jon 'e tsáa1 jmɨ́1 jee212 tsá2
jmoo1o la to2 tyʉ'2ʉ la joon jon jee212 'in tsá2
'in jo jmoo1o la to2 tyʉ'2.

46 ¿Tɨ lɨ́ɨ²naa' 'e tɨ́²-tsi Dios tyii' wa'a
'iin²¹²naa' jiin'¹³ 'in 'iin²¹²in 'naa'? Tsʉ 'in
cón²on 'laa'¹³ tya' lɨ 'nɨɨ¹ tsá² jmoo¹o la joon.
47 ¿Tɨ lɨ́ɨ²naa' 'e tyʉ́² jmoo²oo' mo foo'¹³naa'
'e tyʉ́² tya' jiin'¹³ 'in tyʉ́² seen²¹naa'
coon'¹³on? Ca 'in jo cwii¹in Dios jmoo¹o la
joon.
48 Tsʉ 'wii'¹³ joon jmaa²aa' tyʉ́² tya'
jileei'²¹ tsá² la jmoo¹o Dios tyíin¹ ñʉ'fú² tyʉ́²
tya' jileei'²¹ tsá².

6

'E'²e Jesús tsá² tya' to² tyʉ́² 'e jmoo¹o tsá²

1 'Jo jmaa²aa' 'e tyʉ́² tya' tsá² jiin'¹³ la
ní²i tsá² xeei'²¹, tsʉ wana jmoo²oo' la joon
jo 'ii'¹³naa' tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios tyii' 'in tyíin¹
ñʉ'fú² jiin'¹³xʉ tya' 'e tyʉ́² 'e nigajmaa²aa'
do.
2 Tsʉ 'wii'¹³ joon jo fu'²'u tsá² mo 'e cwo'²'o
tsá² sityéein¹³ jmɨɨ²¹². Tsʉ seein²¹ tsá² 'in
sɨsɨ́ɨ²i 'ɨ¹-tsi 'e jmoo¹o inʉʉ cwo'¹ sinagagas
joon jee²¹² 'nʉ́¹ 'in jmoo¹o 'e tyʉ́² tya' 'in
sɨtyéein¹³ jmɨɨ²¹² pe jiin'¹³ 'e ní²i tsá². Joon
faa'²¹ tsá² tyʉ́² tya'a. Pe 'e la ja'²mo fuu²¹²uu
'naa', coon'¹³ 'e tyʉ́² do 'e nigafaa'²¹ tsá²
tya'a ga'ii'²¹mo 'ido jiin'¹³ i'ii'²¹i 'e gatɨ́ɨ²i.
3-4 Pe mo cwo'²'o 'e 'in sɨtyéein¹³ jmɨɨ²¹²,
'uun²¹mo cwo'²'o, ce jiin'¹³ 'in seein²¹ tyʉ́²
coon'¹³on jo ñii¹i. Joon Ña'ñʉ'¹ʉ' tyi'i 'in ni¹
jilaa'²¹ 'e jmoo¹o tsá² 'uuin²¹ icwo'¹o 'nʉ 'e
gatɨ́ɨ²u.

'E'²e Jesús tsá² xiiala lí² faa'²¹ tsá² júu³ tyʉ́²

5 'Joon mo foo²oo' júu³ tyʉ́² jo jmaa²aa' la
jmoo¹o 'in tsá² 'in sɨsɨ́ɨ²i 'ɨ¹-tsi 'e jmoo¹o. 'In
tsá² do tɨ́²-tsi téen²in inʉʉ cwo'¹ sinagogas
joon lɨ lɨ́¹ tyʉʉ'¹³ jee²¹² 'nʉ́¹ téen²in faa'²¹a
júu³ tyʉ́² tya'a lɨ ni¹ tsá². Pe 'e la ja'²mo
fuu²¹²uu 'naa': niga'ii'²¹mo 'in tsá² do 'e
gatɨ́ɨ²i.
6 Pe mi fo'²'o júu³ tyʉ́² tyi'i joon 'ú¹'u tsi
inʉʉ joon jnɨ²'ɨ 'ñʉ́¹ do joon mɨ²'ɨ 'uuin²¹
tyani Ñʉ'²'ʉ. Joon Ñʉ'²'ʉ 'in ni¹o jilaa'²¹ 'e
jmoo¹o tsá² 'uuin²¹ icwo'¹o nʉ 'e gatɨ́ɨ²u.
7 'Joon mo fó²oo' júu³ tyʉ́² jo jmaa²aa' la
jmoo¹o 'in jo cwii¹in Dios Jmii²¹, tsá² 'in
faa'²¹a júu³ 'e jo 'ee to² tí² 'ii. Joon 'ɨ¹-tsi 'e
nuu¹un dios tya'a wa faa'²¹a 'láai² naa' júu³
tyʉ́² tya'a.
8 Jo jmaa²aa' la jmoo¹o 'ino tsʉ Ñʉ́²ʉʉ' nii¹o
jilaa'²¹ 'e 'naa²aa' la nʉ'gɨ 'e mɨ́²ɨɨ'.
9 Tsʉ 'wii'¹³ joon mo fó²oo' júu³ tyʉ́² joon
fo²oo' la no:
Nʉ'¹ʉ' tyíin¹ ñʉ'fú²,
cwoun'goo²¹o tsá² jiin'¹³ 'nʉ-ʉ.
10 Cwolí² 'e tyʉ'²'ʉ to² jee²¹² tsá².
Cwojmaa¹a tsá² taain²¹² juncwii²¹ jiin'¹³ la
'iin²¹²u'un la jmoo¹o 'in taai² ñʉ'fú².
11 Cwoo'¹³ jna'a 'uunñi² tyii'i jmɨɨ²¹² no
jiin'¹³ la 'naa²¹a'a.
12 Jmaa²'a fee'¹-'o'o 'wii²¹² tyii'i jilaa'²¹ 'e gó²
'e nigajmoo²o'o.
Tsʉ la joon jna'a nigajmoo²¹o'o fee'¹-tsii'i 'e
gó² 'e nigajmaa¹a tsá² tyii'i.
13 Jo cwo'²'o wa'a 'e 'naa²¹a'a tsaa²; 'láa²i
jna'a jee²¹² jilaa'²¹ 'e gó².
Tsʉ tyi'nʉ-ʉ jilaa'²¹ to² coon'¹³ jilaa'²¹
'ii'²¹ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e 'ya'²gɨ coon²¹
tøø²mo. Amén.
14 'Tsʉ wana 'naa' jmoo²oo' feei'¹-'oo' tya'
'in nigajmaa¹a 'e gó² tyii' la joon jon Ñʉ́²ʉʉ'
'in tyíin¹ ñʉ'fú² ijmáa¹a feei'¹-tsi 'wii²¹² tyii'.
15 Pe wana jo jmoo²oo' feei'¹-'oo' tya' tsá²
xeei'²¹ la joon jon 'Ñʉ́²ʉʉ' jo ijmáa¹a feei'¹-tsi
'wii²¹² tsaa² tyii'.

'E'²e Jesús tsá² cwáain¹ tya' mo gø'² tsá² tyiiañi'¹

16 'Joon mo cøø²øø' tyiiañi'¹ jo jmaa²aa'
fa'í³ lɨ́ɨ²naa' la jmoo¹o 'in sɨsɨ́ɨ²i 'e 'ɨ¹-tsí 'e
jmoo¹o. Tsʉ 'iin²¹²in 'in tsá² do 'e iñí² tsá²
'e gø'²ø tyiiañi'¹. 'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa'
niga'ii'²¹mo jilaa'²¹ itɨ́ɨ²i.
17-18 Pe mo cøø'¹³'ø tyiiañi'¹ roon'¹³'un
ní²'i joon xaai²¹² tyí²'i wuu'²¹ 'e jo liñí²i tsá²
'e cøø'¹³'ø tyiiañi'¹. Wa cøø'¹³'ø tyiiañi'¹
'uuin²¹ 'e liñii¹o Ñʉ'²'ʉ joon 'ii icwo'¹o 'nʉ 'e
gatɨ́ɨ²u.

'E'²e Jesús tsá² xiiala lí² sáa¹i 'e tyʉ́² tya'a fu ñʉ'fú²

19 'Jo saa²aa' jilaa'²¹ 'e tyʉ́² tyii' fu
ni cwoo'¹³ juncwii²¹ tsʉ fu ni cwoo'¹³
juncwii²¹ joo'fu² cuu'²¹u, sɨ ili'oo² 'ee sɨ
itsataai² 'uun²¹ icón² 'ee.

20 'Áa¹mo tyʉ́²gɨ tyii' wa saa²aa' 'e tyʉ́² tyii' fu ñʉ'fú² lɨ jo icuu'²¹u joo'fu² jon'gɨ ili'oo² joon jo lí² tsataai² 'uun²¹ icón².

21 Joon doñilɨɨ' 'e sáai¹ tsá² 'e tyʉ́² tya'a do-o jon 'iin²¹²in cwá²a —jin'² Jesús.

'E'²e Jesús tsá² xiiala ilí² ngɨ́¹i coon²¹ tsáa¹

Faa'²¹gɨ Jesús jin'²in:

22 —La 'ɨ¹-tsi tsá² la joon ingɨ́¹. Joon wana canii² 'ɨ¹-tsi tsá² coon²¹ tsáa¹ ingɨ́¹ la ngɨ́¹ tsá² mo jmɨɨ¹.

23 Pe wana gó² 'ɨ¹-tsi tsá² jo ñii¹i xiiafu tsáa¹a la mo ngɨ́¹ tsá² mo 'woo¹. Joon wa lɨ́ɨ²i tsá² 'e ngɨɨ¹ɨ mo jmɨɨ¹ pe 'e gó²o 'ɨ¹-tsi 'áa¹mo 'íi¹ nʉʉ²¹ lɨ ngɨɨ¹ɨ.

'E'²e Jesús tsá² 'e 'ná¹-a 'iin²¹²in jiin'¹³ Dios Jmii²¹

24 'Jiin'¹³ jaain²¹ tsá² jo lí² jmáa¹a la to² tyʉ'² gái¹ ñi'fii²¹². Tsʉ ili'ee'¹i 'in jaain²¹ joongɨ 'in jaain²¹gɨ ili'iin²¹²mo. Joon wana ijmáa¹a la to² tyʉ'²ʉ jaain²¹ 'e jo 'ee ilitsáai¹-tsi 'in jaain²¹ do. Joon jo lí² jmá¹a tsá² la to² tyʉ'² cuu² la 'ɨɨ²¹² jmoo¹o la to² tyʉ'² Dios.

'E'²e Jesús tsá² 'e 'aa¹mo Dios Jmii²¹ 'in tsaa'¹-tsi 'ii

25 'Tsʉ 'wii'¹³ joon fuu²¹²uu 'naa', jo cuu'¹³-'oo' coon'¹³ jilaa'²¹ 'e cøø²øø' coon'¹³ 'e 'uu²uu' 'e taan²¹²naa' juncwii²¹ jon'gɨ tya' 'mɨ'² tyi²ii'. Tsʉ tyiin²gɨ juncwii²¹ tya' tsá² lagɨ 'e gø'² tsá² joon tyiin²gɨ cuerpo tya' tsá² lagɨ 'mɨ'² 'e tyi'²i.

26 Coon²oon' cwáain¹ tya' ton¹ 'øø¹i tya'cwí² tsʉ jo 'ee jñii¹i, jon'gɨ 'ee roo²¹ tya'a 'e coon¹on, jon'gɨ 'e coon¹on wa 'máa¹a tsi tyʉʉ², xʉ lɨ'ɨ Ñʉ'²oo' 'in tyíin¹ ñʉ'fú² cwoo¹o 'e gø'²ø 'ido. Joon tyiin²gɨ 'naa' lagɨ ton¹.

27 Jiin'¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' lí² jmé¹i 'ña'a ca'no'³ metro lɨ níi¹gɨ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e cu'²-tsi lɨ́ɨ²i.

28 '¿'Ee lɨ' cu'²-'oo' coon'¹³ jilaa'²¹ 'mɨ'² tyii²ii'? Tyaan²aan' cwáain¹ lí³ cartu'² 'e cwaain²¹ jiin'¹³ lɨ cwii'²¹. 'E lí³ do jo jmoo¹o to² jon'gɨ 'mii¹i 'mɨ'²

29 pe fuu²¹²uu 'naa', ca 'lɨɨ²¹² røøi¹³ Salomón coon'¹³ jilaa'²¹ 'e 'ya'²gɨ tya'a jo lɨ la lɨ 'e lí³ do.

30 Joon wana gajmaa¹a Dios jilaa'²¹ lí³ 'ya'²gɨ 'e taa'²¹ coon²¹ jmɨɨ²¹² joon coo²¹o coon'¹³ jɨ́², cwoliñí² 'naa' icwo'¹ Dios 'naa' jilaa'²¹ sɨɨn'¹³ɨɨn'. ¡Tsá² 'in cu'²-tsi coon'¹³ Dios 'naa'!

31 Tsʉ 'wii'¹³ joon jo cwotaan²naa' cu'²-'oo' coon'¹³ Dios. Jo 'ɨ¹-'oo' 'ee icøø²øø' jon'gɨ tya' i'uu²uu' jon'gɨ tya' 'mɨ'² ityíi¹³ii'.

32 'Áa¹mo 'ɨ¹-tsi 'in jo cwii¹in Dios tya' jilaa'²¹ 'e júu³ lo, pe Ña'ñʉ'¹ʉ' 'in tyíin¹ ñʉ'fú² ñii¹o jilaa'²¹ 'e 'ná¹ jméi¹ to² tyii'.

33 Pe cwoo'¹³-'oo' 'e tyʉ'² Dios to² 'naa' joon jmaa²aa' jiin'¹³ la 'iin²¹²in. Joon wana jmoo²oo' la joon i'ii'¹³naa' jilaa'²¹ 'e catyiia² do.

34 Jo 'ɨ¹-'oo' jmɨɨ²¹² nano tya' fa'í³ ilisá² tsa'oo²¹ tsʉ fa'í³ ilisá² tsa'oo²¹ 'e tya' tsa'oo²¹-o joon. 'E fa'í³ 'e sá² la coon²¹ jmɨɨ²¹² líin²mo tya' jmɨɨ²¹² joon.

7

Jo jmaa²aa' 'ii'²¹ tya' tsá² xeei'²¹

1 'Jo jmaa²aa' 'ii'²¹ tya' tsá² xeei'²¹ joon jo ijmá¹a Dios 'ii'²¹ tyii'.

2 Tsʉ Dios ijmáa¹a 'ii'²¹ tyii' jiin'¹³ la nigajmaa²aa' do. Coon'¹³ 'ii'²¹ 'e gatyiin²aan' tya' tsá² coon'¹³ 'ii'²¹ joon icoon¹on Dios 'ii'²¹ tyi'naa'.

3 Tyʉ́² jøø²'ø 'e tyi¹ pi'³ 'yʉ unní² tsaruu'²¹'u pe jo cón²'on cwáain¹ coon²¹ po'³ 'mó² 'yʉ unni²'i 'wo'o.

4 ¿'Ee lɨ' fu'²'u tsaruu'²¹'u: "Cwó² tyíi³ii tyi¹ 'yʉ unni²'i", pe joongɨ 'yʉ coon²¹ po'³ 'mó² 'yʉ unni²'i?

5 ¡'In sɨsɨɨ¹i 'ɨ¹-tsi 'e jmoo¹o 'naa'! Tyi¹du' po'³ 'mó² 'yʉ unni²'i jéei¹ joongɨ lí² tyi²'i tyi¹ 'yʉ unní² tsaruu'²¹'u.

6 'Jo cwoo²oo' 'e júu³ cwaai'³ tya' Dios tya' tsá² 'in lɨ́ɨ¹i la lɨ́ɨ¹i tsii²¹, 'in jo tsí¹ tsa'goo¹o, jo 'ee ilinʉʉ'¹³ʉ jiin'¹³ ijmee'²¹mo 'naa'. La joon jon jo cwoo²oo' jilaa'²¹ 'e jai'² lɨ́ɨ²naa', 'e lɨ la lɨ perlas tyii', tya' 'in tsá² 'in lɨ́ɨ¹i la lɨ́ɨ¹i ñí¹ tsʉ jiin'¹³ i'ø'¹o 'e júu³ do —jin'² Jesús.

Cwoo'¹³-'oo' 'e cwo'¹ Dios 'naa' 'e tyʉ́² tya'a

Faa'²¹gɨ Jesús jin'²in:

7 —Mí²ii̶' joon icwo'¹ Dios 'naa'; joon wana 'naa'²¹naa' Dios joon ityee'²¹moo' 'ii; joon wana pó²oo' 'ooca'nú¹, Dios i'ná² tyii'.

8 Tsu̶ tya' jileei'²¹ 'in mí¹i̶, i'ii'²¹mo; joon jileei'²¹ 'in 'noo'¹o ityii'¹³a; joon 'in pó² 'ooca'nú¹ 'e 'náa¹a i'ná¹ tya'o.

9 'Jiin'¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' jo icwoo²oo' yuun²¹ tyii' coon²¹ cuun²¹² wa'a gami̶i̶¹i̶ coon²¹ 'iñi'¹.

10 Jon'gi̶ cwoo'¹³naa' jaain²¹ mi̶i̶'²¹ wa'a gamuu¹i jaain²¹ joo'²¹ taai² jmi̶i̶²¹.

11 Joon wana 'naa', 'in lí̶i̶¹ 'in gó², ñí²oo' 'e cwoo²oo' 'e tyú² tya' yuun²¹ tyii', fee'¹gi̶ 'áai¹ icwo'¹ Dios 'e tyú² tya' 'in mí¹i̶.

12 'Tsu̶ 'wii'¹³ joon jmaa²aa' tya' tsá² xeei'²¹ jiin'¹³ la 'iin²¹²naa' jmaa¹a tsá² xeei'²¹ tyii'. Coon'¹³ la joon itiin'¹³moo' 'e ley tya' Moisés coon'¹³ jilaa'²¹ júu³ tya' 'in tsá² 'in gacwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios ca la mo jéei¹.

Cwoo'¹³-'oo' 'íi¹ 'naa' 'ooca'nú¹ cu'² áai¹

13 ''Ii¹ 'naa' 'ooca'nú¹ cu'² 'áai¹ tsu̶ 'ú² 'áai¹ 'e 'ooca'nú¹ si'² li̶ 'ii²¹ joon 'e fu¹ 'e tsá¹a li̶ 'ii²¹ 'áa¹mo 'ú² 'e fu¹ joon. Joon fúu¹mo tsá² tsalíin² fu¹ joon.

14 Pe cu'² áai¹ 'e 'ooca'nú¹ tyi² fu ñu̶'fú² joon tii² 'e fu¹ 'e ngo'² fu ñu̶'fú². Joon xu̶ tsá² 'in tsaa'²¹ 'e fu¹ 'e tsá¹a ñu̶'fú².

Cwii¹i tsá² 'mó² 'oofuu²¹ coon'¹³ 'oofuu²¹ tya'

15 'Un'øø'¹naa' yaanaa' coon'¹³ 'in tsá² 'in jin'² 'e faa'²¹a cwáain¹ tya' Dios pe jo jo'¹. Jalíin²mo jee²¹² 'naa' lawa joo'saa'²¹ xuui²¹² 'in 'wo²-tsi 'áai¹ pe 'yiia'¹ tsiinuu²¹ 'in 'li̶i̶'³mo 'ii.

16 Lí²-i licwii²¹naa' 'ii coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmoo¹o tsu̶ jo cún¹ tsá² mi̶'³ wuunjøø'³ 'mó² tóon¹, jon'gi̶ cún¹ tsá² mi̶'³ cwaríi³ 'mó² tóon¹ náa².

17 La joon jon coon²¹ 'mó² 'oofuu²¹ tyú² cwoo¹o jiin'¹³ 'oofuu²¹ tyú²-u̶. Coon²¹ 'mó² 'e gó² cwó¹o jmaai'² 'oofuu²¹ 'e gó²-o.

18 Coon²¹ 'mó² 'oofuu²¹ tyú² jo lí² cwo¹ 'oofuu²¹ gó² jon'gi̶ lí² cwo¹o coon²¹ 'mó² 'oofuu²¹ gó² 'oofuu²¹ tyú².

19 Joon jilaa'²¹ 'mó² 'oofuu²¹ 'e jo cwo¹o 'oofuu²¹ tyú² 'ná¹ 'wiin'²¹in joon coo¹o.

20 Iliñí² 'naa' xiiala lí̶i̶¹i tsá² coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmoo¹o.

Jo jileei'²¹ i'ii'²¹i li̶ tyíin¹ Dios Jmii²¹

21 'Jo jileei'²¹ itsataai² li̶ tyíin¹ Dios Jmii²¹, 'in nigasi̶i̶'²¹i̶ jna jin'²in: "Ña'ñu̶'¹u̶', Ña'ñu̶'¹u̶'." Jiin'¹³ 'in nigajmaa¹a la to² tyu̶'² Ñu̶'³oo itsataai² li̶ tyíin¹in ñu̶'fú².

22 Joon mi tyé¹ jmi̶i̶²¹² joon fúu¹mo 'in jin'²in si̶i̶'²¹i̶ jna: "Ña'ñu̶'¹u̶', nigafaa'²¹ jna'a coon'¹³ 'e sii²¹ 'nu̶, joon coon'¹³ 'e sii²¹ 'nu̶ niga'wóo³na'a 'in 'li̶i̶i'³ taai² 'alma tya' tsá², la joon jon nigajmoo²¹o'o milagros fee'¹ 'láai² tya' tsá²."

23 Pe joon ifuu²¹²uu 'ii: "Jo mo galicwíi³na 'naa', jeen'¹³naa' tyaní³ii jileei'²¹naa' 'in nigajmaa¹a 'e gó²" —jin'² Jesús.

Tún² 'ii'¹³ ti̶ifuu²¹ jmoo¹o tsá²

Faa'²¹gi̶ Jesús jin'²in:

24 —Jileei'²¹ tsá² 'in nuu¹un joon jmoo¹o la to² tyu̶'²u̶u̶ lí̶i̶¹i la lí̶i̶¹ tsá² 'in 'øøi'²¹-tsi, 'in jmoo'¹³ 'nú¹ ni cuun²¹².

25 Joon mi jó¹ jmí¹ mi̶i̶'²¹, joon galifee'¹ jmi̶i̶²¹, joon 'la'¹ tyí² 'e 'nú¹ do pe jo gaci̶i̶'² tsu̶ si'² ni cuun²¹².

26 Pe 'in nuu¹un joon jo jmoo¹o la to² tyu̶'²u̶u̶ lí̶i̶¹i la lí̶i̶¹ tsá² 'in báai¹ 'in gajmaa'¹³ 'nú¹ ni too'¹³.

27 Joon mo najó² jmí¹ joon galifee'¹ jmi̶i̶²¹, ga'la'² tyí² 'e 'nú¹ do. Joon gaci̶'²mo 'e 'nú¹ do coonti.

28 Joon mo gauntyeei¹ Jesús júu³ tyaa¹a do 'áai¹ tsa'goo'²¹-tsi jileei'²¹ coon'¹³ 'e ga'ee¹e Jesús do.

29 Tsu̶ ga'e'²e Jesús tsá² lawa 'in 'oo¹o to² jo 'ee¹ la 'é¹ 'in ti̶fo'² tya' ley tya' Moisés.

8

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsá² 'in lí̶i̶¹ jmoowúu¹ 'e jgoo'²¹ tya'

1 Mo gajngáa¹i Jesús 'e moo'²¹ do fúu¹mo tsá² ngalíin² caluu.

2 Joon gangatyéen¹in jaain²¹ tsá² 'in lí̶i̶¹ jmoowúu¹ 'e jgoo'²¹ tya' coo'¹³ li̶ ngaai'¹ Jesús. Joon 'in tsá² do gasii'²¹i wojníi¹i tyani Jesús joon jin'²in si̶i̶'²¹i̶ Jesús:

—Tsañu̶u̶'¹, feei'¹du'-'o'o, wana 'iin²¹²u'un lí²-i un'láa²u jna.

3 Joon gataan¹an Jesús cwoo²¹o tya' 'ido joon jin'²in si̶i̶'²¹i̶ 'ido:

—'Iin^{212}moo jon. Un'láa^{2}moo 'nʉ.

Joon tsifu joon ga'láa^{2}mo 'e jmoowúu^{1} 'e jgoo'^{21} 'e lɨ́ɨ^{1}i.

4 Joon jin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Jo 'in fu'^{2}'u jiin'^{13} jaain^{21}. Jiin'^{13} cwoo'^{13}'o cwo'eei'^{13} 'wo'o untsá^{2}. Joon cwocwoo^{2}'o fa'^{1} tya' Dios jiin'^{13} la to^{2} gatyʉ'^{2} ley tya' Moisés. Joon coon'^{13} la joon liñi^{1} tsá^{2} 'e niga'láa^{2}mo'o.

Gaun'láai^{2} Jesús tsa'leei'^{13} tya' 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'láa^{2}

5 Joon mo ga'í^{2} Jesús fuu^{21} Capernaum joon gangatyéen^{1}in jaain^{21} 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'láa^{2} Roma co' lɨ siin'^{12} Jesús

6 joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}i 'ii:

—Tsañʉʉ'^{1}, jmaa^{2}'a feei'^{1}-'o'o 'wii^{212} tyiia tsʉ jaain^{21} tsa'leei'^{13} tyiia raain^{1} tsaa'^{13}a coo'^{13} 'mó^{2} fu tyiia. 'Áai^{1} jó^{1} tsaa'^{13}a cuu'^{13} 'áai^{1}.

7 Joon Jesús gajin'^{2}in:

—Inii^{3}oo, niun'láa^{2}na.

8 Joon 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'láa^{2} do gañii^{1}i:

—Tsañʉʉ'^{1}, jo tɨ́ɨ^{2}na 'e 'u'^{2}'u inʉʉ tyiia, jiin'^{13} tyʉ'^{2}'ʉ to^{2} 'e un'láa^{2}mo tsa'leei'^{13} tyiia joon i'láa^{2}mo.

9 Seen^{21}mo jaain^{21} 'in tyʉ'^{2} to^{2} jna; jna-a jon tyʉ'^{3}ʉʉ to^{2} 'láa^{2}. Joon mo tyʉ'^{3}ʉʉ to^{2} 'láa^{2} tyiia 'e tsáa^{1}a, tsaa^{21}o. Joon wa fuu^{212}uu, "na^{1}" joon joo^{21}-o. Joon wana tyʉ'^{3}ʉʉ to^{2} tsa'leei'^{13} tyiia 'ee jmáa^{1}a, jmaa^{1}o.

10 Joon mo ganúu^{2}un Jesús 'e júu^{3} lo joon ganga'goo^{21}-tsi, joon jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'in ngalíin^{2} caluu:

—'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', jo mo gatsee'^{21}na jiin'^{13} jaain^{21} jee^{212} tsá^{2} Israel 'in jo'^{1} lɨ́ɨ^{2}i la jo'^{1} lɨ́ɨi^{2} 'ino.

11 Fuu^{212}uu 'naa' 'e fúu^{1}mo jalíin^{2} lɨ 'yeei^{21} ñi'^{1}, jalíin^{2}mo jon lɨ' lɨ yooi'^{13} ñi'^{1} jaa'^{13}i 'í^{1} coon'^{13} Abraham, coon'^{13} Isaac coon'^{13} Jacob fu lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2} ñʉ'fú^{2}.

12 Pe i'woo^{21}mo Dios fu caluu 'in nanáa^{1} tyʉ́^{2} tya' 'e dø'^{1} do. I'woo^{21}mo fu caluu lɨ 'íi^{1} nʉʉ^{21}. Joon ityi'^{2}i, joon cuu'^{21}i moojóon^{1}on —jin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} fúui^{1} do.

13 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'láa^{2} do:

—Cwei'^{1} fu tyi'i, 'e jo'^{1} ni galɨ́ɨ^{2}u'u ilí^{2} tyi'i.

Joon 'in tsa'leei'^{13} tya'a tsifu joon ga'láa^{2}mo.

Gaun'láa^{2}mo Jesús 'yiiaunsáa^{3} Tʉ́^{3}

14 Joon gangó^{1}o Jesús fu lɨ tyíin^{1} Tʉ́^{3}, joon do-o gangaa^{1}i 'yiiaunsáa^{3} Tʉ́^{3} taain^{1} yʉ tyíi^{2}.

15 Joon gason'^{1} Jesús cwoo^{21}o joon tsifu gacwó^{2} tyíi^{2}. Joon tsifu joon garoon^{1}on joon gatyaa^{1} tyʉ́^{2} 'e idø'^{1} Jesús coon'^{13} 'in catyaai^{2} do.

Gaun'láai^{2} Jesús tsá^{2} fúui^{1}

16 Joon mo gatséi^{1} ñi'^{1} gangajée^{1}i tsá^{2} 'in taai^{212} 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'a lɨ sin'^{2} Jesús. Joon mo gatyʉ'^{2} Jesús to^{2} 'e 'wé^{1}i 'in 'lɨɨi'^{3} do joon ga'woo^{21}mo. Joon Jesús gaun'láai^{2} ce jileei'^{21} 'in tsatsaa'^{13} do.

17 La joon galɨ́^{1} 'e gatsín^{1} júu^{3} ga'ɨ́ɨ^{2} 'in tsá^{2} gacwoo^{1}o júu^{3} tya' Dios la mo jéei^{1} sii^{21} Isaías mo gajin'^{2}in: "Gajeen'^{13}mo 'e jo pí^{3}-tsi', joon ga'wo'^{2}o jmoowúu^{1} 'e lee^{2}e'."

Lawa 'in 'iin^{212}in ngɨ́^{2} coon'^{13} Jesús

18 Joon mo gangó^{1} Jesús 'áai^{1} fúui^{1} tsá^{2} niteen^{1}in ce cu' lɨ' lɨ siin'^{12}in, joon gatyʉ'^{2} Jesús to^{2} wa'a tsalíin^{2} tsá^{2} tya'a lɨ' ngoo'^{13} lɨ náa^{1} tyíia^{1} do.

19 Joon jaain^{21} jee^{212} 'in tɨfo'^{2} tya' ley do gangatyéen^{1}in lɨ sin'^{2} Jesús joon jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Tɨfo'^{2}, 'iin^{212}na níi^{3}ii coon'^{13} 'nʉ doñixiia' cwoo'^{13}'o.

20 Joon Jesús do gañii^{1}i:

—'In cwii^{1} sá^{2} too^{21} tya'a tɨɨ^{2} xá^{1} joon 'in ton^{1} sá^{2} sɨɨ^{2}ɨ pe 'in Ruu'^{21}i Tsá^{2} jo sá^{2} tya'a lɨ ján^{3}.

21 Jaain^{21}gɨ 'in lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} tya'a gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', 'iin^{212}na níi^{3}ii coon'^{13} 'nʉ pe cwo'^{2}'o ni'áai^{13}duu ñʉ'^{3}ʉʉ jéei^{1} nifu.

22 Joon Jesús do gañii^{1}i:

—Na^{1} coon'^{13} jna. Cwolí^{2} cwo'aai^{1} 'in jo cwii^{1}in Dios 'in 'lɨɨ^{212} do.

Jmoo^{1}o Jesús 'ɨɨ^{1}ɨ tii^{2} tyí^{2}

23 Joon ga'í^{2} Jesús tsi barco coon'^{13} tsá^{2} tya'a 'in ngalíin^{2} coon'^{13}.

24 Joon garóon^{2} coon^{21} tyí^{2} tá^{2} lɨɨlɨ́^{1} ca ganga'ó^{2} jmɨɨ^{21} tsi barco do. Joon cwuu^{21}mo Jesús la jee^{212} do.

25 Joon tsá² tya'a ngalíin² ngaunjnaa¹-tsi
'ido. Joon gajin'²in:
—¡Ña'ñʉ'¹ʉ'! Laai²¹² jna'a. Tɨ lɨ te²moo'o.
26 Joon Jesús do gañii¹i:
—¿'Ee lɨ' 'goo'²¹oo' 'áai¹? ¡'Áai¹ xʉ jai'²
lɨ́ɨ²naa'!
Joon garóon² Jesús joon gatyʉ'²ʉ to² 'e tyí²
do coon'¹³ jmɨɨ²¹ do 'e ján² tii². Joon coonti
gajaan¹an tii².
27 'Áai¹ tsa'goo²¹-tsi 'in tsá² do joon
gajin'²in:
—¿'Iin-gɨ 'in tsañʉʉ'¹ no? Ca tyí² coon'¹³
jmɨɨ²¹ nʉʉ'¹³ʉ to² tyʉ'² 'ino.

Lawa gái¹ tsá² Gadara 'in taai² 'in 'lɨɨi'³ 'alma tya'a

28 Joon mo gatyíi¹a Jesús lɨ' ngóo'¹³ tyíia¹
cataain²¹ do lɨ roon¹ cwoo'¹³ 'wó² tya' tsá²
seein²¹ Gadara gái¹ tsañʉʉ'¹ 'in taai² 'in 'lɨɨi'³
alma tya'a ga'woo²¹i lɨ taa'¹³ 'áan³ tya' 'lɨɨ²¹².
'In gái¹ do 'in 'lɨɨ'³mo ca jo lí² ngɨ́i¹ tsá² lɨ' co'
lɨ táa¹i. Joon gangatyéen¹in lɨ sin'² Jesús.
29 Joon ga'láa² 'wii²¹² 'oo¹o gajin'²in:
—¿'Ee to² ñi'²'i jee²¹² jna'a, Jesús? Jóon¹
Dios 'nʉ. ¿Tɨ ñi'²'i 'e 'e'²'e jna'a wúu¹ la nʉ'gɨ
ijó¹ 'ii'²¹?
30 Joon coo'¹³ joon taain²¹² ca poo²¹² ñí¹
fúui¹ lɨɨlɨ́¹ gø'²ø.
31 Joon 'in 'lɨɨi'³ taai² tya' 'in tsá² do gamɨɨ¹ɨ
tyani Jesús jin'²in:
—Wana 'woo²¹o'o jna'a wa'a cwo'²'o
tsatoo²¹o'o alma tya' 'in ñí¹ no.
32 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in 'lɨɨi'³ do:
—Cwolíin²naa'.
Joon 'in 'lɨɨi'³ taai² alma tya' 'in tsá² gái¹
do ga'woo²¹mo joon ngataa²¹²i alma tya' 'in
ñí¹ do. Joon tsifu joon 'in ñí¹ do ngalíin²
cwiin¹in lɨ' sɨjɨ́² joon gaxuu'²¹i tsi tyíia¹ do,
joon gajgoo'²¹ jmɨɨ²¹ do.
33 Joon 'in 'aai¹ ñí¹ do ngalíin² cwiin¹in
'goo'²¹o fu ifuu²¹ gajmaa'¹³a tsá² júu³ xiiala
galɨ́¹ tya' 'in tsá² 'in taai² 'in 'lɨɨi'³ alma tya'.
34 Joon jileei'²¹ tsá² néei¹ 'e fuu²¹ do
ngalíin² ngajøø²i Jesús. Joon mo gangaai¹
'in tsá² do Jesús gamɨɨ¹ɨ tyani Jesús wa
cwo'ɨ́ɨ¹i 'ido fu goo¹o.

9

Gaun'láa²i Jesús jaain²¹ tsá² 'in 'ii'¹³ tá² cwoo²¹ tɨɨ²ɨ

1 Joon ga'í² Jesús tsi barco do joon gangɨ́ɨ¹i
lɨ' cataain²¹ caai¹ tyíia¹ do. Joon gatyee'¹²i
fuu²¹ lɨ taain¹.
2 Joon gajée¹i tsá² jaain²¹ tsá² 'in 'ii'¹³
tá² cwoo²¹ tɨɨ²ɨ 'yuui² coon²¹ jmoo²¹. Joon
mo ganí² Jesús xiiala jo'¹ lɨ́ɨ²i 'in jalíin² do
gajin'²in sɨɨ'²¹i 'in tsatsaa'¹³ do:
—Tya¹-'o'o yú², ni'iin²moo tsaa² tyi'i.
3 Joon 'inlɨ́ɨi¹³ tɨfo'² tya' ley 'in taai² do
niga'ɨ¹-tsi: "'In tsá² lo faa'²¹a 'laa'²¹ tya' Dios
coon'¹³ júu³ tya'a."
4 Joon galiñii¹i Jesús 'ee 'ɨ¹-tsi 'in tsá² do
joon gaunngɨɨ¹ɨ, jin'²in:
—¿'Ee lɨ 'ɨ¹-'oo' 'e gó²?
5 ¿No-o jo taai²¹²gɨ fuu²¹²uu 'in tsá²
no: "Ni'iin²moo tsaa² tyi'i", sɨ fuu²¹²uu 'e:
"Ráan²un ngɨ́² tɨ́ɨ¹³'ɨ"?
6 Pe 'e liñí² 'naa' 'e Ruu'²¹i Tsá² 'oo¹o
'ii'²¹ ili'iin²in tsaa² tya' tsá² mo taain²¹²
juncwii²¹, jøø²øø' 'elo.
Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in tsatsaa'¹³ dó²:
—Ráan²un no; pé¹ jmoo²¹ tyi'i no, cwei'¹
fu tyi'i.
7 Tsifu joon garoon¹on 'in tsá² do joon
nga'²mo fu tya'a.
8 Joon gafoo'¹³mo 'in tsá² néei¹ do mo
ganí² 'elo, joon gaun'goo²¹o Dios 'e ni-
gacwo'¹o Dios 'ii'²¹ 'e li 'iin² tsá² tsaa² tya'
tsá².

Mo gatø'¹ø Jesús Mateo

9 Joon mo gacwo'ɨ́ɨ¹ɨ Jesús fu lɨ taain¹
do gangaa¹i jaain²¹ tsá² sii²¹ Mateo tyíin¹in
cón² 'laa'¹³ 'e 'nɨɨ¹ tsá². Joon gajin'² Jesús
sɨɨ'²¹ɨ Mateo do:
—Na¹ coon'¹³ jna.
Joon 'in Mateo do garóon²on lɨ tyíin¹in
joon gangó¹ coon'¹³ Jesús.
10 Joon ga'í² Jesús coon²¹ inʉʉ. Gøø'²¹ø
'íi¹i. Joon gatyalíin² fúui¹ 'in cón² 'laa'¹³ lɨ
'nɨɨ¹ tsá² coon'¹³ fúu¹mogɨ 'in røøi²¹ tsaa².
Coon²¹ caan²mo néei¹ gø'²ø coon'¹³ Jesús
joongɨ coon'¹³ tsá² tya'a.
11 Joon mo gangó¹ tsá² fariseos 'e tyíin¹
Jesús gø'²ø coon'¹³ 'in cón² 'laa'¹³ do
gajin'²in sɨɨ'²¹ tsá² tya' Jesús:

—¿'Ee lɨ' tyíin¹ tɨfo'² tyii' gø'²ø coon'¹³ 'in cón² 'laa'¹³ joongɨ coon'¹³ 'in tsá² røøi²¹ tsaa²?

12 Joon nuu¹un Jesús 'e jin'² 'in tsá² do joon gajin'²in:

—'In tsá² tyúi¹ coon'¹³ 'in tsá² tyʉ́² sɨ'ɨ́ɨ¹-tsi jo 'néi¹ tɨmɨ́¹ tya'a, jiin'¹³ tsatsaa'¹³ 'néi¹ tɨmɨ́¹ tya'a.

13 Cwolíin²naa', cwolitɨ́ɨ²moo' 'ee 'øøi'²¹-tsi tsá² 'e júu³ tya' Dios 'e jin'²: "'Iin²¹²gɨɨ 'e jmá¹a tsá² fee'¹-tsi tya' tsá² xeei'²¹ lagɨ'ɨ cwo'¹o jna fa'¹." Tsʉ jo gagoo²¹²oo wa'a tø³øø 'in tsá² tyúi¹, gagoo²¹²oo 'e tø³øø 'in røøi²¹ tsaa² wa'a ijaa'²¹-tsi.

Gaungɨɨ¹ɨ tsá² Jesús cwáain¹ tya' 'e gø'² tsá² tyiiañi'¹

14 Joon gangatyéen¹in 'in tsá² 'in ngɨ́¹ coon'¹³ Wó³ saai¹ tsá² jmɨɨ²¹ co'² lɨ tyíin¹ Jesús joon gaungɨɨ¹ɨ:

—'In tsá² fariseos la joon jon jna'a tyé²e'e tyiiañi'¹. ¿Ee lɨ jo gø'²ø tsá² tyi'i tyiiañi'¹?

15 Joon gañii¹i Jesús:

—Jo jmoo¹o tsá² fa'í³ mo tsáa¹a lɨ cuui'¹³ cwoo²¹ tsá² la 'ɨɨ²¹² tyíin¹ 'in tsá² cuui'¹³ cwoo²¹ do. Pe ijó¹-o coon²¹ jmɨɨ²¹² mo jo tyíin¹gɨ 'in nigacuui'¹³ cwoo²¹ do joongɨ idø'²ø tyiiañi'¹.

16 'Jiin'¹³ jaain²¹ jo toon'¹³ 'mɨ'² fiin²¹ coon²¹ 'mɨ'² natsáai² tsʉ mi ron'² tsá² itsʉʉ'² 'e 'mɨ'² fiin²¹ do joon ilifee'²gɨ lɨ 'gɨɨ¹ɨ.

17 La joon jon jo tyiia'²¹ tsá² jmɨ'³ móo¹ tsi loo²¹ tsáai² tsʉ wana jmoo¹o tsá² la joon i'gɨɨ¹ɨ 'e loo²¹ tsáai² do joon tsa'ɨ́ɨ¹ɨ 'e jmɨ'³ móo¹ do coon'¹³ loo²¹. Tsʉ 'wii'¹³ joon tyiia'²¹ tsá² jmɨ'³ móo¹ tsi loo²¹ 'mɨ́ɨ² joon tyʉ́² jee²¹² túnˀ do.

Lawa jamɨ́¹ Jairo coon'¹³ 'in tsamɨ́² 'in gason'² sɨɨn'³ Jesús

18 La jee²¹² tyíin¹ Jesús faa'²¹a 'e júu³ do gatyía¹ jaain²¹ tsá² feei'¹ tya' tsá² Israel. Joon gasi'²i wojníi¹i tyani Jesús joon gajin'²in:

—La ngayuui'¹³ júun²mogɨ yʉʉn²¹ tyiia. Pe wana cwoo'¹³'o cwotaan'¹³'an cwoo¹'o tya'a joon ijiin'¹in túnˀ.

19 Joon garóon²on Jesús gangóo¹o coon'¹³ 'ido coon'¹³ tsá² tya'a.

20-21 Joon lɨ ningóo¹o 'yuui fu¹ gason'²on jaain²¹ tsamɨ́² tsaa'¹³ tɨ' sɨɨn'³. Dyatun¹ jiin²¹ ningó¹ 'e tuuin²¹ 'in tsamɨ́² do. Ga'ɨ¹-tsi 'in tsamɨ́² do: "Xʉfiin'¹³ coon'²¹ son'³oon sɨɨn'³ 'ido in'láa²moo." Tsʉ 'wii'¹³ joon gangatyéen¹in caluu lɨ ngó¹ Jesús gason'²on sɨɨn'³ɨn.

22 Joon gajiin¹in 'ña'a Jesús gajøø²i 'in tsamɨ́² do joon gajin'²in:

—Tya¹-'o'o yú². Tsʉ niga'láa²mo'o tsʉ 'wii'¹³i jo'¹o galɨ́ɨ²u'u.

Joon tsifu joon ga'láa²mo 'in tsamɨ́² do.

23 La jee²¹² joon gatyía¹ Jesús tya' 'in tsafeei'¹ do. Joon mo gangoo¹o nataai² tɨ́² 'e tɨ lɨ tsa'áa¹mo 'ido joon ganaa²¹² 'goo¹ 'áai¹.

24 Joon gajin'² Jesús:

—'Wóo²naa', tsʉ jo mo 'lɨɨi²¹² 'in sɨmɨ́² no lɨ' cwuu²¹mo 'ino.

Joon 'in tsá² do gacoo'²¹ ngɨ́ɨ² tya' Jesús.

25 Mo ga'wóo²i 'in tsá² do ga'í² Jesús lɨ raain¹ 'in sɨmɨ́² do joon gason'²on cwoo²¹o 'ido. Joon garóon²o 'ido.

26 Joon galiñi¹ tsá² 'in néei¹ la caain²¹ fuu²¹ taa'¹³ do jilaa'²¹ 'e nigalɨ́¹.

Mo gaun'láa²i Jesús gaí¹ tsá² tiui²

27 Mo gacwo'ɨ́ɨ¹ Jesús tsi inʉʉ do gái¹ tsá² tiui² ngalíin² caluu Jesús 'oo¹o tá² jin'²in:

—¡Fúu² cwolii¹u jna'a, Jóon¹ David!

28 Joon mo gatyee'¹²i Jesús fu tya'a 'in tsá² tiui² do gangatyéen¹in joon gaungɨɨ¹ɨ Jesús 'ii:

—¿Tɨ la jai'² lɨ́ɨ²naa' 'e liun'láa²na 'naa'?

Joon gañii¹i 'in tsá² do:

—Jo'¹o lɨ́ɨi² jna'a, Ña'ñʉ'¹ʉ'.

29 Joon gataan¹an Jesús cwoo²¹o unni² tsá² tiui² do joon jin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—Cwolí² jiin'¹³ la jo'¹ lɨ́ɨ²naa'.

30 Joon ga'lóo²o unníi¹i. Joon Jesús ga'ɨ́ɨ²ɨ júu³ jin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—Xúun² fú²uu' jiin'¹³ jaain²¹ 'e niga'lóo²o unní²ii'.

31 Pe xʉʉ joon xʉʉ 'wóo²i xʉ do joon gajma'²a júu³ jileei'²¹ 'in néei¹ do jilaa'²¹ 'e nigajmaa¹a Jesús tya'a.

Mo gaun'láa²i Jesús jaain²¹ tsá² 'in jo lí² faa'²¹a

32 Joon mo ga'wóo²i 'in gái¹ do joon 'in xeei'²¹gɨ ngataai² jée¹i jaain²¹gɨ tsá² 'in jo lí² faa'²¹a lɨ tyíin¹ Jesús. 'In 'lɨɨ'³mo 'yuui² alma tya'a.

33 Joon mo gatyii¹in Jesús 'in 'lɨɨi'³ 'yuui² alma tya'a do tsifu joon ga'láa² 'in tsá² do 'wii²¹² faa'²¹a. 'Áa¹mo tsa'goo²¹-tsi 'in tsá² taai² do joon gajin'²in:

—Jiin'¹³ cafu jo mo nee²¹e' fu goo²¹o' Israel la lí¹ 'e ganee²¹e' nano.

34 Pe 'in tsá² tya' fariseos do gajin'²in:

—'In tsañɨɨ'¹ no 'woo²¹i 'in 'lɨɨi'³ taai² alma tya' tsá² coon'¹³ 'ii'²¹ tya' 'in tyɨ'² to² 'ii.

Feei'¹-tsi Jesús tya' tsá²

35 Ngóo¹ Jesús la caain²¹ fuu²¹ coon'¹³ fuu²¹ pi'³ náa¹ do. Tsi inɨɨ cwo'¹ sinagogas gacwo¹ júu³ tyɨ́² tya' mi li tyɨ'² Dios to² tsá². Joon gaun'láa²i jileei'²¹ tsatsaa'¹³ 'in tyaan¹an 'láai² nii² jmoowúu¹.

36 Joon mo gajøø²i Jesús 'in tsá² do fúu² galɨɨ²i ni'i 'ido tsɨ 'in tsá² do lɨɨ¹i la lɨɨi¹ joo'saa'²¹ 'in jo seein²¹ 'in 'aa¹i 'ii, 'woo'²¹o joon caain'²¹ lɨɨ¹i.

37 Joon Jesús jin'²in sɨɨ'²¹ɨ tsá² tya'a:

—'E la ja'²mo, fee'¹ 'áai¹ 'e sá² 'e roo¹ pe xɨɨ tsa'leei'¹³ seein²¹ 'in jmaa¹a to².

38 Tsɨ 'wii'¹³ joon mɨ́²ɨɨ' tyani Fii²¹² 'in cwó¹ 'e roo¹ 'e sá² 'e síi¹in tsa'leei'¹³ tya'a jee to² 'e cóon¹on 'e garoo¹o do.

10

Tø'²ø Jesús dyatooin¹ tsá² tya'a 'in sii²¹ apóstoles

1 Joon gatø'²ø Jesús dyatooin¹ tsá² tya'a joon gacwo'¹o Jesús 'in tsá² do 'ii'²¹ 'e lí² 'wóo²i 'ido 'in 'lɨɨi'³ taai² alma tya' tsá² joon 'e lí² un'láa²i tsá² jilaa'²¹ jmoowúu¹ 'e lɨɨi¹ tsá².

2 'Elo-o 'e sii²¹ 'in dyatooin¹ tsá² tya'a ilíi²in apóstoles: 'in nifu sii²¹ Simón, sii²¹o jon Tɨ́³; coon'¹³ ruu'²¹i Dɨ́ɨ³. Joon gái¹ jóon¹ Zebedeo 'in sii²¹ Jacobo coon'¹³ Wó³.

3 Seein²¹ jon Lii²¹² coon'¹³ Bartolomé coon'¹³ Tomóo¹³ coon'¹³ Untøø², 'in gacón² 'laa'¹³ tya' 'e 'nɨɨ¹ɨ tsá² la mo jéei¹. Joon seein²¹ Jacobo, jóon¹ Alfeo; joon seein²¹ jon Lebeo, 'in sii²¹o jon Tadeo.

4 Joon jaain²¹ jee²¹² 'ido sii²¹ Simón, jaain²¹ tsá² tya' tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ cananistas. Joon seein²¹ jon Judas Iscariote, 'in ga'nɨɨ¹i Jesús mo lɨ ciin¹gɨ.

Sii¹in Jesús jɨ dyatooin¹ apóstoles tya'a 'e cwoo¹o júu³ tyɨ́²

5 Joon Jesús gasii¹in 'in dyatooin¹ tsá² tya'a do joon gatyɨ'²ɨ to² jin'²in:

—Jo cwolíin²naa' lɨ néei¹ 'in tsá² 'in jo seein²¹ Israel, joon jo cwotaan²naa' fuu²¹ náa¹ lɨ sii²¹ Samaria.

6 Tyɨ́²gɨ wa'a cwolíin²naa' tya' jiin'¹³ tsá² Israel 'in lɨ́ɨi¹ la lɨ́ɨi¹ joo'saa'²¹ 'in nituu¹i.

7 Cwolíin²naa', cwocwoo²oo' júu³ 'e tɨ lɨ tyɨ'² Dios to² tsá².

8 Un'láa²naa' 'in tsatsaa'¹³ joon 'in tsá² lɨ́ɨi¹ jmoowúu¹ 'e jgoo'²¹ tya'a. Jmaa²aa' jiin'¹ 'in najúin¹. 'Wóo²naa' caluu 'in 'lɨɨi'³ taai² alma tya' tsá². 'Naa' niga'ii'¹³'naa' 'e 'ii'²¹ lo 'e jo 'ee gacɨɨin¹ tyii' la joon jo 'ee 'laa'¹³ cón²oon'.

9 'Jo cwotyaan²aan' cuu² cwanáa¹ jon'gɨ cuu² cwataa²¹ jon'gɨ cuu² yɨ́ɨn²

10 jon'gɨ tulóo¹³oo'. Coon²¹ 'mɨ'² cwaa²¹ cwotyíi¹³ii' joon jo cón²oon' mɨ́ɨ¹³ɨɨ' jon'gɨ soon²oon' 'mo'u². Tsɨ 'in jmoo¹o to² tɨ́ɨ²i 'ii'²¹i 'e dø'²ø.

11 'Mi tyalíin²naa' coon²¹ fuu²¹ sɨ coon²¹ fuu²¹ pi'³ 'ee, 'naa'¹³naa' jaain²¹ tsá² tyúi¹ joon do-o jón²oon' ca 'wóo²naa' do.

12 Joon mi cwotaa²naa' inɨɨ joon fú²uu': 'Aa²¹²moo' tyɨ́²-ɨ sɨ'ɨ́ɨ¹-'oo'.

13 Joon wana ga'ii'²¹i tyɨ́² 'e 'aa²¹²i do iliseein²¹ tyɨ́²-ɨ. Pe wa jo ga'ii'²¹i júu³ tyii' tyiin¹aan' 'e 'aa²¹²i nigasíi¹³ii' do.

14 Joon wana jo 'ii'²¹i jon'gɨ jo 'iin²¹²in núu¹un júu³ tyii' cwo'wóo²naa' 'e 'nɨ́¹ do sɨ fuu²¹ do 'ee joon xɨɨ²ɨɨ' 'laa²¹ toon²¹² tɨ́ɨ¹³ɨɨ'.

15 'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa' 'áai¹gɨ iní² wúu¹ 'in tsá² néei¹ 'e fuu²¹ do mi cwá¹ jmɨɨ²¹² ijmá¹ Dios 'ii'²¹ tya' tsá² lagɨ 'in tsá² néei¹ fuu²¹ Sodoma coon'¹³ Gomorra.

I'ø¹mo tsá² 'naa'

16 'Tyan²duu' cwáain¹, sɨ́ɨ³na 'naa' lawa joo'saa'²¹ 'e cwolíin²naa' jee²¹² tsiinuu²¹.

Tsʉ 'wii'13 joon jmaa2aa' lí3ii' la jmoo1o mɨɨ'21 li'3i pe seein21naa' 'wo2-'oo' lawa jaain21 maa212.

17 Lí3ii' jmaa2aa' tya' tsá2 tsʉ tsajée1i 'naa' tyani tsaa'to2 joon ipóo1i 'naa' tsi inʉʉ cwo'1 sinagogas.

18 Joon 'wii'13 jna ijéi1 tsá2 'naa' tyani tsaa'to2 tsacøøi'13 joongɨ tyani róøi13. Joon coon'13 la joon lí2 fó3oo' 'wii212 tyiia tyaníi1i joongɨ tyani 'in jo tsáa1-tsi Dios.

19 Joon mi jéi1 tsá2 'naa' tyani tsaa'to2 jo cuu'13-'oo' 'ee ifó3oo' tyani tsaa'to2 do tsʉ mi tɨ 'ii'21 ifó3oo' Dios icwo'1o 'naa' 'ee ifó3oo' do.

20 Jon' 'naa' 'in faa'21a do pe 'in Espíritu Tyʉ́2 tya' Ñʉ'2ʉʉ' Dios Jmii21 'in faa'21a coon'13 'naa'.

21 'La 'oo'21 ruu'21i tsajée1i ruu'21i tyani tsaa'to2 ijngaa'13i la joon jon tsacøøi'13 tsajée1i jóon1on. La joon ijmá1 jóon1on coon'13 sáa3 jmii21 itsajée1i tyani tsaa'to2 ijngaa'13i tsá2 'ii.

22 Jileei'21 tsá2 taain212 juncwii21 ili'ee'1i 'naa' tsʉ 'wii'13 ja'2mo lɨ́ɨ2naa' cwáain1 tyiajna. Pe jileei'21 'in jmaa1a taa'21 ca lɨ tyéi1 itiin'13mo.

23 Mo ga'øi1 tsá2 'naa' coon21 fuu21 cwíin13iin' fuu21 lɨ xiia'21gɨ. Tsʉ 'e la ja'2mo fuu212uu 'naa' 'in Ruui'21 Tsá2 ijó1 la nʉ'gɨ icwíin13iin' la caain21 fuu21 lɨ néei1 tsá2 Israel.

24 'Jiin'13 jaain21 'in untsáa1a ilifeei'1gɨ lagɨ tɨfo'2 tya'a, jon'gɨ ilifeei'1gɨ tsa'leei'13 lagɨ ñi'fii212i.

25 'Ná1-a 'yaai1-tsi 'in untsáa1a 'e 'yee'1i jiin'13 la tɨfo'2 tya'a do, joon 'in tsa'leei'13 do 'e 'yee'1i jiin'13 la ñi'fii212i. Joon wana gaunsii21 tsá2 'in tyʉ'2 to2 inʉʉ do Beelzebú, ¿'ee iunsii21 'in tsá2 taai2 inʉʉ do? (Wana gasɨɨ'21ɨ jna 'e gó2 xʉfoo'3 'naa'gɨ jo sɨɨ'21ɨ 'e gó2.)

'Iin tɨ́ɨ2i jmá1 'gó2oo'

26 'Tsʉ 'wii'13 joon jo jmaa2aa' 'goo'21 tyani tsá2. Jo 'e sá2 jiin'13 coon21 júu3 'e 'uuin21 wa' jo 'in liñi1. Joon jiin'13 coon21 'e sɨ'mó1 wa'a jo lijná2 nii2i.

27 Jilaa'21 júu3 'e fuu212uu 'naa' coon'21 cwofáa13aa' jee212 lɨ nuu1un tsá2. Joon jilaa'21 'e fuu212uu 'naa' lɨ 'uuin21 ca yʉ' 'nʉ́1 cwo'oo2oo'.

28 Jo jmaa2aa' 'gøø'21naa' 'in jngaai'12 tsá2 pe jo lí2 jngaai'12 alma tya' tsá2. Jmaa2aa' 'gøø'21naa' 'in lí2 'iin2 cuerpo coon'13 alma tya' tsá2 fu lɨ 'ii21.

29 'Xʉfiin'13 gái1 ton1 tyíin1 coon21 cuu2 pe jiin'13 jaain21 ton1 do ijúun2in wa jo cwo1 Dios Ñʉ'1ʉ' 'ii'21 tya'a.

30 Joon ca jñʉ́2 tyi'naa' sɨ'í3 tɨ ca mɨ'2 ce jilaa'21.

31 Tsʉ 'wii'13 tyiin2mo 'naa' lagɨ ton1 fúui1 jo jmaa2aa' 'goo'21oo'.

'Ná1-a jmaa2aa' júu3 tyani tsá2 'e cwii1naa' Jesucristo

32 'Jileei'21 'in jmoo1o júu3 tyani tsá2 'e cwii1in jna la joon jon jna ijmáa3aa júu3 'e cwii1na 'ii tyani Ñʉ'3oo 'in tyíin1 ñʉ'fú2.

33 Pe tya' jileei'21 'in jo róø1i 'e cwii1in jna tyani tsá2 la joon jon jna ifo'3oo 'e jo cwii1na 'ido tyani Ñʉ'3ʉʉ tyíin1 ñʉ'fú2.

'Wii'13 cwáain1 tya' Jesús ijmá1a tsá2 tɨ' coon21 poo212

34 'Jo cwolíin2naa' 'e gagó3oo 'e jmáa3aa 'ii'21 'e liseein21 tsá2 tyʉ́2 coon'13 tsá2 taain212 juncwii21. Gagó3oo 'e 'wiin21 mɨɨ'13 jee212 tsá2 jon' wa' liseein21 tsá2 tyʉ́2 coon'13 tsá2.

35 Nigagó3oo ilisá2 mɨɨ'13 jee212 tsá2 coon'13 jmii21. La joon jon ilisá2 mɨɨ'13 jee212 sɨmɨ́2 coon'13 sáa3a. Ilisá2 mɨɨ'13 jee212 unloo212 tya'a coon'13 'yiiaunsáa3a.

36 La joon 'in tsá2 la 'oo'21 inʉʉ tya'a ili'ee'1mo ruu'21i inʉʉ tya'a.

37 'Jileei'21 'in 'iin212gɨ sáa3 jmii21 lagɨ jna jo tɨ́ɨ2i ilíin2 tsá2 tyiia. Joon wana 'iin212gɨ tsá2 jóon1on lagɨ jna jo tɨ́ɨ2i ilíin2 tsá2 tyiia.

38 Joon wa jo 'iin212in júun2in 'wii'13 tyiia jo tɨ́ɨ2i ilíin2 tsá2 tyiia.

39 Joon 'in 'iin212in intiin'13 juncwii21 tya'a icaa1mo juncwii21 tya'a. Pe 'in caa1mo juncwii21 tya'a tsʉ 'wii'13 cwáain1 tyiajna, intiin'13 juncwii21 tya'a.

'E tyʉ́2 ijmáa1a Dios tya' tsá2

40 ’Joon mi 'ii'21 tsá2 'naa' inɯɯ tya'a tsɯ
'wii'13 lɨ́ɨ2naa' tsá2 tyiia lawa'a 'e 'ii'21 'in tsá2
do jna ñiia'oo. Joon mo 'ii'21 tsá2 jna lawa'a
'e 'ii'21 tsá2 Nɯ'3oo 'in gasii1in jna.
41 Joon doñi'iin tsá2 'in 'ii'21i jaain21 tsá2
'in cwoo1 júu3 tya' Dios inɯɯ tya'a i'ii'21i 'in
tsá2 do coon21 rəə21 'e la 'ii'21 'in tsá2 cwoo1
júu3 tyɨ́2 do tsɯ ga'iin'21 ni 'ido tsɯ 'wii'13 tsá2
cwoo1 júu3 tyɨ́2 'ido. Joon doñi'iin tsá2 'in
'ii'21i jaain21 tsá2 tyúi1 tsɯ 'wii'13 'in tyú1mo
'ii i'ii'21 'in tsá2 do jon coon21 rəə21 la in'ii'21
'in tsá2 tyúi1 do.
42 Joon doñi'iin tsá2 'in cwo'1 tsá2 tyiia
xaai1gɨ doñiee coon21 'e pi'3, 'e la ja'2mo
fuu212uu 'naa', xɯfiin'13 coon21 vaso jmɨɨ21
cwii'21 gacwo'1o 'ido, i'ii'21i 'in tsá2 do
coon21 'e tyɨ́2 tya' Dios.

11

Mo jalíin2 tsá2 tya' Wó3 saai21 tsá2 jmɨɨ21 jafee'13i Jesús

1 Joon mo ngayuui'13 gatyɯ'2 Jesús to2 'in
dyatooin1 tsá2 tya'a jilaa'21 'e 'ná1 jmáa1a
joon gacwa'ɨ́ɨ1ɨ do ganga'e'2e tsá2 joon gac-
woo1o júu3 tyɨ́2 la caain21 fuu21 náa1 do.
2 Yiia'13 joon 'nɯñí3 yuui2 Wó3 saai21 tsá2
jmɨɨ21. Joon mo galiñi1 xiiala jmoo1o Cristo
do, joon gasii1in Wó3 tsá2 tya'a tsajəə2i
Jesús.
3 Ngaunngɨɨ1ɨ:
—¿Tɨ 'nɯ-ɯ 'in Cristo 'in ijó1 sɨ sɨjeen2na'a
'in xeei'21 'ee?
4 Joon Jesús do gañii1i:
—Cwolíin2naa' cwosíi13ii' Wó3 do jilaa'21 'e
niganí2ii' joongɨ 'e niganɯɯ2ɯɯ'.
5 Cwojmáa13aa' Wó3 júu3 xiiala ni-
galɨjnaa'21 'in tsá2 tiui2. Joon 'in jluui'13
nigangɨɨ1ɨ, joon niga'láa2mo 'in tsá2 jgəəi'21,
joon ganá1 loocwóo1o tya' 'in tsá2 jo nuu1un,
joon 'in najúin1 gajiin'1o. Joon tya' 'in tsá2
tañíi2 niganuu1o júu3 tyɨ́2 tya' Dios.
6 Joon jləə'3mo 'in jo cu'2-tsi coon'13 jna.
7 Joon ngaliin1mo 'in tsá2 do joon ga'láa2
Jesús 'wii212 tyaa1 júu2 cwáain1 tya' Wó3
coon'13 'in tsá2 taai2 do. Gajin'2in:
—¿'Ee lɨ' tyalíin2naa' tyajəə2əə' fu lɨ jo
'iin tsá2 seein21? ¿Tɨ tyalíin2naa' tyajəə2əə'
coon21 tó2 'e si'2 jəə'21 lɨ 'ɨ́ɨ2ɨ tyí2?
8 Wa jo la joon ¿'ee lɨ' tyalíin2naa'? ¿Tɨ
tyalíin2naa' tyajəə2naa' jaain21 tsá2 tyi'3 'mɨ'2
'ya'2gɨ? Niñí2 'naa' 'in tsá2 'in tyi'3 'mɨ'2
'ya'2gɨ néei1 fu lɨ tyíin1in rəəi13.
9 'Naa' tyalíin2naa' tyajəə2naa' jaain21 tsá2
'in cwo1 júu3 tyɨ́2 tya' Dios. Pe 'e la ja'2mo
fuu212uu 'naa' nigajəə2naa' jaain21 feei'1gɨ
lagɨ 'in gacwo1 júu3 tyɨ́2 tya' Dios la mo jéei1.
10 Tsɯ ni jí2 tya' Dios 'e jin'2 cwáain1 tya'
Wó3 do:
Sɨ́ɨ3na jaain21 tsá2 tyiia 'e tsáa1a tyaní2'i.
Joon ityaa1 tyɨ́2 coon21 fu1 lɨ ngɨ́2'ɨ.
11 Pe 'e la ja'2mo fuu212uu 'naa' jiin'13 jaain21
jee212 tsá2 taai2 juncwii21 jo seein21 'in
feei'1gɨ lagɨ Wó3 saai21 tsá2 jmɨɨ21. Pe feei'1gɨ
lagɨ Wó3 do doñi'iin 'in xaai21gɨ 'in 'í2 lɨ tyɯ'2
Dios to2 tsá2.
12 ’Ca mo 'láa2 'wii212 cwó2 Wó3 júu3 tyɨ́2 la
ca nano jo ga'əəi'21-tsi tsá2 rəə21 xiiala ilí2 'e
tyɯ'2 Dios to2 tsá2. Joon tyitsaa1mo 'iin212in
ilí2 jiin'13 la 'ɨ1-tsi yaamo.
13 Jileei'21 'in gafaa'21a júu3 tya' Dios la mo
jéei1 coon'13 jilaa'21 ley tya' Moisés faa'21a
cwáain1 tya' xiiala tyɯ'2 Dios to2 ca mi jó1
Wó3.
14 Joon wana lí2 jai'2 ilíi2naa' 'in Wó3 no
lɨ́ɨ1i Elías 'in 'ná1 jó1 tún1 jiin'13 la jin'2 ni jí2
tya' Dios. Ii jaain21 'in gacwo1o júu3 tya'
Dios la mo jéei1.
15 Joon jileei'21 'naa' 'in nuu1un, nɯɯ2ɯɯ'.
16 ’¿'Ee 'ii'21 ilijmá1a tsá2 tya' 'in tsá2 no
ilí2 coon21 rəə2i? Lɨ́ɨ1i la lɨ́ɨi1 xuui212 taai212
to2 coo1o lɨ lɨ' 'moo'13 joon 'oo1o jin'2in sɨɨ'21ɨ
ruu'21i:
17 “Xɯɯ21ɯ' lúu1 tyi' jmoo21o' sóoin13 pe jo
'in gatséen1en. Joon ga'əə21ə' sóoin13 tya' lɨ
raan1in 'lɨɨ212 pe jo 'in gatyi'2 jiin'13 jaain21.”
18 Tsɯ gajó2 'in Wó3 do jo 'ee gə'2 jon'gɨ 'ee
'uun'21un joon 'naa' foo2oo' 'e 'yuui2 'in 'lɨɨi'3
alma tya'a.
19 Mi yuui'13 joon jna-gɨ lɨ́ɨ1na Ruu'21i Tsá2
gagoo212oo joon gagu'3uu joongɨ gagə'1oo,
joon 'naa' foo2oo' 'e lɨ́ɨ1na tsá2 jlo2 tu'2'u.
Joongɨ lɨ́ɨ1na tsá2 'uun'21 vino 'áai1, jaain21
tsá2 'in tyɨ́2 seein21 coon'13 tsá2 'in rəə2i
tsaa2 joongɨ coon'13 'in tsá2 cón2 'laa'13 lɨ
'nɨɨ1 tsá2. Tsɯ xiiala cwo'ɨ́ɨi1 'e jmoo1o tsá2

jmoo^{1}o júu^{3} xiiala 'ɨ^{1}-tsi 'in tsá^{2} do sɨ tyʉ́^{2} sɨ 'e gó^{2} 'ee.

Cwáain^{1} tya' tsá^{2} fuu^{21} 'in jo gajmaa^{1}a nʉʉ$'^{13}$

20 Joon ga'láa^{2} Jesús 'wii^{212} 'gáa^{2}i sɨɨ$'^{21}$ɨ 'in tsá^{2} fuu^{21} lɨ gajmaa^{1}a 'láai^{2} 'ii$'^{13}$ milagros tya'a tsʉ 'in tsá^{2} néei^{1} 'e fuu^{21} do jo gajoo$'^{21}$-tsi. Jin$'^{2}$ Jesús:

21 —¡Fúu^{2} 'naa' 'in néei^{1} Corazín! ¡Fúu^{2} jon 'naa' 'in néei^{1} Betsaida! Wana nigalí^{1} milagros fee$'^{1}$ jee^{212} fuu^{21} Tiro coon$'^{13}$ fuu^{21} Sidón la nigalí^{1} jee^{212} 'naa' 'e nigajoo$'^{21}$-tsi 'in tsá^{2} do jmoono. Joon i'e$'^{2}$e tsá^{2} 'e nigajoo$'^{21}$-tsi 'e cɨ$'^{2}$ɨ 'mɨ$'^{2}$ lí^{1} tyiia^{212} joon 'ee^{1}e fó^{2} tyíi^{1}i.

22 Joon fuu^{212}uu 'naa' xʉgɨ wúu^{1} iní^{2} 'in tsá^{2} Tiro coon$'^{13}$ Sidón lagɨ 'naa' mi tí^{2} jmɨɨ^{212} ijmá^{1}a Dios 'ii$'^{21}$ tya' tsá^{2}.

23 La joon jon 'naa' tsá^{2} néei^{1} Capernaum, ¿tɨ líɨ^{2}naa' 'e cwolíin^{2}naa' fu ñʉ'fú^{2}? Xʉ joon, ¡cwolíin^{2}naa' fu lɨ 'ii^{21}! Tsʉ wana nigalí^{1} fuu^{21} Sodoma milagros fee$'^{1}$ la nigalí^{1} jee^{212} 'naa' 'e taa$'^{21}$a 'e fuu^{21} do ca nano.

24 Pe 'e fuu^{212}uu 'naa' mi tí^{2} jmɨɨ^{212} 'e jmá^{1}a Dios 'ii$'^{21}$ tya' tsá^{2} imoo^{2}gɨɨ' wúu^{1} lagɨ 'in tsá^{2} néei^{1} Sodoma do.

I'ii$'^{1}$ 'woo$'^{21}$o jileei$'^{21}$ 'in jalíin^{2} coon$'^{13}$ jna

25 'Yiia$'^{13}$ joon gajin$'^{2}$ Jesús sɨɨ$'^{21}$ɨ Jmii^{21}:

—Cwo$'^{3}$oo 'nʉ 'maai$'^{13}$, Ñʉ$'^{2}$. 'Nʉ-ʉ fii^{212} ni cwoo$'^{13}$ juncwii^{21} coon$'^{13}$ ñʉ'fú^{2}. Cwo$'^{3}$oo 'nʉ 'máa^{2}u'u tsʉ niga'ma$'^{2}$'a 'e júu^{3} lo 'e jo lí^{2} 'øøi$'^{21}$-tsi 'in jmɨɨ^{212}-tsi, 'in 'øøi$'^{21}$-tsi joon ga'ee$'^{13}$'e tya' 'in 'wói^{1}gɨ.

26 Tyʉ́^{2}-ʉ, Ñʉ$'^{2}$, tsʉ la joon gali'iin^{212}u'un.

27 Faa$'^{21}$gɨ Jesús sɨɨ$'^{21}$ɨ 'in tsá^{2} taain^{212} do:

—Ñʉ$'^{3}$ʉʉ nigacwo$'^{1}$o jna jilaa$'^{21}$. Joon jiin$'^{13}$ jaain^{21} jo lí^{2} licwii^{1}in 'in Jóon^{1} Dios wa'a jo cwo^{1} Jmii^{21}. La joon jon jo lí^{2} licwii^{1}in jiin$'^{13}$ jaain^{21} 'in Jmii^{21} do wa'a jo cwo^{1} Jóon^{1} Dios. Joon cwo^{1} 'in Jóon^{1} do jiin$'^{13}$ 'in 'iin^{212}in ilicwii^{1}in Jmii^{21}.

28 Ñilíin^{2}naa' tyaní^{3}ii jileei$'^{21}$ 'naa' 'in 'woo$'^{21}$ coon$'^{13}$ to^{2} 'e jmoo^{2}oo' joon coon$'^{13}$ laa^{212} tyán^{2}aan'. Joon jna-a icwóo^{3}oo 'e 'ii$'^{21}$ 'woo^{21}oo'.

29 'Ii$'^{13}$naa' júu^{3} tyʉ́^{2} tyiia joon cwolicwii^{1}moo' jna, jmoo^{2}oo' la to^{2} tyʉ$'^{3}$ʉʉ. 'E to^{2} tyʉ$'^{3}$ʉʉ do ilí^{1} la lí^{1} coon^{21} 'motsityi^{2} tyii'. Pe 'wo^{2}-tsíi^{3}oo joon jo tyʉ$'^{3}$ʉʉ to^{2} 'ii^{21}. Joon alma tyii' i'ii$'^{21}$i 'woo$'^{21}$.

30 'E 'motsityi^{2} 'e cwo$'^{3}$oo 'naa' jo tyan^{1} to^{2} cón^{2}oon' joon 'e laa^{212} cwo$'^{3}$oo 'naa' jo 'áai^{1} 'ii^{21}.

12

Lawa mo gacúun^{1}un tsá^{2} tya' Jesús 'mɨ$'^{3}$ trigo mo jmɨɨ^{212} 'ii$'^{21}$ 'woo$'^{21}$ tsá^{2}

1 La jee^{212} joon gangóo^{1} Jesús fu lɨ jñi^{1} tsá^{2} trigo coon^{21} jmɨɨ^{212} mo 'ii$'^{21}$ 'woo$'^{21}$ tsá^{2}. Joon gatsá^{2} un'áa^{1}i tsá^{2} tya'a joon ga'láa^{2} 'wii^{212} cúun^{1}un 'e 'mɨ$'^{3}$ trigo do. Gauntyʉ́^{2} coon$'^{13}$ ja'cwoo^{21}o joon gagøø$'^{21}$o.

2 Joon mo ganí^{2} tsá^{2} fariseos 'e jmoo^{1}o 'ido gajin$'^{2}$in sɨɨ$'^{21}$ɨ Jesús:

—Jøø^{2}, jmoo^{1}o tsá^{2} tyi'i to^{2} 'e jo tíɨ^{2}i jmá^{1} tsá^{2} mo jmɨɨ^{212} 'ii$'^{21}$ 'woo$'^{21}$ tsá^{2}.

3 Pe 'i-gɨ gajin$'^{2}$in:

—Ñí^{2} 'naa' xiiala gajmaa^{1}a 'lɨɨ^{212} David. Coon^{21} jmɨɨ^{212} mo gatsá^{2} un'áa^{1}i coon$'^{13}$ tsá^{2} tya'a ngatáa^{1}i tsi inʉʉ tya' Dios

4 joon gagøø$'^{21}$o 'e 'iñi$'^{1}$ nicwaai$'^{3}$ do 'e jiin$'^{13}$ untsá^{2} do tíɨ^{2}i dø$'^{3}$ø. 'Lɨɨ^{212} David do jo tíɨ^{2}i dø$'^{2}$ø jon'gɨ tsá^{2} tya'a.

5 Ñí^{2} 'naa' jon 'e ni ley tya' Moisés tyʉ$'^{2}$ʉ to^{2} untsá^{2} 'e jmoo^{1}o to^{2} inʉʉ cwo$'^{1}$ do jmɨɨ^{212} 'ii$'^{21}$ 'woo$'^{21}$ tsá^{2}, joon jo 'nóo^{1}o tsaa^{2}.

6 Joon fuu^{212}uu 'naa' jaain^{21} 'in feei$'^{1}$gɨ lagɨ 'e cwo$'^{1}$ do nacwéi^{1} lo.

7 Gajin$'^{2}$ Dios ni jí^{2} tya'a: "'Iin^{212}moo 'e seein^{21}naa' 'née^{2}in ruu$'^{21}$naa' lagɨ ijngaa$'^{13}$naa' joo$'^{21}$ joon cwoo^{2}oo' jna fa$'^{1}$." Wana niga'øøi$'^{21}$-'oo' 'e júu^{3} no jo 'nɨɨ^{2}naa' 'in jo 'e tsaa^{2} røø^{21}i.

8 Tsʉ jna-a, 'in Ruu$'^{21}$i Tsá^{2}, tyʉ$'^{2}$ʉ to^{2} jon jmɨɨ^{212} 'ii$'^{21}$ 'woo$'^{21}$ tsá^{2}.

Un'láa^{2}i Jesús jaain^{21} tsá^{2} sɨtsʉʉ$'^{13}$ cwoo^{21}o

9 Joon gacwo'íɨ^{1}ɨ Jesús fu do joon ga'í^{2} inʉʉ cwo$'^{1}$ sinagoga.

10 Joon inʉʉ cwo$'^{1}$ do ni'yuui^{2} jaain^{21} tsá^{2} sɨtsʉʉ$'^{13}$ cwoo^{21}o. Joon tsʉ 'wii$'^{13}$ 'iin^{212}in 'in tsá^{2} do i'nɨɨ^{2}i Jesús gaunngɨɨ^{1}ɨ:

—¿Tɨ tsaa^{2} fee$'^{1}$ 'e un'láa^{2}o jaain^{21} tsatsaa$'^{13}$ jmɨɨ^{212} 'ii$'^{21}$ 'woo$'^{21}$ tsá^{2}?

11 Joon Jesús-gɨ gañii¹i:
—Doñi'iin jee²¹² 'naa' wa gatøø'²¹i tsi
too²¹ jaain²¹ joo'saa'²¹ tyii' ityíi²moo'
xʉfiin'¹³ jmɨɨ²¹² mo 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá².
12 Pe 'áai¹gɨ tyiin² jaain²¹ tsañʉʉ'¹ lagɨ
jaain²¹ joo'saa'²¹. La joon, lí²-i jmá¹ tsá² 'e
tyʉ́² mo jmɨɨ²¹² 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá².
13 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² sɨtsʉʉ'¹³
cwoo²¹o:
—Nii'¹³ cwoo¹'o.
Joon mo ganii'¹³ 'in tsá² do cwoo²¹o, joon
ga'lóo²o, galɨ́²-ɨ la lɨ́¹ 'e cwoo²¹o coon²¹.
14 Joon ga'wóo²mo tsá² fariseos do fu inʉʉ
cwo'¹ do joon ga'láa² 'wii²¹² ga'noo'¹³o xi-
iala ijngaa'¹³i Jesús.

Coon²¹ júu³ 'e gafaa'²¹a jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹o júu³ tya' Dios la mo jéei¹³ cwáain¹ tya' Jesús

15 Joon mo galiñii¹ Jesús 'e 'iin²¹²in
tsá² jnga'¹mo 'ii joon gacwo'ɨ́ɨ¹o do joon
fúu¹mo tsá² gangalíin²mo coon'¹³on. Joon
gaun'láa²mo Jesús jileei'²¹ tsatsaa'¹³.
16 Joon gatyʉ'² Jesús to² 'e jo jma'¹ 'ido júu³
tsá² 'iin 'ii.
17 Coon'¹³ la joon gatséi¹ júu³ ga'ɨ́ɨ²ɨ 'in tsá²
gacwo¹ júu³ tya' Dios la mo jéei¹ sii²¹ Isaías
mo gajin'²in:
18 'Ino 'in tsá² jmoo¹o la to² tyʉ'³ʉʉ, 'in
gatyi'³na.
'Áa¹mo 'iin²¹²na 'ii joon 'áa¹mo jløø'³na 'wii²¹²
tya'a.
Icwóo¹³moo Espíritu Tyʉ́² tyiia tya'a, joon 'ii
'in jma'²a tsá² taain²¹² juncwii²¹ júu³
xiiala jmóo³oo 'ii'²¹.
19 'E jo jmá²a 'ido mɨɨ'¹³, jon'gɨ 'óo¹o jon'gɨ
inuu¹un tsá² faa'²¹a jee²¹² 'nʉ́¹.
20 Joon jileei'²¹ tsá² seein²¹ fa'í³ iuncoon'¹³o
joon jileei'²¹ 'in jo 'e wa'² pí² 'oo¹o
icwo'¹o 'ido wa'² pí² tya' ca mi tyʉ'² 'ii
to² coon'¹³ 'ii'²¹ røø²¹.
21 Joon ilitsáai¹-tsi tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'ii.

Cwo'¹ tsá² Jesús tsaa² 'e 'oo¹o 'ii'²¹ tya' 'in 'lɨɨi'³

22 Joon 'in tsá² do ngajée¹i tyani Jesús
jaain²¹ tsá² tiui² 'in jo faa'²¹a joon 'yuui²
'in 'lɨɨi'³ alma tya'a. Joon gaun'láa²mo Jesús
'in tsá² do galɨ́²-ɨ jøø²ø joon ga'láa² 'wii²¹²
faa'²¹o.
23 Joon 'áai¹ ganga'goo²¹-tsi tsá² joon
gajin'²in ino wa'a jon'on jóon¹ 'lɨɨ²¹² David
'in tsá² no.
24 Pe mo ganúu²un 'in tsá² fariseos 'e jin'²
tsá² la do gajin'²in:
—'In tsañʉʉ'¹ no 'woo¹i 'in 'lɨɨi'³ taai² alma
tya' tsá² coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Beelzebú 'in tyʉ'²
to² 'in 'lɨɨi'³.
25 Joon ñii¹ Jesús 'ee 'ɨ¹-tsi 'in tsá² do joon
gajin'²in sɨɨ'²¹i 'ido:
—Wana 'in gobierno lɨ́¹ 'láai² poo²¹² 'ii
joon tíin¹in la 'oo'²¹ 'ii joon 'in gobierno do
jo taa'²¹a. La joon jon wana coon²¹ fuu²¹
sɨ la 'oo'²¹ ruu'²¹i 'ee jmoo¹o mɨɨ'¹³ jo wóo²
taa'²¹a.
26 Joon wana Satanás 'woo¹i Satanás 'ña'a
tún² 'ii'¹³ lɨ́ɨ¹i. ¿Xiiala li taa'²¹a 'ido wa lɨ́ɨ¹i la
joon?
27 'Naa' fó²oo' 'e 'wóo²na 'in 'lɨɨi'³ taai²
alma tya' tsá² coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Beelzebú
joon wana la joon, ¿'iin cwo¹o 'ii'²¹ tya' tsá²
tyii' 'e 'woo¹i 'in 'lɨɨi'³ taai² alma tya' tsá²?
Coon'¹³ 'e jmoo¹o tsá² tyii' liñí²ii' 'e lɨ' cɨɨ'²ɨ
'ɨ¹-'oo'.
28 Pe 'wóo²na 'in 'lɨɨi'³ taai² alma tya' tsá²
coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyʉ́² tya' Dios joon
wana jmóo³oo la joon gatɨ́² 'ii'²¹ 'e tyʉ'² Dios
to² jee²¹² 'naa'.
29 'Jo lí² tsataai² tsá² inʉʉ tya' tsá² pí²-tsi
'e 'wo'¹ tsá² 'e sá² tya'a wa jo jéei¹ 'nʉ́ʉ¹i. La
joon lí² 'wó²o 'e sá² tya'a.
30 'Jileei'²¹ 'in jo seein²¹ tyʉ́² coon'¹³ jna
'ee'¹mo jna joon jileei'²¹ 'in jo uncaain²¹ tsá²
ilíin² tsá² tya' Dios coon'¹³ jna 'øø¹mo tsá²
wíin².
31 'Tsʉ 'wii'¹³ joon fuu²¹²uu 'naa' doñi'ee
tsaa² 'e 'noo¹o tsá² sɨ doñi'ee júu³ 'laa'²¹ 'e
faa'²¹ tsá² lí²-i 'iin² Dios tsaa² tya'a pe wana
faa'²¹a tsá² 'laa'²¹ tya' Espíritu Tyʉ́² tya' Dios
jo 'iin²gɨ tsaa² tya' 'ii.
32 Joon doñi'ee júu³ 'laa'²¹ 'e faa'²¹ tsá²
tya' Ruu'²¹i Tsá² lí²-i 'iin² Dios tsaa² tya'a
pe wana faa'²¹a tsá² 'laa'²¹ tya' Espíritu Tyʉ́²
tya' Dios jo 'iin²gɨ tsaa² tya'a 'e juncwii²¹ lo
la joon jon lɨ' cataain²¹².

Cwii¹i tsá² 'mó² 'oofuu²¹ coon'¹³ 'oofuu²¹ 'e tsí²

33 'Wana tyʉ́² coon²¹ 'mó² 'oofuu²¹ cwo¹o
'oofuu²¹ 'e tyʉ́² joon wana gó² 'e 'mó² do

gó²o jon 'e 'oofuu²¹ 'e i'ɨ́¹ɨ. Tsʉ coon²¹ 'mó² 'oofuu²¹ cwii¹i tsá² coon'¹³ 'oofuu²¹ 'e tsí².
34 ¡Xuui²¹² tya' 'in 'lɨɨi'³ 'naa! ¿Xiiala lí² fó²oo' 'naa' júu³ tyʉ́² joon yaamoo' 'lɨɨi'³ 'naa'? Tsʉ faa'²¹a tsá² jiin'¹³ la 'ɨ¹-tsio.
35 'In tsá² tyúi¹ faa'²¹o 'e tyʉ́² 'e tyʉ́²ʉ 'ɨ¹-tsi. La joon jon 'in tsá² gó² faa'²¹o 'e gó² tsʉ 'wii'¹³ 'e gó² 'ɨ¹-tsi.
36 Joon fuu²¹²uu 'naa', mi tɨ́² jmɨɨ²¹² ijmá¹a Dios 'ii'²¹ tya' tsá² icoon¹on tya'a tya' jilaa'²¹ júu³ 'e nigasɨ́ɨi² tsá² 'e jo 'ee to² tí².
37 Tsʉ 'e 'ii'²¹ ijmá¹a Dios tya' tsá² ilí² jiin'¹³ la júu³ 'e nigafaa'²¹a tsá². Coon'¹³ júu³ tya'a icwo'ɨ́ɨ¹i 'in tyúi¹ sɨ 'in gó² 'ee.

'In tsá² gó² do mɨɨ¹ɨ coon²¹ li² milagro

38 Joon 'in lɨ́ɨi¹³ tsá² fariseos coon'¹³ tɨfo'² tya' ley gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ Jesús:
—Tɨfo'², 'ii²¹²i'i 'e 'e'¹'e jna'a coon²¹ li² milagro.
39 Joon gañii¹i Jesús:
—'In tsá² gó² 'in jo tsáa¹-tsi Dios mɨɨ¹ɨ li² milagro pe i'ii'²¹i jiin'¹³ 'e li² gacwo¹o 'in tsá² cwo¹ júu³ tya' Dios la mo jéei¹ sii²¹ Jonás.
40 Tsʉ Jonás do ga'í² nʉ' tu'² joo'²¹ taai² jmɨɨ²¹ 'nɨ¹ jmɨɨ²¹² 'nɨ¹gɨ núu¹ la joon jon 'in Ruu'²¹i Tsá² tsa'ii²¹ 'nɨ¹ jmɨɨ²¹² 'nɨ¹gɨ núu¹ lɨ taai² tsá² 'in najúin¹.
41 Joon mi jmá¹a Dios 'ii'²¹ tya' tsá² 'in tsá² 'in née¹i Nínive i'nɨ́ɨ¹i ni 'in tsá² seein²¹ nano tsʉ gajoo'²¹o-tsi 'in tsá² née¹i Nínive mo gangó¹ Jonás ngacwoo¹o júu³ tyʉ́² tya' Dios. Joon gacwéi¹ jaain²¹ 'in feei'¹gɨ lagɨ Jonás no.
42 Joon 'in tsamɨ́² 'in tyʉ'² to² cwoo'¹³ roon¹on lɨ cwoo²¹ tsáa² lɨ' 'yee²¹e ñi'¹ i'nɨ́ɨ¹i ni 'in tsá² seein²¹ nano tsʉ 'in tsamɨ́² do gajó² janʉ́ʉ²ʉn júu³ 'e jmɨɨ²¹²-tsi tya' Salomón. Gajó² lɨ wíin²gɨ la jee²¹² jilaa'²¹ fuu²¹ 'e sá² la 'ui juncwii²¹. Joon gacwéi¹ jaain²¹ 'in feei'¹gɨ lagɨ Salomón —jin'² Jesús.

Lawa mo cɨɨ'¹³ 'in 'lɨɨi'³ alma tya' tsá²

Faa'²¹gɨ Jesús jin'²in:
43 —Mo gacwo'ɨ́ɨ¹ɨ 'in 'lɨɨi'³ alma tya' jaain²¹ tsañʉʉ'¹ ngɨɨ¹ɨ la caain²¹ lɨ tyʉʉn²¹ 'noo'¹o lɨ 'ii'²¹ 'woo'²¹o. Joon mo jo tyii'²¹a lɨ 'ii'²¹ 'woo'²¹o i'ɨ¹-tsi:
44 "Nii'¹³moo lɨ gajú³uu." Joon mi cɨɨ'¹³ɨ tún¹ ityee'²¹i 'in tsá² do lawa coon²¹ 'nʉ́¹ 'e jø² 'e tyʉ́² sɨ 'ya'² joon lɨ tyʉ́².
45 Joon 'in 'lɨɨi'³ do 'e tsatee¹e dyái¹ 'in 'lɨɨi'³gɨ lagɨ 'ii 'e tsataa²i tsi alma tya'a. Joon lɨ gatséi¹ 'e gó²gɨ tya'a lagɨ lɨ ga'láa² 'wii²¹². La joon ilí² tya' 'in tsá² gó² 'in seein²¹ nano.

Jalíin² ruu'²¹i coon'¹³ sáa³a jafee'¹³i Jesús

46 La 'ɨɨ²¹² faa'²¹gɨ Jesús coon'¹³ 'in tsá² do gatyalíin² ruu'²¹i coon'¹³ sáa³a. Caluu gajaan¹an 'iin²¹²in fee'²¹i Jesús.
47 Joon jaain²¹ tsá² gajma'²a Jesús júu³ jin'²in:
—Saa²'a coon'¹³ ruu'²¹'u téen²in caluu no 'iin²¹²in fee'²¹i 'nʉ.
48 Pe Jesús gasɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² gajma'²a júu³ 'ii jin'²in:
—¿'Iin sáa³aa joongɨ 'iin ruu'²¹na?
49 Joon ga'ɨ́ɨ²ɨ cwoo²¹o la caain²¹ lɨ née¹i tsá² tya'a joon gajin'²in:
—'Inlo-o sáa³aa joongɨ ruu'²¹na.
50 Tsʉ doñi'iin 'in jmoo¹o la to² tyʉ'² Ñʉ'³ʉʉ tyíin¹³ ñʉ'fú² 'ii ruu'²¹na tsañʉʉ'¹, joongɨ 'ii ruu'²¹na tsamɨ́², joongɨ 'ii sáa³aa —jin'² Jesús.

13

Lawa jaain²¹ tsá² 'in gajñii¹ mɨ'³ trigo

1 'E jmɨɨ²¹² joon gacwo'ɨ́ɨ¹ɨ Jesús inʉʉ tya'a joon gangacwaa¹a tɨ' tyíia¹.
2 Joon galicaain²¹ tsá² fúui¹ lɨ tyíin¹ Jesús do. Joon ga'í² Jesús tsi barco 'íi¹ tɨ' jmɨɨ²¹ do joon do-o gacwoo²¹o. Joon 'in tsá² do gajaan¹an ni tsaa² do.
3 Joon ga'e'²e Jesús 'in tsá² do coon'¹³ 'láai² júu³ cwáain¹ gajin'²in:
—Lawa jaain²¹ tsá² gajñii¹ mɨ'³ trigo.
4 La 'ɨɨ²¹² ngóo¹ dya'²a 'e mɨ'³ do 'elɨ́ɨi¹³ mɨ'³ trigo do gaxʉʉ'²¹ʉ tya'i fu¹ joon gatyalíin² ton¹ gagɨɨ'²¹ɨ mɨ'³ trigo do.
5 'Elɨ́ɨi¹³gɨ mɨ'³ do gaxʉʉ'²¹ʉ ni cuun²¹² lɨ jo 'náa¹ cwoo'¹³ 'láai². Tyʉ́²-ʉ ganii'¹³ mɨ'³ trigo do jo 'o'² 'náa¹ cwoo'¹³ do.
6 Pe mo ga'yee²¹ ñi'¹ gacó³o coon'¹³ 'yiia²¹. Joon tsʉ 'wii'¹³ jo jmóo³ tya'a sá² gal-ityʉʉn²¹.

7 Joon 'elɨ́ɨi^{13}gɨ mɨ'^{3} gaxɨɨɨ'^{21}ɨ jee^{212}
'motóon^{1}. Joon 'e tóon^{1} do gacwaan^{21}mo
joon gajlɨɨ^{21} 'e trigo do.
8 Pe 'elɨ́ɨi^{13}gɨ mɨ'^{3} do gaxɨɨɨ'^{21}ɨ jee^{212}
cwoo'^{13} 'oo'^{3} joon tyɨ́^{2}-ɨ gacwaain^{21}. 'Elɨ́ɨi^{13}
mɨ'^{3} jún^{2} do gacwo^{1} coon^{21} ciein^{13} mɨ'^{3},
'elɨ́ɨi^{13}gɨ gacwo^{1} sesenta mɨ'^{3}, 'elɨ́ɨi^{13}gɨ
gacwo^{1} dyadya^{1} mɨ'^{3}.
9 Jileei'^{21} 'naa' 'in nuu^{1}un, nɨɨɨ^{2}ɨɨɨn'.

Yɨ^{3} to^{2} 'e'^{2}e Jesús tsá^{2} jmai'^{2} coon'^{13} júu^{3} cwáan^{1}mo

10 Joon gangatyéen^{1}in tsá^{2} tya' Jesús co' lɨ
siin'^{13}in joon gaunngɨɨ^{1}ɨ:
—¿'Ee lɨ' 'e'^{2}'e tsá^{2} coon'^{13} jmai'^{2} júu^{3}
cwáan^{1}mo?
11 Joon gañii^{1}i:
—Dios gacwo'^{1}o 'naa' 'e 'øø'^{21}mo-'oo' 'e
júu^{3} 'uuin^{21} tya' xiiala ityɨ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}, pe
'in catyaai^{2} do jo cwei^{2} wa' 'øøi'^{21}-tsi.
12 Joon 'in 'øøi'^{21}-tsi, icwo'^{1}o Dios 'ii
i'øøi'^{21}-tsi tyɨ́^{2}gɨ 'áai^{1}. Pe 'in jo ga'øøi'^{21}-tsi
i'wo'^{2}o 'e xɨ 'e 'øøi'^{21}-tsi do.
13 'Wii'^{13} joon tyíi^{3}aa júu^{3} tya' 'in tsá^{2} lo
coon'^{13} jmai'^{2} júu^{3} cwáan^{1}mo. 'In tsá^{2} lo ñi^{2}o
jilaa'^{21} 'e jmó^{3}oo pe tsalíin^{2}mo lawa jo 'ee
gañí^{2}o. Joon nuu^{1}o júu^{3} tyiia pe jo 'øøi'^{21}-tsi
lawa jo 'ee ganuu^{1}o.
14 La joon gatsín^{1} júu^{3} ga'ɨ́ɨ^{2}ɨ 'lɨɨ^{212} Isaías,
'in gacwo^{1}o júu^{3} tya' Dios la mo jéei^{1} mo
gajin'^{2}in:
'E la ja'^{2}mo, inúu^{2} 'naa' joon jo i'øøi'^{21}-'oo'.
'E la ja'^{2}mo, ijøø^{2} 'naa' pe jo iunjii^{2}ii'.
15 Tsɨ nigalɨ'wa'^{2}a-tsi 'in tsá^{2} no jo 'iin^{212}gɨ
nuu^{1}un joon gajnɨ^{1} unníi^{1}i yɨ^{2} to^{2} 'e
jo lí^{2}gɨ jnaa'^{21}a, jon'gɨ li núu^{1}gɨ coon'^{13}
loocwóo^{1}o.
Coon'^{13} la joon jo lí^{2}gɨ i'øøi'^{21}-tsi 'e cɨɨ'^{13}ɨ
coon'^{13} jna 'e un'láa^{2}na 'ii,
jin'^{2} Isaías do.
16 'Pe jløø'^{3}mo 'naa' tsɨ jøø^{2}øø' coon'^{13}
unní^{2}iin' joon nuu^{2}uun' coon'^{13} looc-
woo^{1}oo'.
17 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa' fúu^{1}mo 'in
gacwo^{1}o júu^{3} tya' Dios la mo jéei^{1} coon'^{13}
tsá^{2} 'in tyúi^{1} nigali'iin^{212}in jøø^{2}ø jilaa'^{21} 'e
jøø^{2} 'naa' pe jo ganí^{2}i. Nigali'iin^{212}in 'in
tsá^{2} do núu^{1}un jilaa'^{21} 'e nuu^{2} 'naa' pe jo
ganúu^{2}un.

Jmo'^{2}o Jesús tsá^{2} tya'a júu^{3} 'ee 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e cwáain^{1} tya' tsá^{2} jñii^{1} mɨ'^{3} trigo

18 Faa'^{21}gɨ Jesús jin'^{2}in:
—Tyaan^{2}aan' cwáain^{1} 'ee 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e
cwáain^{1} tya' 'in tsá^{2} gajñii^{1} mɨ'^{3} trigo.
19 'In tsá^{2} 'in nuu^{1}un júu^{3} tya' xiiala tyɨ'^{2}
Dios to^{2} tsá^{2} pe jo 'øøi'^{21}-tsi lɨɨ^{1}i la lɨ mɨ'^{3}
trigo 'e xɨɨɨ'^{21}ɨ tya'i fu^{1}. Gajó^{2} 'in 'lɨɨi'^{3}
gatyii^{21} júu^{3} ganúu^{2}un 'in tsá^{2} do.
20 'E mɨ'^{3} trigo gaxɨɨɨ'^{21} jee^{212} cuun^{212} lɨ
la lɨɨ^{1}i 'in tsá^{2} ganúu^{2}un júu^{3} tya' Dios joon
ga'ii'^{21}i jløø'^{3}mo,
21 pe jo jmóo^{3} jée^{1}i. Joon mo nii^{212} wúu^{1}
sɨ 'øø^{1}i tsá^{2} 'ii 'ee 'wii'^{13} cwáain^{1} tya' júu^{3} do
tsifu joon tɨɨɨ^{21} 'e júu^{3} do.
22 'E mɨ'^{3} trigo gaxɨɨɨ'^{21} jee^{212} 'motóon^{1}
lɨ la lɨɨi^{1} 'in tsá^{2} 'in ganúu^{2}un júu^{3} do pe
cu'^{2}-tsi coon'^{13} jilaa'^{21} 'e sá^{2} juncwii^{21}. Cuu^{2}
gacoon^{21} 'ido tóo^{2} joon jo untsín^{1} to^{2} tya'
júu^{3} tya' Dios coon'^{13} juncwii^{21} tya' 'in tsá^{2}
do.
23 Pe 'e mɨ'^{3} trigo do 'e gaxɨɨɨ'^{21} jee^{212}
cwoo'^{13} 'oo'^{3} lɨ la lɨɨi^{1} tsá^{2} 'in ganúu^{2}un
júu^{3} tya' Dios do joon gajmaa^{1}a nɨɨɨ'^{13}ɨn.
Gajmee^{1}mo to^{2} 'e júu^{3} do tya'a. 'Inlɨ́ɨi^{1} la lɨ
'e mɨ'^{3} trigo 'e gacwo^{1} coon^{21} ciein^{13} mɨ'^{3},
'inlɨ́ɨi^{13}gɨ lɨɨi^{1} la lɨ 'e mɨ'^{3} trigo 'e gacwo^{1}
sesenta mɨ'^{3}, 'inlɨ́ɨi^{13}gɨ lɨɨi^{1} la lɨ 'e mɨ'^{3} trigo
'e gacwo^{1} dyadya^{1} mɨ'^{3}.

Júu^{3} cwáain^{1} tya' 'in gajñii^{1} tóon^{1} ñii^{21} jee^{212} trigo

24 Joon gatyaa^{1}a Jesús 'e júu^{3} cwáain^{1} lo
tya' 'in tsá^{2} do jin'^{2}in:
—'E tyɨ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2} lɨ la lɨ mo gajñii^{1}
jaain^{21} tsañɨɨɨ'^{1} jún^{2} trigo tyɨ́^{2} 'wó^{2} tya'a.
25 Pe la 'ɨɨ^{212} cwuu^{21}mo 'in tsá^{2} do joon
ga'í^{2} jaain^{21} tsá^{2} 'in 'eei'^{1} 'ii joon gajñii^{1} jún^{2}
tóon^{1} ñii^{21} jee^{212} trigo do joon nga'^{2}mo mi
yuui'^{13} joon.
26 Joon mo ganii'^{13} mɨ'^{3} trigo do joon gal-
isá^{2} mɨ'^{3} tya'a ga'yee'^{21}mo joon 'e tóon^{1} ñii^{21}
do.
27 Joon 'in tsa'leei'^{13} do gangóo^{1}o gan-
gasii'^{13}i ñi'fii^{212}i: "Patróoin^{13}, tyɨ́^{2}-ɨ jún^{2}
gajñii^{21}i' lɨ 'wó^{2} do, ¿xiialɨ'ɨ ga'yee'^{21} tóon^{1}
ñii^{21} do?"

28 Joon 'in ñi'fii^{212} do gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ii: “Jaain^{21} tsá^{2} 'in 'eei'^{21} jna gajmaa^{1}a 'yee'^{21} tóon^{1} ñii^{21} no”, jin'^{2}in. Joon 'in tsa'leei'^{13} do gaunngɨɨ^{1}ɨ: “¿Tɨ 'iin^{212}u'un wa'a tsaa^{21}a'a tsasé^{2}e'e 'e tóon^{1} ñii^{21} do?” jin'^{2}in.

29 Pe ñi'fii^{212}i do gajin'^{2}in: “'Ún^{2}, jo søø^{2}øø' tsʉ wana gacwotøø'^{13} 'e tóon^{1} ñii^{21} do 'ná^{1} cwotøø'^{13} jon 'e trigo do.

30 Tyʉ́^{2}gɨ cwocwáain^{21} caan^{21}mo ce roo^{21}o. Joon ityʉ'^{3}ʉʉ to^{2} tsa'leei'^{13} tsalíin^{2} tsasee'^{1}e jéei^{1} 'e tóon^{1} ñii^{21} do joon jmáa^{1}a la catsi^{1} joon coo^{1}o. Joon mi yuui'^{13} joon isø'^{2}ø 'e trigo do to'^{1}o inʉʉ tyiia”, jin'^{2} fii^{212}i —jin'^{2} Jesús.

Juu^{3} cwáain^{1} tya' coon^{21} jún^{2} mostaza

31 Tyaa^{1}a Jesús jon 'e júu^{3} cwáain^{1} lo jin'^{2}in:

—'E tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2} lɨ la lɨ coon^{21} jún^{2} mostaza 'e gajñii^{1} tsá^{2} 'wó^{2} tya'a.

32 Pi'^{3}gɨ jún^{2} tya' la jee^{212} jilaa'^{21} jún^{2} tya' nuu^{21} pe mi nii'^{13} joon cwaain^{21} fee'^{1}gɨ 'mó^{2} tya' lagɨ nuu^{21} catyiia^{2} ca tɨ la ti coon^{21} 'mó^{2}. Fee'^{1} 'áai^{1} ca jalíin^{2} ton^{1} jmáa^{1}a sɨɨ^{2}ɨ jee^{212} cwáa^{1} tya'a.

Júu^{3} cwáain^{1} tya' tyiian'^{3}

33 Tyaa^{1}a Jesús jon 'e júu^{3} cwáain^{1} lo jin'^{2}in:

—'E tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2} lɨ la lɨ tyiian'^{3} 'e gacaai'^{21} jaain^{21} tsamɨ́^{2} 'nɨ^{1} 'ii'^{13} fu^{2} 'iñi'^{1} joon garoon^{2}on jilaa'^{21}.

Júu^{3} cwáain^{1} gatyaa^{1}a Jesús gauntsiin^{1} júu^{3} ga'ɨ́ɨ^{2}ɨ 'lɨɨ^{212} tsá^{2} 'in gacwo^{1}o júu^{3} tyʉ́^{2} la mo jéei^{1}

34 Jmai'^{2} coon'^{13} júu^{3} cwáan^{1}mo gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús 'in tsá^{2} do.

35 Coon'^{13} la joon gauntsiin^{1} júu^{3} tya' jaain^{21} tsá^{2} 'in gacwo^{1}o júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios la mo jéei^{1} mo gajin'^{2}in:

Jmai'^{2} coon'^{13} júu^{3} cwáain^{1} ifo'^{3}oo;
ifo'^{3}oo júu^{3} 'uuin^{21} 'e sɨ'mo^{2} ca mo gajmaa^{1}a Dios juncwii^{21}.

Jmo'^{2}o Jesús tsá^{2} júu^{3} 'ee 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e cwáain^{1} tya' mo jñii^{1} tsá^{2} jún^{2} tóon^{1} ñii^{21} jee^{212} trigo

36 Joon Jesús ga'ɨ́ɨ^{2}ɨ júu^{3} tya' 'in tsá^{2} do joon ga'í^{2} inʉʉ. Joon tsá^{2} tya'a gangatyéen^{1}in lɨ tyíin^{1} Jesús joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Jmaa'^{13} jna'a júu^{3}, 'ee 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e júu^{3} cwáain^{1} 'e gatya^{2}'a mo jñii^{1} tsá^{2} jún^{2} tóon^{1} ñii^{21} jee^{212} trigo.

37 Joon gajin'^{2}in Jesús:

—'In tsá^{2} do 'in gajñii^{1} 'e jún^{2} trigo tyʉ́^{2} lɨ́ɨi^{1} Ruu'^{21}i Tsá^{2},

38 joon 'wó^{2} tya'a do lɨ ni cwoo'^{13} juncwii^{21}. Joon 'e jún^{2} trigo tyʉ́^{2} lɨ la lɨ́ɨi^{1} 'in tsá^{2} jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2} Dios. Joon 'e jún^{2} tya' tóon^{1} ñii^{21} lɨ la lɨ́ɨi^{1} 'in tsá^{2} jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2} 'in 'lɨɨi'^{3}.

39 Joon 'in gajñii^{1} 'e jún^{2} tya' tóon^{1} ñii^{21} do 'in 'lɨɨ'^{3}mo 'i. Joon mo gasø'^{2}ø 'e trigo do lɨ la lɨ mi tyéi^{1} juncwii^{21}. Joon 'in tsa'leei'^{13} do 'in gasø'^{2} 'e trigo do lɨ́ɨi^{1} la lɨ́ɨi^{1} ángeles tya' Dios.

40 Joon la gasø'^{2}ø 'in tsa'leei'^{13} do 'e tóon^{1} ñii^{21} gadya'^{2}a ni jɨ́^{2} la joon ilí^{2} lɨ tyéi^{1} juncwii^{21}.

41 'In Ruu'^{21}i Tsá^{2} ityʉ'^{2}ʉ to^{2} ángeles tya'a iuncaain^{21} jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o 'leei'^{21} tsá^{2} coon'^{13} jileei'^{21} 'in ga'noo^{1}o tsaa^{2} 'e 'wóo^{2}mo 'ido fu lɨ tyʉ'^{2}ʉ 'ii to^{2}.

42 Joon ipíi^{2}in 'in tsá^{2} do lɨ 'ii^{21}. Joon ityi'^{2}i 'áai^{1} joon cuu'^{1}i moojóon^{1}on.

43 Joon jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2} Dios ilijɨɨi'^{1} la jɨɨi'^{1} ñi'^{1} fu lɨ tyʉ'^{2} Jmii^{21} to^{2}. Jileei'^{21} 'naa' 'in nuu^{1}un, nʉʉ^{2}ʉʉ'.

Júu^{3} cwáain^{1} tya' cuu^{2} sɨ'mo^{2}

44 ”E tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2} lɨ la lɨ cuu^{2} sɨ'mo^{2} nʉ' 'wó^{2}. Joon mo gatsaa'^{21}a jaain^{21} tsá^{2} 'e cuu^{2} sɨ'mo^{2} do ga'maa^{1}a túnɨ^{1}. Galijløø'^{3}i 'áai^{1} joon gangaa'^{13}i nga'nɨ́ɨ^{2}ɨ jilaa'^{21} 'e sá^{2} tya'a joon galó^{1}o 'e 'wó^{2} do lɨ taa'^{13} cuu^{2} do.

Júu^{3} cwáain^{1} tya' perla 'e 'moo'^{3} 'áai^{1}

45 ’La joon jon 'e tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2} lɨ la lɨ́ɨi^{1} jaain^{21} tsá^{2} 'in ló^{1}o 'e 'nɨ́ɨ^{2}ɨ. 'In tsá^{2} do ngɨɨ^{1} to^{2} 'noo'^{1}o perlas tyʉ́^{2}.

46 Joon mo gatsaa'^{21}a coon^{21} 'e tyíin^{1} 'áai^{1} joon tsa'nɨ́ɨ^{2}ɨ jilaa'^{21} 'e sá^{2} tya'a joon galó^{1}o 'e perla do.

Júu^{3} cwáain^{1} tya' nʉʉ́^{3}

47 'La joon jon 'e tyʉ'[2] Dios to[2] tsá[2] lɨ la lɨ coon[21] nʉʉ[3] 'e 'ii[1]ɨ tsá[2] tsi jmii[21] joon tsataa[2]i jilaa'[21] nii[2] joo'[21] taai[2] jmii[21] do.

48 Joon mo garǿ[1]i 'e nʉʉ[3] do 'in tsá[2] do unron'[2]on fu ni tsaa[2] joon cwa[1]a in tyii'[13]in 'in joo'[21] taai[2] jmii[21] do. Joon 'in joo'[21] tyúi[1] do taa'[1]i tsi motó[2] joon 'in joo'[21] jo tyúi[1] do dyee'[13]mo.

49 La joon ilí[2] lɨ tyéi[1] juncwii[21]. Joon ijalíin[2] 'in ángeles 'in jmáa[1]a coon'[21] 'in tyúi[2] coon'[13] 'in gó[2].

50 Joon 'in gó[2] idyee'[13]i lɨ 'ii[21] joon do-o ityi'[2]i joon cuu'[1]i moojóon[1]on.

Júu[3] 'e tyíin[1] 'e tsáai[2] coon'[13] júu[3] 'e tyíin[1] 'e 'múui[2]

51 Joon jin'[2]in Jesús sii'[21]ɨ tsá[2] tya'a:

—¿Tɨ 'øø'[21]mo-'oo' jilaa'[21] 'elo?

Joon gañii[1]i tsá[2] tya'a jin'[2]in:

—Joon, 'øø'[21]mo-tsii'i.

52 Joon gajin'[2] Jesús:

—Jaain[21] tɨfo'[2] tya' ley 'in gauntsáa[1] xiiala ityʉ'[2] Dios to[2] tsá[2] líii[1] la líii[1] tsá[2] fii[212] 'nʉ́[1] 'in lí[2] tyi'[2] 'e 'mí̈i[2] coon'[13] 'e tsáai[2] jee[212] 'e sá[2] tya'a. Lí[2]-i 'e'[2]e 'in tɨfo'[2] do tsá[2] 'e júu[3] 'múui[2] joongɨ júu[3] 'e tsáai[2].

Mo gangaa'[12]i Jesús fuu[21] Nazaret

53 Joon mo ngayuui'[13] ga'íi[2]ɨ Jesús 'e júu[3] cwáain[1] lo

54 joon gangaa'[1]mo fu cwoo'[13] goo[1]o. Joon do-o ga'láa[2] 'wii[212] 'e'[2]e tsá[2] inʉʉ cwo'[1] sinagoga tya'a. Joon 'in tsá[2] goo[1]o do ganga'goo[21]o-tsi, jin'[2]in:

—¿Xiiafu lɨ' galitii[21]i 'in tsañʉʉ'[1] no 'e júu[3] faa'[21]a? ¿Xiiala 'e galí[2] jmoo[1]o ino milagros la no?

55 Tsʉ jóon[1]on tɨ'mó[2] ino joon sáa[3]a sii[21] María. Joon ruu'[21]mo Jacobo, coon'[13] José, coon'[13] Simón coon'[13] Judas.

56 Joongɨ 'in ruu'[21]i tsamí[2] seein[21] jee[212] jna' jon. ¿Xiialɨ' galiñii[1]i jilaa'[21] 'eno?

57 Tsʉ 'wii'[13] joon ga'aa[1]a tsii[212] wúu[1] tya' Jesús jo ganúu[2]un júu[3] tya'. Pe Jesús gajin'[2]in sii'[21]ɨ 'in tsá[2] do:

—Un'goo[21]o tsá[2] jaain[21] 'in cwo[1] júu[3] tyʉ́[2] tya' Dios pe jiin'[13] tsá[2] goo[1]o coon'[13] tsá[2] inʉʉ tya'a jo un'goo[21]o 'ii.

58 Joon jo 'ee milagros gajmaa[1]a Jesús jee[212] 'in tsá[2] goo[1]o do tsʉ jo jai'[2] galíii[2] 'ido 'ii.

14

Mo gajúin[1] Wó[3] saai[1] tsá[2] jmii[21]

1 'Yiia'[13] joon 'in tyʉ'[2] to[2] lɨ sii[21] Galilea, 'in sii[21] Herodes, nigaliñii[1]i xiiala jmoo[1]o Jesús.

2 Joon gasii'[21]ɨ 'in née[1]i coon'[13]on cwáain[1] tya' Jesús:

—Wó[3] saai[1] tsá[2] jmii[21] ino 'in nigajiin'[1]in jee[212] 'lii[212]. 'Wii'[13] joon lí[2] jmáa[1]a milagros do.

3 Ga'ɨ[1]-tsi Herodes la joon tsʉ nigataan'[13]in 'nʉñí[3] Wó[3] do. Herodes iliseein[21] tyʉ́[2] coon'[13] Herodías gatyʉ'[2]ʉ to[2] i'ñʉ́[1]ʉ cadenas cwoo[21]o Wó[3] lɨ' 'yuu[2]i 'nʉñí[3]. Herodes do nigacán[1]mo Herodías 'in líii[1] tsamí[2] tya' ruu'[21]i 'in sii[21] Lii[212].

4 Joon Wó[3] do gasii'[21]ɨ Herodes 'e jo tíi[2]i jmáa[1]a la no.

5 'Iin[212]in Herodes jngaa'[13]i Wó[3] pe 'gøø'[21]mo tsá[2]. Tsʉ jilee'[21]mo tsá[2] 'e ñii[1]i 'e faa'[21] Wó[3] cwáain[1] tya' Dios.

6 Joon mo gatséi[1] jiin[21] tya' Herodes gajmaa[1]a jmii[212]. Joon ga'í[2] jamí[2] Herodías gatséen[1]in lɨ taai[2] tsá[2] lɨ náa[1] jmii[212] do. Joon 'áa[1]mo gatí[2]-tsi Herodes lagɨ tséen[1]in 'in sɨmí[2] do.

7 Joon gajin'[2]in ga'ée[1]i Dios gasii'[21]ɨ 'in sɨmí[2] do:

—Cwóo[3]oo doñi'ee mí[2]'ɨ.

8 Joon 'in sɨmí[2] do mo ngayuui'[13] gafee'[21]i sáa[3]a jin'[2]in sii'[21]ɨ Herodes:

—Cwoo'[13] jna lo mootyi[2] Wó[3] saai[1] tsá[2] jmii[21] 'e 'yʉ[2] coon[21] tsi wúun[1].

9 Galixuu[212]mo-tsi Herodes pe jo lí[2] un'naa[1]i júu[3] tya'a 'e niga'ée[1]i Dios lɨ nuu[1]un 'in tsá[2] taai[2] do. Gatyʉ'[2]ʉ to[2] 'e lí[2] la joon.

10 Gasii[1]in tsá[2] gangatʉ́[2] luu[212]u Wó[3] lɨ' 'yuui[2] 'nʉñí[3] do.

11 Joon gacóon[1]on ton'[2]on coon[21] tsi wúun[1] gacwo'[1]o 'in sɨmí[2] do. Joon 'ii-gɨ gacwo'[1]o sáa[3]a.

12 Joon tyalíin[2] 'inlíii[13] tsá[2] tya' Wó[3] do gacoon[1] cuerpo tya'a 'a tsa'áa[1]i. Joon

ngalíin²mo ngajmaa'¹³a Jesús júu³ xiiala galɨ́¹.

Mo gacwo'¹o Jesús 'ñá² mil tsá² 'e dø'¹ø

13 Joon mo galiñi¹ Jesús xiiala gangɨ́i¹ Wó³ do ga'í² tsi coon²¹ barco joon gangóo¹ coon'²¹ coon'¹³ tsá² tya'a fu coon²¹ lɨ jo 'in tsá² seein²¹. Pe galiñi¹ tsá² née¹i la caain²¹ fuu²¹ náa¹ do joon ngalíin²mo ngɨɨ¹ɨ tɨɨ²ɨ.

14 Joon mo gacwo'ɨ́ɨ¹ Jesús 'e barco do gangaa¹i tsá² fúui¹. Joon galifee'¹mo-tsi 'wii²¹² tya' 'ido. Joon gaun'láa²mo tsatsaa'¹³ jée¹i 'in tsá² do.

15 Joon nangó¹ xɯɯ jnaa¹ tyalíin² tsá² tya' Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'ii:

—Nixɯɯ jnaa¹ lo. 'Íi² júu³ 'in tsá² no tsɯ jo 'in seein²¹ 'e 'nɨɨ¹ 'e dø'¹ 'ino. Síi¹³'i wa tsalíin² fuu²¹ pi'³ taa'¹³ co' no 'e ló¹xɯ 'e dø'¹ø.

16 Joon Jesús gajin'²in:

—Jo 'ná² tsalíin² 'ino. 'Naa', cwó²xɯɯ' 'e dø'¹ 'ino.

17 Joon gajin'² tsá² tya'a:

—Jo 'ee 'oo²gɨɨ'ɨ jiin'¹³ 'ñá² 'iñi'¹ coon'¹³ gái¹ joo'²¹ taai² jmɨɨ²¹.

18 Jesús gañii¹i:

—Cwooi²duu' fu lo.

19 Joon gatyɯ'² Jesús to² wa'a cwá² 'in tsá² fúui¹ do jee²¹² ñii²¹ do. Joon gason'²on 'e 'ñá² 'iñi'¹ do coon'¹³ 'in gái¹ joo'²¹ taai² jmɨɨ²¹. Joon gajøø²ø fu ñɯ'fú², gacwoo¹ 'maai'¹² Dios. Gajmaa¹a 'no'³ 'e 'iñi'¹ do joon gacwo'¹o tsá² tya'a. Joon 'in tsá² tya'a do gajmaa¹a jmai'²xɯ jee²¹² 'in tsá² fúui¹ do.

20 Jilee'²¹mo gagøø'²¹ø joon jløø'³mo. Joon gauncaain²¹ jilaa'²¹ 'e gasái¹gɨ, joon garøi¹ dyatun¹ 'motó².

21 Joon 'in tsá² 'in gagøø'²¹ø do tí² 'ñá² mil jmai'² tsañɯɯ'¹ jo sɨ'ii²in tsamɨ́² coon'¹³ xuui²¹².

Ngɨɨ¹ Jesús ni jmɨɨ²¹

22 Mo ngayuui'¹³ joon gatyɯ'² Jesús to² tsá² tya'a wa' tsalíin² lɨ' ngoo'¹³ tyíia¹ cataain²¹ do jéei¹gɨ lagɨ 'ii la 'ɨɨ²¹² 'ɨɨ¹gɨ júu³ 'in tsá² do.

23 Joon mo ngayuui'¹³ ga'ɨɨ¹ Jesús júu³ 'in tsá² do gasoo²¹o 'ña'a coon²¹ moo'²¹ ngafee'¹³i Dios. Joon mo ga'í² nɯɯ³ do-o táain² Jesús 'ña'o.

24 Joon 'e barco do tya' tsá² tya'a ngó¹ tún² tsa' ni tyíia¹ do. 'Áai¹ jnóo¹ jmɨɨ²¹ tsaa'¹ barco do tsɯ 'áai¹ 'ɨɨ¹ tyí² lɨ' cɨɨ'¹³.

25 Joon niiu²¹mogɨ mo ngatyéen¹in Jesús lɨ 'íi¹ barco do ngɨɨ¹ tɨɨ²o ni jmɨɨ²¹ ngóo¹o.

26 Joon mo gango¹ tsá² tya'a ngóo¹on ngɨɨ¹ tɨɨ²ɨ ni jmɨɨ²¹ do gafoo'¹mo 'áai¹ joon ga'oo¹o gajin'²in:

—Jaain²¹ tsá² 'mootyí² 'in jó¹ no.

27 Pe Jesús gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² do:

—Tá² téen¹-'oo', jna-a lo; jo foo'¹³naa'.

28 Joon Tɯ³ gasɨɨ'²¹ɨ 'ii jin'²in:

—Wana 'nɯ no, Ña'ñɯ'¹ɯ', tyɯɯ'¹³ to² góo³oo tɨ lɨ síin¹³u'un no.

29 Joon Jesús gajin'²in:

—Na¹ joon.

Joon tsifu-u gajngái² Tɯ³ lɨ' caai²¹ barco do joon ga'láa² 'wii²¹² ngɨɨ¹ ni jmɨɨ²¹ fu lɨ siin'¹² Jesús do.

30 Pe gafoo'¹³mo mo gacón² cwáain¹ xiiala 'ɨɨ¹ tyí² joon tɨ'xɯ-ɯ ganga'aa'¹³i jmɨɨ²¹ do. Joon ga'oo¹o gajin'²in:

—¡Jmáa² tiin'¹³na, Ña'ñɯ'¹ɯ'!

31 Tsifu joon gason'²on Jesús cwoo²¹o gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—'Áai¹ xɯɯ jo'¹ lɨɨ²'u. ¿'Ee lɨ' gacu'²-'o'o coon'¹³ jna?

32 Joon mo gangatáa¹i tsi barco do tsifu gaján¹ 'ɨɨ¹ tyí².

33 Joon 'in tsá² taai²¹² tsi barco do gasii'²¹i wojníi¹i tyani Jesús joon gajin'²in:

—'E la ja'²mo, Jóon¹ Dios 'nɯ.

Un'láai² Jesús tsatsaa'¹³ fu Genesaret

34 Mo gatáan¹in lɨ' ngoo'¹³ cataain²¹² lɨ roon¹ 'wó² tya' tsá² Genesaret.

35 Joon mo galicwii¹in 'in tsá² néei¹ do Jesús tsifu joon ganii'¹³ júu³ la caain²¹ 'in fuu²¹ joon ngajée¹i tsatsaa'¹³ lɨ tyíin¹ Jesús.

36 Gamɨɨ¹ɨ wa'a cwo¹o lii'²¹ 'ido tɨ' sɨɨn'¹³ɨn joon jileei'²¹ 'in galii'²¹ sɨɨn'³ 'ido ga'láa²mo.

15

Jilaa'²¹ 'e 'leei'²¹ tsá²

1 Joon gangatyéen¹in 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² fariseos coon'¹³ tɨfo'² tya' ley lɨ siin'¹ Jesús. Jalíin² Jerusalén. Joon gaunngɨɨ¹ɨ:

2 —¿'Ee lɨ' jo jmoo^{1}o tsá^{2} tyi'i la tɨɨ^{2} 'e si'^{2}
tya' 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tyi'? Jo untsiin^{1}in jiin'^{13}
la tɨɨsi'^{2} 'e ruun'^{13} tsá^{2} cwoo^{21}o mo gø'^{2}ø.
3 Pe Jesús do gaunngɨɨ^{1}ɨ:
—Joon 'naa', ¿'ee lɨ' jo jmoo^{2}oo' núu^{13}uu' la
to^{2} tyu'^{2} Dios mo jmoo^{2}oo' la tɨɨ^{2} 'e si'^{2} tyii'?
4 Tsu Dios gatyu'^{2} to^{2} jin'^{2}in: "Un'goo^{2}'o
saa^{2}'a ñu'^{2}'u." Joon gajin'^{2}in: "'Ná^{1} júun^{2}mo
jileei'^{21} 'in faa'^{21} 'laa'^{21} tya' sáa^{3} jmii^{21}."
5 Pe 'naa'gɨɨ' fó^{2}oo' 'e lí^{2} sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} sáa^{3}
jmii^{21}: "Jo lí^{2} uncoon'^{13}gɨɨ 'nu tsu jilaa'^{21} 'e
'oo^{21}oo nigacwo'^{3}oo Dios."
6 Joon wana jin'^{2} la joon jo 'ná^{1} un-
coon'^{13}gɨ sáa^{3}a jmii^{21}. Joon coon'^{13} la joon
tuu'^{13}naa' to^{2} tyu'^{2} Dios lawa' jo 'e to^{2} 'íin^{3}gɨ
'e jmaa^{2}aa' jiin'^{13} la tɨɨ^{2} 'e si'^{2} tyii'.
7 ¡Tsá^{2} sɨsɨɨ^{1}i 'e 'ɨ^{1}-tsi la jmoo^{1}o 'naa'!
Tyú^{2}-u gataan^{1} ni jí^{2} cwáain^{1} tyii' 'in tsá^{2}
gacwoo^{1}o júu^{3} tya' Dios la mo jéei^{1} sii^{21}
Isaías mo gajin'^{2}in cwáain^{1} tya' Dios:
8 'In tsá^{2} lo untyú^{1}i jna coon'^{13} 'oo^{2}o
pe 'wíin^{2} sɨ'ɨɨ^{1} 'a 'ɨ^{1}-tsi coon'^{13} jna.
9 Jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in 'e un'goo^{21}o jna^{2}.
Jilaa'^{21} la 'ee^{1}e jmai'^{2} 'e tyu'^{2}u to^{2} tsá^{2}-a,
jin'^{2} Dios.
10 Joon ga'láa^{2} Jesús 'wii^{212} sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2}
néei^{1} lɨ' co' do jin'^{2}in:
—Nuu^{2}uun' joon cwo'øøi'^{21}-'oo'.
11 Jilaa'^{21} 'e to'^{2} tsá^{2} 'oo^{2}o jo 'leei'^{21} tsá^{2}
coon'^{13} 'e joon. 'E 'yee'^{2} 'oo^{2}o tsá^{2} 'e joon 'e
'lee'^{21}i.
12 Joon gangatyéen^{1}in tsá^{2} tya'a joon
gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús:
—¿Tɨ ñí^{2}'i, jo gatɨ^{2}-tsi tsá^{2} fariseos do júu^{3}
tyi'i no?
13 Pe Jesús gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ii:
—Jilaa'^{21} 'mó^{2} 'e jo gajnii^{1} Ñu'^{3}uu 'in sø'^{1}o
la tyan^{1} jmóo^{3}.
14 Jo cuu'^{13}-'oo' coon'^{13} 'in tsá^{2} no tsu lawa
tsá^{2} tiui^{2} 'in soon'^{21} 'mo'u^{2} tya' tsá^{2} tiui^{2}
ruu'^{21}i 'ino. Wana tsá^{2} tiui^{2} 'méei^{1} ruu'^{21}i la
'oo'^{21} tsá^{2} tiui^{2} joon jee^{212} waai^{21} do xuu'^{21}i
tsi too^{21}.
15 Joon Tú^{3} do gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:
—Jmaa'^{13} jna'a júu^{3}, ¿'ee 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e
júu^{3} cwáain^{1} lo?
16 Jesús-gɨ gajin'^{2}in:
—¿Tɨ jo 'øøi'^{21}-'oo' 'naa' jon?
17 ¿Tɨ jo 'øøi'^{21}-'oo' 'e jilaa'^{21} 'e gøø'^{21} tsá^{2}
tsatoo'^{13} nu' tu'^{2} tsá^{2} joon 'woo^{2}o tún^{1}?
18 Pe jilaa'^{21} 'e 'yee'^{21}i 'oo^{2}o tsá^{2} 'e 'ɨ^{1}-tsi
tsá^{2} 'e joon. 'E joon 'e 'leei'^{21} tsá^{2}.
19 Tsu la 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} la joon lɨɨ^{1}i joon. 'ɨ^{1}-tsi
tsá^{2} 'e gó^{2} tsu 'in gó^{2}o 'ii. 'I jngaa'^{13}i tsá^{2}
la joon 'e ga'ɨ^{1}-tsio. Fee'^{21}i tsá^{2} tsamɨ^{2} tya'
tsá^{2} xeei'^{21} tsu ni ga'ɨ^{1}-tsi la joon. 'Láa^{1}a
tsamɨ^{2} coon'^{13} tsañuu'^{1} jiin'^{13} la niga'ɨ^{1}-tsi.
La joon jon jmoo^{1}o tsá^{2} 'uun^{21}, faa'^{21}a tsá^{2}
júu^{3} tajuu^{21}, faa'^{21}a tsá^{2} júu^{3} 'atsaa^{21}.
20 Coon'^{13} jilaa'^{21} 'elo un'leei'^{21} tsá^{2} yaai.
Pe wana gøø'^{21}ø tsá^{2} la jo mo roon'^{21}on
cwoo^{21}o la tɨɨ^{2} 'e si'^{2} jo mo ga'lee'^{21}i.

Ja'^{2}mo galɨɨ^{2}i jaain^{21} 'yiia^{212} tsamɨ^{2} cananea Jesús

21 Joon gacwo'ɨɨ^{1} Jesús fu do joon gangó^{1}
fu lɨ tyu'^{2} to^{2} fuu^{21} Tiro coon'^{13} fuu^{21} Sidón.
22 Joon gajó^{2} jaain^{21} tsamí^{2} cananea 'in
néei^{1} do fu lɨ siin'^{13} Jesús joon ga'oo^{1}o jin'^{2}in:
—¡Ña'ñu'^{1}u', Jóon^{1} David, fúu^{2} cwolíi^{2}u
jna! 'In 'lɨɨi'^{3} 'úui^{2} alma tya' sɨmɨ^{2} tyiia. Joon
'áai^{1} wúu^{1} nigangóo^{1}.
23 Pe Jesús jo gañii^{1}i jiin'^{13}xu. Joon tsá^{2}
tya'a gamɨɨ^{1}ɨ tyaníi^{1}i wa 'a sɨɨ'^{21} Jesús 'in
tsamɨ^{2} do wa'a tsee'^{1}i tsu lɨɨ^{1} to'^{2}o mɨɨ'^{13} jó^{1}
caluu lɨ ngalíin^{2} do.
24 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsamɨ^{2} do:
—Dios gasii^{21}in jna jiin'^{13} 'e 'naa'^{3}na 'in
tsá^{2} sɨtuui^{1} tya' tsá^{2} Israel.
25 Pe 'in tsamɨ^{2} do gangatyéen^{1}in lɨ
siin'^{2} Jesús, gasii'^{21}i wojníi^{1}i tyaníi^{1}i joon
gajin'^{2}in:
—Ña'ñu'^{1}u', uncoon'^{13} jna.
26 Joon Jesús gañii^{1}i:
—Jo tyú^{2} wa'a tyi'^{2} tsá^{2} 'iñi'^{1} tya' xuui^{212}
cwo'^{1}o tsii^{21}.
27 Pe 'in tsamɨ^{2} do gajin'^{2}in:
—Jo'^{1}o Ña'ñu'^{1}u'; pe ca tsii^{21} téein^{2} nu'
mesa lí^{2}-i dø'^{2}ø 'no'^{3} xuu'^{21} lɨ gøø'^{21}ø fii^{212}
'nú^{1} do.
28 Joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús 'ii:
—¡'Áai^{1} fee'^{1} jai'^{2} lɨɨ^{2}u, rán^{3}! Cwolí^{2} jiin'^{13}
la 'iin^{212}u'un.
Joon tsifu joon ga'láa^{2}mo jamɨɨ^{1}ɨ 'in tsamɨ^{2}
do.

Un'láai^{2} Jesús fúui^{1} tsatsaa'^{13}

29 Gacwo'ɨ́ɨ¹ɨ Jesús do joon gangɨ́ɨ¹i lɨ' co' tyíia¹ Galilea. Joon gasóo²o coon²¹ moo'²¹ si'² do joon do-o gacwoo²¹o.

30 Fúu¹mo tsá² gatyalíin² lɨ tyíin¹ joon jée¹i tsatsaa'¹³ 'in lɨ́ɨ²i 'láai² nii² jmoowúu¹. Jée¹mo tsá² jluui'¹³, tsá² tiui² coon'¹³ 'in jo faa'²¹a. Jée¹mo jon tsá² poo'¹³ cwoo²¹ tɨɨ². Joon gatyéei¹ ni'i 'ido lɨ' 'wii²¹² tɨɨ² Jesús joon gaun'láa²mo Jesús 'ido.

31 'Áai¹ ganga'goo²¹o-tsi tsá² do mo ganí² 'in tsá² do nafaa'²¹a 'in tsá² jo mo to² faa'²¹ joon 'in tsá² poo'¹³ cwoo²¹ tɨɨ² na'láa²mo joon tsá² jluui'¹³ tyʉ́²-ʉ ningɨɨ¹ joon tsá² tiui² nijnaa'²¹o. Joon ga'láa² 'wii²¹² cwoo¹o 'maai'¹³ Dios tya' tsá² Israel.

Cwo'¹o Jesús tyʉ́n² mil tsá² 'e dø'²ø

32 Joon gatø'²ø Jesús tsá² tya'a joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—Fúu² lɨ́ɨ²na 'in tsá² no tsʉ ningó¹ 'nɨ¹ jmɨɨ²¹² táan¹in coon'¹³ jna lo joon jo 'e 'oo¹o 'e dø'²ø. Jo 'iin²¹²na sɨɨ'¹³na fu tya'a la jo 'ee mo gøø'²¹ø sɨ no xiia'²¹ ga'woo'²¹o tya'i fu¹.

33 Joon tsá² tya'a gajin'²in:

—¿Xiialɨ ijíin² jna'a 'e dø'²ø 'in tsá² fúui¹ no tsʉ jo 'in tsá² taain²¹² lo?

34 Joon Jesús gaunngɨɨ¹ɨ:

—¿Joo' 'iñi'¹ 'oo²gɨɨ'?

Joon ganii¹i:

—'Oo²gɨɨ'ɨ dyía¹ 'iñi'¹ coon'¹³ jaain²¹ gái¹ joo'²¹ taai² jmɨɨ²¹ pi'³.

35 Joon gatyʉ'² Jesús to² wa' cwá² tsá² ni 'wó².

36 Joon gason'²on 'e dyía¹ 'iñi'¹ coon'¹³ 'in joo'²¹ taai² jmɨɨ²¹ joon gacwo'¹o 'maai'¹³ Dios. Joon gajmaa¹a 'no'³ joon gacwo'¹o tsá² tya'a 'e jmáa¹a jmai'²xʉ jee²¹² 'in tsá² do.

37 Jilee'²¹mo gagøø'²¹ø ca galijløø'³mo. Joon garøø²i dyía¹ 'motó²gɨ 'e 'no'³ 'e gasáai¹.

38 Joon 'in gagøø'²¹ do ti tyʉ́n² mil jmai'² tsañʉʉ'¹ jo 'e 'ii²¹in tsamɨ́² coon'¹³ xuui²¹².

39 Mo ngayuui'¹³ joon ga'ɨ́ɨ²ɨ Jesús 'in tsá² do júu³. Ga'í² Jesús tsi coon²¹ barco joon gangó¹ cwoo'¹³ lɨ sii²¹ Magdala.

16

Tsá² fariseos coon'¹³ tsá² saduceos mɨɨ¹ɨ coon²¹ milagro wa jmá¹a Jesús tya'a

1 Gatyalíin² 'in tsá² fariseos coon'¹³ 'in tsá² saduceos fu lɨ siin'¹³ Jesús. Joon 'e 'iin²¹²in lawa lɨ 'íi¹ goon²¹ lá² wa'a iteei'²¹ Jesús gamɨɨ¹ɨ 'in tsá² do wa jmá¹a coon²¹ li² jó¹ fu ñʉ'fú².

2 Pe Jesús gañii¹i:

—'Naa' mo jøø²øø' coo²¹ jníi¹ mo xʉʉ jnáa² fó²oo': "'E tyʉ́² ijmá¹a tsʉ coo²¹ jníi¹."

3 Joon mo coo²¹ jníi¹ mo 'aa²¹ fó²oo': "Gó²xʉ jmá¹a no tsʉ coo²¹ 'e jníi¹ roon¹on." Tsá² 'in sɨsɨɨ¹i 'ɨ¹-tsi 'e jmoo¹o 'naa'. Ñii²¹ 'naa' xiiala ilí² mo coo²¹ jníi¹ mo 'áa²¹ coon'¹³ mo xʉʉ jnáa² pe jo ñí²ii' 'e 'øøi'²¹-tsi 'e li² 'e sá² nano.

4 Tsá² gó² coon'¹³ tsá² 'in nigatiui² Dios 'iin²¹²in coon²¹ li² pe jo ilisá² li² tya'a. Il-isá²gon li² jiin'¹³ lagɨ lisá² li² tya' Jonás.

Joon gatiu²mo Jesús 'in tsá² do joon gan-gaa²¹o.

Tyiian'³ tya' tsá² fariseos

5 Mo gangalíin tsá² tya' Jesús lɨ' ngoo'¹³ tyíia¹ lɨ' ca taain²¹² do niga'iin²mo-tsi coon²¹on 'iñi'¹.

6 Joon Jesús gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—Tyán²duu' cwáain¹, un'øø'¹³naa' yaanaa' tya' tyiian'³ tya' tsá² fariseos coon'¹³ tsá² saduceos.

7 Joon ga'láa² tsá² tya'a do 'wii²¹² sɨ́ɨ¹i la 'oo'²¹ jee²¹² 'ii:

—'Wii'¹³ jo ga'lee²¹e' 'iñi'¹ 'e joon 'e jin'² la joon.

8 Joon mo galili'³i Jesús 'ee 'ɨ¹-tsi 'ii joon gajin'²in:

—Laa'¹³ 'áai¹ xʉ jo'¹ lɨ́ɨ²naa'. ¿'E lɨ' 'ɨ¹-'oo' 'e jo 'iñi'¹ tyán²aan'?

9 ¿Tɨ jo mo ga'øø'²¹mogɨ-'oo', tɨ jo tɨɨ'¹³-'oo' xiiala mo gajmáa³aa tyíia³ 'a 'iñi'¹ 'ñá² do jee²¹² 'ñá² mil tsañʉʉ'¹? ¿Joo' 'motó² 'no'³ 'iñi'¹ 'e gasái¹gɨ?

10 ¿Tɨ jo tɨɨ'¹³-'oo' mo gajmáa³aa tyíia³ 'e 'iñi'¹ dyía¹ do jee²¹² tyʉ́n² mil tsá²? ¿Joo' 'motó² 'no'³ 'e gasái¹gɨ?

11 'Áai¹ jo mo ga'øøi'²¹-'oo' 'e jon'on fuu²¹²uu 'naa' cwáain¹ tya' 'iñi'¹ mo fuu²¹²uu 'naa' 'e un'øøi'¹³ yaanaa' coon'¹³ tyiian'³ tya' tsá² fariseos coon'¹³ tsá² saduceos.

12 Joon gali'øøi'²¹-tsi tsá² tya' Jesús 'e jon'on cwáain¹ tya' tyiian'³ tya' 'iñi'¹ jin'²

Jesús pe cwáain[1] tya' júu[2] 'ee[1] tsá[2] fariseos coon'[13] tsá[2] saduceos.

Jmoo[1]o Tɨ́[3] júu[3] 'e Cristo Jesús

13 Mo gatyía[1] Jesús coon'[13] tsá[2] tya'a coon[21] lɨ tyɨ'[2] to[2] fuu[21] Cesarea tya' Filipo gaunngɨɨ[1]ɨ Jesús tsá[2] tya'a jin'[2]in:

—¿'Iin jna, Ruu'[21]i Tsá[2], jin'[2] tsá[2]?

14 Joon gañii[1]i tsá[2] tya'a:

—'Inlɨ́ɨi[13] jin'[2]in 'e Wó[3] saai[1] tsá[2] jmɨɨ[21] 'nɨ. 'Inlɨ́ɨi[13]gɨ jin'[2]in 'e Elías 'nɨ. Joon tsá[2] xeei'[21] jin'[2]in 'e Jeremías 'nɨ sɨ jaain[21] 'in nigacwo[1] júu[3] tya' Dios la mo jéei[1] 'ee 'nɨ.

15 Joon gaunngɨɨ[1]ɨ Jesús 'ii:

—'Naa', ¿'iin jna fó[2]oo' 'naa'?

16 Joon Simón Pedro do gajin'[2]in:

—'Nɨ-ɨ Cristo 'in gasii[1]in Dios. Jóon[1] Dios 'in jiin'[1] 'nɨ.

17 Joon Jesús gajin'[2]in:

—Jløø'[3]mo 'nɨ, Simón, jóon[1] Jonás, tsɨ jon' tsá[2] ga'e'[2] 'nɨ 'e júu[3] lo. Pe Ñɨ'[3]oo 'in tyíin[1] ñɨ'fú[2] ga'e'[2]e 'nɨ.

18 Joon fuu[212]uu 'nɨ, 'e sii[21] 'nɨ Tɨ́[3], joon júu[3] tyi'i 'e foo[21]'o 'e lɨ́ɨ[1]na Cristo, 'in gasii[1]in Dios, ilɨ la lɨ coon[21] cuun[212] fee'[1] 'e jo jøøi'[21] tya' 'in jai'[2] lɨ́ɨ[2]i jna tsɨ jileei'[21] 'in jmoo[1]o la to[2] tyɨ'[2] Dios lɨ́ɨ[1]i la joon. Joon ca 'mó[1] jo lí[2] lii'[1]i 'e júu[3] do.

19 Joon cwo'[3]oo 'nɨ jonñí[3] tya' lɨ tyɨ'[2] Dios to[2] tsá[2]. Jilaa'[21] 'e untsaa'[13]u fu juncwii[21] lo nigalɨuntsaa'[12]a fu ñɨ'fú[2]. Joon jilaa'[21] icwo'[2]'o lí[2] juncwii[21] lo la joon galɨ́[2] fu ñɨ'fú[2] jon.

20 Joon gatyɨ'[2] Jesús to[2] tsá[2] tya'a 'e jo 'in jma'[1]a 'ido júu[3] jiin'[13] jaain[21] 'e Cristo ii.

Jmoo[1]o Jesús júu[3] ijúun[2]in

21 Joon 'yiia'[13] joon ga'láa[2] Jesús 'wii[212] jmo'[2]o tsá[2] tya'a júu[3] 'e 'ná[1] tsáa[1]a Jerusalén joon do-o i'e'[2]e tsacøøi'[13] coon'[13] 'in tyɨ'[2] to[2] untsá[2] coon'[13] tɨfo'[2] tya' ley 'ii wúu[1]. Joon ijnga'[2]mo 'ido 'ii pe ijiin'[1]o túnˡ mi tɨ 'nɨ[1] jmii[212].

22 Joon Tɨ́[3] do ngajée[1]i lɨ coon'[21] joon gasɨɨ'[21]ɨ Tɨ́[3] Jesús júu[3] wúu[1] jin'[2]in:

—¡Jo icwó[2] Dios 'e lí[2] la joon, Ña'ñɨ'[1]ɨ'! ¡Jo lí[2] wa' itsangɨɨ[1]i 'nɨ la joon!

23 Joon gajiin'[13] Jesús níi[1]i joon gajin'[2]in sɨɨ'[21]ɨ Tɨ́[3] do:

—Jeein'[13] coon'[13] jna, Satanás, tsɨ ijnɨɨ'[13]moo coon'[13] júu[3] tyi'i. Jo 'ɨ[1]-'o'o la 'ɨ[1]-tsi Dios. La 'ɨ[1]-tsi tsá[2]-a 'ɨ[1]-'o'o.

24 Joon gajin'[2] Jesús sɨɨ'[21]ɨ tsá[2] tya'a:

—Wa 'iin[212]in tsá[2] ngɨ́[1] coon'[13] jna 'ná[1] tɨɨ[21] 'e 'ɨ[1]-tsi tya' 'ña'a, 'ná[1] tyá[2]a tyɨ́[2] tya'a ijúun[2]in la ijúuin[3] jna. Joon jó[1] coon'[13] jna.

25 Tsɨ jileei'[21] 'in 'iin[212]in láa[1]i juncwii[21] tya'a 'ña'a incaa[21]mo juncwii[21] tya'a fu lɨ 'ii[21] pe jileei'[21] 'in caai[21] juncwii[21] tya'a 'wii'[13] jna pe intii'[13]mo juncwii[21] tya'a.

26 ¿'Ee to[2] 'íi[3] tya' tsá[2] wa'a li'[3]i jilaa'[21] 'e sá[2] la tøøi[2] ni cwoo'[13] juncwii[21] pe caa[1]mo alma tya'a? ¿'Ee coon'[13] lí[2] tyí[2] tsá[2] tya' alma tya'a?

27 Tsɨ 'in Ruu'[21]i Tsá[2] ijó[1] coon'[13] jilaa'[21] 'e 'ya'[2]gɨ tya' Jmii[21] coon'[13] ángeles tya'a joon ityí[3] tya' jileei'[21] tsá[2] tɨ jaain[21] tɨ jaain[21] jiin'[13] la nigajmaa[1]a.

28 'E la ja'[2]mo fuu[212]uu 'naa', seein[21] 'inlɨ́ɨi[13] 'in teein[2] lo 'in jo ijúun[2]in ca mi jøø[2]i 'in Ruu'[21]i Tsá[2] jó[1] ityɨ'[2]ɨ to[2].

17

Jesús gaunsɨ́ɨ[2]i 'e lɨ́ɨ[1]i tyani gaai[21] tsá[2] tya'a

1 Joon mo gangɨ́ɨi[1] jnɨ́ɨ[2] jmɨɨ[212] ngajéei[1] Jesús Tɨ́[3] coon'[13] Jacobo coon'[13] Wó[3] ruu'[21]i Jacobo do fu yɨ' coon[21] moo'[21] ñíi[1] la jee[212] tyúuin[2] do.

2 Joon do-o gaunsɨ́ɨ[2]i 'e lɨ́ɨ[1]i tyani 'in tsá[2] do. Joon níi[1]i galijɨɨ'[1] la jɨɨi'[1] ñi'[1], sɨɨn'[3]gɨ galitaa[21] la taa[21] 'yiia[21] tya' ñi'[1].

3 Joon tsifu joon gangaa[1]in Moisés coon'[13] Elías teen[1]in tyaa[1] júu[3] coon'[13] Jesús.

4 Joon gajin'[2] Tɨ́[3] sɨɨ'[21]ɨ Jesús:

—Ña'ñɨ'[1]ɨ', ¡'áai[1] tyɨ́[2] 'e toon[21]o'on lo! Wana 'iin[212]u'u, jmoo[21]o'o 'nɨ[1] 'nɨ́[1] pi'[3]: coon[21] tyi'nɨ, coon[21] tya' Moisés joongɨ coon[21] tya' Elías.

5 La jee[212] faa'[21]a Tɨ́[3] do gajgó[1] coon[21] jníi[1] taa[21] jɨɨ'[1] lɨ teein[1]. Joon ganúu[2]un coon[21] júu[3] jee[212] jníi[1] do 'e jin'[2]in:

—'In lo-o yɨɨn[21] tyiia 'in 'iin[212]na, 'áa[1]mo jløø'[3]na 'wii'[13] tya'a. Nɨɨ[2]ɨɨ' 'e jin'[2].

6 Joon mo ganúu²un 'e júu³ do gafoo'¹mo
'áai¹ joon gatyii²¹a lɨ' rɨ'íi²in ni 'wó².
7 Joon Jesús gangatyéen¹in lɨ teei'¹³ tsá²
tya'a joon gataan¹an cwoo²¹o tya' 'ido,
sɨɨ'²¹ɨ:
—Ráan²naa'; jo foo'¹³naa'.
8 Joon mo gajøø²ø jo 'in gangaai¹gɨ jiin'¹³
'ña'a Jesús siin'¹²gɨ.
9 Joon mo gajgáa¹i 'e moo'²¹ do ga'ɨ́ɨ²ɨ Jesús
júu³ tsá² tya'a jin'²in:
—Jo 'e fú²uu', jiin'¹³ jaain²¹, ca mi yuui'¹³
jiin'¹ 'in Ruu'²¹i Tsá² jee²¹² 'lɨɨ²¹².
10 Joon gaunngɨɨ¹ɨ tsá² tya'a:
—¿'Ee lɨ' jin'²in 'in tɨfo'² tya' ley 'e 'ná¹ jó¹
Elías nifu?
11 Jesús-gɨ gañii¹i:
—'E la ja'²mo 'ná¹ jó¹ Elías joon 'e tyá² tyʉ²
jilaa'²¹.
12 Pe fuu²¹²uu 'naa' 'e najó²-o Elías joon
jo galicwii¹in 'in tɨfo'² tya' ley do 'ii, lɨ jiin'¹³
gajmaa¹a jiin'¹³ la 'iin²¹²in tya' 'ido. La joon
jon i'e'²e wúu¹ 'in Ruu'²¹i Tsá².
13 Joon ga'øø'²¹mo-tsi tsá² tya' Jesús 'e
faa'²¹a Jesús cwáain¹ tya' Wó³ saai¹ tsá²
jmɨɨ²¹.

Un'láa²i Jesús jaain²¹ xuui²¹² júuin² ñii'¹

14 Joon mo gatyía¹ Jesús lɨ taai² tsá² gan-
gatyéein¹ jaain²¹ tsá² lɨ siin'¹² Jesús joon
gasii'²¹i wojníi¹i tyani Jesús joon gajin'²in:
15 —Jmaa²'a feei'¹-'o'o 'wii'¹³ tyiia. Fúu²
cwolíi²u xuui²¹² tyiia tsʉ júuin² ñii'¹ tsʉ 'áai¹
wúu¹ ní²i. Cɨɨ'¹³i ni jɨ́² sɨ tsi jmii²¹ 'ee 'láai²
naa'¹³.
16 Ningajée¹moo xuui²¹² tyiia fu lɨ néei¹
tsá² tyi'i pe jo galɨ'²ɨ gaun'láa² ni'i lo.
17 Jesús gañii¹i:
—¡Tsá² 'in jo tsáai¹-tsi 'naa'; sɨcaai'¹³
'ɨ¹-'oo'! ¿Tɨ wóo²gɨ 'áai¹ 'ná¹ taan²¹²na
coon'¹³ 'naa'? ¿Tɨ wóo²gɨ 'áai¹ 'ná¹
lifeei'¹-tsii 'wii'¹³ tyii'? Ñijeei¹duu' xuui²¹²
do fu lo.
18 Joon gatyʉ'² Jesús to² 'in 'lɨɨi'³ 'yuui²
alma tya' 'in xuui²¹² do joon ga'wóo²mo.
Joon tsifu joon ga'láa²mo 'in xuui²¹² do joon.
19 Joon coon²¹ lɨ néei¹ Jesús coon'²¹ la
'oo'²¹ tsá² tya'a joon gaunngɨɨ¹ɨ tsá² tya'a:
—¿'Ee lɨ'ɨ jo galɨ'²ɨ'ɨ tyí² jna'a 'in 'lɨɨi'³ 'yuui²
alma tya' 'in xuui²¹² do?
20 Joon Jesús gajin'²in:
—Jo galɨ́²ɨɨ' gatyí² 'naa' 'ido tsʉ 'wii'¹³ xʉ
jai'² lɨ́ɨ²naa'. 'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa' wana
jai'² lɨ́ɨ²naa', fiin'¹³ coon'¹³ coon²¹ 'e pii'³, lí²-i
fú²uu' 'e moo'²¹ si'² dó²: "Jiin'¹³ lo; cwó² lɨ' lɨ
xiia'²¹." Joon ijeen'²¹mo 'e moo'²¹ do. Jilaa'²¹
ilí² tya' 'in jai'² lɨ́ɨ²i.
21 Pe 'in 'lɨɨi'³ la no 'wóo²mo jiin'¹³ wa'a
faa'²¹a tsá² júu³ tyʉ² joongɨ gøø'²¹ tsá² tyi-
iañi'¹.

Tɨ tún² naa'¹³ 'e jmoo¹o Jesús júu³ ijúun²in

22 Joon mo taan²¹²in caain²¹ fu lɨ sii²¹
Galilea gajma'²a Jesús tsá² tya'a júu³ 'e
tsá²-a i'nɨ́ɨ¹i Ruu'²i Tsá².
23 Joon ijngaa'¹³mo 'ido 'ii. Pe mi tɨ 'nɨ¹
jmɨɨ²¹² ijiin'¹o túnɨ. Joon 'áai¹ ga'aa¹a fa'í³ 'e
ganúu²un 'e júu³ do.

Cuu² 'e cɨ¹ tsá² tya' cwo'¹

24 Joon mo gatyalíin² Jesús coon'¹³ tsá²
tya'a fuu²¹ Capernaum 'in tsá² 'in cón²
'laa'¹³ tya' cwo'¹ gafee'²¹i Tʉ³, gaunngɨɨ¹ɨ:
—¿Tɨ jo tyí² tɨfo'² tyii' 'laa'¹³ cwo'¹?
25 Joon Tʉ³ gajin'²in:
—Tyí²o 'ino.
Joon mo ga'í² Tʉ³ inʉʉ tsifu gajin'²in Jesús
sɨɨ'²¹ɨ 'ii:
—¿'Ee 'ɨ¹-'o'o, Simón? ¿'Iin tyí² 'laa'¹³ tya'
røøi¹³ taain²¹² juncwii²¹, tɨ tsá² tya'a sɨ tsá²
coon²¹ fuu²¹ 'ee?
26 Joon Tʉ³ do gañii¹i:
—Tsá² coon²¹ fuu²¹ tyí².
Joon Jesús gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ Tʉ³ do:
—Wana la joon jna jo 'ná¹ cɨ́ɨ³ɨɨ 'laa'¹³ tya'
cwo'¹.
27 Pe la coon'²¹ 'e jo 'e ifaa'²¹a 'in tsá²
no 'laa'²¹ tyi', cwó² fu tɨ' tyíia¹ cwo'i'²'i
moocuu². Joon 'in joo'²¹ in téen¹u'u nifu
ityii'¹'a coon²¹ cuu² nʉ' 'oo²¹²o. Joon 'e cuu²
do ilíin²mo 'e cɨ²'ɨ 'laa'¹³ tyi'i coon'¹³ tyiajna.
Cwocón² tya' 'in tsá² cón² 'laa'¹³ do.

18

Iin 'in tyiin²gɨ

1 'Yiia'¹³ joon gangatyéen¹in tsá² tya' Jesús
fu lɨ tyíin¹in joon gaunngɨɨ¹ɨ:
—¿'Iin 'in tyiin²gɨ lɨ tyʉ'² Dios to² tsá²?

2 Joon gatø'^{2} Jesús jaain^{21} xuui^{212} 'e jmáa^{1}a siin'^{12}in tuntsa' jee^{212} 'in tsá^{2} do,
3 joon gajin'^{2}in:

—'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', wa jo unsí^{2}naa' 'e 'ɨ^{1}-'oo' joon líin^{2}naa' la lí^{1}i 'in xuui^{212} no jo cwotaan^{2}naa' fu lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}.
4 'E coon'^{13} la joon 'in tyiin^{2}gɨ fu lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2} ilíin^{2} la 'in xuui^{212} no 'in jo jmaa'^{2}i jloo'^{3} 'ña'a.
5 Joon doñi'iin 'in 'ii'^{21} jaain^{21} xuui^{212} coon'^{13} 'e sii^{21} jna la 'ino, joon 'ii'^{21}mo jna jon.

'A tsaai'^{13} i'noo^{1}o tsá^{2} tsaa^{2}

6 'Wa seein^{21} tsá^{2} itɨlí^{2} jmáa^{1}a 'e 'noo^{1}o xuui^{212} 'in jo'^{2} lí^{2}i jna tsaa^{2}, tyú^{2}gɨ tya'a wa'a jéei^{1}gɨ 'ñú^{1}ʉ tsá^{2} luu^{212}u coon'^{13} coon^{21} too^{1} fee^{1} joon pii^{1}in tsá^{2} 'ii tsi jmɨ'ñi'^{3} lɨ 'o'^{2}.
7 ¡'Áa^{1}mo gó^{2} 'e sá^{2} 'e 'leei'^{21} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21}! Joon la joon 'e 'ná^{1} ilí^{2} pe fúu^{2} 'in tsá^{2} 'in jmoo^{1}o 'e un'leei'^{21} tsá^{2} yaai.
8 'Tsʉ 'wii'^{13} joon wa gajmaa^{1}a cwoo^{1}'o sɨ tí^{13}'ɨ 'ee 'lee'^{21}'u, cwotúʉ^{1}nu'u joon cwopíi^{1}nu'u lɨ wíin^{2}. Tsʉ tyú^{2}gɨ tyi'i 'e seen^{21}un juncwii^{21} tsá^{2} pooi'^{13} sɨ tsá^{2} jluui'^{13} 'ee lagɨ cwoo'^{13}'o lɨ 'ii^{21} lɨ coo^{21} coon^{21} tøø^{2}mo coon'^{13} je tún^{2} cwoo^{1}'o sɨ jé^{2} tún^{2} tí^{13}'ɨ 'ee.
9 Joon wa unní^{2}'i jmoo^{1}o 'e 'nóo^{2}'o tsaa^{2}, tyii^{2}'i, píi^{1}nu'u lɨ wíin^{2} tsʉ tyú^{2}gɨ tyi'i 'e seen^{21}mo'o coon'^{13} coon^{21} unní^{2}'i lagɨ cwoo'^{13}'o lɨ 'ii^{21} lɨ coo^{21} coon^{21} tøø^{2}mo.

Lawa jaain^{21} joo'saa'^{21} 'in sɨtuui^{1}

10 'Jo jmaa^{2}aa' wa' jo tsáai^{1}-'oo' xuui^{212} no. Tsʉ fuu^{212}uu 'naa', 'in ángeles tya'a taa^{2}i tyani Nʉ'^{3}ʉʉ 'in tyíin^{1} ñʉ'fú^{2}.
11 In Ruui'^{21} Tsá^{2} gajó^{2} juncwii^{21} jmáa^{1}a tiin'^{13} tsá^{2} 'in ngí^{2} sɨtuui^{1}.
12 '¿Xiiala lí^{2}naa'? Wa' jaain^{21} tsá^{2} 'aa^{1}i coon^{21} cíein^{13} joo'saa'^{21} joon wa gatuui^{1} jaain^{21}, itiu^{2}mo 'in noventa y nueve jee^{212} moo'^{21} joon 'e tsa'nee'^{13}i 'in sɨtuui^{1} do.
13 Joon wa gatsee'^{21}i joon ilijløøi'^{3}gɨ tya' 'in joo'saa'^{21} gatsee'^{21}i do lagɨ 'in noventa y nueve do 'in jo ituui^{1} do.
14 La joon jon 'Ñú^{2}ʉʉ', 'in tyíin^{1} ñʉ'fú^{2}, jo 'iin^{212}in wa' 'e ngí^{2} sɨtuui^{1} jiin'^{13} jaain^{21} jee^{212} 'in xuui^{212} pi'^{3}.

Xiiala 'ná^{2} jmá^{1} tsá^{2} fee'^{1}-tsi tya' tsaruu'^{21}i

15 'Wa ga'láa^{2}a ruu'^{21}'u tyi'i sii'^{13}du' la 'oo'^{21} gáa^{1}naa' joon jmaa^{2}'a júu^{3} xiiala ga'láa^{1}a. Joon wana gajmaa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉn júu^{3} tyi'i joon lɨ'^{2}ɨ 'e seen^{21}naa' tyú^{2} coon'^{13}.
16 Pe wa jo gajmaa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉn te'^{2} jaain^{21} gaí^{1}gɨ tsá^{2} 'e núu^{1}un 'e sí^{13}naa' ilíi^{2}in tsá^{2} jmoo^{1}o júu^{3} jai'^{2} 'in tsá^{2} do.
17 Joon wana jo gajmaa^{1}a ruu'^{21}'u nʉʉ'^{13}ʉn tyani 'in tsá^{2} jmoo^{1}o júu^{3} jai'^{2} do joon cwojee^{1}u 'in ruu'^{21}'u do tyani lɨ sɨcaain^{21} jileei'^{21} 'in tsaa'^{1}-tsi Dios. Joon wana jo galinʉʉ'^{13}ʉn tún^{1} tyani 'in tsá^{2} fúui^{1} 'in tsaa'^{1}-tsi Dios joon líi^{2}in 'in ruu'^{21}'u do lawa jaain^{21} 'in jo tsaa'^{1}-tsi Dios sɨ lawa jaain^{21} 'in cón^{2} 'laa'^{13} tya' 'e 'nii^{1}ɨ tsá^{2} 'ee.
18 ''E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', 'e jilaa'^{21} 'e untsaa'^{13}naa' fu juncwii^{21} lo la joon jon 'e lí^{2} tsaai'^{13} fu ñʉ'fú^{2}. Joon jilaa'^{21} 'e cwó^{2}oo' lí^{2} fu juncwii^{21} lo la joon ilí^{2} fu ñʉ'fú^{2} jon.
19 'Fuu^{212}uu 'naa' jon, wana ti gáa^{1}naa' 'in cwoo^{2}oo' júu^{3} ruu'^{21}naa' coon'^{13} coon^{21} júu^{3} tyú^{2} 'e mí^{2}ii', Ñʉ'^{3}ʉʉ 'in tyíin^{1} ñʉ'fú^{2} icwo'^{1}o 'naa' 'e gamí^{2}ii' do.
20 Mo natí^{2} fiin'^{13} gaí^{1} gaai^{21} tsá^{2} 'in sɨcaain^{21} iun'goo^{21}o jna siin'^{13}moo jee^{212} 'ii^{21} —jin'^{2} Jesús.
21 Joon Tú^{3} do gangóo^{1} ngafee'^{13}i Jesús jin'^{2}in:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', wa gajmaa^{1}a ruu'^{21}na 'e gó^{2} tyiia ¿joo' naa'^{13} 'ná^{1} jmáa^{3}aa feei'^{1}-tsii 'wii^{212} tya'a? ¿Tɨ ca tí^{2} dyía^{1} naa'^{13}?
22 Joon gañii^{1}i Jesús:

—Jo fuu^{212}uu 'nʉ ca tí^{2} dyía^{1} naa'^{13} pe fuu^{212}uu 'nʉ ca gatyía^{1} setenta naa'^{13} 'e ga-fuu^{212}uu 'nʉ dyía^{1} naa'^{13}.

Lawa jaain^{21} tsa'leei'^{13} 'in jo gali'iin^{212}in jmá^{1}a feei'^{1}-tsi

23 'Tsʉ 'wii'^{13} joon 'e tyʉ'^{1} Dios to^{2} tsá^{2} lɨ la lí^{1}i jaain^{21} røøi^{13} 'in gali'iin^{212}in jmaa'^{13}a cwáain^{1} tya' tsa'leei'^{13} tya'a.

24 Joon mo ga'láa^{2} 'wii^{212} gatø'^{1}ø 'in róøi^{2}
do tsá^{2} tya'a joon gatyía^{1} jaain^{21} 'in róøi^{2}
tya'a 'láai^{1} 'áai^{1}.
25 Joon 'in tsa'leei'^{13} do jo 'e 'oo^{1}o wa'a
tyí^{2} tya'a. Joon 'in róøi^{13} do gatyʉ'^{2}ʉ to^{2}
tsa'leei'^{13} tya'a wa' 'nɨɨ^{1} ni 'ido coon'^{13} 'oo^{2}
'ido coon'^{13} jóon^{1}on coon'^{13} jilaa'^{21} 'e sá^{2}
tya'a 'e tyí^{2} 'e róøi^{2} do.
26 Pe 'in tsa'leei'^{13} do gasii'^{21}i wojníi^{1}i
tyani ñi'fii^{212}i joon gamɨɨ^{1}ɨ tyani 'ido 'áai^{1}:
"Ñi'fí^{2}i' cwolifee'^{1}mo-'o'o 'wii^{212} tyiia joon
icɨɨ^{3}oo jilaa'^{21} 'e róø^{2}na tyi'i."
27 Joon ñi'fii^{212}i do galifee'^{1}mo-tsi 'wii^{212}
tya' jilaa'^{21} 'e róøi^{2} joon galáa^{2}mo 'ido 'ii.
28 Joon tsifu cwo'ɨɨ^{1}ɨ tya' ñi'fii^{212}i do joon
xʉ ngai'^{2}xʉ mo gajiin'^{1}in jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} 'in
niróøi^{2}xʉ coon^{21} tún^{2} 'ii'^{21} cuu^{2}. Joon tsifu
gason'^{2}on luu^{212} 'ido sɨɨ'^{21}ɨ: "¡Tyí^{2} gon 'e
róø^{2}u tyiia do la no la!"
29 Joon gasii'^{21} 'in tsá^{2} do wojníi^{1}i tyaníi^{1}i
joon gamɨɨ^{1}: "Cwolifee'^{1}mo-'o'o 'wii^{212} tyiia
joon icɨɨ^{3}oo jilaa'^{21} 'e róø^{2}na tyi'i."
30 Pe 'ii-gɨ jo galifeei'^{1}-tsi 'wii^{212} tya' 'in
tsá^{2} do. Joon gatan'^{2}ni'i 'ido 'nʉñi'^{3} ca tyí^{2}
jilaa'^{21} 'e róøi^{2}.
31 Pe mo ganí^{2}i 'in tsa'leei'^{13} catyaai^{2} do
xiiala gajmaa^{1}a 'in tsá^{2} do galixuu^{212}mo-tsi
joon ngalíin^{2} ngajmaa'^{13}a júu^{3} ñi'fii^{212}i ji-
laa'^{21} 'e nigalɨ^{2}.
32 Joon 'in ñi'fii^{212} do gatyʉ'^{2}ʉ to^{2}
tsa'leei'^{13} tya'a wa'a tsate'^{1}e 'in tsá^{2} do. Joon
mo gatyía^{1} 'in tsá^{2} do gajin'^{2} róøi^{13} sɨɨ'^{21}ɨ
'ido: "¡Tsa'leei'^{13} 'in gó^{2} 'nʉ! Ga'iin^{2}moo 'e
róø^{2}u tyiia 'wii'^{13}i gamɨ^{2}'ɨ tyaní^{3}ii.
33 'Ná^{1}-a jon jmaa^{2}'a feei'^{1}-'o'o 'wii^{212} tya'
tsaruu'^{21}'u jiin'^{13} la nigajmáa^{3}aa feei'^{1}-tsii
'wii^{212} tyi'i."
34 Joon gatsá^{2} 'nii'^{21}-tsi ñi'fii^{212}i do tya'a
'áai^{1}gɨ. Joon gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} i'e'^{2}e tsá^{2} 'ido wúu^{1}
ca mi tyí^{2} jilaa'^{21} 'e róøi^{2}.
35 'La joon jon ijmá^{1}a Ñʉ'^{3}ʉʉ, 'in tyíin^{1}
ñʉ'fú^{2}, coon'^{13} 'naa' wa jo jmaa^{2}aa'
feei'^{1}-'oo' 'wii^{212} tya' tsaruu'^{21}naa' 'e
'yaai^{212}-'oo' —jin'^{2} Jesús do.

19

'E'^{2}e Jesús tsá^{2} cwáain^{1} tya' mo tiui^{2} tsá^{2} tsamɨ^{2} tya'a

1 Mo ngayuui'^{13} gajin'^{2} Jesús jilaa'^{21}
'e júu^{3} lo gacwo'ɨɨ^{1}ɨ lɨ sii^{21} Galilea joon
gangó^{1}o lɨ roon^{1}on coon^{21} 'wó^{2} lɨ sii^{21} Judea
'e roon^{1}on lɨ' ngoo'^{13} jmɨɨ^{21} Jordán lɨ' lɨ
'yeei^{21} ñi'^{1}.
2 Fúu^{1}mo tsá^{2} gangalíin^{2} coon'^{13}on. Joon
gaun'láa^{2}mo Jesús 'in tsá^{2} do.
3 Joon 'inlɨɨi^{13} tsá^{2} fariseos gangatyéen^{1}in
lɨ ngó^{1}o Jesús 'e 'iin^{212}in 'e teei'^{21} Jesús lawa
coon^{21} nilá^{2} joon gaunngɨɨ^{1}ɨ:
—¿Ja ilí^{2} tiui^{2} tsá^{2} tsamɨ^{2} tya' coon'^{13}
doñi'ee cwáain^{1}?
4 Joon gañii^{1}i 'ii:
—Ñí^{2} 'naa' 'ee jin'^{2} júu^{3} tyʉ^{2} tya' Dios
'e mo 'láa^{2} 'wii^{212} gajmee^{1}i Dios tsañʉʉ'^{1}
coon'^{13} tsamɨ^{2}.
5 Jin'^{2}o jon: "Tsʉ 'wii'^{13} joon itiu^{2}mo
tsá^{2} sáa^{3} jmii^{21} ilicaain^{21} coon'^{13} 'oo^{2}o joon
jee^{212} gáa^{1}i do ilíi^{2}in lawa jaan^{21}mo."
6 Joon jo lɨɨi^{1}gɨ gáa^{1}i jaan^{21}mo galɨɨ^{1}i joon.
Tsʉ 'wii'^{13} joon jo lí^{2} xee^{1}i tsá^{2} 'in gaun-
caain^{21} Dios.
7 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ 'in tsá^{2} do:
—Wa la joon, ¿'ee lɨ'ɨ gatyʉ'^{2}ʉ 'lɨɨ^{212} Moisés
to^{2} wa lí^{2} cwo'^{1} tsá^{2} 'oo^{2}o coon^{21} mo'jí^{2} 'e lí^{2}
tiui^{2} tsá^{2} 'ii? Joon coon'^{13} la joon tiu^{2}mo 'ido.
8 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do:
—Galɨ^{2}-ɨ la joon tsʉ 'wii'^{13} 'áai^{1} sóo^{2}-'oo'
'naa'. Tsʉ jo la joon lɨ^{2} la mo 'wiin^{212}.
9 Jna fuu^{212}uu 'naa', wana tiui^{2} tsá^{2} 'oo^{2}o
wa mo jo mo 'láa^{1}a coon'^{13} tsañʉʉ'^{1} xeei'^{21}
joon cuu'^{21}i cwoo^{21}o coon'^{13} jaain^{21}gɨ
tsamɨ^{2} 'noo^{1}on tsaa^{2} coon'^{13} 'in tsamɨ^{2} do.
Joon wana cuu'^{21}i tsá^{2} cwoo^{21}o coon'^{13}
jaain^{21} tsamɨ^{2} 'in natiui^{2} ñʉʉ'^{1} tya'a joon
'noo^{1}on tsá^{2} tsaa^{2} 'e la joon.
10 Joon gajin'^{2} tsá^{2} tya'a sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:
—Wana la joon jmoo^{1}o tsañʉʉ'^{1} coon'^{13}
'oo^{2}o tsáai^{1}gɨ-tsi wa jo cuu'^{21}mo cwoo^{21}o.
11 Jesús-gɨ gajin'^{2}in:
—Jo jileei'^{21} lí^{2} 'øøi'^{21}-tsi 'elo. Lɨ jiin'^{13} 'in
nityii'^{13}in Dios ilí^{2} 'øøi'^{21}-tsi.
12 'Láa^{2}mo 'ii'^{13} 'e sá^{2} 'e jo lí^{2} cui'^{2} cwoo^{21}o
tsá^{2}. 'Inlɨɨi^{13} jo 'íi^{1}in 'e cui'^{2} cwoo^{21}o ca mi
liseen^{21}mo. 'Inlɨɨi^{13}gɨ tsá^{2} jo cwó^{2} tsá^{2} jon
cui'^{2} cwoo^{21}o. 'Inlɨɨi^{13}gɨ tsá^{2} jo 'iin^{212}in cui'^{2}

cwoo^{21}o tsʉ 'wii'^{13} cwáain^{1} tya' lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2}. Jileei'^{21} 'in lí^{2} jmá^{1} 'elo, cwojmaa^{1}a.

Uncwaai'^{3} Jesús xuui^{212} tya' tsá^{2}

13 Joon gangajée^{1}i tsá^{2} xuui^{212} tya'a lɨ sin'^{2} Jesús wa'a taan^{1}an Jesús cwoo^{21}o tya' 'ido joon faa'^{21}a júu^{3} tyʉ́^{2}. Pe tsá^{2} tya'a ga'láa^{2} 'wii^{212} jíi^{2} ni'i 'in tsá^{2} jée^{1}i xuui^{212} do.

14 Pe Jesús gajin'^{2}in:

—Cwó^{2}duu', cwojalíin^{2} xuui^{212} no tyaní^{3}ii joon jo untsaa'^{13}naa' tsʉ jiin'^{13} 'in lɨ́ɨ^{1}i la no-o tsataai^{2} lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2}.

15 Joon gataan^{1}an cwoo^{21}o tya' 'in xuui^{212} do. Joon mo ngayuui'^{13} joon gacwo'ɨ́ɨ^{1}o do.

Jaain^{21} sɨmii'^{21} 'in sá^{2} cuu^{2} tyaa^{1} júu^{3} coon'^{13} Jesús

16 Joon gatyía^{1} jaain^{21}gɨ tsá^{2} 'in gaunngɨɨ^{1}ɨ gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Tɨfo'^{2} tyúi^{1}, ¿'ee 'e tyʉ́^{2} 'ná^{1} jmáa^{3}aa 'e liseen^{21}na tyʉ́^{2} coon^{21} tøøi^{2}?

17 Jesús gajin'^{2}in:

—¿'Ee lɨ'ɨ fu'^{2}'u jna 'in tyúi^{1}? Jaan^{21}mo 'in seein^{21} 'in tyúi^{1} jiin'^{13} 'ña'a Dios. Pe wana 'iin^{212}u'u liseen^{21}mo'o tyʉ́^{2} jmaa^{2}'a la to^{2} tyʉ'^{2} Dios.

18 Joon gajin'^{2} 'in sɨmii'^{21} do:

—¿Noo to^{2} tyʉ'^{2} Dios?

Joon Jesús ganii^{1}i:

—Jo jngá^{1}u'u tsá^{2}; jo 'laa^{212}'a coon'^{13} tsamɨ́^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21}; jo jmaa^{2}'a 'uun^{21}; jo fu'^{2}'u júu^{3} tajuu^{21} jiin'^{13} jaain^{21};

19 un'goo^{2}'o nʉ'^{2}'ʉ coon'^{13} saa^{2}'a; cwoli'iin^{212}u'u tsaruu'^{21}'u lawa 'wo'o.

20 Joon gañii^{1}i 'in sɨmii'^{21} do:

—Jilaa'^{21} la no nigajmáa^{3}aa jiin'^{13} la mo xuu^{212}na. ¿'Ee 'ná^{1} jmáa^{3}gɨɨ?

21 Joon Jesús gajin'^{2}in:

—Wana 'iin^{212}u'un 'e jo 'e sɨ'naai^{21}gɨ 'e 'naa^{21} cwo'nɨɨ^{212}'ɨ 'e 'oo^{212}'o joon cwo'^{2}'o tsá^{2} tañíi^{2} joon lisá^{2} 'láai^{2}gɨ tyi'i fu ñʉ'fú^{2}. Mi yuui'^{13} joon na^{1}, ngɨ'^{2}'ɨ coon'^{13} jna.

22 Pe mo ngayuui'^{13} ganúu^{2}un 'e júu^{3} lo gangaa'^{13}i fa'í^{3} 'áai^{1} tsʉ 'áa^{1}mo sá^{2} cuu^{2} tya'a.

23 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a:

—'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', 'áai^{1} wúui^{1} cwói^{1} yaai tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} tyʉ'^{2}ʉ Dios to^{2} 'ii.

24 Fuu^{212}uu 'naa' tún^{1}, tyan^{2}gɨ to^{2} wa'a tsa'í^{2} jaain^{21} tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2} lagɨ wa' ngɨ́ɨ^{1} camello coon^{21} too^{21} tya' moocuu^{2}.

25 'Áai^{1} tsa'goo^{21}o-tsi tsá^{2} tya'a mo ganúu^{2}un 'elo. Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ la 'oo'^{21} yaai:

—¿'Iin lí^{2} tsataai^{2} lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}?

26 Joon gajøø^{2}i Jesús 'ii joon gajin'^{2}in:

—Jo lí^{2} jmá^{1}a tsá^{2} 'elo pe jilaa'^{21} lí^{2} jmá^{1}a Dios.

27 Joon gajin'^{2} Tʉ́^{3} sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', nigatʉʉ^{21}oo'o 'e 'oo^{21}o'o joon nigangɨ́^{2}ɨ'ɨ coon'^{13} 'nʉ. ¿'Ee ilí^{2} tyii'i?

28 Joon gañii^{1}i Jesús:

—'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', mi li'múui^{2} jilaa'^{21} 'e sá^{2} joon 'in Ruu'^{21}i Tsá^{2} tyíin^{1} lɨ sɨlɨɨ^{212} tya'a coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ tya'a joon 'naa' 'in nigangɨ́^{1} coon'^{13} jna iní^{2}ii' dyatun^{1} lɨ sɨlɨɨ^{212} tyii'. Joon ityʉ́^{2}ʉʉ' to^{2} 'in dyatun^{1} poo^{212} tsá^{2} Israel.

29 La joon jon jileei'^{21} 'in nigatʉ́^{2} 'nʉ́^{1} sɨ nigatiui^{1} ruu'^{21}i tsañʉʉ'^{1} sɨ ruu'^{21}i tsamɨ́^{2} 'ee sɨ nigatiui^{2} sáa^{3} jmii^{21} 'ee sɨ tsamɨ́^{2} tya'a sɨ jóon^{1}on 'ee sɨ nigatʉ́^{2} 'wó^{2} tya'a tsʉ 'wii'^{13} jna-a; i'ii'^{21}mo cíein^{13} lɨ́ɨ^{1}gɨ joon i'ii'^{21}mo jon juncwii^{21} tya'a 'e taa'^{21}a coon^{21} tøø^{2}mo.

30 Pe fúu^{1}mo tsá^{2} 'in seein^{21} nano 'in lɨ́ɨ^{1}i nifu 'ii-i lɨtséi^{1} cɨɨin^{21}gɨ. Joon fúu^{1}mo 'in lɨtséi^{1} nano joon 'ii-i nifu cɨɨin^{21}gɨ —jin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do.

20

Lawa tsa'leei'^{13} 'in gajmaa^{1}a to^{2}

1 Faa'^{21}gɨ Jesús jin'^{2}in:

—'E tyʉ'^{2} Dios to^{2} lɨ la lɨ́ɨ^{1}i jaain^{21} ñi'fii^{212} tsá^{2} lɨ náa^{1} to^{2}. Joon mo 'aa^{21} tsáa^{1}a tsa'née^{1}i tsa'leei'^{13} tya' 'in cún^{2} mi'^{3} wuunjøø'^{3} tya'a.

2 Joon jin'^{2}in xiiati tyí^{2} la coon^{21} jmɨɨ^{212}. Joon gasii^{1}in 'in tsá^{2} do jee^{212} to^{2} tya'a.

3 Joon la 'iin^{2} ñʉ́^{2} gangó^{1} lɨ lɨ' 'moo'^{13} joon gatsee'^{21}i tsá^{2} 'in jøøi^{2}.

4 Joon gajin'^{2}in: "¿Ja cwolíin^{2}naa' cwojmaa^{2}aa' to^{2} tyiia joon icwóo^{3}oo 'e tɨɨ^{2}naa'?" Joon gangalíin^{2}mo 'in tsá^{2} do.

5 Joon mo gatɨ́^{2} tyiiañi'^{1} coon'^{13} la 'iin^{21} 'nɨ^{1} ca 'loo^{1} gangó^{1}o 'in ñi'^{1} do lɨ lɨ' 'moo'^{13} do 'náa^{2}i tsa'leei'^{13} tya'a.

6 Joon la 'iin² 'ñá² ca'loo¹ gatsee'²¹i 'inlɨ́ɨɨ¹³
'in jøøi², joon gajin'²in: “¿'Ee lɨ' née¹³naa' lo
tøøi² jmɨɨ²¹² jo 'ee to² jmoo²oo'?”
7 'Ido-gɨ gañii¹i: “Tsʉ jo 'iin²¹²mo galɨ́² 'neei²¹ jna'a 'e jmoo²¹o'o to².” Joon gajin'² in ñi'¹ do: “Cwolíin²naa' cwojmaa²aa' to² 'wó² tyiia joon icɨ́ɨ³ɨɨ 'lee'¹³naa' jiin'¹³ la gatɨ́ɨi².”
8 Joon la xʉʉ jnaa² gatyʉ'² ñi'¹ do to² tsa'leei'¹³ tya'a 'in tyʉ'² to² gajin'²in: “Cwote²du' tsa'leei'¹³ do joon cwo'¹o 'leei'¹³, joon 'láa² 'wii²¹² cwo'¹o 'leei'¹³ 'in ngataai² lɨ tséi¹ do. Joon 'in ngataai² jee²¹² to² nifu cwo'¹o 'leei'¹³ lɨ gatséi¹.”
9 Joon 'in ngataai² jee²¹² to² la 'iin² 'ñá² ca'loo¹ ga'ii'²¹mo 'lee'¹³i tya' la tøøi² jmɨɨ²¹².
10 Joon mo ga'ii'²¹i 'in ngataai² nifu do 'lee'¹³i lɨ́ɨ²i i'ii'²¹ 'láai²gɨ 'lee'¹³i lagɨ 'in ngataai² ca'loo¹ do. Pe xʉ joon coon²¹ røø² ga'ii'²¹i 'lee'¹³i coon'¹³ 'ido.
11 Joon mo ga'ii'²¹i 'e 'leei'¹³ do ga'láa² 'wii²¹² jo cwo'¹o júu³ ruu'²¹i coon'¹³ ñi'fii²¹²i do
12 jin'²in: “'In gacwolíin² lɨ tséi¹ røø² ga'ii'¹³na'a 'lee'¹³na'a coon'¹³ 'ido joongɨ coon²¹ hora gajmaa¹a 'ido to² joon jna'gɨɨ'ɨ tøøi² jmɨɨ²¹² taan²¹a'an jee²¹² 'yiia²¹.”
13 Pe 'in tsá² fii²¹² do gañii¹i jin'²in sɨɨ'²¹ɨ jaain²¹ 'in tsá² do: “Tsaru'¹u', jo jmóo³oo 'e gó² tyi'naa'. ¿Tɨ jo gajmoo²¹o' júu³ xiiati 'e 'lée¹³'u tya' coon²¹ jmɨɨ²¹²?
14 Con'²'on jiin'¹³ 'lée¹³'u 'e gatɨ́ɨ²u joon cweei'². Iin²¹²na cwo'³oo 'in ngataai² jee²¹² to² lɨ tséi¹ do jiin'¹³ la cwo'³oo 'nʉ.
15 Lí²-i tyʉ'³ʉʉ to² cúu³uu jiin'¹³ la 'iin²¹²na. ¿Tɨ ga'aa²¹²'a tsiiwúu¹ tsʉ tsá² tyú¹mo jna?
16 La joon lí¹, 'in lɨ tséi¹ 'ii 'in nifu, joon 'in nifu 'ii 'in lɨ tyéi¹. Tsʉ itø'²ø Dios fúui¹ tsá² pe xʉʉ 'in gacwai'² jmáa¹a.”

Xiiagɨ tún¹ jmo'¹o Jesús tsá² tya'a júu³ ijúun²in

17 Mo ngó¹ Jesús fu Jerusalén 'yúu²i fu¹ joon gajée¹i coon'²¹ jɨ dyatúuin² tsá² tya'a joon gajin'²in:
18 —Tyán²duu' cwáain¹. 'E ningalii²¹i' lo fu Jerusalén. Joon do-o i'nɨ́i¹ tsá² 'in Ruui'²¹ Tsá² ja'cwoo²¹o 'in tyʉ'² to² untsá² coon'¹³ 'in tɨfo'² tya' ley. Joon ityʉ'² to² ijúun²in 'ido.
19 Joon ijaan'¹³mo 'ido tya' tsá² jo seein²¹ Israel, joon iungøø¹ni'i 'ido, ipoo¹ni'i joongɨ itéen¹in tsaa'² crúu¹³. Pe mi tɨ jmɨɨ²¹² 'nɨ¹ ijiin'¹o tún¹ jee²¹² 'lɨɨ²¹².

Mɨɨ¹ɨ sáa³ Jacobo coon'¹³ Wó³ jmɨɨ'aa²¹²

20 Joon gangatyéen¹in Jacobo jóon¹ Zebedeo coon'¹³ ruu'²¹i Wó³ coon'¹³ sáa³a fu lɨ siin'¹³ Jesús joon gaun'goo²¹o Jesús tsʉ sáa³ Jacobo coon'¹³ Wó³ gali'iin²¹²in mɨɨ¹ɨ jmɨɨ'aa²¹².
21 Joon gaunngɨɨ¹ɨ Jesús 'ii:
—¿'E 'iin²¹²u'un jmáa³aa tyi'i?
Joon sáa³ 'ido gajin'²in:
—Mi tyé¹u'u lɨ tyu'²'ʉ to² joon cwo'²'o cwá²a 'in yʉʉn²¹ tyiia gái² lo, jaain²¹ lɨ' cwoo¹'o tsáa¹ jaain²¹gɨ lɨ' cwoo¹'o tooin²¹².
22 Pe Jesús gañii¹i:
—Jo ñí² 'naa' 'ee mɨ́²ɨɨ'. ¿Tɨ lí² taa²¹aa' moo²oo' wúu¹ la wúu¹ imóo³ jna? Joon, ¿tɨ lí² ijúun²naa' la ijúuin² jna?
'Ii-gɨ gajin'²in:
—Lí²-i.
23 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'ii:
—Ja'²mo, imoo²oo' wúu¹ la wúu¹ imóo³ jna joon ijúun²naa' la ijúuin² jna pe jo tɨ́ɨ²na cwóo³oo ní²ii' jaan²¹naa' lɨ' cwóo³oo tsáa¹ jaain²¹gɨ lɨ' cwóo³oo tooin²¹². 'E joon 'e tya' tsá² 'in nigatyá¹a Ñʉ'³ʉʉ tyʉ́².
24 Joon mo ganúu²un 'in dyéi¹ tsá² tya'a catyaai² do gatsá² 'nii'²¹-tsi tya' 'in gái¹ ruu'²¹i do.
25 Pe Jesús gatø'²ø 'ii gajin'²in:
—Jiin'¹³ la ñí² 'naa', 'in tsá² tyʉ'² to² juncwii²¹ tyʉ'²ʉ to² 'ii²¹, joon 'in tsá² 'in tyʉ'² to² 'in tyiin² jee²¹² 'in tyʉ'² to² do gøø'¹³gɨ to² tyʉ'²ʉ.
26 Pe jo lí² la joon jee²¹² 'naa'. Tsʉ 'in 'iin²¹²in jmá¹ feei'¹gɨ jee²¹² 'naa', 'ii 'ná¹ unjíi²in 'in catyaai²gɨ.
27 Joon 'in 'iin²¹²in líi²in nifu 'ná¹ jmá¹ la to² 'e tyʉ'² 'in catyaai²gɨ do.
28 Tsʉ jna-a, 'in Ruu'²¹na Tsá², jo gagoo²¹²oo 'e unjíi²in tsá² jna pe gagoo²¹²oo wa'a unjíi³na tsá². Gagoo²¹²oo 'e cwó³oo juncwii²¹ tyiia la wa' 'e 'laa'¹³ ilí² tiin'¹³ tsá² fúui¹.

Un'láa²i Jesús gái¹ tsá² tiui²

29 Joon mo gacwo'ɨ́ɨ¹ɨ Jesús fuu²¹ Jericó do
fúu¹mo tsá² ngalíin² coon'¹³ Jesús.
30 Joon lɨ' caai²¹ fu¹ lɨ ngó¹o Jesús néei¹
gái¹ tsá² tiui². Joon mo galili'³i ingɨ́i¹ Jesús
lɨ née¹i do joon ga'oo¹o jin'²in:
—¡Ña'ñʉ'¹ʉ', Jóon¹ 'lɨɨ²¹² David, fúu²
cwolii¹u jna'a!
31 'In tsá² 'in ngalíin² do sɨɨ'²¹ɨ 'ido wa'a jo
to'²o lɨ́ɨ¹ 'ido mɨɨ'¹³. Pe xʉ joon lɨ́¹ lɨ́ɨ¹gɨ tá²
ga'oo¹o jin'²in:
—¡Ña'ñʉ'¹ʉ', Jóon¹ 'lɨɨ²¹² David, fúu²
cwolii¹u jna'a!
32 Joon Jesús gajaan¹an lɨ ngóo¹ joon
gatø'²ø 'in tsá² tiui² do joon gaunngɨɨ¹ɨ:
—¿'Ee 'iin²¹²naa' ijmáa³aa tyii'?
33 Joon gañii¹i 'ido:
—¡Ña'ñʉ'¹ʉ', 'e 'iin²¹²na'a jǿ²ø'ø!
34 Joon fúu² galɨ́ɨ²i Jesús 'ii, joon ga'lii'²¹i
unní¹ 'ido. Tsifu joon galɨ́¹ jøø²ø 'in tsá²
tiui² do joon ngalíin²mo coon'¹³ Jesús.

21

Mo ga'í²i Jesús Jerusalén

1 Joon mo xʉ 'ná¹gɨ tyía¹ Jesús fuu²¹
Jerusalén, joon gatyalíin² coon²¹ fuu²¹
sii²¹ Betfagé, fuu²¹ náa¹ caai²¹ moo'²¹ sii²¹
Olivos.
2 Joon Jesús gatyʉ'²ʉ to² gái¹ tsá² tya'a
jin'²in:
—Cwolíin²naa' 'e fuu²¹ pi'³ náa¹ tyani no.
Joon do-o ityee'¹³naa' jaain²¹ bu'³ 'yiia²¹²
sɨ'ñúu¹i coon'¹³ yʉʉn²¹ tya'a. Joon sɨɨ'¹³ɨɨ'
'nii²¹² tya'a joon jøø²¹²naa' fu lo.
3 Wa' 'in sɨɨ'²¹ɨ 'naa' cwáain¹ tya' bu'³ do
joon fú²uu': "Ña'ñʉ'¹oo'o 'né¹ ni'i 'inlo joon
nacun'un jajaa²¹²na'a."
4 Joon la lo galɨ́¹ 'e gatsín¹ júu³ gataan¹an
ni mo'jí² jaain²¹ 'in gacwo¹o júu³ tya' Dios la
mo jéei¹ 'e jin'²:
5 Síi¹³ii' 'e fuu²¹ do sii²¹ Sión:
"Jøø²øø', Røøi¹³ tyii' jó¹ lawa
tsá² 'wói¹ tyíin¹in jaain²¹ bu'³,
jaain²¹ bu'³ xuui²¹², 'in lɨ́ɨ¹i jóon¹on
jaain²¹ joo'núu³ tyaan¹ laa²¹²."
6 Joon 'in tsá² tya' Jesús do ngalíin²mo
ngajmaa¹a la to² tyʉ'² Jesús.
7 Ngatee¹e bu'³ do joon gaunfuu¹u
sɨɨn'¹³ɨn moo'wó¹o bu'³ do. Joon gacwó²
Jesús 'in bu'³ do.
8 Joon 'in tsá² fúui¹ do ganii'¹²i sɨɨn'¹³ɨn
tya'i fu¹ lɨ ngó¹ Jesús. Joon 'inlɨ́ɨi¹³ gatyʉ'²ʉ
nii²¹² moo²¹ joon gatyaa¹a tya'i fu¹.
9 Joon 'in tsá² 'in ngalíin² nifu lagɨ 'in
jalíin² lɨ' caluu 'oo¹o jin'²in:
—¡Cwoseein²¹ Jóon¹ 'lɨɨ²¹² røøi¹³ David
wóo²! ¡In cwa'³mo 'i 'in jó¹ coon'¹³ 'e sii²¹
Ña'ñʉ'¹ʉ'! ¡Un'goo²¹oo' Dios!
10 Joon mo ga'í² Jesús fuu²¹ Jerusalén joon
ganáa¹ 'goo²¹ 'áai¹ joon fúu¹mo gaunngɨɨ¹ɨ
gajin'²in:
—¿'Iin-gɨ 'ino?
11 Joon tsá² gañii¹i:
—Jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tya' Dios 'in
sii²¹ Jesús 'ino. 'In jó¹ fuu²¹ Nazaret 'e náa¹
lɨ sii²¹ Galilea no.

Ga'woo²¹mo Jesús tsá² 'in taai² inʉʉ cwo'¹ fee'¹ do 'e tyaan¹ 'e 'nɨɨ¹ɨ 'e ló² tsá²

12 Mo ngayuui'¹³ joon ga'í² Jesús inʉʉ
cwo'¹ fee'¹ tya' Dios sii'²¹ do. Joon ga'øø¹²mo
jileei'²¹ 'in taai² do fu caluu. Lagɨ 'in taai²
ló¹ do la joon jon 'in taai² 'nɨɨ¹ɨ ga'øø¹²mo.
Gajiin²¹ Jesús mesa lɨ taa'¹³ cuu² tya' tsá²
'in unsɨɨ²¹ɨ cuu² tya' tsá². Gajiin²¹mo jon
'mosíi¹³ lɨ néei¹ 'in 'nɨɨ¹i maa²¹².
13 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'ido:
—Ni jí² tya' Dios jin'²in: "'E 'nʉ́³ʉʉ lo iun-
sii²¹ tsá² coon²¹ lɨ faa'²¹a tsá² júu³ tyʉ́²", pe
'naa' nigajmaa²aa' lo lawa coon²¹ too²¹ lɨ
taai²¹² 'uun²¹.
14 Joon tsi inʉʉ cwo'¹ do gangatyéen¹in
'inlɨ́ɨi¹³ tsá² tiui² coon'¹³ 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² jluui'¹³
lɨ siin'²¹ Jesús joon gaun'láa²mo Jesús 'ido.
15 Taai² jon inʉʉ cwo'¹ do 'inlɨ́ɨi¹³ xuui²¹²
'in ga'oo¹o gajin'²in: "¡Cwoseein²¹ Jóon¹ 'lɨɨ²¹²
røøi¹³ David wóo²!" Joon mo ganí² 'in
tsá² tyʉ'² to² tya' untsá² coon'¹³ 'in tɨfo'²
tya' ley jilaa'²¹ milagro gajmaa¹a Jesús joon
mo ganúu²un 'e 'oo¹o 'in xuui²¹² do gatsá²
'nii'²¹-tsi.
16 Joon gajin'²in gasɨɨ'²¹ɨ Jesús:
—¿Tɨ jo nuu²'un 'ee 'e jin'² 'in xuui²¹² no?
Joon gañii¹i Jesús:

—Núu^{3}oo. ¿Tɨ jo mo gauntsaa'^{13}naa' 'ee 'e jin'^{2} jí^{2} tya' Dios cwáain^{1} tya' 'elo? Jin'^{2}o la no:
'E 'øø^{1}ø xuui^{212} coon'^{13} yɯɯn^{21} pi'^{3} iuntyúi^{1} jna-a joon.

17 Joon gacwo'ɨ́ɨ^{1}o do, gatɯ́ɯ^{2}mo 'in tsá^{2} do joon gangó^{1} coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Betania. Joon do-o gajaan^{1}an canɯ́ɯ^{1}.

'Ɨ^{2}ɨ Jesús tsiifú^{2} tya' 'mó^{2} cwaríi^{3}

18 Mo gajná^{2} joon gacɨɨ'^{13}ɨ Jesús fu Jerusalén joon gatsá^{2} un'aa^{212}i.

19 Joon gango^{1}o si'^{2} lɨ' caai^{21} fu^{1} coon^{21} 'mó^{2} cwaríi^{3}. Joon gangatyéen^{1}in co' lɨ si'^{2}i pe jo 'e gatsaa'^{21}a jiin'^{13} coon^{21} 'oofuu^{21} tya'a. Jmaai'^{2} mo'^{2}o tsí^{2}. Joon Jesús gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'e 'mó^{2} cwaríi^{3} do:

—¡Jiin'^{13} coon^{21} naa'^{13} jo 'ee 'oofuu^{21} 'ɨ́ɨ^{1}gɨ 'nɯ!

Joon tsifu joon litiɯɯn^{21} 'e 'mó^{2} cwaríi^{3} do.

20 Joon mo ganí^{1}i tsá^{2} tya' Jesús 'elo ganga'goo^{21}o-tsi 'áai^{1} joon gajin'^{2}in:

—¡Laa'^{13} lɨɨlɨ́^{1} jmoono galitiɯɯn^{21} 'e 'mó^{2} cwaríi^{3} no!

21 Joon gajin'^{2} Jesús:

—'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', wana jo'^{1} lɨ́ɨ^{2}naa' joon jo tóin^{1} júu^{3} tyii' lɨ́ɨ^{1}gɨ lijmaa^{2}aa' lagɨ jmaa^{212}aa tya' 'e 'mó^{2} cwaríi^{3} no. Lí^{2}-i fú^{2}uu' 'e moo'^{21} si'^{2} do: "Jiin'^{13} lo, cwó^{2}, cwoté^{2}u'u tsi jmɨ'ñi'^{3}", joon la joon ilí^{2}.

22 Joon jilaa'^{21} imɨ́^{2}ɨɨ' coon'^{13} júu^{3} tyɯ́^{2} tyii' i'ii'^{13}naa' wa jo'^{2} lɨ́ɨ^{2}naa'.

To^{2} 'oo^{1}o Jesús

23 Joon ga'í^{2} Jesús inɯɯ cwo'^{1} fee'^{1} do joon la 'ɨɨ^{212} siin'^{21} 'e'^{2}e tsá^{2} joon gangatyéen^{1}in 'in tyɯ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} coon'^{13} 'in tsacøøi'^{13} tya' tsá^{2} Israel joon gaunngɨɨ^{1}ɨ:

—¿'Ee to^{2} 'oo^{2}'o 'e jmoo^{2}'o la no? ¿'Iin gacwo^{1}o 'e to^{2} no?

24 Joon Jesús gañii^{1}i:

—Joongɨ iunngɨ́ɨ^{3}duu 'naa' joon wana ñí^{2}ii' la joon jon jna ifuu^{212}uu 'naa' 'iin gacwo^{1}o to^{2} jmóo^{3}oo.

25 ¿'Iin gatyɯ'^{2} to^{2} saa^{1}i Wó^{3} tsá^{2} jmɨɨ^{21}? ¿Tɨ Dios 'e wa tsá^{2} 'ee?

Pe 'in tsá^{2} jo cwo'^{1}o júu^{3} la 'oo'^{21} ruu'^{21}i jin'^{2}in:

—Wana fá^{2}a' Dios gatyɯ'^{2} to^{2} 'in Wó^{3} do ijin'^{2} 'ino: "¿'Ee lɨ' jo gajo'^{1} galɨ́ɨ^{2}naa' júu^{3} tya' 'ido?"

26 Joon wana fá^{2}a' 'e tsá^{2}-a gatyɯ'^{1} to^{2} Wó^{3} do ijme'^{1}mo tsá^{2} jna' tsɯ jilee'^{21}mo tsá^{2} lɨ́ɨ^{2}i 'e faa'^{21}a Wó^{3} do cwáain^{1} tya' Dios.

27 Tsɯ 'wii'^{13} joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do Jesús jin'^{2}in:

—Jo né^{2} jna'a.

Joon gajin'^{2}in Jesús:

—La^{2} joon jon jna jo fuu^{212}uu 'naa' 'in gacwo'^{1}o jna to^{2} 'e 'óo^{3}oo.

Lawa jaain^{21} tsá^{2} 'in seein^{21} gái^{1} jóon^{1}on

28 Joon Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do jin'^{2}in:

—¿'Ee 'ɨ^{1}-'oo'? Galiseein^{21} jaain^{21} tsá^{2} 'in seein^{21} gái^{1} jóon^{1}on. Joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'in jaain^{21} do: "Yɯɯn^{21} tyi', cwoo^{2}'o cwo-cun'^{2}'un mɨ'^{3} wuunjøø'^{3} tyiia no."

29 Joon 'in jóon^{1} do gañii^{1}i: "Jo níi^{3} jna." Pe mo li cɨin^{21}gɨxɯ gajoo'^{21}o-tsi joon gango^{1}-o, ngajmaa^{21}a to^{2}.

30 Joon gangó^{1}o jmii^{21} do ngajøø^{2}ø 'in jaain^{21} dogɨ. Joon la do-o gajin'^{2}in. Joon 'in jaain^{21} do gajin'^{2}in: "Tyɯ́^{2}-ɯ, ñɯ'^{3}, níi^{3}oo." Pe jo gangóo^{1}o. ¿'Ee 'ɨ^{1}-'oo'?

31 ¿'Iin jee^{212} 'in gái^{1} do gajmaa^{1}a la 'iin^{212}in jmii^{21} do?

Joon gañii^{1}i 'in tsá^{2} do:

—'In nifu do-o.

Joon gajin'^{2}in Jesús:

—'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', 'in tsá^{2} 'in cón^{2} 'laa'^{13} 'e 'nɨɨ^{1}ɨ tsá^{2} coon'^{13} 'in 'yiiat-sangó^{1} itsataa^{2}i lɨ tyɯ'^{2} Dios to^{2} jéei^{1}gɨ lagɨ 'naa'.

32 Tsɯ Wó^{3} saai^{1} tsá^{2} jmɨɨ^{21} gajó^{2} gajma'^{1} 'naa' júu^{3} xiiala 'ná^{1} taan^{212}naa' joon jo gajo'^{1} galɨ́ɨ^{2}naa'. Pe 'in tsá^{2} 'in cón^{2} 'laa'^{13} 'e 'nɨɨ^{1}ɨ tsá^{2} coon'^{13} 'in 'yiiatsangó^{1} jo'^{1}o galɨ́ɨ^{2}i. Pe 'naa' fiin'^{13} gañí^{2}oo' 'elo jo gajoo'^{21}-'oo' wa' jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}naa' —jin'^{2} Jesús.

Lawa 'in lɨ́ɨi^{1} tsa'leei'^{13} 'in gó^{2}

33 —Nɯ́ɯ^{2}duu' coon^{21}gɨ júu^{3} —gajin'^{2} Jesús— lawa jaain^{21} tsá^{2} fii^{212} 'wó^{2} 'in gajñi^{1}i wuunjøø'^{3} jee^{212} 'wó^{2} tya'a joon gajmaa'^{13}a coon^{21} 'yá^{2} la caain^{21} tɨ' tyiia^{21} tya'a. Joon gajmaa'^{13}a coon^{21} lɨ niui^{2} mɨ'^{3}

wuunjøø'^{3} do. Gajmaa'^{13}o jon coon^{21} po' ñíi^{1} i'á^{1}a 'wó^{2} do.

'Mo ngayuui'^{13} joon gacwo'^{1}o tsá^{2} iní^{2} do. Joon gangóo^{1}o coon^{21} cwoo'^{13} lɨ wíin^{2}.

34 Joon mo gatɨ́^{2} liroo^{21} mɨ'^{3} wuunjøø'^{3} do 'in fii^{212} 'wó^{2} do gasii^{21}in jaain^{21} gaí^{1} tsa'leei'^{13} tya'a wa tsatyíin^{2}an 'e tyáa^{1} 'e gatɨ́ɨ^{2}i 'e garoo^{21} 'wó^{2} do.

35 Pe 'in tsá^{2} taain^{212} ní^{2} do gasan'^{2}mo 'in tsa'leei'^{13} 'in gatyalíin^{2} do, jaain^{21} gapoo^{21}i, jaain^{21}gɨ gajngaa'^{13}mo, joon gatyuu'^{13}i cuun^{212} 'in jaain^{21}gɨ do.

36 'In fii^{212} 'wó^{2} do gasiin^{21}gɨ tsa'leei'^{13} tya'a fúui^{1}gɨ pe la do-o tún^{1} gajmaa^{1}a 'in ní^{2} 'wó^{2} do.

37 'Joon lɨ gatséi^{1} gasii^{21}in jóon^{1}on ga'ɨ^{1}-tsi: "Fowa ili'gɨɨ'^{21}mo yɥɥn^{21} tyiia", lɨ́ɨ^{2}i.

38 Pe mo gangaa^{1}i jóon^{2} 'in tsá^{2} fii^{212} 'wó^{2} do 'in gatyí^{1}a do gasɨ́ɨ^{2}i la 'oo'^{21} 'ii: "'Ino-o 'in lí^{2} tya'a 'e 'wó^{2} no, joon wa jngaa'^{12}mo' 'ino joon ilí^{2} tyi' 'e 'wó^{2} no."

39 La joon gasaan'^{21}mo 'ido, joon gapii^{2}in lɨ' co' 'yá^{2} do joon gajngaa'^{12}mo.

40 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús 'in tsá^{2} teein^{21} co' lɨ siin'^{12}in do jin'^{2}in:

—Mi tyía^{1} 'in fii^{212} 'wó^{2} do, ¿'ee ijmáa^{1}a tya' 'in tsá^{2} taain^{212} 'wó^{2} tya'a do lɨ́ɨ^{2}naa'?

41 Joon gañii^{1}i 'in tsá^{2} do:

—Ijngaa'^{12}mo 'in tsá^{2} gó^{2} do jo 'ee fúu^{2} lɨ́ɨi^{2}gɨ 'ido. Joon icwo'^{1}o tsá^{2} xee'^{21}mo 'e 'wó^{2} do joon 'in tsá^{2} do ityáa^{1} cwoo^{21}o 'in fii^{212} 'wó^{2} do itɨ́ɨ^{2}i 'e garoo^{21} do.

42 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do:

'Naa' niganɥɥ^{2}ɥɥn' júu^{3} tya' Dios 'e jin'^{2}in:

'E cuun^{212} 'e gadya'^{2}a 'in tsá^{2} jmoo'^{13}o 'nɥ́^{1} lɨ' caai^{21} lawa jo 'ee^{212} to^{2} 'íi^{3}.

'E cuun^{212} joon galɨ́^{1} cuun^{212} nifu.

Gajmaa^{1}a Ña'ñɥ'^{1}ɥ' 'elo.

Joon ganga'goo^{21}-tsi tsá^{2} 'áai^{1} 'in ganí^{2} 'elo.

43 Wii'^{13} joon fuu^{212}uu 'naa', jo ityɥ'^{2}gɨ Dios to^{2} 'naa' joon ityɥ'^{2} to^{2} tsá^{2} xeei'^{21} 'in lí^{2} jmá^{1}a jiin'^{13} la to^{2} tyɥ'^{2}ɥ do.

44 Joon cwáain^{1} tya' 'e cuun^{212} nifu do, doñi'iin 'in cɨɨi'^{2} ni cuun^{212} do ilitɥɥ'^{13} 'ii coonti joon wana 'iin gatsiin^{1}in 'e cuun^{212} do joon lí^{2} fu^{2} 'ii coonti.

45 Joon mo ganúu^{2}un 'in tsá^{2} tyɥ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} coon'^{13} 'in tsá^{2} fariseos do 'e júu^{3} cwáain^{1} gatyaa^{1} Jesús do galili'^{3}o 'e faa'^{21}a 'wii'^{13} tya' 'ii-o.

46 Gali'iin^{212}in 'e teen'^{13}mo 'ido pe gøø'^{21}mo tsá^{2} tsɥ 'in tsá^{2} do 'ɨ^{1}-tsi 'e Jesús do faa'^{21}a cwáain^{1} tya' Dios.

22

Júu^{3} cwáain^{1} tya' mo cui'^{2} cwoo^{21} tsá^{2}

1 Joon ga'láa^{2} Jesús 'wii^{212} 'e tyaa^{1} jmai'^{2} júu^{3} cwáain^{1} tya' 'in tsá^{2} do gajin'^{2}in:

2 —'E tyɥ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2} lɨ la lɨ mo gajmaa^{1}a jaain^{21} røøi^{13} jmɨɨ^{212} mo gacui'^{2} cwoo^{21} jóon^{1}on.

3 'In røøi^{13} do gasii^{21}in tsa'leei'^{13} tya'a wa'a tsate'^{2}e 'in tsá^{2} nigatø'^{2}ø itsalíin^{2} jmɨɨ^{212} do. Pe 'in tsá^{2} nigatø'^{2}ø do jo 'iin^{212}in tsalíin^{2}.

4 Joon gasii^{21}in 'in xeei'^{21}gɨ tún^{1} tsa'leei'^{13} tya'a joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido: "Cwosii'^{13}duu' 'in tsá^{2} nigatø'^{2}ø do, niná^{1} tyɥ́^{2} 'uunñi^{2} tyiia no. Nigajúin^{1} joo'tsáa^{2} coon'^{13} 'in catyaai^{2} 'in 'ooin'^{13}. Joon jilaa'^{21} niná^{1} tyɥ́^{2} tya'a jin'^{2}in fu'^{2}u. Cwolíin^{2}moo' lɨ ná^{1} jmɨɨ^{212} do."

5 Pe 'in tsá^{2} do jo gaunjíi^{2}i tún^{1}. Jaain^{21} jee^{212} 'in tsá^{2} jo gangalíin^{2} lɨ ná^{1} jmɨɨ^{212} do gangó^{1}o ngajøø^{2}ø 'wó^{2} tya'a. Jaain^{21}gɨ gangó^{1}o nga'nɨɨ^{1}xɥ 'e 'oo^{1}o.

6 'Inlɨ́ɨi^{13}gɨ gajmee'^{21}mo 'in tsa'leei'^{13} tya' røøi'^{3} 'in gangate'^{2} 'ii ce gajngaa'^{12}mo 'ido.

7 Joon 'in røøi^{13} do gatɨ́^{2} 'nii'^{21}-tsi joon gatyɥ'^{2}ɥ to^{2} 'láa^{2} tya'a wa tsalíin^{2} tsajngaa'^{12}mo 'in tsá^{2} do 'in gajngaai'^{12} tsa'leei'^{13} tya'a joon i'úi^{1} jɨ́^{2} goo^{1}o 'ido.

8 Mo ngayuui'^{13} joon 'in røøi^{13} do gasɨɨ'^{21}ɨ tsa'leei'^{13} tya'a jin'^{2}in: "Jilaa'^{21} niná^{1} tyɥ́^{2} tya' icwui'^{2} cwoo^{21} xuui^{212} tyiia pe jo tɨ́ɨ^{2}i jalíin^{2} 'in nigatøø^{2}øø' do.

9 Cwolíin^{2}naa' jon fu la caain^{21} tyɥɥ'^{13} jee^{212} 'nɥ́^{1} joon tǿ^{2}øø' doñi'iin tsá^{2} 'in máa^{13}naa' ijalíin^{2} li tɨ́^{2} jmɨɨ^{212} lo."

10 Joon ngalíin^{2}mo 'in tsa'leei'^{13} do jee^{212} 'nɥ́^{1} do joon galicaain^{21} jileei'^{21} tsá^{2} 'in gatsee'^{21}i 'in tyúi^{1} coon'^{13} 'in gó^{2}. Joon coon'^{13} la joon garøi^{1} inɥɥ tya' 'in røøi^{13} do.

11 'Joon 'in rééi13 do ga'í2 inʉʉ lɨ nataai212
'in tsá2 gatø'2ø do. Joon gangaa1i jaain21
tsañʉʉ'1 'in jo tyi'2 'mɨ'2 'a la tyi'2 tsá2 'in
taai212 lɨ cui'2 cwoo21 tsá2.
12 Joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ 'ido: "Tsaru'1u', ¿'ee
lɨ jo tyii'13'i 'mɨ'2 'e la tyi'2 'in catyaai2 no?"
Joon 'in tsá2 do gajaan1an tii2.
13 Joon 'in rééi13 do gatyʉ'2 to2 tsa'leei'13
tya'a jin'2in: "Cwo'nʉʉ2ʉʉ' cwoo21 tɨɨ2 'ino
joon cwopíin1naa' fu caluu lɨ nʉʉ21." Do-o
ityi'2i tsá2 joon icuu'21i moojóon1on.
14 Tsʉ itø'2ø Dios fúu1mo tsá2 pe xʉʉ 'in
cwai'3 jee212 do-o jmáa1a.

Unngɨɨ1ɨ tsá2 Jesús cwáain1 tya' cuu2 cɨ́1 tsá2 tya' tsaa'to2 tyíin1 Roma

15 Joon 'in tsá2 fariseos gasɨɨ21i la 'oo'21
yaai xiiala lí2 'nɨ́ɨ2i Jesús coon'13 júu3 tya'a.
16 To2 joon gasii21in tsá2 fariseos 'inlɨ́ɨi13
tsá2 tya'a caan21mo coon'13 'inlɨ́ɨi13 tsá2 tya'
Herodes 'e sɨɨ'21ɨ Jesús, joon gajin'2in:
—Tɨfo'2, né3oo'o 'e fo'2'o jmai'2 'e la jai'2.
Joon 'e'2'e tsá2 fu1 tya' Dios la jai'2 jo 'ee
unjii2'i jilaa'21 'e faa'21a tsá2. Tsʉ jo jmoo2'o
'ii'21 jiin'13 la 'ɨ1-tsi tsá2.
17 Sii'13 jna'a, ¿tɨ2 tyʉ́2 wa tyí2 tsá2 cuu2
tya' 'in tsaa'to2 tyíin1 Roma 'owa jo tyí2 tsá2
'ee?
18 Pe Jesús ñi1o 'ee 'e gó2 'ɨ1-tsi 'in tsá2 do
joon gajin'2in:
—Tsá2 'in sɨsɨ́ɨ2i 'e 'ɨ1-tsi 'e jmoo1o 'naa'.
¿'Ee lɨ' 'iin212naa' tøø'13naa' jna nilá2?
19 'Ee'13duu' jna coon21 cuu2 'e cɨ́2ɨɨ' tya'
rééi13 do.
Joon gacwo'1o coon21 cuu2 yʉʉn21.
20 Mo ganí2i Jesús 'e cuu2 do gaunngɨɨ1ɨ:
—¿'Iin ni2 'e toon1on ni cuu2 lo? Joon,
¿'iingɨ coon'13 'e toon1on 'e sii21 ni cuu2 lo?
21 Joon 'in tsá2 do gañii1i:
—Ni2 'in tyʉ'2 to2 do-o no.
Joon gajin'2 Jesús:
—Cwoo2oo' jon 'in tyʉ'2 to2 Roma jiin'13
'e gatɨ́ɨ2i, la joon jon cwoo2oo' jon Dios 'e
gatɨ́ɨ2i.
22 Joon mo ganúu2un 'in tsá2 do júu3 tya'
Jesús do ganga'goo21-tsi. Gatiu2mo 'ido 'ii
jon gangaliin1mo.

Gaunngɨɨ1ɨ tsá2 Jesús cwáain1 tya' mi jiin'1in tsá2 jee212 'lɨɨ212

23 Jmɨɨ212 joon gangalíin2 'inlɨ́ɨi13 tsá2 sa-
duceos, 'in jin'2 'e jo jiin'1in tsá2 jee212 'lɨɨ212,
ngaunngɨɨ1ɨ Jesús 'e júu3 lo:
24 —Tɨfo'2, Moisés gatyʉ'2ʉ to2 jna' wana
gajúin1 tsá2 mo nasɨcui'2 cwoo21o joon jo
xuui212 tya'a liseein21 ná1 cu'2mo cwoo21 'in
ruui'21 'in 'lɨɨ212 nijúin1 do 'in 'yiia'nɨ́ɨ2. Joon
iliseein21 xuui212 tya' 'in ruu'21i najúin1 do.
25 Joon galiseein21 dyái1 tsañʉʉ'1 la
'oo'21 ruu'21i. Joon 'in nifu do gacu'2mo
cwoo21o joon gajúun1mo joon jo xuui212
tya'a galiseein21. Joon 'in ruu'21i lɨ gatɨ́2 gái1
do gacu'2mo cwoo21o jon coon'13 'in 'yiia'nɨ́ɨ2
do.
26 La galɨ́1 tya' 'in nifu do la joon galɨ́1 tya'
'in gatɨ́2 gái1 do. La joon tya' 'in gatɨ́2 gaai21
jon. La joon galɨ́1 tya' jɨ dyáa1i do.
27 Joon mo gangɨ́ɨ2i joon, joon gajún1mo
jon 'in tsamɨ́2 do.
28 Joon mi jiin'1in tsá2 jee212 'lɨɨ212, ¿'iin
jee212 'in dyái1 tsaruu'21i do ilíi2in nʉʉ'1
tya' 'in tsamɨ́2 do tsʉ jilee'21mo do gacu'2mo
cwoo21o coon'13?
29 Joon gañii1i Jesús:
—Lɨ' cɨɨ'12ɨ 'ɨ1-'oo' 'naa' tsʉ jo ñí2ii' 'ee jin'2
júu3 tya'a Dios jon'gɨ ñí2ii' 'ii'21 tya' Dios.
30 Tsʉ mi jiin'1in 'lɨɨ212 jo cui'2gɨ cwoo21o
tsañʉʉ'1 jon'gɨ tsamɨ́2. Ilíi2in lawa ángeles
tya' Dios 'in taai212 ñʉ'fú2.
31 Pe cwáain1 tya' 'e jiin'1in tsá2, ¿tɨ jo mo
gauntsáa13 'naa' xiiala nigajin'2 Dios 'ña'a?
La joon gajin'2in:
32 "Jna-a Dios tya' Abraham, joongɨ tya'
Isaac, joongɨ tya' Jacob." 'In Dios Jmii21 do
jon' Dios tya' 'in nijuin1, Dios tya' tsá2 jiin'1
'ii.
33 'Áai1 ganga'goo21-tsi 'in tsá2 fúui1 taai2
do mo ganúu2un júu3 ga'ee1 Jesús.

'E júu3 'e tyʉ'2 Dios to2 'e tyiin2gɨ

34 Joon mo galiñi1 tsá2 fariseos 'e Jesús
nigalɨ'1o tsá2 saduceos do joon gauncaain21
yaai 'in tsá2 fariseos lɨ siin'21 Jesús.
35 Joon 'e 'iin212in wa iliñii1 'ee 'ɨ1-tsi Jesús
joon jaain21 tɨfo'2 tya' ley jee212 'ii gaunngɨɨ1ɨ
Jesús jin'2in:

36 —Tɨfo'², ¿'ee júu³ 'e ga'ɨ́ɨ²ɨ 'lɨɨ²¹² Moisés
to² tyʉ'² Dios 'e tyiin²gɨ?
37 Joon Jesús gajin'²in:
—Cwoli'iin²¹²mo'o Dios tyi'i jiin'¹³ la'a
'e seen²¹un, joon jiin'¹³ la'a 'e 'ɨ¹-'o'o. Jo
'iin²¹²gɨ'ɨ jiin'¹³xʉ fee'¹gɨ lagɨ 'iin²¹²u'un Dios
tyi'i.
38 'E loo¹ 'e júu³ 'e tyiin²gɨ nifu la jee²¹²
jilaa'²¹.
39 Joon la joon lɨ júu³ lɨ gatɨ́² tún² 'e jin'²:
"Cwoli'iin²¹²mo'o jileei'²¹ tsaruu'²¹'u lawa
'wo'o."
40 Tsʉ 'e júu³ tún² lo 'e tyʉ'² to² tya' jilaa'²¹
júu³ 'e catyiia² tya' Moisés coon'¹³ jilaa'²¹ 'e
ga'e¹ 'in tsá² gacwoo²¹o júu³ tya' Dios la mo
jéei¹.

¿'Iin-gɨ jóon¹ 'in Cristo no?

41 La jee²¹² téen²mogɨ tsá² fariseos coon'¹³
Jesús
42 joon gaunngɨɨ¹ɨ Jesús 'ii:
—¿'Ee 'ɨ¹-'oo' cwáain¹ tya' Cristo? ¿'Iin-gɨ
jóon¹ no?
'Ido-gɨ gañii¹i:
—Jóon¹ David 'ino.
43 Joon gajin'² Jesús gasɨɨ'²¹ɨ 'ii:
—Wa'a la joon, ¿'ee lɨ' gaunsii²¹in David
Ña'ñʉ'¹ʉ' coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyʉ́² tya'
Dios? Tsʉ David do gajin'²in:
44 Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios Jmii²¹ jin'²in sɨɨ'²¹ɨ Ña'ñʉ'¹ʉ'
tyiia:
"Ní² lɨ' cwóo³oo tsáa¹ ca mi tyée¹³na 'in 'eei'¹
'nʉ 'wii²¹² tɨ́ɨ¹³'ɨ."
45 Wana gajin'² 'in David do "Ña'ñʉ'¹ʉ'" mo
nagafaa'²¹a cwáain¹ tya' Cristo, ¿xiiala 'e lí²
'e líi²in jóon¹ David 'in Cristo no?
46 Joon jiin'¹³ jaain²¹ jo galɨ'²ɨ gañii¹i
jiin'¹³xʉ. Joon ca jmɨɨ²¹² joon lɨ ngó¹gɨ jo
gata'²gɨ tsá² wa'a 'e unngɨɨ¹gɨ Jesús.

23

Cwo'¹o Jesús tsaa² 'in tsá² fariseos coon'¹³ 'in tɨfo'² tya' ley

1 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² fúui¹
téein² do coon'¹³ tsá² tya'a:
2 —'In tɨfo'² tya' ley coon'¹³ 'in tsá²
fariseos née¹i 'áan³ tya' Moisés.
3 Joon 'naa' jmaa²aa' nʉ́ʉ¹³ʉʉ' ce jilaa'²¹ 'e
jin'²in pe jo jmaa²aa' la jmoo¹o tsʉ jo jmoo¹o
jiin'¹³ la jin'²in.
4 Tsʉ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jin'²in 'e lɨ la lɨ
coon²¹ laa²¹² 'e 'ii²¹ 'áai¹ ce jiin'¹³ jaain²¹
jo lí² roon'²¹, joon 'ii tyʉ'²ʉ to² cón² tsá² 'e
laa²¹² do pe 'ii-gɨ jo 'ee uncoon'¹³on jiin'¹³xʉ.
5 'Yʉ to² jmoo¹o jilaa'²¹ 'e jøø² tsá². Tɨ́²-tsi
'in tsá² do ngɨɨ¹ɨ sɨ'ñʉ́ʉ¹³ tuloo²¹ pi'³ 'e
taa'¹³ mo'jí² 'e toon²¹² júu³ tya' Dios tya'tyí¹.
Sɨ'ñʉ́ʉ¹³ jon 'e tuloo²¹ pi'³ do cwáa¹a. Pe
'in tsá² do coo'¹³gɨ tuloo²¹ pi'³ tya'a lagɨ 'in
catyaai² do. Joongɨ tɨ́²-tsi jmoo¹o cwaa²¹
po'³ ñi¹ sɨ'ɨ́ɨ¹³ 'ée² sɨɨn'¹³ɨn.
6 Joon 'iin²¹²in 'in tsá² do cwá²a jmai'² lɨ
tyʉ́²-ʉ mo née¹i gøø'²¹ø coon'¹³ tsá². 'Iin²¹²in
jon cwá¹a ni 'mosíi¹ 'e tyiin² nifú² 'e sá² inʉʉ
cwo'¹ sinagoga.
7 'Iin²¹²in 'e fee'²¹ tsá² 'ii coon'tun mo jiin'¹
tsá² 'ii jee²¹² 'nʉ́¹, 'e sɨɨ'²¹ tsá² 'ii: "Rabbi",
'e 'øøi'²¹-tsi tsá², tɨfo'² tyi' —jin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ
tsá² fúui¹ do.
8 Joon faa'²¹gɨ Jesús jin'²in sɨɨ'²¹ɨ tsá² tya'a:
—'Naa' jo cweei¹ sɨɨ'²¹ tsá² 'naa': "Tɨfo'²
tyi'", tsʉ 'naa' lɨ́ɨ¹naa' tsaruui'²¹ tsá² joon
jaan²¹mo tɨfo'² tyii' seein²¹ jiin'¹³ Cristo.
9 Joon jo fú²uu' jiin'¹³ jaain²¹: "Ñʉ'¹ʉ'", ni
cwoo'¹³ juncwii²¹ tsʉ jaan²¹mo Jmii²¹ tsá²
seein²¹ 'in tyíin¹ ñʉ'fú².
10 Jo cweei¹ sɨɨ'²¹ tsá² 'naa': "Ñi'fii²¹i'", tsʉ
jiin'¹³ Cristo lɨ́ɨ¹i fii²¹² tsá².
11 Tsʉ jee²¹² 'naa' 'in unjíi²in 'in catyaai²gɨ,
'ii 'in feei'¹gɨ.
12 Tsʉ jileei'²¹ 'in jmoo¹o cøøi'¹³gɨ yaai 'ii
'in pi'³gɨ tyani Ña'ñʉ'¹ʉ' pe 'in jmoo¹o pi'³gɨ
yaai 'ii 'in cøøi'¹³gɨ —jin'² Jesús.
13 Joon gajøø²ø Jesús lɨ téein² tɨfo'² tya' ley
coon'¹³ tsá² fariseos joon gajin'²in:
—¡Fúu² 'naa', tɨfo'² tya' ley coon'¹³ 'naa'
tsá² fariseos, tsá² 'in sɨsɨ́ɨ²i 'e 'ɨ¹-tsi la
jmoo¹ 'naa'!, tsʉ jnɨɨ'¹³moo' wa tsataai²¹²
tsá² lɨ tyʉ'² Dios to² tsá². Pe tyíin³ 'naa' jo
cwotáan²naa' lɨ tyʉ'² Dios to² jon'gɨ cwoo²oo'
tsataai²¹² 'in catyaai²gɨ 'in 'iin²¹²in tsataai².
14 '¡Fúu² 'naa', tɨfo'² tya' ley coon'¹³ 'naa'
tsá² fariseos, tsá² 'in sɨsɨ́ɨ²i 'e 'ɨ¹-tsi la jmoo¹
'naa'! Tsʉ 'woo'¹³naa' 'nʉ́¹ 'yiia'nɨ́ɨ² joongɨ

fó²oo' júu³ tyʉ́² 'e cwaa²¹ lɨ́ɨ¹ wa iun'goo²¹
tsá² 'naa'. Tsʉ 'wii'¹³ joon imoo²oo' wúu¹
'áai¹gɨ.
15 '¡Fúu² 'naa', tɨfo'² tya' ley coon'¹³ 'naa'
tsá² fariseos, tsá² 'in sɨsɨ́ɨ²i 'ɨ¹-tsi la 'e jmoo¹
'naa'! Tsʉ 'naa' cwolíin²naa' 'naa'²¹naa'
xʉfiin'¹³ jaain²¹ tsá² 'in lí² nuu¹un júu³
tyʉ́² tyii' 'e xiiala un'goo²¹ 'naa' Dios tyii'.
Cwolíin²naa' la caain²¹ ni cwoo'¹³ juncwii²¹
'naa'²¹naa' 'in tsá² do, joon mi tyeei¹ 'naa'
jaain²¹ 'in nuu¹un júu³ tyii' jmée¹³naa' 'in
tsá² do tún² 'ii'¹³gɨ lɨ́ɨ¹i jóon¹ 'in 'lɨɨi'³ lagɨ
'naa'.
16 '¡Fúu² 'naa', tsá² 'in coon'²¹ tóo² yaanaa'!, 'naa' fó²oo': "Wa 'ɨɨ¹ɨ tsá² júu³ 'ée¹
tsá² cwo'¹ fee'¹ si' Jerusalén jo 'ee to² 'íi³in 'e
júu³ joon fó²oo' 'naa'. Pe wana 'ɨɨ¹ɨ tsá² júu³
'ée¹ tsá² cwanáa¹ 'e sá² inʉʉ cwo'¹ do 'e joon
'ná¹ untsín¹ tsá² júu³ do fó²oo' 'naa'."
17 ¡Tsá² bón¹ 'naa' joongɨ tiuu² 'naa'! ¿'Ee
'e tyiin²gɨ: 'e cwanáa¹ do owa 'e cwo'¹ 'e si'²
jmoo¹o cwaai'³ 'e cwanáa¹ do?
18 Joongɨ fó²oo' 'naa': "Wa 'ɨɨ¹ɨ tsá² júu³ 'ée¹
tsá² altar, jo tséin¹ 'e júu³ joon, pe wana 'ɨɨ¹ɨ
tsá² júu³ 'ée¹ tsá² 'e roon¹on ni altar do 'e
joon 'ná¹ untsín² tsá² 'e júu³ do."
19 ¡Tsá² bón¹ 'naa' joongɨ tiuu² 'naa'! ¿'Ee
'e tyiin²gɨ: owa 'e roon¹on ni altar do
owa 'ña'a altar do 'ee 'e jmoo¹o licwaai'³ 'e
roon¹on ni do?
20 Tsʉ jileei'²¹ 'in 'e¹ altar do 'e¹o jon ji-
laa'²¹ 'e ná¹a ni do.
21 La joon jon 'in 'e¹ cwo'¹ do 'ée¹mo
jon Dios Jmii²¹ 'in tyíin¹ ñʉ'fú², 'in jmoo¹o
cwaai'³ 'e cwo'¹ do.
22 Joon jileei'²¹ 'in 'e¹ ñʉ'fú² 'ee¹o jon lɨ
sɨlɨɨ²¹² tya' Dios 'ée¹mo jon Dios 'in tyíin¹ do.
23 '¡Fúu² 'naa', tɨfo'² tya' ley joon 'naa'
tsá² fariseos! ¡Tsá² 'in sɨsɨ́ɨ²i 'e 'ɨ¹-tsi 'e
jmoo¹o 'naa'! Cwó² 'naa' Dios ca'ii'¹³ jee²¹² dyá² 'ii'¹³ tya' jilaa'²¹ 'oo² tya' 'uunñi² pe
jo coon²oon' cwáain¹ 'e júu³ 'e tyiin²gɨ lagɨ
'e jmaa²aa' 'ii'²¹ røø²¹, joon lagɨ jmaa²aa'
feei'¹-'oo' tya' tsá², lagɨ 'e tsáai¹-'oo' Dios.
'Ná¹-a jmaa²aa' jilaa'²¹ 'elo joon jo 'iin²-'oo'
jmaa²aa' 'e catyiia² do.
24 ¡Tsá² 'in coon'²¹ tóo² yaamo 'naa'!
¡Tyíi¹³ 'naa' lu¹ mo 'yuu²i 'e 'uu²uu' pe jo lí²ii'
'nɨɨ'¹³naa' jaain²¹ camello!
25 '¡Fúu² 'naa', tɨfo'² tya' ley coon'¹³
'naa' tsá² fariseos! ¡Tsá² 'in sɨsɨ́ɨ²i 'e 'ɨ¹-tsi
'e jmoo¹o 'naa'! 'Naa' rúun¹³uun' 'naa'
tyʉ́² lɨ' caluu vaso coon'¹³ jilaa'²¹ wúun¹
'e jmaa'¹³naa' to² pe coon'¹³ jilaa'²¹ 'e
niga'uun²¹²uun' sɨ røø²mo tsi do. Sɨrøø²mo
jon jiin'¹³ coon'¹³ 'e 'yaa¹-'oo'.
26 Tsá² tiui² 'naa', tsá² fariseo: 'Ná¹
rúu¹³naa' vasos coon'¹³ wúun¹ tyii' lɨ tsi nifu,
joon coon'¹³ la joon ilityʉ́²-u lɨ' caluu jon.
27 '¡Fúu² 'naa', tɨfo'² tya' ley coon'¹³ 'naa'
tsá² fariseos! ¡Tsá² 'in sɨsɨ́ɨ²i 'e 'ɨ¹-tsi 'e
jmoo¹o 'naa'! Lɨ́ɨ¹naa' la lɨ 'nʉ́¹ pi'³ lɨ sɨ'aai²¹²
'lɨɨ²¹² 'e gasuun¹ tsá² loo²¹² jnéei¹ taa²¹
'ya'²gɨ pe lɨ tsi jmai'² moo¹ tya' 'lɨɨ²¹² taa'¹³
tsi.
28 La joon jon 'naa' tyʉ́²-ʉ jnée¹naa' lɨ
caluu jøø²i tsá² 'naa' pe lɨ' tsi alma tyii'
sɨrøøi² tóo² 'e coon²oon' tsá² coon'¹³ jilaa'²¹
nii²¹² 'e gó².
29 '¡Fúu² 'naa', tɨfo'² tya' ley coon'¹³ 'naa'
tsá² fariseos! ¡Tsá² 'in sɨsɨ́ɨ²i 'e 'ɨ¹-tsi 'e
jmoo¹o 'naa'! Jmaa²aa' 'nʉ́¹ pi'³ tya' tsá² 'in
najúin¹, 'in gacwó² júu³ Dios la mo jéei¹,
joon jmaa²aa' 'ya'²gɨ lɨ sɨ'aai²¹² 'in tsá² tyúi¹.
30 Joon fó²oo' 'naa': "Wa mo'o ni'i
sáan²a'an mo nigaliseein²¹ 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³
tyii'i jo gajngaa'¹³na'a 'in tsá² 'in gacwó²
júu³ tya' Dios la nigajngaai'¹² tsacøøi'¹³
tyii'i."
31 Joon coon'¹³ la joon jmóo'¹³naa' júu³ 'e
lɨ́ɨ¹naa' jún² tya' 'in tsá² 'in nigajngaai'¹² 'in
tsá² 'in nigacwó² júu³ tya' Dios la mo jéei¹.
32 ¡Untséin¹naa' jiin'¹³ la niga'láa²
tsacøøi'¹³ tyii' 'wii²¹² jmaa¹a!
33 'Jóon¹ mɨɨ'²¹ 'lɨɨ'³mo 'naa'. Coonti jo
ilaa²¹naa' 'e wúu¹ ní² tsá² lɨ 'ii²¹.
34 Tsʉ 'wii'¹³ joon isɨ́ɨ³na tsá² 'in cwo'¹ 'naa'
júu³ tyʉ́² tyiia coon'¹³ tsá² jmɨɨ²¹²-tsi coon'¹³
tɨfo'² 'in 'e'² 'naa' júu³ tyʉ́² tyiia. Pe 'naa'
ijngaa'¹³naa' 'inlɨ́ɨi¹³ joon 'inlɨ́ɨi¹³gɨ taa¹³naa'
tsaa'² crúu¹³. Joon 'inlɨ́ɨi¹³gɨ ipoo²¹²naa'
inʉʉ cwo'¹ sinagogas tyii', icwolíin²naa'
cwo'øø²¹naa' la coon²¹ fuu²¹ lɨ tsalíin² 'ido.
35 Coon'¹³ la joon ilí² tsaa² tyii' tya' jilaa'²¹
jmɨ¹ 'e nigatuun²¹un tya' 'in tsá² tyúi¹ 'in
nigajngaai'¹² tsá². Ilí² tsaa² tyii' tya' jileei'²¹
'in najúin¹ joon 'láa² 'wii²¹² coon'¹³ Abel, 'in

tsá² tyúi¹ 'in gajngaa'¹²i nifu, ca Zacarías, jóon¹ Berequías, 'in gajngaai'¹² tsá² Israel tyani cwo'¹ lɨ si'² altar.

36 'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', jilaa'²¹ 'elo ilí² tsaa² tya' 'in tsá² seein²¹ nano.

Gatyi'²i Jesús xuui²¹²-tsi 'wii²¹² tya' Jerusalén

Joon gajin'²in Jesús:

37 —¡'Áai¹ xuui²¹²-tsii tyii' tsá² seein²¹ Jerusalén! Tsʉ nigajngaa'¹²naa' 'in tsá² cwó² júu³ tyʉ́² tya' Dios la mo jéei¹ joongɨ nigatyuu'¹³naa' cuun²¹² 'in tsá² 'in gasii²¹in Dios tyan¹ júu³ tya'a. ¡'Áai gali'iin²¹²na ilicaan²¹naa' coon'¹³ jna 'láai² naa'¹³ la uncaain²¹ tui'yiia²¹² jóon¹on nʉ' cwáa¹a pe jo gali'iin²¹²naa'!

38 Pe nano nigatʉ́ʉ² Dios fuu²¹ goo²oo' joon lí² jmaa²aa' jiin'¹³ la 'iin²¹²naa'.

39 Tsʉ fuu²¹²uu 'naa' jo máai¹³gɨɨ' jna no ca mi fó²oo': "Nicwaa'³mo 'in nijó¹ no coon'¹³ 'e sii²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ'."

24

Jmoo¹o Jesús júu³ 'e tɨ lɨ fíin²mo tsá² 'e cwo'¹ fee'¹ si'² do

1 Joon gacwo'ɨ́ɨ¹ɨ Jesús 'e cwo'¹ fee'¹ do joon lɨ nangaa'¹³i 'yuui fu¹ gangatyéen¹in tsá² tya' lɨ ngóo¹o joon ga'láa² tsá² tya'a 'wii²¹² jin'²in xiiala 'ya'²gɨ 'e cwo'¹ do.

2 Pe Jesús gañii¹i jin'²in:

—Jøø²øø' jilaa'²¹ 'elo. 'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', Ce jiin'¹³ coon²¹ cuun²¹² wa' ián²an sɨfúui¹gɨ do, i'iin²mo tsá² coonti.

Jmoo¹o Jesús júu³ 'e lisá² 'láai² 'ii'¹³ li² la nʉ'gɨ i'iin² juncwii²¹

3 Joon gangalíin²mo fu moo'²¹ sii²¹ Olivos. Joon do-o gacwó² Jesús joon tsá² tya'a la 'oo'²¹ yaai gatyalíin² lɨ tyíin¹ Jesús joon gajin'²in:

—'Ii²¹²i'i fu'²'u jna'a lɨ́ɨ¹³gɨ ilí² jilaa'²¹ 'elo. ¿'Ee li² ilisá² 'e line²e'e mi ñí²'i joongɨ mi tɨ́² i'iin² juncwii²¹?

4 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ tsá² tya'a:

—Jo cwoo²oo' wa'a coon'²¹ tsá² 'naa' tóo².

5 Tsʉ fúu¹mo 'in jalíin² coon'¹³ 'e sii²¹ jna ijin'²in: "Jna-a Cristo joon, Dios gasii¹in jna 'e jmáa³aa tiin'¹³naa'." Joon icoon'²¹ 'in tsá² do tóo² tsá² fúui¹ 'áai¹.

6 Imoo²oo' ico'² tsá² 'nii²¹ joon, inʉʉ²ʉʉn' 'e faa'²¹a tsá² tya' 'nii²¹ pe jo foo'¹³naa' tsʉ jilaa'²¹ 'elo 'ná¹ ilí², pe jo mo tɨ́²gɨ lɨ tyéi¹ mi lí² 'elo.

7 Tsʉ coon²¹ nación intíin¹in coon'¹³ coon²¹ nación xiia'²¹, la joon jon fuu²¹ intíin¹in coon'¹³ fuu²¹ xiia'²¹. Joon la caain²¹ lí² 'í² 'oo², joongɨ lí² 'í² jmoowúu¹ joon injøø'²¹ 'wó² 'áai¹.

8 Pe coon'¹³ la joon i'láa² 'wiin²¹² wúu¹ iní² tsá².

9 'Joon ijaain'²¹ tsá² 'naa' tyani tsaa'to² ijmee'²¹i 'naa' joon ijngaa'¹²mo 'inlɨ́ɨi¹³. Joon ili'eei'¹ jileei'²¹ tsá² taain²¹ juncwii²¹ 'naa' 'wii'¹³ cwáain¹ tyiajna.

10 Joon mi ngɨ́ɨ¹ joon fúu¹mo tsá² 'in tiu²mo jna joon ili'eei'¹ tsaruu'²¹i, i'nɨ́ɨ¹i la jaain²¹ la jaain²¹.

11 Fúu¹mo tsá² tajuui²¹ ijalíin² jin'²in 'e faa'²¹a cwáain¹ tya' Dios joon icoon'²¹ tsá² tóo² fúui¹ 'áai¹.

12 Joon jo 'ee li'iin²¹²gɨ tsaruu'²¹i la jaain²¹ la jaain²¹ tsʉ 'áai¹gɨ ilisá² jilaa'²¹ 'e gó².

13 Pe jileei'²¹ 'in jmá¹a taa'²¹ ca lɨ tyéi¹ itiin'¹³mo 'i.

14 Joon ingɨ́¹ tsá² la caain²¹ juncwii²¹ icwó²o júu³ tyʉ́² tya' xiiala ityʉ'² Dios to² tsá² 'e iliñí² jileei'²¹ tsá². Joon mi yuui'¹³ joon ityé¹mo.

15 'Joon mi moo²oo' siin'¹² lɨ jo tɨ́ɨ²i siin'¹³in 'in un'lɨɨ'³, siin'¹³in lɨ cwaai'³ jiin'¹³ lagɨ jin'²in 'in tsá² Dañiel do 'in gacwó² júu³ tya' Dios la mo jéei¹ —cwo'øøi'²¹-tsi 'in nuu¹un 'e júu³ lo—,

16 jileei'²¹ 'naa' tsá² seein²¹ Judea 'ná¹ cwiin²iin' fu moo'²¹.

17 Joon mi tɨ́² jmɨɨ²¹² joon wa téein¹ tsá² yʉ'ʉ 'núʉ¹ʉ jo¹ litiin¹ tsataai²¹² tsá² inʉʉ tya'a 'e wó¹o tsá² 'e sá² tya'a.

18 Joon 'in jmoo¹o to² jee²¹² tyiia²¹ jo litiin¹ tsatyiian¹ sɨɨn'¹³ɨn.

19 ¡Fúu² 'in tsamɨ́² tyéen¹in yʉʉn²¹ mi tɨ́² jmɨɨ²¹² joon! ¡Fúu² jon 'in tsamɨ́² 'in nijéei¹ yʉʉn²¹ cuu'²¹ tuu'²¹!

20 Mɨ́ɨ¹³ɨɨ' tyani Dios wa jo tsatiin'¹³ cwiin²iin' mi tɨ́² jiin²¹ cwíi² sɨ jmɨɨ²¹² 'ii'²¹

woo'21 tsá2 'ee.
21 Tsʉ ilisá2 goon21 wúu1 iní2i tsá2 'e
'gøøi'13gɨ 'áai1 lagɨ nilisá2 la jéei1, 'gøøi'13gɨ
'áai1 jon lagɨ ilisá2 mi li ciin2gɨ.
22 Joon wana jo tyuu'13i Dios 'e ní2 tsá2
wúu1 do jiin'13 jaain21 jo taa'21 'e wúu1 ní2
tsá2 do ilí2 itiin'13in. Pe tsʉ 'wii'13 'iin212mo
Dios 'in nigatyii'13in ityuu'13mo 'e wúu1 iní2
tsá2 do.
23 'Tsʉ 'wii'13 joon wana sɨɨ'21ɨ tsá2 'naa'
jin'2in: "Jøø2øø', no siin'21 Cristo, 'in gasii1in
Dios 'e jmaa1a tiin'13 tsá2" sɨ jin'2in 'ee:
"Jøø2øø', do-o siin'21in", jo jai'2 cwolíi2naa'.
24 Tsʉ iliseein21 tsá2 'in lɨ́ɨ1i la lɨ́ɨ1i Cristo
pe jo jo'1, iliseein21 jon tsá2 ijin'2in 'e lɨ́ɨ1i
tsá2 'in cwó2 júu3 tya' Dios pe jo jo'1. Joon
'in tsá2 do ijmáa1a li2 'e coo'13 'áai1 joon
coon'13 milagros tya'a icoon'21 tsá2 tóo2. Ca
'in nigatyii'13in Dios 'iin212in coon'21 tóo2 wu
xʉ'ʉ lii'1i.
25 Nigajmaa'13oo 'naa' júu3 jéei1gɨ
26 tsʉ 'wii'13 joon wa sɨɨ'21ɨ tsá2 'naa':
"Do-o taain2 lɨ' cwoo'13 tyʉʉn21 lɨ jo 'in tsá2
néei1", jo cwolíin2naa' do, sɨ wa jin'2in tsá2
sɨɨ'21ɨ 'naa' 'ee; "lo tyíin1 'in cristo do tsi
inʉʉ", jo jai'2 cwolíin2naa'.
27 Tsʉ mi cwéi1na 'e lɨ la lɨ coon21 jí2
cwaain'ñá3 'e jná2 joo'21 ca tɨ' lɨ 'yeei21 ñi'1
joongɨ ca tɨ' lɨ yooi'13 ñi'1. La joon ilí2 mi
cwéei2na 'in Ruui'21 Tsá2.
28 Lɨ raain1 'lɨɨ212 do-o sɨcaain21 tuu'1
—jin'2 Jesús.

Xiiala ilí2 mi jó1 'in Ruui'21 Tsá2

Faa'21gɨ Jesús jin'2in:
29 —Joon tsifu mi ngɨɨi1 'e jmɨɨ212 'e ní2 tsá2
wúu1 do i'ɨɨ1ɨ nʉʉ21 lɨ 'ii21 ñi'1 joon jo 'yiia21
sɨɨ'21 sá2gɨ. Ixuu'21mo nʉ́ʉ1 fu ñʉ'fú2 joon
jilaa'21 'e sá2 tya'cwii21 ilisɨ́ɨ2i.
30 Joon iní2 tsá2 yʉ' juncwii21 li2 'e tɨ
lí2 jó1 'in Ruui'21 Tsá2. Joon jileei'21 tsá2
taain212 juncwii21 ityi'2i xuui212-tsi joon
iní2mo jna, 'in Ruui'21 Tsá2, goo212oo jee212
jníi1 tya'cwii21 joon fee'1 'ii'21 i'óo3oo joon
'ya'2gɨ 'áai1 ijnée2na.
31 Joon mi 'íin2in lúu1 tá2 lɨɨlɨ1 ityʉ'3ʉʉ
to2 ángeles tyiia 'e tsauncaain21 jileei'21 'in
gatiin'13in, 'in néei1 la caain21 ni cwoo'13
juncwii21.
32 'Tyaan2aan' cwáain1 'e júu3 jmoo1o 'mó2
cwaríi3: Mo 'yeei'21 'nii212 sii'21 tya'a joon
nii'13 mo'3 tya'a joon ñii21oo'21 'e tɨ li tɨ́2 jiin21
'yiia21.
33 Coon'13 la joon jon mi moo2oo' ngɨ́ɨ1
jilaa'21 'e gafuu212uu 'naa' lí2 iñí2ii' la joon 'e
tɨ lɨ tyé1mo juncwii21.
34 'E la ja'2mo fuu212uu 'naa', Jilaa'21 'elo
ilí2 la jéei1gɨ ijúuin2 'in tsá2 taain212 nic-
woo'13 juncwii21.
35 Iyuun'13mo yʉ' juncwii21 coon'13 ni'wó2
pe jiin'13 coon21 júu3 tyiia wa jo tsatiin'13
ilí2.
36 'Pe jo 'in ñí2 jiin'13 jaain21 'ee 'ii'21 sɨ 'ee
jmɨɨ212 'ee ijó1 'ido. 'In ángeles néei1 ñʉ'fú2 jo
ñii1i, jon'gɨ ñi1 jon 'in Ruui'21 Tsá2 do. Jiin'13
'ña'a Dios Jmii21 ñii1i.
37 'La gajmaa1a tsá2 mo galiseein21 Noé la
joon jon ilí2 mi jó1 'in Ruui'21 Tsá2.
38 Mo galiseein21 Noé la nʉ'gɨ ijó1 jmɨ́1 'in
tsá2 seein21 yiia'13 joon21 taain212 'uun'21,
gøø'21ø, joon cui'2cwoo21o joon cuu'13mo
cwoo21o jóon1on jon ca jmɨɨ212 mo ngataai2
Noé coon'13 familia tya'a tsi arca do.
39 Jo gaunjíi2in 'in tsá2 do ca mo gangó1
jmɨ́1 'áai1 joon nigajúun1mo jilee'21mo.
40 Joon mi jó1 'in Ruui'21 Tsá2, gái1 'in
taain212 jee212 tyiia21 joon jaan21mo 'in
tøø1ø joon 'in jaain21 do injaan21o do-o.
41 Joon gái1 tsamɨ́2 'in taai2 tsí1, joon
jaan21mo 'in tøø1ø jaain21gɨ 'in ján2.
42 'Cwoseen21naa' tsá2 'in ñii212-tsi tsʉ jo
ñí2 'naa' 'ee 'ii'21 ijó1 Ña'ñʉ'1ʉ'.
43 Tsʉ ñí2 'naa' wana niliñí2 jaain21 fii212
'nʉ́1 'ee 'ii'21 ijó1 jaain21 'uun21 mo 'woo1 li'2o
jmoo1o jo cwó1 tsataai2 'in 'uun21 do.
44 Tsʉ 'wii'13 joon 'ná1 niná1 tyʉ́2 tyii' tsʉ
mo jo 'in 'ɨ1-tsi ijó1 Ruui'21 Tsá2 coon21 'in
cwéei1 la no-o —jin'2 Jesús.

Lawa jaain21 tsa'leei'13 'in tyúi1 coon'13 jaain21 tsa'leei'13 'in gó2

Faa'21gɨ Jesús jin'2in:
45 —Wa tyʉ'2 jaain21 ñi'fii212 to2 jaain21
tsa'leei'13 tya'a 'e cwo'1o 'in catyaai2 do 'í1
'e dø'2ø mi tɨ 'ii'21 'e dø'2 tsá2, ¿'ee ijmoo1o
jaain21 tsa'leei'13 'in tyúi1 joon 'in 'øøi'21-tsi?

46 Jløø'3mo 'in tsa'leei'13 do wa tyee'1i
ñi'fii212i nigajmaa1a jiin'13 la to2 nigatyʉ'2ʉ
'ido.
47 'E la ja'2mo fuu212uu 'naa', 'in ñi'fii212
do icwo'1 'in tsa'leei'13 tyúi1 do 'e tyʉ'2 to2
jilaa'21 'e 'oo1o.
48 Pe wana 'in tsa'leei'13 do 'in gó2 'ii joon
in'ɨ1-tsi 'e ili'ɨɨ212mogɨ ñi'fii212i
49 joon i'láa2 'wii212 jmee'21mo 'in catyaai2
do joon 'in 'uun'21un dø'1ø coon'13 tsá2 'íin1.
50 Pe xʉ coon21 jmɨɨ212 mo jo gajéen1 ni 'in
ñi'fii212i do, jmɨɨ212 joon gacwée1mo 'ido.
51 Joon i'e'2e 'ido 'ii wúu1 'áai1gɨ. Ipíi2in
'in ñi'fii212 do 'ii lɨ taai212 'in sɨsɨ́ɨ2i 'e 'ɨ1-tsi 'e
jmoo1o. Joon do-o ityi'2o lixuui212-tsi 'áai1
joon icuu'21i moojóon1on —jin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ
tsá2 tya'a.

25

Lawa dyéi1 simɨ́2

1 Faa'21gɨ Jesús jin'2in:
—Joon 'e tyʉ'2 Dios to2 tsá2 lɨ la lɨ́ɨi1
dyéi1 sɨmɨ́2 'in ngalíin2 lɨ cui'2 cwoo21o tsá2.
Joon la jaain21 'in sɨmɨ́2 do tyaan1an jmaai'2
coon21 candi'3 lɨ sɨ'o2 aceite 'e coo21. Itsalíin2
tsajéen1in 'in tsá2 cui'2 cwoo21o do.
2 Pe 'ñéei2 'in sɨmɨ́2 do jo tsáa1-tsi pe 'in
'ñéei2 do ñíi2mo-tsi 'áai1.
3 'In 'ñéei2 'in jo tsáa1-tsi do tyaan1an
candi'3 tya'a pe jo 'e aceite nityaan1gɨ lɨ́ɨ2.
4 'In 'ñéei2 do ñíi2gɨ-tsi 'áai1 tyaan1an
candi'3 tya'a joon tyaan1gɨxʉ aceite 'e
lɨ́ɨ1gɨxʉ.
5 Pe gali'ɨɨ212mo 'in tsá2 cui'2 cwoo21o
do joon gatsá2 jalicwúu2i jilee'21mo. Joon
gacwúu2mota.
6 Joon mo gatɨ́2 tyiianúu1 joon ganúu2un
ga'oo1o tsá2 jin'2in: "'Woo21naa', cwoun-
jiin'1naa' tsʉ no-o ni jalíin2 'in tsá2 'in cui'2
cwoo21o do."
7 Joon garoon1o jileei'21 do gatyaa1 tyʉ́2
candi'3 tya'a.
8 Joon 'in 'ñéei2 'in jo tsáa1-tsi jin'2in sɨɨ'21ɨ
'in catyaai2 do: "Láa13 'guu1u candi'3 tyii'i,
cwó2xʉʉ' aceite tyii' 'ná2a'a."
9 Pe 'e catyaai2 do gañii1i jin'2in: "'Esa lí2
tsʉ jo líin2 'elo tyijna'a. Cwolíin2naa' lɨ 'nɨɨ1ɨ,
joon ló2xʉʉ' 'e tyii'."
10 Pe la 'ɨɨ212 ngalíin2 ngalá1 aceite tya'a do
gatyalíin2 'in tsá2 'in cui'2 cwoo21o do. Joon
'in sɨmɨ́2 'in naná1 tyʉ́2 tya'a gangatáa2i inʉʉ
coon'13 'in tsá2 'in cui'2 cwoo21o do. Joon
gajnii1o 'ooca'nʉ́1 do.
11 Mi yuui'13 joon gatyalíin2 'in sɨmɨ́2
catyaai2 do gajin'2in: "¡'Náa1 'ooca'nʉ́1 lo
tsataai212 fu tsi!"
12 Pe 'in tsá2 'in cui'2 cwoo21o gañii1i: "'E
la ja'2mo fuu212uu 'naa' jo cwíi3na 'naa'."
13 Joon gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'in tsá2 do:
—Cwoseen21naa' ñí2-'oo' tsʉ jo ñí2ii' 'ee
jmɨɨ212 sɨ 'ee 'ii'21 'ee mi jó1 'in Ruui'21 Tsá2.

Júu3 cwáain1 'e ga'e'2e Jesús tsá2 tya' cuu2 'e 'oo1o tsá2

14 "E tyʉ'2 Dios to2 tsá2 'e lɨ la lɨ́ɨi1 jaain21
tsá2 'e tɨ lɨ cwo'ɨ́ɨ1 fuu21 goo1o joon gatø'2ø
tsa'leei'13 tya'a gacwo'1o cuu2.
15 'Jaain21 gacwo'1o 'ná2 mil cuu2 joon
'in jaain21 dogɨ gacwo'1o tún2 mil. 'In lɨ
gatɨ́2 gaai21 do gacwo'1o coon21 mil cuu2.
Gacwo'1o la jaain21 jiin'13 la lí1 lii'1i 'ido
jmaa1a to2. Mo ngayuui'13 joon ngoo21o 'in
tsá2 fii212 cuu2 do lɨ wíin2.
16 Joon 'in tsa'leei'13 do 'in ga'ii'21 'ñá2
mil cuu2 galó1 'e 'nɨɨ1ɨ coon'13 cuu2 do joon
gauntsi1 'ñá2 mil tya'a.
17 La joon jon 'in ga'ii'21 tún2 mil cuu2 do
gauntsi1 jon tún2 mil.
18 Pe 'in ga'ii'21 coon21 mil cuu2 do joon
gangóo1on gangataan'1an nʉ' 'wó2 'edo.
19 'Wóo2xʉ ningó1 mo gatyei'2 fii212 cuu2
do. Joon gajmaa'13a cwáain1 coon'13 'in tsá2
'in cwo'1o cuu2 do.
20 Nifu gatyía1 'in gacwo'1o 'ñá2 mil cuu2
do joon gajon'2on 'ido 'e 'ñá2 mil 'e gauntsi1
'ido. Joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ fii212i: "Ñi'fí2i',
gacwoo13'o jna 'ñá2 mil cuu2 joon saan'13'an
'ñá2 mil-gɨ 'e galɨ'2ɨ gauntsi1."
21 Joon fii212 do gajin'2in: "Tyʉ́2-ʉ, jaain21
tsa'leei'13 'in tyú1mo 'nʉ, jo cu'2-tsii coon'13
'nʉ. Joon tsʉ 'wii'13 gajmaa2'a røø21 coon'13
'e xʉ gacwo'3oo 'nʉ icwo'3oo 'nʉ lɨ́ɨ1gɨ.
Ngɨɨi212 fu lɨ tyíin13na joon jmaa2'a jløø'3u
coon'13 jna."
22 Mo ngayuui'13 joon gatyía1 'in
tsa'leei'13 lɨ gatɨ́2 gái2 'in ga'ii'21 tún2 mil

cuu^{2} joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ fii^{212} do: “Ñi'fí^{2}i', gacwoo^{13}'o jna tún^{2} mil cuu^{2} joon saan'^{13}'an tún^{2} mil-gɨ 'e galɨ'^{2}ɨ gauntsi^{1}.”

23 Ñi'fii^{212} gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ido: “Tyʉ́^{2}-ʉ, jaain^{21} tsa'leei'^{13} 'in tyú^{1}mo 'nʉ, jo cu'^{2}-tsii coon'^{13} 'nʉ. Joon tsʉ 'wii'^{13} gajmaa^{2}'a røø^{21} coon'^{13} 'e xʉ gacwo'^{3}oo 'nʉ icwo'^{3}oo 'nʉ lɨ́ɨ^{1}gɨ. Ngɨɨi^{212} lɨ tyíin^{13}na joon jmaa^{2}'a jløø'^{3}u coon'^{13} jna.”

24 Pe mo gatyía^{1} 'in ga'ii'^{21} coon^{21} mil cuu^{2} do. Joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ ñi'fii^{212}i: “Ñi'fii^{212}i', ñí^{2}oo 'e jaain^{21} tsá^{2} 'wa'^{2}-tsi 'nʉ. Wuu^{2}'u cwuu^{21} lɨ jo gajñi^{2}'i joongɨ coon^{2}'on lɨ jo 'ee to^{2} gajmaa^{2}'a.

25 Tsʉ 'wii'^{13} joon gafoo'^{13}moo joon gato'^{1}oo 'e cuu^{2} do nʉ' 'wó^{2}. Lo náa^{1} 'e gatɨ́ɨ^{2}u.”

26 Joon gañii^{1}i 'in ñi'fii^{212} do gajin'^{2}in: “Tsa'leei'^{13} 'in gó^{2} 'nʉ, fu'^{2}mo 'nʉ. Nañí^{2}o'o 'e wúu^{3}na cwuu^{21} lɨ jo gajñíi^{3}ii joon cóon^{13}oon lɨ jo 'ee to^{2} gajmáa^{3}aa.

27 Tsʉ 'wii'^{13} joon wa mo gata'^{2}a cuu^{2} lɨ cwáain^{2} tsi^{1} joon lisá^{2} lɨ́ɨ^{1}gɨ tyiia.”

28 Joon gajin'^{2}in fii^{212} cuu^{2} sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} téein^{2} do: “Tyi^{2} 'e coon^{21} mil cuu^{2} do joon cwo'^{2}oo' 'in 'oo^{1}o dyá^{2} mil do.

29 Tsʉ 'in 'oo^{1}o 'láai^{2}gɨ iñíi^{2}i ca sái^{1} tya'a, pe 'iin 'in jo 'e 'oo^{1}o 'e 'woo^{1}gɨ 'e xʉ 'e 'oo^{1}o do.

30 Joon 'in tsa'leei'^{13} 'in jo 'e to^{2} 'íin^{3} píi^{2}naa' fu caluu lɨ nʉʉ^{21} joon do-o ityi'^{2}i 'áai^{1} joongɨ icuu'^{21}i moojóon^{1}on”, jin'^{2} røøi^{13} do —jin'^{2} Jesús.

Mi jó^{1} Jesús ijmáa^{1}a 'ii'^{21} tya' tsá^{2}

Faa'^{21}gɨ Jesús jin'^{2}in:

31 —Joon mi jó^{1} 'in Ruui'^{21} Tsá^{2} ijó^{1} lawa Røøi^{1} tyíin^{1} lɨ sɨlɨɨ^{212} 'ya'^{2}gɨ 'áai^{1} joon la cu'^{2} lɨ' lɨ tyíin^{1}in do inéei^{1} ángeles tya'a.

32 Joon jileei'^{21} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} ilicaain^{21} tyaníi^{1}i. Joon 'in Røøi^{13} do injmáa^{1}a tún^{2} poo^{212} 'in tsá^{2} do. Injmáa^{1}a la jmoo^{1}o tsá^{2} 'in 'aa^{1}i joo'saa'^{21}, ijmáa^{1}a coon'^{21} 'in joo'saa'^{21} coon'^{13} 'in joo'^{21} chivo

33 joon isiin'^{13}in 'in joo'saa'^{21} do lɨ' caai^{21} tsáa^{1} joon 'in joo'^{21} chivo do-gɨ isiin'^{13}in lɨ' caai^{21} tooi^{212}.

34 Joon 'in Røøi^{13} Tsá^{2} do ijin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'in téein^{2} lɨ' cwoo^{21}o tsáa^{1} do: “Ñilíin^{2}naa' jileei'^{21} 'naa' 'in nigauncwaai'^{3} Ñʉ'^{3}ʉʉ. Ngɨɨ^{212}naa' lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2} lɨ naná^{1} tyʉ́^{2} tyi'naa' ca mo garón^{2} juncwii^{21}.

35 Tsʉ mo gatsá^{2} un'áa^{3}na, 'naa' gacwoo^{2}oo' jna 'e gagø'^{1}øø, la joon jon mo gatsá^{2} unjmɨɨ^{21}na, 'naa'a jon gacwoo^{2}oo' jna 'e gagu'^{1}uu. Joon mo gangɨ́^{3}ɨɨ 'e jo cwíi^{2}naa' jna gatee^{2}oo' jna inʉʉ tyii'.

36 Joon mo gangɨ́^{3}ɨɨ jo sɨn'^{3}ɨɨn sá^{2} gacwó^{2}oo' jna. Joon mo galitsaa'^{13}aa gañifee'^{13}moo' jna. Joon mo 'ú^{3}uu 'nʉñí^{3} ñijøø^{212}moo' jna jon.”

37 Joon 'in tsá^{2} tyúi^{1} 'in téein^{2} lɨ' cwoo^{21}o Røøi^{13} do tsáa^{1} ijin'^{2}in: “Ña'ñʉ'^{1}ʉ', ¿lɨɨgɨ ganee^{212}na'a 'nʉ 'e un'aa^{2}u'u joon gacwóo^{13}o'o 'nʉ 'e gatyee'^{2}'e? Joon, ¿lɨɨgɨ ganee^{212}na'a 'nʉ 'e unjmɨɨ^{21}u'un 'e gacwóo^{13}o'o 'nʉ 'e ga'iin'^{2}'in?

38 La joon jon, ¿lɨɨgɨ ganee^{212}na'a 'nʉ 'e jo cwii^{1}na'a 'nʉ joon gatee^{2}e'e 'nʉ fu tyii'i sɨ jo sɨɨn'^{21}'ɨn 'oo^{2}'o 'ee joon gacwóo^{13}o'o 'nʉ sɨɨn'^{21}'ɨn?

39 ¿Lɨɨgɨ jon nigalitsaa'^{13} 'nʉ sɨ ni'u'^{2}u 'nʉñí^{3} 'ee 'e ningafee'^{13}na'a 'nʉ?”

40 Joon iñí^{1}i 'in Røøi^{13} do: “'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', doñi'ee 'e tyʉ́^{2} 'e nigajmaa^{2}aa' tya' ruu'^{21}na, xʉfiin'^{13}, 'in 'wéei^{1}gɨ, lawa'a gajmaa^{2}aa' tyiia”, gajin'^{2} Røøi^{13} do.

41 ’Joon injin'^{2} 'in Røøi^{13} do sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} téein^{2} lɨ' cwoo^{21}o tooin^{212}: “Jeen'^{13}naa' coon'^{13} jna jileei'^{21} 'in 'eei'^{1} Dios. Cwolíin^{2}naa' lɨ 'ii^{21} lɨ nigatyaa^{1}a Dios tyʉ́^{2} tya' 'in 'lɨɨi'^{3} coon'^{13} 'ɨɨ'^{13} tya'a lɨ coo^{21} jɨ́^{2} coon^{21} tøø^{2}mo jon.

42 Gatsá^{2} un'áa^{3}na pe 'naa' jo 'ee gacwó^{1}oo' jna joon gatsá^{2} unjmɨɨ^{21}na jon'gɨ'ɨ 'e joon gacwó^{2}oo' jna jon.

43 Joon mo gangɨ́^{3}ɨɨ 'e jo cwíi^{2}naa' jna pe 'naa'gɨɨ' jo gatee^{2}ee' jna fu inʉʉ tyii'. Gali'náa^{3}aa sɨn'^{3}ɨɨn pe 'naa' jo 'ee gacwó^{2}oo' jna. Galitsaa'^{13}aa joongɨ ga'uu^{212}uu 'nʉñí^{3} pe 'naa'gɨɨ' jo 'ee ñifee'^{13}naa' jna.”

44 Joon 'in tsá^{2} do injin'^{2}in: “Ña'ñʉ'^{1}ʉ', ¿lɨɨgɨ ganee^{212}na'a 'nʉ 'e un'aa^{2}u'u sɨ 'e unjmɨɨ^{21}u'un 'ee sɨ gangɨ'^{1}'ɨ 'e jo cwíi^{2}na'a 'nʉ sɨ jo sɨɨn'^{21}'ɨn sá^{2} 'ee, sɨ tsaa'^{13}'a 'ee sɨ ga'u^{2}'u 'nʉñí^{3} 'ee joon jo gauncoon'^{13} jna'a 'nʉ?”

45 Joon iñí¹i 'in RØØi¹³ do: “E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', doñi'ee 'e tyʉ² 'e jo nigajmaa²aa' tya' 'in tsá² 'wéei¹ lo lawa'a jo 'ee tyʉ² gajmaa²aa' tya' jna-a jon.”

46 Joon 'in gó² do itsalíin² lɨ ní²i wúu¹ coon²¹ tØØ²mo joon 'in tsá² tyúi¹ do tsataai² lɨ seein²¹ tyʉ² coon²¹ tØØ²mo.

26

Cwó² tsá² júu³ ruu'²¹i xiiala ilí² li'³i Jesús

1 Joon mo gatséi¹ faa'²¹a Jesús 'e júu³ lo gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ tsá² tya'a:

2 —Niñí²oo' jee²¹² túnˀ jmɨɨ²¹² itɨ́² jmɨɨ²¹² cwaa'²¹ jmɨɨ²¹² 'e unsii²¹ tsá² Israel, pascua. Joon ijaan'²¹mo tsá² jna, 'e lɨ́ɨ¹na Ruu'²¹na Tsá², itéen¹in tsá² jna tsaa'¹ crúu¹³.

3 Joon 'in tyʉ'² to² tya' untsá² coon'¹³ 'in tɨfo'² tya' ley coon'¹³ tsacØØi'¹³ tya' tsá² Israel gauncaain²¹ yaai tyani 'nʉ¹ lɨ tyíin¹ Caifás 'in tyʉ² to² nifu tya' untsá² do.

4 Joon do-o gasɨ́ɨ²i xiiala ijmáa¹a insaan'¹an Jesús coon'¹³ júu³ tajuu²¹ joon ijnga'²mo 'ido.

5 —Pe jo lí² jee²¹² jmɨɨ²¹² jee²¹² —gajin'²in— tsʉ ito'² tsá² mɨɨ'¹³ 'áai¹.

Jaain²¹ tsamɨ́² gadʉʉ'¹ʉ jmɨɨ²¹ jmafuu²¹ tya' Jesús

6 Joon la 'ɨɨ²¹² taain¹ Jesús fuu²¹ Betania tyíin¹in tya' Simón, 'in nigacón² jmoowúu¹ 'e jgoo'²¹ tya'a.

7 Joon ga'í²i jaain²¹ tsamɨ́² 'in tyán¹an coon²¹ sɨ́² lɨ cuun²¹² alabastro sɨ'o² jmɨɨ²¹ jmafuu²¹. Joon 'e jmɨɨ²¹ jmafuu²¹ do 'áai¹ tyíin¹ cuu². Ga'í² 'in tsamɨ́² do tya' Simón. Joon la jee²¹² tyíin¹ Jesús lɨ si'² mesa joon ga'ee²e 'in tsamɨ́² do 'e jmɨɨ²¹ jmafuu²¹ do yʉ' tyi² Jesús.

8 Joon mo ganí² tsá² tya' Jesús 'elo gatsá² 'nii'²¹-tsi gajin'²in:

—¿'Ee galɨ'²ɨ 'e un'ɨ́ɨ¹ɨ 'in tsamɨ́² no 'e jmɨɨ²¹ jmafuu²¹ no?

9 Li²-i tsa'nɨɨ²¹ɨ' no, lɨ́ɨ¹ incɨ́in¹ 'e no. Joon lí²-i cwoo¹³o' tsá² tañíi².

10 Joon mo galili'³i Jesús xiiala sɨ́ɨ²i 'ido joon gajin'²in:

—¿'Ee lɨ' untyíi² 'naa' 'in tsamɨ́² lo? 'E nigajmaa¹a no 'e tyʉ²-ʉ no tyiia.

11 Coon²¹ tØØ²mo taan²¹²naa' coon'¹³ 'in tañíi² pe jna jo tyíin¹³na jee²¹² 'naa' coon²¹ tØØi².

12 'A nisuun¹un 'in tsamɨ́² no 'e jmɨɨ²¹ jmafuu²¹ lo tyiia lawa 'e tyaa¹ tyʉ² 'e tɨ li 'á¹moo.

13 'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', doñixiia' la 'úui¹ juncwii²¹ 'e cwó¹ tsá² júu³ tyʉ² tya' xiiala itiin'¹³ tsá² joongɨ ityá²a tsá² júu³ la lɨ' 'e gajmaa¹a 'in tsamɨ́² lo. Joon itɨ'²-tsi tsá² 'ii —jin'² Jesús

Gajmaa¹a Judas júu³ rØØ²¹ coon'¹³ tsá² i'nɨ́ɨ¹i Jesús

14 Joon jaain²¹ jee²¹² 'in dyatooin¹ tsá² tya' Jesús, 'in sii²¹ Judas Iscariote, gangó¹o ngafee'¹³i 'in tyʉ'² to² tya' untsá²

15 joon gajin'²in:

—¿Xiiati cuu² cwoo²oo' wa' jaan'¹³na Jesús do tyii'?

Joon 'in tsá² do gacwo'¹o Judas dyadya¹ cuu² cwataa²¹.

16 Joon tsifu joon ga'láa² Judas 'wii²¹² 'noo'¹o xiiala lí² jaan'²¹in Jesús.

Mo gagØØ'²¹Ø Jesús coon'¹³ tsá² tya'a lɨ gatséi¹

17 Joon mo ga'láa² 'wii²¹² jmɨɨ²¹² coon²¹ tya' 'e jmɨɨ²¹² gatɨ́² do mo gØØ'²¹Ø tsá² 'iñi'¹ 'e jo tyiian'³ jeei¹, 'in tsá² tya' Jesús gangatyéen¹in lɨ tyíin¹ Jesús joon gaunngɨɨ¹ɨ:

—¿Xiia 'iin²¹²u'un ityaa²¹a'a tyʉ² ityee²e' tya' jmɨɨ²¹² pascua lo?

18 Joon gañii¹i:

—Cwolíin²naa' lɨ náa¹ fuu²¹ no joon cwosii'¹³duu' jaain²¹ tsá² tyíin¹ do joon fú²uu': “Tɨfó² tyi' jin'²in: 'E tɨ lɨ tɨ́² 'ii'²¹ tya'a joon fu tyi'i 'iin²¹²in jmaa'¹³a jmɨɨ²¹² pascua coon'¹³ tsá² tya'a.”

19 Joon 'in tsá² tya' Jesús do gajmaa¹a la to² tyʉ'²ʉ joon gatyaa¹ tyʉ² idØ'²Ø tya' jmɨɨ²¹² pascua do.

20 Joon mo canʉʉ²¹ jmɨɨ²¹² joon nanéei¹ Jesús coon'¹³ dyatooin¹ tsá² tya'a idØ'²Ø.

21 Joon la jee²¹² lɨ néei¹ gØØ'²¹Ø gajin'²in Jesús:

—'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', jmoo²¹ joon jaain²¹ jee²¹² 'naa' in'nɨ́ɨ¹³naa' jna².

22 Joon tsifu joon gajmaa¹a tsá² tya'a fa'í³
'áai¹. Joon garóon²on tɨ' jaain²¹ tɨ' jaain²¹
gaunngɨɨ¹ɨ Jesús:
—Ña'ñʉ'¹ʉ', ¿tɨ jna-a 'i?
23 Joon gañii¹i Jesús gajin'²in:
—'In tyé³e'e coon²¹ wúu¹ coon'¹³, 'i-i 'i
in'nɨ́¹i jna.
24 'Ná¹-a tsín¹ jiin'¹³ la jin'² ni jí² tya' Dios
cwáain¹ tya' 'in Ruui'²¹ Tsá² pe ifúu² 'in 'nɨ́¹i
Ruui'²¹ Tsá² do. Tyʉ́²gɨ tya'a wa mo'o jo
galiseen²¹mo.
25 Joon Judas, 'in tɨ li 'nɨ́¹i 'ii, gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ
Jesús:
—Tɨfo'² tyi', ¿tɨ jna-a 'i?
Joon Jesús gañii¹i gasɨɨ'²¹ɨ Judas jin'²in:
—Jiin'¹³ la joon niga'ɨ¹-'o'o 'nʉ.
26 Joon la jee²¹² gøø'²¹ø gatɨɨ²¹i Jesús
coon²¹ 'iñi'¹, gacwo'¹o 'maai'¹³ Dios, joon
gajmaa¹a jmai'²xʉ jee²¹² tsá² tya'a joon
gajin'²in:
—Tyee²ee', tsʉ la lɨ ngú¹ taan²moo lo.
27 Mo ngayuui'¹³ joon gatɨɨ²¹i coon²¹
po'³xʉ lɨ sɨ'ó¹o jmɨ'³ wuunjøø'³ joon
gacwo'¹o 'maai'¹³ Dios. Mo ngayuui'¹³ joon
gacwo'¹o tsá² tya'a gajin'²in:
—'Iin²¹iin' 'elo jileei'²¹ 'naa',
28 tsʉ 'e lɨ la lɨ jmɨ¹ 'øø³moo lo 'e tɨ li tʉ́n¹ʉn
joon coon'¹³ 'elo itsín¹ 'e júu³ 'múui². Joon
'e jmɨ¹ 'øø³na itʉ́n¹ʉn lo i'iin² tsaa² tya' tsá²
fúui¹.
29 Pe fuu²¹²uu 'naa' jo 'e i'né³e'gɨ' caain²¹
'e jmɨ'³ wuunjøø'³ lo coon'¹³ 'naa' ca mi
tɨ jmɨɨ²¹² ityʉ'² Ñʉ'³ʉʉ tó² tsá², joon jmɨɨ²¹²
joon i'né³e' tún¹ coon'¹³ 'naa'.

Jmo'² Jesús júu³ Tʉ́³ 'e ijin'²in 'e jo cwii¹in Jesús

30 Joon mo ngayuui'¹³ ga'øø¹ø coon²¹
Salmo joon ngalíin²mo coon'¹³ tsá² tya'a fu
yʉ' moo'²¹ Olivos.
31 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ tsá² tya'a do:
—'E 'woo¹ no jilee'²¹naa' ixée¹mo-'oo'
coon'¹³ jna tsʉ ni jí² tya' Dios 'e jin'²in:
"Ijngaa'¹²moo 'in 'aa¹i joo'saa'²¹ joon ixée²i
joo'saa'²¹ tya'a."
32 Pe mi yuui'¹³ injmá¹a Dios injiin'¹in jna
iníi³ii jéei¹³gɨ lagɨ 'naa' fu lɨ sii²¹ Galilea.
33 Pe jin'² Tʉ́³ gañii¹i:
—Xʉfiin'¹³ jileei'²¹ 'in catyaai² no
ixée²i-tsi coon'¹³ 'nʉ pe jna lo jo jmɨɨ²¹²
xée²i-tsii coon'¹³ 'nʉ.
34 Pe Jesús gajin'²in gasɨɨ'²¹ɨ Tʉ́³ do:
—'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'nʉ, 'nɨ¹ naa'¹³
ifoo¹³'o 'e jo cwii¹un jna la nʉ'gɨ i'oo¹o tu-
uitsáa².
35 Pe Tʉ́³ do-gɨ gajin'²in tún¹:
—Xʉfiin'¹³ júun³moo coon'¹³ 'nʉ pe jo
fo'³oo wa'a jo cwii¹na 'nʉ.
Joon la joon jon gajin'² 'in catyaai² do jon.

Faa'²¹a Jesús júu³ tyʉ́² fu lɨ sii²¹ Getsemaní

36 Joon gatyalíin² Jesús coon'¹³ tsá²
tya'a coon²¹ lɨ sii²¹ Getsemaní joon Jesús
gajin'²in:
—Ní²duu' lo la 'ɨɨ²¹² níi³ii nifo'³oo júu³ tyʉ́²
lɨ'do.
37 Joon gajée¹mo Tʉ́³ coon'¹³ 'in gái¹ jóon¹
Zebedeo ngalíin² coon'¹³. Joon Jesús gatsá²
goon²¹ 'e fa'í³ lɨ́ɨ²i 'áai¹ joongɨ gajmaa¹a
cu'²-tsi 'ña'a 'áai¹.
38 Joon gajin'²in:
—'E fa'í³ 'e seen²na lo 'e lɨ'ɨ ijúun²moo.
Ján²duu' lo joon jmaa²aa' lí²ii' coon'¹³ jna.
39 Joon gangó¹o Jesús capi'³ nifugɨxʉ joon
gatyíi²a lɨ' ri'íi²in ni 'wó² gamɨɨ¹ɨ tyani Dios
jin'²in:
—Ñʉ'³, wa xʉ'ʉ lí² 'e jo móo³oo ilí²no pe
jo cwolí² jiin'¹³ la 'iin²¹² jna, cwolí² jiin'¹³ la
'iin²¹² 'nʉ-ʉ.
40 Joon ganga'²mo tún¹ fu lɨ néei¹ 'in gaai²¹
tsá² tya'a joon nateei'¹³ 'ido cwuu²¹mo.
Joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ Tʉ́³:
—¿Tɨ jo nilii¹i 'naa' 'e jo cwuu²¹naa'
coon'¹³ jna coon²¹ hora?
41 Jmaa²aa' lí²ii' joon faa²aa' júu³ tyʉ́² 'e
jo xuu'²¹naa' ja'cwoo²¹ 'in 'lɨɨi'³. 'E la ja'²mo
'ɨ¹-tsi tsá² jmáa¹a 'e tyʉ́² pe² ngʉ́¹ taain²¹² jo
cwo¹.
42 Gangó¹ Jesús tún¹ ngafee'¹³i Dios
jin'²in:
—Ñʉ'³, wana jo lí² 'e cuu'¹³u imóo³oo
wúu¹ no pe cwolí² jiin'¹³ la niga'ɨ¹-'o'o² 'nʉ.
43 Joon ganga'²mo tún¹ joon, joon na-
teei'¹³ 'ido cwuu²¹mo tún¹ tsʉ 'áai¹ jlɨɨ¹ɨ
unníi¹i.
44 Joon jo gatø'²gɨ 'ido gango¹o tún¹
ngafaa'¹²a júu³ tyʉ́² lɨ gatɨ́² 'nɨ¹ naa'¹³ do.
Gajin'²in la nigajin' do tún¹.

45 Joon ganga'^{2}mo tún^{1} lɨ tee'^{1}i 'in gaai^{21} tsá^{2} tya' do joon gajin'^{2}in:

—Cwocwuu^{21}mogɨ̈', cwo'ii'^{1}xʉ 'wó^{2}oo'. Tsʉ gatɨ́^{2} 'ii'^{21} ijaain'^{1} tsá^{2} 'in Ruui'^{21} Tsá^{2} ja'cwoo^{21}o 'in tsá^{2} røøi^{21} tsaa^{2}.

46 Raan^{21}naa' no, moo^{21}o' tsʉ no-o nijó^{1} 'in 'nɨ́ɨ̈i^{1} jna do.

Joon itøø^{2} tsá^{2} Jesús 'e sɨ'ñú^{1}mo

47 La jee^{212} faa'^{21}gɨ Jesús siin'^{13}in gatyía^{1} Judas, 'in lɨ́ɨ̈^{1}i tsá^{2} tya'a jee^{212} 'in dyatooin^{1} do, coon'^{13} tsá^{2} fúui^{1} lɨ̈ɨ^{1}. Joon 'in tsá^{2} do tyaan^{1}an ñí^{3} espadas tyaan^{1}an jon 'no'^{3} 'mó^{2} gatyalíin^{2} to^{2} gatyʉ'^{2} 'in tsá^{2} tyʉ'^{2} to^{2} untsá^{2} coon'^{13} 'in tsacøøi'^{13} tya' tsá^{2} Israel.

48 Joon Judas do, 'in i'nɨ́ɨ̈^{1}i Jesús, ni gasɨ́ɨ̈^{2}i júu^{3} coon'^{13} 'in tsá^{2} do xiiala li^{2} ijmáa^{1}a gajin'^{2}in:

—'In jun'^{3}uun caain^{21} ju'^{2} 'ii do. 'I-i 'in saan'^{13}naa'.

49 Joon gangatyéen^{1}in lɨ siin'^{12} Jesús joon gajin'^{2}in:

—¡'Aa^{212}mo'o, tɨfo'^{2} tyi'!

Joon gajun'^{2}un caain^{21} ju'^{2} 'ido.

50 Jesús gañii^{1}i:

—Ru'^{1}u', ¿'ee to^{2} ñí^{2}'i?

Joon tsifu joon gasan'^{2}mo 'in tsá^{2} do Jesús joon gatøø^{2}o 'ido sɨ'ñú^{1}mo.

51 Joon jaain^{21} jee^{212} 'in tsá^{2} tya'a do gasø'^{2}ø ñí^{3} tya'a joon gatyʉ'^{2}ʉ cataain^{212} loocwóo^{1}o jaain^{21} tsa'leei'^{13} tya' 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} nifu.

52 Pe Jesús gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Taan'^{1} ñí^{3} tyi'i tsi 'nʉ́^{1} tya'a. Tsʉ jileei'^{21} 'in jngaai'^{12} tsá^{2} coon'^{13} ñí^{3} coon'^{13} 'ñí^{3}-i jon ijúun^{2}in.

53 ¿Tɨ jo ñí^{2}'i, lí^{2}-i fuu^{212} jna Ñʉ'^{3}ʉʉ joon 'ii tsifu insii^{1}in setenta mil ángeles iun'øø^{1}i jna?

54 Pe wa'a lí^{2} la joon, ¿xiiala itsín^{1} jiin'^{13} la jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios, xiiala 'ná^{1} ilí^{2}?

55 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} fúui^{1} do:

—¿'Ee lɨ' ñilíin^{2}naa' saan'^{13}aan' 'no'^{3} 'mó^{2} coon'^{13} ñí^{3} itøø^{2}øø' jna lawa jaain^{21} 'uun^{21}? Tsʉ la coon^{21} jmɨɨ^{212} tyíin^{1}na inʉʉ cwo'^{1} fee'^{1} do 'e'^{3}ee 'naa' júu^{3} tyʉ́^{2} joon jo mo gaseen'^{21}naa' jna.

56 Pe la lo-o galɨ́^{2} 'e gatsín^{1} júu^{3} tya' Dios 'e gataan^{1}an ni mo'jí^{2} 'in tsá^{2} cwo^{1} júu^{3} tya' Dios la mo jéei^{1}.

Joon 'in tsá^{2} tya' Jesús do gacwiin^{1}o gatiu^{2}mo Jesús 'ña'a do.

Jesús nasiin'^{1}in tyani jileei'^{13} 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' tsá^{2} Israel

57 Joon 'in tsá^{2} fúui^{1} do 'in gasain'^{2} Jesús joon gangajaa^{212} ni'i 'ido tyani Caifás, 'i-i 'in nifu 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2}. Joon do-o nisɨcaain^{21} tsacøøi'^{13} coon'^{13} tɨfo'^{2} tya' ley.

58 Pe Tʉ́^{3} do gangaa'^{13}i cɨ́ɨn^{2}mo caluu do joon gatyee'^{13}i tya'i tyi^{1} lɨ si'^{2} 'nʉ́^{1} lɨ néei^{1} 'in tyʉ'^{2} to^{2} nifu do. Joon do-o gacwó^{2} Tʉ́^{3} caluu do coon'^{13} 'in 'ɨɨ'^{13} tya' 'in tsá^{2} tyʉ'^{2} to^{2} do. 'E 'iin^{212}in jøø^{2}ø xiiala itsangɨɨ^{1}i Jesús.

59 Joon 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} do coon'^{13} 'in tsacøøi'^{13} coon'^{13} jileei'^{21} 'in catyaai^{2}gɨ 'in tyʉ'^{2} to^{2}, 'in sii^{21} Junta Suprema, ga'noo'^{1}on 'ee tsaa^{2} ilijmáa^{1}a tya' Jesús, fiin'^{13} coon'^{13} júu^{3} tajuu^{21} joon ilí^{2} jnga'^{1}ni 'ido.

60 Pe jo 'ee tsaa^{2} tya' Jesús gatsaa'^{1}a jiin'^{13} coon^{21} joongɨ lɨɨlɨ́^{1} fúui^{1} tsá^{2} taai^{2} jmoo^{1}o júu^{3} tajuu^{21}. Pe mo ga'yá^{2} gatsín^{1} ga-roon^{1}on gái^{1} tajuui^{21},

61 'in gajin'^{2}in:

—Niganʉʉ^{21}ʉ'ʉ jin'^{2} 'in tsañʉʉ'^{1} no: “Jna-a lí^{2} fiin^{1}na 'e cwo'^{1} fee'^{1} tya' Dios no, joon jee^{212} 'nɨ^{1} jmɨɨ^{212} lí^{2} jmaa'^{13}aa tún^{1}.”

62 Joon 'in nifu 'in tyʉ'^{2} to^{2} jee^{212} untsá^{2} garoon^{1}on, joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—¿Tɨ jo ngɨɨ^{2}'ɨ coonti? ¿'Ee 'e tsaa^{2} jmoo^{1}o 'in tsá^{2} no tyi'i?

63 Pe Jesús-gɨ gajaan^{1}an tii^{2}. Joon 'in nifu 'in tyʉ'^{2} to^{2} jee^{212} untsá^{2} do gajin'^{2}in tún^{1} gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Tyani Dios, 'in jiin'^{1}, sii'^{13} jna'a, ¿tɨ 'nʉ-ʉ Cristo Jóon^{1} Dios?

64 Joon Jesús gañii^{1}i gajin'^{2}in:

—'Ii-gɨ jna jiin'^{13} la foo'^{21} 'nʉ. Joongɨ fuu^{212}uu 'naa' imoo^{2}oo' 'in Ruui'^{21} Tsá^{2} tyíin^{1}in lɨ' cwoo^{21}o Dios tsáa^{1}. Joon 'in Dios do lí^{2} jmáa^{1}a jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in. Imoo^{2}oo' 'in Ruui'^{21} Tsá^{2} do ijó^{1} jee^{212} jníi^{1} tya'cwii^{21}.

65 Joon Caifás do ga'gɨ́ɨ̈^{1}ɨ sɨɨn'^{13}ɨn joon gajin'^{2}in:

—'In tsañ~~uu~~'[1] lo nigafaa'[21]a 'e lawa Dios 'ii. Jo 'néi[1]-g~~i~~ tsá[2] 'in jmá[1] júu[3] røø[21]. Jileei'[21] 'naa' niganúu[13]~~uu~~' jilaa'[21] júu[3] gó[2] 'e gafaa'[21]a.

66 ¿Xiiag~~i~~ la '~~i~~[1]-'oo' 'naa'?

Joon 'in tsá[2] néei[1] do gajin'[2]in:

—'Ná[1] júun[2]mo 'ino 'wii'[13] tsaa[2] tya'a.

67 Joon ga'ñíi[1] 'in tsá[2] do ni[2] Jesús joong~~i~~ gajmee'[21]mo 'ido joong~~i~~ gajnáa[1]a ni[2] Jesús.

68 Joon gajin'[2]in 'in tsá[2] do:

—'Ñ~~u~~-~~u~~ l~~íi~~[1]u'u Cristo 'in gasiin[1] Dios, laa'[13] jmaa[2]'a júu[3], ¿'iin gatyuun[1]in 'n~~u~~?

Jo 'iin[212]in T~~u~~[3] jmáa[1]a júu[3] 'e cwii[1]in Jesús

69 Joon la jee[212] siin'[12] Jesús tyani 'in tsá[2] do T~~u~~[3]-g~~i~~ tyíin[1]in fu caluu tya'i tyi[1]. Joon jaain[21] 'yiia[212] 'in jmoo[1]o 'e gø'[2] Caifás do gangatyéen[1]in l~~i~~ tyíin[1] T~~u~~[3] joon gajin'[2] 'in tsam~~i~~[2] do:

—'N~~u~~ jon 'in ng~~i~~[1] coon'[13] Jesús 'in jó[2] Galilea.

70 Pe T~~u~~[3] do-g~~i~~ jo garøø[1]i tyani 'in tsá[2] fúui[1] néei[1] do, gajin'[2]in:

—Jo ñí[3]ii 'ee 'e foo'[21]'o no.

71 Joon gajeein'[21]g~~i~~x~~u~~ T~~u~~[3] l~~i~~ tyíin[1]in do joon gangó[1] tyan'g~~i~~x~~u~~ l~~i~~ tyí[3] 'oo[2] 'yá[2] l~~i~~ 'wooi[21] tsá[2]. Joon jaain[21]g~~i~~ 'in gangaa[1]i 'ii joon gas~~ii~~'[21]~~i~~ 'in téein[2] do:

—'In tsañ~~uu~~'[1] no ng~~ii~~[1]o 'ino jon coon'[13] Jesús tsá[2] Nazaret.

72 Joon xiia'[21]g~~i~~ tún[1] jo garøø[1]i T~~u~~[3] tún[1] ga'íi[1]i Dios gajin'[2]in:

—Jo cwii[1]na 'in tsañ~~uu~~'[1] no.

73 Joon x~~uu~~ l~~i~~'~~ii~~[212]x~~u~~ joon mo gangatyéen[1]in 'in néei[1] do l~~i~~ siin'[12] T~~u~~[3] joon gajin'[2]in:

—'E la ja'[2]mo, 'n~~u~~ l~~íi~~[1]u'u jaain[21] jee[212] 'ino ts~~u~~ no li[2] la faa'[21] 'ido-o foo'[21] 'n~~u~~.

74 Joon 'láa[2] T~~u~~[3] 'wii[212] ga'íi[1]i Dios jin'[2]in:

—Wa jo fo'[3]oo 'e la jai'[2] ijmee'[21]mo Dios jna, jo cwii[1]na 'in tsañ~~uu~~'[1] no.

Joon tsifu joon ga'oo[1]o jaain[21] tuuitsáa[2].

75 Joon gat~~i~~'[2]-tsi T~~u~~[3] jiin'[13] la nigajin'[2] Jesús gas~~ii~~'[21]~~i~~ 'ii mo gajin'[2]in: "La n~~u~~'g~~i~~ i'óo[1]o tuuitsáa[2], 'n~~i~~[1] naa'[13] nifaa'[13]'a 'e jo cwii[1]u'u jna." Joon mo gat~~i~~'[2]-tsi T~~u~~[3] 'e júu[3] do gacwo'~~íi~~[1]o fu jee[212] 'n~~u~~[1] joon gatyi'[2]o xuui[212]-tsi 'áai[1].

27

Gangajée[13]i tsá[2] Jesús tyani Pilato

1 Joon mo gajná[2] do joon gas~~íi~~[2]i røø[21] jileei'[21] 'in ty~~u~~'[2] to[2] tya' untsá[2] coon'[13] 'in tsacøø~~i~~'[13] tya' tsá[2] Israel xiiala ilijúuin[2] Jesús.

2 Joon gangajée[13]mo Jesús s~~i~~'ñúu[1]mo tyani Poncio Pilato 'in l~~íi~~[1]i to[2] gobernador.

Mo gajúuin[2] Judas

3 Joon mo galiñii[1]i Judas, 'in ga'n~~ii~~[1] Jesús, 'e nis~~ii~~[21]i tsá[2] røø[21] xiiala ijúuin[2] Jesús gajoo'[21]o-tsi 'áai[1] joon ngajoon'[13]o 'ido 'e dyadya[1] cuu[2] cwataa[21] tya' 'in tsá[2] 'in ty~~u~~'[2] to[2] tya' untsá[2] joong~~i~~ tya' 'in tsacøø~~i~~'[13] do.

4 Joon gajin'[2] Judas s~~ii~~'[21]~~i~~ 'in tsá[2] do:

—Jna-a niga'noo[212]oo tsaa[2] mo ga'n~~í~~[3]na jaain[21] tsañ~~uu~~'[1] 'in jo 'ee tsaa[2] tya'a sá[2].

'In tsá[2] do-g~~i~~ gañii[1]i:

—Jo 'ee cwáain[1] tyijna'a 'e joon 'e cwáain[1] jon 'e tyi'n~~u~~ 'woo'o joon.

5 Joon Judas coon[21] gadya'[2] goon[21] la no-o 'e cuu[2] do ni 'wó[2] in~~uu~~ cwo'[1] fee'[1] do. Joon gacwo'~~íi~~[1]o do joon nga'n~~uu~~[21]~~u~~ 'nii[212] luu[212]u 'ña'a, joon coon'[13] la joon gajngaa'[12]mo 'ña'a.

6 Joon 'in tsá[2] 'in ty~~u~~'[2] to[2] tya' untsá[2] do gataa'[13]i, gaunt~~ii~~'[1]i 'e cuu[2] do. Joon gajin'[2]in:

—Jo t~~ii~~[21]i taa'[13] jna' 'e cuu[2] lo tsi l~~i~~ taa'[13] cuu[2] tya' cwo'[1] ts~~u~~ cuu[2] gac~~ii~~n[1]in tya' ijúuin[2] tsá[2]-a no.

7 Joon tsifu joon gas~~ii~~[21]i 'in tsá[2] do røø[21] iló[2] coon'[13] sii'[13] 'wó[2] coon'[13] 'e cuu[2] do. 'E coon'[21] sii'[13] 'wó[2] do sii[21] 'Wó[2] tya' T~~i~~tu'[2]. Galó[1] 'e 'wó[2] ilisá[2] coon[21] lí[2] ái[1] tsá[2] jalíin[2] l~~i~~' xiia'[21] 'in júun[2]in fuu[21] do.

8 Ts~~u~~ 'wii'[13] joon sii[21] 'e 'wó[2] do ca jm~~ii~~[212] no, 'Wó[2] tya' Jm~~i~~[1].

9 Joon coon'[13] la joon gatsín[1] júu[3] tya' Jeremías, jaain[21] 'in gacwó[1] júu[3] tya' Dios la mo jéei[1] 'in gajin'[2]in: "Tsá[2] Israel gajin'[2] ic~~íi~~n[1]in 'in tsá[2] do dyadya[1] cuu[2] cwataa[21].

10 Joon coon'[13] 'e cuu[2] do galó[1] coon'[21] sii'[13] 'wó[2] tya' t~~i~~tu'[2] jíin'[13] la to[2] 'e nigaty~~u~~'[2] Ña'ñ~~u~~'[1]~~u~~'."

Jesús siin'[12]in tyani Pilato

11 Gajée[1]mo tsá[2] Jesús tyani 'in gobernador joon 'ido gaunng~~ii~~[1]~~i~~ 'ii:

—¿Tɨ 'nu̶-u̶ Røøi13 tya' tsá2 Israel?
Joon Jesús gajin'2in:
—Jiin'13 la nigafaa'13'a no, 'e joon 'e jo'1.
12 Joon mo ga'nɨ́ɨ1i 'in tyu̶'2 to2 tya' untsá2
coon'13 'in tsacøøi'13 do lɨ coon21 gajánˈ1
Jesús tii2.
13 Joon Pilato gajin'2in sɨɨ'21ɨ Jesús:
—¿Tɨ jo nuu2'un jilaa'21 'e gó2 faa'21 'ido
tyi'i?
14 Joon jo 'ee gañii1i Jesús coonti. 'Wii'13
joon ganga'goo21-tsi 'in gobernador do
'áai1.

Pilato tyu̶'2u̶ to2 ijúuin2 Jesús

15 Jiin'13 la tɨɨsi'2 mo gatɨ́2 jmɨɨ212 'e gatɨ́2 'in
gobernador do 'ná1 láa1i jaain21 tsá2 taai2
'nu̶ñí3 tya' 'in tsá2 néei1 'e fuu21 do.
16 Joon jee212 jmɨɨ212 joon 'yuui2 jaain21
tsá2 'nu̶ñí3 do 'in sii21 Barrabás. Tyú̶2-u̶
cwii1mo tsá2 'ii.
17 Joon la jee212 sɨcaain21 'in tsá2 do
gaunngɨɨ1ɨ Pilato 'in tsá2 do:
—¿'Iin-in 'iin212naa' ilaa212na tyii'? ¿Tɨ
'iin212naa' laa212na Barrabás sɨ Jesús 'in sii21
Cristo 'ee?
18 Tsu̶ galili'3o Pilato 'e 'wii'13 tsiiwúu1mo
'e gajaan'21 ni 'ido ja'cwoo21o.
19 La jee212 tyíin1 Pilato lɨ jmoo1o 'ii'21 do
gasiin21 tsamɨ́2 tya'a coon21 júu3 'e jin'2: "Jo
cɨɨin'13 'wo'2o 'áai1 'e cwáain1 tya' 'in tsá2
tyúi1 no tsu̶ lɨɨlɨ1 caain'21 'e gacɨ́3ɨɨ cwáain1
tya' 'ino coon21 'e canu̶u̶21."
20 Pe 'in tsá2 tyu̶'2 to2 tya' untsá2 coon'13 'in
tsacøøi'13 do gasɨɨ'21ɨ 'in tsá2 fúui1 'in téein2
do wa' ilí2 laa1i Barrabás joon ijúun2mo
Jesús. Joon gatɨɨ'2 júu3 tya'a 'e laa1i 'ii.
21 Joon gafeei'1 'in gobernador do túnˈ1 'in
tsá2 do joon gaunngɨɨ1ɨ:
—¿'Iin jee212 'in gái1 no 'in 'iin212naa' lá2i?
Joon gañii1i 'in tsá2 do:
—'Iin212moo'o lá2i Barrabás.
22 Joon gaunngɨɨ1ɨ Pilato túnˈ1:
—¿'Ee-gɨ ijmáa3aa tya' 'in Jesús no, 'in sii21
Cristo?
Jilee'21mo gañii1i joon:
—¡Cwotéen1in tsaa' crúu13 'ino!
23 Joon gañii1i Pilato túnˈ1:
—¿'Ee 'e gó2 'e nigajmaa1a 'ino tyii'?
Pe 'in tsá2 do xu̶joon ga'oo1o tá2 lɨ́ɨ1gɨ
gajin'2in:
—¡Cwotéen1in tsaa' crúu13 'ino!
24 Joon mo galili'3 Pilato 'e jo lí2 tɨɨ'2 júu3
tya'a pe lɨɨlɨ1 gato'2 'in tsá2 do mɨɨ'13 joon
gatyu̶'2 'in Pilato do to2 'e jó1 coon21 wúun1
sɨ'ó1 jmɨɨ21 joon garun'2un cwoo21o tyani 'in
tsá2 taai212 do joon gajin'2in:
—Jo tsaa2 tyiia ijúuin2 'in tsañu̶u̶'1 'in tyúi1
lo, tsaa2 tyi'naa' no.
25 Joon jileei'21 'in tsá2 do gañii1i:
—Tsaa2 tyijna'a coon'13 xuui212 tyioo'o
ijúin1 'ino.
26 Joon Pilato do galáa2mo Barrabás joon
gatyu̶'2u̶ to2 ipóo2i 'nii212 Jesús joon gajan'2
ni 'ido ja'cwoo21 'in tsatéen1in 'ido tsaa'
crúu13.
27 Mo ngayuui'13 joon gatǿ1ø 'láa2 Jesús
tsi inu̶u̶ lɨ néeˈ1i joon gauncaain21 jileei'21 'in
'láa2 taain2 do lɨ siin'12 Jesús.
28 Joon gatyii21 sɨɨn'3 'ido joon gapaa'21 ni
'ido coon21 'mɨ'2 yúu̶n2.
29 Joon gajmaa1a coon21 corona lɨ́1 tóon1
gaton'2on tyi2 'ido. Joon gacwo'1o 'ido
coon21 sɨɨ21 'e son'2 'ido coon'13 cwoo21o
tsáa1. Joon gasi'2i 'wojníi1i tyani 'ido joon
ungøø1 ni 'ido. Gajin'2in:
—¡Wóo2 cwoseein21 'in røøi13 tya' tsá2 Is-
rael!
30 Joon ga'ñíi1i ni 'ido. Joon coon'13 sɨɨ21 'e
san'2an do gapó2o 'in 'láa2 do tyíi1i.
31 Joon ngayuui'13 gaungøøi1 'in 'láa2 do
'ii joon gatyii21o 'e sɨɨn'3 yúu̶n2 do joon
gatyin'2in Jesús 'e sɨɨn'13ɨn do túnˈ1.

Mo táain2 Jesús tsaa'2 crúu13

32 Joon mo gangalíin2 itsatéen1in Jesús
tsaa' crúu13 joon gajiin'1in jaain21 tsañu̶u̶'1
lɨ ningalíin2 do. Joon 'in 'láa2 do gatyu̶'2u̶
to2 'in tsañu̶u̶'1 do sii21 Simón, jaain21 tsá2
Cirene, 'e cón2on crúu13 tya' Jesús.
33 Joon gatyalíin2 coon21 lɨ sii21 Gólgota,
'øøi'21-tsi tsá2 sii21, Cwoon'1 Po'3 Mootyi2
'Lɨɨ212.
34 Joon do gacwo'1o Jesús vino 'e sɨcaai'13
jmɨ'3 tsi'3 tya' joo'21. Joon mo gatii1i 'óo1o 'e
vino do sɨcaai'13 'e tyi'1 joon jo ga'un'2un.
35 Joon mo ngayuui'13 gatéen1in Jesús
tsaa' crúu13 gacoo1o 'in 'láa2 do mɨ'3 'iin inli'1

sɨɨn'3 Jesús. Joon coon'13 la joon gatsín1 júu3 tya' 'in gacwo1 júu3 tya' Dios la mo jéei1 mo gajin'2in: “Icóo1o sɨɨn'13ɨɨn, ijmáa1a jmai'2xʉ 'iin inli'1.”

36 Joon do-o gacwó2o 'aa1 ni 'ido.

37 Joon yʉ' tyíi1i gataan1an 'e tsaa2 tya' Jesús 'e jin'2: “'In no-o Jesús, Røøi13 tya' tsá2 Israel.”

38 Joon gatéein2 jon gái1 'uun21 jmai'2 coon21 crúu13 tya'a coon'13 Jesús, jaain21 lɨ cwoo21o Jesús tsáa1 joongɨ jaain21 lɨ' cwoo21o tooin212.

39 Joon 'in tsá2 'in la coon21 gangɨ́i1 la jee212 taain1 Jesús tsaa' crúu13 joon gajaan1 jøøi2 Jesús gajíi2in, gajø'2ø mootyíi1i

40 gajin'2in:

—'Ñʉ-ʉ, 'in fín1 cwo'1 fee'1 do joon jmaa'13'a jee212 'nɨ1 jmɨɨ212 tún1, laai212 'wo'o no. Wana Jóon1 Dios 'nʉ cwúui1 tsaa' crúu13 no.

41 La joon jon gaungøø1i 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2 coon'13 'in tɨfo'2 tya' ley coon'13 tsá2 fariseos coon'13 tsacøøi'13. Joon sɨ́ɨ2i la 'oo'21 'ii jin'2in:

42 —Gaun'láai2 'ino tsá2 xeei'21 pe jo lí2 láa1i 'ña'a. Wana la jai'2 'ii Røøi13 tya' tsá2 Israel cwoxáa1i tsaa' crúu13 no joon iun'goo2o' 'ii.

43 Tsaa'1-tsi 'in tsañʉʉ'1 no Dios jin'2in, né2du' wana 'iin212in Dios 'ii joon 'e láa1i 'ido 'ii tsʉ gajin'2in 'e Jóon1 Dios 'ii.

44 Joon ca 'in 'uun21 'in taan1in coon'13on do gajíi2in 'ii jon.

Mo gajúun2mo Jesús

45 Joon ga'ɨ́ɨ2 nʉʉ21 la caain21 juncwii21 mo gatɨ́2 tyiiañi'1 ca 'iin2 'nɨ1 ca'loo1.

46 Joon mo gatɨ́2 'e 'ii'21 joon ga'oo1o Jesús tá2 gajin'2in:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? ('E 'øøi'21-tsi tsá2 gajin'2in: Dios tyiia, Dios tyiia, ¿'ee lɨ'2ɨ nigatiu2mo'o jna?)

47 'Inlɨ́ɨi13 'in teein1 do ganúu2un joon gajin'2in:

—'In tsañʉʉ'1 no tø'1ø Elías 'in nigacwo1 júu3 tya' Dios la mo jéei1.

48 Joon tsifu joon jaain21 'in teein1 do gangó1 cwiin1 ngatyaan1 coon21 esponja joon gaun'lá2a esponja do coon'13 vino tiin'21 joon gauntyii1 nii212 sɨɨ21 joon saa'13a do 'e la mo cwo'1o Jesús i'un'2un 'e do.

49 Pe 'in catyaai2 do gajin'2in:

—Cwoján1du'; né1du' wa ijó1 Elías jalaa212 ni 'ino.

50 Joon Jesús ga'oo1o tún1 tá2 joon gajúun2mo mo ngayuui'13 jon.

51 Joon tsifu joon ga'gɨɨ1ɨ 'e 'mɨ'2 'í1i inʉʉ cwo'1 fee'1 do ca tɨ' yʉ' ca tɨ' 'wii212. Joongɨ gajøø'21 'wó2 joongɨ cuun212 gajlɨ'2.

52 Joon ganó2 'aan21 lɨ sɨ'aai212 'lɨɨ212 joon fúu1mo 'in najúin1 'in nigatsaa'1-tsi Dios gajiin'1in.

53 Joon mo ngayuui'13 gajiin'1in Jesús ga'wóo2mo 'in tsá2 do 'aan1 tya'a ngatáa1i 'e fuu21 nacwai'3 Jerusalén joon fúu1mo tsá2 gangaa1i 'ii.

54 Joon mo ganí2 fii212 'láa2 coon'13 'in 'láa2 catyaai2 do 'in 'aai1 Jesús xiiala gajøø'21 'wó2 joon jilaa'21 'e nigangó1 gafoo'1mo 'áai1 joon gajin'2in:

—'E la ja'2mo Jóon1 Dios 'in tsañʉʉ'1 no.

55 Do-o teein1 tsamɨ́2 fúui1 wíin2gɨxʉ jøø2ø. Nigangɨ1 'in tsamɨ́2 do coon'13 Jesús fu Galilea joon nigaunjíi2in Jesús.

56 Joon jee212 do sin'2 María Magdalena coon'13 María sáa3 Jacobo coon'13 José. Sin'2mo jon in sáa3 jóon1 Zebedeo do.

Teen1mo tsá2 ga'áa2mo Jesús

57-58 Capii'3 teein1gɨ jmɨɨ212 joon mo gangó1 jaain21 tsá2 sá2 cuu2 seein21 fuu21 Arimatea 'in sii21 Sé3. Gango1 'ido tyani Pilato, ngamɨɨ1ɨ cuerpo tya' Jesús. 'Ii jaain21 tsá2 'in tsaa'1-tsi Jesús.

59 Joon gaxíia2 cuerpo tya' Jesús joon gacɨɨn'13in coon21 'mɨ'2 taa21 'e tyʉ́2.

60 'In Sé3 do natyʉ'2 to2 'e nalɨ́1 coon21 'aan1 tya'a tsaa' xá1 'e tsa'ii21 mi júun2in pe gatan'2mo Sé3 Jesús tsi 'aan1 'mɨ́ɨ2 do. Joon2 mo ngayuui'13 gataan'1in Jesús do joon gajnii2o 'oo21 too21 'aan1 do coon'13 coon21 cuun212 fee'1 'áai1. Joon gangaa'13mo mo ngayuui'13 do.

61 Pe do-o née1i María Magdalena coon'13 'in María jaain21gɨ do co' do.

Ngalíin2 'láa2 nga'aa2a 'aan1 tya' Jesús

62 Mo ngayuui'13 jmɨɨ212 'e gatyaa1 tsá2
tyʉ́2 tya' 'e gatɨ́2 jmɨɨ212 do 'in tsá2 'in tyʉ'2
to2 tya' untsá2 coon'13 'in tsá2 fariseos do
ngalíin2 ngafee'13i Pilato
63 gajin'2in:
—Tsaa'to2 tyi', tɨɨ'12-tsii'i la gajin'2 'in
tajuui21 do la mo jiin'1gɨ ijiin'1in mi tɨ́2 'nɨ1
jmɨɨ212 'e gajúun2in.
64 Tsʉ 'wii'13 joon siin1u'un 'láa2 tsa'áa2
'aan1 do ca mi tsín1 'nɨ1 jmɨɨ212 tsɨ 'neei'2
tsalíin2 tsá2 tya'a tsatyíi1 ni 'ido la 'woo1
joon la joon ilí2 jin'2in 'e gajiin'1 'ido jee212
'lɨɨ212. Tsʉ la joon 'e ilifee'1gɨ 'e tajuu21i lagɨ
mo 'wiin212 do.
65 Joon Pilato do gajin'2in sɨɨ'21ɨ 'in tsá2 do:
—Cwolíin2naa' coon'13 'láa2 joon
cwoun'øø'1naa' 'aan1 do jiin'13 la cwéei1.
66 Joon ngalíin2mo jon lɨ roon1on 'aan1
do. Joon gajníi1i tyʉ́2 'e 'oo21 too21 'aan1
do. Gataan1an sello tya' cuun212 'e sɨjnɨɨ1 do
joon gajaan1an 'láa2 i'áa1a 'aan1 do.

28

Mo gajiin'1 Jesús

1 Joon mo gangɨ́1i jmɨɨ212 'ii'21 'woo'21 tya'
'in tsá2 do, mo tɨ li jná2 domingo, 'in María
Magdalena coon'13 'in María catyaai2 do
ngalíin2 ngajøø2 lɨ roon1on 'e 'aan1 do.
2 Joon gajøø'21 'wó2 'áai1. Joon jaain21
ángel tya' Ña'ñʉ'1ʉ' gajgáa1i fu ñʉ'fú2 joon
gajiin1in 'e cuun212 do 'e sɨjnɨ1 'oo21 too21
'aan1 do. Joon gacwó1o ni cuun212 do.
3 Jɨɨ'1i 'áai1 la jɨɨ'1 jɨ́2 cwaain'ñá3. Joon
sɨɨn'13ɨn taa21 la taa21 'moo21.
4 Joon mo ganí2 'in 'láa2 do lo gafoo'1i
joongɨ gajlée1i 'áai1 joon gacɨɨ'13i lawa'a
'lɨɨ212mo coonti.
5 Joon 'in ángel do gajin'2in sɨɨ'21ɨ 'in tsamɨ́2
do:
—Jo foo'13naa'. Ñí2oo 'e 'naa'21naa' Jesús
'in gateen1in tsá2 tsaa' crúu13.
6 Pe jo 'yuui2gɨ lo, nigajiin'1o jiin'13 la
nigajin'2in. Ñilíin2naa', jøø2duu' lɨ ga'í2.
7 Cwoliin1naa' la jmoono cwojmaa2aa'
tsá2 tya'a júu3 'e nigajiin'1o 'ido. Joon itsáa1a
'ido nifugɨ lagɨ 'ii fu Galilea. Joon do-o
iníi2in. Jiin'13 joon 'e 'ná1 fuu212uu 'naa'.
8 Joon ngalíin1mo 'in tsamɨ́2 do la jmoono,
'goo'21 'áai1 joongɨ jløø'3i. Ngaliin1 cwiin1in
ngajmaa1a júu3 tsá2 tya' Jesús.
9 Joon la jee212 taa2i fu1 'in tsamɨ́2 do
gajnéi1 Jesús lɨ ngaliin1 joon gafee'1i 'ido
'ii. Joon gangatyéen1in lɨ siin'12 Jesús joon
gasoon'1on tɨɨ2 Jesús gaun'goo21o 'áai1.
10 Joon gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'ii:
—Jo foo'13naa', cwojmáa2aa' tsaruu'21na
júu3 'e 'ná1 tsalíin2 Galilea joon do-o iníi2in
jna.

Gatyaa1 'láa2 júu3 xiiala nigalɨ́2

11 La jee212 ngaliin1 'in tsamɨ́2 do joon
'in 'láa2 'in 'oo1 'aan1 tya' Jesús ngalíin2in
jaain21 gáa1i ngajmaa'13a 'in tyʉ'2 to2 untsá2
júu3 jilaa'2 'e nigalɨ́2.
12 Joon 'in tyʉ'2 to2 do-gɨ ngalíin2
ngafee'13i tsacøøi'13 isíin1in røø21. Joon
gacwo'2-o 'in 'láa2 do cuu2 'áai1
13 joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ 'in 'láa2 do:
—'Naa' foo2oo': "'E tsá2 tya' Jesús gan-
gatyíi1i cuerpo tya' Jesús la 'woo1 la jee212
nigacwuu2taa'a."
14 Joon wa mi liñi1 gobernador 'e
nigacwuu2moo', jna'oo'o tyaa21a'a júu3
coon'13on tsʉ joon jo jngaa'12i 'naa'.
15 Joon 'in 'láa2 do ga'ii'21mo 'e cuu2
gacwo1 'in tyʉ'2 to2 do joon ngaliin1mo joon
gajmaa1a jiin'13 la júu3 gasɨ́ɨ2i coon'13 'in
tyʉ'2 to2 do. Joon 'in tsá2 Israel ca jmɨɨ212 no
jo'1o lɨ́ɨ2i jiin'13 la júu3 tajuu21 gatyá1 'láa2 do.

Gasiin1in Jesús tsá2 tya'a wa tsalíin2 tsacwo1 júu3 tyʉ́2 tya'a la 'ui juncwii21

16 Joon 'in dyajaain21 tsá2 tya' Jesús
ngalíin2 fu Galilea fu yuui'13 moo'21 jiin'13 la
nigajin'2 Jesús.
17 Joon mo gangaai1 Jesús gaun'goo21o
'ido 'áai1. Pe 'inlɨ́ɨi13 gacu'2xʉ-tsi lɨ́ɨ2i jon'on
ñí2 tɨ 'i 'ino.
18 Joon gangatyéen1in Jesús lɨ téein2 tsá2
tya'a joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ 'ido:
—Nigacwo'1o Dios jna jilaa'21 'ii'21 'e
sá2 ñʉ'fú2 coon'13 'ii'21 'e sá2 ni cwoo'13
juncwii21.
19 Tsʉ 'wii'13 joon cwolíin2naa' la 'ui
juncwii21 cwo'ne'2naa' tsá2 'e líin2 tsá2 tyiia.
Cwosáa1naa' 'ido jmɨɨ21 coon'13 'e sii21 Ñʉ'1ʉ'

joongɨ coon'^{13} 'e sii^{21} Jóon^{1}on joongɨ coon'^{13}
'e sii^{21} 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios.
20 Joon 'ee^{2}ee' 'ido 'e jmaa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉ ji-
laa'^{21} to^{2} 'e nigatyʉ'^{1}ʉʉ 'naa'. Joon niñii^{21}oo'
'e ngɨ́ɨ^{3} jna coon'^{13} 'naa' la coon^{21} jmɨɨ^{212} ca
mi tyéi^{1} juncwii^{21}. Amén.

Júu³ tyʉ́² 'e gajmaa¹a San Marcos

Cwoo¹o Wó³ saai²¹ tsá² jmɨɨ²¹ júu³ tyʉ́² lɨ jo 'in tsá² seein²¹

1 La lo ga'láa² 'wii²¹² júu³ tyʉ́² tya' Jesu-
cristo, Jóon¹ Dios 'ii.
2 La lɨ́² 'e gajin'² Isaías, 'ii jaain²¹ tsá² 'in
gafaa'²¹ júu³ tya' Dios calɨɨ lɨɨlɨ¹:
Dios sii¹in jaain²¹ tsá² 'in tyan¹ júu³ tya'a.
'Ii tsáa¹ jéei¹gɨ lagɨ 'nʉ.
'Ii tsajmaa¹ júu³ xiiala tya¹ tsá² tyʉ́² tya'a mi
ñi'²'i.
3 Tá² ni'oo¹o jaain²¹ tsá² coon²¹ lɨ jo 'in tsá²
seein²¹. Jin'²in:
"Nʉʉ²duu' nijó² Cristo. 'Ná¹-a tyaa²¹aa'
tyʉ́² tyii'. Tsáa²mo-'oo' 'e tyú¹-moo'",
jin'²in.
4 La joon mo gajó² Wó³ saai²¹ tsá² jmɨɨ²¹ lɨ
jo 'in tsá² seein²¹ gajin'²in:
—'Ná¹-a unsɨɨ²naa' 'e 'ɨ¹-'oo' joongɨ 'ná¹
saa¹naa' jmɨɨ²¹. Joon 'íin²mo Dios tsaa² tyii'.
5 Jileei'²¹ tsá² 'in néei¹ coon²¹ lɨ sii²¹ Judea
joongɨ 'in néei¹ fuu²¹ Jerusalén tsalíin²
tsanʉʉ²¹ júu³ tya' Wó³ do. Joon la 'ɨɨ²¹²
jmoo¹o 'in tsá² do tyañii²¹ tya'a tyani
Dios gasaa¹mo Wó³ 'ii jmɨɨ²¹ tɨ' jmɨɨ²¹ cwo²
Jordán.
6 Sɨɨn'³ Wó³ lɨ́¹ coon'¹³ jñʉ́² camello. 'E
'ñʉʉ¹ tu'²gɨ lɨ́¹ coon'¹³ loo²¹. Joon 'e gø'²ø
jmai'² sɨnii'²¹ coon'¹³ to'² sá² moo'²¹.
7 Feei'²¹ Wó³ tsá² júu³ tyʉ́² joon gajin'²in:
—Mi yuui'¹³ jna joon 'injó¹ jaain²¹ tsá²
feei'¹. 'Ii feei'¹gɨ lagɨ jna jiin'¹³ jo tɨ́ɨ²na
juu'¹³na wojníi³ii sɨɨ'³ɨɨ loo²¹ tsi mɨ́ɨ¹ɨ.
8 Jna-a saa²¹na 'naa' jiin'¹³ coon'¹³ jmɨɨ²¹
pe 'ii-gɨ nicwo'²o 'naa' 'in Espíritu Tyʉ́² tya'
Dios 'e ngɨ¹ coon'¹³ 'naa'.

Wó³ saa¹i Jesús jmɨɨ²¹

9 Jiin'¹³ jee²¹² jmɨɨ²¹² joon cwa'ɨ́ɨ¹ Jesús
fuu²¹ Nazaret náa¹ lɨ sii²¹ Galilea. Joon
gasaa¹mo Wó³ Jesús jmɨɨ²¹ tsi jmɨɨ²¹ cwo²
Jordán.
10 Mo gacwa'ɨ́ɨ¹ Jesús tsi jmɨɨ²¹ do joon
ganii²¹ nó¹ 'oo² ñʉ'fú². Joon nii²¹ 'in
Espíritu Tyʉ́² tya' Dios lɨ́ɨi¹ maa²¹² jgaa¹i fu
lɨ siin'¹²in. Joongɨ gajaan¹an fu yʉ' tyíi¹i.
11 Joon ganúu²un coon²¹ júu³ jó² fu ñʉ'fú²
jin'²:
—Yʉʉn²¹ tyiia-oo 'nʉ 'in 'nee¹na. 'Áai¹ lɨ́¹
jløø'³na 'wii'¹³ 'nʉ.

Tyaan¹ Satanás cwáain¹ 'ee lɨ́ɨi¹ Jesús

12 Tsifu joon gangajéei¹ 'in Espíritu Tyʉ́²
tya' Dios Jesús fu coon²¹ lɨ jo 'in tsá²
seein²¹gɨ.
13 Joon do-o gateen¹in Jesús ca tséin¹
tunló¹ jmɨɨ²¹² jee²¹² joo'²¹ nuu²¹. Joon Sa-
tanás gacón²on cwáain¹ xiiala lɨ́ɨi¹ Jesús.
Mi yuui'¹³ joon gatyalíin² ángeles tya' Dios
gaunjíi²mo Jesús.

'Láa² Jesús 'wii²¹² to² tya'a coon²¹ lɨ sii²¹ Galilea

14 Mo lɨcɨɨin²¹ 'e ga'í² Wó³ 'nʉñí³ joon
gangóo¹o Jesús coon²¹ lɨ sii²¹ Galilea.
Cwoo¹o Jesús júu³ tyʉ́² tya' Dios.
15 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ tsá²:
—Gatyii²¹a, gatɨ́² 'ii'²¹. Xʉʉ 'ná¹gɨ 'e tɨ́²
jiin²¹ wa'a tyʉ'² Dios to² tsá². Unsɨ́ɨ²naa' 'e
'ɨ¹-'oo' joon la ja'²mo 'ɨ¹-'oo' 'e júu³ tya' xiiala
'itiin'¹³ tsá² —jin'² Jesús.

Tøø'²¹ Jesús tyʉʉin² tsá² 'in saain'²¹ joo'²¹ taai² jmɨɨ²¹

16 Ngoo²¹o Jesús tɨ'¹ tyíia¹ Galilea mo
ganíi²in Simón coon'¹³ ruu'²¹i sii²¹ Dɨ́ɨ³ 'in
saain'²¹ joo'²¹ taai² jmɨɨ²¹ do. Taain²¹² to²
pii²¹ 'mó¹ tsi jmɨɨ²¹.
17 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'ido:
—Ñilíin²duu' coon'¹³ jna. Joon ijmée¹na
'naa' tsá² 'in jée¹i tsá² 'e licwii¹in Dios.
18 Tsifu joon gatʉʉ²¹ʉ 'mó¹ tya'a joon gan-
galiin¹mo coon'¹³ Jesús.
19 Joon xʉ ngoo²¹gɨ Jesús mo ganíi²in Ja-
cobo coon'¹³ ruu'²¹i Wó³ jóon¹ Zebedeo.
Táa¹i tsi coon²¹ barco 'mii¹ 'nʉʉ³ tya'a.
20 Joon gatø'¹ Jesús 'ii. Do-o gatiui²¹
jmii²¹. Do-o gajaan¹ Zebedeo coon'¹³
tsa'leei'¹³ tya'a. Joon Jacobo coon'¹³ Wó³
ngalíin²mo coon'¹³ Jesús.

Jaain²¹ tsá² 'in 'yui 'in 'lɨɨi'³ alma tya'a

21 Tyaliin¹ Jesús coon'¹³ 'in ngɨ¹ coon'¹³on
coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Capernaum. Joon mo

gatɨ́^{2} jmɨɨ^{212} 'e 'ii'^{2} 'woo'^{21} tsá^{2} Israel ga'í^{2}
Jesús 'e cwo'^{1} sinagoga do. Joon ga'láa^{2}
'wii^{212} 'e'^{2}e tsá^{2} júu^{3} tyʉ́^{2}.

22 Lɨ́ɨ^{1} tsa'goo^{21}-tsi tsá^{2} jilaa'^{21} 'e jin'^{2} Jesús
tsʉ 'wii'^{13} ga'e'^{2}e Jesús tsá^{2} lawa jaain^{21} tsá^{2}
feei'^{1} jon'on la lɨ́ɨi^{1} 'in tɨfo'^{2} tya' ley tya'
Moisés.

23 Joon tsi inʉʉ cwo'^{1} do 'yui jaain^{21} tsá^{2}
'in 'yui 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'a. Joon gafaa'^{21} 'in
tsá^{2} do cwáain^{1} tya' 'in 'lɨɨi'^{3} do joon gajin'^{2}in
sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

24 —¿'Ee lɨ 'u'^{2}'u jee^{212} jna'a Jesús tsá^{2}
Nazaret? ¿Tɨ gañi'^{1}'i 'e untyee^{1}u'u jna'a?
Cwii^{1}moo 'nʉ. Jóon^{1} Dios 'nʉ. 'In tyú^{1}mo 'nʉ
—gajin'^{2} 'in tsá^{2} do cwáain^{1} tya' 'in 'lɨɨi'^{3} 'yui
alma tya'a.

25 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in 'lɨɨi'^{3} 'yui
alma tya' 'ido:

—Jo too'^{21} mɨ́ɨ'^{13}. Tiui^{2} 'in tsañʉʉ'^{1} no.

26 Joon 'in 'lɨɨi'^{3} do gajmaa^{1}a cɨi'^{1} 'in
tsañʉʉ'^{1} do. Joon mi yuui'^{13} ga'oo^{1}o joon
gacwa'ɨ́ɨ^{1}ɨ 'in 'lɨɨi'^{3} 'yui alma tya' 'ido.

27 Jilee'^{21}mo ganga'goo^{21}-tsi lɨɨlɨ^{1}. Joon
gaunngɨɨ^{1}ɨ la 'oo'^{3} ruu'^{21}i:

—¿'Ee-gɨ lo no? ¿'Ee-gɨ júu^{3} 'múui^{2} lo no?
¿'Iin-gɨ 'in tsañʉʉ'^{1} lo? Tyʉ'^{2} to^{2} ca jileei'^{21},
ca 'in 'lɨɨi'^{3} taai^{2} alma tya' tsá^{2} nʉʉ'^{12}ʉ to^{2}
tyʉ'^{2} 'ino.

28 Jmoono-o galicwii^{1}in tsá^{2} seein^{21} la
caain^{21} Galilea Jesús.

Un'láai^{2} Jesús 'yiiaunsáa^{3} Simón

29 Ga'woo^{21}i Jesús 'e cwo'^{1} sinagoga do
joon ngalíin^{1} fu tya' Simón coon'^{13} ruu'^{21}i
Dɨ́ɨ^{3}. Ngoo^{21}o Jacobo coon'^{13} Wó^{3} coon'^{13}on.

30 'Yiiaunsáa^{3} Simón do raan^{21}mo lɨ́ɨ^{1}i
tsaa^{212} tyíi^{2}. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} Jesús:

—Tsaa'^{12}a 'ino.

31 Joon gangatyéen^{1}in Jesús lɨ raain^{1} 'in
tsatsaa'^{13} do. Joon gason'^{1}on cwoo^{21}o 'ido.
Joon mo saa'^{12}a cwoo^{21}o, tsifu joon gajaan^{1}
'e lɨ́ɨ^{1}i 'ido. Joon garóon^{2}on 'ido joon gac-
woo^{1}o 'e dø'^{1}ø 'ido.

Un'láai^{2} Jesús fúui^{1} tsatsaa'^{13}

32 Mo galɨcɨɨin^{21}gɨ joon mo gayoin'^{2} ñi'^{1}
joongɨ mi canʉʉ^{21}xʉ joon gajajéei^{13} tsá^{2}
jileei'^{21} tsatsaa'^{13} lɨ siin'^{12} Jesús. Joongɨ
jajéei^{1} tsá^{2} jileei'^{21} 'in taai^{2} 'in 'lɨɨi'^{3} alma
tya'a.

33 La tøøi^{2} fuu^{21} gangatyéein^{1} 'ooca'nʉ́^{1} lɨ
tyíin^{1} Jesús.

34 Fúu^{1}mo 'in gaun'láai^{2} Jesús. 'Láai^{2} nii^{2}
jmoowúu^{1} lɨ́ɨi^{1} 'in tsá^{2} do. Joongɨ fúu^{1}mo 'in
'lɨɨi'^{3} ga'woo^{1}i Jesús alma tya' tsá^{2}. Pe Jesús
do jo gacwoo^{1}o faa'^{21} 'in 'lɨɨi'^{3} do tsʉ ñi^{1} 'ido
'iin 'i.

Jesús cwoo^{1}o júu^{3} tyʉ́^{2} lɨ sii^{21} Galilea

35 Coon^{21} jmɨɨ^{212} jéei^{1}, nʉʉ^{21}mogɨ jiin'^{13}
jo røø^{2}mo jnáa^{1}gɨ garóon^{2} Jesús. Joongɨ
gacwa'ɨ́ɨ^{1}ɨ 'e fuu^{21} do. Ngoo^{21}o tɨ' fuu^{21} lɨ jo
'in tsá^{2} seein^{21}gɨ. Ngafee'^{13}i Dios.

36 Simón coon'^{13} 'in catyaai^{2}gɨ gangalíin^{2}
nga'nee'^{13}i Jesús.

37 Joon mo gatsee'^{21}i 'ido joon gajin'^{2}in:

—Jilee'^{21}mo 'néei'^{2} 'nʉ.

38 Pe 'ii-gɨ gañii^{1}i:

—Moo^{21}o' lɨ caain^{21} fuu^{21} lɨ' tyan'^{1}. Joongɨ
do-o jon 'ná^{1} cwóo^{3}oo júu^{3} tyʉ́^{2} tsʉ 'wii'^{13}
joon 'e gajúu^{3}uu —jin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2}
do.

39 Joon la joon gacwo^{1} Jesús júu^{3} tyʉ́^{2} tya'
Dios la caain^{21} lɨ tyʉ'^{2} to^{2} Galilea. Tsi inʉʉ
cwo'^{1} tya' tsá^{2} Israel gacwoo^{1}o júu^{3} tyʉ́^{2}.
Joongɨ ga'woo^{21}i jileei'^{21} 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'
tsá^{2}.

Un'láai^{2} Jesús jaain^{21} 'in lɨ́ɨi^{1} jgoo'^{21}

40 Gangatyéein^{1} jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} 'in ni-
jgøøi'^{21} lɨ siin'^{12} Jesús. Gajuu'^{21}i 'wojníi^{1}i
tyani Jesús joon gajin'^{2}in:

—Lí^{2}o'o un'láa^{2}mo'o jna wana 'iin^{212}u'un.

41 Joon galifee'^{1}mo-tsi Jesús 'wii^{212} tya'a.
Joon ganii'^{13}o cwoo^{21}o gasʉʉ^{21} tya'a. Joon
gajin'^{2}o:

—'Iin^{212}moo 'láa^{2}mo'o. Cwo'láa^{2}modu'u.

42 Mo gajin'^{2}in 'elo joon tsifu gajeen'^{21}mo
'e jngøø'^{1}i. Joon ga'láa^{2}mo coonti.

43 Tsifu ga'ɨ́ɨ^{2} Jesús júu^{3} pe lɨ^{1} ga'ɨ́ɨ^{2} júu^{3}.
Joon gajin'^{2}in:

44 —Jo 'in fu'^{3}'u coonti jiin'^{13} jaain^{21} pe
cwoo'^{3}mo'o; cwo'eei'^{13}du'u untsá^{2} 'woo'^{2}'o
'e ga'láa^{2}mo'o. Joon cwo'^{2}'o Dios la gatyʉ'^{2}
Moisés to^{2} wii'^{13} 'e galityú^{1}mo'o.

45 Pe tsifu joon ngai'^{2} 'in tsañʉʉ'^{1} do
ga'láa^{2} 'wii^{212} jmo'^{2}o tsá^{2} júu^{3} 'ee galɨ́^{2}.
'Wii'^{13} joon Jesús jo lí^{2}gɨ 'ii^{21} jiin'^{13} coon^{21}

fuu^{21} la jøø^{2} tsá^{2}. Ngɨɨ^{21}o la caain^{21} caluu lɨ jo 'in tsá^{2} seein^{21}. Pe la caan^{21}mo jalíin^{2} tsá^{2} 'iin^{212}in jøøi^{2} 'ii.

2

Jesús un'láai^{2} jaain^{21} tsá^{2} 'waa'^{21} cwoo^{21}o tɨɨ^{2}ɨ

1-2 Ningóo^{13}xʉ tún^{2} mo ga'í^{2} Jesús fuu^{21} Capernaum. Joon mo galiñii^{1} tsá^{2} tyíin^{1}in coon^{21} inʉʉ galicaain^{21} tsá^{2} fúui^{1} lɨɨlɨ^{1}. Gacuui'^{1} tsá^{2} jiin'^{13} jo 'í^{2}gɨ inʉʉ. Jo 'í^{2}gɨ tsá^{2} 'ooca'nʉ́^{1}. Joon Jesús gacwoo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios.

3 La 'ɨɨ^{212} joon tyaliin^{1}in tyúuin^{2} tsañʉʉ'^{1}. Jée^{1}i jaain^{21} tsá^{2} sɨtsʉʉ'^{13}. Jo lí^{2}gɨ nii'^{12}i cwoo^{21}o tɨɨ^{2}ɨ.

4 Pe jo lí^{2} tyaliin^{1} ca tɨ lɨ siin'^{12} Jesús 'wii'^{13} fúui^{1} lɨɨlɨ^{1} tsá^{2} taai^{2} inʉʉ do. Joon ganáa^{1} coon^{21} too^{21} lɨ 'yʉ' 'nʉ́^{1}. Náa^{1}a 'yʉ' lɨ tyíin^{1} Jesús. Joon lɨ ganáa^{1} do-o, joon gaxiia^{21} 'in tsatsaa'^{13} do tsíin^{2} ni tyi^{1}.

5 Mo ganí^{2} Jesús 'e jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}i 'in tsá^{2} tyúuin^{2} do. Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsatsaa'^{13} do:

—Yʉʉn^{21} tyiia, 'íin^{13}moo tsaa^{2} tyi'i.

6 Pe 'inlɨ́ɨi^{13} tɨfo'^{2} tya' ley 'in néei^{1} do ga'ɨ^{1}-tsi:

7 "¿'Ee lɨ 'e faa'^{21} 'in tsañʉʉ'^{1} lo la no? Júu^{3} 'laa'^{21} tya' Dios faa'^{21} 'ino. Jiin'^{13} jaain^{21} jo lí^{2} 'íin^{2} tsaa^{2} tya' tsá^{2}. Jiin'^{13} 'ña'a Dios lí^{2} 'íin^{2} tsaa^{2} tya' tsá^{2}".

8 Ñi^{1} Jesús 'ee 'ɨ^{1}-tsi 'in tɨfo'^{2} joon gajin'^{2}in:

—¿'Ee lɨ 'ɨ^{1}-'oo' la no?

9 ¿Noo 'e jo taai^{21}gɨ fuu^{212}uu 'in tsatsaa'^{13} no: "'Íin^{13}moo tsaa^{2} tyi'i", sɨ fuu^{212}uu 'ee; "Ráan^{2}un no, saa'^{13} tyi^{1} raan^{1}un ni no joon ngɨ^{2} no"?

10 Pe joon cwolini^{2}ii' 'e jna-a 'in Ruu'^{21}na Tsá^{2} mo taan^{1}na fu juncwii^{21} lii'^{21}oo 'íi^{13}na tsaa^{2} tya' tsá^{2}. Ñíi^{2}duu' 'elo —jin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ tɨfo'^{2} do.

Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsatsaa'^{13} do:

11 —'Nʉ-ʉ fuu^{212}uu, ráan^{2}un no, saa'^{13} tyi^{1} raan'un no, joon cweei'^{2} fu tyi'i.

12 Tsifu joon 'in tsatsaa'^{13} garóon^{2}on 'a lɨ raain^{1} do. Joon saa'^{12}a tyi^{1} tya'a do joon gacwo'ɨ́ɨ^{1}ɨ la jøø^{2} jileei'^{21} 'in taai^{2} do. 'Wii'^{13} joon jilee'^{21}mo ganga'goo^{21}-tsi. Joon gacwo'^{1}o 'maai'^{13} Dios joon gajin'^{2}in:

—Jiin'^{13} coon^{21} 'naa'^{13} jo mo nee^{21}e' 'e la no.

Tø'^{1} Jesús Leví

13 Mi la cɨɨin^{21} tún^{1} ngóo^{1} Jesús tɨ' tyíia^{1} do. Joon jileei'^{21} tsá^{2} ngalíin^{2} lɨ siin'^{12}in. 'E'^{2}e Jesús 'ido.

14 La 'ɨɨ^{212} mo ngɨɨ^{1} Jesús do ganíi^{2}in Leví jóon^{1} Alfeo. Leví do coon^{21} 'laa'^{13} lɨ cɨ^{1} tsá^{2} 'laa'^{13}. Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Moo^{21}o' coon'^{13} jna.

Joon garóon^{2} Leví fu lɨ tyíin^{1}in joon ngoo^{21}o coon'^{13}on. Joon lɨ́ɨ^{1} fúui^{1} 'in coon^{21} 'laa'^{13} coon'^{13} 'in 'oo^{2} tsaa^{2} ngaliin^{1} coon'^{13}on.

15 Joon gatø'^{1} Leví Jesús ngaa'^{12}in coon'^{13} 'ido fu tya'a. Joon fúu^{1}mo 'in cón^{2} 'laa'^{13} coon'^{13} 'in 'oo^{2} tsaa^{2} tyaliin^{1} lɨ néei^{1} Jesús. Caa^{21}mo néei^{1} coon'^{13} Jesús joon coon'^{13} tsá^{2} tya'a.

16 Ganí^{2} tɨfo'^{2} tya' ley coon'^{13} tsá^{2} coon^{21} poo^{212} sii^{21} fariseos 'e néei^{1} gø'^{2}ø 'uun'^{21}un jilee'^{21}mo coon'^{13} Jesús. Joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} ngɨ^{1} coon'^{13} Jesús do:

—¿'Ee lɨ' tyíin^{1} tɨfo'^{2} tyii' gø'^{2}ø 'uun'^{21}un coon'^{13} 'in cón^{2} 'laa'^{13} coon'^{13} 'in 'oo^{2} tsaa^{2} tyi^{1}?

17 Mo ganúu^{2}un Jesús 'elo joon gajin'^{2}in:

—Jileei'^{21} 'in tyúi^{1} jo 'neei^{1} tɨmɨ́^{1} tya' 'i. Pe jileei'^{21} 'in tsaa'^{13} 'ii 'neei^{1} tɨmɨ́^{1} tya'a. Jo goo^{212} jna wa'a tø'^{3}øø 'in tyúi^{1}, gagoo^{212}oo wa'a tø'^{3}øø 'in 'oo^{2} tsaa^{2} —jin'^{2} Jesús.

Unngɨɨ^{1}ɨ tsá^{2} Jesús cwáain^{1} tya' 'e gø'^{2} tsá^{2} tyiiañi'^{1}

18 Mo lɨ́ɨi^{13} gajmaa^{1}a tsá^{2} tya' Wó^{3} taa'^{21}a tyani Dios joon jo gagøø'^{21}ø. Coon^{21} 'naa'^{13} mo jmaa^{1}a la joon coon'^{13} tsá^{2} fariseos 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} ngaliin^{1} lɨ siin'^{12} Jesús. Joon gajin'^{2} 'in tsá^{2} do sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Jmoo^{1}o tsá^{2} tya' Wó^{3} coon'^{13} fariseos taa'^{21}a tyani Dios. Jo gøø'^{21}ø. ¿'Ee lɨ jo jmoo^{1}o tsá^{2} tyi'nʉ-gɨ la no?

19 Joon gañii^{1}i Jesús:

—Mo tsalíin^{2} tsá^{2} coon^{21} lɨ cui'^{2} cwoo^{21} tsá^{2} 'e gó jmoo^{1}o wa'a jo gø'^{2} mo gø'^{2} 'in tsá^{2} gacui'^{2} cwoo^{21} do. Jo lí^{2} wa'a jo gø'^{2}ø.

20 Pe coon^{21} jmɨɨ^{212} jéei^{1} 'e jo taain^{212}gɨ 'in tsá^{2} cui'^{2} cwoo^{21} do joon lí^{2} jmáa^{1}a tsá^{2} taa'^{21}a tyani Dios joon jo dø'^{1}ø.

21 'Jiin'13 jaain21 jo toon'1 'mɨ'2 sɨɨin'13
coon'13 ca 'no'3 'mɨ'2 'mɨ́ɨ2. Wa'a jmoo1o tsá2
la joon mo tsʉ'2 'e 'no'3 'mɨ'2 'mɨ́ɨ2 do joon
ilifee'1gɨ 'e 'gɨɨ21 do.
22 Joongɨ jiin'13 jaain21 jo tyii'21a jmɨ'3
móo1 tsi loo21 tsáai2. Wana jmoo1o tsá2 la
joon, joon mo 'ya'2 jmɨ'3 móo1 do joon idyii1i
'e loo21 tsáai2 do. 'Láa2mo jmɨ'3 móo1 itsa'ɨ́ɨ1.
Joongɨ tsa'ɨ́ɨ1 'e loo21 do. 'Wii'13 joon tyiia'21
tsá2 jmɨ'3 móo1 do tsi loo21 'mɨ́ɨ2 —jin'2 Jesús.

Cuun1 tsá2 tya'a mɨ'3 trigo mo jmɨɨ212 'ii'21 'woo'21 tsá2

23 Coon21 jmɨɨ212 mo 'ii'21 'woo'21 tsá2
ngaliin1 Jesús coon'13 tsá2 tya'a jee212
coon21 lɨ injná2 trigo. Pe 'in tsá2 tya'a do
ga'láa2 'wii212 cuun1un mi'3 trigo la 'ɨɨ212
gangɨɨ1i.
24 Joon gajin'2 tsá2 fariseos sɨɨ'21ɨ Jesús:
—Jóø2, ¿'ee lɨ' jmoo1o tsá2 tyi'i la no? Jo
tɨɨi2 jmáa1a to2 mo jmɨɨ212 mo 'ii'21 'woo'21
tsá2.
25-26 Pe 'i-gɨ gajin'2in:
—'Naa'-a, ñii2oo' la lɨ 'e gajmaa1a 'lɨɨ212
David. David do coon'13 tsá2 tya'a gaun-
tyéen2in jmɨɨ212 joon gatsaun'aai2. Jaain21
tsá2 sii Abiatar tyʉ'2ʉ to2 tya' jileei'21 untsá2
yiia'13 joon. Joon David ga'ii21 tsi inʉʉ tya'
Dios. Joon gagøø'21ø 'e 'iñi'1 nicwaai'3 do.
Pe jiin'13 untsá2 tɨɨ2i dø'1ø 'e 'iñi'1 do. Joongɨ
gacwo'2 David 'e 'iñi'1 do ca 'in tsá2 ngɨ1
coon'13on do.
27 'Gajmaa1a Dios jmɨɨ212 'ii'21 'woo'21 tsá2.
'E jmɨɨ212 do gajmaa1a Dios 'e uncoon'13on
tsá2 jon'on gajmee1i Dios tsá2 wa'a 'e un-
coon'13on 'e jmɨɨ212 do.
28 Wii'13 joon 'in Ruu'21na Tsá2 lí2-i tyʉ'2
to2 tya' jmɨɨ212 mo 'ii'21 'woo'21 tsá2 —jin'2
Jesús.

3

Jaain21 tsá2 tuu'21 cwoo21o

1 Ga'ii21 túnɨ1 Jesús 'e cwo'1 tya' tsá2 Israel.
Mo gatyiia21 do joon tyíin1 jaain21 tsá2 'in
tuu'21 cwoo21.
2 Joon gacón2 tsá2 fariseos cwáain1 wana
un'láa2i Jesús 'ii mo jmɨɨ212 'ii'21 'woo'21 tsá2.
Joon 'e ilí2 xiia'la i'nɨ́ɨ1i Jesús.
3 Joon gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'in tsá2 tuu'21
cwoo21o do:
—Ráan2un no; jmaa2 siin'12u'un túnɨ2 tsa'1
lo.
4 Joon gaunngɨɨ1ɨ Jesús 'in tsá2 catyaai2
do:
—¿'Ee tɨɨ2na' jmoo21o' mo jmɨɨ212 'ii'21
'woo'21 tsá2, 'e tyʉ2 sɨ 'e gó2 'ee? ¿Tɨ lí2
un'láa2na' tsá2 sɨ 'e jngaa'12na' tsá2 'ee?
—gajin'2 Jesús.
Pe 'in catyaai2 do lɨgoon gajaan1 tii2.
5 Joon gajøøi2 Jesús 'in néei1 do. Nii'21-tsi
Jesús tya'a. Joon fa'í3 lɨɨi2 'wii'13 jo 'iin212in
'ido 'øøi'21-tsi. Joon gasɨɨ'21ɨ Jesús 'in tsat-
saa'13 do:
—Nii'13 cwoo1'o no.
Joon ganii'12in 'ido cwoo21o. Joon ga'lóo2
cwoo21o coonti.
6 Joon ga'woo21mo jileei'21 tsá2 fariseos
joon gasɨɨ2i coon'13 tsá2 tya' Herodes xiiala
ilí2 jngaa'12mo Jesús.

Fúui1 tsá2 téein2 lɨ' tɨ' tyíia1 do

7 Joon gangalíin2 Jesús coon'13 tsá2 tya'a
tɨ' tyíia1. Joon lɨɨlɨ1 fúui1 tsá2 seein21 Galilea
ngalíin2 caluu Jesús.
8 Mo galiñi1 tsá2 jilaa'21 'e jmoo1o Jesús
lɨɨ1 fúui1 tsá2 seein21 Judea ngalíin2 ngajøøi2
Jesús. Joongɨ jalíin2 tsá2 seein21 Jerusalén
coon'13 tsá2 seein21 Idumea, joongɨ coon'13
tsá2 seein21 lɨ' ngoo'13 jmɨɨ21 Jordán jalíin2.
Joon jalíin2 tsá2 ca tɨ2 lɨ tyʉ'2 to2 fuu21 Tiro
coon'13 'in jalíin2 ca tɨ2 lɨ tyʉ'2 to2 fuu21 Sidón.
Jileei'21 tsá2 lo ngalíin2 ngajøøi2 Jesús.
9 'Wii'13 fúui1 lɨɨlɨ1 tsá2 seein21 joon gajin'2
Jesús sɨɨ'21ɨ tsá2 tya'a:
—Tyaa2aa' tyʉ2 coon21 barco joon jo lí2
'la'2a 'in tsá2 fúui1 lɨɨlɨ1 no.
10 Lɨɨlɨ1 fúui1 tsá2 nigaun'láai2 Jesús. Joon
jilee'21mo tsatsaa'13 leei'12 ruu'21i 'iin212in
soon'21 tya' Jesús.
11 Joon mo ní2 jileei'21 tsá2 'in taai2 'in 'lɨɨi'3
alma tya'a joon gasii'21i 'wojníi1i tyani Jesús
joon ga'oo1o jin'2in:
—Jóon1 Dios 'nʉ.
12 Pe Jesús tyʉ'2 to2 sɨɨ'21ɨ 'ido:
—Jo fó3oo' coonti 'iin jna.

Jesús tyii'13in jɨ dyatuuin1 tsá2 tya'a

13 Mo gangayuui'13 joon gasóo2o Jesús
coon21 moo'21. Joon gatø'1 Jesús jiin'13 'in
'iin212in. Joon ngalíin2 'in tsá2 do lɨ siin'12in.
14 Joon gajmaa1a Jesús coon21 poo212 ti
dyatuuin1. 'Ii ingɨ1 coon'13on. Joongɨ sii1in
'ido tsacwoo1 júu3 tyʉ́2 tya' Dios.
15 Joon gatyʉ'2 Jesús to2 'e un'láai2 tsat-
saa'13 joongɨ 'wooi21 jileei'21 'in 'lɨɨi'3 taai2
alma tya' tsá2.
16 'In lo-o jee212 'in dyatuuin1 do: Simón,
'in sii21o jon Tʉ́3.
17 Jacobo coon'13 ruu'21i Wó3, 'in jóon1
Zebedeo. Jacobo coon'13 Wó3 do gaunsii21
Boanerges. 'øøi'21-tsi tsá2 'e taain1 sii21
'Óon2 Cwaain'ña3 'wii'13 tsifu li'nii'21-tsi.
18 'In catyaai2 do sii21 Dɨ́ɨ3, Lii212, Bar-
tolomé, Untøø2, Tomóo13, Jacobo jóon1
Alfeo, Tadeo, Simóoi13 tsá2 tya' coon21
poo212 sii21 cananistas,
19 coon'13 Judas Iscariote 'in gajaain'13
Jesús mo galɨcɨɨin21gɨ.

Cwo'1 tsá2 tsaa2 Jesús 'e 'yuui2 'in 'lɨɨi'3 alma tya'a

Mo galɨcɨɨin21 joon ga'ii21 Jesús coon21 tsi
inʉʉ coon'13 tsá2 tya'a.
20 Joon galicaain21 tsá2 fúui1 lɨɨlɨ1 jiin'13 jo
jøø2i dø'1ø.
21 Mo galiñi1 ruu'21i Jesús joon jin'2in 'e
nicaa212mo Jesús. Joon gajalíin2 'iin212in
tøø1ø tyitsaa21mo 'ido.
22 Joongɨ 'in tɨfo'2 tya' ley 'in jalíin2 tɨ'
Jerusalén gajin'2in:
—Beelzebú 'yuui2 alma tya' 'ino. 'Wii'13
joon lí2-i 'woo2i 'in 'lɨɨi'3 taai2 alma tya' tsá2
—gajin'2 'in tsá2 do. (Beelzebú sii21 'in 'lɨɨi'3
'in tyʉ2 to2 tya' 'in 'lɨɨi'3 catyaai2.)
23 Joon gatø'1 Jesús 'in tɨfo'2 tya' ley do.
Joon ga'e'2e 'ido coon'13 coon21 cwáain1 do
jin'2in:
—¿Xiiala lɨ Satanás tyíi1in 'ña'a?
24 Wana jee212 gobierno tya' tsá2 téein1 la
'oo'21 'ii, 'e gobierno do jo itaa'21a.
25 Wana la 'oo'21 tsá2 inʉʉ tya' tsá2 tɨ́ɨ1i pe
'in tsá2 inʉʉ do jo itaa'21a.
26 Joon wana 'in 'lɨɨi'3 'in tyʉ'2 Beelzebú
to' jmoo1o 'nii21 la 'oo'21 jee212 'ii joon jo
itaa'21a. Jéei1gɨxʉ 'ii-o ityée1mo coonti.
27 'Jiin'13 jaain21 jo lí2 'ii21 coon21 lɨ tyíin1
jaain21 tsañʉʉ'1 gøøi'13 wana jo jéei1gɨ 'ñuui2
tsá2 'ii. Pe wana jéei1gɨ 'ñuui2 tsá2 'ii joon lí2-i
'woo2 tsá2 jilaa'21 'e 'oo1o.
28 'E la ja'2mo fuu212uu 'naa'. Jileei'21 tsá2
'in 'oo1o tsaa2 lí2-i 'íin2in Dios tsaa2 tya' 'ii
coon'13 jilaa'21 'e gó2 'e faa'21a.
29 Pe jileei'21 'in faa'21a 'e gó2 tya' 'in
Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios coonti jo 'ín2 Dios
tsaa2 tya' 'i. Tsaa2 tya'a taa'21a coon21
tøø2mo.
30 La joon gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'ido 'wii'13
gajin'2in tsá2 do 'e 'ii-o 'yuui2 'in 'lɨɨi'3 alma
tya'a.

Sáa3a coon'13 ruu'21i Jesús jalíin2

31 Mo lɨcɨɨin21gɨ joon gatyalíin2 sáa3 Jesús
coon'13 ruu'21i. Joon gajaan1an caluu. Joon
gatø'1ø Jesús.
32 Jileei'21 'in néei1 co' lɨ tyíin1 Jesús
gajin'2in:
—Saa2'a coon'13 ruu'21'u no-o natéein2
ca'nʉ́1 'naa'1i 'nʉ.
33 Pe joon Jesús gajin'2in sɨɨ'21ɨ 'ido:
—¿'Iin sáa3aa joon 'iin ruu'21na?
34 Joon gajøø2ø Jesús la 'ui. Jøø2mo
jilee'21mo 'in néei1 coon'13on joon gajin'2in:
—Jileei'21 'in néei1 coon'13 jna lo 'ii sáa3aa
joongɨ 'ii ruu'21na.
35 Tsʉ la jaain21 'in jmoo1o la to2 tyʉ'2 Dios
'ii ruu'21na joongɨ 'ii sáa3aa —jin'2 Jesús.

4

Cwáain1 tya' tsá2 jñi1 jún2

1 Coongɨ túnɨ1 ga'láa2 Jesús 'wii212 'e 'e'2e
tsá2 júu3 tyʉ́2 'a tɨ' tyíia1 do. Lɨɨlɨ1 fúui1
tsá2 galicaain21. 'Wii'13 joon ga'í2i Jesús tsi
coon21 barco 'íi1 ni jmɨɨ21 joon do-o gac-
woo21. Pe jilee'21mo tsá2 gajaan1 tɨ' jmɨɨ21
do.
2 Gasɨɨ'21ɨ Jesús 'in tsá2 do 'láai2 cwáain1.
Joon mo 'e'2 Jesús 'in tsá2 do joon gajin'2in:
3 —'Nʉʉ2duu' 'elo. Lawa jaain21 tsá2 'in
ngó1 gangajñi1 trigo.
4 Mo gadya'2xʉ 'e trigo do joon gaxʉʉ'21xʉ
mɨ'3 trigo do tɨ' fu1. Joon tsifu gatyalíin2 ton1
joon gagøø'21o 'edo.
5 'Elɨ́ɨi13gɨ mɨ'3 do gaxʉʉ'21 jee212 cuun212
lɨ jo 'e cwoo'13 náa1 'láai2. Joon 'e trigo do

tsifu ga'yiia[21] 'wii'[13] jo 'láai[2] cwoo'[13] náa[1] lɨ gaxʉʉ'[21] do.

6 Joon mo ga'yeei[21] ñi'[1] galifin'[3]in 'wii'[13] jo jmóo[3] 'láai[2] sá[2]. Joon galityʉʉn[21].

7 'Elɨ́ɨi[13]gɨ mɨ'[3] gaxʉʉ'[21] jee[212] 'motóon[1]. Pe 'motóon[1] do jmoonogɨ gacwaain[21]. Joon galipii'[3] 'e trigo do. La do-o jon jo lí[2] cwo[1] mi'[3] tya'a.

8 Joon 'elɨ́ɨi[13]gɨ mɨ'[3] gaxʉʉ'[21] jee[212] cwoo'[13] 'oo'[3]. Joon mo ga'yiia[1] joon gacwáan[1]mo tyʉ́[2]. Tsifu gacwo[1] mɨ'[3] tya'a. 'Elɨ́ɨi[13] mɨ'[3] do gacwo[1] dyadya[1] mɨ'[2]. 'Elɨ́ɨi[13]gɨ gacwo[1] sesente mɨ'[3]. 'Elɨ́ɨi[13]gɨ ca cíein[13] mɨ'[3] gacwo[1] 'e trigo do.

9 Joongɨ jin'[2] Jesús:

—Wana sá[2] loocwoo[1]oo', nʉ́ʉ[2]duu'.

'Ee to[2] 'íin[3] 'e cwáain[1] do

10 Mo ngayuui'[13] joon gatuui[1] Jesús yaai. Jiin'[13] 'in téein[2]gɨ co' lɨ siin'[12]in joongɨ jiin'[13] dyatuuin[2] tsá[2] tya'o gajaan[1]gɨ coon'[13]on. Joon gaunngɨɨ[1]ɨ 'ii:

—¿'Ee 'øøi'[21]-tsi tsá[2] 'e júu[3] gatya'[2]'a do?

11 Joon gajin'[2] Jesús sɨɨ'[21]ɨ 'ido:

—Ca jiin'[13] 'naa' nigacwoo[1]o Dios 'e 'øøi'[21]-'oo' júu[3] 'uuin[21] tya'a tya' xiiala tyʉ'[2] Dios to[2] tsá[2]. Pe jileei'[21] 'in catyaai[2] do jmaai'[13] coon'[13] cwáan[1]mo nuu[1]un.

12 Lí[2]-i jøø[2] 'ido pe jo ñi[1]-i 'ee jnéei[2]. Nuu[1]o pe jo 'øøi'[21]-tsi. Pe wana tsáai[1]-tsi 'e jnéei[2] joongɨ 'øøi'[21]-tsi 'ee nuu[1]un fowa'a ni-unsɨ́ɨ[2]mo 'e 'ɨ[1]-tsi joongɨ fowa'a 'íin[2]mo Dios tsaa[2] tya'a.

Jesús faa'[21]a xiiala 'øøi'[21]-tsi tsá[2] cwáain[1] tya' tsá[2] jna[2] trigo do

13 Joon gajin'[2] Jesús sɨɨ'[21]ɨ 'ido:

—¿Xiiagɨla 'øøi'[21]-'oo' 'e cwáain[1] catyiia[2] do wa jo 'øøi'[21]-'oo' 'e cwáain[1] lo?

14 'Iin gajñi[1] jún[2] trigo do lɨ́ɨi[1] lawa'a 'in tsá[2] 'in 'e[1] júu[3] tyʉ́[2].

15 Joon 'inlɨ́ɨi[13] tsá[2] lɨ́ɨi[1] la lɨ 'e jún[2] trigo 'e gatoo'[21] co' fu[1]. Nuu[1]o júu[3] tyʉ́[2] pe mo galicɨɨin[21] 'a ganúu[2]un do joon jó[2] Satanás tyii[21] tún[1] 'e júu[3] tyʉ́[2] do 'e nataa'[13] alma tya' tsá[2].

16 'Inlɨɨi[13]gɨ lɨ́ɨi[1] la lɨ jún[2] 'e gangajna[2] jee[212] cuun[212]. Nuu[1]o 'ido júu[3] tyʉ́[2] joon 'ii'[21]mo røø[21].

17 Pe jo gatoo'[13] jmóo[3] 'láai[2] joon jo taa'[21]a. Ce tsifu 'e gatoo'[13] fa'í[3] tya'a sɨ 'e 'in 'eei'[1] 'ii 'wii'[13] núu[2]un júu[3] tyʉ́[2] joon tʉʉ[2]o júu[3] tyʉ́[2]. Jo seein'[1] tá[2].

18 'Inlɨ́ɨi[13]gɨ lɨ́ɨi[1] la lɨ jún[2] 'e gangajna[2] jee[212] 'motóon[1]. Nuu[1]o 'ido júu[3] tyʉ́[2].

19 Pe lɨ́ɨ[1] 'ɨ[1]-tsi jilaa'[21] 'e sá[2] fu juncwii[21]. 'ɨ[1]-tsi 'e lisá[2] cuu[2], joon cuu[2] do coon'[21] 'ii tóo[2]. Joon 'iin[212]in jilaa'[21] 'e catyiia[2]. Jilaa'[21] 'elo lɨ[1] 'ɨ[1]-tsi tsá[2] jiin'[13] jo jøøi[2]gɨ wa'a 'ɨ[1]-tsi júu[3] tyʉ́[2]. Joon jo nʉʉ'[13]gɨ.

20 Pe 'inlɨ́ɨi[13]gɨ núu[2]o joon 'ii'[21]mo júu[3] tya' Dios. Joon jmaa[1]o la to[2] tyʉ'[2] Dios. 'Ii lɨ́ɨi[1] la lɨ jún[2] 'e gangajna[2] lɨ cwoo'[13] 'oo'[3]. 'Inlɨ́ɨi[13] lɨ́ɨi[1] la lɨ jún[2] 'e gacwo[1] dyadya[1] mɨ'[3]. 'Inlɨ́ɨ[13]gɨ lɨ́ɨi[1] la lɨ jún[2] 'e gacwo[1] sesenta mɨ'[3] sɨ la lɨ 'e gacwo[1] cíein[13] mi'[3] do 'ee.

Coon júu[3] cwáain[1] tya' jɨ́[2] coo[21]

21 Joon gajin'[2]o jon Jesús:

—Wana tyan[1] tsá[2] coon[21] jɨ́[2] coo[21], ¿tɨ sii'[21]i tsi cajóoi[13] sɨ nʉ' coo'mó[2] 'ee? Jo jmoo[1]o tsá[2] la joon. Lɨ yʉ' 'ɨ́ɨ[2] tsá[2] jɨ́[2] coo[21] do joon coon'[13] la joon jnée[2]mo tsá[2].

22 Jilaa'[21] 'e sɨ'mo[2] nano 'ná[1]-a jnéei[2] mi lɨcɨɨin[21]gɨ. Joon jiin'[13] coon[21] júu[3] 'uuin[21] ilisá[2] wa'a jo liñi[1] tsá[2].

23 Wana sá[2] loocwoo[1]oo', nʉ́ʉ[2]duu'.

24 Joongɨ jin'[2] Jesús:

—Tyán[2]duu' cwáain[1] jilaa'[21] 'e nuu[2]uun'. Jileei'[21] 'in núu[2]unxʉ, xʉ jon i'øøi'[21]-tsi. Pe jileei'[21] 'in núu[2]un coon'[21] ce tún[2] joon tyʉ́[2]-ʉ 'øøi'[21]-tsi.

25 Joongɨ jileei'[21] 'in tyʉ́[2] 'øøi'[21]-tsi joon i'øøi'[21]gɨ-tsi. Pe jileei'[21] 'in xʉ 'øøi'[21]-tsi joon 'íin[2]mo-tsi jiin'[13] 'e xʉ 'øøi'[21]-tsi do.

Coon[21] júu[3] cwáain[1] tya' jún[2] 'e cwaain[21]

26 Faa'[31]gɨ Jesús jin'[2]in:

—La tyʉ'[2] Dios to[2] la joon lɨ́[1] mo jaain[21] tsañʉʉ'[1] gajnii[1] jún[2] ni 'wó[2].

27 Mi ngayuui'[13] joon tsacwuu[21]mo. Mi lɨ cɨɨin[21]xʉ tún[2] joon róon[2]o. Joon 'láa[2]mo jmɨɨ[1] coon'[13] 'woo[1] gangɨ́ɨi[13]. 'A jún[2] do nii'[13]i joon cwaain[21] pe jo ñi[1] tsá[2] xiiala cwaain[21].

28 Coon'[13] 'ña'a cwoo'[13] do cwaain[21] do. Nifu 'yeei'[21] mo'[2] tya' joongɨ tóon[1] tya'a joongɨ tsatoo'[13] mɨ'[3] tya'a.

29 Mo naróo² mɨ'³ tya'a joon tsatyʉʉ'²¹ tsá², tsatyiian¹ tsá² tsʉ gatɨ́² tiempo 'e garoo²¹.

Coon²¹ júu³ cwáain¹ tya' jún² mostaza

30 Joon gajin' Jesús:

—'E júu³ lo lɨ la lɨ 'e cwáain¹ fuu²¹²uu 'naa'.

31 Lawa coon²¹ mɨ'³ jún² tya' mostaza 'e jñí² tsá² ni 'wó². 'E joon jún² 'e pii'³gɨ la jee²¹² jilaa'²¹ jún² 'e sá² ni cwoo'¹³ juncwii²¹.

32 Pe mi jñí² tsá² joon cwaain²¹ coo'¹³gɨ lagɨ jilaa'²¹ 'oonuu²¹. Tsí³ cwáa¹ coo'¹³ ca ton¹ 'in 'ɨɨi¹ lɨ' yʉ' lí²-i cwaa²¹ nʉ' 'iin'³ tya'a.

Coon²¹ 'e gajmaa¹a Jesús tya' coon²¹ júu³ cwáain¹

33 La joon ga'e'² Jesús tsá² júu³ tyʉ́² coon'¹³ 'láai² cwáain¹ la lɨ́¹ 'elo. Ga'e'² Jesús tsá² ca jiin'¹³ tɨ lí² 'øøi'²¹-tsi tsá².

34 Jiin'¹³ coon'¹³ jmaai'¹³ cwáan¹mo sɨɨ'²¹ɨ Jesús tsá². Jo jmaa'¹³a tsá² fúui¹ júu³ xiiala lɨ́², jiin'¹³ tsá² tya'o gajma'²a júu³ xiiala lɨ́².

Jesús jmoo¹o 'e jon¹ tyí² coon'¹³ 'e jnóo¹ jmɨɨ²¹

35 Jmɨɨ²¹² joon mo ga'i² nʉʉ²¹ joon gasɨɨ'²¹ɨ Jesús tsá² tya'a:

—Moo²¹o' lɨ' ngoo'¹³ tyíia¹ no.

36 Joon natáa¹i tsá² tya' Jesús tsi barco lɨ tyíin¹ Jesús. Joon do-o gatiui²¹ jilee'²¹mo tsá² téein² tɨ' tyíia¹ do. Joon ngaliin¹gɨxʉ barcos 'elɨ́ɨi¹³ coon'¹³on.

37 Pe joon garoon¹on coon²¹ tyí² tá² lɨɨlɨ¹. Joon gajnáa¹ jmɨɨ²¹ ca tsi barco do. La do-o garøøi¹ jmɨɨ²¹ tsi barco tya'a.

38 Joon raain¹ Jesús cwuu²¹i ca tɨ́² tʉ'mɨɨ² barco do. Cwuu²¹i tsín² mootyíi¹i coon²¹ ni tu'mɨ'²xʉ. Joon gaunjnaa¹-tsi tsá². Joon gajin'²in gasɨɨ'²¹ɨ 'ii:

—¡Tɨfo'² tyii'i! ¿Tɨ jo cwáain¹ tyi'i 'e júun²mo'?

39 Joon garóon²on Jesús. Joon gatyuu'¹³mo 'e tyí² do. Joon gasɨɨ'²¹ɨ jmɨɨ²¹:

—Jo too'²¹ mɨɨ'¹³, catii².

Joon tsifu gajaan¹ 'e tyí² do. Jilaa'²¹ ga'ɨ́ɨ² tii².

40 Joon gasɨɨ'²¹ɨ Jesús tsá² tya'a:

—¿'Ee lɨ' 'goo'²¹ 'lɨɨ'²¹? ¿'Ee lɨ' jo jai'² lɨ́ɨi²gɨɨ' Dios?

41 Jileei'²¹ tsá² tya'a gafoo'¹i lɨɨlɨ¹ joon sɨ́ɨ²i jee²¹² 'ii:

—¿'Iin-gɨ lo no? Jilaa'²¹ tyí² joon jilaa'²¹ jmɨɨ²¹ nʉʉ'¹³ʉn to² tyʉ'² 'ino.

5

Tsá² Gadara 'in 'yuui² 'in 'lɨɨi'³ alma tya'a

1 Mo gatyalíin² lɨ' ngoo'¹³ tyíia¹ cataain²¹ do lɨ seein²¹ tsá² Gadara.

2 Mo gacwo'ɨ́ɨ¹ Jesús tsi barco do joon gajó² jaain²¹ tsá² 'in 'yuui² 'in 'lɨɨi'³ alma tya'a. Jee²¹² 'aan¹ tya' 'lɨɨ²¹² cwo'ɨ́ɨ¹i 'in tsá² do.

3 Tsʉ jee²¹² 'aan¹ tya' 'lɨɨ²¹² do ni taain¹ 'in tsá² do. Jiin'¹³ jaain²¹ jo lí² 'ñúu¹i. Jon'on coon'¹³ ñí³ lí² 'ñúu¹i.

4 Lɨ́ɨ¹ 'láai² naa'¹³ niga'ñúui¹ tsá² 'ii coon'¹³ ñí³. Ni'ñʉʉ² tsá² tɨɨ² cwoo²¹ pe joon tsifu 'gɨɨ¹o 'e 'ñʉʉ¹ cwoo²¹. Joon jmoo¹o 'no'³ 'e 'ñʉʉ¹ tɨ́ɨ¹ɨ. Jo 'e lí² 'woo¹-tsi.

5 Lɨ' jmɨɨ¹ tiin'¹³ lɨ' 'woo¹ ngɨɨ¹ la caain²¹ moo'²¹ joon la caain²¹ jee²¹² 'aan¹ tya' 'lɨɨ²¹² 'oo¹o taa²¹ lɨɨlɨ¹. Joongɨ tyuu'¹²i 'ña'a cuun²¹².

6 Pe joon wíin²gɨ mo ganíi² Jesús. Joon tsifu cwiin¹ ngóo¹o ngasii'¹i 'wojníi¹i tyani Jesús.

7-8 Mi yuui'¹³ joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in 'lɨɨi'³ 'yuui² alma tya'a:

—Tíui¹ 'in tsañʉʉ'¹ no.

Joon ga'oo¹o tá² lɨɨlɨ¹ 'in 'lɨɨi'³ do 'in 'yuui² alma tya' 'in tsañʉʉ'¹ do jin'²in:

—¿'Ee 'ná¹ jmáa³aa coon'¹³ 'nʉ? Jóon¹ Dios 'in tyíin¹ ñʉ'fú² 'nʉ. Mɨ́³ɨɨ tyani'i tyani Dios jo jmáa¹u'un jna.

9 Joon gaunngɨɨ¹ Jesús 'ii:

—¿Xiiala sii²¹ 'nʉ?

Joon gañii¹i 'in 'lɨɨi'³ do:

—Legión sii²¹ jna'a 'wii'¹³ lɨɨlɨ¹ fúu²u'u saan²¹a'an joon sii²¹ jna'a la joon.

10 Lɨ́ɨ¹ gamɨɨ¹ 'in 'lɨɨi'³ do tyani Jesús 'a jo 'øøi¹ 'ido 'ii.

11 Joon lɨɨlɨ¹ fúui¹ ñí¹ taain²¹² gøø'²¹ coon²¹ tsa'² moo'²¹ do.

12 Joon 'in 'lɨɨi'³ do gasɨɨ'²¹ɨ Jesús jin'²in:

—Siin¹ jna'a fu lɨ taain²¹² ñí³ do. Cwo'²'o júu³ wa'a tsatoo²o'o alma tya' ñí¹ do.

13 Joon gacwoo¹ Jesús 'ii júu³. Tsifu gacwo'ɨ́ɨ¹ 'in 'lɨɨi'³ taai² alma tya' 'in tsañʉʉ'¹

do joon gangataa²i alma tya' ñí¹ do. Taain²¹² jiin'¹³ túnˀ mil ñí¹ 'a tsa'² moo'²¹ do. Gacwiin¹in 'in ñí¹ do gaxuui'²¹ yaai tyisɨɨ² joon gaxuu'²¹i fu tsi tyíia¹ do. Joon gajgoo'²¹o jmɨɨ²¹.

14 'In taain²¹² 'aai²¹ ñí¹ do ngaliin¹ 'e fuu²¹ do joongɨ ngaliin¹ la caain²¹ lɨ taain²¹² tsá². Ngajmaa'¹³a tsá² júu³ 'ee-gɨ lɨ́ɨi¹ ñí³ tya'a. Joon gangalíin² tsá² ngajøø² 'ee galɨ́².

15 Joon gatyalíin² tsá² fúui¹ lɨ siin'¹² Jesús. Joon ganí² 'in tsañuu'¹ 'in mo ta 'yuui² 'in 'lɨɨi'³ alma tya'a do. Joon nityíin¹in tyi'²i sɨɨn'¹³ɨn røø²¹ jo caai²¹²gɨ. Ni'láa²mo. Joon lɨ́ɨ¹ gafoo'¹i 'in tsá² tyalíin² do.

16 Joon jileei'²¹ tsá² 'in niganí² 'ee galɨ́² tyaa¹ tsá² júu³ 'in tsá² tyalíin² do xiiala galɨ́ɨi¹ 'in tsañuu'¹ 'in mo ta 'yuui² 'in 'lɨɨi'³ alma tya'a. Tyaa¹o júu³ jon la lɨ́² 'e gangangɨ́ɨ¹i 'in ñí¹ do.

17 Joon gamɨɨ¹ tsá² fúui¹ lɨɨlɨ¹ do tyani Jesús wa'a cwo'ɨ́ɨ¹ 'ido fuu²¹ goo¹o.

18 Ga'ii²¹ Jesús tsi barco do. Joon 'in tsá² 'in mo ta 'yuui² 'in 'lɨɨi'³ alma tya'a gasɨɨ'²¹ɨ Jesús wa'a tsalíin² coon'¹³ 'ido.

19 Pe jo gacwo¹ Jesús júu³. Joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—Cwei'² fu tyi'i. Cwojmaa'¹³du' júu³ ruu'²¹'u 'e fee'¹ lɨɨlɨ¹ 'e nigajmaa¹a Dios 'wii'¹³ tyi'i. Joongɨ lɨɨlɨ¹ nagalifeei'¹-tsi Dios 'wii²¹² tyi'i.

20 Joon gangaa'¹³mo 'in tsañuu'¹ do. Joon ga'láa² 'wii²¹² jmo'²o tsá² júu³ la caain²¹ fuu²¹ taa'¹³ Decápolis. Gajmaa¹a júu³ 'e fee'¹ lɨɨlɨ¹ 'e nigajmaa¹a Jesús 'wii'¹³ 'ii. Joon jilee'²¹mo tsá² tsa'goo'¹-tsi lɨɨlɨ¹.

Xuui²¹² tya' Jairo coon'¹³ 'in tsamɨ́² 'in gason'¹ sɨɨn'³ Jesús

21 Gatyiia²¹ Jesús lɨ ngoo'¹³ tyíia¹ lɨ cataain²¹ do. Joon gatyalíin² tsá² fúui¹ lɨɨlɨ¹ lɨ siin'¹²in. Joon tɨ' tyíia¹ do-o gajaan¹.

22 Joon gajó² jaain²¹ tsá² 'in tyu'² to² cwo'¹ sinagoga. Jairo sii²¹ 'ido. Mo ganí²i Jairo Jesús joon gatyíia² 'wii²¹² tɨɨ² Jesús.

23 Joon gamɨɨ¹ɨ tyani Jesús jin'²in:

—Ijúun²mo xuui²¹² tsamɨ́² tyiia. Jmaa² feei'¹-'o'o 'wii²¹² tyiia. Ñí²'in; ñitaan'¹²'an cwoo¹'o tya'a. Joon cwo'láai², cwoseen²¹mo.

24 Joon gangóo¹ Jesús coon'¹³ 'in tsañuu'¹ do. Pe lɨ́ɨ¹ fúui¹ tsá² ngalíin² coon'¹³on. Joon lɨɨlɨ¹ cuu'¹³ lɨ ngóo¹ do.

25 Joon jee²¹² 'in tsá² fúui¹ do ningóo¹ jaain²¹ tsamɨ́² tsaa'¹³. Ningóo¹ jiin'¹³ dyatun¹ jiin²¹ 'e tooin²¹ jmɨ¹.

26 Niganii²¹ wúu¹ lɨɨlɨ¹ 'a lɨ́² mɨ² tya'a. Joon na'íin² jilaa'²¹ 'e 'oo¹xu pe jo mo gajaan¹ 'e lɨ́ɨ¹i 'ido coonti, xu lɨ' 'e ngafuu'¹gɨ.

27-28 Mo ganúu²un 'in tsamɨ́² do jilaa'²¹ 'e jmoo¹o Jesús ga'ɨ¹-tsi: "Wana gason'¹oon sɨɨn'³ 'ino joon i'láa²moo." Joon gangatyéen¹in lɨ caluu Jesús joon gason'¹on sɨɨn'³ 'ido.

29 Mo gason'¹on sɨɨn'³ Jesús tsifu gajaan¹ 'e tooin²¹ jmɨ¹ do. Joon galili'³i 'e ga'láa²mo coonti.

30 Joon mo galili'³i Jesús 'a naga'láa²mo jaain²¹ tsá² coon'¹³ 'ii'²¹ tya'a joon gajøø² lɨ' caluu jee²¹² tsá² fúui¹ do. Joon gaunngɨɨ¹ɨ:

—¿'Iin gason'¹ sɨn'³ɨɨn?

31 Joon gajin'² tsá² tya'a sɨɨ'²¹ɨ 'ii:

—Moo²¹o'o lɨɨlɨ¹ 'la'² tsá² tyi'i xiiala lí² unngɨ́ɨ¹u'un: "¿'Iin gason'¹ sɨn'³ɨɨn?"

32 Pe jøø² Jesús la cataain²¹ caai²¹ 'iin²¹²in 'in gason'¹ sɨɨn'³ do.

33 Joon 'in tsamɨ́² do jlee¹e joongɨ 'goo'²¹o lɨɨlɨ¹ ñi¹o 'ee 'e galɨ́² do. Joon ngoo²¹o lɨ siin'¹² Jesús. Joon gasii'²¹i 'wojníi¹i tyani 'ido. Gajin'²o la ja'²mo ce jilaa'²¹ 'e galɨ́².

34 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in tsamɨ́² do:

—Yuun²¹ tyiia, ga'láa²mo'o 'wii'¹³ jo'¹o lɨ́ɨ²u. Cwei'² júu³ røø²¹. 'Láa²mo'o coonti jmoowúu¹ lɨ́ɨ¹u'u.

35 Faa'²¹gɨ Jesús siin'¹²in mo gatyalíin² tsá². Jalíin² tya' 'in tyu'² to² cwo'¹ do. Joon gajin'² 'in tsá² tyalíin² do sɨɨ'²¹ɨ jmii²¹ 'in xuui²¹² tsaa'¹³ do:

—Najúun²mo yuun²¹ tyi'i. Jo untyíi²in-gɨ'ɨ 'in tɨfo'² no.

36 Pe Jesús, mo ganúu²un 'e faa'²¹ 'in tsá² tyalíin² do joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² tyu'² to² cwo'¹ do:

—Jo foo'¹³'o, jiin'¹³ jo'¹o cwolíi²naa'.

37 Joon jo 'in cwo¹gɨ Jesús tsalíin² coon'¹³on, jiin'¹³ Tú³, coon'¹³ Jacobo coon'¹³ Wó³ ruu'²¹i Jacobo.

38 Joon mo gatyalíin^{2} tya' 'in tsá^{2} tyʉ'^{2} to^{2} cwo'^{1} do joon ganí^{2}in Jesús tsá^{2} fúui^{1} lɨɨlɨ^{1}. In cɨ'^{2} to'^{2} mɨɨ'^{13} lɨɨlɨ^{1}.

39 Joon ga'í^{2}i Jesús joon jin'^{2}in:

—¿'Ee lɨ' to'^{2} lɨ^{1} mɨɨ'^{13}? ¿'Ee lɨ'cɨ'^{2} lɨ'? Jo mo júuin^{2} 'in xuui^{212} no lɨ'ɨ cwuu^{21}mo 'ino.

40 Pe 'in tsá^{2} do gaungøø^{1}mo Jesús. Joon ga'wooi^{21} Jesús tsá^{2} ce jilee'^{21}mo. Joon gatø'^{1}ø jiin'^{13} jmii^{21} coon'^{13} sáa^{3} xuui^{212} tsaa'^{13} do, joongɨ fiin'^{13} coon'^{13} 'in ngaliin^{1} coon'^{13}on do. Joon ga'í^{2}i lɨ raain^{1} 'in xuui^{212} do.

41 Gason'^{1} Jesús cwoo^{21} 'ido joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ xuui^{212} do coon'^{13} jmíi^{1} tya'a:

—Talita cumi. ('E 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} jin'^{2}in: 'Nʉ fuu^{212}uu mí^{2}, ráan^{2}un no.)

42 Tsifu joon garóon^{2}on 'in xuui^{212} tsamɨ́^{2} do. Joon gangɨɨ^{1}o. Joon dyatun^{1} jiin'^{2}gɨ ngóo^{1}o. Jileei'^{21} tsá^{2} do ganga'goo^{21}-tsi.

43 Pe joon ga'ɨ́ɨ^{2} Jesús júu^{3} sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} taai^{2} tsi inʉʉ do:

—Jo 'iin fu'^{2}uu' ce jiin'^{13} jaain^{21}.

Joon gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} wa'a dø'^{1} 'in xuui^{212} tsamɨ́^{2} 'in najiin'^{1} do.

6

Mo ngóo^{1}on Jesús fu Nazaret

1 Mo ngayuui'^{13} gaun'láai^{2} Jesús 'in xuui^{212} tsamɨ́^{2} tsaa'^{13} do joon gangaliin^{1}mo fu goo^{1}o Nazaret coon'^{13} tsá^{2} tya'a.

2 Mo tɨ́^{2} jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} woo'^{21} tsá^{2} ga'láa^{2} Jesús 'wii^{212} 'e 'e'^{2}e tsá^{2} júu^{3} tyʉ́^{2} tsi inʉʉ cwo'^{1} sinagoga si'^{2} do. Joon fúu^{1}mo 'in núu^{2}un 'e faa'^{21} 'ido. Joon lɨ́ɨ^{1} tsa'goo^{21}-tsi tsá^{2} joon jin'^{2} 'in tsagoo^{1}o do:

—¿Xiiala galitɨ́ɨ^{2}i 'in tsañʉʉ'^{1} no 'e faa'^{21} no? ¿'Ee júu^{3} lo 'e^{1} 'ino? ¿Xiiala jmoo^{1}o jilaa'^{21} milagro lo?

3 'In tsañʉʉ'^{1} lo jaain^{21} tɨ'mó^{2} 'ii. Jóon^{1} María, joon ruu'^{21}mo Jacobo coon'^{13} Sé^{3} coon^{13} Judas coon'^{13} Simóoi^{13}. Joongɨ ruu'^{21}i tsamɨ́^{2} seen^{21}mo jee^{212} jna' lo.

La joon gajin'^{2} tsá^{2} Nazaret 'wii'^{13} joon jo jo'^{1} lɨɨ^{2}i Jesús.

4 Pe joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús 'ii:

—Jilee'^{21}mo jmoo^{1}o nʉʉ'^{13}ʉn jaain^{21} tsá^{2} 'in faa'^{21}a júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios pe tsagoo^{1}o coon'^{13} ruu'^{21}i 'in seein^{21} inʉʉ tya'a jo cón^{2}on cwáain^{1}.

5 'Wii'^{13} joon jiin'^{13} coon^{21} milagro jo gajmaa^{1}a do. Xʉ tsá^{2} gaun'láai^{2}.

6 Lɨ́ɨ^{1} ganga'goo^{21}-tsi Jesús 'wii'^{13} jo jo'^{1} galɨɨ^{2}i tsagoo^{1}o 'ii. Joon mo galɨcɨɨin^{21}gɨ gangó^{1} Jesús ga'e'^{2}e tsá^{2} la caain^{21} fuu^{21} pi'^{3} taa'^{13} lɨ tyan' Nazaret do. Joon ga'e'^{2} Jesús 'in tsá^{2} do júu^{3} tyʉ́^{2}.

Jesús sɨɨ^{2}i jɨ dyatuuin^{1} tsá^{2} tya'a tsacwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2}

7 Joon gatø'^{1} Jesús jiin'^{13} dyatuuin^{1} tsá^{2} tya'a joon gasii^{1}in 'ido tɨ' ngái^{1}. Joon gacwoo^{1} júu^{3} 'e lí^{2} 'wooi^{2} 'ido 'in 'lɨɨi'^{3} taai^{2} alma tya' tsá^{2}.

8 Joon gatyʉ'^{2} to^{2} wa'a jo 'e coon^{21} 'ido jiin'^{13} 'mo'u^{2} soon'^{21}on. Jo lí^{2} coon^{21} jiin'^{13} coon^{21} 'iñi'^{1} jon'gɨ tu'mɨ'^{2} jon'gɨ cuu^{2} lí^{2} coon^{21}.

9 'Ná^{1} 'ø'^{1}ø mɨɨ^{21} saa'^{13} joon tyi'^{1}i coon^{21} 'mɨ'tyi'^{2} jon'on la tún^{2}.

10 Joongɨ gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} tya'a do:

—Mi cwotaa^{2}naa' coon^{21} inʉʉ do-o jón^{2}oo' ca mi 'woo^{21}naa' 'e fuu^{21} do.

11 Wana jo 'iin^{212}in 'in tsá^{2} do 'ii'^{21} 'naa' xiialɨ' cwolíin^{2}naa' sɨ jo núu^{2}un tsá^{2} júu^{3} tyii' 'ee joon cwo'woo^{21}moo' do. Joon xʉʉ^{2}ʉʉ' 'laa^{21} toon^{1} tɨɨ^{13}ɨɨ' lawa coon^{21} li^{2} 'e jmaa^{2}aa' tya'a. 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa': mi tɨ 'e 'íin^{2} fu juncwii^{21} iwúu^{1} ní^{2} tsá^{2} seein^{21} Sodoma coon'^{13} tsá^{2} seein^{21} Gomorra. 'In tsá^{2} fuu^{21} do-o jo ga'ii'^{21}i júu^{3} tya' Dios mo ganúu^{2}un. Pe wúu^{1}gɨ iní^{2} tsá^{2} 'in jo 'ii'^{21} 'naa' lɨ cwolíin^{2}naa' la coon'^{21}gɨ tsá^{2} seein^{21} Sodoma coon'^{13} Gomorra.

12 Joon ga'woo^{21}mo 'in tsá^{2} tya' Jesús do tsacwoo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2}. Joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} lɨ gatyalíin^{2} 'ido:

—'Ná^{1} unsɨɨ^{21}moo' 'e 'ɨ^{1}-'oo' —jin'^{2}in.

13 Joongɨ lɨ́ɨ^{1} fúui^{1} 'in 'lɨɨi'^{3} ga'woo^{1}i almas tya' tsá^{2}. Joon gasoon^{21}on aceite tya' tsatsaa'^{13} joon coon'^{13} la joon ga'láa^{2}mo.

Najúun^{2}mo Wó^{3} saai^{21} tsá^{2} jmɨɨ^{21}

14 Galitsáa^{1}mo-tsi røøi^{13} Herodes jilaa'^{21} 'elo tsʉ jilee'^{21}mo tsá^{2} niñii^{1} 'e jmoo^{1}o Jesús. Pe jin'^{2}in tsá^{2} 'e nigajiin'^{1}in tún^{1} Wó^{3} saai^{21}

tsá² jmɨɨ²¹, 'wii'¹³ joon lɨɨlɨ¹ 'oo¹ Jesús milagro. 'ɨ¹-tsi tsá² 'e Jesús jmoo¹o milagro coon'¹³ júu³ tya' Wó³.

15 Pe seen²¹mo 'in gajin'²in:

—Elías no.

'Inlɨ́ɨi¹³gɨ gajin'²in:

—'In faa'²¹a júu³ tyʉ́² tya' Dios la lɨ́ɨi¹ 'in gafaa'²¹ júu³ tya' Dios calɨɨ 'ino.

16 Joon mo ganúu²un Herodes 'elo joon gajin'²in:

—Wó³-o 'ino, joon jna-a gatyʉ'¹ʉʉ to² wiin'²¹ luu²¹²u. Nigajiin'¹o 'ino túnˡ —jin'² Herodes.

17-20 Herodes do nigacáan¹in 'in tsamɨ́² sii²¹ Herodías. 'In Herodías lo lɨ́ɨi¹ 'oo²¹²o Lii²¹² ruui'²¹ Herodes. Joon Wó³ do nigasɨɨ'²¹ɨ Herodes:

—Jo lí² caan²¹u'un 'oo²¹² ruu'²¹'u tsʉ́ seen²¹mogɨ.

Joon 'wii'¹³ joon gali'ee'¹mo 'in tsamɨ́ do Wó³. Joon Herodes tyʉ'²ʉ to² 'e tsa'í² Wó³ 'nʉñí³ 'wii'¹³ Herodías. 'Iin²¹²in Herodías wa'a júun²in Wó³ pe jo cwo¹ rɤ́ɤɨ¹³ Herodes júu³ 'wii'¹³ gɤɤ'²¹mo Wó³. Joon ñi¹ Herodes 'e Wó³ jaain²¹ tsañʉʉ'¹ 'in tyúi¹ joongɨ jaain²¹ tsá² 'in ñi¹ júu³ tya' Dios. Coon²¹o Herodes cwáain¹ coon'¹³ ce túnˡ jilaa'²¹ 'e faa'²¹ Wó³ fiin'¹³ jo tyʉ́² 'ɤɤɨ'²¹-tsi.

21 Joon galɨ́² 'e gajmaa'¹²a Herodes jmɨɨ²¹² 'e tsínˡ jiin'²¹in. Gacwoo¹o 'ee dɤ'² tsacɤɤɨ'¹³ tya'a coon'¹³ 'in tyʉ'² to² 'láa² coon'¹³ jileei'²¹ tsá² tyiin² seein²¹ lɨ sii²¹ Galilea do. Joon Herodías gatsaa'²¹o xiia' la ijmáa¹a.

22 'In jamɨ́² Herodías do ga'í² jee²¹² lɨ néei¹ 'in tsá² gɤɤ'²¹ do. Joon gatséen¹in. Joon lɨ́ɨ¹ gatɨ́²-tsi Herodes coon'¹³ 'in tsá² néei¹ gɤɤ'²¹ coon'¹³ 'ido la gatseein¹ 'in sɨmɨ́² do. Joon gajin'² rɤ́ɤɨ¹³ sɨɨ'²¹ɨ 'in sɨmɨ́² do:

—Mɨ́²'ɨ doñi'ee 'iin²¹²mo'o joon cwo'³oo 'nʉ.

23 Joon ga'ee²¹ 'in rɤ́ɤɨ¹³ do tyani Dios 'e cwoo¹o doñi'ee gamɨɨ¹ɨ 'in sɨmɨ́² do fiin'¹³ ca coon'²¹ tsa'¹ 'a to² lɨ́ɨ¹i 'ido.

24 Joon gacwo'ɨ́ɨ¹i 'in sɨmɨ́² do joon gasɨɨ'²¹ɨ sáa³a:

—¿'Ee mɨ́³ɨɨ tya' 'ino?

Joon sáa³gɨ gajin'²:

—Sii'¹²'i cwocwoo¹ mootyi² Wó³ saai²¹ tsá² jmɨɨ²¹.

25 Joon tsifu ga'í² túnˡ 'in sɨmɨ́² do lɨ tyíin¹ rɤ́ɤɨ¹³ joon ngasii'¹²i 'ido:

—La lo-o 'iin²¹²na: cwo'²'o coon²¹ wúun¹ 'yʉ mootyi² Wó³ saai²¹ tsá² jmɨɨ²¹.

26 Joon gajaan¹ 'in rɤ́ɤɨ¹³ do fa'í³. Pe jo 'ee futyigɨ tsʉ nigalɨ'ee'²mo Dios icwo¹ doñi'ee mɨɨ¹ɨ. Joon niganúu²un jileei'²¹ 'in néei¹ coon'¹³on do. Jo gatyuui'¹²gɨ to² 'e mɨɨ¹ɨ 'in sɨmɨ́² do.

27 Tsifu gatyʉ'² rɤ́ɤɨ¹³ to² jaain²¹ 'láa² 'e tsatyíian¹ mootyi² Wó³.

28 Joon gangó¹ 'in 'láa² do fu 'nʉñí³ lɨ 'yuui Wó³ 'e tsatyʉʉ'¹²ʉ mootyi² 'ido. Joon gacóon¹on 'yʉ tsi coon²¹ wúun¹. Joon gacwo'¹o 'in sɨmɨ́² do. Joon 'idogɨ gacwo'¹o sáa³o.

29 Mo galiñii¹ tsá² tya' Wó³ 'e najúun²mo joon gangatyiian¹o mootaai² Wó³ joon ganga'áa¹mo.

Cwo'¹o Jesús 'ñá² mil tsá² 'e dɤ'¹ɤ

30 Mo galɨcɨɨin²¹ joon galicaain²¹ dyatuuin¹ tsá² tya' Jesús coon'¹³ Jesús. Joon gajma'²a júu³ Jesús jilaa'²¹ 'e nigajmaa¹a joon jilaa'²¹ 'e niga'e'²e tsá².

31 'Wii'¹³ tsataai² tsá² joongɨ jalíin² tsá² fúui¹ lɨɨlɨ¹ jiin'¹³ jo cwo¹ 'ido dɤ'¹ɤ joon gasɨɨ'²¹ɨ Jesús tsá² tya'a:

—Ñilíin²duu' coon'¹³ jna. Moo²¹o', 'yii²¹a' ta' tɨ' catá² lɨ jo 'in tsá² seein²¹.

32 Joon ngalíin²mo Jesús coon'¹³ tsá² tya'a joon yaamo gataai² tsi coon²¹ barco. 'Iin²¹²in tsalíin² coon²¹ lɨ jo 'in tsá² seein²¹.

33 Pe fúu¹mo 'in ganí² 'ii lɨ ngaliin¹ do. Joon galicwii¹mo tsá² Jesús. Joon gangalíin² cwiin¹in coon'¹³ tɨɨ²o jilee'²¹mo 'in seein²¹ la coon²¹ fuu²¹. Joongɨ tyalíin² jée¹gɨ lɨ ngó¹ Jesús.

34 Mo gacwo'ɨ́ɨ¹ Jesús tsi barco gangaa¹mo tsá² fúui¹ lɨɨlɨ¹. Joon galɨfee'¹mo-tsi 'wii'¹³ tya' 'ido. Téen¹in la téein¹ joo'saa'²¹ jo 'in fii²¹² seen²¹mo. Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² 'e'²e 'ido júu³ 'láai² lɨɨlɨ¹.

35 Joon ni ca'lóo² jalíin² tsá² tya'a lɨ siin'¹²in joon sɨɨ'²¹ 'ido 'ii:

—Ca'lóo² lo joongɨ jo 'in taain²¹² lo coonti.

36 'I'^{2} júu^{3} 'in tsá^{2} no wa'a cwotyalíin^{2}mo
la caain^{21} fuu^{21} tyan' lɨ taain^{212} tsá^{2}
cwoláa^{1}a 'iñi'^{1} dø'^{1}ø, tsʉ jo 'ee sá^{2} 'e dø'^{1} 'ino.
37 Joon gañii^{1}i Jesús:
—Cwoo'^{13} 'naa' 'e dø'^{1} 'ino.
Joon 'in tsá^{2} tya'a do gajin'^{2}in:
—Jo liin^{1} wa'a tsalaa^{21}a'a coon^{21} mil tsi
catyuui'^{13} 'iñi'^{1} 'e cwoo^{1}o'o 'ino 'e dø'^{1}ø.
38 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—¿Joo' 'iñi'^{1} 'oo^{2}gɨɨ'? Cwojøø^{2}duu'.
Mo galiñi^{1}i joon gajin'^{2}in:
—'Ñá^{2} 'iñi'^{1} sá^{2}gɨ tyi' coon'^{13} gái^{1}gɨ joo'^{21}
taai^{2} jmɨɨ^{21}.
39 Joon gatyʉ'^{2} Jesús to^{2} wa'a cwó^{2} 'in tsá^{2}
do jmaai'^{13} coon'^{13} poo^{212} jee^{212} ñii^{21} røø'^{21}
do.
40 Joon gacwó^{2} tsá^{2} tɨ' cíein^{13} joongɨ tɨ'
cincuenta.
41 Joon gason'^{1} Jesús 'e 'iñi'^{1} 'ñá^{2} do joongɨ
jiin'^{13} gái^{1} 'in joo'^{21} taai^{2} jmɨɨ^{212} do. Joon
gajøø^{2} lɨ' ñʉ'fú^{2} joon gacwo'^{1}o 'maai'^{13} Dios
tya' 'e 'iñi'^{1} do. Joon gajmaa^{1}a 'no'^{3} 'e 'iñi'^{1}
do. Joon gacwo'^{1}o tsá^{2} tya'a wa'a jmáa^{1}a
tyíia^{3} 'e 'iñi'^{1} do jee^{212} 'in tsá^{2} fúui^{1} do.
Joongɨ gajmaa^{1}a tyíia^{3} 'in joo'^{21} taai^{2} jmɨɨ^{21}
gái^{1} do.
42 Garǿ^{1}mo tu'^{2} jileei'^{21} 'in gagøø'^{21} do.
43 Joongɨ garǿ^{1}mogɨ dyatun^{1} 'motó^{2}
coon'^{13} 'no'^{3} 'iñi'^{1} coon'^{13} 'no'^{3} 'in joo'^{21} taai^{2}
jmɨɨ^{21} do.
44 Gagøø'^{21} 'ná^{2} mil tsañʉʉ'^{1} 'e 'iñi'^{1} do.

Ngɨɨ^{1} Jesús tɨɨ^{2}ɨ ni jmɨɨ^{21}

45 Joon gatyʉ'^{2} Jesús to^{2} 'e tsataai^{2} tsá^{2}
tya'a tsi barco. Joon tsalíin^{2} 'ido jéei^{1}gɨ lagɨ
'ña'a lɨ ngoo'^{13} tyíia^{1} do. Joon 'iin^{212}in tsalíin^{2}
coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Betsaida la 'ɨɨ^{212} 'ɨ'^{2} Jesús
tsá^{2} júu^{3}.
46 Joon mo ngayuui'^{13} joon gangó^{1} Jesús
fu moo'^{21} ngafee'^{12}i Dios Jmii^{21}.
47 Nicanʉʉ^{21} mo ganii^{21} Jesús 'e barco do.
'Ii^{21} ca tún^{2} tsa'^{1} ni tyíia^{1} do. Pe Jesús-gɨ
siin'^{12}in ca tsaa'^{1} moo'^{21} do 'ña'a.
48 Joon ganí^{2} Jesús 'e jo lí^{2} ngɨɨ^{1}gɨ barco
tya' tsá^{2} tya'a 'wii'^{13} lɨɨlɨ^{1} 'ɨɨ^{1} tyí^{2} lɨ' cɨɨ'^{13}.
Ta'aa^{21} góo^{1} mo gangó^{1} Jesús lɨ ngalíin^{2}
tsá^{2} tya'a. Gangó^{1}o ngɨɨ^{1} tɨɨ^{2}o ni jmɨɨ^{21} do.
'Iin^{212}mo ngɨ́ɨ^{1}i lɨ' caai^{21} lɨ ngaliin^{1}mo 'ido.
49 Ganíi^{2}in tsá^{2} tya'a 'ii jó^{1} ngɨɨ^{1} ni jmɨɨ^{21}.
Galɨ́ɨ^{1}i 'e tsamoojɨɨ'^{1} jó^{1}. Joon ga'oo^{1} lɨɨlɨ^{1}.
50 Jilee'^{21}mo ganíi^{2} 'ii. Joon gafoo'^{2}mo 'ii.
Pe joon gafee'^{21}mo Jesús 'ii gajin'^{2}in:
—¡Tá^{2} téein^{1}-'oo'! ¡Jna-a lo, jo foo'^{13}naa'!
51 Joon ga'ii^{21}o tsi barco lɨ taai^{2} tsá^{2} tya'a.
Joon gaján^{2} 'ɨ́ɨ^{2} tyí^{2} do.
52 'Áai^{1} 'waa'^{21}a-tsi tsá^{2} tya' Jesʉs tsʉ jo mo
toon^{1}-tsi 'e júu^{3} tya' 'e 'iñi'^{1} do 'wii'^{13} joon lɨ́ɨ^{1}
ganga'goo^{21}-tsi.

Un'láai^{2} Jesús tsatsaa'^{13} seein^{21} lɨ sii^{21} Genesaret

53 Mo gatyalíin^{2} lɨ ngoo'^{13} tyíia^{1} ga'ñúu^{2}
barco tya'a coon^{21} tɨ' tyíia^{1} lɨ sii^{21} Genesaret.
54 Mo cwo'ɨ́ɨ^{1}ɨ 'ido tsi barco tsifu joon
galicwii^{1}in tsá^{2} 'ii.
55 Joon 'in tsá^{2} do gangalíin^{1} cwiin^{1}in la
caain^{21} joon ga'láa^{2} 'wii^{212} jajée^{1}i tsatsaa'^{13}
'in tsíin^{2} 'mó^{2} fu lɨ siin'^{12} Jesús.
56 La caain^{21} fuu^{21} pi'^{3} sɨ fuu^{21} fee'^{1} 'ee
sɨ tɨ' fuu^{21} 'ee lɨ tsáa^{1} Jesús gatyía^{1} tsá^{2}
tsatsaa'^{13} tya'a tya'i fu^{1} lɨ ngɨ́ɨ^{1}i Jesús joon
gamɨɨ^{1}ɨ tyani Jesús wa'a cwo^{1} Jesús jiin'^{13} tɨ'
sɨɨn'^{13}ɨn soon'^{21}on. Joon jileei'^{21} 'in gason'^{1}
sɨɨn'^{3} Jesús ga'láa^{2}mo 'i.

7

'E un'lɨ́ɨi'^{3} tsá^{2} tyani Dios

1 Joon galicaain^{21} tsá^{2} tya' coon^{21} poo^{212}
sii^{21} fariseos coon'^{13} 'inlɨ́ɨi^{13} tɨfo'^{2} tya' ley lɨ
siin'^{12} Jesús. 'In tɨfo'^{2} do jalíin^{2} Jerusalén.
2 Joon 'in tsá^{2} lo gacón^{2} cwáain^{1} 'e 'in
tsá^{2} tya' Jesús néei^{1} gø'^{1}ø joon 'lɨɨ'^{2} cwoo^{21}o.
'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e jo mo jngɨ́ɨ^{2} cwoo^{21} la tɨɨsi'^{2},
'wii'^{13} joon gafaa'^{21}a 'láai^{2}.
3 Jileei'^{21} fariseos coon'^{13} tsá^{2} seein^{21} Is-
rael jmoo^{1}o la lɨ́^{2} gajmaa^{1}a 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13}.
Jo dø'^{1} tsá wana jo jngɨ́ɨ^{2} cwoo^{21} la tɨɨsi'^{2} mo
jéei^{1}.
4 Mo jalíin^{2} 'moo'^{13} jo dø'^{1}ø wana jo mo
run'^{2}un cwoo^{21} la tɨɨsi'^{2}. Joongɨ lɨ́ɨ^{1} 'láai^{2}
jilaa'^{21} tɨɨsi'^{2} 'e sá^{2} calɨɨ jmoo^{1}o. Jmoo^{1}o tsá^{2}
la tɨɨsi'^{2} run'^{2}un tasa 'un'^{2}un jmɨɨ^{21} joon tsʉʉ^{2}
coon'^{13} jilaa'^{21} nii^{2} 'e jmaai'^{21} to^{2} mo gø'^{2}ø.
5 Joon 'in fariseos do coon'^{13} tɨfo'^{2} tya' ley
do gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús jin'^{2}in:

—¿'Ee lɨ' jo jmoo^{1}o tsá^{2} tyi'i la lɨ' gajmaa^{1}a 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tyi'? Gø'^{2}ø pe jo mo run'^{1}un cwoo^{21}o la tɨɨsi'^{2}.

6 Joon gañii^{1}i Jesús:

—Calɨɨ 'in gafaa'^{21}a júu^{3} tya' Dios sii^{21} Isaías gajmaa^{1}a coon^{21} jí^{2}. Joon tsi jí^{2} do gafaa'^{21}o xiiala lɨ́ɨ^{2}naa' tsá^{2} 'in jo tiin'^{13} 'e 'e'^{2}e tsá^{2} xeei'^{21}. Gajin'^{2}in ni jí^{2} do:

'In tsá^{2} lo untyúi^{1} Dios jiin'^{13} coon'^{13} 'e faa'^{21}a pe jo tɨ́^{2}-tsi jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} Dios.

7 Jo 'e to^{2} 'íi^{3} 'e un'goo^{21}o jna. Jilaa'^{21}a 'e 'e'^{2}e tsá^{2} jiin'^{13} lɨ' to^{2} tyʉ'^{2} tsá^{2}, jin'^{2} Isaías.

8 Faa'^{21}gɨ Jesús jin'^{2}in:

—Ga'íin^{2}mo-'oo' jilaa'^{21} to^{2} tyʉ'^{2} Dios, pe coon'^{21} tún^{2} jmoo^{2}oo' la tɨɨsi'^{2} 'e jmoo^{1}o tsá^{2} la mo jéei^{1} la rúun^{13}uun' tsʉʉ^{2} joongɨ tasa 'uun'^{21}un jmɨɨ^{21}. Joongɨ 'láa^{2}mo 'e lɨ la lɨ 'elo jmoo^{2}oo' la jmoo^{1}o tsá^{2}.

9 La joongɨ gajin'^{2} Jesús:

—'Iin^{212} 'naa' núu^{3}gɨɨ' la to^{2} tyʉ'^{2} 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} jon'gɨ la to^{2} tyʉ'^{2} Dios la no.

10 La lɨ gajin'^{2} Moisés calɨɨ mo gacwo'^{1}o tsá^{2} ley: "Un'gøø'^{21}mo'o ñʉ'^{2}'ʉ coon'^{13} saa^{2}'a." Joon gajin'^{2}in: "'In sɨɨ'^{21} júu^{3} 'laa'^{21} jmii^{21} sɨ sáa^{3}a 'ee 'ná^{1} jnga'^{2}mo tsá^{2} 'ii."

11 Pe joon, 'naa'gɨɨ', jo cwoo^{2}oo' júu^{3} 'e uncoon'^{13} tsá^{2} jmii^{21} sɨ sáa^{3}a 'ee wana gajin'^{2}: "Jilaa'^{21} 'e sá^{2} tyiia 'e lí^{2} uncoon'^{13} jna 'nʉ lɨ́ Corbán." ('øøi'^{21}-tsi tsá^{2} jin'^{2}in: nigacwo'^{3}oo Dios.)

12 Wa'a jin'^{2} tsá^{2} la no, joon 'naa'gɨɨ' jo cwoo^{2}oo' wa'a uncoon'^{13}on sáa^{3} jmii^{21}.

13 Mo jmoo^{2} 'naa' la joon tʉ^{1}oo' júu^{3} tya' Dios lawa'a jo 'e tyiin^{2}mo. 'Iin^{212}gɨɨ' jmoo^{2}oo' tɨɨsi'^{2} 'e gacwo'^{1} tsá^{2} 'naa' lagɨ júu^{3} tya' Dios. Joongɨ lɨ́ɨ^{1} 'láai^{2} tɨɨsi'^{2} 'e jmoo^{2}oo' la lɨ́^{1} 'elo —jin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} fariseos coon'^{13} tɨfo'^{2} tya' ley.

14 Joon gatø'^{1} Jesús 'in tsá^{2} fúui^{1} taain^{212} do joon gajin'^{2}in:

—Nʉʉ^{2}duu' jilaa'^{21} 'e fo'^{2}oo lo. Joon cwo'øøi'^{21}-'oo'.

15 Jilaa'^{21} 'e gø'^{2} tsá^{2} jo lí^{2} un'lɨɨi'^{3} 'ii la joon. Jiin'^{13} 'e 'woo^{21} tsi tsá^{2} 'e jmoo^{1}o 'e faa'^{21} tsá^{2} 'e joon un'lɨɨi'^{3} tsá^{2}.

16 Wana sá^{2} loocwoo^{1}oo' núu^{2}duu'.

17 Mo gatíui^{2} Jesús tsá^{2} joon ga'í^{2} coon^{21} inʉʉ joon gaunngɨɨ^{1} tsá^{2} tya'a 'ee 'e júu^{3} gatyaa^{1} do.

18 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ii:

—¿Tɨ jon'gɨ 'naa' 'øøi'^{21}-'oo'? Ní^{2}-i 'naa' 'e jilaa'^{21} 'e gø'^{2} tsá^{2} jo tsatoo'^{13} tsi alma tya' tsá^{2} pe jiin'^{13} tu'^{2}o.

19 Joon mi yuui'^{13} joon 'woo^{21}o fu caluu tún^{1}. 'Wii'^{12} joon jo lí^{2} un'lɨɨi'^{3} tsá^{2} tyani Dios.

'Wii'^{13} jiin'^{13} coon'^{13} júu^{3} la joon jin'^{2} Jesús 'e lí^{2}-i dø'^{1} tsá^{2} doñi'ee.

20 Jin'^{2}o jon Jesús:

—'E 'woo^{21} lɨ tsi alma tya' tsá^{2} 'e joon un'lɨɨi'^{3} tsá^{2} tyani Dios.

21 Tsʉ lɨ tsi alma tya' tsá^{2} 'øøi'^{21}-tsi 'e 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2}. Lɨ' alma tya' tsá^{2} 'woo^{21} jilaa'^{21} 'e gó^{2} 'e 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2}. Do-o 'ɨ^{1}-tsi 'e lɨ́^{2} feei'^{2} tsamɨ́^{2} tsá^{2} xeei'^{21} sɨ doñi'ee 'e gó^{2} 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} cwáain^{1} tya' tsamɨ́^{2} sɨ tsañʉʉ'^{1} 'ee. Do-o 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} wa'a jngaa'^{12}i tsá^{2}

22 sɨ jmoo^{1}o 'uun^{21} 'ee. Tsi alma tya'a gali'iin^{212}in tsá^{2} jilaa'^{21} 'e sá^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21}; 'aa'^{1}a tsii^{212} wúu^{1}i; jmoo^{1}o júu^{3} 'atsaa^{21}; 'ɨ^{1}-tsi jiin'^{13} tya' 'ña'a. Jo li'^{3}i 'e jmáa^{1}a.

23 'Wii'^{13} 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} jilaa'^{21} 'elo, 'wii'^{13} joon 'in 'lɨɨ'^{3}mo 'ii tyani Dios.

Jaain^{21} 'yiia^{212} tsá^{2} coon^{21} fuu^{21} 'in jo'^{1} galɨ́ɨi^{2} júu^{3} tya' Jesús

24 Joon gangó^{1} Jesús fu coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Tiro coon'^{13} Sidón. Joon ga'í^{2} coon^{21} inʉʉ. Joon jo 'iin^{212}in wa'a liñi^{1} tsá^{2} coonti pe jo galɨ'^{2}ɨ jiin'^{13} la gali'iin^{212}in.

25 Joon tsifu galiñi^{1} jaain^{21} tsamɨ́^{2}. Joon 'in xuui^{212} tya' 'in tsamɨ́^{2} lo 'yuui^{2} 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'a. Joon gajó^{2} 'in tsamɨ́^{2} do gasii'^{21}i 'wojníi^{1}i wii^{212} tɨɨ^{2} Jesús.

26 'In tsamɨ́^{2} lo galiseein^{21} Sirofenicia, jon' tsagoo^{1} tsá^{2} seein^{21} Israel. Pe gajó^{2} jamɨɨ^{1}ɨ tyani Jesús wa'a tyii^{2}in 'ido 'in 'lɨɨi'^{3} 'yuui alma tya' jóon^{1}on.

27 Pe Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ 'ii:

—Cwo^{2}du'u jéei^{1} wa'a dø'^{1} xuui^{212} lagɨ tsii^{21} tsʉ jo tseein^{21} tyii^{21}i' 'no'^{3} gø'^{2} xuui^{212} joon cwóo^{13}o' tsii^{21}.

28 Pe joon gañii^{1}i 'in tsamɨ́^{2} do jin'^{2}in:

—Jo'^{1}o, pe cagɨ tsii^{21} 'in tee'^{12} nʉ' mesa gø'^{2}o 'no'^{3} xʉʉ'^{21} mo gø'^{2} xuui^{212}.

29 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsamɨ́^{2} do:

—Tyʉ́^{2}-ʉ la gafa'^{2}'a. Lí^{2}-i cwoo'^{2}mo'o no nicwo'ɨ́ɨ^{1}ɨ 'in 'lɨɨi'^{3} 'yuui^{2} alma tya' xuui^{212} tyi'i.

30 Joon mo gatyee'^{12}i tya'a gatsee'^{21}i xuui^{212} tya'a raain^{1} ni coo'mó^{2}. Nicwo'ɨ́ɨ^{1}ɨ 'in 'lɨɨi'^{3} 'yuui^{2} alma tya' 'ido.

Un'láai^{2} Jesús jaain^{21} tsá^{2} cwuui^{212} jo faa'^{21}

31 Gacwo'ɨ́ɨ^{1} Jesús co' fuu^{21} Tiro gangɨ́ɨ^{1}i Sidón joon ngɨ́ɨ^{1}i fu lɨ' co' Decápolis, joon gatyía^{1} tɨ' jmɨɨ^{21} tyíia^{1} Galilea.

32 Joon mo gatyía^{1} do joon gangajée^{1}i tsá^{2} jaain^{21} tsá^{2} cwuui^{212} 'yʉcaai^{212} jo faa'^{21}. Joon gamɨɨ^{1} wa'a taan^{1} Jesús cwoo^{21}o tya' 'ido.

33 Joon gangajéei^{1} Jesús 'ii coon^{21} lɨ jo 'in tsá^{2} jøø^{2}. Joon gafoo'^{21} Jesús uniicwoo^{21}o tsi loocwoo^{21} 'ido. Joon ga'ñíi^{1}i joongɨ galii'^{21}i uniisɨɨ'^{13} 'ido.

34 Joon gajøø^{2} lɨ' ñʉ'fú^{2} gasaai^{21}-tsi joon gajin'^{2}in:

—¡'Efata! ('øøi'^{21}-tsi jin'^{2}in: ¡Néei^{2} 'wo'o!)

35 La joon ganó^{1} loocwóo^{1}o. Sɨɨ'^{13}ɨ galɨ́^{2} tyʉ́^{2}-ʉ joon galɨ́^{2}-ɨ faa'^{21}a røø^{21}.

36 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} 'in gajée^{1}i 'in jo faa'^{21} do:

—Jo 'in fuu^{2}uu' ce jiin'^{13} jaain^{21}.

Pe lɨ' tyʉ'^{2}gɨ to^{2} 'e sɨɨ'^{21}o tsá^{2}.

37 Lɨ́ɨ^{1} tsa'goo^{21}-tsi tsá^{2}, joon jin'^{2}in:

—Jilaa'^{21} 'e jmoo^{1}o 'ino 'e tyʉ́^{2} tsʉ ca 'in cwuu^{212} jmoo^{1}-o núu^{2}un joongɨ 'in jo faa'^{21}a jmoo^{1}-o 'e faa'^{21} 'ido.

8

Cwo'^{1}o Jesús tyʉ́n^{2} mil tsá^{2} 'e gø'^{2}ø

1 Jee^{212} jmɨɨ^{212} lo galicaain^{21} tsá^{2} fúui^{1} lɨɨlɨ^{1}. Jo 'ee sá^{2} dø'^{1} coonti. Joon gatø'^{1} Jesús tsá^{2} tya'a joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

2 —Lɨ́ɨ^{1} fúu^{2} lɨ́ɨ^{2}na 'in tsá^{2} lo 'wii'^{13} ningó^{1} 'nɨ^{1} jmɨɨ^{212} 'e taain^{212} coon'^{13} jna lo. Joon jo 'ee sá^{2}gɨ dø'^{1}ø coonti.

3 Wa'a 'ɨ́ɨ^{3}ɨɨ júu^{3} fu tya'a la jo mo gø'^{2}ø joon jo li píin^{3} ngɨ́^{1}. 'Inlɨ́ɨi^{13} jalíin^{2} wíin^{2}.

4 Joon gañii^{1}i tsá^{2} tya'a:

—¿Xiiala lí^{2} cwóo^{13}o' 'ino 'e dø'^{1}ø? Jo 'in seein^{21} waa'a 'nɨ́^{1} coonti.

5 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús:

—¿Joo' 'iñi'^{1} 'oo^{2}gɨ 'naa'?

'Ii-gɨ gajin'^{2}in:

—Dyía^{1} tigɨ.

6 Joon gatyʉ'^{2} Jesús to^{2} wa'a cwó^{2} ni 'wó^{2} do joon gason'^{1}on 'e 'iñi'^{1} dyía^{1} do joon gacwo'^{1}o 'maai'^{13} Dios. Joon gajmaa^{1}a 'no'^{3} 'e 'iñi'^{1} do gacwo'^{1}o tsá^{2} tya'a 'e tsajmaa^{1}a tyíia^{3} jee^{212} 'in tsá^{2} fúui^{1} do.

7 Joongɨ ni'aa^{1}mogɨ jaain^{21} gái^{1} joo'^{21} taai^{2} jmɨɨ^{21} pi'^{3}. Joon gacwo'^{1}o Jesús 'maai'^{13} Dios tya' 'in joo'^{21} taai^{2} jmɨɨ^{21} pi'^{3} do joon gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} jmaa^{1}a tsá^{2} tya'a tyíia^{3} 'in joo'^{21} do.

8 Tyʉ́^{2}-ʉ gagøø'^{21}ø jilee'^{21}mo. Joongɨ tɨɨ^{21}gɨ dyía^{1} 'motó^{2} røøi^{1} 'e gasái^{1}.

9 Xʉʉ jogɨ tí^{1} tyʉ́n^{2} mil tsá^{2} 'in gagøø'^{21}ø do. Joon ga'ɨ́ɨ^{2} Jesús 'in tsá^{2} do júu^{3}.

10 Joon 'ña'gɨ ga'í^{2} tsi coon^{21} barco coon'^{13} tsá^{2} tya'a. Joon ngaliin^{1} fu coon^{21} lɨ sii^{21} Dalmanuta.

Mɨɨ^{1}ɨ tsá^{2} fariseos coon^{21} li^{2}

11 Joon jee^{212} jmɨɨ^{212} joon gajalíin^{2} 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} fariseos joon ga'láa^{2} 'wii^{212} jo cwo'^{1}o júu^{3} ruu'^{21}i coon^{13} Jesús. 'Iin^{212}in 'in tsá^{2} fariseos do tyaan^{1} cwáain^{1} xiiala lɨ́ɨ^{1} Jesús, 'wii'^{13} joon gamɨɨ^{1}ɨ waa'a 'e'^{2} Jesús 'ido coon^{21} li^{2} tya' ñʉ'fú^{2}.

12 Pe gasaai^{21}-tsi Jesús lɨɨlɨ^{1} joon gajin'^{2}in:

—'In tsá^{2} lo jo tsáai^{1}-tsi Dios mo mɨɨ^{1}ɨ coon^{21} milagro. 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', jiin'^{13} coon^{21} li^{2} tya' milagro jo cwo'^{3}oo 'in tsá^{2} lo.

13 Joon gatʉ́ʉ^{2}mo Jesús 'in tsá^{2} do. Ngatáa^{1}i tsi barco joon gangó^{1} fu lɨ' ngoo'^{13} tyíia^{1} cataain do tún^{1}.

Tyiian'^{3} tya' fariseos

14 'In tsá^{2} tya' Jesús do niga'íin^{1}mo-tsi 'e coon^{21} 'ee dø'^{1}ø. Jɨ tɨɨi^{2} coon^{21} 'iñi'^{1} nityaan^{1} tsi barco do.

15 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a:

—Ñíi^{2}duu, tɨ́ɨ^{1}moo' coon'^{13} tyiian'^{3} tya' fariseos joongɨ tɨ́ɨ^{1}moo' coon'^{13} tyiian'^{3} tya' tsá^{2} tya' røøi^{13} Herodes.

16 Joon tsá^{2} tya'gɨ ga'láa^{2} 'wii^{212} sɨ́ɨ^{2}i la 'oo'^{21} jee^{212} yaai jin'^{2}in:

—'Wii'13 jo 'e 'iñi'2 lee2o' 'e joon 'e gajin'2in la no.
17 Ñii1 Jesús 'ee 'e sɨ́ɨ2i 'ido joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ 'ido:
—¿'Ee lɨ' foo'21 'naa' 'e jo 'oo2oo' 'iñi'1? ¿Tɨ jo mo 'øøi'21-'oo'? ¿Tɨ jo mo lilii2ii'? ¿Tɨ 'áai1 ni 'waa'21 tyi2 'naa'?
18 ¿Tɨ jo jøø2øø' coon'13 unní2ii'? ¿Tɨ jo nuu2uun' coon'13 loocwoo2oo'? ¿Tɨ jo tɨɨ'2-'oo'?
19 Mo gajmáa3aa tyíia3 'e 'iñi'1 'ñá2 do jee212 'ñá2 mil tsá2, ¿joo'gɨ 'motó2 'e garøøi1 do?
Joon gajin'2 tsá2 tya'a:
—Dyatun1gɨ gatɨ́2.
20 —Joon mo gajmáa3gɨɨ tyíia3 dyía1 'iñi'1 jee212 tyʉ́n2 mil tsá2 —jin'2 Jesús— ¿joo' 'motó2 røøi1 'e gatyiian21gɨɨ'?
Joon gajin'2in tún1 tsá2 tya'a:
—Dyía1gɨ gatɨ́2.
21 Joon gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ tsá2 tya'a:
—¿Tɨ jo mo 'øø'21mogɨ-'oo'?

Un'láai2 Jesús jaain21 tsatiui2 fu Betsaida

22 Mo gatyalíin2 Jesús fuu21 Betsaida gangajée1i tsá2 jaain21 tsatiui2 lɨ siin'12 Jesús. Gamɨɨ1ɨ wa'a soon'21 Jesús tya'a.
23 Joon gason'1 Jesús cwoo21 'in tsatiui2 do. Gangajée1i lɨ' tɨ' fuu21. Joon gasúun2 jmɨɨ'e'2e unni2 'ido. Joongɨ gataan1 cwoo21o tya' 'ido. Joon gaunngɨɨ1ɨ wana nijnéei2xʉ.
24 Gajøø2 'in tsatiui2 do joon jin'2in:
—Jøø3moo tsá2. Jøø2na tsá2 'in lɨ́ɨi1 la lɨ 'mó2 pe ngɨɨ1o.
25 Joon gataan1 tún1 Jesús cwoo21o unní2 'ido. 'In tsatiui2 do gajøø2ø coon'13 ce tún2 joon ga'láa2mo coonti. Najøø2o jilaa'21 røø21.
26 Joon gatyʉ'2 Jesús to2 'a tsei'2 'ido fu tya'o. Joon gajin'2in:
—Jo ngɨɨ21un 'e fuu21 do, jogɨ 'in fu'2'u coonti jilaa'21 'e nigalɨ́2 tyi'i.

Tʉ́3 jmoo1o júu3 'e Dios gasii1in Jesús 'e jmoo1o tiin'13 tsá2

27 Mo galicɨ́ɨin2gɨ ngalíin2 Jesús coon'13 tsá2 tya'a fu la caain21 fuu21 pi'3 náa1 co' Cesarea de Filipo. Lɨ ngalíin2 tya'i fu1 gaunngɨɨ1ɨ Jesús sɨɨ'21ɨ tsá2 tya'a:
—¿'Iin jna jin'2 tsá2?
28 Joon gañii1i tsá2 tya'a:
—'Inlɨ́ɨi13 jin'2 'e Wó3 saai21 tsá2 jmɨɨ21 'nʉ. 'Inlɨ́ɨi13gɨ jin'2 'e Elías 'nʉ. Joon 'in catyaai2gɨ jin'2 'e jaain21 'in gafaa'21 júu3 tya' Dios calɨɨ 'nʉ.
29 Joon gaunngɨɨ1ɨ Jesús tsá2 tya'a:
—'Naa'gɨɨ', ¿'iin jna fáa13aa'?
Joon gajin'2 Tʉ́3:
—'Nʉ Cristo, 'in gasii1in Dios 'nʉ.
30 Pe gatyʉ'2 Jesús to2 'e jo 'in sɨɨ'21ɨ tsá2 tya'a ce jiin'13 jaain21 'e Cristo 'ii, 'in gasii1in Dios.

'Ɨɨ1 Jesús júu3 ijúun2in

31 Joon ga'láa2 Jesús 'wii212 'e'2e tsá2 tya'a do jin'2in:
—Jna-a 'in Ruu'21na Tsá2. Joon 'ná1-a móo3oo wúu1 lɨɨlɨ1. Jileei'21 tsacøøi'13 coon'13 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2 coon'13 tɨfo'2 tya' ley 'ee'1mo jna. Joon 'ii ijngaa'12mo jna pe jiin'1oo tún1 mi tɨ́2 'nɨ1 jmɨɨ212 'e gajúun2na.
32 Gafaa'21a coon21 júu3 coon21 tsáa1gɨ. Joon gatø'1 Tʉ́3 Jesús coon21 lɨ gái1. Joon gajin'2 Tʉ́2 sɨɨ'21ɨ Jesús:
—Jo foo'3gɨ'ɨ la no.
33 Pe gajiin'12 Jesús níi1i, gajøøi2 tsá2 tya'a joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ Tʉ́3 do:
—Jeein'13 coon'13 jna. Satanás 'nʉ tsʉ jo 'ɨ1-'o' 'nʉ júu3 tya' Dios. Jiin'13 jmaai'13 júu3 tya' tsá2-a 'ɨ1-'o' 'nʉ.
34 Joon gatø'1 tún1 Jesús tsá2 tya'a coon'13 jileei'21 tsá2 taain212 coon'13on joon gasɨɨ'21ɨ 'ido:
—Wana 'in 'iin212in jalíin2 coon'13 jna 'ná1-a cwo'íin2mo-tsi 'wii212 tya' 'ña'o joon 'ná1 tyaa1 tyʉ́2 'ña'a 'e júun2in lagɨ ijúun2na. Joon 'ná1 cwojmaa1a la to2 tyʉ'2 jna.
35 Tsʉ jileei'21 'in 'iin212in tiin'13 juncwii21 tya' yaai 'e joon i'íin2mo juncwii21 tya'a. Pe jileei'21gɨ 'in 'íin2in juncwii21 tya'a 'wii'13 jna, joongɨ 'wii'13 júu3 tyʉ́2 tya' Dios joon tiin'13mo 'i juncwii21 tya'a.
36 Jo 'ee to2 'íi3in tya' tsá2 wa'a jnaa'21a la tøøi2 cwoo'13 fu juncwii21 pe caa21mo alma tya'a lɨ 'ii21.
37 Jo lí2 tyii21 tsá2 coon'13 cuu2 alma tya'a.
38 Wa jaain21 'oo1o fa'ɨɨ'21 'wii'13 jna joongɨ 'wii'13 júu3 tyiia jee212 'in tsá2 jo 'naai'2 Dios

joongɨ jee212 'in 'oo1o tsaa2 tyi1 joon jna-a jon, 'in Ruui'21 Tsá2, in'óo3oo fa'ɨɨ'21 'wii'13 tya' 'ii mi yíi3aa coon'13 ángeles tyúi1 joon ungoo21 tsá2 jna la ungoo21 tsá2 Dios Jmii21 nano —gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ tsá2.

9

1 Joon gajin'2 Jesús:

—'E la ja'2mo fuu212uu 'naa' 'inlɨ́ɨi13 jee212 'in téein2 lo jo ijúun2in ca iliñii1 xiiala tyʉ'2 Dios to2 tsá2.

Jesús unsɨ́ɨ2i 'e lɨ́ɨ1i

2 Jnʉ́ʉ2 jmɨɨ212 'e gangɨ́ɨi1 joon gajée1i Jesús Tʉ́3 coon'13 Jacobo coon'13 Wó3. Joon ngalíin2 coon'13 'ido coon21 ni moo'21 ñíi1. Joon do-o gaunsɨ́ɨ2i Jesús 'e lɨ́ɨi1 tyani 'in catyaai2 do.

3 Sɨɨn'13ɨn galijɨɨ'1 lɨɨlɨ1. Jnéei1 taa21 ca la taa21 'moo21 ce jiin'13 jaain21 taain212 ni cwoo'13 juncwii21 mo run'2un sɨɨn'3 jo lí2 ta' taa21.

4 Joon gajnéi1 'lɨɨ212 Elías coon'13 'lɨɨ212 Moisés 'e lɨ téein2 do. Joon gasɨ́ɨ2i coon'13 Jesús

5 Joon gajin'2 Tʉ́3 sɨɨ'21ɨ Jesús:

—Tɨfo'2 tyii'i, ¡lɨ́ɨ1 tyʉ́2 'e toon21o'on lo! Jmóo13o'o 'nɨ1 'nʉ́1 pi'3. Coon21 tyi'nʉ coongɨ tya' Moisés coongɨ tya' Elías.

6 Pe Tʉ́3-gɨ do jo ñii1 'ee faa'21a, lɨ' faa'21a 'goo'21o. Joon 'goo'21o jon 'in tsá2 gái1 do.

7 Joon gajgó1 coon21 jníi1 yʉ' lɨ téein2 joon ga'ɨ́ɨ2 'iin'3 tya' lɨ téein2 'ido. Joon jee212 'e jníi1 do ganúu2un coon21 júu3 'e jin'2:

—'In lo-o yʉʉn21 tyiia 'in 'iin212na. Tyaan21duu' cwáain1 'e jin'2in.

8 Tsifu joon mo gajøø2ø la 'ui jo 'in ganíi2gɨ jiin'13 jaain21, jiin'13 'ña'a Jesús ganíi2gɨ.

9 Mo gajgaai21 'e moo'21 do joon gasɨɨ'21ɨ Jesús 'in tsá2 gaai21 do 'e jo 'in sɨɨ'21ɨ 'ido jiin'13 jaain21 jilaa'21 'e ganíi2 do ca mi jiin'1in túnl1.

10 'Wii'13 joon ga'maa21o 'e júu3 do jee212 'ii. Joon gaunngɨɨ1ɨ jee212 ruu'21i 'ee 'øøi'21-tsi tsá2 mo gajin'2 Jesús: "Ijiin'1o túnl1 Ruu'21i Tsá2."

11 Joon gaunngɨɨ1ɨ tsá2 tya' Jesús:

—¿'Ee lɨ' jin'2 tɨfo'2 tya' ley 'e 'lɨɨ212 Elías 'ná1 jó1 nifu?

12 Joon gañii1i Jesús sɨɨ'21ɨ 'ido:

—'E ja'2mo Elías jó1 nifu. Joon tyaa1o tyʉ́2 jilaa'21. Júu3 la ja'2mo gajin'2 jí2 tya' Dios tya' Ruu'21i Tsá2 mo jin'2 'e inii21 wúu1. Joongɨ jin'2 jí2 tya' Dios 'e jo 'iin212in tsacøøi'13 tsáai1gɨ-tsi 'ii.

13 'E ja'2mo fo'3gɨɨ —jin'2 Jesús— Elías najó1 joon 'inlɨ́ɨi13 tsá2 gajmee'21mo 'ii jilaa'21 'e 'iin212in jiin'13 la gajin'2 ni jí2 tya' Dios ilí2.

Un'láai2 Jesús jaain21 xuui212 'in 'yuui2 'in 'lɨɨi'3 alma tya'a

14 Joon mo ngayuui'13 joon ngaliin1 lɨ néei1 'in tsá2 tya'a catyaai2gɨ do. Joon ganíi2in tsá2 fúui1 lɨ1 taain212 cu' lɨ' lɨ tyíin1 'in tsá2 tya'a catyaai2 do. Joon coon'13 tɨfo'2 tya' ley téein2 jo cwo'1o júu3 ruu'21i.

15 Joon tsifu mo gajnée1i Jesús jilee'21mo ganga'goo21-tsi. Joon ngaliin1 cwiin1in ngaunjiin'1in Jesús.

16 Joon gaunngɨɨ1ɨ Jesús tsá2 tya'a:

—¿'Ee júu3 jo cwoo2oo' ruu'21naa' coon'13 'ido?

17 Joon jaain21 'in tsá2 téein2 do gañii1i:

—Tɨfo'2, lo jee2na yʉʉn21 tyiia 'in 'yuui2 'in 'lɨɨi'3 alma tya'a. Joon jo cwoo21 faa'21 'inlo.

18 Joon doñixiia' siin'12mo 'in 'lɨɨi'3 lo jmoo1o saain'1 cɨɨ'13i ni'wó2 joon 'yee'21 jon1 moo'oo2o joongɨ cuu'21i moojóon1on. 'Wii'13 joon 'wo2 ga'ɨ́ɨ2-tsi. Namɨ́3oo tya' tsá2 tyi'i wa'a 'e tyii2in 'in 'lɨɨi'3 do pe jo galɨ'1ɨ.

19 Joon gañii1i Jesús sɨɨ'21ɨ 'ido:

—'Naa' lɨ́ɨ1naa' tsá2 'in jo jo'1 lɨ́ɨ2i. ¿Tɨ wóo2gɨ 'áai1 'ná1 taan212na coon'13 'naa'? ¿Tɨ wóo2gɨ 'áai1 'ná1 lifeei'1-tsii 'wii'13 tyii'? Ni-jee21duu' 'in xuui212 do fu lo.

20 Joon ngajée1mo 'in xuui212 do. Mo ganíi2in 'in 'lɨɨi'3 'yuui2 alma tya' 'in xuui212 do Jesús joon gajmaa1a júuin2 ñi'1 'in xuui212 do. Joon gacɨɨ'21i 'in xuui212 do ni 'wó2, 'yee'21 jon1 moo'oo2o.

21 Joon gaunngɨɨ1ɨ Jesús jmii21 xuui212 do:

—¿Xiiati ningóo1 'e lɨ́ɨ1i la no?

Joon gajin' jmii21 xuui212 do:

—Ca mo xuui212 pi'3 'ii.

22 Joon lɨ́ɨ1 'láai2 naa'13 nipii1in ni jí2 joongɨ tsi jmɨɨ21 'e 'iin212in jngaa'13mo 'ino. 'Wii'13

joon wana 'e lii'²'i fúu² cwoliin¹un jna'a joon uncoon'¹³'on jna'a.

23 Gasɨɨ'²¹ɨ Jesús 'ii:

—Wa lijai'² lɨ́ɨ²u, jilaa'²¹ ilí² tya' 'in jai'² lɨ́ɨi².

24 Joon ga'oo¹o 'in jmii²¹ xuui²¹² do:

—¡Jo'¹o lɨ́ɨ²na! ¡Uncoon'¹³ 'nʉ jna 'e ilí² jai'²gɨ lɨ́ɨ²na!

25 Mo ganí² Jesús 'e lɨ́ɨ¹ fúui¹ tsá² galicaain²¹ gasɨɨ'²¹ɨ 'in 'lɨɨi'³ do:

—'Nʉ-ʉ 'in jo cwo'¹o faa'²¹ 'in xuui²¹² lo jogɨ cwo'¹o núu²un, jna-a tyʉ'³ʉʉ to² 'e juu'¹²'u, tíui¹ 'in xuui²¹² no. Jo 'ú²gɨ'ɨ alma tya'a.

26 Joon ga'oo¹o 'in 'lɨɨi'³ do joon gajmaa¹a júuin² ñi'¹ tún¹ 'in xuui²¹² do. Joon gacwo'ɨ́ɨ¹ɨ. Gatiui² 'in xuui²¹² do lawa jaain²¹ 'lɨɨ²¹². 'E joon gajin'² 'in tsá² fúui¹ do 'e 'lɨɨ²¹²mo 'ido.

27 Pe joon gason'¹ Jesús cwoo²¹ xuui²¹² do joon gasaa'¹³a joon gasiin'¹²mo 'in xuui²¹² do.

28 Joon mo ga'í² Jesús tsi coon²¹ inʉʉ joon gaunngɨɨ¹ɨ tsá² tya' 'ii:

—¿'Ee lɨ' jo galɨ'² jna'a 'e tyí² jna'a 'in 'lɨɨi'³ do?

29 Jesús-gɨ gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ tsá² tya'a:

—Jiin'¹³ mo jmoo¹o tsá² taa'²¹ tyani Dios joon jo dø'¹ø joongɨ feei'¹ tsá² Dios, jiin'¹³ la joon cwo'ɨ́ɨ¹ɨ 'in 'lɨɨi'³ la no.

'Ɨɨ² Jesús júu³ tún¹ ijúun²in

30-31 Mo gangalíin² 'ido gangɨ́ɨ¹i fu Galilea. Joon jo gali'iin²¹²in Jesús 'e liñii¹ jiin'¹³ jaain²¹ 'wii'¹³ 'e'²o jiin'¹³ tsá² tya'a. Gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'ii 'e isaan'¹mo tsá² 'in Ruu'²¹i Tsá² jaan'¹²in ja'cwoo²¹ tsá² joongɨ ijngaa'¹²mo 'ii. Pe mi tsín¹ 'nɨ¹ jmɨɨ²¹² ijúun²in joon ijiin'¹o tún¹.

32 Pe 'in tsá² tya'a do jo 'øøi'²¹-tsi 'e sɨɨ'²¹ 'ido 'ii. Joongɨ 'goo'²¹-o wa' unngɨɨ¹gɨ.

'Iin 'in tyiin²gɨ

33 Joon gatyalíin² fuu²¹ Capernaum. Mo ngataai² Jesús coon²¹ inʉʉ joon gaunngɨɨ¹ɨ tsá² tya'a:

—¿'Ee júu³ jo cwoo²oo' ñilíin²naa' tya'i fu¹ do?

34 Pe joon lɨ coon²¹ gajaan¹ tii² 'wii'¹³ lɨ jalíin² do nasɨ́ɨ²i jo cwo'¹ júu³ ruu'²¹i 'e 'iin 'in tyiin²gɨ jee²¹² 'ii.

35 Joon gacwó² Jesús. Joon gatø'¹ø jiin'¹³ dyatuuin¹ tsá² tya'a joon gasɨɨ'²¹ɨ:

—Wana in 'iin²¹²in jmaa¹a to² nifu jee²¹² 'naa' 'ná¹ jméi¹ 'ña'a lawa'a tsá² 'wéi¹ joon unjíi²o jon jilee'²¹mo 'in catyaai² do.

36 Joon gatɨɨi²¹ Jesús jaain²¹ xuui²¹² gatyéei¹ tún² tsá'¹ jee²¹² lɨ née¹i. Joon gataan'¹²in cwáa¹a 'ido joon gajin'²in:

37 —Wana 'ii'²¹ tsá² xuui²¹² la lɨ́ɨi¹ 'ino cwáain¹ tyiia, 'ii'²¹mo jon 'ido jna. Joon 'in 'ii'²¹ jna do pe jon'on jiin'¹³ jna 'in 'ii'²¹ 'ido joongɨ 'ii'²¹mo jon 'in gasii¹in jna do.

'In jo 'eei'¹ jna' 'neei¹ jna'

38 Joon gajin'² Wó³ sɨɨ'²¹ɨ Jesús:

—Tɨfo'², ganee²¹²moo'o jaain²¹ 'in jin'² 'e 'wooi²¹ 'in 'lɨɨi'³ taai² alma tya' tsá². Joon mo 'wooi²¹ 'in 'lɨɨi'³ do joon jin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'in lɨɨi'³ do: "Jesús tyʉ'²ʉ to² 'e 'woo²¹moo'." Pe jo ngɨɨ¹ɨ 'ido coon'¹³ jna' 'wii'¹³ joon gatyuu'¹³moo'o.

39 Pe gajin'² Jesús:

—Jo untsaa'¹³naa'. Jiin'¹³ jaain²¹ lí² faa'²¹ 'e gó² 'wii'¹³ tyiajna joongɨ jmaa¹a coon²¹ milagro coon'¹³ to² 'e 'óo³oo.

40 'In jo 'eei'¹ jna' 'ii jon 'nee¹mo jna'.

41 Doñi'iin 'in 'iin²¹²in uncoon'¹³ jna joon cwo'¹o 'naa' fiin'¹³ coon²¹ vasa jmɨɨ²¹ 'wii'¹³ tsá² tya' Cristo 'naa' la ja'²mo sá² 'lee'¹²i.

'Áai¹ gó² tya' 'in 'noo¹ tsaa²

42 Faa'²¹gɨ Jesús jin'²in:

—'Áai¹ gó² tya' doñi'iin 'in jmá¹ 'e lí² 'oo¹o tsaa² 'in xuui²¹² 'in jo'¹ lɨ́ɨi² jna. 'E tyʉ́²gɨ tya'a wa'a 'nʉʉ¹ tsá² luu²¹²u coon²¹ too¹ fee'¹ joon pii¹in tsá² 'ii fu tsi jmɨ'ñi'³.

43 Wana coon'¹³ cwoo¹'o jmoo¹ lí² 'óo¹²'o tsaa² tyʉ́²gɨ tyi'i wa'a tyʉʉ'³o'o. Tsʉ tyʉ́²gɨ wa'a taan²u'un juncwii²¹ coon'¹³ coon²¹ cwoo¹'o lagɨ 'a cwóo¹³'o lɨ 'ii²¹ coon'¹³ jɨ tún² cwoo¹'o. Tsʉ lɨ 'ii²¹ do jo lí² dyʉʉ¹ tsá² jɨ́² tya'a coonti

44 joon jo júuin² joo'¹³ jogɨ guu¹ jɨ́² coonti.

45 Joongɨ wana tɨ́ɨ¹³'ɨ jmaa¹ ga'aa¹'a tsaa² tyʉʉ'³o'o jon. Tsʉ tyʉ́²gɨ tyi'i wa'a jmaa²'a to²

tyʉ'² Dios mo taan²un juncwii²¹ jluu'¹³mo'o
lagɨ tɨɨ¹u'u fu lɨ 'ii²¹ coon'¹³ jɨ tún² tɨ́ɨ¹³'ɨ. Tsʉ
fu lɨ 'ii²¹ do jo lí² dyʉʉ¹ tsá² jɨ́² tya'a
46 joon jo júuin² joo'¹³ joon jogɨ guu¹ jɨ́²
tya'a.
47 Wana unní²'i jmoo¹o 'e lí² 'oo²'o tsaa²
tyí²du'u coonti tsʉ tyʉ́²gɨ tyi'i 'e 'uu¹u'u
coon'¹³ coon²¹ unní²'i lɨ tyʉ'² Dios to² lagɨ
coon'¹³ jɨ tún² unní²'i cwóo¹³'o lɨ 'ii²¹.
48 Tsʉ lɨ 'ii²¹ do jo júuin² joo'¹³ jo'gɨ jɨ́²
coonti.
49 'Tsʉ jilee'²¹mo liñii¹mo coon'¹³ jɨ́². Joon
'ná¹ caai'²¹ tsá² ñi² jilaa'²¹ fa'¹ 'e cwo'¹ tsá²
Dios.
50 'E tyʉ́²-ʉ ñi² pe wana ga'ín¹ jmá² tya',
¿'ee coon'¹³ iliñi³gɨ tún¹? Cwolɨ́ɨ¹naa' la lɨ́¹ ñi²
tyʉ́² joon cwolisein²¹moo' 'e tyʉ́² coon'¹³ la
jaain²¹ la jaain²¹.

10

Jesús 'e'²e tsá² tya' 'e xeei²¹ tsá² tsamɨ́² tya'a

1 Gacwo'ɨ́ɨ¹ Jesús fuu²¹ Capernaum.
Gangóo¹ li sii²¹ Judea. Gangóo¹ lɨ' ngoo'¹³
jmɨɨ²¹ Jordán lɨ 'yeei²¹ ñi'¹. Do-o galicaain²¹
tsá² fúui¹ lɨɨlɨ¹ 'e lɨ siin'¹²in do. 'E'²e Jesús tsá²
tún¹ la lɨ 'e gatɨ́ɨ²i.
2 Joon gangatyéen¹in tsá² coon²¹ poo²¹²
sii²¹ fariseos lɨ siin'¹² Jesús. 'In fariseos do
'iin²¹²in jmáa¹a 'e tøø'²¹ Jesús coon²¹ tsaa²
tya'a. Joon gaunngɨɨ¹ɨ:
—¿Tɨ cwo¹ ley tya' Moisés júu³ wa'a xeei¹
tsá² 'in gacui'² cwoo²¹ coon'¹³?
3 Joon gañii¹i Jesús:
—¿'Ee to² gatyʉ'² Moisés?
4 'Ii-gɨ gajin'²in:
—Moisés gacwo'o tsá² júu³ 'e cwo'¹
tsañʉʉ'¹ 'in tsamɨ́² do coon²¹ mo'jí² 'e tíu²mo
'ii. Joon coon'¹³ mo'jí² do lí²-i xeei¹ tsá² 'in
gacui'² cwoo²¹ coon'¹³.
5 Jesús-gɨ gajin'²in:
—Moisés gacwo¹ júu³ 'e joon tsʉ 'wii'¹³ 'e
soo²¹-'oo' 'naa' yaamoo'.
6 Pe mo gajmaa¹ Dios la jilaa'²¹ 'e sá²
gajmeei¹ Dios tsañʉʉ'¹ coon'¹³ tsamɨ́².
7 'Wii'¹³ joon ilí² tíui² tsañʉʉ'¹ jmii²¹
coon'¹³ sáa³a joon licaain²¹ coon'¹³ tsamɨ́²
tya'a.
8 Jee²¹² 'in gái¹ do liin¹ lawa jaain²¹ tsá².
La joon jo tigɨ gái¹. Joon galɨ́ɨ¹i jaan²¹mo.
9 'Wii'¹³ joon jo lí²gɨ xeei¹ tsá² 'e gaun-
caain²¹ Dios.
10 Mo ngataai² coon²¹ inʉʉ joon
gaunngɨɨ¹ɨ tún¹ tsá² tya'a 'ee 'øøi'²¹-tsi tsá²
'e júu³ do.
11 Joon gasɨɨ'²¹ɨ Jesús 'ii:
—'In tsá² 'in tíui² tsamɨ́² tya'a joon cui'²
cwoo²¹ coon'¹³ 'in xeei'²¹ unrøøi¹ 'ña'a tsaa².
12 Wana tsamɨ́² tíui² ñʉʉ'¹ tya'a joon cui'²
cwoo²¹ coon'¹³ 'in xeei'²¹gɨ 'e unrøøi¹ 'ña'a
tsaa².

Uncwaai'³ Jesús xuui²¹²

13 Joon gangajée¹i tsá² jaain²¹ gái¹ xuui²¹²
tyani Jesús joon 'iin²¹²in wa'a son'¹ Jesús
tya' 'ido. Pe 'in tsá² tya'a do gajíi²mo 'in tsá²
ngajéei¹ xuui²¹² do.
14 Mo ganí² Jesús galɨ́² 'nii'²¹-tsi joon
gajin'²in:
—Cwoo²oo' cwojalíin² 'in xuui²¹² no lɨ
siin'¹²na. Jo jnɨɨ'¹³naa' tsʉ la lɨ́ɨi¹ 'in xuui²¹²
no lɨ́ɨ¹i 'in tyʉ'² Dios to².
15 La ja'²mo fuu²¹²uu 'naa' 'in tsá² 'in jo
'ii'²¹ to² tyʉ'² Dios lawa jaain²¹ xuui²¹², 'ii jo
'e itsa'ii²¹ coonti lɨ tyʉ'² Dios to².
16 Joon tɨ́ɨ²i Jesús 'in xuui²¹² do,
gataan'¹²in cwáa¹a 'ido joon mo gataan¹an
cwoo²¹ tya' 'ido joon gauncwaa'³i.

Jaain²¹ sɨmii'²¹ sá² cuu² jafee'¹²i Jesús

17 Lɨ ningóo¹ Jesús tún¹ gajó² jaain²¹
tsañʉʉ'¹ cwiin¹in gasii'²¹i 'wojníi¹i tyani
Jesús. Joon gasɨɨ'²¹ɨ Jesús:
—Tɨfo'² tyúi¹, ¿'ee 'ná¹ jmáa³aa 'e
tiin'¹³moo juncwii²¹ tyiia?
18 Joon gajin'² Jesús:
—¿'Ee lɨ' fu'²'u jna 'in tyúi¹? Jaan²¹mo 'in
tyúi¹ joon Dios 'i.
19 Ñí³o'o to² tyʉ'² ley tya' Dios: "Jo foo'¹³'o
tsamɨ́². Jo jngáa'¹³mo'o tsá². Jo jmaa²'a
'uun²¹. Jo fu'²'u júu³ tajuu²¹ jiin'¹³ jaain²¹.
Jo cón²'on tsá² tóo². Cwoli'gɨɨ²¹mo'o ñʉ'²'ʉ
coon'¹³ saa²'a."
20 Joon gañii¹i 'in tsañʉʉ'¹ do:

—Tɨfo'², jilaa'²¹ 'elo galinɯɯ'¹³oo ca mo galixuu²¹²moo.

21 Joon gajøøi² Jesús 'ii 'e 'neei²¹ ni 'ido. Joon gasɨɨ'²¹ɨ 'ii:

—Coon²¹ 'e 'ná¹gɨ tyi'i: cwo'nɨɨ²¹² jilaa'²¹ 'e 'oo²¹²'o. Cwo'²'o jileei'²¹ tsá² tañíi² joon lí² 'oo²¹²'o 'láai²gɨ ñɯ'fú². Joon uncaan²¹un coon'¹³ jna fiin'¹³ ca júun²mo'o tsaa'¹ crúu¹³.

22 Pe mo ganúu²un 'elo lɨ́ɨ¹ gajmaa¹a fa'í³ joon nga'²mo 'wii'¹³ lɨ́ɨ¹ galisá² cúu¹u.

23 Joon gajøø² Jesús cu' lɨ' lɨ siin'¹²in joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ tsá² tya'a:

—'Áai¹ tyan¹ to² wa'a cwói¹ tsá² sá² cuu² 'ña'a tyɯ'² Dios to² 'ii.

24 Tsá² tya'a do lɨ́ɨ¹ ganga'goo²¹-tsi 'e gajin'² Jesús do. Pe Jesús gafaa'²¹a tún¹:

—Yɯɯn²¹ tyiia, lɨ́ɨ¹ tyan¹ to² tsa'í² jaain²¹ tsá² 'in tsáai¹-tsi 'e sá² cuu² lɨ tyɯ'² Dios to².

25 Tyan¹gɨ to² 'e tsa'í² jaain²¹ 'in sá² cuu² lɨ tyɯ'² Dios to² lagɨ jaain²¹ camello ngɨɨi¹ jee²¹² too²¹ tya' moocuu².

26 Mo ganúu²un tsá² tya'a 'elo lɨɨlɨ¹ ganga'goo²¹-tsi. Joon gaunngɨɨ¹ɨ la 'oo'²¹ ruu'²¹i:

—¿'Iin inlitiin'¹³mo wa la joon?

27 Joon gajøøi² Jesús 'ii. Joon gasɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—Jo lí² jmá¹ tsá² tiin'¹³ 'ña'a pe lii'²¹i Dios, tsɯ 'e tya' Dios jiin'¹³ coon²¹ 'e sá² wa'a jo lí² jmáa¹a.

28 Joon ga'láa² Tɯ́³ 'wii²¹² faa'²¹a jin'²in:

—Nigatɯɯ²¹² jna'a jilaa'²¹ 'e 'oo²o'o joongɨ nigajalíi²oo'o coon'¹³ 'nɯ.

29 Jesús-gɨ gañii¹i:

—'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', doñi'iin 'in gatú² 'nɯ́¹ sɨ gatíui² ruu'²¹i 'ee sɨ jmii²¹ sɨ sáa³ 'ee sɨ 'oo²¹²o sɨ jóon¹on 'ee sɨ tɯ́²o 'wó² tya'a 'ee 'wii'¹³ jna-a sɨ 'wii'¹³ júu³ tya' xiiala itiin'¹³ tsá² 'ee;

30 'in jmoo¹o la joon i'ii'²¹mo cíein¹³ lɨ́ɨ²gɨ 'in taain²¹² fu juncwii²¹ lo. I'ii'²¹mo 'nɯ́¹, ruu'²¹i, sáa³a, jóon¹on, 'wó² tya'a fiin'¹³ wúu¹ iní². Joongɨ itiin'¹³mo mi 'íin² juncwii²¹.

31 Pe fúu¹mo 'in lɨ́ɨi¹ tsá² tyiin²mo nano pe mi tɨ́² jmɨɨ²¹² joon tsá² 'wéi¹ iliin¹. Joon fúu¹mo 'in tsá² 'wéi¹ nano iliin¹ tsá² tyiin² mi tɨ́² jmɨɨ²¹² joon.

Xiia'gɨ tún¹ jmoo¹o Jesús júu³ ijúun²in

32 Ngalíin² Jesús coon'¹³ tsá² tya'a soo²¹o fu Jerusalén joon gangó¹ Jesús nifu. Li'³i tsá² tya'a 'e tsáa¹a 'ido fu Jerusalén 'wii'¹³ joon lɨ́ɨ¹ tsa'goo²¹-tsi tsá² tya'a. Joon 'in catyaai² do gangalíin² 'goo'²¹o. Joon gatø'¹ tún¹ Jesús jiin'¹³ 'in dyatuuin¹ tsá² tya'a. Joon ga'láa² 'wii²¹² gasɨɨ'²¹ɨ tsá² tya'a jilaa'²¹ 'e 'noogɨ 'e tsangɨ́ɨ²i.

33 Gajin'²in:

—Ñíi²duu' la ngalii²¹i' lo fu Jerusalén. Joon do-o injaan'¹³in tsá² jna, 'in Ruu'²¹na Tsá², tyani 'in tyɯ'² to² tya' untsá² coon'¹³ 'in tɨfo'² tya' ley. Joon 'ii ityɯ'² to² ijúun²na. Joon injaan'¹³in jna ja'cwoo²¹ tsá² coon²¹ fuu²¹.

34 Joon 'in tsá² do iungøø¹i jna joongɨ ipóo²i jna joongɨ i'ñíi¹i ní³ii joongɨ ijn-gaa'¹²in jna. Pe mi tsín¹ 'nɨ¹ jmɨɨ²¹² ijiin'¹oo tún¹.

Jacobo coon'¹³ Wó³ mɨɨ¹ɨ coon²¹ favor

35 Joon gangatyéen¹in Jacobo coon'¹³ Wó³ jóon¹ Zebedeo lɨ siin'¹² Jesús. Joon gasɨɨ'²¹ɨ:

—Tɨfo'², 'iin²¹²moo'o 'e jmaa²o'o coon²¹ 'e mɨɨ²¹ɨ'ɨ.

36 Joon gaunngɨɨ¹ɨ Jesús:

—¿'Ee 'e 'iin²¹²naa' ilí² tyii'?

37 'Ii-gɨ gajin'²in:

—Cwo'³'o jna'a wa'a yii²¹a'a jmaai'¹³ la cataain²¹ caa¹o'o. Jaain²¹ lɨ' tsáa¹ jaain²¹gɨ lɨ' tooin²¹² mi tyɯɯ'¹³'ɯ to².

38 Joon gasɨɨ'²¹ɨ Jesús 'ii:

—Jo ñí³ 'naa' 'ee 'e mɨ́²ɨɨ' no. ¿Tɨ taa'²¹ wúu¹ la lɨ 'e wúu¹ 'e tsangɨ́ɨ²na? ¿Tɨ lí² júun²naa' la ijúun²na?

39 'Ii-gɨ gañii¹i:

—Li'³oo'o —jin'²in.

Pe Jesús-gɨ gajin'²in:

—Ja'²mo, 'naa' 'ná¹ moo²oo' wúu¹ la imó³ jna joon 'ná¹ júun²moo' la ijúun²na.

40 Pe 'e cwaa²¹ tsá² caa¹na lɨ' tsáa¹ tiin'¹³ lɨ' tooin²¹² jo tɨɨ²¹na cwó³oo 'e joon. Pe 'e tɨɨi²¹ ñii²¹ jiin'¹³ 'in ninaa¹ tyɯ́² tya'o. 'E lo-o tya' 'e 'iin²¹²in Dios.

41 Joon mo ganúu²un 'in tsá² tya'a dyéi¹ do gatsa'nii'²¹-tsi tya' Jacobo coon'¹³ Wó³.

42 Pe joon gatø'¹ Jesús 'ii joon gajin'²in:

—La lɨ' 'e ñí² 'naa', 'in tsá² 'in 'oo¹o to² tya' nacíoi¹³ fu juncwii²¹ tyɯ'²o to² 'ii²¹. Joongɨ jileei'¹³ tsacøøi'¹³ jee²¹² 'ii tyɯ'²ɯ to² ce tyíi².

43 Pe jo lí² la joon jee²¹¹² 'naa'. Lɨ' cɨɨ'¹³ɨ ilí². 'In 'iin²¹²in jméi¹ 'ña'a tsafeei'¹ jee²¹² 'naa', 'ii 'in tɨɨi²¹ uncoon'¹³o 'in catyaai²gɨ do.

44 Joon doñi'iin jee²¹² 'naa' 'in tyʉ'² to² nifu, 'ii 'in uncoon'¹³ jileei'²¹.

45 Jo mo cwéei¹ 'in Ruu'²¹i Tsá² wa'a uncoon'¹³ tsá² 'ii. 'Ii-o gacwée¹i 'e uncoon'¹³o tsá². Joongɨ gacwée¹i 'e cwoo¹ juncwii²¹ tya'a lawa 'e 'laa'¹³ 'e jmaa¹ tiin'¹³ tsá² fúui¹.

Un'láai² Jesús 'in tsatíui² Bartimeo

46 Joon gatyalíin² Jericó. Joon mo ga'wooi²¹ Jesús coon'¹³ tsá² tya'a coon'¹³ tsá² fúui¹ lɨɨlɨ¹ 'a fuu²¹ do, do-o nityíin¹in jaain²¹ tsatíui² sii²¹ Bartimeo, jóon¹ Timeo, co' fu¹. Mɨɨ¹ɨ caridad.

47 Mo ganúu²un 'e gangɨ́i¹ Jesús tsá² Nazaret 'in tsatíui² do ga'láa² 'wii²¹² 'oo¹o jin'²in:

—¡Jesús, jóon¹ David, fúu² cwoliin¹un jna!

48 Fúu¹mo gajíi²mo 'ii jin'²in:

—Jo to'²'o mɨɨ'¹³.

Pe 'ii-gɨ gatǿ² tá²gɨ:

—¡Jóon¹ David, fúu² cwoliin¹un jna!

49 Joon gajaan¹ Jesús. Joon gajin'²in:

—Te'duu' lo.

Joon gangalíin² 'in gasɨɨ'²¹ 'in tsatíui² do:

—Tya²-'o'o. Ráan²un no tsʉ do tø'¹ø 'nʉ.

50 Joon tsifu gatʉʉ²¹ 'mɨ'jnʉ́³ 'yaa'²¹i joon ga'ɨ́ɨ²i 'e ngatyéen¹in lɨ siin'¹² Jesús.

51 Joon gaunngɨɨ¹ɨ Jesús 'ii:

—¿'Ee 'iin²¹²un 'e lí² tyi'i?

In tsatíui² do gañii¹i:

—Tɨfo'², 'iin²¹²na jøø³øø.

52 Jesús-gɨ gajin'²in:

—Lí²-i cwoo'²'o. Ni'láa²mo'o 'wii'¹³ jo'¹o lɨɨ²u'u.

Tsifu joon 'in tsatíui² do galɨ́²-ɨ jøø². Joon gangoo²¹o la caain²¹ tya'i fu lɨ ngóo¹ Jesús.

11

'Í² Jesús Jerusalén

1 Mo gatyalíin² tyan' Jerusalén co' fuu²¹ Betfagé coon'¹³ Betania joon gatyalíin² tsaa'¹ moo'²¹ sii²¹ moo'²¹ Olivos. Joon gasii¹in Jesús gái¹ tsá² tya'a.

2 Gasɨɨ'²¹ɨ:

—Cwolíin²duu' 'e fuu²¹ pi'³ náa¹ do. Mi tyalíin²naa' joon imáa¹naa' jaain²¹ bu'³ siin'¹² 'neei²¹². Jaain²¹ bu'³ 'in jo mo cwó² jiin'¹³ jaain²¹. Joon laa²¹²naa' joon tǿ²øø' fu lo.

3 Wana 'in jin'²in: "'Ee lɨ' jmoo²oo' la no", joon fuu²uu': "Fii²¹²oo'o 'néi¹ta 'in bu'³ lo. Joon tsifu yajaa²¹²na'a 'inlo."

4 Joon gangalíin²mo joon gatsee'²¹mo 'in bu'³ do siin'¹² 'neei²¹² coon²¹ tya'i fu¹ tyan' coon²¹ 'ooca'nʉ́¹. Joon gasi'²i 'nii²¹² tya' 'ido.

5 'Inlɨ́ɨi¹³ 'in teein¹ do gajin'²in:

—¿'Ee jmoo²oo'? ¿'Ee lɨ' síi¹³ii' 'nii²¹² tya' 'in bu' no?

6 'Ii-gɨ gañii¹i la to² nigatyʉ'² Jesús 'e jin'²in. Joon gacwoo¹ 'ido ngaliin¹.

7 Tsifu gatøø¹³o 'in bu' do lɨ siin'¹² Jesús. Joon gaunfuu²¹ sɨɨ'¹³ɨn moo'wóo¹ bu'³ do. Joon gacwó² Jesús.

8 Lɨ́ɨ¹ fúui¹ 'in ganii'¹³ sɨɨn'³ tya'i fu¹. 'Inlɨ́ɨi¹³ gatyʉ'²ʉ nii²¹² moo²¹ joon gatyaa¹a nifu lɨ ngóo¹ Jesús.

9 La 'in ngalíin² nifu lagɨ 'in jalíin² lɨ caluu 'oo¹o. Jløø'³mo 'oo¹o jin'²in:

—¡Viva tsá² cwaa'³mo 'in nigasii¹in Dios!

10 ¡Lɨ́ɨ¹ tyʉ́² mi tyʉ'² 'ii to² la to² 'e gatyʉ'² 'lɨɨ²¹² røøi¹³ David! ¡Ña'ñʉ'¹ʉ' uncoon'¹³ jna'a! —jin'² tsá² do.

11 La joon ga'í² Jesús Jerusalén. Joongɨ ga'í² iyíia² cwo'¹ do. Mo ngayuui'¹³ gajøø² ce jilaa'²¹ 'e sá² la 'ui joon gangaa'¹³in fu Betania túu¹ coon'¹³ jiin'¹³ 'in dyatuuin¹ tsá² tya'a tsʉ joon nica'lóo².

'Ɨɨ² Jesús tsiifú² tya' 'mó² cwaríi³

12 Mo ca jná² túu¹ mo ga'wooi²¹ Jesús Betania joon galili'³i un'aa²i.

13 Joon wíin² ganii²¹ coon²¹ 'mó² cwaríi³ tsi mo'³. Joon ngajøø²ø wana tsi cwaríi³ 'e 'mó² do pe jiin'¹³ mo'³o ganii²¹ mo tyíia² tsʉ jo mo tɨ́² jiin'²¹ 'e sá² do.

14 Joon gasɨɨ'²¹ Jesús 'e 'mó² cwaríi³ do. Joon gajin'²in:

—Ce jiin'¹³ jaain²¹ jo 'in dø'¹ 'oofuu²¹ tyi'nʉ coonti —jin'² Jesús.

Joon ganúu²un tsá² tya'a 'e jin'²in do.

Jesús 'woo¹i tsá² 'in néei¹ i'yíia² cwo'¹ 'in 'nɨɨ¹ɨ

15 Mo lɨcɨɨin²¹ joon tyalíin² Jerusalén. Mo ga'í² Jesús fu i'yíia² cwo'¹ feei'¹ si'² do ga'láa²

'wii^{212} 'woo^{1}i jileei'^{21} 'in 'nɨɨ^{1} coon'^{13} 'in ló^{2}. Gajiin^{1}mo mesa lɨ néei^{1} 'in unfuui^{212} cuu^{2} joongɨ lɨ néei^{1} 'in 'nɨɨi^{1} maa^{212}.

16 Joon jo cwoo^{1} Jesús 'in ngɨ́ɨi^{1} tyan^{1} jiin'^{13} coon^{21} laa^{212} lɨ' tsi i'yíia^{2} cwo'^{1} do.

17 Joon gajin'^{2}in:

—Ni jí^{2} tya' Dios jin'^{2}:

'Nʉ́^{3}ʉʉ lo ilisii^{21} 'nʉ́^{1} tya' júu^{3} tyʉ́^{2} tya' la tøøi^{2} cwoo'^{13} juncwii^{21}.

Pe 'naa'gɨɨ' najmaa^{2}aa' lawa coon^{21} tsi too^{21} tya' 'uun^{21} do.

18 Joon jileei'^{13} 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} coon'^{13} 'in tɨfo'^{2} tya' ley ganúu^{2}un. Joon 'wii'^{13} ninga'goo^{21}-tsi tsá^{2} jilaa'^{21} 'e 'ee^{1} Jesús 'gøø'^{21}mo 'in tsacøøi'^{13} do coon'^{13} tɨfo'^{2} tya' ley. 'Wii'^{13} joon ga'noo'^{12}on xiiala ijngaa'^{12}i Jesús.

19 Pe mo ga'í^{2} nʉʉ^{3} gacwo'ɨ́ɨ^{1} Jesús coon'^{13} tsá^{2} tya'a 'e fuu^{21} do.

Galityʉʉn^{21} 'e 'mó^{2} cwaríi^{3}

20 Mo gajná^{2} 'áa^{3}gɨ gangɨ́ɨ^{1}i tya'i fu^{1} li si'^{2} 'e 'mó^{2} cwaríi^{3} do. Joon ganí^{2}i 'e 'mó^{2} cwaríi^{3} do nigalityʉʉn^{21} ca tɨ́^{2} jmóo^{3}.

21 Joon gatɨ'^{2}-tsi Tʉ́^{3} joon jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Tɨfo'^{2}, jøø^{2}du', nigalityʉʉ^{21} 'e 'mó^{2} cwaríi^{3} do 'e ga'ii^{2}'i tsiifú^{2} tya'a do.

22 Joon gañii^{1}i Jesús sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a:

—Jo cuu'^{13}-'oo' coon'^{13} Dios.

23 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', doñi'iin 'in gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'e moo'^{21} lo: "Jiin'^{13} joon 'u'^{2}'u fu tsi jmɨ'ñi'^{1}." Wana jo toin^{2} 'ɨ^{1}-tsi joon jo'^{1}o lɨ́ɨi^{2} 'e tsatiin'^{13}mo 'e la lɨ́^{2} 'e nigajin'^{2}in do, joon la joon ilí^{2}.

24 'Wii'^{13} joon fuu^{212}uu 'naa', jilaa'^{21} 'e mɨ́^{2}ɨɨ' 'naa' coon'^{13} júu^{3} tyʉ́^{2} wana jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}naa' 'e 'ii'^{13}naa' joon la joon ilí^{2}.

25 Mo foo'^{13}naa' Dios joon seein^{21} jaain^{21} 'in 'eei'^{1} 'naa' jmaa^{2}aa' feei'^{1}-'oo' tsaa^{2} tya'a. Joon la joon i'íin^{2}mo Ñʉ'^{1}ʉ' tyíin^{1} ñʉ'fú^{2} tsaa^{2} tyi'naa'.

26 Wana 'naa' jo 'íin^{2}naa' tsaa^{2} tya' tsá^{2} joon la joon Ñʉ'^{1}ʉ' 'in tyíin^{1} ñʉ'fú^{2} jo 'íin^{2} tsaa^{2} tyi'naa'.

To^{2} 'e 'oo^{1}o Jesús

27 Joon gangalíin^{2} tún^{1} fu Jerusalén. La 'ɨɨ^{212} ngɨɨ^{1} Jesús i'yíia^{2} cwo'^{1} do joon gangatyéen^{1}in 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} coon'^{13} tɨfo'^{2} tya' ley joongɨ coon'^{13} tsacøøi'^{13}.

28 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ 'ido 'ii:

—¿'Iin tyʉ'^{2} to^{2} 'e jmoo^{2}'o la no? ¿'Iin gatyʉ'^{2} to^{2} 'e jmaa^{2}'a la no?

29 Jesús-gɨ gañii^{1}i sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Jna-gɨ iunngɨɨ^{2}duu. Wana gañii^{2}ii' tyiia joongɨ ifo'^{3}oo 'naa' 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'e jmóo^{3}oo 'elo.

30 ¿'Iin gasii^{1}in Wó^{3} saai^{21} tsá^{2} jmɨɨ^{21}? ¿Tɨ Dios owa tsá^{2} 'ee? Ñii^{2}duu' jna.

31-32 Joon ga'láa^{2} 'in tsá^{2} do 'wii^{212} jo cwo'^{1}o júu^{3} ruu'^{21}i, jin'^{2}in:

—¿'Ee síi^{13}i'?

Jo lí^{2} jin'^{2}in 'e Dios gasii^{1}in 'i, jon'gɨ lí^{2} jin'^{2}in 'e tsá^{2} gasii^{1}in 'i 'wii'^{13} 'goo'^{21}o. Wana gajin'^{2}: "Dios gasii^{1}in 'ii", joon 'ɨ^{1}-tsi ijin'^{2}in Jesús: ¿'Ee lɨ' jo jo'^{1} lɨ́ɨ^{2}naa' 'ii? Pe wana gajin'^{2}in: "Tsá^{2}-a gasii^{1}in 'ii", ityá^{2} 'nii'^{21}-tsi jileei'^{21} tsá^{2} 'wii^{212} jilee'^{21}mo 'ɨ^{1}-tsi 'e la ja'^{2}mo Wó^{3} do cwoo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios.

33 'Wii'^{13} joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do Jesús:

—Jo ne^{2} jna'a.

Jesús-gɨ gasɨɨ'^{21}ɨ 'ii:

—Jon'gɨ jna fo'^{3}oo 'naa' 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'e jmóo^{3}oo la no.

12

Júu^{3} cwáain^{1} tya' tsá^{2} 'in jmoo^{1}o to^{2} 'e gó^{2}

1 Ga'láa^{2} Jesús 'wii^{212} gatyaa^{1} júu^{3} cwáain^{1} ejemplo. Joongɨ gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2}:

—Galiseein^{21} jaain^{21} tsá^{2} 'in gajñii^{1} 'mó^{2} wuunjøø'^{3}. Coon^{21} tyiia^{21} fee'^{1} ngajna^{2}. Joon gajmaa'^{12}a coon^{21} 'yá^{2} joongɨ gajmaa^{1}a coon^{21} lɨ 'woo^{21} jmɨ'^{3} mɨ'^{3} wuunjøø'^{3} do. Gajmaa^{1}o jon coon^{21} po'^{3} níi^{1} lɨ tsaun'øø'^{1}i tyiia^{21} tya'a.

'Mi yuui'^{13} joon gatyaa^{1}a cwoo^{21} 'in xeei'^{21} 'wó^{2} tya'a do. Joon 'ña'gɨ gangóo^{1} wíin^{2}.

2 Mo gatɨ́^{2} jiin^{21} 'e gafuu^{21} mɨ'^{3} wuunjøø'^{3} do joon gasii^{1}in jaain^{21} tsa'leei'^{13} tya'a 'e cón^{2} 'ido jiin'^{13} mɨ'^{3} wuunjøø'^{3} 'e tsíi^{2}i.

3 Pe 'in tsá^{2} ní^{2} 'wó^{2} do gasaan'^{12}in 'in tsa'leei'^{13} tya' fii^{212} 'wó^{2} do. Gajmee'^{21}i joon gasiin'^{1}in ni 'ido jo 'e tyiian^{1} coonti.

4 Joon 'in tsá^{2} fii^{212} 'wó^{2} do gasii^{1}in jaain^{21}gɨ tsa'leei'^{13} tya'a. Pe 'inlo-gɨ ga'øøi^{1} 'in ní^{2} 'wó^{2} do. Coon'^{13} cuun^{212} gauncwuu'^{21}i 'in tsá^{2} do, galiwúui^{1} mootyíi^{1}i. Joongɨ gajíi^{2}mo.

5 Pe gasii^{1}mo tún^{1} jaain^{21}gɨ. 'Ii-gɨ gajngaa'^{12}mo. Mo lɨcɨɨin^{21} gasii^{1}in fúui^{1}gɨ pe 'inlɨ́ɨi^{13} gajmee'^{21}i joon 'inlɨ́ɨi^{13}gɨ gajngaa'^{12}mo.

6 'Joon jaain^{21} jóon^{1}on 'ña'a 'in seein^{21} tya' fii^{212} 'wó^{2} do 'in 'iin^{212}in 'áai^{1}. Joon lɨ' tséi^{1} gasii^{1}in 'ii ga'ɨ^{1}-tsi: "'Ná^{1}-a ili'gøø'^{21}mo yɨɨn^{21} tyiia lo."

7 Pe 'in tsá^{2} gajmaa^{1}a to^{2} do gasɨ́ɨ^{2}i jee^{212} 'ii: "'Inlo-o 'in 'ii'^{21} jilaa'^{21} 'e 'oo^{1}o jmii^{21} mi júun^{2}in 'ido. Cwojngaa'^{12}na' 'ino joon ilí^{2} tyijna'o' jilaa'^{21} 'e 'oo^{1}o lo."

8 La joon gasaan'^{12}in joon gajngaa'^{12}mo 'in jóon^{1} fii^{212} 'wó^{2} do. Gatyii^{2}mo 'ido lɨ tɨ' tyiia^{21} do.

9 'Joon, ¿'ee ijmá^{1} 'in fii^{212} 'wó^{2} do? Ijó^{1} tsifu joon ijngaa'^{12}mo jileei'^{21} 'in gajmaa^{1}a to^{2} do. Joon icwo'^{1}o 'in xeei'^{21} 'e 'wó^{2} do.

10 '¿Tɨ jo mo gauntsáa^{1} 'naa' 'e jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios?
'E cuun^{212} 'e gapii^{21} 'in jmoo'^{13}o 'nú^{1} lɨ' co' lawaa' jo tseein^{21}.
Pe 'e joon cuun^{212} nifu.

11 'Elo-o gajmaa^{1}a Ña'ñɨ'^{1}ɨ' joon 'áa^{1}mo 'ya'^{2}gɨ lɨ́ɨ^{2}na'.

12 'Wii'^{13} ñii^{1} 'in tsá^{2} do 'e faa'^{21}a Jesús 'e júu^{3} cwáain^{1} tya'a joon 'iin^{212}in saan'^{1}mo. Pe 'wii'^{13} 'gøø'^{21}mo tsá^{2} gatɨ́ɨ^{2}mo 'ido. Joon ngaliin^{1}mo.

Júu^{3} tya' 'e 'nɨɨ^{1} tsá^{2}

13 Mo galɨcɨɨin^{21} gasii^{1}in tsacøøi'^{13} 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} fariseos coon'^{13} tsá^{2} tya' Herodes lɨ siin'^{12} Jesús. 'Iin^{212}in jmá^{1} xiiala ili'nɨ́ɨ^{1}i Jesús coon'^{13} júu^{3} tya'a.

14 Joon gangalíin^{2} 'inlo gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús:
—Tɨfo'^{2}, ne^{2} jna'a 'e 'nɨ-ɨ fo'^{2}'o 'e la jai'^{2} joon jo nɨɨ'^{13}'ɨn 'ee jin'^{2} jiin'^{13} jaain^{21} tsá^{2}, 'wii'^{13} joon jo jmoo^{2}'o la lɨ́ɨi^{1} tsá^{2}. Jiin'^{13} fu^{2} tyɨ́^{2} tya' Dios 'e'^{2}o'o. Fu'^{2}'u jna'a, ¿tɨ 'ná^{1} tyii^{212}i' cuu^{2} tya' tsaa'to^{2} César tyíin^{1} Roma owa'a jo tyii^{212}i' 'ee? ¿Tyii^{212}i' sɨ jo tyii^{212}i' 'ee?

15 Pe li'^{3}i Jesús 'e gó^{2} 'e faa'^{21} 'ido. Joon gajin'^{2}in:
—¿'Ee lɨ' 'iin^{212}naa' 'e tee'^{21} jna? Cwotyi-ian^{1}duu' coon^{21} cuu^{2} joon jøø^{3}duu.

16 Gangatyíian^{1}o joon mo ganii^{21} Jesús joon gaunngɨɨ^{1}ɨ:
—¿'Iin ni^{2} 'elo joongɨ 'iin 'e sii^{21} 'e toon^{1} lo?
'Ii-gɨ gañii^{1}i:
—Tya' César 'edo.

17 Joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús 'ii:
—Cwoo^{2}oo' jon 'in tyɨ'^{2} to^{2} Roma jiin'^{13} 'e gatɨ́ɨ^{2}i, la joon jon cwoo^{2}oo' jon Dios 'e gatɨ́ɨ^{2}i.

Unngɨɨ^{1}ɨ tsá^{2} Jesús cwáain^{1} tya' 'e jiin'^{1} tsá^{2} tún^{1}

18 Joon gangalíin^{2} lɨ siin'^{12} Jesús 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} coon^{21} poo^{212} sii^{21} saduceos. 'In tsá^{2} do 'ɨ^{1}-tsi 'e jo jiin'^{1}gɨ tsá^{2} mi júun^{2}in. Joon gajin'^{2} 'in tsá^{2} do sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

19 —Tɨfo'^{2}, gatyɨ'^{2} Moisés to^{2} jna' wana júin^{1} jaain^{21} tsañɨɨ'^{1} joon jo xuui^{212} seein^{21} tya' tsamɨ́^{2} tya'a 'in ruui'^{21} 'in najúin^{1} do 'ná^{1} cu'^{2}mo cwoo^{21}o coon'^{13} 'in tsamɨ́^{2} 'nɨ́ɨ^{2} do. Joon liseein^{21} yɨɨn^{21} tya' 'in ruui'^{21} najúin^{1} do.

20 Galɨ́^{2} 'e galiseein^{21} dyái^{1} sɨmii'^{21} la 'oo'^{21} ruu'^{21}i. Joon 'in feei'^{1}gɨ do gacui'^{2} cwoo^{21}o. Pe gajún^{1}mo jo jóon^{1}on gasái^{1}.

21 'In lɨ tɨ́^{2} ngái^{1} do joon gacui'^{2} cwoo^{21}o coon'^{13} 'in tsamɨ́^{2} 'nɨ́ɨ^{2} do. Jún^{1}mo jon pe jo 'in jóon^{1}on 'e gasáa^{1}i. La joon jon galɨ́^{2} coon'^{13} 'in lɨ gatɨ́^{2} ngaai^{21} do.

22 La joon gacui'^{2} cwoo^{21}o la jɨ dyái^{1} do coon'^{13} 'in tsamɨ́^{2} jaain^{21} do. Pe jiin'^{13} jaain^{21} jo gasáai^{1} jóon^{1}on. Coon^{21} mo gajún^{1}mo jon 'in tsamɨ́^{2} do.

23 Galɨ́^{2}-ɨ la joon, joon nano fu'^{2}'u jna'a, mi jiin'^{1}in tsá^{2} jee^{212} 'lɨɨ^{212}, ¿'naai jee 'in dyái^{1} do iliin^{1} tsamɨ́^{2} tya'a? Tsɨ jɨ dyái^{1} do gacu'^{2}mo cwoo^{21}o coon'^{13} 'in tsamɨ́^{2} do.

24 Joon gañii^{1}i Jesús tya'a:
—Jo joon, lɨ' cɨɨ'^{12}ɨ 'ɨ^{1}-'oo'naa' 'wii'^{13} jo cwii^{1}ii' jí^{2} tya' Dios jon'gɨ 'ii'^{21} tya' Dios.

25 Tsɨ mi jiin'^{1} 'in najúin^{1} jon'on tsañɨɨ'^{1} tiin'^{13} jon'on tsamɨ́^{2} lɨ́^{2}gɨ cui'^{2} cwoo^{21}o. Iliin^{1} la lɨ́ɨi^{1} ángeles taai^{2} ñɨ'fú^{2}.

26 Joon fo'³gɨɨ júu³ xiia' cwáain¹ tya' mi jiin'¹ tsá² tún¹. ¿Tɨ jo mo ñíi² 'naa' ni jí² tya' Moisés 'e gafaa'²¹ Dios coon²¹ jee²¹² 'mó² 'e coo²¹? Gajin'²o la lo: "Jna-a Dios tya' Abraham, joongɨ tya' Isaac, joongɨ Dios tya' Jacob", jin'² Dios.

27 Coon'¹³ la joon 'øøi'²¹-tsi tsá² 'e Dios jon'on Dios tya' 'lɨɨ²¹² 'i pe Dios tya' 'in ni-jiin'¹in. 'Wii'¹³ joon jo la joon 'e 'ɨ¹-'oo' no tsʉ jiin'¹in tsá² tún¹.

'E to² tyʉ'² Dios 'e tyiin²gɨ

28 Joon gatyiia²¹ jaain²¹ tɨfo'² tya' ley. 'Ido-gɨ ganúu²un 'e sɨ́ɨi¹ Jesús coon'¹³ 'in sa-duceo do. Joon 'wii'¹³ ñii¹o 'e nigañii¹i Jesús 'e la ja'²mo joon gaunngɨɨ¹ɨ jin'²in:

—¿'Noo 'e nifu tya' jilaa'²¹ to² tyʉ'² Dios?

29 Jesús-gɨ gañii¹i:

—'Elo-o nifu tya' jilaa'²¹ 'e tyʉ'² Dios to²: "Nʉʉ²duu' tsá² Israel, 'in Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios jaan²¹mo 'i seein²¹.

30 Cwoli'iin²¹²naa' Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios tyii' ce caain²¹-'oo'. Joon cwoli'iin²¹²naa' 'ii coon'¹³ jilaa'²¹ alma tyii' joongɨ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e 'ɨ¹-'oo' joongɨ coon'¹³ jilaa'²¹ wa'² pí³ tyii'. 'Elo-o 'e nifu to² tyʉ'² Dios."

31 Joon 'e lɨ tɨ́² tún² lɨ la lɨ 'elo-o jon: "Cwoli'iin²¹²naa' jileei'²¹ tsá² xeei'²¹ lawa yaamoo'." Jo 'e sá² 'e to² tyʉ'² Dios 'e tyiin²gɨ lagɨ 'elo.

32 Joon gajin'² 'in tɨfo'² tya' ley do:

—Tɨfo'², ja'²mo júu³ tyi'i. Jo'¹o 'e fo'² 'nʉ no. Jaan²¹mo Dios seein²¹. Jo 'in xeei'²¹gɨ seein²¹ jiin'¹³ 'ii-o.

33 Tyiin²gɨ 'e li'iin²¹²na' Dios ce caain²¹-tsi' joongɨ 'e 'iin²¹²na' 'ii coon'¹³ jilaa'²¹ 'e 'ɨ¹-tsi' joongɨ coon'¹³ jilaa'²¹ alma tyi' joongɨ coon'¹³ jilaa'²¹ wa'² pí³ tyi' joongɨ un'néei¹na' jileei'²¹ tsá² xeei'²¹ lawa yiia-o'. Tyiin²gɨ 'elo lagɨ jilaa'²¹ fa'¹ 'e cwo'¹ tsá² Dios coon'¹³ jilaa'²¹ 'e júnˡ tsá² ni altar.

34 Mo ganí² Jesús 'e gañii¹i 'ido røø²¹ tiin'¹³ la ja'²mo ce jilaa'²¹ joon gasɨɨ'²¹ɨ Jesús 'ii:

—Xʉʉ 'ná¹gɨ 'e tyʉ'² Dios to² 'nʉ —jin'² Jesús.

Joon jiin'¹³ jaain²¹gɨ jo tá²gɨ-tsi 'e unngɨɨ¹gɨ.

Jóon¹ David Cristo

35 Joon tyíin¹ Jesús fu i'yíia² cwo'¹ 'e'²e tsá² joon jin'²in:

—¿Xiiala lɨ 'e jin'² tɨfo'² tya' ley 'e Cristo jóon¹ David 'i?

36 Tsʉ 'lɨɨ²¹² David 'ña'o gajin'²in coon'¹³ 'ii'²¹ tya' 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios:

Dios Jmii²¹ gasɨɨ'²¹ɨ Señor tyiia:

"Ní²'i caa¹na tsáa¹ ca mi lii'²oo jileei'²¹ 'in 'eei'¹ 'nʉ, joongɨ núu²o jilaa'²¹ to² 'e tyʉ'²'ʉ."

37 ¿Pe xiiala lɨ́² 'e jóon¹ David Cristo? Tsʉ 'wii'¹³ David do gaunsii²¹ 'ii Señor tyiia —gajin'² Jesús.

Joon fúu¹mo 'in tsá² taain²¹² do núu²o jløø'³mo. Núu²o coon'¹³ ce tún² jilaa'²¹ 'e jin'² Jesús.

'Nɨɨ¹i Jesús tɨfo'² tya' ley

38 La jee²¹² 'e'²e Jesús tsá² gajin'²o:

—Tɨ́ɨ¹moo' coon'¹³ 'in tɨfo'² tya' ley 'in 'iin²¹²in ngɨ¹ jee²¹² 'nʉ́¹ coon'¹³ 'mɨ'² cwaa²¹ joon sɨɨ'²¹ɨ tsá² 'aa²¹²u coon'²¹ tún².

39 'Ii 'noo'¹o lɨ tyiin²gɨ icwá² inʉʉ cwo'¹ sinagogas joongɨ lɨ tyʉ́²gɨ lɨ gø'² tsá².

40 Joongɨ ngɨɨ¹o to² 'uun²¹ 'e sá² tya' tsamɨ́² 'nɨ́ɨi² joon wa'a jo lɨ li'³ tsá² jmoo¹-o cwaa²¹ lɨɨlɨ júu³ tyʉ́² tya'a. Pe 'ii-gɨ inii²¹ wúu¹gɨ.

Cwáain¹ tya' cuu² 'e gacwo¹ jaain²¹ tsamɨ́² 'nɨ́ɨi²

41 Joon galɨ́²-ɨ cafu mo tyíin¹ Jesús fu i'yíia² cwo'¹ do co' lɨ si' caja to'² tsá² cuu². Jøø² Jesús xiiala to'² tsá² cuu² do. Joon lɨ́ɨ¹ fúui¹ 'in sá² cuu² gato'¹o 'láai²gɨ.

42 Jee²¹² lo-o gatyiia²¹ jaain²¹ tsamɨ́² 'nɨ́ɨi², jaain²¹ 'yiia'nɨ́ɨ² tañíi² 'áai¹. Joon gato'¹o 'in tsamɨ́² 'nɨ́ɨi² lo tsi caja tún² centavo pi'³ ñí³ yʉʉn², 'e tyíin¹xʉ lɨɨlɨ¹.

43 Joon gatø'¹ Jesús tsá² tya'a joon gasɨɨ'²¹ɨ:

—'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in tsamɨ́² 'nɨ́ɨi² lo nigacwoo¹ 'láai²gɨ tyani Dios la jee²¹² jileei'²¹ 'in nigato'¹ cuu² 'e caja lo.

44 Tsʉ 'in catyaai² do nigacwoo¹ jiin'¹³ 'e nigasái¹ tya'a pe 'in tañíi² lo nigacwoo¹ jilaa'²¹ 'e 'oo¹o tya' 'e taain¹ fu juncwii²¹.

13

Ifín¹ tsá² 'e cwo'¹ fee'¹ do

1 Mo gacwo'ɨ́ɨ¹ Jesús fu i'yíia² cwo'¹ fee'¹
do jaain²¹ tsá² tya'a gasɨɨ'²¹ɨ 'ii jin'²in:
—Tɨfo'², ¡jøø²du'u 'e cuun²¹² lo joon
jøø²du'u 'e 'nʉ́¹ coo'¹³ lɨɨlɨ¹ no! ¡Lɨ́ɨ¹ 'ya'²gɨ
jilaa'²¹ 'elo!
2 Pe Jesús-gɨ gañii¹i:
—Nano jøø¹³'ø 'e 'nʉ́¹ coo'¹³ lɨɨlɨ¹. Pe
jée¹gɨxʉ jo iján² jiin'¹³ coon²¹ cuun²¹² 'e
sɨfúui¹gɨ. Jilaa'²¹a ixée²mo.

Li² ilí² la nʉ'gɨ i'íin² juncwii²¹

3 Joon ngalíin² fu moo' Olivos 'e si'²
tyani 'e cwo'¹ fee'¹ do. Coon²¹ lɨ tyíin¹
Jesús coon'¹³ Tʉ́³ coon'¹³ Jacobo coon'¹³ Wó³
coon'¹³ Dɨ́ɨ³ gasɨɨ'²¹ɨ 'ii Jesús 'uun²¹mo:
4 —'Ii²¹²i'i 'e fuu²¹du'u jna'a, ¿lɨɨ ilí² 'e
nafaa'¹³'a do? ¿Noo 'e li² jmáa¹a 'e jin'²
jilaa'²¹ 'elo mi lí²?
5 Jesús-gɨ gañii¹i:
—Tɨ́ɨ¹moo' 'e ce jiin'¹³ jaain²¹ jo 'in coon'²¹
'naa' tóo².
6 Tsʉ lɨ́ɨ¹ fúui¹ 'in jalíin² coon'¹³ 'e sii²¹ jna.
Joon ijin'²in: "Jna-a Cristo." Joon coon'¹³ la
joon icoon'¹on tsá² fúui¹ lɨɨlɨ¹ tóo².
7 'Pe mi núu³uun' 'e faa'²¹ tsá² 'nii²¹
jmoo¹o tsá² sɨ ijmáa¹a tsá² 'ee jo foo'¹³naa'
tsʉ la joon ilí² pe jon'on mo tsée¹mogɨ joon.
8 La coon²¹ la coon²¹ nacíoi¹³ itéen²mo
jon, joon la jaain²¹ la jaain²¹ tsaa'to²
itéen²mo jon. Joongɨ ijøø'²¹ 'wó² lɨɨlɨ¹ la
caain²¹ juncwii²¹. Joon iliun'aai² tsá² joon
ito'¹ tsá² mɨɨ'¹³. Joon jiin'¹³ coon'¹³ 'elo-o
i'láa² 'wii²¹² 'e wúu¹ ijó¹.
9 'Pe lí'³ii' jmaa²aa', un'øø'²naa' yaanaa'
tsʉ ijaain'²¹ tsá² naa' tyani tsacøøi'¹³
nisɨcaain²¹. Joon do-o i'nɨ́ɨ¹i 'naa' joongɨ
ipóo²i 'naa' tsi inʉʉ cwo'¹ sinagogas.
Ilitɨɨ²¹moo' cwolíin²naa' tyani tsaa'to²
tsafeei'¹ joongɨ tyani røøi¹³ 'wii'¹³ tyiajna-a.
Joon tyani 'in tsá² do ifoo²oo' cwáain¹ tyiia.
10 Joon la nʉ'gɨ ityéi¹ juncwii²¹ 'ná¹-a tyá²
tsá² júu³ tya' xiiala ijmá¹ Dios tiin'¹³ tsá²
tyani jileei'²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹.
11 Joon mi tsajée¹i tsá² 'naa' tyani tsaa'to²
jo cuu'¹³-'oo' 'e isɨɨ'²¹naa'. Jo 'e 'ɨ¹-'oo', jiin'¹³
cwosíi¹³ii' 'e cwo¹ 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios
'naa' tsʉ jon' 'naa' 'in faa'²¹ do pe 'in Espíritu
do faa'²¹a.
12 Ruu'²¹mo ijaan'²¹i ruu'²¹i ijúun²in, joon
jmii²¹gɨ ijaan'²¹i jóon¹on. Jileei'²¹gɨ jóon¹on
ili'ee'¹mo jmii²¹ joongɨ ijngaa'¹²mo.
13 'Wii'¹³ jna-a jilee'²¹mo ili'ee'¹mo 'naa' pe
tya' jileei'²¹ 'in jmoo¹o taa'²¹ coon'¹³ jna ca
mi tyei¹ joon itiin'¹³mo 'ii.
14 "Lɨɨ²¹² Daniel, 'in gacwoo¹ júu³ tyʉ́²
tya' Dios, gataan¹an ni mo'jí² cwáain¹ tya'
jileei'²¹ 'in un'lɨɨi'³ tsá² joongɨ 'in jmoo¹o
caai'²¹ tsá². Joon mi moo²oo' 'inlo taain¹ lɨ
jo tɨ́ɨ²i taain¹ ('in núu²un, cwo'øø'²¹mo-'o'o)
joon 'in néei¹ Israel 'ná¹ cwiin¹in fu moo'²¹.
15 Mi tɨ́² jmɨɨ²¹² joon wana teen¹in caluu
'nʉ́¹ jo lí² wa'a tsatáa¹i i'woo²¹ 'e sá² tya'a.
16 Joongɨ wa mo 'in taain²¹² jmoo¹o to² jo
lí² cwotyaliin¹ wa'a tsatyiian²¹ sɨɨ'¹³ɨn.
17 'Áai¹ gó² tya' tsamɨ́² 'in tyéin¹ yʉʉn²¹.
Joongɨ lɨ́ɨ¹ fúu² 'in seein²¹ yʉʉn²¹ cuu'²¹
tʉʉ'²¹ mi tɨ́² 'e jmɨɨ²¹² joon.
18 Mɨ́²ɨɨ' tyani Dios wa'a jo 'ná¹ cwiin²iin'
mi tɨ́² jiin²¹ cwíi².
19 Lɨ́ɨ¹ lisá² wúu¹ jee²¹² jmɨɨ²¹² joon.
Coon²¹ wúu¹ 'e jo mo ñii¹ tsá² ca la mo
gajmaa¹a Dios juncwii²¹. Joongɨ jo lisá²gɨ
mi lɨcɨɨin²¹.
20 Joon wana jo unxʉ²gɨ Ña'ñʉ'¹ʉ' 'e jmɨɨ²¹²
joon jo 'in taa'²¹ ce jiin'¹³ jaain²¹. Pe tsʉ
'wii'¹³ 'iin²¹²mo Dios 'áai¹ 'in tsá² do 'in
gatyii'¹³in nigalixʉ²gɨ 'e jmɨɨ²¹² do.
21 'Joon wana 'in sɨɨ'²¹ 'naa' jin'²in:
"Jøø²øø', lo siin'¹² Cristo" sɨ jin'²in 'ee:
"Jøø²øø', do-o siin'¹² 'i", jo jo'¹ cwoliin¹naa'.
22 Jo jo'¹ cwoliin¹naa' júu³ tya'a tsʉ ijalíin²
tsá² 'in jin'² 'e Cristo 'ii sɨ 'in jin'² 'ee 'e cwoo¹
júu³ tyʉ́² tya' Dios pe jo jo'¹. Jalíin² jajmaa¹a
li² milagro 'a coon'²¹on tóo² ca 'in gatyii'¹³in
Dios wa' ilí².
23 Pe gafuu²¹²uu 'naa' jilaa'²¹ 'elo jée¹gɨ 'e
'naa' jmaa²aa' li'³-'oo'.

Xiiala ilí² mi cwéei¹ 'in Ruu'²¹i Tsá²

24 Faa'²¹gɨ Jesús jin'in:
—Pe jee²¹² jmɨɨ²¹² joon, mi yuui'¹³ iní²
tsá² wúu¹ ilinʉʉ²¹ lɨ 'íi¹ ñi'¹ jon'gɨ sɨɨ'²¹
ijnéei²gɨ.
25 Joongɨ nʉʉ¹ ixuu'²¹mo 'i. Joongɨ jilaa'²¹
'e sá² lɨ' yʉ' juncwii²¹ ijlee¹.

26 Joon imáa[1]naa' jna, 'in Ruui'[21] Tsá[2], igóo[3]oo jee[212] jníi[1]. Joon ityʉ'[3]ʉʉ to[2] joon 'ya'[2]gɨ jilaa'[21] 'e sá[2] tyiia.

27 Joon isɨ́ɨ[3]na ángeles tyiia 'e uncaain[21] jileei'[21] 'in gatyi'[3]na la jee[212] la tøøi[2] cwoo'[13] juncwii[21].

28 ''Núʉ[2]duu' 'e júu[3] cwáain[1] tya' 'mó[2] cwaríi[3]. Mo sii'[21] cwáa[1]a tya' joon nii'[13] mo'[3] joon ñi[1] tsá[2] 'e nijó[1] jiin[21] tya' jmɨ[1].

29 La joon jon mi móo[3] 'naa' 'e lɨ́[2] la 'e fuu[212]uu 'naa' no liñí[2]ii' 'e najó[2] tyan'an, 'e nijatyéen[13]in.

30 'E la ja'[2]mo fuu[212]uu 'naa', ilí[2]-i 'elo la nʉ'gɨ ijúun[2]in tsá[2] seein[21] nano.

31 I'íin[2]mo juncwii[21] joongɨ i'íin[2]mo ni 'wó[2] pe júu[3] tyiia jo 'íin[2] coonti.

32 'Pe jo ñii[1] jiin'[13] jaain[21] tsá[2] 'ee 'ii'[21] sɨ 'ee jmɨɨ[212] ilí[2] jilaa'[21] 'elo. Jon'on ángeles taa[2]i ñʉ'fú[2] ñii[1]i. Jon'gɨ ñii[1] 'in Jóon[1] Dios, jiin'[13] la 'ña'a Dios Jmii[21] ñii[1]i.

33 ''Wii'[13] joon tyee[2]moo' tyʉ́[2] yaanaa', tyaan[2]aan' cwáain[1] coon'[13] ce tún[2]. Fee'[13]naa' Dios tsʉ jo 'in ñi[1] mi cwá[2] hora joon.

34 'E lɨ la lɨ lawa jaain[21] tsañʉʉ'[1] gacwo'ɨ́ɨ[1]. Ngóo[1] wíin[2]. La jee[212] icwo'ɨ́ɨ[1] do joon gatyʉ'[2]ʉ to[2] tsaleei'[13]. Gacwo'[1]o la jaain[21] to[2] jmáa[1]a. Joon gasɨɨ'[21]ɨ jaain[21] wa'a tsa'áa[1]i 'ido.

35 Gajin'[2]in: Tyee[2]moo' tyʉ́[2] yaanaa' tsʉ jo ñíi[3]ii' lɨɨ icwaai'[2] 'in fii[212] do. Jo ñíi[3]ii' sɨ cwaa'[2]i mi 'íi[1] núʉ[3] sɨ la 'woo[1] tyíia[2] núʉ[1] 'ee sɨ mi 'oo[1] tuuitsáa[2] 'ee sɨ 'e 'aa[21] 'ee.

36 Tyán[2]duu' cwáain[1] 'e joon 'e tyee[2]moo' tyʉ́[2] yaanaa' mi yíi[3]aa —jin'[2] Jesús.

37 Jin'[2]gɨ jon Jesús:

—'E fuu[212]uu 'naa 'e fuu[212]uu jon jilee'[21]mo: Tyee[2]naa' tyʉ́[2] yaanaa'.

14

'Noo'[1] tsá[2] xiiala ilí[2] saan'[1]in Jesús

1 Tún[2] jmɨɨ[212] 'ná[1]gɨ wa'a tɨ́[2] pascua tya' tsá[2] Israel coon'[13] jmɨɨ[212] tya' 'e gø'[2] tsá[2] Israel 'iñi'[1] jo tyiian'[3] jéei[1]. Jileei'[21] 'in tyʉ'[2] to[2] untsá[2] coon'[13] tɨfo'[2] tya' ley 'noo'[1]o xiiala ilí[2] saan'[1]in Jesús coon'[13] 'e coon[21] tóo[2]. Joon ijngaa'[12]mo 'ido.

2 Pe jin'[2]in:

—Jo lí[2] jmoo[21]o' jiin'[13] la tɨ́[2] jmɨɨ[212] lo tsʉ lɨɨlɨ[1] ito'[2] tsá[2] mɨɨ'[13].

Jaain[21] tsamɨ́[2] súun[2]un jmɨɨ[21] jmafuu[21] tya' Jesús

3 Taain[1] Jesús fu Betania tsi inʉʉ tya' Simon 'in jngøøi'[21]. La 'ɨɨ[212] tyíin[1]in coon[21] lɨ si'[2] mesa gatyii[2]a jaain[21] tsamɨ́[2] tyaan[1] coon[21] sɨ́[2] sɨ'o[2] jmɨɨ[21] jmafuu[21] sii[21] nardo. 'Moo'[3] tyíin[1] 'e nardo do. Joon 'in tsamɨ́[2] do gajaa[1]a luu[212] 'e sɨ́[3] do joon ga'íi[2]in 'e jmɨɨ[21] jmafuu[21] do mootyi[2] Jesús.

4 Joon 'inlɨ́ɨi[13] 'in néei[1] do gali'nii'[21]i-tsi joon gasɨ́ɨ[2]i jee[212] 'ii:

—¿'Ee lɨ' ganga'ɨ́ɨ[1] 'e jmɨɨ[21] jmafuu[21] lo?

5 Tsʉ ilí[2] tsa'nɨɨ[212] do coon'[13] coon[21] mil tsi ca 'no'[3] cuu[2]. Joon li cwo'[1]o tsá[2] tañíi[2].

Joon gali'ee'[1]mo 'in tsamɨ́[2] do.

6 Pe gajin'[2]in Jesús:

—Jo 'ee fuu'[21]gɨɨ' 'ino. ¿'Ee lɨ' untyíi[2]naa' 'ino? Coon[21] 'e tyʉ́[2]-ʉ gajmaa[1]a 'ino tyiia.

7 Tsʉ 'in tañíi[2] ngɨ[1] coon'[13] 'naa' coon[21] tøø[2]mo pe jna-gɨ jo seen[21]na coon'[13] 'naa' coon[21] tøøi[2].

8 'In tsamɨ́[2] lo gajmaa[1]o jiin'[13] 'e li'[3]i, nigaya'[2]o jmɨɨ[21] jmafuu[21] cuerpo tyiia tya' mi 'á[1]na.

9 'E la ja'[2]mo fuu[212]uu 'naa', doñixiia' 'e licwá[2] júu[3] tya' xiiala itiin'[13] tsá[2] la caain[21] juncwii[21] ityá[2] tsá[2] júu[3] 'e gajmaa[1]a 'in tsamɨ́[2] lo. Joon untii'[13]-tsi tsá[2] 'ii.

'Nɨɨ[1]i Judas Jesús

10 Joon Judas Iscariote, jaain[21] jee[212] 'in dyatuuin[1] tsá[2] tya'a, gangóo[1] ngasíin[1]in coon'[13] 'in tyʉ'[2] to[2] tya' untsá[2] xiiala lí[2] jaan'[21]in Jesús ja'cwoo[21]o 'ido.

11 Joon mo ganúu[2]un 'ido 'elo joon galijløø'[3]mo lɨɨlɨ[1]. Joon gasɨɨ'[21]ɨ Judas 'e cwo'[1]o 'ido cuu[2]. Coon'[13] la joon ga'noo'[12]on Judas xiiala jaan'[21]in Jesús. Joon ga'noo'[12]on 'ee hora 'e ilí[2] jaan'[21]in.

Gø'[2] Jesús coon'[13] tsá[2] tya'a

12 Gacwaa[21] jmɨɨ[212] joon ga'láa[2] 'wii[212] jmɨɨ[212] 'e gø'[2] tsá[2] Israel 'iñi'[1] jo tyiian'[3] jeei[1]. Mo jmoo[1]o tsá[2] Israel jmɨɨ[212] cwaa'[21] jmɨɨ[212] tya'a 'e joon jngaai'[12] tsá[2] joo'saa'[21] tya' 'e

jmɨɨ^{212} joon. Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ tsá^{2} tya' Jesús 'ii:

—¿Xiiafu 'iin^{212}u'un tsatyaa^{21}a'a tyʉ́^{2} 'e tyee^{2}e' tya' jmɨɨ^{212} pascua 'e gatɨ́^{2}?

13 Joon gasii^{1}in Jesús gái^{1} tsá^{2} tya'a sɨɨ'^{21}ɨ:

—Cwolíin^{2}naa' 'e fuu^{21} fee'^{1} joon do-o imáa^{1}naa' jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} tyan^{1} coon^{21} tsʉʉ^{2} sɨ'o^{2} jmɨɨ^{21}. Joon cwolíin^{2}moo' xiiafu lɨ tsee'^{12}i.

14 Joon lɨ 'íi^{1} do-o jon fú^{2}uu' 'in tsá^{2} fii^{212} 'nʉ́^{1} do: "Gajin'^{2}o Tɨfo'^{2}: ¿Xiia cuarto lɨ ityee^{2}e'e coon'^{13} tsá^{2} tyiia tya' jmɨɨ^{212} 'e gatɨ́^{2}?"

15 Joon i'e'^{2}e 'naa' coon^{21} cuarto fee'^{1} 'e nilɨ́^{2} tyʉ́^{2} lɨ' yʉ'. Do-o tyá^{2}aa' tyʉ́^{2} 'e tyee^{2}e'.

16 Ga'woo^{21}mo 'in tsá^{2} tya'a do. Gangalíin^{2}mo 'e fuu^{21} fee'^{1} do joon galɨ́^{2}-ɨ jilaa'^{21} jiin'^{13} la gajin'^{2} Jesús do. Joon do-o gatya^{1} tyʉ́^{2} 'ee dø'^{1}ø tya' jmɨɨ^{212} do.

17 Mo ga'í^{1} nʉ́ʉ^{3} joon gatyii^{21}a Jesús coon'^{13} jiin'^{13} dyatuuin^{1} tsá^{2} tya'a.

18 Joon la 'ɨɨ^{212} néei^{1} gø'^{2}ø gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a do:

—'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', jaain^{21} jee^{212} 'naa' 'in néei^{1} gø'^{2} coon'^{13} jna lo ijaan'^{21}mo jna.

19 Gatoo'^{21} fa'í^{3} tya' 'in catyaai^{2} do. Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ tɨ' jaain^{21}, jin'^{2}in:

—¿Tɨ jna-a 'i?

Joon jaain^{21}gɨ gajin'^{2}in:

—¿Tɨ jna-a 'i?

20 Jesús-gɨ gañii^{1}i tya' tsá^{2} tya'a:

—'Ii jaain^{21} jee^{212} 'in dyatuuin 'naa' lo. 'In gø'^{2} coon'^{13} jna coon'^{13} coon^{21} wúun^{1} 'ii 'i.

21 La joon ijúuin^{2} 'in Ruu'^{21}i Tsá^{2} jiin'^{13} la jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios pe fúu^{2} 'in jaain'^{21} 'ii do. Tyʉ́^{2}-gɨ tya' 'in jaain'^{21} 'ii do wa mo'o jo galiseen^{21}mo.

22 La 'ɨɨ^{212} néei^{1} Jesús gø'^{2}ø joon gatøø^{1}i coon^{21} 'iñi'^{1}, gason'^{1}on joon gacwo'^{1}o 'maai'^{13} Dios joon gafiin^{1}in, joon cwo'^{1}o jileei'^{21} tsá^{2} tya'a jin'^{2}in:

—Tyé^{2}ee' 'e lo tsʉ cuerpo tyiia-oo lo.

23 Mi yuui'^{13} joon gaunrøø^{1}i coon^{21} vaso vino. Joon mo ngayuui'^{13} gacwo'^{1}o 'maai'^{13} Dios joon gajmaa^{1}a jmai'xʉ 'uun'^{21} jilee'^{21}mo.

24 Mo ngayuui'^{13} joon gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a:

—'Elo-o jmɨ́^{3}ɨɨ tya' coon^{21} júu^{3} 'e 'mɨɨ́^{2} 'e nigacwóo^{3}-oo tuun^{21} 'wii'^{13} tya' 'in fúui^{1} lɨɨlɨ^{1}.

25 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', jo 'e duu'^{13}gɨɨ e jmɨ'^{3} 'mi'^{3} wuunjøø'^{3} ca mi cwá^{2} jmɨɨ^{212} mi tyʉ'^{2} Dios to^{2}. Joongɨ lí^{2}-i duu'^{13}uu vino 'múui^{2} tún^{1}.

Jmoo^{1}o Jesús júu^{3} 'e jo irǿ^{1}mo Tʉ́^{3} 'ii

26 Mo ngayuui'^{13} ga'øø^{1}ø joon ngalíin^{2}mo fu moo'^{21} sii^{21} moo'^{21} Olivos.

27 Joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús tsá^{2} tya'a:

—Jilee'naa' 'e jo litsáai^{1}-'oo' jna 'e woo^{1} no tsʉ ni jí^{2} tya' Dios jin'^{2}in: "Ijngaa'^{13}moo 'in 'aai^{1} joo'saa'^{21} joon ingɨ^{1} situu^{1}mo 'in joo'saa'^{21} do."

28 Pe mi yuui'^{13} 'e gajiin'^{1} jna iní^{3}ii nifugɨ la 'naa' fu Galilea.

29 Joon gasɨɨ'^{21}ɨ Tʉ́^{3} 'ii:

—Fiin'^{13} jilee'^{21}mo jo litsáai^{1}-tsi 'nʉ pe jna-a jo lɨɨ^{1}na la joon.

30 Pe Jesús-gɨ gasɨɨ'^{21}ɨ 'ii:

—'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'nʉ, 'e 'woo^{1} no la jée^{1}gɨ 'i'oo^{1}o tún^{2} naa'^{13} 'in tuuitsáa^{2}, 'nɨ^{1} naa'^{13} jo røø^{21}u 'e cwii^{1}u'un jna.

31 Pe 'ii-gɨ jo gacwoo^{1} júu^{3} jin'^{2}in:

—Fiin'^{13} júun^{2}moo coon'^{13} 'nʉ jo fo'^{3}oo 'e jo cwii^{1}na 'nʉ.

Joongɨ jilee'^{21}mo jin'^{2}in la do-o jon.

Faa'^{21}a Jesús júu^{3} tyʉ́^{2} coon^{21} lɨ sii^{21} Getsamení

32 Joon mo gatyalíin^{2} coon^{21} lɨ sii^{21} Getsemaní joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús tsá^{2} tya'a:

—Ní^{2}duu' lo la 'ɨɨ^{212} ní^{3}ii nifoo'^{13}na Dios.

33 Joon gajée^{1}i jiin'^{13} Tʉ́^{3} coon'^{13} Jacobo coon'^{13} Wó^{3}. Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} lɨ́^{2} xuui^{212}-tsi joongɨ 'áai^{1} fa'í^{3} lɨɨ́^{2}i.

34 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Lɨɨ́^{1} fa'í^{3} lɨɨ^{2}na ca la lɨ́^{2} ijúun^{2}moo, jan^{2}duu' lo jo cwocwuui^{21}du'naa'.

35 Joon gangó^{1} Jesús ca nifugɨxʉ. Joon gatyii^{21}a ni 'wó^{2} joon gamɨɨ^{1}ɨ tyani Dios Jmii^{21} wa'a ilí^{2} sɨ'nee'^{13}mo 'e jo nii^{21} wúu^{1} la lɨ́^{2} ilí^{2} 'e hora joon.

36 La jee^{212} faa'^{21}a fo'^{2} do joon gajin'^{2}in:

—Ñʉ'^{2}, tyi'nʉ-ʉ jilaa'^{21}a ilí^{2}, jo cwo'^{2}'o 'e mó^{3}oo wúu^{1} la lɨ́^{2} 'elo. Pe jo cwo'^{2}'o lí^{2} la lɨɨ́i^{2} jna, cwolí^{2}-i la lɨɨ^{2}i 'nʉ-ʉ.

37 Mo ngayuui'13 do joon gacwéi1 tún1
lɨ néei1 tsá2 tya'a joon mo gatyee'12i joon
nitee'12i 'ido cwuu21mo. Joon gasɨɨ'21ɨ Jesús
Tʉ́3:
—Simón, ¿tɨ cwuu21mo'o? ¿Tɨ jo galɨ́2 'e jo
cwuu21mo'o jiin'13 coon21 hora?
38 Unjnaa'21-'oo' joon fee'13naa' Dios joon
jo coon'21 Satanás 'naa' tóo2. 'E la ja'2mo,
náa1 tyʉ́2 tya' alma tyii' 'e 'iin212mo pe
cuerpo-gɨ 'wo2 sɨ'ɨ́ɨ1-tsi.
39 Joon gangó1 Jesús tún1, ngafee'13i Dios
tún1 joon jin'2in 'e nafaa'21a do tún1.
40 Joon gacwéi1 tún1 joon gatsee'21i tsá2
tya'a tee'12i cwuu21mo tún1 'wii'13 unníi1i do
jnɨɨ1 jalicwuu21i. Joon jo ñíi1i 'ee ñii1i.
41 Gangó1 Jesús gatɨ́2 'nɨ1 naa' joon mo
gacwéi1 tún1 gajin'2in:
—Cwocwuu21moo' no. Cwo'ii'21
'woo'21oo'. Naliin1mo jiin'13 la no 'wii'13
nigacwá2 hora. Ijaan'21in 'in Ruu'21i Tsá2
ja'cwoo21o 'in 'oo1o tsaa2.
42 Raan2naa' no, moo21o' no. Ni joo1-o 'in
jaain'21 jna —gajin'2 Jesús.

Tee1 tsá2 tyitsaai212 Jesús

43 Faa'21gɨ Jesús siin'12in mo gacwéi1 Ju-
das, 'ii jaain21 jee212 'in dyatuuin1 tsá2 tya'a.
Joon jalíin2 coon'13on 'in tsá2 fúui1 lɨɨlɨ1 'in
tyan1 ñí2 espadas coon'13 'in san'1 'no'3
'mó2. Jalíin2 to2 tyʉ'3 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2
joongɨ to2 tyʉ'2 jileei'21 tsacøøi'13.
44 Joon 'in Judas do, 'in gajaain'21 Jesús,
nigacwoo1 coon21 li2 jin'2in:
—'In cu'3uu ju'2 do 'ii 'i. Seen'12naa' tá2,
ñʉʉ2ʉʉ' tyʉ́2 lɨɨlɨ1.
45 Joon mo gatyii21a Judas joon gan-
gatyéen1in lɨ siin'12 Jesús joon gasɨɨ'21ɨ:
—Tɨfo'2, Tɨfo'2.
Joon gacuu'21u ju'2 'ido.
46 Joon tsifu gasaan'12in 'in nitéein1 do
Jesús. Joon gatøø1ø tyitsaa212mo Jesús
47 Pe jaain21 'in téein2 do gasø'1ø ñí3 es-
pada tya'a joon gatyʉ'2ʉ cataain21 loocwoo2
tsa'leei'13 tya' 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2 nifu
do.
48 Joon gasɨɨ'21ɨ Jesús 'in catyaai2 do:
—¿Tɨ niga'woo21naa' coon'12 ñí3 espada
coon'13 'no'3 'mó2 wa'a saan'12naa' jna lawa
jaain21 'uun21?
49 La coon21 jmɨɨ212 siin'12na coon'13 'naa'
fu i'yíia2 cwo'1 do joon jo-gɨ mo seen'12naa'
jna. Pe 'elo-o ilí2 joon itsín1 jiin'13 la jin'2 ni
jí2 tya' Dios.
50 Joon tsifu joon gacwiin1in 'in tsá2 tya'a
'goo'21o. Joon Jesús do gajaan1o.

Gacwiin1in jaain21 sɨmii'21

51 Pe jaain21 sɨmii'21 'in paai'21 'mɨ'2 taa21
ngóo1 caluu lɨ ngóo1 Jesús. Joon gasan'2mo
tsá2 'ii.
52 Joon tsifu joon gatʉ́2 'ido 'e 'mɨ'2 taa21
do joon gacwiin1o tɨ' ringúu1i coonti.

Jesús tyani tsacøøi'13

53 Joon gangajée1i 'in tsá2 do Jesús tyani
'in tyʉ'2 to2 nifu tya' untsá2 coon'13 'in tyʉ'2
to2 tya' untsá2 coon'13 tsacøøi'13 coon'13
tɨfo'2 tya' ley lɨ sɨcaain21.
54 Joon wíin2gɨxʉ ngóo1 Tʉ́3 caluu joon
gatyii21a 'ii tyi1 ca'nʉ tya' 'in tyʉ'2 to2 nifu
tya' untsá2. Joon do-o gacwó2o coon'13 'láa2
'in néei1 do untyaa'1i yaai co' jɨ́2.
55 'In tyʉ'2 to2 untsá2 coon13 jileei'21
tsacøøi'13 néei1 do 'noo'1o coon21 tsaa2 tya'
Jesús 'e 'nɨɨ1i joon lisá2 júu3 ijngaa'12mo 'ido.
Pe jo gatsaa'21a jiin'13 coon21.
56 Tsʉ lɨ́ɨ1 fúui1 'in faa'21a júu3 tajuu21 tya'
Jesús pe jo coon21 røø21 faa'21a la jaain21.
57 'Inlɨ́ɨ13 garóon2on 'nɨɨ1i 'ido coon'13 júu3
tajuu21 jin'2'in:
58 —Jna'a ninʉʉ21ʉ'ʉ 'e jin'2 'ino: "Jna
ifíin3na 'e cwo'1 fee'1 no 'e nigajmaa'12 tsá2
joon jee212 'nɨ1 jmɨɨ212 isaa'13aa coon21 cwo'1
jon'on jma'2 tsá2." Júu3 joon ganʉʉ21ʉ'ʉ tya'
'in tsá2 no —jin'2 'in tsá2 tajuui21 do.
59 Pe jiin'13 coon21 júu3 'e tyaa1 lo jo røø21
sɨɨ1i.
60 Joon garóon2on jee212 'in tsá2 do 'in tyʉ'2
to2 nifu tya' untsá2 joon gaunngɨɨ1ɨ Jesús:
—¿Tɨ jo 'ee ngɨɨ2'ɨ coonti? ¿'Ee fo'2'o 'wii212
tyi'i no?
61 Pe lɨ goon21 gajaan1 tii2 Jesús. Jo 'ee
gañii1i coonti. 'In tyʉ'2 to2 nifu tya' untsá2
do gaunngɨɨ1ɨ tún1 jin'2in:
—¿Tɨ 'nʉ-ʉ Cristo, 'in Jóon1 Dios
nicwaai'3?
62 Jesús-gɨ gasɨɨ'21ɨ 'ii:

—Jna-gɨ 'i. Joon imáa^{1}naa' 'in Ruui'^{21} Tsá^{2} tyíin^{1} lɨ' caai^{21} Dios Jmii^{21} tsáa^{1}. Joongɨ ijó^{1} jee^{212} jníi^{1} lɨ' yʉ'.

63 Tsifu joon ga'gɨ́ɨ^{1}ɨ sɨ́ɨn'^{13}ɨn 'in tyʉ'^{2} to^{2} untsá^{2} do joon gajin'^{2}in:

—Jo 'néi^{1}gɨ' 'in jmá^{2} júu^{3} røø^{21} no.

64 Ganʉʉ^{21}o' jilee'^{21}na' xiiala nigaungøøi^{1} 'ino Dios coon'^{13} júu^{3} tya'a. ¿'Ee lɨ́ɨ^{2}naa' 'e jmoo^{21}o' coon'^{13} 'ino?

Joon jilee'^{21}mo gajin'^{2}in 'e 'ná^{1} júun^{2}mo Jesús.

65 Joon 'inlɨ́ɨi^{13} ga'láa^{2} 'wii^{212} 'ñíi^{1}i Jesús. Gajnii^{1}i unni^{2} 'ido joongɨ poo^{1}i Jesús joon sɨɨ'^{21}ɨ 'ido jin'^{2}in:

—Faa'^{13}du'u, ¿'iin 'in gapooi^{1} 'nʉ?

Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} 'ɨɨ'^{13} jnóo^{1}o mooni^{2} Jesús.

Jo røø^{1}i Tʉ́^{3} 'e cwii^{1}mo Jesús

66 Ca tɨ́^{2} 'wii^{212} 'iityi^{1} siin'^{12} Tʉ́^{3}. Joon gatyii^{21}a jaain^{21} jee^{212} 'in jmoo^{1}o 'ee gø'^{2} 'in tyʉ'^{2} to^{2} nifu tya' untsá^{2} do.

67 Joon mo ganí^{2}i Tʉ́^{3} 'e siin'^{12}in do untyaai'^{2} 'ña'a co' jɨ́^{2} joon gajaan^{1} jøø^{2}i joon gajin'^{2}in:

—Ngɨ́^{2} 'nʉ jon coon'^{13} Jesús tsá^{2} Nazaret.

68 Pe Tʉ́^{3}gɨ jo garøøi^{21} jin'^{2}in:

—Jo cwii^{1}na 'ino. Jo ñí^{3}ii 'ee 'e fo'^{2}'o no.

Joongɨ gacwo'ɨ́ɨ^{1}o lɨ' 'oo^{1} lɨ tsataai^{2} tsá^{2}. Joon ga'oo^{1}o tuuitsáa^{2}.

69 'In tsamɨ́^{2} do gajøø^{2}i Tʉ́^{3} tún^{1} joon gasɨɨ'^{21}ɨ tún^{1} 'in téein^{2} do:

—Jaain^{21} tsá^{2} tya' 'ido-o 'in tsañʉʉ'^{1} lo.

70 Pe jo garøø^{1}i Tʉ́^{3} tún^{1}. Jee^{212} catá^{2}-a tún^{1} 'in téein^{2} do gasɨɨ'^{21}ɨ tún^{1} Tʉ́^{3}:

—La ja'^{2}mo, 'nʉ-ʉ jaain^{21} 'in tya' 'ido tsʉ 'in seein^{21} Galilea 'nʉ, joongɨ la faa'^{21} 'ido-o la joon foo'^{21} 'nʉ.

71 Joon ga'láa^{2} Tʉ́^{3} 'wii^{212} faa'^{21}a 'laa'^{21} 'ée^{1}i Dios jin'^{2}in:

—Ni Dios jo cwii^{1}na 'in tsañʉʉ'^{1} no 'in 'ée^{1}naa' no.

72 Joon tsifu gatɨ́^{2} tún^{2} naa'^{13} ga'oo^{1}o tuuitsáa^{2}. Joon gatɨ'^{2}-tsi Tʉ́^{3} do 'ee nigasɨɨ'^{21}ɨ Jesús 'ii: "La jo-gɨ mo 'oo^{1}o tún^{2} naa'^{13} tuuitsáa^{2} jo røø^{21}u 'e cwii^{1}u jna 'nɨ^{1} naa'^{13}." Joon mo gatɨ'^{2}-tsi Tʉ́^{3} 'elo joon gatyi'^{2}o.

15

Jesús tyani Pilato

1 Mo gajná^{2} joon, joon 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} galicaain^{21} tún^{1} coon'^{13} jileei'^{13} tsacøøi'^{13} coon'^{13} 'in tɨfo'^{2} tya' ley coon' jileei'^{21} tsacøøi'^{13} 'in tyiin^{2}gɨ. Joon ngajée^{1}i Jesús sɨñuu^{1}mo joon gangajaan'^{12}in tyani Pilato.

2 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Pilato Jesús:

—¿Tɨ 'nʉ røøi^{13} tya' tsá^{2} Israel?

Jesús-gɨ gañii^{1}i:

—'E joon foo'^{21}gɨ 'nʉ.

3 Jileei'^{21} 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} ga'nɨɨ^{1}i Jesús lɨɨlɨ^{1}.

4 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Pilato Jesús tún^{1} jin'^{2}in:

—¿Tɨ jo 'ee ngɨ́ɨ^{12}'ɨ coonti? Jøø^{2}du'u xiiala 'nɨ́ɨ^{1}i 'nʉ lɨɨlɨ^{1}.

5 Pe jo gañii^{1}i Jesús coonti. 'Wii'^{13} joon lɨ́ɨ^{1} tsa'goo^{21}-tsi Pilato.

Sii^{1}in tsacøøi'^{13} ijúun^{2}mo Jesús

6 La nitɨ́ɨ^{2}i Pilato 'e láa^{2}i jaain^{21} 'in 'yuui^{2} 'nʉñí^{3} la jee^{212} 'e tɨ́^{2} jmɨɨ^{212} joon. Joon galáa^{2}mo jaain^{21} 'in muui^{1} 'in tsá^{2} do.

7 Joon 'yuui^{2} 'nʉñí^{3} jaain^{21} 'in sii^{21} Barrabás, 'ii jee^{212} 'in nigajngaai'^{12}gɨ tsá^{2} coon^{21} lɨ nigatíin^{1}in coon'^{13} tsaa'to^{2}.

8 Joon gangalíin^{2} tsá^{2} joon gamɨɨ^{1}ɨ tyani Pilato 'e jmá^{1} 'ido 'e la tɨɨsi'^{2}.

9 Pilato-gɨ gañii^{1}i:

—¿Tɨ 'iin^{212}naa' 'e láa^{2}na Røøi^{13} tya' tsá^{2} Israel?

10 Jin'^{2} Pilato la no 'wii'^{13} li'^{3}o 'e gajaan'^{12}in 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} Jesús 'wii'^{13} tsiiwúu^{1}mo tya' Jesús.

11 Pe 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} do nigasɨɨ'^{21}o Pilato 'e tyʉ^{2}gɨ wa'a láa^{1}i 'ido Barrabás.

12 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ tún^{1} Pilato:

—¿'Ee 'iin^{212}naa' lí^{2} coon'^{13} 'in sii^{21} Røøi^{13} tya' tsá^{2} Israel lo?

13 Joon gañii^{1}i tsá^{2}, 'oo^{1}o tá^{2} lɨɨlɨ^{1} jin'^{2}in:

—¡Téen^{1}in 'ido tsaa' crúu^{13} no!

14 Gasɨɨ'^{21} Pilato tún^{1} 'in tsá^{2} do jin'^{2}in:

—¿'Ee gó^{2} nigajmaa^{1}a 'inlo?

Pe 'in tsá^{2} do gañii^{1}i tún^{1} tá^{2} lɨɨlɨ^{1} jin'^{2}in:

—¡Téen^{1}in 'ido tsaa' crúu^{13} no!

15 Joon 'wii'^{13} 'iin^{212}in Pilato ján^{2} røø^{21} coon'^{13} 'in tsá^{1} do joon galáa^{2}mo Barrabás

joongɨ gatyʉ'²ʉ to² póo²i Jesús joon ga-
jaan'¹²in 'ido wa'a téen¹in tsaa' crúu¹³.
16 Mo ngayuui'¹³ joon, joon gatyii¹mo
'láa² Jesús tyani Pilato joon gangajée¹i 'ii
tyi¹ tya' røøi¹³ lɨ sii²¹ Pretoria. Joon gaun-
caain²¹ ce jileei'²¹ 'láa².
17 Joon tyii'²¹i Jesús coon²¹ 'mɨ'² yóoin²
nʉʉ'² la lɨ́¹ 'e tyi'² røøi¹³. Coon²¹gɨ corona lɨ́²
jmaai'² tóon¹ gaton'¹ mootyi² Jesús. Coon'¹³
la joon ga'láa² 'wii²¹² lʉʉ'²¹i Jesús.
18 Joon ga'láa² tsá² do 'wii²¹² 'aa'²¹i Jesús
jin'²in:
—¡Viva Røøi¹³ tya' tsá² Israel! ¡Wóo²-o
cwoseein²¹!
19 Joon coon'¹³ 'no'³ sɨɨ² cwaa²¹ gapó²
mootyi² Jesús joon ga'ñíi¹i Jesús.
20 Mo ngayuui'¹³ gaungøøi¹ la no joon
gatyíi³o 'a 'mɨ'² yóoin² nʉʉ'² do joon gacɨ'¹ɨ
tún¹ Jesús sɨɨn'³ɨn do-o. Tsifu joon gatyii¹mo
Jesús itéen¹in 'ido crúu¹³.

Taain¹ tsá² Jesús tsaa' crúu¹³

21 Jaain²¹ tsá² seein²¹ Cirene sii²¹ Simón,
jmii²¹ Alejandro coon'¹³ Rufo, najaa'¹²i lɨ
tsajmaa¹a to². Joon mo gangɨ́ɨ¹i do 'in 'láa²
do gatyʉ'²ʉ to² 'ido wa'a coon²¹ crúu¹³ tya'
Jesús.
22 Joon gangajée¹i Jesús fu coon²¹ lɨ sii²¹
Gólgota, coon²¹ lɨ 'øøi'²¹-tsi tsá² sii²¹ Mootyi²
'Lɨɨ²¹².
23 Joon gacwo'¹o 'ido Jesús vino caai'¹³
jmɨ'³ 'mó² sii²¹ mirra pe Jesús-gɨ jo ga'un'²un
'edo.
24 Joon gateen¹in tsaa' crúu¹³ do. Joon
'in 'láa² do gajmaa¹a jmaai'²xʉ sɨɨn'³ Jesús.
Gacoo¹o 'iin lii'¹i la jaain²¹ do.
25 'Iin² ñʉ́³ ningóo¹ mo gateen¹in Jesús
tsaa' crúu¹³.
26 Joon gataan¹an coon²¹ júu³ yʉ' tyi²
Jesús 'e faa'²¹a 'e ga'nɨɨ¹i Jesús. Faa'²¹a la lo:
"Røøi¹³ tya' tsá² Israel 'ino."
27 Caan²¹mo gataain¹ Jesús tsaa' crúu¹³
coon'¹³ gái¹ 'uun²¹, jaain²¹ lɨ' caai tsáa¹
jaain²¹gɨ lɨ' caai²¹ tooin²¹².
28 La joon 'e gatsín¹ 'e jin'² ni jí² tya' Dios:
"Gaun'íi³in tsá² 'ii jee²¹² 'in gó²."
29 Jileei'²¹ 'in ngɨɨ¹i do gajíi²mo Jesús joon
gajøø'²¹ø mootyíi¹i jin'²in:
—'Nʉ-ʉ 'in ifiin¹ cwo'¹ do joon jee²¹² 'nɨ¹
jmɨɨ²¹² ijmáa³o'o tún¹,
30 laai²¹² 'wo'o no. Cwúui¹ tsaa' crúu¹³ no.
31 La joon jon 'in tyʉ'² to² tya' untsá²
coon'¹³ tɨfo' tya' ley gaungøøi¹ Jesús sɨɨ'²¹ɨ
ruu'²¹i:
—Galáa²mo 'in xeei'²¹ joon 'ña'gɨ jo lí² lái¹
'ña'a.
32 Wana ganee²¹e' gajngaa¹i tsaa' crúu¹³
tya'a 'ña'a joongɨ lí² jo'¹o lɨɨ²na' 'e 'ii-o Cristo,
Røøi¹³ tya' tsá² Israel.
Joon cagɨ 'in gataain¹ crúu¹³ coon'¹³ Jesús
gajíi²mo 'ii.

Jún¹mo Jesús

33 Mo gatɨ́² tyiiañi'¹ galinʉʉ²¹ coonti ca
'iin² 'nɨ¹ ca'lóo².
34 Mo gatɨ́² 'e hora joon ga'oo¹o Jesús
jin'²in:
—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? ('E 'øøi'²¹-tsi
jin'²in: Dios tyiia, Dios tyiia, ¿'ee lɨ' ni-
gatíiu¹³'u jna?)
35 'Inlɨ́ɨi¹³ 'in téein² do niganúu²un joon
gajin'²in:
—Núʉ²duu', nitø'¹ø Elías.
36 Joon gangó¹ jaain²¹ cwiin¹in. Mo
ngayuui'¹³ gaun'laa²¹ coon²¹ esponja
coon'¹³ vino tiin'²¹ joon gauntyii²¹ coon
nii²¹² sɨɨ² gacwo'¹o Jesús. Joon gajin'²in:
—Jaan²duu', nee²du' wana jó¹ Elías jaxáa¹i
'ino.
37 Tsifu joon ga'oo¹o Jesús coon²¹ naa'¹³
tá² lɨɨlɨ¹ joon gajún¹mo.
38 Joon coon²¹ 'mɨ'² 'íi¹ inʉʉ cwo'¹ fee'¹ do
ga'gɨɨ²¹ coonti tún² fóo¹³. Tɨ́² yʉ' joongɨ ca tɨ́²
'wii²¹² ga'gɨɨ²¹.
39 Joon 'in tyʉ'² to² 'láa² romano 'in siin'¹²
tyani lɨ taain¹ Jesús do mo ganii²¹ xiiala
ga'oo¹o Jesús joongɨ xiiala gajúin¹ 'ido joon
gajin'²in:
—'E la ja'²mo, 'in tsañʉʉ'¹ lo Jóon¹ Dios 'i.
40 Coon²¹ lɨ téein² tsamɨ́² wíin²gɨ gajøø²ø.
Jee²¹² 'ii siin'¹² María Magdalena joongɨ
María sáa³ Jacobo 'in xuui²¹²gɨ Sé³. Joongɨ
siin'¹² Salomé do.
41 'In tsamɨ́² lo nigangɨɨ¹ coon'¹³ Jesús.
Joongɨ nigajmaa¹a 'e dø'¹ 'ido la 'ɨɨ²¹²
gangɨɨ¹ Jesús Galilea. Joongɨ fúu¹mo tsamɨ́²

'in téein² do 'in gangalíin² coon'¹³ Jesús Jerusalén.

Ga'á¹mo Jesús

42 Joon la xʉʉ tiin¹xʉ 'wii'¹³ 'e jmɨɨ²¹² tya' 'e tyaa¹ tyʉ́² ('øøi'²¹-tsi tsá² cwoon'¹ 'ló¹ jmɨɨ²¹² 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá²)

43 joon gajó² Sé³, tsá² seein²¹ coon fuu²¹ sii²¹ Arimatea. 'In Sé³ no jaain²¹ jee²¹² tsacøøi'¹³ joon jaain²¹ tsá² 'in sɨján¹an jmɨɨ²¹² mi tyʉ'² Dios to². Jo 'goo'²¹o coonti. Ga'í¹ 'ido tyani Pilato joon gamɨɨ¹o cuerpo tya' Jesús.

44 Pilato do ganga'goo²¹-tsi 'e najún¹mo Jesús jmoono. Joon gatø'¹ø 'in tyʉ'² to² 'láa² do gaunngɨɨ¹ɨ wa'a jo'¹o gajúun²in.

45 Mo gajin'² 'in tyʉ'² to² 'láa² do 'e jo'¹o gajúun²in joon gacwoo¹ Pilato cuerpo tya' Jesús 'e cón² Sé³ do.

46 Tsifu joon galó² Sé³ do coon²¹ 'mɨ'² taa²¹ tyʉ́². Joon gaxíia² cuerpo tya' Jesús joon gacɨn'¹ɨn 'e 'mɨ'² taa²¹ do. Joon gataan'¹²in coon²¹ tsi 'aan¹ lɨ² coon²¹ tsaa' xá¹. Joon gasii'²¹i coon²¹ cuun²¹² 'ootoo²¹ 'aan¹ do.

47 Joon ganii²¹ María Magdalena coon'¹³ María sáa³ Sé³ lɨ ga'ái¹ Jesús do.

16

Mo gajiin'¹in tún¹ Jesús

1 Mo gangɨɨ¹i jmɨɨ²¹² 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá² joon María Magdalena coon'¹³ Salomé coon'¹³ María sáa³ Jacobo galó² jmɨɨ²¹ jmafuu²¹ 'e tsaxee¹i tya' Jesús.

2 Joon 'áa³ jmɨɨ²¹² 'láa² 'wii²¹² semóo¹³, mo ga'yeei²¹ ñi'¹, tyalíin² lɨ ga'ái¹ Jesús.

3 Sɨɨ'²¹ɨ ruu'²¹i:

—¿'Iin 'in jan'¹ 'e cuun²¹² 'e jnɨ¹ 'oo'aan¹ do? —sɨ́ɨ²i.

4 Pe mo ganii²¹ jo 'e cuun²¹² fee'¹ lɨ do. Jo si'²gɨ 'áan³ tya'.

5 Mo gangatáa¹i tsi too²¹ 'aan¹ do ganii²¹i jaain²¹ sɨmii'²¹, taa²¹ sɨɨn'³ lɨɨlɨ¹, tyíin¹in lɨ' caai²¹ 'aan¹ tsáa¹ do. Joon gafoo'¹mo 'in tsamɨ́² do.

6 Pe 'in sɨmii'²¹ dogɨ gasɨɨ'²¹ɨ 'ii:

—Jo foo'¹³naa'. 'Naa'²¹naa' Jesús tsá² Nazaret 'in gateein¹ tsá² tsaa' crúu¹ do. Pe nigajiin'¹o. Jo 'yuui²gɨ lo. Jøø²duu' lɨ ga'ii²¹ do.

7 Cwolíin²naa', cwosíi¹³ii' tsá² tya'a coon'¹³ Tʉ́³ 'e tsáa¹a Jesús nifugɨ tyii' fu Galilea. Joon do-o imáa¹naa' 'i jiin'¹³ la nigajin'²in.

8 Joon gangalíin²mo cwiin¹in lɨ roon¹ 'aan¹ do 'wii'¹³ jleei¹ gafoo'²¹i lɨɨlɨ¹. Jo 'iin gasɨɨ'²¹ coonti jiin'¹³ jaain²¹ 'wii'¹³ gafoo'²¹i lɨɨlɨ¹.

Jesús gajnee¹in tyani María Magdalena

9 Mo ngayuui'¹³ joon 'e gajiin'¹ Jesús, mo gajná² 'e ga'láa² 'wii²¹² semóo¹ do joon gajnée¹in Jesús 'láa² 'wii²¹² tyani María Magdalena, jaain²¹ tsamɨ́² 'in ga'woo¹i Jesús dyái¹ 'in 'lɨɨi' alma tya'a.

10 Joon 'ido-o gangóo¹ ngasii'¹²i 'in nigangɨ¹ coon'¹³ Jesús. Joon do-o taai¹ xuui²¹²-tsi joon cɨ'²o.

11 Joon mo ganúu²un 'ii 'e seen²¹mogɨ Jesús joongɨ 'e niganii²¹mo 'in tsamɨ́² do 'ii jo gajo'¹ galɨ́ɨ²i 'e jin'² 'in tsamɨ́² do.

Gajnée¹in tyani gái¹ tsá² tya'a

12 Mo ngayuui'¹³ joon gajnée¹in Jesús xiia'²¹gɨ lɨ́ɨ¹i tyani gái¹ tsá² 'in ngaliin¹ coon²¹ tya'i fu¹.

13 'Ii-gɨ ngalíin²mo ngasii'¹²i tsá² tya' Jesús pe jon'gɨ júu³ tya' 'ii jo'¹ galɨ́ɨ²i.

Sɨ́ɨ¹i Jesús jɨ dyajaain²¹ tsá² tya'a

14 Mo lɨcɨɨin²¹xʉ joon gajnée¹in tún¹ Jesús coon²¹ lɨ néei¹ 'in dyajaain²¹ tsá² tya'a gø'²ø. Joon gaunngɨɨ¹ɨ tsá² tya'a do xiiala lɨ' 'e jo jo'¹ lɨ́ɨi² 'ido, joongɨ 'waa'²¹-tsi 'ido tsʉ 'wii'¹³ jo jo'¹ galɨ́ɨi² la jileei'²¹ 'in gasɨɨ'²¹ɨ 'ii 'e nijiin'¹ Jesús.

15 Joon gajin' Jesús sɨɨ'²¹ɨ tsá² tya'a:

—Cwolíin²naa' la 'ui fu juncwii²¹. Síi¹³ii' jileei'²¹ tsá² júu³ tyʉ́² tya' xiiala itiin'¹³ tsá² tyani Dios.

16 Joon jileei'²¹ 'in jo'¹ lɨ́ɨi² 'e júu³ tyʉ́² do joon 'in sáai² jmɨɨ²¹ itiin'¹³mo 'i. Pe 'in jo jo'¹ lɨ́ɨi² lɨ 'lɨɨ'³ itsáa¹a.

17 Joon 'in jo'¹ lɨ́ɨi² ijmáa¹a 'e li² lo: Coon'¹³ 'ii'²¹ tyiajna i'wooi²¹ jileei'²¹ 'in 'lɨɨi'³ taai² almas tya' tsá². Joon ifaa'²¹o jmíi¹ xiia'²¹.

18 Joongɨ isaan'^{21}in coon'^{13} cwoo^{21}o mɨɨ'^{21}
pe jo ijmá^{1} 'nii'^{21} tya'a. Joongɨ wana
'uun'^{21} 'ootyíi^{2} jo ijmá^{1} 'ii'^{21}. Joongɨ táan^{1}an
cwoo^{21}o tya' 'in tsatsaa'^{13} joon 'láa^{2}mo 'i.

Mo gasoo^{1}o Jesús fu ñʉ'fú^{2}

19 Mo ngayuui'^{13} gafee'^{21}i Jesús tsá^{2} tya'a
do joon ganga'^{2}mo Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesús fu ñʉ'fú^{2}.
Joon do-o gangacwaa^{21} lɨ' caai^{21} Dios Jmii^{21}
tsáa^{1}.

20 Joon ga'woo^{21}mo tsá^{2} tya'a ngasii'^{12}i
tsá^{2} xiiala itiin'^{13} tsá^{2} la caan^{21}mo. Joon
coon'^{13} 'ña'a Jesús 'e uncoon'^{13}on. Joon
coon'^{13} milagro 'e jmoo^{1}o tsá^{2} tya'a
litsáai^{1}-tsi tsá^{2} 'e jo'^{1}o júu^{3} tya' Jesús. Amén.

Júu^{3} tyʉ́^{2} 'e gajmaa^{1}a San Lucas

Prólogo

1 Fúu^{1}mo tsá^{2} nigataan^{1}an ni mo'jí^{2} la galɨ́^{2} jilaa'^{21} 'e nigalɨ́^{2} jee^{212} jna'.
2 Joon 'in tsá^{2} 'in niga'e'^{1}e jna' niganii^{21}o ca la mo 'wiin^{212} joon gatyaa^{1}o júu^{3}.
3 La joon jon jna nigacoon^{21}oo cwáain^{1} coon'^{21} tún^{2} ca la mo 'wiin^{212}. 'Wii'^{12} joon lɨ́ɨ^{2}na 'e tyʉ́^{2}-ʉ 'e tóon^{13}oon ni mo'jí^{2} jilaa'^{21} la lɨ́^{2} 'e nigalɨ́^{2}.
4 La joon jmáa^{3}aan tsá^{2} tyúi^{1} Teófilo 'e litsáai^{1}-'o'o 'e la ja'^{2}mo jilaa'^{21} júu^{3} 'e niga'e'^{2} tsá^{2} 'nʉ.

Jaain^{21} ángel jmoo^{1}o júu^{3} iliseein^{21} Wó^{3} saa^{1}i tsá^{2} jmɨɨ^{21}

5 La jee^{212} lɨ́ɨ^{1}i Herodes rééi^{13} fu lɨ sii^{21} Judea seein^{21} jaain^{21} tsá^{2} Israel 'in sii^{21} Zacarías. Lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} coon^{21} poo^{212} sii^{21} Abías. Tsamɨ́^{2} tya'a sii^{21} Elisabet. Jaain^{21} jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} Aarón 'ii.
6 Jiwáa^{2}mo do tyú^{1}mo tyani Dios i. Joongɨ jmaa^{1}a jilaa'^{21} tɨɨsi'^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} to^{2} tyʉ'^{2} Dios. Jo 'e tsaa^{2} tya'a sá^{2}.
7 Jo 'in xuui^{212} tya'a seein^{21} tsʉ 'wii'^{13} Elisabet do jo lí^{2} tsatyéen^{1}in. Joongɨ nitsáa^{2}mo jiwáa^{2}mo.
8-9 Cafu mo lɨ́ɨ^{1}i Zacarías untsá^{2} tyani Dios gatɨ́ɨi^{2} tsajiin^{21} fuusún^{2} ni altar tya' Dios. Gatɨ́ɨi^{2} tsajmaa^{1}a 'elo jiin'^{13} la tɨɨ^{2}si'^{2} 'e jmoo^{1}o untsá^{2} do. Gacoo^{1}o untsá^{2} 'iin^{212}in litsáai^{1}-tsi 'ee to^{2} ijmáa^{1}a. Joon mo gatɨ́^{2} 'ii'^{21} ga'í^{2} Zacarías cwo'^{1} tya' Dios do 'e tsajiin^{21} fuusʉ́n^{2}.
10 Jileei'^{21} 'in catyaai^{2}gɨ do gajaan^{1}an caluu faa'^{21}a júu^{3} tyʉ́^{2}.
11 La tsifu joon gajnéi^{1} jaain^{21} ángel tya' Dios Jmii^{21} siin'^{13}in lɨ' tsáa^{1} 'e lɨ juun^{1}un fuusʉ́n^{2}.
12 Mo gajnéi^{1} 'in ángel do 'áa^{1}mo gafooi'^{21} Zacarías jiin'^{13} jo ñii^{1} 'ee jmáa^{1}a.
13 Joon 'in ángel do gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ii:
—Jo foo'^{13}'o, Zacarías, tsʉ Dios niganúu^{2}o júu^{3} tyʉ́^{2} tyi'i. Itsatyéen^{13}mo tsamɨ́^{2} tyi'i jaain^{21} yʉʉn^{21}. Joon unsii^{21}o'o Wó^{2} 'ii.
14 Lɨ́ɨ^{1} tyuu'^{13}'u jlββ'^{3}mo'o 'wii^{212} tya'a. Fúu^{1}mo 'in jlββ'^{3}mo 'e galiseein^{21}.
15 Tsʉ 'in yʉʉn^{21} tyi'i do 'in lityú^{1}mo tyani Dios. Jo 'e 'uun'^{21}un coonti jon' vino jon'gɨ máa^{1}. Joon ca la mi liseen^{21}mo un'ββ'^{2}mo Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios 'ii.
16 Joon coon'^{12} júu^{2} tya'o fúu^{1}mo tsá^{2} seein^{21} Israel icɨ'^{2}o coon'^{13} 'Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios tya'a.
17 'In Wó^{3} no tsáa^{1}a jée'^{1}gɨ lagɨ Ña'ñʉ'^{1}ʉ' ijmáa^{1}a la gajmaa^{1}a Elías. Joon 'ii'^{21} tya' 'ii ijmáa^{1}a 'e jileei'^{21} tsá^{2} coon'^{13} jóon^{1}on iliseein^{2} mo tyʉ́^{2}. Joon 'in jo mo nʉʉ'^{13} ninuu^{1}o júu^{2} rββ^{21}. Joon la joon tyaa^{1} tyʉ́^{2} tya'a tsá^{2} i'ii'^{21}mo Ña'ñʉ'^{1}ʉ' —jin'^{2} ángel do.
18 Joon Zacarías do gaunngɨɨ^{1}ɨ 'in ángel do:
—Xiiala ijmáa^{2}aa 'e iun'ββ'^{12}na 'elo tsʉ 'áa^{1}mo nitsaa^{1}moo la joon tsaamɨ́^{2} tyiia jon.
19 'In ángel do gañii^{1}i:
—Jna-a Gabriel. Siin'^{13}moo tyani Dios. 'Ii gasii^{1}in jna 'e fuu^{212}uu 'nʉ. Joongɨ 'e jmáa^{3}aa 'nʉ júu^{3} jilaa'^{21} júu^{3} tyʉ́^{2} lo.
20 Pe nano jo lí^{2} foo'^{13}gɨ'ɨ ca gatsín^{1} jilaa'^{21} júu^{3} lo tsʉ jo gajo'^{1} lɨ́ɨ^{2}u'u júu^{3} tyiia. 'E júu^{3} lo 'ná^{1} tsín^{1} mo gatɨ́^{2} 'ii'^{21} tya'a.
21 La 'ɨɨ^{212} joon 'in tsá^{2} catyaai^{2} téein^{2} caluu^{212}-u sɨjéen^{13}mo Zacarías. Lɨ́ɨ^{1} tsa'goo^{1}-tsi 'wii'^{13} lɨ́ɨ^{1} gali'ɨɨ^{212}i inʉʉ cwo'^{1} do.
22 Pe galili'^{2}o 'e nigajββ^{2} coon^{21} li^{2} tsʉ 'wii'^{13} mo gacwa'ɨ́ɨ^{1}ɨ jo lí^{2} faa'^{21}gɨ. Joon gajmaa^{1}a li^{2} coon'^{13} cwoo^{21}o tsʉ jo lí^{2} faa'^{21}gɨ.
23 La tsifu joon mo gatsín^{1} to^{2} tya'a 'e cwo'^{1} do ganga'^{2}mo fu tya'a.
24 Mo gangɨ́ɨi^{1}gɨxʉ jmɨɨ^{212} joon gacán^{1}mo tsamɨ́^{2} tya'a yʉʉn^{21}. Joon gajaan^{1}o inʉʉ, jo gacwa'ɨ́ɨ^{1}ɨ ce gatsín^{1} 'ñéei^{2} sɨɨ'^{21}. Gajin'^{2}in:
25 —Ña'ñʉ'^{1}o' nigajmaa^{1}a coon^{21} 'e tyʉ́^{2} tyiia joon nigatyíi^{3}o fa'ɨɨ'^{21} tyiia tyani tsá^{2}.

Jaain^{21} ángel jmoo^{1}o júu^{2} iliseein^{21} Jesús

26 Ningóo^{1} jnúui^{2} sɨɨ'^{21} 'e tyéein^{1} Elisabet do yʉʉn^{21} mo gasii^{1}in Dios 'in ángel Gabriel do fu coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Nazaret lɨ náa^{1} Galilea.

27 Ngafee'13i jaain21 sɨmɨ́2 sii21 María. 'Ido-o náa1 júu3 tya'a coon'13 jaain21 tsañʉʉ'1 sii21 Sé3. Sé3 do jún2 tya' 'lɨɨ212 David 'ii.
28 'In ángel do gangatyéein1 lɨ tyíin1in 'in sɨmɨ́2 do. Joon gajin'2in:
—¡'Aa212mo'o fuu212uu 'nʉ! Nigauncwai'2 Dios 'nʉ lɨ́ɨ1gɨ lagɨ jileei'21 tsamɨ́2 —jin'2 ángel do.
29 Mo ganii21 María 'in ángel do lɨ́ɨ1 ganga'goo21-tsi. Joon ga'ɨ́1-tsi 'ee 'øøi'21-tsi 'e júu3 do.
30 Joon 'in ángel do gasɨɨ'21ɨ 'ii:
—Jo foo'13'o, María. Nigajmaa1a Dios coon21 'e tyʉ́2-ʉ tyi'i.
31 Cwoliñi'2'in icaan212mo'o yʉʉn21 joon liliseein21 jaain21 yʉʉn21 tyi'i 'e unsii21o'o JESÚS.
32 'In lifee'1mo 'ii. Ilisii21 Jóon1 Dios 'in feei'1gɨ. Joon Ña'ñʉ'1ʉ' Dios Jmii21 icwo'2o 'ii 'án3 lɨ gatyʉ'2 jún2 tya' 'lɨɨ212 yʉʉ'13 tya'a David to2.
33 Ilíin2in røøi13 tya' jileei'21 tsá2 Israel coon21 tøø2mo. Jo tyee21 'ii'21 tya'a coonti.
34 Joon gaunngɨɨ1ɨ María 'in ángel do:
—¿Xiiala ilí2 'elo, tsʉ jo 'in ñʉʉ'1 tyiia seein21?
35 'In ángel do gajin'2in:
—Ijoo21o Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios tyi'i. Joon coon'13 'ii'21 tya' Dios, 'in feei'1gɨ, icaan21un yʉʉn21, tsʉ 'wii'13 joon ilicwaa'3mo 'in yʉʉn21 do. Joon ilisii21 Jóon1 Dios.
36 Iliseen21mo jon jaain21 yʉʉn21 tya' ruu'21'u Elisabet fiin'13 nitsáa1mo. Jin'2 tsá2 'e jo lí2 caain21 yʉʉn21 pe nano ningóo1 jnúui2 sɨɨ'21 'e tyéein1in yʉʉn21.
37 Tsʉ 'wii'13 Dios ce jilaa'21-a lii'1i —jin'2 'in ángel do.
38 María do gajin'2in:
—Lo-o siin'13na 'e jmáa3oo jilaa'21 to2 'e tyʉ'2 Ña'ñʉ'1ʉ'. Cwalí2-i la lɨ́1 'e nigasɨɨ'21'ɨ jna.
Mo ngayuui'13 joon gatʉʉ2mo 'in ángel do 'ii.

Tsafeei'13 María ruu'21i Elisabet

39 Jee212 jmɨɨ212 joon María do gangóo1 la jmoono coon21 fuu21 ná1 jee212 moo'21. Coon21 fuu21 náa1 cwoo'13 'wó2 sii21 Judea.
40 Mo gatyíi1a tya' Zacarías do gafee'1i Elisabet.
41 Joon mo ganúu2 Elisabet do júu3 tya' María do joon 'in yʉʉn21 'yuui tu'2u gajøø'2i.
42 Joon 'in Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios ga'ii21 Elisabet do. Joon ga'láa2 'wii212 faa'21a coon'13 júu3 tá2xʉ, jin'2in:
—Nigauncwaai'3 Dios 'nʉ lɨ́ɨ1gɨ lagɨ jileei'21 tsamɨ́2. Joongɨ nigauncwaai'3 Dios yʉʉn21 'in tyéen2un.
43 ¿'Iin jna wa'a jó1 sáa3 'Ña'ñʉ'1o' jafee'13i jna?
44 La tsifu mo ganúu3uun júu3 tyi'i 'in yʉʉn21 tyiia lo gajøø'21i jløø'3mo nʉ' tu'3uu.
45 Jløø'3mo'o 'e nigalitsáa1mo-'o'o 'e tyʉ́2-ʉ 'ii'21 tya' Ña'ñʉ'1ʉ' 'e nigajin'2in.
46 Joon María do gajin'2in:
Fee'1mo Ña'ñʉ'1ʉ' 'áai1.
47 Joon jløø'3moo coon'13 jilaa'21 'e jmoo1o Dios 'in jmoo1o tiin'13na.
48 Dios nigacón2 cwáain1 'e tañíi2 jna.
Tsʉ fúu2 nigalɨ́ɨ1i jna 'in jmoo1o to2 tyʉ'2ʉ.
Pe jilaa'21 jmɨɨ212 lɨ ngóo1gɨ jilee'21mo tsá2 iuntyú1mo jna.
49 Tsʉ Dios 'in jmɨɨ212gɨ-tsi nigajmaa1a coon21 to2 fee'1 tyiia.
Jiin'13 'ii-o 'in tyú1mo.
50 'Woo21-tsio tya' ce jileei'21 'in un'goo21 'ii la tsá2 seein21 nano lagɨ tsá2 'in nogɨ iliseein21.
51 Jilaa'21 to2 fee'1 jmoo1o Dios.
'In jmaa1 jløøi'3 yaai tyaníi13i ga'aa1o fa'ɨɨ'21.
52 Ga'woo1mo Dios tsá2 'in tyíin2 'án3 tya'a.
Joon jileei'21 'in tsá2 'wói1 gasaa'21mo.
53 'In sɨtyéein13 jmɨɨ212 gaunrøø21mo Dios 'ii coon'12 'e tyʉ́2-ʉ.
Pe 'in tsá2 sá2 cuu2 gasii'1in lɨ́ɨ2mo.
54 Gauncoon'13o tsá2 Israel 'in jmoo1o to2 tyʉ'2ʉ.
55 Fúu2 galɨ́ɨ2i 'in jo ga'ín1-tsi júu3 ga'ɨɨ1 'lɨɨ212 tsacøøi'13 tyi' Abraham coon'13 jileei'21 jún2 tya'a coon21 tøø2mo —jin'2 María do.
56 Gaai21 sɨɨ'21gɨ gajan1 María coon'13 Elisabet do. Mo ngayuui'13 joon ganga'2mo fu tya'a.

Galiseein21 Wó2 saai1 tsá2 jmɨɨ212

57 Mo gatsín¹ jmɨɨ²¹² 'e Elisabet do 'ná¹-a liseein²¹ jóon¹on. Joon galiseen²¹mo.
58 Joon lɨ́ɨ¹ jløøi'³ jileei'²¹ tsá² néei¹ tyan' coon'¹³ jileei'²¹ ruu'²¹i mo ganúu² 'e tyʉ́²-ʉ 'e nigajmaa¹a Ña'ñʉ'¹ʉ' tya'a.
59 Mo gatɨ́² jñá² jmɨɨ²¹² gatɨ́² 'ii'²¹ i'ii'²¹in 'in yʉʉn²¹ do li² jiin'¹³ la tɨɨsi'². Jmɨɨ²¹² joon 'in tsá² jalíin² tɨ́² jmɨɨ²¹² gali'iin²¹²in lisii²¹ 'in yʉʉn²¹ do la sii²¹ jmɨɨ²¹.
60 Pe sáa³o gajin'²in:
—Jon' la joon, 'ná¹-a lisii²¹ Wó³-o.
61 'In catyaai² do jo cwoo¹ júu³, jin'²in:
—Pe jiin'¹³ jaain²¹ tsacøøi'¹² tyi'i jo sii²¹ la joon —jin'².
62 Joon gajmaa¹a li² coon'¹³ cwoo²¹o tya' jmii²¹ yʉʉn²¹ do 'ee 'iin²¹²in lisii²¹ yʉʉn²¹ do.
63 'I-igɨ gamɨɨ¹ɨ coon²¹ mo'jí². Joon gataan¹an ni do 'e lisii²¹o Wó³. Ganga'goo²¹-tsi jilee'²¹mo. La tsifu joon galɨ́²-ɨ gafaa'²¹ Zacarías do.
64 Joon gacwo'²o 'maai'¹³ Dios.
65 Coon'¹³ 'e lo-o gafoo'¹mo jileei'²¹ 'in néei¹ la 'ui tsaa' moo'²¹ lɨ sii²¹ Judea do. Tyaa¹ júu³ jee²¹² 'ii jilaa'²¹ 'e nigalɨ́².
66 Jileei'²¹ 'in nuu¹un 'elo gacón² cwáain¹. Joon gajin'²in:
—¿'Ee ilíin² 'in xuui²¹² no? Tsʉ 'e la ja'²mo uncoon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' 'ii.

Júu³ gafaa'²¹ Zacarías

67 Joon Zacarías, jmii²¹ 'in Wó³ do, røøi¹ Espíritu Tyʉ́² tya' Dios gafaa'²¹a júu² tya' Dios. Jin'²in:
68 Untyú¹moo Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios Jmii²¹ tya' tsá² Israel.
Tsʉ nigauncoon'¹³ tsá² tya'a joon gauntiin'¹³mo jna'.
69 'Lɨɨ²¹² David gajmaa¹a la to² tyʉ'²ʉ joon nigatyii'¹²mo Dios jaain²¹ jún² tya'a 'in píin²gɨ 'e ijmáa¹a tiin'¹³ jna'.
70 La joon júu³ ga'ɨ́ɨ² 'wii²¹² tya' tsá² tyúi¹ 'in gacwo¹ júu³ tyʉ́² ca lɨɨ²¹².
71 Ga'ɨ́ɨ² júu³ itiin'¹³ jna' tya' jileei'²¹ 'in 'eei'¹ jna'.
Joon i'wóo¹i jna' ja'cwoo²o jileei'²¹ 'in 'iin²¹²in jmeei'²¹ jna' jilaa'²¹ 'e gó².
72 Dios ga'ɨ́ɨ²o júu³ tya' 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹² tyi' 'e fúu² iliin¹ Dios 'ii.
Jo 'íin²-tsi 'e júu³ tyiin² do 'e nigajmaa¹a coon'¹³.
73 La lo-o 'e júu³ ga'ɨ́ɨ² Dios tya' 'lɨɨ²¹² yʉʉ'¹³ tyi' Abraham:
74 Gacwo'²o 'ii'²¹ 'e tiin'¹³na' 'e lí²-i tsáa¹mo-tsi' 'ii.
Jo cu'²-tsi' coon'¹³ 'in 'eei'¹ jna'.
75 Joon lí²-i jmoo²¹o' jilaa'²¹ to² tyʉ'²ʉ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e tyʉ́²-ʉ la 'ɨɨ²¹² sáan³an'.
76 Joon 'nʉ-ʉ, yʉʉn²¹ tyiia, iunsii²¹ tsá² 'nʉ jaain²¹ tsá² 'in cwó¹ júu³ tya' Dios 'in feei'¹.
Joon' 'nʉ-ʉ icwoo'²'o nifu itya'²'a tyʉ́'² tsá² i'ii'²¹mo Ña'ñʉ'¹ʉ'.
77 Joon la joon litsáai¹-tsi tsá² tya'a xiiala itiin'¹³ Dios tsá² mi 'íin²in tsaa² tya'a.
78 'Wii'¹³ fúu² lɨ́ɨi² Dios jna' joon gasii¹in jóon¹on 'in nigajmaa¹a jná² joo'²¹ ni cwoo'¹³ juncwii²¹ lɨ ngɨɨ²¹ɨ'.
79 Nigajná² joo'²¹ tya' jileei'²¹ 'in néei¹ lɨ nʉʉ²¹,
joongɨ 'in néei¹ lɨ 'íi¹ foo'¹³ 'mó¹.
Joon lí²-i linee²¹e' xiiala ngɨɨ²¹ɨ' 'e tyʉ́²-ʉ tyani Ña'ñʉ'¹ʉ',
jin'² Zacarías do.
80 Joon 'in xuui²¹² Wó³ do gacwán¹mo. Joon gali'øø'²¹mo-tsi 'áai¹ jilaa'²¹ 'e 'iin²¹²in Dios. Joon gatéein² coon²¹ lɨ jo 'in tsá² seein²¹ ca gatsín¹ jmɨɨ²¹² 'e 'ná¹ licwii¹in tsá² Israel 'ii.

2

Galiseein²¹ Jesús

1 Jee²¹² jmɨɨ²¹² joon 'in tsaa'to² tyíin¹ Roma sii²¹ Augusto. Joon 'in Augusto do gatyʉ'²ʉ to² 'e tsataai² tsá² ni jí² ce jileei'²¹ tsá² 'in seein²¹ coonti.
2 'E jí² lo nifu ga'láa² 'wii²¹² gajmaa¹a mo lɨ́ɨ¹i Cerenio to² fu lɨ sii²¹ Siria.
3 Jilee'²¹mo tsá² 'ná¹-a tsalíin² fu goo¹o 'e tsataai² ni jí².
4 'Wii'¹³ joon gacwo'ɨ́ɨ¹ Sé³ fuu²¹ Nazaret náa¹ lɨ sii²¹ Galilea. Joon gangóo¹ fuu²¹ Belén, coon²¹ fuu²¹ náa¹ lɨ sii²¹ Judea. Do-o lɨ galiseein²¹ 'lɨɨ²¹² David tsʉ Sé³ do jaain²¹ jún² 'lɨɨ²¹² David.

5 Ngóo[1] fu Belén caan[21]mo coon'[13] María
'e tsataai[2] ni jí[2]. Ninná[13]a júu[3] tya'a 'e tí[2] lɨ
cui'[2] cwoo[21]o. Joongɨ nityéen[2]mo yɨɨn[21].
6 Joon galí[2] la 'ii[212] taain[212] fu Belén joon
do-o lɨ galiseein[21] jóon[1] María.
7 'Ido-o jóon[1]on 'láa[2] 'wii[212]. Joon gapaa'[21]
ni 'ido coon[21] 'mɨ'[2]. Joon gatyaa[1]i coon[21] tsi
momóo[1] tsɨ jo sá[2] 'nɨ́[1] lɨ ján[3].

Jaain[21] ángel jafee'[13]i tsá[2] 'in 'aai[1] joo'saa'[21]

8 Tyan'[1] fuu[21] Belén ningɨ[1] coon[21] poo[212]
tsá[2] 'in 'aai[1] joo'saa'[21]. Do-o nijoon[1]o la
coon[21] 'woo[1] 'aa[1]mo joo'saa'[21] tya'a.
9 La tsifu joon gajnéi[1] jaain[21] ángel tya'
Ña'ñɨ'[1]ɨ'. Joon la tøøi[2] 'oo[2] ñɨ'fú[2] tya'
Ña'ñɨ'[1]ɨ' gajná[2] joo'[21] la cu'[2] lɨ' lɨ née[1]i.
10 Joon lí[1] gafoo'[21]i pe 'in ángel-gɨ do
gajin'[2]in sɨ'[21]ɨ 'ido:
—Jo foo'[13]naa' tsɨ coon[21] júu[3] tyɨ́[2]-ɨ 'e
tyaan[2] 'e fuu[212]uu 'naa' ilijløøi'[3] jilee'[21]mo
tsá[2].
11 Nano galiseein[21] fuu[21] goo[1]o David
jaain[21] 'in jmá[1] tiin'[13] 'naa' 'in sii[21] CRISTO.
Ña'ñɨ'[1]ɨ' 'ii.
12 Lawa coon[21] li[2] imáa[13]naa' 'in yɨɨn[21]
do raain[1] coon[21] tsi momóo[1] sɨpaa'[21]i 'mɨ'[2]
—jin'[2] 'in ángel do.
13 La tsifu joon co' lɨ siin'[13] 'in ángel do
joon gajnéi[1] fúui[1]gɨ ángeles. Joon cwoo[1]
'maai'[13] Dios. Joon jin'[2]in:
14 ¡Cwocwoo[1] 'maai'[13] Dios jileei'[21] 'in néei[1]
ñɨ'fú[2]!
La joon jon ni 'wó[2] cwolisá[2] 'ii'[21] tya' tsá[2] 'in
jløøi'[3] 'wii[212] tya'a.
15 Joon mo ngalíin[2]in 'in ángeles do fu
ñɨ'fú[2] 'in tsá[2] 'aai[1] joo'saa'[21] do ga'láa[2]
'wii[212] gasɨ'[21]ɨ ruu'[21]i:
—Moo[21]o'. Mojøø[21]ø' fu Belén jilaa'[21] 'e
nigalí[2] lo. Mojøø[21]ø' jilaa'[21] 'e nigajin'[2]
Ña'ñɨ'[1]ɨ'.
16 Joon ngalíin[2]mo jmoono lí[1]. Joon mo
gatyalíin[2]in gatsee'[21]mo María coon'[13] Sé[3]
joongɨ 'in yɨɨn[21] do raain[1] tsi momóo[1].
17 Mo gatsee'[21]i gatya[1]o júu[3] jilaa'[21] 'e ni-
gajin'[2] 'in ángel do cwáain[1] tya' 'in yɨɨn[21] do.
18 Joon jileei'[21] 'in ganúu[2] lí[1] tsa'goo[21]-tsi
jilaa'[21] júu[3] tya' 'ido.
19 Joon María tɨ'[13]ɨ-tsi jilaa'[21] 'elo. Joon
ga'ɨ[1]-tsi 'wii[212] tya'a.
20 Joon 'in tsá[2] 'aai[1] joo'saa'[21] do
ngalíin[2]mo jløø'[3]mo cwáain[1] tya'a. Ngalíin[2]mo
un'goo[21]o Dios. Cwoo[1]o 'maai'[13] Dios
jilaa'[21] 'e niganúu[2] joongɨ 'e niganii[21]. Tsɨ
'wii'[13] jilaa'[21]-a nigalí[2] la nigajin'[2] 'in ángel
do sɨ'[21]ɨ 'ii.

Tsacøøi'[13] tya' Jesús tyaa[1]a cwoo[21] Dios Jmii[21] 'in yɨɨn[21] Jesús

21 Mo gatí[2] jñá[2] jmɨ[212] 'e galiseein[21] Jesús
gajmaa[1]a tsacøøi'[13] tya'a li[2] 'ii. Joon gaun-
sii[21] JESÚS jiin'[13] la 'e nigajin'[2] 'in ángel do
nigasɨ'[21]ɨ María la nɨ'gɨ 'e gacaain[21] María
Jesús.
22 Mo gatsiin[1] jmɨ[212] 'e gauntyú[1]-i jiin'[12]
la tɨsi'[2] tya' Moisés gangajée[13]mo Jesús fu
Jerusalén 'e tyá[2] cwoo[21]o Dios.
23 La lo-o gajmaa[1]a tsɨ 'wii'[13] ni jí[2] tya'
Ña'ñɨ'[1]ɨ' jin'[2]: "Jileei'[21] yɨɨn[21] tsañɨɨ'[1]
'in liseein[21] nifu jmaa[1]a tsá[2] coon'[21] tya'
Ña'ñɨ'[1]ɨ'."
24 Gangalíin[2]mo gacwo'[2]o Ña'ñɨ'[1]ɨ' Dios
jiin'[13] la to[2] tyɨ'[2] ni jí[2] tya'a. 'E jin'[2] jí[2] do
'e 'ná[2] cwóo[1]i tsá[2] canéei[1] posɨ[212] sɨ gái[1]
maa[212] 'ee lawa coon[21] fa'[1].
25 Jee[212] jmɨ[212] joon niseein[21] Jerusalén
jaain[21] tsañɨɨ'[1] sii[21] Simeón. 'Ii jaain[21]
tsañɨɨ'[1] 'in tyúi[1] coon'[13] Dios. Lí[1] un'goo[21]
'ii Dios. Joongɨ sɨjan[2]o mi jó[1] 'in jmá[2] tiin'[13]
tsá[2] Israel. Joon 'in Espíritu Tyɨ́[2] tya' Dios
siin'[13]mo coon'[13] Simeón do.
26 Nigajin'[2]in Espíritu tya' Dios 'e jo
ijúuin[2] jiin'[13] la jo mo nii[21] Cristo 'in siin[1]in
Ña'ñɨ'[1]ɨ'.
27 'In tsañɨɨ'[1] lo gangó[1] fu cwo'[1] fee'[1]
si'[2] Jerusalén to[2] tyɨ'[2] Espíritu Tyɨ́[2] tya'
Dios. Joon mo gajalíin[2]in tsacøøi'[13] tya'
Jesús coon'[13]on fu cwo'[1] 'e jmáa[1]a jiin'[13] la
to[2] tyɨ'[2] ley.
28 Joon garɨin[1] 'in Simeón do 'in yɨɨn[21]
do. Joon gacwo'[2]o 'maai'[13] Dios. Jin'[2]in:
29 Ña'ñɨ'[1]ɨ', lí[2]-i cwo'[3]'o júun[2]moo 'e tyɨ́[2]-ɨ,
tsɨ nigauntsiin[1]mo 'ii'[21] 'e gajmaa[2]'a
coon'[13] tsá[2] tyi'i.
30 Nigamá[1]moo coon'[13] unníi[3]oo 'in jmá[2]
tiin'[13] tsá[2],
31 'in nigasíin[2]un tyani jileei'[21] tsá[2].

32 Joon 'ino-o lí̈ɨ¹i lawa coon²¹ jí̈² 'e jnéei²
tya' jileei'²¹ 'in jo seein²¹ Israel.
Joon coon²¹ 'e tyú̈²-ʉ tya' tsá² tyi'i 'in seein²¹
Israel.
33 Sé³ coon'¹³ sáa³ Jesús lí̈ɨ¹ ganga'goo²¹-tsi
jilaa'²¹ 'e gajin'² Simeón cwáain¹ tya' xuui²¹²
do.
34 La 'ɨɨ²¹² joon gataain'² Simeón cwa'³ 'ii.
Joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ María, sáa³ Jesús:
—'In yʉʉn²¹ lo 'yuui 'ii'²¹ 'e jmáa¹a 'e cɨɨ'¹²i
tsá² Israel sɨxʉ 'e róon²on 'ee. 'E joon lawa
coon²¹ li² 'e lí̈ɨ¹ fúui¹ 'in faa'²¹ 'laa'²¹ tya'a.
35 Coon'¹³ 'e la joon 'e nilí² xiiala 'ɨ¹-tsi tsá²
la jaain²¹ la jaain²¹. Joon 'e tyi'nʉ-ʉ jilaa'²¹
'elo lawa coon²¹ ñí³ 'e ga'í² tsi alma tyi'i
—jin'² Simeón do.
36 Do-o jon 'yuu²i jaain²¹ tsamí̈² 'in nisii²¹
Ana. Jamí̈ɨ¹ɨ jaain²¹ tsañʉʉ'¹ sii²¹ Fanuel.
'Ido-o lí̈ɨ¹i tsá² tya' coon²¹ poo²¹² tsá² seein²¹
Israel 'in¹ nisii²¹ Aser. Ana do-o tí̈ɨ²i cwoo¹o
júu³ tya' Dios. Lí̈ɨ¹ natsáai² tsʉ sɨmɨɨ²¹²gɨ
'ii la mo gacui'² cwoo²¹o. Joon dyía¹ jiin²¹
nigacwoo²¹ coon'¹³ ñʉʉ'¹ tya'a.
37 Joon nano ningóo¹ dyajñʉ́ʉ² jiin²¹
'ná¹gɨ itsín¹ coon²¹ cíein¹³ jiin'²¹in. Jo
ga'woo²i 'e cwo'¹ do. 'Yuu²i cwo'¹ la 'woo¹
tiin'¹³ la jmɨɨ¹ 'e untyú¹i Ña'ñʉ'¹ʉ'. Faa'²¹o
júu³ tyʉ́² joongɨ jo gøø'²¹ø la tɨɨ² si'².
38 'In tsamí̈² do gangatyéein¹ la tsifu joon.
Joon mo ngayuui'¹³ gacwo'²o 'maai'¹³ Dios
ga'láa² 'wii²¹² gafee'²¹i tsá² cwáain¹ tya' 'in
yʉʉn²¹ Jesús do. Fee'²¹i jilee'²¹mo 'in sɨján²
'ii'²¹ iláa²mo 'in seein²¹ Jerusalén.

Nga'²mo Jesús fu Nazaret

39 Mo ngayuui'¹³ gauntsiin¹ jilaa'²¹ 'e
tyʉ'² to² ni jí² tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' gangaliin¹mo fu
Galilea. Gangalíin¹in fu goo¹o Nazaret.
40 Joon 'in yʉʉn²¹ do gacwán¹mo. Lí̈¹gɨ
pí²-tsi joongɨ lí̈¹gɨ 'øøi'²¹gɨ-tsi. Joon lí̈ɨ¹
gauncwai'³ Dios 'ii.

Xuui²¹² Jesús 'yuui² cwo'¹ fee'¹ sii'² Jerusalén

41 Joon tsacøøi'¹³ tya'a la coon²¹ jiin²¹
tsalíin² Jerusalén 'e tsajøø² jmɨɨ²¹² sii²¹ pas-
cua mo tii'¹³-tsi tsá² Israel mo gacwa'woo²¹i
tsacøøi'¹³ tya'a Egipto.
42 Mo gatsín¹ Jesús dyatun¹ jiin'¹in
ngalíin²mo coon'¹³ tsacøøi'¹³ tya'a fu
Jerusalén jiin'¹³ la tɨɨsi'² 'e tí̈² jmɨɨ²¹² do.
43 Mo gacɨɨ'¹²ɨ jaliin¹mo gatséi¹ jmɨɨ²¹² do
'in xuui²¹² Jesús do gajaan¹o fu cwo'¹ fee'¹
Jerusalén. Ce jiin'¹³ jo galili'³ tsacøøi'¹³
tya'a.
44 Ga'ɨ¹-tsi 'e jaa'¹³mo Jesús jee²¹² tsá²
fúui¹ lɨɨlí̈¹ do. La joon ngatáai² fu² coon²¹
jmɨɨ²¹². Joon ga'naa'¹²i jee²¹² tsaruu'²¹i
coon'¹³ jileei'²¹ 'in cwii¹ingɨ.
45 Pe jo gatsee'²¹i. Joon ngalíin²mo tún¹ fu
Jerusalén 'e tsa'nee'¹³i 'ido fu joon.
46 Joon mo gatsín¹ 'nɨ¹ jmɨɨ²¹² joongɨ gat-
see'²¹i 'ido fu inʉʉ cwo'¹ do. Tyíin¹³in jee²¹²
tɨfo'² tya' ley nuu¹u joongɨ ungɨɨ¹ɨ 'ido.
47 Jileei'²¹ 'in nuu¹u júu² tya'a lí̈ɨ¹
tsa'goo²¹-tsi jilaa'²¹ júu³ cwáain¹ cwoo¹
Jesús coon'¹³ jilaa'²¹ 'e 'øøi'²¹-tsi.
48 Mo ganí²i tsacøøi'¹³ tya'a 'ii lí̈ɨ¹
ganga'goo²¹-tsi. Joon gajin'² sáa³a:
—Yʉʉn²¹ tyiia, ¿'ee lɨ' gacwoo'¹³'o jna'a
fa'í³ la no? Ñʉ'²'ʉ coon'¹³ jna lí̈ɨ¹ cu'²-tsii'i
naga'nee'¹³na'a 'nʉ.
49 Joon gasɨɨ'²¹ Jesús 'ii:
—¿'Ee lɨ' 'naa'²¹naa' jna? ¿Tɨ jo ñí²ii' 'e 'ná²a
jmá³aa jilaa'²¹ to² 'e nicwo¹ Ñʉ'³ʉʉ jmáa³aa?
50 Pe tsacøøi'¹³ tya'a jo ga'øøi'²¹-tsi 'e
gajin'² Jesús gasɨɨ'²¹ɨ 'ii.
51 Joon gangaliin¹mo coon'¹³ Jesús fu
Nazaret. La joon galinʉʉ'¹³ʉ to² tyʉ'²ʉ. Pe
sáa³o jo ga'ín¹-tsi jilaa'²¹ 'elo.
52 La joon Jesús lí̈ɨ¹ tyʉ́² gacwáan¹in.
Joongɨ 'øøi'²¹gɨ-tsi. 'Yaa¹mo-tsi Dios coon'¹³
Jesús. La joon jon 'yaa¹mo-tsi jileei'²¹ tsá²
coon'¹³ Jesús.

3

Cwoo¹ júu³ Wó³ saai¹ tsá² jmɨɨ²¹ lɨ jo 'in tsá² seein²¹

1 Ningóo¹ dya'ñá² jiin²¹ 'e Tiberio 'in
tyíin¹³ Roma lí̈ɨ¹i tsaa'to² nifu. Joon Pon-
cio Pilato-gɨ lí̈ɨi¹ tsaa'to² fu Judea. Joon
Herodes-gɨ lí̈ɨi¹ tsaa'to² fu Galilea. Joon
ruu'²¹i dogɨ sii²¹ Lii²¹² tyʉ'²ʉ to² fu Iturea
coon'¹³ lɨ sii²¹ Traconite. Joon Lisanias lí̈ɨi¹
tsaa'to² fu Abilinia.

2 Joon Anás coon'13 Caifás lɨ́ɨɨi1 untsá2 'in
tyíin1gɨ nifu. La 'ɨɨ212 joon taain212 Wó3 jóon1
Zacarías coon21 lɨ jo 'in tsá2 seein21. Joon
gacwo'2o Dios 'ii coon21 júu3 'e tya1 tsá2.
3 Joon Wó3 gangɨ́ɨ1i la caain21 co' tɨ' jmɨɨ21
Jordán 'e sɨɨ'21ɨ tsá2 'e 'ná2-a unsɨɨ1i 'e 'ɨ1-tsi
jilaa'21 'e gó2 joon 'ná2-a saai21 jmɨɨ21. Joon
la joon 'íin2mo tsaa2 tya'a.
4 'Elo-o gauntiin'13mo jiin'13 la jin'2 ni jí2
'e gajmaa1a 'in gacwo1 júu2 tyʉ́2 ca lɨɨ212 'in
sii21 Isaías:
Tá2 coon21 ni'oo1o jaain21 tsá2 fu coon21 lɨ jo
'in tsá2 seein21. Nijin'2in:
"'Ijó1 Ña'ñʉ'1ʉ'. Tyaa2aa' tyʉ́2 tyii' i'ii'21moo'
'ii.
Tsáa1mo-'oo' 'e tyú1moo'.
Jmáa2aa' fu uncwii21 tyii' lawa coon21 fu1
coon21 tsáa1.
5 Unrøø1moo' jilaa'21 juu'13 cwó2.
'E unrøø21moo' jilaa'21 po'3 moo'21.
Joongɨ fu1 tuu'21 nijmaa2aa' tsáa1.
Jilaa'21 fu1 gó2 'ná2 lí2 røø21.
6 Joon jileei'21 tsá2 taain212 juncwii21 ni ní2o
xiiala tiin'13 Dios tsá2."
Jin'2 jí2 tya' Dios do.
7 Mo tsalíin2 tsá2 'e saai1 Wó3 'ii jmɨɨ21 joon
jin'2in Wó3:
—¡Tsá2 'in coon'21 tsá2 to2 'naa'! ¿'Iin
nigasɨɨ'13 'naa' 'e laa212naa' yaanaa' jee212
coon21 wúu1 'e nijatyéein1?
8 Cwojmáa2aa' jiin'13 la tɨ́ɨi2 jmá1 'in
nigajo'2-tsi. Joon jo 'ɨ1-'oo': "Jo 'e tsangɨɨ1na'
tsʉ jún2 tya' 'lɨɨ212 Abraham jna'", tsʉ
fuu212uu 'naa' 'e ca 'e cuun212 roon1 lo lí2
jmá2 Dios jún2 tya' 'lɨɨ212 Abraham.
9 Dios nityaa1 tyʉ́2 ñityí2 tya'a 'e tyʉ'2ʉ
'mó2, joon jilaa'21 'mó2 'e jo cwó2 'oofuu21
tyʉ́2 tya'a ityʉ'2o joon ijún2 coon'13 jɨ́2 —jin'2
Wó2.
10 Joon gaunngɨɨ1ɨ 'in tsá2 do 'ii jin'2in:
—¿'Ee-gɨ 'ná2 jmoo21o'on jon?
11 Wó2gɨ gajin'2in sɨɨ'21ɨ 'ido:
—Jileei'21 'in 'oo1o tún2 'mɨ'tyi'2 'ná2-a
cwo'1o coon21 tya' 'in jo 'oo1o coon21 tí2.
12 Gajalíin2mo jon 'inlɨ́ɨi13 'in cón2 'laa'13
tya' 'e 'nɨɨ1 tsá2 wa'a 'e saai21 jmɨɨ21. Joon
gaunngɨɨ1ɨ, jin'2in sɨɨ'21ɨ Wó2:
—Tɨfo'2, ¿'ee 'ná1 jmó3 jna'a?
13 Joon gajin'2 Wó3:
—Jo mɨ́2ɨɨ' lɨɨ1gɨ jiin'13 la 'ii'21 na tyan1.
14 'Inlɨ́ɨi13gɨ 'láa2 gaungɨɨ1ɨ 'ii jin'2in:
—Jna'gɨɨ'ɨ, ¿'ee-gɨ 'ná2 jmoo21o'o?
Joon gajin'2 Wó3:
—Jo tɨ' tyíi2ii' coon21 tí2 tya' doñi'iin ty-
itsaai212, jogɨ tyíi2ii' cuu2 coon'13 tajúu3.
Cwoli'yaa1mo-'oo' jiin'13 la 'lee'13naa'.
15 'In tsá2 do téein2 'áai1 sɨjáan13an. Joon
'ɨ1-tsi wana jon' Wó2 no lɨ́ɨi2 Cristo 'in sín1
Dios.
16 Pe Wó3 dogɨ gajin'2in sɨɨ'21ɨ jileei'21:
—Jna-a, 'e la ja'2mo jiin'13 coon'13 jmɨɨ21
saa2na 'naa' jmɨɨ21. Pe jó1-o jaain21 'in cwói1
Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios 'in ngɨ́1 coon'13 'naa'.
Joon iuntyú1mo 'naa' coon'13 coon21 lawa
coon21 jɨ́2. Joon 'oo1gɨ 'ii'21 lagɨ jna ce jiin'13
jo tɨ́ɨ2na 'e sii'13ii loo21 tsi mɨɨ212ɨ.
17 'Ijó1o ijmáa1a la jmoo1 tsá2 mi untyʉʉ21
trigo. Mo untyʉʉ21 trigo do tyii'13o jilaa'21
jún2 tyʉ́2 joon coon1o fu tya'a. Pe jilaa'21gɨ
tyi1 dya'2o ni jɨ́2 lɨ jo guu21.
18 Coon'13 láai2gɨ júu3 la lo-o ga'e'2 Wó3 tsá2
júu3 tyʉ́2.
19 Joon ca-gɨ tsaa'to2 Herodes gajíin2mo
tsʉ 'wii'13 Herodes do tyíin13in coon'13
Herodías tsamɨ́2 tya' ruu'21i Lii212 lawa
tsamɨ́2 tya'o. Gajíin2mo jon 'wii'13 jilaa'21gɨ
'e gó2 nigajmaa1a.
20 Joon coon'13 jilaa'21 'elo-o gajmaa1a 'e
gó2gɨ ca gataan'12in Wó3 'nʉñí3.

Saai1 Wó3 Jesús jmɨɨ21

21 La nʉ'gɨ 'e lɨ́2 jilaa'21 'elo mo gangɨ1 Wó3
saai1 tsá2 jmɨɨ21 joon gasaa1mo jon Jesús
jmɨɨ21. Joon la 'ɨɨ212 cwo'2o 'maai'13 Dios
ganó1 'ooñʉ'fú2.
22 Joon 'in Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios
gajngáa1i lɨ́ɨi1 maa212 fu lɨ siin'13 Jesús. Joon
ganúu2 coon21 júu3 jó1 fu ñʉ'fú2 'e jin'2:
—'Nʉ-ʉ yʉʉn21 tyiia 'in 'iin212na.

Jileei'21 'lɨɨ212 tsacøøi'13 tya' Jesucristo

23 Ningóo1 Jesús jiin'13 dyadya1 jiin'1in
xʉlɨ́ɨ1 xʉxaai1 la mo ga'láa2 'wii212 cwoo1o
júu3 tyʉ́2 tya' Dios. Jiin'13 la 'øøi'21-tsi tsá2 'e
'ii jóon1on Sé3. Sé3 do-gɨ jóon1on Elí.
24 Elí do-gɨ jóon1on Matat. Matat do-gɨ
jóon1on Leví. Leví do-gɨ jóon1on Melqui.

Melqui do-gɨ jóon^{1}on Jana. Jana do-gɨ jóon^{1}on Sé^{3}.

25 Sé^{3} do-gɨ jóon^{1}on Matatías. Matatías do-gɨ jóon^{1}on Amós. Amós do-gɨ jóon^{1}on Nahum. Nahum do-gɨ jóon^{1}on Esli. Esli do-gɨ jóon^{1}on Nagai.

26 Nagai do-gɨ jóon^{1}on Maat. Maat do-gɨ jóon^{1}on Matatías. Matatías do-gɨ jóon^{1}on Semei. Semei do-gɨ jóon^{1}on Sé^{3}. Sé^{3} do-gɨ jóon^{1}on Judá.

27 Judá do-gɨ jóon^{1}on Joana. Joana do-gɨ jóon^{1}on Resa. Resa do-gɨ jóon^{1}on Zorobabel. Zorobabel do-gɨ jóon^{1}on Saltiel. Saltiel do-gɨ jóon^{1}on Neri.

28 Neri do-gɨ jóon^{1}on Melqui. Melqui do-gɨ jóon^{1}on Adi. Adi do-gɨ jóon^{1}on Cosam. Cosam do-gɨ jóon^{1}on Elmodam. Elmodam do-gɨ jóon^{1}on Er.

29 Er do-gɨ jóon^{1}on Josué. Josué do-gɨ jóon^{1}on Eliezer. Eliezer do-gɨ jóon^{1}on Jorim. Jorim do-gɨ jóon^{1}on Matat.

30 Matat do-gɨ jóon^{1}on Leví. Leví do-gɨ jóon^{1}on Simeón. Simeón do-gɨ jóon^{1}on Judá. Judá do-gɨ jóon^{1}on Sé^{3}. Sé^{3} do-gɨ jóon^{1}on Jonán. Jonán do-gɨ jóon^{1}on Eliaquim.

31 Eliaquim do-gɨ jóon^{1}on Melea. Melea do-gɨ jóon^{1}on Mainán. Mainán do-gɨ jóon^{1}on Matata. Matata do-gɨ jóon^{1}on Natán.

32 Natán do-gɨ jóon^{1}on David. David do-gɨ jóon^{1}on Isaí. Isaí do-gɨ jóon^{1}on Obed. Obed do-gɨ jóon^{1}on Booz. Booz do-gɨ jóon^{1}on Salmón. Salmón do-gɨ jóon^{1}on Naasón.

33 Naasón do-gɨ jóon^{1}on Aminadab. Aminadab do-gɨ jóon^{1}on Aram. Aram do-gɨ jóon^{1}on Esrom. Esrom do-gɨ jóon^{1}on Fares. Fares do-gɨ jóon^{1}on Judá.

34 Judá do-gɨ jóon^{1}on Jacob. Jacob do-gɨ jóon^{1}on Isaac. Isaac do-gɨ jóon^{1}on Abraham. Abraham do-gɨ jóon^{1}on Taré. Taré do-gɨ jóon^{1}on Nacor.

35 Nacor do-gɨ jóon^{1}on Serug. Serug do-gɨ jóon^{1}on Ragau. Ragau do-gɨ jóon^{1}on Peleg. Peleg do-gɨ jóon^{1}on Heber. Heber do-gɨ jóon^{1}on Sala.

36 Sala do-gɨ jóon^{1}on Cainán. Cainán do-gɨ jóon^{1}on Arfaxad. Arfaxad do-gɨ jóon^{1}on Sem. Sem do-gɨ jóon^{1}on Noé. Noé do-gɨ jóon^{1}on Lamec.

37 Lamec do-gɨ jóon^{1}on Matusalén. Matusalén do-gɨ jóon^{1}on Enoc. Enoc do-gɨ jóon^{1}on Jared. Jared do-gɨ jóon^{1}on Mahalaleel. Mahalaleel do-gɨ jóon^{1}on Cainán.

38 Cainán do-gɨ jóon^{1}on Enós. Enós do-gɨ jóon^{1}on Set. Set do-gɨ jóon^{1}on Adán. Joon 'in Adán do jóon^{1}on Dios 'ii.

4

Satanás coon^{21}on cwáain^{1} 'e jmoo^{1}o Jesús coon^{21} lɨ jo 'in tsá^{2} seein^{21}

1 Jesús røø^{21}mo 'in Espíritu Tyɨ́^{2} tya' Dios gacɨɨ'^{12}ɨ fu tɨ' jmɨɨ^{21} Jordán. Joon 'in Espíritu do-o gangajéei^{1} 'ii coon^{21} lɨ jo 'in tsá^{2} seein^{21}.

2 Do-o gateen^{1}in tunló^{1} jmɨɨ^{212}. Jo 'ee gagøø'^{21}ø jiin'^{13}xɨ. Jee^{212} jmɨɨ^{212} joon gatsaa^{212} un'aa^{2}i. Joon Satanás do gacón^{2}du cwáain^{1} xiiala lɨ́ɨi^{2} Jesús.

3 Joon gajin'^{2} Satanás do gasɨɨ'^{21}ɨ 'ii:

—Wana Jóon^{1} Dios 'nɨ jmaa^{2}'a 'e cuun^{212} lo lɨ́^{1} 'iñi'^{1}.

4 Pe Jesús-gɨ gañii^{1}i:

—Jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios: “Jon'^{1} jiin'^{13} coon'^{13} 'iñi'^{1} 'e seein^{21} tsá^{2}, ca-gɨ jilaa'^{21} júu^{3} tya' Dios seein^{21} tsá^{2}.”

5 Joon gangajéei Satanás do Jesús coon^{21} moo'^{21} ñíi^{1} lɨ́^{2}. Joon ga'e'^{2}e Jesús coon^{21} catá^{2} la tøøi^{2} fuu^{21} 'e sá^{2} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.

6 Joon gajin'^{2}:

—Nicwo'^{3}oo 'nɨ jilaa'^{21} 'ii'^{21} tya' jilaa'^{21} 'e fuu^{21} lo coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ya'^{3}gɨ tya'a. Tsɨ jna niga'ii'^{13}na jilaa'^{21} 'elo. Joon cwo'^{3}oo doñi'iin 'in 'yaai^{1}-tsii.

7 Cwo'^{3}oo 'nɨ wana sii'^{13}'i 'wojni'^{2}'i tyaní^{3}ii joongɨ mɨ'^{3}'ɨ tyaní^{3}ii.

8 Pe Jesús-gɨ gañii^{1}i:

—Jeen'^{13}mo'o coon'^{21}on coon'^{13} jna. Satanás 'nɨ. Tsɨ ni jí^{2} tya' Dios jin'^{2}: “Un'goo^{21} 'naa' jiin'^{13} 'ña'-o Dios. Joon untiin'^{13}moo' jiin'^{13} la to^{2} tyɨ'^{2} 'ii.”

9 Mo ngayuui'^{12} joon Satanás do gangajéei^{1} Jesús fu Jerusalén. Joon gasaa^{1}i tɨ yɨ' cwo'^{1} fee'^{1} do. Joon gajin'^{2} Satanás gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Wana Jóon^{1} Dios 'nɨ cwó^{2} cwotee'^{2}'u ni 'wó^{2}

10 tsɨ ni jí^{2} tya' Dios jin'^{2}:

Dios cwoo^{21} 'ii'^{21} 'e jalíin^{2} ángeles tya'a 'e 'aa^{1}i 'nʉ.
11 Nisaan'^{21}in 'nʉ coon'^{13} cwoo^{21}o. Joon jo liwúui^{1} tɨɨ'^{13}'ɨ coon'^{13} cuun^{212}.
12 Jesús-gɨ gajin'^{2}in:
—Jin'^{2}in jon ni jí^{2} tya' Dios: "Jo jmaa^{2}'a litsáai^{1}-'o'o Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios."
13 Mo jo gatsaa'^{21}a Satanás 'e jmaa^{21}gɨ coon'^{13} Jesús gangawíin^{2}mo coon'^{13} Jesús coon'^{21} sii'^{13}.

Jesús 'láa^{2} 'wii^{212} to^{2} tya'a fu Galilea

14 Jesús do nga'^{2}mo fu Galilea røø^{21}mo 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios. Joon líi^{1} faa'^{21} tsá^{2} 'wii^{212} tya'a la caan^{21}mo co' do.
15 Joon Jesús ga'e'^{3}e tsá^{2} tsi inʉʉ la caan^{21}mo cwo'^{1} sinagoga. Joon jilee'^{21}mo untyúi^{1} 'ii la caan^{21}mo do.

Jesús ngaa'^{12}i fu Nazaret

16 Joon gangai'^{2} Jesús fu Nazaret. Fuu^{21} do-o lɨ gacwáan^{1}in. Joon mo gatɨ́^{2} jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} ngaa'^{13}i fu cwo'^{1} sinagoga tya' tsá^{2} Israel si'^{2} do jiin'^{13} la tɨɨsi'^{2} tya'a. Joon gajmaa^{1}a siin'^{12}in 'e faa'^{21}a jí^{2} taa'^{13} júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios.
17 Joon gacwo'^{2} tsá^{2} 'ii coon^{21} jí^{2} tya' 'in gafaa'^{21} júu^{3} tyʉ́^{2} ca lɨɨ^{212} sii^{21} Isaías; joon mo ganá^{1} joon gatsaa'^{21}a coon^{21} lɨ jin'^{2} la lo:
18 In Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' ngɨɨ^{1} coon'^{13} jna
tsʉ nigauntyú^{1}mo jna 'e cwó^{2}oo júu^{3} tyʉ́^{2} tya'a tya' jileei'^{21} tsá^{2} tañíi^{2}.
Joongɨ 'e jmáa^{3}aa júu^{3} xiiala iláa^{2}mo jileei'^{21} 'in sɨjnɨ́ɨi^{13}.
Joongɨ unjnaa^{1} unni^{2} jileei'^{21} tsá^{2} 'in tíuui^{2}.
Joongɨ jmáa^{3}aa tiin'^{13} jileei'^{21} tsá^{2} 'in jmaai'^{21} tsá^{2}.
19 La joon lisá^{2}-a júu^{3} 'e gacwaa^{212} jiin^{21} mo jmoo^{1}o Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'e tyʉ́^{2}-ʉ tya' tsá^{2}.
20 Mo ngayuui'^{12} joon gajni^{1} Jesús 'e jí^{2} do joon gacwo'^{2}o 'in tsá^{2} 'in uncoon'^{13} 'in tyʉ'^{2} to^{2} cwo'^{1} do. Joon gacwoo^{21}-o. Joon jilee'^{21}mo 'in tsá^{2} taai^{2} cwo'^{1} do jøøi^{2} Jesús 'áai^{1}.
21 Joon ga'láa^{2} Jesús 'wii^{212} gafaa'^{21}a jin'^{2}in:
—Nano-o nigatsín^{1}mo 'e jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios lo tyaní^{2}ii' —jin'^{2} Jesús.
22 Jilee'^{21}mo tsá^{2} faa'^{21} a tyʉ́^{2} tya' Jesús. Joongɨ lɨ́ɨ^{1} tsa'goo^{21}tsi júu^{3} 'ya'^{2} 'e sɨɨ'^{21} Jesús 'ii. Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ la 'oo'^{21} jee^{212} 'ii. Jin'^{2}in:
—¿Tɨ jon' 'in lo-o 'in jóon^{1} Sé^{3} do?
23 Joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús 'ii:
—'E la ja'^{2}mo ifu'^{3}naa' jna 'e júu^{3} lo: "Tɨmɨ́^{1}, un'láai^{2} 'wo'o." Joongɨ 'e fú^{2}uu' jna: "Jilaa'^{21} 'e ganʉʉ^{21}ʉ'ʉ 'e gajmaa^{2}'a fu Capernaum jmaa^{2}'a jon fuu^{21} góo^{2}'o lo."
24 Joon gafaa'^{21}gɨ Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', ce jiin'^{13} jaain^{21} tsá^{2} 'in gacwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} jo faa'^{21} tsagoo^{1}o tyʉ́^{2} tya'a.
25 'E ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa' 'e fúui^{1} 'yiia'nɨ́ɨ^{2} 'in seein^{21} fu Israel mo gacwo^{1} jaain^{21} tsá^{2} sii^{21} Elías júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios. Joon jo gajó^{2} jmɨ́^{1} 'nɨ^{1} jiin^{21} tsi ca'no'^{3}. Joon lɨ́ɨ^{1} galisá^{2} 'oo^{2} la caain^{21} fuu^{21}.
26 Pe Dios jo gasii^{1}in Elías tya' jiin'^{13} jaain^{21} 'yiia'nɨ́ɨ^{2} 'in néei^{1} fu Israel do. Gasii^{1}mo Dios 'ii tya' jaain^{21} 'yiia'nɨ́ɨ^{2} 'in seein^{21} fu lɨ sii^{21} Sarepta tyan' co' fuu^{21} Sidón.
27 Lɨ́ɨ^{1} jon seein^{21} tsatsaa'^{13} jgøøi'^{13} fu Israel jee^{212} jmɨɨ^{212} tya' tsá^{2} gacwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} sii^{21} Eliseo. Pe jiin'^{13} jaain^{21} jo ga'láai^{2}. Jiin'^{13} Naamán 'in seein^{21} lɨ tyʉ'^{2} to^{2} Siria gaun'láai^{2} Eliseo —jin'^{2} Jesús.
28 Mo ganúu^{2} jileei'^{2} 'in tsá^{2} táai^{2} cwo'^{1} do jilaa'^{21} 'elo lɨ́ɨ^{1} gatɨ́^{2} 'nii'^{21}-tsi.
29 Joon garóon^{2}. Joon gatyii^{1}mo Jesús fu caluu^{212} fuu^{21} do. Joon gangajée^{13}i Jesús fu coon^{21} yʉ' moo'^{21} lɨ náa^{1} fuu^{21} do. Do-o la mo 'iin^{212}in 'e 'lee'^{12}i Jesús fu tyi^{2} xá^{2} do.
30 Pe Jesús-gɨ gangɨ́ɨ^{1}i tún^{2} tsa'^{1} jee^{212} 'ii. Joon ganga'^{1}mo.

Jesús un'láai^{2} jaain^{21} tsá^{2} 'in 'yuui^{2} 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'a

31 Joon gangó^{1} Jesús fuu^{21} Capernaum, coon^{21} fuu^{21} náa^{1} lɨ sii^{21} Galilea. Joon do-o gajaan^{1}an 'e'^{2}e tsá^{2} fu inʉʉ cwo'^{1} sinagoga mo tɨ́^{2} jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}.
32 Lɨ́ɨ^{1} tsa'goo^{21}-tsi tsá^{2} jilaa'^{21} 'e 'ee^{1}e tsʉ 'wii'^{13} faa'^{21}a lawa jaain^{21} 'in 'oo^{1}o to^{2}.
33 Cwo'^{1} do-o 'yuui jaain^{21} tsá^{2} 'in 'yuui^{2} 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'a. Joon ga'oo^{1}o jin'^{2}in:

34 —Tú̶u̶i¹ jna'a. ¿'Ee lɨ' 'u'¹'u jee²¹² jna'a, Jesús tsá² Nazaret? ¿Tɨ ñi'²'i 'e untyee¹u jna'a? Ñí²oo 'iin 'nu̶. 'In tyú¹mo tya' Dios 'nu̶ —jin'² 'in 'lɨɨi'³ do.

35 Pe Jesús gajíi²in 'in espíritu gó² do. Joon gajin'²in:

—¡Ca tii²! ¡Tiuui² 'in tsañu̶u̶'¹ lo!

Joon 'in espíritu gó² do gajmaa¹a cɨɨ'²¹mo 'in tsañu̶u̶'¹ do ni 'wó² tyani jileei'²¹ 'in táai² do. Joon gacwo'ɨ́ɨ¹o 'in espíritu gó² 'ii. Ce jiin'¹³ coon²¹ 'e gó² jo gajmee'²¹i.

36 Joon jilee'²¹mo gafoo'i¹. Joon gasɨɨ'²¹ɨ ruu'²¹i:

—¿'Ee-gɨ júu³ 'elo? ¿'Ee to² 'oo¹o 'in tsañu̶u̶'¹ lo? ¡Jøø² xiiala tyu̶'²u̶ to² 'in espíritu gó² do, gatyu̶'²u̶ to² 'woo¹i, joon ga'woo¹mo!

37 Joon lɨ́ɨ¹ faa'²¹ tsá² tya' Jesús la caan²¹mo co' do.

Un'láai² Jesús 'yiiaunsáa³ Simóoi¹³, 'in sii²¹o jon Tú̶³

38 Joon gacwo'ɨ́ɨ¹ Jesús fu cwo'¹ do. Joon gangaa'¹²i fu tya' Simóoi¹³. Joon 'in 'yiiaunsáa³ Simóoi¹³ nitsaa'¹³o joongɨ 'yu̶ tyíi²mo. Joon gamɨɨ¹ɨ tyani Jesús 'wii²¹² tya' 'ido.

39 Joon gangatyéen¹ Jesús tyani lɨ raain¹ 'ido. Joon ga'wó² 'e tyíi²in do. Joon gajeen'²¹mo. La tsifu joon garóon²o joon ga'láa² 'wii²¹² 'e unjíi¹mo 'in tsá² do.

Un'láai² Jesús fúui¹ tsatsaa'¹³

40 Mo gayoin'² ñi'¹ jileei'²¹ 'in 'aai¹ tsatsaa'¹³, coon'¹³ 'láai² nii² jmoowúu¹ 'e tyaan¹ tsá² gangajée¹³i lɨ siin'¹³ Jesús. Joon gauntsii¹i Jesús cwoo²¹o tya' 'ido. Joon gaun'láa²mo fúu¹mo tsatsaa'¹³.

41 Joongɨ ga'wooi¹ 'in 'lɨɨi'³ taai² alma tya' tsá². Joon mo ga'woo¹i gajin'²in:

—Jóon¹ Dios 'nu̶.

Pe Jesús-gɨ gajii²mo 'ido, jo gacwo¹gɨ faa'²¹ 'ido tsu̶ ñii²¹ 'in 'lɨɨi'³ do 'e 'ii-o Cristo.

Jesús cwoo¹ júu³ fu Galilea

42 Mo gajná² jmɨɨ²¹² Jesús do gacwo'ɨ́ɨ¹o 'e fuu²¹ do. Joon gangóo¹ coon²¹ lɨ 'ña'a. Pe 'in tsá² do ga'na'²mo 'ii. Joon gatyalíin²mo lɨ siin'¹² Jesús. 'Iin²¹²in jnii'²¹i wa'a jo tsáa¹a.

43 Pe Jesús-gɨ gajin'²in:

—'Ná²-a cwóo³oo júu³ tyú̶² tya' xiiala tyu̶'² Dios to² tsá² ce jilaa'²¹ fuu²¹ tsu̶ 'wii'¹³ cwáain¹ la lo-o gagoo²¹²oo.

44 La joon gangɨ́¹ Jesús cwoo¹o júu³ tyú̶² la caain²¹ cwo'¹ sinagoga lɨ san'² Galilea.

5

Tsá² saain'² joo'²¹ jmɨɨ²¹ coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Jesús

1 Coon'²¹ naa'¹³ galí² siin'¹³ Jesús tɨ' jmɨɨ²¹ tyíia¹ lɨ sii²¹ Genesaret. Joon lɨ́ɨ¹ fúui¹ tsá² gatyalíin². Joon lɨ' cuu'¹² lɨ' lɨ siin'²¹ Jesús tsu̶ 'iin²¹²in núu¹un júu³ tyú̶² tya' Dios.

2 Joon ganí² Jesús tún² barco lɨ́ɨi² sɨ'ɨ́ɨ¹³ co' do. Jo 'in tsafii²¹² do seein²¹. Ni'woo²¹mo caluu²¹² run'²un nú̶u̶³ tya'a¹.

3 Joon ga'í² Jesús tsi coon²¹ barco do 'e nitya' Simóoi¹³. Joon gatyu̶'² Jesús to² nga'ii²¹ 'ido ga'la'²gɨxu̶ 'e barco do tɨ tsigɨ jmɨɨ²¹. Joon gacwó¹ Jesús tsi barco do. Joon ga'láa² wii²¹² 'e'²e tsá² júu³ tyú̶² tɨ lɨ tyíin¹in do.

4 Mo ngayuui'¹³ ga'e'²e tsá², joon gasɨɨ'²¹ɨ Simóoi¹³:

—Tyán² barco lo tɨ lɨ 'o'² jmɨɨ²¹. Joon 'ɨɨ³ɨɨ' nú̶u̶³ tyii'. Joon saan'¹³naa' joo'²¹ jmɨɨ²¹.

5 Simóoi¹³gɨ gañii¹i:

—Tɨfo'², la tøøi² 'woo¹ nigajmoo²¹o'o to² saain'²¹ joo'²¹ pe coonti jo 'in mo taan'¹³na'a. Pe nano 'wii'¹³ tyu̶'²gɨ'ɨ to² 'ɨɨ³duu nú̶u̶³ tyiia.

6 Mo ngayuui'¹³ gajmaa¹a la joon lɨ́ɨ¹ fúui¹ joo'²¹ jmɨɨ²¹ galɨ'¹ɨ ca ga'gɨɨ²¹ nú̶u̶³ do.

7 Joon gajmaa¹a li² gasɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² ngɨ¹ coon'¹³on do, 'in taai² barco coon²¹ do 'e tsaliin² tsauncoon'¹³on. Gajalíin²mo. Joon gaunrøø¹mo la jɨ tún² barco ca xu̶u̶ jo gatá².

8 Mo ngayuui'¹³ 'elo Simóoi¹³ Tú̶³ gasii'²¹i wojníi¹i tyani Jesús. Joon gajin'²in:

—Tú̶ui² jna Ña'ñu̶'¹u̶' tsu̶ jaain²¹ 'in 'oo¹o tsaa² jna.

9 Simóoi¹³ do lɨ́ɨ¹ ganga'goo²¹-tsi coon'¹³ 'in catyaai²gɨ 'in téein² coon'¹³ do mo ganii² jileei'²¹ joo'²¹ jmɨɨ²¹ do.

10 Lɨ́ɨ¹ jon ganga'goo²¹-tsi Jacobo coon'¹³ Wó³ jóon¹ Zebedeo. 'Ii jmoo¹o to² caain²¹ coon'¹³ Simóoi¹³ do. Pe joon gasɨɨ'²¹ Jesús Simóoi¹³ do:

—Jo foo'^{13}naa'. La mo jée^{1} jmoo^{2}oo' to^{2} saain'^{21} joo'^{21} jmɨɨ^{21} pe nano jmáa^{3}aa' to^{2} tyiia saan'^{13}naa' tsá^{2}.

11 Joon gatyii^{21} barco do fu tɨ' jmɨɨ^{21}. Do-o gasáa^{1}a coon'^{21} tyaa^{1}. Joon ngalíin^{2}mo coon'^{13} Jesús.

Un'láai Jesús jaain^{21} tsá^{2} lɨ́ɨi^{1} jgøøi'^{21}

12 Gatyía^{1} Jesús coon^{21} fuu^{21}. Joon ganíi^{2} jaain^{21} tsañɨɨ'^{1} lɨ́ɨi^{1} jgøøi'^{21} 'ii. Joon gasii'^{21}i moojníi^{1}i ca ni 'wó^{2} tyani Jesús. Joon gamɨɨ^{1}ɨ tyani Jesús, gajin'^{2}in:

—Ña'ñɨ'^{1}ɨ', wa' 'iin^{212}u'un lí^{2}-i un'láa^{2}u jna.

13 Joon gason'^{1} Jesús tya' 'ido. Gajin'^{2}in:

—'Iin^{212}moo un'láa^{2}na 'nɨ. Jmáa^{3}oo 'láa^{2}-o —jin'^{2} Jesús.

La tsifu mo gajin'^{2}in 'elo gajeen'^{21}mo 'e jgoo'^{21} do tya'a.

14 Joon gatyɨ'^{2} Jesús to^{2} 'e jo 'in sɨɨ'^{21}ɨ ce jiin'^{13} jaain^{21}. Gasɨɨ'^{21}o 'ido:

—Cwoo^{2}'o jiin'^{13} tyani untsá^{2}. Joon untyúi^{1} 'wo'o coon'^{13} to^{2} 'e nigatyɨ'^{2} Moisés. Coon'^{13} 'e la joon liñí^{2} tsá^{2} 'e niga'láa^{2}mo'o.

15 Jin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do la do, pe jilaa'^{21} 'e tyɨ́^{2} 'e jmoo^{1} Jesús 'áai^{1}gɨ gafaa'^{21} tsá^{2} tya'a. Joon fúui^{1}gɨ tsá^{2} licaain^{21} janɨ́ɨ^{2} júu^{3} tya'a, joongɨ 'e un'láa^{2}i Jesús 'ii coon'^{13} jmoowúu^{1} 'e tyaan^{1}an.

16 Pe Jesús gatyíin^{1}mo 'ña'a coon^{21} lɨ jo 'in tsá^{2} seein^{21}. Joon do-o ngafee'^{13}i Dios.

Un'láai^{2} Jesús jaain^{21} tsá^{2} sɨtsɨɨ'^{13} cwoo^{21} tɨɨ^{2}

17 Coon^{21} jmɨɨ^{212} 'yuui Jesús coon^{21} tsi inɨɨ 'e'^{2}e tsá^{2}. Joon néei^{1} 'in lɨ́ɨi^{13} tsá^{2} fariseo coon'^{13} tɨfo'^{2} tya' ley 'in nijalíin^{2} la caain^{21} co' Galilea coon'^{13} Judea coon'^{13} Jerusalén. Coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Dios jmoo^{1}o Jesús un'láai^{2} jileei'^{21} tsatsaa'^{13}.

18 La 'ɨɨ^{212} joon gatyalíin^{2} jaain^{21} gái^{1} tsañɨɨ'^{1} jée^{1}i jaain^{21} tsá^{2} sɨtsɨɨ'^{13} cwoo^{21} tɨɨ^{2} 'in raan^{1}in coon^{21} nityi^{1}. La 'iin^{212}mo taan'^{1}in inɨɨ do joon tyáai^{1} tyani Jesús.

19 Pe jo gatsaa'^{21}a xiia' fu tsataai^{2} tsɨ lɨ́ɨ^{1} fúui^{1} tsá^{2} taai^{2}. Joon gasoo^{21}o fu yɨ' 'nɨ́^{1} do. Joon gajan'^{2}an coon'^{21} sii'^{13} teja. Joon gaxáai^{2} 'in tsatsaa'^{13} do tsiin^{1}in nityi^{1} do jee^{212} tsá^{2} fúui^{1} do tyani lɨ siin'^{13} Jesús do.

20 Mo ganí^{2} Jesús 'e tsáa^{1}mo-tsi 'ido joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'in tsatsaa'^{13} do:

—Tsañɨɨ'^{1}, niga'íin^{2}mo tsaa^{2} tyi'i.

21 Joon 'in tɨfo'^{2} tya' ley coon'^{13} tsá^{2} fariseo do ga'láa^{2} 'wii^{212} 'ɨ^{1}-tsi. Jin'^{2}in:

—'In tsañɨɨ'^{1} lo faa'^{21}a 'laa'^{21} tya' Dios coon'^{13} júu^{3} tya'a. Ce jiin'^{13} jaain^{21} jo 'in lí^{2} 'íin^{2} tsaa^{2} tya' tsá^{2} ce jiin'^{13} 'ña'a Dios.

22 Tsɨ nii^{2} Jesús jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsi 'in tsá^{2} do joon gajin'^{2}in:

—¿'Ee lɨ'ɨ 'ɨ^{1}-'oo' la no?

23 ¿Noo 'e jogɨ tyan^{1} to^{2} fuu^{212}uu 'in tsá^{2} lo: “Jo 'ee tsaa^{2} røøi^{21}gɨ'ɨ”, owa fuu^{212}uu 'ee: “Ráan^{2}un no, ngɨ^{2} no”?

24 Pe nano ijmáa^{3}aa tyaní^{2}ii' 'e tsáa^{1}mo-'oo' 'e Ruu'^{21}i Tsá^{2} tɨ́ɨi^{2} 'íin^{2} tsaa^{2} tya' tsá^{2} mo taain^{1} fu juncwii^{21}.

Joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} 'in sɨtsɨɨ'^{13} cwoo^{21} tɨɨ^{2} do:

—'Nɨ-ɨ, fuu^{212}uu. Ráan^{2}un, saa'^{13} tyi^{1} tyi'i, cwee'^{21} fu tyi'i —jin'^{2} Jesús.

25 La tsifu joon 'in tsá^{2} sɨtsɨɨ'^{13} cwoo^{21} tɨɨ^{2} do garoon^{1}on tyani jileei'^{21} 'in tsá^{2} do. Joon gasaa'^{13}a tyi^{1} tya'a lɨ raan^{1}in. Joon gangaa'^{12}i fu tya'a cwo'^{2}o 'maai'^{13} Dios.

26 Jilee'^{21}mo ganga'goo^{21}-tsi. Joon gacwo'^{2}o 'maai'^{13} Dios. 'Goo'^{21}o lɨɨlɨ^{1} gajin'^{2}in:

—Nano niganee^{21}e' coon^{21} 'e fee'^{1} 'áai^{1}.

Tøø'^{21} Jesús Leví

27 Mo ngayuui'^{13} jilaa'^{21} 'elo gacwo'ɨ́ɨ^{1} Jesús. Joon ganíi^{2} jaain^{21} 'in cón^{2} 'laa'^{13} 'e 'nɨɨ^{1} tsá^{2} sii^{21} Leví. Tyíin^{13}in coon^{21} lɨ cɨ́^{1} tsá^{2} 'laa'^{13} tya' jilaa'^{21} 'e 'nɨɨ^{1}ɨ. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús 'ido, jin'^{2}in:

—Ná^{1} coon'^{13} jna.

28 Joon garóon^{2} Leví do. Gatɨ́^{2}o jilaa'^{21}. Joon gangóo^{1} coon'^{13} Jesús.

29 Mo lɨ cɨɨin^{21}gɨxɨ joon gajmaa^{1}a Leví coon^{21} jmɨɨ^{212} fee'^{1} lɨ fu tya'a tya' Jesús. Joon lɨ́ɨ^{1} fúui^{1} 'in cón^{2} 'laa'^{13} tya' 'e 'nɨɨ^{1} tsá^{2} taai^{2} coon'^{13}. 'In lɨ́ɨi^{13}gɨ tsá^{2} néei^{1} coon'^{13}.

30 Pe tsá^{2} fariseo coon'^{13} 'in tɨfo'^{2} tya' ley ga'láa^{2} 'wii^{212} sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya' Jesús, jin'^{2}in:

—¿'Ee lɨ'ɨ cǿ^{2}øø' joongɨ 'ú^{2}uu' coon'^{13} 'in cón^{2} 'laa'^{13} tya' 'e 'nɨɨ^{1} tsá^{2} coon'^{13} 'in catyaai^{2}gɨ 'in røøi^{21} tsaa^{2}?

31 Jesús-gɨ gasɨɨ'21ɨ 'ido:
—Jo 'néi1 tɨmɨ́1 tya' jileei'21 'in tyúi1. 'Né1mo jiin'13 tya' tsatsaa'13.
32 Jo mo gagoo212oo wa'a tø'3øø jileei'21 'in tyúi1. Tø'3oo jiin'13 'in røøi21 tsaa2 'e jaa'21a-tsi.

Ungɨɨ1ɨ tsá2 Jesús xiiala jmoo1 tsá2 taa'21a jo gøø'21ø

33 Joon gaungɨɨ1ɨ 'in tsá2 do Jesús jin'2in:
—¿'Ee lɨ' jmoo1 'in tsá2 ngɨ1 coon'13 Wó3 taa'21a jo gøø'21ø joongɨ faa'21a júu3 tyʉ́2? Joon la joon jon jmoo1 tsá2 fariseo. Pe tsá2 tyi'gɨ'ɨ gø'2o joongɨ 'un'2o —jin'2 'in tsá2 do.
34 Joon gajin'2 Jesús:
—'Goo21 wa'a jo dø'1 tsá2 mi tyalíin2 coon21 lɨ gacui'2 cwoo21 tsá2 la 'ɨɨ212 tyíin13 'in tsá2 gacui'2 cwoo21 do gø'2ø.
35 Pe ijó2 coon21 jmɨɨ212 mo jo seein21gɨ 'in tsá2 gacui'2 cwoo21 do jee212 'naa'. Joon jmɨɨ212 joon lí2-i jmá1 tsá2 taa'21a jo døø'21ø.
36 Gajin'2in jon Jesús gasɨɨ'21ɨ 'ido 'e cwáain1 lo:
—Jin'2in tsá2 'e jo tyʉ́2 wa'a tyʉ'2 tsá2 ca'no'3 sɨɨn'13 'mɨ́ɨ2 joon taan'12an coon'13 sɨɨn'3 tsáai2. Wana gajmaa1 tsá2 la joon tsa'ɨ́ɨ13ɨ sɨɨn'3 'mɨ́ɨ2 joon jo jnee1in røø2 coon'13 sɨɨn'3 tsáai2 do.
37 Joongɨ túnˀ jo lí3 wa'a tyiia'21 tsá2 jmɨ'móo1 'mɨ́ɨ2 tsi loo21 tsáai2 tsʉ wana gajmaa1 tsá2 la joon 'e jmɨ'móo1 do mo 'yá2 joon 'gɨ́1o 'e loo21 tsáai2 do. Joon la joon 'e tsa'ɨ́ɨ13 jmɨ'móo1 coon'13 'e loo21 do.
38 Tsʉ 'ná2-a tyiia'21 tsá2 jmɨ'móo1 'mɨ́ɨ2 coon21 tsi loo21 'mɨ́ɨ2. Joon la joon røø21 tsatiin'13.
39 Jo 'iin212in tsá2 'uun'2un vino 'múui2 tsifu mo ngayuui'13 gaun'1 tsá2 vino tsáai2 tsʉ jin'2 tsá2 'e jmá2gɨ vino tsáai2.

6

Tsá2 tya' Jesús cuun1 mɨ'2 trigo mo jmɨɨ212 'ii'21 'woo'21 tsá2

1 Coon21 jmɨɨ212 galɨ́2 mo gatɨ́2 jmɨɨ212 'ii'21 'woo'21 tsá2 ngóo1 Jesús coon21 jee212 lɨ sɨjna2 trigo. Joon tsá2 tya'a ngalíin2 cuun1un mɨ'2 trigo do. Joon untyʉʉ21 coon'13 cwoo21o. Joon gø'2ø mɨ'2 tya'.
2 Joon 'in lɨ́ɨi13 tsá2 fariseo gaunngɨɨ1ɨ sɨɨ'21ɨ 'ido:
—¿'Ee lɨ' jmoo2oo' to2 'e jo tɨ́ɨi2 jmoo1 tsá2 mo jmɨɨ212 'ii'21 'woo'2 tsá2?
3-4 Jesús-gɨ gañii1i:
—Tyʉ́2-ʉ ñí3 'naa' 'e gajmaa1 'lɨɨ212 David. Coon21 jmɨɨ212 ga'ii21 coon'13 tsá2 seein21 tyʉ́2 coon'13 mo gatsá2 un'áai2 fu tsi inʉʉ cwo'1 tya' Dios. Joon gagøø'21ø 'e 'iñi'1 ni cwaai'3 fiin'13 jiin'13 untsá2 tɨ́ɨi2 gø'1ø 'e 'iñi'1 do.
5 La joon jon Ruu'21i Tsá2 tɨ́ɨ2mo tyʉ'2ʉ to2 mo jmɨɨ212 'ii'21 'woo'21 tsá2.

Un'láai2 Jesús jaain21 tsá2 tyʉʉn21 cwoo21o

6 Mo gatɨ́2 coon21gɨ jmɨɨ212 'e 'ii'21 'woo'21 tsá2 Jesús nga'ii21 fu inʉʉ cwo'1. Joon ga'láa2 'wii212 'e'2e tsá2. Joon do-o 'yúui2 jaain21 tsá2 'in tyʉʉn21 cwoo21 tsáa1.
7 Joon 'in tɨfo'2 tya' ley coon'13 tsá2 fariseo jøø2i Jesús. Gacón2 cwáain1 wana iun'láai2 Jesús 'in tsá2 do mo jmɨɨ212 'ii'21 'woo'21 tsá2. Coon'13 'e la joon lí2-i jmáa1a tsaa2 tya' Jesús.
8 Pe Jesús ñi1o 'e 'ɨ1-tsi 'in tsá2 do. Joon gasɨɨ'21ɨ 'in tsá2 tyʉʉn21 cwoo21 do:
—Ráan2un. Jmáa2 siin'13u'un túnˀ tsa'2 no.
Joon garóon2 'in tsá2 do. Joon gajmaa1 siin'12in.
9 Joon gajin'2 Jesús gasɨɨ'21ɨ 'in tsá2 catyaai2 do:
—Niunngɨɨ2duu 'naa', ¿'ee 'e tɨ́ɨi2 jmaa1 tsá2 mo 'e jmɨɨ212 'ii'21 'woo'21 tsá2, tɨ 'e tyʉ́2 owa 'e gó2 'ee? ¿Tɨ 'e jmá1 tsá2 tiin'13 tsá2 owa 'e jóoin2 tsá2 'ee?
10 Joon gajøø2i Jesús jileei'21 'in téein2 co' lɨ siin'13in. Joon gasɨɨ'21ɨ 'in tsañʉʉ'1 do:
—Nii'13 cwoo1'o.
Joon gajmaa1 'in tsá2 do. Joon ga'lóo2 cwoo21.
11 Pe 'in catyaai2gɨ do gatsá2 'nii'21-tsio. Joon ga'láa2 'wii212 unngɨɨ1ɨ la 'oo'21 jee212 'ii 'ee ijmáa1a 'e gó2 tya' Jesús.

Tyii'13in Jesús jɨ dyatuuin1 tsá2 tya'a

12 Jee212 jmɨɨ212 joon gangó1 Jesús fu coon21 moo'21. Ngafaa'12a júu3 tyʉ́2. Joon do-o gajaan1 la tøø2mo 'woo1 fee'1i Dios.

13 Joon mo gajná^{2} joon gatø$'^{2}$ Jesús tsá^{2}
tya'a 'in ngɨ́^{1} coon$'^{13}$. Joon gatyii$'^{13}$in dy-
atuuin^{1} jee^{212} 'ii. 'Ii 'in galisii^{21} apóstol.
('øøi$'^{21}$-tsi tsá^{2}: tsá^{2} tya'a 'in gasii^{1}in.)
14 'In lo do 'in sii^{21} Simóoi^{13}, 'in gaun-
sii^{21}o jon Tʉ́^{3}. Jaain^{21}gɨ 'in sii^{21} Dɨ́ɨ^{3}, ruu$'^{21}$i
Simóoi^{13}. 'In catyaai^{2}gɨ do sii^{21} Jacobo
coon$'^{13}$ Wó^{3} coon$'^{13}$ Lii^{212} joongɨ coon$'^{13}$
Bartolomé coon$'^{13}$
15 Untʉ́øø^{3} coon$'^{13}$ Tomóo^{13}. Joongɨ coon$'^{13}$
Jacobo jóon^{1} Alfeo coon$'^{13}$ Simóoi^{13}, jaain^{21}
tsá^{2} tya' coon^{21} poo^{212} sii^{21} cananista.
16 Coon$'^{13}$ Judas ruu$'^{21}$i Jacobo coon$'^{13}$ Ju-
das Iscariote, 'in mo lɨcɨɨin^{21} ga'nɨɨi^{1} Jesús.

Ga'e'^{2} Jesús tsá^{2} fúui^{1}

17 Jesús gajgáai^{1} fu moo$'^{21}$ do coon$'^{13}$ 'in
tsá^{2} ngɨɨ^{1} coon$'^{13}$. Joon gajaan^{1} coon^{21} ni
míi^{3} coon$'^{13}$ 'in ngɨɨ^{1} coon$'^{13}$. Joon lɨ́ɨ^{1} fúui^{1}
tsá^{2} seein^{21}. 'In tsá^{2} do nijalíin^{2} la caain^{21} lɨ
san$'^{2}$ Judea coon$'^{13}$ Jerusalén coon$'^{13}$ lɨ tyʉ$'^{2}$
to^{2} Tiro coon$'^{13}$ Sidón. 'In tsá^{2} lo nijalíin^{2}
'e janʉʉ^{2} júu^{3} tya' Jesús. Joongɨ jalíin^{2} wa'a
un'láai^{2} Jesús 'ii jilaa$'^{21}$ jmoowúu^{1} 'e tyaan^{1}.
18 Joongɨ jileei$'^{21}$ 'in ní^{2} wúu^{1} coon$'^{13}$
espíritu gó^{2} un'láa^{2}mo.
19 Jileei$'^{21}$mo tsá^{2} 'iin^{212}in 'in soon$'^{21}$on
tya' Jesús tsʉ tyʉ́^{2} jmoo^{1}o mɨ́ɨ^{1} coon$'^{13}$ jilaa$'^{21}$
'ii$'^{21}$ tya'o. Joon ga'láa^{2}mo jileei$'^{21}$.

Cwoo^{1} Jesús júu^{3} xiiala seein^{21} tsá^{2} tyʉ́^{2}

20 Joon gajøøi^{2} Jesús tsá^{2} ngɨɨ^{1} coon$'^{13}$.
Joon gajin$'^{2}$in:
—Tyʉ́^{2}-ʉ sɨ'ɨ́ɨ^{13}-'oo' tsá^{2} tañíi^{2} 'naa', tsʉ
ityʉ$'^{2}$ Dios to^{2} 'naa'.
21 'Tyʉ́^{2}-ʉ sɨ'ɨ́ɨ^{13}-'oo' 'naa' 'in un'aai^{2} no, tsʉ
mi lɨ cɨɨin^{21} nirǿ^{1}mo tu^{1}uu'.
'Tyʉ́^{2}-ʉ sɨ'ɨ́ɨ^{13}-'oo', 'naa' 'in cɨ$'^{2}$ nano, tsʉ mi
lɨ cɨɨin^{21}gɨ nilijløø$'^{3}$moo'.
22 'Tyʉ́^{2}-ʉ si'ɨ́ɨ^{13}-'oo' jileei$'^{21}$ 'naa' mo 'eei$'^{1}$
tsá^{2} 'naa', joongɨ mo 'wooi^{1} tsá^{2} 'naa' fu
caluu, mo faa$'^{21}$a tsá^{2} 'laa$'^{21}$ tyii', mo faa$'^{21}$
tsá^{2} gó^{2} 'wii$'^{13}$ tyii' tsʉ 'wii$'^{13}$ ngɨɨ^{1}ɨɨ' coon$'^{13}$
'in Ruu$'^{21}$i Tsá^{2}.
23 Unjløøi$'^{3}$ 'yaanaa' coon$'^{13}$ 'e jmɨɨ^{212} joon
tsʉ lɨ́ɨ^{1} fee$'^{1}$gɨ tyii' mo tyalíin^{2}naa' ñʉ'fú^{2}. La
joon jon gajmaa^{1}a 'in 'lɨɨ^{212} tsacøøi$'^{13}$ tya' 'in
tsá^{2} no, gajmee$'^{21}$i 'in tsá^{2} 'in gacwo^{1} júu^{3}
tyʉ́^{2} calɨɨ.

24 'Lɨ́ɨ^{1} fúu^{2} 'naa' tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} tsʉ ni-
gali'óo^{2}oo' 'e tyʉ́^{2} seen^{21}naa'.
25 'Lɨ́ɨ^{1} fúu^{2} jileei$'^{21}$ 'in seein^{21} tyʉ́^{2} nano
tsʉ mi lɨ cɨɨin^{21}gɨxʉ nityaa^{212} un'aa^{2}naa'.
'Lɨ́ɨ^{1} fúu^{2} 'naa' 'in jløøi$'^{3}$ nano tsʉ mi lɨ
cɨɨin^{21}gɨxʉ 'incɨɨ$'^{3}$oo' coon$'^{13}$ jilaa$'^{21}$ fa'í^{2}.
26 'Lɨ́ɨ^{1} fúu^{2} 'naa' jileei$'^{21}$ 'in faa$'^{21}$ tsá^{2}
tyʉ́^{2} tyii' nano tsʉ la joon gajmaa^{1}a 'lɨɨ^{212}
tsacøøi$'^{13}$ tya'a coon$'^{13}$ 'in gacwo^{1} júu^{3} gó^{2}
lawa júu^{3} tyʉ́^{2}.

'E'^{2} Jesús tsá^{2} 'e 'ná^{2} 'iin^{212} tsá^{2} 'in 'eei'^{1} 'ii

Faa$'^{21}$gɨ Jesús jin$'^{2}$in:
27 —Pe jilee$'^{21}$naa' 'in nuu^{1}u júu^{3} tyiia
fuu^{212}uu 'elo: Cwoli'iin^{212}moo' jileei$'^{21}$ 'in
'eei$'^{1}$ 'naa'. Joongɨ jmaa^{2}aa' jilaa$'^{21}$ 'e tyʉ́^{2}
tya'a.
28 Cwauncwaa$'^{3}$naa' jileei$'^{21}$ 'in un'lɨɨi$'^{3}$
'naa'. Mɨ́^{2}ɨɨ' 'wii^{212} tya'a tyani Dios jileei$'^{21}$
'in cwo^{1} tsaa^{2} 'naa'.
29 Wana 'in gapó^{2} cataain^{21} ni$'^{1}$'i,
cwoo$'^{13}$'o wa'a pó^{2} 'e cataain^{21}gɨ do.
Wana 'in gatyí^{2} 'mɨ$'^{2}$ tyíia^{2} tyi'i cwoo$'^{13}$'o
cwotyaan^{21} jon 'e 'mɨ$'^{2}$ tyii$'^{13}$'i.
30 Cwoo$'^{13}$ doñi'iin 'in gamɨ́^{1}. Wana 'in
gacón^{2} 'e 'óo^{2}-o'o jo mɨ́ɨ^{2}gɨ'ɨ.
31 Jmaa^{2}aa' tya' tsá^{2} xeei$'^{21}$ ce jilaa$'^{21}$ 'e
'iin^{212}naa' 'e jmá^{1} tsá^{2} tyii'.
32 'Jmaa^{2}aa' 'e tyʉ́^{2} jon' jiin$'^{13}$ tya' 'in tsá^{2}
'in 'néei^{1} 'naa' tsʉ tsá^{2} gó^{2} jmoo^{1}o 'e tyʉ́^{2} tya'
jiin$'^{13}$ 'in 'iin^{212}mo.
33 Jo jmaa^{2}aa' 'e tyʉ́^{2} wana jmoo^{2}oo' tyʉ́^{2}-ʉ
jiin$'^{13}$ tya' 'in tyúi^{1} coon$'^{13}$ 'naa' tsʉ cagɨ 'in jo
tyú^{1}mo jmoo^{1}o la joon.
34 Joongɨ jo jmaa^{2}aa' 'e tyʉ́^{2} wana tyíi^{2}oo'
jiin$'^{13}$ coon$'^{13}$ 'e lɨ́ɨ^{2} 'naa' 'e joon$'^{13}$on jilaa$'^{21}$
tún^{1} tsʉ la joon jon 'in gó^{2} tyí^{2}o tya' 'in gó^{2}.
'ɨ^{1}-tsi 'e 'ii$'^{21}$mo jilaa$'^{21}$ tún^{1} tya' 'ido.
35 Pe 'naa' 'ná^{1} un'nee^{21}naa' ce jileei$'^{21}$
'in 'eei$'^{21}$ 'naa'. 'Ná^{1}-a jmaa^{2}aa' jilaa$'^{21}$ 'e
tyʉ́^{1} tya'a. 'Ná^{2}-a tyí^{2}oo' tya'a. Cwoo^{2}oo',
jo 'e 'ɨ^{1}gɨ-'oo' 'e có^{2}gɨɨ' tún^{1} jiin$'^{13}$ xʉ. Tsʉ
la joon jon lí^{2} lifee$'^{1}$gɨ jilaa$'^{21}$ 'e cwo$'^{1}$ Dios
'naa'. Joon la joon líin^{2}naa' jóon^{1} Dios 'in
Ñíi^{1}gɨ. Tsʉ 'in feei$'^{1}$-tsi 'ii coon$'^{13}$ jileei$'^{21}$ 'in
jo cwoo$'^{21}$ 'maa$'^{13}$i 'ii coon$'^{13}$ jileei$'^{21}$ 'in gó^{2}.
36 Cwoli'woo^{1}-'oo' jon la 'woo^{1}-tsi Ñʉ$'^{1}$ʉ'.

Jo jmaa^{2}aa' tsaa^{2} tya' tsaruu$'^{21}$naa'

'E'^{2}gɨ Jesús tsá^{2} gajin'^{2}in:

37 —Jo cwó^{2}oo' tsaa^{2} tya' tsaruu'^{21}naa' la joon jon Dios jo icwó^{1} tsaa^{2} tyii'. Jo piin^{212}naa' tsá^{2} xeei'^{21} la joon jon Dios jo píin^{2} 'naa'.

38 Cwoo'^{13}gɨɨ' tsá^{2} xeei'^{21} 'e tyʉ́^{2} la joon jon cwo'^{2}gɨ Dios 'naa' 'e tyʉ́^{2}. Mo tyaa^{1} 'ii'^{21} tyii' coon'^{13} 'mó^{2} 'ii'^{21} cwuu^{21} rʉʉi^{2}gɨ tó^{2}oo'. Tá^{2}gɨ táa^{2}aa'. Nijmaa^{1} Dios 'ii'^{21} tyii' coon'^{13} 'ii'^{21} 'e 'naa' gajmee'^{13} 'naa' to^{2} coon'^{13} tsá^{2} xeei'^{21}.

39 Jesús gasɨɨ'^{21}gɨ tsá^{2} cwáain^{1} lo:

—Jo lii'^{1}i jaain^{21} tsatiuui^{2} 'méei^{2} jaain^{21}gɨ tsatiuui^{2} tsʉ la jiwáa^{2}mo ixuu'^{21}i coon^{21} tsi too^{21}.

40 Xʉfiin'^{13} cwo'^{2}-tsi 'áai^{1} 'in untsáa^{1} do pe jo lí^{2} tɨ́ɨi^{2}gɨ jiin'^{13} la tɨ́ɨi^{2} tɨfo'^{2} tya'a. Pe mo natɨ́ɨi^{2} tyʉ́^{2}-ʉ itɨ́ɨi^{2} la tɨ́ɨ^{2} tɨfo'^{2} tya'a.

41 'Áai^{1} jo tyan^{1} to^{2} lí^{2} jøø^{13}'ø coon^{21} tyi^{1} 'yʉ unni^{2} ruu'^{21}'u. Pe joon jo mo tyaan^{2}du'u cwáain^{1} coon^{21} po'mó^{2} sɨcu'^{3} unni'^{2}'i 'wo'o.

42 ¿Xiiala tá^{2}-'o'o fu'^{3}'u ruu'^{21}'u?: "Ru'^{1}u' cwodu' tyíi^{3}ii tyi^{1} 'yʉ unni'^{2}'i." Pe jo mo tyan^{1}du'u cwáain^{1} xiiala lɨ́^{1} po'mó^{2} 'yʉ unni'^{2}'i 'wo'o. ¡Tsá^{2} tajuui^{21} 'nʉ! Tyi^{2}du' jéei^{1} po'mó^{2} 'yʉ unni'^{2}i joongɨ lí^{2} jøø^{13}'ø 'e lí^{2} tyi'^{3}'i tyi^{1} 'yʉ unni^{2} ruu'^{21}u —gajin'^{2} Jesús.

Cwii^{1} tsá^{2} 'mó^{2} 'oofuu^{21} 'e 'oofuu^{21} sɨ'ɨ́ɨ^{1}

43 Faa'^{21}gɨ Jesús jin'^{2}in:

—Jo sá^{2} 'mó^{2} 'oofuu^{21} tyʉ́^{2} 'e cwo^{1} 'oofuu^{21} gó^{2} jon'gɨ sá^{2} 'mó^{2} 'oofuu^{21} gó^{2} 'e cwo^{1} 'oofuu^{21} tyʉ́^{2}.

44 Cwii^{1} tsá^{2} 'mó^{2} 'e 'ɨ́ɨ^{1} 'oofuu^{21} coon'^{13} 'oofuu^{21} sɨ'ɨ́ɨ^{1}. Jo cun^{1} tsá^{2} mɨ'^{3} cworíi^{3} 'e tsi wuu^{21} tóon^{1} fii'^{1}.

45 Jileei'^{21} tsá^{2} tyúi^{1} faa'^{21}o jilaa'^{21} 'e tyʉ́^{2}-ʉ tsʉ tsi alma tya'o náa^{1} jilaa'^{21} 'e tyʉ́^{2}. Jileei'^{21}gɨ tsá^{2} gó^{2} faa'^{21}o jilaa'^{21} 'e go tsʉ tsi alma tya'o náa^{1} jilaa'^{21} 'e gó^{2}. Ce jilaa'^{21} 'e gafaa'^{21} tsá^{2} coon'^{13} 'oo^{2}o 'e jalí^{2} tsi alma tya'a tsá^{2} joon.

Tún^{2} nii^{2} tɨɨfuu^{21} 'e jmoo^{1}o tsá^{2}

46 Jesús jin'^{2}in:

—'Naa' fuu'^{21} jna: "Ña'ñʉ'^{1}ʉ'." Pe jogɨ jmoo^{2}oo' la to^{2} tyʉ'^{3}ʉʉ.

47 Fú^{3}duu 'naa' xiiala lɨ́ɨi^{2} jileei'^{21} 'in jalíin^{2} janʉʉ^{2} júu^{3} tyiia, joongɨ jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{3}ʉʉ.

48 Lɨ́ɨ^{1}i lawa jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} 'in gajmaa'^{12} coon^{21} 'nʉ́^{1}. Pe nifu ga'iin^{1}in 'o'^{2} lɨɨlɨ^{1}. Joongɨ gajmaa^{1}a tɨɨfuu^{21} ni cuun^{212} do. Joon la joon mo gali'láai^{2} jmɨɨ^{21} do lɨ́ɨ^{1} ga'la'^{2}a 'e 'nʉ́^{1} do. Pe jo galɨ'^{2}ɨ gatyíian^{2} tsʉ 'wii'^{13} ni cuun^{212} lɨ́^{1} tɨɨfuu^{21} do.

49 Pe jileei'^{21} 'in nuu^{1}un joon jo jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{3}ʉʉ lɨ́ɨi^{2} lawa jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} 'in gajmaa'^{12}a 'nʉ́^{1} ni 'wó^{2}. Jo 'ee tɨɨfuu^{21} gasii'^{21}i. Joon mo gali'láai^{2} jmɨɨ^{21} joon gatyíian^{2}o 'e 'nʉ́^{1} do. Joon gacɨ'^{2}mo. Joon nga'ɨ́ɨ^{1} coonti —jin'^{2} Jesús.

7

Un'láai^{2} Jesús jaain^{21} tsa'leei'^{12} tya' jaain^{21} 'láa^{2} tya' Roma

1 Mo ngayuui'^{13} gatséi^{1} gafeei'^{21} Jesús 'in tsá^{2} do joon gangóo^{1} fu Capernaum.

2 Do-o ni seein^{21} jaain^{21} 'in tyʉ'^{2} to^{2} cíein^{13} 'láa^{2} tya' Roma. Joon ni'áa^{1}i jaain^{21} tsá^{2} tya'a 'in ni'iin^{212}in lɨɨlɨ́^{1}. Niraain^{1} tɨ lɨ júun^{2}mo.

3 Mo ganúu^{2} 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'láa^{2} do 'e faa'^{21} tsá^{2} tya' Jesús joon gasii^{1}in jaain^{21} gái^{1} tsacøøi'^{13} jee^{212} tsá^{2} Israel 'e tsamɨɨ^{1}ɨ tyaníi^{1}i wa'a jó^{1} jaun'láai^{2} tsá^{2} tya'a.

4 Joon gangatyéein^{1} 'in tsá^{2} do tyani Jesús. Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} gamɨɨ^{1}ɨ tyani Jesús, jin'^{2}in:

—'In tyʉ'^{2} to^{2} 'láa^{2} do tɨɨ^{2}mo 'e uncoon'^{13}on

5 tsʉ lɨ́ɨ^{1} fee'^{1}-tsi tya' fuu^{21} goo^{21}o'. Joon 'i-o tyʉ'^{2} to^{2} lɨɨ^{1}ɨ cwo'^{1} tyii'i.

6 Joon gangó^{1} Jesús coon'^{13}on. Pe mo gatyíia^{1} tyan' co' lɨ si'^{2} 'nʉ́^{1} do joon 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'láa^{2} do gasii^{1}in jaain^{21} tsá^{2} seein^{21} tyʉ́^{2} coon'^{13} 'e tsasii'^{13}i Jesús:

—Ñi'fii^{21}i', jo untyíin^{2}gɨ 'wo'o, tsʉ jo tɨɨ^{2}na 'u'^{2}'u 'inʉʉ tyiia.

7 'Wii'^{13} joon jo gatá^{2}-tsii ga'nee'^{21}na 'nʉ. Lɨ goon foo'^{21}o'o joon la joon i'láa^{2}mo tsá^{2} tyiia.

8 Lawa'a jna 'ii'^{13}moo to^{2} tyʉ'^{2} tsá^{2} xeei'^{21} joongɨ tyʉ'^{3}oo to^{2} tsá^{2}. Joon mo tyʉ'^{3}ʉʉ to^{2} 'e tsalíin^{2} tsá^{2}, tsalíin^{2}mo jon. Joongɨ

motyʉ'³ʉʉ jó¹, jó¹-o. Joongɨ mo tyʉ'³ʉʉ to² tsá² tyiia jilaa'²¹a jmoo¹-o.

9 Joon mo ganúu² Jesús 'elo lɨ́ɨ¹ ganga'goo²¹-tsi. Joon gajøøi² jileei'¹³ tsá² jalíin² coon'¹³ do. Joon gajin'²in:

—'E la ja'²mo, jiin'¹³ jaain²¹ jee²¹² tsá² Israel jo mo gatsee'²¹na 'in tsáai¹-tsi la tsáai¹-tsi 'in tsañʉʉ'¹ lo.

10 Joon mo gangaliin¹in 'in tsá² gasii¹in do gatsee'²¹i 'in tsá² do nityú¹mo.

Gajmaa¹a Jesús gajiin'¹ jóon¹ jaain²¹ 'yiia'nɨ́ɨ²

11 Mo ngayuui'¹³ jilaa'²¹ 'elo Jesús ngóo¹ fu coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Naín. Joon ngalíin²mo coon'¹³ tsá² ngɨ¹ coon'¹³on coon'¹³ fúui¹gɨ tsá² xeei'²¹.

12 Joon mo gatyíia¹ co' fuu²¹ do ganii²¹ jéei¹ tsá² jaain²¹ 'lɨɨ²¹² itsa'áa¹³i. Jiin'³ 'in do-o jóon¹ 'yiia'ñɨɨ² 'in niseein²¹. Lɨ́ɨ¹ fúui¹ tsá² seein²¹ fuu²¹ do ngalíin² coon'¹³on.

13 Mo ganíi¹in Jesús 'ii fúu² galɨ́ɨi² 'ido. Joon gajin'²in gasɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—Jo cɨɨ'²¹'ɨ.

14 Joon gangatyéein¹ Jesús. Joon gasʉʉ²¹ 'e cwóo¹ do. Joon 'in tyan¹ cwóo¹ do gajan¹o. Joon gasɨɨ'²¹ Jesús 'in 'lɨɨ²¹² do:

—Sɨmii'²¹, jna-a fuu²¹²uu 'nʉ: ¡Raan²un no!

15 Joon 'in tsá² nigajúin¹ do nigacwoo²¹-o. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa'²¹a. Joon Jesús gajaan'²¹mo sáa³o 'ido.

16 Mo ganii²¹ 'in tsá² taain²¹² do jilaa'²¹ 'elo jmai'² 'in gafoo'²¹mo. Joon ga'láa² 'wii²¹² cwo'²o 'maai'¹³ Dios. Jin'²in:

—Jaain²¹ tsá² feei'¹ 'in cwo¹ júu² tyʉ́² nigajnéi¹ jee²¹² jna'.

Jin'²o jon:

—Dios nigajó² 'e uncoon'¹³on fuu²¹ goo²¹o'.

17 La tøøi² Judea coon'¹³ la cu' lɨ' lɨ san'² galiñii¹ tsá² 'e nigajmaa¹a Jesús.

Tsá² 'in gasii¹in Wó³ saai¹ tsá² jmɨɨ²¹

18 'In tsá² ngɨɨ¹ coon'¹³ Wó³ gajma'²o júu³ jilaa'²¹ 'e nigalí². Mo galiñí² Wó³ 'elo joon gatø'²ø ngái¹ jee²¹² 'ii.

19 Joon gasii¹in tyani Jesús 'e tsasii'¹³i wana jo'²o 'i-o Cristo 'in 'ná² jó¹ owa'a sɨjéen¹in 'in xee'²¹mo 'ee.

20 'In tsá² gasii¹in Wó³ do gangatyéen¹mo lɨ siin'¹² Jesús. Joon gasɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—Wó³ saai¹ tsá² jmɨɨ²¹ nigasii¹in jna'a 'e unngɨɨ²ɨ'ɨ 'nʉ wana 'nʉ-ʉ Cristo 'in 'ná² jó¹ owa 'ná²-a jeen²na'a 'in xee'²¹mo 'ee.

21 La tsifu joon mo gatyalíin² 'in tsá² do, Jesús gaun'láai² fúui¹ tsatsaa'¹³ coon'¹³ jmoowúu¹ tsáai² coon'¹³ 'láai² nii²gɨ jmoowúu¹. Ga'wooi¹ 'in 'lɨɨi'³ táai² alma tya' tsá². Lɨ́ɨ¹ jon fúui¹ tsatiuui² gaun'láai².

22 La joon gasɨɨ'²¹ɨ Jesús 'in tsá² do:

—Cwolíin²naa', joon cwosíi²ii' Wó³ la lɨ 'e nigañíi²ii' joongɨ ninúu²ʉʉ'. Cwosíi²ii' xiiala la lí² jøø² tsatiuui². Joongɨ tsajluui'¹³ lí²-i ngɨ́³. Joongɨ tsá² jgøøi'²¹ ga'láa²mo. Joongɨ tsá² cwuui²¹² nuu¹o. Joongɨ 'lɨɨ²¹² gajiin'²¹o. Joongɨ tsá² tañíi² nuu¹o júu³ tyʉ́² tya' 'e tiin'¹³ tsá².

23 Jløø'³mo 'áai¹ jileei'²¹ 'in jo cu'²-tsi coon'¹³ jna.

24 Mo ngayuui'¹³ gangalíin² 'in tsá² gasii¹in Wó³ Jesús ga'láa² 'wii²¹² gasɨɨ'²¹ɨ tsá² cwáain¹ tya' Wó³, jin'²in:

—'Naa' jo mo tyalíin²naa' tyajøø²oo' lɨ jo 'in tsá² seein²¹ coon²¹ tó² 'e jøø'²¹ coon'¹³ tyí².

25 Jon'gɨ mo tyajøøi'²¹ 'naa' jaain²¹ tsá² 'in tyi'² 'mɨ'² tyʉ́². Niñíi³ 'naa' jileei'²¹ 'in tyi'³ 'mɨ'² tyʉ́² 'in seein²¹ tyʉ́² 'ii néei¹ lacaain²¹ tya' røø¹³mo.

26 'Naa' nigatyajøø²¹²naa' jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tyʉ́². Joon la joon gañíi²ii'. La joon fo'²oo 'e 'ido-o 'in tyíin²gɨ la jee²¹² jileei'²¹ 'in nigacwo¹ júu³ tyʉ́².

27 Tsʉ cwáain¹ tya' 'ii la mo gajin'² ni jí² tya' Dios la lo:

Sɨ́ɨ³na tsá² tyan¹ júu³ tyʉ́² nifugɨ lɨ cwóo²'o.
Joon 'e tyáa² tyʉ́² tsá² i'ii'²¹mo 'nʉ.

28 'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', jee²¹² jileei'²¹ tsá² jo mo cwai'² jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tyʉ́² 'in feei'¹gɨ lagɨ Wó³ sai¹ tsá² jmɨɨ²¹. Pe doñi'iin 'in 'wói¹gɨ 'in seein²¹ lɨ tyʉ'² Dios to² 'ido 'in feei'¹gɨ lagɨ Wó³.

29 Mo ganuu¹un jileei'²¹ tsá² 'elo coon'¹³ 'in cón² 'laa'¹³ tya' jilaa'²¹ 'e 'nɨɨ¹ tsá² 'in nigasaai¹ Wó³ jmɨɨ²¹ gajin'²o 'e ja'²mo Dios.

30 Pe 'in tsá² fariseo coon'¹³ tɨfo'² tya' ley 'in cwói¹ yaai 'e saai¹ Wó³ 'ii jmɨɨ jo ga'ii'²¹i

jilaa'21 'e la mo 'iin212 Dios jmáa1a 'wii212 tya'a.

31 Gajin'2gɨ Jesús:

—Nanogɨ cóon3duu cwáain1 xiiala líɨi1 tsá2 'in seein21 nano. Fo'3duu xiiala líɨi1.

32 Líɨi1 la líɨi1 xuui212 'in néei1 to2 coo1o la caain21 fu 'moo'13. Tøø'21ø xuui212 ngɨɨ1 coon'13 jin'2in: "Xɨɨɨ21ɨ'ɨ lúu1 pe jo tseen212naa'. 'øø21ø'ø coon21 júu3 fa'í3 tyii' pe jo cí2ɨɨ'."

33 Gajó2 Wó3 saai1 tsá2 jmɨɨ21 joon jo 'ee gø'2ø 'iñi'1 jon'gɨ vino 'uun'21un. Joon 'naa'gɨɨ' foo'21oo' 'e tyaan1 coon21 espíritu gó2.

34 Joon mo ngayuui'13 joongɨ gagó2 jna 'in Ruu'21na Tsá2. Gø'3oo joongɨ gu'3oo. Joongɨ foo'21oo' 'e jlo2 tu'3uu, 'e gø'3øø joongɨ gu'3uu líɨ1gɨ. Joongɨ foo'21oo' 'e seen21na tyɨ2 coon'13 jileei'21 'in røøi21 tsaa2 coon'13 'in cón2 'laa'13 tya' 'e 'nɨɨ1 tsá2.

35 Iliñi1 tsá2 'e jmɨɨ1-tsi Dios coon'13 jilaa'21 'e jmoo1 'in jai'2 líɨ2i 'ii.

Tyíin13in Jesús fu tya' jaain21 tsá2 fariseo sii21 Simóoi13

36 Jaain21 tsá2 fariseo gatø'1ø Jesús 'e tsa'ee'21e 'í1 fu tya'a. Joon gangó1 Jesús fu tya'a. Joon jiin'13 la tɨɨsi'2 gacwoo21 Jesús caai1 mesa.

37 Joon galiñi1 jaain21 tsamí2 'in nirøøi21 tsaa2 'in seein21 'e fuu21 do 'e nigangó1 Jesús nga'ee'21 'í1 fu tya' 'in fariseo do. Joon gatyíi1a 'in tsamí2 do tyaan1 coon21 tsɨɨ2 lí1 cɨɨn212 alabastro sɨ'2o jmɨɨ21 jmafuu21.

38 Joon lɨɨlɨ1 cɨ'2ɨ xuui212-tsi. Gatyíi1a caluu lɨ tyíin12 Jesús. Joon ga'láa2 'wii212 garun'2un tɨɨ2 Jesús coon'13 jmɨɨ21 toon21 uníi1i. Mo ngayuui'13 joon gauntyɨɨn21 coon'13 jñɨtyíi1i. Joon gajun'1un tɨɨ2 Jesús. Joongɨ ga'íi2 jmɨɨ21 jmafuu21 tɨɨ2 Jesús.

39 Joon mo ganí2 'in tsá2 fariseo 'in nigatø'1 Jesús do joon ga'ɨ1-tsi: "Wana 'in tsañɨɨ'1 no 'e la jai'2 jaain21 tsá2 cwo1 júu3 tyɨ2 nilili'3o 'iin 'in sɨ2 tya'a.

40 Joongɨ nilili'3o xiiala líɨi1 'in tsamí2 do. Tsɨ jaain21 tsamí2 'in røøi21 tsaa2 no." Joon gasɨɨ'21ɨ Jesús 'in tsá2 fariseo do:

—Simóoi13, sá2 coon21 'e fuu212uu 'nɨ.

Joon gañii1i 'in tsá2 fariseo do:

—Faa'13du', tɨfo'2.

41 Joon gajin'2 Jesús:

—Lawa gái1 tsañɨɨ'1 nirøøi21 cuu2 tya' jaain21 tsañɨɨ'1 'in tyí2 cuu2. Jaain21 'ido nirøøi21 'ñá2 cíein13 cuu2. 'In jaain21 dogɨ nirøøi21 ca'no'3 cíein13.

42 Joon jo nii21 'e ityí2gɨ 'e røøi21 tya' 'ido. Joon 'in tsá2 tyí2 cuu2 do galifee'1mo-tsi 'e røøi21 'ido tya' la jiwaa2mo. Joon nano jmáa2du' júu3, ¿'iin jee212 ngái1 do 'in gali'iin212gɨ 'in tsá2 tyí2 cuu2 do?

43 Joon gañii1i Simóoi13:

—Líɨ2na 'in tsañɨɨ'1 'in garøøi21gɨ líɨ1gɨ.

Joon gajin'2 Jesús:

—Jo'2o júu3 tyi'i.

44 Joon gajøøi2 Jesús 'in tsamí2 do. Joon gasɨɨ'21ɨ Simóoi13:

—Jøøi212du' 'in tsamí2 lo. Ga'uu212uu fu tyi'i. Joon jo gacwo'2'o jmɨɨ21 'e ruun'13uun tɨɨ3ɨɨ, pe 'in tsamí2 logɨ garun'2un tɨɨ3ɨɨ coon'13 jmɨɨ21 toon21 unníi1i. Joon gauntyɨɨn21 coon'13 jñɨtyíi1i.

45 Jo gajiin'1'in tyiia pe 'in tsamí2 logɨ jo mo jan1 jun'2o tɨɨ3ɨɨ jiin'13 la ga'uu21 tyi'i.

46 Jo ga'ee2'e aceite mootyíi3ii, pe 'i-gɨ ni-gaxéi2 jmɨɨ21 jmafuu21 tɨɨ3ɨɨ.

47 'Wii'13 joon fo'3oo: Lɨɨlɨ1 røøi21 tsaa2 pe 'ee21o xiiala 'íin2na tsaa2 tya'a tsɨ 'wii'13 líɨ1 gali'iin212 jna. Pe jileei'21 tsá2 'in xɨɨ tsaa2 'íin2na tya'a 'e joon xɨɨ 'e 'iin212in jna —jin'2 Jesús.

48 Joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ 'in tsamí2 do:

—Niga'íin1moo tsaa2 tyi'i.

49 Joon jileei'21 tsá2 'in nijalíin2 néei1 do coon'13 'i ga'láa2 'wii212 síɨ1i jee212 'ii:

—¿'Iin 'in tsañɨɨ'1 lo 'e ca jɨgɨ tsaa2 tya' tsá2 'íin2in?

50 Pe Jesús-gɨ gasɨɨ'21ɨ 'in tsamí2 do:

—Nigajmaa212aa tiin'13mo'o tsɨ 'wii'13 ja'2mo galíɨ2u. Jløø'3mo'o cwoo'2mo'o.

8

Tsamí2 'in gauncoon'13 Jesús coon'13 'e jmaa'21i to2

1 Mo ngayuui'13 jilaa'21 'elo Jesús ngɨɨ1 la caan21mo fuu21 coo'13 coon'13 fuu21 pi'3 do. Cwoo1o júu3 tyú2 joongɨ 'e'2e tsá2 xiiala tyɨ'2

Dios to² tsá². Ngalíin²mo coon'¹³ jɨ dyatu-uin¹ tsá² tya'a.

2 Ngalíin²mo jon 'in lɨ́ɨi¹³gɨ tsamɨ́² 'in niga'wooi¹ 'in 'lɨɨi'³ taai² alma tya'a coon'¹³ 'láai² nii²gɨ jmoowúu¹. Jee²¹² 'ii ngóo¹ María 'in sii²¹ Magdalena. 'Ido-o niga'wooi¹ dyái¹ 'in 'lɨɨi'³ taai² alma tya'a.

3 Do-o jon ngóo¹ Yawuun², tsamɨ́² tya' jaain²¹ tsañɨɨɨ'¹ sii²¹ Chuza 'in lɨ́ɨi¹ to² tya' Herodes. Do-o jon ngóo¹ Susana coon'¹³ 'in lɨ́ɨi¹³gɨ tsamɨ́² 'in uncoon'¹³ Jesús coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmaa'²¹i to².

Tyaa¹ Jesús júu³ cwáain¹ tya' jaain²¹ tsá² jñí² mɨ'³ jún²

4 Lɨ́ɨi¹ fúui¹ tsá² ga'wooi²¹ la caain²¹ fuu²¹ do 'e tsajøøi²¹² Jesús. Joon mo galicaain²¹ tsá² fúui¹ lɨɨlɨ¹ joon gafaa'²¹ Jesús coon'¹³ coon²¹ cwáain¹. Gajin'²in:

5 —Lawa jaain²¹ tsá² gacwo'ɨ́ɨ¹ ijñí² mɨ'³ jún². La 'ɨɨ²¹² ngóo¹ dya'²a 'e mɨ'³ jún² do 'e lɨ́ɨi¹³ mɨ'³ jún² do gaxɨɨɨ'²¹ tya'i fu. Joon ga'ø'²ø tsá² joongɨ gagøø'²¹ø tón¹-on 'e mɨ'³ do.

6 Joon 'e lɨ́ɨi¹³gɨ gaxɨɨɨ'²¹ jee²¹² cuun²¹². Joon mo ga'yiia¹ ñi'¹ galityɨɨɨn²¹ tsɨ jo 'ee cwoo'¹³ sá².

7 'E lɨ́ɨi¹³gɨ gaxɨɨɨ'²¹ jee²¹² tóon¹. Joon gajgoo'²¹o coon'¹³ 'e tóon¹ ga'yiia¹ caain²¹ coon'¹³ do.

8 Pe 'e lɨ́ɨi¹²gɨ mɨ'³ jún² do gaxɨɨɨ'²¹ jee²¹² cwoo'¹³ lɨ tyɨ́². Joon mo gacwáin¹ tyɨ́²ɨ gacwo¹. Ca cíein¹³ mɨ'³ lɨ́ɨ¹gɨ la ca mɨ'³ gacwo¹.

Mo ngayuui'¹³ gafaa'²¹ Jesús 'elo joon gasɨɨ'²¹ɨ tsá² coon'¹³ coon²¹ júu³ tá² lɨɨlɨ¹:

—Wa'a sá² loocwoo¹oo', nɨ́ɨ²duu'.

'Ee lo 'íi³ 'e cwáain¹ do

9 Joon gaunngɨɨ¹ɨ tsá² tya'a:

—¿'Ee 'øøi'²¹-tsi tsá² 'e júu³ cwáain¹ tya' jún² do?

10 Joon gasɨɨ'²¹ Jesús 'ii:

—Dios ijmáa¹a 'e liñí² 'naa' coon²¹ júu³ 'uuin²¹ tya'a. Coon²¹ júu³ tya' xiiala ityɨ'² Dios to² tsá². Pe 'in catyaai²gɨ fuu²¹²uu coon'¹³ jmai'² júu³ cwáan¹mo. Tsɨ joon mo jøø² jan²o lawa'a jo jøø²o. Joongɨ mo ganúu²o ján² lawa'a jo 'ee ga'øøi'²¹-tsio.

Jesús faa'²¹a xiiala 'øøi'²¹-tsi tsá² 'e júu³ cwáain¹ tya' tsá² jñí² mɨ'³

11 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—'Elo-o 'øøi'²¹-tsi tsá² 'e júu³ cwáain¹ lo: 'E mɨ'³ jún² do lɨ la lɨ júu³ tya' Dios.

12 Joon mo gaxɨɨɨ'²¹ 'e jún² tya'i fu do 'e gagøø'²¹ ton¹ 'øøi'²¹-tsi tsá² la lɨ mo ganúu² tsá² júu³ tyɨ́². Joon 'in 'lɨɨi'³ jóo¹o joon tyí²o júu³ tyɨ́² do yɨ tsi alma tya'a. Joon jo lí²-in litsáai¹-tsi 'e tiin'¹³in.

13 Joon mo gaxɨɨɨ'²¹ jún² do jee²¹² cuun²¹² 'øøi'²¹-tsi tsá² lɨ la lɨ mo ganúu² tsá² júu² tyɨ́². Yaa¹mo-tsi ga'ii'²¹i 'e júu³ tyɨ́² do. Pe mi tɨ 'ii'²¹ iníi²in wúu¹ 'wii'¹³ tya' 'e júu³ do ilicoon'²¹on. Lɨ́ɨi¹ la lɨ coon²¹ sa'³ 'mó² 'e jo jmóo³ 'láai² sá². Jo ta'²¹a.

14 Mo gaxɨɨɨ'²¹ 'e mɨ'³ jún² jee²¹² tóon¹ do 'øøi'²¹-tsi lawa'a mo ganúu² tsá² júu³ tyɨ́². Nuu¹o pe ngalíin²mo jiin'¹³ la fu¹ taai². Jiin'¹³ la gajgoo'²¹ 'e sa'³ do jee²¹² tóon¹ do lawa la joon jon jileei'²¹ 'in ngɨ́¹ cu'²-tsi coon'¹³ jilaa'²¹ 'e tyíin² coon'¹³ jilaa'²¹ 'e tyɨ́² seein²¹. Jo 'ee garoo²¹ mi'³ tya'a.

15 Joon mo gaxɨɨɨ'²¹ jún² do jee²¹² cwoo'¹³ 'oo'³ 'øøi'²¹-tsi tsá² mo ganúu² tsá² júu³ tyɨ́² do. Nuu¹o joon cón²o cwáain¹ 'e júu³ tyɨ́² do. Joon jmoo¹-o taa'²¹a. Joon 'e la joon garoo²¹ 'láai²gɨ.

Júu³ cwáain¹ tya' po'³ jɨ́² coo²¹

16 Jin'²gɨ Jesús:

—Ce jiin'¹³ jaain²¹ jo 'iin dyi'² coon²¹ jɨ́² joon mi yuui'¹³ joon jlɨɨ²¹ sɨ sii'²¹i nɨ' coo'mó² 'ee. Mo dyi'² tsá² jɨ́² lɨ' yɨ'ɨ sii'²¹ tsá² joon jnéei² tya' jileei'²¹ 'in tsá² taai²¹².

17 Ce jiin'¹³ coon²¹ 'e sɨ'mo² jo lí² wa'a jo lí² jneei¹. Jon'gɨ sá² coon²¹ júu³ 'uuin²¹ wa'a 'e jo liñi¹ tsá². Joon nilisá² júu³.

18 'La joon nɨ́ɨ²duu' tyɨ́² tsɨ jileei'²¹ 'in 'ii'²¹mo júu³ tyɨ́² do cwo² Dios 'e 'øøi'²¹-tsi tyɨ́²gɨ. Pe jileei'²¹ 'in jo 'ii'²¹ 'e júu³ tyɨ́² do cwo² Dios 'e jo 'øøi'²¹-tsi coonti.

Sáa³ Jesús coon'²¹ ruu'²¹i

19 Joon gatyalíin² ruu'²¹i Jesús coon'¹³ sáa³a lɨ siin'¹² Jesús. Pe jo lí² tsatyéein¹ tyan'¹ tsɨ lɨ́ɨ¹ fúui¹ tsá² taai²¹².

20 Pe 'in lɨ́ɨi¹³ tsá² gasɨɨ'²¹o Jesús:

—Saa^{2}'a coon'^{13} ruu'^{21}'u téein^{2} caluu. Joon 'iin^{212}in jøøi^{2} 'nʉ.

21 Pe joon gajin'^{2} Jesús:

—Jileei'^{21} 'in nuu^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios joongɨ cón^{2}du cwáain^{1} coon'^{21} tún^{2} 'ii sáa^{3}aa joongɨ 'ii ruu'^{21}na.

Un'woo^{2} Jesús tyí^{2} 'íɨ^{1} ni jmɨɨ^{21}

22 Coon^{21} jmɨɨ^{212} galɨ́^{2} nga'í^{2} Jesús tsi coon barco coon'^{13} tsá^{2} tya'a. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ:

—Tsaa^{21}a' lɨ' tɨ cataain^{2} tyíia^{1} no.

Joon ngalíin^{2}mo.

23 Joon la 'ɨɨ^{212} ngalíin^{2} ni jmɨɨ^{21} do-o gacwuu^{21}mo Jesús. Joon galɨ́^{2} lɨ ngalíin^{2} do ga'ɨ́ɨ^{2} coon^{21} tyí^{2} tá^{2} lɨ' 'e ni jmɨɨ^{21} do. Joon ga'láa^{1} 'wii^{212} garǿ^{1}mo jmɨɨ^{21} tsi barco do. Joon ga'íi^{1} fo'^{2}-tsi lɨ táai^{2} do itá^{2}.

24 Joon ngalíin^{2} gaunjnaa^{1}-tsi Jesús. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—¡Tɨfo'^{2}! ¡Tɨfo'^{2}! ¡Nitee^{2}mo'!

Joon garóon^{2} Jesús. Joon ga'woo^{1} 'e tyí^{2} do coon'^{13} 'e jnóo^{1} jmɨɨ^{21} do coon'^{13} júu^{3} tya'a. Joon coon^{21} ga'ɨ́ɨ^{2} tii^{2}.

25 Joon gajin'^{2} Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a:

—¿'Ee lɨ' jo tsáai^{1}-'oo'?

Pe 'ido-gɨ gafoo'^{21}mo. Joon tsa'goo^{21}-tsi. Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ ruu'^{21}i la jaain^{21} la jaain^{21}:

—¿'Iin 'in tsañʉʉ'^{1} lo 'e tyʉ'^{2}o to^{2} tyí^{2} coon'^{13} jmɨɨ^{212} joon nʉʉ'^{13}o?

Tsá^{2} 'in 'yuui^{2} 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'a 'in seein^{21} fu Gadara

26 Pe gatyalíin^{2}mo fu cwoo'^{13} sii^{21} Gadara. 'E náa^{1} lɨ' ngoo'^{13} tyíia^{1} do tyani Galilea.

27 Mo gacwo'ɨ́ɨ^{1} Jesús fu tsi barco do gangatyéein^{1} jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} seein^{1} fuu^{21} do. Lɨɨ^{212} 'áai^{1} ningóo^{1} 'in tsañʉʉ'^{1} do 'yuui jaain^{21} 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'a. Jo tyi'^{2}gɨ 'mɨ'^{2}. Jon'gɨ jon^{1}gɨ inʉʉ. Jee^{212} 'aan^{1} tya' 'lɨɨ^{212} joon^{1}on.

28 Mo ganii^{1}in Jesús joon gasii'^{21}i 'wojníi^{1}i tyani Jesús. Joon ga'oo^{1}o jin'^{2}in:

—¿'Ee jmaa^{2}'a tyiia, Jesús? Jóon^{1} Dios 'in ñíi^{1}mo 'nʉ. Mɨ́^{3}ɨɨ tyaní^{2}'i 'e jo 'e'^{2}'e wúu^{1} jna.

29 La lo-o gajin'^{2}in tsʉ 'wii'^{13} Jesús ni-gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'in espíritu taai^{2} alma tya' 'ido 'e 'woo^{21}mo. Lɨ́ɨ^{1} 'láai^{2} fu 'in espíritu gó^{2} do nigasaan'^{1}in 'in tsá^{2} do. Joon niga'ñʉ́ʉ^{2} tsá^{2} cwoo^{21} tɨɨ^{2}. Niga'ñʉ́ʉ^{2} coon'^{13} cadena joon jo laai^{21}gɨ. Pe 'gɨɨ^{1}o cadena do. Joon 'in espíritu gó^{2} taai^{2} jmoo^{1}o cwiin^{1} 'ido tɨ lɨ jo 'in tsá^{2} seein^{21}.

30 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús 'ii:

—¿Xiiala sii^{21} 'nʉ?

'Ido-gɨ gañii^{1}i:

—Legión-mo sii^{21} jna.

'E lo-o gajin'^{2}in tsʉ 'wii'^{13} lɨ́ɨ^{1} fúui^{1} espíritu gó^{2} 'in nigataai^{2} alma tya'a.

31 Joon 'in espíritu do gamɨ'^{2}ɨ Jesús 'e jo sii'^{12}in 'ii lɨ 'lɨɨ'^{3}.

32 Joon lɨ́ɨ^{1} fúui^{1} ñí^{1} taai^{2} gø'^{2}ø co'^{2} do. Joon 'in espíritu gó^{2} do gamɨ'^{2}ɨ Jesús 'e cwoo^{21} tsataai^{2} tu'^{2} 'in ñí^{1} do. Joon gacwóo^{1}o Jesús 'ii'^{21}.

33 Joon 'in espíritu do ga'woo^{21}mo tya' 'in tsañʉʉ'^{1} do. Joon ngataai^{2} tu'^{2} 'in ñí^{1} do. Joon 'in ñí^{1} do gacwiin^{1}in lɨ sɨjɨ́^{2} joon gapée^{1}i xuu'^{21}i tsi tyíia^{1} do. Joon do-o gajgoo'^{21}o jmɨɨ^{21}.

34 Mo ganí^{2} jileei'^{21} 'in 'aai^{1} ñí^{1} do jlaa'^{21} 'e galɨ́^{2} gafoo'^{1}mo 'áai^{1} joon gacwiin^{1}o. Joon gangaliin^{1} ngajmaa'^{12}a júu^{3} tsá^{2} fuu^{21} coon'^{13} la caain^{21}gɨ lɨ taain^{212} tsá^{2}.

35 Joon ga'woo^{21}mo 'in tsá^{2} seein^{21} do ngajøø^{2}ø jilaa'^{21} 'e nigalí^{2}. Mo gatyalíin^{2} tɨ lɨ siin'^{12} Jesús gatsee'^{21}mo 'in tsañʉʉ'^{1} 'in niga'wooi^{21} espíritu gó^{2} alma tya' 'ido. Tyíin^{13}in 'wii^{212} tɨɨ^{2} Jesús. Tyi'^{2}i 'mɨ'^{2} joon niga'ɨ'^{2}ɨ-tsi. Joon gafo'^{1}mo 'in tsá^{2} do.

36 Joon jileei'^{21} 'in niganí^{2} gatya^{1}o júu^{3} xiiala niga'láai^{2} 'in tsañʉʉ'^{1} 'yuui 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya' do.

37 Coon'^{13} cwáain^{1} lo-o jileei'^{21} tsá^{2} seein^{21} lɨ sii^{21} Gadara do ga'láa^{2} 'wii^{212} mɨɨ^{1}ɨ tyani Jesús 'e cwo'ɨ́ɨ^{1}o 'e fuu^{21} do, tsʉ lɨ́ɨ^{1} 'goo'^{21}o. La joon nga'í^{2} Jesús tsi barco. Joon ganga'^{2}mo.

38 La nʉ'gɨ 'e tsee'^{2}i, 'in tsañʉʉ'^{1} 'in ga'wooi^{21} 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya' do gamɨɨ^{1}ɨ tyani Jesús 'e tse'^{2}mo coon'^{13}on. Pe Jesús-gɨ gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'e ján^{2}o. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

39 —Cweei'^{1} fu tyi'i joon cwotya^{2}'a júu^{3} jilaa'^{21} 'e nigajmaa^{1}a Dios coon'^{13} 'nʉ.

Joon ganga'^{2}mo 'in tsañʉʉ'^{1} do. Joon gatya^{1}o júu^{3} la jilaa'^{21} 'e nigajmaa^{1}a Jesús 'wii^{212} tya'a.

Jamí̈ɨ¹ɨ Jairo coon'¹³ tsamí̈ɨ² 'in gasú̈² sɨ̈n'³ Jesús

40 Mo gacɨ̈'¹² Jesús fu 'ngoo'¹³ jmɨ̈ɨ²¹ do ga'ii'²¹mo tsá² 'ii jløø'³mo tsʉ̈ jilee'²¹mo sɨjéen¹³in 'ii.

41 Joon gacwéi¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Jairo. 'Ii 'in tyʉ̈'² to² cwo'¹. 'In tsañʉ̈ʉ̈'¹ lo gasii'²¹i 'wojníi¹i 'wii²¹² tɨ̈ɨ²² Jesús joon gamɨ̈ɨ¹ tyani Jesús 'e tsáa¹a fu tya'a.

42 Jaan²¹mo jóon¹ seein²¹ 'in ngóo¹ dyatun¹ jiin'¹. 'In raain¹ tɨ lɨ júun²mo. Mo gangó¹ Jesús lí̈ɨ¹ fúui¹ tsá² ngalíin² coon'¹³on. 'Áa¹mo cuu'¹² lɨ ngalíin² do.

43 Joon jee²¹² 'ii ngóo¹ jaain²¹ tsamí̈ɨ² tsaa'¹³. Ningóo¹ dyatun¹ jiin²¹ 'e niganii²¹ wúu¹ 'áai¹ coon'¹³ 'e jmoowúu¹ tuuin²¹ do. Joon 'áa¹mo niga'íin² cuu² coon'¹³ tɨmí̈ɨ¹. Nigatsaa²¹² jilaa'²¹ 'e 'oo¹o pe jo mo ga'láai².

44 Joon gangatyéen¹in lɨ caluu Jesús. Joon gasʉ̈ʉ̈²¹ tɨ' sɨ̈n'³ 'ido. Joon la tsifu joon gawuun'¹³mo tuuin²¹.

45 Joon gaunngɨ̈ɨ¹ɨ Jesús:

—¿'Iin gasú̈² sɨn'³ɨ̈n?

Jilee'²¹mo tsá² jo júu³ gatyaa¹a. Joon Tʉ́³ coon'¹³ 'in catyaai²gɨ do gajin'²in:

—Tɨfo'², lí̈ɨ¹ cuui'²¹ tsá² 'nʉ joongɨ 'lee'¹²i tsá² 'nʉ. Joon unngɨ̈ɨ²'ɨ: "¿'Iin gason'¹ tyi'i?"

46 Joon gajin'² Jesús:

—Lí̈ɨ¹³moo la lɨ'ɨ seein²¹ 'in gasú̈² tyiia tsʉ galili'³oo gaun'láa²moo jaain²¹ tsá² coon'¹³ 'ii'²¹ tyiia.

47 Mo galili'³i 'in tsamí̈ɨ² do 'e galili'²i Jesús 'e niga'láa²mo joon gajó² jlee¹i. Joon gasii'²¹i 'wojníi¹i tyani Jesús. Joon gatyaa¹a júu³ tyani jileei'²¹ tsá² do 'ee cwáain¹ nigason'¹on sɨ̈n'¹³ɨn joon xiiala niga'láa²mo coon'¹³ jmoowúu¹ 'e tyaan¹.

48 Joon gasɨ̈ɨ'²¹ Jesús 'ii:

—Niga'láa²mo'o, 'mí², tsʉ 'wii'¹³ nigalitsáa¹mo-'o'o jna. Jløø'³mo'o icwoo'²mo'o.

49 Siin'¹²mogɨ Jesús faa'²¹gɨ mo gatyía¹ jaain²¹ 'in jó¹ fu tya' Jairo, 'in tyʉ'² to² cwo'¹ do. Joon gasɨ̈ɨ'²¹ɨ Jairo jin'²in:

—Najuun²¹mo yʉ̈ʉ̈n²¹ tyi'i. Jo untyíin²gɨ'ɨ 'in tɨfo'² no.

50 Pe ganúu² Jesús joon gajin'²in:

—Jo jmaa²'a 'goo'²¹o canii² jmáa² tsáai¹-'o'o. Joon i'láa²mo yʉ̈ʉ̈n²¹ tyi'i.

51 Mo gatyía¹ Jesús 'a inʉ̈ʉ̈ do joon jo gacwoo¹ ngatáai² jiin'¹³ jaain²¹ 'in catyáai². Jiin'¹³ Tʉ́³-ʉ nga'í² coon'¹³ Jacobo coon'¹³ Wó³. Joongɨ jiin'¹³ jmii²¹ 'in yʉ̈ʉ̈n²¹ do coon'¹³ jiin'¹³ sáa³o nga'í².

52 Jilee'²¹mo tsá² cɨ'²ɨ xuui²¹²-tsi tya' 'ido. Joon gajin'² Jesús:

—Jo cɨ́²ɨ̈ɨ' tsʉ jo mo júuin¹ 'in yʉ̈ʉ̈n²¹ no jiin'¹³ lɨ' 'e cwuu²¹mo.

53 Pe jmai'² 'in gangɨ́ɨ̈ɨ³ɨ tsʉ ñɨ¹o 'e najuun²¹mo 'ido.

54 Joon gason'¹ Jesús cwoo²¹o tya' 'in najóin¹ do. Joon gafaa'²¹a coon'¹³ coon²¹ júu³ tá² lɨ́², jin'²in:

—Sɨmí̈², ráan¹un.

55 Joon gajiin'¹o 'ido tún¹. Joon la tsifu joon garóon². Joon gatyʉ'² Jesús to² 'in tsá² do 'e cwoo²¹xʉ 'e dø'¹ 'ido.

56 Joon lí̈ɨ¹ tsa'goo²¹-tsi tsacøøi'¹³ tya'a. Pe joon gatyʉ'² Jesús to² 'e jo 'in sɨ̈ɨ'²¹ɨ ce jiin'¹³ jaain²¹ jilaa'²¹ 'e nigalí̈ɨ¹ do.

9

Sɨ̈ɨ'²¹ɨ Jesús jɨ dyatuuin¹ tsá² tya'a 'e tsacwo¹ júu³ tyú̈²

1 Jesús gauncaain²¹ jɨ dyatuuin¹ tsá² tya'a joon gacwo'²o 'ido 'ii'²¹ to² jmáa¹a 'e 'wooi²¹ 'ido jileei'²¹ nii² espíritu gó² taai² alma tya' tsá² joongɨ un'láai² tsatsaa'¹³:

2 —Sí̈ɨ³na 'naa', jin'²in, 'e cwolíin²naa cwocwó²oo' tsá² júu³ tyú̈² tya' xiiala tyʉ'² Dios to² tsá² joongɨ un'láa²naa tsatsaa'¹³.

3 Joongɨ sɨ̈ɨ'²¹ Jesús 'ii:

—Jo 'ee cón²oon' coonti tya' tya'i fu lɨ cwolíin²naa'. Jo són²oo' 'mo'u² jon'gɨ cón²oon' mora'². Jon'gɨ cón²oon' 'iñi'¹ jon'gɨ cuu² cón²oon'. Tyaan¹aan' jmai'² coon²¹ 'mɨ'² tyí²ii' jo cón²oon' tún².

4 Joon jmoo³ joon³ coon²¹ 'nú¹ lɨ tyalíin²naa', do-o jon²oon' jiin'¹³ la i'woo²¹naa' 'e fuu²¹ do.

5 Joon doñixiia' lɨ jo 'iin²¹²in tsá² 'ii'²¹ 'naa' joon xú²ʉ̈ʉ̈' 'laa²¹ toon²¹² tí̈ɨ¹³ɨ̈ɨ' lawa coon²¹ li² 'e jmá²aa' cwáain¹ tya'a.

6 Joon ga'woo^{21}mo. Joon ngalíin^{2} la-
caain^{21} lɨ san'^{2} do ngacwoo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} tya'
xiiala tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}. Joongɨ gaun'láai^{2}
jileei'^{21} tsatsaa'^{13} 'in seein^{21} lacaain^{21} do.

Mo gajúin^{1} Wó^{3} saai^{21} tsá^{2} jmɨɨ^{21}

7 Tsaa'to^{2} Herodes mo galiñii^{1} jilaa'^{21} 'e
jmoo^{1}o Jesús jiin'^{13} jo ñii^{1} 'ee 'ɨ́-tsi tsʉ 'wii'^{13}
'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} jin'^{2}in 'e Wó^{3}-o nigajiin'^{1}in jee^{212}
'lɨɨ^{212}.
8 'Inlɨ́ɨi^{13}gɨ tsá^{2} jin'^{2}in 'e nigajnéi^{1} jaain^{21}
tsá^{2} nigacwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} sii^{21} Elías. 'Inlɨ́ɨi^{13}gɨ
jin'^{2}in 'e nigajiin'^{1}in jaain^{21} tsá^{2} 'in ni-
gacwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} calɨɨ.
9 Pe joon gajin'^{2} Herodes:
—Jna-a tsai' gatyʉ'^{3}ʉʉ to^{2} gawuun'^{21}
mootyi^{2} Wó^{3}. ¿'Iingɨ 'in lo 'in núu^{3}uu faa'^{21}
tsá^{2} lɨɨlɨ^{1}?
'Áai^{1} lɨ́ɨ^{1} gajóoin^{2}-tsi Herodes wa'a tyii'^{12}a
xiiala nii^{1}in Jesús.

Cwoo^{1} Jesús 'e gø'^{2} 'ñá^{2} mil tsá^{2}

10 Mo gatyaliin^{1}in tsá^{2} tya' Jesús joon
gasɨɨ'^{21}o jilaa'^{21} 'e nigajmaa^{1}a. Joon gajée^{1}i
Jesús 'ii 'e gangalíin^{2} coon^{21} co'^{2} fuu^{21} Bet-
saida.
11 Joon mo galiñi^{1} tsá^{2} joon ngalíin^{2}mo
jon. Joon ga'ii'^{21} Jesús 'ii. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido
xiiala mo tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}. Joon gaun'láai^{2}
tsatsaa'^{13}.
12 Ningóo^{1} nica'lóo^{2}xʉ. Joon gan-
gatyéen^{1}in tsá^{2} tya' Jesús. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—'I'^{2} júu^{3} tsá^{2} 'e cwotyalíin^{2} 'ii'^{21}xʉ
'woo'^{21}o. Joongɨ tsa'naa'^{21}xʉ 'e dø'^{1}ø 'e lɨ
tyan' no tsʉ 'e lɨ toon^{212}on' lo jo 'ee sá^{2}
coonti.
13 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—Cwoo'^{13}xʉ 'naa' 'ino 'e dø'^{1}ø.
Joon gajin'^{2} tsá^{2} tya'a do:
—Jo 'ee sá^{2} coonti. Lɨ́ɨ^{2}mo jiin'^{13} 'ñá^{2} 'iñi'^{1}
joongɨ gá^{1}mo joo'^{21} taai^{2} jmɨɨ^{21}. Joon xiiala
lí^{2} laa^{21}na'a 'e dø'^{1} jileei'^{21} 'in tsá^{2} lo.
14 Tsʉ tii^{2} la coon'^{21} 'ñá^{2} mil 'in tsá^{2} do.
Joon gajin'^{2} Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a:
—Sii'^{13} tsá^{2} cwocwaa^{1} tɨ' coon'^{21} 'iin'^{13}
ca'no'^{3} cíein^{13}.
15 La joon gajmaa^{1}a. Gacwó^{2} jilee'^{21}mo.
16 Joon gason'^{1} Jesús jɨ 'ñá^{2} 'iñi'^{1} do
coon'^{13} 'in gái^{1} joo'^{21} taai^{2} jmɨɨ^{21} do. Joon
gajøø^{2} fu yʉ' fu uncwii^{21}. Joon gacwo'^{2}o
'maai'^{13} Dios tya' 'e dø'^{1}ø do. Joon mo
ngayuui'^{13} gajmaa^{1}a 'no'^{3} joon gacwo'^{2}o
tsá^{2} tya'a 'e jmaa^{1}a jmai'^{2}xʉ jee^{212} tsá^{2} do.
17 Jilee'^{21}mo tsá^{2} gagøø'^{21}ø ce ganeei'^{13}
tyʉ́^{2}-tsi. Joon mo ngayuui'^{13} joon jilaa'^{21}
'no'^{3} 'e gasái^{1} garøø^{2}mogɨ dyatun^{1} 'motó^{2}gɨ.

Jmaa^{1} Tʉ́^{3} júu^{3} 'e Jesús lɨ́ɨ^{1}i Cristo

18 Coon^{21} jmɨɨ^{212} mo gafaa'^{21}a Jesús júu^{3}
tyʉ́^{2} coon^{21} lɨ yaa-i joon téen^{2}mo tsá^{2} tya'a
coon'^{13}on. Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús:
—¿'Iin jna jin'^{2} tsá^{2}?
19 'Idogɨ gañii^{1}, jin'^{2}in:
—'Inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} jin'^{2}in 'e 'nʉ-ʉ Wó^{3} saai^{1}
tsá^{2} jmɨɨ^{21}. 'Inlɨ́ɨi^{13}gɨ tsá^{2} jin'^{2} in 'e 'nʉ-ʉ
Elías. Pe 'inlɨ́ɨi^{13} jin'^{2}in 'e 'nʉ-ʉ jaain^{21} tsá^{2} 'in
nigacwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} calɨɨ 'in nigajiin'^{1} tún^{1}.
20 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ tún^{1} Jesús:
—¿'Naa'gɨɨ', 'ee fó^{2}oo' 'in jna?
Joon gañii^{1} Tʉ́^{3} do jin'^{2}in:
—'Nʉ-ʉ Cristo Jóon^{1} Dios.

Jesús jmoo^{1}o júu^{3} xiiala mi júun^{2}in

21 Pe Jesús lɨ́ɨ^{1} ga'ɨɨ^{1} júu^{3} joongɨ
gauntsaa'^{12}i 'e jo 'in sɨɨ'^{21} tsá^{2} tya'a 'elo ce
jiin'^{13} jaain^{21}.
22 Joon gajin'^{2}in:
—'In Tsá^{2} Ruu'^{21}mo tsá^{2} noogɨ iní^{2} wúu^{1}
lɨɨlɨ^{1}. Joongɨ jo i'ii'^{21} tsacøøi'^{13} 'ii. Caan^{21}mo
coon'^{13} 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} coon'^{13} tɨfo'^{2}
tya' ley ijaan'^{21}in injnga'^{2}mo 'i. Pe mo tɨ 'nɨ^{1}
jmɨɨ^{212} ijmáa^{1}a jiin'^{1}o tún^{1}.
23 Mo ngayuui'^{13} joon gasɨɨ'^{21}ɨ jileei'^{21}:
—Wana 'in 'iin^{212}in jó^{1} coon'^{13} jna cwo-
jmaa^{1}a 'íin^{2}-tsi jilaa'^{21} 'e 'oo^{1}o. 'Ná^{2}-a
cwotyaan^{1}an crúu^{13} tya'a la coon^{21} jmɨɨ^{212}
joon cwojaa^{1} coon'^{13} jna.
24 Tsʉ jileei'^{21} 'in 'iin^{212}in lái^{1} yaai
icaa^{21}mo fu juncwii^{21} tya'a. Pe jileei'^{21}
'in caai^{21} fu juncwii^{21} tya' 'wii^{212} tyiia 'in
tiin'^{13}mo 'ii.
25 Jo 'ee to^{2} 'íi^{3} tya' tsá^{2} wa'a 'e galɨ́^{2} tya'a la
tøøi^{2} fu juncwii^{21} joon caa^{21}mo fu juncwii^{21}
tya'a 'ña'a.
26 Tsʉ wana 'in ga'aa^{1} fa'ɨɨ'^{21} 'wii^{212} tyiia
coon'^{13} jilaa'^{21} júu^{3} tya' xiiala mo tyʉ'^{2} Dios
to^{2} la joon jon jna, 'in Ruu'^{21}na Tsá^{2}, ni
'aa^{21}oo fa'ɨɨ'^{21} 'wii^{212} tya'a mi yíi^{3}aa lawa

Rööi13 coon'13 'ii'21 tya' Ña'ñʉ'1ʉ' coon'13 jileei'21 ángeles tya'a.

27 'E la ja'2mo fuu212uu 'naa' 'inlɨ́ɨi13 jee212 'in téein2 lo nano jo ijúun2in nʉ'gɨ la jo mo gatyʉ'2 Dios to2 tsá2.

Unsɨ́ɨi2 Jesús la lɨ́ɨ1i

28 Mo gatɨ́2 jñá2 jmɨɨ212 'e gafaa'21 Jesús 'elo joon gasoo1o coon21 moo'21 'e tsafaa'12a júu3 tyʉ́2. Ngoo21-o coon'13 Tʉ́3 coon'13 Jacobo coon'13 Wó3.

29 Joon la 'ɨɨ212 faa'21 Jesús júu3 tyʉ́2 la tööi2 níi1i coonti coon21 galɨsɨ́ɨ2mo la 'ɨɨ1. Joongɨ sɨɨn'13ɨn galɨ taa21 jɨɨ'1 lɨɨlɨ1.

30 Joon gajnéi1 gái1 tsañʉʉ'1 co' lɨ siin'12in. Gajná2 joo'21 la 'ui lɨ siin'13in. Jaain21 sii21 Moisés, jaain21gɨ sii21 Elías.

31 Téein2 coon'13 Jesús sɨ́ɨ1i xiiala mi jóon2in. 'E 'ná2 nii21 wúu1 fu Jerusalén.

32 Lɨ́ɨ1 jalicwuu1i Tʉ́3 coon'13 'in tsá2 catyaai21gɨ do. Pe jo gacwuu21i. Joon ganii21o jilaa'21 'e 'ya'2gɨ tya' Jesús. Joon ganíi2in jɨ gái1 tsañʉʉ'1 do 'in téein2 coon'13on.

33 Mo gangalíin2 'in tsá2 do co' lɨ siin'12 Jesús joon gajin'2 Tʉ́3 do:

—Tɨfo'2, ¡lɨ́ɨ1 tyʉ́2 'e toon21o'on lo! Jmoo21o'o 'nɨ1 'nʉ́1 lo; coon21 'nʉ́2'ʉ coongɨ tya' Moisés coongɨ tya' Elías.

Pe Tʉ́3 do coonti jo ñi1 jilaa'21 'e faa'21a.

34 La 'ɨɨ212 faa'21a do-o gajó2 coon21 jníi1 'e gacɨɨn'13in. Joon gafoo'1mo mo gatáai2 jee212 jníi1 do.

35 Joon ganuu1 coon21 júu3 jee212 jníi1 do 'e gajin'2 'elo:

—Yʉʉn21 tyiia 'in 'iin212na lo. Nʉʉ2ʉʉ' júu3 tya'a.

36 Mo ngayuui'13 gafaa'21a 'e júu3 do joon ganíi2mo jiin'13 'ña'a Jesús. Jo 'ee gajin'2in coonti jon'gɨ gasɨɨ'21ɨ tsá2 ce jilaa'21 'e niganí2i.

Gaun'láai2 Jesús jaain21 sɨmii'21 'in 'yuui 'in 'lɨɨi'3 alma tya'a

37 Mo gajná2 jmɨɨ212 do coon21 gajgáa1i 'e moo'21 do joon lɨ́ɨ1 fúui1 tsá2 ngaunjiin'21in Jesús.

38 Joon jaain21 tsañʉʉ'1 'in ngó1 jee212 tsá2 do gasɨɨ'21ɨ coon21 júu3 tá2 lɨ1, jin'3in:

—Tɨfo'2, jmaa2'a feei'1-'o'o jööi212du' yʉʉn21 tyiia lo tsʉ camuui'13 'in no seein21 tyiia.

39 'Yuui jaain21 espíritu gó2 'e jmoo1 'e 'oo1o joongɨ joon21in ñii'1i. Joongɨ 'yee'21 jon1 moo'oo2o. Joongɨ 'e'2e wúu1. Jo 'iin212in tʉʉ1i.

40 Nigamɨ́3oo tyani tsá2 tyi'i 'e tyíi2mo 'in 'lɨɨi'3 'yuui alma tya'a pe jo mo galɨ'2ɨ.

41 Joon gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'in tsá2 fúui1 do:

—¡Tsá2 'in jo tsáai1-tsi 'naa'! Jiin'13 'e gó2 'ööi'21-'oo'. Jo ní3ii lɨɨ'21 'e 'ná2-a 'e siin'13na coon'13 'naa' joongɨ jmáa3aa taa'21a 'wii212 tyii'.

Joon jin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ jmii21 xuui212 do:

—Ñijee1du' yʉʉn21 tyi'i fu lo.

42 Pe mo gangatyéen1 'in sɨmii'21 do 'in espíritu gó2 do gapíin2 'ii ni 'wó2. Gajmaa1a 'e gajooin21 ñii'1i 'ido tún1. Pe Jesús gatyʉ'2 to2 'in espíritu do wa'a cwo'ɨ́ɨ1ɨ. Joon gaun'láa2mo 'in sɨmii'21 do. Joon gajaan'1mo 'ido jmii21.

43 Jilee'21mo tsá2 ganga'goo21-tsi jilaa'21 'e jmɨɨ212 cɨɨ'13 Dios jmaa1a.

Jmoo1 Jesús júu2 xiiala mi júun2in

La 'ɨɨ212 jmoo1o tsa'goo21-tsi tsá2 coon'13 jilaa'21 'e faa'21 Jesús joon gasɨɨ'21ɨ Jesús tsá2 tya'a:

44 —Nʉʉ2duu' coon'21 tún2 'elo. Joon jo cwa'iin'13-'oo'. Jna-a 'e Ruu'21na Tsá2. Pe 'ná2-a ijaain'21 tsá2 jna ja'cwoo21 tsá2.

45 Pe tsá2 tya' Jesús do jo ga'ööi'21-tsi jilaa'21 'e sɨɨ'21ɨ 'ii tsʉ jo mo galisá2 'ii'21 wa'a 'ööi'21-tsi. Joon 'goo'21-o wa'a mɨɨ'21ɨ Jesús wa 'e nijin'2in la lɨ 'e najin'2in.

'E'2e Jesús tsá2 'iin 'in tyíin13gɨ ni fu

46 Joon tsá2 tya'a ga'láa2 'wii212 jo cwo'2o júu3 ruu'21i 'iin jee212 'ii 'in tyíin13gɨ.

47 Pe Jesús galili'3o jilaa'21 'e 'ɨ1-tsi 'ido. Joon gasaan'12in jaain21 xuui212 joon gasiin'21in jee212 'ii.

48 Joon gasɨɨ'21ɨ 'ido:

—Jileei'21 'in 'ii'21 'in xuui212 lo coon'13 'e sii21 jna 'ii'21mo jon jna. Joon jileei'21 'in 'ii'21 jna 'ii'21mo jon 'in gasii21in jna. Jileei'21 'in 'woi1gɨ jee212 'naa' 'ii 'in tyíin13gɨ la jee212 jileei'21.

'In jo jmoo¹ 'e gó² tyi' 'ii 'in tyúi¹ coon'¹³ jna'

49 Joon gajin'² Wó³ gasɨɨ'²¹ɨ Jesús:

—Tɨfo'², nigajøø²¹ø'ø jaain²¹ 'in ngɨ́¹ to² 'wooi¹ espíritu gó² coon'¹³ 'e sii²¹ 'nʉ. Joon gauntsaa'¹³moo'o tsʉ jo ngɨɨ¹ coon'¹³ jna'.

50 Joon gajin'² Jesús gasɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—Jo untsaa'¹³naa' tsʉ jileei'²¹ 'in jo jmoo¹o 'e gó² tyi' 'ii 'in uncaain²¹ coon'¹³ jna'.

Jíin²mo Jesús Jacobo coon'¹³ Wó³

51 Mo gatɨ́² li tsei'² Jesús fu ñʉfú² ga'ii²¹o fu¹ tsáa¹a fu Jerusalén tá²-a taain²-tsi.

52 Joon gasii¹in tsá² tya'a nifugɨ. Joon ngalíin² coon²¹ fuu²¹ 'e náa¹ co' Samaria gamɨɨ¹ɨ lɨ ján².

53 Pe tsá² seein²¹ Samaria do jo ga'ii'²¹i Jesús tsʉ galili'³o 'e tsáa¹ 'ido fu Jerusalén.

54 Mo ganí² tsá² tya'a Jacobo coon'¹³ Wó³ 'elo joon gasɨɨ'²¹ɨ:

—Ña'ñʉ'¹ʉ', ¿ja 'iin²¹²u'un wa'a siin²¹na'a júu³ 'e xii¹a goon²¹ po'³ jɨ́² fu yʉ' fu juncwii² tya'a? Joon ityee²¹mo coon'²¹ tya' jilee'²¹i 'in tsá² no la gajmaa¹a jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyʉ́² calɨɨ 'in sii²¹ Elías.

55 Joon gajøøi² Jesús 'ii joon gajin'²in:

—'Naa'a jo ñí²ii' coonti xiiala lɨ́ɨi¹ espíritu jeei¹³ 'naa'.

56 Jna-a, 'in Ruu'²¹na Tsá², jo góo³oo wa'a 'e 'iin²¹²na fu juncwii²¹ tya' tsá² xʉlɨ'ɨ jmáa³aa tiin'¹³mo tsá².

Joon gangalíin² coon fuu²¹ pi'³ lɨ xiia'.

'Ee 'ná² jmaa¹a wa'a 'iin²¹² tsá² ngɨ́¹ coon'¹³ Jesús

57 Mo gangalíin² fu¹ táai² jaain²¹ tsañʉʉ'¹ nijin'² gasɨɨ'²¹ɨ Jesús:

—'Iin²¹²na ní³ii coon'¹³ 'nʉ doñixiia' ca cwoo'²'o.

58 Joon gañii¹ Jesús:

—Jileei'²¹ cwii¹ sá² tóo²-o tsa' xá² joongɨ jileei'²¹gɨ ton¹ sá² sɨɨ́²-ɨ pe jna-a Ruu'²¹na Tsá² jo 'óo³oo xiia' lɨ cwuu²¹na.

59 Joon gajin'² Jesús gasɨɨ'²¹ɨ jaain²¹gɨ:

—Na¹ coon'¹³ jna.

Pe 'idogɨ gajin'²in:

—Cwó³du'u cata ní³ii jéei¹ ni'áai¹duu ñʉ'³ʉʉ.

60 Joon gajin'² Jesús:

—Já¹du' cwo'aa¹i 'in jo tsáai¹-tsi jna 'in 'lɨɨ²¹² do. Pe 'nʉ-ʉ cwoo²du'u, cwocwo'²'o júu³ tyʉ́² tya' xiiala mi tyʉ'² Dios to² tsá².

61 'In xeei'²¹gɨ gajin'²in:

—Ña'ñʉ'¹ʉ' 'iin²¹²na ní³ii coon'¹³ 'nʉ pe jéei¹ cwoo²du'u ni'i'³ii júu³ tsá² néei¹ inʉʉ tyiia.

62 Pe Jesús gajin'²in:

—Tsʉ lawa jaain²¹ tsá² 'in ga'láa² 'wii²¹² núu²un júu³ tya' Dios pe jo gacón² cwáain¹ coon²¹ tún². Jo tɨɨ́²i 'ii'²¹ Dios 'ii lɨ tyʉ'² Dios to².

10

Sii¹in Jesús setenta tsá² 'e tsacwo¹ júu³ tyʉ́²

1 Mo ngayuui'¹³ jilaa'²¹ 'elo joon gatyiin'¹² Jesús coon²¹gɨ setenta tsá² tún¹. Joon gasii¹in tɨ' gái¹ tɨ' gái¹ tyaníi¹i 'e tsacwoo¹ júu³ tyʉ́² la caain²¹ fuu²¹ lɨ 'ná² tsáa¹a.

2 Joon gasɨɨ'²¹ɨ:

—'E la ja'²mo, lɨ́ɨ¹ fúui¹ tsá² seein²¹ 'in 'ná²gɨ núu² júu³ 'e 'iin²¹²mo Dios tsá². Pe xʉ tsá² seein²¹ 'e lí² tsalíin² tsajmáa² júu³. 'Wii'¹³ joon mɨ́²ɨɨ' tyani Dios 'in 'iin²¹²in tsá² wa'a sín¹gɨ tsá² 'in cwó¹gɨ 'e júu³ lo.

3 Cwolíin²naa'. Tyán²aan' cwáain¹ tsʉ sɨɨ́³na 'naa' lawa joo'saa'²¹ yʉʉn²¹ jee²¹² 'yiia'¹ tsi-inuu²¹.

4 Jo 'ee cón²oon' jon' mora'² jon'gɨ tuloo²¹ taa'¹³ cuu² jon'gɨ mɨɨ¹³ɨɨ'. Joon jo un'ɨɨi²¹² yaanaa' foo'¹³naa' tsá² tya'i fu¹.

5 Mi cwotaa²¹naa' tsi inʉʉ jée¹ foo'²¹oo' 'in tsá² do: "Mɨɨ²¹ɨ'ɨ tyani Dios 'e uncwaa'³i inʉʉlo."

6 Wana 'in tsá² do røø²¹ 'ii'²¹ tya'a i'ii'²¹mo coon²¹ 'e tyʉ́² la lɨ 'e nuu¹. Wana jo la joon jo tɨɨ́i² 'e júu³ tyʉ́² do.

7 Do-o jóon¹³oo', dogɨ jon cøø²øø' joongɨ 'úu²uu' jilaa'²¹ 'e cwoo¹ 'naa' tsʉ jileei'²¹ tsá² 'in jmoo¹o to² tɨɨ́²mo 'e 'uun'²¹un dø'¹ø. Jo ngɨ́²ɨɨ' la tyi 'nʉ́¹.

8 Wana xiia' fu lɨ gatyalíin²naa' 'ii'²¹ tsá² 'naa' cǿ²øø' jilaa'²¹ 'e cwo'²o 'naa'.

9 Un'láa²naa' tsatsaa'¹³ 'in seein²¹ do. Joon síi¹³ii': "Tya'an nijó¹ 'e tyʉ'² Dios to² 'naa'."

10 Pe wana gatyalíin^{2}naa' coon^{21} fuu^{21} lɨ jo 'ii'^{21}i tsá^{2} 'naa' cwo'woo^{21}naa' tya'i fu^{1} joon fóo^{13}oo' la lo:

11 "Cagɨ 'laa^{21} sá^{2} góo^{2}oo' lo 'e taa'^{13} mɨɨ^{21}ɨ'ɨ xʉʉ^{2}ʉ'ʉ lo lawa coon^{21} li^{2} 'e jmoo^{21}o'o tya' 'e gó^{2} tyii'. Pe cwoliñí^{2}ii' 'áa^{1}mo nijatyéen^{1}in 'e tyʉ'^{2} Dios to^{2} 'naa'."

12 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa' —jin'^{2} Jesús—, mi 'íin^{2} fu juncwii^{21} lɨ́ɨ^{1}gɨ wúu^{1} iní^{2} 'in tsá^{2} seein^{21} fuu^{21} do lagɨ tya' tsá^{2} seein^{21} fuu^{21} Sodoma.

Tsá^{2} néei^{1} fuu^{21} 'e jo nʉʉ'^{13}

13 'Fuu^{212}uu 'naa' tsá^{2} néei^{1} Corazin. Fuu^{212}uu 'naa' jon tsá^{2} néei^{1} Betsaida. Wa'a la caain^{21} fuu^{21} Tiro coon'^{13} Sidón wa galɨ́^{2} coon^{21} milagro 'e nigalɨ́^{2} jee^{212} 'naa' ca la mo jéei^{1} la mo 'iin^{212}in unsɨ́ɨi^{2} 'e 'ɨ^{1}-tsi. Joongɨ 'e tyii^{1} coon^{21} 'mɨ'^{2} lí^{1} tyiia^{212} joon ga'ɨ́ɨ^{2}i fó^{2} mootyíi^{1}i lawa coon^{21} li^{2} 'e gajo'^{2}o-tsi.

14 Pe mi 'íin^{2}in fu juncwii^{21} 'naa'^{21}a lɨ́ɨ^{1} wúu^{1}gɨ móo^{3}'naa' lagɨ 'in tsá^{2} néei^{1} Tiro coon'^{13} Sidón.

15 Joongɨ 'naa'a 'in néei^{1} Capernaum, ¿tɨ lɨ́ɨ^{2}naa' isaa'^{21} 'naa' fu 'ñʉ'fú^{2}? Xʉjoon ixaa^{21}moo' fu lɨ 'ii^{21}.

16 Jileei'^{21} 'in nuu^{1}u júu^{3} tyii' —jin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a—, nuu^{1}o jon júu^{3} tyiia. Jileei'^{21} 'in jo 'ii'^{12} 'naa' la joon jon jo 'ii'^{1}i jna. 'In jo 'ii'^{13} jna la joon jon jo 'ii'^{1}i 'in gasii^{1}in jna.

Joon mi yuui'^{13} gajin'^{2} Jesús 'elo gangalíin^{2}mo tsá^{2} tya'a do.

Gacwolíin^{2}mo tsá^{2} 'in gasii^{1}in Jesús

17 Joon gacwolíin^{2}mo 'in setenta tsá^{2} do jløø'^{3}mo jin'^{2}in:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', cagɨ espíritu gó^{2} galɨnʉʉ'^{13}o to^{2} tyʉʉ'^{13} jna'a coon'^{13} 'e sii^{21} 'nʉ.

18 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Jo'^{2}o. Gamóo^{3}oo xiiala mo gatøø'^{21}i Satanás fu yʉ' fu juncwii^{21} lawa coon^{21} jɨ́^{2} cwaain^{21} 'ñá^{2}.

19 Jna gacwo'^{2}oo 'naa' 'ii'^{21} 'e 'øø^{13}øø' moo'woo^{21} mɨɨ'^{21} coon'^{13} tɨcún^{3} joongɨ ilii'^{21}oo' jilaa'^{21} wa' pí^{3} tya' tsá^{2} 'lɨɨi'^{3}. Joon jo tɨ́^{2} 'nii'^{21} tyii'.

20 Mo tyʉ́'^{2}ʉʉ' to^{2} 'in 'wói^{1} 'in 'lɨɨi'^{3} taai^{2} alma tya'a tsá^{2} joon 'woo^{21}mo jon pe jo jmaa^{2}aa' jløø'^{3}naa' 'wii'^{13} joon, pe jmáa^{2}aa' jløø'^{3}naa' tsʉ 'wii'^{13} nigatyii'^{13}mo Dios 'naa' 'e cwolíin^{2}naa' ñʉ'fú^{2}.

Jløø'^{3}mo Jesús

21 La tsifu joon gajmaa^{1} 'in Esíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios galijløø'^{3}mo Jesús. Joon gajin'^{2}in:

—Cwóo^{3}oo 'maai'^{13} Ña'ñʉ'^{1}ʉ'. 'Nʉ-ʉ fii^{212} ni 'wó^{2} joongɨ fu juncwii^{21}. Cwóo^{3}oo 'maai'^{13} tsʉ niga'máa^{2}o'o jilaa'^{21} júu^{3} tyi'i 'e jo ñí^{2} tsá^{2} jmɨɨ^{1}-tsi coon'^{13} 'in tsá^{2} 'øøi'^{21}-tsi. Joon niga'ee'^{12}o'o tyani tsá^{2} 'woi^{1} 'in lɨ́ɨi^{1} la lɨ́ɨi^{1} xuui^{212} 'in jo mo gauntsáa^{1}. Tsʉ la joon Ña'ñʉ'^{1}ʉ' nigali'iin^{212}mo'o.

22 'Ñʉ'^{2}oo nigacwo'^{2}o jna jilaa'^{21}. Ce jiin'^{13} jaain^{21} tsá^{2} jo lí^{2} licwii^{1}in Jóon^{1} Dios jiin'^{13} 'ña'a Dios Jmii^{21} cwii^{1}in 'ii. La joongɨ jon ce jiin'^{13} jaain^{21} jo lí^{2} licwii^{1}in Dios Jmii^{21} jiin'^{13} 'ña'a Jóon^{1}on licwii^{1}in 'i coon'^{13} jileei'^{21} 'in 'iin^{212}in 'in Jóon^{1}-o 'e licwii^{1}in 'ii.

23 Joon gajøøi^{2} Jesús tsá^{2} tya'a. Joon jin'^{2}in gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Jløø'^{3}mo ce jileei'^{21} 'in jøø^{2} jilaa'^{21} coon'^{13} unníi^{1}i 'e jøø^{2} 'naa'.

24 Tsʉ 'ela ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', lɨ́ɨ^{1} fúui^{1} tsá^{2} 'in gacwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} calɨɨ coon'^{13} jileei'^{21} røøi^{13} nigali'iin^{212}in jøø^{2} jilaa'^{21} 'e jøø^{2} 'naa' nano. Pe jo gangoo^{1}o. Nigali'iin^{212}in núu^{2}un ce jilaa'^{21} 'e núu^{2}uu' nano. Pe jo ganúu^{2}un.

Lawa jaain^{21} tsá^{2} Samaria

25 Joon garoon^{1} jaain^{21} tɨfo'^{2} tya' ley. Joon gangasii'^{12}i Jesús. 'Iin^{212}in jøø^{2}do xiiala lɨ́ɨi^{1} Jesús. Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ:

—Tɨfo'^{2}, ¿'ee 'ná^{1} jmáa^{3}aa itiin'^{13}na fu juncwii^{21} tyiia?

26 Joon gañii^{1} Jesús:

—¿'Ee to^{2} tyʉ'^{2} ni jí^{2} tya' ley? ¿Xiiala gafaa'^{12}a 'e ley do lɨ́ɨ^{2}u?

27 Joon gañii^{1}i 'in tɨfo'^{2} tya' ley do:

—"Cwoli'née^{1}mo'o Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios tyi'i la tøøi^{2} alma tyi'i, joongɨ coon'^{13} la tøøi^{2} 'waa'^{21} pí^{2} tyi'i, joongɨ coon'^{13} la tøøi^{2} 'e 'ɨ^{1}-'o'o. Joongɨ cwoli'née^{1}mo'o tsagóo^{2}'o lawa'a woo^{2}o'o" —jin'^{2} tɨfo'^{2} tya' ley do.

28 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Tyʉ́^{2}-ʉ nigafaa'^{13}'a. Wana gajmaa'^{13}'a jilaa'^{21} 'elo tiin'^{13}mo'o.

29 Pe 'in tɨfo'^{2} tya' ley do 'iin^{212}in untyú^{1}mo
'ña'a joon gajin'^{2}in gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús:
—¿'Iin tsagóo^{3}oo?
30 Joon gajin'^{2} Jesús:
—Lawa jaain^{21} tsá^{2} gajgáa^{1}i fu^{1} tya'i fu
Jerusalén 'e tsáa^{1}a fu Jericó. Joon gasain'^{2}
'uun^{21} 'ii. Joon ga'uun^{21}o ce jilaa'^{21}a cagɨ
sɨin'^{13}ɨn. Joongɨ gajmee'^{21}i lɨɨlɨ^{1} coon^{21} xʉʉ
jo gajnga'^{2}mo.
31 La coon^{21} jo ngaa^{21}mo joon jaain^{21}
untsá^{2} gajgáa^{1}i 'e fu^{1} do-o jon. Pe mo ganí^{2}
'ido lɨ' tɨ' gangɨ́ɨ^{1}i.
32 La joon jon jaain^{21}gɨ tsá^{2} levita gangɨ́ɨ^{1}i
fu do. Joongɨ coon^{21} tsáa^{1} joon gangɨ́ɨ^{1}i mo
ganí^{2}i.
33 Pe jaain^{21} tsá^{2} coon^{21} fuu^{21} 'in seein^{21}
Samaria 'in gangɨ́ɨ^{1}i fu do-o jon. Joon mo
ganí^{2} 'ido joon fúu^{2} galɨ́ɨ^{1}i.
34 Joon gangatyéen^{1}in lɨ ráain^{2} 'in tsañʉʉ'^{1}
do. Joon gajmaa^{1}o mɨ́^{1} lɨ sɨcwuu'^{21} tya'
'ido. Gasuun^{21} aceite coon'^{13} vino. Joon
gapaa'^{21}a 'mɨ'^{2} lɨ sɨcwuu'^{21} tya' 'ido. Joon
gatyée^{1}mo 'ido bu'^{3} tya'a. Joon gangajée^{1}i
'ido coon^{21} lɨ cwói^{1} ján^{2}. Joon ga'aa^{1}i.
35 Mo gajná^{2} jmɨɨ^{212} do itsei'^{2} 'in tsá^{2} do
joon gatyii^{21}xʉ cuu^{2} gacwo'^{2}o fii^{212} 'e 'nʉ́^{1}
do. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido: "Jøø^{2} 'in tsañʉʉ'^{1} no.
Jøø^{2}du' joon wana ga'íin^{1}gɨ'ɨ cuu^{2} no icɨ́ɨ^{3}oo
tyi'i mi lɨ gaa'^{13}na."
36 Joon gajin'^{2} Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ 'in tɨfo'^{3} tya'
ley do:
—¿'Iin lɨ́ɨ^{2}u jee^{212} 'in gaai^{21} do galɨ́ɨ^{1}i lawa
jaain^{21} tsagoo^{1}o 'in tsañʉʉ'^{1} 'in gajmeei'^{21}
'uun^{21} do? —jin'^{2} Jesús.
37 Joon gajin'^{2} tɨfo'^{2} tya' ley do:
—'In tsá^{2} coon^{21} fuu^{21} do 'in fúu^{2} galɨ́ɨ^{1}i 'in
tsá^{2} sɨcwuui'^{21} do.
Joon gajin'^{2} Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—Ngɨ́^{2}, cwajmáa^{2} ce tí^{2} la joon.

Jesús tyíin^{13}in tya' Marta coon'^{13} María

38 Joon ngoo^{212} Jesús la fu^{1} 'yúu^{2}i. Joon
gatyíi^{1}a coon^{21} fuu^{21}. Joon do-o jaain^{21}
tsamɨ́^{2} sii^{21} Marta gatøø^{1}ø fu tya'a.
39 Joon Marta do seein^{21} jaain^{21} ruu'^{21}i
sii^{21} María. Joon 'ido-o gacwoo^{21} 'wii^{212} tɨɨ^{2}
Jesús 'e 'iin^{212}in núu^{2} jilaa'^{21} 'e jin'^{2} Jesús.
40 Pe Marta do lɨ́ɨ^{1} cwo'^{2}-tsi coon'^{13} jilaa'^{21}
to^{2} jmoo^{1}o. Joon gangatyéein^{13} lɨ tyíin^{1} Jesús
joon gasɨɨ'^{21}ɨ:
—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', ¿tɨ jo cu'^{2}xʉ-'o'o coonti 'in
ruu'^{21}na no coonti tuui^{1} jna 'ñii'a coon'^{13}
jilaa'^{21} to^{2} jmóo^{3}oo? Sii'^{13}'i cwouncoon'^{13}xʉ
jna.
41 Joon gañii^{1} Jesús:
—Marta, ¿'ee lɨ' cu'^{2}-'o'o coon'^{13} jilaa'^{21} to^{2}
'e jmoo^{2}'o?
42 Pe coon^{21} 'e sá^{2} 'e tyiin^{2}gɨ. María lo
nigatyii'^{13}o coon^{21} 'e tyʉ́^{2}gɨ. Joon ce jiin'^{13}
jaain^{21} jo 'in cwooi^{21} tyí^{2} tya'a.

11

'E'^{2}e Jesús tsá^{2} tya'a xiiala faa'^{21} tsá^{2} júu^{3} tyʉ́^{2}

1 Cafu mo galɨ́^{2} gafaa'^{21} Jesús júu^{3} tyʉ́^{2}
joon mo ngayuuí'^{13} gafaa'^{21}a joon jaain^{21}
jee^{212} tsá^{2} tya'a gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús:
—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', 'e'^{2}'e jna'a xiiala faa'^{13}a'a júu^{3}
tyʉ́^{2} la ga'e'^{2} Wó^{3} tsá^{2} tya'a.
2 Joon gajin'^{2} Jesús:
—Mi fó^{2}oo' júu^{3} tyʉ́^{2} tyii' fá^{2}aa' la lo:
Ña'ñʉ'^{1}ʉ' tyín^{1}u'un ñʉ'fú^{2} tyi'i.
Jiin'^{13} 'nʉ-ʉ 'in tyúi^{1} la jee^{212} jileei'^{21} 'in
seein^{21}.
Tyʉʉ'^{21} to^{2} jna'a.
Fu ñʉ'fú^{2} jilaa'^{21} ilɨ́^{2} jiin'^{13} la 'iin^{212}u'un.
Jmáa^{2} jon ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.
3 Cwo'^{3}'o jna'a 'e liin^{1} 'e tyée^{3}e'e jmɨɨ^{212} no.
4 Joon 'íin^{1}u'un tsaa^{2} tyii'i tsʉ la joon jon
jna'a 'íin^{2}moo'o tsaa^{2} tya' jileei'^{21} 'in
gajmaa^{1}a 'e gó^{2} tyii'i.
Un'øø^{1}u'u jna'a 'e jo 'naa'^{13}a'a tsaa^{2}.
5 Gajin'^{2}in jon Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—Jmoo'^{13}du' cwáain^{1} lawa jaain^{21} jee^{212}
'naa' 'in 'aa^{1}i jaain^{21} tsá^{2} seein^{21} tyʉ́^{2}
coon'^{13}. Joon la 'woo^{1} tyíia^{2} núʉ^{1} ngóo^{1}-o fu
tya' 'ido. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido: "Jmáa^{2} fee'^{1}-'o'o,
tyí^{3}ta'a 'nɨ^{1} 'iñi^{1} 'ná^{3}aa.
6 Tsʉ jaain^{21} tsá^{2} seen^{2}'na tyʉ́^{2} coon'^{13} sá^{2}
coon^{21} lɨ jaa'^{12}i. Joon gacwaa'^{12}i fu tyiia
joon jo 'ee 'óo^{3}oo coonti wa'a 'e cwo'^{3}oo."
7 Joon 'in dogɨ gajin'^{2}in ca tɨ tsi inʉʉ li
raain^{21}: "Jo untyíi^{2}u jna tsʉ sɨjnɨɨ^{1} 'nʉ́^{3}ʉʉ.
Joongɨ yʉʉn^{21} tyiia tee'^{13}mo coon'^{13} jna

cwuu21mo ni coo'mó2. Jo lí2 raan21na wa'a
'e lí2 cwo'3oo 'nʉ coonti."
8 'E la ja'2mo fo'3oo —jin'2 Jesús— fiin'13 jo
roon1on 'e cwo'2o 'ido tsʉ 'wii'13 tsá2 seein21
tyʉ́2 coon'13on do ilí2 roon1on cwo'2xʉ 'ido
la coon'21 'e jo untyíi2gɨ 'ido 'ii. Joon cwo'1o
jiin'13 'e 'ná1xʉ.
9 'E la joon fuu212uu 'naa', mɨ́2ɨi' tyani
Dios tsʉ joon cwo'2o 'naa'. 'Nee'13naa' tsʉ
joon tyee'21moo'. Pó2oo' 'ooca'nʉ́1 tsʉ joon
inaa21o.
10 Tsʉ jileei'21 'in mɨ1 'ii'21mo. Joongɨ
jileei'21 'in 'noo'2 tyiia'13o. Joongɨ jileei'21 'in
pó2 'ooca'nʉ́1 naa21o tya' 'i.
11 'Jmoo2 joon2 jaain21 'naa' lɨ́i1naa'
tsacóøi'13, ¿tɨ cwó2oo' yʉʉn21 tyii' coon21
cuun212 wa mo gamɨi1ɨ 'iñi'1? ¿Tɨ
cwoo'13naa' jaain21 mɨi'21 wa mo móo1i
joo'21 taai2 jmɨi21,
12 owa cwoo'13naa' 'ee jaain21 tɨcún3 wa
mo gamɨi1ɨ coon21 mootú2?
13 Pe wana 'naa', 'in jo tyú1naa' cwó2oo'
yʉʉn2 tyii' 'e tyʉ́2 xiiati lɨ́i1gɨ icwo'2o
Ña'ñʉ'1ʉ' tyíin1 ñʉ'fú2 'in Espíritu Tyʉ́2 tya'a
tya' jileei'21 'in mɨ1.

Cwo'2 tsá2 tsaa2 Jesús 'e coon'13 'ii'21 tya' 'in 'lɨi'3 jmoo1o

14 Seein21 jaain21 tsá2 'in ga'í2 'in 'lɨi'3
alma tya'a. Joon jo cwo1 faa'21 'ido. Mo
gatyii1 Jesús 'in 'lɨi'3 'yuui alma tya'a galɨ́2-ɨ
faa'21o. Joon lɨilɨ1 ganga'goo21-tsi tsá2 'elo.
15 Pe 'in lɨ́i13gɨ gajin'2in:
—'In tsañʉʉ'1 lo 'wooi1 'in 'lɨi'3 coon'13
'ii'21 tya' Beelzebú 'in tyʉ'2 to2 'ii.
16 'In xeei'21gɨ gali'iin212in coon21du
cwáain1 xiiala lɨ́i1 Jesús joon gamɨi1ɨ coon21
milagro.
17 Pe ñii1 Jesús 'ee 'ɨ1-tsi 'in tsá2 do. Joon
gasɨi'21ɨ 'ii:
—Lawa coon21 fuu21 'e túnˆ2 'ii'13 lɨ́i2 joon
tɨ́i1i jee212 yaa-i. 'E fuu21 do jo taa'21a. Joon
wana tɨ́i1 tsá2 la 'oo'21 ruu'21i tsi inʉʉ jo
taa'21a.
18 ¿Xiiala ilí2 tyʉ'2 Satanás to2 wa'a téen1in
jiin'13 la 'ña'a? Pe 'naa' fó2oo' 'e 'wóo3na 'in
'lɨi'3 coon'13 'ii'21 tya' Beelzebú.
19 Wana jmáa3aa la joon, ¿'iin coon'21 cwo1
'ii'21 tsagoo2oo' wa'a 'wooi1 'ido 'in 'lɨi'3
taai2 alma tya' tsá2? Coon'13 to2 'e jmoo1 'ii-o
cwoliñi1 tsá2 'e lɨ' cɨi'12 fó2oo'.
20 Coon'13 'ii'21 tya' Dios 'wóo3na espíritu
gó2 —jin'2 Jesús—, joon coon'13 'e joon
'øøi'21-tsi tsá2 'e nigacwa'1 'ii'21 tya' Dios
jee212 'naa'.
21 'Lawa jaain21 tsañʉʉ'1 pí2-tsi joongɨ
'oo1o ñí3 wa'a un'øøi1 'ña'a joon jøø2o tya'a.
Jilaa'21 'e sɨ'móo1 tya'a jo lí2 coon1 tsá2
coonti.
22 Pe wana tyíia1 jaain21 'in pí2gɨ-tsi lagɨ
'ii joon lii'1i 'ii. Joon 'woo21-o jilaa'21 ñí3
tya'a 'e gajmaa1 'e jo cu'2-tsi. Joon gajmaa1
mai'2xʉ ce jilaa'21 'e ga'wo'2o tya' 'ido.
23 'Jileei'21 'in jo faa'21 tyʉ́2 tyiia 'laa'21a
faa'21a tyiia. Joongɨ jileei'21 'in jo jéei1 tsá2
'e uncaain21 coon'13 jna jmaa1a 'e 'eei'1 tsá2
jna.

'Ee'13 Jesús tsá2 xiiala lɨ́i2 espíritu gó2

24 Faa'21gɨ Jesús jin'2in:
—Mo cwo'ɨ́i1 espíritu gó2 tya' tsá2 ngɨ1o la
caain21 cwoo'13 tyʉʉn21 'noo'21o lɨ ján2. Joon
mo jo tyii'1a joon 'ɨ1-tsi: "Nii'13moo fu tyiia lɨ
gajúu3uu."
25 Mo gatyee'12i joon ní2in 'in tsañʉʉ'1 do
lawa coon21 'nʉ́1 'e lɨ́i2 joongɨ sii'1i tyʉ́2.
26 Joon tsaa21o tsate'2e dyái1gɨ espíritu
'in 'lɨi'3gɨ. Joon jilee'21mo itsataa2i tya' 'in
tsañʉʉ'1 do. Joon lɨ́i1 galɨgoo21gɨ seein21 'in
tsañʉʉ'1 nano lagɨ mo jéei1.

'E jløø'3mo la jai'2

27 La 'ɨi212 siin'12 Jesús faa'21a 'elo jaain21
tsamɨ́2 jee212 'in tsá2 do ga'oo1o jin'2in:
—¡Lɨ́i1 tyú1-i 'in ningatyéein1 'nʉ joongɨ 'in
gacwo1 tʉʉ'21 cu'2'u!
28 Jesús-gɨ gajin'2in:
—¡Pe lɨ́i1gɨ tyúi1 'in ganúu2 joongɨ nʉʉ'13o
júu3 tya' Dios!

Tsá2 gó2 mɨi1ɨ coon21 milagro

29 La 'ɨi212 joon lɨ́i1 ngafúui1 tsá2 la cu'2
lɨ' lɨ siin'12 Jesús joon ga'láa2 Jesús 'wii212
gafaa'21a sɨi'21ɨ 'ido:
—Tsá2 gó2 'in seein21 nano mɨi1ɨ coon21 li2
milagro. Pe jiin'13 coon21 li2 ilisá2 tya' 'in

tsá² no jiin'¹³ la li² gacwoo¹ jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyʉ́² calɨɨ sii²¹ Jonás.

30 Lawa Jonás, 'ii jaain²¹ lawa coon²¹ li² 'e galɨ́² tya' tsá² seein²¹ Nínive. La joongɨ jna 'in Ruu'²¹na Tsá², jna-a lawa coon²¹ li² tya' tsá² seein²¹ nano.

31 Mi 'íin² fu juncwii² ilí² 'ii'²¹ tya' tsá² seein²¹ nano jaain²¹ 'in tyʉ'² to² coon²¹ fuu²¹ náa¹ lɨ' cwoo²¹ tooin²¹² lɨ' yuui'² ñi'¹ niroon²¹ nijmáa¹a 'ii'²¹ tya'a tsʉ 'ii gajó² lɨ wiingɨ ni cwoo'¹³ fu juncwii²¹ 'e janʉ́ʉ²du jilaa'²¹ 'e jmɨɨ¹-tsi Salomón. Joon 'elo seen²¹mo jaain²¹ 'in feei'¹gɨ lagɨ Salomón.

32 Jileei'²¹ tsá² seein²¹ fuu²¹ Nínive do mi 'iin² fu juncwii²¹ niroon²¹ mi jmáa¹ Dios 'ii'²¹ tya' tsá² seein²¹ nano. Joon icwoo¹ tsaa² tya'a. Tsʉ tsá² seein²¹ Nínive do gaunsɨɨ²¹mo 'e 'ɨ¹-tsi mo ga'ɨ́ɨ² Jonás do júu³ tyʉ́² tya' Dios. Joon nano lo-o seein²¹ jaain²¹ 'in tyúi¹gɨ lagɨ Jonás.

Jɨ́² coo²¹ tya' tsá²

33 'Ce jiin'¹³ jaain²¹ jo 'in dyi'² coon²¹ jɨ́² joon sii'²¹i coon²¹ lɨ 'uuin²¹ jon'gɨ nʉ' coon²¹ cwóo¹. Sii'²¹i tsá² coon²¹ yʉ'-ʉ joon jnéei² tya' tsá² 'in taai².

34 Unni² tsá² 'e lɨ́ lawa coon²¹ jɨ́² coo²¹ tya' tsá² wana tyʉ́² unni² tsá² la joon jon róøi³ coon'¹³ 'e tyʉ́² la tóøi². Joon ngɨɨ¹ lɨ jná². Pe wana gó² unni² tsá² la joon jon gó² la tóøi². Ngɨɨ¹o lɨ nʉʉ²¹.

35 Tɨ́ɨ²mo'o ñí²'i 'e tyʉ́² 'e jo ngɨ́²'ɨ lɨ nʉʉ²¹.

36 Wana røø²¹u coon'¹³ 'e jɨ́² do jiin'¹³ capi'² jo 'ii²¹gɨ nʉʉ²¹ la joon jon nijøø²o'o coon'²¹ tyaa² lawa mo coo²¹ jɨ́² jnéei² tyi'i.

Jíi²mo Jesús tsá² fariseo

37 Mo gatséi¹ gafaa'²¹ Jesús 'elo jaain²¹ tsá² fariseo gatøø¹o Jesús fu tya'a 'e dø'²ø. Ga'í² Jesús joon gacwoo²¹ tɨ' mesa.

38 Ganga'goo²¹-tsi tsá² fariseo do mo ganí²i 'e jo gauntiin'¹²in Jesús 'e run'²un cwoo²¹ jiin'¹³ la tɨɨsi'² la nʉ'gɨ dø'²ø.

39 Pe joon gajin'² Jesús:

—'Naa', tsá² fariseo, ruun'¹³naa' jiin'¹³ lɨ' caluu coon²¹ vaso coon'¹³ wúun¹ pe 'naa'gɨɨ' lɨ' tsi sɨrøø²¹moo' coon'¹³ jilaa'²¹ 'e niga'uun²¹²uun' joongɨ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e nigatyáa²aa' coon'¹³ 'e gó².

40 ¡Tsá² bón¹ 'naa'! ¿Tɨ jo ñí²ii' 'in gajmaa¹ lɨ' caluu 'ii-gɨ jon gajmaa¹ lɨ' tsi?

41 La joon cwoo²¹xʉʉ' tsá² tañíi² 'e dø'²ø 'uunñi² tyii' la joon jilaa'²¹a nilí² tyʉ́² tyii'.

42 'Fúu² 'naa' tsá² fariseo, cwo'²naa' Dios diesmo tya' jilaa'²¹ 'oosee²¹² coon'¹³ jilaa'²¹ 'oo² ruda coon'¹³ jilaa'²¹ nii²gɨ 'oonuu²¹, pe coonti jo unjíi² 'naa' 'e jmaa²aa' 'e tyʉ́² tya' tsá² jon'gɨ 'iin²¹²naa' Dios. 'Elo-ogɨ 'ná¹ jmaa²aa' la jéei¹gɨ. Pe la joon jon jo 'íin²-'oo' 'e jmaa²aa' 'e xiia'²¹gɨ do.

43 '¡Fúu² 'naa' tsá² fariseo, 'iin²¹²naa' ní²ii' lɨ tɨ́ɨi² cwa² 'in tyíin²mo inʉʉ cwo'¹ tyii' sii²¹ sinagogas! Joongɨ 'iin²¹²naa' 'e li'gøø'²mo tsá² 'naa' mo ngɨ́²ɨɨ' jee²¹² 'nʉ́¹.

44 '¡Fúu² 'naa' tɨfo'² tya' ley coon'¹³ 'naa' tsá² fariseo! Lɨ' cɨɨ'¹²ɨ jmoo²oo' 'e 'é²ee' tsá² no. Lɨ́ɨ¹naa' la lɨ 'e 'aan¹ roon¹ jo jnée³in do-o. Jilee'²¹mo tsá² ngɨ́ɨ¹mo lɨ ni do-o mo jo li'²i.

45 Joon gañii¹i jaain²¹ tɨfo'² tya' ley jin'²in:

—Tɨfo'², jilaa'²¹ 'e fó²'o no lawa'a 'e fu'²'u jna'oo'o.

46 Joon gajin'² Jesús:

—¡Fúu² 'naa' jon tɨfo'² tya' ley! Coon'¹³ tɨɨsi'² tyii' cwó²oo' tsá² coon²¹ laa²¹² 'e jo roon'²¹ jiin'¹³ jaain²¹. Joon jogɨ 'iin²¹²naa' uncóon¹³oon' jiin'¹³xʉ.

47 '¡Fúu² 'naa', jmoo'²¹oon' ni'aan¹ tya' tsá² 'in nigacwo² júu³ tyʉ́² calɨɨ 'in nigangaai'¹² 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³ tyii' calɨɨ!

48 La no-o 'øøi'²¹-tsi 'e røø²¹ sɨ́ɨ¹³naa' coon'¹³ 'e gajmaa¹ 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³ tyii'. 'Ii-o nigajngaa'¹²i joon 'naa'gɨɨ' jmoo'²¹oo' ni'aan¹ tya'o.

49 'Joon ñí² Dios mo nigajin'²in: "Sɨ́ɨ³na tsá² cwo² júu³ tyʉ́² tyiia coon'¹³ 'in lɨ́ɨi¹³gɨ tsá² tya'a joon 'in lɨ́ɨi¹³ ijnga'²mo 'in lɨ́ɨi¹³gɨ 'øø¹mo."

50 'Wii'¹³ joon tsá² seein²¹ nano nityii²¹o cwáain¹ tya' tsá² 'in nigacwó² júu³ tyʉ́² tya' Dios 'in nigajúin¹ ca mo nigaroon¹ cwoo'¹³ juncwii²¹.

51 Ityi² jmɨ¹ 'øøi² ca Abel joongɨ ca tɨ́² Zacarías 'in nigajngaa'¹³i 'oo² cwo'¹ do. 'Wii'¹³ joon fo'³oo icoon¹ Dios cwáain¹ tya'

'in nigajúin[1] la joon 'in seein[2] nano icoon[1] cwáain[1] tya'a.

52 ’¡Fúu[2] 'naa' tɨfo'[2] tya' ley! Tsʉ ñí[2] 'naa' xiiala li cwii[1]in tsá[2] Dios pe yaaigɨɨ' jo mo jmaa[2]aa' jogɨ cwó[2]oo' 'e licwii[1]in 'in xeei'[21] Dios.

53 Mo gasɨɨ'[21] Jesús 'ii 'elo 'in tɨfo'[2] tya' ley do coon'[13] tsá[2] fariseo lɨ́ɨ[1] gatɨ́[2] 'nii'[21]-tsi 'ido tya'a. Joon ga'láa[2] 'wii[212] gauntyíi[2] coon'[13] júu[3] 'láai[2] lɨɨlɨ[1].

54 Coon[21] cwáain[1] wa'a isá[2] coon[21] júu[3] 'e xiiala i'nɨɨ[1] ni do.

12

'E'[2]e Jesús tsá[2] 'e jo jmoo[1]o la jmoo[1]o tsá[2] tajuui[21]

1 La jee[212] joon galicaain[21] tsá[2] fúui[1] lɨɨlɨ[1] ca 'øøi'[21] tsaruu'[21]i la jaain[21] la jaain[21]. Joon ga'láa[2] Jesús 'wii[212] sɨɨ'[21]ɨ tsá[2] tya'a:

—Lii'[3] jmaa[2]aa' coon'[21] tún[2] 'e 'ɨ[1]-tsi tsá[2] fariseo no. Jmoo[1]-o lawa 'in tyú[1]mo 'ii.

2 Tsʉ jiin'[13] coon[21] júu[3] 'uuin[21] 'e sá[2] wa'a jo liñi[1] tsa[2]. Jon'gɨ jiin'[13] coon[21] 'e sɨ'mó[1] wa'a jo li sá[2] júu[3].

3 Joongɨ la joon jon wa'a 'e nifaa'[21] tsá[2] linʉʉ[21] inʉʉ joon lijmɨɨ[212]. Joongɨ jilaa'[21] 'e sɨ́ɨi[1] tsá[2] 'uuin[21] 'e jni[1] 'nʉ́[1] inúu[2] cayʉ' 'nʉ́[1].

'In jo cwooi[1] 'øøi'[21] tsá[2]

4 Faa'[21]gɨ Jesús:

—La lo-o fuu[212]uu 'naa' 'wii'[13] tyʉ́[2]-ʉ seen[21]na coon'[13] 'naa'. Jo foo'[13]naa' 'in jngaai'[13] tsá[2] pe mi yʉʉi'[13] joon jo 'e sá[2]gɨ jmáa[1]a.

5 Fuu[212]oo 'naa' 'in cwooi[1] jmaa[2]aa' 'øø'[21]naa'. Jmaa[2]oo' 'øø'[21]naa' 'in mi yuui'[13] jngai'[2] tsá[2] tyʉ'[2]o jon to[2] 'e tsalíin[2] lɨ 'lɨɨ'[3]. Jmaa[2]oo' 'øø'[21]naa' 'ii.

6 ’¿Tɨ jo 'nɨɨi[1] tsá[2] 'ñeei[2] tón[1] coon'[13] jee[212] tún[2] wi'[3]? Pe Dios-gɨ jo 'íin[2]-tsi ce jiin'[13] jaain[21] tón[1] do.

7 Ca jilaa'[21] jñʉ́[2] tsí[3] mootyí[2]ii' nigaun'ii[21] Dios la ca mɨ'[3] la ca mɨ'[3]-ɨ. Jo jmaa[2]aa' 'goo'[21] tsʉ tyíin[1]gɨ 'naa'a lagɨ tón[1] fúui[1]gɨ.

'Ná[1]-a røøi[1] tsá[2] 'e cwii[1]in Jesucristo tyani tsá[2]

Faa'[21]gɨ Jesús:

8 —'E fuu[212]uu 'naa', jileei'[21] 'in jin'[2]in 'iin jna tyani tsá[2], jna-a jon, 'in Ruu'[21]na Tsá[2], ifo'[3]oo jon 'e cwii[1]na 'ii tyani ángeles tya' Dios Jmii[21].

9 Pe jileei'[21] 'in jo røøi[21] cwii[1]in jna tyani tsá[2] la joon jon jna jo røø[1]na 'ii tyani ángeles tya' Dios.

10 ’Doñi'iin 'in gafaa'[21]a 'laa'[21] tyiia 'e Ruu'[21]na Tsá[2], lí[2]-i 'íin[2]mo tsaa[2] do tya'a pe jileei'[21] 'in faa'[21] júu[3] 'laa'[21] tya' 'in Espíritu Tyʉ́[2] tya' Dios jo lí[2] 'íin[2]gɨ 'e tsaa[2] do tya'a.

11 ’Mi tsajéei[13] tsá[2] 'naa' inʉʉ cwo'[1] sɨ tyani 'in jmoo[1] 'ii'[21] 'ee sɨ tyani tsaa'to[2] 'ee jo cuu'[13]-'oo' xiiala ifó[2]oo' sɨ xiiala ingɨ́[2]ɨɨ' 'ee.

12 Mi tɨ́[2] 'ii'[21] joon i'ee[212] 'in Espíritu Tyʉ́[2] tya' Dios 'naa' xiiala 'ná[2] fó[2]oo'.

Fo' 'íi[1] mo sá[2] cuu[2]

13 Jaain[21] jee[212] tsá[2] do gasɨɨ'[21]ɨ Jesús:

—Tɨfo'[2], sii'[13] ruu'[21]na cwocwoo[1]-o jiin'[13] tyíia[3] 'e gatɨ́ɨ[2]na.

14 Joon gajin'[2] Jesús sɨɨ'[21]ɨ 'ido:

—Tsañʉʉ'[1], ¿'iin gajin'[2] 'e lɨ́ɨ[1]na tsaa'to[2] sɨ 'in jmoo[1] jmai'xʉ jee[212] 'naa' 'ee?

15 Gajin'[2]o jon:

—Tyaan[2]duu' cwáain[1] joongɨ un'øøi'[13] yaanaa' wana canii[2] 'iin[212]naa' cuu[2] tsʉ fu juncwii[21] tya' tsá[2] jon' wa'a jilaa'[21] 'e 'oo[1] tsá[2].

16 Joon gasɨɨ'[21]ɨ 'e cwáain[1] lo:

—Galiseein[21] jaain[21] tsá[2] sá[2] cuu[2]. Joon cwoo'[13] 'wó[2] tya'a lɨ́ɨ[1] 'láai[2] garoo[21] 'e gajñii[21] do.

17 Joon 'in tsá[2] sá[2] cuu[2] do ga'ɨ[1]-tsi: “¿'Ee ijmáa[3]aa coon'[13] jilaa'[21] 'e garoo[21] tyiia lo? Jo 'óo[3]gɨɨ xiia' lɨ to'[3]oo.”

18 Joon ga'ɨ[1]-tsi jin'[2]in: “Liñí[3]oo xiiala ijmáa[3]aa. Cɨɨ'[13]moo jilaa'[21] 'nʉ́[3]ʉʉ lo. Joon ijmaa'[13]aa 'e fee'[1]gɨ. Joon do-o i'máa[3]aa jilaa'[21] 'e roo[21] tyiia coon'[13] jilaa'[21] 'e 'óo[3]oo.

19 Joon ifuu[212]uu 'ñii'a: Alma tyiia, cwo'i'[2]i 'woo'[21]o tsʉ 'láa[2]mo 'e nisɨ'mo[2]'o. Taa'[21]o tya' 'láa[2]mo jiin[21]. 'Iin'[21]in, tyee'[21]. Unjløøi'[3] 'wo'o.”

20 Pe Dios gasɨɨ'[21] 'ii: “Tsañʉʉ'[1], 'in jo 'øøi'[21]-tsi 'nʉ. Nano-o ijuun[21]mo'o. Joon jilaa'[21] 'e 'oo[2]o'o, ¿'iin lí[2] tya'?”

21 La joon tsangɨɨ¹i 'in tsá² 'in 'iin²¹² 'e sá² tya' 'ña'a 'láai¹ lɨɨlɨ¹ pe joon tañíi²mo tyani Dios 'i —jin'² Jesús.

Un'øø'²mo Dios jóon¹on

22 Mo ngayuui'¹³ joon²¹ gasɨɨ'²¹ Jesús tsá² tya'a:

—'E joon fuu²¹²uu 'naa'. Jo cuu'¹³-'oo' coon'¹³ jilaa'²¹ 'e cøø²øø' taa²¹²naa' fu juncwii²¹ jon'gɨ coon'¹³ sɨɨn'²ɨɨn' 'e cɨɨ²ɨɨ'.

23 Fu juncwii²¹ tya' tsá² 'e tyiin²gɨ lagɨ 'e dø'² tsá². Joongɨ 'e cuerpo tya' tsá² tyiin²gɨ lagɨ sɨɨn'³ tsá² 'e tyi'²i.

24 Tyaan²duu' cwáain¹ lawa jaain²¹ tyalaa'²¹ jo jñii¹i jon'gɨ roo¹ tya'a jon'gɨ 'oo¹ lɨ' 'má¹ jon'gɨ tyɨɨ²¹ sá² lɨ to'²o. Pe Dios cwoo¹ 'e gø'²ø. Joon 'naa', tyiin²gɨ 'naa' lagɨ ton¹.

25 ¿'Iin jee²¹² 'naa' 'e 'áai¹gɨ cu'²-tsi gajmeei¹ 'ña'a coon²¹ ñii²gɨ coon'¹³ 'e cu'²-tsi do?

26 Wa jo lí² jmaa²aa' ce jiin'¹³ 'e xɨɨgɨ coon'¹³ 'e cu'²-'oo', ¿'ee lɨ' cu'²-'oo' coon'¹³ jilaa'²¹ 'e fee'¹gɨ?

27 Tyaan²duu' cwáain¹ xiiala cwáain¹ lí³ 'e jo 'ee to¹ jmoo¹o. 'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', ca 'lɨɨ²¹² røøi¹³ Salomón jo galisá² sɨɨn'³ 'e 'ya'²gɨ tya'a lagɨ 'e lí³ do.

28 Wana ijmá¹ Dios 'e 'ya'²gɨ 'oonuu²¹ 'e sá² nano jee²¹² tyiia²¹ joongɨ mi jná² tsa'oo²¹ ijún² coon'¹³ jɨ́² 'e ja'²mo ityi'² Dios 'naa' 'mɨ'². ¡Tsá² 'in jo tsáai¹-tsi 'naa'!

29 Jo ngɨ́²ɨɨ' 'e cu'²-'oo' 'e 'nó²oo' 'e cøø²øø' joongɨ 'e 'ú²uu'.

30 Tsɨɨ tsá² 'in jo tsái¹-tsi Dios 'in seein²¹ fu juncwii²¹ ngɨ¹o 'noo'²¹o jilaa'²¹ 'elo, pe 'naa' seen²¹mo jaain²¹ Ñɨɨ²ɨɨ' 'in ñi¹ jilaa'²¹ 'e 'ná²gɨ tyii'.

31 'Áai¹gɨ tyɨɨ² wa'a 'e cwooi'¹³naa' yaanaa' 'e tyɨ'² Dios to² 'naa' joon i'ii'¹³mo jilaa'²¹ 'elo.

Jilaa'²¹ 'e tyɨɨ² fu ñɨ'fú²

32 Faa'²¹gɨ Jesús:

—Tsá² tyiia, jo jmoo²gɨɨ' 'goo'²¹-'oo'. Tsɨɨ xɨɨ 'naa' pe Ñɨɨ²ɨɨ' 'áa¹mo 'yáai²-tsi cwo'¹o 'naa' to² 'e 'oo¹o.

33 'Ñɨɨ²ɨɨ' jilaa'²¹ 'e sá² tyii' joon cwó²oo' 'in sɨtyéein¹ jmɨɨ²¹². Jmaa²aa' la joon coon²¹ tuloo²¹ tyii' 'e jo litsáai¹ joon 'áai¹gɨ ilisá² tyii' fu ñɨ'fú² 'e jo tya¹. Jileei'²¹ 'uun²¹ jo lí² tsataai² do jon'gɨ joo'¹³ fu² lí² ngɨ́ɨ¹.

34 Xiia' lɨ 'óo²oo' jilaa'²¹ 'e 'yaai'²¹-'oo' do-o jon i'ɨ¹-'oo'.

'Ná²-a náa¹ tyɨɨ² tya' tsá²

35 Faa'²¹gɨ Jesús:

—'Ná²-a tyá²aa' tyɨɨ² tyii'. 'Ná²-a téen³naa' coon'¹³ jɨ́² 'e coo²¹.

36 Jmáa²aa' lawa tsaleei'¹³ 'in sɨjéen¹³in fii²¹²i. Mi cwaa'¹i fii²¹²i lɨ cui'² cwoo²¹ tsá² joon pó² 'ooca'nɨɨ¹ do tsifu lí² no'²'o 'ooca'nɨɨ¹.

37 'Áa²mo tyɨɨ² 'ii²¹-tsi 'in tsa'leei'¹³ do 'in jo cwuu²¹i mi cwai'² fii²¹²i. Tsɨɨ júu³ ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in fii²¹²i do ityá² tyɨɨ² sɨɨn'³ 'ido joongɨ iunjíi²mo 'ido. Joon ityɨ'²ɨ to² cwá¹ tsá² lɨ si'² mesa 'e dø'²ø. Joon cwaa²¹o dø'²ø.

38 Fiin'¹³ la 'woo²¹ tyiia² nɨɨ¹ cwaa'²¹i sɨ la ngóo¹ ca jná² 'ee tyɨɨ² 'ii²¹-tsi tsa'leei'¹³ wana 'in jnaa¹-tsi mi tyee'¹³i fii²¹²i do.

39 Joon cwoliñi²ii' 'elo, wana jaain²¹ tsá² fii²¹² 'nɨɨ¹ ini¹ 'ee 'ii'²¹ cwée¹i 'uun²¹ nij-maa¹o li'²o. Joon jo ná¹ 'nɨɨ¹ɨ 'e jmá² 'ido 'uun²¹.

40 La joon jon 'naa' cwotyá²aa' tyɨɨ² tyii' tsɨ coon²¹ wa jo 'ɨ¹-'oo' ijó¹ 'in Ruu'²¹i Tsá² —jin'² Jesús.

Lawa tsa'leei'¹³ 'in tyúi¹ coon'¹³ 'in jo tyúi¹

41 Joon gaunngɨɨ¹ɨ Tɨɨ³ sɨɨ'²¹ɨ Jesús:

—Ña'ñɨ'¹ɨ', ¿tɨ gafaa'¹³'a 'e cwáain¹ lo jiin'¹³ tyijna'a owa'a tya' ce jileei'²¹ tsá² 'ee?

42 Jin'² Jesús:

—¿'Iin tsa'leei'¹³ 'in tyúi¹ joongɨ 'in 'øøi'²¹-tsi mo tyɨ'² fii²¹²i to² 'e tyaa¹ cwoo²¹ jileei'²¹ tsá² taai² inɨɨ 'e cwoo¹ 'e dø'²ø mi tɨ́² 'ii'²¹?

43 'Áa¹mo tyúi¹ 'in tsa'leei'¹³ mi tyeei'¹² fii²¹²i tyee'¹³mo 'ido jmaa¹a la to² nigatyɨ'²ɨ.

44 'E la ja'²mo fo'³oo, 'in fii²¹² do nityaa¹o cwoo²¹ 'ido jilaa'²¹ 'e 'oo¹o 'e tyɨ'² 'ido to².

45 Pe wana 'in tsa'leei'¹³ do 'ɨ¹-tsi 'e li'ɨɨ²¹²mogɨ fii²¹²i do tyee'¹²i joon 'láa² 'wii²¹² jíi²in 'in tsa'leei'¹³ catyaai²¹ do. Joongɨ 'láa² 'wii²¹² gø'²ø joongɨ 'uun'²¹o. Joon li'íin²mo.

46 Joon 'in fii212 do ijó1 coon21 jmɨɨ212 'e jo sɨjée13in tsa'leei'13 tya'a do. Jon'gɨ ñi1 'ee 'ii'21. Joon lɨ́ɨ1 i'e'2e 'ido wúu1. Joon idye'2mo 'ido fu lɨ 'ii21 coon'13 jileei'21 'in jo nɨɨɨ'12ɨ.

47 'Jileei'21 tsa'leei'13 'in ñii1o jilaa'21 'e 'iin212in fii212i pe jo tyaa1 tyɨ́2 jon'gɨ unjíi2i i'e'2o wúu1 joongɨ ijmee'13mo lɨɨlɨ1.

48 Pe jileei'21 tsa'leei'13 'in jo ñii1 pe jmoo1-o jiin'13 'e tɨ́ɨ2i xɨɨgɨ wúu1 iní2 'ii. 'In nigacwo'2o Dios 'láai2gɨ imɨ́1 jon Dios 'láai2gɨ. Joon 'in jo cu'2-tsi coon'13 lɨɨlɨ1 imɨ́1 'ido 'láai1gɨ.

Gajó1 Jesús wa'a jmáa1a túnˆ2 'ii'13 tsá2

49 Joon faa'21gɨ Jesús:

—Gagoo212 jna ga'uu2na jɨ́2 ni cwoo'13 fu juncwii21. Joon tsei'2 nisɨjaan1oo wa'a icoo21.

50 'Ná2-a tsangɨ́ɨ1na coon21 'e la jai'2. Joon lí2 móo3oo wúu1 ca gatséi2.

51 ¿Tɨ lɨ́ɨ2naa' 'e gagoo212oo 'e sín1 tsá2 røø2 coon'13 tsaruu'21i nicwoo'13 fu juncwii21? Fo'3oo 'e jo la joon. Jiin'13 gagoo212oo wa'a jmáa3aa 'ii'13 tya' tsá2.

52 Tsɨɨ nano la ngóo1 'naai'13 'in tsá2 coon21 inɨɨɨ ilíin2 túnˆ2 'ii'13. Wana néei1 'ñéei2 tsá2 tsi coon21 inɨɨɨ gaai21 ili'ee'21i 'in gái1 do, joon 'in gái1 do ili'ee'21i 'in gaai21 do.

53 'In jmii21 do niseein21 gó2 coon'13 jóon1on. La joon gó2 seein21 jóon1on coon'13 jmii21. Joon sáa3gɨ seein21 gó2 coon'13 jamɨ́ɨ1ɨ. Jamɨ́ɨ1ɨ la joon jon seein21 gó2 coon'13 sáa3a. Joon 'yiiaunsáa3a niseein21 gó2 coon'13 tsaunloo21 tya'a. Joon tsaunloo21 tya'gɨ niseein21 gó2 coon'13 'yiiaunsáa3a.

Tɨ́ɨ2mo tsá2 coon21 cwáain1 xiiala ngóo1 tiempo

54 Gasɨɨ'21ɨ jon Jesús tsá2:

—Mo moo2oo' róon2 jníi1 lɨ' li yuuin'12 ñi'1 joon jin'2 tsá2 ijó1 jmɨ́1. Joon 'e la joon lí2.

55 Joon mo 'ɨɨ1 tyí2 lɨ' tooin212 lɨ yuuin'13 ñi'1 joon jin'2 tsá2 ilityíi2 'yiia21 no. Joon 'e la joon lí2.

56 'Naa', ¡lɨ́ɨ1naa' tsá2 'in jo untiin'13 'e 'é2ee' tsá2! Tyɨ́2-ɨ nii'2 'naa' xiiala lɨ́2 juncwii21 joongɨ cwoo'13 fu juncwii21. ¿Xiiala jo ñí2ii' 'ee jiin21 taan212naa'?

Cwojánˆ2 mɨɨ'13 'e seen21un coon'13 tsá2 'in 'eei'1 'nɨ

57 Faa'21gɨ Jesús:

—¿'Ee lɨ' jo jmaa2aa' 'ii'21 la 'oo'21 yaanaa' coon'13 coon21 'ii'21 'e tyɨ́2?

58 Wana 'in jmoo1o tsaa2 tyi'i joon cwóo2'o coon'13on tyani tsaa'to2 pe 'nɨ-ɨ jmaa2'a coon'21 túnˆ2 coon'13on la 'ɨɨ212 cwolíin2naa' tya'i fu. Joon jo tsajéei1 'nɨ tyani 'in jmoo1o 'ii'21. Tsɨ 'in jmoo1o 'ii'21 dogɨ nijaan'21in 'nɨ miyóo13.

59 Joon miyóo13 dogɨ tsajéei1 'nɨ 'nɨñí3. 'E la ja'2mo fo'3oo jo júu13'u do ca gatyí2'i 'e røø2u tya'a joon gatsee21 coonti.

13

'E tyiinˆ2gɨ 'e unsɨ́ɨi2 tsá2 'e 'ɨ1-tsi

1 Jee212 jmɨɨ212 joon gatyalíin2 tsá2 sɨɨ'21ɨ Jesús xiiala gajngaa'12i Pilato tsá2 seein21 Galilea. Joongɨ xiiala gacaai'21 Pilato jmɨ1 'øø2i 'in tsá2 do jmɨ1 joo'21 núu3 'e gajngaa'13i 'in tsá2 do tya' 'e un'goo21 Dios.

2 Joon gajin'2 Jesús:

—¿Tɨ 'ɨ1-'oo' 'e jilaa'21 'elo nigangɨ́ɨi1 'in tsá2 seein21 Galilea do tsɨ 'áai1gɨ røøi21 tsaa2 lagɨ 'in tsá2 ca tyaai21 do 'in seein21 Galilea?

3 Pe jna fo'3oo jon' la joon. Joon wana 'naa' jo unsɨ́ɨ2naa' 'e 'ɨ1-'oo' la joon jon ijuun21mo 'naa'.

4 ¿Tɨ lɨ́ɨ2naa' 'e 'áai1gɨ røøi21 tsaa2 'in dya-jñéei2 tsá2 gajúin1 do mo gacɨɨi'21 'e po'2 ñíi13 tya' Siloé? ¿Tɨ 'áai1gɨ røøi21 tsaa2 'ido lagɨ jileei'21 'in néei1 Jerusalén?

5 Pe jna fo'3oo jon' la joon. Joon la joon wana 'naa' jo unsɨ́ɨ2naa' 'e 'ɨ1-'oo' la joon jon i'íin2mo 'naa'.

Júu3 tya' 'mocwaríi3 'e jo 'oofuu21 tsí3

6 Joon gajin'2 Jesús 'e cwáain1 lo tya' 'in tsá2 do:

—Jaain21 tsañɨɨ'1 ni'oo1o 'mocwaríi3 sɨjná2 cwoo'13 'wó2 tya'a. Joon ngajøø2ø wana tsí3 cwaríi3. Pe jo 'ee gatsaa'21a ce jiin'13 coon21.

7 Joon gasɨɨ'21ɨ 'in tsá2 jøø2 cwoo'13 'wó2 tya'a do: "Jøø2du', ningóo1 'nɨ1 jiin21 góo3oo

ga'naa'^{13}aa cwaríi^{3} 'e^{2} 'mó^{2} lo pe jo mo gatsaa'^{3}aa. Tyʉʉ'^{13} coonti 'e 'mó^{2} no tsʉ lɨ' tɨ' jmoo^{1}gɨ jín^{1} cwoo'^{13} 'wó^{2}."

8 Pe 'in tsá^{2} jøø^{2} cwoo'^{13} 'wó^{2} do gañii^{1}i: "Ñi'fii^{21}i', cwojan^{1}du' coon^{21} jiin^{21}gɨ. Joon nogɨ tyí^{3}aa jla'^{1} cwoo'^{13} joon to'^{3}oo 'oo'^{3}.

9 Jongaa^{21}mo wana nicwo^{1}, wana jo gacwo^{1} joon tyʉ'^{3}oo."

Un'láai^{2} Jesús jaain^{21} tsamí^{2} 'in tuu'^{21} moo'wó^{1} mo jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}

10 Coon^{21} jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} Jesús 'yuui cwo'^{1} 'e'^{2}e tsá^{2}.

11 Joon do-o 'yuui jaain^{21} tsamí^{2} ningóo^{1} dyajñá^{2} jiin^{21} 'e 'yuui jaain^{21} espíritu gó^{2} alma tya'a 'e nigajmaa^{1}a tuu'^{21} moo'wó^{1}. Joon jo lí^{2} siin'^{12} 'ña'a røø^{21} coonti.

12 Mo ganí^{2} Jesús 'ii joon gatø'^{2}ø. Joon gajin'^{2}in:

—Tsamí^{2}, ni'láa^{2}mo'o 'e jmoowúu^{1} tyán^{2}'an no.

13 Joon gataan^{1} cwoo^{21}o tya' 'ido. Joon la tsifu joon ganii'^{13}mo 'ña'a 'in tsamí^{2} do røø^{21}. Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} cwo'^{2}o 'maai'^{13} Dios.

14 Pe 'in tsá^{2} tyʉ'^{2} to^{2} cwo'^{1} sinagoga do gatí^{2} 'nii'^{21}-tsi tsʉ 'wii'^{13} gaun'láai^{2} Jesús 'ido mo jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}. Joon 'in tyʉ'^{2} to^{2} cwo'^{1} do gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2}:

—Sá^{2}-a jñúʉ^{2} jmɨɨ^{212} 'e lí^{2} to^{2}. Lí^{2}-i jalíin^{2} tsá^{2} jee^{212} jmɨɨ^{212} joon ilí^{2} mí^{1} tya'a. Joon jo jalíin^{2} jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}.

15 Joon gajin'^{2} Jesús:

—'Naa' lɨɨ^{1}naa' tsá^{2} 'in jo untiin'^{13} jiin'^{13} 'e 'é^{2}ee' tsá^{2}. ¿Tɨ jo sɨɨi'^{13}naa' doñi'iin jee^{212} 'naa' sɨ joo'^{21} sɨ bu'^{3} 'ee cwotya'iin'^{21}xʉ mo jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}?

16 Joongɨ 'in tsamí^{2} lo jún^{2} 'lɨɨ^{212} Abraham-mo 'ii. Joon ningóo^{1} dyajna^{1} jiin^{21} jmoo^{1} 'in 'lɨɨi'^{3} tsaa'^{13} 'in tsamí^{2} no. ¿Tɨ jo lí^{2} un'láai^{2} coon^{21} jmoowúu^{1} tyaan^{1} mo jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}?

17 Mo ngayuui'^{13} gajin'^{2} Jesús 'elo jileei'^{21} tsá^{2} 'in 'eei'^{1} 'ii ga'aa^{1}o fa'ɨɨ'^{21}. Pe jileei'^{21}gɨ tsá^{2} jløø'^{3}i coon'^{13} jilaa'^{21} 'e fee'^{1} 'e gajmaa^{1} Jesús.

Cwáain^{1} tya' jún^{2} jon'^{2} tasa

18 'E joon gajin'^{2} Jesús:

—¿Xiiala cwooi^{21} lí^{2} lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2}? ¿Joon 'ee coon'^{13} 'e lí^{2} jmaa^{1} coon^{21} røøi^{21} coon'^{13} joon?

19 'E lí^{2} la lí^{2} jún^{2} jon'^{2} tasa 'e jñí^{2} tsá^{2} cwoo'^{13} 'wó^{2} tya'a. Joon do-o cwaain^{21} ca galí^{2} 'mó^{2} fee'^{1}. Cagɨ ton^{1} jmaa^{1} sɨɨ^{2}ɨ ni cwáa^{1} 'mó^{2} do.

Júu^{3} cwáain^{1} tya' tyiian'^{3}

20 Joon gajin'^{2} Jesús:

—¿Xiiala cwooi^{21} 'e jmáa^{3}aa 'e litsáai^{1}-tsi tsá^{2} lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2}?

21 'E lí^{2} lawa tyiian'^{3} 'e gacaai'^{21} tsamí^{2} 'nɨ^{1} cwaa'^{13} fu^{2} 'iñi'^{1}. Joongɨ ca galí^{2} con^{2} 'e fu^{2} 'iñi'^{1} la tøøi^{21}.

Cwáain^{1} tya' 'ooca'nú^{1} cuu'^{13}

22 Gangóo^{1}gɨ Jesús fu Jerusalén. Ngɨɨ^{1}i fuu^{21} coo'^{13} joongɨ fuu^{21} pi'^{3}. La caain^{21} joon lɨ ga'ee^{1}e.

23 Joon gaunngɨɨ^{1}xʉ tsá^{2} 'ii:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', ¿tɨ xʉ-ʉ 'in itiin'^{13}?

Joon gañii^{1}i Jesús:

24 —Tyán^{2}duu' cwáain^{1} xiiala ngɨɨ^{212}naa'. Tyán^{2}duu' cwáain^{1} 'e ngɨɨ^{212}naa' lɨ' 'ooca'nú^{1} lɨ cuu'^{13} tsʉ 'e la ja'^{2}mo fo'^{3}oo: lɨɨ^{1} fúui^{1} tsá^{2} 'iin^{212}in tsataai^{2} pe jo lí^{2}.

25 Tsʉ mi yuui'^{13} 'in tsafii^{212} 'nú^{1} do iroon^{1} jnii^{1}i 'ooca'nú^{1} joon 'naa' téen^{1}naa lɨ' caluu pó^{2}oo' 'ooca'nú^{2}. Joon ifó^{2}oo': "Na^{2} no, tsañʉʉ'^{1}." Pe 'ii-gɨ iñii^{1}i: "Jo ñí^{3}ii 'iin 'naa'."

26 Joon 'naa' ifó^{2}oo': "Niga'nee^{21}e', nigatyee^{21}e' coon'^{13} 'nʉ. Joon 'nʉgɨ niga'e'^{2}'e jna'a tya'i fu^{1} tyii'i."

27 Pe 'ido-gɨ niñii^{1}i: "Jna fo'^{3}oo: jo ñí^{3}ii xiia seen^{21}naa'. Tíuui^{1}duu' jna jileei'^{21} 'naa' 'in jmoo^{2}oo' jilaa'^{21} 'e gó^{2}."

28 Do-o cwotyíi^{13}ii' joongɨ cwocuu'^{13}naa' moojón^{2}oon' mi máa^{13}naa' Abraham coon'^{13} Isaac coon'^{13} Jacob coon'^{13} jileei'^{21} tsá^{2} 'in gacwo^{1} júu^{3} tyú^{2} calɨɨ. Do-o táa^{2}mo lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2} joon 'naa'gɨɨ' taa^{212}naa' fu caluu.

29 Tsʉ ijalíin^{2}mo tsá^{2} fu lɨ 'yeei^{21} ñi'^{1} joongɨ fu lɨ' lɨ yuuin'^{13} ñi'^{1}. Joongɨ lɨ' caai^{21} tsáa^{1} lɨ' lɨ 'yeei^{21} ñi'^{1} joongɨ lɨ' caai^{21} tooin^{212} lɨ' lɨ 'yeei^{21} ñi'^{2} ijalíin^{2} tsá^{2}. Joon icwaa^{1} dø'^{2}ø lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}.

30 Joon 'inlɨ́ɨi^{13} sɨcɨɨin^{21} nano 'ii ijmáa^{1}a nifu, joongɨ 'inlɨ́ɨi^{13} 'in sɨjéei^{1} nano 'ii ijmáa^{1}a lɨ cɨɨin^{21}.

Cɨ'^{2}ɨ Jesús 'wii^{212} tya' Jerusalén

31 Jee^{212} jmɨɨ^{212} joon gatyalíin^{2} 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} fariseo. Joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Lo-o júu^{13}'u nano tsʉ Herodes 'iin^{212}in jnga'^{2}mo 'nʉ.

32 Joon gañii^{1}i Jesús:

—Cwolíin^{2}naa' joon cwosíi^{13}ii' 'in gó^{2} do: "Jøø^{2}du' no. Jmɨɨ^{212} no joongɨ tsa'oo^{21} 'woo^{2}na espíritu gó^{2} alma tya' tsá^{2}. Joongɨ un'láa^{2}na tsatsaa'^{13}. Joongɨ 'yíia^{1} untyée^{1}moo to^{2} tyiia."

33 Joon níi^{3}oo jiin'^{13} la fu^{1} 'yúu^{3}na no coon'^{13} tsa'oo^{21} joongɨ 'yíia^{1}. Tsʉ jiin'^{13} fu Jerusalén lí^{2} júun^{2}in jaain^{21} tsá^{2} cwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2}.

34 '¡Tsá^{2} Jerusalén, tsá^{2} Jerusalén, 'naa' jngaa'^{13}naa' jileei'^{21} tsá^{2} cwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} joongɨ tyʉ́^{2}ʉʉ' cuun^{212} jileei'^{21} tsá^{2} 'in gasii^{1}in Dios ijma'^{2}a 'naa' júu^{3} 'e fu^{1} táa^{2}naa'! ¡Joon jna-a gali'iin^{212}na 'e uncaan^{21}na 'naa' la jmoo^{1}o jaain^{21} tuiyʉ́^{2} 'e uncaain^{21} tutɨ'^{2} nʉ' cwáa^{1}a! ¡Pe jo gali'iin^{212}naa'!

35 Jøø^{2}du' 'naa' isɨján^{1} 'naa' itʉʉ^{1}mo 'naa'. Joon fuu^{212}uu 'naa' 'e jo jøøi^{2}gɨ 'naa' jna ca mi gacwá^{2} jmɨɨ^{212} ifó^{2}oo': "Cwaa'^{3}mo 'in jó^{1} coon'^{13} 'e sii^{21} Ña'ñʉ'^{1}ʉ'."

14

Gaun'láai^{2} Jesús jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} 'in lɨ́ɨi^{1} jmoowúu^{1} 'e yiian^{21} tya'a

1 Galɨ́^{2} coon^{21} jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} 'e gangóo^{1} Jesús nga'ee'^{21}e fu tya' jaain^{21} 'in tyʉ'^{2} to^{2} fariseo. Joon 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} fariseo gacoon^{21} cwáain^{1} do.

2 Joon tyíin^{1} jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} jee^{212} 'in tyan^{1} jmoowúu^{1} 'e yiian^{21} tya'a.

3 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ tɨfo'^{2} tya' ley coon'^{13} tsá^{2} fariseo:

—¿Tɨ cwooi^{1} un'láai^{2} tsá^{2} jaain^{21} tsatsaa'^{13} mo jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} owa jo lí^{2} 'ee?

4 Pe 'ido-gɨ gajoon^{1} ti-i. Joon gataan^{1} Jesús cwoo^{21}o 'in tsatsaa'^{13} do joon gaun'láa^{2}mo. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido 'e tsee'^{21}mo 'ido.

5 Joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús tsá^{2} fariseo do:

—¿'Iin jee^{212} 'naa' wana gatøøi'^{21} bu'^{3} tyii' sɨ joo'tsáa^{2} 'ee coon^{21} tsi too^{21}, tɨ jo tyiin'^{13}naa' la tsifu fiin'^{13} jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}?

6 Joon 'in tsá^{2} do jo ñii^{2} 'e ñii^{1}gɨ jiin'^{13} coon^{21}.

Tsá^{2} 'in tøø'^{21}ø tsá^{2} lɨ cuui'^{13} cwoo^{21} tsá^{2}

7 Mo ganii^{21} Jesús jileei'^{21} tsá^{2} 'in gatø'^{1} tsá^{2} lɨ cuui'^{13} cwoo^{21} tsá^{2} 'noo'^{21}o lɨ cwaa^{1}a lɨ tyiin^{2}gɨ joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús 'e cwáain^{1} lo:

8 —Wana 'in gatø'^{1} 'nʉ coon^{21} lɨ cuui'^{13} cwoo^{21} tsá^{2} jo ní^{2}'i 'e 'mosíi^{1} nifu tsʉ coon^{21} jo ngá^{1}mo cwéei^{12} jaain^{21} 'in tyíin^{2}gɨ lagɨ 'nʉ.

9 Joon 'in gatø'^{1} 'naa' cwee^{1}i sɨɨ'^{21}ɨ 'nʉ: "Cwóo^{13}'o 'ino 'mosíi^{1} tyíin^{1}u'un no." Joon la joon ráan^{2}un coon'^{13} fa'ɨɨ'^{21}. Cwaní^{2}'i 'mosíi^{1} ca lɨ gatséi^{2}.

10 Lɨ' cɨɨ'^{13}ɨ jmaa^{2}'a. Mo tø'^{1} tsá^{2} 'nʉ coon^{21} lɨ cuui'^{13} cwoo^{21} tsá^{2} ní^{2}'i 'mosíi^{1} lɨ tséi^{2}. La coon'^{13} mi jó^{1} 'in gatø'^{1} 'nʉ sɨɨ'^{21}ɨ 'nʉ: "Ngɨɨi^{212} ní^{2}'i 'e 'mosíi^{1} nifu do." La joon 'e tyʉ́^{2}gɨ tyi'i tyani 'in néei^{1} coon'^{13} 'nʉ.

11 Tsʉ jileei'^{21} 'in jmaai'^{21} cøøi'^{13} yaai, 'ii lɨ tséi^{1} joon jileei'^{21} 'in jmaai'^{21} yaai lɨ tséi^{2} 'ii nifu.

12 Gasɨɨ'^{21}o joon 'in tsañʉʉ'^{1} 'in nigatø'^{1} 'ido:

—Mo 'iin^{212}u'un tø'^{2}'ø tsá^{2} cwo'^{2}xʉ'ʉ 'e dø'^{1} 'ido jo tø'^{2}'ø 'in seein^{21}un tyʉ́^{2} coon'^{13} jon'gɨ ruu'^{21}'u jon'gɨ tsá^{2} néei^{1} co' lɨ tyíin^{1}u'un wa' 'in sá^{2} cuu^{2}. Tsʉ icɨ'^{2}o tún^{1} icwó^{2}'o do.

13 Jo jmaa^{2}'a la joon, pe mo 'ee coon^{21} jmɨɨ^{212} jmaa^{2}'a tø'^{2}'ø jileei'^{21} tsá^{2} tañíi^{2}mo coon'^{13} jileei'^{21} 'in 'wo^{2} sɨ'ɨ́^{1}-tsi coon'^{13} tsajluui'^{13} coon'^{13} tsatiui^{2}.

14 La joon tyʉ́^{2}-ʉ 'ɨ^{1}-'o'o tsʉ 'ii jo lí^{2}gɨ tyí^{2} tyi'i 'e cwo'^{2}'o do. La joon ityii^{212} tyi'i mi jiin'^{1} jileei'^{21} 'in jo røøi^{21} tsaa^{2}.

Júu^{3} cwáain^{1} tya' coon^{21} jmɨɨ^{212} 'e gajmaa^{1} jaain^{21} tsá^{2}

15 Mo ganúu^{2} jaain^{21} 'in néei^{1} gøø'^{21} coon'^{13} Jesús 'e do joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ii:

—'In jløø'^{3}mo 'in dø'^{1} 'iñi'^{1} lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}.

16 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} gajmaa^{1}a coon^{21} jmɨɨ^{212} lɨ gø'^{2} tsá^{2}. Joon gatø'^{1} fúui^{1} tsá^{2} 'e dø'^{1}o do.

17 Joon mo gatɨ́[2] 'ii'[21] 'e dø'[1] tsá[2] gasii[1]in tsa'leei'[13] tya'a 'in ngajmaa'[13]a júu[3] 'in tsá[2] nitø'[1]ø do. Jin'[2]in: “Nanа́[1]-a tyʉ́[2].”

18 Joon jilee'[21]mo ga'láa[2] 'wii[212] mɨɨ[1]ɨ jmɨɨ[212] 'aa[212]. 'In ni fu do gajin'[2]in: “Jmáa[2] feei'[1]-'o'o jo níi[3]ii. No-o tá[2]gɨ galoo[212]oo coon[21] cwoo'[13] 'wó[2]. Joon 'ná[1] níi[3]ii nijøø[2]øø.”

19 'In xeei'[21]gɨ jin'[2]: “Feei'[1]du-'o'o 'wii[212] tyiia. Niløø[2]na 'néei[2] jmuui[1] joo'[21]. 'Ini-jøø[2]duu wa'a tɨ́ɨ[2]i jɨ́ɨ[1]ɨ.”

20 'In xeei'[21]gɨ jin'[2]: “La gangayuu'[13]mogɨ cui'[2] cwóo[3]oo joon jo lí[2] níi[3]ii.”

21 Joon mo gangai'[2] 'in tsa'leei'[13] do, nga-jmaa'[12]a júu[3] ñi'fii[212]i do. Joon lɨ́ɨ[1] gatɨ́[2] 'nii'[21]-tsi tsafii[212] do. Joon gasɨɨ'[21]ɨ tún[1] 'ido: “Jmoono cwoo'[13]'o jee[212] 'nʉ́[1] 'e fuu[21] lo. Cwotee[2]'e jileei'[21] tsá[2] tañíi[2] coon'[13] tsá[2] 'wo[2] sɨ'ɨ́ɨ[1]-tsi coon'[13] tsajluui'[13] coon'[13] tsatiui[2].”

22 Mo ca'loo[1]gɨxʉ joon gajin'[2] 'in tsa'leei'[13] tya'a do: “Nigajmáa[3]oo to[2] gatyʉ'[2]'ʉ do. Joon sá[2]gɨ li cwá[2] tsá[2].”

23 Joon gajin'[2] 'in tsafii[212] do gasɨɨ'[21]ɨ tún[1] tsa'leei'[13] tya'a: “Cwoo'[13]'o tya'i fu[1] ca tɨ́[2] fuu[21] coonti. Cwote'[2]'e tsá[2] tyitsaai[212] 'in xeei'[21]gɨ cwongɨ́ɨi[1], tsʉ cworøøi[21] tyiia lo coonti.

24 Tsʉ fo'[3]oo ce jiin'[13] jaain[21] 'in gatø'[2]oo nifu jo idø'[1]gɨ jiin'[13] coon[21] 'yʉ'oo[2] 'e 'uunñi[2] sá[2] tya' jmɨɨ[212] tyiia lo,” jin'[2] 'in tsafii[212] —gajin'[2] Jesús.

Wa'a ingɨ́[1] tsá[2] coon'[13] Jesús 'ná[1] tʉʉ[21] jilaa'[21] 'e 'oo[1]o

25 Fúu[1]mo tsá[2] ngalíin[2] coon'[13] Jesus. Joon gajiin'[13] Jesús níi[1]i joon gajin'[2]in:

26 —Wana 'in 'iin[212]in jó[1] coon'[13] jna 'ná[1]-a li 'iin[212]in jna. Wana jo 'iin[212]in jna lɨ́ɨ[1]gɨ lagɨ jmii[21] joongɨ lagɨ sáa[3]a, lagɨ tsamɨ́[2] tya'a, lagɨ jóon[1]on, lagɨ ruu'[21]i, joongɨ ca fu juncwii[21] tya'a 'ña'a jo lí[2] líin[2] 'ido tsá[2] tyiia.

27 Wa 'in jo náa[1] tyʉ́[2] tya'a júuin[2] la ijúuin[2] jna jo lí[2] líin[2] tsá[2] tyiia.

28 Wana jaain[21] jee[212] 'naa' 'iin[212]in jmaa'[12]a coon 'nʉ́[1], ¿tɨ jo jéei[1] tyí[1]du cwáain[1] xiiati jiin'[12] i'íin[2] wana 'yeei[1]?

29 Tsʉ wana jmoo'[12]o tɨɨfuu[21] joongɨ gatsá[2] cúu[1]u la jo mo 'yeei[1] 'nʉʉ[1]ʉ joon i'láa[2] tsá[2] 'wii[212] ungøø[2]mo 'i.

30 Ijin'[2]in: “In tsañʉʉ'[1] no ga'láa[2] 'wii[212] jmaa'[12]a joon jo lí[2] un'yeei[1]gɨ.”

31 Wana jaain[21] røøi[13] 'iin[212]in jmáa[1]a 'níi[3] coon'[13] jaain[21]gɨ røøi[13], ¿tɨ jo cwá[2]a nifu joon i'ɨ[1]-tsi wa'a ilíin[2] dyái[1] mil 'láa[2] tya'a ilii'[1]i 'in dyáai[2] mil 'láa[2] tya' 'in røøi[13] jaain[21]gɨ do?

32 Joon wana jo lí[2], la 'ɨɨ[212] 'e taain[212] wíin[2]gɨ 'in tsá[2] røøi[13] jaain[21]gɨ do joon isín[1]mo tsá[2] tya'a mɨɨ[1]ɨ júu[2] røø[21].

33 La joon jon jmoo[21] joon jaain[21] 'naa' 'in jo tʉʉ[1] jilaa'[21] 'e 'oo[1]o jo lí[2] líin[2] tsá[2] tyiia.

Mo jo ñi[2]gɨ ñi[2]

34 ”Ee tyʉ́[2]-ʉ ñi[2] pe wana jo ñi[2]gɨ xiiala cwooi[1] 'e liñi[2]gɨ tún[1].

35 Jo 'e to[2] 'íin[3]gɨ tya' cwoo'[13] 'wó[2] jon'gɨ tya' poo[212] 'oo'[2]. Lɨgon dya'[2]a tsá[2]. Jileei'[21] 'in núu[2] cwonʉʉ[1]o.

15

Júu[3] cwáain[1] tya' joo'saa'[21] sɨ'iin[212]

1 Jileei'[21] tsá[2] cón[2] 'laa'[13] 'e 'nɨɨ[1] tsá[2] coon'[13] tsá[2] røøi[21] tsaa[2] gangatyéen[1]in lɨ siin'[12] Jesús 'e núu[2] júu[3] tya'a.

2 'Wii'[13] joon tsá[2] fariseo coon'[13] tɨfo'[2] tya' ley 'laa'[21] gafaa'[21]a tya' Jesús jin'[2]in:

—'In tsañʉʉ'[1] lo 'ii'[21]mo jileei'[21] 'in røøi[21] tsaa[2] joongɨ gøø'[21]o coon'[13] 'ido.

3 Joon gasɨɨ'[21]ɨ Jesús 'ii 'e cwáain[1] lo:

4 —'Iin jee[212] 'naa' wana 'aa[1]i cíein[13] joo'saa'[21] joon tsa'iin[212] jaain[21] jee[212] 'ii, ¿tɨ jo tiui[21] 'in catyaai[2] do jee[212] nuu[21] joon tsa'nee'[12]i 'in jaain[21]gɨ do ca gatsee'[21]i?

5 Joon mo gatsee'[21]i gauntseen[1] yʉ' 'nóo[1]on jløø'[3]mo.

6 Joon mo gatyee'[12]i tya'a gauncaain[21] tsá[2] seein[21] tyʉ́[2] coon'[13] coon'[13] tsá[2] néei[1] co' lɨ tyíin[1]in. Joon gasɨɨ'[21]ɨ: “Jløø'[3]naa' jmaa[2]aa' coon'[13] jna tsʉ nigatsee'[3]moo 'in joo'saa'[21] 'in ga'ín[1] tyiia do.”

7 La joon jon fuu[212]uu 'naa' mo joo'[21]-tsi jaain[21] tsá[2] røøi[21] tsaa[2] jløøi'[13]gɨ 'áai[1] fu ñʉ'fu 'wii'[13] 'ii lagɨ 'in noventa y nueve tsá[2] 'in jo 'oo[1]o tsaa[2], 'in jo 'ná[2] jaa'[21]-tsi.

Júu³ cwáain¹ tya' cuu² sɨ'iin²¹²

8 Faa'²¹gɨ Jesús:

—Wa' jaain²¹ tsamɨ́² 'in 'oo¹o dyá² cuu² joon ganga'ín¹ coon²¹ cuu² do, ¿tɨ jo dyi'¹i coon²¹ jɨ́² joon 'ya'¹a inʉʉ do? Coon'²¹ túnˀ 'noo'¹o ca gatsaa'²¹a.

9 Joon mo gatsaa'²¹a joon uncaain²¹ tsá² seein²¹ tyʉ́² coon'¹³on coon'¹³ tsá² 'in néei¹ co' lɨ tyíin¹in. Joon sɨɨ'²¹ɨ 'ido: "Jløø'³naa' jmaa²aa' coon'¹³ jna tsʉ nigatsaa'²¹oo cuu 'e nga'ín¹."

10 La joon jon fuu²¹²uu 'naa', jløø'³mo ángeles tya' Dios mi jaa'²¹-tsi xʉfiin'¹³ jaain²¹ tsá² 'in røøi²¹ tsaa².

Júu³ cwáain¹ tya' jaain²¹ sɨmii'²¹ 'in gatiui²¹ jmɨɨ²¹

11 Gajin'²in jon Jesús gasɨɨ'²¹ɨ tsá²:

—Lawa jaain²¹ tsañʉʉ'¹ 'aa¹i gái¹ sɨmii'²¹ tya'a.

12 Joon jaain²¹ 'in xaai²¹gɨ do gasɨɨ'²¹ɨ jmii²¹: "Ñʉ'², cwo'²'o jna jiin'¹³ tyiia tya' cwoo'¹³ 'wó² 'e gatɨ́ɨ²na." Joon gajmaa¹a jmii²¹ do jmai'²xʉ jee²¹² 'ii jilaa'²¹.

13 Xʉ-ʉ ngoo²¹gɨ joon 'in xaai²¹gɨ do gajmaa'¹² caain²¹ jilaa'²¹ 'e 'oo¹o. Joon gangóo¹ coon²¹ fuu²¹ lɨ wíin². Joon do-o ga'íin² cúu¹u jilaa'²¹ coon'¹³ 'e gó².

14 Joon mo gatsá² cúu² do ga'í² coon²¹ 'oo² 'e fuu²¹ lɨ ngóo¹on do. Joon gatsá² un'aa²i.

15 Joon ganga'náa² to² jmáa¹a coon'¹³ jaain²¹ tsá² seein²¹ 'e fuu²¹ do. Joon 'idogɨ gasii¹ ni 'ido lɨ roon¹ 'wó² tya'a 'e tsa'áa¹i ñí¹.

16 Joon 'áa¹mo gali'iin²¹²in unrøø²i tu'²u coon'¹³ jilaa'²¹ 'e gø'² ñí¹ do. Pe jiin'¹³ jaain²¹ jo 'in cwo¹.

17 Joon ga'ɨ¹-tsi: "Jøøi'¹³ tsa'leei'¹³ 'in jmoo¹o to² tya' nʉ'³ʉʉ saai²¹gɨ 'e gø'²ø joon jnagɨ fu lo júun³na 'oo².

18 Nii'¹³moo fu lɨ tyíin¹ ñʉ'³ʉʉ. Joon fuu²¹²uu: Ñʉ'³, fee'¹ niga'lee'²¹na tyani Dios joongɨ tyani'i.

19 Joon jo cwooi¹ 'e jmáa²gɨ'ɨ yʉʉn²¹ tyi'i jna. Jmaa'¹³ cwáain¹ lawa jaain²¹ tsa'leei'¹³ tyi'i jna."

20 Joon gangaa'¹³mo fu tya jmii²¹.

'Wíin²gɨ 'ná¹ tyee'¹²i lɨ siin'¹² jmii²¹ mo ganíi²in jmii²¹ 'ii. Galifeei'¹mo-tsi 'wii²¹² tya'a. Joon gangóo¹o cwiin¹ ngajeen² ni 'ido. Joon ga'ii'³mo 'ido. Joon garɨɨn¹in joongɨ gacu'¹u 'oo² 'ido.

21 Joon gasɨɨ'²¹ɨ jóon¹ 'ii: "Ñʉ'³, niga'lee'²¹moo tyani Dios joongɨ tyani'i. Jo tɨ́ɨi²gɨɨ 'e fo'²'o yʉʉn²¹ tyi'i jna."

22 Pe jmii²¹ dogɨ gasɨɨ'²¹ɨ tsa'leei'¹³ tya'a: "Tyí² goon' jmoono coon²¹ 'mɨ'² 'e tyʉ́²gɨ la jee²¹² jilaa'²¹, joon tyiin'¹³goon' yʉʉn²¹ tyiia lo. Joongɨ toon'²¹goon' ñí³ unnii²¹² cwoo²¹o. Joongɨ 'øøi'¹³ goon' mɨɨ²ɨ.

23 Joon cwotée¹ee' jaain²¹ joo'²¹ xuui²¹² 'in na'ooin'¹³. Joon jngaa'¹³naa', cwotyé³e' joongɨ cwojmoo²¹o' jmɨɨ²¹².

24 Tsʉ 'in yʉʉn²¹ tyiia lo lɨ́ɨ²na 'e nijuun²¹mo pe nano nigacwa'²mo túnˀ. 'In ninga'íin¹³mo pe gatsee'²¹moo'o túnˀ." Joon ga'láa² 'wii²¹² jmaa¹a jmɨɨ²¹².

25 'La jee²¹² joon 'in jóon¹ 'in nifeei'¹gɨ jee²¹² to² taain¹. Joon mo gatyee'¹²i tyan' co' 'nʉʉ¹ʉ joon ganúu² nináa¹ súuin¹³.

26 Joon gatø'¹ø jaain²¹ 'in tsá² do joon gaunngɨɨ¹ɨ 'ee jmɨɨ²¹² nináa¹.

27 Joon gajin'² 'in tsá² do: "Nigacwa'²mo ruu'²¹mo'o. Joon gatyʉ'² ñʉ'²'ʉ to² gajngaa'¹²i jaain²¹ joo'²¹ 'ooin'¹³ tsʉ gacwa'²mo tyú¹mo jo tsaa'¹³a."

28 Joon gatsá² 'nii'²¹-tsi 'in ruu'²¹i nifeei'¹gɨ do. Joon jo 'iin²¹²in tsa'ii²¹ fu tsi. Joon gacwo'ɨ́ɨ¹ jmii²¹ 'e gamɨɨ¹ɨ tyani 'ido 'e tsa'ii²¹.

29 Pe gajin'² 'in sɨmii'²¹ gasɨɨ'²¹ɨ jmii²¹: "Niñii²¹o'o joo'¹³ jiin²¹ 'e nigajmáa³aa to² tyani'i. Pe jiin'¹³ coon²¹ 'naa'¹³ jo mo cwoo'¹³'o jna jiin'¹³ jaain²¹ chivo-pi' 'e jmáa³aa jmɨɨ²¹² coon'¹³ tsá² seein²¹na tyʉ́² coon'¹³.

30 Pe la no 'e gacwai'² 'in yʉʉn²¹ tyi'i no. Nga'íin¹in cúu²u coon'¹³ tsamɨ́²². Joon gajngáa¹³u'un 'in joo'²¹ 'ooin'¹³gɨ no."

31 Joon gajin'² jmii²¹ do: "Yʉʉn²¹ tyi', coon²¹ tøø²mo tyíin¹u'un coon'¹³ jna. Joon jilaa'²¹ 'e 'óo³oo lo 'e tyi-o'o.

32 Joon nano tyiin²mo jmoo²¹o' jmɨɨ²¹² joongɨ jløø'³na' tsʉ 'in ruu'²¹'u 'e lɨ́ɨ²na najuun²¹mo pe cwa'²mo túnˀ. Lɨ́ɨ²na 'e ninga'íin²mo joon nigatsee'²¹moo'o túnˀ."

16

Júu³ cwáain¹ tya' tsa'leei'¹³ 'in gajmaa¹a 'e gó²

1 Gajin'²in jon Jesús sɨɨ'²¹ɨ tsá² tya'a:

—Galiseein²¹ jaain²¹ ñi'fii²¹² sá² cuu² joon seein²¹ jaain²¹ 'in tyʉ'² to² tsa'leei'¹³ tya'a. Joon gajma'²a tsá² 'in ñi'fii²¹² do júu³ 'e 'in tsá² tyʉ'² to² do 'áai¹ 'íin²in cuu² tya'a.

2 Joon 'in ñi'fii²¹² do gatø'¹ø 'ido. Joon gasɨɨ'²¹ɨ: "¿Tɨ jo'² 'e sɨɨ'²¹ tsá² jna cwáain¹ tyi'i? Joon'¹²du'u cwáain¹ to² jmoo²'o tsʉ jo jmáa²gɨ'ɨ to² coon'¹³ jna. Jo cwooi tyʉ'²gɨ'ɨ to² tsa'leei'¹³ tyiia no."

3 Joon ga'ɨ¹-tsi 'in tsá² tyʉ'² to² do: "¿'Ee ijmáa³aa? Tyí¹mo ñi'fíi³ii jna jee²¹² to² tya'a. Jo 'waa'²¹ pí² 'óo³oo wa'a jmáa³aa to² jee²¹² tyiia²¹ joon 'óo³oo fa'ɨɨ'²¹ wa'a mɨ́³ɨɨ caridad.

4 Ñíi³oo 'ee jmáa³aa 'e 'ii'²¹mo tsá² jna inʉʉ tya'a mo jo to² 'óo³gɨɨ."

5 Joon gatø'¹ø tɨ' jaain²¹ tɨ' jaain²¹ 'in røøi²¹ tya' ñi'fii²¹²i. Joon gaunngɨɨ¹ɨ 'in nifu: "¿Xiiati røø²¹u tya' ñi'fii²¹i'?"

6 'Idogɨ jin'²: "Røø²¹moo cíein¹³ barril aceite." Joon 'in tsá² tyʉ'² to² do sɨɨ'²¹ɨ 'ido: "Lo-o saan'¹³aan mo'jí² tyi'i. Ní²du' jmoono joon jmáa² coon²¹ 'e coon'²¹ tsa'²gɨ."

7 Joon gaunngɨɨ¹ɨ 'in xeei'²¹gɨ tún¹: "'Nʉgɨ, ¿xiiagɨ tɨ røø²¹u?" 'Idogɨ jin'²in: "Cíein¹³ 'mo-tuu'¹ trigo." Joon gasɨɨ'²¹ɨ: "Lo-o saan'¹³aan mo'jí² tyi'i. Jmáa² coon²¹gɨ jiin'¹³ ochenta."

8 Pe galili'²i ñi'fii²¹² do 'e lɨ́ɨ¹ 'øøi'²¹-tsi 'in tyʉ'² to² do coon'¹³ 'e gajmaa¹a do. Tsʉ li'²gɨ tsá² 'in jo tsaa'²-tsi Dios coon'¹³ 'e jmoo¹o la jaain²¹ la jaain²¹ lagɨ 'in tsaaa'²-tsi Dios.

9 'Fuu²¹² jna 'naa' —jin'² Jesús— jmáa² 'naa' 'in liseein²¹ tyʉ́² coon'¹³ 'naa' coon'¹³ 'e 'oo²oo' fu juncwii²¹. Joon mi tyá¹ jilaa'²¹ 'e sá² fu juncwii²¹ iseen²¹mo 'in 'ii'²¹ 'naa'. In'ii'²¹ 'naa' lɨ taan²¹²naa' coon²¹ tøø²mo.

10 'Wa jmoo¹ tsá² 'e tyʉ́² fiin'¹³ capii'³ 'e 'oo¹o, ijmáa¹o 'e tyʉ́² jon wa'a sá² 'láai². Pe wana coon²¹ tóo² tya' capii'³, icoon²¹o jon tóo² tya' 'e 'láai².

11 Wana jo jmoo²oo' tyʉ́² coon'¹³ jilaa'²¹ 'e sá² fu juncwii²¹ lo 'e jo tyiin² xiiala lɨ́ɨ²naa' icwo'¹o Dios 'naa' 'e sá² 'e tyiin² la jai'².

12 Wana jo gajmaa²aa' røø²¹ coon'¹³ 'e sá² tya' 'inxeei'²¹ jo cwooi¹ cwo'¹o 'naa' 'e tyii' yaanaa'.

13 'Ce jiin'¹³ jaain²¹ tsa'leei'¹³ jo lí² jmaa¹a to² tyʉ'² gái¹ ñi'fii²¹². Tsʉ nili'ee'¹mo jaain²¹ joon 'in jaain²¹gɨ do nili'nee²¹mo sɨ ilɨtyúu¹mo coon'¹³ jaain²¹ joon coon'¹³ 'in jaain²¹gɨ do gó²o liseein²¹. Jo lí² 'iin²¹² tsá² Dios la jee²¹² 'iin²¹²in cuu².

14 'In tsá² fariseo do 'in lɨ́ɨ¹ 'iin²¹²in cuu² núu²o jilaa'²¹ 'elo. Joon gaungøø¹mo Jesús.

15 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—Ngɨɨ²¹naa' coon'¹³ 'e tyʉ́² jee²¹² tsá² pe ñi¹ Dios 'ee lɨ́ɨ²naa'. Jilaa'²¹ 'e 'øøi'²¹-tsi tsá² 'e tyiin² 'e joon 'e 'ee'¹mo Dios.

'Ná² untsiin¹ ley tya' Moisés

16 Jin'² Jesús:

—Ca mo jó¹ Wó³ gatyʉ'²ʉ to² 'e ley tya' Moisés coon'¹³ 'e júu³ tya' tsá² cwo¹ júu³ tyʉ́² calɨɨ. Ca 'yiia'¹³ joon galisá² júu³ tyʉ́² xiiala mi tyʉ'² Dios to² tsá². Joon jilee'²¹mo cwoo¹ pí² tsataai²¹² lɨ tyʉ'² Dios to².

17 'Tyan¹gɨ to² jo tsín¹ jiin'¹³ coon²¹ letra tya' ley la coon'²¹gɨ 'íin² coonti jilaa'²¹ yʉ' fu juncwii²¹ coon'¹³ cwoo'¹³ fu juncwii²¹.

Jesús 'e'²e tsá² 'e tsaa² fee'¹ wa'a 'øøi¹ tsá² tsamɨ́² tya'a

18 'Wana jaain²¹ tsañʉʉ'¹ 'ee'¹mo tsamɨ́² tya'a joon cui'² cwoo²¹ coon'¹³ 'in xeei'²¹ fee'¹ tsaa² 'noo¹on. Joon wana cui'² tsá² cwoo²¹ coon'¹³ 'in tsamɨ́² do la joon jon fee'¹ tsaa² 'noo¹on.

Cwáain¹ tya' jaain²¹ tsá² sá² cuu² coon'¹² Lázaro

19 Gajin'²in jon Jesús gasɨɨ'²¹ɨ tsá²:

—Lawa jaain²¹ tsá² sá² cuu² 'in tyi'¹ jmaai'¹³ sɨɨn'³ tyʉ́² joongɨ 'ya'²gɨ. Joon la coon²¹ jmɨɨ²¹² jmaa¹a jmɨɨ²¹² coon'¹³ 'e 'ya'²gɨ lɨɨlɨ¹.

20 Galiseen²¹mo jon jaain²¹ tsá² tañíi² 'in sii²¹ La'². La tøøi² ngúu¹u sɨrøøi²¹ 'mi'². Joon gacwó²o ni wó² 'ooca'nʉ́¹ tya' 'in tsá² sá² cuu² do.

21 'In tsá² tañíi² do 'iin²¹²in røøi²¹ tu'²u coon'¹³ jilaa'²¹ 'e xʉʉ'²¹ 'wii²¹² mesa lɨ gø'² 'in tsá² sá² cuu² do. Joon cagɨ tsii²¹ jalíin² lɨ tyíin¹in 'e 'lʉ'²ʉ lɨ jgoo'²¹ tya'a.

22 Coon^{21} jmɨɨ^{212} gajuun^{21}mo 'in tsá^{2} tañíi^{2} do. Joon ángeles gatøø^{2}mo 'ii 'e cwaa^{1} coon'^{13} Abraham fu ñʉ'fú^{2}. La joon jon gajúun^{2}mo 'in tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} do. Joon ga'aa^{1}mo tsá^{2} 'ii.

23 'In tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} do 'áai^{1} ganí^{2}in wúu^{1} lɨ tsalíin^{2} 'in najúin^{2}. Joon gasaa'^{13}a unníi^{1}i. Joon wíin^{2} ganí^{2}in Abraham coon'^{13} La'^{2}.

24 Joon ga'oo^{1}o jin'^{2}in: "Nʉ'^{1}ʉ' Abraham, fúu^{2} cwolíin^{2}un jna. Síi^{2}in La'^{2} no cwoun'lá^{2}xʉ unniicwoo^{21}o coon'^{13} jmɨɨ^{21}. Joon cwojaa^{212}, cwouncwii'^{21}xʉ unniisɨɨ'^{13}ɨɨ tsʉ lɨ́ɨ^{1} móo^{3}oo wúu^{1} jee^{212} jɨ́^{2} lo."

25 Pe joon gajin'^{2} Abraham: "Yʉʉn^{21} tyi', cwotii'^{13}du-'o'o 'áai^{1} tyʉ́^{2} 'íi^{1}-'o'o mo gateen^{212}un fu juncwii^{21}. Joon La'^{2} logɨ 'áai^{1} gó^{2} gangɨɨ^{1}. Joon nano tyʉ́^{2} seein^{21} lo. Joon 'nʉgɨ moo^{2}'o wúu^{1}.

26 Coon^{21}gɨ 'e sá^{2} lo. Sá^{2} goon^{21} juu'^{13} cwó^{2} jee^{212} jna'a coon'^{13} 'nʉ. Jileei'^{21} 'in 'iin^{212}in tsalíin^{2} fu no jo lí^{2}. La joongɨ jileei'^{21} 'in 'iin^{212}in jalíin^{2} lɨ' lo jo lí^{2}."

27 Joon gajin'^{2} 'in tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} do: "Mɨ́ɨ^{3}ɨɨ tyani'i jon, ñʉ'^{3} Abraham, sɨɨ^{21}u La'^{2} no fu tya' ñʉ'^{3}ʉʉ.

28 Seen^{21}mo 'ñéei^{2}gɨ ruu'^{21}na. Cwofee'^{1}i la joon jon jo cwo'^{2}o wa'a jalíin^{2} lo 'a lɨ tyafo'^{2} ní^{2} tsá^{2} wúu^{1}."

29 Pe joon gajin'^{2} Abraham gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido: "'Oo^{1}-o 'ido jilaa'^{21} 'e nigajin'^{2} Moisés coon'^{13} tsá^{2} cwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2}. Lí^{2}-i unjii^{21}o 'ido júu^{3} tya' 'ii."

30 Joon gañii^{1} 'in tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} do: "'E ja'^{2}mo, ñʉ'^{3} Abraham, pe wana tyíia^{1} jee^{212} 'ii jaain^{21} 'in nigajúin^{2} ija'^{2}a-tsi."

31 Joon gajin'^{2} Abraham: "Wana jo 'iin^{212}in núu^{3} júu^{3} tya' Moisés coon'^{13} tsá^{2} cwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} jon'gɨ inúu^{2}un júu^{3} tya' jaain^{21} 'in nigajiin'^{1} jee^{212} 'lɨɨ^{212}."

17

Tsaai'^{13} wa'a un'leei'^{21} tsá^{2} tsaruu'^{21}i

1 Gajin'^{2}in jon Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a:

—'Láa^{2}mo sá^{2} 'e jmoo^{1} un'leei'^{21} tsá^{2} pe fúu^{2} 'in tsá^{2} jmoo^{1} un'leei'^{21} 'in xeei'^{21} do.

2 'Áai^{1}gɨ tyʉ́^{2} tya'a wa'a 'ñʉʉ^{1} tsá^{2} coon^{21} too^{1} lúu^{1}u joon píin^{1}in tsi jmɨ'ñi'^{3} la coon^{21} jo jmáa^{1}a i'leei'^{21}gɨ 'in xuui^{212} lo.

3 Un'øøi'^{1}duu' yaanaa' coon'^{21} tún^{2}.

'Wana jmaa^{1}a ruu'^{21}'u 'e gó^{2} tyi'i joon fu'^{2}'u: "Jo jmaa^{2}gɨ'ɨ." Joon wa gaunsɨɨ^{2}i 'e 'ɨ^{1}-tsi jmáa^{2} feei'^{1}-'o'o 'wii^{212} tya'a.

4 Xʉfiin'^{13} dyía^{1} naa'^{13} la coon^{21} jmɨɨ^{212} gajmaa^{1}a 'ido 'e gó^{2} tyi'i pe joon dyía^{1} naa'^{13} cwooi^{1} sɨɨ'^{21} 'nʉ: "Jo jmáa^{3}gɨɨ." Cwooi^{1} jmaa^{2}o'o feei'^{1}-'o'o 'wii^{212} tya'a.

Xiiala ilitsáai^{1}gɨ-tsi tsá^{2}

5 Joon gajin'^{2} tsá^{2} tya' Jesús sɨɨ'^{21} 'ii:

—Jmáa^{2} 'e lijai'^{2}gɨ-tsii'i 'nʉ.

6 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Wuxʉ'ʉ tsáai^{1}du'-'oo' fiin'^{13} la ti camɨ'^{3} júu^{2} jon'^{2} tasa lí^{2}-i fú^{2}uu' 'e 'mó^{2} fee'^{1} lo: "Ráain^{2}du'u no cwojñí^{2}'i 'wo'o tsi jmɨ'ñi'^{3}." Joon ninúu^{2}o 'e 'mó^{2} do júu^{3} tyii'.

Jilaa'^{21} 'e 'ná^{1} jmá^{2} tsá^{2} 'e tyiin^{2}

7 'Wana 'in jee^{212} 'naa' seein^{21} jaain^{21} tsa'leei'^{13} tyii' 'in jaai'^{13} jee^{212} to^{2}, ngajii^{21}i sɨ nga'aai^{1} joo'^{21} 'ee, xʉfo'o fú^{2}uu': "Ngɨɨi^{212}, ní^{2}'i, tyee'^{3} 'í^{1}."

8 Jon' la joon tɨ́ɨi^{2} faa'^{21} tsá^{2}. Tyʉ́^{2}gɨ isɨɨ'^{21} tsá^{2} 'ii: "Tyá^{1} tyʉ́^{2} 'e døø'^{13}øø. Cwoo'^{13}-'o'o tyá^{1} tyʉ́^{2} døø'^{13}øø joongɨ 'e duu'^{13}uu joon mi yuui'^{13} joon 'uu'^{12}'u, cøø'^{12}'ø."

9 ¿Tɨ cwooi^{1} cwo'^{1}o 'maai'^{13} tsa'leei'^{13} tya'a mo jmoo^{1}o jiin'^{13} to^{2} 'e tyʉ'^{2}ʉ?

10 La joon jon 'naa', mi yuui'^{13} jmaa^{2}aa' jilaa'^{21} to^{2} tyʉ'^{2} Dios 'ná^{1} fó^{2}oo': "Tsa'leei'^{13} tyio'o jna'a 'in jo 'ee to^{2} ti tsʉ nigajmoo^{21}o'o jiin'^{13} 'e 'ná^{1} jmoo^{21}o'o."

Jesús un'láai^{2} dyéi^{1} tsá^{2} 'in lɨ́ɨi^{2} jmoowúu^{1} jgøøi'^{21}

11 Mo gangóo^{1} Jesús la fu^{1} 'yuui fu Jerusalén. Gangɨ́ɨ^{1}in la caain^{21} lɨ sii^{21} Samaria coon'^{13} Galilea.

12 Mo gatyíi^{1}a coon^{21} fuu^{21} pi'^{3}. Joon ga'wooi^{21} dyéi^{1} tsá^{2} 'in lɨ́ɨi^{1} jmoowúu^{1} jgøøi'^{21}. Pe wíin^{2} gajaan^{1} lɨ siin'^{12}in Jesús.

13 Joon ga'oo^{1}o jin'^{2}in:

—¡Jesús, Tɨfo'^{2}, fúu^{2} cwolíin^{2}un jna'a!

14 Joon mo gajøøi^{2} Jesús 'ii joon gajin'^{2}in:

—Cwolíin^{2}naa' cwo'ee'^{13}naa' untsá^{2} yaanaa'.

Joon la 'ɨɨ^{212} ngalíin^{2} fu^{1} joon ga'láa^{2}mo.

15 Joon jaain^{21} jee^{212} 'ii do mo ganí^{2}i
'e ga'láa^{2}mo joon gacɨɨ'^{13}o cwoo^{1}o 'maai'^{13}
Dios coon'^{13} júu^{3} tá^{2} lɨɨlɨ^{1}.
16 Joon gasii'^{21}i wojníi^{1}i tyani Jesús. Joon
gaxiia^{1} níi^{1}i gajun'^{2}un ca tɨ ni 'wó^{2} 'e cwoo^{1}o
'maai'^{13} Jesús. Joon 'in tsá^{2} lo seein^{21} lɨ sii^{21}
Samaria.
17 Joon gajin'^{2} Jesús:
—¿Tɨ jo ga'láai^{2} ce jɨ dyéi^{1} do? ¿'Náai^{13}gɨ 'in
ñúi^{2}gɨ do?
18 ¿Tɨ jiin'^{13} ino-o tsá^{2} coon^{21} fuu^{21} ni-
gacɨɨ'^{13}o cwoo^{1}o 'maai'^{13} Dios?
19 Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'in tsañɨɨ'^{1} do:
—Ráan^{2}un no. Cwei'^{2}. Niga'láa^{2}mo'o tsɨ
jo'^{2}o galɨ́ɨ^{2}u'u.

'E'^{2} Jesús tsá^{2} xiiala mi cwá^{2} 'e tyɨ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}

20 Tsá^{2} fariseo gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús lɨɨ^{212} mi
cwá^{2} 'e tyɨ'^{2} Dios to^{2}. Joon gajin'^{2} Jesús:
—Mi cwá^{2} 'e tyɨ'^{2} Dios to^{2} joon'^{2} wa'a
coon^{21} 'e lí^{2} jøǿ^{2} tsá^{2}.
21 Jo lí^{2} wa'a jin'^{2} tsá^{2} 'elo sɨ 'e do-o 'ee. Tsɨ
nigalɨ́^{2}-ɨ 'e tyɨ'^{2} Dios to^{2} jee^{212} 'naa'.
22 Joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús tsá^{2} tya'a:
—Nicwaa^{212} jmɨɨ^{212} mi li 'iin^{212}naa'
jøø^{2}øø' 'e jmɨɨ^{212} 'e jna-a, 'in Ruu'^{21}na Tsá^{2},
'láa^{2} 'wii^{212} tyɨ'^{2}ɨ to^{2}. Joon jo lí^{2} jøø^{2} 'naa'.
23 Joon isɨɨ'^{21} tsá^{2} 'naa': "Lo-o siin'^{12}in",
sɨ "Do-o siin'^{13}in", 'ee. Pe jo cwolíin^{2}naa'
coon'^{13}on.
24 Tsɨ lawa coon^{21} jɨ́^{2} cwaain^{2} 'ñá^{3} 'e jná^{2}
joo'^{21} ca tɨ' cataain^{21} lɨ' caluu fu juncwii^{21}
la joon jon jna 'in Ruu'^{21}na Tsá^{2} mi cwá^{2}
jmɨɨ^{212} tyiia.
25 Pe jéei^{1} nifu 'ná^{1} mó^{3}oo wúu^{1} lɨɨlɨ^{1}. Joon
tsá^{2} seein^{21} nano 'in jo 'e 'ii'^{21} jna.
26 Jiin'^{13} la galɨ́^{2} jmɨɨ^{212} mo seein^{21} Noé la
joon jon ilí^{2} jmɨɨ^{212} mi gó^{2} jna 'in Ruu'^{21}na
Tsá^{2}.
27 'Gø'^{2}ø tsá^{2} joongɨ 'un'^{2} tsá^{2} joongɨ cui'^{2}
cwoo^{21} tsá^{2}. Joon gacwooi^{1} tsá^{2} jamɨ́ɨ^{1}ɨ
'e cui'^{2} cwoo^{21} ca jmɨɨ^{212} mo ga'í^{2} Noé fu
tsi barco do. Joon gajó^{2} coon^{21} jmɨ́^{1} joon
jilee'^{21}mo gajúun^{2}mo jon.
28 La joon galɨ́^{2} mo seein^{21} jaain^{21} tsá^{2}
sii^{21} Lot. Gø'^{2}ø joongɨ 'un'^{2}un. Joon galó^{2}
joongɨ 'nɨɨ^{1}ɨ. Jñii^{1} tsá^{2} joongɨ jmoo'^{13} tsá^{2}
'nɨ́^{1}.
29 Pe mo gacwo'ɨ́ɨ^{1} Lot 'e fuu^{21} Sodoma
Dios gasii^{1}in coon^{21} jmɨ́^{1} 'e lɨ́^{2} jɨ́^{2} caai'^{13}
cuun^{212} 'e coo^{21}. Joon gatsee^{21}mo jileei'^{21} 'in
néei^{1} fuu^{21} do.
30 La joon ilí^{2} mi jnee^{21}na 'in Ruu'^{21}na
Tsá^{2}.
31 'Mo tɨ jmɨɨ^{212} joon wana 'in téein^{2} yɨ'
'nɨ́^{1} joon 'oo^{1}o jilaa'^{21} si'mo^{2} inɨɨɨ tya'a jo
cwoxaai^{1} ja'woo'^{12}o. Joon wa' 'in téein^{21}
jee^{212} tyiia^{21} jo cwojaa'^{21}i fu tya'a.
32 Cwotii'^{13}-'oo' 'e galí^{2} tya' tsamɨ́^{2} tya'
Lot.
33 Jileei'^{21} 'in 'iin^{212}in tiin'^{13} fu juncwii^{21}
tya'a i'íin^{2}mo joon. Pe jileei'^{21} 'in 'íin^{2} fu
juncwii^{21} tya'a tiin'^{13}mo joon.
34 "E la ja'^{2}mo fo'^{3}oo: 'E 'woo^{1} joon wana
teei'^{13} gái^{1} tsá^{2} ni coo'mó^{2} yatée^{3}ee jaain^{21},
'in jaain^{21}gɨ jan^{1}.
35 Gái^{1} tsamɨ́^{2} taai^{212} tsii^{1}i caain^{21},
yatée^{3}ee jaain^{21} 'in jaain^{21}gɨ jan^{1}.
36 Gái^{1} tsañɨɨ'^{1} taain^{212} jee^{212} to^{2} yatée^{3}ee
jaain^{21} 'in jaain^{21}gɨ jan^{1}.
37 Mo ganúu^{2} tsá^{2} tya'a 'elo joon
gaunngɨɨ^{1}ɨ:
—¿Xiiala lɨ ilí^{2} 'elo, Ña'ñɨ'^{1}ɨ'?
Joon 'ii-gɨ gajin'^{2}in:
—Jileei'^{21} 'in jo cwoi^{1} 'ña'a 'e tyɨ'^{2} Dios to^{2}
'ii i'íin^{2}mo.

18

Júu^{3} cwáain^{1} tya' jaain^{21} tsamɨ́^{2} 'nɨɨ́^{2} coon'^{13} tsá^{2} jmoo^{1} 'ii'^{21}

1 Joon gasɨɨ'^{21} Jesús tsá^{2} 'e cwáain^{1} lo 'e
'ee^{1} xiiala 'ná^{2} faa'^{21}a tsá^{2} júu^{3} tyɨ́^{2} joon jo
cu'^{2}-tsi coon'^{13} Dios.
2 Joon gajin'^{2}in:
—Lawa coon^{21} fuu^{21} galiseein^{21} jaain^{21}
tsá^{2} jmoo^{1}o 'ii'^{21}. Jo tsaa'^{2}-tsi Dios jon'gɨ
un'goo^{21} tsá^{2}.
3 Fuu^{21} do-o jon seein^{21} jaain^{21} 'yiia'nɨɨ́^{2} 'e
coon^{21} tøø^{2}mo tsafee'^{12}i 'in tsá^{2} jmoo^{1}o 'ii'^{21}
do. Tsamɨɨ^{21} 'e jmaa^{1} 'ido 'ii'^{21} coon^{21} mɨɨ'^{13}
'e seein^{21} coon'^{13} 'in 'eei'^{1} 'ii.
4 Wóo^{2}-o 'áai^{1} nangóo^{1} 'e jo 'iin^{212}in 'in
tsá^{2} jmoo^{1}o 'ii'^{21} do 'e jmáa^{1}a 'ii'^{21}. Joon
mo galicɨɨin^{21}gɨ ga'ɨ^{1}-tsi: "Jo tsaa'^{2}-tsii Dios
jon'gɨ tsá^{2} un'góo^{3}oo pe tsɨ 'wii'^{13} untyíi^{2}in
'in tsamɨ́^{2} lo jna jmáa^{3}oo 'ii'^{21} tya'a
5 la coon'^{21} jo untyíin^{2}gɨ jna."

6 Joon gajin'^{2} Jesús:
—Núu^{2}duu' 'e 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} júu^{3} tya' 'in
tsá^{2} jmoo^{1}o 'ii'^{21} 'e gó^{2} do.
7 ¿Tɨ lɨ́ɨ^{2}naa' 'e li'ɨɨ^{212}-i Dios un'øø'^{1}i tsá^{2}
tya'a, 'in nigatyii'^{12}in, 'in nimɨɨ^{1}ɨ tyaníi^{1}i la
'woo^{1} la jmɨɨ^{1}?
8 Fuu^{212}uu 'naa' 'e la jmoono-o ijmáa^{1}a
'ii'^{21} tya' 'ido. Pe jna-a, 'in Ruu'^{21}na Tsá^{2}
mi yíi^{3}aa, ¿tɨ liseein^{21}gɨ tsá^{2} ni cwoo'^{13}
juncwii^{21} 'in tsaa'^{2}gɨ-tsi jna?

Júu^{3} cwáain^{1} tya' jaain^{21} tsá^{2} fariseo coon'^{13} jaain^{21} 'in cón^{2} 'laa'^{13} 'e 'nɨɨ^{1} tsá^{2}

9 Gasɨɨ'^{21}ɨ jon Jesús coongɨ cwáain^{1} tya'
'inlɨ́ɨi^{13} 'in jmaai'^{21} yaai 'e tyú^{1}-i joon
un'woo^{1}i tsá^{2} catyaai^{2}gɨ. Joon jin'^{2}in:
10 —Gái^{1} tsañuu'^{1} ngalíin^{2} fu cwo'^{1}.
Ngafaa'^{13}a júu^{3} tyú^{2}. Jaain^{21} jee^{212} 'ii lɨ́ɨ^{1}i
tsá^{2} fariseo, 'in jaain^{21} dogɨ lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} cón^{2}
'laa'^{13} 'e 'nɨɨ^{1} tsá^{2}.
11 'In tsá^{2} fariseo do siin'^{12}in, joon
gafaa'^{21}a la lo: "Ña'ñu'^{1}u' Dios, cwóo^{3}oo
'maa^{2}u'un tsu^{2} jo lɨ́ɨ^{1}na la lɨ́ɨi^{1} 'in tsá^{2} catyaai^{2}
do. Jo lɨ́ɨ^{1}na la 'in jmoo^{1}o 'uun^{21}, lagɨ 'in jo
nuu'^{13}. Jo lɨ́ɨ^{1}na la lɨ́ɨi^{1} tsá^{2} 'in fee'^{21}i tsamɨ́^{2}.
Ce jiin'^{13} capii'^{3} jo lɨ́ɨ^{1}na la lɨ́ɨi^{1} 'in cón^{2} 'laa'^{13}
'e 'nɨɨ^{1} tsá^{2} lo.
12 Tún^{2} fu 'gø'^{3}øø tyiiañi'^{1} la coon^{21}
semóo^{13}. Joon cwo'^{3}oo 'nu coon^{21} 'e jee^{212}
dyá^{2} 'ii'^{13} 'e gajna'^{2}aa."
13 Pe 'in tsá^{2} cón^{2} 'laa'^{13} 'e 'nɨɨ^{1} tsá^{2} do
wíin^{2} gajaan^{1}. Joon jo tá^{2}-tsi saa'^{12}a unníi^{1}i
fu yu' juncwii^{21}. Jiin'^{13} 'e gajmaa^{1}a tyuun^{1}
nitsi^{1}-o. Joon gafaa'^{21}a: "Ña'ñu'^{1}u' Dios,
cwolifee'^{1}mo-'o'o 'wii^{212} tyiia tsu 'áa^{1}mo
røø^{21}na tsaa^{2}."
14 'E la ja'^{2}mo fo'^{3}oo 'e nigauntyú^{1}mo Dios
'in tsá^{2} cón^{2} 'laa'^{13} tya' 'e 'nɨɨ^{1} tsá^{2} do pe 'in
jaain^{21} do jiin'^{13} la lɨ́ɨ^{2}mo lɨ́ɨ^{2}i. Tsu jileei'^{21} 'in
jmaa'^{21}i yaai cøø'^{13}gɨ xujoon li'weei^{21}gɨ 'ii
pe jileei'^{21} 'in un'weei^{21} yaai joon licøøi'^{13}gɨ.

Uncwaa'^{3}i Jesús xuui^{212}

15 Jajée^{1}mo tsá^{2} xuui^{212} tya'a lɨ siin'^{12} Jesús
'e taan^{1} cwoo^{21} tya' 'ido. Pe joon mo ganí^{1}
tsá^{2} tya'a ga'láa^{2} 'wii^{212} 'øø^{13}mo jileei'^{21} 'in
jajéei^{1} xuui^{212} do.
16 Joon gatø'^{1} Jesús 'in xuui^{212} do. Joon
gajin'^{2}in:
—Cwóo^{2}oo' cwojalíin^{2} xuui^{212} tyaní^{3}ii
joon jo 'øø^{212}naa' tsu lɨ tyu'^{2} Dios to^{2} líin^{2}
jmai'^{2} 'in líi^{1}in la 'ii-o jon.
17 'E la ja'^{2}mo fo'^{3}oo jileei'^{21} 'in jo cwooi^{1}
'e tyu'^{2} Dios to^{2} 'ii lawa jaain^{21} xuui^{212} jo lí^{2}
tsataai^{2} lɨ tyu'^{2} Dios to^{2}.

Jaain^{21} tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} fee'^{21}i Jesús

18 Jaain^{21} 'in tyu'^{2} to^{2} gaungɨɨ^{1}ɨ Jesús:
—Tɨfo'^{2} tyúi^{1}, ¿'ee 'ná^{2} jmáa^{3}aa 'e tiin'^{13}na
juncwii^{21} tyiia?
19 Joon gasɨɨ'^{21} Jesús 'ii:
—¿'Ee lɨ'ɨ fu'^{2}'u jna 'in tyúi^{1}? Jaan^{21}mo 'in
tyúi^{1} seein^{21}gɨ, jiin'^{13} 'ña'a Dios.
20 Ñí^{3}o'o jiin'^{13} la to^{2} tyu'^{2} Moisés: "Jo
foo'^{13}'o tsamɨ́^{2}. Jo jngáa^{1}u'un tsá^{2}. Jo
jmaa^{2}'a 'uun^{21}. Jo jmaa^{2}'a júu^{3} tajuu^{21}. La
joon jo con'^{2}'on tsá^{2} tóo^{2} ce jiin'^{13} jaain^{21}.
Cwoli'gøø'^{21}mo'o ñu'^{2}'u coon'^{13} saa^{2}'a."
21 Joon gajin'^{2} 'in tsañuu'^{1} do:
—Jilaa'^{21} 'elo nigalinuu'^{13}uu ca la mo
xuu^{212}moo.
22 Moganúu^{2} Jesús 'elo joon gajin'^{2}in:
—Coon^{21}gɨ 'e 'ná^{2} jmaa^{2}'a. 'Ní^{3}'ɨ jilaa'^{21}
'e 'oo^{2}-o'o joon cwo'^{2}'o tsá^{2} tañíi^{2}. Joon
lɨ́ɨ^{1}gɨ ili'oo^{2}-o'o ñu'fú^{2}. Mi yuui'^{13} joon na^{1}
coon'^{13} jna.
23 Pe mo ganúu^{2} 'in tsanuu'^{1} do 'elo 'áai^{1}
fa'í^{3} gajmaa^{1}a tsu 'áa^{1}mo sá^{2} cuu^{2} tya'a.
24 Mo ganí^{2} Jesús xiiala fa'í^{3} jmaa^{1}a joon
gajin'^{2}in:
—¡'Áa^{1}mo tyan^{1} to^{2} cwóoi^{1} tsá^{2} sá^{2} cuu^{2}
yaai wa'a tyu'^{2} Dios to^{2} 'ii!
25 'Áai^{1}gɨ tyan^{1} to^{2} tya' jaain^{21} camello
'e ngɨ́ɨi^{1} too^{21} lɨ ngɨ́i^{1} ñi^{1} tya' moocúu^{3} lagɨ
jaain^{21} tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} tsa'ii^{1}in ñu'fú^{2}.
26 'In ganúu^{2} 'elo gajin'^{2}in:
—¿Xiiagɨ la itiin'^{13} tsá^{2}?
27 Joon gajin'^{2} Jesús:
—Jilaa'^{21} 'e jo lí^{2} jmaa^{1}a tsañuu'^{1} lí^{2}-i jmá^{1}
Dios.
28 Joon gajin'^{2} Tú^{3}:
—Ña'ñu'^{1}u', jna'a nigatuu^{212}oo'o jilaa'^{21} 'e
'oo^{21}o'o joon nijalii^{21}i'i coon'^{13} 'nu.
29 Joon gajin'^{2} Jesús:
—'E la ja'^{2}mo fo'^{3}oo, 'e doñi'iin sɨ tuu^{21}
'núu^{1}u sɨ tiui^{2} sáa^{3}a jmɨɨ^{21} 'ee sɨ ruu'^{21}i 'ee

sɨ tsamɨ́[2] tya'a 'ee sɨ jóon[1] 'ee 'wii[212] tya' cwáain[1] 'e tyʉ'[2] Dios to[2]

30 lɨ́ɨ[1]gɨ 'ii'[21]i fu juncwii[21] lo. Joon mi júun[2]in 'ii'[21]mo jon coon[21] juncwii[21] tya'a 'e ta'[2]a coon[21] tøø[2]mo.

Jesús jmoo[1]o júu[3] 'e tɨ lɨ júun[2]in

31 Jesús gatø'[1]ø coon'[21] jɨ dyatuuin[1] tsá[2] tya'a joon gasɨɨ'[21]ɨ 'ido:

—Nano tsaa[21]a' fu Jerusalén. Do-o lí[2] tsín[1] jilaa'[21] 'e gafaa'[21]a tsá[2] gacwo[1] júu[3] tyʉ́[2] calɨɨ cwáain[1] tya' 'in Ruu'[21]na Tsá[2].

32 Ijaan'[21]in tsá[2] 'ii tyani tsá[2] jalíin[2] wíin[2]. Joongɨ niungøøi[1] tsá[2] 'ii. Joon ijmee'[21]i tsá[2] 'ii. Joongɨ i'ñí[1] tsá[2] tya'a.

33 Joongɨ ipóoi[2] tsá[2] 'ii. Mi yuui'[13] joon ijnga'[2]mo tsá[2] 'ii. Pe mi tɨ́[2] 'nɨ[1] jmɨɨ[212] ijiin'[1]o jee[212] 'lɨɨ[212].

34 Pe 'idogɨ coonti jo ga'øøi'[21]-tsi. Jo ñi[1] 'ee 'e sɨɨ'[21] Jesús 'ii. Lawa coon[21] júu[3] 'e jo ñi[1] xiiala 'ee i'øøi'[21]-tsi.

Un'láai[2] Jesús jaain[21] tsá[2] tiui[2] seein[21] Jericó

35 Xʉʉ 'ná[2]gɨ 'e tyíi[1]a Jesús fuu[21] Jericó. Jaain[21] tsá[2] tiui[2] tyíin[1]in caai[1] fu[1] mɨɨ[1] caridad.

36 Mo ganúu[2]un ningɨ́ɨ[1]i tsá[2] fúui[1] lɨɨlɨ[1] joon gaunngɨɨ[1]ɨ tsá[2] 'ee-gɨ galɨ́[2].

37 Joon gajin'[2] tsá[2] 'e Jesús tsá[2] Nazaret 'in ngɨ́ɨ[1]i no.

38 Joon ga'oo[1]o 'in tsá[2] do jin'[2]in:

—¡Jesús, Jóon[1] David, fúu[2] cwolíin[2]un jna!

39 Pe 'in tsá[2] do 'in ngalíin[2] nifu gasɨɨ'[21]ɨ 'ido:

—Ca tii[2], jo to'[2]'o mɨɨ'[13].

Joon jo cwofaa'[21]gɨ 'ido. Pe 'ii coon'[21] 'ii'[13]gɨ tá[2] 'oo[1]o:

—¡Jóon[1] David, fúu[2] cwolíin[2]un jna!

40 Joon gajan[1] Jesús joon gatyʉ'[2]ʉ to[2] 'e tsatee[212] tsá[2] 'ido. Joon mo gatyíi[1]a tyan'[2] joon gaunngɨɨ[1]ɨ Jesús 'ii:

41 —¿'Ee 'iin[212]u'un ijmáa[3]aa tyi'i?

Joon gañi[1] 'in tsá[2] tiui[2] do:

—Ña'ñʉ'[1]ʉ', 'iin[212]na ijøø[3]oo.

42 Joon gajin'[2] Jesús:

—Jøø[2]o'o tsʉ 'wii'[13] nigalija'[2]mo lɨ́ɨ[2]u.

43 Joon la tsifu joon 'in tsá[2] tiui[2] do gajøø[2]o. Joon gangóo[1]o coon'[13] Jesús cwo'[2]o 'maai'[13] Dios. Joon jileei'[21] tsá[2] 'in gajøø[2] 'elo la joon jon gacwo'[2]o 'maai'[13] Dios.

19

Jesús coon'[13] Zaqueo

1 Joon ga'í[2] Jesus fuu[21] Jericó.

2 Joon do-o niseein[21] jaain[21] tsá[2] sá[2] cuu[2] 'in ni sii[21] Zaqueo. 'Ii tyʉ'[2] to[2] jileei'[21] 'in cón[2] 'laa'[13] 'e 'nɨɨ[1] tsá[2].

3 'In Zaqueo lo 'iin[212]in jøø[2]i Jesús. 'Iin[212]in licwii[1]in pe jo lí[2] tsʉ lɨ́ɨ[1] pi'[3] 'ii. Joon lɨ́ɨ[1] fúui[1] tsá[2] taai[2]. La 'ɨɨ[212] ngɨ́ɨ[1]i Jesús 'e fuu[21] do

4 joon gangóo[1] Zaqueo do cwiin[1]in nifugɨ 'e 'iin[212]in jøøi[2]. Joon gasoo[2] coon[21] yʉ' 'mó[2] si'[2] co'[2] fu[1] lɨ 'ná[2] ngɨ́ɨ[1]i Jesús.

5 Joon mo gangɨ́ɨ[1]i 'ido joon gajøø[2] fu yʉ'. Joon gajin'[2]in:

—Zaqueo, cwúui[1] jmoono tsʉ no 'ná[1] níi[3]ii nijáan[3]aan fu tyio'o.

6 Joon gajngáa[1]i Zaqueo jmoono. Joon lɨ́ɨ[1] jløø'[3]i ga'ii'[21]i Jesús.

7 Mo ganí[2] 'in tsá[2] fariseo do jilaa'[21] 'elo joon ga'láa[2] 'wii[212] gafaa'[21]a 'laa'[21] tya' Jesús joon jin'[2]in 'e Jesús nigajaan[1] tya' jaain[21] tsá[2] røøi[2] tsaa[2].

8 Joon Zaqueo do gajmaa[1]a siin'[12]in joon gasɨɨ'[21]ɨ Jesús:

—Jøø[2]dʉ, Ña'ñʉ'[1]ʉ', cwo'[3]oo tsá[2] tañíi[2] coon'[13] tsa'[2] jíin[13] 'e 'óo[3]oo. Joon wana nigajmáa[3]aa 'uun[21] coon'[13] júu[3] tajuu[21] nicɨ́ɨ[3]oo tyʉ́n[2] 'ii'[13]gɨ lɨ́ɨ[1].

9 Joon gajin'[2] Jesús:

—No-o gatyía[1] 'e tiin'[13] tsá[2] taai[2] inʉʉ lo. No-o ilíin[2] 'in tsañʉʉ'[1] lo jún[2] tya' 'lɨɨ[212] Abraham.

10 Tsʉ jna, 'in Ruu'[21]na Tsá[2], gagoo[212]oo 'e 'naa'[21]na tsá[2] joongɨ 'e jmóo[3]oo tiin'[13] tsá[2] 'in røøi[2] tsaa[2].

Júu[3] cwáain[1] tya' dyá[2] cuu[2] cwanáa[1]

11 La 'ɨɨ[212] núu[2]un tsá[2] júu[3] tya' Jesús faa'[21]a 'e júu[3] lo joon gasɨɨ'[21]ɨ coon[21] cwáain[1] tsʉ tyan'[1] niteein[1] co' Jerusalén. Tsʉ 'in tsá[2] fúui[1] ngɨ́[1] coon'[13] Jesús do tya'i fu[1] lɨ́ɨ[2]i 'e tɨ li tɨ́[2] 'e tyʉ'[2] Dios to[2] tsá[2].

12 Joon gasɨɨ'[21]ɨ Jesús 'ido:

—Lawa jaain^{21} tsá^{2} 'in lɨ́ɨi^{1} tsafeei'^{1}. Joon gangóo^{1} coon^{21} fuu^{21} wíin^{2} i'ii'^{21}i to^{2} røøi^{13} 'e fuu^{21} wíin^{2} do. Joon mi yuui'^{13} joon cɨɨ'^{12}ɨ fuu^{21} goo^{1}o.

13 Pe la nʉ'gɨ cwo'ɨ́ɨ^{1}ɨ gatø'^{1}ø dyéi^{1} tsa'leei'^{13} tya'a. Joon gajoon'^{21}o la jaain^{21} la jaain^{21} 'ido jmaai'^{13} coon^{21} cuu^{2} 'e tyíin^{2} lɨ́ɨ^{1}. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido: “Jmaa^{2}aa' to^{2} coon'^{13} 'e cuu^{2} lo ca mi cwaa'^{21}na.”

14 Pe tsagoo^{1}o do 'ee'^{1}mo 'ii. Joon gasii^{1}in júu^{3} ca lɨ ngóo^{1}on 'e jin'^{2}: “Jo 'iin^{212}na'a wa'a líin^{2} 'in tsañʉʉ'^{1} lo røøi^{13} tyii'i.”

15 Pe ga'ii'^{21}mo to^{2} røøi^{13} do. Joon ganga'^{2}mo fu goo^{1}o. Joon mo gatyee'^{12}i joon gatø'^{1}ø tsa'leei'^{13} tya'a 'in ngacwo'^{2}o cuu^{2} do. 'Iin^{212}in litsáai^{1}-tsi xiiati nigajna'^{2}a la jaain^{21} 'ido.

16 'In gatyía^{1} nifu gajin'^{2}in: “Ñi'fii^{21}i', 'e cuu^{2} do nigacwáa^{1}mo dyá^{2}gɨ.”

17 Joon 'in røøi^{13} do gajin'^{2}in: “'Áa^{1}mo tyʉ́^{2}. Jaain^{21} tsa'leei'^{13} tyú^{1}mo 'nʉ. Nano, 'wii'^{13} 'e nigalityú^{1}mo'o coon'^{13} 'e xʉʉ, cwóo^{3}oo 'e tyʉʉ'^{12}'ʉ to^{2} jee^{212} dyá^{2} fuu^{21}.”

18 'In xeei'^{21}gɨ gatyía^{1} joon gajin'^{2}in: “Ñi'fii^{21}i', 'e cuu^{2} do nigacwáan^{1}mo 'ñá^{2}gɨ.”

19 La joon jon gasɨɨ'^{21}ɨ 'in røøi^{13} do 'ii: “'Nʉ-gɨ lí^{2} tyʉʉ'^{12}'ʉ to^{2} 'ñá^{2} fuu^{21}.”

20 Joon 'in xeei'^{21}gɨ gatyía^{1}. Joon gajin'^{2}in: “Ñi'fii^{21}i', lo-o roon^{1} 'e cuu^{2} do. Ga'máa^{3}oo gacɨ'^{1}ɨɨ coon^{21} póo^{1}.

21 Galɨ'gøø'^{21}moo 'nʉ tsʉ jaain^{21} tsá^{2} 'waa'^{21}-tsi 'nʉ. Joon ñí^{3}oo 'e cóon^{13}o'o 'e jo gacwo'^{2}'o. Joon coon'^{12}'on lɨ jo gajñi'^{2}'in.”

22 Joon gajin'^{2} røøi^{13} do: “Tsa'leei'^{13} 'in gó^{2} 'nʉ. Coon'^{13} júu^{3} tyiio'o jmoo^{2}'o 'ii'^{21} tyi'i. Ñí^{2}'i 'e lɨ́ɨ^{1}na jaain^{21} tsá^{2} 'waa'^{21}-tsi. Joon cón^{3}oon lɨ jo 'e gacwóo^{3}oo. Joongɨ cón^{3}oo coon^{21} lɨ jo 'e gajñii^{212}ii.

23 ¿'Ee lɨ jo gata'^{2}'a cuu^{2} banco joon lí^{2} 'ii'^{13}na láai^{2}gɨxʉ mi tyee'^{12}na tyiia?”

24 Joon gajin'^{2} røøi^{13} do sɨɨ'^{21}ɨ 'in téein^{2} do: “Tyí^{2}ii' 'e cuu^{2} no. Joon cwó^{2}oo' 'in 'oo^{1} dyá^{2} no.”

25 Joon gajin'^{2} 'in téein^{2} do: “Pe ñi'fii^{21}i', ni'oo^{1}o 'ido dyá^{2} cuu^{2}.”

26 Joon gañii^{1}i 'in røøi^{13} do: “Fuu^{212}uu 'naa': jileei'^{21} 'in 'oo^{1}o lɨ́ɨ^{1}gɨ, la joon lɨ́ɨ^{1}gɨ icwóo^{3}oo. Pe jileei'^{21} 'in jo 'oo^{1}o lɨ' 'woo'^{13}gɨɨ 'e ca pi'^{3} 'e 'oo^{1}o.

27 Joon jileei'^{21} 'in 'eei'^{1} jna, 'in jo 'iin^{212}in jmáa^{3}aa røøi^{13} tya'a cwotee^{2}duu' lo joon jngaa'^{13}naa' tyaní^{3}ii lo.”

Jesús tsa'ii^{21} fu Jerusalén

28 Mo ngayuui'^{13} gajin'^{2} Jesús 'elo joon gangóo^{1} la fu 'yúu^{1}i fu Jerusalén.

29 Xʉʉ 'ná^{2}gɨ tyíi^{1}a fuu^{21} Betfagé coon'^{13} Betania co' moo'^{21} sii Olivos. Joon gasii^{1}in gái^{1} tsá^{2} tya'a.

30 Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Cwolíin^{2}naa' 'e fuu^{21} pi'^{3} náa^{1} tyan'^{2} do. Joon mi tyalíin^{2}naa' joon ityee'^{2}naa' jaain^{21} bu'^{3} neei^{212}. Ce jiin'^{13} jaain^{21} jo 'in mo cwó^{2}. Sii'^{13} 'nii^{212} tya'a joon tǿ^{2}øø' fu lo.

31 Joon wana 'in gajin'^{2}in: “¿'Ee lɨ'ɨ sii'^{13}ii' 'nii^{212} tya'a?” Joon fú^{2}uu': “'Néi^{2}ta cata Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.”

32 Joon ngalíin^{2}mo tsá^{2} tya'a. Joon gatsee'^{21}mo jiin'^{13} la lɨ́^{2} 'e nigajin'^{2} Jesús.

33 Joon teen^{212}mo si'^{1}i 'nii^{212} tya' bu'^{3} do joon gaunngɨɨ^{1}ɨ 'in tsá^{2} fii^{212} do:

—¿'Ee lɨ'ɨ sii'^{13}ii' 'nii^{212} tya' bu'^{3} no?

34 'Idogɨ gañii^{1}i:

—Ña'ñʉ'^{1}o' 'néi^{2}ta cata.

35 Joon gatøø^{21}o 'ido tyani Jesús. Joon gaunfuu^{21} sɨɨn'^{13}ɨn moo'wóo^{1} bu'^{3} do. Joon gatyée^{1}e Jesús moo'wóo^{1} bu'^{3} do.

36 La 'ɨɨ^{212} ningóo^{1} Jesús joon ganii'^{13} tsá^{2} sɨɨn'^{13}ɨn tya'i fu^{1}.

37 Mo gatɨ́^{2} lixaai^{1} moo'^{21} Olivos jileei'^{21} tsá^{2} jo'^{2} lɨ́ɨi^{2} 'in ngalíin^{2} coon'^{13}on ga'láa^{2} 'wii^{212} ga'oo^{1} jløø'^{3}i. Joongɨ gauntyúu^{1}i Dios coon'^{13} jilaa'^{21} milagro 'e niganí^{2}i.

38 Joon jin'^{2}in:

—¡'In cwaa'^{3}mo Røøi^{13} 'in jó^{1} coon'^{13} júu^{3} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ'! ¡Tyʉ́^{2}-ʉ 'íi^{1} ñʉ'fú^{2}! ¡'In tyú^{1}mo Dios!

39 Joon 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} fariseos 'in téein^{2} jee^{212} 'in tsá^{2} do gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Sii'^{13} tsá^{2} ngɨ^{1} coon'^{13} 'nʉ 'e jo cwota'^{2}a lɨ́^{1} mɨɨ'^{13}.

40 Joon gajin'^{2} Jesús:

—'E la ja'^{2}mo fo'^{3}oo, wana 'inlo 'e jo to'^{2}o mii'^{13} cagɨ 'e cuun^{212} roon^{1} lo ito'^{2}o mɨɨ'^{13}.

41 Mo gatyíi^{1}a tyan'^{2} gajøø^{2}ø Jesús fuu^{21} Jerusalén joon gatyi'^{2}i 'wii^{212} tya'a.

42 Jin'^{2}in:
—Wuxʉ'ʉ 'øøi'^{21}-'oo' fiin'^{13}xʉ. Jmɨɨ^{212} no-o jmɨɨ^{212} tyii', 'in jmá^{1} 'ii'^{21} røø^{2} tyii' nigacwéi^{1}. Pe nano 'e sɨ'mo^{2}. Joon jo lí^{2} jøø^{2}øø'.
43 Pe ijó^{2} coon^{21} jmɨɨ^{212} 'e gó^{2} tyii' mi jalíin^{2} tsá^{2} 'in 'eei'^{1} 'naa'. Joon ijmáa^{1}a coon^{21} po'^{3} cwoo'^{13} ñíi^{1} cu'^{2} lɨ' lɨ née^{1}naa'. Joon nitsatáai^{2} joon nijmeei'^{21} 'naa' la 'uui^{2}.
44 Joon ifíin^{2} 'e fuu^{21} lo tɨ ni'wó^{2}. Itsajngaa'^{13}i tsá^{2} néei^{1} lɨ tsi joon jo isái^{2}gɨ jiin'^{13} coon^{21} cuun^{212} 'e sɨfúui^{1} tsʉ jo galiñii^{2} 'naa' mo gajó^{2} Dios itiin'^{13} 'naa'.

Untyʉ́^{2} Jesús 'e cwo'^{1} fee'^{1} si'^{2} do

45 Joon ga'ii^{21} Jesús tsi inʉʉ cwo'^{1} fee'^{1} si'^{2} Jerusalén do joon ga'láa^{2} 'wii^{212} ga'øø^{1}i 'in 'nɨɨ^{1} coon'^{13} jileei'^{21} 'in ló^{1}.
46 Joon gajin'^{2}in gasɨɨ'^{21}ɨ 'in taai^{2} do:
—Ni jí^{2} tya' Dios jin'^{2}: "'Nʉ́^{3}ʉʉ 'elo lɨ tsalíin^{2} tsá^{2} tsafee'^{13}i Dios pe 'naa'gɨɨ' nigajmaa^{2}aa' lawa coon^{21} too^{21} xá^{2} tya' 'uun^{21}."
47 La coon^{21} jmɨɨ^{212} ga'ee^{1} Jesús inʉʉ cwo'^{1} fee'^{1} do. Pe tsá^{2} tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} coon'^{13} tɨfo'^{2} tya' ley la joon jon 'in tyʉ'^{2} to^{2} fuu^{21} do 'noo'^{21}o xiiala ijngaa'^{13}i Jesús.
48 Pe jo 'e tyii'^{2}a xiiala ijmáa^{1}a tsʉ jilee'^{21}mo tsá^{2} taai^{2} jløø'^{3}mo núu^{2}o.

20

To^{2} 'e 'oo^{1} Jesús

1 Coon^{21} jmɨɨ^{212} 'yuu^{2}i Jesús fu tsi inʉʉ cwo'^{1} fee'^{1} 'e 'e'^{2}e tsá^{2}. Joon cwoo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} tya' 'e tiin'^{13} tsá^{2}. Joon gatyalíin^{2} 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} coon'^{13} tɨfo'^{2} tya' ley coon'^{13} tsacøøi'^{13}.
2 Joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:
—Jmáa^{2}du'u júu^{3}, ¿'ee coon'^{13} to^{2} 'e jmoo^{2}'o jilaa'^{21} 'elo? ¿'Iin gacwo'^{2} 'nʉ 'e to^{2} do?
3 Joon gañii^{1}i Jesús:
—La joon jon jna unngɨɨ^{1}duu 'naa'. Ñii^{2}duu':
4 ¿'Iin gasii^{1}in Wó^{3} saai^{1} tsá^{2} jmɨɨ^{21}? ¿Tɨ gasii^{1}in Dios 'ii owa'a tsá^{2} 'ee?
5 Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} jo cwo'^{2}o júu^{3} ruu'^{21}i jee^{212} 'ii. Jin'^{2}in:
—¿'Ee faa^{2}a'? Wana faa^{2}a' 'e Dios gasii^{1}in, joon iñii^{1}i: "¿'Ee lɨ' jo 'ii'^{13}naa' júu^{3} tya'a?"
6 Joon wana faa^{2}a' 'e tsá^{2}-a jilee'^{21}mo tsá^{2} ityuu'^{12}i jna' cuun^{212} tsʉ tsáai^{1}-tsi tsá^{2} 'e faa'^{21} Wó^{3} do cwáain^{1} tya' Dios.
7 Joon gañii^{1}i jin'^{2}in:
—Jo nee^{2}e'e 'iin gasii^{2}in Wó^{3} saai^{1} tsá^{2} jmɨɨ^{21}.
8 Joon gajin'^{2} Jesús:
—La joon jon jna jofo'^{3}oo 'ee coon'^{13} to^{2} 'e jmóo^{3}oo 'elo.

Júu^{3} cwáain^{1} tya' tsá^{2} jñi^{1} wuunjøø'^{3}

9 Joon ga'láa^{2} Jesús 'wii^{212} gafaa'^{21}a. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} 'e cwáain^{1} lo:
—Lawa jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} 'in gajñi^{1} wuunjøø'^{3} cwoo'^{13} 'wó^{2} tya'a. Joon gacwo'^{2}o 'áai^{1} tsá^{2} xee'^{21}mo. Joon gangóo^{1} lɨ xiia'^{21}. Wóo^{2} gali'ɨ́ɨ^{1}i.
10 Joon la jee^{212} joon gatɨ́^{2} jiin^{21} 'e garoo^{21} mɨ'^{2} wuunjøø'^{3} do. Joon gasii^{1}in jaain^{21} tsa'leei'^{13} tya'a 'e tsamɨ́ɨ^{1}ɨ tya' 'in jmoo^{1}o to^{2} do jiin'^{13} 'e gatɨ́ɨi^{2} tya' fii^{212} cwoo'^{13} 'wó^{2} do. Pe 'idogɨ gajmee'^{21}mo 'ido. Joon gasiin'^{13}mo 'ido tún^{1} jo 'ee gacwo'^{2}o coonti.
11 Joon 'in tsá^{2} fii^{212} do gasii^{1}in jaain^{21}gɨ tsa'leei'^{13} tya'a. La joon jon 'ido gajii^{2}i. Gajmee'^{21}mo 'ido. Joon gasiin'^{13}mo jon jo 'ee gacwo'^{2}o coonti.
12 Joon 'in tsá^{2} fii^{212} do gasii^{1}in 'in xeei'^{21}gɨ. Pe 'idogɨ la joon jon gajmee'^{21}i. Joon ga'wooi^{1} caluu.
13 'Mo gangɨ́ɨ^{1} 'elo 'in tsá^{2} fii^{212} 'wó^{2} do ga'ɨ^{1}-tsi: "¿'Ee jmáa^{3}aa no? Isɨ́ɨ^{3}na yʉʉn^{21} tyiia 'in 'iin^{212}na 'áai^{1}. Joon mi ní^{2}i yʉʉn^{21} tyiia foowa nijmaa^{1}o nʉʉ'^{13}ʉn."
14 Pe joon mo ganí^{2}i 'in tsá^{2} jmoo^{1}o to^{2} do 'ido joon gasɨɨ'^{21}ɨ ruu'^{21}i: "'In lo-o 'in 'ii'^{21} 'e sá^{2} tya' jmii^{21}. Cwojngaa'^{13}na' 'ii joon jna'o' ilíin^{2}na' fii^{212} 'wó^{2} do."
15 Joon gatyii^{1}mo caluu joon gajngaa'^{13}mo.
Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús:
—¿'Ee cwooi^{1} jmaa^{1}o 'in fii^{212} cwoo'^{13} 'wó^{2} do coon'^{13} 'in tsá^{2} do?
16 Itsaa^{1}o joon tsajngaa'^{13}i 'in tsá^{2} jmoo^{1}o to^{2} do. Joon cwo'^{2}o 'in xee'^{21}mo cwoo'^{13} 'wó^{2} do.
Mo ganúu^{2}un 'in tsá^{2} taai^{2} do 'elo joon gajin'^{2}in:

—¡Jo cwo¹ Dios ngɨɨi¹ 'elo!

17 Joon gajøø²i Jesús 'ii. Joon gajin'²in:

—¿'Ee cwooi¹ 'øøi'²¹-tsi tsá² 'e júu³ taa'¹³ jí² tya' Dios? 'E jin'²:

'E cuun²¹² 'e nigapí² tsa² jmoo'¹³ 'nú¹ 'e joon galɨ́² cuun²¹² nifu.

18 Doñi'iin gatøøi'²¹ ni cuun²¹² do li'no'²o 'ii. Joon wana gatoo'²¹ 'e cuun²¹² do tya' tsá² fu² ilíin².

Júu³ tya' cuu² 'e cón² tsá² lɨ 'nɨɨ¹

19 'E jmɨɨ²¹² joon 'in tyʉ'² to² tya' untsá² coon'¹³ tɨfo'² tya' ley 'iin²¹²in saan'¹in Jesús do. Tsʉ nii¹o 'e cwáain¹ 'e nagafaa'²¹ Jesús do cwáain¹ tya' 'ii-o. Pe 'gøø'²¹mo tsá².

20 Joon gasii¹in tsá² lawa tsá² tyúi¹ 'e tsasii'¹³i coon'¹³ júu³ tajuu²¹ lawa júu³ jai'² wa ilí² cwoo¹o tsaa² coon'¹³ júu³ tya'a. Joon ijaan'²¹in tyani 'in 'oo¹ to².

21 Joon gaunngɨɨ¹ɨ:

—Tɨfo'², ne²oo'o 'e fo'²'o joongɨ 'e'²'e júu³ jo'². Jmoo²'o 'ii'²¹ røø². Jo con'²'on cwáain¹ wa tsá² sá² cuu² sɨ tsá² tañíi² 'ee. Jiin'¹³ fu¹ tyʉ́² tya' Dios 'e'²'e.

22 Sii'¹³ jna'a, ¿tɨ cwooi¹ tyí²i' 'laa'¹³ tya' tsaa'to² tyíin¹ Roma? ¿Cwooi¹ owa jo cwooi¹ 'ee?

23 Pe galili'³i Jesús jilaa'²¹ 'e gó² 'e 'ɨ¹-tsi 'ido. Joon gasɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—¿'Ee lɨ'ɨ jmaa²aa' lawa coon²¹ nilá² coon'¹³ júu³ tajuu²¹?

24 La 'ée¹duu' jna coon²¹ cuu², nee²¹e'. ¿'Iin ni² 'inlo? ¿'Ee tyan¹ 'e sii²¹ 'in taai² lo?

Joon gañii¹i 'in tsá² do:

—Tya' tsaa'to² tyíin¹ Roma.

25 Joon gajin'² Jesús:

—Cwoo²oo' tsaa'to² jiin'¹³ 'e tɨ́ɨi² joon cwoo²oo' Dios jiin'¹³ 'e tya'o.

26 Joon jo galɨ'¹ɨ wa'a 'e teei'²¹ Jesús jiin'¹³ coon²¹ tsaa² coon'¹³ jilaa'²¹ 'e faa'²¹a jee²¹² tsá². Lɨ' cɨɨ'¹²ɨ, ganga'goo²¹o-tsi tsá² coon'¹³ jilaa'²¹ 'e faa'²¹a. Joon gajaan¹ tii².

Unngɨɨ¹ɨ tsá² xiiala mi jiin'¹ tsá²

27 Mo ngayuui'¹³ joon 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² saduceos gangaliin¹ ngajøøi² Jesús. Tsá² saduceos jin'²in 'e jo jo'² jiin'¹gɨ tsá² mo najúun²in. Joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ Jesús:

28 —Tɨfo'², Moisés gataan¹ ni jí² tya'a 'e júu³ lo: "Wana jaain²¹ tsañʉʉ'¹ júun²in joon gatʉ́ʉ² tsamɨ́² tya'a 'ña'a jiin'¹³ jaain²¹ jóon¹ jo seein²¹. Ruu'²¹i 'in najóin¹ 'ná² cu'²i cwoo²¹ coon'¹³ 'in tsamɨ́² 'ña'a do. Joon liseein²¹ yʉʉn²¹ cwáain² tya' ruu'²¹i najóin¹ do."

29 La joon galɨ́² dyái¹ ruu'²¹i seein²¹. 'In nifu gacu'²mo cwoo²¹. Joon jo 'in yʉʉn²¹ liseein²¹ tya'a. Gajúun¹mo 'ido.

30 Joon 'in tɨ́² gái¹ do gacu'²mo cwoo²¹ coon'¹³ 'yiia'nɨ́ɨ² do. La joon jon gajúun¹mo. Jo 'in yʉʉn²¹ seein²¹ tya'a.

31 Joon 'in gatɨ́² gaai²¹ gacu'²mo cwoo²¹ coon'¹³ 'ido. La joon jɨ dyái¹ do gajúun¹mo. Ce jiin'¹³ jaain²¹ yʉʉn²¹ jo lɨseein²¹gɨ tya'a.

32 La joon jon gajúun¹mo 'in tsamɨ́² do.

33 Joon mi jiin'¹in, ¿'iin jee²¹² 'in dyái¹ do icwaai'²¹ tsamɨ́² tya' 'ido?

34 Joon gañii¹i Jesús:

—Mo taain²¹² tsá² 'e fu juncwii²¹ lo tsañʉʉ'¹ coon'¹³ tsamɨ́² cu'²mo cwoo²¹.

35 Pe jileei'²¹ 'in tyaliin¹ juncwii²¹ cataain²¹ joon jiin'¹in jee²¹² 'lɨɨ²¹² do jo cuui'¹³gɨ cwoo²¹ ruu'²¹i jon'gɨ cwooi¹gɨ tsá² jóon¹on wa'a icui'² cwoo²¹.

36 Jon'gɨ lí² juuin²¹gɨ tsʉ nalɨ́ɨ¹i lawa'a ángeles. Jóon¹ Dios 'ii tsʉ 'wii'¹³ nigajiin'¹o.

37 Cagɨ Moisés 'ña'a gajmaa¹a júu³ 'e jiin'¹ 'lɨɨ²¹². Mo gajøø² 'e 'mó² pi'³ 'e coo²¹ do gaunsii²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios tya' Abraham coon'¹³ tya' Isaac coon'¹³ tya' Jacob.

38 Pe Dios jon' Dios tya' 'lɨɨ²¹², Dios tya' tsá² jiin'¹ 'ii tsʉ tyani Dios seen²¹mo jilee'²¹mo.

39 Joon 'inlɨ́ɨi¹³ tɨfo'² tya' ley gasɨɨ'²¹ɨ 'ii jin'²in:

—'Áa¹mo tyʉ́² foo'²¹'o, Tɨfo'².

40 Joon jo gatá²gɨ-tsi 'e unngɨɨ¹gɨ.

¿Tɨ jún² tya' 'lɨɨ²¹² David Cristo?

41 Joon gajin'² Jesús:

—¿Xiiala lɨ́² 'e jin'² tsá² 'e Cristo jún² tya' 'lɨɨ²¹² David?

42 'Ña'a David do gajin'²in jee²¹² jí² Salmo: "Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ Ña'ñʉ'¹ʉ': Ní² lɨ' caa²¹na tsáa¹

43 ca mi tyée^{13}na jileei'^{21} 'in 'eei'^{1} 'nʉ 'wii^{212} tɨ́ɨ^{13}'ɨ."
44 ¿Pe xiiala lí^{2} Cristo ilí^{2} jóon^{1} David tsʉ 'ña'a David gaunsii^{21} 'ii Ña'ñʉ'^{1}ʉ'?

Jesús cwo'^{2}o tɨfo'^{2} tya' ley tsaa^{2}

45 Jilee'^{21}mo tsá^{2} núu^{2}un mo gasɨɨ'^{21} Jesús tsá^{2} tya'a:
46 —Tɨ́ɨ^{1}moo' coon'^{13} tɨfo'^{2} tya' ley. Tɨ^{1}-tsi ngɨɨ^{1} coon'^{13} sɨɨn'^{3} cwaa^{21}. Joon 'iin^{212}in 'e feei'^{21} tsá^{2} 'ii coon'^{21} tún^{2}. Joongɨ 'noo'^{1}o 'mosíi^{1} si'^{2} nifu icwaa^{21} fu tsi inʉʉ cwo'^{1}. Joon 'iin^{212}in 'mosíi^{1} tya' tsá^{2} 'in tyíin^{2}mo lɨ gø'^{2} tsá^{2}.
47 Joon tyii^{21}o 'nʉ́^{1} 'yiia'nɨ́ɨ^{2} joon faa'^{21}a júu^{3} tyʉ́^{2} 'e cwaa^{21} wa'a coon'^{21}on tsá^{2} tóo^{2}. Pe 'ái^{1}gɨ wúu^{1} inii^{21} 'ido.

21

Cuu^{2} gacwo^{1} 'yiia'nɨ́ɨ^{2}

1 Tsi inʉʉ cwo'^{1} ganí^{2}i Jesús tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} 'in to'^{2} cuu^{2} tsi caja lɨ to'^{2} tsá^{2} cuu^{2}.
2 Ganí^{2}mo jon jó^{1} jaain^{21} 'yiia'nɨ́ɨ^{2} tsá^{2} tañíi^{2} 'áai^{1} 'in gato'^{2} tún^{2} cuu^{2} yʉʉn^{2}.
3 Joon gajin'^{2} Jesús:
—'E la ja'^{2}mo fo'^{2}oo 'in 'yiia'nɨ́ɨ^{2} tsá^{2} tañíi^{2} lo nigacwoo^{1}o láai^{2}gɨ la jee^{212} jileei'^{21}.
4 Tsʉ jileei'^{21} 'in catyaai^{2} do cwoo^{1}o jiin'^{13} 'e sáai^{2} tya'o. 'Inogɨ tañíi^{2}mo 'áai^{1} pe nigacwoo^{1}o jiin'^{13} 'e sá^{2} tya'a.

Jesús tyaa^{1} júu^{3} i'íin^{2} tsá^{2} 'e cwo'^{1} do

5 'In lɨ́ɨi^{13} tsá^{2} sɨ́ɨ^{1}i jee^{212} yaai xiiala jnéei^{2} 'e cwo'^{1} fee'^{1} do tsʉ 'áai^{1} 'ya'^{2}gɨ jilaa'^{21} cuun^{212} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e cwoo^{1} tsá^{2} 'yaai^{1}-tsi. Joon gajin'^{2} Jesús:
6 —Nijøø^{3}øø coon^{21} jmɨɨ^{212} mi fiin^{21} jilaa'^{21} 'e jøø^{2}øø'. Jiin'^{13} coon^{21} cuun^{212} jo 'e sá^{2}gɨ ni 'e ruui'^{21} do.

Li^{2} ilí^{2} la nʉ'gɨ mi i'íin^{2} juncwii^{21}

7 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ tsá^{2} Jesús:
—Tɨfo'^{1}, ¿lɨɨ ilí^{2} jilaa'^{21} 'elo? ¿Noo coon^{21} li^{2} mi lí^{2} jilaa'^{21} 'elo?
8 Joon gajin'^{2} Jesús:
—Tɨ́ɨ^{1}moo' jon. Jo cwóo^{13}naa' yaanaa' 'in coon'^{21} 'naa' tóo^{2}. Tsʉ lɨ́ɨ^{1} fúui^{1} 'in jaliin^{1} 'in jin'^{2} sɨɨ'^{21}ɨ 'naa': "Jna-a Cristo." Joongɨ jin'^{2}in: "Nano gatɨ́^{2} 'ii'^{21} ilí^{2} sá^{2} 'ii'^{21}." Pe 'naa' jo unjii^{2}ii' júu^{3} tya'a.
9 Joon mi núu^{13}uu' 'e faa'^{21} tsá^{2} tya' 'nii^{21} joongɨ 'e tɨ́ɨ^{2}i tsá^{2} jee^{212} yaai jo foo'^{13}naa'. Tsʉ 'e joon 'ná^{1} ilí^{2} nifu. Pe 'ná^{1}gɨ ityía^{1} 'ii'^{21} ilí^{2} la joon.
10 Joon gafaa'^{21}gɨ Jesús:
—Coon^{21} fuu^{21} itéen^{1}in coon'^{13} fuu^{21} xiia'. Coongɨ fuu^{21} xiia' ijmáa^{1}a 'nii^{21} coon'^{13} fuu^{21} dogɨ.
11 Joongɨ ijøø'^{21} 'wó^{2} lɨɨlɨ́^{2}. Joon lɨ́ɨ^{1} i'í^{2} 'oo^{2} coon'^{13} jmoowúu^{1} la caain^{21} coonti. Joongɨ yʉ' juncwii^{21} imoo^{2}oo' jilaa'^{21} 'e fo'^{2} coon'^{13} li^{2} 'e coo'^{13}gɨ.
12 'Pe la nʉ'gɨ insaan'^{2}mo tsá^{2} 'naa'. Joon 'øø^{1}mo tsá^{2} 'naa'. Joon tsajée^{1}i 'naa' lɨ lí^{2} sá^{2} 'ii'^{21} tyii' fu cwo'^{1}. Joon itaa'^{21}i 'naa' 'nʉñí^{3}. Joon tsajéei^{1} 'naa' tyani røøi^{13} coon'^{13} tsá^{2} 'oo^{1} to^{2} tsʉ 'wii'^{13} jo'^{2}o lɨ́ɨ^{2}naa' jna.
13 Coon'^{13} 'e la joon lisá^{2} coon^{21} 'ii'^{21} 'e foo^{2}oo' 'e tyʉ́^{2} 'wii^{212} tyiia.
14 Tyá^{2}-'oo' mi ngɨ́ɨi^{2} joon, jo cuu'^{13}-'oo' 'ee ifoo^{2}oo' cwáain^{1} tyii-oo' la jéei^{1}.
15 Tsʉ jna-a icwóo^{3}oo júu^{3} joongɨ 'e jmɨɨ^{1}-'oo' ce jiin'^{13} jaain^{21} tsá^{2} lí^{2} lii'^{1}i 'naa' jon'gɨ lí^{2} faa'^{21} 'laa'^{21} tyii'.
16 Pe 'naa' i'nɨ́ɨ^{2}mo tsá^{2} 'naa'. Cagɨ 'ñʉ^{3}ʉʉ' coon'^{13} ruu'^{21}naa' coon'^{13} tsá^{2} seen^{2}naa' tyʉ́^{2} coon'^{13} i'nɨ́ɨi^{2} 'naa'. Ijnga'^{2}mo tsá^{2} 'inlɨ́ɨi^{13} 'naa'.
17 Joon jilee'^{21}mo tsá^{2} seein^{21} ni cwoo'^{13} juncwii^{21} ni li 'eei'^{1} 'naa' 'wii'^{13} jo'^{2}o lɨ́ɨ^{2}naa' jna.
18 Pe jiin'^{13} coon^{21} jñʉ^{1} tsi tyí^{2}ii' i'íin^{2}.
19 'Wii'^{13} 'e taa'^{21}-'oo' joon itiin'^{13}naa' juncwii^{21} tyii'.
20 'Mi jøø^{2}naa' 'láa^{2} la 'uui fuu^{21} Jerusalén joon lí^{2} ñii^{21}oo' 'e tɨ lɨ 'íin^{2}mo.
21 Joon jileei'^{21} 'in néei^{1} fu Judea 'ná^{1} cwiin^{21}o fu moo'^{21}. La joon jon jileei'^{21} 'in néei^{1} fuu^{21} Jerusalén 'ná^{1} 'woo^{21}mo do. Joongɨ jileei'^{21} 'in taain^{212} jee^{212} to^{2} jo li jaliin^{1}in.
22 Tsʉ jmɨɨ^{212} joon jmɨɨ^{212} 'e ní^{2} tsá^{2} wúu^{1}. Jee^{212} jmɨɨ^{212} joon itséin^{1} jiin'^{13} la jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios.
23 Lɨ́ɨ^{1} fúu^{2} tsamɨ́^{2} 'in tyéein^{1} yʉʉn^{21} sɨ 'in cuu'^{21} tʉʉ'^{21} 'ee. Tsʉ lɨ́ɨ^{1} wúu^{1} 'in néei^{1} la

caain21 fuu21 do. Jmáa1a Dios 'ii'21 tya' 'in tsá2 do.

24 'Inlɨ́ɨi13 ijúun3in coon'13 ñí3. 'Inlɨ́ɨi13gɨ in-saan'2mo tsá2 joon tsajée1i la caain21 fuu21 lɨ wíin2. Joon tsá2 jalíin2 wíin2 ityʉ'2ʉ to2 Jerusalén ca mi tyeei1 jmɨɨ212 tya' tsá2 'in jo seein21 Israel.

Xiiala ilí2 mi jó2 'in Ruu'21i Tsá2

25 'Joon ñi'1 coon'13 sɨɨ'21 coon'13 nʉʉ1 icwoo1o li2. Joon ni cwoo'13 'wó2 téein2 tsá2 'goo21-tsi. Xéei2-tsi tsá2 coon'13 'e 'iin2 jmɨ'ñi'3 coon'13 'e jnóo1 jmɨɨ21.

26 Joon nityʉ'2ʉ-tsi tsá2 coon'13 'e fo'2 mi 'ɨ1-tsi jilaa'21 'e gó2 ijó2 fu juncwii21. Tsʉ jilaa'21 'ii'21 tya' juncwii21 'ii21 yʉ' ilí2 jleei1.

27 Mi yuui'13 joon imáa13naa' 'in Ruu'21i Tsá2 jó2 jee212 jníi1 coon'13 jilaa'21 'ii'21 tya'a coon'13 jilaa'21 'ya'2gɨ tya'a.

28 Joon mi 'láa2 'wii212 lí2 jilaa'21 'elo tyá2-'oo' joon sáa13aa' mootyí2ii' tsʉ jmoono itiin'13naa'.

29 Gasɨɨ'21o jon Jesús 'e cwáain1 lo:

—Jøø2duu' jilaa'21 'mó2 cwaríi3 coon'13 jilaa'21gɨ nii1 'mó2.

30 Mo gañii2ii' ganii'13 'mo'2 'mó2 sii'21 ñii2oo' yaanaa' 'e nijatyéein1 jiin21 jmɨ́1.

31 La joon jon mi moo2oo' ilí2 jilaa'21 'elo niñii2oo' 'e nijatyéen1mo 'e tyʉ'2 Dios to2.

32 ''E la ja'2mo fo'3oo, jilaa'21 'elo nilí2 la nʉ'gɨ ijúun2in tsá2 'in seein21 nano.

33 Cwoo'13 'wó2 coon'13 juncwii21 'ii21 yʉ' ityé2emo pe júu3 tyiia jo tyé2i coonti.

34 'Tɨ́ɨ1moo', jo unbaan1naa' yaanaa' coon'13 jilaa'21 'e gó2. Jo ngɨɨ2ɨɨ' to2 'íin1. Jo unbaan1naa' yaanaa' 'e 'ɨ1-'oo' jmaai'13 'e jmaai1 to2 tyii'. Tsʉ la joon jo xuu'21naa' lawa nilá2 mi cwá2 'e jmɨɨ212 do.

35 Lawa coon21 nilá2 lí1 'e jmɨɨ212 do 'e taain'13 jileei'21 tsá2 'in néei1 la caain21 cwoo'13 juncwii21.

36 Tyaa2aa' tyʉ́2 tyii'. Foo2oo' júu3 tyʉ́2 coon21 tøø2mo. La ilí2 lá2naa' ilí2 lá2naa' jilaa'21 'elo 'e 'ná2 ilí2. Joongɨ lí2-i tyalíin2naa' tyani 'in Ruu'21i Tsá2.

37 Mo jmɨɨ212 ga'ee1 Jesús inʉʉ cwo'1 joon mo 'woo1 ngajáan1an fu moo'21 sii21 Olivos.

38 Joon jileei'21 tsá2 jaliin1 la coon21 mo 'aa21 fu cwo'1 fee'1 'a núu2un júu3 tya'a.

22

'Noo'2 tsá2 xiiala saan'21in Jesús

1 Nigajatyéen1mo tyan'2 jmɨɨ212 'e gø'2 tsá2 'iñi'1 'e jo tyiia'3 jeei1. 'øøi'21-tsi tsá2 jmɨɨ212 'e sii21 pascua.

2 Joon 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2 coon'13 tɨfo'2 tya' ley 'noo'1on xiiala ijngaa'13i Jesús pe 'gøø'21mo tsá2.

3 Joon ga'í2 Satanás alma tya' Judas, 'in sii21o jon Iscariote. Jaain21 jee212 dyatuuin1 tsá2 tya' Jesús 'ii.

4 'Ido ngóo1o ngafee'13i 'in tyʉ'2 to2 untsá2 coon'13 'in tyʉ'2 to2 'in jøø2 inʉʉ cwo'1 do. Joon ngafee'13i 'ido xiiala jmáa1a cwáain1 'e 'í1 Jesús ja'cwoo21.

5 'Idogɨ galijløø'3mo. Joon gaunrøø1 júu3 'e cwó2 Judas cuu2.

6 Joon ga'ii'21mo. Joon ga'láa2 'wii212 'noo'12on xiiala jaan'2in Jesús mo ga'ɨ́ɨ2 tii2, mo jo tsá2 seein21.

Lɨ gatséi1 gø'2 Jesús coon'13 tsá2 tya'a

7 Joon gatɨ́2 jmɨɨ212 'e gø'2 tsá2 'iñi'1 'e jo tyiian'3 jeei1. Joon jngaai'13 tsá2 joo'saa'21 jiin'13 la tɨɨsi'2.

8 Joon gasii1in Jesús 'in sii21 Tʉ́3 coon'13 jaain21gɨ 'in sii21 Wó3 joon gasɨɨ'21ɨ 'ii21:

—Cwolíin2naa' joon cwotyá2aa' tyʉ́2 'e tyé3e' 'e gatɨ́2 jmɨɨ212.

9 'Idogɨ gaunngɨɨ1ɨ:

—¿Xiia 'iin212u'un tsatyaa21a'a tyʉ́2? —gajin'2in sɨɨ'21ɨ Jesús.

10 Joon gajin'2 Jesús:

—Mi cwotaa21naa' 'e fuu21 joon jiin'1naa' jaain21 tsañʉʉ'1 'in tyiian1 coon21 tsʉʉ2 sɨ'o2 jmɨɨ21. Cwolíin2naa' caluu-u ca xiia'21 'nʉ́1 li 'í2i.

11 Joon fuu2uu' 'in fii212 'nʉ́1 do: "La lo-o jin'2 tɨfo'2 tyii'i sɨɨ'21ɨ 'nʉ: ¿Xiiali cwo'2'o yii21a'a tyee2e'e coon'13 tsá2 tyiia tya' jmɨɨ212 'e gatɨ́2?"

12 Joon ni'e'2e 'naa' coon21 tsi inʉʉ fee'1 lɨ ñii2. Do-o tyaa2aa' tyʉ́2.

13 Joon ngalíin2mo. Joon galɨ́2 jiin'13 la nigajin'2 Jesús. Joon gatyaa1 tyʉ́2 'e dø'1ø mo gatɨ́2 jmɨɨ212 do.

14 Mo gatɨ́2 'ii'21, joon gacwó2o Jesús coon'13 tsá2 tya'a 'e dø'1ø.

15 Joon gajin'^{2} Jesús:

—¡'Áa^{1}mo nagali'iin^{212}na jmáa^{3}aa coon'^{13} 'naa' 'e tyee^{2}e' tya' 'e jmɨɨ^{212} lo la nʉ'gɨ ijúun^{2}na!

16 Tsʉ fuu^{212}uu 'naa' 'e jo jmáa^{3}gɨɨ ca mi tɨ́^{2} 'ii'^{21} 'e tyʉ'^{2} Dios to^{2}.

17 Joon gason'^{1}on coon^{21} wúun^{1}xʉ sɨ'o^{2} vino joon gacwo'^{2}o 'maai'^{13} Dios joon gajin'^{2}in:

—Jun'^{2} 'elo, joon jmaa^{2}aa' jmai'^{2}xʉ jee^{212} 'naa'.

18 Tsʉ la lo-o fo'^{3}oo, jo jmɨɨ^{212} yaai'^{13}gɨɨ duu'^{13}uu jmɨ'^{3} mɨ'^{3} wuunjøø'^{3} ca mi tyʉ'^{2} Dios to^{2}.

19 Mo ngayuui'^{13} joon gason'^{1}on coon^{21} 'iñi'^{1}. Joon gacwo'^{2}o 'maai'^{13} Dios joon gajmaa^{1}a ca'no'^{3}. Joon gacwo'^{2}o tsá^{2} tya'a sɨɨ'^{21} 'ido:

—'E lo-o cuerpo tyiia ijoon'^{13}oo 'wii^{212} tyii'. Jmaa^{2}aa' 'elo joon itɨ'^{1}-'oo' jna.

20 La joon jon gajmaa^{1}a coon'^{13} coon^{21} wúun^{1}xʉ do mo ngayuu'^{13} gagøø'^{21}ø. Joon gajin'^{2}in:

—'E wúun^{1}xʉ lo lawa coon^{21} 'ii'^{21} 'e 'múui^{2}. Joon 'e jmɨ^{1} 'øø^{3}na lo 'e nitʉʉn^{21} 'wii^{212} tyii' 'e li^{2} tya' 'e 'ii'^{21} 'múui^{2} do.

21 'Pe nano cwoo^{21} tsá^{2} 'in i'nɨɨi^{1} jna roon^{1} coon'^{13} cwóo^{3}oo ni mesa lo.

22 Pe jna-a 'in Ruu'^{21}na Tsá^{2} nilí^{2}-i jiin'^{13} la 'ii'^{21} nigalisá^{2}. Pe 'áa^{1}mo fúu^{2} 'in 'nɨɨi^{1} jna.

23 Joon ga'láa^{2} tsá^{2} tya'a 'wii^{212} gaunngɨɨ^{1}ɨ jee^{212} 'ii:

—¿'Iin jee^{212} jna' 'in jmoo^{1}o 'e gó^{2} lo?

Gasɨ́ɨ^{2}i jee^{212} 'ii 'iin 'in tyiin^{2}gɨ jee^{212} 'ii

24 Mo ngayuui'^{13} joon gasɨ́ɨ^{2}i jee^{212} 'ii 'iin 'in tyiin^{2}gɨ jee^{212} 'ii.

25 Joon gajin'^{2} Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ 'ii:

—Jileei'^{21} røøi^{13} 'in tyʉ'^{2} to^{2} ni cwoo'^{13} juncwii^{21} tyʉ'^{2}o to^{2} ce caain^{21}-tsi. Joongɨ jileei'^{21} tsacøøi'^{13} tya' 'ii lawa 'ña'o sii^{21} tsá^{2} tyúi^{1}.

26 Pe 'naa'gɨɨ' jo tɨ́ɨ^{2}naa' jmaa^{2}aa' la joon. Lɨ'^{2} cɨɨ'^{12}ɨ jmoo^{2} 'naa'. Jileei'^{21} 'in tyiin^{2}gɨ jee^{212} 'naa' 'ná^{2} sɨ́ɨ^{13}naa' lawa 'in xuui^{212}gɨ. Joon 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'naa' 'ná^{1} jmaa^{1}o la jmoo^{1}o tsa'leei'^{13}. Jo cwooi^{1} tyʉ'^{2}ʉ to^{2}.

27 ¿'Iin 'in tyiin^{2}gɨ awa 'in tyíin^{1} gø'^{2}ø sɨ 'in gatyáa^{1} tyʉ́^{2} 'ee? Pe jna-a 'yuu^{2}na jee^{212} 'naa' lawa jaain^{21} 'in tyaa^{1} tyʉ́^{2}.

28 ''Naa' nigangɨ^{2}ɨɨ' coon'^{13} jna coon^{21} tøøi^{2} la lɨ 'e móo^{3}oo wúu^{1}.

29 'E joon jna cwo'^{3}oo 'naa' coon^{21} lɨ ityʉʉ^{2}ʉʉ' to^{2} la lɨ́^{2} 'e gacwo'^{2} Ñʉ'^{3}ʉʉ jna.

30 'E joon ilí^{2} cøø^{2}øø' joongɨ 'uu^{2}uu' coon'^{13} jna mi tyʉ'^{3}ʉʉ to^{2}. Joongɨ iní^{2}ii' 'áan^{3} tyii' lawa tsacøøi'^{13} 'e jmaa^{1}aa' 'ii'^{21} tya' 'in dyatun^{1} poo^{212} tsá^{2} seein^{21} Israel.

Jmoo^{1} Jesús júu^{3} 'e jo røø^{1}i Tʉ́^{3} 'e cwii^{1}in 'ii

31 Gajin'^{2}in jon Ña'ñʉ'^{1}ʉ':

—Simóoi^{13}, Satanás nigamóoi^{1} 'naa' 'e jøøi'^{12} 'naa' la mo untyʉ́^{2} tsá^{2} trigo 'e coon'^{21} cwáain^{1} 'naa'.

32 Pe jna nigamɨ́^{3}ɨɨ tyani Dios 'wii^{212} tyi'i 'e jo tʉ́^{2}'ʉ 'e jo'^{2} cwolíin^{2}un. Joon mi jaa'^{21}-o'o cwotyii'^{12}a-tsi 'in tsaruu'^{21}'u.

33 Joon gajin'^{2} Simóoi^{13} do:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', naná^{1}a tyʉ́^{2} tyiia 'e ní^{3}ii 'nʉñí^{3} coon'^{13} 'nʉ ca xʉfiin'^{13} jún^{1}moo coon'^{13} 'nʉ.

34 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Tʉ́^{3}, fuu^{212}uu 'nʉ 'e jmɨɨ^{212} no-o la nʉ'gɨ i'ó^{1} tuuitsáa^{2} jo røø^{1}u 'e cwii^{1}un jna 'nɨ^{1} naa'^{13}.

Ityée^{1}mo júu^{3} tya' Jesús

35 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús:

—Gasɨ́ɨ^{3}na 'naa' jo 'ee tʉloo^{21} tyán^{2}aan', jon'gɨ cuu^{2} tyán^{2}aan', jon'on mɨ́ɨ^{13}ɨɨ' ga'øø^{13}øø', ¿tɨ 'ee gali'ná^{1}gɨ tyii'?

'Ido-gɨ gajin'^{2}in:

—Jiin'^{13} coon^{21} jo 'ee ga'naai^{21} tyi jna'a.

36 Joon gajin'^{2} Jesús:

—E ningóo^{1} lɨ' cɨɨ'^{12}ɨ no joon jileei'^{21} 'in 'oo^{1} tuloo^{21} 'ná^{2} cwotyaan^{21}o. Joongɨ 'in 'oo^{1} cuu^{2} 'ná^{2} cwotyaan^{21}. Joongɨ jileei'^{21} 'in jo 'oo^{1} ñí^{3} 'ná^{2} cwo'nɨɨ^{1} 'mɨ'^{2} tyíia^{2} tya'a joon ló^{2} ñí^{3} tya'a.

37 Tsʉ la ja'^{2}mo fo'^{3}oo, 'ná^{2}-a tsangɨ́ɨ^{1}na jilaa'^{21} la lɨ 'e tyaan^{21} ni jí^{2} tya' Dios 'e jin'^{2}: "Sɨ́ɨ^{2}i la jee^{212} yaai 'e tsá^{2} gó^{2} 'ii." Tɨ lɨ tsín^{1} jiin'^{13} la jin'^{2} jí^{2} cwáain^{1} tyiia.

38 Joon gajin'^{2} 'ido:

—Sá^{2} tún^{2} ñí^{3} lo.

Joon gañii^{1} Jesús:

—Naleen^{1}mo jon.

Ngó¹ Jesús lɨ sii²¹ Getsemaní ngafee'¹²i Dios

39 Joon gacwo'ɨ́ɨ¹ Jesús. Joon jiin'¹³ la tɨɨsi'² tya'a gangóo¹ fu moo'²¹ Olivos. Joon gangaliin¹mo tsá² tya'a coon'¹²on.

40 Mo gatyalíin² do joon gasɨɨ'²¹ɨ Jesús 'ii:

—Mɨ́²ɨɨ' tyani Dios 'e jo xuu'²¹naa'²¹ tsaa² tyii'.

41 Joon gangawíin² Jesús coon²¹ jiin'¹³ la wíin² mo tyʉ'² tsá² cuun²¹². Joon gasii'¹i wojníi¹i. Joon faa'²¹a júu³ tyʉ́².

42 Joon gajin'²in:

—Ñʉ'², wana 'iin²¹²un un'øø²¹u jna 'e jo móo³oo wúu¹ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e 'ná² lí². Pe jo lí² jiin'¹³ la 'iin²¹²na pe jiin'¹³ la 'ii'²¹ tyi'i.

43 Joon gajnéi¹ jaain²¹ ángel jó¹ fu ñʉ'fú² joon gacwoo²¹gɨ 'waa'²¹ pí².

44 Joon ga'í² 'e nii²¹ wúu¹ lɨɨlɨ¹. Joon gamɨɨ¹ɨ 'wii²¹² tya'a coon'¹³ 'láai²gɨ 'waa'²¹ pí². Joon ga'yá² untyiia²¹ tya'a lɨ la lɨ jmɨ¹ 'e xʉʉ'²¹ ni 'wó².

45 Mo róon² joon ngaa'¹²in lɨ téein² tsá² tya'a. Joon gatsee'²¹i 'ido cwuu²¹mo coon'¹³ jilaa'²¹ fa'í³.

46 Joon gajin'²in:

—¿'Ee lɨ cwuu²¹naa'? Ráan²naa', fee'¹²naa' Dios joon jo xuu'²¹naa' tsaa² tyii'.

Tøø¹ tsá² Jesús 'ñúu¹i

47 Faa'²¹gɨ Jesús siin'¹²in mo gacwolíin² tsá² fúui¹. Joon jaain²¹ jee²¹² jɨ dyatuuin¹ tsá² tya'a 'in sii²¹ Judas jó¹ nifu tya' 'in tsá² do. 'Ii ngatyeen¹in lɨ siin'¹² Jesús ijun'²un ju'² Jesús.

48 Joon gajin'² Jesús:

—Judas, ¿tɨ ga'nɨɨ²¹²un jna, 'in Ruu'²¹na Tsá², coon'¹³ 'e gajiin'¹'in ju'³uu?

49 Jileei'²¹ 'in téein² coon'¹³ Jesús mo ganí²i jilaa'²¹ 'e lɨ́² gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ Jesús:

—¿Jatɨɨ²ɨ' coon'¹³ ñí³ 'ee?

50 Joon jaain²¹ jee²¹² 'ii gauncwuu'²¹i jaain²¹ tsa'leei'¹³ tya' 'in tyʉ'² to² untsá² nifú². Gatyʉ'²ʉ cataain²¹ loocwo² lɨ tsáa¹.

51 Joon gajin'² Jesús:

—Cwojáan²xʉ la no. Jo caai'¹³gɨɨ' 'ino.

Joon gasúʉ² Jesús loocwo² 'ido joon ga'láa²mo tsifu.

52 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in nijalíin² 'e tøø¹ 'ii. Sɨɨ'²¹ɨ 'in tyʉ'² to² tya' untsá² coon'¹³ 'in tyʉ'² to² 'in jøø² inʉʉ cwo' coon'¹³ tsacøøi'¹³:

—Nañilíin²naa' coon'¹³ ñí³ coon'¹³ 'mó² 'e tøø²øø' jna lawa jaain²¹ 'uun²¹.

53 La coon²¹ jmɨɨ²¹² 'yuu²na jee²¹² 'naa' tsi inʉʉ cwo'¹ fee'¹ do. Joon jo mo gaseen'²naa' jna coonti. Pe jiin'¹³ lo-o 'ii'²¹ tyii' mo ga'ɨ́ɨ² nʉʉ²¹.

Jo røøi¹ Tʉ́³ 'e cwii¹in Jesús

54 Joon gajée¹i Jesús sɨ'ñúu¹mo fu tya' 'in tyʉ'² to² untsá² nifú². Joon Tʉ́³ ngaa'¹³i caluu Jesús wíin²gɨxʉ.

55 Joon do-o gajiin'² coon²¹ jɨ́² tún² tsa'² tya'i tyi¹ do. Joon do-o gacwó²o cu' lɨ' lɨ coo²¹ jɨ́² do. Tʉ́³-gɨ do-o jon tyíin¹in.

56 Joon jaain²¹ tsamɨ́² 'in jmoo¹o to² inʉʉ do mo ganí²i tyíin¹ Tʉ́³ co' jɨ́² do joon ga-jaan¹ jøøi² 'ido. Joon gajin'²in:

—Ngɨɨ¹ jon 'in tsañʉʉ'¹ lo coon'¹³ 'ido.

57 Joon jo garøø¹i Tʉ́³, gajin'²in:

—Tsamɨ́², jo cwii¹na 'ido.

58 Mo galɨ́² cɨɨin²¹gɨxʉ joon 'in xee'²¹mo gasɨɨ'²¹ɨ 'ii:

—'Nʉ-ʉ, jaain²¹ jee²¹² 'ii.

Joon gajin'² Tʉ́³:

—Jon' 'i jna, tsañʉʉ'¹.

59 Coon²¹ hora ngóo¹gɨxʉ mo gajin'² 'in xeei'²¹ gasɨɨ'²¹ɨ 'ii:

—'E la ja'²mo ngɨɨ¹ 'in tsañʉʉ'¹ lo coon'¹³on tsʉ 'in seein²¹ Galilea lo.

60 Joon gajin'² Tʉ́³:

—Tsañʉʉ'¹, jo ñí³ii 'ee 'e fo'²'o.

La tsifu joon, la 'ɨɨ²¹² faa'²¹gɨ Tʉ́³ ga'oo¹ jaain²¹ tuuitsáa².

61 Joon jiin'²¹ 'ña'a Jesús níi¹i gajøøi² Tʉ́³. Joon gatɨ'²-tsi Tʉ́³ jiin'¹³ la nigajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'ii: "La nʉ'gɨ i'oo¹ tuuitsáa² jo røø²¹u 'e cwii¹u jna 'nɨ¹ naa'¹³."

62 Joon gacwo'ɨ́ɨ¹ Tʉ́³ joon gatyi'²o xuui²¹²-tsi 'áai¹.

Ungøøi¹ tsá² Jesús

63 Jileei'²¹ tsá² do 'in 'aa¹i Jesús gaungøøi¹ 'ii 'áai¹ joongɨ gajmee'²¹mo lɨɨlɨ¹.

64 Gajnii¹ unníi¹i 'ido joon gapoo²¹ ni² 'ido joon gasɨɨ'²¹ɨ 'ii:

—Faa'¹³du', ¿'iin pó² tyi'i?

65 Joongɨ 'láai² júu³ 'laa'²¹ gafa'²o tya' Jesús.

Ngó¹ Jesús tyani tsá² 'in tyiin²gɨ tya' tsá² Israel

66 Mo gajná² joon galicaain²¹ tsacøøi'¹³ tya' tsá² Israel coon'¹³ 'in tyʉ'² to² untsá² coon'¹³ tɨfo'² tya' ley. Joon gangajée¹i Jesús lɨ sɨcaain²¹ tsá² 'in tyiin²gɨ do. Do-o gaunngɨɨ¹ɨ:

67 —Sii'¹³ jna'a, ¿tɨ 'nʉ Cristo?

Joon gañii¹i Jesús:

—Wana fo'³oo, jo jo'² ilíin²naa' júu³ tyiia.

68 Joongɨ wa'a unngɨ́³ɨɨ 'naa' jo ñí²ii' jon'gɨ jo laa²¹²naa' jna.

69 Pe ca nano-o ca li ngoo²¹gɨ jna-a, 'in Ruu'²¹na Tsá², ninii²¹²ii cáai¹ Dios Jmii²¹ lɨ' tsáa¹.

70 Joon jilee'²¹mo gaunngɨɨ¹ɨ:

—¿Tɨ 'nʉ-ʉ Jóon¹ Dios?

Joon gañii¹i Jesús:

—Jnagɨɨ 'i jiin'¹³ la nafaa'¹³naa'.

71 Joon gajin'²in jee²¹² 'ii do:

—Jo 'ee júu³ 'ná¹gɨ jna'. Yiiana' jon ninʉʉ²¹ʉ' júu³ tya'a.

23

Jesús tyani Pilato

1 Joon jilee'²¹mo garoon¹ joon gangajée¹i Jesús tyani Pilato.

2 Do-o ga'láa² 'wii²¹² jmoo¹o tsaa² tya' Jesús jin'²in:

—Nigatsee'²¹na'a 'in tsañʉʉ'¹ lo 'e'¹e tsá² tyii'i 'e faa'²¹ 'laa'²¹ tya' 'in tsaa'to² tyíin¹ Roma. Jin'²in 'e jo 'ná² tyii²ii'i 'laa'¹³ 'e 'nɨɨ¹ tya' 'in tyʉ'² to² nifu tyíin¹ Roma. Joongɨ jin'²in 'e 'ii Cristo, 'e 'øøi'²¹-tsi tsá² 'e jaain²¹ røøi¹³ 'ii.

3 Joon gajin'² Pilato:

—¿Tɨ 'nʉ-ʉ Røøi¹³ tya' tsá² Israel?

Joon gajin'² Jesús:

—La joon nigafaa'¹³gɨ'ɨ.

4 Joon gajin'² Pilato sɨɨ'²¹ɨ 'in tyʉ'² to² tya' untsá² coon'¹³ 'in tsá² catyaai²gɨ:

—Jiin'¹³ coon²¹ jo mo gatsaa'³aa tsaa² tya' 'in tsañʉʉ'¹ no.

5 Pe 'idogɨ gafaa'²¹a tá²gɨ jin'²in:

—Jileei'²¹ 'in núu²un júu³ tya' 'ino 'iin²¹²in to'² mɨɨ'¹³. Joon ga'e'¹o júu³ tya'a la caain²¹ Judea. Ga'láa² 'wii²¹² fu Galilea joon ca logɨ ga'ee¹ júu³ tya'a.

Jesús tyani Herodes

6 Mo ganúu²un Pilato 'elo joon gaunngɨɨ¹ɨ wana seein²¹ Jesús fu Galilea.

7 Joon mo gajin'² tsá² joon, joon gasii¹in tyani Herodes 'in tyʉ'² to² Galilea. Joon jee²¹² jmɨɨ²¹² joon taain¹ fu Jerusalén.

8 Mo ganí²i Herodes Jesús jløø'³mo 'áai¹ tsʉ ningóo¹ 'e gali'iin²¹²in jøøi² Jesús. Ninuu¹o faa'²¹ tsá² cwáain¹ tya'a. Joon ni'iin²¹²in jøø² coon²¹ milagro 'e jmá¹ Jesús.

9 Lɨ́ɨ¹ 'láai² 'e gangɨɨ¹ɨ pe Jesús coonti jo 'ee gañii¹i.

10 Do-o jon téein² 'in tyʉ'² to² tya' untsá² coon'¹³ tɨfo'² tya' ley. 'Ii jmoo¹o tsaa² fee'¹ tya'a coon'¹³ 'láai²gɨ lɨɨlɨ¹.

11 Joon Herodes coon'¹³ 'láa² tya'a gatyii²mo Jesús joongɨ gaunngøø¹mo. Joon gatyii'²¹in Jesús coon²¹ 'mɨ'² jɨɨ'¹ la lɨ sɨɨn'³ røøi¹³. Joon gasii'¹³mo túu¹ tyani Pilato.

12 Jmɨɨ²¹² joon røø²¹ gasɨ́ɨ²i Pilato coon'¹³ Herodes tsʉ la mo jéei¹³ 'ee'¹mo ruu'²¹i.

Nigalisá² 'ii'²¹ ijnga'²mo Jesús

13 Joon gauncaain²¹ Pilato 'in tyʉ'² to² tya' untsá² coon'¹³ tsacøøi'¹³ joongɨ coon'¹³ jileei'²¹ tsá².

14 Joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—'Naa'-a ñijee²¹naa' 'in tsañʉʉ'¹ lo foo²oo' 'e jmoo¹o 'ido to'² tsá² mɨɨ'¹³. Pe jna-a ga'no'³oo tsaa² tya'a tyaní²ii' pe jo gatsaa'³aa. Joon jøø²oo' 'e jo 'ee tsaa² sá² tya'a coonti jiin'¹³ la tsaa² jmoo²oo'.

15 La joon jon Herodes 'in nigasiin'¹²mo túu¹ fu lo jo nigatsaa'²¹a tsaa² tya' 'ido. Nijøø²oo' 'e jo 'ee tsaa² sá² tya'a wa'a 'e tɨ́ɨi² júun²in.

16 'E'³duu wúu¹ joon mi yuui'¹³ joon láa²moo.

17 Pilato jiin'¹³ la tɨɨsi'² 'ná² láai² jaain²¹ tsá² 'yuui²¹² 'nʉñí³ jiin'¹³ jee²¹² jmɨɨ²¹² joon.

18 Joon jilee'²¹mo ga'láa² 'wii²¹² ga'oo¹. Jin'²in:

—¡Jngai'²ta 'ino! Cwolaai²¹ Barrabás.

19 'In Barrabás do nigataan'¹²in 'nʉñí³ 'wii'¹³ nigajmaa¹a 'e tsá² fuu²¹ lo jmoo¹o

'nii^{21} coon'^{13} tsaa'to^{2} tyíin^{1} Roma. Joon nigajnga'^{2}mo tsá^{2}.

20 Pilato do 'iin^{212}in láai^{2} Jesús. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tún^{1}.

21 Pe 'idogɨ ga'oo^{1} tá^{2}gɨ gajin'^{2}in:

—¡Táan^{1}in tsaa' crúu^{13}! ¡Táan^{1}in tsaa' crúu^{13}!

22 Joon mo gatɨ́^{2} 'nɨ^{1} fu joon gajin'^{2} Pilato:

—¿'Ee 'e gó^{2} nigajmaa^{1}a? Jna-a jo gatyii'^{3}aa jiin'^{13} coon^{21} tsaa^{2} wa'a ijúun^{2}in. 'E'^{3}duu wúu^{1} joon mi yuui'^{13} joon iláa^{2}moo.

23 Pe 'ido-gɨ gañii^{1}i tá^{2} lɨɨlɨ^{1}. Gamɨɨ^{1}ɨ wa'a táan^{1}in tsaa' crúu^{13}. Joon gatɨ'^{2} júu^{3} tya' 'in tsá^{2} do coon'^{13} 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2}.

24 Joon Pilato do gajmaa^{1}a 'ii'^{21} jiin'^{13} la gali'iin^{212}in 'in tsá^{2} do.

25 Joon galáa^{2}mo jiin'^{13} Barrabás 'in 'yuui^{2} 'nʉñí^{3} 'wii'^{13} gajmaa^{1}a 'nii^{21} joon gajn-gaa'^{13}i tsá^{2}. Joon gajaan'^{21}mo Jesús jiin'^{13} la nigamɨɨ^{1}ɨ 'in tsá^{2} do.

Táan^{1}in Jesús tsaa' crúu^{13}

26 La 'ɨɨ^{212} ngalíin^{2} jée^{1}i Jesús 'e táan^{1}in crúu^{13} gasaan'^{12}in jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} 'e coon^{21} crúu^{13} tya' Jesús. Simóoi^{13} sii^{21} 'in tsá^{2} do. Galiseein^{21} coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Cirene. 'In jai'^{13} fu coon^{21} fuu^{21} pi'^{3} 'e ná^{1} co' do. Joon joo^{21}o caluu.

27 Joon fúu^{1}mo tsá^{2} ngalíin^{2} coon'^{13}on coon'^{13} tsamɨ́^{2} 'in ngalíin^{2} cɨ'^{2}. Joon 'oo^{1}o tá^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} fa'í^{3} 'wii^{212} tya'a.

28 Joon gajøø^{2}i Jesús 'ii joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Tsamɨ́^{2} seein^{21} Jerusalén, jo cɨɨ^{2}ɨɨ' 'wii^{212} tyiia. Tyíi^{13}ii' 'wii^{212} tyii' yaanaa' joongɨ 'wii^{212} tya' yʉʉn^{21} tyii'.

29 Tsʉ nijó^{2} jmɨɨ^{212} mi jin'^{2} tsá^{2}: "Tyúu^{1}mo 'in jo galiseein^{21} jóon^{1}on, joon 'in jiin'^{13} cafu jo gangatyéein^{1} yʉʉn^{21}, 'in jiin'^{13} coon^{21} naa'^{13} jo gacuu'^{21} xuui^{212} tʉʉ'^{21} tya'a."

30 Mi tɨ́^{2} 'ii'^{21} joon ni'láa^{2} tsá^{2} 'wii^{212} faa'^{21}a sɨɨ'^{21}ɨ moo'^{21} coon'^{13} jilaa'^{21} tɨɨ'^{21}: "Cwoxaa^{2}o joon cwojlɨ́ɨ^{13}u'u jna'a."

31 Tsʉ wana galɨ́^{2} jilaa'^{21} 'elo coon'^{13} jna 'in jo røøi^{21} tsaa^{2}, ¿'ee coon'^{13} ilí^{2} coon'^{13} tsá^{2} goo^{2}oo' 'in røøi^{21} tsaa^{2} 'áai^{1}?

32 Jée^{1}mo jon gái^{1}gɨ 'in røøi^{21} tsaa^{2} ijn-gaa'^{13}i caain^{21} coon'^{13} Jesús.

33 Mo gatyalíin^{2} coon^{21} lɨ sii^{21} Mootyi^{2} 'Lɨɨ^{212} joon do-o gateein^{1} Jesús tsaa'^{1} crúu^{13} coon'^{13} 'in tsá^{2} gái^{1}gɨ do. Jaain^{21} lɨ' tsáa^{1} jaain^{21}gɨ lɨ' tuuin^{212}.

34 Joon la 'ɨɨ^{212} taain^{1} Jesús tsaa'^{1} crúu^{13} joon gajin'^{2}in:

—Ñʉ'^{3}, feei'^{1} jmaa^{2}-'o'o 'wii^{212} tya' 'in tsá^{2} no tsʉ joñi^{1}i 'ee 'e jmoo^{1}o.

Joon 'in 'láa^{2} do gacoo^{1}o xiiala ijmáa^{1}a jmai'^{2}xʉ jee^{212} 'ii sɨɨn'^{3} Jesús.

35 Jileei'^{21} tsá^{2} téen^{2}mo jøø^{2}ø joon cagɨ tsacøøi'^{13} ungøøi^{1} Jesús jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Galáa^{2}mo 'in xeei'^{21} 'ii. Joon cwoláai^{2} 'ña'a wana sɨ najai'^{2} 'ii Cristo, 'in nityii'^{12}in Dios.

36 La joon jon 'láa^{2} do ungøø^{1}mo Jesús. Gangatyéen^{1}in ca tyan'^{2} joon gacwo'^{2}o Jesús vino tin'^{3}.

37 Joon jin'^{2}in:

—Wana 'nʉ Røøi^{13} tya' tsá^{2} Israel laai^{212} 'wo'o.

38 Joon nigataan^{1} tsá^{2} coon^{21} júu^{3} yʉ' tyíi^{1}i 'e jin'^{2}: "'Inlo-o Røøi^{13} tya' tsá^{2} Israel." 'E júu^{3} do lɨ́^{2} jmíi^{1} griego coon'^{13} jmíi^{1} latín coon'^{13} jmíi^{1} hebreo.

39 Jaain^{21} 'in tsá^{2} røøi^{21} tsaa^{2} 'in táain^{2} co' do gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús jin'^{2}in:

—Wana 'nʉ Cristo laai^{212} 'wo'o joongɨ laai^{212} jna'a.

40 Pe 'in jaain^{21}gɨ do gatyuu'^{12}i júu^{3} tya' 'in jaain^{21} do. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Jmaa^{2} 'gøø'^{21}'u Dios tsʉ 'e røø^{21}na' tsaa^{2}.

41 Jna' 'e tɨ́ɨ^{2}mo' nee^{21}e' wúu^{1} tsʉ tyii^{212} jna' tsaa^{2} tyii-o' 'e nigajmoo^{21}o'. Pe 'in tsañʉʉ'^{1} lo jo 'ee gajmaa^{1}a 'e gó^{2}.

42 Joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Cwotii'^{13}-'o'o jna mi 'ii'^{13}'u to^{2} 'e gatɨɨ^{2}u.

43 Joon gañii^{1}i Jesús:

—'E la ja'^{2}mo fo'^{3}oo, no-o tyalii^{21}i' caan^{21}mo coon'^{13} jna fu ñʉ'fú^{2}.

Júun^{2}mo Jesús

44 Ningóo^{1} la tyiiañi'^{1} mo galinʉʉ^{21} ni cwoo'^{13} juncwii^{21} gata'^{2} ca gatɨ́^{2} 'in^{2} 'nɨ^{1} ca 'lóo^{2}.

45 Joon ñi'^{1} galiniui^{21}. Joon inʉʉ cwo'^{1} fee'^{1} si'^{2} do lɨ 'íi^{1} 'mɨ'^{2}, ga'gɨɨ^{1} tún^{2} tsa'^{2} 'e 'mɨ'^{2} 'íi^{1} do.

46 Joon ga'oo^{1} Jesús jin'^{2}in:

—Nʉ'³, ja'cwoo¹'o ityiia'¹³ alma tyiia.

Joon mo ngayuui'¹³ gajin'² 'elo joon gajúun¹mo.

47 Mo ganí²i 'in tyʉ'² to² fii²¹² 'láa² do jilaa'²¹ 'e galɨ́² joon gacwoo¹ 'maai'¹³ Dios jin'²in:

—'E la ja'²mo 'in tsañʉʉ'¹ lo 'in tyúui¹ 'áa¹mo no.

48 Jileei'²¹ tsá² 'in téen²in jøø²ø jilaa'²¹ 'e galɨ́² gangaliin¹ fa'í³ tyʉʉn¹ ni tsí².

49 Pe jileei'²¹ 'in cwii¹in Jesús coon'¹³ tsamɨ́² 'in nigangɨ¹ coon'¹³on tɨ́² Galilea wíin² jaan¹ jøø²ø jilaa'²¹ 'elo.

Ga'á²mo tsá² Jesús

50 Niseen²¹mo jaain²¹ tsañʉʉ'¹ tyúi¹, jo tsaa² røøi²¹, 'in nisii²¹ Sé². 'In seein²¹ fuu²¹ sii²¹ Arimatea lɨ tyʉ'² to² Judea 'ii. 'Ii jaain²¹ jee²¹² tsacøøi'¹³ 'in tyʉ'² to² tsá² Israel.

51 'In Sé² lo sɨjaan¹o mi tyʉ'² Dios to². La joon jo røø²¹ sɨ́ɨ²i coon'¹³ jilaa'²¹ 'e gajmaa¹a tsá² do.

52 'Wii'¹³ joon gangajøøi² Pilato joon gangamɨɨ¹ɨ cuerpo tya' Jesús.

53 Mo ngayuui'¹³ gaxaa²¹i Jesús tsaa' crúu¹³ joon gacɨɨn'²in coon'¹³ 'mɨ'² taa²¹. Joon ga'áa²mo tsi coon²¹ aan¹ lɨ́² tsaa' xá¹ lɨ jo 'in mo ga'áai² jiin'¹³ jaain²¹.

54 'E jmɨɨ²¹² no cwoun'ló² tya' jmɨɨ²¹² 'e 'ii'²¹ woo'²¹ tsá². Joon tɨ lɨ 'láa² 'wii²¹² 'e jmɨɨ²¹² do.

55 'In tsamɨ́² 'in ningɨɨ¹ coon'¹³ Jesús fu Galilea gangalíin² joon gajøø²o 'oo² too²¹ 'aan¹ joongɨ xiiala roon¹ cuerpo tya' Jesús.

56 Joon mo ngaliin¹ fu tya'a joon gatyaa¹ tyʉ́² jmɨɨ²¹ jmafuu²¹ coon'¹³ noo²¹². Joon gajaan¹o jmɨɨ²¹² 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá² jiin'¹³ la to² tyʉ'².

24

Gajiin'¹in Jesús

1 Jmɨɨ²¹² ga'láa² 'wii²¹² semóo¹ 'in tsamɨ́² do gangalíin² 'áa³ 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do. Tyaan¹an jmɨɨ²¹ jmafuu²¹ 'e nigatyaa¹ tyʉ́². Joon ngalíin²mo tsamɨ́² catyaai²gɨ coon'¹³on.

2 Mo gatyalíin² joon gatsaa'²¹ 'e cuun²¹² jnɨ¹ 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do jo si'²gɨ 'áan³ tya'.

3 Joon ngataa²mo pe jo gatsaaa'²¹a cuerpo tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús.

4 La 'ɨɨ²¹² téein² jo ñi¹i 'ee jmaa¹a coon²¹ gagoo¹-o téein²¹ gái¹ tsañʉʉ'¹ 'in tyi'² 'mɨ'² jɨɨ'¹ co' lɨ téein².

5 Joon gata'²a 'in tsamɨ́² do níi¹i ni 'wó² gafoo'²i lɨɨlɨ¹. Joon gajin'² 'in tsañʉʉ'¹ do:

—¿'Ee lɨ'ɨ 'naa'²¹naa' tsá² jiin'¹ jee²¹² 'lɨɨ²¹²?

6 Jo 'yuui²gɨ lo. Najiin'¹o. Cwotii'¹³-'oo' la gajin'²in mo gateein¹ Galilea.

7 Gajin'²in 'e 'in Ruu'²¹i Tsá² 'ná² tsee'¹²i ja'cwoo²¹ tsá² røøi²¹ tsaa² 'e taan²in tsaa' crúu¹³. Joon mi tɨ́² 'nɨ¹ jmɨɨ²¹² joon jiin'¹o.

8 Joon gatɨ'²-tsi júu³ tya' Jesús.

9 Joon mo ngayuui'¹³ gacɨɨ'¹²ɨ 'a 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do joon gasɨɨ'²¹o jɨ dyajaain²¹ tsá² tya' Jesús do coon'¹³ tsá² catyaai²gɨ 'e nigalɨ́².

10 'In ngacoon¹ júu³ tyani tsá² tya' Jesús do sii²¹ María Magdalena coon'¹³ Juana coon'¹³ María sáa³ Jacobo coon'¹³ tsamɨ́² catyaai²gɨ.

11 Pe tsá² tya' Jesús do galɨ́ɨ¹i 'e sɨxeei²¹²-tsi 'in tsamɨ́² no. Joon jo jo'² galɨ́ɨ²i.

12 Pe gacwo'ɨ́ɨ¹ Tʉ́³ joon gangóo¹ cwiin¹ fu 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do. Joon mo gajøø²ø joon ganí²i 'e 'mɨ'² taa²¹ do roon¹ lɨ' caai²¹. Joon ganga'²mo fu tya'a tsa'goo²¹-tsi jilaa'²¹ 'e galɨ́².

Tsalíin² tsá² Emaús

13 Jmɨɨ²¹² joon gái¹ jee²¹² 'ii do ngalíin² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Emaús 'e tɨ' jiin¹³ dya-coon²¹ kilómetros jiin'¹³ Jerusalén.

14 Ngalíin² tyaa¹ júu³ jilaa'²¹ 'e nigalɨ́² do.

15 La 'ɨɨ²¹² tyaa¹ júu³ sɨ́ɨ¹i 'e cwáain¹ do joon gangatyéein¹ Jesús. Joon ga'láa² 'wii²¹² ngɨɨ¹ coon'¹³on.

16 Fiin'¹³ jøø²o pe jo cwooi¹ licwii¹in 'ido.

17 Joon gaunngɨɨ¹ɨ Jesús 'ii:

—¿'Ee 'e sɨ́ɨ¹³naa' lɨ cwolíin²naa' no? ¿'Ee lɨ'ɨ 'e ngɨɨ²ɨɨn' jmoo²oo' fa'í³?

18 Jaain²¹ jee²¹² 'ii 'in sii²¹ Cleofas gañii¹i:

—La tóo²mo juncwii²¹ ñi¹i jilaa'²¹ 'e nigalɨ́² Jerusalén jee²¹² jmɨɨ²¹² lo. ¿Tɨ jaain²¹ 'nʉ-ʉ 'in jó¹ fu do jo nagaliñí³'in?

19 Joon gajin'² Jesús:

—¿'Ee ngalɨ́²?

Joon gasɨɨ'21ɨ 'ido:

—La lɨ́2 'e galɨ́2 cwáain1 tya' Jesús tsá2 Nazaret. Jaain21 tsá2 cwo1 júu3 tyʉ́2 joon to2 fee'1 gajmaa1a joon júu3 'gøøi'12 gafaa'21a tyani Dios coon'13 tyani tsá2 taain212 juncwii21.

20 Joon 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2 coon'13 tsacøøi'13 tyi' gajaan'21mo 'ido 'e júun2mo 'ido joongɨ taan1in tsaa' crúu13.

21 Jna'oo'o mo lɨɨ́2na'a 'e ijmáa1a tiin'13 tsá2 seein21 Israel. Joon no nangóo1 'nɨ1 jmɨɨ212 'e gajúun1in.

22 Joon 'inlɨ́ii13 tsamɨ́2 nangalíin2 'áa3 'oo21 too21 'aan1.

23 Joon jo gatsaa'21a cuerpo tya'a. Joon gajaliin1 jajmaa'12a jna'a júu3 'e niganii21 ángeles 'in gasɨɨ'21 'ii 'e gajiin'1in Jesús.

24 Joon 'inlɨ́ii13gɨ tsá2 jna'a gangalíin2mo 'oo21 too21 'aan1 do. Joon jin'2o la lɨ 'e jin'2 'in tsamɨ́2 do, pe jo gangaai1 Jesús.

25 Joon gajin'2 Jesús:

—¡Lɨ́ɨ1 jo tsáai1-'oo' 'naa'! 'Áai1 un'ɨɨi212gɨ yaanaa' 'e litsáai1-'oo' la gajin'2 tsá2 'in gacwo1 júu3 tyʉ́2.

26 ¿Tɨ jo 'ná2 nii21 Cristo wúu1 la nʉ'gɨ i'ii'21i to2 tya'a ñʉ'fú2?

27 Joon ga'láa2 Jesús 'wii212 tyaa1 júu3 la jin'2 ni jí2 tya' Dios. Ga'láa2 'wii212 coon'13 jí2 tya' Moisés joon mi yuui'13 joon gatyaa1gɨ júu3 cwáain1 tya' 'e jí2 catyiia2gɨ tya' tsá2 gacwo1 júu3 tyʉ́2 calɨɨ. Gatyaa1 júu3 jilaa'21a 'e faa'21 cwáain1 tya' 'ña'a.

28 Mo gatyaliin1 la fuu21 lɨ ngaliin1 do joon gajmaa1a Jesús 'e tsáa1gɨ la fu1 'yúu2i.

29 Pe 'ido-gɨ gamɨɨ1 'e jaan1 Jesús, jin'2in:

—Ján2 coon'13 jna'a tsʉ nica'loo1. Joongɨ tɨ lɨ́2 lɨnʉʉ21.

Joon ga'ii'21 Jesús 'e jaan1 coon'13on.

30 Joon nityíin1in caain21 'e dø'2ø 'íi1i coon'13 'ido. Joon gason'1o 'iñi'1 joon gauncwaa'3i. Joon gajmaa1a 'no'3. Joon gacwo'1o 'ido.

31 La tsifu joon ganó1 unníi1in 'in tsá2 do. Joon galicwii1mo Jesús. Pe coon21 gaguu1mo.

32 Joon gasɨ́ɨ2i jee212 'ii:

—'E la ja'2mo lɨ́ɨ1 tyʉ́1gɨ ga'ɨ́ɨ2-tsi' la jalii21i' sɨ́ɨ13ɨ' tya'i fu1 'e tyaa21a' júu3 cwáain1 tya' jí2 tya' Dios.

33 Joon jo 'ee gaun'ɨɨi212gɨ. Tsifu joon gangatáa1i fu1 fu Jerusalén. Joon do-o gatsee'21i jɨ dyajaain21 tsá2 tya' Jesús sɨcaain21 coon'13 tsá2 catyaai2.

34 Joon gasɨɨ'21ɨ 'in tsá2 néei1 Jerusalén 'ii:

—'E la ja'2mo nagajiin'1in Jesús. Joon niganii21mo Simóoi13.

35 Joon 'in tsá2 gái1 do gatyaa1 júu3 'e ningangɨɨi1 tya'i fu1 joon xiiala nigalicwii1in Jesús mo gajmaa1 Jesús tyíia3 'e 'iñi'1 do.

Jné1mo Jesús jee212 tsá2 tya'a

36 Téen2mogɨ faa'21a 'e cwáain1 do mo gajnéi1 Jesús jee212 'ii lɨ téein2. Joon gajin'2in:

—Tyʉ́2-ʉ 'íi1 jee212 'naa'.

37 'Ido-gɨ gafoo'2mo. Joon lɨ́ɨ1 'goo'21o. 'ɨ1-tsi 'e jaain21 tsa'mootyí2 níi2in.

38 Pe gajin'2 Jesús:

—¿'Ee lɨ'ɨ jo tsáai1-'oo' coon'13 almas tyii'?

39 Jøø2øø' cwóo3oo coon'13 tɨ́ɨ3ɨɨ. Tsei'2 jna-a lo. Sʉʉ'13 joongɨ jøø2øø' tsʉ jaain21 tsa'mootyí2 jo ngú1 sá2 jon'gɨ moo1 taai2 la 'óo3 jna.

40 Mo gajin'2in 'elo joon ga'ee1 cwoo21o coon'13 tɨ́ɨ1ɨ.

41 Pe 'ido-gɨ jo tsáa1mogɨ-tsi coon'13 'e jløø'3i coon'13 'e tsa'goo21-tsi. Joon gasɨɨ'21 Jesús 'ii:

—¿Tɨ 'oo2xʉʉ' 'uunñi2 'e døø'13øø?

42 Joon gajin'2in:

—'E lo-o ca'no'3 joo'21 taai2 jmɨɨ21 'e too'2 coon'13 ca'no'3xʉ wa' to'2.

43 Joon ga'ii'21mo Jesús 'edo joon gagøø'21o tyani 'ido.

44 Joon gasɨɨ'21ɨ 'ii:

—Jilaa'21 'e nagangɨɨ1na jiin'13 la nigafuu212uu 'naa' mo gataain1gɨɨ coon'13 'naa'. Fuu212uu 'naa' jilaa'21 'ná1 tséin1 tyiia 'e taa'13 ni jí2 tya' Moisés coon'13 jí2 tya' tsá2 gacwo1 júu3 tyʉ́2 calɨɨ coon'13 'e jí2 sii21 salmos.

45 Joon gajmaa1 Jesús 'e gangaai'21-tsi 'ido 'e jin'2 ni jí2 do.

46 Joon gasɨɨ'21ɨ 'ido:

—La lo-o jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios 'e Cristo 'ná^{1}
nii^{21} wúu^{1} joongɨ júun^{2}in, joon mi tɨ́^{2} jmɨɨ^{212}
'nɨ^{1} 'ná^{1} jiin'^{1}o jee^{212} 'lɨɨ^{212}.
47 Joon coon'^{13} jiin'^{13} 'e sii^{21} 'ii 'ná^{1} cwo^{1}
tsá^{2} júu^{3} la tøøi^{2} juncwii^{21}. 'E 'láa^{2} tsá^{2}
'wii^{212} tɨ' Jerusalén 'e cwoo^{1} júu^{3} 'e 'ná^{1}
ja'^{2}a-tsi tsá^{2} tyani Dios joon 'íin^{2}mo tsaa^{2}
tya'a.
48 Joon 'naa' lɨ́ɨ^{1}naa' tsá^{2} 'in jmaa^{1}a júu^{3}
røø^{21} tya' 'e cwáain^{1} lo.
49 Tyaa^{1}aa' cwáain^{1}, jna-a isɨ́ɨ^{3}na jee^{212}
'naa' jiin'^{13} 'e gajin'^{2} Ñʉ'^{3}oo. Pe jan^{2}duu'
Jerusalén lo ca ga'ii'^{13}naa' 'in Espíritu Tyʉ́^{2}
tya' Dios ijó^{1} fu ñʉ'fú^{2}.

Nga'^{2}mo Jesús fu ñʉ'fú^{2}

50 Joon gangajée^{1}i Jesús 'ido fu lɨ ngɨ́ɨ^{1}
tɨ'^{2} fuu^{21}. Ca Betania ngalíin^{2}. Joon gasaa^{1}
Jesús cwoo^{21}o. Joon gauncwaa'^{3}i.
51 Joon mo ngayuui'^{13} gauncwaa'^{3}i joon
gatyii^{1}mo 'ña'a. Joon ganga'^{2}mo fu ñʉ'fú^{2}.
52 Joon 'ido mo ngayuui'^{13} gaun'goo^{21}
joon gangaliin^{1}mo fu Jerusalén jløø'^{3}mo.
53 Gangataai^{2} cwo'^{1} fee'^{1} do cwoo^{1}
'maai'^{13} Dios. Amén.

Júu^{3} tyʉ́^{2} 'e jmaa^{1}a San Juan

'In Júu^{3} tya' Dios galɨ́ɨ^{1}i tsá^{2}

1 La mo jéei^{1} mo ga'láa^{2} 'wii^{212} 'e sá^{2} 'e galɨsá^{2} seen^{21}mo jaain^{21} 'in sii^{21} Júu^{3} tya' Dios. Joon 'in Júu^{3} do tyíin^{1} coon'^{13} Dios Jmii^{21} la joon 'in Júu^{3} do lɨ́ɨ^{1}mo jon Dios Jmii^{21}.

2 La mo 'wiin^{212} 'ii-o siin'^{12}in coon'^{13} Dios Jmii^{21}.

3 Joon to^{2} tyʉ'^{2}ʉ Dios Jmii^{21} 'ii-o gajmaa^{1}a jilaa'^{21} 'e sá^{2}. Joon jiin'^{13} coon^{21} 'e sá^{2} jo sá^{2} wa jo gajmaa^{1}a 'ii.

4 'Ii-o cwoo^{1}o juncwii^{21} tya' tsá^{2}. Joon lawa jɨ́^{2} coo^{21} lɨ́ɨ^{1}i tsʉ coon'^{13} 'e jɨ́^{2} do-o jnéi^{1} tsá^{2} xiia'^{21} fu tsalíin^{2}.

5 Joon 'e jɨ́^{2} coo^{21} do cwoo^{1}o jɨ́^{2} tya'a lɨ 'íi^{1} nʉʉ^{21} joon 'e nʉʉ^{21} do jo mo lɨɨ'^{3}ɨ dʉ́ʉ^{1}ʉ 'e jɨ́^{2} do.

6 Joon Dios gasii^{1}in jaain^{21} tsá^{2} sii^{21} Wó^{3}.

7 'In Wó^{3} do gajó^{2} fu juncwii^{21} ifaa'^{21}o cwáain^{1} tya' 'e jɨ́^{2} do 'e coon'^{13} la joon ilí^{2} ñi^{1} tsá^{2} 'e gacwa'^{2} 'e jɨ́^{2} tya' Dios, joon jo'^{1}o iliin^{1}in.

8 'In Wó^{3} do jo lɨ́ɨ^{1}i 'e jɨ́^{2} do jiin'^{13} 'e gasii^{1}in Dios 'ii 'e faa'^{21}a cwáain^{1} tya' 'e jɨ́^{2} do.

9 Joon 'e jɨ́^{2} 'e jai'^{2} do niga'láa^{2} 'wii^{212} cwoo^{1}o 'e jɨ́^{2} tya'a fu juncwii^{21} joon jnée^{2}mo tsá^{2} xiiala ngɨɨ^{1}ɨ tyani Dios.

10 Gateen^{1}in 'in Júu^{3} tya' Dios do fu juncwii^{21} joon xʉfiin'^{13} 'ii-o gajmaa^{1}a fu juncwii^{21} to^{2} tyʉ'^{2} Dios 'in tsá^{2} taan^{212}in fu juncwii^{21} jo mo galicwii^{1}in.

11 Gacwaa'^{13}i fu ni cwoo'^{13} juncwii^{21} tya'a pe 'in tsagoo^{1}o jo ga'ii'^{21} 'ii.

12 Pe seen^{21}mo 'in ga'ii'^{21} 'ii joon jo'^{1}o galɨ́ɨ^{2}i. Joon tya' 'in tsá^{2} 'in jmoo^{1}o la joon cwói^{1} Dios 'ii iliin^{1} jóon^{1} Dios.

13 Joon 'in tsá^{2} 'in liin^{1} jóon^{1} Dios do jon'on galɨseein^{21} la lɨseein^{21} yʉʉn^{21} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} jon'gɨ galɨseein^{21} to^{2} tyʉ'^{2} tsá^{2} jon'gɨ lɨseein^{21} la galɨseein^{21} jóon^{1} tsamɨ́^{2} coon'^{13} tsañʉʉ'^{1} tsʉ lɨ́ɨ^{1}i jóon^{1} Dios 'ii.

14 Joon 'in Júu^{3} tya' Dios 'in seein^{21} coon'^{13}on la mo 'wiin^{212} galɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} joon gacwoo^{21}o jee^{212} jna' coon^{21} sii'^{13}. Joon 'iin^{212}in tsá^{2} 'áai^{1} joon jmaai'^{2} júu^{3} ja'^{2}mo faa'^{21}a. Galee^{21}e' cwáain^{1} 'e lɨ́ɨ^{1}i to^{2} fee'^{1}gɨ joon 'e to^{2} 'e lɨ́ɨi^{1} do 'e tɨ́ɨ^{2}i jiin'^{13} 'ii-o tsʉ jiin'^{13} 'ii-o Jóon^{1} Dios Jmii^{21}.

15 Joon Wó^{3} gafaa'^{21}o 'wii^{212} tya' 'e Júu^{3} do joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} fúui^{1}:

—Mo gafuu^{212}uu 'naa': “Jaain^{21} 'in jó^{1} ciiin^{21}gɨ lagɨ jna, 'ii 'in feei'^{1}gɨ lagɨ jna tsʉ naseen^{21}mo jéei^{1}gɨ lagɨ jna. 'Ino-o 'i” —jin'^{2} Wó^{3}.

16 Joon tsʉ 'wii'^{13} feei'^{1}-tsi 'áa^{1}mo ga'ii'^{13}mo' 'e tyʉ́^{2} tyi' la ca 'ii'^{13}.

17 Joon 'e ley do Moisés gacwo'^{1}o tsá^{2} to^{2} tyʉ'^{2} Dios pe 'e liñi^{1} tsá^{2} 'e 'iin^{212}in Dios 'ii joon jilaa'^{21} júu^{3} 'e jai'^{2} née^{3}e' tsʉ 'wii'^{13} gacwéi^{1} Jesucristo fu juncwii^{21}.

18 Jiin'^{13} jaain^{21} tsá^{2} jo mo gangaa^{1}i Dios Jmii^{21} jiin'^{13} ca fu, pe 'in jaan^{21}mo Jóon^{1}on niga'e'^{2}mo jna' Dios Jmii^{21}. Joon tɨɨ^{21}i 'in Jóon^{1}on do 'e'^{2}mo jna' xiiala lɨ́ɨ^{1}i Dios tsʉ tyíin^{1}mo coon'^{13} Dios Jmii^{21}.

Wó^{3} saai^{21} tsá^{2} jmɨɨ^{21} faa'^{21}a 'wii^{212} tya' Jesucristo

19 Jee^{212} jmɨɨ^{212} joon 'in tsá^{2} Israel née^{1}i Jerusalén gasii^{1}in 'inlɨ́ɨi^{13} untsá^{2} coon'^{13} 'inlɨ́ɨ^{13} tsá^{2} coon^{21} poo^{212} sii^{21} levitas 'e tsafeei'^{13} Wó^{3}. Joon mo gatyalíin^{2} lɨ taan^{1}in Wó^{3} do gaunngɨɨ^{1}ɨ:

—¿'Iin 'nʉ?

20 Joon coon'^{13} coon^{21} júu^{3} coon^{21} tsáa^{1} gañii^{1}i:

—Jon'on jna Cristo.

21 Joon gaunngɨɨ^{1}gɨ 'in tsá^{2} do:

—¿'Iin 'nʉ jon? ¿Tɨ 'nʉ-ʉ Elías, 'in tsá^{2} 'in gacwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios calɨɨ lɨ^{1}?

Joon Wó^{3} do gañii^{1}i:

—Jon'on jna 'i.

Joon tsifu gaunngɨɨ^{1}gɨ:

—'Áai^{1} tɨ lɨ jó^{1} jaain^{21} tsá^{2} 'e ijacwoo^{21} júu^{3} tya' Dios; ¿tɨ 'nʉ-ʉ 'i?

Joon gañii^{1}i Wó^{3}:

—Jon'on jna 'i.

22 'In tsá^{2} do gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Wó^{3}:

—¿'Iin 'nʉ jon? tsʉ 'ná¹-a lee²¹e'e júu³ tya' 'in tsá² 'in gasii¹in jna'a. ¿Ee sii'¹³i'i cwáain¹ tyi'i?

23 Wó³ dogɨ gañii¹i:

—Jna jaain²¹ 'in ngɨ¹ to² 'oo¹o fu coon²¹ lɨ jo 'in tsá² seein²¹, jna fuu²¹²uu tsá²: "'Ná²-a ná³ coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ'" —gajin'² Wó³ do. La nigajin'² 'in tsá² 'in gacwo¹ júu³ tya' Dios calɨɨ 'in sii²¹ Isaías.

24 'In tsá² do 'in jalíin² jafee'¹³i Wó³ do jalíin² to² tyʉ'² tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ fariseos.

25 Joon 'in tsá² jaliin¹ do gaunngɨɨ¹ɨ jin'²in gasɨɨ'²¹ɨ Wó³:

—¿'Ee lɨ' saa¹u'u tsá² jmɨɨ²¹ wa'a jon'on Cristo 'nʉ, jon'on Elías 'nʉ, jon'on 'in cwoo¹o júu³ tya' Dios 'nʉ?

26 Joon Wó³ do gañii¹i:

—Jna-a sáa¹³na tsá² jmɨɨ²¹ jiin'¹³ coon'¹³ jmɨɨ²¹; pe seen²¹mo jaain²¹ tsá² jee²¹² 'naa' 'in jo cwii¹naa'.

27 Joon feei'¹gɨ 'ii lagɨ jna xʉfiin'¹³ ciiin²¹gɨxʉ lagɨ jna. Jo tɨɨ²na sɨɨ'¹³ɨɨ loo²¹ tsi mɨɨ¹ɨ.

28 Jilaa'²¹ 'elo 'e galɨ² coon²¹ lɨ sii²¹ Betábara lɨ 'ngoo'¹³ jmɨɨ²¹ Jordán lɨ 'yeei²¹ ñi'¹. Tsʉ do-o taan¹in Wó³ saa¹i tsá² jmɨɨ²¹.

Wó³ sɨɨ'²¹ɨ tsá² 'iin Jesús

29 Mo gajná² jmɨɨ²¹² joon Wó³ gangaa¹i Jesús jatyéen¹in co' lɨ siin'¹³ Wó³. Joon Wó³ do gasɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² téen²in do:

—Tyaan²aan' cwáain¹. Ino-o 'in 'iin² tsaa² tya' tsá² taain²¹² fu juncwii²¹ 'in gasii¹in Dios. Lɨɨ¹i lawa joo'saa'²¹ 'in jngaai'¹³ tsá² Israel coon'¹³ la joon 'iin²in tsaa² tya' tsá².

30 Nigafo'³oo cwáain¹ tya'a mo gafuu²¹²uu 'naa': "Ciiin²¹gɨ lagɨ jna ijó¹ jaain²¹gɨ 'in feei'¹gɨ lagɨ jna tsʉ 'ii 'in seein²¹ jée¹gɨ lagɨ jna."

31 Ce jiin'¹³ jna jo ñíi³ii 'iin 'i, pe ga-goo²¹²oo sáa¹³na tsá² jmɨɨ²¹ cwáain¹ 'e licwii¹in tsá² seein²¹ Israel 'i.

32 Joon jin'²in Wó³ sɨɨ'²¹ɨ tsá²:

—Gamáa¹moo 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' lɨɨ¹i maa²¹² jgáa¹i fu ñʉ'fú² joon gajaan¹an coon'¹³ Jesús do.

33 Jo mo lɨcwii¹na pe 'in nigasii¹in jna 'e sáa¹³na tsá² jmɨɨ²¹ sɨɨ'²¹ɨ jna: "Imáa¹mo'o 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' xáa¹i joon iján² tya' jaain²¹ tsá². Joon 'in tsá² do-o isáa¹i tsá² jmɨɨ²¹ coon'¹³ Espíritu Tyʉ́² tya' Dios."

34 Joon gamáa¹moo joon jmóo³oo júu³ jai'² 'e 'ido-o lɨɨ¹i Jóon¹ Dios Jmii²¹.

'In tsá² tya'a Jesús gatø'²ø nifu

35 Mo gajná² joon, jon do-o tún¹ nisiin'¹²in Wó³ coon'¹³ gái¹gɨ 'in ngɨ́² coon'¹³on.

36 Joon mo ganí²i Wó³ ngɨɨ¹i Jesús, joon gajin'²in:

—Jøøi²duu', 'ino-o 'in gasii¹in Dios ityí²i tsaa² tya' tsá² lawa jaain²¹ joo'saa'²¹ xuui²¹² 'in jngaai'¹³ tsá² 'in tyí²i tsaa² tya'a.

37 Joon 'in gái¹ 'in ngɨ́² coon'¹³ Wó³ do mo ganúu²un 'e faa'²¹a 'ido la do joon gangalíin² coon'¹³ Jesús.

38 Joon gajiin'¹² Jesús níi¹i jøø²ø ni 'ido 'e ngalíin²mo 'ido coon'¹³on. Joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—¿'Iin 'naa'²¹naa'?

Joon gañii¹i 'ido:

—Tɨfo'² tyii'i, ¿xiia tyi' 'nʉ?

39 Jesús gajin'²in:

—Ñiliin¹naa', cwojøø²duu'.

Joon gangaliin¹mo 'ido joon ganii²¹o xiia' tya' Jesús. Joon ca'lóo² 'e jmɨɨ²¹² joon 'e ningó¹ 'iin² tyʉ́n² ca'lóo² joon ganiuu'²mo.

40 Joon Andrés sii²¹ jaain²¹ jee²¹² 'in gái¹ do 'in ganúu²un júu³ tya' Wó³ joon ngaliin¹mo coon'¹³ Jesús. Joon ruu'²¹i Dɨɨ³ do tsá² ngaa'¹³i coon'¹³ sii²¹ Simón Pedro.

41 Joon Dɨɨ³ do tsifu nga'nee'¹³i Simóoi¹³ joon gasɨɨ'²¹ɨ:

—Nitsee'²¹moo'o Mesías (Mesías 'øøi'²¹-tsi tsá² Cristo coon'¹³ jmíi¹ tya'a Dɨɨ³ do. Joon coon'¹³ jmíi¹ 'øøi'²¹-tsi tsá² Cristo 'in gatyii'¹³in Dios Jmii²¹.)

42 Mo ngayuui'¹³ joon tø'²ø Dɨɨ³ Simóoi¹³ fu lɨ tyíin¹ Jesús. Joon mo ganí² Jesús 'ii joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ Tʉ́³:

—Simón sii²¹ 'nʉ, jóon¹ Jonás 'nʉ, pe ciiin²¹gɨ 'ilisii²¹ 'nʉ Cefas ('e 'øøi'²¹-tsi tsá² Pedro.)

Jesús tø'²ø Felipe coon'¹³ Natanael

43 Mo gajná² joon gali'iin²¹²in Jesús tsáa¹a coon²¹ lɨ sii²¹ Galilea. Joon do-o gatsee'²¹i jaain²¹ tsá² sii²¹ Felipe, joon gajin'²in:

—Moo^{21}o' coon'^{13} jna.

44 Joon 'in Lii^{212} do tsagoo^{1}o Dí^{3} coon'^{13} Tú^{3} jaliin^{1} coon^{21} fuu^{21} li sii^{21} Betsaida.

45 Joon Lii^{212} do ngóo^{1}o nga'nee'^{13}i Natanael joon mo gatsee'^{21}i joon sii'^{21}i:

—Ninee^{212}moo'o 'in tsañuu'^{1} do 'in faa'^{21}a Moisés ni jí^{2} tya' 'e ley do, joon 'in faa'^{21}a 'in tsá^{2} 'in gacwo^{1}o júu^{3} tya' Dios la mo jéei^{1}. Jesús 'ii, 'in jóon^{1} José 'in seein^{21} fuu^{21} li sii^{21} Nazaret.

46 Joon gajin'^{2}in Natanael:

—¿'Ee gon 'e tyú^{2} 'e cwo'íii^{1} Nazaret?

Joon gañii^{1}i Lii^{212} do:

—Ñijøø^{2}du'.

47 Joon mo ganí^{2}i Jesús jatyéen^{1}in Natanael, joon gajin'^{2}in:

—Logi nijó^{1} jaain^{21} tsá^{2} 'in la ja'^{2}mo seein^{21} Israel, jo tajuui^{21} lí^{1}.

48 Joon gaunngii^{1}i Natanael:

—¿Xiiala lí^{2} 'e cwii^{1}u jna?

Joon Jesús-gi gañii^{1}i:

—Nimáa^{1}moo 'nu 'wii^{212} 'mó^{2} cworíi^{3} tyíin^{1}u'u la nu'gi itøø'^{21} Lii^{212} 'nu.

49 Joon gajin'^{2} Natanael sii'^{21}i Jesús:

—Tifo'^{2} tyii'i, 'nu Jóon^{1} Dios Jmii^{21}; 'nu Røøi^{13} tya' tsá^{2} Israel.

50 Joon gañii^{1}i Jesús:

—¿Ti jo'^{1}o lii^{2}u jna tsu 'wii'^{13} gafuu^{212}uu 'nu 'e gamáa^{1}na 'nu 'wii^{212} 'mó^{2} cwaríi^{3}? Nogi imóo^{3}gi'i 'e fee'^{1}gi lagi la lí^{2} 'e gañi'^{2}i do.

51 La joon jón^{2} gajin'^{2} Jesús:

—'E ja'^{2}mo 'e fo'^{3}oo lo, 'naa'oo' imoo^{2}oo' ná^{1} fu ñu'fú^{2} joon imáa^{1}naa' ángeles tya' Dios Jmii^{21} soo^{21}o joongi jgaa^{21}i li siin'^{13}in jna 'in Ruu'^{21}na Tsá^{2}.

2

Ngó^{1}o Jesús coon^{21} li gacui'^{2} cwoo^{21} tsá^{2} fu li sii^{21} Caná

1 'Ní^{1} jmii^{212} ningóo^{1} joon gangó^{1} sáa^{3} Jesús coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Caná 'e ná^{1} li sii^{21} Galilea. Ngajøø^{2}ø coon^{21} li cui'^{2} cwoo^{21} tsá^{2}.

2 Ngó^{1}o jon Jesús coon'^{13} tsá^{2} tya'a li gatø'^{2}ø tsá^{2} 'ii 'e li cui'^{2} cwoo^{21} tsá^{2}.

3 Joon la 'ii^{212} joon gatsá^{2}-a 'e vino 'uun'^{21}un tsá^{2}. Joon gajin'^{2}in sáa^{3} Jesús sii'^{21}i 'ii:

—Jo sá^{2}gi vino 'uun'^{21}un tsá^{2}.

4 Pe joon gajin'^{2}in Jesús:

—Saa^{212}, ¿'ee li 'e fu'^{2}'u jna la joon? Jo mo tí^{2} 'ii'^{21} tyiia.

5 Pe sáa^{3} Jesús gasii'^{21}i 'in tsá^{2} jmoo^{1}o tyíia^{3} taa^{2}i do:

—Jmaa^{2}aa' jilaa'^{21} 'e jin'^{2}in.

6 Joon do-o táan^{2} jnúu^{2} tu'^{2} 'e lí^{1} cuun^{212} 'e nijmaai'^{21} 'in tsá^{2} do to^{2} jiin'^{13} la li 'e nití^{2}i run'^{2}un. La coon^{21} tu'^{2} do 'e ni'ó^{2} ochenta joongi 'e 'ó^{2} cíein^{13} litro jmii^{21}.

7 Jesús gajin'^{2}in sii'^{21}i 'in tsá^{2} jmoo^{1}o tyíia^{3} do:

—Tyíi^{13}aa' jmii^{21} la røøi^{1} tu'^{2} no.

Joon gaunrøø^{1}mo la tsijmuui^{21}.

8 Mo ngayuui'^{13} joon gajin'^{2}in Jesús sii'^{21}i 'ido:

—'Naa' natyiin^{2}xuu' capii'^{3} joon cwocwóo^{13}oo' 'in náa^{1} ni^{2} li ti jmii^{212}.

La joon gajmaa^{1}a.

9 Joon 'in tsá^{2} náa^{1} ni^{2} li ti jmii^{212} do ga'un'^{1}xu capi'^{3} 'e jmii^{21} do 'e galí^{1} vino, pe jo nii^{1}i xiia fu sá^{2} 'edo. Jiin'^{13} la yaamo 'in jmoo^{1}o tyíia^{3} do ñii^{1}i. Tsu 'ii-o gatyiin^{1}in 'e jmii^{21} do tsi tu'^{2}. La joon 'in náa^{1} ni^{2} do gatø'^{2}o 'in tsá^{2} gacui'^{2} cwoo^{21}o.

10 Joon gajin'^{2}in:

—Jiin'^{13} joon tii^{2} 'e si'^{2} tya' tsá^{2} 'e cwo'^{1}o tsá^{2} vino tyú^{2}gi tya' jileei'^{21} 'in tsá^{2} taai^{2} do nifu joon mo ngayuui'^{13} ga'un'^{1}un 'láai^{2} joon cwo'^{1}o tsá^{2} vino 'wéi^{1}gi. Pe 'nu-u ga'ma'^{2}'a 'e vino tyú^{2}gi ca li gatséi^{1}.

11 'Elo gajmaa^{1}a Jesús fu li sii^{21} Caná li tyu'^{2} to^{2} Galilea. 'E joon milagro 'e gajmaa^{1}a nifu 'e ga'ee^{1}e xiiala líi^{1}i. Joon 'in tsá^{2} ngí^{1}i coon'^{13}on jo'^{1}o líi^{2}i.

12 Mo ngíii^{1} 'e galí^{2} la do gangóo^{1} coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Capernaum. Ngalíin^{2} coon'^{13} sáa^{3}a joongi coon'^{13} ruu'^{21}i joongi coon'^{13} 'in tsá^{2} 'in ngí^{2} coon'^{13}on. Joon do-o ga-jaan^{1}an coon^{21} tún^{2} jmii^{212}.

Jesús gauntyú^{2}o 'e cwo'^{1} fee'^{1} si'^{2} Jerusalén

13 Tsu najatyéein^{1} jmii^{212} pascua tya' tsá^{2} Israel gangó^{1} Jesús fu fuu^{21} li sii^{21} Jerusalén.

14 Joon inɯɯ cwo'1 fee'1 si'2 do gatsee'21i
tsá2 'in 'nɨɨ1i joo'21 joongɨ 'in 'nɨɨ1i joo'saa'21
joongɨ 'in 'nɨɨ1i maa212 joongɨ tsá2 'in née1i lɨ
unsɨɨ21i cuu2 tya' tsá2.
15 Joon mo ganí2i Jesús 'elo joon gajmaa1a
coon21 sɨɨ2 'e tsí3 nii212 loo21 yɯ'. Joon
ga'woo1mo jileei'21 'in taa2i co' cwo'1 do fu
caluu coon'13 jileei'21 'in joo'saa'21 joongɨ
coon'13 joo'21. Joongɨ tya' 'in unsɨɨ21i cuu2
do gadya'2o cúu1u ni'wó3 joongɨ gajiin1mo
mesa tya'a.
16 Joongɨ jin'2in sɨɨ'21ɨ 'in tsá2 'nɨɨ21i maa212:
—¡Wooi2naa' 'in no caluu! ¡Jo jmaa2aa'
'moo'13 inɯɯ tya' Ñɯ'3ɯɯ!
17 Joon gatɨ'2-tsi tsá2 ngɨ́1ɨ coon'13on 'e júu3
tyɯ́2 taa'13 ni jí2 tya' Dios 'e jin'2: "Áa1mo
'iin212na 'nɯ'2'ɯ joon jo cwóo3oo wa'a jmaa1a
tsá2 'e gó2 tya'a."
18 Joon 'in tsá2 seein21 Israel do gaunngɨɨ1ɨ
'ido:
—¿'Ee li2 lí2 jmaa2'a jøø21ø'ø 'e cwee1i 'e
tsáai1-tsii'i 'e tɨ́ɨ2u jmaa2'a 'elo?
19 Joon Jesús gajin'2i sɨɨ'21ɨ 'in tsá2 do:
—Xee2naa' 'e cwo'1 lo joon jee212 'nɨ1
jmɨɨ212 iun'yee1moo túnɨ1.
20 Joongɨ gañii1i 'in tsá2 Israel do:
—Tonló1 tsi jnɯ́ɯ2 jiin21 gala'ɨɨ212i 'in gaj-
maa'13a 'e cwo'1 lo; ¿tɨ 'nɯgɨ lii'1i jmaa'13'a
jee212 'nɨ1 jmii212?
21 Pe lɨ' jin'2 Jesús cwáain1 tya' 'e cwo'1 tsɯ
cuerpo tya'a 'ña'o 'e 'ee1 do.
22 'Wii'13 cwáain1 la joon mo gajiin'1in
Jesús jee212 'lɨɨ212 joon gatɨ'1-tsi 'in tsá2 ngɨ́2
coon'13on 'e la lɨ́2 'e nijin'2i do jo'1o galɨ́ɨ2i 'e
júu3 taa'13 ni jí2 tya' Dios coon'13 'e júu3 'e la
lɨ́2 'e nijin'2 Jesús.

Jesús ñii1o jilaa'21 'e 'ɨ1-tsi tsá2

23 La 'ɨɨ212 taan1in Jesús fu Jerusalén do la
'ɨɨ212 joon gatɨ́2 jmɨɨ212 pascua joon fúu1mo
'áai1 jo'1o galɨ́ɨ2i 'ii. Jo'1o galɨ́ɨ2i coon'13 jilaa'21
milagro nigajmaa1a Jesús.
24 Pe cu'1u-tsi Jesús coon'13 'ido tsɯ goon'13
ñii1o 'e 'ɨ1-tsi 'ido.
25 Jo 'in tyéen1in jmɨɨ212 wa' 'in jma'2 'ii
júu3 xiiala lɨ́ɨ1i tsá2 tsɯ 'ña'o niñii1i jilaa'21 'e
'ɨ1-tsi tsá2.

3

Jafee'13i Nicodemo Jesús

1 'Yiia'13 joon seein21 jaain21 tsá2 sii21
Nicodemo, lɨ́ɨ1i tsá2 fariseo. 'Ii 'in jée1
jaain21 jee212 tsacøøi'13 'in tyɯ'2ɯ to2 jee212
'in tsá2 Israel.
2 Joon 'in Nicodemo do ningóo1o
ngafee'13i Jesús lɨ' canɯɯ21. Joon nigasɨɨ'21ɨ:
—Tɨfo'2 tyii'i, nee2oo'o 'e Dios gasii1in 'nɯ
i'e'2'e jna'a tsɯ ce jiin'13 jaain21 jo lí2 jmá1
milagro la lɨ 'e lii'1 'nɯ wa jo uncoon'13on
Dios 'nɯ.
3 Joon gajin'2in Jesús sɨɨ'21ɨ 'ii:
—'E júu3 ja'2mo fuu212uu 'nɯ, 'in jo
lɨseein21 'múui2 jo lí2 tsatáa1i lɨ tyɯ'2 Dios to2.
4 Joon gaunngɨɨ1ɨ Nicodemo:
—Pe ¿xiiala ilí2 'e lɨseein21 'múui2 jaain21
tsá2 feei'1? ¿Tɨ lí2 tsa'ii1i nɯ' tu'2u sáa3a wa'a
liseein21 túnɨ1?
5 Joon Jesús-gɨ ganii1i:
—'E júu3 ja'2mo fuu212uu 'nɯ, 'in tsá2 'in jo
mo galiseein21 coon'13 jmɨɨ21 joongɨ coon'13
'in Espíritu Tyɯ́2 tya' Dios jo lí2 tsatáa1i lɨ
tyɯ'2 Dios Jmii21 to2.
6 Tsɯ tsá2-a lɨ́ɨ1i 'in galiseein21 saa3 jmii21
tsá2 pe jileei'21 'in 'ii'21i juncwii21 tya'a tya'
'in Espíritu Tyɯ́2 tya' Dios lawa'a coon21
juncwii21 'e cwo1 Dios.
7 Jo tsa'goo'21-'o'o 'e fuu212uu 'nɯ:
"Jilee'21mo 'ná1 lɨseein21 'múu2i."
8 Coon21 tyí2 'e 'íi1 doñixiia' joon núu2un
tsá2 pe jo ñi1i tsá2 xiia' najó2 sɨ xiia' tsáa1a
'ee. La joon jon lɨ́ɨ1i 'in nigacwo1 'in Espíritu
Tyɯ́2 tya' Dios juncwii21 tya'a.
9 Joon gaunngɨɨ1ɨ Nicodemo túnɨ1:
—¿Xiiala ilí2 'elo?
10 Joon Jesús-gɨ gañii1i:
—¿Tɨ 'nɯ-ɯ jaain21 tɨfo'2 jee212 tsá2 Israel
'in tɨɨ21i 'áai1 joon jo 'øøi'21-'o'o 'elo?
11 'E júu3 ja'2mo fuu212uu 'nɯ, jna'a faa'13a'a
jiin'13 'e née3e'e. Joon júu3 ja'2mo jmoo21o'o
jiin'13 'e niganee21e'e. Pe 'naa' jo jo'1 lɨ́ɨ2naa'
'e sii'13i'i.
12 Wana jo jo'1 lɨ́ɨ2naa' 'e fuu212uu
'naa' cwáain1 tya' 'e juncwii21 lo, 'áai jo
i'øøi'21-'oo' cwáain1 tya' ñɯ'fú2 fuu212uu
'naa'.

13 ’Ce jiin'^{13} jaain^{21} jo mo ngó^{1}o fu ñʉ'fú^{2} jiin'^{13} 'ii 'in nigajgái^{1} fu ñʉ'fú^{2}. Joon jiin'^{13} jna-a 'in Ruu'^{21}na Tsá^{2} 'in gacwo^{2} ñʉ'fú^{2} nigajmaa^{1}a la joon.

14 Joon la gasaa^{1}i Moisés 'in mɨɨ'^{21} lɨ́ɨ^{1}i ñí^{3} tsaa' 'mó^{2} 'e jøø^{2}i tsá^{2} 'ii fu lɨ jo 'in tsá^{2} seein^{21} wa'a un'láai^{2} Dios 'ii, la joon jon 'ná^{1} saa^{1}i tsá^{2} 'in Ruui'^{21} Tsá^{2} tsaa' 'mó^{2}.

15 Joon jileei'^{21} 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i 'ii jo tee'^{21}i lɨ 'ii^{21} pe taa'^{21}a juncwii^{21} tya'a coon^{21} tøø^{2}mo.

'Iin^{212}in Dios tsá^{2} taain^{212} fu juncwii^{21}

16 ’Tsʉ 'áa^{1}mo gali'iin^{212}in Dios tsá^{2} taain^{212} fu juncwii^{21}, tsʉ 'wii'^{13} joon gacwóo^{1}i 'in jaan^{21}mo Jóon^{1}on ijúun^{2}in 'wii^{212} tya' tsá^{2}. 'E tya' jileei'^{21} 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i 'ii jo itsáa^{1}a fu lɨ 'ii^{21} pe taa'^{21}a juncwii^{21} tya'a coon^{21} tøø^{2}mo.

17 Jo gasii^{1}in Dios Jóon^{1}on fu juncwii^{21} wa'a jmoo^{1}o 'ii'^{21} 'e júun^{2}in tsá^{2}, gasii^{1}mo wa'a jmaa^{1}a tiin'^{13} tsá^{2} 'wii'^{13} 'ii-o.

18 ’Jileei'^{21} tsá^{2} 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i 'in Jóon^{1} Dios do, jo ijmaa^{1}a Dios 'ii'^{21} tya'a wa'a tsáa^{1}a lɨ 'ii^{21} pe tya' jileei'^{21} 'in jo jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i 'ii nigajmaa^{1}a Dios 'ii'^{21} tya'a itsáa^{1}a lɨ 'ii^{21} tsʉ jo mo galijai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i 'in jaan^{21}mo Jóon^{1} Dios Jmii^{21}.

19 Nigajmaa^{1}a Dios 'ii'^{21} itsalíin^{2} lɨ 'ii^{21} 'in jo jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Jóon^{1}on tsʉ 'in tsá^{2} do jmoo^{1}o 'e gó^{2}. Joon mo gajó^{2} 'e jɨ́^{2} 'e jai'^{2} 'e cwo^{1} tsá^{2} ñii^{1}i xiiala ngɨɨ^{1}ɨ tyani Dios jo ga'ii'^{21}i 'in tsá^{2} do 'e jɨ́^{2} do tsʉ tɨ́^{2}gɨ-tsi ngɨɨ^{1}ɨ lɨ nʉʉ^{21} lagɨ lɨ sá^{2} jɨ́^{2}. Joon tsʉ 'wii'^{13} joon nigajmaa^{1}a Dios 'ii'^{21} tya'a.

20 Jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o 'e gó^{2} 'aa'^{1}o 'e jɨ́^{2} do joon jo tsatyéen^{1}en co' 'e jɨ́^{2} do tsʉ jo 'iin^{212}in 'e liñii^{1}i tsá^{2} 'e gó^{2} jmoo^{1}o.

21 Pe tsatyéen^{1}mo co' 'e jɨ́^{2} do jileei'^{21} 'in tɨ́^{2}-tsi jilaa'^{21} 'e jai'^{2} tsʉ 'iin^{212}in liñii^{1}i tsá^{2} 'e 'yaai^{1}-tsi Dios coon'^{13} jilaa'^{21} 'e jmoo^{1}o.

'E faa'^{21}a Wó^{3} saai^{21} tsá^{2} jmɨɨ^{21} cwáai^{1} tya' Jesús

22 Mo ngayuui'^{13} joon, ningalíin^{2}mo Jesús coon'^{13} 'in tsá^{2} ngɨ^{1} coon'^{13}on fu lɨ sii^{21} Judea. Joon do-o gajaan^{1}an coon'^{21} sii'^{13}xʉ saa^{1}i tsá^{2} jmɨɨ^{21}.

23 Taain^{1} Wó^{3} fu lɨ sii^{21} Enón co' Salim. Saa^{1}i Wó^{3} jon tsá^{2} jmɨɨ^{21} tsʉ 'áai^{1} sá^{2} jmɨɨ^{21} do. Joon do-o gajalíin^{2}mo tsá^{2} wa'a saa^{1}i Wó^{3} 'ii jmɨɨ^{21}.

24 Jilaa'^{21} 'elo galɨ́^{2} la nʉ'gɨ gataain'^{13} tsá^{2} Wó^{3} 'nʉñí^{3}.

25 Joon 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} 'in ngɨɨ^{1}ɨ coon'^{13} Wó^{3} ga'láa^{2} 'wii^{212} jo cwo'^{1}o júu^{3} ruu'^{21}i coon'^{13} 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} Israel cwáain^{1} tya' 'e run'^{2}un tsá^{2} jiin'^{13} la tɨɨsi'^{2}.

26 Joon ngalíin^{2}, ngafee'^{13}i Wó^{3} joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Wó^{3} do:

—Tɨfo'^{2} tyii'i, 'in taain^{1} coon'^{13} 'nʉ lɨ' ngoo'^{13} jmɨɨ^{21} Jordán lɨ 'yee^{21} 'ñi'^{1} joon gasii'^{13}'i jna'a cwáain^{1} tya'a; nano saa^{1}i tsá^{2} jmɨɨ^{21} joon jilee'^{21}mo tsá^{2} ngɨɨ^{1}ɨ coon'^{13}on.

27 Joon jin'^{2} Wó^{3} sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Cwó^{2} Dios jilaa'^{21} 'e sá^{2} tya' tsá^{2}. Joon jiin'^{12}xʉ jo 'ee 'oo^{1}o wana jo mo cwó^{2} Dios.

28 'Naa' niganʉʉ^{2}ʉʉn' júu^{3} tyiia mo gafuu^{212}uu 'naa' júu^{3} coon^{21} tsáa^{1} 'e jon'on jna Cristo. Jna jaain^{21} tsá^{2} gasii'^{1}in Dios ingɨ́^{3}ɨɨ tyaníi^{1}in 'e jmoo'^{13}oo tsá^{2} júu^{3} 'e tɨ́^{2} lɨ jó^{1} Cristo.

29 Joon jløø'^{3}moo 'e tsalíin^{2} tsá^{2} tsanʉ́ʉ^{2}ʉn júu^{3} tya' 'ido. Jmóo^{3}-oo la jmoo^{1}o tsá^{2} mo tsalíin^{2} fu lɨ cui'^{2} cwoo^{21} tsá^{2}. Jløø'^{3}mo 'in tsá^{2} do 'wii^{212} tya' tsá^{2} gacui'^{2} cwoo^{21}. Ga'ii'^{21}mo 'in tsamɨ́^{2} do 'ii. La joon jon jna jløø'^{3}moo mo 'ii'^{21}i tsá^{2} 'in Cristo do.

30 'Ná^{2}-a 'e lɨfeei'^{1}gɨ 'ii joon jna ixaai^{1}gɨɨ —jin'^{2} Wó^{3} do cwáain^{1} tya' Jesús.

Faa'^{21}a tsá^{2} jiin'^{13} 'e ñii^{1}i

Faa'^{21}gɨ Wó^{3} do jin'^{2}in:

31 —'In gajgái^{1} fu juncwii^{21} feei'^{1}gɨ 'ii^{21} lagɨ jileei'^{21} tsá^{2}. 'In tsá^{2} taain^{212} fu juncwii^{21} lo ñii^{1}o jiin'^{13} 'e sá^{2} fu juncwii^{21} lo, la joon sɨ́ɨ^{1}i. Pe 'in nicwa'ɨ́ɨ^{1}ɨ ñʉ'fú^{2} jgáa^{1}i fu juncwii^{21} feei'^{1}gɨ 'ii lagɨ jileei'^{21} tsá^{2},

32 joon jmoo^{1}o júu^{3} jai'^{2} jilaa'^{21} 'e niganii^{212}in coon'^{13} jilaa'^{21} 'e niganúu^{2}un. Pe jiin'^{13} jaain^{21} jo 'in jo'^{1} lɨ́ɨ^{2}i júu^{3} tya'a.

33 Pe jilee'^{21} 'in 'ii'^{21}i júu^{3} tya'a jmo'^{2}o tsá^{2} júu^{3} 'e júu^{3} jai'^{2} 'e júu^{3} tya' Dios do.

34 Joon 'ii 'in gasii^{2}in Dios faa'^{21}a jmai'^{2} júu^{3} tya' Dios, tsʉ gacwóoi^{1} Dios 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya'a 'e gasá^{1}i.

35 Joon 'áa^{1}mo 'iin^{212}in Dios Jmii^{21} Jóon^{1}on joon gajan'^{2}an cwoo^{21}o jilaa'^{21} 'e sá^{2}.

36 Jileei'21 'in jai'2 lı́ı2i 'in Jóon1 Dios do
taa'21a juncwii21 tya'a coon21 tøø2mo. Pe
'e'2e Dios wúu1 'áai1 jileei'21 'in jo 'ii'21i
Jóon1on. Joon jo taa'21a juncwii21 tya'a
coon21 tøø2mo.

4

Jesús jin'2in sıı'21ı jaain21 tsamı́2 cwáain1 júu3 tya' Dios

1 Galiñıi1 'in tsá2 fariseos 'e fúu1mo tsá2
gangalíin2 coon'13 Jesús lagı Wó3. La joon
jon fúu1mo 'in saai1 jmıı21 lagı Wó3.
2 Pe tsei'2 jo saai1 Jesús tsá2 jmıı21 jiin'13 'in
ngı1 coon'13o 'in saai1 tsá2 jmıı21.
3 Joon mo galiñıi1i Jesús 'elo joon
gacwo'ı́ı1ı fu lı sii21 Judea joon itsee'13i fu
lı sii21 Galilea.
4-8 Joon fu lı ngangı́ı1i 'ná1 ngı́ı1i coon21 lı
sii21 Samaria. Joon náa1 coon21 fuu21 sii21
Sicar. Joon co' joon roon1on coon21 sii'13
'wó2 'e gacwo'1 'lıı212 Jacob jóon1on 'lıı212 Sé2
calıı. Joon nityí3 coon21 too21 lı nisá2 jmıı21
'e sii21 la sii21 Jacob. Jesús tyaliin1 coon'13
tsá2 tya'a 'in ngıı1ı coon'13 'e lı tyí3 too21
do mo tı́2 tyiiañi'1 joon ni'woo'21-o 'áai1.
Joon tsá2 tya'a do nilíin2 'e fuu21 ni náa1
tyan' do ningalá1 'e idø'1ø. Joon gacwó2
Jesús caai2 lı tyí3 too21 do. La 'ıı212 tyíin1in
joon tyía1 jaan21 tsamı́2 seein21 Samaria
tsacoon1 jmıı21 'e tsi too21 do. Joon gajin'2
Jesús:
—Cwoo'13xʉ jna jmı́ı13'ı.
9 Joon 'in tsamı́2 do nigajin'2in sıı'21ı Jesús:
—¿Xiiala 'e mıı'13 'nʉ jna jmıı21, tsʉ tsá2
seein21 Israel 'nʉ joon jnagı 'in seein21 fu
Samaria?
(Joon gajin'2o la joon tsʉ jo tyʉ́2 seein1
coon'13 'in tsá2 seein21 fuu21 do.)
10 Joon gañıi1i Jesús:
—Waxʉ' lı 'nʉ ñı2'i jilaa'21 'e cwo1 Dios
joon 'iin 'in mı1 jmıı21 lı́ı2u, 'nʉ-ʉ nogı
mı́ı12'ı jna-a joon jnagıı icwo'2oo 'nʉ jmıı21 'e
jiin'1in.
11 Joon gañıi1i 'in tsamı́2 do sıı'21ı Jesús:
—Tsañʉʉ'1 jo ñı2'i xiiala søø'13'ø jmıı21 'e
tsi too21 no jiin'13 'nii212 jo tyan2'an tsʉ 'o'2o
'e tsi too21 no. ¿Xiiala icwo'2'o jna2 jmıı21 'e
jiin'1?
12 'Lıı212 tsacøøi'13 tyi' 'in ningıı1i Jacob 'in
gasáa1a 'e too21 sá2 jmıı21 no tyi jna'a. Tsʉ
'e jmıı21 sá2 noo jon ga'un'1un 'ña'a coon'13
jóon1on joongı coon'13 joo'núu3 tya'a. ¿Tı
joon lı́ı2u 'e feei'1gı 'nʉ lagı 'ii?
13 Joon gajin'2in Jesús:
—Jileei'21 'in 'uun'21 'e jmıı21 no 'in 'yá2
'unjmıı21mo 'i tún1.
14 Pe jileei'21 'in 'uun'21 'e jmıı21 cwóo3
jna jo jmıı212 'ya'2gı 'unjmı́ı1i. Tsʉ jmıı21 'e
cwóo3 jna lı lawa coon21 lı nii'13 jmıı21 'e lı tsi
alma tya'a. Joon 'e jmıı21 'e nii'13 do icwoo1o
juncwii21 tya'a 'e seein21 coon21 tøø2mo.
15 Joon gajin'2in 'in tsamı́2 do:
—Tsañʉʉ'1, sı cwoo'13 jna 'e jmıı21 no tsʉ
joon jo 'yá2gıı unjmıı21na. Joon jo 'ná2gıı
yatyíin3aan jmıı21 'e lı tyí3 too21 lo.
16 Joon gajin'2in Jesús:
—Cwooi'2, cwotee2'e ñʉʉ'1 tyi'i. Joon
ñiliin1naa' fu lo.
17 Joon ganii1 'in tsamı́2 do:
—Jo seein21 ñʉʉ'1 tyiia.
Joon gajin'2in Jesús:
—Jo'1o júu3 tyi'i 'e foo'21'o jo nʉʉ'1 tyi'i
seein21.
18 Tsʉ nigacu'2mo cwoo1'o 'ñá2 naa'13,
joon 'in coon'13on la no jon'1 ñʉʉ'1 tyi'i 'i. 'E
nija'2mo 'e foo'21'o.
19 Mo ganúu2un 'in tsamı́2 'e júu3 do joon
gajin'2in:
—Tsañʉʉ'1, 'ı1-tsii 'e lı́ı1u'u jaain21 tsá2 'in
cwo1 júu3 tyʉ́2 tya' Dios.
20 'Lıı212 tsacøøi'13 tyii'i 'in galiseein21
Samaria gaun'goo21o Dios 'e moo'21 lo. Pe
'naa', tsá2 seein21 Israel, foo'21 'naa' 'e jiin'13
fuu21 lı sii21 Jerusalén lı lí2 un'goo21o tsá2
Dios.
21 Joon gañıi1 Jesús:
—Jo'1 cwolii1un jna, yá3, 'e ni-
jatyéen1mo tyan'2an 'e un'goo2oo' Ña'ñʉ'1ʉ'
jo tyiin2 ñilíin2naa' 'e moo'21 lo jogı tyiin2
cwolíin2naa' fu Jerusalén.
22 'Naa' tsá2 seein21 Samaria, jo ñıi2ii'
'naa' 'iin 'in un'goo2oo'. Pe jna'a né2oo'o 'iin
'in un'goo21o'o, tsʉ Dios gacwo'1o jna'a tsá2
saan21a'an Israel 'e júu3 tya' 'e tiin'13 tsá2.
23 Pe itı́2-ı 'ii'21 joon 'ii'21 joongı tı́2 la
no wana 'e la jai'2 'e un'goo21o tsá2 Ñʉ'1ʉ'

iun'goo^{21}o 'ii jiin'^{13} coon'^{13} 'ii'^{21} tya' 'in Espíritu Tyú^{2} tya'a joongɨ coon'^{13} 'e la jai'^{2}. Tsʉ la joon 'iin^{212}in Ñʉ'^{1}ʉ' 'e un'goo^{21}o tsá^{2} 'ii.

24 Tsʉ Dios 'in Espíritu Tyú^{2} joon tsʉ 'wii'^{13} joon 'in un'goo^{21}o 'ii 'ná^{1} un'goo^{21}o coon'^{13} 'ii'^{21} tya' 'in Espíritu Tyú^{2} tya'a joongɨ coon'^{13} 'e la jai'^{2}.

25 Joon gajin'^{2}in 'in tsamí^{2} do:

—Jna niñi^{2}oo ijó^{1} Mesías —'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e Cristo do—; joon mi cwee^{1}i joongɨ ijin'^{2}in sɨi'^{21}ɨ jna' jilaa'^{21}.

26 Jesús-gɨ gajin'^{2}in:

—Jna-a 'in fee'^{2}ee 'nʉ, jnagɨi jon fuu^{212}uu 'nʉ. Jna-a 'i.

27 Tsifu joon gatyaliin^{1} tsá^{2} tya'a gani'goo^{21}o-tsi 'e Jesús do siin'^{13}in fee'^{21}i jaain^{21} tsamí^{2}. Pe jiin'^{13} jaain^{21} jo tá^{2}-tsi wa 'e ungɨi^{1}ɨ 'ee 'iin^{212}in 'ido owa 'ee-gɨ júu^{3} tyaa^{1} 'ido.

28 Joon 'in tsamí^{2} do, do-o gatʉʉ^{1}ʉ tsúʉ^{1}ʉ joon gangaa'^{13}mo fu 'e fuu^{21} 'ido-o. Joon ganijmaa'^{13}a tsá^{2} júu^{3}:

29 —Ñijøø^{212}i duu' jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} 'in nigasɨi'^{21}ɨ jna jilaa'^{21} 'e nigajmáa^{3}aa. ¿Wa jon' 'ino-o 'in Cristo?

30 Joon ga'woo^{21}i 'e fuu^{21} do joon ganilíin^{2} lɨ siin'^{12}in Jesús.

31 La 'ɨi^{212} joon 'in ngí^{1}ɨ coon'^{13} Jesús do gamɨi^{1}ɨ tyani 'ido, gajin'^{2}in sɨi'^{21}ɨ 'ido:

—Tɨfo'^{2} tyii'i, cøø'^{21}xʉ'ʉ.

32 Pe joon 'ii gajin'^{2}in:

—'Óo^{3}oo 'e døø'^{13}øø lɨ 'naa' jo ñí^{3}oo'.

33 Joon 'in ngí^{1}ɨ coon'^{13} 'ido gacaain'^{13} 'wii^{212} unngɨi^{1}ɨ ruu'^{21}i:

—¿Xʉfoo' seen^{21}in 'in nijacon^{1}on 'e dø'^{2}ø 'ino 'ee?

34 Pe joon gajin'^{2}in Jesús sɨi'^{21}ɨ 'ido:

—Mi jmáa^{3}aa jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in 'in gasii^{21}in jna joongɨ 'e tyee^{21} to^{2} tya'a 'e joon lawa unñi^{2} tyiia.

35 'Naa' foo^{21}oo': "'Ná^{2}gɨ tyúuin^{2} sɨi'^{21} 'e joongɨ ilee^{21}e' jilaa'^{21} 'e garoo^{21}"; pe jna fuu^{212}uu 'naa': tyán^{2}duu' cwáain^{1} lɨ sɨjna^{2} la gatón^{1} náa^{2} nilii^{212} coon^{1}on tsá^{2}.

36 Joon jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o to^{2} joon coon^{1}o jilaa'^{21} 'e garoo^{1}o do 'e joon 'e nicí^{2} tya'a. Joon 'e garoo^{1}o do 'e coon^{1}on 'in tsá^{2} do lɨ la lɨi^{1}i 'in tsá^{2} 'in 'ii'^{21} juncwii^{21} tya'a 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo mo jai'^{2} lɨi^{2} 'e júu^{3} tya' Dios. Joon coon^{21} la joon jløø'^{3}mo coon^{21} caan^{21}mo 'in gajñí^{2}i coon'^{13} 'in gacón^{1}on do.

37 Tsʉ júu^{3} ja'^{2}mo 'e gasɨi'^{21}ɨ tsá^{2}: "In gajní^{2}i do jmai'^{2} tyiin^{2}mo coon'^{13} 'in gacón^{1}on do."

38 Jna-a gasɨi^{2}na 'naa' 'e cwotyiin^{2}aan' 'e do lɨ jo 'e gajñí^{2}ii' do. In xee'^{21}mo gajmaa^{1}a to^{2} do joon 'naa'gɨi' coon'^{21} tyatyiin^{21}oo' 'e to^{2} nijmaa^{1}a 'ido —jin'^{2} Jesús do.

39 Joon fúu^{1}mo 'in tsá^{2} seen^{21}in 'e fuu^{21} do lɨ tyʉ'^{2} to^{2} Samaria jo'^{1}o galɨi^{2}i Jesús 'wii'^{13} 'e júu^{3} gatya^{1} 'in tsamí^{2} do mo gajin'^{2}in: "'In tsañʉʉ'^{1} no gajin'^{2}in jilaa'^{21} 'e nigajmáa^{3}aa."

40 Joon mo gajalíin^{2} 'in tsá^{2} seen^{21}in Samaria do gamɨi^{1}ɨ tyani Jesús wa ján^{2}an 'ido coon'^{13}on. Joon Jesús gajaan^{1}an tún^{2} jmɨi^{212} coon'^{13} 'ido.

41 Joon fúui^{1} lí^{1} lɨi^{1}gɨ 'in jo'^{1} galɨi^{2}i mo ganúu^{2}un jilaa'^{21} 'e jin'^{2} Jesús.

42 Joon jin'^{2}in 'in tsá^{2} do sɨi'^{21}ɨ 'in tsamí^{2} do:

—Nogɨ jo'^{1}o nilɨi^{2}i jna'a jon' wa'a jiin'^{13} júu^{3} 'e ni tya'^{3} 'nʉ pe jna'a ninú^{3}oo'o júu^{3} tya'a joon nee^{2}oo'o 'e ja'^{2}mo Cristo 'ii 'in jmoo^{1}o tiin'^{13} tsá^{2} taan^{212}in juncwii^{21}.

'Un'láai^{2} Jesús jóon^{1} jaain^{21} tsá^{2} 'in 'oo^{1}o to^{2}

43 Mo gangɨi^{1}i tún^{2} jmɨi^{212} joon gacwo'ɨi^{1} Jesús lɨ sii^{21} Samaria joon gangóo^{1}-o fu^{1} 'yúu^{2}i fu lɨ sii^{21} Galilea.

44 Jo gajaan^{1}an fuu^{21} lɨ sii^{21} Nazaret la lɨ 'e nigajin'^{2}in 'ña'a Jesús, "Jaain^{21} 'in tsacwo^{1}o júu^{3} tyú^{2} jo 'ii'^{21}i tsagoo^{1}o 'ii."

45 Joon mo gatyíi^{1}a lɨ sii^{21} Galilea joon 'in tsá^{2} seen^{21}in joon ga'ii'^{21}mo 'ido 'e tyú^{2}-ʉ. Tsʉ 'in tsá^{2} do ni' nilíin^{2}mo lɨ tɨ jmɨi^{212} pascua fu Jerusalén. Joon do-o niganii^{21}i jilaa'^{21} 'e nijmaa^{1}a Jesús lɨ tɨ jmɨi^{212} do.

46 Joon gacɨi'^{13}ɨ Jesús, gangaa'^{13}i tún^{1} fuu^{21} Caná náa^{1} lɨ sii^{21} Galilea. Fuu^{21} joon lɨ nijmaa^{1}a jmɨi^{21} 'e galɨi^{1} vino. Joon tyíin^{1}in fuu^{21} Capernaum jaain^{21} 'in ni'oo^{1}o to^{2} fee'^{1} tyani^{2} røøi^{13}. Joon seen^{21}in jaain^{21} jóon^{1}on 'in nitsaa'^{13}.

47 Joon mo ganúu²un 'in tsá² 'oo¹o to² do
'e nityía¹ Jesús fu Galilea, jaa'¹³i fu lɨ sii²¹i
Judea, joon gangó¹o 'in tsá² do gangamɨɨ¹ɨ
tyani Jesús wa 'ii'²¹i 'ido itsáa¹a fu tya' 'in
tsañʉʉ'¹ do tsajmaa¹a mɨ́¹ tya' jóon¹on 'ido.
Tsʉ tɨ li ijúun¹mo 'ido.
48 Joon Jesús do gajin'²in gasɨɨ'²¹ɨ 'ido:
—'Naa' jo jo'¹ lɨ́ɨ²naa' wa jo jéei¹³ gañii²ii'
li² coon'¹³ jilaa'²¹ milagros.
49 Pe 'in tsá² 'oo¹o to² do gajin'²in:
—Laa'¹³xʉ'ʉ góo³oo, lɨ́ɨ³na tɨ jo jmaa²'a
feei'¹-'o'o 'wii²¹² tyiia wa'a tsá²a' cwo-
jmaa'¹³'a mɨ́¹ tya' yʉʉn²¹ tyiia la nʉ'gɨ
ijúun²in.
50 Joon gajin'²in Jesús:
—Cwooi'¹³ fu tyi'i tsʉ yʉʉn²¹ tyi'i ni-
tyú¹mo.
Joon 'in tsañʉʉ'¹ do jo'¹o lɨ́ɨ²i júu³ tya' Jesús
joon ganga'²mo.
51 Joon ngóo¹o gatye'²mo tya'a mo
ga'wooi²¹ tsa'leei'¹³ tya'a gangaunjiin'¹ 'ii.
Joon gajin'²in 'in tsa'leei'¹³ tya'a do:
—Nityú¹mo yʉʉn²¹ tyi'i do.
52 Joon gaunngɨɨ¹ɨ 'ee 'ii'²¹ 'e ga'láa²i 'in
jóon¹on do. Joon gajin'²in 'in tsa'leei'¹³ do:
—Ca mo tyíia² la ngó¹o 'iin² coon²¹
gacwó² tyíi².
53 Joon galili'³ jmii²¹ 'in xuui²¹² do 'e 'ii'²¹
joon mo gajin'² Jesús do: "Cwooi'¹³ fu tyi'i
tsʉ yʉʉn²¹ tyi'i nityú¹mo." Joon 'ña'a 'in tsá²
'oo¹o to² do jo'¹o lɨ́ɨ²i Jesús coon'¹³ 'in tsá²
seein²¹ inʉʉ tya'a.
54 'Elo galɨ́² tɨ tún² milagro 'e gajmaa¹a
Jesús mo tyee'¹³i Galilea jaa'¹³i Judea.

5

*Gaun'láa²i Jesús jaain²¹ tsá² 'ii'¹³ tá²
cwoo²¹o tɨɨ²ɨ co' lɨ si'² pila Betesda*

1 Mo ngayuui'¹³ 'elo joon gatɨ́² jmɨɨ²¹² tya'
tsá² seein²¹ Israel joon Jesús gangó¹o tún¹
fu fuu²¹ lɨ sii²¹ Jerusalén.
2 Ce cu'² jiin²¹ 'e fuu²¹ do lɨ goon²¹ 'yá² lɨ́²
cuun²¹² ñíi¹ 'áai¹. Joon tyí³ coon²¹ 'ooca'nʉ́¹
fee'¹ 'e sii²¹ la sii²¹ Joo'saa'²¹. Joon co' joon
náa¹ coon²¹ pila fee'¹ 'e 'o² jmɨɨ²¹ 'e sii²¹
Betesda coon'¹³ jmíi¹ 'e sii²¹ hebreo. Joon
cu' lɨ' do joon sá² 'ñá² 'ooca'nʉ́¹ coo'¹³.
3 Joon do-o teei'¹³ tsatsaa'¹³ fúui¹ 'e ni
'wó². Tsá² 'in tyan¹ jilaa'²¹ nii² jmoowúu¹.
Seein²¹ 'in tíu¹i, joongɨ seein²¹ 'in jluui'¹³,
joongɨ seein²¹ 'in 'ɨ́ɨ¹ tá² cwoo²¹o tɨɨ²ɨ. Joon
'in tsatsaa'¹³ do 'in jáan¹³an ijøø'²¹ 'e jmɨɨ²¹
do.
4 Joongɨ la coon'²¹ naa'¹³ jgaa¹i jaain²¹
ángel lɨ náa¹ pila do joon jø'¹ø jmɨɨ²¹ do. Joon
'in nifu 'in ga'í² tsi jmɨɨ²¹ do joon ga'láa²mo
coon'¹³ 'e jmoowúu¹ tyaan¹an do.
5 Joon do-o niraan¹in jaain²¹ tsá² 'in
ni'oo¹o dyadya¹ tsi jná² jiin²¹ 'e nitsaa'¹³a.
6 Joon mo ganíi²in Jesús 'indo 'e raan¹in
joon galɨli'³ Jesús 'e lɨ́ɨ¹-ɨ nitsaa'¹³a 'ido joon
nigajin'²in Jesús:
—¿Tɨ 'iin²¹²un 'láa²o?
7 Joon gañii¹i 'in tsatsaa'¹³ do:
—Tsañʉʉ'¹, jo 'in seein²¹ taan'²i jna tsi
pila no mo jøø'²¹ jmɨɨ²¹. La coon²¹ naa'¹³ mo
'iin²¹²na 'úu³uu 'in xee'²¹mo tsa'í² jéei¹gɨ lagɨ
jna.
8 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in tsatsaa'¹³ do:
—Ráan²un no, joon saa'¹³ tyi¹ raan¹un,
joon ngɨ² no.
9 Joon tsifu joon ga'láa²mo 'in tsañʉʉ'¹ do.
Joon gasaa'¹³ tyi¹ tya'a joon ga'láa² 'wii²¹²
gangɨ¹ɨ. Pe 'e jmɨɨ²¹² joon jmɨɨ²¹² 'e 'ii'²¹
'woo'²¹ tsá²,
10 joon gajin'² 'in tsá² seein²¹ Israel 'in
taan²¹²in do sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² ga'láa²i do:
—Jmɨɨ²¹² 'e 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá² no. Jo cwoo²¹i
ngɨ²'ɨ, tyan²'an tyi¹ tyi'i.
11 Joon gañii¹i 'in tsañʉʉ'¹ do:
—'In gaun'láa²i jna joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ
jna: "Saa'¹³ tyi¹ raan¹un tsíin²un joon ngɨ²
no."
12 Joon gaunngɨɨ¹ɨ 'ido jin'²in:
—¿'Iin gasɨɨ'²¹ɨ 'nʉ la joon 'e saa'¹³'a tyi²
tyi'i joongɨ ngɨ² no?
13 Pe 'in tsañʉʉ'¹ do jo ñii¹i 'iin 'in
gaun'láa²i 'ii do tsʉ 'áa¹mo fúui¹ tsá² 'in taa²i
do, joon Jesús ni'ngaa'¹³mo.
14 Mo ngɨ́ɨ²i joon gajii²in Jesús 'in tsañʉʉ'¹
do co' cwo'¹ fee'¹ do. Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ
'ido:
—Ni'láa²mo'o no, jo 'laa²¹²gɨ'ɨ sɨ no-o gacɨ'²
jo¹gɨ 'e mo lɨ́ɨ¹u'u do.

15 Joon ganga'^{2}mo 'in tsañ~~ʉʉ~~'^{1} do ganij-
maa'^{13}a 'in tsá^{2} seein^{21} Israel júu^{3} 'e Jesús
do-o 'in nigaun'láa^{2}i 'ii.
16 Joon ts~~ʉ~~ 'wii'^{13} gaun'láa^{2}i Jesús 'in tsá^{2}
do jm~~ɨɨ~~^{212} 'e 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} 'e joon 'áai^{1}
gauntyíi^{2}in 'in tsá^{2} seein^{21} Israel do Jesús,
'iin^{212}in jnga'^{2}mo 'ido.
17 Pe Jesús-g~~ɨ~~ gas~~ɨɨ~~'^{21}~~ɨ~~ 'ido:
—Ñ~~ʉ~~'^{3}~~ʉʉ~~ gajmaa^{1}a to^{2} ca jm~~ɨɨ~~^{212} no la joon
jna jon jmóo^{3}oo to^{2}.
18 'Wii'^{13} joon 'in tsá^{2} seein^{21} Israel do
'áai^{1}g~~ɨ~~ gali'iin^{212}in jngaa'^{13}i 'ido. 'Iin^{212}in
jngaa'^{13}i 'ido ts~~ʉ~~ jo gauntiin'^{13}in 'e ley tya'
jm~~ɨɨ~~^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}, joon mo gajin'^{2}in
'e Dios jmii^{21}i joon gajmee^{1}i 'ña'a coon^{21}
røø^{21}mo coon'^{13} Dios Jmii^{21}.

To^{2} 'e 'oo^{1}o Jóon^{1} Dios

19 Joon gajin'^{2} Jesús:
—'E júu^{3} ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', jo lí^{2}
jmaa^{1}a 'in Jóon^{1} Dios jiin'^{13} coon^{21} wa'a
'ña'a. Jmoo^{1}-o jiin'^{13} 'e nii^{21}i jmoo^{1}o Jmii^{21}
do. Jilaa'^{21} 'e jmoo^{1}o Jmii^{21} do jmoo^{1}-o jon
'in Jóon^{1}on do.
20 Joon Dios Jmii^{21} 'iin^{212}mo 'áai^{1} Jóon^{1}on
joong~~ɨ~~ 'e'^{2}o jilaa'^{21} 'e jmoo^{1}o, joon nog~~ɨ~~
i'ee^{21}g~~ɨ~~ 'e fee'^{1}g~~ɨ~~ 'áai^{1} 'e itsa'goo^{21}-'oo'.
21 La jmoo^{1}o Dios Jmii^{21} 'e jiin'^{1} 'l~~ɨɨ~~^{212}
joon cwo'^{1}o juncwii^{21} tya'a, la joon jon
'in Jóon^{1}on cwoo^{1}o juncwii^{21} tya' jiin'^{13} 'in
'iin^{212}in cwo'^{1}o.
22 Joon 'in Jmii^{21} do jo jmoo^{1}o 'ii'^{21} tya'
jiin'^{13} jaain^{21} pe jiin'^{13} Jóon^{1}on do nicwo'^{1}o
'ii'^{21} 'e lí^{2} jmáa^{1}a 'ii'^{21} tya' jileei'^{21}.
23 'E coon'^{13} la joon ilitsáai^{1}-tsi tsá^{2} la
tsáai^{1}-tsi tsá^{2} Dios Jmii^{21}. Wana jo tsáai^{1}-tsi
tsá^{2} Jóon^{1}on Dios Jmii^{21} joon la joon jon
jo tsáai^{1}-tsi tsá^{2} Dios Jmii^{21} ts~~ʉ~~ Dios Jmii^{21}
gasii^{1}in Jóon^{1}on do.
24 'Ts~~ʉ~~ júu^{3} ja'^{2}mo 'e fuu^{212}uu 'naa':
Jileei'^{21} 'in cón^{2} cwáain^{1} 'e fo'^{3}oo lo joong~~ɨ~~
ja'^{2}mo l~~ɨɨ~~^{2}i 'in gasii^{1}in jna taa'^{21} juncwii^{21}
tya'a coon^{21} røø^{2}mo. Joon jo jmá^{1}a Dios 'ii'^{21}
tya'a 'e tsáa^{1}a l~~ɨ~~ 'l~~ɨɨ~~'^{3} ts~~ʉ~~ jo júuin^{2}g~~ɨ~~, jiin'^{1}o
coon^{21} røø^{2}mo.
25 Ts~~ʉ~~ júu^{3} ja'^{2}mo 'e fuu^{212}uu 'naa', nog~~ɨ~~
ijó^{1}-o 'ii'^{21} joon jm~~ɨɨ~~^{212} no-o do, inú^{1}un
'l~~ɨɨ~~^{212} júu^{3} tya' Jóon^{1}on Dios joon jileei'^{21} 'in
ganúu^{2}un seen^{21}mo coon^{21} røø^{2}mo.
26 Ts~~ʉ~~ Dios Jmii^{21} cwo'^{1}o 'ña'a juncwii^{21}
tya'a 'ña'a la joon jon Dios Jmii^{21} gacwo'^{1}o
Jóon^{1}on 'ii'^{21} 'e lisá^{2} juncwii^{21} tya'a 'ña'a.
27 Joon Dios Jmii^{21} gacwo'^{1}o Jóon^{1}on to^{2}
ijmáa^{1}a 'ido 'ii'^{21} tya' tsá^{2} ts~~ʉ~~ Ruu'^{21}mo Tsá^{2}
'ii.
28 Jo cwotya'goo^{21}-'oo' coon'^{13} jilaa'^{21} 'elo
—jin'^{2}in Jesús— ts~~ʉ~~ icwá^{2} 'ii'^{21} mi nú^{1}un
jileei'^{21} 'l~~ɨɨ~~^{212} júu^{3} tya'a
29 joon i'woo^{21}i tsi 'aan^{1} tya'a. Jileei'^{21}
'in nigajmaa^{1}a 'e ty~~ʉ~~^{2} ijiin'^{1}o joon iseen^{21}mo
coon^{21} røø^{2}mo; pe jileei'^{21} 'in gajmaa^{1}a 'e gó^{2}
ijiin'^{1}o 'e ilisá^{2} 'ii'^{21} tya'a joon tsaliin^{2} fu l~~ɨ~~
'l~~ɨɨ~~'^{3}.

To^{2} 'oo^{1}o Jesús

30 'Jna, jo li'^{1}ii jmáa^{3}aa cwáain^{1} tyiia 'ñii'a
jiin'^{13}x~~ʉ~~ —jin'^{2}in Jesús—. Jmáa^{3}aa 'ii'^{21} jiin'^{13}
la to^{2} n~~ʉʉ~~'^{13}oo, joon røø^{21} 'ii'^{21} jmáa^{3}aa. La
joon jo jmáa^{3}aa jiin'^{13} la 'iin^{212}na 'ñii'a 'ná^{1}-a
jmáa^{3}aa jiin'^{13} la 'iin^{212}in Ñ~~ʉ~~'^{3}~~ʉʉ~~, 'in gasii^{21}in
jna.
31 Jo lí^{2} fo'^{3}oo 'wii^{212} tyiia 'ñii'a ts~~ʉ~~ jo tyiin^{2}.
32 Seen^{21}mo jaain^{21}g~~ɨ~~ tsá^{2} xeei'^{21} 'in
faa'^{21}a 'wii^{212} tyiia joon ñí^{3}oo 'e jin'^{2} 'ido 'e
tyíin^{13}mo joon.
33 Joon 'naa' gasii^{21}naa' 'in ganiunng~~ɨɨ~~^{1}~~ɨ~~
Wó^{3} do cwáain^{1} tyiia joon 'e júu^{3} gafaa'^{21}a
'ido 'e ja'^{2}mo joon.
34 Jo 'ná^{1} 'ii'^{13}na júu^{3} 'e faa'^{21}a jaain^{21} tsá^{2}
cwáain^{1} tyiia. Jiin'^{13} fo'^{3}oo la joon 'e ilí^{2}
tiin'^{13}naa' 'wii'^{13} 'e júu^{3} tya^{1}a Wó^{3} cwáain^{1}
tyiia.
35 Wó^{3} do l~~ɨɨ~~^{1}i lawa coon^{21} j~~ɨ~~^{2} 'e coo^{21}
joong~~ɨ~~ jná^{2} joo'^{21}. Joon 'naa'g~~ɨɨ~~' gali-
jløø'^{3}moo' coon^{21} sii'^{13}x~~ʉ~~ coon'^{13} 'e j~~ɨ~~^{2} do.
36 Pe jilaa'^{21} 'e jmóo^{3}oo 'e ty~~ʉ~~^{2}g~~ɨ~~ 'e joon lag~~ɨ~~
'e júu^{3} tya^{1}a Wó^{3}. Joon jilaa'^{21} 'e jmóo^{3}oo 'e
joon gajin'^{2}in Ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' 'e jmáa^{3}aa. Jilaa'^{21} 'elo
'e ja'^{2}mo 'e gasii^{1}in Ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' jna.
37 La joon jon 'in Ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' 'in gasii^{1}in
jna faa'^{21}o 'wii^{212} tyiia x~~ʉ~~fiin'^{13} jo mo
gan~~ʉʉ~~^{2}~~ʉʉ~~n' júu^{3} tya'a, jon'g~~ɨ~~ mo gañíi^{2} 'naa'.
38 Joon 'e júu^{3} tya'a jo mo ga'í^{2} tsi alma
tyii' ts~~ʉ~~ jo jo'^{1} l~~ɨɨ~~^{2}naa' Ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' do 'in gasii^{1}in
jna.
39 'E la joon 'naa' untsáa^{13}oo' 'e Jí^{2} tya'
Dios coon'^{21} ce tún^{2} 'áai^{1} ts~~ʉ~~ '~~ɨ~~^{1}-'oo' jee^{212}

joon ityii²aa' juncwii²¹ tyii' itaa'²¹ coon²¹ tøø²mo pe la jee²¹² joon gatɨ́² unní²ii' lɨ faa'²¹a cwáain¹ tyiia.

40 Joon 'naa' jo 'iin²¹²naa' 'wa' iliin²naa' jna i'ii'¹³naa' 'e juncwii²¹ do.

41 'Jna røø²¹ náa¹ tyiia wana tsáai¹-tsi tsá² jna owa jo tsáai¹-tsi tsá² jna 'ee.

42 Pe jna, cwii¹moo 'naa', joon ñí³oo 'e jo 'iin²¹²naa' Dios Jmii²¹.

43 Jna nigoo²¹²oo cwáain¹ tya' Ñʉ'³ʉʉ pe 'naa' jo ga'ii'¹³naa' jna. Pe wa'a cwée¹i jaain²¹ 'in xeei'²¹ 'in jó¹o cwáain¹ tya'a 'ña'a joon 'ii'¹³moo' 'i.

44 ¿Xiiala jo'¹ iliin¹ 'naa' jiin'¹³ la 'e tsáai¹-'oo' yaanaa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'? Joon jo cón² 'naa' cwáain¹ wa'a jløø'³mo Dios cwáain¹ tyi'naa'.

45 Jo jmáa³aa tsaa² tyii' tyani Ñʉ'³ʉʉ. Moisés, 'in jo cu'²-'oo' coon'¹³, 'ii 'in cwo'¹ 'naa' tsaa².

46 Wana jai'² lɨ́ɨ²naa' 'e gajin'² Moisés, la joon jon jo'¹o ilíin²naa'²¹ jna tsʉ jí² gajmaa¹a Moisés do faa'²¹ a cwáain¹ tyiajna.

47 Pe wa jo jo'¹ lɨ́ɨ²naa' 'e jí² gajmaa¹a Moisés, ¿xiiagɨ la jo'¹ ilíin²naa' júu³ 'e fuu²¹²uu 'naa'?

6

Cwo'¹o Jesús 'ñá² mil tsá² 'e dø'¹ø

1 Mo gangɨɨ¹i 'elo gangóo¹o Jesús fu lɨ 'ngoo'¹³ tyíia¹ sii²¹ Galilea, sii²¹ jon Tiberias.

2 Joon 'áai¹ fúui¹ tsá² ngalíin²in cɨɨin²¹gɨ tsʉ goon'¹³ niní² jilaa'²¹ milagro joongɨ niun'láa²i tsá² 'in tsaa'¹³.

3 Joon nigasóo²o Jesús coon²¹ moo'²¹ joon do-o gacwó² coon'¹³ tsá² 'in ngɨ¹ coon'¹³on.

4 Joon tɨ lɨ tɨ́² jmɨɨ²¹² pascua tya' tsá² Israel.

5 Joon mo gajøø² Jesús joon ganí² tsá² fúui¹ 'in jalíin² caluu joon gasɨɨ'²¹ɨ Lii²¹²:

—¿Xiia 'e tsalaa²¹²a' 'e dø'¹ 'in tsá² fúui¹ no?

6 Jesús gasɨɨ'²¹ɨ Lii²¹² do la joon tsʉ 'iin²¹²in litsáai¹-tsi 'ee ijin'² Lii²¹², tsʉ 'ña'a Jesús niñii¹o xiiala ijmáa¹a.

7 Joon gajin'² Lii²¹²:

—Jo leen²¹in cuu² jiin'¹³ 'e 'lee'¹³i tsá² tya' jɨ́² jñéi¹ sɨɨ'²¹ wa 'e lɨ 'laa²¹²a' 'iñi'¹ dø'¹ 'in tsá² no fiin'¹³ jmai'²xʉ-ʉ 'e tɨi²xʉ la jaain²¹ tsá².

8 Joon jaain³¹ 'in ngɨ¹ coon'¹³on do, 'in sii²¹i Dɨ́ɨ³, ruu'²¹i Simón Pedro, gajin'²in:

9 —Lo-o siin'¹³ jaain²¹ xuui²¹² 'in san'² 'ñá² 'iñi'¹ joon gái¹gɨ joo'²¹ taai² jmɨɨ²¹. Pe jo lɨ tsanúʉ²ʉn 'elo tya' 'in tsá² fúui¹ lo.

10 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² ngɨɨ¹ɨ coon'¹³:

—Síi¹³ii' 'in tsá² no cwocwaa²¹a.

Joon 'áai¹ sá² ñii²¹ do joon gacwó²o 'in 'ñá² mil tsá².

11 Joon ga'ii'²¹i Jesús 'e 'iñi'¹ do. Gacwo'¹o 'maai'¹³ Dios joon mo ngayuui'¹² joon gacwo'¹o 'in coon'¹³on do. Joon 'in tsá² do gajmaa¹a jmai'²xʉ cwo'¹o 'in tsá² fúui¹ 'in née¹i do. Joon la joon jon gajmaa¹a jmai'²xʉ 'in joo'²¹ taa²i jmɨɨ²¹ do. Cwo'¹o jiin'¹³ la 'iin²¹²in do.

12 Joon mo garǿ¹i tu'² 'ido joon gajin'²in Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in ngɨɨ¹ɨ coon'¹³on:

—Ngɨ́ɨ¹³ɨɨ' jee²¹² tsá² no, tyiin²aan' jilaa'²¹ 'e gasá¹i joon jo tsa'ɨ́ɨ¹ jiin'¹³xʉ.

13 Joon gacoon²¹o, joon 'e 'no'² 'e gasá¹i tya' 'e 'ñá² 'iñi'¹ do garǿ¹mo dyatún² mɨɨ'tó³.

14 Joon mo ganí² 'in tsá² do 'e milagro do 'e gajmaa¹a Jesús, joon gajin'²in:

—'In tsañʉʉ'¹ no 'e la ja'²mo 'in 'ná¹ ijó¹o ni cwoo'¹³ juncwii²¹ cwo¹o júu³ tyʉ́² tya' Dios.

15 Pe joon galili'³i Jesús 'e 'iin²¹²in 'in tsá² do 'e tøø¹ø 'ido tyitsaa²¹mo wa iliin¹in 'ido røøi¹³ tya'o, joon gajeen'²¹mo Jesús 'ña'o tún¹ jee²¹² moo'²¹.

Ngɨɨ¹ɨ Jesús ni jmɨɨ²¹

16 Joon mo canʉʉ²¹ 'in tsá² 'in ngɨ¹ coon'¹³ Jesús gajgá¹mo fu lɨ náa¹ tyíia¹ do.

17 Joon gangatáa¹i tsi coon²¹ barco joon gata'²mo fu¹ itáan¹in lɨ 'ngoo'¹³ tyíia¹ do lɨ sii²¹ Capernaum. Joon 'aa²¹ mo niniuu²¹mogɨ joon jo mo tyee'¹³mogɨ Jesús.

18 Joon garóon²on coon²¹ tyí² tá² 'áai¹ joon gajnáa¹a jmɨɨ²¹ tsaa' barco.

19 Joon mo ningó¹o jiin'¹³ 'ñá² sɨ jnúʉ² kilómetro ni jmɨɨ²¹ joon ganíi²mo Jesús 'e nijó¹-o jatyéen¹in tyan' lɨ ngó¹on barco. Joon gafoo'¹³mo.

20 Pe Jesús gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—Jna-a lo. Jo jmoo¹oo' 'goo'²¹oo'.

21 Joon jløø'3mo 'in tsá2 do ga'ii'21mo Jesús
tsi barco do. Joon la 'ii212 do-o tyalíin2mo
'wó2 tyuun21 li 'ná2 li nitsalíin2 do.

'Naa'2i tsá2 Jesús

22 Mo gajná2 joon 'in tsá2 gajan1an li' la
'ngoo'13 tyíia1 do galili'2i 'e 'in tsá2 ngi1i
coon'13on do-o gacón2 'e barco do tsu jiin'13
do-o 'e barco 'e sá2. Joon gañii1i 'e jo
gangó1on Jesús coon'13 'ido.

23 La 'ii212 joon gatyalí2 barcos xiia'21 taa2i
tsá2 'in jalíin2 coon21 fuu21 sii21 Tiberias
tyan'an li gacwo'1 Jesús 'maai'13 Dios
cwáain1 tya' 'iñi'1 gagøø'21ø 'in tsá2 do.

24 Joon mo galili'3 'in tsá2 do 'e jo taan1in
Jesús jon'gi tsá2 tya'a taan212in joon gan-
gataa2mo tsi barco do joon gangalíin2mo
jon fuu21 li sii21 Capernaum ganga'nee'13i
Jesús.

*Lawa 'í2 'e gø'3 tsá2 cwo1o waa'21 pí2 tya'
tsá2 la joon jon Jesús cwoo1o fu juncwii21 tya'
tsá2 'e taa'21 coon21 tøø2mo*

25 Joon mo gatyalíin2 li 'ngoo'13 tyíia1 do
joon gatsee'21i Jesús joon gaunngii1i:

—Tifo'2 tyii'i, ¿liigi gacwe2o'o lo?

26 Pe Jesús-gi gajin'2in:

—'E ja'2mo fuu212uu 'naa', 'naa'21naa' jna
tsu gatyee'21oo' ce rǿ1i tuu1uu' jon'gi wa
'wii'13 'øøi'21-'oo' 'e li2 milagro gajmáa3aa do.

27 Jo jmaa2aa' to2 wa 'ná1 'e jnaa1aa' 'e
cøø2øø' 'e tyá2 jmoono pe jmaa2aa' to2 tya'
'e jnaa1aa' juncwii21 tyii' 'e taa'21 coon21
tøø2mo. Joon jna-a, Ruu'21na Tsá2 cwó3oo
'e juncwii21 do tsu coon'13 'e li2 milagro
'e jmóo3oo do jmaa1a Dios Jmii21 júu3 'e
jmoo3oo to2 'e tyu'2u.

28 Joon gaunngii1i 'in tsá2 do:

—Wa'a jmó2o'o to2 tya' Dios, ¿'eegi 'ná2
jmaa21a'a?

29 Joon gañii1i Jesús:

—'E 'ná1 jmaa2aa' to2 tya' Dios 'e jo'1o
liin1naa 'in gasii1in Dios Jmii21.

30 'I-gi gaunngii1i:

—¿'Ee li2 cwee1i 'e jmaa2'a jøø21ø'ø tsu
joon jo'1 lii1na'a 'nu? ¿'Ee 'e jmaa2'a?

31 'Lii212 tsacøøi'13 tyi' 'in ningii2 gagøø'21ø
'e sii21 maná coon21 cwoo'13 li tyuun21.
Jiin'13 la jin'2 ni jí2 tya' Dios: "Dios gacwo'1o
'in tsá2 do 'iñi'1 jó1o fu ñu'fú2."

32 Joon gañii1i Jesús:

—'E la ja'2mo fuu212uu 'naa': Jon' Moisés
'in gacwo'1 'naa' 'e 'iñi'1 jó1o fu ñu'fú2, pe
Ñu'3oo 'in gacwo'1 'naa' 'e 'iñi'1 la jai'2 'e jó1o
fu ñu'fú2.

33 Tsu 'e 'iñi'1 'e cwo1 Dios Jmii21 'e gajgó1
fu ñu'fú2 joon, 'e 'iñui'1 do-o 'e cwo1 fu
juncwii21 tya' tsá2.

34 Joon 'in tsá2 do gajin'2in sii'21i Jesús:

—Tsañuu'1, cwoo'13 jna'a coon21 tøø2mo 'e
'iñi'1 no.

35 Joon Jesús-gi gajin'2in:

—Jna-a 'e 'iñi'1 no 'e cwo1 juncwii21 tya'
tsá2. Joon jileei'21 'in uncaan21in coon'13 jna
jo jmii212 'yá2 un'áa1i joongi 'in jo'1 lii2i jna jo
jmii212 'yá2 unjmúu1i.

36 Pe jiin'13 la 'e nifuu212uu 'naa', jo jo'1
lii2naa' jna xufiin'13 wa niñii1ii'.

37 Jileei'21 'in gacweei'12 'Ñu'3uu jna in-
uncaan21in coon'13 jna joon jileei'21 in un-
caan21in coon'13 jna jo 'woo2na fu caluu.

38 Tsu jo gó2oo ni cwoo'13 juncwii21 wa'a
'e tyu'3uu to2 'ñii'a, gagó3oo ni cwoo'13
juncwii21 'e jmáa3aa jilaa'21 'e 'iin212in 'in
gasii1in jna.

39 Joon 'e 'iin212in Ñu'3uu 'in gasii1in jna 'e
jo tsa'íi1i jiin'13 jaain21 'in nigacwoo'13i jna.
Iin212in 'e jmáa3aa jiin'1in 'in tsá2 do mi ti
jmii212 li gatséi1.

40 Jiin'13 'e 'iin212in 'in gasii1in jna 'e
jileei'21 'in jøø2i jna, Jóon1on Dios jna, joongi
jo'1o líi2i jna, itaa'21a juncwii21 tya'a coon21
tøø2mo. Joongi jna-a jmáa3aa ijiin'1o mi ti
jmii212 li gatséi1.

41 Joon coon'13 'e júu3 tya' Jesús lo ga'láa2
'in tsá2 Israel do 'wii'212 gasii2i cwáain1 tya'
Jesús 'e 'wii212 gajin'2in: "Jna-a 'e 'iñi'1 'e
gajó2 ñu'fú2."

42 Joon gajin'2in 'in tsá2 do:

—Ino-o Jesús jóon1on José. Cwii1mo'
jmii21i joongi cwii1mo' sáa3a. ¿Xiiala li 'e
jin'2in 'e gajgáa1i ñu'fú2?

43 Joon Jesús gasii'21i 'ido:

—Jo síi13naa' jee212 yaanaa' cwáain1 tyia-
jna.

44 Jiin'13 jaain21 jo 'iin uncaan21in coon'13
jna wa jo 'iin cwoo'13i Ñʉ'1ʉ' jna. Joon jna-a
jmáa3aa ijiin'1in mi tɨ jmɨɨ212 lɨ gatséi1.
45 Jee212 jí2 tya'a 'e gajmaa1a 'in tsá2 cwo1o
júu3 tyʉ́2 tya' Dios calɨɨ 'e 'e jin'1: "Dios i'e'2e
jileei'21 tsá2." La joon jileei'21 'in nuu1u júu3
tya' Ñʉ'1ʉ' joon galicwii1mo, joon 'ii 'in tsá2
in uncaan21in coon'13 jna2.
46 'Jiin'13 jaain21 tsá2 'in taan212in ni
cwoo'13 juncwii21 jo mo ganii1in Dios Jmii21.
Pe seein21 jaan21mo 'in gajó2 fu ñʉ'fú2 jiin'13
'ii niganii1in Dios Jmii21.
47 'E la ja'2mo fuu212uu 'naa'; 'in jai'2 lɨ́ɨ2i
jna 'oo1o juncwii21 tya'a 'e taa'21 coon21
tøø2mo.
48 Jna-a 'e 'iñi'1 'e cwo1o fu juncwii21 tya'
tsá2 'e taa'21 coon21 tøø2mo.
49 'In 'lɨɨ212 tsacøøi'13 tyii' 'ii 'in gagøø'21ø
'e sii21 maná fu cwoo'13 tyʉʉn21 do joon jo
gasɨ'neei'13 gajún1mo.
50 Pe jna fo'3oo cwáain1 tya' 'e 'iñi'1 'e gajó2
fu ñʉ'fú2, joon jileei'21 'in gagøø'21ø 'e 'iñi'1
do jo júun2in.
51 Joon jna-a 'e 'iñi'1 do 'e cwo1o juncwii21
tya' tsá2 'e gajó2 fu ñʉ'fú2. Joon jileei'21 'in
gø'2ø 'e 'iñi'1 lo taa'21a juncwii21 tya'a coon21
tøø2mo. Joon 'e 'iñi'1 icwóo3oo lo, 'ñii'a lo.
Icwóo3oo 'wii212 tya' jileei'21 'in taan212in ni
cwoo'13 fu juncwii21 'e lí2 sá2 juncwii21 tya'a
—jin'2 Jesús.
52 Joon ga'láa2 'in tsá2 Israel 'wii212 jo
cwo'1o júu3 ruu'21i, jin'2in:
—¿Xiiala icwo1i 'ña'a ityee'3 jna' 'ii?
53 Joon gajin'2in Jesús:
—'E la ja'2mo fuu212uu 'naa', wa'a jo
cøø13øø' 'naa' 'iñi'1 ngú1 Ruu'21i Tsá2, joongɨ
wa'a jo 'úu13uu' jmɨ1 'øø2i jo sá2 juncwii21
tyii'.
54 Pe jileei'21 'in gø'2 'iñi'1 ngúu3uu joongɨ
'in 'uun'21un jmɨ1 'øø2na taa'21 juncwii21
tya'a coon21 tøø2mo. Joon jna-a jmáa3aa
ijiin'1in mi tɨ jmɨɨ212 lɨ gatséi1.
55 Tsʉ ngú1 taan2na joongɨ coon'13 jmɨ1
'øø2na 'e la ja'2mo cwo1o 'waa'21 pí2 tya' tsá2.
56 Joon jileei'21 'in gø'2 ngú1 taan2na
joongɨ 'uun'21un jmɨ1 'øø2na incaan21in
coon'13 jna, joongɨ jna coon'13 'ii.
57 Joon Ñʉ'1ʉ', 'in gasii21in jna sá2-a
juncwii21 tya'a, joon 'ii-o cwo'1o jna
juncwii21 tyiia. La joon jon jna jileei'21 'in
'ii'21 'waa'21 pí2 tyiia cwo'2oo juncwii21 tya'a
joon.
58 Fo'3oo cwáain1 tya' 'e 'iñi'1 'e gajó2 fu
ñʉ'fú2. Joon 'e 'iñi'1 no jo lɨ la lɨ 'e sii21 maná
'e gagøø'21 'lɨɨ212 tsacøøi'13 tyii' 'in ningɨ́ɨ2i,
gagøø'21o 'e maná do pe jo gasɨ'neei'12
jún1mo. Pe 'in gø'2 'e 'iñi'1 'e fuu212uu 'naa'
lo itaa'21 fu juncwii21 tya'a coon21 tøø2mo 'i
—jin'2 Jesús.
59 Jesús ga'ee1e 'e júu3 lo 'e la caan21in tsá2
inʉʉ cwo'1 sinagoga 'e si'2 coon21 fuu21 lɨ
sii21 Capernaum.

Júu3 tya' 'e seein21 tsá2 coon21 tøø2i

60 Joon mo ganúu2un tsá2 'e júu3 lo joon
fúu1mo 'áai1 'in ngɨ1 coon'13 Jesús jin'2in:
—'Wúu1mo 'áai1 i'ii'21 tsá2 'e júu3 lo. ¿'Iin
in unjíi2 'e júu3 lo?
61 Joon galili'3 Jesús 'e júu3 sɨ́ɨ1i 'in tsá2 do
joon gaunngɨɨ1ɨ sɨɨ'21ɨ 'ido:
—¿Tɨ jo tɨ́2-'oo' 'e júu3 tyiia lo?
62 ¿'Ee i'ɨ1-'oo' wa'a ñii1ii' 'in Ruu'21i Tsá2
sóo2o fu ñʉ'fú2 lɨ mo tyíin1in la jéei1?
63 'E cuerpo tya' tsá2 jo to2 'íi3in 'e joon,
jiin'13 espíritu tya' tsá2 'e taa'21 juncwii21
tya' coon21 tøø2mo. Joon 'in Espíritu Tyʉ́2
tya' Dios cwo'1o juncwii21 tya' espíritu tya'
tsá2. Joon 'e júu3 fuu212uu 'naa' lo cwáain1
tya' 'e espíritu do. Joon coon'13 'e júu3 fo'3oo
lo lí2-i cwo1o juncwii21 tya' tsá2 'e taa'21
coon21 tøø2mo.
64 Pe seen21mo jee212 'naa' 'in jo jo'1 lɨ́ɨ2i
—jin'2 Jesús.
Tsʉ ñii1i Jesús ca la mo 'wiin212 'iin 'in jo
jo'1 lɨ́ɨ2i 'ii joongɨ ñii1o 'iin 'in 'nɨɨ1i 'ii.
65 Joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ 'in tsá2 do:
—'Wii'13 joon nifuu212uu 'naa' 'e jiin'13
jaain21 jo lii'1 uncaa21in coon'13 jna wa'a jo
'in mo cwóo1i Ñʉ'1ʉ' jna.
66 Mo ngɨ́ɨ2i gajin'2 Jesús 'e júu3 lo, fúu1mo
'in tsá2 'in la mo ta ngɨ1ɨ coon'13on gatíuu2mo
'ii, joon jo ngɨ1gɨ 'ido coon'13on.
67 Joon gaunngɨɨ1ɨ Jesús sɨɨ'21ɨ la jɨ dyatu-
uin1 tsá2 tya'a do:
—¿Tɨ 'iin212naa' cwoliin1naa' jon?

68 Pe joon gajin'^{2} Simón Pedro:
—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', ¿'iin coon'^{13} tsaa^{21}a'a? Jiin'^{13} júu^{3} tyi'i no 'e cwo^{1} juncwii^{21} tya' tsá^{2} 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo.
69 Joon jna'a jo'^{1}o nilí^{3}na'a 'nʉ joon ne^{2}oo'o 'e 'nʉ-ʉ Cristo, Jóon^{1}on Dios Jmii^{21} 'in seein^{21} coon^{21} tøø^{2}mo.
70 Joon Jesús gajin'^{2}in:
—Xʉfiin'^{13} 'ñiia'oo nigatyi'^{2}moo 'naa' jɨ dyatuuin^{1} 'naa' pe jaain^{21} 'naa' lɨ́ɨ^{1}i 'in 'lɨɨ'^{3}mo.
71 Faa'^{21}a Jesús cwáain^{1} tya' 'in sii^{21} Judas Iscariote, jóon^{1}on Simón, tsʉ 'ii in'nɨ́^{1}i Jesús cɨin^{21}gɨ. Ijmáa^{1}a la joon xʉfiin'^{13} lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} tya' Jesús jee^{212} 'in dyatuuin^{1} do.

7

Ruu'^{21}i Jesús jo jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i

1 Mo ngayuui'^{13} gajin'^{2} Jesús 'e júu^{3} lo joon gangɨɨ^{1}ɨ la caain^{21} Galilea. Jo 'iin^{212}in ján^{2} coon^{21} lɨ sii^{21} Judea tsʉ 'in tyʉ'^{2} to^{2} tsá^{2} Israel 'iin^{212}in jnga'^{2}mo 'ido.
2 Joon tsʉ 'wii'^{13} tɨ lɨ tɨ jmɨɨ^{212} tya' tsá^{2} Israel 'e sii^{21} 'e jmɨɨ^{212} jon^{1} tsá^{2} tsi 'nʉ́^{1} nuu^{21},
3 'in ruu'^{21}i Jesús gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—Jo jon'^{3}'on lo, cwoo'^{1}'i fu Judea 'e coon'^{13} la joon 'in ngɨ́^{1}ɨ coon'^{13} 'nʉ 'in taan^{212}in lijøø^{2}ø jilaa'^{21} 'e jmoo^{2}'o.
4 Joon wana 'iin^{212}un 'e li cwii^{1}in tsá^{2} 'nʉ jo jmaa^{2}'a milagro tyi'i lɨ 'uuin^{21}. Jmaa^{2}'a lɨ jøø^{2}ø jileei'^{21} tsá^{2} wana ijmaa^{2}'a milagro.
5 Jin'^{2} ruu'^{21}i la joon tsʉ jo jo'^{1} lɨ́ɨ^{2}i ruu'^{21}i 'ii.
6 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ^{21}ɨ 'ido:
—Jo mo tɨ 'ii'^{21} tyiia, pe tyi'naa' jmoo^{21} joon^{21} coon^{21} hora 'e tyʉ́^{2}-ʉ.
7 'In tsá^{2} taan^{212}in juncwii^{21} jo 'ee'^{1}i 'naa' pe 'ee'^{1}mo jna tsʉ jna-a jmóo^{3}oo júu^{3} røø^{21} 'e jilaa'^{21} 'e jmoo^{1}o jmai'^{2} 'e gó^{2}.
8 Cwolíin^{2}naa' fu lɨ tɨ jmɨɨ^{212} tsʉ jna jo ní^{3}ii tsʉ jo mo gatséi^{1} cwáain^{1} tya' 'ii'^{21} tyiia.
9 Joon mo ngayuui'^{13} gajin'^{2}in 'elo, gajan^{1}o coon^{21} lɨ sii^{21} Galilea.

Jesús 'e'^{2}e tsá^{2} lɨ tɨ jmɨɨ^{212} 'e sii^{21}i jmɨɨ^{212} 'e jon^{1}on tsá^{2} tsi 'nʉ́^{1} nuu^{21}

10 Pe mo ngayuui'^{13} gangalíin^{2}in ruu'^{21}i Jesús, Jesús gangó^{1}o cɨin^{21}mo fu lɨ tɨ jmɨɨ^{212} do. 'Uun^{21}mo tyíi^{1}a, jo gangɨɨ^{1}ɨ jee^{212} tsá^{2}.
11 Joon 'in tsá^{2} Israel do 'áa^{1}mo 'naa'^{1}i 'ido 'ii jee^{212} lɨ tɨ jmɨɨ^{212}. Jin'^{2}in:
—¿Xiiafu tyee'^{1}i 'in tsañʉʉ'^{1} no?
12 Joon jee^{212} 'in tsá^{2} taan^{212}in lɨ tɨ jmɨɨ^{212} do 'áa^{1}mo sɨ́ɨ^{1}i cwáain^{1} tya' Jesús do. 'Inlɨ́ɨi^{13} jin'^{2}in: "Jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} 'in tyú^{1}mo 'ino." Pe 'inlɨ́ɨi^{13}gɨ jin'^{2}: "Jon'^{1} 'in tyúi^{1} no, tsʉ 'in coon'^{21}on tsá^{2} tóo^{2} 'ino."
13 Pe jiin'^{13} jaain^{21} jo faa'^{21}a jná^{2} nii^{2}in 'wii^{212} tya' 'ido, tsʉ 'wii'^{13} gøø'^{21}mo 'in tyʉ'^{2} to^{2} tsá^{2} Israel do.
14 Joon jmɨɨ^{212} do ningó^{1}o coon^{21} tsa'^{1} mo ga'í^{2} Jesús inʉʉ cwo'^{1} fee'^{1} si'^{2} do, joon ga'láa^{2} 'wii^{212} 'e'^{2}e tsá^{2} júu^{3} tyʉ́^{2}.
15 Joon 'áai^{1} ninga'goo^{21}-tsi 'in tsá^{2} tyʉ'^{2} to^{2} Israel do joon gajin'^{2}in:
—¿Xiiala lɨ 'e galitɨɨ^{21}i 'in tsañʉʉ'^{1} no jilaa'^{21} 'e jin'^{2}in no, tsʉ jo mo gauntsáa^{1}a?
16 Joon Jesús-gɨ gañii^{1}i:
—Jilaa'^{21} 'e 'ée^{3}ee lo jon' 'e tyiia lo tsʉ 'e tya' 'in gasii^{1}in jna.
17 Joon wa 'iin^{212}in jaain^{21} tsá^{2} jmáa^{1}a la to^{2} tyʉ'^{2} Dios Jmii^{21}, joon iliñii^{1}i 'e 'ée^{3}ee lo júu^{3} tya' Dios sɨ 'e fo'^{3}oo la 'øøi'^{21}-tsii 'ñii'a 'ee.
18 'In faa'^{21}a jilaa'^{21} 'e 'øøi'^{21}-tsi yaai 'e la joon wa' 'e un'goo^{21}o tsá^{2} 'ii-o. Pe 'in faa'^{21}a 'wii^{212} tya' 'inxeei'^{21} 'e un'goo^{21}o tsá^{2} 'in gasii^{1}in 'ii-o infaa'^{21}a 'e la ja'^{2}mo jo júu^{3} tajuu^{21} lɨ́^{2}.
19 'Moisés gacwo'^{1} 'naa' 'e ley do, ¿ja jo'? Pe jiin'^{13} jaain^{21} 'naa' jo gauntiin'^{13}naa' 'e ley do. ¿'Ee lɨ' 'iin^{212}naa' jngaa'^{13}naa' jna?
20 Joon 'in tsá^{2} taan^{212}in do gañii^{1}i:
—'In 'lɨɨ'^{3}mo 'yuui^{2} alma tyi'i. ¿'Iin 'iin^{212}in jngai'^{2} 'nʉ?
21 Joon gajin'^{2} Jesús:
—Gajmáa^{3}aa coon^{21} milagro jmɨɨ^{212} 'e 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} 'e joon ni'goo^{21}-'oo' jilee'^{21}naa'.
22 Moisés do gacwo'^{1}o 'naa' 'e tɨɨ^{2} 'e nisii'^{21} jee^{212} 'naa' 'e sii^{21} circuncisión (pe jon' 'ña'a Moisés gasi'^{21}i tɨɨ^{2}, 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tya'a 'in ningɨɨ^{2}mo gasii'^{21} 'e tɨɨ^{2} do). Tsʉ 'wii'^{13} joon jmoo^{2} 'naa' 'e tɨɨsi'^{2} no mo jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}.
23 Joon 'naa' 'e untiin'^{13}naa' 'e ley tya' Moisés jmoo^{2}oo' li^{2} xuui^{212} tsañʉʉ'^{1} 'e sii^{21}

circuncisión xʉfiin'13 jmɨɨ212 'e 'ii'21 'woo'21 tsá2. Wa 'naa' jmoo2oo' la joon jmɨɨ212 'ii'21 'woo'21 tsá2, ¿'e lɨ' jmoo2oo' 'nii'21-'oo' tyiia 'wii'13 gaun'láa2na jaain21 tsañʉʉ'1 jmoowúu1 'e tyaan1an jmɨɨ212 'ii'21 'woo'21 tsá2?

24 Jo cwojmaa2aa' 'ii'21 jiin'13 la 'øøi'21-'oo' yaanaa'. Mo jmoo2oo' 'ii'21, cwojmaa2aa' coon21 tsáa1.

Jesús faa'21a xiiafu nijaa'13i

25 Joon 'inlɨ́ɨi13 'in taan212in Jerusalén do ga'láa2 'wii212 unngɨɨ1ɨ, jin'2in:

—¿Tɨ jon' 'ino 'in 'naa'1i 'ido 'e jngaa'13i?

26 No siin'13in faa'21a jee212 tsá2 jná2 nii2mo joon jiin'13 jaain21 jo 'in sɨɨ'21 'ii. Xʉfoo'3 lɨ́ɨ2i tsaa'to2 'e 'ino-o Cristo 'in gasii1in Dios Jmii21.

27 Pe jna' ne2o' xiiafu lɨ gajó2 'in tsañʉʉ'1 no pe mi jó1 Cristo jiin'13 jaain21 jo 'in ñi1i xiiafu lɨ jó1o, —jin'2 'in tsá2 do.

28 Joon mo ganúu2un Jesús 'elo lɨ siin'13in 'e'2e tsá2 júu3 tyʉ́2 inʉʉ cwo'1 fee'1 do, joon gafaa'21a tá2, jin'2in:

—¿Tɨ jo'1 'e cwii1mo 'naa' jna? ¿Tɨ jo'1 ñí2oo' xiia'fu lɨ gó3oo? Jo mo gó3oo 'wii212 tyiia 'ñii'a. Pe gó3oo to2 tyʉ'2 jaain21 'in ja'2mo seein21, 'in jo cwii1naa'.

29 Pe jna, cwii1moo tsʉ gó3oo fu lɨ tyíin1in joongɨ 'ii-o sii1in jna —jin'2 Jesús.

30 Joon 'iin212in 'in tsá2 do saan'1mo 'ii tsajée1i fu 'nʉñí3. Pe jiin'13 jaain21 jo gason'1 tya'a tsʉ jo mo gatɨ́2 'ii'21 tya'a.

31 Pe fúu1mo 'áai1 'in jo'1o galɨ́ɨ2 'ii. Joon gafaa'21a 'ido jin'2in:

—'Láai2 milagro jmaa1a 'in tsañʉʉ'1 no. ¿Tɨ 'ná1 jmá1a Cristo mi jó1o 'láai2gɨ milagro lagɨ 'in tsañʉʉ'1 no? Jo 'ná1 líi2na'a. Lɨ́ɨ2na'a 'e Cristo 'ino.

Coon21 poo212 tsá2 sii21 fariseo sii1in 'ɨɨ'13 moyóo13 'in taa2-i cwo'1 fee'1 do tsaseen'13in Jesús

32 Joon mo ganúu2un 'in tsá2 coon21 poo212 sii21i fariseo 'e faa'21a tsá2 cwáain1 tya' Jesús gasɨɨ1i røø21 coon'13 'in tyʉ'2 to2 untsá2 do 'e sii1in 'ɨɨ'13 moyóo13 'in taa2i cwo'1 fee'1 do tsaseen'13in Jesús.

33 Joon gajin'2in Jesús:

—Taain212taa coon'13 'naa' coon21 ca tá2 joon mi yuui'13 joon nii'13moo túu1 fu lɨ tyíin1in 'in gasii1in jna.

34 Joon 'naa' i'naa'13moo' jna pe jo tyee'1naa' jna tsʉ jo li tyalíin2naa' fu lɨ nii'13na.

35 Joon gacáin1 unngɨɨ1ɨ ruu'21i 'in tyʉ'2 to2 tsá2 Israel do, jin'2in:

—¿Xiiafu lɨ tsei'2 'ino 'e jo tyee'1na'? Wa jo tsáa1a 'ino fu lɨ taan212in tsá2 Israel jee212 tsá2 faa'21a jmíi1 griego, joon i'e'2e 'in tsá2 faa'21a jmíi1 griego júu3 tya'a.

36 ¿'Ee 'øøi'21-tsi 'e gasɨɨ'21ɨ jna' 'e 'nee'13na' joon jo tyee'1na' tsʉ jo li tsaa21a' xiiafu lɨ tsáa1a?

Júu3 tyʉ́2 tya' 'e juncwii21 icwo1o Espíritu Tyʉ

37 'E jmɨɨ212 tyiin2gɨ la jee212 jilaa'21 'e lɨ gatséi1 'e jmɨɨ212, joon jmɨɨ212 joon ga-roon1on Jesús gafaa'21a tá2, jin'2in:

—Wana 'in 'ɨ1-tsi 'e lɨcwii1in Dios Jmii21 lawa jaain21 tsá2 'in unjmuu2i 'áai1 'ɨ1-tsi 'e tyee'13i lɨ sá2 jmɨɨ21 'ná1 'e jai'2 lɨ́ɨ2i jna. Joon lawa tsá2 'in ga'un'2un jmɨɨ21 tyʉ́2-ʉ 'ɨ́ɨ1-tsi la joon jon 'in jai'2 lɨ́ɨ2i jna tyʉ́2 i'ɨ́ɨ1-tsi 'e lɨcwii1in Dios.

38 Tsʉ tya' jileei'21 'in jai'2 lɨ́ɨ2i jna ilí2 tya'a la lɨ́1 'e jin'2 ni jí2 taa'13 júu3 tyʉ́2 tya' Dios 'e jin'2: "Alma tya' 'in jai'2 lɨ́ɨ2i ilí2 lawa coon21 jmɨɨ21 fee'1 'e nii'13 coon21 tøø2mo. Joon la cwaa1a tɨ' jmɨɨ21 do 'e cwaan21mo jilaa'21 nuu21 la joon jon 'e jmɨɨ21 nii'13 alma tya' tsá2 icwo1o juncwii21 tya' tsá2 'e taa'21 coon21 tøø2mo."

39 Coon'13 'e la joon 'øøi'21-tsi 'e faa'21 Jesús 'e i'ii'21i 'in tsá2 jai'2 lɨ́ɨ2i 'ii 'in Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios. Tsʉ 'in Espíritu Tyʉ́2 do jo mo ga'í1i alma tya' 'in jai'2 lɨ́ɨ2i 'ii tsʉ jo mo júin1 Jesús wa' 'e 'ii'21i 'e 'ya'2gɨ tya'a 'e cwo'1o Dios Jmii21 'ii.

Jileei'21 tsá2 jmai'2 tyii2mo 'ɨ1-tsi 'wii212 tya' Jesús

40 'Inlɨ́ɨi13 jee212 'in tsá2 do mo ganúu2un 'e júu3 lo, joon gajin'2in:

—'E ja'2mo 'ino 'in tsañʉʉ'1 'in 'ná1 jó1 cwo1o júu3 tyʉ́2.

41 'Inlɨ́ɨi13gɨ jin'2in:

—Cristo no.
Pe 'in xeei'21gɨ gañii1i:
—¿Xiiala cwoo1i 'e Galilea 'e jó1 Cristo?
42 Ni jí2 tya' Dios faa'21a 'e jún2 tya' 'lɨɨ212
rééi'3 David Cristo. Joon wa'a jún2 tya'
David 'ná2-a liseein21 Belén lɨ galiseein21
David do.
43 La joon gaxé1i tsá2, galɨ́2 tsá2 coon21
túnʼ2 poo212 'wii212 tya' Jesús.
44 'Inlɨ́ɨi3 'iin212in tøø1ø 'ido 'n�í3 pe
jiin'13 jaain21 jo gasan'2 nii 'ido.

'In tɨ́ɨ2i to2 do jo jai'2 lɨ́ɨ2i Jesús

45 Joon 'in 'ɨɨ'13 moyóo13 taai212 cwo'1
fee'1 ngalíin2 túnʼ1 fu lɨ néeʼ1i 'in fariseos do
coon'13 'in tsá2 tyu'2 to2 untsá2, joon 'in néeʼ1i
do sɨɨ'21ɨ 'ɨɨ'13 moyóo13:
—¿'Ee lɨ' jo té2ee' 'ido?
46 Joon gañii1i 'in 'ɨɨ'13 moyóo13 do:
—¡Jiin'13 jaain21 jo mo gafaa'21a la lɨ́1 'e
faa'21a 'in tsañuu'1 no!
47 Joon gajin'2in 'in tsá2 fariseos do sɨɨ'21ɨ
'ɨɨ'13 moyóo13:
—¿Tɨ gacwoo2i yaanaa' con'2 'ido 'naa'
tóo2?
48 Ce jiin'13 jaain21 tsacøøi'13 'in tyu'2 to2
jna' jo jo'1 mo galɨ́ɨ2i, jon'gɨ tsá2 fariseos do
jo'1 lɨ́ɨ2i.
49 Pe jiin'13 tsá2 'in jo cwii1i 'e ley do ja'2mo
lɨ́ɨ2i, joon Dios ijmáa1a 'ii'21 tya' 'ido.
50 Joon jaain21 tsá2 'in nityiin'13 jee212
fariseos do 'in nisii21 Nicodemo, 'in ningó1o
ngafee'13i Jesús lɨ canuu21. Joon nigasɨɨ'21ɨ
'in catyaai2 do:
51 —Jiin'13 la tyu'2 to2 ley tyi' jo li un'lɨ'3ɨ'
jmoo21o' 'ii'21 tya' jaain21 tsañuu'1 'e jo mo
ganú2u' nifu 'ee 'e gó2 'e nigajmaa1a.
52 Joon gañii1i 'in tsá2 do sɨɨ'21ɨ Nicodemo:
—¿Tɨ 'in seen21in Galilea 'nu jon?
Untsáa13du' jí2 tya' Dios joon liñí2'i ce jiin'13
jaain21 tsá2 cwo1o júu3 tya' Dios jo mo jó2 fu
Galilea.

Tsamɨ́2 'in ga'leei'21

53 Joon la jaain21 la jaain21 ngaliin1mo fu
tya'a.

8

1 Pe Jesús ngóo1o fu coon21 moo'21 lɨ sii21
Olivos.
2 Mo jná2 joon 'aa21a nga'2mo fu inuu
cwo'1 fee'1 si'2 Jerusalén. Joon jileei'21 tsá2
gangalíin2 lɨ siin'13in Jesús. Joon gacwó2
Jesús joon ga'láa2 'wii212 ga'e'2e tsá2 júu3
tyú2.
3 Joon 'in tɨfo'2 tya' ley do joongɨ coon'13
tsá2 fariseos nijéeʼ1i jaain21 tsamɨ́2 'in gat-
see'21i 'in ngóʼ1o 'no'3 'láa1 coon'13 tsañuu'1.
Joon gasiin'1in túnʼ2 tsa'2 jee212 'in tsá2 taai2
do,
4 joon gasɨɨ'21ɨ 'in tsá2 do Jesús:
—Tɨfo'2 tyii'i, 'in tsamɨ́2 lo nigaseen'13moo'o
lɨ ngóʼ1o 'no'3 'láa1a coon'13 tsañuu'1.
5 Joon 'e ley tya' Moisés tyu'2u to2 jna'a 'e
jngaa'13na'a coon'13 cuun212 jileei'21 'in 'láa1
la 'láa1 'in tsamɨ́2 no. ¿'Nu-gɨ xiiala foo'21'o?
6 Jin'2 'in tsá2 do la joon sɨɨ'21ɨ Jesús coon'13
'iin212in tsáai1-tsi 'ee ijin'2 Jesús tsu la joon
wa iuntyifu1 'nɨ́ɨ1i Jesús. Joon gajuu'21i Jesús
'ña'a joon ga'láa2 'wii212 jmaa1a letra ni 'wó2.
7 Joon 'in tsá2 do ngóo1gɨ 'naai'13 'e
unngɨɨ1ɨ. Joon ganii'13i Jesús 'ña'a, joon
gasɨɨ'21ɨ 'in tsá2 do:
—Jmoo21 joon21 jaain21 'naa' 'in jo mo
ga'nóo2o tsaa2 joon 'ii tyu'2u 'e cuun212 do
nifu.
8 Joon gajmaa1a 'in tuu'21i, gajmaa1a letra
ni 'wó2 túnʼ1.
9 Joon mo ganúu2un 'in tsá2 do 'e júu3
lo joon ga'aa1o fa'ɨɨ'21. Joon ga'woo21i
tɨ' jaan21mo, ga'láa2 'wii212 'in yuu'13gɨ
ga'woo21i nifu lɨ tséi1gɨ ga'woo21i 'in xaai1gɨ.
Joon mo gatoo'1 'woo21i jileei'21 joon 'ña'a
Jesús gatuui1gɨ coon'13 'in tsamɨ́2 do.
10 Joon ganii'13i Jesús 'ña'a, joon mo
gajøø2ø jo 'iin seein21 jiin'13 jaain21, jiin'12
tsamɨ́2 do 'in tyíin1gɨ, joon gasɨɨ'21ɨ 'in tsamɨ́2
do:
—Yá3, ¿'naaigɨ 'in jmoo1o tsaa2 tyi'i? ¿Tɨ
jiin'13 jaain21 jo 'iin gapíin2 'nu?
11 Joon gajin'2 'in tsamɨ́2 do:
—'Un2, jiin'13 jaain21 jo 'iin cwo'1o jna
tsaa2.
Joon gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'in tsamɨ́2 do:
—Jon'gɨ jna píin2na 'nu. Cwooi'13 no, jo
cwo'laa212gɨ'ɨ.

Jesús lɨ́ɨ1i 'yiia21 tɨ ni cwoo'13 fu juncwii21

12 Jesús sɨɨ'21ɨ tsá2 tún1, joon gajin'2in:

—Jna-a lɨ́ɨ1na 'yiia21 tɨ ni cwoo'13 fu juncwii21. La jnaa'21 tsá2 coon'13 'yiia21 tya' ñi'1 la joon jon tsʉ 'wii'13 jna iliñi1i tsá2 xiiala 'e ngɨ́2i tyani Dios. Joon 'in ngɨ1 coon'13 jna sá2-a 'yiia21 tya'a 'e cwo1o juncwii21 tya'a. Joon jo jmɨɨ212 ngɨ1 lɨ nʉʉ21.

13 Joon jin'2 'in tsá2 fariseos do sɨɨ'21ɨ Jesús:

—'Nʉ foo'21'o cwáain1 tyi'i 'wo'o, 'e foo'21'o do jo to2 'íi3in.

14 Joon Jesús-gɨ gañii1i:

—Tyíin2mo júu3 tyiia xʉfiin'13 jna 'ñii'a fo'3oo cwáain1 tyiia. Pe 'ñiia'oo ñí3ii fu lɨ gagoo212oo joongɨ fu lɨ ní3ii. Pe 'naa'gɨɨ' jo ñí2ii' xiiafu lɨ gagoo212oo jon'gɨ fu lɨ ní3ii.

15 'Naa' jmoo2oo' 'ii'21 jiin'13 la 'ii'21 tya' tsá2 taan212in juncwii21. Pe jna-a, jo 'in 'ii'21 tya'a jmóo3oo.

16 Pe wa jmáa3aa 'ii'21 tya' tsá2, jmáa3aa 'ii'21 røø21, tsʉ jo jmóo3oo 'ii'21 'ñii'a, Ñʉ'3oo, 'in gasii1in jna jmóo3oo 'ii'21 caan21mo coon'13on.

17 Ni ley tyi'naa' faa'21a: wana seein21 gái1 'in jmoo1o júu3 røø21 faa'21a røø21, joon 'ná1-a 'ii'13moo' júu3 tya'a.

18 Joon 'ñii'a fo'3oo 'wii212 tyiia 'e la goo21o'o coon'13 Ñʉ'1ʉ' 'in gasii1in jna.

19 Joon gaunngɨɨ1ɨ 'in tsá2 do sɨɨ'21ɨ Jesús:

—¿Xiiafu tyíin1 ñʉ'2'ʉ?

Joon gajin'2in Jesús:

—'Naa' jo cwii1naa' jna jon'gɨ Ñʉ'3ʉʉ cwii1naa'. Tsʉ wa'a cwii1naa' jna, cwii1moo' jon Ñʉ'3ʉʉ.

20 Jesús gajin'2in 'elo la 'ɨɨ212 'ee1e júu3 tyʉ́2 inʉʉ cwo'1 fee'1 do co' lɨ roon1on cwóo1 to'2 tsá2 cuu2. Pe ce jiin'13 jaain21 jo 'iin21 gasan'2 ni Jesús tsʉ jo mo tɨ 'ii'21 tya'a.

Xiiafu tsei'2 Jesús

21 Jesús sɨɨ'21gɨ 'in tsá2 do:

—Nii'13moo jna, joon 'naa'gɨɨ' 'naa'13moo' jna pe mi júun2naa' røø21moo' tsaa2. Joon fu lɨ nii'13na jo lí2 cwolíin2naa'.

22 Joon 'in tyʉ'2 to2 tsá2 Israel do faa'21a, ¿wa jon' ijngai'2 'ino 'ña'o 'e sɨɨ'21ɨ jna' 'e jo lí2 tsaa21a' fu lɨ tsee'13i?

23 Joon gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'in tsá2 do:

—'Naa', 'in seein21 lɨ 'wii212 lo 'naa', pe jna 'in seein21 lɨ yʉ'3 do: 'naa' jiin'13 'in niseein21 fu juncwii21 lo-o pe jon' jiin'13 'in seein21 fu juncwii21 lo jna.

24 Tsʉ 'wii'13 joon fuu212uu 'naa' mi júun2naa' røø21moo' tsaa2. Mi júun2naa' røø21moo' tsaa2 tsʉ jo mo galijai'2 galɨ́ɨ2naa' jna jiin'13 la lɨ' 'e lɨ́ɨ1na.

25 Joon gaunngɨɨ1ɨ 'in tsá2 do:

—¿'Iin-gɨ 'nʉ joon?

Joon gajin'2 Jesús:

—Ca la mo 'wii212mo gafuu212uu 'naa' 'iin jna.

26 'Láa2mo 'nogɨ 'e 'ná1 fuu212uu 'naa' xiiala lɨ́ɨ1naa'. Pe fuu212uu 'naa' tsá2 taan212in juncwii21 jiin'13 'e ninúu3oo faa'21a 'in gasii1in jna joon jmai'2 'e ja'2mo faa'21a 'ido.

27 Pe 'in tsá2 do jo mo ga'øøi'21-tsi 'e faa'21a 'ido cwáain1 tya' Ñʉ'1ʉ'.

28 Tsʉ 'wii'13 joon gajin'2 Jesús sɨɨ21ɨ 'in tsá2 do:

—Mi saa'13naa' jna, 'in Ruu'21i Tsá2, joon ilicwii1naa' jna jiin'13 la lɨ́ɨ1na. Joon iliñí2ii' 'e jo jmóo3oo ce jiin'13 coon21 'e 'øøi'21-tsii 'ñii'a. Pe jiin'13 'e ga'e'2e Ñʉ'1ʉ' jna fuu212uu 'naa'.

29 Tsʉ 'in gasii1in jna 'ii-o ngɨ1ɨ coon'13 jna. Joon Ñʉ'3ʉʉ jo mo gatíuu2i jna 'ñii'a, tsʉ jna jmóo3oo jiin'13 'e 'yaai1-tsi.

30 Joon mo gajin'2 Jesús 'elo 'áa1mo fúui1 'in jo'1 galɨ́1i 'ii.

Xiiala lɨ́ɨ1i jóon1on Dios joongɨ 'in jo la lɨ́1i coon'13 tsaa2 tya'a

31 Joon gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'in tsá2 Israel 'in jo'1 galɨ́ɨ1i 'ii:

—Wa gasii'13naa' yaanaa' tá2, jo tʉ́ʉ2ʉʉ' 'e nigafuu212uu 'naa', nilíin2naa' tsá2 tyiia 'e la jai'2.

32 Joon iliñí2ii' la jai'2, joon coon'13 'e la jai'2 do iláa2moo'.

33 Joon gajin'2 'in tsá2 do:

—Jún2 tya' Abraham-mo jna'a, joon ce jiin'13 cafu jo mo gajmoo21o'o to2 tya' 'in seein21 fuu21 xiia' wa 'nogɨ 'e láa2na'a. ¿'Ee lɨ'ɨ 'e fu'2'u jna'a 'e láa2na'a?

34 Joon gajin'2in Jesús:

—'E júu^{3} ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa' lo, jileei'^{21}
'in 'lá^{1}a tsaa^{2} tyí^{1} jo la tí^{1}i coon'^{13} tsaa^{2} tya'a.
35 Jaain^{21} tsa'leei'^{13} jo jmɨɨ^{212} wa'a ilíin^{2}
tsá^{2} inʉʉ. Pe jaain^{21} jóon^{1}on tsá^{2} 'in lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2}
inʉʉ coon^{21} tøø^{2}mo 'i.
36 Joon wana 'in Jóon^{1}on Dios jmaa^{1}a
láa^{2}naa', joon la joon 'e ja'^{2}mo 'e in láa^{2}naa'.
37 Niñíi^{3}oo 'e 'naa'oo' jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} Abra-
ham, pe 'iin^{212}naa' jngaa'^{13}moo' jna tsʉ jo
'ii'^{13}naa' 'e nifuu^{212}uu 'naa'.
38 Pe fo'^{3}oo jiin'^{13} 'e ni'e'^{2}e Ñʉ'^{3}ʉʉ jna joon
'naa' jmaa^{2}aa' jiin'^{13} 'e nijin'^{2} ñʉ'^{2}ʉʉ'.
39 Joon 'ii dogɨ gañii^{1}i:
—Abraham-mo ñʉ'^{1} jna'a.
Pe Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—Waxʉ lɨ'ɨ 'e jai'^{2} 'e ñʉ'^{1} 'naa' Abraham
ijmáa^{13}naa' la lɨ' 'e gajmaa^{1}a.
40 Xʉfiin'^{13} wa'a fuu^{212}uu 'naa' 'e júu^{3} jai'^{2}
'e ga'e'^{2}e Dios jna, pe 'naa' 'iin^{212}naa' jn-
gaa'^{13}moo' jna. ¡Abraham jo gajmaa^{1}a la
joon!
41 'Naa' 'ná^{1} jmaa^{2}aa' la joon la lɨ 'e gaj-
maa^{1}a ñʉ'^{2}ʉʉ'.
Joon 'ii dogɨ gajin'^{2}in:
—Jna'a jo lɨ́ɨ^{1}na'a tsá^{2} 'in jo jmii^{21} seein^{21}
tsʉ seein^{21} jaan^{21}o ñʉ'^{1}ʉ'ʉ 'in sii^{21} Dios 'i.
42 Jesús joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—Waxʉ lɨ' 'e la jai'^{2} ñʉ'^{2}naa' Dios Jmii^{21} 'e
la 'iin^{212}moo' jna, tsʉ goo^{212}oo fu tyani Dios,
joon lo-o tyíin^{1}na. Jon' gagoo^{212}oo cwáain^{1}
tyiia 'ñii'a tsʉ Dios Jmii^{21} gasii^{1}in jna.
43 ¿'Ee lɨ'ɨ jo 'e 'øøi'^{21}-'oo' 'e fo'^{3}oo lo? Jo
'øøi'^{21}-'oo' tsʉ jo 'iin^{212}naa' núu^{3}oo' júu^{3} tyiia.
44 Joon ñʉ'^{2}naa' 'in 'lɨɨ'^{3}mo 'ii. Joon jóon^{1}on
'ii 'naa' 'e joon 'iin^{212}naa' jmaa^{2}aa' 'e 'iin^{212}in
'ii tsʉ ca la mo nifu gajngaa'^{13}i 'in 'lɨɨi'^{3} do
tsá^{2}. Ce jiin'^{13} cafu jo mo gajmaa^{1}a 'e jai'^{2}
jogɨ faa'^{21}a 'e jai'^{2}. Mo faa'^{21}a júu^{3} tajuu^{21}
faa'^{21}a jiin'^{13} la 'e lɨ́^{2} lɨ́ɨ^{1}i. Tajuu^{21}mo 'ii, joon
jilaa'^{21} júu^{3} tajuu^{21} 'e faa'^{21}a tsá^{2} 'in 'lɨɨ'^{3}mo
jmii^{21}i 'e júu^{3} tajuu^{21} joon.
45 Pe jna fo'^{3}oo 'e ja'^{2}mo, joon 'naa' jo jo'^{1}
lɨ́ɨ^{2}naa' jna.
46 ¿Tɨ seein^{21} jaain^{21} jee^{212} 'naa' 'in jmá^{1}a
júu^{3} røø^{21} 'e 'oo^{2} jna tsaa^{2} tyi^{1}? Joon wa'a
fuu^{212}uu 'naa' júu^{3} 'e jai'^{2}, ¿'ee lɨ' jo jo'^{1}
lɨ́ɨ^{2}naa' jna?
47 Jileei'^{21} 'in jóon^{1}on Dios nuu^{1}o júu^{3} tya'
Dios, pe 'naa'gɨɨ' jon' jóon^{1}on Dios 'naa' tsʉ
'wii'^{13} joon jo 'iin^{212}naa' nuu^{2}uu' júu^{3} tya'
Dios —jin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tyʉ'^{2} to^{2} tsá^{2} Israel
do.

Cristo 'in niseein^{21} jéei^{1}gɨ lagɨ 'lɨɨ^{212} Abraham

48 Joon gajin'^{2} tsá^{2} Israel sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—'E ja'^{2}mo mo nigafaa'^{13}a'a 'e tsá^{2} seein^{21}
Samaria 'nʉ joongɨ 'e 'yuui^{2} 'in 'lɨɨ'^{3}mo alma
tyi'i.
49 Joon Jesús-gɨ gañii^{1}i:
—Jo 'in 'lɨɨi'^{3} 'yuui^{2} alma tyiia. Jilaa'^{21} 'e
jmóo^{3}oo jmai'^{2} tya' 'e untyuu^{212}na Ñʉ'^{3}oo pe
'naa'gɨɨ' jmai'^{2} 'e un'lɨɨ'^{3}moo' jna.
50 Pe jna jo 'noo'^{13}oon wa' 'e untyuu^{212}i
tsá^{2} jna xʉfiin'^{13} seein^{21} jaain^{21} 'in 'noo'^{1}on
la joon, joon 'ii jmoo^{1}o 'ii'^{21}.
51 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}u 'naa', jileei'^{21} 'in
unjíi^{2}i júu^{3} tyiia 'e fo'^{3}oo lo, jo jmɨɨ^{212}
ijúun^{2}in.
52 Joon gajin'^{2} 'in tyʉ'^{2} to^{2} tsá^{2} Israel sɨɨ'^{21}ɨ
Jesús:
—Nogɨ tsei'^{2} 'e ja'^{2}mo lɨ́ɨ^{2}na'a 'e 'yuui^{2} 'in
'lɨɨ'^{3}mo alma tyi'i. 'Lɨɨ^{212} Abraham joongɨ
jileei'^{21} 'in cwo^{1}o júu^{3} tyʉ́^{2} 'in gajún^{1}mo 'i
joon 'nʉgɨ fu'^{2}'u jna'a: "'In unjíi^{2}i jilaa'^{21} 'e
fo'^{3}oo lo, jo jmɨɨ^{212} ijúun^{2}in."
53 ¿Tɨ lɨ́ɨ^{2}u 'e feei'^{1}gɨ'ɨ la 'lɨɨ^{212} nʉ'^{1}ʉ' Abra-
ham? Gajún^{2}mo 'i la joon jon gajún^{2}mo 'in
gacwo^{1}o júu^{3} tyʉ́^{2} la mo jéei^{1}. ¿'Iin 'nʉ lɨ́ɨ^{2}u
jon?
54 Jesús gajin'^{2}in:
—Jo lí^{2} untyuu^{212}na 'ñii'a, tsʉ wana un-
tyuun^{212}na 'ñii'a jo to^{2} 'íi^{3}in. Pe 'in un-
tyuu^{212}u jna Ñʉ'^{3}oo 'i, tsʉ 'ii jon foo'^{21} 'naa'
Dios tyii'.
55 Pe 'naa' jo cwii^{1}naa' 'ii. Pe jna cwii^{1}moo.
Joon wa jna fo'^{3}oo 'e jo cwii^{1}na 'ido joon
jna tajuu^{21}moo la lɨɨi^{1} 'naa'oo'. Pe la jai'^{2}
cwii^{1}moo joongɨ unjíi^{2}oo 'e jin'^{2}in.
56 'Lɨɨ^{212} tsafeei'^{1} tyii' Abraham galijløøi'^{3}
'áa^{1}mo mo galɨñii^{1}i iní^{2} jmɨɨ^{212} tyiia. Ganii^{21},
joon galijløøi'^{3} 'áai^{1}.
57 Joon gajin'^{2}in 'in tyʉ'^{2} to^{2} tsá^{2} Israel do
sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Jo mo 'oo^{2}gɨ'ɨ cincuenta jiin^{21}. ¿Xiiala lɨ́^{2} 'e foo'^{21}'o 'e gañíi^{13}u'u Abraham?

58 Joon gajin'^{2} Jesús:

—'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', la nʉ'gɨ 'e la seein^{21} Abraham, niseen^{21}mo jna —jin'^{2} Jesús.

59 Joon 'in tsá^{2} do gasaa'^{13}a cuun^{212} ityuu'^{13}i Jesús. Pe Jesús do ga'mée^{1}mo 'ña'a joon cwo'ɨ́ɨ^{1}o 'e cwo'^{1} fee'^{1} do. Joon gangɨ́ɨ^{1}i jee^{212} 'ido, ganga'^{2}mo.

9

Un'láa^{2}i Jesús jaain^{21} tsá^{2} tiui^{2}

1 Joon lɨ gangɨ́ɨ^{1}i do nii^{2}in jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} 'in nigangaai'^{13} tiui^{2}.

2 Joon 'in tsá^{2} ngɨ^{1}ɨ coon'^{13}on do nigaunngɨɨ^{1}ɨ 'ido, joon nigajin'^{2}in:

—Tɨfo'^{2} tyii'i, ¿'ee lɨ' gangaa'^{13}i 'in tsañʉʉ'^{1} tiui^{2}? ¿Xʉfo' rééi^{21} sáa^{3} jmɨɨ^{21} tsaa^{2} 'ee sɨ' rééi^{21} 'ña'a no tsaa^{2} 'ee?

3 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Jo galɨ́^{2} tiui^{2} cwáain^{1} tya' tsaa^{2} tya'a 'ña'a jon'gɨ tsaa^{2} tya' sáa^{3} jmii^{21}; 'e galɨ́^{2} tiui^{2} 'wii'^{13} tya' coon'^{13} 'e la joon ilí^{2} 'e'^{2}e Dios tsá^{2} jilaa'^{21} 'e lí^{2} jmáa^{1}a.

4 Ná^{1}-a jmáa^{3}aa to^{2} tya' 'in gasii^{1}in jna mo jmɨɨ^{212} tsʉ najó^{2}-o 'e lɨ nʉʉ^{21} joon jo 'iin lii'^{1}gɨ jmá^{1} to^{2}.

5 La 'ɨɨ^{212} 'e taan^{1}na 'e fu juncwii^{21} lo lɨ́ɨ^{1}na jɨ́^{2} coo^{21} 'e ni cwoo'^{13} juncwii^{21} lo.

6 Joon mo ngayuui'^{13} gajin'^{2}in 'e júu^{3} lo Jesús gañíi^{13}i ni 'wó^{2} joon gajmaa^{1}a xʉ capiléen^{3} jiin^{1} coon'^{13} jmɨɨ^{21} 'e'^{2}e. Joon gasoon^{21}on unni^{2} 'in tsá^{2} tiui^{2} do.

7 Joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} tiui^{2} do:

—Cwó^{2}, cworuun'^{13}un unní^{2}'i coon'^{13} jmɨɨ^{21} 'in 'o^{2} tsi pila sii^{21} Siloé —'ééi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e sii^{21}, 'in gasii^{1}in do, coon'^{13} jmíi^{1}.

Joon gangoo^{21}-o 'in tsá^{2} tiui^{2} do, niruun'^{13}un unníi^{1}in joon mo gacɨɨ'^{13}ɨ joon nijnaa'^{21}o.

8 Joon 'in tsá^{2} née^{1}i tyan' lɨ tyíin^{1}in 'in tʉʉ^{2} do coon'^{13} tsá^{2} 'in niganíi^{2}in 'in tiui do gajin'^{2}in:

—¿Tɨ jon' 'ino 'in tsá^{2} la mo tyíin^{1}in 'in mɨ^{1}ɨ caridad?

9 'Inlɨ́ɨi^{13} gajin'^{2}in:

—'Inoo do.

'Inlɨ́ɨi^{13}gɨ gajin'^{2}in:

—Jon' 'ino do, pe coonti-i la joon jnée^{2}i.

Pe 'ña'a 'in tsá^{2} do 'e noo^{212}ta tiui^{2} gajin'^{2}in:

—Jna-a 'in tsá^{2} ta tiui^{2} do.

10 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ 'in tsá^{2} do:

—¿Xiiala lɨ 'e nijnaa'^{21}o'o?

11 Joon ganii^{1}i 'in tsá^{2} ta tiui^{2} do:

—Jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} sii^{21} Jesús 'in gajmaa^{1}xʉ jiin^{1} gasúun^{2}un unní^{3}ii, joon jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ jna^{2}: "Cwó^{2} fu lɨ náa^{1} pila sii^{21}i Siloé, joon roon'^{13}'on unní^{2}'i." Joon gangoo^{212}oon joon mo garuun'^{13}uun unní^{3}ii do joon galɨ́^{2} jnaa'^{21}oo.

12 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ 'in tsá^{2} do sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} ta tiui^{2} do:

—¿Náai^{13}gɨ 'in tsañʉʉ'^{1} do?

Joon gajin'^{2} 'in tsá^{2} ta tiui^{2} do:

—Jo ñii^{2}ii naai^{1}.

'In tsá^{2} fariseos unngɨɨ^{1}ɨ 'in tsá^{2} ta tiui^{2} do xiiala galɨ́^{1} jnaa'^{21}a

13 Joon 'in tsá^{2} taai^{2} do nijaa^{212}mo 'in tsá^{2} ta tiui^{2} do tyani tsá^{2} fariseo.

14 Pe jmɨɨ^{212} 'ii'^{1} 'woo'^{21} tsá^{2} 'e jmɨɨ^{212} 'e gaun'láa^{2}i Jesús 'in tsá^{2} tiui^{2} do.

15 'Wii'^{13} joon gaunngɨɨ^{1}ɨ 'in fariseos do 'in tsá^{2} ta tiui^{2} do xiiala galɨ́^{2} 'e la no nilí^{2}-i jóó^{2}ó. Joon gajin'^{2}in 'ido:

—Jiin^{1}in gasúun^{2}un 'ido unní^{3}ii mo ngayuui'^{13} joon joon garuun'^{13}oo, 'wii'^{13} joon nijnaa'^{21}oo la no.

16 Joon 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} fariseo jin'^{2}in:

—'In tsañʉʉ'^{1} 'in gajmaa^{1}a 'elo jo gajmaa^{1}a 'ii'^{21} tya' Dios tsʉ jo tsáai^{1}-tsi jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}.

Pe 'inlɨ́ɨi^{13}gɨ gajin'^{2}in:

—¿Xiiala lí^{2} jmáa^{1}a 'e li^{2} milagro no wa'a rééi^{21} tsaa^{2} tyi^{1}?

Coon'^{13} la joon galɨ́^{2} tún^{2} poo^{212} 'ii.

17 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ tún^{1} 'in tsañʉʉ'^{1} ta tiui^{2} do:

—'Nʉ-gɨ, ¿xiiala foo'^{21}'o cwáain^{1} tya' 'in tsañʉʉ'^{1} 'in gacwo^{1}o unní^{2}'i do?

Joon 'i-gɨ gajin'^{2}in:

—Jna fo'^{3}oo, jaain^{21} tsá^{2} 'in cwo^{1}o júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios 'ido.

18 Pe 'in tyʉ'^{2} to^{2} tsá^{2} Israel jo jo'^{1} mo
lɨ́ɨ^{2}mogɨ 'e ta tiui^{2} 'in tsañʉʉ'^{1} do ce gatø'^{1}o
'in sáa^{3} jmii^{21} 'in tsá^{2} ni'láa^{2}i do.
19 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ tsacøøi'^{13} tya' 'in tsá^{2}
do:
—¿Tɨ 'ino-o yʉʉn^{21} tyii' 'in ca la mo gan-
gaa'^{13}mo 'e foo^{2}oo' nitiuu^{2}mo? ¿Xiiala lɨ 'e la
no nijnaa'^{21}o?
20 Joon tsacøøi'^{13} tya' 'in tsá^{2} ta tiui^{2} do
gañii^{1}i:
—Ne^{2}oo'o 'e yʉʉn^{21} tyi-oo'o 'ino, joon ca la
mo gangaa'^{13}i tiuu^{2}mo.
21 Pe jo né^{2}e'e xiiala lɨ 'e la no nijnaa'^{21}o.
Jo mo la né^{2}e'e 'iin gaun'lá^{2} unníi^{1}i. Unngɨɨ^{1}
duu' 'ña'a no, tsʉ tsá^{2} 'in nifee'^{1}mo no. 'Ña'a
noo jmá^{1}a júu^{3} røø^{21}.
22 Jmii^{21}i gajin'^{2}in la joon tsʉ 'wii'^{13} 'e
'goo'^{21}-o. Tsʉ 'in tyʉ'^{2} to^{2} tsá^{2} Israel gasɨ́ɨ^{2}i
røø^{21} 'e jo cwo^{1}gɨ tsataa^{2}i inʉʉ cwo'^{1} sina-
goga jileei'^{21} 'in jin'^{2} 'e Cristo Jesús.
23 Tsu 'wii'^{13} joon gajin'^{2} tsacøøi'^{13} tya'^{1}a:
“Unngɨɨ^{1}duu' 'ña'a no, tsʉ tsá^{2} 'in nifee'^{1}mo
no.”
24 Joon gatø'^{1}ø 'in tyʉ'^{2}ʉ to^{2} tsá^{2} Israel do
'in tsañʉʉ'^{1} ta tiui^{2} do, joon gasɨɨ'^{21}ɨ:
—Sii'^{13} jna'a júu^{3} ja'^{2}mo tyani Dios. Jna'a
ne^{2}oo'o 'e tsá^{2} røøi^{21} tsaa^{2} tyi^{1} 'ino.
25 Joon gañii^{1}i 'in tsá^{2} ta tiui^{2} do:
—Jo ñí^{3} jna tɨ røøi^{1} 'ino tsaa^{2} tyi^{1} sɨ jo
røøi^{21} 'ee. Jiin'^{13} 'e ñí^{3}ii 'e jna-a tsá^{2} ta
tiuu^{2}mo joon la no nijnaa'^{21}oo.
26 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ 'in tsá^{2} do tún^{1}:
—¿'Ee gajmaa^{1}a tyi'i? ¿Xiiala jmaa^{1}a 'e
gacwo'^{1}o 'nʉ unni^{2}'i?
27 Joon 'in tsá^{2} ta tiui^{2} do gajin'^{2}in:
—Nifuu^{212}gɨ jna 'naa' joon jogɨ unjii^{2}ii'.
¿'Ee lɨ' 'iin^{212}naa' 'e fo'^{3}oo tún^{1} 'e nifo'^{3}oo do?
¿Tɨ 'iin^{212}naa' líin^{2}naa' tsá^{2} tya'a?
28 Joon 'in tyʉ'^{2} to^{2} tsá^{2} Israel do gaun-
tyíi^{2}in 'ido joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—'Nʉ-ʉ, lɨ́ɨ^{2}u'u tsá^{2} tya' 'in tsañʉʉ'^{1} do pe
jna'gɨɨ'ɨ lɨ́ɨ^{2}na'a tsá^{2} tya' Moisés
29 tsʉ jna'a ne^{2}oo'o 'e Dios nigafee'^{21}mo
Moisés pe 'in tsañʉʉ'^{1} do jo né^{2}e'e xiia fu
seein^{21}.
30 Joon 'in tsá^{2} ta tiui^{2} do gajin'^{2}in:
—¡'Áa^{1}i tsa'góo^{2}-tsii 'e foo'^{21} 'naa' 'e jo
ñí^{2}ii' xiia' seein^{21} 'ido pe 'ido nigacwo'^{1}o jna
unní^{3}ii!
31 Tyʉ́^{2}-ʉ né^{2} jna' 'e jo unjíi^{2}i Dios júu^{3} tyʉ́^{2}
'e faa'^{21}a tsá^{2} røøi^{21} tsaa^{2} tyi^{1}. Unjíi^{2}i Dios
jiin'^{13} júu^{3} tya' tsá^{2} 'in un'goo^{21}o 'ii joongɨ
jmoo^{1}o 'ido jiin'^{13} 'e 'iin^{212}in Dios.
32 Jo mo lɨ sá^{2} júu^{3} 'e galɨ́ jnaa'^{21}a jaain^{21}
tsañʉʉ'^{1} 'in tiui^{2} ca la mo gangaa'^{13}i.
33 Wa' 'in tsañʉʉ'^{1} no jo gasii^{1}in Dios 'ii jo
'e lí^{2} jmáa^{1}a jiin'^{13} coon^{21}.
34 Joon 'in tyʉ'^{2} to^{2} tsá^{2} Israel gajin'^{2}in
sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} ta tiui^{2} do:
—'Nʉ-ʉ, 'in gangaai'^{13} coon'^{13} tsaa^{2} tyi^{1},
joongɨ 'iin^{212}un 'e'^{3}'e jna'a júu^{3} tyʉ́^{2}.
Joon gatyii^{1}mo 'in tsá^{2} ta tiui^{2} do jee^{212} 'ii.

Lawa jaain^{21} tsá^{2} tiuu^{2}mo 'in jo jmoo^{1}o jiin'^{13} la 'iin^{212}in Dios

35 Joon galiñii^{1}i Jesús 'e gatyii^{1}in tsá^{2} Is-
rael 'in tsá^{2} ta tiui^{2} jee^{212} 'ii joon mo jiin'^{1}in
Jesús 'in tsá^{2} ta tiui^{2} do joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ
'ido:
—¿Tɨ jo'^{1} lɨ́ɨ^{2}u Jóon^{1}on Dios?
36 Joon gajin'^{2} 'in tsañʉʉ'^{1} do:
—Sii'^{13} jna 'iin^{212} 'i tsʉ joon jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}na 'ii.
37 Joon gajin'^{2} Jesús:
—'In niñíi^{1}mo 'nʉ 'i. Jna-a 'i 'in sɨɨ'^{13}u
coon'^{13}on.
38 Joon 'in tsañʉʉ'^{1} do tsifu gasii'^{21}i moo-
jníi^{1}i tyani Jesús joon gajin'^{2}in:
—Jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}na 'nʉ, Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.
Joon gaun'goo^{1}o Jesús.
39 Joon gajin'^{2} Jesús:
—Jna goo^{212}oo ni cwoo'^{13} juncwii^{21} lo 'e
'ná^{1}-a lɨ sá^{2} 'ii'^{21} 'e lɨ jnaa'^{21} 'in tiui^{2} joon 'in
jnaa'^{21} ilitiuu^{2}mo cwáain^{1} tya' júu^{3} tyʉ́^{2} tya'
Dios.
40 Joon 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} fariseos 'in taai^{2} do
coon'^{13} Jesús mo ganúu^{2}un 'e júu^{3} do joon
gaunngɨɨ^{1}ɨ sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:
—¿Tɨ joon tsá^{2} tiuu^{2}mo jna'a jon?
41 Joon gajin'^{2} Jesús:
—Wa'a 'naa' 'e tiuu^{2}naa' jo 'e tsaa^{2}
røø^{21}naa' cwáain^{1} tya' tsaa^{2} tyi^{1}. Pe 'e foo^{2}oo'
'e jnaa'^{21}oo' joon 'oo^{2}oo' tsaa^{2} tyi^{1}.

10

Júu^{3} tya' lɨ náa^{1} 'yá^{2}

1 Faa'21gɨ Jesús:

—'E la ja'2mo fuu212uu 'naa' —jin'2 Jesús—
jileei'21 'in jo tsataai2 lɨ 'oo2 'yá2 lɨ taai2
joo'saa'21 pe tsataai2 fu lɨ' lɨ xiia' 'uun21 'i.

2 Pe 'in tsa'í2 lɨ 'oo2 'yá2 do 'ii 'in tsá2 'in
ngɨ1 to2 'aai1 joo'saa'21 do.

3 Joon 'in tsá2 'in ní2 'oo2 'yá2 do inó2 'e 'oo2
'yá2 do tya' 'in tsá2 'in 'aai1 joo'saa'21 'e tsa'í2
'ido. Joon 'in joo'saa'21 do cwii1o jmíi1 tya'
'in 'aa1i 'ii. Joon 'in tsá2 'aa1i joo'saa'21 do
ñii1o 'ee sii21 'ido la jaain21 la jaain21. Joon
'woo1 ni 'ido fu caluu.

4 Joon mo ngayuui'13 'woo1 ni 'in
joo'saa'21 do jileei'21 joon 'in 'aai1 'ii gangɨ́i1i
ngóo1-o nifugɨ lɨ ningalíin2 'in joo'saa'21
do. Joon 'in joo'saa'21 do ngalíin2 caluu tsʉ
cwii1i 'ido jmíi1 tya'a.

5 Pe jo tsalíin2 'in joo'saa'21 do caluu 'in jo
cwii1in xʉjoon 'e cwiin1o, tsʉ jo cwii1i jmíi1i
tya' 'in tsá2 jo cwii1in —jin'2 Jesús.

6 Jesús gatyaa1 'e júu3 lo tya' 'e 'e'2e tsá2 pe
'in tsá2 fariseos do jo ga'øøi'21-tsi 'e cwoo1i
'øøi'21-tsi 'e júu3 do.

Jesús lɨ́i1i 'in 'aa1i joo'saa'21 'in tyúi1

7 Joon gajin'2 Jesús tún1 sɨi'21ɨ 'in tsá2 do:

—'E la ja'2mo fuu212uu 'naa': Jiin'13 jna-a
lɨ́i1na 'oo2 'yá2 do 'e lɨ tsataai2 joo'saa'21, tsʉ
la taai2 joo'saa'21 tsi 'yá2 coon'13 'oo2 'yá2
do la joon jon 'wii'13 jna-a lí2-i tsataai2 tsá2
ñʉ'fú2.

8 Jileei'21 'in jalíin2 jée1gɨ la jna 'uun21 'i,
la jo unjíi2in 'in joo'saa'21 do 'in jo cwii1in la
joon jon jo unjíi2in 'in tsá2 tsataai2 ñʉ'fú2 'in
jalíin2 jée1gɨ lagɨ jna.

9 Jna-a lɨ́i1na 'e 'oo2 'yá2 do joon jileei'21 'in
tsataai2 'wii'13 jna itiin'13mo 'ii. Lɨ́i1i lawa
joo'saa'21 'in tsataai2 tsi 'yá2 joongɨ 'woo1i
seen21in tyʉ́2 sá2 'e dø'1ø.

10 'Pe 'in 'uun21 do canii2 jó2 jajmaa1a
'uun21, joongɨ jajngaa'13i 'in joo'saa'21 do
joongɨ tyaa1 cwiin'13in. Pe jna nigoo212oo
'e cwoo2oo juncwii21 tya' tsá2 joon jna
cwóo3oo coon21 juncwii21 tya'a 'e tyʉ́2
'áa1mo.

11 La 'in tsá2 tɨ́i2i tyʉ́2 'aa1i joo'saa'21 la
joon jon jna tɨ́i2moo tyʉ́2 'aa2na tsá2. 'In tsá2
'in tɨ́i2i tyʉ́2 'aa1i joo'saa'21 cwoo1o juncwii21
tya'a 'wii212 tya' joo'saa'21 'áa1i.

12 Pe 'in ní2 joo'saa'21 'e 'lee'13mo jo jmoo1o
la joon tsʉ mo níi2in jó1 jaain21 'yiia'1 lobo
joon gatíuu2mo joo'saa'21 'aa1i, gacwiin1o tsʉ
jo 'née2e 'in joo'saa'21 do tsʉ jon' joo'saa'21
tya'a. Joon 'in 'yiia'1 lobo do gasan'2mo 'in
joo'saa'21 do joon 'in catyaai2 do gaxé1mo.

13 'In tsañʉʉ'1 do gacwiin1o tsʉ jmoo1o to2
'lee'13mo jo 'ee cwáain1 tya'a 'in joo'saa'21 do.

14-15 'Jna-a lɨ́i1na tsá2 'in tɨ́i2i tyʉ́2 'aa1i
joo'saa'21. La cwii1in Ñʉ'3ʉʉ jna la joon jon
cwii1moo. La joon jon cwii1moo tsá2 tyiia
'in jai'2 lɨ́i2i jna 'in lɨ́i1i lawa joo'saa'21 tyiia.
Joon 'ido cwii1mo jna jon. Joon cwó3oo
juncwii21 tyiia 'wii212 tya' 'in joo'saa'21 do.

16 Joon 'aa2mogɨi joo'saa'21 xeei'21 'in taa2i
tsi 'yá2 lɨ xiia' 'in jon' taai2 tsi 'yá2 lo, 'ná1
nitee2oo jon. Joon ijmáa1a nʉʉ'13o júu3 tyiia
joon jilee'21mo tsataai2 coon21 'yá2 tya'a
joon jaan21mo 'in 'aa1i 'ii.

17 ''Nee1mo Ñʉ'3ʉʉ jna tsʉ cwóo3oo
juncwii21 tyiia 'wii212 tya' tsá2 joon iñii1moo
tún1.

18 Ce jiin'13 jaain21 jo 'in jnga'2i jna pe
'ñiia'oo cwó3oo juncwii21 tyiia tsʉ jiin'13 la
joon 'iin212na. 'E tɨ́i2moo cwó3oo joon coon'13
la joon iñii1moo tún1. Tsʉ 'ii'21 joon nijmaa1a
Nʉ'3ʉʉ —jin'2 Jesús.

19 Joon mo ganúu2un tsá2 Israel 'e júu3 lo
joon gacoon21gɨ tún2-un gaxeei1 yaai.

20 Joon fúui1 tsá2 jee212 'ii do gajin'2in:

—¿'Ee lɨ' 'e unjíi2i' júu3 tya' 'in tsañʉʉ'1 no
tsʉ 'in 'lɨi'3mo 'in yuui2 alma tya' 'ino joongɨ
yʉ caa212mo 'ino?

21 Pe 'inlɨ́i13gɨ gajin'2in:

—Wa'a 'yuui2 'in 'lɨi'2 alma tya' tsá2 jo lí2
faa'21a tsá2 la no. Jo lí2 cwó1o espíritu gó2
unni2 tya' jaain21 tsañʉʉ'1 'in tiui2.

'In tyʉ'2 to2 tsá2 Israel untyíi2in Jesús

22 Ningóo1o jiin21 cwíi2 joon gatɨ́2 jmɨi212
'e unjmuu212i tsá2 Israel cwo'1 fee'1 si'2 fu
Jerusalén tɨi2 la joon nigasi'2 'e unjmuu212i
tsá2 la coon21 jiin21 ca la mo niga'yee21i.

23 Joon sá2 coon21 ni'nʉ́1 fee'1 tya' cwo'1
do 'e sii21i Salomón joon ni'nʉ́1 joon ngɨ1ɨ
Jesús.

24 Joon 'in tsá² seein²¹ Israel do gajmaa¹a
coon²¹ lɨɨ²¹ ce cu'² jiin¹ lɨ siin'¹²in Jesús joon
gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'ido:
—¿Lɨɨ ca 'e cwo'²'o jna'a 'e la né²e'e 'iin
'nʉ? Wana 'nʉ Cristo sii'¹³ jna' coonti júu³
coon²¹ tsáa¹.
25 Jesús gajin'²in:
—Nifuu²¹² jna 'naa' pe 'naa' jo jo'¹ lɨ́ɨ²naa'
jna. Jilaa'²¹ 'e jmóo³oo to² tyʉ'² Ñʉ'³oo 'e
ni'e'²e 'naa' 'e Cristo jna.
26 Pe 'naa' jo jo'¹ lɨ́ɨ²naa' tsʉ jo lɨ́ɨ¹naa'
joo'saa'²¹ tyiia jiin'¹³ la lɨ 'e nigafuu²¹²uu
'naa' la mo jée¹.
27 Tsʉ joo'saa'²¹ tyiia cwii¹o jmíi¹ tyiia
joongɨ cwii¹moo joon 'ii-gɨ jalíin²mo coon'¹³
jna.
28 Joon jna icwó³oo juncwii²¹ tya' 'e taa'²¹
coon²¹ tøø²mo joon jo jmɨɨ²¹² 'iin²gɨ. Joon
jiin'¹³ jaain²¹ jo 'iin tyí²in 'ido ja'cwóo³oo.
29 Ñʉ'³oo nicwoo'¹³i jna joon 'ii-gɨ 'in
feei'¹gɨ la jee²¹² jileei'²¹ joon jiin'¹³ jaain²¹ jo
'in li'² tyí²in 'ido ja'cwoo²¹o.
30 Jna-a coon'¹³ Ñʉ'¹ʉ', jaan²¹mo jna'a
lɨ́ɨ¹na'a.
31 Joon 'in tyʉ'² to² tsá² Israel do son'²on
cuun²¹² la mo 'e tyuu'¹³i Jesús.
32 Joon gajin'²in Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'ido:
—'Láa²mo 'e tyʉ́² nigajmáa³aa tyani 'naa'
coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Ñʉ'³ʉʉ ¿noo 'e tyʉ́² lo 'e
tyuu'¹³naa' jna cuun²¹²?
33 Joon gajin'²in 'in tsá² tyʉ'² to² Israel do:
—Jo tyuu'¹³na'a 'nʉ cuun²¹² cwáain¹ tya' 'e
tyʉ́² nigajmaa'¹³'a pe cwáain¹ 'e nigafaa'¹³'a
'laa'²¹ tya' Dios coon'¹³ júu³ tyi'i. Tsʉ 'nʉ-ʉ
jaain²¹ tsañʉʉ'¹ 'in jmaa¹i 'ña'a Dios.
34 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² do:
—Ni jí² ley tyi'naa' 'e faa'²¹a 'e jin'²in Dios:
"'Naa' lɨ́ɨ¹naa' dioses jon."
35 Né²o' 'e jin'² jí² tya' Dios joon jo lí² wa' jo
røø²¹²na'. Joon Dios gaunsii²¹i jna' 'in 'ii'²¹
júu³ tyʉ́² tya'a, "dioses."
36 Joon wa gatyii¹in Dios jna joongɨ sii¹in
jna ni cwoo'¹³ fu juncwii²¹, ¿xiiala lii'¹naa'
'e foo²oo' 'e nifo'³oo júu³ 'laa'²¹ mo gafo'³oo
Jóon¹on Dios jna?
37 Joon wa jo jmá³aa jilaa'²¹ 'e jmoo¹o
Ñʉ'³ʉʉ joon jo 'ná¹ jo'¹ lɨ́ɨ²naa' jna.
38 Pe wa'a jmá³aa, xʉfiin'¹³ jo jo'¹ lɨ́ɨ²naa'
jna, jo'¹ cwolíin²naa' jilaa'²¹ 'e jmóo³oo 'e
coon'¹³ la joon 'e liní²ii' coonti 'e ngɨ¹ɨ Ñʉ'¹ʉ'
coon'¹³ jna joongɨ jna ngɨɨ³oo coon'¹³ Ñʉ'¹ʉ'.
39 Coongɨ tún¹-un 'iin²¹²in 'in tyʉ'² to² tsá²
Israel do saan'¹i pe Jesús galáa²mo 'ña'a.
40 Joon Jesús gangaa'¹³i fu lɨ 'ngoo'¹³ jmɨɨ²¹
sii²¹ Jordán lɨ' lɨ 'yeei'²¹ ñi'¹. Joon joon
gajaan¹an lɨ mo ta natyíin¹in Wó³ nisaa¹i
tsá² jmɨɨ²¹² ca la jéei¹³.
41 Joon fúu¹mo tsá² 'in gangalíin² ngajøøi²
Jesús. Joon jin'² 'in tsá² do cwáain¹ tya'
Jesús:
—'E la ja'²mo xʉfiin'¹³ jo gajmaa¹a Wó³
do jiin'¹³ coon²¹ li² milagro pe jilaa'²¹ 'e
gajin'²in 'wii²¹² cwáain¹ 'in tsañʉʉ'¹ no 'e
nilaja'²mo.
42 Joon fúui¹ 'áa¹mo tsá² 'in jo'¹o galɨ́ɨ²i
Jesús lɨ taain¹ do.

11

Mo gajúin¹ Lázaro

1-2 Joon née¹i gaai²¹ la 'oo'²¹ ruu'²¹i coon²¹
fuu²¹ lɨ sii²¹ Betania, Lázaro coon'¹³ María
coon'¹³ Marta. 'In María do, 'ii 'in nigaxée²i
jmɨɨ²¹ jmafuu²¹ tɨɨ² Jesús joon gauntyʉʉn²¹
tɨɨ² Jesús coon'¹³ jnʉtyi²o. La 'ɨɨ²¹² joon
galɨtsaa'¹³a Lázaro do.
3 Joon gasii¹in 'in gái¹ ruui'²¹ Lázaro do
júu³ fu lɨ taain² Jesús, sɨɨ'²¹ɨ 'ido:
—'Áa¹mo jo¹ tsaa'¹³a amigo tyi'i Lázaro.
4 Joon mo ganúu²un Jesús 'elo, joon
gajin'²in:
—Jo ijúun¹in coon'¹³ 'e jmoowúu¹ do 'e
'íi³in to² tya' 'e 'e'²e tsá² jiin'¹³ 'ii'²¹ tya' Dios
Jmii²¹ joon coon'¹³ la joon jon iliñi¹ tsá² 'ii'²¹
tya' Jóon¹on Dios.
5-6 Joon mo ganúu²un Jesús 'e júu³ lo
'e tsaa'¹³ Lázaro gajaan¹o tún² jmɨɨ²¹²gɨ fu
lɨ taan¹in xʉfiin'¹³ 'áa¹mo 'iin²¹²in Marta
coon'¹³ ruu'²¹i Lázaro.
7 Mo ngayuui'¹³ joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ
tsá² 'in ngɨ¹ɨ coon'¹³on:
—Tsaa²¹a' tún¹ fu Judea.
8 Joon gajin'² 'in ngɨ¹ɨ coon'¹³on do:
—Tɨfo'² tyii'i, ¿tɨ coon²¹gɨ tún¹ 'iin²¹²u'un
cwoo'¹³'o? Jo 'áai¹ mo ngó¹ 'e 'iin²¹²in 'in tsá²
do jngaa'¹²i 'nʉ coon'¹³ cuun²¹².

9 Jesús do gajin'²in:
—Sá² dyatun¹ hora 'e tɨ 'yiia²¹. Wa 'e ngɨ¹ tsá² mo jmɨɨ²¹² jo tyuin'² tsá² tsʉ sá²-a 'yiia²¹ tya' juncwii²¹ lo tya' 'e jnée²in jøø²ø tsá².
10 Pe wa ngɨ¹ tsá² mo canʉʉ²¹, tyui'² tsá² tsʉ jo 'yiia²¹ jnée²in.
11 Mo ngayuui'¹³ joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ tsá² tya'a:
—Nicwuu²¹mo amigo tyi' Lázaro. Pe no cun'un ní²ii niunjnaa¹-tsi.
12 Joon gajin'²in 'in tsá² ngɨ́¹ coon'¹³on do:
—Ña'ñʉ'¹ʉ', wana jiin'¹³ 'e nicwuu¹i lí²-i un'láa²mo 'ña'a. Jo 'ná¹gɨ cwoo'¹³'o.
13 Pe Jesús gajin'²in 'e 'øøi'²¹-tsi júu³ tya'a 'e nijún¹mo Lázaro joon ga'øøi'²¹-tsi 'in tsá² 'in ngɨ¹ coon'¹³on do 'e faa'²¹a Jesús 'e jiin'¹³ 'e canii² 'e cwuu¹mo 'ido.
14 Joongɨ gajin'² Jesús la tí²:
—Nijún¹mo Lázaro.
15 Joon jløø'²moo 'e jo nitiin'¹³ taan¹na do tsʉ coon'¹³ la joon 'e tyʉ́²gɨ tyii' tya' 'e ja'²mo lɨ́ɨ²naa'. Pe tsaa²¹a' tsajøø²¹²na'.
16 Joon gajin'² Tomás, 'in nisii²¹ jon Gemelo, sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² ngɨ¹ coon'¹³on Jesús catyaai² do:
—Tsaa²¹² jna' jon, joon júun²na' caan²¹mo coon'¹³on.

Jesús unjiin'¹in tsá² jee²¹² 'lɨɨ²¹²

17 Joon mo gatyía¹ Jesús Betania ningó¹o tyʉ́n² jmɨɨ²¹² jiin'¹³ la ni'ái¹ Lázaro.
18 Joon tsʉ 'wii'¹³ náa¹ tyan' Jerusalén Betania, tɨ tún² kilómetros tsi ca'no'³o,
19 joon 'áa¹mo fúui¹ tsá² seein²¹ Israel ningalíin² nifee'¹³i Marta coon'¹³ María cwo'¹o 'ido fo'feei'¹ cwáain¹ tya' 'e gajúin¹ ruui'²¹ 'ido.
20 Joon mo galiñii¹ Marta 'e ngó¹o jmoo²¹ tye'²mo Jesús joon cwo'ɨ́ɨ¹i Marta nijeen²en ni 'ido. Pe María-gɨ do gajaan¹o inʉʉ.
21 Joon gajin'² Marta sɨɨ'²¹ɨ Jesús:
—Ña'ñʉ'¹ʉ', wa mo'o tyíin¹u'un jo gajúun¹in ruu'²¹na do.
22 Pe jna ñí³oo 'e cwo'¹o Dios 'nʉ jilaa'²¹ 'e mɨ'³'ɨ.
23 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ Marta:
—Injiin'¹in ruui'²¹ 'nʉ tún¹.
24 Marta-gɨ gajin'²in:
—Jo'¹o, jna ñí³oo 'e injiin'¹o mi tɨ jmɨɨ²¹² lɨ gatsé¹ mo jiin'¹in 'lɨɨ²¹².
25 Joon gajin'²in Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'ido:
—Jna-a jon jmáa³aa 'e jiin'¹in tsá² jee²¹² 'lɨɨ²¹², jna-a cwo'³oo tsá² juncwii²¹ tya'a 'e taa'²¹ coon²¹ tøø²mo. 'In jo'¹ lɨ́ɨ²i jna xʉfiin'¹³ júun²in, ijiin'¹o tún¹.
26 Joon jileei'²¹ 'in jiin'¹ 'in jo'¹ lɨ́ɨ²i jna jo júun²in. ¿Tɨ jo'¹ lɨ́ɨ²u 'e júu³ lo?
27 Joon gajin'² 'in tsamɨ́² do:
—Ña'ñʉ'¹ʉ', jo'¹o lɨ́ɨ²na 'e 'nʉ Cristo, Jóon¹on Dios Jmii²¹ 'in 'ná¹ jó¹o ni cwoo'¹³ juncwii²¹.

Jesús xuui²¹²-tsi mo tyíi¹a ni 'aan¹ tya' Lázaro

28 Joon mo ngayuui'¹³ gajin'² Marta 'e júu³ lo gangaté²e ruu'²¹i María sɨɨ'²¹ɨ 'ido 'uun²¹mo:
—Nicwa'²mo Tɨfo'² tyi' joon gajmaa¹a júu³ tøø'²¹ø 'nʉ.
29 Joon mo ganúu²un María 'e júu² do tsifuu garoon¹on gangóo¹o ngafee'¹³i Jesús.
30 Jo ga'í¹in Jesús tɨ 'i fuu²¹ do pe do-o tyíin¹in lɨ gafee'²¹i Marta 'ii.
31 Joon mo ganí²i 'in tsá² Israel 'in taai² cwo'¹o fo'feei'¹ María 'e garoon¹on 'ido ce tyíi² cwo'ɨ́ɨ¹ɨ 'ido fu caluu joon ngalíin² caluu María lɨ́ɨ²i 'e tsá¹ 'ido fu ni 'aa¹ do 'e ngatyii'¹³i 'ido.
32 Joon mo gatyía¹ María lɨ siin'¹³in Jesús, joon gasi'²¹i wojníi¹i tyani Jesús joon jin'²in:
—Ña'ñʉ'¹ʉ', wa mo'o tyíin¹u'un jo gajúin¹ ruu'²¹na do.
33 Joon mo ganí² Jesús 'e cɨ'²ɨ María coon'¹³ 'in tsá² Israel 'in ningalíin² coon'¹³ María joon galili'²i Jesús fa'í²-i 'áai¹ joongɨ gangatyin'²-tsi.
34 Joon gaunngɨɨ¹ɨ:
—¿Xiia lɨ' ga'áa¹naa'?
Joon 'ido-gɨ gajin'²in:
—Ña'ñʉ'¹ʉ', na¹ du' cwojøø²'ø.
35 Joon gatyi'²i Jesús.
36 Joon gajin'² 'in tsá² Israel do:
—Jøø²duu' áa¹mo ni 'iin²¹²in ni 'ido.
37 Pe 'inlɨ́ɨi¹³ jee²¹² 'in tsá² seein²¹ Israel do gajin'²in:

—In no-o 'in gacwo^{1}o unni^{2} 'in tsá^{2} tiui^{2} do, ¿tɨ jo 'ee nilii'^{1}i jmá^{1}xʉ tya' 'e jo júuin^{2} Lázaro no?

Gajiin'^{1}in Lázaro

38 Joon Jesús ngatyin'^{2}-tsi tún^{1}, joon gangatyéen^{1}in ni 'aa^{1} do. Joon 'e 'aa^{1} do nilɨ́^{2} too^{21} xá^{2} joon ni injnɨ^{1} coon'^{13} coon^{21} cuun^{212} fee'^{1}.

39 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Jan'^{2} cuun^{212} 'e injnɨ^{1} 'oo^{2} no.

Joon Marta, ruui'^{21} 'in 'lɨɨ^{212} do gajin'^{2}in:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', wa jo nijmaa^{21}a tsʉ ningóo^{1}on tyʉ́n^{2} jmɨɨ^{212} jiin'^{13} la júin^{1} Lázaro.

40 Pe joon gajin'^{2}in Jesús:

—Nifuu^{212}oo 'nʉ wana jo'^{1} lɨ́ɨ^{2}u imóo^{3}o'o xiiala 'e tsafee'^{1}mo Dios.

41 Joon gajan'^{2}o cuun^{212} do joon gajøø^{2}ø Jesús fu yʉ' joon faa'^{21}a júu^{3} tyʉ́^{2}, jin'^{2}in:

—Nʉ'^{3}, cwo'^{3}-oo 'nʉ maa'^{13}mo'o tsʉ niganʉ́ʉ^{2}o'o júu^{3} tyiia.

42 Jna ñí^{3}oo 'e nuu^{21}o'o júu^{3} tyiia coon^{21} tøø^{2}mo. Foo'^{13}na 'nʉ 'wii^{212} tya' 'e jøø^{2}ø 'in tsá^{2} no 'e ilitsáai^{1}-tsi 'e 'nʉ-ʉ gasii^{1}un jna.

43 Mo ngayuui'^{13} jin'^{2}in la joon, joon ga'oo^{1}o tá^{2}, tøø'^{21}ø Lázaro:

—¡Lázaro, júu^{1} fu lo!

44 Joon 'in 'lɨɨ^{212} do gacwo'ɨ́ɨ^{1}o joon 'in paa'^{21} 'mɨ'^{2}ɨ cwoo^{21}o coon'^{13} tɨɨ^{2}ɨ joon 'in jnɨ'^{2} 'mɨ'^{2}ɨ tsi níi^{1}i. Joon gajin'^{2}in Jesús:

—Sii'^{13} cwoo^{21}o tɨɨ^{2}ɨ cwotyee'^{21}mo.

Sɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} røø^{21} saan'^{1}in Jesús

45 Joon fúu^{1}mo tsá^{2} Israel 'in ningalíin^{2} coon'^{13} María joon ganí^{2} 'e nigajmaa^{1}a Jesús jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}i.

46 Pe 'inlɨ́ɨi^{13} 'in tsá^{2} do ngalíin^{2} nijmaa'^{13}a tsá^{2} fariseos júu^{3} jilaa'^{21} 'e niganii^{21}i 'e gajmaa^{1}a Jesús.

47 Joon 'in tsá^{2} fariseos do joongɨ coon'^{13} 'in tyʉ'^{2} to^{2} untsá^{2} do gauncaain^{21} yaai coon'^{13} jileei'^{21} tsacøøi'^{13} joon gajin'^{2}in:

—¿'Ee ijmoo^{21}o'? 'In tsanʉʉ'^{1} no 'áa^{1}mo jmoo^{1}o li^{2} milagro.

48 Wana tuu^{212}na' 'ino, jilee'^{21}mo jo'^{1}o ilíin^{2} 'ii. Joon 'in tsá^{2} 'oo^{1}o to^{2} Roma ijalíin^{2} 'e jafiin^{2}mo cwo'^{1} fee'^{1} tyi' joongɨ ija'iin^{2}mo jna'.

49 Pe jaain^{21} jee^{212} 'ii do 'in sii^{21} Caifás 'in tyʉ'^{2} to^{2} fii^{212} untsá^{2} jiin^{21} joon gajin'^{2}in:

—'Naa' jo ñí^{2}ii' jiin'^{13}xʉ,

50 jon'gɨ li'^{2}naa' 'e tyʉ́^{2} tyi-o' 'e júuin^{2} jaan^{21}mo tsañʉʉ'^{1} tya' goo^{21}o' lagɨ 'e 'iin^{2}in la tøøi^{2} lɨ saan^{21}an'.

51-52 Pe Caifás do jo gajin'^{2}in jiin'^{13} 'e 'øøi'^{21}-tsi 'ña'a, Dios gacwo'^{1} 'ii 'e ga'øøi'^{21}-tsi 'e faa'^{21}a do 'e ijúuin^{2} Jesús 'wii^{212} tya' jileei'^{21} 'in seein^{21} Israel. Jon' ijúuin^{2} 'wii^{212} tya' jiin'^{13} tsá^{2} 'in seein^{21} Israel pe ijúuin^{2} tya' iuncaain^{21} jileei'^{21} jóon^{1}on Dios 'in née^{1}i lɨ caain^{21} ni cwoo'^{13} fu juncwii^{21}. 'E gacwo'^{1}o Dios 'ii 'e ga'øøi'^{21}-tsi la do tsʉ 'wii'^{13} tsafeei'^{1} tyʉ'^{2} to^{2} fii^{212} untsá^{2} 'ii.

53 Ca jmɨɨ^{212} joon gasɨ́ɨ^{2}i 'in tsá^{2} 'oo^{1}o to^{2} do seein^{21} Israel xiiala ijngaa'^{13}i Jesús.

54 Wii'^{13} joon jo lí^{2} ngɨ^{1}gɨ Jesús jee^{212} tsá^{2} seein^{21} Israel, joon gacwa'ɨ́ɨ^{1}o fu lɨ' Judea joon gangóo^{1}o co' coon^{21} cwoo'^{13} tyʉʉn^{21} fu lɨ sii^{21} Efraín. Joon do-o gajaan^{1}an coon'^{13} 'in ngɨ^{1}ɨ coon'^{13}on.

55 Joon xʉ 'ná^{1}gɨ tɨ jmɨɨ^{212} pascua tya' tsá^{2} Israel. Joon fúu^{1}mo tsá^{2} 'in née^{1}i 'e fuu^{21} náa^{1} la caain^{21} co' Jerusalén ngalíin^{2} fu Jerusalén nʉ'gɨ lagɨ itɨ́^{2} jmɨɨ^{212} pascua 'e tsaruuin'^{13} yaai joon coon'^{13} la joon lɨtyúu^{1}i.

56 'In tsá^{2} jalíin^{2}in Jerusalén ngɨɨ^{1}ɨ 'naa'^{21}i Jesús joon la 'ɨɨ^{212} taai^{2} inʉʉ cwo'^{1} fee'^{1} do unngɨɨ^{1}ɨ ruu'^{21}i:

—Xiiala lɨ́ɨ^{2}u, ¿tɨ ijó^{1}o lɨ tɨ jmɨɨ^{212} lo 'owa jo jó^{1} 'ee?

57 Joon 'in tsá^{2} fariseos coon'^{13} 'in tyʉ'^{2} to^{2} untsá^{2} nityʉ'^{2}ʉ to^{2} wana 'in niñíi^{2}in xiia' tyíin^{1}in Jesús joon 'ná^{1} cwatyajmaa'^{13} 'ido 'ii júu^{3} tsʉ joon isaan'^{1}mo 'ido.

12

Jaain^{21} tsamɨ́^{2} xée^{2}i Jesus jmɨɨ^{21} jmafuu^{21}

1 Jñúu^{2} jmɨɨ^{212}gɨ 'ná^{1} tɨ jmɨɨ^{212} pascua gangó^{1}on Jesús fu Betania lɨ tyíin^{1} Lázaro 'in gaunjiin'^{1}in Jesús jee^{212} 'lɨɨ^{212}.

2 Joon do-o gatyaa^{1} tyʉ́^{2} 'e dø'^{2}ø tsá^{2} 'e jløø'^{3}i 'e tyíin^{1} Jesús jee^{212} 'ii. Marta tyaa^{1} 'uunñi^{2} ni mesa la 'ɨɨ^{212} tyíin^{1} Lázaro coon'^{13} Jesús gø'^{2}ø.

3 La 'ɨɨ^{212} joon tyei'^{2} María tyiin^{1}an jmɨɨ^{21}
jmafuu^{21} 'éein^{3} ti coon'^{21} tsa'^{2} litro 'e tyíin^{1}
'moo'^{3} 'áa^{1}mo. 'E jmɨɨ^{21} jmafuu^{21} 'e sii^{21}
nardo do gasóon^{2}on tɨɨ^{2} Jesús joon mo
ngayuui'^{13} joon tsifu gasii^{21}i coon'^{13} jnʉ^{2}
tyíi^{1}i. Joon la caain^{21} tsi inʉʉ garó^{1}i jma^{2}
tya' 'e jmɨɨ^{21} jmáfuu^{21} do.
4 Joon jaain^{21} 'in tsá^{2} tya' Jesús 'in sii^{21}
Judas Iscariote, jóon^{1}on Simón, 'in tɨ li 'nɨ́ɨ^{1}i
Jesús gajin'^{2}in:
5 —¿'Ee lɨ' jo ga'nɨɨ^{212} 'e jmɨɨ^{21} jmafuu^{21} do
'e uncoon'^{13} tya' 'in tanii^{2}in tsʉ tyíin^{1} la ti 'e
jnaa'^{1}a tsá^{2} jee^{212} coon^{21} jiin^{21}?
6 Pe Judas do jo gajin'^{2}in wa' 'e jo'^{1} 'nee^{1}i
tsá^{2} tañii^{2}in, 'e gajin'^{2}in la do tsʉ 'uun^{21} 'ii
joongɨ tsʉ 'wii'^{13} 'e 'ii-o náa^{1} cwoo^{21}o tu'mɨ'^{2}
taa'^{13} cuu^{2}. Joon 'wo'^{2}o 'e cuu^{2} taa'^{13} tsi.
7 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ Judas do:
—Jo jnɨɨ'^{3} nu'u, tsʉ lawa 'e sóon^{2}i jna mi
'á^{1}na.
8 Coon^{21} tøø^{2}mo seein^{21} tsá^{2} tanii^{2}in jee^{212}
'naa' 'e lí^{2} uncóon^{13}oon' pe jna jo coon^{21}
tøøi^{2} iseen^{21}na jee^{212} 'naa'.

Sɨ́ɨ^{1}i 'in tyʉ'^{2} to^{2} untsá^{2} 'e jngaa'^{13}mo Lázaro

9 Joon mo galiñii^{1} tsá^{2} Israel 'e tyíin^{1} Jesús
fuu^{21} Betania joon 'áa^{2}mo fúui^{1} ngalíin^{2} nga-
jøø^{212}i Jesús, jon' wa' jiin'^{13} 'e 'iin^{212}in níi^{2}in
Jesús 'e 'iin^{212}in níi^{2}mo jon Lázaro 'in gaj-
maa^{1}a Jesús gajiin'^{1}in jee^{212} 'lɨɨ^{212}.
10 Joon gasɨ́ɨ^{1}i 'in tsá^{2} tyʉ'^{2} to^{2} untsá^{2} do
røø^{21} 'e jngaa'^{13}mo jon Lázaro,
11 tsʉ 'wii^{212} tya' 'ido-o fúu^{1}mo tsá^{2} Israel
jo'^{1}o galɨ́ɨ^{1}i Jesús joon gatuu^{2}mo 'in untsá^{2}
do.

Mo ga'í^{2} Jesús Jerusalén

12 Fúu^{1}mo 'áai^{1} tsá^{2} 'in gangalíin^{2}
Jerusalén lɨ tɨ jmɨɨ^{212} pascua. Mo jná^{2} joon
mo galiñi^{1}i 'in tsá^{2} fúui^{1} do ityíi^{1}a Jesús 'e
fuu^{21} do,
13 joon ganga'naa'^{1}a ni moo^{21} joon
ga'woo^{21}i ngajeen^{1}in Jesús, joon faa'^{21}a tá^{1},
jin'^{2}i:
—¡'In tyú^{1}mo Dios! ¡'In cwaa'^{3}mo 'in gajó^{2}
cwáain^{1} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ'! ¡'In cwaa'^{3}mo 'in
Røøi^{13} tya' tsá^{2} Israel!
14 Joon Jesús gatsee'^{21}i jaain^{21} bu'^{3} joon
gacwó^{2}o 'ido jiin'^{13} la lɨ́^{2} 'e faa'^{21}a ni jí^{2} tya'
Dios:
15 Jo toon^{2}oon' fo'^{2}-'oo' tsá^{2} seein^{21} fuu^{21} lɨ
sii^{21} Sion.
Jøø^{2}duu' no-o cwéi^{1} Røøi^{13} tyii', tyíin^{1}
jaain^{21} bu'^{3}.
16 La mo 'láa^{2} 'wii^{212} jo 'øøi'^{21}-tsi 'in tsá^{2}
ngɨ^{1}ɨ coon'^{13} Jesús jilaa'^{21} 'e nigalɨ́^{2}. Pe mo
ngayuui'^{13} gangai'^{2} Jesús fu ñʉ'fú^{2} joongɨ
gatɨ'^{2}ɨ-tsi 'e jilaa'^{21} 'elo 'e toon^{212} ni jí^{2} 'e
faa'^{21}a cwáain^{1} tya' Jesús joon la joon nigaj-
maa^{1}a tya' 'ido.
17 'In tsá^{2} 'in nitéen^{2}in coon'^{13} Jesús la mo
gatø'^{2}ø Jesús Lázaro 'oo^{2} 'aan^{1} joon gaun-
jiin'^{1}o jee^{212} 'lɨɨ^{212}, 'in tsá^{2} do 'áa^{1}mo tyaa^{1}a
júu^{3} cwáain^{1} tya' jilaa'^{21} 'e ganí^{2}i.
18 Tsʉ 'wii'^{13} 'e júu^{3} gatyaa^{1}a 'ido joon
ga'woo^{21}i 'in tsá^{2} fúui^{1} do ngajéen^{2}in Jesús.
19 Joon 'in tsá^{2} fariseos sɨ́ɨ^{1}i la jee^{212} yaai:
—Jøø^{2}oo', jo jmé^{1}i tyi' jilaa'^{21} 'elo.
Ñii^{2}duu', jilee'^{21}mo tsá^{2} ngalíin^{2} coon'^{13} 'ii.

'Inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} faa'^{21}a jmíi^{1} griego 'naa'^{1}i Jesús

20 Jee^{212} 'in tsá^{2} ngalíin^{2} fu lɨ gatɨ́^{2} jmɨɨ^{212}
Jerusalén seein^{21} 'inlɨ́ɨi^{13} 'in nifaa'^{21}a jmíi^{1}
griego. 'E nijalíin^{2} 'e un'goo^{21}o Dios.
21 'In tsá^{2} faa'^{21}a jmíi^{1} griego do gan-
gatyéen^{1}in co' lɨ siin'^{12}in Felipe 'in seein^{21}
coon^{21} fuu^{21} lɨ sii^{21} Betsaida náa^{1} cwoo'^{13}
'wó^{2} tya' Galilea. 'In tsá^{2} griego do gamɨɨ^{1}ɨ
tyani Lii^{212} do sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—Tsañʉʉ'^{1}, 'iin^{212}na'a nee^{212}na'a Jesús.
22 'In Lii^{212} do ngajmaa'^{13}a júu^{3} Andrés
joon mo ngayuui'^{13} joon ngalíin^{2} mo je
wáai^{2} do ngatyaa^{1}a júu^{3} coon'^{13} Jesús.
23 Joon gajin'^{2}in Jesús:
—'E gatyíi^{1}a gatɨ́^{2}-ɨ 'ii'^{21} 'e untyú^{2}i Dios
jna, 'in Ruui'^{21} Tsá^{2}, mi júun^{2}na.
24 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', wa ca mɨ'^{2}
trigo 'e jo jní^{2}i tsá^{2} ni 'wó^{2} joon wa jo
júun^{2}mo, joon la mo lɨɨ^{212} ca mɨ'^{2}ɨ. Pe wa
najúin^{1} 'e ca mɨ'^{2} do joon 'e iyii^{1}a 'láai^{2}gɨ.
25 Jileei'^{21} 'in un'øøi'^{1} juncwii^{21} tya'a
icaa^{2}mo juncwii^{21} tya'a pe 'in jo tsáai^{1}-tsi
juncwii^{21} tya'a 'e ni cwoo'^{13} juncwii^{21} lo

iun'øø'¹i juncwii²¹ tya' 'e taa'²¹ coon²¹
tøø²mo.
26 Wana 'in 'iin²¹²in jmá¹a to² tyʉ'³ʉʉ 'ná²a
'e jo tiui² jna. Joon doñixiia' siin'¹³na joon
jon siin'¹²in 'in jmoo¹o to² tyʉ'³ʉʉ. Joon
iuntyú¹mo Ñʉ'³ʉʉ 'ii.

Jesús jmoo¹o júu³ 'e tɨ lɨ júuin²

27 'No no 'áai¹ ni'ɨ¹-tsii tya' 'e tsangɨɨ¹na
—jin'²in Jesús—. ¿'Ee ifo'³oo? ¿Tɨ lí² fo'³oo:
"Ñʉ'³, un'øøi'¹ jna wa'a jo cwotyangɨ́ɨ²na
jilaa'²¹ 'e itsangɨ́ɨ²na?" Pe jo lí² fo'³oo la joon
tsʉ 'ii'²¹ joon 'yuu²na. Ifo'³oo:
28 "Ñʉ'³, 'ii²i 'wo'²o coon'¹³ 'e la joon
un'goo²¹o tsá² 'nʉ" —jin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ Jmii²¹
tyíin¹ ñʉ'fú².
Joon ganuu¹un coon²¹ júu³ jó¹ fu nʉ'fú² 'e
nijin'²in:
—Ni'e²moo 'ñii'a joongɨ i'ée¹³moo 'ñii'a
tún¹ tya' 'e un'goo²¹o tsá² jna.
29 'Inlɨ́ɨi¹³ 'in tsá² téen²in do jin'²i:
—Cwaain² 'ñá³ 'in niga'óon²on do.
'In lɨ́ɨi¹³gɨ gajin'²in:
—Jaain²¹ ángel gafee'²¹i Jesús.
30 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² do:
—Jon' gafaa'²¹a 'e júu³ lo 'wii²¹² tyiajna, 'e
gafaa'²¹a 'wii²¹² tyi'naa'oo'.
31 Pe 'e la no-o gatɨ́³ 'e jmá¹a Dios 'ii'²¹
tya' tsá² taain²¹² ni cwoo'¹³ juncwii²¹. Joon
la no i'wó¹mo Dios 'in tyʉ'² to² ni cwoo'¹³
juncwii²¹.
32 Joon mi sá¹i tsá² jna tsaa' 'mó² joon
ityiin'²¹an jna jileei'²¹ tsá² —jin'² Jesús.
33 Joon coon'¹³ la joon gajmaa¹a 'e
i'øøi'²¹-tsi tsá² xiiala mi júun²in.
34 Joon gañii¹i 'in tsá² do:
—Ninʉ́³oo'o lɨ faa'²¹a jí² tya' ley tyii'i 'e
Cristo seein²¹ coon²¹ tøø²mo. ¿Xiiala lɨ 'e
foo'²¹'o 'e 'ná¹-a sá¹i tsá² tsaa' 'mó² 'in
Ruui'²¹ Tsá² no? ¿'Iin 'in Ruui'²¹ Tsá² no?
35 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² do:
—Joon jee²¹² 'naa' coo²¹gɨ jɨ́² pe coon'²¹
catá²-a. Ngɨɨ²ɨɨ' la 'ɨɨ²¹² 'e jnée²mogɨɨ' coon'¹³
'e jɨ́² lo tsʉ joon jó¹ lɨnʉʉ²¹ lɨ ngɨɨ²ɨɨ', tsʉ 'in
ngɨ¹ɨ lɨ nʉʉ²¹ jo ñii¹i xiiafu tsáa¹a.
36 Jo'¹ cwolíin²naa' 'e jɨ́² lo la 'ɨɨ²¹² 'e 'oo²gɨɨ'
tsʉ coon'¹³ la joon ilíin²naa' tsá² tya' 'e jɨ́² lo.

Joon mo ngayuui'¹³ gajin'²in 'e júu³ lo,
ganga'²mo Jesús, ganga'mée¹³mo 'ña'a tya'
'in tsá² do.

'Inlɨ́ɨi¹³ tsá² Israel jo jo'¹ lɨ́ɨ²i Jesús

37 Jesús gajmaa¹a 'láa²mo li² milagro 'e
nijøø²ø 'in tsá² do pe jo jo'¹ lɨ́ɨ²mogɨ,
38 tsʉ 'ná¹gɨ 'e litiin'¹³ jiin'¹³ la lɨ 'e ni-
gataan¹an ni jí² 'in tsá² 'in gacwo¹o júu³ tyʉ́²
ca la jéei¹ 'in sii²¹ Isaías:
Ña'ñʉ'¹ʉ', ¿'iin 'in jo'¹ nilɨ́ɨi² júu³ tyʉ́² tyi'?
¿'In niga'e'² Ña'ñʉ'¹ʉ' 'ii'²¹ tya'a?
39 Tsʉ 'wii'¹³ joon jo lí² jo'¹ lɨ́ɨ²i 'in tsá² do.
Joon gataan¹an Isaías ni jí² tya'a:
40 Dios 'e gajmaa¹a tiui² 'ido joongɨ gaj-
maa¹a 'e 'waa'²¹ alma tya' 'ido,
tsʉ joon jo cwolijøø²ø 'ido coon'¹³ unníi¹i
joongɨ jo cwo'øøi'²¹-tsi coon'¹³ alma
tya'a,
joongɨ jo cwojalíin² fu lɨ siin'¹³na wa 'e
un'láa²na.
41 Isaías gajin'²in 'e júu³ lo tsʉ 'e gacɨɨ¹o 'e
tyʉ́² tya' Jesús. Joongɨ 'e tya¹ 'ido júu³ 'wii²¹²
tya'a.
42 Fúu¹mo 'in tsá² Israel jo'¹o lɨ́ɨ²i Jesús
pe jo faa'²¹a la joon jee²¹² tsá² tsʉ 'wii'¹³
'gøø'²¹mo tsá² fariseos. Cagɨ tsacøøi'¹³
seein²¹ Israel jo'¹o lɨ́ɨ²i Jesús. Lɨ' 'goo'²¹o wa
gatyii¹in tsá² 'ii fu caluu cwo'¹.
43 'In tsá² do 'iin²¹²in 'e seein²¹ tyʉ́²gɨ
coon'¹³ tsá² lagɨ wa 'e iseein²¹ 'ido tyʉ́²
coon'¹³ Dios.

Júu³ tya' Jesús faa'²¹a ijmáa¹a 'ii'²¹ tya' tsá²

44 Joon Jesús gafaa'²¹a tá², jin'²in:
—'In jo'¹ lɨ́ɨ²i jna jon' jiin'¹³ jna jo'¹ lɨ́ɨ²i,
jo'¹o jon lɨ́ɨ²i Ñʉ'¹ʉ' 'in gasii¹in jna.
45 'In níi²in jna níi²mo jon 'in gasii¹in jna.
46 Gagoo²¹²oo ni cwoo'¹³ juncwii²¹ lawa
coon²¹ jɨ́² coo²¹ joon jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨ²i jna
jo ján¹ lɨ 'íi¹i nʉʉ²¹.
47 Wana seein²¹ 'inlɨ́ɨi¹³ nuu¹un júu³ tyiia,
joon jogɨ unjíi²i, jon' jna jmá³a 'ii'²¹ tya'a
tsee'¹³i lɨ 'lɨɨ'³, tsʉ jo gagoo²¹²oo 'e jmáa³aa
'ii'²¹ tya' tsá² 'e tsalíin² lɨ 'lɨɨ'³ 'in taain²¹² ni
cwoo'¹³ juncwii²¹. Pe gagoo²¹²oo 'e jmáa³aa
'e tiin'¹³mo tsá².

48 'In jo tsáai^{1}-tsi jna joongɨ jo unjíi^{2}i júu^{3} tyíia ni'oo^{1}o coon^{21} 'e 'lei'^{2} 'ii lɨ 'lɨɨ'^{3}. 'E júu^{3} nifo'^{3}oo 'e joon 'e 'lei'^{2} 'ii lɨ 'lɨɨ'^{3} jmɨɨ^{212} mi 'iin^{2} juncwii^{21}.

49 Tsʉ jo fo'^{3}oo 'e 'øøi'^{21}-tsii 'ñii'a, Ñʉ'^{1}ʉ', 'in gasii^{1}in jna-a, 'ii gacwo'^{1}o jna jilaa'^{21} 'e 'ná^{1} fuu^{212}uu tsá^{2} joongɨ 'e 'ná^{1} 'e'^{3}ee tsá^{2}.

50 Joon ñi^{3}oo jilaa'^{21} to^{2} tyʉ'^{2} Ñʉ'^{3}ʉʉ cwo'^{1}o tsá^{2} juncwii^{21} tya'a 'e taa'^{21} coon^{21} tøøi^{2}. La joon 'e fo'^{3}oo lo fo'^{2}oo jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} Ñʉ'^{1}ʉ' jna.

13

Jesús run'^{2}un tɨɨ^{2} tsá^{2} tya'a

1 'Yiia'^{13} cwoun'ló^{1} pascua galiñii^{1}i Jesús 'e gatí^{2}-ɨ 'ii'^{21} 'e itiui^{2} tsá^{2} taain^{212} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}, joon itse'^{2}mo fu lɨ tyíin^{1} Jmii^{21}i. 'Áa^{1}mo gali'iin^{212}in tsá^{2} tya'a 'in taain^{212} ni cwoo'^{13} fu juncwii^{21}. Joon la no i'é^{1}mo 'ña'a jiin'^{13} la ti 'e gali'iin^{212}in tsá^{2}.

2-4 'In 'lɨɨ'^{3}mo ni'í^{3}i alma tya' Judas Iscariote, jóon^{1}on Simón. Joon Judas do 'ɨ^{1}-tsí 'nɨɨ^{1}i Jesús. Pe Jesús niñii^{1}o 'e gajó^{2}o lɨ tyíin^{13}in Dios Jmii^{21} joongɨ joon itsee'^{13}i túnˡ. Joongɨ niñii^{1}o 'e Jmii^{21} do-o nigacwo'^{1} 'ii to^{2} 'e tyʉ'^{2}o to^{2} jileei'^{21}. Tsʉ 'wii'^{13} joon la 'ɨɨ^{212} 'e tyíin^{13}in gø'^{2}ø 'í^{1} canʉʉ^{21} coon'^{13} tsá^{2} tya'a joon gajmaa^{1}a siin'^{12}i lɨ si'^{2} mesa joon gatyii^{1}o 'mɨ'^{2} cwaa^{21} 'e tyi'^{2}i. Joon ga'aa'^{21}i coon^{21} 'mɨ'^{2} toalla ñuu'^{21}i.

5 Joon gatyii'^{21}a jmɨɨ^{21} tsi coon^{21} 'ú^{1} ñí^{3}. Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} run'^{2}un tɨɨ^{2} tsá^{2} tya'a, joon gauntyʉʉn^{21}o coon'^{13} 'mɨ'^{2} toalla 'e in'aai'^{13} 'ñuu'^{21}i.

6 Joon mo gatí^{2} irun'^{2}un tɨɨ^{2} Simón Pedro, joon gajin'^{2}in 'ido:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', ¿tɨ 'nʉ iruun'^{13}'un tɨɨ^{3} jna?

7 Joon gañii^{1}i Jesús:

—Jo 'øøi'^{21}-'o'o la no 'e jmóo^{3}oo pe cɨɨin^{21}xʉ i'øø'^{21}mo-'o'o.

8 Pe Tʉ^{3} dogɨ gajin'^{2}in:

—Jo jmɨɨ^{212} ruun'^{13}'un tɨɨ^{3} jna.

Joon gajin'^{2}in Jesús:

—Wa jo ruun'^{13}uun tɨɨ^{13}'ɨ jo lí^{2} liin^{2}u tsá^{2} tyiia.

9 Joon gajin'^{2} Simón Pedro:

—Wana 'e la joon, Ña'ñʉ'^{1}ʉ', jon' jiin'^{13} tɨɨ^{3}ɨɨ ruun'^{13}'un, ruun'^{13}o'o cwóo^{3}oo joongɨ mootyíi^{3}ii.

10 Pe gajin'^{2}in Jesús sɨɨ^{21}ɨ Tʉ^{3} do:

—'In ningayuui'^{13} galo'^{1}o jo lɨ 'ná^{1} idyii^{1}i tya'a jiin'^{13} tɨɨ^{2}o 'ná^{1} idyii^{1}i tsʉ nilo'^{1}o. Joon nilaa'^{1}naa' xʉfiin'^{13} jo jilee'^{21}naa'.

11 Tsʉ niñii^{1}o Jesús 'iin in'nɨ^{1}i 'ii 'wii'^{13} joon jin'^{2}in: "Jo mo laa'^{1}naa' jilee'^{21}naa'."

12 Joon mo ngayuui'^{13} garun'^{2}un tɨɨ^{2} 'ido jileei'^{21} joon gacɨ'^{1}o sɨin'^{13}ɨn 'mɨ'^{2} cwaa^{21} do túnˡ, joon gacwó^{2}o túnˡ lɨ si'^{2} mesa. Joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a do:

—¿Tɨ 'øøi'^{21}-'oo' 'e nijmá^{3}aa?

13 'Naa' fuu^{2}uu' jna: "Tɨfo'^{2} tyi'." Joongɨ gasii^{2}ii' jna: "Ña'ñʉ'^{1}ʉ'." Joon 'e tɨɨ^{21}moo' fuu^{2}uu' jna la joon tsʉ 'ii jna.

14 Joon wana jna garuun'^{13}uun tɨɨ^{13}ɨɨ' joon lɨɨ^{1}moo Tɨfo'^{2} tyii' joongɨ Ña'ñʉʉ^{2}ʉʉ', la joon jon 'naa' 'ná^{1} jon rúun^{13}uun' tɨɨ^{2} ruu'^{21}naa'.

15 Jna-a ni'e'^{2}ee 'naa' xiiala 'e jmaa^{2}aa' jiin'^{13} la lɨ 'e nigajmá^{1} jna.

16 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', ce jiin'^{13} jaain^{21} tsa'leei'^{13} jo fee'^{1}i la feei'^{1} ñifii^{212}i. Ce jiin'^{13} jaain^{21} 'in sɨɨ^{1}i tsá^{2} wa 'e feei'^{1}gɨ lagɨ 'in sii^{1}in 'ii.

17 Joon wana 'øøi'^{21}-'oo' 'elo, jløø'^{3}moo' wa' jmoo^{2}oo'.

18 'Pe jo fo'^{2}oo 'wii^{212} tyii' jilee'^{21}naa'. Jna niñi^{2}oo 'iin 'in nityi'^{3}na. 'Ná^{1}-a untiin'^{13} la lɨ 'e faa'^{21}a ni jí^{2} tyaa'^{13} júu^{3} tyʉ^{2} tya' Dios 'e jin'^{2}: "Jaain^{21} 'in gø'^{2} coon'^{13} jna nijmaa^{1}a 'e gó^{2} tyiajna."

19 Jmoo'^{13}oon 'naa' júu^{3} jéei^{1} tsʉ joon mi lí^{2} 'e ja'^{2}mo lɨɨ^{2}naa' 'e jna-a Cristo jiin'^{13} la lɨ 'e nifuu^{212}uu 'naa'.

20 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', jileei'^{21} 'in 'ii'^{21}i 'in gasɨɨ^{2}na, 'ii'^{21}mo jon jna. Joon jileei'^{21} 'in 'ii'^{21}i jna 'ii'^{21}mo jon 'in gasii^{1}in jna.

Jesús tyaa^{1}a júu^{3} 'e Judas 'in 'nɨ^{1}i 'ii

21 Joon mo ngayuui'^{13} gajin'^{2}in Jesús 'elo joon galɨtyin'^{2}-tsi 'áa^{1}mo alma tya'a joon gajin'^{2}in:

—'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', jaain^{212} jee^{212} 'naa' i'nɨ^{1}mo jna.

22 Joon 'in tsá² tya'a do ga'láa² 'wii²¹² jøø²i ruu'²¹i la jaain²¹ la jaain²¹ jo ñii¹i naai¹ 'in jin'²in Jesús.
23 Jaain²¹ jee²¹² tsá² tya'a do 'in 'nee¹i Jesús 'áai¹ tyíin¹in gø'²ø caai¹ lɨ tyíin¹ Jesús.
24 Joon Simón Pedro do gajmaa¹a li² tya'a wa'a cwounngɨɨ¹ɨ 'iin 'in 'í¹i Jesús 'e faa'²¹a la do.
25 Joon 'in tsá² do 'in 'nee¹i Jesús joon ganityéen¹in tyan'gɨ joon jin'²in:
—Ña'ñʉ'¹ʉ', ¿'Iin 'in 'ee¹u'u?
26 Joon gajin'²i Jesús:
—'Oo'³duu coon²¹ 'no'³ 'iñi'¹ tsi 'uunñi², joon 'in cwo'³oo do, 'ii do.
Joon mo ngayuui'¹³ gajin'²in la joon, joon ga'oo'²¹o 'no' 'iñi'¹ do tsi 'uunñi² joon gacwo'¹o Judas Iscariote, jóon¹on Simón.
27 Joon tsifuu mo gatɨ́ɨ²i Judas 'e 'iñi'¹ do joon ga'í²i 'in 'lɨɨi'³ alma tya'a. Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'ido:
—'E 'nogɨ jmaa²'a, jmaa²'a jmoono.
28 Pe jiin'¹³ jaain²¹ 'in nee¹i gø'²ø ni mesa do jo mo 'øø'²¹mogɨ-tsi 'e 'wii²¹² 'e gajin'²in 'ido la do.
29 Joon tsʉ 'wii'¹³ Judas do 'e 'in 'mo'³o tu'mɨ'² taa'¹³ cuu², 'inlɨ́ɨi¹³ ga'ɨ¹-tsi 'e Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'ido 'e tsalá¹a 'e 'ná² tya' mi tɨ jmɨɨ²¹² sɨxʉ 'e cwo'¹xʉ tsá² taníi² cuu².
30 Joon mo ngayuui'¹³ gøø'²¹ø Judas 'e 'no'³ 'iñi'¹ do joon gacwo'ɨ́ɨ¹o tsifu tsʉ canʉʉ²¹.

Jesús tyʉ'² to² 'e 'ná¹ 'nee¹mo tsaruu'²¹i

31 Mo ngayuui'¹³ cwo'ɨ́ɨ¹ Judas, joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ tsá² tya'a:
—La no iní²i tsá² 'e 'ya'²gɨ tya' 'in Ruui'²¹ Tsá². Joon 'wii'¹³o iní²i tsá² 'e 'ya'²gɨ tya' Dios Jmii²¹.
32 Joon wana 'in Ruui'²¹ Tsá² do 'é²e 'e 'ya'²gɨ tya' Dios Jmii²¹, joon Dios Jmii²¹ i'é²o jon 'e 'ya'²gɨ tya' Jóon¹on. Joon la jmoono ijmáa¹a.
33 Tsaru'¹u', jo taain²¹²gɨɨ coon'¹³ 'naa' 'wóo². 'Naa' i'naa'¹³moo' jna, pe la lɨ 'e gafuu²¹²uu 'in tsá² Israel do la joon fuu²¹²uu 'naa': Jo lí² cwolíin²naa' fu lɨ nii'¹³ jna.
34 Icwo'³oo 'naa' 'e júu³ 'múui² lo 'e jmaa²aa': 'e un'nee¹naa' ruu'²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. La 'nee¹na 'naa' la joon jon 'ná¹ 'e 'nee¹naa' ruu'²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'.
35 Sɨ na 'nee¹mo ruu'²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jilee'²¹mo tsá² seein²¹ ni cwoo'¹³ juncwii²¹ ilili'³o 'e 'naa'oo' lɨ́ɨ¹naa' tsá² tyiia.

Jesús jmoo¹o júu³ 'e Pedro jo røø¹i cwíi¹in Jesús

36 Joon Simón Pedro gaunngɨɨ¹ɨ sɨɨ'²¹ɨ Jesús:
—¿Xiiafu cwoo'²u, Ña'ñʉ'¹ʉ'?
Joon gajin'² Jesús:
—Fu lɨ nii'¹³ jna jo lí² cwoo'²u la no coon'¹³ jna pe cɨɨin²¹gɨ ñíi¹³u'un.
37 Joon gajin'² Tʉ́³:
—Ña'ñʉ'¹ʉ', ¿'Ee lɨ' jo lí² tsaa²¹a' caain²¹? La no ninná¹a tʉ́² tyiia 'e júun²na 'wii²¹² tyi'i.
38 Joon gajin'² Jesús:
—¿Tɨ jo'¹ ninná¹a tʉ́² tyi'i 'e júun²mo'o 'wii²¹² tyiia? 'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'nʉ, pe joon 'e ifo'²'o 'nɨ¹ naa'¹³ 'e jo cwii¹u jna la nʉ'gɨ i'ó¹o tuitsáa².

14

Jesús lɨ́ɨ¹i fu¹ 'e ngoo'¹³ fu lɨ tyíin¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios Jmii²¹

1 Faa'²¹gɨ Jesús:
—Jo cwotaan²¹²naa' cu'²-'oo'. Jo jmaa²aa' cuu'¹³-'oo' coon'¹³ Dios jon'gɨ cuu'¹³-'oo' coon'¹³ jna jon.
2 Fu lɨ tyíin¹ Nʉ'³ʉʉ joo²¹ 'áa¹mo lɨ cwá²a tsá². Wa jo la joon lɨ́² nifuu²¹²oo 'naa'. Joon inii'¹³na nityíi³aa tʉ́² coon²¹ lɨ ní³ii'.
3 Nii'¹³na nityíi³aa tʉ́² joon mi yuui'¹³ joon yíia³oo túnˡ, yatee²ee 'naa', tsaa²¹a' coon'¹³ jna. Joon coon'¹³ la joon ili'yii²¹a' coon'¹³ jna lɨ tyíin¹³na.
4 Ñí³ii' 'naa' fu lɨ nii'¹³na joongɨ niñii²oo' fu¹ lɨ' lɨ nii'¹³na.
5 Joon gajin'² Tomás sɨɨ'²¹ɨ Jesús:
—Ña'ñʉ'¹ʉ', jo ne² jna'a xiia fu cwoo'²'o, ¿xiiala 'e la ne²e'e fu¹ lɨ' lɨ cwoo'²u?
6 Joon gajin'² Jesús:
—Jiin'¹³ jna-a 'e fu¹ do, joongɨ jiin'¹³ jna-a 'e júu³ jai'², joongɨ jiin'¹³ jna-a cwó³oo juncwii²¹ tya' tsá². Jiin'¹³ 'wii'¹³ jna-a 'e lí² tyaliin¹in tsá² lɨ tyíin¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios Jmii²¹.

7 Joon wana galicwii^{1}moo' jna joon il-
icwii^{1}moo' joon Ñʉ'^{3}ʉʉ. Ca lano joongɨ lɨ
ngóo^{1}gɨ cwii^{1}moo' Ñʉ'^{3}ʉʉ joon nijøø^{2}moo'.
8 Joon gajin'^{2} Felipe sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:
—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', cwoo'^{13}du' jna'a 'e nee^{212}na'a
Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios Jmii^{21}, coon'^{13} la joon líin^{2}mo
tyii'i.
9 Joon Jesús-gɨ gañii^{1}i:
—Ningóo^{1} 'áai^{1} 'e taan^{2}na jee^{212} 'naa' Fe-
lipe, ¿tɨ joon jo mo cwii^{1}mogɨ'ɨ jna? Tsʉ
'in ní^{2} jna níi^{2}mo jon Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios Jmii^{21},
¿'ee lɨ'ɨ 'e mɨ^{2}'ɨ 'e 'ee'^{13}na 'naa' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios
Jmii^{21}?
10 ¿Tɨ jo jo'^{1} lɨ́ɨ^{2}u 'e ngɨɨ^{1}ɨ Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios
Jmii^{21} coon'^{13} jna joongɨ jna ngɨ́ɨ^{3}oo coon'^{13}
'ii? Jilaa'^{21} 'e fo'^{2}oo jo fo'^{2}oo 'e 'ɨ^{1}-tsii 'ñii'a.
Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios Jmii^{21} 'in ngɨɨ^{1}ɨ coon'^{13} jna,
'ii-o 'in jmoo^{1}o 'e to^{2} tya'a lo.
11 Jo'^{1} cwolíin^{2}naa' jna 'e fuu^{212}uu 'naa'
'e jna-a ngɨɨ^{2}ɨɨ coon'^{13} Ña'ñʉ'ʉ' Dios Jmii^{21}
joongɨ 'ii ngɨɨ^{1}o jon coon'^{13} jna. Joon wa
jo jo'^{1} lɨ́ɨ^{2}naa' jna 'wii^{212} júu^{3} tyiia jo'^{1}o
cwolíin^{2}naa' jna 'wii^{212} tya' jilaa'^{21} to^{2} 'e
jmóo^{3}oo.
12 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', 'in jo'^{1} lɨ́ɨ^{2}i
jna ijmá^{1}o jon la jmóo^{3}oo joongɨ ijmáa^{1}a
'e fee'^{1}gɨ lagɨ jna tsʉ nii'^{13}moo fu lɨ tyíin^{1}
Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios Jmii^{21}.
13 Joon jilaa'^{21} 'e mɨ́^{2} 'naa' coon'^{13} 'e la sii^{21}
jna, jna ijmáa^{3}oo tyii' tsʉ coon'^{13} la joon 'í^{1}i
Jóon^{1}on Dios 'ña'a jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ tya' Jmii^{21}.
14 Jna-a ijmáa^{3}aa doñi'ee 'e mɨ́^{2} 'naa'
coon'^{13} 'e la sii^{21} jna.

Jesús cwoo^{1}o júu^{3} tya'a isíi^{1}in 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios Jmii^{21}

15 'Sɨno 'naa' 'nee^{1}moo' jna ijmaa^{2}aa' to^{2}
tyʉ'^{3}ʉʉ.
16 Joon imɨ́ɨ^{3}ɨɨ tyani Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios 'e síi^{1}in
jaain^{21}gɨ 'in cwo'^{1} 'naa' fo'feei'^{1} in sii^{21}
Espíritu tya' 'e jai'^{2}. Joon 'ii ingɨ́^{1} coon'^{13}
'naa' coon^{21} tøøi^{2}.
17 'In tsá^{2} taain^{212} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}, 'in
jo cwii^{1}in Dios, jo lí^{2} 'ii'^{21}in tsʉ jo lí^{2} jøø^{3}i jogɨ
lí^{2} licwii^{1}in. Pe 'naa' nicwii^{1}moo' tsʉ ngɨɨ^{1}o
coon'^{13} 'naa' joongɨ i'ii^{21}mo alma tyii' joon
'e 'yuu^{2}i coon^{21} tøø^{2}mo.
18 Jo tuu^{2}na 'naa' lawa xuui^{212} 'nɨ́ɨi^{2}, tsʉ
yíia^{3}oo itaan^{212}na coon'^{13} 'naa'.
19 Cɨɨin^{21}gɨxʉ tsá^{2} taan^{212}in ni cwoo'^{13}
juncwii^{21} jo níi^{2}gɨ jna pe 'naa' máa^{1}moo' jna.
Joon tsʉ 'wii'^{13} ijiin'^{1}i jna 'wii'^{13} joon ijiin'^{1}
'naa' jon.
20 Joon mi tɨ jmɨɨ^{212} joon, joon iliñí^{3} 'naa'
'e 'yuu^{2}na alma tya' Ñʉ'^{3}oo joon 'naa'gɨɨ'
taa^{2}naa' alma tyiajna-a joon jna-gɨ 'yuu^{2}na
alma tyi'naa'oo'.
21 Jileei'^{21} 'in ñi^{1}i joongɨ 'in ijmáa^{1}a to^{2}
tyʉ'^{2}ʉʉ 'in 'íi^{1}i yaai 'e ja'^{2}mo 'nee^{1}i jna.
Joongɨ Ñʉ'^{3}ʉʉ ili'nee^{1}mo jon 'ii, joon jna
'nee^{1}moo jon. Joon 'íi^{1}moo jon 'ñii'a 'ii —jin'^{2}
Jesús.
22 Joon Judas (jon' Iscariote 'ii) gajin'^{2}in
sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:
—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', ¿'ee lɨ' i'íi^{1}i 'wo'o jna'a pe jo
'íi^{1}i 'wo'o tsá^{2} taain^{212} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}?
23 Joon gajin'^{2} Jesús:
—'In 'nee^{1}i jna unjíi^{2}o 'e fo'^{2}oo joon
ili'nee^{1}mo Ñʉ'^{3}ʉʉ 'ii. Joongɨ Ñʉ'^{3}ʉʉ ijá^{2}oo'o
coon'^{13}on 'e toon^{212}o'on alma tya'a.
24 Joon 'in jo 'nee^{1}i jna jo unjíi^{2}i 'e fo'^{2}oo.
'E júu^{3} tyʉ́^{2} 'e nuu^{21} 'naa' jon' 'e tyiajna, 'e
tya' Ñʉ'^{1}o' in gasii^{1}in jna.
25 'Fuu^{212}uu 'naa' jilaa'^{21} 'elo la 'ɨɨ^{212} 'e
taan^{1}na coon'^{13} 'naa'.
26 Pe Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios isíi^{1}in 'in Espíritu Tyʉ́^{2}
tya'a coon'^{13} 'e la sii^{21} jna 'e cwo'^{3}oo 'naa'
fo'feei'^{1}. Joon 'in Espíritu do i'e'^{2} 'naa'
jilaa'^{21} joongɨ 'e untii'^{13}-'oo' jilaa'^{21} 'e ni-
fuu^{212}uu 'naa'.
27 'Coon^{21} 'e tyʉ́^{2} cwóo^{3}oo 'naa' 'e tyʉ́^{2}
sɨ'ɨ́ɨ^{1}-'oo' la tyʉ́^{2} 'íi^{1}-tsii. Joon jo lɨ la lɨ 'e tyʉ́^{2}
'in 'ɨ́ɨ^{1}-tsi tsá^{2} taain^{212} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.
Jo cu'^{2}-'oo' jogɨ jmaa^{2}aa' 'goo^{21}oo'.
28 Ninʉ́ʉ^{2}oo' 'e nifo'^{2}oo 'e nii'^{13}moo joongɨ
'e yíia^{3}oo 'e taan^{212}na coon'^{13} 'naa' tún^{1}.
Joon wana jo'^{1} 'nee^{1}naa' jna ilijløø'^{3}moo'
mi liñí^{2}ii' 'e nii'^{13}na lɨ tyíiin^{1} Ñʉ'^{1}ʉ', tsʉ 'in
feei'^{1}gɨ 'i lagɨ jna.
29 Fuu^{212}uu 'naa' 'elo jéei^{1}gɨ tsʉ mi lí^{2} joon
jo'^{1} ilíin^{2}naa'.
30 'Jo fú^{3}gɨɨ 'láai^{2} 'áai^{1} 'naa' tsʉ nijó^{1}-o
'in tyʉ'^{2} to^{2} ni cwoo'^{13} juncwii^{21} lo. Joon
xʉfiin'^{13} jo to^{2} cwooi^{1} tyʉ'^{2} jna

31 la joon 'ná¹ lí² tsʉ coon'¹³ la joon il-
iñí² tsá² taain²¹² ni cwoo'¹³ juncwii²¹ 'e
'nee¹mo Ñʉ'¹ʉ' joongɨ jmóo³oo jilaa'²¹ to²
tyʉ'²ʉ. Téen²naa' jmaa²aa'. Moo'²¹na.

15

Cwáain¹ tya' wuunjøø'³

1 'E'²gɨ Jesús tsá² tya'a jin'²in:

—Coon²¹ wuunjøø'³ lɨ² 'mó² 'ñá'² coon'¹³
jilaa'¹³ cwáa¹ tya'a. Joon seen²¹mo jaain²¹
'in un'øøi'¹ sa'³ do. Joon jna-a lɨ́ɨ²na lawa
'mó² 'ña'² wuunjøø'³ joon 'naa' 'in jai'² lɨ́ɨ²i
jna lɨ́ɨ¹naa' lawa cwáa¹ do. Joon 'e tyʉ́²
seein²¹ 'in jai'² lɨ́ɨ²i Dios lɨ la lɨ 'oofuu²¹ 'in'ɨ́ɨ¹³
tya'a. Joon Ñʉ'³ʉʉ lɨ́ɨ¹i lawa 'in un'øøi'¹ sa'³
do.

2 Joon 'in un'øøi'¹ wuunjøø'³ tyʉ'¹o jilaa'²¹
cwáa¹ 'e jo cwoo¹o 'oofuu²¹ pe jɨ'²ɨ to² tya'
jilaa'²¹ cwáa¹ 'e cwoo¹o 'oofuu²¹ 'e joon
cwoo¹o 'láai²gɨ. La joon jmoo¹o Ñʉ'³ʉʉ,
tyuu'¹³i jileei'²¹ 'in jo 'in'ɨ́ɨ¹³ 'oofuu²¹ tya'a.
Pe jileei'²¹ 'in 'in'ɨ́ɨ¹³ 'oofuu²¹ tya'a untyúu¹i
Dios 'ii wa'a sɨ'ɨ́ɨ¹³ 'láai²gɨ 'oofuu²¹.

3 Coon'¹³ júu³ tyiia 'e ga'e'²ee 'naa' nigali-
tyúu¹moo'.

4 Joon la sɨseen'¹³ cwáa¹ wuunjøø'³ 'mó²
'ña'², la joon jon 'naa' 'ná¹ seen²¹naa'
'in caan²¹naa' coon'¹³ jna la 'in caan²¹na
coon'¹³ 'naa'. Coon²¹ cwáa¹ wuunjøø'³ jo lí²
cwoo¹o 'oofuu²¹ tya'a wa jo sɨseen'¹³ 'mó²
'ña'² tya'a, la joon jon 'naa' jo lí² cwoo²oo'
'oofuu²¹ tyii' wa jo seen²¹naa' 'in caan²¹naa'
coon'¹³ jna.

5 'Jna-a lɨ́ɨ¹na 'mó² 'ña'² do joon 'naa'
lɨ́ɨ¹naa' cwáa¹ do. Joon jileei'²¹ 'in ngɨ́¹
sɨcaaain²¹ coon'¹³ jna joongɨ jna sɨcan²¹na
coon'¹³ 'ido, 'láai² 'oofuu²¹ 'in'ɨ́ɨ¹³ tya'a. Tsʉ
'naa' jo lí² jmaa²aa' jiin'¹³xʉ wa'a jo un-
coon'¹³ jna 'naa'.

6 Joon jilee'²¹ 'in jo jón² sɨcaain²¹ coon'¹³
jna lɨ́ɨ¹i la lɨ coon²¹ cwáa¹ wuunjøø'³ 'e
gapí² joon galityʉʉn²¹ joon tsʉʉ'¹³ʉ tsá²
joon dya'² tsá² ni jɨ́² 'e jún¹.

7 'Joon wana ján²naa' sɨcaan²¹naa' coon'³
jna joon jo tʉʉ²ʉʉ' júu³ tyiia lí²-i mɨ́²ɨ' 'e
doñi'ee 'iin²¹²naa' joon cwo'³-oo 'naa'.

8 Mo sɨ'ɨ́ɨ¹³ 'láai² 'oofuu²¹ tyii' un'goo²¹o
tsá² Ñʉ'³ʉʉ joon coon'¹³ la joon 'ii¹ 'naa'
yaanaa' 'e líin²naa' tsá² tyiia.

9 'Nee¹moo 'naa' la 'nee¹i Ñʉ'¹ʉ' jna,
ngɨ́ɨ¹³ɨ', jmoo²oo' ce jilaa'²¹ 'e 'iin²¹²na.

10 Wa'a jmaa²aa' jilaa'²¹ to² tyʉ'³ʉʉ
ngɨ́ɨ¹³ɨ', jmoo²oo' 'e li'nee¹moo 'naa'. Tsʉ
jmóo³oo jilaa'²¹ to² tyʉ'² Ñʉ'³ʉʉ joon ngɨ́ɨ³ɨ,
jmóo³oo 'e li'neemo jna.

11 'Fuu²¹²uu 'naa' la joon 'e lí² jmaa²aa'
jløø'³naa' coon'¹³ jna joon jo 'nái¹ 'e
jløø'³naa'.

12 Joon 'e to² tyʉ'³ʉʉ lɨ la lɨ 'elo: 'nee¹naa' la
jaain²¹ la jaan²¹naa' jiin'¹³ la 'nee¹moo 'naa'.

13 Joon 'ii¹i tsá² 'ña'a 'e 'nee¹i 'in seein²¹
tyʉ́² coon'¹³ mi júun²in 'wii²¹² tya'o. Jo sá²
'e fee'¹gɨ lijmáa¹a.

14 Joon 'naa' lɨ́ɨ¹naa' tsá² seein²¹ tyʉ́²
coon'¹³ jna wa jmoo²oo' jilaa'²¹ to² tyʉ'²ʉʉ.

15 Jo mo gafuu²¹²uu 'naa' lawa tsa'leei'¹³
tyiia pe gafuu²¹²uu 'naa' lawa tsá² seein²¹
tyʉ́² coon'¹³ jna, tsʉ 'in tsa'leei'¹³ jo ñii¹i
'e jmoo¹o fii²¹²i. Pe gafuu²¹²uu 'naa' tsá²
seein²¹ tyʉ́² coon'¹³ jna tsʉ ni'e'²ee 'naa' ji-
laa'²¹ 'e gasɨɨ'²¹ɨ Ñʉ'³ʉʉ jna.

16 Jo gatyii'¹³naa' jna pe jna-gɨ gatyi'²na
'naa' 'e jmaa²aa' to² tya' Dios joon 'láa²mo
'oofuu²¹ ilisá² tyii'. Joon 'iin²¹²na 'e wóo²
taa'²¹ 'e 'oofuu²¹ tyii' do. 'E la joon icwó¹
Ñʉ'¹ʉ' jilaa'²¹ 'e mɨ́¹ɨ tsá² coon'¹³ la sii²¹ jna.

17 Joon 'e lo-o to² tyʉ'³ʉʉ: 'nee¹moo' la
jaain²¹ la jaan²¹naa'.

'Ee'¹mo 'in tsá² 'in tɨ́²-tsí jilaa'²¹ 'e sá² juncwii²¹ Jesús

18 Faa'²¹gɨ Jesús:

—Wa 'ee'¹mo 'in tsá² 'in tɨ́²-tsi jilaa'²¹ 'e sá²
juncwii²¹ 'naa', cwoliñí²ii' 'e gali'ee'²mo 'ido
jna nifu.

19 Joon wa'a 'iin²¹²naa' jilaa'²¹ 'e sá²
juncwii²¹ ili'nee¹mo 'naa' jileei'²¹ tsá² 'in
tɨ́²-tsi 'e sá² juncwii²¹ la 'nee¹mo 'in tsá²
tya'a catyaai². Pe jna-a ga'woo²¹moo 'naa'
jee²¹² 'in tsá² do 'in tɨ́²-tsi 'e sá² juncwii²¹
tsʉ 'wii'¹³ joon 'ee'¹mo 'in tsá² do 'naa' tsʉ jo
lɨ́ɨ¹naa' tsá² 'in tɨ́²-tsi 'e sá² juncwii²¹.

20 Untii'^{13}-'oo' 'e júu^{3} gafuu^{212}uu 'naa': “Jo fee'^{1}gɨ jiin'^{13} jaain^{21} tsa'leei'^{13} lagɨ fii^{212}i.” Wana ga'øø^{1}i 'in tsá^{2} do jna, la joon jon in'øøi^{212} 'naa' jon. Joon wana gajmaa^{1}a nɯɯ'^{13}ɯn tsá^{2} júu^{3} tyiia la joon jon ijmá^{1}a nɯɯ'^{13}ɯn júu^{3} tyii'.

21 Joon tsɯ 'wii'^{13} jo cwii^{1}in 'in tsá^{2} do 'in gasii^{1}in jna ijmáa^{1}a jilaa'^{21} 'elo tyi'naa' tsɯ lɨ́ɨ^{1}naa' tsá^{2} tyiia.

22 ’Joon wa mo'o jo gagoo^{212}oo fuu^{212}uu 'in tsá^{2} do jo 'ee tsaa^{2} sá^{2} tya'a. Pe gagoo^{212}oo joon nano jo tɨ́ɨ^{2}igɨ 'noo'^{1}o tsaa^{2}.

23 Joon jileei'^{21} 'in 'ee'^{1}i jna 'ee'^{1}mo jon Ñɯ'^{3}ɯɯ.

24 Joon wa mo'o jo gajmaa^{3}aa jee^{212} 'ido to^{2} 'e jo gajmaa^{1}a jiin'^{13} jaain^{21} jo 'ee tsaa^{2} sá^{2} tya'a. Pe ganí^{2}i 'in tsá^{2} do jilaa'^{21} 'e gajmaa^{3}aa. Joon xɯfiin'^{13} ganí^{2}i jilaa'^{21} 'e gajmaa^{3}aa, gali'ee'^{1}mo 'in tsá^{2} do jna, joon gali'ee'^{1}mo Ñɯ'^{3}ɯɯ.

25 Pe 'ná^{1} lí^{2} jilaa'^{21} 'elo 'e coon'^{13} la joon lí^{2} untiin'^{3}in 'e júu^{3} taa'^{13} ley tya'a 'e jin'^{2}: “Xɯfiin'^{13} jo tɨ́ɨ^{2}i gali'ee'^{1}mo 'in tsá^{2} do jna.”

26 ’Sɨ́ɨ^{3}na 'naa' 'in Espíritu 'e la Jai'^{2} 'in jai'^{1} fu lɨ tyíin^{1} Ñɯ'^{1}ɯ', ijó^{1}o cwáain^{1} tya' Ñɯ'^{1}ɯ'. Joon mi jó^{1} ifaa'^{21}o 'wii^{212} tyiia.

27 La joon jon 'naa' isɨɨ^{212}naa' tsá^{2} 'wii^{212} tyiia tsɯ gangɨ́^{2}ɨɨ' coon'^{13} jna ca mo 'wiin^{212}.

16

1 ’Fuu^{212}uu 'naa' jilaa'^{21} 'elo 'e jo tiui^{1}-'oo'.

2 I'woo^{1}mo tsá^{2} 'naa' caluu cwo'^{1} sinagogas tya'a joon tɨ lɨ tyíia^{1} jmɨɨ^{212} mo lɨ́ɨ^{2}i 'in tsá^{2} 'in jngaa'^{13}i 'naa' 'e jmoo^{1}o to^{2} tyɯ'^{2} Dios.

3 Jmóo^{1}o la joon tsɯ jo mo galicwii^{1}in Ñɯ'^{1}ɯ' jon'gɨ galicwii^{1}in jna.

4 Fuu^{212}uu 'naa' jilaa'^{21} 'elo joon mi lí^{2} joon itɨsɨɨi'^{13}-'oo' 'e gafuu^{212}uu 'naa'^{21} —jin'^{2} Jesús.

'E jmoo^{1}o 'in Espíritu Tyɯ́^{2} tya' Dios Jmii^{21}

Faa'^{21}gɨ Jesús:

—Jo gafuu^{212}uu 'naa' 'elo mo 'wiin^{212} tsɯ taan^{2}na jee^{212} 'naa'.

5 Pe nano nii'^{13}moo fu lɨ tyíin^{1} 'in gasii^{1}in jna. Joon jiin'^{13} jaain^{21} jee^{212} 'naa' nigaunngɨɨ^{1}ɨ xiiafu nii'^{13}na.

6 Lɨ' jmoo^{2}oo' fa'í^{3} tsɯ 'wii'^{13} fuu^{212}uu 'naa' 'elo.

7 Pe fuu^{212}uu 'naa' la jai': 'e tyɯ́^{2}gɨ tyii' 'e nii'^{13}na, tsɯ wa'a jo nii'^{13}na jo ijó^{1} ingɨ́^{1} coon'^{13} 'naa' 'in icwo'^{1}o 'naa' fo'feei'^{1}. Pe wa nii'^{13}na isɨɨ^{2}na 'ido.

8 Joon mi jó^{1} 'ido 'in tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} icoon^{21} cwáain^{1} 'ña'a 'e jo røø^{21} 'ɨ^{1}-tsi cwáain^{1} tya' 'e røøi^{21} tsaa^{2}, jon'gɨ cwáain^{1} tya' xiiala ngɨ́^{1} tsá^{2} tyɯ́^{2} tyani Dios, jon'gɨ røø^{21} 'ɨ^{1}-tsi cwáain^{1} tya' ijmá^{1}a Dios 'ii'^{21} tya'a.

9 Røø^{21}i tsaa^{2} tsɯ jo jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i jna.

10 Joon iliñi^{1} 'e fu^{1} coon^{21} tsáa^{1} tsɯ nii'^{13}na fu lɨ tyíin^{1} Ñɯ'^{1}ɯ'. Joon jo móo^{1}gɨɨ' jna.

11 Joon iliñi^{1} 'in tsá^{2} do ijmá^{1}a Dios 'ii'^{21} tya' tsá^{2} tsɯ nigajmaa^{1}a 'ii'^{21} tya' 'in 'lɨɨi'^{3} 'in tyɯ'^{2} to^{2} fu juncwii^{21} lo.

12 ’’Áai^{1} 'láai^{2} jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsii fuu^{212}uu 'naa' pe nano 'naa' jo lii'^{1}ii' 'ii'^{13}naa'.

13 Pe mi jó^{1} 'in Espíritu 'e la Jai'^{2}, 'ii 'in 'e'^{2}e 'naa' jilaa'^{21} 'e la jai'^{2}, tsɯ jo ifaa'^{21}a 'in Espíritu do cwáain^{1} tya' 'ña'a. Ifaa'^{21}o jiin'^{13} jilaa'^{21} 'e ninúu^{2}un, joon isɨɨ'^{21}ɨ 'naa' jilaa'^{21} 'e 'ná^{1} lí^{2}.

14 Iuntyúu^{1}i jna tsɯ i'e'^{2}e 'naa' júu^{3} tyiia.

15 Joon jilaa'^{21} júu^{3} tya' Ñɯ'^{1}ɯ' la joon jon júu^{3} tyiia. Tsɯ 'wii'^{13} joon lí^{2}-i fuu^{212}uu 'naa' 'in Espíritu do i'e'^{2}e 'naa' júu^{3} tyiia.

Fa'í^{3} seen^{21}naa' pe ilijløø'^{3}moo'

16 ’’E coon^{21} nogɨ jó^{1} 'e jo máa^{1}moo' jna pe jée'^{1}gɨxɯ joon imáa^{1}moo' jna tún^{1} tsɯ nii'^{13}na fu lɨ tyíin^{1} Ñɯ'^{1}ɯ' —jin'^{2} Jesús.

17 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ 'in tsá^{2} tya'a do la jee^{212} 'ii:

—¿'Ee cwoo^{1}i 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e júu^{3} no 'e gatyaa^{1}a 'ido? Gafaa'^{21}a jna' 'e coon^{21} nogɨ jó^{1} 'e jo nee^{212}mo' pe mi lí^{2} cɨɨin^{21}gɨxɯ nee^{212}mo' tún^{1}. Joon jin'^{2}in 'e lí^{2} la joon tsɯ tse'^{3}mo lɨ tyíin^{1} Ñɯ'^{1}ɯ'.

18 ¿'Ee 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} júu^{3} tya'a 'e jin'^{2} “coon^{21} nogɨ jó^{1}”? Jo 'øøi'^{21}-tsi' 'ee faa'^{21}a 'ino.

19 Joon galiñi^{2}mo-tsi Jesús 'e 'in tsá^{2} do 'iin^{212}in unngɨɨ^{1}ɨ tsɯ 'wii'^{13} joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do:

—Jna gafuu^{212}uu 'naa' 'e coon^{21} nogɨ jó^{1} 'e jo máa^{1}moo' jna, joon cɨɨin^{21}gɨxɯ imáa^{1}naa'

jna tún^{1}. ¿Tɨ 'inoo júu^{3} tyiia 'e sɨ́ɨ^{13}ɨɨ' jee^{212} yaanaa'?

20 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', icɨɨ^{2}ɨɨ' 'e joongɨ fa'í^{3} jmoo^{2}oo' pe 'in tsá^{2} 'in tɨ́^{2}-tsi 'e sá^{2} juncwii^{21} lo, jløø'^{3}mo 'e seen^{21}in. Joon xʉfiin'^{13} fa'í^{3} jmoo^{2}oo', 'e fa'í^{3} do jmoo^{2}oo' ilisɨɨ^{2}i 'e seen^{21}moo' jløø'^{3}moo'.

21 'E lɨ la lɨ mo lɨseein^{21} yʉʉn^{21}. Wúu^{1} ni^{2} 'in sáa^{3}a yʉʉn^{21} do tsʉ gatɨ́^{2} 'ii'^{21} ilɨseein^{21} yʉʉn^{21} tya'a. Pe mo galɨseein^{21} yʉʉn^{21} do jo tɨ'^{2}gɨ-tsi sáa^{3}a 'e wúu^{1} ganii^{21}i do tsʉ jløø'^{3}mo 'áai^{1} 'e galɨseein^{21} jaain^{21} xuui^{212} tsañʉʉ'^{1}.

22 La joon jon 'naa' jmoo^{2}oo' fa'í^{3} nano pe la joon góo^{3}oo yajøø^{2}na 'naa' tún^{1} la joon jløøi'^{3} alma tyii' 'áai^{1}. Joon jiin'^{13} jaain^{21} jo lí^{2} tyii^{1}i 'e jløøi'^{3} yʉ alma tyii'.

23 'Joon mi tɨ́^{2} jmɨɨ^{212} joon jo 'e iunngɨɨ^{1}ɨɨ' jna jiin'^{13}xʉ. 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa': Ñʉ'^{1}ʉ' icwo'^{1}o 'naa' jilaa'^{21} 'e mɨ́^{13}ɨɨ' coon'^{13} la sii^{21} jna.

24 Ca nano jo mo gamɨ́^{2}ɨɨ' coon'^{13} la sii^{21} jna jiin'^{13}xʉ. Mɨ́^{3} 'naa' joon i'ii'^{13}naa' 'e coon'^{13} la joon ilijløø'^{3}naa' 'áai^{1}.

'E nalɨ'^{2}ɨ Jesús 'e sá^{2} juncwii^{21}

25 'Nifuu^{212}uu 'naa' coon'^{13} júu^{3} jnɨɨ^{2}i pe tɨ lɨ tɨ́^{2} 'ii'^{21} 'e jo fuu^{212}gɨɨ júu^{3} jnɨɨ^{2}i pe ifuu^{212}uu 'naa' cwáain^{1} tya' Ñʉ'^{3}ʉʉ coon'^{13} júu^{3} coon^{21} tsáa^{1}.

26 Joon mi tɨ' jmɨɨ^{212} joon imɨ́^{2}ɨɨ' coon'^{13} la sii^{21} jna pe jo 'ná^{1}gɨ mɨ́ɨ^{3}ɨɨ tyani Ñʉ'^{1}ʉ' 'wii^{212} 'naa'

27 tsʉ 'ña'a Ñʉ'^{1}ʉ' 'nee^{1}mo 'naa'. 'Nee^{1}mo Ñʉ'^{1}ʉ' 'naa' tsʉ 'wii'^{13} galɨ'nee^{1}moo' jna, joon jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}naa' 'e Dios gasii^{21}in jna.

28 Gajúu^{3}uu fu lɨ tyíin^{1} Ñʉ^{1}ʉ' joon gagoo^{212}oo 'e juncwii^{21} lo. Joon nano itʉ́^{3}ʉʉ 'e juncwii^{21} lo joon nii'^{13}moo tún^{1} fu lɨ tyíin^{1} Ñʉ'^{1}ʉ'.

29 Joon gajin'^{2}in tsá^{2} tya'a sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Nano foo'^{21}gɨ'ɨ coon'^{13} júu^{3} coon^{21} tsáa^{1} jo foo'^{21}gɨ'ɨ coon'^{13} júu^{3} jnɨɨ^{2}i.

30 Ni lee^{21}e'e cwáain^{1} 'e ñi'^{2}i jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2}, joon jo 'ná^{1} wa'a unngɨɨ^{1}ɨ tsá^{2} 'nʉ. Tsʉ 'wii'^{13} joon jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}na'a 'e gañi'^{2}i lɨ tyíin^{1} Dios Jmii^{21}.

31 Joon Jesús-gɨ gañii^{1}i:

—¿Tɨ jo'^{1} jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}naa'?

32 Ijó^{1}o 'ii'^{21} joon 'ii'^{21} joon ixee^{21}moo', joon ituu^{2}moo' jna. Pe jo 'ñii'a 'e jóon^{3}oon tsʉ sii'^{13}mo Ñʉ'^{1}ʉ' coon'^{13} jna.

33 Fuu^{212}uu 'naa' jilaa'^{21} 'elo 'e jo cu'^{3}-'oo' coon'^{13} jna joon coon'^{13} la joon seen^{2}'naa' tyʉ́^{2}. La 'ɨɨ^{212} taan^{212}naa' jee^{212} tsá^{2} 'in tɨ́^{2}-tsi 'e sá^{2} juncwii^{21} imoo^{2}oo' wúu^{1}. Pe tá^{2} taain^{212}-'oo' tsʉ nigalɨ'^{1}oo 'e sá^{2} juncwii^{21} —gajin'^{2} Jesús.

17

Faa'^{21}a Jesús júu^{3} tyʉ́^{2} tya' tsá^{2} tya'a

1 Joon mo ngayuui'^{13} gafaa'^{21}a Jesús 'e júu^{3} no joon gasaa'^{13}a níi^{1}i gajøø^{2}ø ñʉ'fú^{2} joon gafaa'^{21}a júu^{3} tyʉ́^{2}, gajin'^{2}in:

—Ñʉ'^{3}, 'e gatɨ́^{2} 'ii'^{21} tyiia. Untyúu^{13}'u yʉʉn^{21} tyi'i, joon coon'^{13} la joon jon iuntyúu^{1}i 'nʉ.

2 'Nʉ nigacwo'^{2}'o 'ii'^{21} yʉʉn^{21} tyi'i 'e lí^{2} tyʉ'^{2}o to^{2} jileei'^{21} tsá^{2}. Joon lí^{2} cwoo^{1}o coon^{21} juncwii^{21} 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo jileei'^{21} 'in gacwoo'^{13}mo'o 'ido.

3 Joon 'e juncwii^{21} do 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo lɨ la lɨ 'e cwii^{1}mo 'in tsá^{2} do 'nʉ, 'in jaan^{21}mo Dios 'in jai'^{2} joongɨ 'e cwii^{1}mo jon Jesucristo 'in gasii^{1}un.

4 'Jna nigauntyúu^{1}moo 'nʉ jiin'^{13} la taan^{2}na fu juncwii^{21} lo, joon gajmáa^{3}oo jiin'^{13} la tí^{2} to^{2} gatyʉ'^{2}'ʉ jmáa^{3}aa

5 Joon nano, Ñʉ'^{3}, cwo'^{2}'o 'e siin'^{13}na tyani'i coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ tyiia 'e ga'oo^{2}oo mo tyíin^{1}na coon'^{13} 'nʉ la nʉ'gɨ garón^{1} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.

6 'Niga'e'^{2}ee 'in tsá^{2} 'in ga'woo^{2}u'u jee^{212} 'in tsá^{2} tɨ́^{2}-tsi 'e sá^{2} juncwii^{21} xiiala lɨ́ɨ^{2}u. Ga'wóo^{2}u'u 'in tsá^{2} do wa'a cwoo'^{13}u jna. Tsá^{2} tyi'i 'ido joon gacwoo'^{13}u jna 'e liin^{1}mo tsá^{2} tyiia. Joon 'in tsá^{2} do gajmaa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉn júu^{3} tyi'i.

7 Joon galiñii^{1}o 'e 'nʉ gacwo'^{2}'o jna jilaa'^{21} 'e sá^{2} tyiia.

8 Joon gacwo'^{3}oo 'in tsá^{2} do 'e júu^{3} tyi'i 'e nigacwoo'^{13}'o jna, joon ga'ii'^{1}mo. Gacón^{2}o cwáain^{1} 'e gagoo^{212}oo fu lɨ tyíin^{1}u'un joon ja'^{2}mo lɨ́ɨ^{2}i 'e gasii^{1}un jna.

9 'Joon mɨ́³ɨɨ tyani'i 'wii²¹² tya' 'in tsá² do
'in gacwoo'¹³u jna tsʉ tsá² tyi'i 'ido. Jo mɨ́³ɨɨ
'wii²¹² tya' 'in tsá² 'in tɨ́²-tsi 'e sá² juncwii²¹.
10 Jileei'²¹ tsá² tyiia lɨ́ɨ²i jon tsá² tyi'i. La
joon jon 'in tsá² tyi'i lɨ́ɨ²i jon tsá² tyiia. Joon
'wii'¹³ jmoo¹o 'ido 'e tyʉ́² faa'²¹ tsá² tyʉ́²
tyiia.
11 'Jo joon²gɨɨ ni cwoo'¹³ juncwii²¹ tsʉ
nii'¹³moo iní³ii coon'¹³ 'nʉ pe 'in tsá² tyi'i do
iján²a fu juncwii²¹. Ñʉ'³, 'nʉ-ʉ jaain²¹ 'in
tyúi² tyanii²¹i'i, un'øø¹u'u coon'¹³ 'ii'²¹ tyi'i
'in tsá² do 'in gacwoo'¹³u jna 'e coon'¹³ la
joon 'e coon²¹ júu³ sɨ́ɨ¹i lagɨ sɨɨ'¹³ɨ'.
12 La 'ɨɨ²¹² taan²na coon'¹³on gaunjíi³na
coon'¹³ 'ii'²¹ tyi'i 'in tsá² do 'in gacwoo'¹³u
jna joon ga'aa²moo. Joon ce jiin'¹³ jaain²¹ jo
nga'iin², ga'iin²mo jiin'¹³ 'in 'lɨɨi'³ do 'in 'ná¹
'iin² 'e coon'¹³ la joon 'e tiin'¹³ jiin'¹³ la jin'²
ni jí² tya' Dios.
13 'Joon nano 'e nii'¹³na lɨ tyíin¹u'un, pe la
'ɨɨ²¹² taain²gɨɨ fu juncwii²¹ lo fuu²¹²uu 'e júu³
lo 'e lijløø'³mo 'ido 'áai¹ coon'¹³ la jløø'³na.
14 Gacwo'²oo 'ido júu³ tyi'i, joon
gali'ee'¹mo 'in tsá² tɨ́²-tsi 'e sá² juncwii²¹ 'ii,
tsʉ 'in tsá² tyi'i do jo lɨ́ɨ¹i tsá² 'in tɨ́²-tsi 'e sá²
juncwii²¹ la jo lɨ́ɨ¹na jon.
15 Jo mɨ́³ɨɨ tyani'i wa'a 'wóo²u'u 'in tsá² do
jee²¹² 'in tsá² tɨ́²-tsi 'e sá² juncwii²¹, mɨ́³ɨɨ
tyani'i wa'a jiin'¹³ 'aa²mo'o 'e jo lii'¹ 'in 'lɨɨi'³
'ii.
16 La jo tɨ́²-tsii jilaa'²¹ 'e sá² fu juncwii²¹ la
joon jon 'in tsá² do jo tɨ́²-tsi.
17 Untyúu¹mo'o 'in tsá² do coon'¹³ 'e jai'²
lɨ́ɨ²i 'e lí² jmáa¹a to² tyi'i. Joon júu³ tyi'i 'e la
ja'²mo.
18 Joon la gasii¹un jna jee²¹² 'in tsá² 'in
tɨ́²gɨ-tsi 'e sá² juncwii²¹ la joon jon jna sɨ́ɨ³na
'in tsá² no jee²¹² 'in tsá² 'in tɨ́²gɨ-tsi 'e sá²
juncwii²¹.
19 Joon 'wii'¹³ 'ii-o untyúu¹na 'ñii'a 'e
coon'¹³ la joon ilityúu¹i 'ido coon'¹³ 'e la jai'².
20 'Mɨ́³ɨɨ tyani'i 'wii²¹² tya' 'ino joon jon'
jiin'¹³ tya' 'ino mɨ́³ɨɨ tyani'i pe mɨ́³ɨɨ jon
'wii²¹² tya' jileei'²¹ 'in jo'¹ lɨ́ɨ²i jna cɨɨin²¹gɨ mi
nuu¹un júu³ tya' 'ido.
21 Mɨ́³ɨɨ tyani'i 'e coon²¹ júu³ sɨ́ɨ¹i 'ido, 'e
seein²¹ caain²¹ coon'¹³ jna', la 'yúi¹ 'nʉ alma
tyiia joon la joon jon 'yú¹na alma tyi'i. Mɨ́³ɨɨ
tyani'i 'e coon²¹ júu³ sɨ́ɨ¹i 'e coon'¹³ la joon
'in tsá² 'in tɨ́²gɨ-tsi 'e sá² juncwii²¹ ilijo'² lɨ́ɨ²i
'e gasii¹un jna.
22 Nigacwo'²oo 'ido 'e 'ii'²¹ tyiia 'e
gacwo'²'o jna 'e coon'¹³ la joon coon²¹ júu³
sɨ́ɨ¹i 'ido la sɨɨ'¹³ɨ'.
23 Jna 'yú¹na alma tya'a la joon jon 'nʉ-ʉ
'yú¹'u alma tyiia, la joon jon sɨ́ɨ¹i 'ido coon²¹
júu³ joon 'in tsá² 'in tɨ́²gɨ-tsi 'e sá² juncwii²¹
icoon²¹on cwáain¹ 'e gasii¹un jna. Joongɨ
icoon²¹on cwáain¹ 'e 'nee¹mo'o 'in tsá² tyiia
jiin'¹³ la 'nee¹u' jna.
24 'Ñʉ'³, 'nʉ-ʉ gacwoo'¹³u 'in tsá² do tyiia
joon 'iin²¹²na wa'a taan²in fu lɨ tyíin¹na 'e
coon'¹³ la joon lí² ñii¹o 'e 'ya'²gɨ tyiia 'e
gacwo'³'o jna. Gacwo'²'o jna 'e 'ya'²gɨ tyiia
do tsʉ 'wii'¹³ gali'nee¹mo'o jna la nʉ'gɨ ga-
roon¹on ni cwoo'¹³ juncwii²¹.
25 Ñʉ'³, røø²¹ 'ii'²¹ jmoo²'o, joon xʉfiin'¹³
'in tsá² 'in tɨ́²gɨ-tsi 'e sá² juncwii²¹ jo cwii¹in
'nʉ, pe cwii¹moo 'nʉ. Joon galiñi²i 'in tsá²
tyiia do 'e gasii¹un jna.
26 Joon gajmáa³aa 'ido júu³ xiiala lɨ́ɨ²u,
joon ijmáa³oo jon. Ijmáa³aa 'ido júu³ xiiala
'nee¹u jna 'e coon'¹³ la joon lí² 'nee¹e 'ido
tsá² la 'nee¹mo'o jna joon 'ñii'a 'yú¹na alma
tya'a.

18

Jee¹mo tsá² Jesús

1 Mo ngayuui'¹³ faa'²¹a Jesús 'e júu³ lo
ga'wóo²mo Jesús coon'¹³ tsá² tya'a joon
ngalíin² lɨ ngoo'¹³ cwo² 'e sii²¹ Cedrón. Joon
do-o ga'í²i Jesús coon'¹³ tsá² tya'a coon²¹ lɨ
sɨjna² 'mó² olivos.
2 Joon ñii¹i Judas, 'in tɨ li'nɨ́ɨ¹i Jesús jee²¹²
'mó² do tsʉ 'láai² naa'¹³ ngóo¹o Jesús do
coon'¹³ tsá² tya'a.
3 Joon do-o gatyíi¹a Judas, jee¹mo coon²¹
poo²¹² 'láa² coon'¹³ 'inlɨ́ɨi¹³ 'ɨɨ'¹³ tya' 'e cwo'¹
fee'¹ do. Jalíin² to² tyʉ'² 'in tyʉ'² to² untsá²,
joongɨ to² tyʉ'² tsá² fariseos. Joon san'¹an
ñí³ joongɨ san'¹an jɨ́² coon'¹³ 'no'³ cɨɨ¹.

4 Joon tsʉ 'wii'13 ñii1o Jesús jilaa'21 'e 'ná1
ilí2 gacwo'ii̇1o joon gaunngii̇1ɨ:
—¿'Iin 'naa'21naa'?
5 Joon gañii1i 'in tsá2 do:
—'Nee'13na'a Jesús tsá2 Nazaret.
Joon gajin'2i Jesús sii̇'21ɨ 'ido:
—Jna-a 'ii.
Joon Judas, 'in ga'nii̇1i Jesús, siin'13mo
jee212 'ii do.
6 Joon mo gajin'2 Jesús: "Jna-a 'ii", 'in tsá2
fúui1 do gajiin1in lɨ' caluu joon gacɨ'2mo ni
'wó2.
7 Joon gaunngii̇1ɨ Jesús tún1:
—¿'Iin 'naa'21naa'?
Joon gajin'2 'in tsá2 do:
—'Nee'13na'a Jesús tsá2 Nazaret.
8 Joon Jesús-gɨ gajin'2in:
—Gafuu212uu 'naa' 'e jna-a 'ii. Joon wana
'naa'21moo' jna cwo2oo' wa'a cwolíin2mo 'in
catyaai2 no.
9 Coon'13 la joon gatiin'13 júu3 tya' Jesús
mo gajin'2in: "Jee212 jileei'21 'in gacwoo'13i
Ñʉ'1ʉ' jna, jo ga'iin2 jiin'13 jaain21."
10 Joon Simón Pedro do, 'in 'oo1o coon21
ñí3, gasø'1o joon gatʉʉ1ʉ loocwóo1o tsáa1
tya' jaain21 tsa'leei'13 tya' 'in tyʉ'2 to2 untsá2.
Malco sii21 'in tsa'leei'13 do.
11 Pe Jesús gatyʉ'2 Pedro to2 jin'2in:
—Ton'2-o'o ñí3 tyi'i 'nʉ́1 tya'1a, 'Ná2
móo3oo jilaa'21 wúu1 icwo'2 Ñʉ'1ʉ' jna.

Jesús tyani Anás

12 Joon 'in 'láa2 do coon'13 'in tyʉ'2 to2 'ii
caan21mo coon'13 'in 'ii̇'13 tya' tsá2 Israel do
gasan'2mo Jesús, ga'ñʉʉ1ʉ cwoo1o 'ido.
13 Joon gatø1o fu tya' Anás, tsajmii21
Caifás. Caifás do lii̇1i 'in tyʉ'2 to2 nifu tya'
untsá2 jiin21 no.
14 La mo jéei1 'in Caifás do gajin'2in sii̇'21ɨ
tsá2 Israel 'e tyʉ́2gɨ tya'a wa'a júun2in jiin'13
jaan21mo tsá2 tya' goo1o.

Jo røø21i Tʉ́3 'e cwii1in Jesús

15 Simón Pedro coon'13 jaain21gɨ tsá2 tya'
Jesús ngalíin2 caluu Jesús. Joon 'in tyʉ'2 to2
nifu tya' untsá2 galicwii1mo 'in tsá2 jaain21
do, tsʉ 'wii'13 joon lɨ'1o ga'íi1i coon'13 Jesús
tya'i tyi1 tya' 'in tyʉ'2 to2 nifu do.
16 Pe Tʉ́3 dogɨ gajaan1an lɨ' caluu'
'ooca'nʉ́1 do. Pe 'in jaain21 do 'in cwii1in
'in tyʉ'2 to2 do gangó1o, ngafee'13i 'in tsamii̇2
'in 'oo1o 'ooca'nʉ́1 do joon ga'íi1mo jon Tʉ́3.
17 Joon 'in tsamii̇2 do 'in 'oo1o 'ooca'nʉ́1
gajin'2in, sii̇'21ɨ Tʉ́3 do:
—¿Tɨ jon' 'nʉ-ʉ jaain21 tsá2 tya' 'ido?
Joon Tʉ́3-gɨ ganii1i:
—'Un2, 'e wa jon' jna-a 'ii.
18 Joon tsʉ 'wii'13 cwii2 jmoo1o 'in
tsa'leei'13 coon'13 'in 'ii̇'13 do gajmaa1a
coon21 jii̇2 lɨ tyaai'1 tsá2. Joon do-o siin'13in.
Do-o jon siin'13in Tʉ́3 untyaa'13i 'ña'a.

Unngii̇1ɨ 'in tyʉ'2 to2 nifu Jesús

19 Joon ga'láa2 'wii212 'in tyʉ'2 to2 nifu
untsá2 unngii̇1ɨ Jesús cwáain1 tya' 'in tsá2
ngɨ1 coon'13on joongɨ cwáain1 tya' 'e 'ee1e do.
20 Joon Jesús do gajin'2in sii̇'21ɨ 'ido:
—Nigafuu212uu tyani jileei'21 tsá2.
Ga'e'2ee tsá2 inʉʉ cwo'1 sinagogas joongɨ
inʉʉ 'e cwo'1 fee'1 lɨ lɨcaain21 tsá2 Israel,
jiin'13 coon21 jo 'ee gafo'2oo li 'uuin21.
21 ¿'Ee lɨ unngii̇1ii̇' jna? Cwounngii̇1duu' 'in
ganúu2un júu3 tyiia tsʉ ñii1o 'ido jilaa'21 'e
ga'é3ee.
22 Mo gajin'2 Jesús 'elo jaain21 'ii̇'13 tya'
cwo'1 fee'1 do 'in sin'2 do 'e gajnáa1 ni2 Jesús,
joon gajin'2in:
—¿'Ee lɨ' gañii1'i 'in tyʉ'2 to2 nifu untsá2 la
no?
23 Joon Jesús-gɨ gañii1i:
—Faa'21du' 'e gó2 'e gafo'2oo wa gafo'2oo 'e
gó2, pe wa gafo'2oo 'e tyʉ́2-ʉ, ¿'ee lɨ' gajnaa1'a
ní3ii?
24 Joon mi yuui'13 joon gasii1in Anás Jesús,
sɨ'ñuu1mo, tyani Caifás 'in tyʉ'2 to2 nifu tya'
untsá2.

Jo røøi21 Tʉ́3 tún1 Jesús

25 La 'ii̇212 untyaa'1i Tʉ́3 'ña'a gajin'3 'in tsá2
do sii̇'21ɨ Tʉ́3 tún1:
—¿Tɨ jon' 'nʉ-ʉ jaain21 tsá2 tya' 'ino?
Pe jo garøi1 Tʉ́3, joon gajin'2in:
—'Un2, 'e wa jon' jna-a 'ii.
26 Joon jaain21gɨ tsa'leei'13 tya' 'in tyʉ'2 to2
nifu tya' untsá2 siin'13in do. Ruu'21mo 'in
gatʉ́2 Tʉ́3 loocwóo1o. Joon 'in tsa'leei'13 no
gajin'2in sii̇'21ɨ Tʉ́3:

—¿Tɨ jon'on gamaa^{212}moo 'nʉ jee^{212} 'mó^{2} do coon'^{13} 'ido?

27 Joon jo garǿi^{1} Tʉ^{3} tún^{1}, joon tsifu joon ga'oo^{1}o jaain^{21} tuuitsáa^{2}.

Sin'^{1}mo Jesús tyani Pilato

28 Mi yuui'^{13} joon gatyii^{1}mo 'in tsá^{2} do Jesús tya' Caifás joon gajee^{1}mo tyani Pilato. 'In Pilato do lɨ́ɨ^{1}i gobernado to^{2} tyʉ'^{2} Roma. La ngoo^{1}gɨ gataai^{2} 'wó^{2} ijná^{2} joon jo ga'íi^{1}i 'in tsá^{2} Israel do tyani gobernado tsʉ jo 'iin^{212}in un'lɨɨ'^{3}i yaai jiin'^{13} la tɨɨsi'^{2}. Tsʉ wa mo'o gaun'lɨɨi'^{3} yaai jo lí^{2} dø'^{1}ø 'uunñi^{2} tya' pascua.

29 Tsʉ 'wii'^{13} joon gacwo'ɨ́ɨ^{1}ɨ Pilato ngafee'^{13}i 'in tsá^{2} do:

—¿'Ee tsaa^{2} cwo^{2}oo' 'ino? —jin'^{2}in.

30 Joon gañii^{1}i 'in tsá^{2} do jin'^{2}in:

—Wa jo 'lɨɨ'^{3}mo 'ino, jo lí^{2} jee^{212}na'a tyani'i.

31 Joon gajin'^{2} Pilato sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do:

—'Ná^{1} jøø^{2}moo' 'ino, cwojmaa^{2}aa' 'ii'^{21} tya' 'ino jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} ley tyi'naa'.

Pe 'in tsá^{2} Israel do gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Pilato:

—Pe jna'a, tsá^{2} Israel, jo tɨɨ^{21}na'a wa'a jngaa'^{13}na'a tsá^{2}.

32 Coon'^{13} la joon gauntiin'^{13}mo júu^{3} tya' Jesús 'e xiiala ijúun^{2}in.

33 Joon ga'í^{2} Pilato inʉʉ palacio tya'a joon gatø'^{1}ø Jesús joon gaunngɨɨ^{1}ɨ jin'^{2}in:

—¿Tɨ 'nʉ-ʉ 'in Rǿøi^{13} tya' tsá^{2} Israel?

34 Joon gajin'^{2} Jesús:

—¿Tɨ la 'ɨ^{1}-'o'o 'wo'o sɨ 'e gafee'^{1}i tsá^{2} 'nʉ cwáain^{1} tyiia 'ee?

35 Joon Pilato-gɨ gañii^{1}i:

—¿Tɨ lɨ́ɨ^{2}u 'e tsá^{2} Israel jna? Tsá^{2} goo^{2}'o coon'^{13} 'in tyʉ'^{2} to^{2} untsá^{2} 'in gajajee^{1} 'nʉ tyaní^{3}ii. ¿Ee goon^{21} gó^{2} gajmaa^{2}'a tyani 'ido?

36 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Jo lɨ́ɨ^{1}na rǿøi^{13} fu juncwii^{21} lo. Wa'a lɨ́ɨ^{1}na la joon 'e gatiin^{2}mo tsá^{2} tyiia 'e jo gataan'^{13}mo tsá^{2} Israel jna. Pe lɨ́ɨ^{1}na rǿøi^{13} fu lɨ xiia'^{21}.

37 Joon gajin'^{2} Pilato:

—¿Tɨ joon rǿø^{13}mo 'nʉ?

Joon Jesús gañii^{1}i:

—Jna-a rǿøi^{13} jiin'^{13} la foo'^{21} 'nʉ-ʉ. Cwáain^{1} joon galiseen^{21}na, joon cwáain^{1} joon goo^{212}oo ni cwoo'^{13} juncwii^{21}. Ga-goo^{212}oo gafo'^{2}oo júu^{3} 'e la ja'^{2}mo. Joon jileei'^{21} 'in galinʉʉ'^{13}, nuu^{1}o jilaa'^{21} 'e fo'^{2}oo.

38 Joon Pilato-do gajin'^{2}in:

—¿Noo 'e júu^{3} do 'e jai'^{2}?

Tyʉ'^{2} tsá^{2} to^{2} ijúun^{2}in Jesús

Mo ngayuui'^{13} gaunngɨɨ^{1}ɨ Pilato Jesús 'elo, gacwo'ɨ́ɨ^{1}i tún^{1}, ngafee'^{13}i 'in tsá^{2} Israel do tún^{1}. Jin'^{2}in:

—Jo gatsa'^{3}aa ce jiin'^{13} coon^{21} tsaa^{2} tya' 'in tsañʉʉ'^{1} no.

39 Pe sá^{2} coon^{21} tɨɨsi'^{2} tyii' 'e láa^{2}na jaain^{21} tsá^{2} 'yuui^{2} 'nʉñí^{3} mi tɨ jmɨɨ^{212} pascua no. ¿Tɨ 'iin^{212}naa' wa'a láa^{2}na tyii' 'in Rǿøi^{13} no tya' tsá^{2} Israel?

40 Joon 'in tsá^{2} do ga'oo^{1}o, jin'^{2}in:

—¡Jo láa^{2}u 'ino! ¡Cwoláa^{2}u'u Barrabás tyii'i!

'In Barrabás do 'uun^{21} 'i.

19

1 Joon 'in Pilato gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'láa^{2} wa'a tsajée^{1}i ipóo^{2}i.

2 Joon 'in 'láa^{2} do gajmaa^{1}a coon^{21} corona lɨ jmai'^{2} tóon^{1}, joon gaton'^{1}on tyi^{2} Jesús. Joon gatyii'^{13}in 'in 'láa^{2} do Jesús coon'^{13} coon^{21} 'mɨ'^{2} nʉʉ'^{1}.

3 Joon gajatyéen^{1}in joon gaunlee^{1}i jin'^{2}in:

—¡Wóo^{2}o seein^{21} 'in Rǿøi^{13} tya' tsá^{2} Israel!

Joon gajnáa^{1}a.

4 Joon gangó^{1}o Pilato caluu tún^{1} ngafee'^{13}i tsá^{2} Israel, jin'^{2}in:

—Tyaan^{2}aan' cwáain^{1}, tyiin^{3}duu 'in tsañʉʉ'^{1} no 'e litsaa^{2}mo-'oo' 'e jo gatsa'^{3}aa tsaa^{2} tya'a jiin'^{13} coon^{21}.

5 Joon gacwo'ɨ́ɨ^{1} Jesús 'e inʉʉ do 'e 'yʉ' tyíi^{1}i corona lɨ tóon^{1}, joon tyi'^{2}i 'mɨ'^{2} nʉʉ'^{1} do. Joon gajin'^{2} Pilato sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} Israel do:

—¡Lo-o siin'^{13}in 'in tsañʉʉ'^{1} do!

6 Joon mo ganii^{1}in 'in tyʉ'^{3} to^{2} untsá^{2} joongɨ 'in 'ɨɨ'^{13} do Jesús joon ga'láa^{2} 'wii^{212} 'oo^{1}o tá^{2}, jin'in:

—¡Cwotáan^{2}in tsaa' crúu^{13} 'ino! ¡Cwotáan^{2}in tsaa' crúu^{13} 'ino!

Joon gajin'^{2} Pilato sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do:

—'Naa' jeei^{1}duu', joon cwotéen^{1}naa' 'ido tsaa' crúu^{13} yaanaa'. Pe jna-a cwáain^{1} tyiia jo gatsa'^{3}aa tsaa^{2} tya'a jiin'^{13} coon^{21}.

7 Pe 'in tsá² Israel do gañii¹i:
—Sá² coon²¹ ley tyii'i, joon 'e ley do jin'²in 'e 'ná¹ júun²in 'ido tsʉ gajmee¹mo 'ña'a Jóon¹on Dios.
8 Joon mo ganúu²un Pilato 'e júu³ lo 'goo'¹gɨ 'áai¹.
9 Joon ga'í²i tún¹ palacio tya'a joon gaunngɨɨ¹ɨ, sɨɨ'²¹ɨ Jesús:
—¿Xiiafu seen²¹u?
Pe Jesús do jo gañii¹i jiin'¹³xʉ.
10 Joon Pilato gajin'²in:
—¿'Ee lɨ' jo ngɨ́ɨ¹³'ɨ? ¿Tɨ jo ñí²'i 'e tɨɨ²¹moo tyʉ'²ʉʉ to² taan²u tsaa' crúu¹³ sɨ laa²¹²moo 'nʉ 'ee?
11 Joon Jesús-gɨ gañii¹i:
—'Nʉ-ʉ jo lí² tyʉ'²'ʉ to² jna wa'a jo cwoo'¹³i Dios tyi'i. Tsʉ 'wii'¹³ joon fee'¹gɨ tsaa² tya' 'in tsá² 'in gajajée¹i jna tyani'i lagɨ tsaa² tyi'i.
12 Tsifu joon ga'láa² Pilato 'wii²¹² 'noo'¹on xiiala lí² laai²¹ Jesús. Pe 'in tsá² Israel do ga'oo¹o, jin'²in:
—¡Wa'a láa²u 'ino jo tyʉ́² seen²¹u coon'¹³ 'in tyʉ'² to² nifu tyíin¹ Roma! ¡Doñi'iin 'in jmee¹i 'ña'a rééi¹³ la jmoo¹o 'ido, faa'²¹a 'laa'²¹ tya' 'in tyʉ'² to² nifu tyíin¹ Roma!
13 Joon mo ganúu²un Pilato júu³ tya'a, joon gatyʉ'²ʉ to² 'láa² tsajée¹i Jesús fu lɨ jmoo¹o 'ii'²¹ tya' tsá². Joon do-o gacwoo¹o Pilato ni 'mosíi¹³ tya'a ijmáa¹a 'ii'. Ni 'wó² do lɨ si'² 'mosíi¹³ tya'a taa'¹³ jmai'² cuun²¹² coo'¹³. Joon do-o galisii²¹ tsá² faa'²¹a jmíi¹ hebreo, Gabata.
14 Ningóo¹o itɨ́² tyíia² ñi'¹ cwoun'ló¹ jmɨɨ²¹² pascua. Joon gajin'² Pilato sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² Israel do:
—¡Lo-o siin'¹³ rééi¹³ tyi'naa'!
15 Pe 'idogɨ ga'oo¹o tá², jin'²in:
—¡Cwojúun²mo 'ino tsaa' crúu¹³ tya'a! ¡Cwojúun²mo 'ino tsaa' crúu¹³ tya'a!
Pilato do gajin'²in:
—¿Tɨ 'iin²¹²naa' wa'a jngaa'¹³na rééi¹³ tyii'?
Pe 'in tyʉ'² to² untsá² do gajin'²in:
—Jo rééi¹³ xeei'gɨ seein²¹ tyijna'a jiin'¹³ 'in tyʉ'² to² nifu tyíin¹ Roma lɨ́ɨ¹i rééi¹³ tyi-jna'a.
16 Lɨ gatséi¹ gajoon'¹³ Pilato Jesús tya' 'in tsá² do wa'a téen¹in 'ido tsaa' crúu¹³. Joon 'in tsá² do gajée¹mo Jesús.

Gateen¹in Jesús tsaa' crúu¹³

17 Gacwo'ɨ́ɨ¹ Jesús tyaan¹an crúu¹³ tya'a, tsalíin² coon²¹ lɨ sii²¹ Mootyi² 'Lɨɨ²¹². Joon coon'¹³ jmíi¹ hebreo sii²¹ Gólgota.
18 Joon do-o gateen¹in tsaa' crúu¹³ caan²mo coon'¹³ gái¹gɨ tsañʉʉ'¹, jmai'² jaain²¹ la cataain²¹² caai¹ Jesús.
19 Joon gatyʉ'²ʉ Pilato to² 'e toon²¹²on tsá² coon²¹ júu³ yʉʉ'¹³ tyi² crúu¹³ tya' Jesús 'e jin'²: "Jesús tsá² Nazaret, Rééi¹³ tya' tsá² Israel."
20 Joon fúu¹mo tsá² Israel gauntsáa¹a 'e júu³ do tsʉ 'e júu³ do lɨ 'nɨ¹ 'ii'¹³ jmíi¹, jmíi¹ hebreo, jmíi¹ griego joongɨ jmíi¹ latín. Joon lɨ tyan' ciudad do lɨ gateen¹in tsá² Jesús tsaa' crúu¹³.
21 Tsʉ 'wii'¹³ joon 'in tyʉ'² to² untsá² tya' tsá² Israel gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ Pilato:
—Jo tóon¹³'on 'e júu³ do 'e jin'² "Rééi¹³ tya' tsá² Israel." 'E tyʉ́²gɨ wa'a tóon¹³'on: "'Iin 'in gajin'²in 'e lɨ́ɨ¹i Rééi¹³ tya' tsá² Israel."
22 Pe gañii¹i Pilato:
—Jiin'¹³ la 'e tóon³oon, la joon ilí².
23 Joon 'in tyúuin² 'láa² do 'in gateen¹in Jesús tsaa' crúu¹³ gajmaa¹a jmai'²xʉ sɨin'³ Jesús la 'oo'²¹ yaai. Joon coon²¹gɨ 'no'³ 'mɨ'² 'e tyʉ́² gasái¹. 'E 'mɨ'² do lɨ́¹ coon²¹ 'no'³ 'mɨ'².
24 Joon 'in 'láa² do jin'²in sɨɨ'²¹ɨ la 'oo'²¹ 'ii:
—Jo dyii²¹i' 'e 'mɨ'² no, tsacoo²¹o', joon jøø²¹ø' 'iin 'in lii'¹i.
Joon coon'¹³ la joon gauntiin'¹³in 'e júu³ taa'¹³ jí² tya' Dios 'e jin'²: "Gajmaa¹a jmai'²xʉ sɨn'³ɨin jee²¹² 'ii, joon tya' sɨn'³ɨin dya'¹a mɨ'³." La joon gajmaa¹a 'in 'láa² do.
25 Joon tyan' lɨ si'² crúu¹³ tya' Jesús siin'¹³in sáa³ Jesús coon'¹³ tsamɨ́² ruu'²¹i sáa³a, coon'¹³ María tsamɨ́² tya' Cleofas joongɨ coon'¹³ María Magdelena.
26 Joon gajøø²i Jesús sáa³a joongɨ jaain²¹ tsá² tya'a 'in 'nee¹mo 'áai¹ joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ sáa³a:
—Saa²¹², jin'²in —lo-o siin'¹²in yʉʉn²¹ tyi'i.
27 Joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ tsá² tya'a do:
—Lo-o siin'¹² in saa²'a.

Joon jmɨɨ^{212} joon ga'i'^{2}i 'in tsá^{2} tya' Jesús do María, sáa^{3} Jesús, inʉʉ tya'a.

Júun^{2}mo Jesús

28 Noo^{212}xʉ mo galiñii^{1} Jesús 'e jilaa'^{21} gauntiin'^{13}in, 'e untiin'^{13}in jiin'^{13} la jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios, Jesús gajin'^{2}in:

—'Unjmɨɨ^{2}na.

29 Joon do-o si'^{2} coon^{21} tsʉʉ^{2} sɨ'oo^{1}o vino tiin'^{21}. Joon 'in tsá^{2} do gauncwii'^{21}i coon^{21} lawa joo^{21} 'e sii^{21} esponja coon'^{13} vino do. Joon gatyin'^{2} 'e joo^{21} do nii^{212} sɨɨ^{2} 'mó^{2} sii^{21} hisopo joon gasaa'^{13}a 'oo^{2}o Jesús.

30 Joon mo ngayuui'^{13} ga'un'^{1}un Jesús 'e vino tiin'^{21} do joon gajin'^{2}in:

—Jilaa'^{21} 'e la tí^{2}-i lɨ́^{2}.

Joon tsifu joon gajgó^{1} tyíi^{1}i joon gajúun^{2}mo.

'Yaa^{21}a 'láa^{2} 'mosʉʉn'^{21} caa^{1}i Jesús

31 Cwoun'ló^{2} jmɨɨ^{212} no tya' pascua, joon tsʉ 'wii'^{13} coon^{21} jmɨɨ^{212} fee'^{1} 'áai^{1} mi jná^{2} joon jo 'iin^{212}in 'in tsá^{2} Israel wa'a taain^{2}gɨ tsaa' crúu^{13} 'in tsá^{2} do mi tɨ́^{2} jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} ijó^{1}. Joon ngalíin^{2}mo 'in tsá^{2} do tsamɨ́^{1}ɨ Pilato wa'a tyʉ'^{2}ʉ to^{2} fiin^{1}in tsaa'mootɨɨ^{2}ɨ 'in tsá^{2} taan^{1}in crúu^{1} do. Joon jmoono ijúun^{2}in joon lí^{2} xiia^{1} cuerpos tya'a.

32 Joon 'in 'láa^{2} ngalíin^{2} ngafíin^{1}in tsaa'mootɨɨ^{2} tya' 'in nifu do joongɨ tya' 'in jaain^{21}gɨ do 'in gateen^{1}in tsaa' crúu^{1} coon'^{13} Jesús.

33 Pe mo ngalíin^{2} ngatyéen^{1}in caai^{21} Jesús galili'^{3}i 'e najún^{1}mo Jesús tsʉ 'wii'^{13} joon jo gafiin^{1}in tsaa'mootɨɨ^{2} 'ido.

34 Lɨ coon'^{21} ga'ya^{1}a 'in 'láa^{2} do 'mosʉʉn'^{21} caai^{21} Jesús joon tsifu la joon gatuun^{21}un jmɨ^{1} sɨcaai'^{13} jmɨɨ^{21}.

35 Joon 'iin 'in jmaa^{1}a júu^{3} lo 'e ganí^{2} joon jmoo^{1}o júu^{3} jai'^{2}. Nii^{1}o 'e júu^{3} la ja'^{2}mo faa'^{21}a joon jmaa^{1}a 'naa' júu^{3} 'e lí^{2} jo'^{1}o lɨɨ^{2}naa'.

36 Joon jilaa'^{21} 'elo galɨ́^{2} wa'a untiin'^{13}mo 'e júu^{3} taa'^{13} ni jí^{2} tya' Dios 'e jin'^{2}: "Ce jiin'^{13} coon^{21} mootáa^{2}i ifíin^{13}in."

37 Joon lɨ xiia' jin'^{2}in ni jí^{2} tya' Dios: "Ijøø^{2}i tsá^{2} 'in niga'yá^{2} tya'a."

'Aa^{1}mo tsá^{2} Jesús

38 Mo ngayuui'^{13} gajúun^{2}in Jesús jaain^{21} 'in jai'^{2} lɨɨ́^{2}i Jesús sii^{21} José ngamɨɨ^{1}ɨ Pilato wa'a cwo^{1} 'ido cuerpo tya' Jesús. 'In Sé^{3} no ja'^{2}mo coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Arimatea joon 'uun^{21}mo ngɨɨ^{1} coon'^{13} Jesús tsʉ 'goo'^{21}o 'in tsá^{2} tyʉ'^{2} to^{2} tya' Israel. Ga'ii'^{21}mo Pilato júu^{3} tya'a joon gangó^{1}o Sé^{3} ngatyiin^{1}an cuerpo tya' Jesús.

39 Joon 'in Nicodemo, 'in ngafee'^{13}i Jesús lɨ 'woo^{1}, gatyíi^{13}a tyaan^{1}an 'oo^{21} jmafuu^{21} mirra coon'^{13} áloes ti dyadya^{1} kilo.

40 Je wáai^{2} do gapaa'^{13}i cuerpo tya' Jesús coon'^{13} 'mɨ'^{2} caai'^{13} 'oo^{21} jmafuu^{21} do jiin'^{13} la tɨɨsi'^{2} tya' tsá^{2} Israel mi 'áa^{13}i tsá^{2}.

41 Tyan' lɨ taan^{1}in Jesús tsaa' crúu^{13} sá^{2} goon^{21} jee^{212} 'mó^{2}. Joon jee^{212} do sá^{2} goon^{21} 'aan^{1} tya' 'lɨɨ^{212} tsi too^{21} tsaa' xá^{2}. Jo mo ga'aa^{1}i tsá^{2} tsá^{2} 'e tsi too^{21} do, jiin'^{13} jaain^{21}.

42 Tsi 'aan^{1} do-o ga'aa^{1}i cuerpo tya' Jesús tsʉ tyan'an 'áai^{1}, joongɨ tɨ lɨ 'láa^{2} 'wii^{212} jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} Israel.

20

Mo gajiin'^{1} Jesús jee^{212} 'lɨɨ^{212}

1 'Aa^{21} jmɨɨ^{212} láa^{2} 'wii^{212} semóo^{13} ngóo^{1}o María Magdalena fu lɨ niga'áai^{1} Jesús. 'Nʉʉ^{21}mogɨ. Joon ganii^{21}i 'e jo si'^{2}gɨ 'áan^{3} tya'a 'e cuun^{212} 'in jnɨ^{1} 'oo^{21} 'aan^{1} do.

2 Joon gangóo^{1} cwiin^{1}in fu lɨ taain^{21} Simón Pedro coon'^{13} 'in jaain^{21}gɨ tsá^{2} tya' Jesús 'in 'nee^{1}i Jesús 'ái^{1}. Joon gajin'^{2} María do sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Nigatyii^{1}mo tsá^{2} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' tsi 'aan^{1} joon jo nee^{3}e'e xiiafu ngajée^{13}i.

3-4 Joon Tʉ́^{3} coon'^{13} 'in tsá^{2} tya' Jesús catyaai^{2} ngalíin^{2}in cwiin^{1}in fu lɨ roon^{21}on 'aan^{1} do. Joon 'in jaain^{21} do, cwii^{21}gɨ cwiin^{1}in lagɨ Tʉ́^{3} joon tyíi^{1}a 'aan^{1} do nifu. Joon nga'ee^{212}e 'oo^{21} 'aan^{1} jøø^{2}ø.

5 Nii^{21}o 'e 'no'^{3} 'mɨ'^{2} roon^{1}on do pe jo ga'í^{2}i 'aan^{1} do.

6 Mi yuui'^{13} joon gatyíi^{1}a Simón Pedro caluu joon ga'í^{2}o tsi 'aan^{1} do. Nii^{21}o jon 'e 'no'^{3} 'mɨ'^{2} roon^{1}on do.

7 Nii^{21}o jon 'e 'mɨ'^{2} 'e gapaa'^{21}i ni^{2} Jesús jo roon^{1}on coon'^{13} 'e 'no'^{3} 'mɨ'^{2} 'e catyiia^{2} pe ijuui'^{13} roon^{1}on coon'^{21}.

8 Joon ga'í²i jon 'in tsá² jaain²¹ do 'in gatyíi¹a nifu 'aan¹ do, joon ganii²¹i jilaa'²¹ 'e nigalí² joon jo'¹o galɨ́ɨ²i.

9 Joon jo mo ga'øøi'²¹-tsí jiin'¹³ la nijin'² ni jí² tya' Dios 'e 'ná¹ jiin'¹ Jesús jee²¹² 'lɨɨ²¹².

10 Joon gangaa'¹³mo 'in tsá² tya'a do fu tya'a.

Jné¹i Jesús tyani María Magdalena

11 Pe 'in María do gajaan¹an caluu 'oo²¹ 'aan¹, gatyi'²i. La 'ɨɨ²¹² cɨ'²ɨ do ga'íi¹i jøø²ø tsi 'aan¹ do.

12 Joon do-o gangoo²¹o gái¹ ángeles tyi'²i 'mɨ'² taa²¹. Do-o née¹i lɨ garoon¹on cuerpo tya' Jesús. Joon jaain²¹ tyíin¹ yʉ' lɨ garoon¹on tyíi¹i joon jaain²¹gɨ tyíin¹ 'ée² tɨɨ² Jesús.

13 Joon gaunngɨɨ¹ɨ 'in ángeles do 'ii:

—Tsamɨ́², ¿'ee lɨ cɨɨ'²¹'ɨ?

Joon gajin'² 'in tsamɨ́² do:

—Cɨ'²oo tsʉ nigajee¹mo tsá² Ñʉ'³ Fíi³ii joon jo ñí³ii xiiafu ngajée¹i.

14 Joon mo gajin'²in 'elo gajiin'¹in níi¹i joon gangóo¹o Jesús siin'¹³in do. Pe jo galili'³i 'e Jesús 'ii.

15 Joon gaunngɨɨ¹ɨ Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—Tsamɨ́², ¿'ee lɨ cɨɨ'²¹'ɨ? ¿'Iin 'naai'²¹ 'nʉ?

Joon tsʉ 'wii'¹³ 'ɨ¹-tsi 'e 'in 'aa¹a 'wó² do fee'¹³i 'ii gajin'²in:

—Tsañʉʉ'¹, owa gajee²mo'o, foo'²'o xiiafu gatʉʉ²¹u'u joon jna-a nitee²¹²ee.

16 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in tsamɨ́² do:

—¡María!

Joon María do gajiin¹mo joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ Jesús coon'¹³ jmíi¹ hebreo:

—¡Raboni! —'e 'øøi'²¹-tsi tsá² jin'²in: Tɨfo'² tyi'.

17 Joon Jesús-gɨ gajin'²in:

—Jo 'li²u'u jna, tsʉ jo mo ngóo³gɨɨ lɨ tyíin¹ Ñʉ'³ʉʉ. Pe cwoo'²¹'o, cwosii'¹³'i 'in ruu'²¹na 'e nii'¹³na lɨ tyíin¹ Ñʉ'³ʉʉ 'in lɨ́ɨ¹i Ñʉ²ʉʉ' jon, lɨ tyíin¹ Dios tyiia 'in lɨ́ɨ¹i jon Dios tyii'.

18 Joon gangóo¹o María Magdalena do ngajmaa¹a 'in tsá² tya' Jesús júu³ 'e niganí²in Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús joon 'e nigafee'²¹i 'e júu³ do.

Jnéi² Jesús tyani tsá² tya'a

19 Canʉʉ²¹ jmɨɨ²¹² joon, jmɨɨ²¹² 'láa² 'wii²¹² semóo¹³ 'in caan²¹in tsá² tya' Jesús. Joon tsʉ 'wii'¹³ 'øø'¹mo tsá² tyʉ'² to² tya' Israel 'in jnɨɨ¹ɨ ca'nʉ́¹. Joon ga'í²i Jesús tún² tsa'² jee²¹² 'ii joon ga'ɨ'¹ɨ júu³ jin'²in:

—Tyʉ́²-ʉ cwoseen²¹naa'.

20 Mo ngayuui'¹³ joon ga'e'²e Jesús tsá² tya'a cwoo²¹o, caa¹i. Joon 'in tsá² tya'a do galijløø'³mo 'áai¹ mo jøø²i Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús.

21 Mo ngayuui'¹³ joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'ido tún¹:

—Tyʉ́²-ʉ cwoseen²¹naa'. La gasii¹in Ñʉ'¹ʉ' jna la joon jon sɨɨ¹na 'naa'.

22 Joon gaxʉʉ¹ʉ ni² 'ido joon gajin'²in:

—Cwo'ii'¹³naa' 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios Jmii²¹.

23 Wa'a 'naa' jmaa²aa' feei'¹-'oo' tsaa² tya' tsá², sɨ'iin²mo tsaa² tya' 'ido. Pe joon wa'a jo jmaa²aa' feei'¹-'oo' tsaa² tya' tsá² jo sɨ'iin²in tsaa² tya' 'ido.

Tomás gangaa¹mo Ña'ñʉ'¹ʉ'

24 Pe jaain²¹ jee²¹² 'in apóstoles tya' Jesús 'in sii²¹i Tomás jo tyíin¹in mi tyíi¹a Jesús. Suuin²¹² 'in Tomás do.

25 Joon 'in tsá² tya'a catyaai² gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'ii:

—Ganee²¹²moo'o Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús.

Pe 'in Tomás do gajin'²in:

—Jo ijai'² lɨ́ɨ²na wa jo nijøø³øø lɨ ga'yá² cwotóon¹ cwoo¹o, joon ngɨ́ɨ³na unnicwóo³oo lɨ ga'yá² cwotóon¹ do joongɨ ngɨ́ɨ³na cwóo³oo lɨ ga'yá² 'mosʉʉn'²¹ caa¹i.

26 La coon²¹ dyía¹ 'in caain²¹ tsá² tya'a coon²¹ inʉʉ joon taan²mo Tomás coon'¹³on. Joon xʉfiin'¹³ tyʉ́² injnɨ¹ jnɨ'nʉ́¹ ga'í² Jesús joon gajmaa¹a siin'¹³in tún² tsa'² jee²¹² 'ii. Joon ga'ɨ'¹ɨ júu³ jin'²in:

—Tyʉ́²-ʉ cwoseen²¹naa'.

27 Mi yuui'¹³ joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ Tomás:

—Ngɨɨ²u unnicwoo²'o lo joon jøø²'ø lɨ ga'yá² cwotóon¹ cwóo³oo. Xá² cwoo²'o joon taan'¹ caa¹na. Jo ngɨɨ²¹gɨ'ɨ 'e jo jai'² lɨ́ɨ²u la joon cwolitsáa¹mo-'o'o.

28 Joon gañii¹i Tomás jin'²in:

—¡Ñʉ'fii³ii, joongɨ Dios tyiia 'nʉ!

29 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—Tomás, jo'^{1}o galɨ́ɨ^{2}u'u jna tsʉ 'wii'^{13} gañi^{2}mo'o jna. Pe jløø'^{3}mo 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i jna xʉfiin'^{13} jo mo ngaa^{1}i jna.

'Yʉto^{2} tya' 'e jí^{2} lo

30 Lɨ́ɨ^{1} 'láai^{2}gɨ li^{2} milagro gajmaa^{1}a Jesús tyani tsá^{2} tya'a 'e jo taa'^{13} 'e jí^{2} lo.

31 Pe 'e jí^{2} lo taa'^{13} jilaa'^{21} 'e júu^{3} lo 'yʉto^{2} 'e lí^{2} jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}naa' 'e lɨ́ɨ^{1}i Jesús Cristo, Jóon^{1}on Dios. Joon tsʉ 'wii'^{13} jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}naa' Jesús 'e seen^{21}moo' coon^{21} tøø^{2}mo coon'^{13} 'ii'^{21} tya' 'e sii^{21} 'ii.

21

Jnéi^{1} Jesús tyani dyái^{1} tsá^{2} tya'a

1 Mo ngayuui'^{13} joon gajnéi^{2} Jesús tyani tsá^{2} tya'a coon^{21} fu lɨ tɨ'^{2} tyíia^{1} sii^{21} Tiberias. La no galɨ́^{2}:

2 Dyái^{1} tsá^{2} tya' Jesús taain^{212} caan^{21}mo. 'In tsá^{2} do sii^{21} Simón Pedro, coon'^{13} Tomás suuin^{212}, coon'^{13} Natanael, joon jaain^{21} tsá^{2} seein^{21} Caná náa^{1} lɨ sii^{21} Galilea 'ii. Taain^{212} jon 'in gái^{1} jóon^{1}on Zebedeo coon'^{13} gái^{1}gɨ tsá^{2} tya' Jesús.

3 Joon Simón Pedro do gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'in catyaai^{2} do:

—Níi^{3}ii, niseen'^{12}na joo'^{21} jmɨɨ^{21}.

Joon gajin'^{2} 'in catyaai^{2} do:

—Jna'a jon tsaa^{21}a' coon'^{13} 'nʉ.

Joon ngalíin^{2}mo, ngatáa^{1}i coon^{21} barco. La tøøi^{2} 'woo^{1} táa^{1}i 'naa'^{1}i joo'^{21} jmɨɨ^{21} pe jo gataan'^{13}in jiin'^{13} jaain^{21}.

4 Mo tɨ lɨ ngó^{1}o cajná^{2} gajnéi^{1} Jesús lɨ tɨ' tyíia^{1} do pe jo galicwii^{1}in tsá^{2} tya'a 'ii.

5 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} taai^{2} barco do:

—'Naa', ¿tɨ jo mo taan'^{13}naa'?

Joon 'in tsá^{2} do gañii^{1}i:

—'Un^{2}, jiin'^{13} jaain^{21}.

6 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Lɨ' tsáa^{1} caai^{21} barco do nii'^{13}ii' nʉ́ʉ^{3}, joongɨ iteen'^{13}naa' joo'^{21}.

La joon gajmaa^{1}a, joon jo lí^{2} saa'^{13}a 'e nʉ́ʉ^{3} tsi barco tsʉ røø^{1}mo joo'^{21} jmɨɨ^{21} do.

7 Joon 'in tsá^{2} tya' Jesús 'in 'nee^{1}i Jesús 'áai^{1} gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Tʉ́^{3}:

—¡Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'ido!

Joon mo ganúu^{2}un Simón Pedro 'e jin'^{2}in: "Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'ido", joon gacɨ'^{2}ɨ sɨɨn'^{13}ɨn (tsʉ gatyii^{1}i 'e saan'^{1}in joo'^{21} jmɨɨ^{21}). Joon mo ngayuui'^{13} joon ga'ɨ́ɨ^{2}i tsi jmɨɨ^{21} itsáa^{1}a lɨ sin'^{2} Jesús.

8 Joon 'in tsá^{2} tya'a catyaai^{2} 'in taai^{2} barco do gatyalíin^{2}mo tɨ' jmɨɨ^{21} do jñʉʉ^{1}ʉ nʉ́ʉ^{3} do røøi^{1} joo'^{21} jmɨɨ^{21}. Ga'ii^{21} barco do lɨ 'oo^{2} coon^{21} cíein^{13} metros 'e lɨ' tɨ' do.

9 Joon mo cwo'ɨ́ɨ^{1} 'e barco do lɨ' cwoo'^{13} tyʉʉn^{21} gajnée^{1}i coon^{21} jí^{2} lɨ coo^{21} jɨ́^{2} joon ni jɨ́^{2} do untyúun^{2}in jaain^{21} joo'^{21} jmɨɨ^{21}. Joon náa^{1} 'iñi'^{1} caai^{21} do.

10 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do:

—Cwotyiin^{2}naa' jaain^{21} gái^{1}gɨ joo'^{21} do 'in la ngayuui'^{13} gataan'^{13}naa' do.

11 Joon Simón Pedro ga'í^{2} tsi barco do joon gaun'øø^{1}i 'e nʉ́ʉ^{3} do fu nitsaa^{2}. Røø^{1}mo 'e nʉ́ʉ^{3} do joo'^{21} jmɨɨ^{21} cøøi'^{13}, ti jiin'^{13} coon^{21} cíein^{13} tsi ca'no'^{3} tsigɨ gaai^{21}. Joon xʉfiin'^{13} 'áa^{1}mo røøi^{1} 'e nʉ́ʉ^{3} do jo ga'gɨɨ^{21}ɨ.

12 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Ñilíin^{2}naa', cøø'^{3}xʉʉ'.

Joon jo gatá^{2}-tsi jiin'^{13} jaain^{21} tsá^{2} tya'a do wa'a unngɨɨ^{1}ɨ 'iin 'ii tsʉ ñi^{1}o 'e Ña'nʉ'^{1}ʉ' Jesús 'ii.

13 Joon gajatyéen^{1}mo Jesús joon gajmaa^{1}a jmai'^{2}xʉ 'e 'iñi'^{1} do jee^{212} 'ii. La joon gajmaa^{1}a coon'^{13} 'in joo'^{21} jmɨɨ^{21} do.

14 Ningóo^{1} 'nɨ́^{1} naa'^{13} 'e gajné^{1}i Jesús tyani tsá^{2} tya'a mi yuui'^{13} gajiin'^{1}in jee^{212} 'lɨɨ^{212}.

Jesus sɨɨ^{1}i coon'^{13} Simón Pedro

15 Mo ngayuui'^{13} gagøø'^{21}ø gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesus sɨɨ'^{21}ɨ Simón Pedro:

—Simón, jóon^{1}on Jonás ¿tɨ 'nee^{1}mo'o jna 'láai^{2}gɨ lagɨ 'in no?

Joon Tʉ́^{3} do gañii^{1}i:

—Joon, Ña'nʉ'^{1}ʉ', ñi^{2}o'o 'e 'iin^{212}moo 'nʉ.

Jesús-gɨ gajin'^{2}in:

—Joon, cwo'^{2}'o 'e dø'^{2} joo'saa'^{21} xuui^{212} tyiia.

16 Joon gatɨ́^{2} tún^{2} naa'^{13} 'e gaunngɨɨ^{1}ɨ jin'^{2}in:

—Simón, jóon^{1}on Jonás, ¿tɨ 'nee^{1}mo'o jna?

Joon gañii^{1}i Tʉ́^{3} do:

—Joon, Ña'ñʉ'^{1}ʉ', ñi^{2}o'o 'e 'iin^{212}moo 'nʉ.

Joon gajin'^{2} Jesús:

—Joon, 'aa^{2}mo'o joo'saa'^{21} tyiia.

17 Joon gatɨ́^{2} 'nɨ́^{1} naa'^{13} 'e gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús 'ii, jin'^{2}in:
—Simón, jóon^{1}on Jonás, ¿tɨ 'iin^{212}mo'o jna?
Joon Tɨ́^{3} do gajmaa^{1}o fa'í^{3} tsɨ wii'^{13} Jesús nigaunngɨɨ^{1}ɨ 'nɨ́^{1} naa'^{13} wa'a 'iin^{212}in Tɨ́^{3} 'ii. Joon Tɨ́^{3} gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:
—Ña'ñɨ'^{1}ɨ', ñi^{2}o'o jilaa'^{21}. Ñi^{2}o'o 'e 'iin^{212}moo 'nɨ.
Joon gajin'^{2} Jesús:
—Joon, cwo'^{2}'o 'e dø'^{2} joo'saa'^{21} tyiia.
18 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'nɨ: mo lɨ́ɨ^{1}u'u sɨmii'^{21} gatyii'^{1}'i sɨɨn'^{21}'ɨn 'wo'o joon gatyii^{2}'a doñixiia' fu 'iin^{212}u'un. Pe mi lɨ yɨɨ'^{13} 'nɨ inii'^{13}'i cwaa^{1}'a joon tsá^{2} xee'^{21}mo ityii'^{13}i 'nɨ sɨɨn'^{21}'ɨn joon ijee^{212}mo tsá^{2} 'nɨ xiia'lɨ jo 'iin^{212}u'un cwoo'^{13}'o.
19 Coon'^{13} 'e júu^{3} joon gajmaa^{1}a Jesús júu^{3} xiiala ijúun^{2}in Tɨ́^{3} joongɨ xiiala iuntyúu^{1}i Dios. Mo ngayuui'^{13} joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ Tɨ́^{3}:
—¡'Na^{1} coon'^{13} jna!

'In tsá^{2} 'in 'iin^{212}in Jesús

20 Joon gajiin'^{13}in Tɨ́^{3} níi^{1}i joon gajøø^{2}i jaai'^{13} caluu 'in tsá^{2} tya' Jesús do 'in 'née^{1}i Jesús 'ido. 'In tsá^{2} do tyíin^{1}in caai^{1} Jesús mo gagøø'^{21}ø lɨ tséi^{1} do. Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Tɨ́^{3} sɨɨ'^{21}ɨ Jesús: "Ña'ñɨ'^{1}ɨ', ¿'iin 'in i'nɨ́ɨ^{1}i 'nɨ?"
21 Joon mo gangaa^{21}i Tɨ́^{3} 'ii, gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:
—Ña'ñɨ'^{1}ɨ', coon'^{13} 'in no, ¿'ee 'ilí^{2}?
22 Joon Jesús do gañii^{1}i:
—Wa' 'iin^{212}na 'e seein^{21} 'ido ca mi gaa'^{13}na tún^{1}, ¿'ee cwáain^{1} tyi'nɨ? Jiin'^{13} cwáain^{1} tyi'i 'e 'na^{1} coon'^{13} jna.
23 Joon coon^{21} júu^{3} 'atsaa^{21} gasɨɨ^{1}i 'in tsá^{2} jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Jesús 'e jo ijúun^{2}in 'in tsá^{2} do tsɨ Jesus gajin'^{2}in: "Wa' 'iin^{212}na 'e seein^{21} 'ido ca mi gaa'^{13}na tún^{1}, ¿'ee cwáain^{1} tyi'nɨ?" Pe jo gajin'^{2}in 'e jo ijúun^{2}in, gajin'^{2}o: "Wa' 'iin^{212}na 'e seein^{21} 'ido ca mi gaa'^{13}na tún^{1}, ¿'ee cwáain^{1} tyi'nɨ?"
24 Joon 'in tsá^{2} tya' Jesus no, 'ii 'in ni-gataan^{1}an ni jí^{2} 'e júu^{3} lo. Joon 'ii jin'^{2}in 'e ja'^{2}mo júu^{3} tya'a. Joon nee^{21}e' 'e ja'^{2}mo júu^{3} tya'a.
25 Joon 'láai^{2}gɨ nigajmaa^{1}a Jesús. Joon wana to'^{2}o tsá^{2} ni jí^{2} jilaa'^{21} 'e nigajmaa^{1}a Jesús iunrøøi^{1} jí^{2} 'láai^{2} 'áai^{1}. Amén.

'E la gajmaa^{1}a tsá^{2} tya' Jesús

Dios icwó^{2} Espíritu Tyʉ^{2} tya'a

1-2 Coon'^{13} jí^{3} tyiia la mo 'láa^{2} 'wii^{212} nifu, tsá^{2} tyúi^{1} Teofilo, gajmaa'^{13}aa 'nʉ júu^{2} ce jilaa'^{21} 'e ga'láa^{2} Jesús 'wii^{212} jmáa^{1}a joongɨ 'e ga'e'^{2}e tsá^{2} ca gangaa'^{12}i ñʉ'fú^{2}. La jo mo 'yaa^{1}i Jesús ñʉ'fú^{2} gauncoon'^{13} Espíritu Tyʉ^{2} tya' Dios 'ii 'e icwo'^{1}o tsá^{2} tya'a, 'in gatyii'^{13}in, to^{2} 'e 'ná^{1} jmaa^{1}a.

3 Mo gangɨ́ɨi^{2} gajúin^{1} Jesús do gajné^{1}mo 'e jiin'^{1}o jee^{212} tsá^{2} tya'a. La jee^{212} tunlo^{1} jmɨɨ^{212} do jnée^{2}mo jee^{212} tsá^{2} tya'a. Joon gajmaa^{1}a 'láai^{2} nii^{2} to^{2} 'e 'ee^{1} 'e nigalija'^{2}mo 'e seen^{21}mogɨ, 'e jo lí^{2} jin'^{2} tsá^{2} 'e jo nijo'^{1}. Joongɨ gajin'^{2}o xiiala mi tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}.

4 La jee^{212} ngɨ^{1}gɨ Jesús coon'^{13} tsá^{2} tya'a ga'ɨ́ɨ^{2} júu^{3} 'e jo mo 'woo^{21}duu' Jerusalén lo ca gatséin^{1} júu^{3} ga'ɨ́ɨ^{2} Dios Jmii^{21}.

5 —'E ja'^{2}mo —jin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a do—, Wó^{3}-o gasaai^{1} tsá^{2} jmɨɨ^{21} jiin'^{13} coon'^{13} jmɨɨ^{21} pe cɨɨin^{21}gɨxʉ icwoo'^{12}i Dios 'naa' 'in Espíritu Tyʉ^{2} tya'a iuncoon'^{13} 'naa'.

Ngaai'^{12} Jesús fu ñʉ'fú^{2}

6 Cafu mo gaicaain^{21} Jesús coon'^{13} tsá^{2} tya'a gaunngɨɨ^{1}ɨ tsá^{2} tya'a 'ii:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', ¿tɨ gatɨ́^{2} 'ii'^{21} 'e laa^{212}mo'o tsá^{2} Israel joon la joon lí^{2}-i tyʉ'^{1}ʉ to^{2} yaai?

7 Joon gañii^{1}i Jesús:

—Jo tɨ́ɨi^{2} 'naa' liñí^{3}ii' lɨɨ^{212} tsei'^{2} 'e ilí^{2} jilaa'^{21} 'elo. Jiin'^{13} 'ña'a Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios Jmii^{21} tɨ́ɨi^{2} liñii^{1}i lɨɨ^{212} 'e ijmáa^{1}a 'elo.

8 Pe ijoo^{21}-o 'in Espíritu Tyʉ^{2} tya' Dios joon 'ii ingɨ́^{1} coon'^{13} 'naa'. Joon 'ii'^{21} tya' 'ii cwolíin^{2}naa' Jerusalén, joongɨ la caain^{21} lɨ san'^{2} Judea, joongɨ lɨ sii^{21} Samaria coon'^{13} la caain^{21} lɨ wíin^{2}gɨ ni cwoo'^{13} juncwii^{21}. Icwolíin^{2}naa' cwojmaa^{2}aa' júu^{3} 'iin jna.

9 Mo ngayuui'^{13} gajin'^{2} 'elo, la 'ɨɨ^{212} jøø^{2}mogɨ 'ido 'ii, joon gasaa^{1}mo Jesús. Ngaa'^{12}i fu yʉ'. Joon gajó^{2} coon^{21} jníi^{1} gacɨɨ'^{12}i Jesús. Joon jo jnéei^{2}gɨ.

10 Téen^{2}mogɨ 'ido jøø^{2}ø fu ñʉ'fú^{2} la 'ɨɨ^{212} ngaa'^{12}i Jesús. Joon gajnéi^{1} co' lɨ téein^{2} 'ido gái^{1} tsañʉʉ'^{1} taa^{21} sɨɨn'^{13}ɨn.

11 Joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Tsañʉʉ'^{1} seein^{21} Galilea jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in-gɨ téen^{2}naa' lo jøø^{2}øø' fu yʉ' juncwii^{21}. 'In Jesús no, 'in cwo'ɨ́ɨ^{1} jee^{212} 'naa' ngaa'^{12}i fu yʉ' do coon^{21} røø^{21} 'ii la mo ngaa'^{12}i do, la joon jon ijó^{1} tún^{1}.

Tyii'^{13}in Matías 'a 'ii'^{21}in cwáain^{1} tya' Judas

12 Joon ngalíin^{2}mo 'a moo'^{21} sii^{21} Olivos do. Joon ngaliin^{1} tún^{1} Jerusalén 'e ná^{1} coon^{21} sii'^{13}xʉ jiin'^{13} la to^{2} gatyʉ'^{2} ley tya' Moisés 'e sá^{2} ngɨ^{1} tsá^{2} mo jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}.

13 Mo tyaliin^{1}in 'e fuu^{21} do gasóo^{2}o coon^{21} 'nʉ́^{1} lɨ tɨ́^{2} tún^{2} fúi^{1}. 'In gatyaliin^{1}in do sii^{21} Tʉ́^{3} coon'^{13} Jacobo coon'^{13} Wó^{3} coon'^{13} Dɨ́ɨ^{3} coon'^{13} Tomóo^{13} coon'^{13} Bartolomé coon'^{13} Untøø^{2} coon'^{13} Jacobo, jóon^{1} Alfeo, coon'^{13} Simóoi^{13}, jaain^{21} tsá^{2} tya' coon^{21} poo^{212} sii^{21} cananistas. Joon coon'^{13} Judas ruu'^{21}i Jacobo,

14 Jilee'^{21}mo 'in lɨ caain^{21} coon'^{13} ruu'^{21}i Jesús coon'^{13} María sáa^{3} Jesús coon'^{13} 'in tsamɨ́^{2} catyaai^{2} do. Lɨcaain^{21} fee'^{21}i Dios.

15 Jiin'^{13} jee^{212} joon galicaain^{21} tsá^{2} jiin'^{13} coon^{21} cíein^{13} tsi dyáai^{2} 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2}. Joon gajmaa^{1}a Tʉ́^{3} siin'^{13}in jee^{212} tsaruu'^{21}i, joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} catyaai^{2} do:

16 —Tsaru'^{1}u', 'ná^{1}-a tsín^{1} jiin'^{13} la gataan^{1}an 'lɨɨ^{212} yʉʉ'^{13} David ni jí^{2} tya' Dios coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Espíritu Tyʉ^{2} tya' Dios. David do gafaa'^{21}o xiiala 'e itsangɨ́ɨi^{2} Judas. 'Ii-o jee^{212} 'in gasaain'^{12} Jesús.

17 Judas jaain^{212} jee^{212} jna'a, joon tɨ́ɨ^{2}mo jmáa^{1}a to^{2} coon'^{13} jna'a.

18 Pe joon ngoo^{21}-o Judas ngala^{1} coon^{21} si'^{2} 'wó^{2} coon'^{13} 'e cuu^{2} gajna'^{1}an coon'^{13} 'e gó^{2} gajmaa^{1}a do. Tsifu joon gacɨɨ'^{12}i lɨ' sɨjɨɨi^{2}. Joon ga'gɨɨ^{21}ɨ tu'^{2}u. Joon ga'woo^{21}o jilaa'^{21} 'un'mɨɨ^{2}ɨ.

19 Joon mo galiñi^{1} 'in seein^{21} Jerusalén do joon gaunsii^{21} 'e 'wó^{2} do Acéldama, 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} sii^{21} Coon^{21} Sii'^{13} Tyiia^{21} 'in 'O^{2} Jmɨ^{1}.

20 Tsʉ 'wii'^{13} ni Salmos jin'^{2} la no:

Cwosii'21i 'núu1ʉ situu1mo.
Jo 'in seein21gɨ 'in cwaa21gɨ.
Joongɨ jin'2in:
Cwocwoo2oo' 'in xee'21mo 'in jmá1 to2 jmoo1o 'ido.

21 ''Wii'13 joon tsajmoo21o' 'elo —jin'2 Tʉ́3—. Jee212 jna' jeei1 'inlɨ́ɨi13 tsá2 'in ningɨ1 coon'13 jna' la tøøi2 nigangɨɨ21ɨ' coon'13 Jesús.

22 Ca la mo gasaa1i Wó3 Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús jmɨɨ21 joon ca gangaa'12i ñʉ'fú2. Tyii'13mo' jon jaain21 jee212 'ii wa'a 'in licaain21 coon'13 jna'a 'e ijmáa1a júu3 'e nijiin'1in Jesús —gajin'2 Tʉ́3.

23 Joon ga'wooi21 gái1 tsá2 jee212 'ii. Jaain21 'in sii21 Sé3, 'in sii21o jon Barsabás, sii21o jon Justo. 'In jain21gɨ do sii21 Matías.

24-25 La 'ɨɨ212 fee'21i Dios jin'2in:

—Ña'ñʉ'1ʉ', 'nʉ-ʉ jøø2'ø jilaa'21 alma tya' tsá2. 'Ee'13du' jna'a 'naai212 'in jee212 gái1 lo nityi1u'u 'in jmá1 to2 tsá2 tya' Jesús cwáain1 tya' Judas. Gajaan1an Judas do 'e to2 jmoo1o 'wii'13 tsaa2 tya'o. Joon ngoo21-o lɨ 'iin212mo.

26 Joon gacoo1o jee212 'ii. Joon gatɨ́ɨ2mo Tíi13. Tsifu joon ga'í2 Tíi13 do cwáain1 tya' Judas jee212 'in dyajaain21 tsá2 tya' Jesús.

2

Mo gajó2 Espíritu Tʉ́2 tya' Dios

1 Mo gatsín1 cincuenta jmɨɨ212 mo gangɨ́ɨ2i cwaa'21 jmɨɨ212 gatɨ́2 jmɨɨ212 sii21 Pentecostés. Coon21 lɨ sicaain21 la jilee'21mo 'in jai'2 lɨ́ɨi2.

2 La 'ɨɨ212 joon coon21 ga'iin2 lɨ' yʉ' lawa mo 'ɨɨ1ɨ tyí2 tá2 lɨɨlɨ1. Ga'iin2 la tøøi2 inʉʉ lɨ néei1 'ido.

3 Joon gajnéi1 coon21 'e lɨ la lɨ sɨɨ'13 jɨ́2 lɨ néei1 la jaain21.

4 Joon ga'í2 'in Espíritu Tʉ́2 tya' Dios almas tya' ce jilee'21mo 'in néei1 do. Joon ga'láa2 'wii212 faa'21 jmai'2 jmíi1 xiia'21 'e cwoo1o 'in Espíritu Tʉ́2 do faa'21a.

5 Jee212 jmɨɨ212 lo fúu1mo tsá2 Israel 'in untiin'13 to2 tyʉ'2 Dios sicaain21. Jalíin2 Jerusalén la caain21 juncwii21.

6 Mo ganúu2un 'e ga'iin2 do joon galicaain21 'in tsá2 do lɨ ga'iin2. Pe jo ñii1 'in tsá2 fúui1 do 'ee nigalɨ́2 mo ganúu2un la jaain21 la jaain21 'in tsá2 tya' Jesús do faa'21a jmíi1 tya'a.

7 Jmai'2 'in ganga'goo21-tsi. Joon jmai'2 'in gafo'2mo joon sɨɨ1i jee212 'ii:

—'Owa'a jon 'in seein21 Galilea jileei'21 'in faa'21a no.

8 ¿Xiiala lɨ́1 'e nʉʉ21ʉn' faa'21a jmíi1 tyi jna'?

9-11 Lɨ́ɨ1 fúui1 tsá2 seein21 lo, 'in seein21 Partia, Media, Elam, Mesopotamia, Judea, Capadocia, Ponto, joon lɨ sii21 Asia seein21 lo. Seen21mo jon 'in jalíin2 Frigia, Panfilia, Egipto joongɨ Africa lɨ' ngoo'13gɨ lɨ' Cirene. Joongɨ tsá2 seein21 Roma 'in seein21 lo. Caa'12mo 'inlɨ́ɨi13 'in seein21 Israel ca la mo galiseen21mo coon'13 'inlɨ́ɨi13gɨ 'in nigatʉʉ2mo dioses tya'a 'in gajmeei1 tsá2 joon niga'ii'21mo jon 'in Dios tya' tsá2 Israel. Caa'12mo tsá2 seein21 Creta coon'13 Arabia pe jilee'21mo' nʉʉ21ʉn' faa'21a coon'13 jmíi1 tyi-o' júu3 tyʉ́2 tya' Dios.

12 Jilee'21mo tsa'goo21-tsi pe joon jo 'øøi'21-tsi 'ee galɨ́2. Joon gaunngɨɨ1ɨ ruu'21i:

—¿Ee 'øøi'21-tsi jilaa'21 'elo?

13 Pe 'inlɨ́ɨi13gɨ ungøø1i, jin'2in:

—Tsá2 'íin1mo no.

'E gasɨɨ'21 Tʉ́3 tsá2

14 Joon gajmaa1a Tʉ́3 siin'13in coon'13 jɨ dyajaain21 apóstoles catyaai2 do joon gafaa'21a tá2 jin'2in:

—Tsá2 seein21 Israel, joongɨ coon'13 tsá2 seein21 Jerusalén, cwoliñí2ii' 'elo. Joongɨ nʉʉ2duu' coon'21 túnˀ 'e ifo'3oo lo.

15 'In tsañʉʉ'1 lo jon' 'in 'íin1 no la lɨ́2 'e 'ɨ1-'oo' tsʉ 'aa21gɨ lo. Jo mo tɨ́2 'ii'21 wa'a ngɨ1 tsá2 'íin1. Jiin'13 la 'iin21 ñʉ́2 ningóo1.

16 'Elo-o gatsín1 'e gajin'2 'in gafaa'21a júu3 tya' Dios calɨɨ sii21 Joel. Joel do gajin'2in:

17 La lo-o gajin'2 Dios:

La nʉ'gɨ mi 'iin2 juncwii21 icwo'3oo Espíritu Tʉ́2 tyiia la jileei'21 'in taain212 fu juncwii21.

Yʉʉn21 tyii'i tsañʉʉ'1 coon'13 yʉʉn21 tyii'i tsamɨ́2 ifaa'21a cwáain1 tyiia.

Joongɨ simii'21 sá2 coon21 iní2i.

Joongɨ yʉʉ'13 icwuu21mo ilisá2 tyisáa2 tya'a.

18 Nicwóo3oo 'in Espíritu Tyú2 tyiia 'e jmii212
joon tya' jileei'21 'in jmoo1o la to2
tyu'3uu la tsañuu'1 teen'13 la tsamí2.
Joon ifaa'21o cwáain1 tyiia.
19 Li' yu' juncwii21 'ée3ee 'a tsa'goo21-'oo'.
Jmáa3oo jon li2 li ni 'wó2.
Coon'13 jmi1, joongi coon'13 jníi1 tya' uñi2
ijmá3aa 'e li2 do.
20 La nu'gi 'e icwá1 jmii212 tya' Ña'ñu'1u'
Jesús, coon21 jmii212 fee'1 joongi
coon21 jmii212 'ya'2gi liili1, ilinuu21 li
'íi1in ñi'1.
Joongi sii'21gi iliin1 la lí1 jmi1.
21 Joon jilee'21mo 'in gamii1i coon'13 'e sii21
Ña'ñu'1u' itiin'13mo.
La joon júu3 niga'íi2 Joel cwáain1 tya' Dios
Jmii21 —jin'2 Tú3.
Faa'21gi Tú3 jin'2in:
22 —'Wii'13 joon núu2duu', tsañuu'1 seein21
Israel, jilaa'21 'e ifuu212uu 'naa' lo —jin'
Tú3—. Tyú2-u ñí3oo' jilaa'21 milagro 'ya'2gi
'e gajmaa1a Jesús tsá2 Nazaret coon'13 'ii'21
tya' Dios Jmii21 jee212 'naa'. Joon coon'13
jilaa'21 'e gajmaa1a Jesús do gajmaa1a Dios
júu3 'e Jesús jaain21 tsá2 'in 'iin212in.
23 Pe jo 'ee futyí3 la mo gajaain'21 tsá2 'ii
jee212 'naa' tsu 'yu to2-o 'e ni'i1-tsi Dios ca
la mo jée1mo. 'Naa'gii' gaseen'2moo', joon
cwáain1 tyi'naa'oo' gajngaa'13i tsá2 gó2 'ii,
gateen1in tsaa' crúu13.
24 Pe Dios Jmii21 gajmaa1a jiin'1o tún1.
Nigaláa2mo tsu feei'1gi 'ii lagi 'mó1. Jo lí2
tyu'2 'mó1 'ii to2.
25 Joon 'lii212 rééi13 David gafaa'21a ni jí2
tya' Dios cwáain1 tya' Jesús mo gajin'2in:
Máa1moo Ña'ñu'1u' Dios coon21 tee2mo
tyaní3ii.
Li caa21na tsáa1 siin'12in joon jo 'ee jiin'13
coon21 goo'21oo.
26 'Wii'13 joon jlee'3mo alma tyiia.
Joon coon'13 moo'óo3oo fo'3oo jmai'2 júu3
tyú2-u.
'Wii'13 joon mo 'ii'21 'woo'21 cuerpo tyiia jo
'ee cu'2-tsii coonti.
27 Tsu ñí3oo 'e jo saa'12'a alma tyiia jee212
'lii212.
Joongi jo cwo'2'o 'e ixiia'21 cuerpo tya' 'in
gatyii'13'in.
28 Ga'ee'13o'o jna xiiala ngíi3ii coon21 fu1
coon21 tsáa1 'e cwo1 juncwii21 tya'
tsá2.
Joon nigalijlee'3moo 'wii'13 cwoo21'o coon'13
jna.
La joon gajin'2 David cwáain1 tya' Jesús.
29 'Tsaru'1u', tyú2-u ñii21i' 'e 'lii212 tsafeei'1
tyi' David juun21mo. Joon ga'áa2mo tsá2
'ii. Joon 'aan1 tya'a roon1gi coon'13 jna' ca
jmii212 no.
30 Pe David do jaain21 'in gafaa'21a júu3
tyú2 tya' Dios. Joon ñii1o David 'e gasii'21i
Dios 'ii 'e tyi'2mo jaain21 tyii21a 'in cwa1
cwáain1 tya'a.
31 La joon 'lii212 David do lawa jóó2o ca
la jée1mo 'a ijiin'1in Cristo. Joon gajin'2in 'e
jo ján2 alma tya'a jee212 'lii212. Jon'gi xiia'2
moo1 taa2i.
32 'Ña'a Dios Jmii21 gajmaa1a jiin'1 'in
Jesús no. Jilaa'21 'elo ganee21e'e.
33 Joon gató1 Dios Jmii21 'ii li' cwoo21o
tsáa1. Joon gacwo'1o Dios Jmii21 'ii 'in
Espíritu Tyú2 tya'a la li 'e nigajin'2in. Joon
jilaa'21 'e nigalí2 nano, joongi nijóó2oo'
joongi ninúu2uun' 'e gajmaa1a 'ii-o joon.
34-35 Jon' David do 'in gangaai'13 fu ñu'fú2
tsu 'ñaa'o gajin'2in:
Dios Jmii21 gasii'21i Ña'ñu'1u' jin'2in:
"Ní3'i caa1na tsáa1 ca mi jmáa3aa 'ii'21 'e
tyée1na 'wii212 tíi13'i jileei'21 'in 'eei'1
'nu."
36 'Jileei'21 tsá2 Israel, cwoliñí3oo' 'e la
ja'2mo 'in Jesús, 'in gatéen1naa' tsaa' crúu13,
Dios gajmee1i 'e 'ii Ñi'fii212i' joongi 'in
jmaa1a tiin'13naa' sii21 Cristo. La joon gajin'2
Tú3 sii'21i 'in tsá2 fúui1 do.
37 Joon mo ganúu2un 'in tsá2 do 'elo joon
ga'aa1a fa'í3 joon gaunngii1i Tú3 coon'13 'in
tsá2 tya' Jesús catyaai2 do:
—Tsaru'1u', ¿'ee 'ná1 jmoo21o'o?
38 Joon gañii1 Tú3:
—Cwojaa'21-'oo' coon'13 Dios joongi
cwosaa21naa' jmii21 la jaan21naa' coon'13 la
sii21 Jesucristo. Joon la joon 'iin2mo Dios
tsaa2 tyii'. La joon jon icwo'1o Dios 'naa' 'in
Espíritu Tyú2 tya'a.
39 'E júu3 lo 'e tyi'naa'oo' coon'13 yuun21
tyii'. Joongi tya' jileei'21 'in seein21 wíin2.

Joongɨ tya' jileei'21 'in tøø1ø Ña'ñʉ'1ʉ' Dios Jmii21.

40 Coon'13 'e júu3 lo gafaa'21a Tʉ́3. Joon coon'13 láai2gɨ júu3 tyʉ́2 gafaa'21a jin'2in:

—Woo21naa' yaanaa' jee212 'in tsá2 gó2 no.

41 Joon gasaa1mo jmɨɨ21 jileei'21 'in gacón2 cwáain1 júu3 tya'a. Jiin'13 jmɨɨ212 joon galicaan21mogɨ coon'13 'in jai'2 lɨ́ɨi2 ca 'nɨ1 mil-gɨ tsá2.

42 Joon coon'21 tún1-un gacón2 cwáain1 jilaa'21 'e 'ee1e 'in apóstoles tya' Jesús do. Tyʉ́2-ʉ seein21 la jaain21 la jaain21. Joongɨ galicaain21 fee'21i Dios joongɨ gajmaa1a jmai'2xʉ 'iñi'1.

Xiiala nigajmaa1a 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Jesús nifu

43 Joon lɨ́ɨ1 tsa'goo21-tsi tsá2. Joon 'in tsá2 tya' Jesús do lɨ́ɨ1 'láai2 milagro gajmaa1a coon'13 jilaa'21 li2.

44 Jileei'21 'in nigajai'2 lɨ́ɨi2 do lɨ́ɨ1 røø21 sɨ́ɨ1i. Jmaa'21i to2 jmai'2xʉ jmai'2xʉ-ʉ la jaain21 la jaain21 jilaa'21 'e 'oo1o.

45 Joongɨ ga'nɨɨ1ɨ jilaa'21 'e 'oo1o. Joon jmoo1o jmai'2xʉ cuu2 coon'13 la jaain21 la jaain21 xiia'ti sɨtyéein13 jmɨɨ212 jee212 'ii.

46 La coon21 jmɨɨ212 la coon21 jmɨɨ212 licaain21 inʉʉ cwo'1 fee'1 tya' tsá2 Israel. La caain21 inʉʉ tya'a jmoo1o jmai'2xʉ 'iñi'1. Gø'2ø jløø'3mo coon'13 'e 'yaai1-tsi alma tya'a. Joon gacwoo1-o 'maai'13 Dios.

47 Joon la jilee'21mo jin'2o 'e tsá2 tyʉ́2-tsi 'in tsá2 jai'2 lɨ́ɨi2. La coon21 jmɨɨ212 gajmaa1a Ña'ñʉ'1ʉ' 'e ngafúu1mo 'in jo'1 lɨ́ɨi2. Joon 'in jai'2 lɨ́ɨi2 do uncaan1mo coon'13 'in catyaai2 do.

3

Ga'láa2mo jaain21 tsá2 jluui'13

1 Coon21 jmɨɨ212 nica'lóo2xʉ, ngóo1 'iin2 'nɨ1, mo gatɨ́2 'ii'21 'e faa'21a tsá2 júu3 tyʉ́2. Joon Tʉ́3 coon'13 Wó3 gasóo2o caan21mo fu inʉʉ cwo'1 fee'1 tya' tsá2 Israel.

2 Tsajée1i tsá2 jaain21 tsá2 jluui'13 tyan' 'oo2 cwo'1 do lɨ ingɨɨ1i. Jluu'13mo ca la mo galiseen21mo. Joon la coon21 jmɨɨ212 tsajéei1 tsá2 'ii fu coon21 'oo2 cwo'1 do sii21 'Ya'2gɨ 'e mɨɨ1ɨ caridad jileei'21 'in tsatáa1i cwo'1 do.

3 Mo ganí2 'in tsá2 jluui'13 do itsataai2 Tʉ́3 coon'13 Wó3 inʉʉ cwo'1 do joon gamɨɨ1ɨ coon21 caridad.

4 Joon gajøøi2 Tʉ́3 coon'13 Wó3 do 'ii. Joon gajin'2 Tʉ́3:

—Jøøi212du' jna'a.

5 Joon gacon2 'in tsá2 jluui'13 do cwáain1 coon'21 tún2. 'E sá2 'ee cwo'1o 'ido 'ii lɨ́ɨ2i.

6 Joon gasɨɨ'21ɨ Tʉ́3 'ii:

—Jo 'óo3oo cwataa21 jon'gɨ cwanáa13 sá2 tyiia pe jiin'13 'e 'óo3oo lo cwo'3-oo 'nʉ. Coon'13 'ii'21 tya' 'e sii21 Jesucristo tsá2 Nazaret, ráan2un, ngɨ2 no.

7 Joon gason'1 Tʉ́3 cwoo21o tsáa1. Joon gauncoon'13on jmaa1a siin'12in 'ido. La 'ɨɨ212 joon galipíin2mo moo1 taa'13 luu212 tɨɨ2ɨ.

8 Joon ga'ɨɨ2i 'in tsá2 jluui'13 do fu yʉ'. Joon ga'láa2 'wii212 ngɨɨ1ɨ tɨɨ2ɨ. Joon ga'í2 'ɨɨ2i fu tsi inʉʉ cwo'1 do coon'13 Tʉ́3 coon'13 Wó3. 'ɨɨ2ɨ jløø'3i lɨɨlɨ1. Cwo'1o 'maai'13 Dios.

9 Joon jilee'21mo tsá2 'in téein2 do jøøi2 'ii ngɨɨ1ɨ cwoo1o 'maai'13 Dios.

10 Jmai'2 'in tsa'goo21-tsi 'e ganii21 do 'wii'13 ñi1o 'e ido-o 'in tsá2 jluui'13 'in tyíin1 'oo21 cwo'1 sii21 'Ya'2gɨ mɨɨ1ɨ caridad.

Júu3 gafaa'21a Tʉ́3 coon21 ni'nʉ́1 fee'1 sii21 Salomón

11 'In tsá2 jluui'13 'in ni'láai2 do jo mo gatíui2 Tʉ́3 coon'13 Wó3 coonti. Joon jileei'21 tsá2 'in téein2 'in'yíia2 cwo'1 do ngalíin2 cwiin1in fu lɨ téein2 Tʉ́3 do. Téen2in coon21 ni'nʉ́1 fee'1 'e sii21 Salomón.

12 Mo ganí2 Tʉ́3 'elo joon gasɨɨ'21ɨ tsá2 'in jalíin2 do:

—Tsá2 seein21 Israel, ¿'ee lɨ' tsa'goo21-'oo'? ¿'Ee lɨ' jøø2naa' jna'a lawa yiia-oo'o nigaun'láa2na'a 'in tsañʉʉ'1 lo? ¿Tɨ 'ɨ1-'oo' 'e nigangɨ1 'in tsá2 lo coon'13 'ii'21 tyijna'oo'o sɨ 'wii'13i 'e tyúi1 jna'a 'ee?

13 Jo lɨ́2 la joon, Dios, 'in gaun'goo21o 'lɨɨ212 tsacøøi'13 tyi' Abraham coon'13 Isaac coon'13 Jacob, nigacwóo1i jóon1on Jesús, 'in feei'1gɨ la jee212 jileei'21 pe 'naa' nigajaan'13moo' 'i tyani 'in tyʉ'2 to2. Joon mo gali'iin212mo Pilato 'e iláa2i pe 'naa'gɨɨ' jo gali'iin212naa'.

14 'E 'íi13 'e mɨ̃2ɨɨ' láai2 jaain21 'in tyúi1, 'in
jo 'ee tsaa2 rØØi21, naa'gɨɨ' gamɨ̃2ɨɨ' galáai2
jaain21 tsá2 gó2 'in rØØi21 tsaa2.
15 La joon gajngaa'13moo' 'in cwo1
juncwii21 tyi'. Pe Dios gajmaa1a gajiin'1o
tún1. Joon jna'gɨɨ'ɨ faa'13a'a 'e ja'2mo jilaa'21
'elo.
16 Joon 'in tsañʉʉ'1 lo, 'in cwii1moo', Dios
gaun'láa2mo tsʉ 'wii'13 jo'1o lɨ̃ii2 Jesús. Jmai'2
coon'13 'ii'21 tya' 'e sii21 Jesús nigalipíin2mo
tɨɨ2ɨ la lɨ nigañi2ii'.
17 'Niñí3oo, tsaru'1u', 'e 'naa'oo' coon'13
tsacØØi'13 tyi' mo gajngaa'13naa' Jesús do
gajmaa2aa' 'e jo 'ØØi'21-'oo'.
18 Pe la joon gatsín1 'e nii21 Cristo wúu1
jiin'13 la gajin'2 tsá2 tyúi1 coon'13 'in gacwo1
júu3 tyʉ́2 tya' Dios la jéei1gɨ.
19 'Wii'13 joon 'ná1-a jaa'21-'oo' joon
cɨɨ'13-'oo' coon'13 Dios joon la joon 'iin2mo
tsaa2 tyii'. Joon ijó1-o Ña'ñʉ'1ʉ' 'e untyúu1mo
'naa'.
20 La joon 'e isíi1in Dios Jesús, 'in sii21 jon
Cristo, 'wii212 tyi'naa'.
21 Fiin'13 ca la mo ñʉ'fú2 tyíin1 Jesucristo
ca mi tyá2 Dios tyʉ́2 ce jilaa'21. La joon
gajin'2 tsá2 tyúi1 'in gacwo1 júu3 tyʉ́2 tya'
Dios calɨɨ.
22 La joon gajin'2 'lɨɨ212 Moisés sɨɨ'21ɨ
'lɨɨ212 tsacØØi'13 tyi'. Jin'2o: "Ña'ñʉ'1ʉ'
Dios 'e isíi1in jaain21 'in cwo1 júu3 tyʉ́2
jee212 'naa', tsaru'1u', jiin'13 la gasii1in jna.
Cwolinúu13ʉʉn' jilaa'21 'e jin'2in
23 tsʉ jileei'21 'in jo nʉʉ'13 'in cwo1 júu3
tyʉ́2 do 'e i'iin2mo 'i jee212 tsagoo1o." La joon
gajin'2 Moisés.
24 'Joon la joon jileei'21 'in gacwo1 júu3
tyʉ́2 tya' Dios ca Samuel nifu gafaa'21
cwáain13 tya' 'e jmɨɨ212 lo.
25 Joon jilaa'21 júu3 tyi'naa'oo' lo 'e ga'ɨ́ɨ2ɨ
Dios la mo jéei1 coon'13 tsá2 'in cwo1 júu3
tyʉ́2 tya'a. 'E tyʉ́2 tyi-oo' mo ga'ɨ́ɨ2 Dios
coon21 júu3 jéei1gɨ coon'13 'lɨɨ212 tsacØØi'13
tyi' mo gajin'2in sɨɨ'21ɨ Abraham: "Jileei'21
tsá2 taain212 fu juncwii21 ilicwaa'3mo mi jó1
yʉʉn21 tyi'i."
26 Mo gajmaa1a Dios jiin'1 Jóon1on gasii1in
nifu tyani2ii' iuncwaa'3i 'naa'. Joon la joon
'e uncoon'13o 'naa' 'e tʉ́2oo' jilaa'21 'e gó2.

4

Tʉ́2 coon'13 Wó3 tyani 'in tyʉ'2 to2

1 Faa'21gɨ Tʉ́3 coon'13 Wó3 téen2in mo
gatyalíin2 untsá2 coon'13 'in tyʉ'2 to2 'in
tsá2 'in ní2 inʉʉ cwo' fee'1 do. Joongɨ
ngaliin2 'inlɨ̃ii13 tsá2 tya' coon21 poo212 sii21
saduceos.
2 'Nii'21-tsi 'wii'13 Tʉ́3 coon'13 Wó3 'e'2e tsá2
júu3 tyʉ́2 joongɨ 'wii'13 jin'2in la mo gajiin'1
Jesús la joon jon ijiin'1in tsá2.
3 Joon tsifu joon gasan'2 ni 'ido. Joon
ngajée1i 'nʉñí3 ca nʉʉ1 tsʉ nica'lóo2 do.
4 Pe fúu1mo 'in niganúu2un 'e júu3 do jo'1o
lɨ̃ii2. Joon jileei'21 'in jai'2 lɨ̃ii2 tɨ́2 'ñá2 mil
jmai'2 tsañʉʉ'1.
5 Mo gajná2 jmɨɨ212 joon galicaain21 fu
Jerusalén 'in tyʉ'2 to2 tya' tsá2 Israel coon'13
tsacØØi'13 coon'13 tɨfo'2 tya' ley.
6 Joongɨ néei1 Anás 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2,
coon'13 Caifás coon'13 Juan, coon'13 Alejandro. Joon gauncaain21 jileei'21 tsá2 inʉʉ tya'
tsacØØi'13 tya' untsá2.
7 Joon gatyʉ'2ʉ to2 gajalíin2 Tʉ́3 coon'13
Wó3. Joon gasiin'12in túnn2 tsa'2. Joon
gaunngɨɨ1ɨ 'in tyʉ'2 to2 do 'ii:
—¿'Iin 'ii'21 tya'a sɨ coon'13 'e sii21 'in
xeei'21gɨ 'ee gajmaa2aa' jilaa'21 'elo?
8 Joon Tʉ́3 jin'2in coon'13 'ii'21 tya' 'in
Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios:
—TsacØØi'13 'e fuu21 lo joongɨ tsacØØi'13
tya' tsá2 Israel:
9 wana 'iin212naa' unngɨɨ1ɨɨ' jna'a coon21 'e
tyʉ́2-ʉ gajmoo21o'o tya' jaain21 tsatsaa'13 'e
xiiala ga'láai2.
10 Joon jna'a jmoo21o'o júu3 tyaní2ii'.
Cwoliñí3ii' jileei'21 tsá2 Israel 'e 'in tsañʉʉ'1
'in siin'12 tyaní2ii' lo nano niga'láai2 coon'13
'e sii21 Jesucristo tsá2 Nazaret. 'Ii 'in
gatéen1naa' tsaa'1 crúu13 do. Joon Dios
gajmaa1a jiin'1 túnn1.
11 'In Jesús lo lɨ̃ɨ1i lawa coon21 cuun212
nifu pe 'naa'gɨɨ' lawa 'in jmoo1o to2 do nigajaan2aan' lɨ' co'o.
12 Ce jiin'13 jaain21 'in taain212 juncwii21 jo
lí2 jmáa1a tiin'13naa' tsʉ2 Dios nigacwoo1o 'e
jiin'13 Jesús tɨ́ɨ2i jmáa1a tiin'13naa' —jin'2 Tʉ́3
do.

13 Mo ganí² jileei'²¹ 'in tyʉ'² to² do xiiala jo 'goo'²¹ Tʉ́³ coon'¹³ Wó³ faa'²¹a joon galili'³o 'e jo 'e jí² tɨɨi²¹ 'ido jon'gɨ 'ee to² 'oo¹o ganga'goo²¹-tsi. Joon galiñii¹i 'e 'ido-o 'e nigangɨ¹ coon'¹³ Jesús.

14 Joongɨ 'in tsá² 'in niga'láai² do, do-o siin'¹²in jee²¹² 'ii-o. 'Wii'¹³ joon jo 'ee sá² 'e faa'²¹gɨ coonti.

15 Joon gatyʉ'²ʉ to² 'e 'woo²¹mo lɨ sɨcaain²¹ do. Joon gasɨ́ɨ²i la jee²¹² yaa-mo 'ee 'e 'ná² jmáa¹a.

16 Joon gajin'²in:

—¿'Ee jmoo²¹o' coon'¹³ 'in tsá² do? Jilee'²¹mo 'in seein²¹ Jerusalén niñi¹o jilaa'²¹ li² nigajmaa¹a 'in tsá² no. Coon²¹ milagro fee'¹ lɨɨlɨ¹ nigajmaa¹a 'ido. Joon jo lí² faa'¹³a' 'e jon' la joon galɨ́².

17 Tsatáan¹³an' fo'²-tsi 'e jo faa'²¹gɨ jiin'¹³ jaain²¹ cwáain¹ tya' Jesús. Joon coon'¹³ 'e la joon jo núu²gɨ tsá².

18 Joon 'in tsá² do gatø'¹ø tún¹ Tʉ́³ coon'¹³ Wó³. Joon gatyʉ'²ʉ to² la jo faa'²¹gɨ 'ido coonti, jon'gɨ 'e'²gɨ tsá² cwáain¹ tya' Jesús.

19 Pe joon gañii¹i Tʉ́³ coon'¹³ Wó³:

—'Í²du'-'oo' yaanaa' no. ¿Tɨ tyʉ́²gɨ tyani Dios 'e jmoo²¹o'o nʉʉ¹³ʉ'ʉ to² tyʉ'² 'naa' lagɨ to² tyʉ'² Dios 'ee?

20 Tsʉ jna'a jo cwooi¹ tʉʉ²¹ʉ'ʉ 'e faa'¹³a'a jilaa'²¹ 'e ganee²¹e'e joongɨ ganʉʉ²¹ʉ'ʉ.

21 Joon 'in tyʉ'² to² do gaton'¹on fo'²-tsi pe galáa²mo 'ido. Jo gatsaa'²¹a xiiala ijmeei'²¹ ni 'ido wúu¹ tsʉ 'gøø'²¹mo tsá². Jilee'²¹mo tsá² cwo'¹o 'maai'¹³ Dios jilaa'²¹ 'e nigalɨ́².

22 'In tsá² 'in ga'láai² coon'¹³ milagro do ningoo²¹-o tunló² jiin²¹ lɨ́ɨ¹gɨxʉ.

Mɨɨ¹-o tyani Dios 'in jai'² lɨ́ɨi² 'e jo cu'²-tsi joon 'e tá²-a taain²¹²-tsi

23 Mo galáai² Tʉ́³ coon'¹³ Wó³ joon nigalíin²mo fu lɨ néei¹ 'in tsaruu'²¹i catyaai² do. Jooon gatyaa¹ júu³ la jilaa'²¹ 'e nigajin'² 'in tyʉ'² to² tya' untsá² do coon'¹³ tsacøøi'¹³ do.

24 Joon mo ganúu²un, jilee'²¹mo gamɨɨ¹ɨ sɨɨ'²¹ɨ Dios:

—Ña'ñʉ'¹ʉ', 'nʉ-ʉ Dios 'in gajmaa¹a ñʉ'fú² joongɨ ni 'wó², joongɨ jmɨ'ñi'³ coon'¹³ jilaa'²¹gɨ 'e sá² ni cwoo'¹³ juncwii²¹.

25 Joon 'lɨɨ²¹² tsafeei'¹ tyii'i David, 'in gajmaa¹a jiin'¹³ la to² gatyʉʉ'¹²'ʉ, gafaa'²¹a cwáain¹ tyi'i mogajin'²in coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyʉ́² tyi'i:

¿'Ee lɨ' to'² lɨ¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ mɨɨ'¹³?
Joongɨ 'ɨ¹-tsi tsá² jmai'² 'e jo 'ee to² 'íi³mo.
26 Jileei'²¹ tsaa'to² garóon².
Joongɨ tsacøøi'¹³ 'e fuu²¹ galicaain²¹.
Joon gajmaa¹a 'ee'¹i Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios joongɨ coon'¹³ 'in gasii¹in Dios sii²¹ Cristo.

27 'Tsʉ ja'²mo 'e fuu²¹ lo galicaain²¹ Herodes coon'¹³ Poncio Pilato coon'¹³ tsá² seein²¹ lɨ xiia'gɨ coon'¹³ tsá² Israel. Joon galicaain²¹ 'e jmáa¹a 'e gó² tya' yʉʉn²¹ tyi'i Jesús 'in 'iin²¹²un.

28 Joon la jon gajmaa¹a jilaa'²¹ to² 'e nityʉʉ'¹²'ʉ 'e ilí² joongɨ jilaa'²¹ 'e ni'ɨ¹-'o'o.

29 Joon la no coon²¹du'u cwáain¹ fo'² gaton'¹on. Cwoo'¹³ jna'a yʉʉn²¹ tyi'i 'e jo ngɨɨ²¹ɨ'ɨ cu'²-tsii'i. La joon jo 'goo'²¹-oo'o 'e cwoo²¹o'o júu³ tyʉ́² tyi'i.

30 Joon mɨɨ²¹ɨ'ɨ tyaní²'i 'e cwo'²'o jna'a 'ii'²¹ tyi-o'o 'e un'láa²na'a jileei'²¹ tsatsaa'¹³ joongɨ coon'¹³ 'e sii²¹ yʉʉn²¹ tyi'i Jesús jmoo²¹o'o jilaa'²¹ li² coon'¹³ milagro fee'¹.

31 Mo ngayuui'¹³ gafaa'²¹a júu³ tyʉ́² tya'a 'e lɨ́² lɨcaain²¹ do joon gajøø'²¹ 'wó² tá² lɨɨlɨ¹. Tsifu joon galiseein²¹ waa'²¹ pí² coon'¹³ 'ii'²¹ tya' 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios. Joon jo 'goo'²¹gɨ faa'²¹a júu³ tyʉ́² tya' Dios.

Jilaa'²¹ 'e sá² tya' jilee'²¹mo 'in jai'² lɨ́ɨi²

32 Ca nii² 'e 'ɨ¹-tsi jileei'²¹ 'in nijo'¹ lɨ́ɨi². Joongɨ coon²¹ røø²¹ lɨ́ɨ¹i jilee'²¹mo. Ce jiin'¹³ jaain²¹ jo jin'² wa'a 'e 'oo¹o tya'a 'ña'a. Jilaa'²¹ jmai'² tya' jilee'²¹mo.

33 Faa'²¹gɨ 'in apóstoles tya' Jesús do 'e nigajiin'¹in Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús. Joon taain²¹² tá²-tsi lɨɨlɨ¹. Joon Dios gataa'¹³i cwa'³ jilee'²¹mo.

34 Jiin'¹³ jaain²¹ jo 'oo¹o fa'í³ 'wii'¹³ jilee'²¹mo 'in 'oo¹o 'wó² sɨ 'nʉ́¹ 'ee ni'nɨɨ¹o.

35 Joon jilaa'²¹ 'e sá² cwo'¹o tsá² apóstoles. Joon 'ii-gɨ gajmaa¹a jmai'²xʉ la jaain²¹ la jaain²¹ xiiala sɨtyéein¹ tsá² jmɨɨ²¹².

36 Lawa la lo-o jmoo¹o jileei'²¹. Seein²¹ jee²¹² 'ii jaain²¹ jún² Leví 'in sii²¹ Sé³. Galiseein²¹ coon²¹ 'wó² roon¹ ni jmɨɨ²¹ sii²¹

Chipre. Joon 'in apóstoles do gaunsii^{21}o 'ii Bernabé. ('øøi'^{21}-tsi tsá^{2} sii^{21}: 'in untyú^{2}-tsi tsá^{2}.)

37 'In tsañuu'^{1} lo ga'nii^{1}ɨ coon^{21} sii'^{13} 'wó^{2} tya'a. Joon 'e cuu^{2} gatíi^{2}i do ngacoon^{1}on joon gacwo'^{1}o tya' apóstoles do.

5

Tsaa^{2} tya' Ananías coon'^{13} Safira

1 Pe jaain^{21}gɨ tsá^{2} sii^{21} Ananías coon'^{13} 'oo^{212}o 'in sii^{21} Safira ga'nii^{1}ɨ coon^{21} sii'^{13} 'wó^{2}.

2 'In tsá^{2} lo gasíi^{2}i røø^{21} coon'^{13} 'oo^{212}o. Joon gasáai^{13}gɨxu 'e cuu^{2} do tya'a. Joon ngacwoo'^{21}o 'in apóstoles do lawa'a la jilaa'^{21}a.

3 Joon gajin'^{2} Tú^{3} sii'^{21}ɨ 'ii:

—Ananías ¿'ee lɨ' niga'í^{2} 'in 'lii'^{3} alma tyi'i 'e gaungøø^{1}u 'in Espíritu Tyú^{2} tya' Dios? Gasaa^{212}gɨ'ɨ 'e cuu^{2} gatíi^{2}u tya' 'wó^{2} do.

4 'Wó^{2} tyi-o'o do mo ga'nii^{212}naa'. Joon 'e cuu^{21} gatíi^{2}u tyi-o'o jon, lí^{2}-i jmaa^{2}aa' la 'iin^{212}naa'. ¿'Ee lɨ' ga'ɨ^{1}-'oo' la joon? Nigafáa^{13}'a coon^{21} júu^{3} tajuu^{21} tyani Dios jon' tyani tsá^{2}.

5 Mo ganúu^{2}un Ananías 'elo tsifu joon gacɨ'^{2}mo jún^{1}mo. Jmai'^{2} tsá^{2} 'in gafoo'^{2}mo mo ganúu^{2}un 'elo.

6 Joon gatyalíin^{2} jaain^{21} gái^{1} simii'^{21} 'in gapaai'^{21} 'ii' 'mɨ'^{2}. Joon ngajée^{1}i 'ido 'ii nga'áa^{13}mo.

7 Jɨ 'nɨ^{1} hora gangíi^{2}i mo ngayuui'^{13} joon jon ga'í^{2} 'oo^{212}o Ananías. Jo ñii^{1}i coonti 'ee galí^{2}.

8 Joon gaunngii^{1}ɨ Tú^{3}:

—¿Tɨ la gajin'^{2}in do-o gacíiin^{2} 'wó^{2} ga'nii^{21}iin' do?

Joon gañii^{1}i:

—Jiin'^{13} la do-o gacíiin^{2}.

9 Joon gasii'^{21}ɨ Tú^{3} 'ii:

—¿'Ee lɨ' gasíin^{13}naa' røø^{21} 'e cóon^{13}oon' 'in Espíritu Tyú^{2} tya' Ña'ñu'^{1}u' Dios tóo^{2}? Caluu no-o nijaliin^{1} 'in nga'áai^{13} ñuu'^{1} tyi'i. Joon 'nu-gɨ 'injéi^{1} 'ino.

10 Tsifu joon cii'^{12}i 'wii^{212} tii^{2} Tú^{3}. Joon mo ngataai^{2} 'in simii'^{21} do joon gangaai^{1} 'in tsamí^{2} ni 'lii^{212}mo jon. Joon gatyii^{1}i, nga'aa^{2}mo caai^{1} lɨ sɨ'aai^{212} ñuu'^{1} tya'a do.

11 Joon jilee'^{21}mo tsá^{2} 'in jai'^{2} líii^{2} Jesús coon'^{13} 'in galiñii^{1} jilaa'^{21} 'elo gafoo'^{2}i liili^{1}.

Fúu^{1}mo 'in gaun'láai^{2} coon'^{13} milagro

12 'Láa^{1}mo li^{2} coon'^{13} milagro gajmaa^{1}a apóstoles jee^{212} tsá^{2}. Joon galicaain^{21} tsá^{2} coon^{21} ni'nú^{1} sii^{21} Salomón.

13 Fúu^{1}mo 'in catyaai^{2} do jo 'iin^{212}in uncaain^{21} coon'^{13} 'ii tsu 'wii'^{13} 'goo'^{21}-o. Pe jilee'^{21}mo tsá^{2} faa'^{21}a tyú^{2}-u tya'a.

14 Líi^{1} fúui^{1} tsañuu'^{1} coon'^{13} tsamí^{2} 'in nigalijai'^{2} líii^{2} Ña'ñu'^{1}u' Jesús.

15 Joon ga'wooi^{21} tsá^{2} 'in tsatsaa'^{13} tya'i fu^{1}. Tya'i fu^{1} tee'^{12}i coo'^{13} 'mó^{2} sɨ ni jmoo^{21} 'ee. Joon mo ngíi^{1}i Tú^{3} fiin'^{13} jiin'^{13} tii'^{13} 'iin'^{3} tya'a joon 'láa^{2}mo.

16 Joon jileei'^{21} tsá^{2} 'in seein^{21} fuu^{21} co' Jerusalén do jajée^{1}i tsatsaa'^{13} tya'a sɨ 'in 'yuui^{2} 'in 'lii'^{3} alma tya'a 'ee joon jilee'^{21}mo 'láa^{2}mo.

Gatain'^{2} tsá^{2} Tú^{3} coon'^{13} Wó^{3} 'nuñí^{3}

17 Joon ga'aa^{1}a tsiiwúu^{1} jileei'^{21} 'in tyu'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} joongɨ tsá^{2} coon^{21} poo^{212} sii^{21} saduceos.

18 'Wii'^{13} joon gasan'^{2}mo tsá^{2} 'in apóstoles do joon gataan'^{12}in 'nuñí^{3}.

19 Pe jaain^{21} ángel tya' Ña'ñu'^{1}u' Dios ganá^{1} 'e 'nuñí^{3} do la 'woo^{1}. Joon ga'woo^{1}mo 'ido. Joon gasii'^{21}ɨ 'in ángel do 'ii:

20 —Cwolíin^{2}naa' fu inuu cwo'^{1} do. Cwojmaa^{2}aa' júu^{3} xiiala ngɨ^{1} tsá^{2} coon^{21} fu^{1} coon^{21} tsáa^{1} tya' Dios.

21 Mo ganúu^{2}un 'elo joon ngatáa^{1}i fu cwo'^{1} do. 'Aa^{21} mo gajná^{2} ga'láa^{2} 'wii^{212} 'e'^{2}e tsá^{2}.

La 'ii^{212} joon 'in tyu'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} joongɨ 'in téein^{2} coon'^{13}on galicaain^{21} 'e Junta Suprema tya'a. ('øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e licaain^{21} jileei'^{21} tsacøø'^{13} tya' tsá^{2} Israel.) Joon gatyu'^{2}u to^{2} gajalíin^{2} 'in apóstoles do 'in taai^{2} 'nuñí^{3}.

22 Mo gatyalíin^{2} 'ii'^{13} tsi 'nuñí^{3} do jo gatseei'^{21}gɨ jiin'^{13} jaain^{21}. Joon ngaliin^{1} tún^{1}.

23 Ngacoon^{1}on júu^{3} lɨ néei^{1} tsacøøi'^{13} do gajin'^{2}in:

—Mo gatyalii^{21}i'i 'nuñí^{3} do gatsaa'^{21}a'a tyú^{2} sɨjnɨ^{1}. Joongɨ 'ooca'nú^{2} do téen^{2}mo 'láa^{2}

'aa^{1}a. Pe mo ganaa^{212}a'a jiin'^{13} jaain^{21} jo 'in seein^{21}gɨ lɨ' tsi do.

24 Mo ganúu^{2}un tsacøøi'^{13} tya' untsá^{2} coon'^{13} 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'in ní^{2} cwo'^{1} do jilaa'^{21} 'elo joon gaunngɨɨ^{1}ɨ ruu'^{21}i:

—Júu^{3} tya' fo'^{2}, ¿xiiala iján^{2} jilaa'^{21} 'elo?

25 La jee^{212} joon tyía^{1} jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} jin'^{2}in:

—Inʉʉ cwo'^{1} do 'yuui^{2} 'in tsañʉʉ'^{1} 'in gatai'^{2} 'naa' 'nʉñí^{3} do. Do-o 'yuu^{2}i 'e'^{2}e tsá^{2} júu^{3} tyʉ́^{2}.

26 Joon ngalíin^{2} moyóo^{13} coon'^{13} 'ɨɨ'^{13} tya'a. Joon ngatee^{1} 'ido tún^{1}. Jo 'ee gajmee'^{21}i ni 'ido 'wii'^{13} 'goo'^{21}o wana gatyuui'^{12} tsá^{2} 'ii cuun^{212}.

27 Mo tyaliin^{1}in tee^{1}e ngajée^{1}i tyani tsacøøi'^{13}. Joon 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} do gajin'^{2}in:

28 —Jna'a nigauntsaa'^{13}moo'o 'naa' coonti 'e jo 'e'^{2}gɨɨ' júu^{3} tya' Jesús do. Pe 'naa'gɨɨ' lɨ' cɨɨ'^{13}ɨ nigajmaa^{2}aa'. Nigaróø^{1}mo la tøøi^{2} Jerusalén coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ee^{2}ee'. Joon 'naa'oo' 'iin^{212}naa' cwo'^{1} jna'a tsaa^{2} 'e gajúin^{1} 'in tsañʉʉ'^{1} do.

29 Joon gañii^{1}i Tʉ́^{3} coon'^{13} 'in apóstoles catyaai^{2} do:

—'E tɨɨ^{2}mo jna'a jmoo^{21}o'o nʉʉ'^{13}ʉ'ʉn to^{2} tyʉ'^{2} Dios lagɨ to^{2} tyʉ'^{2} tsá^{2}.

30 Dios tya' 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tyii'i 'ii gajmaa^{1}a jiin'^{1} Jesús 'in gajngaa'^{13}naa' tsaa' crúu^{13} do.

31 Joon Dios gasaa^{1}i 'ii 'e cwaa^{21} lɨ' cwoo^{21}o tsáa^{1}. Joongɨ nicwo'^{1}o to^{2} fee'^{1} joongɨ 'e jmaa^{1}a tiin'^{13} tsá^{2}. Joon la joon lí^{2}-i jaa'^{21}-tsi jileei'^{21} tsá^{2} Israel. Joongɨ 'iin^{2}mo tsaa^{2} tya'a.

32 Faa'^{13} jna'a 'e la ja'^{2}mo jilaa'^{21} 'elo. Joongɨ 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios, 'in Dios cwóo^{1}i jilee'^{21} 'in nʉʉ'^{13} to^{2} tyʉ'^{2} Jesús, jmáa^{1}a júu^{3} 'e ja'^{2}mo jilaa'^{21} 'elo.

33 Mo núu^{2}un jilaa'^{21} 'elo lɨ́ɨ^{1} gatsá^{2} 'nii'^{21}-tsi. Joon la mo 'iin^{212}in jnga'^{2}mo 'ido.

34 Jaain^{21} tsá^{2} sii^{21} Gamaliel, 'in lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} tya' fariseos, 'in tyíin^{1} lɨ sɨcaain^{21} 'ido. Lɨ́ɨ^{1}i tɨfo'^{2} tya' ley. 'Áa^{1}mo un'goo^{1} tsá^{2} 'ii. Joon garóon^{2} lɨ tyíin^{1}in, joon gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} ga'wooi^{21} 'in apóstoles do.

35 Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'in tyʉ'^{2} to^{2} do jin'^{2}in:

—Tsá^{2} Israel, tɨ́ɨ^{1}moo' 'e jmaa^{2}aa' coon'^{13} 'in tsañʉʉ'^{1} no.

36 Cwotii'^{13}du'-'oo' xʉgɨ mo ngóo^{1} ga'yeei'^{21} jaain^{21} tsá^{2} sii^{21} Teudas. Tsá^{2} tyiin^{2}mo 'ii gajin'^{2}in 'ña'a. Joon gajée^{1}i tyʉ́n^{2} ciein^{13} lɨ́ɨ^{1}gɨ tsá^{2} tya'a. Pe mo ngayuui'^{13} gajngaai'^{13} tsá^{2} 'ii jilee'^{21}mo tsá^{2} tya'a gasojǿ^{1}mo. Joon gatsé^{1}mo jilaa'^{21}.

37 Mo galɨcɨɨin^{21}gɨxʉ joon, mo gatáin^{1} jilee'^{21} tsá^{2} jí^{2}, ga'yeei'^{21} jaain^{21} tsá^{2} seein^{21} Galilea sii^{21} Judas. Joon fúu^{1}mo tsá^{2} gajée^{1}i 'ii. Pe la joon jon gajngaa'^{13}mo tsá^{2} 'ii. Joon jilee'^{21}mo jon tsá^{2} tya'a sojǿ^{1}mo.

38 'Wii'^{13} joon tʉʉ́^{1}naa' 'in tsañʉʉ'^{21} no. Joon jo untyíi^{2}naa' 'ii. Wana júu^{3} tya' 'in tsá^{2} lo jmai'^{2} júu^{3} tya' tsá^{2} joon tyee^{21}mo jon.

39 Pe wana júu^{3} tya' Dios jo lí^{2} 'iin^{2}naa'. Tɨ́ɨ^{1}moo', jo tɨ́ɨ^{13}naa' coon'^{13} Dios.

40 Joon gatɨɨ'^{12}ɨ júu^{3} tya' Gamaliel do joon galinʉʉ'^{12}ʉ jilee'^{21}mo. Joon gasɨɨ^{21}mo røø^{21}. Joon gatø'^{1}ø 'in apóstoles do tún^{1}. Joon gajmee'^{21}mo 'ido. Joongɨ gauntsaa'^{13}mo 'a jo faa'^{21}gɨ 'ido júu^{3} tya' Jesús. Joon galáa^{2}mo.

41 Joon ga'woo^{21}mo 'in apóstoles do tyani tsacøøi'^{13} do. Jløø'^{3}mo ngalíin^{2} 'wii'^{13} Dios gacwoo^{1}o wa'a ganii^{21} wúu^{1} 'wii'^{13} tya' Jesús.

42 Ca inʉʉ cwo'^{1} lagɨ inʉʉ tya' tsá^{2} jo gatʉ́^{2}gɨ 'e 'e'^{2}e tsá^{2} júu^{3} tyʉ́^{2}. Joongɨ faa'^{21}a cwáain^{1} tya' Jesucristo la coon^{21} jmɨɨ^{212}.

6

Gatyii'^{12}in dyái^{1} tsá^{2} 'in uncoon'^{13} apóstoles do

1 Jee^{212} jmɨɨ^{212} joon gangafúu^{2}mo 'in jo'^{1} lɨ́ɨi^{2}. Joon 'in faa'^{21} jmíi^{1} griego ga'láa^{2} 'wii^{212} jmoo^{1}o tsaa^{2} tya' 'in faa'^{21} jmíi^{1} tya' tsá^{2} Israel. Jin'^{2}o:

—Mo jmoo^{1}o tsá^{2} jmai'^{2}xʉ la coon^{21} jmɨɨ^{212} 'in 'yiia'nɨ́ɨ^{2} tyii'i xʉgɨ tɨ́ɨ^{2}i gø'^{1}ø lagɨ 'in 'yiia'nɨ́ɨ^{2} catyaai^{2}.

2 Joon gatyʉ'^{2} jɨ dyatuuin^{1} apóstoles to^{2} wa'a galicaain^{21} ce jileei'^{21} 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} do. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ:

—Jo tseein^{21} wa'a tʉʉ^{21}ʉ'ʉ 'e cwoo^{21}o'o júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios 'e jmoo^{21}o'o jmai'^{2}xʉ 'e dø'^{1} tsá^{2}.

3 'Wii'13 joon, tsaru'1u', 'nee'1naa' dyái1 tsá2 jee212 'naa' 'in jo cu'2-'oo' coon'13, tsá2 'in 'øøi'21-tsi joon 'in 'oo1o 'ii'21 tya' 'in Espíritu Tyú2 tya' Dios. Joon cwóo13oo' 'ido-o 'e to2 no cwojmaa1a jmai'2xʉ.

4 Pe jna'gɨɨ'ɨ canii2 'e faa'13a'a fo'2 joongɨ 'ee'13e'e jilaa'21 júu3 tyú2 tya' Dios.

5 Røø21 gasɨ́ɨ2i jilee'21mo. Joon gatyii'13in Tée13, jaain21 'in tsá2-tsi Dios lɨɨlɨ1. 'Áai1 nʉʉ'13ʉn to2 tyʉ'2 'in Espíritu Tyú2 tya' Dios. Jaain21gɨ 'in sii21 Lii212, coon'13 Prócoro, coon'13 Nicanor, coon'13 Timón, coon'13 Parmenas. Joongɨ jaain21 'in seein21 fu Antioquía 'in sii21 Culáa13. Culáa13 do 'in niga'ii'21 tɨɨsi'2 tya' tsá2 Israel ca la mo jée1mo.

6 Joon ngajée1i tyani 'in apóstoles do. Joon 'ii-gɨ gafaa'21a júu3 tyú2 joongɨ gataan1an cwoo21o tya' 'ido.

7 Lɨ́ɨ1 nganii'12i 'e júu3 tyú2 tya' Dios do. Joongɨ 'in jai'2 lɨ́ɨi2 'in néei1 Jerusalén lɨ́ɨ1 ngafúu2i. Joongɨ fúu2mo untsá2 tya' tsá2 Israel galija'2mo lɨ́ɨi2.

Gasain'2 tsá2 Tée13

8 'Áa1mo gauncoon'13 Dios 'e 'iin212in Tée13 tsá2. Jaain21 'in 'oo1o 'ii'21 tya' Dios 'ii. 'Láai2 li2 coon'13 milagro gajmaa1a jee212 tsá2 do.

9 Joon 'inlɨ́ɨi13 tsá2 tya' coon21 cwo'1 sinagoga 'e sii21 Esclavos Libertados coon'13 'inlɨ́ɨi13 tsá2 seein21 Cirene, coon'13 tsá2 Alejandría, coon'13 tsá2 Cilicia, coon'13 'inlɨ́ɨi13 tsá2 seein21 Asia ga'láa2 'wii212 jo cwo'1 júu3 ruu'21i coon'13 Tée13 do.

10 Pe jo lí2 lii'1i 'in tsá2 do coon'13 'e júu3 røø21 'e faa'21a Tée13 do. Jo lí2 lii'1i tsʉ Tée13 do faa'21a 'ii'21 tya' 'in Esíritu Tyú2 tya' Dios.

11 Joon 'in tsá2 do gatyii21o 'leei'13 'in gafaa'21a júu3 tajuu21 jin'2in:

—Niñʉ3oo'o 'e faa'21 'ido 'laa'21 tya' Moisés coon'13 Dios.

12 Joon la joon gajmaa1a gatɨ́2 'nii'21-tsi tsá2, coon'13 tsacøøi'13, coon'13 tɨfo'2 tya' ley. Joon coon'13 la joon gasaan'2 ni Tée13 do. Joon ngajée1i lɨ náa1 Junta Suprema.

13 Joon ga'naa'12i 'inlɨ́ɨi13 tsá2 'in jmá2 júu3 tajuu21 jin'2in:

—'In tsañʉʉ'1 lo jo mo tʉʉ21 faa'21a júu3 'laa'21 tya' 'e cwo'1 nacwai'3 lo joongɨ tya' ley.

14 Ninʉʉ21ʉ'ʉn faa'21a 'e 'in Jesús tsá2 Nazaret do 'e ifíin1mo 'e cwo'1 lo. Joongɨ 'e iunsɨ́ɨ2i jilaa'21 tɨɨsi'2 tyi' 'e gacwo'1o Moisés jna'.

15 Joon 'in tyʉ'2 to2 do coon'13 jileei'21gɨ 'in néei1 do mo gajøø2 ni2 Tée13 do ganii21 lɨ níi1i la lɨ ni2 ángel.

7

Faa'21a Tée1 'wii'13 tya' 'ña'a

1 Joon 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2 do gaunngɨɨ1ɨ Tée13 jin'2in:

—¿Tɨ jo'1o jilaa'21 'elo?

2 Joon 'ii-gɨ gañii1i:

—Tsaru'1u' joongɨ jileei'21 tsacøøi'13 tyi', núʉ2duu' 'e ifo'3oo lo. Ña'ñʉ'1ʉ' Dios 'in tyíin1 ñʉ'fú2 ga'ee'12mo 'ña'a 'lɨɨ212 tsafeei'1 tyi' Abraham mo gacwó2gɨta fu Mesopotamia la nʉ'gɨ itsacwaa1a fu Harán.

3 Joon gajin'2 Dios sɨɨ'21ɨ 'ii: "Tʉ'3'ʉ goo2'o lo joongɨ jileei'21 ruu'21'u. Joon cwoo'21'o coon21 'wó2 lɨ i'é3ee lo."

4 Joon gacwo'ɨ́ɨ1 Abraham lɨ sii21 Caldea. Joon gangacwaa21 fu lɨ sii21 Harán. Pe mo gajúin1 jmii21 joon jajée1mo Dios Abraham fu lɨ seen21naa' nano.

5 Pe jo 'ee gasáa1a coonti tya' 'ido fu lo. Jiin'13 coon21 sii'13xʉ lɨ sii'21xʉ tɨɨ2ɨ jo sá2. Jiin'13 jo mo seen21mogɨ jóon1on, joon Dios ga'ɨ́ɨ2ɨ júu3 Abraham 'e cwo'1o jóon1on 'e 'wó2 do.

6 Joon gajin'2in jon Dios sɨɨ'21ɨ Abraham 'e jileei'21 tyíi2a 'e tsacwaa21a goo1o tsá2 xeei'21 ca gatsín1 tyún2 cíein13 jiin21. Jin'2o jon inii21 wúu1. Joon tsá2 xee'21mo 'in tyʉ'2 to2 'ii.

7 Pe joon gajin'2 Dios: "Jna-a jmáa3aa 'ii'21 tya' 'in tyʉ'2 to2 tyíi2a do. Mi yuui'13 joon, joon i'woo2moo 'ido. Joon lo-o lí2 ijmáa1a to tyiajna."

8 Dios gasɨ́ɨ2i coon21 júu3 jai'2 coon'13 Abraham. Joon gatyʉ'2ʉ to2 'e jmá2 'ido li2 circuncisión tya' jóon1on. 'E li2 do coon'13 'e joon tɨ'2ɨ-tsi tsá2 'e júu3 ga'ɨ́ɨ2 Dios do. 'Wii'13 joon mo galiseein21 jóon1on sii21 Isaac, joon gajmaa1a Abraham 'e li2 circuncisión do

tya' jóon^{1}on. Gatyʉʉ^{1}ʉ loo^{21} yʉ' cúun^{1} 'in xuui^{212} tsañʉʉ'^{1} do. Joon Isaac-gɨ gajmaa^{1}o jon 'e li^{2} do tya' jóon^{1}on 'in sii^{21} Jacob. Jacob-gɨ gajmaa^{1}o jon 'e li^{2} do tya' 'in dyatuuin^{1} jóon^{1}on 'in galiseein^{21} tya'a. Joon 'in dyatuuin^{1} do-o galɨ́ɨ^{1}i tsacøøi'^{13} tya' dyatun^{1} poo^{212} tya' tsá^{2} Israel 'e sá^{2} nano.

9 ’In xuui^{212} tya' Jacob do, 'in galɨ́ɨi^{1} tsacøøi'^{13} tyi', ga'aa^{1}a tsiiwúu^{1} tya' ruu'^{21}i sii^{21} Sé^{3}. Joon ga'nɨɨ^{1}mo 'ido tya' tsá^{2} 'in tsalíin^{2} Egipto. Pe Dios gauncoon'^{13} Sé^{3} do.

10 Joon galáa^{2}mo coon'^{13} jilaa'^{21} fa'í^{3} tya' 'ido. Joon gajmaa^{1}a 'e jmɨɨ^{1}gɨ-tsi Sé^{3}. Joon gajmaa^{1}a 'e gali'iin^{212}in Faraón 'ii. Faraón sii^{21} 'in røøi^{13} tsá^{2} Egipto do. Joon 'in Faraón do gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'e ga'í^{2} Sé^{3} tsaa'to^{2} tya'a. Joon gatyʉ'^{2}ʉ Sé^{3} to^{2} la tøøi^{2} Egipto, ca jilee'^{21} tsá^{2} néei^{1} inʉʉ tya' røøi^{13} do gatyʉ'^{2}ʉ Sé^{3} do to^{2}.

11 ’Joon ga'í^{2}gon 'oo^{2} la Egipto coon'^{13} Canaán lɨ néei^{1} 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tyi'. Joon jo ñii^{1}gɨ 'ee dø'^{1}ø.

12 Pe mo galiñii^{1}i Jacob 'e sá^{2} trigo fu Egipto do joon gasii^{1}in jóon^{1}on 'in lɨ́ɨi^{1} la lɨ́ɨ^{1}i tsacøøi'^{13} tyi'. Do-gɨ ga'láa^{2} 'wii^{212} ngalíin^{2}.

13 Mo gatɨ́^{2} tún^{2} naa'^{13} tyalíin^{2} do, 'in Sé^{3} do gajin'^{2}o 'e ruu'^{21}mo 'ido. Joon galiñii^{1}i 'in røøi^{13} tyíin^{1} Egipto do xiiala nilɨ́^{2}i tsacøøi'^{13} tya' Sé^{3}.

14 Joon gatyʉ'^{2} Sé^{3} to^{2} wa'a jalíin^{2} jmii^{21} coon'^{13} jileei'^{21} ruu'^{21}i. Gatɨ́^{2}-ɨ ca'no'^{3} cíein^{13} tsi dyiia'ñéei^{2} tsá^{2} coon'tya.

15 La joon galɨ́^{2} gangó^{2}-o Jacob fu Egipto. Joon do-o lɨ gajúun^{1}in coon'^{13} jileei'^{21} 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tyi'.

16 Joon moo^{1} taai^{2} 'in Jacob do ngalii^{1}gɨxʉ fu Siquem. Joon do-o ga'áa^{1}i coon^{21} tsi 'aan^{1} nigaló^{2} Abraham tya' 'lɨɨ^{212} tya'a. Hamor sii^{21} 'in ga'nɨɨ^{1}ɨ 'e 'aan^{1} do.

17 ’La do-o gangó^{1} ca gatsin^{1} júu^{3} jai'^{2} 'e gasɨ́ɨ^{2}i Dios coon'^{13} Abraham. Tɨ'xʉ-ʉ gangafúu^{2}mo tsá^{2} seein^{21} Israel lɨ nanée^{1}i Egipto do.

18 Joon ga'í^{2} jaain^{21} røøi^{13} to^{2} Egipto do 'in jo cwii^{1}in 'lɨɨ^{212} Sé^{3} do.

19 'In røøi^{13} do gacon'^{1}on tóo^{2} 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tyi'. Joongɨ ga'e'^{2}e wúu^{1}. Joon gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'e túʉ^{2}mo 'ido la jaain^{21} xuui^{212} tsañʉʉ^{1} tya'a mi liseein^{21}. Joon la joon júun^{2}mo 'ido.

20 Yiia'^{13} joon galiseein^{21} Moisés, 'ii jaain^{21} yʉʉn^{21} 'in gali'iin^{212}in Dios. Gaai^{21} sɨɨ'^{21} gauncwaain^{21} tsacøøi'^{13} tya'a inʉʉ tya'a.

21 Mo gatɨ́^{2} 'ii'^{21} 'e gatíui^{2} sáa^{3}a 'ii la joon galɨ́^{2} 'e 'ña'a 'in jamɨ́ɨ^{1}ɨ røøi^{13} do gatøø^{1}o 'in yʉʉn^{21} do. Joon gauncwaain^{21} lawa jóon^{1}-o.

22 'Wii'^{13} joon gauntsáa^{1} Moisés jilaa'^{21} 'e tɨɨ^{21}i tsá^{2} Egipto. 'Wii'^{13} joon tyʉ́^{2}-ʉ gatɨɨ^{21}i jilaa'^{21} 'e faa'^{21}a joongɨ jilaa'^{21} 'e jmoo^{1}o.

23 ’Tunló^{1} jiin^{21} ningóo^{1} 'e seein^{21} mo gali'iin^{212}in tsafee'^{13}i tsagoo^{1}o.

24 Joon lɨ ngóo^{1} do ganí^{2} jaain^{21} tsá^{2} Egipto taai^{2} tɨ́ɨ^{1}i coon'^{13} tsagoo^{1}o Israel. Joon 'iin^{212}in Moisés do un'øø'^{1}i tsagoo^{1}o. Joon gacoon^{21}-o tya'a, gajngaa'^{13}mo 'in tsá^{2} Egipto do.

25 Pe 'ɨ^{1}-tsi Moisés 'e lí^{2} lii'^{1}i tsagoo^{1}o tsʉ Dios nigasii^{1}in 'ii 'e tsaláai^{2} 'ido. Pe tsagoo^{1}o do jo lɨ́ɨ^{2}i la joon.

26 Mo gajná^{2} joon ganí^{2} Moisés taa^{2}i tsagoo^{1}o tɨ́ɨ^{1}i. Joon la mo 'iin^{212}in tyáai^{1} 'nii^{21} joon gasɨɨ'^{21}ɨ: “La 'oo'^{21} ruu'^{21}moo' tɨ́ɨ^{13}naa'. ¿'Ee lɨ' jmaai'^{13} ruu'^{21}naa' la no?”

27 Pe tsifu joon jaain^{21} 'in tɨ́ɨi^{1} do ga'leei'^{13}gon Moisés. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ii: “¿Iin gatyʉ'^{2} to^{2} 'e jmaa^{2}'a 'ii'^{21} tyii'i lawa tsaa'to^{2}?

28 ¿Tɨ 'iin^{212}un jngaa'^{13}un jna la gajngaa'^{13}un 'in tsá^{2} Egipto do tyíia^{2}?”

29 Mo ganúu^{2}un Moisés 'elo gacwiin^{1}o. Ngoo^{21}-o lɨ sii^{21} Madián. Do-o gateen^{1}in lawa tsá^{2} seein^{21} lɨ wíin^{2}. Joon do-o galiseein^{21} gái^{1} jóon^{1}on.

30 ’Ngó^{1} Moisés coon^{21} lɨ jo 'in tsá^{2} seein^{21} co' coon^{21} moo'^{21} sii^{21} Sinaí. Do-o taain^{1} ningóo^{1} tunló^{1} jiin^{21} mo gajnéi^{1} jaain^{21} ángel. 'In ángel do 'yuui^{2} coon^{21} jee^{212} 'mó^{2} pi'^{3} 'e lɨ la lɨ 'e coo^{21} jɨ́^{2}.

31 Joon lɨ́ɨ^{1} ganga'goo^{21}-tsi Moisés mo ganí^{2} 'edo. Joon gangatyéen^{1}in tyan'gɨ wa'a jøø^{2} tyʉ́^{2}gɨ. Joon ganúu^{2}un coon^{21} júu^{3} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'e jin'^{2}:

32 “Jna-a Dios tya' 'lɨɨ212 tsacøøi'13 tyi'i Abraham, coon'13 Isaac, coon'13 Jacob.” Tsifu joon gajlé1mo Moisés. 'Goo'21-o. Jo tá2gɨ-tsi jøø2ø.

33 Joon gajin'2 Ña'ñʉ'1ʉ' sɨɨ'21ɨ 'ii: “Woo'13 mɨ́ɨ13'ɨ no, tsʉ lɨ 'øø'21'ø no lɨ cwaa'3mo no.

34 Nimóo3-oo 'e niganí2 yʉʉn21 tyiia wúu1 Egipto. Ganúu3oo cɨ'2ɨ 'wii'13 joon gacwú1na ilaa21na 'ii. Na1du' jon. Sɨ́ɨ2na 'nʉ fu Egipto.” La joon jin'2 júu3 ganúu2un Moisés.

35 ’Coon'13 'in ángel 'in ganéi1 tyani Moisés jee212 'mó2 pi'3 'e coo21 do gasii1in Dios Moisés lawa jaain21 tsafeei'1 'in jmaa1a láa2i tsagoo1o. Fiin'13 la mo jéei1 'in tsagoo1o do jo mo ga'ii'21i 'e tyʉ'2ʉ to2 'ii. Joon nigajin'2 tsagoo1o sɨɨ'21ɨ 'ii: “¿Iin nigatain'2 'nʉ lawa tsaa'to2 sɨ 'in jmoo1o 'ii'21 'ee?”

36 Moisés do ga'woo21i 'lɨɨ212 tsacøøi'13 tyi' Egipto do. Joongɨ gajmaa1a jilaa'21 milagro coon'13 li2 'e fuu21 joon. Joongɨ lɨ ganó1 coon21 jmɨ'ñi'3 sii21 Mar Rojo. Joongɨ gajmaa1a milagro lɨ caain21 lɨ jo 'in tsá2 seein21 do la jee212 tunló1 jiin21.

37 'In Moisés do gasɨɨ'21ɨ tsá2 Israel: “Dios ityii'13in jaain21 la 'oo'21 jee212 ruu'21naa' 'in cwo1 júu3 tyʉ́2 tya'a jee212 'naa'. Jiin'13 la 'ii'21 'oo2 jna-a jon i'aa1a.”

38 Gateen1in 'in Moisés lo coon'13 tsá2 Israel 'e lɨ jo 'in tsá2 seein21 do. Mo gafee'1i 'in ángel do Moisés lɨ' moo'21 sii21 Sinaí, Moisés-gɨ gasɨɨ'21ɨ 'lɨɨ212 tsacøøi'13 tyi' 'e júu3 do ga'ɨ́ɨ2ɨ tya' xiiala 'e téein2 tsá2 tyʉ́2. Coon'13 la joon ga'ii'13naa' 'e júu3 do.

39 ’Pe 'lɨɨ212 tsacøøi'13 tyi' jo gali'iin212in núu2un. Joon gajíi2mo Moisés. Joon la mo 'iin212in 'lɨɨ212 tsácøøi'13 tyi' tsaliin1 fu Egipto túnɨ.

40 Joon gasɨɨ'21ɨ 'in tsá2 do Aarón: “Ii21i'i jmee'12un dioses tyii'i 'in tsalíin2 jee212 jna'a. Tsʉ jo nee2e'e 'ee galɨ́ɨi1 'in Moisés 'in ga'wooi1 jna'a Egipto do.”

41 Joon gajmee1i jaain21 joo'21 xuui212 ilɨ́ɨ1i la lɨ́ɨi1 fii'212 tya'a. Joon gajngaa'13i joo'núu3 'e cwooi'13 'in fii'212 tya'a 'in lɨ́ɨi1 joo'21 xuui212 do. Joon gajmaa1a jløø'3i coon'13 'e nigajmeei1 coon'13 cwoo21o do.

42 Joon gatʉ́ʉ2mo Ña'ñʉ'1ʉ' Dios. Joon ga'láa2 'wii212 fee'1i jiin'13 nʉ́ʉ1 'in 'ii'13 yʉ' juncwii21. La gajin'2 ni jí2 tya' 'in cwo1 júu3 tyʉ́2 tya' Dios:

'Naa', tsá2 Israel, jin'2 Dios: ¿Tɨ gacwooi'13naa' jna 'in joo'núu3 'in nigajngaa'13naa' do la 'ɨɨ212 taan212naa' tunló1 jiin21 lɨ jo 'in tsá2 seein21 do?

43 Jon'on la joon. Gatyii2ii' capillas pi'3 tya' dios tyii' 'in sii21 Moloc, joongɨ nʉ́ʉ1 tya' dios 'in sii21 Renfán.

'Ii gajmee212naa' yaanaa' ifoo'13naa'.

'Wii'13 joon i'woo2moo 'naa' fu goo2oo'.

Joon sɨ́ɨ3na 'naa' ca lɨ ngɨ́ɨi1gɨ fuu21 Babilonia.

44 ’Mo gatéein2 'lɨɨ212 tsacøøi'13 tyi' 'e cwoo'13 tyʉʉn21 lɨ jo 'in tsá2 seein21 do ga'oo1o coon21 'nʉ́1 'mɨ'2 'e lɨ la lɨ cwo'1 tya'a lɨ 'maa1a jilaa'21 cuun212 toon212 ley. Moisés gajmaa1a 'e 'nʉ́1 'mɨ'2 do la lɨ́2 'e niganii21, jiin'13 la nigatyʉ'2 Dios to2 'e jmáa1a.

45 'In 'lɨɨ212 tsacøøi'13 tyi' ga'ii'21mo 'e 'nʉ́1 'mɨ'2 do. Joon gacoon21-o mo galɨ'2ɨ 'e 'wó2 do coon'13 tsafeei'1 tya'a Josué. Dios ga'wooi21 'in mo néei1 'e 'wó2 do, joon gacwo'1o 'ii-o. La joon ngó1 ca la mo ga'í2 'lɨɨ212 røøi13 David to2.

46 Dios gali'iin212in David. Joon David-gɨ gali'iin212in jmaa'12a coon21 cwo'1 lɨ seein21 Dios tya' 'lɨɨ212 Jacob.

47 Pe jóon1 David sii21 Salomón2-mo gamaa'13a 'e cwo'1 do cwáai1 tya' David.

48 Pe Dios, 'in fee'1mo, jiin'13 ñʉ'fú2 tyíin1in jo tyíin1in cwo'1 jmoo1o tsá2. Jiin'13 la gajin'2 'in cwo1 júu3 tyʉ́2 tya' Dios do:

49-50 Ñʉ'fú2-u tyíin1na jon, jin'2 Dios.

Jiin'13 coon21 'nʉ́1 jo lí2 jmaa'13'a tyiia, jin'2 Dios.

Jon'gɨ 'án3 lɨ 'ii'21 'woo'21oo 'ná2-a,

tsʉ jilaa'21 'e sá2 jna-a gajmáa3aa.

51 ’Pe 'naa'gɨɨ' —jin'2 Tée13 do— coon21 tøø2mo najmaa2aa' 'waa'21-'oo'. Sá2 loocwoo1oo' pe jo nuu2uun' joon alma tyii' lawa'a jo cwii1naa' Dios. Jo nʉʉ'13ʉʉn' jon'gɨ jmaa2aa' la to2 tyʉ'2 'in Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios. Røø21 lɨ́ɨ1naa' coon'13 'lɨɨ212 tsacøøi'13 tyii'.

52 'Lɨɨ212 tsacøøi'13 tyii' do gamee'21mo jileei'21 'in cwo1 júu3 tyʉ́2 calɨɨ do. 'Ii-o

gajngaa'13i 'in gajin'2 'e ijó1 jaain21 'in jmá1 'ii'21 røø21. Joon mo gajó2 'in jmá1 'ii'21 røø21 do 'naa'gɨɨ' gajaan'13moo' joongɨ gajngaa'13moo'.

53 Fiin'13 niga'ii'13naa' 'e ley do coon'13 'ii'21 tya' ángel pe jo galinɯɯ'13ɯɯn'. Jilaa'21 'elo gajin'2 Tée13 do.

Jún1mo Tée13

54 Pe joon jileei'21 'in néei1 do mo ganúu2un 'elo gatsá2 'nii'21-tsi. Joon gacuu'21i moojóon1on lɨɨlɨ1.

55 Pe Tée13 do røø21mo 'in Espíritu Tyɯ́2 tya' Dios gajøø2ø lɨ' yɯ'. Joon ganii21o xiiala jná2 joo'21 Dios. Joon do-o siin'12 Jesús lɨ' cwoo21 Dios tsáa1 coon'13 jilaa'21 'ii'21 tya'a.

56 Joon gajin'2 Tée13:

—¡Jøø2duu'! Jøø3oo sɨno2 'oo2 ñɯ'fú2. Joon do-o máa1moo Jesús, 'in Ruu'21i Tsá2, siin'13mo lɨ' caai1 Dios Jmii21 tsáa1.

57 Pe 'in tsá2 do jo taa'21gɨ núu2un. Joon gajnii1o loocwóo1o joon ga'oo1o tá2 lɨɨlɨ1. Canii2 ngalíin2 cwiin1in gasan'2mo 'ido.

58 Joon gatyii1mo 'ido 'e fuu21 do. Joon gatyuu'12i cuun212 lɨɨlɨ1. 'In gafaa'21a 'laa'21 tya' 'ido gasáa1o sɨɨn'13ɨn 'e jøø2ø jaain21 tsañɯɯ'1 'in sii21 Saulo.

59 Joon la 'ɨɨ212 tyuui'12 tsá2 'ii cuun212 joon gasɨɨ'21ɨ Tée13 Jesús jin'2in:

—Ña'ñɯ'1ɯ' Jesús, 'ii'13 alma tyiia.

60 Mo ngayuui'13 lo gasii'21i wojníi1i, joon ga'oo1o tá2 lɨɨlɨ1 jin'2in:

—Ña'ñɯ'1ɯ', jo cwo'2'o tsaa2 tya'a 'e jmoo1o lo.

Mo ngayuui'13 gafaa'21a 'elo tsifu joon jún1mo.

8

Saulo jmaa'21i 'in jai'2 lɨ́ɨi2

1-2 Røø21 gasɨ́ɨ2i Saulo 'e gajúin1 Tée13 do. Joon 'inlɨɨi13 tsá2 'in 'iin212in Dios ganga'áa12mo Tée13 do. 'Áa1mo galixuui212-tsi tya' 'ido.

Jee212 jmɨɨ212 joon ga'láa2 'wii212 gajmee'21i tsá2 lɨɨlɨ1 jileei'21 'in jo'1 lɨ́ɨi2 néei1 Jerusalén. Jilee'21mo 'in jai'2 lɨ́ɨi2 ga'woo21mo Jerusalén. Ngalíin2 la caain21 Judea coon'13 Samaria. Jiin'13 apóstoles do gajan1gɨ.

3 La 'ɨɨ212 joon 'øø1mo Saulo jileei'21 'in jai'2 lɨ́ɨi2. Tsa'ii21 la coon21 'nɯ́1 la coon21 'nɯ́1-ɯ jnúu1i la tsañɯɯ'1 tiin'13 la tsamɨ́2. 'Woo1i tsataa'12i 'nɯñí3.

Cwo1 tsá2 júu3 tyɯ́2 lɨ sii21 Samaria

4 Pe 'in ga'woo21i Jerusalén do gatya1o júu3 tya' xiiala 'e tiin'13 tsá2 doñixiia' tyalíin2.

5 Jaain21 jee212 'ii do, 'in sii21 Lii212, gangóo1on coon21 fuu21 náa1 lɨ sii21 Samaria. Joon ga'láa2 'wii212 faa'21a tya' Cristo do.

6 Fúu1mo tsá2 galicaain21 nuu1un coon'21 túnˀ-un 'e faa'21a Lii212 do. Joon gajøø2o jilaa'21 li2 'e jmoo1o coon'13 milagro.

7 Fúu1mo 'in taai2 'in 'lɨɨi'3 alma tya'a 'woo21mo. Joon 'in 'lɨɨi'3 'in 'wooi21 do ga'oo1o lɨɨlɨ1. Joongɨ fúu1mo 'in sɨtsɯɯ'13 cwoo21 tɨɨ2 coon'13 'in jluui'13 ga'láa2mo.

8 'Wii'13 joon jløø'3mo jilee'21mo 'in néei1 'e fuu21 do.

9 Pe seein21 jaan21 tsá2 'e fuu21 do 'in sii21 Simóoi13 'in gauntsáa1 júu3 loo1 ca la jéei1gɨ. Jin'2o 'ña'a jon 'e jaain21 tsá2 tyiin2mo 'ii.

10 Jilee'21mo nuu1un coon'13 túnˀ-un la tsacøøi'13 tiin'13 la 'in xuui212gɨ. Jin'2o 'e coon'13 'ii'21 fee'1 tya' Dios ngɨ1 'in tsalaai1 no.

11 Jo'1o lɨ́ɨi2 tsá2 'ii tsɯ 'wii'13 ningóo1o ungøø1i tsá2 coon'13 jilaa'21 júu3 loo1 tya'a.

12 Pe mo galɨ́ɨi2 tsá2 jo'1o júu3 tya' Lii212 do fúu1mo 'in gasaai1 jmɨɨ21 la tsañɯɯ'1 tiin'13 la tsamɨ́2. Cwoo1 Lii212 do júu3 tya' xiiala tyɯ'2 Dios to2 tsá2. Júu3 tyɯ́2 tya' Jesucristo cwoo1o.

13 Joon 'in Simóoi3 do jo'1o jon galɨ́ɨ2i. Joon gasaa1mo jmɨɨ21. Ga'láa2 'ido 'wii212 ngɨɨ1 coon'13 Lii212 do. Lɨ́ɨ1 tsa'goo21-tsi jilaa'21 milagro coon'13 li2 'e jmoo1o 'ido.

14 Mo galiñii1 'in apóstoles néei1 Jerusalén 'e ninúu2o júu3 tya' Dios 'in néei1 Samaria do joon gasii1in Tɯ́3 coon'13 Wó3.

15 Joon mo gatyalíin2 do gafee'21i Dios 'wii212 tya' 'in jo'1 lɨ́ɨ2i do 'e cwooi'13 Dios 'ii 'in Espíritu Tyɯ́2 tya'a.

16 Tsʉ jo mo 'í²gɨ Espíritu Tyʉ́² tya' Dios
jiin'¹³ jaain²¹. Lɨ coon'²¹ nisaa¹mo jmɨɨ²¹
jiin'¹³ coon'¹³ la sii²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús-gɨ.
17 Joon gataan¹an Tʉ́³ coon'¹³ Wó³
cwoo²¹o tya' 'ido. La joon ga'ii'²¹i Espíritu
Tyʉ́² tya' Dios.
18-19 Mo ganí² Simóoi¹³ 'e ga'í² Espíritu
Tyʉ́² tya' tsá² mo gataan¹an apóstoles
cwoo²¹o joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² tya'
Jesús do:
—Cwóo³-oo cuu² wa'a cwoo²oo' jna 'ii'²¹
'e ilí² jmáa³aa la no. Joon mi tón³oon
cwóo³oo tya' doñi'iin joon 'ii'²¹mo jon 'in
Espíritu Tyʉ́² tya' Dios —gajin'² Simóoi¹³ do.
20 Joon gajin'² Tʉ́³ sɨɨ'²¹ɨ 'ii:
—Cwo'iin²mo cuu²'u la tyan 'wo'o coon'¹³
lɨ 'ii²¹ tsʉ 'wii'¹³ ga'ɨ¹-'o'o 'e jilaa'²¹ 'e cwo¹
Dios lí²-i ló¹ tsá² coon'¹³ cuu².
21 Jo tɨ́ii² 'nʉ coonti 'e to² lo jon'gɨ lí²
jmáa³aa tsʉ jo tsáa¹ 'ɨ¹-'o'o tyani Dios.
22 Cwojaa'²¹-'o'o 'e gó² jmoo²'o no. Mɨ́²'ɨ
tyani Dios wa'a i'iin²mo tsaa² tyi'i jilaa'²¹ 'e
gó² 'ɨ¹-'o'o no.
23 Galili'³oo 'e 'áai¹ ngɨ́²'ɨ tsiiwúu¹'u.
'Áa¹mo røø²¹u tsaa².
24 Joon gajin'² Simóoi¹³ do:
—Mɨ́²ɨɨ' tyani Ña'ñʉ'¹ʉ' 'wii²¹² tyiia 'e jo
'ee cwotyangɨ́ɨ¹na coonti jilaa'²¹ 'e nifáa¹³aa'
no.
25 Mo ngayuui'¹³ gafaa'²¹a 'in tsá²
tya'Jesús do jilaa'²¹ 'e ganii²¹ coon'¹³ jilaa'²¹
júu³ tyʉ́² tya' Dios ngalíin² la caain²¹ fuu²¹
pi'³ lɨ sii²¹ Samaria do. Ngacwoo¹ júu³ tyʉ́²
tya' xiiala tiin'¹³ tsá². Joon ngaliin¹in tún¹
fu Jerusalén.

Lii²¹² 'e'²e jaain²¹ tsá² seein²¹ Etiopía

26 Mo ngayuui'¹³ jilaa'²¹ 'elo jaain²¹ ángel
tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' gasɨɨ'²¹ɨ Lii²¹²:
—Ráan²un no, cwó² lɨ' tooin²¹² lɨ yooin'¹³
ñi'¹. Cwoo'¹²'o fu¹ ngóo¹ Jerusalén tyíia¹³ fu
Gaza.
'E fu¹ do-o ngɨ́ɨi¹ lɨ' cwoo'¹³ tyʉʉn²¹.
27 Garoon¹on Lii²¹² joon ngó¹-o. Joon
'yuu²i fu¹ lɨ ngóo¹ do joon gatsee'²¹i jaain²¹
tsá² te'² 'in seein²¹ Etiopía. Jaain²¹ tsá²
tyiin² 'in 'má¹ cuu² tya' tsamɨ́² sii²¹ Can-
dace 'in tyʉ'² to² tyíin¹ Etiopía lawa røøi¹³.
Ngafee'¹²i Dios fu Jerusalén.
28 'In tsañʉʉ'¹ lo ningaa'¹²i fu goo¹o.
'Yuu²i coon²¹ tsi care'³ tya'a. Ngaa'¹²i
untsáa¹a júu³ tya' Dios 'e gataan¹an 'lɨɨ²¹²
Isaías ni mo'jí². Isaías do-o jaain²¹ 'in
gacwo¹ júu³ tya' Dios calɨɨ.
29 Joon gajin'² Espíritu Tyʉ́² do sɨɨ'²¹ɨ Lii²¹²:
—Cwotyéen¹'un lɨ si'² care'³ do.
30 Joon mo ngatyéein¹ Lii²¹² do joon
ganúu²un 'e untsáa¹ 'ido jí² tya' Isaías do.
Joon gaunngɨɨ¹ɨ 'ido:
—¿Tɨ 'øøi'²¹-'o'o 'e untsáa¹'a no?
31 Joon gajin'² 'in tsañʉʉ'¹ do:
—¿Xiiala lí² 'øøi'²¹-tsii mo jo seein²¹ wa'a
'in cwo'¹ jna cwáain¹? Wúu² no, 'yii²¹a'
coon'¹³ jna.
32 Jee²¹² jí² tya' Dios lɨ untsáa¹ do jin'² la
no:
Lawa jaain²¹ joo'saa'²¹ 'in jéei¹ tsá² jngaa'¹³i
sɨ 'in joo'saa'²¹ yʉʉn²¹ 'in gajan¹ tii²
tyani 'in tyʉ'² jnʉ́²,
la joon jo 'ee gajin'²gɨ coonti.
33 Fiin'¹³ jo tsaa² 'oo¹o pe ngoo²¹-o tyani 'in
'oo¹o to².
Pe jo 'ii'²¹ galisá² tya'a.
¿Xiiala lí² tyá² tsá² júu³ jilaa'²¹ 'e gó² gaj-
maa¹a tsá² goo¹o tya'a?
Tsʉ gajngaa'¹³mo. Jo seein²¹gɨ juncwii²¹.
34 Joon 'in tsá² tyiin² do gaunngɨɨ¹ɨ Lii²¹²:
—Jmaa² feei'¹-'o'o sii'¹³du' jna, ¿'iin
cwáain¹ tya'a faa'²¹a 'in cwo¹ júu³ tyʉ́² lo?
¿Tɨ tya' 'ña'a sɨ tya' 'inxeei'²¹ 'ee?
35 Joon ga'láa² Lii²¹² doo 'wii²¹² faa'²¹a 'e
lɨ untsáa¹ do. Joon ga'e'²e jilaa'²¹ júu³ tya'
Jesús.
36 Joon mo gangɨ́ɨ¹i coon²¹ lɨ sá² jmɨɨ²¹ 'in
tsá² tyiin² do gajin'²in:
—Lo-o sá² jmɨɨ²¹. ¿Tɨ jo lí² saa²¹na jmɨɨ²¹?
37 Lii²¹²gɨ gasɨɨ'²¹ɨ 'ii:
—Wa jai'² lɨ́ɨ²u ce caain²¹-'o'o, lí²-i.
Joon gañii¹i 'in tsañʉʉ'¹ do:
—Lɨ́ɨ²moo 'e Jóon¹ Dios Jesucristo.
38 Joon gatyʉ'²ʉ to² wa'a jan¹ care'³ do.
Joon gajngá¹mo lɨ sá² jmɨɨ²¹ do. Joon gasaa¹i
Lii²¹² 'ii jmɨɨ²¹.
39 Mo ga'woo¹i lɨ sá² jmɨɨ²¹ do 'e gatøø²¹o
'in Espíritu Tyʉ́² tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' Lii²¹² do. Joon
'in tsá² tyiin² do jo ganíi²gɨ 'ii. Pe ngoo²¹-o la
fu¹ 'yuu²mo. Tyʉ́²-ʉ ga'ɨɨ²-tsi.

40 Coon21 fuu21 lɨ sii21 Azoto gajnéi1 Lii212
do. Ngoo21-o la coon21 fu1 'ee1e júu3 tya'
xiiala 'e tiin'13 tsá2 ca gatyíi1a coon21 fuu21
sii21 Cesarea.

9

Gajo'1o-tsi Saulo

1 La 'ɨɨ212 joon jo mo jan1 Saulo do
toon'21on fo'2-tsi tsá2. 'Iin212in jnga'2mo 'in
jo'1 lɨ́ɨi2 Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús.
2 'Wii'13 joon gamɨɨ1ɨ coon21 jí2 tyani
tsaa'to2 tya' untsá2. 'Iin212in tsáa1a coon21
fuu21 sii21 Damasco tsa'nee'12i 'in jai'2 lɨ́ɨi2
tsi inʉʉ cwo'1 sinagogas si'2 'e fuu21 do.
Tsatee2i taan'1in 'nʉñí3 fu Jerusalén do la
tsañʉʉ'1 tiin'13 la tsamɨ́2.
3 Pe la 'ɨɨ212 ngóo1 tya'i fu1 do lɨ tɨ́2 lɨ tyíia1
fuu21 Damasco. Joon coon21 gajná2 joo'21
co' lɨ ngóo1on. Coon21 'yiia21 jó2 fu ñʉ'fú2.
4 Joon gacɨ'2mo Saulo ni 'wó2. Joon
ganúu2un coon21 júu3 'e jin'2:
—Saulo, ¿'ee lɨ' 'øø21u jna?
5 Joon Saulo-gɨ gañii1i:
—¿'Iin 'nʉ, Señor?
Joon ganii1i 'e júu3 do:
—Jna-a Jesús 'in 'øø21u no. 'Woo21-'o'o
jmaai'21 'wo'o la mo jmoo1o joo'21 jɨɨ1 mo
'ø'2ø nii212 'mó2 sʉʉn'21.
6 Saulo do-gɨ gajlée1i 'goo'21o. Gajin'2in:
—Ña'ñʉ'1ʉ', ¿'ee 'iin212un jmáa3aa?
Joon Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús gasɨɨ'21ɨ 'ii:
—Ráan2un no. Cwoo'1'u 'e fuu21 do. Do-o
ijin'2in 'ee 'ná1 jmaa2'a.
7 Jileei'21 'in tsañʉʉ'1 'in ngalíin2 coon'13
Saulo do lɨ́ɨ1 gafoo'1i. Ganúu2un 'e júu3 do pe
jo 'iin ganíi2in coonti.
8 Joon garóon2on túnˈ1 Saulo lɨ raain1
ni 'wó2 do, pe mo gatyaa1i unníi1i jo lí2
jøø2gɨ. La joon ngóo1 fu Damasco san'2 tsá2
cwoo21o.
9 Do-o gateein1 'nɨ1 jmɨɨ212 tiui2. Jo 'ee
gø'2ø jon'gɨ 'uun'21un coonti.
10 Fuu21 do-o seein21 jaain21 'in jo'1 lɨ́ɨi2
sii21 Ananías. Joon ganéi1 Jesús tyaníi1i
lawa tsacɨ1. Joon gasɨɨ'21ɨ 'ii:
—¡Ananías!
Joon 'ii-gɨ gañii1i:
—Lo-o tyíin13na, Ña'nʉ'1ʉ'.
11 Joon Ña'ñʉ'1ʉ' gasɨɨ'21ɨ 'ii:
—Ráan2un, cwó2 fu calle sii21 Coon21
Tsáa1 no. Joon mo tyii'12'a tya' jaain21
'in sii21 Judas fu'3'u wa'a tyíin1 jaain21 tsá2
Tarso sii21 Saulo. Do-o tyíin1in fee'1i Dios.
12 Lawa 'e cɨ1o niganíi2in jaain21 tsá2
sii21 Ananías ga'í2 lɨ tyíin1in joon gataan1an
cwoo21o tya'a 'e lí2-i jøø2 túnˈ1.
13 Mo ganúu2un Ananías 'elo gajin'2in:
—Ña'ñʉ'1ʉ', fúu1mo 'in nigatya1 júu3 tya'
'in tsañʉʉ'1 no. Joongɨ ninúu3oo jilaa'21 'e
gó2 jmoo1o tya' 'in jai'2 lɨ́ɨi2 'nʉ 'in néei1
Jerusalén.
14 'E joon gajó2 Saulo do la to2 tyʉ'2 untsá2
'e tøø1ø 'nʉñí3-i jileei'21 'in fee'1i 'nʉ.
15 Pe Ña'ñʉ'1ʉ' gasɨɨ'21ɨ 'ii:
—Cwó2, tsʉ nityíi'13moo 'ido 'e cwoo1o
júu3 tyiia tya' tsá2 seein21 fuu21 lɨ xiia'gɨ,
joongɨ tyani røøi1 coon'13 tsá2 Israel.
16 Jna-a jmáa3aa 'ii'21 xiiati wúu1 inii21
wii212 tyiia.
17 Joon ngóo1 Ananías fu lɨ tyíin1 Saulo do.
Mo gatan1an cwoo21o tya' 'ido joon gajin'2in:
—Ru'1u' Saulo, 'in Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús 'in
gajnéi1 tya'i fu lɨ ñi'1'i do, 'ii gasii1in jna
ijmáa3aa 'e jøø2'ø túnˈ1 joongɨ 'e unrøø1i 'in
Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios alma tyi'i.
18 Tsifu joon gaxʉʉ'21 'e lɨ la lɨ wii'3 joo'21
taai2 jmɨɨ21 unníi1i. Joon gajøø3o røø21 túnˈ1.
Mo ngayuui'13 joon garoon1on joon gasaai1
jmɨɨ21.
19 Mo gøø'21ø 'íi1i joon gacoon21o waa'21
pí2 tya'a. Joon gajaan1gɨxʉ coon21 túnˈ2
jmɨɨ212gɨ coon'13 'in jai'2 lɨ́ɨi2 néei1 Damasco
do.

Cwoo1o Saulo júu3 tyʉ́2 fu Damasco

20 Tsifu ga'láa2 Saulo 'wii212 cwoo1o júu3
tyʉ́2 tya' Jesús la caain21 inʉʉ cwo' sinagoga
tya' tsá2 Israel. 'Ee1o 'e Jóon1 Dios Jesús.
21 Lɨ́ɨ1 tsa'goo21-tsi jileei'21 'in nuu1un júu3
tya'a. Joon sɨ́ɨ1i:
—¿Tɨ jon' 'in no 'in gangɨ1 'øøi1 'in jai'2 lɨ́ɨi2
Jesús 'in néei1 Jerusalén do? ¿Tɨ jon' 'in no-o
'in jó2 jatee1e tsá2 tsajaan'12in tyani tsaa'to2
tya' untsá2 do?
22 Pe coon'21 'ii'13gɨ jo 'goo'21 Saulo gac-
woo1o júu3 tyʉ́2. 'Ee1e 'e Jesús do-o 'e la jai'2

'ii 'in nigasii^{1}in Dios 'e ijmáa^{1}a tiin'^{13} tsá^{2}. Lí^{ii}^{1} gafaa'^{21}a Saulo ca gaxéi^{1}-tsi tsá^{2} Israel néei^{1} Damasco do.

Cwiin^{1}in Saulo

23 Wóo^{2}gixu ngó^{1} mo gasí^{ii}^{2}i tsá^{2} Israel røø^{21} 'e ijnga'^{2}mo Saulo.

24 La coon^{21} jmii^{1} la coon^{21} 'woo^{1} tsajeen^{2} ni 'ido 'oo^{2} li suui^{21} 'e fuu^{21} do 'e ijngaa'^{13}mo 'ido. Pe 'indogi galiñii^{1}o.

25 Pe 'in jai'^{2} lí^{ii}i^{2} do coon^{21} 'woo^{1} gataan'^{13} ni 'ido coon^{21} tsi 'motó^{3}. Joon la joon gaxáa^{2} ni 'ido li' coon^{21} tsaa' 'oo^{21} li injuun^{1} la 'ui ti' fuu^{21} do. Joon la joon galáa^{2}mo Saulo do.

Taain^{1} Saulo Jerusalén

26 Mo gatyía^{1} Saulo Jerusalén joon 'iin^{212}in uncaain^{21} coon'^{13} 'in jo'^{1} lí^{ii}i^{2} do. Pe jilee'^{21}mo tsá^{2} 'gøø'^{21}mo 'ii. Jo jo'^{1} lí^{ii}i^{2} 'e nija'^{2}mo lí^{ii}i^{2} 'ido Jesús.

27 Joon gajée^{1}mo Bernabé Saulo tyani 'in apóstoles do. Joon do-o gatya^{1}o júu^{3} xiiala niganíi^{2} Saulo Ña'nu'^{1}u' Jesús tya'i fu^{1} do. Joongi xiiala nigasii'^{21} Jesús 'ii. Joon gajin'^{2}o jon xiiala jo cu'^{2}-tsi Saulo gacwoo^{1}o júu^{3} tya' Jesús fu Damasco.

28 Mo ngayuui'^{13} joon gajaan^{1}an Saulo Jerusalén do. Caan^{21}mo gangii^{1}i coon'^{13} 'in jai'^{2} lí^{ii}i^{2} catyaai^{2} do.

29 Jo cu'^{2}-tsi faa'^{21}a júu^{3} tya' Ña'ñu'^{1}u' Jesús. Tyaa^{1}a júu^{3} joongi jo cwo'^{1}o júu^{3} ruu'^{21}i coon'^{13} tsá^{2} Israel 'in faa'^{21}a jmíi^{1} griego. Pe 'ii-gi ga'noo'^{12}on xiiala 'e ijngaa'^{13}i 'ii.

30 Mo galiñii^{1}i 'in jai'^{2} lí^{ii}i^{2} Jesús catyaai^{2} do ngajée^{1}i Saulo coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Cesarea. Joon do-gi ganga'^{2}mo fu Tarso.

31 Jilee'^{21}mo 'in jo'^{1} lí^{ii}i^{2} jo 'iin 'in untyíin^{2}gi 'ii la caain^{21} Judea, coon'^{13} Galilea coon'^{13} Samaria. Tya^{1}-tsi lili^{1} 'e lí^{2} jai'^{2}gi lí^{ii}i^{2}. Seein^{21} canii^{2} gøø'^{21}mo Ña'nu'^{1}u' Jesús. Joon gauncoon'^{13} 'in Espíritu Tyú^{2} 'ii 'e seen^{21}mo jløø'^{3}mo. Joon gangafúu^{2}mo 'in jai'^{2} lí^{ii}i^{2}.

Ga'láa^{2}mo Eneas

32 La 'i^{ii}^{212} ngi^{1} Tú^{3} fee'^{1}i tsaru'^{1}u' la caain^{21} joon ngóo^{1}-o ngafee'^{12}i 'in jai'^{2} lí^{ii}i^{2} néei^{1} Lida.

33 Joon do-o gatsee'^{21}i jaain^{21} tsá^{2} sii^{21} Eneas. Jñá^{2} jiin^{21} ningóo^{1} raan^{1}in coo'mó^{2} 'wii'^{13} jleei^{1} sitsuu'^{13} cwoo^{21}o tii^{2}i.

34 Joon gajin'^{2} Tú^{3} sii'^{21}i 'ii:

—Eneas, coon^{21} gaun'láa^{2}mo Jesucristo 'nu. Ráan^{2}un no. Tsuu'^{13} 'mi'jñu^{1}'u.

Tsifu joon garáan^{2}mo Eneas do.

35 Joon jileei'^{21} 'in néei^{1} fuu^{21} Lida coon'^{13} Sarón gajøø^{2}mo 'ii. Joon gatuu^{21}o la tiisi'^{2} goo^{1}o la mo jée^{1}. Joon galijai'^{2} galí^{ii}^{2}i Ña'ñu'^{1}u' Jesús.

Mo gajiin'^{1}in Dorcas

36 'E jmii^{212}joon jon galiseein^{21} jaain^{21} tsamí^{2} 'in jai'^{2} lí^{ii}i^{2} coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Jope. 'In tsamí^{2} lo sii^{21} Tabita. Pe coon'^{13} jmíi^{1} griego sii'^{21} tsá^{2} 'ii Dorcas. 'In tsamí^{2} lo jmoo^{1}o jilaa'^{21} 'e tyú^{2} tya' tsá^{2}. Uncoon'^{13}o jileei'^{21} 'in sityéen^{13} jmii^{212}.

37 Jee^{212} jmii^{212} joon gaton^{1} tsaa'^{13}a 'in Dorcas do. Joon gajún^{1}mo. Joon mo ngayuui'^{13} galaai'^{21} tsá^{2} 'ii joon gatain'^{2} tsá^{2} 'ii li tí^{2} tún^{2} fúui^{1} 'nú^{1}.

38 Tyan'^{1}an Lida náa^{1} fuu^{21} Jope li taain^{212} Tú^{3} do. Joon mo ganúu^{2}un 'in tsá^{2} jai'^{2} lí^{ii}i^{2} do 'e Tú^{3} taain^{1} Jope do gasii^{1}in gái^{1} tsañuu'^{1} 'e tsasii'^{12}i do:

—¡Jmaa^{2} feei'^{1}-'o'o! ¡Un'ø'^{1}'ø! Tsaa'^{3}du' fu Jope do. ¡Jo un'i^{ii}^{212}'u!

39 Joon ngoo^{21}-o Tú^{3} coon'^{13} 'ii. Joon mo gatyíi^{1}a do ngajéei^{1} tsá^{2} 'ii li raain^{1} 'li^{ii}^{212} do. Joon jileei'^{21} tsamí^{2} 'ní^{ii}i^{2} néei^{1} ci'^{2}i. Xuui^{212}-tsi 'áai^{1}. Ga'e'^{2}e Tú^{3} jilaa'^{21} 'mi'^{2} 'e nigajmaa^{1}a mo seein^{21}.

40 Pe Tú^{3}-gi ga'woo^{1}i jilee'^{21}mo. Joon gasii'^{21}i wojníi^{1}i gafaa'^{21}a júu^{3} tyú^{2}. Joon jøø^{2}i 'in 'li^{ii}^{212} do joon gajin'^{2}in:

—Ráan^{2}un, Tabita.

Joon ganá^{1} 'in tsamí^{2} do unníi^{1}i. Mo ganíi^{2} Tú^{3} do joon garoon^{1}on gacwó^{2}.

41 Joon Tú^{3}-gi gason'^{2}on cwoo^{21}o gajmaa^{1}a siin'^{12}in. Mo ngayuui'^{13} joon gatø'^{1}ø 'in tsaru'^{1}u' catyaai^{2} do coon'^{13} 'in tsamí^{2} 'ní^{ii}i^{2} do. Joon ga'e'^{2}e 'ido 'e nijiin'^{1}in.

42 Jilaa'^{21} 'elo galiñii^{1}i tsá^{2} seein^{21} Jope do. Joon fúu^{1}mo gatsa'^{2}-tsi Ña'ñu'^{1}u' Jesús.

43 Joon 'láa^{2}mo jmii^{212} gateein^{1} Tú^{3} 'e fuu^{21} do tya' jaain^{21} tiloo^{21} sii^{21} Simóoi^{13}.

10

Tʉ̃³ cwo'¹o Cornelio júu³ tyʉ́²

1 Fu Cesarea do-o seein²¹ jaain²¹ tsá² sii²¹
Cornelio. Jaain²¹ 'in tyʉ'² to² tya' coon²¹
cíein¹³ 'láa² jee²¹² coon²¹ poo²¹² 'láa² sii²¹
Italiano.
2 Tsaa'²-tsi coon'¹³ la tøøi² tsá² inʉʉ tya'a.
Un'goo²¹o Dios. Joon cwo'¹o cuu² 'e un-
coon'¹³on tsá² Israel. La coon²¹ jmɨɨ²¹² fee'¹i
Dios.
3 Coon²¹ jmɨɨ²¹² ningóo¹ la 'iin²¹ 'nɨ¹
ca'lóo² mo gajnéi¹ jaain²¹ ángel tya' Dios lɨ
tyíin¹in. Joon gajin'²in:
—¡Cornelio!
4 Joon gafoo'¹²mo Cornelio. Joon ga-
jaan¹an jøø²i 'in ángel do. Joon gaunngɨɨ¹ɨ:
—Señor, ¿'ee fú³xʉ'ʉ jna?
Joon 'in ángel do-gɨ gasɨɨ'²¹ɨ 'ii:
—Ninúu² Dios júu³ tyʉ́² tyi'i. Joongɨ
ninii²¹o xiiala uncoon'¹³'on 'in 'oo¹o fa'í³.
5 Sɨɨ²¹u tsá² tyi'i 'e fuu²¹ Jope do 'e tsatee¹e
Simóoi¹³, 'in sii²¹o jon Tʉ́³.
6 Tyíin¹in tya' jaain²¹ tɨloo²¹ 'in sii²¹o jon
Simóoi¹³. Si'² 'nʉʉ¹ʉ tyan' tɨ' jmɨ'ñi'³ do. 'Ii
ijin'² 'ee 'ná² jmaa²o'o no —gajin'² 'in ángel
do.
7 Mo gangaa'¹²i 'in ángel do joon gatø'¹ø
Cornelio do gái¹ tsá² tya'a coon'¹³ jaain²¹
'láa² 'in tsaa'²-tsi Dios. Joongɨ jo cu'²-tsi
coon'¹³on.
8 Gajma'²o 'ido júu³ jilaa'²¹ 'ee galɨ́². Joon
gasii¹in fu Jope.
9 Mo gajná² jmɨɨ²¹² joon taa²mogɨ fu¹, tɨ lɨ́²
tyalíin² Jope. La 'ɨɨ²¹² joon Tʉ́³-gɨ gasoo²o yʉ'
'nʉ́¹ lɨ lɨ́² túnˀ fúui¹. La tyíia² ni'¹i gasoo²o
ngafee'¹²i Dios.
10 'Áa¹mo niun'áa¹i. 'Iin²¹²in dø'¹ø. Joon
la 'ɨɨ²¹² náa¹ tyʉ́² 'e dø'¹ø joon ganii²¹ coon²¹
lawa 'e cɨɨ¹ɨ.
11 Jøø²o lawa ganó² fu yʉ' juncwii²¹. Joon
ganii²¹ jó² fu ni 'wó² lawa coon 'mɨ'² taa²¹
fee'¹ lɨɨlɨ¹. 'E sɨ'ñʉʉ¹ʉ jɨ tyʉ́n² tyuui'¹³.
12 'E ni 'mɨ'² do tsíin¹³ jileei'²¹ nii²
joo'nuu²¹ 'in sá² tyʉ́n² tɨɨ² coon'¹³ mɨɨ'²¹
coon'¹³ 'in sá² cwáa¹.
13 Joon ganúu²un Tʉ́³ do coon²¹ júu³ 'e
jin'²:
—Nano Tʉ́³, jngaa'¹²'i joongɨ cuu'¹'i 'in no.
14 Pe Tʉ́³-gɨ do gañii¹i:
—'Un², Ña'ñʉ'¹ʉ', jo mo gø'¹øø jilaa'²¹ 'e
gó² 'e jo tɨɨ¹na.
15 Joon ganúu²un túnˀ 'e júu³ gajin'²:
—'E gauntyúi¹ Dios jo foo'²¹'o 'e gó².
16 'Nɨ¹ naa'¹³ galí² 'elo. Mo ngayuui'¹³
joon gasoo² túnˀ 'e 'mɨ'² taa²¹ do fu yʉ'.
17 'In tsá² 'in gasii¹in Cornelio do niga-
jalíin²mo unngɨɨ¹ɨ tya' Simóoi¹³. La 'ɨɨ²¹²
'ɨ¹-tsi Tʉ́³ jilaa'²¹ 'e ganii²¹ do-o gatyalíin² 'in
tsá² do 'ooca'nʉ́¹.
18 Tø'¹ø wa tyíin¹ jaain²¹ tsá² sii²¹
Simóoi¹³, 'in sii²¹o jon Tʉ́³.
19 La 'ɨɨ²¹² 'ɨ¹gɨ-tsi Tʉ́³ 'e lawa'a gacɨɨ¹ do
gasɨɨ'²¹ɨ 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios 'ii:
—Ñíi², gaai²¹ tsañʉʉ'¹ 'naai'¹³ 'nʉ.
20 Cwúi¹ no, cwó² coon'¹³on jo 'ee 'ɨ¹gɨ-'o'o
coonti tsʉ jna-a gasɨ́ɨ²na 'ido.
21 Joon jgá¹mo Tʉ́³ lɨ teein¹ 'in tsá² gasii¹in
Cornelio do. Joon gasɨɨ'²¹ɨ:
—Jna-a 'in 'naa'²¹naa' no. ¿'Ee to
ñilíin²naa'?
22 'Ido-gɨ gañii¹i:
—Jalii²¹i'i to² tyʉ'² jaain²¹ fii²¹² 'láa² sii²¹
Cornelio, jaain²¹ tsá² tyúi¹ 'in tsaa'²-tsi
Dios. Jileei'²¹ tsá² seein²¹ Israel jin'²in 'e tsá²
tyú¹mo 'ii. Dios gasii¹in jaain²¹ ángel tya'a 'e
jma'²a júu³ Cornelio do 'e tøø'²¹ø 'nʉ fu tya'a
'e núu¹un júu³ tyi'i.
23 Joon gacwo¹ Tʉ́³ gataa²mo inʉʉ. Joon
do-o gajaan¹an canʉʉ¹. Mo gajná² jmɨɨ²¹²
joon ngaliin¹mo Tʉ́³ coon'¹³ 'ii. Ngalíin²mo
jon 'in jai'² lɨɨi² néei¹ Jope do.
24 Mo gajná² jmɨɨ²¹² joongɨ tún¹ tyalíin²
Cesarea lɨ sɨjéen¹in Cornelio 'ii. Sɨcaain²¹
coon'¹³ ruu'²¹i coon'¹³ 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² seein²¹
tyʉ́² coon'¹³ 'in nigatø'¹ Cornelio do.
25 Mo gatyía¹ Tʉ́³ do tsifu joon cwo'ɨ́ɨ¹
Cornelio ngajéein¹ 'ii. Joon gasii'²¹i wojníi¹i
tyani Tʉ́³ 'e untyúui¹ 'ii.
26 Pe Tʉ́³ do-gɨ gasaa'¹³mo 'ii. Joon
gajin'²in:
—Jmaa² siin'¹³un. Tsañʉʉ'¹ la 'nʉ jon jna.
27 La 'ɨɨ²¹² tyaa¹ júu³ ngataa²i. Ga'ii²¹ lɨ
fúui¹ tsá² néei¹.
28 Joon gajin'² Tʉ́³ sɨɨ'²¹ɨ 'ii:
—Ñii²¹ 'naa' 'e jo tɨ́ɨi² tsá² Israel 'e un-
caain²¹ coon'¹³ tsá² seein²¹ lɨ xiia'. Jon'gɨ

tsataai[2] inʉʉ tya'a. Pe Dios ni'e'[2]o jna 'e jo
tɨ́ɨ[2]na fo'[3]oo 'e gó[2] 'e jiin'[13] jaain[21].
29 'Wii'[13] joon tsifu gagó[3]oo 'e gate'[2]e jna
do. Jo 'ee fo'[3]oo coonti. 'Iin[212]na liñii[2] 'ee to[2]
tǿ[2]øø' jna.
30 Joon gañii[1] Cornelio do:
—Tyʉ́n[2] jmɨɨ[212] ningóo[1] jiin'[13] la 'ii'[21]
nano tyíin[1]na lo. Jmóo[3]oo taa'[21] jo mo
gøø'[21]øø 'í[3]ii. Foo'[13]na Dios la ca'loo. La
jee[212] joon gajnéi[1] jaain[21] tsá[2] jɨɨ'[1] sɨɨn'[3] lɨɨlɨ[1].
31 Joon gasɨɨ'[21]ɨ jna: "Cornelio, nanúu[2]un
Dios júu[3] tyʉ́[2] tyi'i. Joon nacón[2] cwáain[1] tya'
jilaa'[21] 'e nigauncoon'[13]'on jileei'[21] 'in 'oo[1]o
fa'í[3].
32 Sii[1]in 'in tsalíin[2] 'e fuu[21] Jope do.
Tsatee[1]e 'in sii[21] Tʉ́[3], 'in sii[21]o jon Simóoi[13].
Tyíin[1]in tya' jaain[21] tɨloo[21] 'in sii[21]o jon
Simóo[13]mo. Si'[2] 'nʉʉ[1]ʉ tyan' tɨ' jmɨ'ñi'[3]. Mo
cwée[1]i joon ityá[2] júu[3] coon'[13] 'nʉ."
33 Joon tsifu joon gasɨ́ɨ[2]na 'in ja'neei'[13]
'nʉ. Tyʉ́[2]-ʉ nigajmaa'[13]'a gañi[1]o'o. Joon lo-o
náa[1]oo'o tyani Dios. 'Ii[21]i'i nʉʉ[21]ʉ'ʉ jilaa'[21]
'e nigatyʉ'[2] Ña'ñʉ'[1]ʉ' to[2] 'e fu'[3]'u jna'a —jin'[2]
Cornelio.

Júu[3] gatyaa[1] Tʉ́[3] inʉʉ tya' Cornelio

34 Joon ga'láa[2] Tʉ́[3] 'wii[212] faa'[21]a jin'[2]in:
—Niñí[3]oo no 'e tyani Dios jilee'[21]mo tsá[2]
coon[21] røø[21]mo.
35 Joon 'ii'[21]mo doñi'iin tsá[2] seein[21] Israel
tiin'[13] 'in jo seein[21] joon wa'a tsaa'[2]-tsi 'ii
joon jmoo[1]o 'e tyʉ́[2].
36 Dios gasii[1]in Jesucristo jee[212] tsá[2] Is-
rael. 'Ii Ñʉ'[1]ʉ' jilee'[21]o'. Joon gajmaa[1]a
júu[3] xiiala tyia'[2]-tsi tsá[2] Dios 'e jo téen[1]in
coon'[13]on.
37 Tyʉ́[2]-ʉ ní[2]ii' 'e galɨ́[2] goo[1]o tsá[2] Is-
rael. Ga'láa[2] 'wii[212] Galilea mo ngayuui'[13]
gacwo[1] Wó[3] júu[3] tyʉ́[2] 'e 'ná[2] saai[1] tsá[2] jmɨɨ[21].
38 Joon ñii[21]oo' xiiala gacwo'[1] Dios 'in
Jesús tsá[2] Nazaret do 'in Espíritu Tyʉ́[2] tya'a.
Joon gacwo'[1]o 'ii'[21] tya'a. La joon gangɨɨ[1]ɨ la-
caain[21] jmoo[1]o 'e tyʉ́[2]. Joon un'láai[2] jileei'[21]
'in ní[2] wúu[1] 'ii'[21] tya' 'in 'lɨɨi'[3]. Jilaa'[21] 'elo
gajmaa[1]a tsʉ ngɨ[1] Dios coon'[13] 'ii.
39 Niganee[212]oo'o jilaa'[21] 'e lɨ́[2]. Jilaa'[21]
'e gajmaa[1]a Jesús lacaain[21] Judea coon'[13]
'e fuu[21] Jerusalén. Mo gangɨ́ɨ[2] joon gajn-
gaa'[13]mo tsá[2] 'ii. Gateen[1]in tsá[2] 'ii tsaa'
crúu[13] do.
40 Pe Dios gajmaa[1]a jiin'[1]o mo tɨ́[2] 'nɨ[1]
jmɨɨ[212]. Joon gajmaa[1]a jné[1]mo tún[1] jee[212]
jna'a.
41 Pe jiin'[13] coon'[13] jna'oo'o gajnée[1]i jon'
jileei'[21] tsá[2]. Jiin'[13] 'in gatyii'[12]in Dios
la jée[1]mo gajnée[1]i 'e cón[2] cwáain[1] 'ii-o.
Caan[1]mo tún[1] gatyée[2]e'e joongɨ née[2]e'e
coon'[13]on mo gangɨ́ɨ[2] jiin'[1]in do.
42 Joon gasii[1]in jna'a sii'[13]i'i tsá[2] 'e Dios
gatyée[1]i 'in Jesús lo 'e jmá[1] 'ii'[21] tya' tsá[2]
jiin'[1] lagɨ 'in nijúin[1].
43 Joongɨ ca la jée[1]mo jileei'[21] 'in gacwo[1]
júu[3] tyʉ́[2] tya' Dios gajin'[2]o xiiala lɨ́ɨi[1] Jesús
'e jileei'[21] 'in jai'[2] lɨ́ɨi[2] 'ii 'iin[2]mo tsaa[2] tya'a
coon'[13] 'ii'[21] tya' 'e sii[21]o.

'Ii'[21]mo Espíritu Tyʉ́[2] la 'in jo seein[21] Israel

44 Faa'[21]gɨ Tʉ́[3] siin'[12]in mo gajó[2] 'in
Espíritu Tyʉ́[2] tya' Dios 'e ga'í[2] almas tya'
jileei'[21] 'in nuu[1]un júu[3] tya'a do.
45 Lɨ́ɨ[1] tsa'goo[21]-tsi tsá[2] Israel 'in jo'[1] lɨ́ɨi[2]
'in gajalíin[2] coon'[13] Tʉ́[3] do. La ga'í[2] Espíritu
tya' Dios alma tya' tsá[2] Israel do-o la joon
jon niga'í[2] Espíritu tya' Dios tya' 'in jo
seein[21] joon.
46 Nuu[1]o faa'[21] 'ido jmíi[1] xiia' joon gaun-
tyúi[1] Dios jmai'[2] coon'[13] júu[3] tya'.
47 Joon gajin'[2] Tʉ́[3]:
—¿Tɨ lí[2] jo cwoo[21]o' saai[1] 'in tsá[2] lo jmii[21]
tsʉ niga'ii'[21]mogɨ Esíritu Tyʉ́[2] la ga'ii'[13]na'?
48 Joon gatyʉ'[2]ʉ to[2] gasaai[1] 'ido jmɨɨ[21]
coon'[13] 'e sii[21] Ña'ñʉ'[1]ʉ' Jesús. Mo
ngayuui'[13] joon, joon gamɨ'[2]ɨ Tʉ́[3] wa'a
jaain[212]ta 'ido coon[21] tún[2] jmɨɨ[212] coon'[13]on.

11

Jmaa'[12]a Tʉ́[3] tsá[2] 'in jai'[2] lɨ́ɨ[2] néei[1] Jerʉsalén júu[3] jilaa'[21] 'e nigalí[2]

1 Ganúu[2]un 'in apóstoles coon'[13] 'in
tsaru'[1]u' catyaai[2] néei[1] Judea 'e niga'ii'[21]mo
júu[3] tyʉ́[2] tya' Dios cagɨ 'in jo seein[21] Israel.
2 Mo gacwai'[2] Tʉ́[3] Jerusalén 'inlɨ́ɨi[13] tsá[2]
Israel 'in jai'[2] lɨ́ɨi[2] ga'láa[2] 'wii[212] unngɨɨ[1]ɨ:

3 —¿'Ee lɨ' gatyíi²a tyatya'³'a júu³ coon'¹³ 'in tsá² jo seein²¹ Israel? Joongɨ gatyatyee'²¹'e coon'¹³on.

4 Joon ga'láa² Tɨ́ɨ³ 'wii²¹² gatyaa¹ júu³ la jilaa'²¹a 'e nigalí² do ca la nifu. Joon gajin'²in:

5 —Do-o taan¹na Jope do. Joon la jiin'¹³ foo'¹³na Dios do-o gamóo³oo coon²¹ li². Coon²¹ li² 'e lɨ la lɨ coon²¹ 'mɨ'² taa²¹. Gamóo³oo jgó² sɨ'ñúɨ¹ɨ jɨ tyɨ́n² tyuui'¹³. Joon gacwá² tí² tyaní³ii.

6 Mo gajøø³øø coon'²¹ tún² lɨ' tsi, joon gamáa¹na jileei'²¹ nii² joo'nuu²¹ 'in tyúi¹ tiin'¹³ 'in gó². Joongɨ máa¹na mɨɨ'²¹ coon'¹³ 'in sá² cwáa¹.

7 Joongɨ ganúu³uun coon²¹ júu³ 'e jin'²: "Ráan²un, Tɨ́ɨ³. Jngaai'¹³ 'in joo'²¹ lo joongɨ cøø'²¹xɨ'ɨ."

8 Pe joon gafo'³oo: "Jo lí² døø'¹³øø 'elo, Ñɨ'², tsɨ jiin'¹³ cafu jo mo gatoo'¹³ 'óo³oo jilaa'²¹ 'e gó² 'e jo tɨ́ɨi² dø'¹ tsá² Israel."

9 Joon gajin'² 'e júu³ do sɨɨ'²¹ɨ jna tún¹: "Jilaa'²¹ 'e untyúi¹ Dios jo foo'¹³'o 'e gó²."

10 La joon galí² 'nɨ¹ naa'¹³. Joon mo ngayuui'¹³ joon gasoo² fu ñɨ'fú².

11 La 'ɨɨ²¹² joon gatyalíin² gaai²¹ tsañɨɨ'¹ 'in 'naai'¹ jna 'e 'nɨ́¹ lɨ tyíin¹na do. Nijalíin² fuu²¹ Cesarea.

12 Joon 'in Espíritu Tyɨ́² tya' Dios gasii¹mo jna 'e gangóo¹oo coon'¹³ 'in tsá² do jo cu'²-tsii. Joon ngalíin²mo jɨ jñúui² tsaru'¹u' no. Joon jile'¹oo'o ngatoo²¹o'o tsi inɨɨ tya' 'in tsá² do.

13 Joon 'in tsá² do gatyaa¹ júu³ la lɨ 'e ganii²¹ jaain²¹ ángel 'in siin'¹³ tyaníi¹i. Joon gasɨɨ'²¹ 'in ángel do 'ii: "Sii¹in jaain²¹ gái¹ tsá² tyi'i fu 'e fuu²¹ Jope do. Tsate'²du jaain²¹ tsá² sii²¹ Simóoi¹³, 'in sii²¹o jon Tɨ́ɨ³.

14 Joon 'ii 'in 'e'² 'naa' xiiala taan²¹²naa' coon'¹³ Dios coon'¹³ jileei'²¹ tsá² taai inɨɨ tyi'i."

15 Mo ga'láa² 'wii²¹² gafo'³na joon gajó² 'in Espíritu Tyɨ́² tya' Dios. Ga'í² lɨ lɨcaan²¹na'a do. Joon 'ii'²¹mo jileei'²¹ 'in néei¹ inɨɨ do la lí² mo ga'ii'²¹in alma tyijna' la mo 'wiin²¹².

16 Joon gatɨ'²-tsi la lí² 'e gajin'² Ña'ñɨ'¹ɨ': "'E jo'¹o 'e Wó³-o gasaai¹ tsá² jmɨɨ²¹ jiin'¹³ coon'¹³ jmɨɨ²¹ pe Dios icwoo'¹²i 'naa'gɨɨ' 'in Espíritu Tyɨ́² tya'a wa'a ngɨ¹ coon'¹³ 'naa'."

17 Pe wana gacwo'¹ Dios 'ii la lí² 'e nigacwo'¹o jna' 'in nigajo'¹ lɨ́ɨi² Ña'ñɨ'¹ɨ' Jesucristo, ¿'iin lɨ́ɨ¹na 'e fo'³oo 'laa'²¹ tya' Dios? —jin'² Tɨ́ɨ³.

18 Mo ganúu²un 'in tsá² jo'¹ lɨ́ɨi² néei¹ fu Jerusalén do gajaan¹an tii². Joon gacwo'¹o 'maai'¹³ Dios gajin'²in:

—¡Ca-gɨ 'in jo seein²¹ Israel Dios nigacwo'¹o coon²¹ 'ii'²¹ 'e lí² jaa'²¹a-tsi joon 'e tiin'¹³mo!

'In jai'² lɨ́ɨi² 'in seein²¹ Antioquía

19 Mo ngayuui'¹³ gajngaa'¹³i tsá² Tée¹³ ga'láa² 'wii²¹² ga'øø¹i 'in catyaai²gɨ 'in tsáai¹-tsi Dios. Joon 'inlɨ́ɨi¹³ gacwiin¹in fu Fenicia. 'Inlɨ́ɨi¹³gɨ gacwiin¹in fu Chipre joongɨ Antioquía. Joon do-o ga'láa² 'wii²¹² cwoo¹o júu³ tyɨ́² tya' Dios jiin'¹³ tsá² Israel.

20 Pe 'inlɨ́ɨi¹³ 'in jai'² lɨ́ɨi² tsá² seein²¹ Chipre coon'¹³ Cirene gangalíin² fu Antioquía. Do-o ga'láa² 'wii²¹² cwoo¹o júu³ tyɨ́² tya' Ña'ñɨ'¹ɨ' Jesús.

21 Ca-gɨ 'in jo seein²¹ Israel gacwoo¹o. 'Áa¹mo gauncoon'¹³ Ña'ñɨ'¹ɨ' 'ii. Joon la joon fúu¹mo galijai'² lɨ́ɨi². Joon ga'láa² 'in tsá² do 'wii²¹² tsaa'¹-tsi Ña'ñɨ'¹ɨ'.

22 Mo ganúu²un 'in jo'¹ lɨ́ɨi² 'in néei¹ Jerusalén 'e júu³ lo gasii¹in jaain²¹ tsá² sii²¹ Bernabé 'in gangó¹ fu Antioquía.

23 Mo gatyía¹ Bernabé do gacón² cwáai¹ 'e Dios gajmaa¹a jilaa'²¹ 'e ganúu²un 'e galí² do. Joongɨ galijløø'³mo. Joon ga'ɨ́ɨ² júu³ Bernabé jileei'²¹ 'in tsá² do cwotyia'²-tsi ce caain²¹-tsi Ña'ñɨ'¹ɨ'.

24 Tsá² tyú¹mo 'in Bernabé do. Ja'²mo lɨ́ɨi² Jesús. Joon galinɨɨ'¹³ɨn 'in Espíritu Tyɨ́² tya' Dios. Joon la joon lɨ́ɨ¹ fúui¹ tsá² gatsa'²-tsi júu³ tya' Jesús.

25 Mo ngayuui'¹³ jon gangó¹ Bernabé fu Tarso. Nga'nee'¹³i jaain²¹ tsá² sii²¹ Saulo. Mo gatsee'²¹i joon gatøø¹ø fu Antioquía.

26 Joon do-o gateen¹-in la tøøi² coon²¹ jiin²¹ jee²¹² 'in tsá² jai'² lɨ́ɨi² do. Do-o ga'e'²e fúu¹mo tsá². Joon fu Antioquía do-o ga'láa² 'wii²¹² 'e galisii²¹ 'in jai'² lɨ́ɨ² Cristo, cristianos.

27 Jee212 jmɨɨ212 lo-o 'inlɨ́ɨi13 'in cwo1 júu3
tyʉ́2 tya' Dios ga'woo2i Jerusalén. Joon
ngalíin2 fu Antioquía.
28 Joon jaain21 jee212 'ii, 'in sii21 Agabo,
gajmaa1a siin'12in jee212 la 'oo'21 tsaru'1u'
néei1 do. Joon coon'13 'ii'21 tya' Espíritu Tyʉ́2
tya' Dios gafaa'21a ijó1 goon21 'oo2 la tøøi2
ni cwoo'13 juncwii21. La joon galɨ́2 jiin21 mo
gatyʉ'2 røøi13 Claudio to2.
29 Joon 'in tsá2 jai'2 lɨ́ɨi2 'in néei1 fu An-
tioquía do gaun'ii'21i júu3 'e uncoon'13on
tsaru'1u' 'in néei1 Judea. Joon cwo'1o la
jaain21 la jaain21 jiin'13 ti lí2 lii'1i.
30 La joon gajmaa1a. Joon gasiin'12in 'e
cuu2 do coon'13 Bernabé coon'13 Saulo.

12

Jngaa'12mo tsá2 Jacobo joongɨ taain'1 tsá2 Tʉ́3 'nʉñí3

1 Jee212 jmɨɨ212 joon ga'láa2 Herodes
'wii212 ga'øø1mo 'inlɨ́ɨi13 'in jai'2 lɨ́ɨi2.
2 Joongɨ gatyʉ'2 to2 'e gajngaai'12 tsá2 Ja-
cobo ruu'21i Wó3 coon'13 ñí3.
3 Mo galili'3i 'e gatɨ́2-tsi tsá2 Israel 'e gaj-
maa1a do joon gasaan'12in Tʉ́3. Jilaa'21 'elo
galɨ́2 la 'ɨɨ212 'e gatɨ́2 jmɨɨ212 mo gø'2 tsá2 'iñi'1
'e jo tyiian'2 jeei1.
4 Joon gatyʉ'2 Herodes to2 'e 'aa1i tyʉ́n2
poo212 'láa2 Tʉ́3 do. La coon21 poo212 tí1
tyúuin2 'láa2 do. Joon gataan'1in Tʉ́3 do
'nʉñí3. Do-o ga'aai1 'láa2 do 'ii. Lɨ́ɨ2i Herodes
itsajée1i Tʉ́3 fu tyani tsá2 Israel mi ngɨ́ɨi2
cwaa'21 jmɨɨ212.
5 La joon lɨ́ɨ1 tyʉ́2 sɨjnɨ́ɨi13 Tʉ́3 'nʉñí3. Pe 'in
jai'2 lɨ́ɨi2 lɨ́ɨ1 fee'1i Dios 'wii212 tya' Tʉ́3 do.

Dios tyii1in Tʉ́3 'nʉñí3

6 'E 'woo1 joon la nʉ'gɨ jmɨɨ212 'e ityii1in
Herodes Tʉ́3 'e tsajée1i tyani tsá2 Israel
raan1mo Tʉ́3 jee212 gái1 'láa2 do. Do-o
raan1in cwuu21i sɨ'ñúu13mo coon'13 cade-
nas. Joon 'inlɨ́ɨ13gɨ 'láa2 do téen2mo 'oo2
'nʉñí3 do.
7 La tsifu joon gajnéi1 jaain21 ángel 'in
gasii1in Dios. Joon gajná2 joo'21 tsi 'nʉñí3 do.
Joon 'in ángel do ga'lii'21i moo'wó1 Tʉ́3 do.
Joon gaunjnaa1a-tsi Tʉ́3 do. Joon gajin'2in
sɨɨ'21ɨ 'ido:
—Jmoono ráan2un.
Tsifu joon gaxʉʉ'21 cadena 'e 'ñʉ́ʉ1ʉ
cwoo21o Tʉ́3 do.
8 Joon gajin'2 'in ángel do:
—Jmoono 'nʉ́ʉ2 tuu'1'u. 'øø'13 mɨ́ɨ13'ɨ no.
Mo ngayuui'13 gajmaa1a Tʉ́3 jilaa'21 'elo
gajin'2 ángel sɨɨ'21ɨ 'ii:
—Jmoono tyán2 'mɨ'jñʉ1'ʉ joon na1
coon'13 jna.
9 Joon gacwo'ɨ́ɨ1 Tʉ́3 caluu coon'13 'in ángel
do. Jiin'13 jon' lɨ́ɨi2 jo'1 jilaa'21 'e gajmaa1a
'in ángel do. 'Áai1gɨ galɨ́ɨ2i 'e lawa'a coon21
'e cɨɨ1o.
10 Joon gangɨ́ɨ1mo lɨ téen2in 'in 'láa2 nifu.
Joon la joon gangɨ́ɨ1mo lɨ tɨ tún2. Joon la
joon gatyalíin2mo lɨ si'2 jnɨ'nʉ́1 do lɨ gasuui21
'ooca'nʉ́1. Joon 'e jnɨ'nʉ́1 do lí1 jmai'2 ñí3.
Joon mo gatyalíin2 'ooca'nʉ́1 do, ña'a ganó1.
Joon ga'woo21mo. Joon ngalíin2 caan21mo
coon21 sii'13xʉ. Joon gatʉ́ʉ2mo 'in ángel do 'ii.
11 Mo galili'3i Tʉ́3 'e la ja'2mo jilaa'21 'elo
joon ga'ɨ1-tsi:
—No-gɨ jo'1 lɨ́ɨ2na 'e nigasii1in Ña'ñʉ'1ʉ'
ángel tya'a 'e galaai1 jna tyani Herodes do
joon jilaa'21gɨ 'e la mo 'iin212in tsá2 Israel
jmee'21i jna.
12 Jmai'2 'edo-o 'ɨ1-tsi Tʉ́3 gangaa'12i fu tya'
María sáa3 Wó3, 'in sii21o jon Marcos. Do-o
lɨ lɨcaain21 jileei'21 'in nigafaa'21 júu3 tyʉ́2
'wii212 tya'a.
13 Mo gapoo21 'ooca'nʉ́1 do joon gajó2
jaain21 sɨmɨ́2 sii21 Rode. Ngajøø2 'iin do.
14 Mo galicwii1i jmíi1 tya' Tʉ́3 do jo ganá1
'ooca'nʉ́1 do. Joon ga'ii21 jløø'3mo cwiin1in
gajmaa'12a tsá2 catyaai2gɨ do júu3 'e Tʉ́3-ʉ
siin'12in 'ooca'nʉ́1 do.
15 Pe 'in tsá2 do gasɨɨ'21ɨ 'ii:
—¡Tsá2 caa212mo 'nʉ!
Pe la jin'2o jin'2in 'e jo'1o siin'12 Tʉ́3. Pe
joon gajin'2 'in tsá2 do:
—Jon' Tʉ́3 'in siin'12 ca'nʉ́1 do. Ángel tya'o
do.
16 La 'ɨɨ212 joon siin'12o Tʉ́3 poo21 'ooca'nʉ́1
do. Joon mo ganá1 'ooca'nʉ́1 do joon
gajøø2mo gafoo'1mo.
17 Pe Tʉ́3 do gajmaa1a coon21 li2 coon'13
cwoo21o 'e jo cwota'3 tsá2 do mɨɨ'13. Joon
gatyaa1 júu3 xiiala galaa1i 'in ángel do 'ii tsi
'nʉñí3 do. Joon gajin'2in:

—Sii'13 Jacobo coon'13 tsaru'1u'.
Joon gacwo'ǵii1 Tǵ3. Gangóo1 fu lɨ xii'a.
18 Mo gajná2 jmɨɨ212 do ganá1 'goo21 jiin'13
la 'oo'21 jee212 'in 'láa2 do tsʉ jo ñii1i 'ee galɨ́2
coon'13 Tǵ3 do.
19 Joon gatyʉ'2 Herodes to2 'e 'naa'21mo
'ido. Pe mo jo gatsee'21i gajmaa1a cwáain1
tya' 'in 'láa2 do. Joon gatyʉ'2ʉ to2 ijúun2mo
'ido. Pe mo lɨ ciin21xʉ joon gacwo'ǵii1o
Herodes coon21 lɨ sii21 Judea. Joon
ngacwaa1a coon21 fuu21 sii21 Cesarea.

Xiiala mo gajúin1 Herodes

20 'In tsá2 seein21 Tiro coon'13 Sidón 'ná2-a
tsaláa1 'e dø'1ø fu lɨ tyʉ'2 Herodes to2. Pe
gatɨ́2 'nii'21-tsi Herodes tya' 'in tsá2 do,
'wii'13 la joon 'iin212in 'in tsá2 do ilisá2 'ii'21
røø21. Joon gajaan'21an cuu2 tya' jaain21 tsá2
'in 'oo1o to2 tya' Herodes do 'e 'ido-o faa'21o
'wii212 tya'a.
21 Joon tyʉ'2 Herodes do to2 'in tsá2 do
ilicaain21 coon21 jmɨɨ212. Joon mo gatɨ́2 'e
jmɨɨ212 joon, joon cɨ'1 Herodes sɨin'3 røøi13.
Joon gacwó2o 'áan3 tya'a. Joon gacwo'1o 'in
tsá2 do cwú1.
22 Joon ga'láa2 'in tsá2 do 'wii212 faa'21a tá2:
—¡'In tsañʉʉ'1 'in faa'21 no jon' tsá2 no,
Dios no! —jin'2 'in tsá2 do.
23 Joon 'wii'13 nigaunfee'1mo 'ña'a tyani
Dios, jo mo gauntyúi1 Dios, gajó2 jaain21
ángel tya' Dios Jmii21. Joon gajmaa1a gal-
itsaa'12a Herodes. Joon gajuun1in Herodes
do. Gagøø'21 joo'13 'ii.
24 Joon la joon lɨ́i1 nganii'13 júu3 tyǵ2 tya'
Dios.
25 Mo gatséi1 to2 tya' Bernabé coon'13
Saulo ga'woo21mo Jerusalén do. Ngaliin1mo
tún1 fu Antioquía coon'13 jaain21 'in sii21
Wó3. Sii21o jon Marcos.

13

'Láa2 Bernabé coon'13 Saulo 'wii212 tsalíin2 tsacwoo1 júu3 tyǵ2 tya' Jesús

1 Jee212 'in jai'2 lɨ́ii2 néei1 fu Antioquía
do-o seein21 'inlɨ́ii13 'in cwo1 júu3 tyǵ2
tya' Dios joongɨ 'e'2e tsá2. Jaain21 jee212
'ii sii21 Bernabé jaain21gɨ sii21 Simón, 'in
sii21o jon Negro. Jaain21gɨ sii21 Lu'3, 'in
seein21 fu Cirene. Jaain21gɨ sii21 Manaén,
'in gacwaain21 caain21 coon'13 Herodes.
(Herodes do-o gatyʉ'2ʉ to2 coon21 lɨ sii21
Galilea.) Joon jaain21gɨ 'in sii21 Saulo.
2 Joon coon21 jmɨɨ212 la 'ɨɨ212 faa'21a 'in tsá2
do júu3 tyǵ2 jmoo1o taa'21a jo mo gøø'21ø. La
'ɨɨ212 joon gajin'2 Espíritu Tyǵ2 tya' Dios sɨɨ'21ɨ
'ii:
—Cwotyii'13naa' Bernabé coon'13 Saulo
ijmáa1a to2 la lɨ 'e nigafuu212uu —jin'2 'in
ángel do.
3 Joon gajmaa1-o taa'21a jo gagøø'21ø 'in
tsá2 do ca mo ngayuui'13 gafaa'21a júu3 tyǵ2.
Joon 'in tsaru'1u' do ga'ɨ́i2 cwoo21o mootyi2
Bernabé coon'13 Saulo. Joon coon'13 'e la
joon ga'ɨ'1o júu3 ruu'21i.

Cwo1 apóstoles júu3 tyǵ2 tya' Jesús fu lɨ sii21 Chipre

4 La joon gasii1in Espíritu Tyǵ2 tya' Dios
'ii. Ngalíin2 fu Seleucia. Mo gatyalíin2
do-o joon ngatáa1i tsi coon21 barco. Joon
gatyalíin2 coon21 'wó2 roon1 tún2 tsa'1
jmɨ'ñi'3 sii21 Chipre.
5 Mo gatyalíin2 coon21 fuu21 sii21 Salam-
ina ga'láa2 'wii212 cwoo1o júu3 tyǵ2 tya' Dios
tsi inʉʉ cwo'1 sinagoga si'2 do. Joon ngóo1
coon'13on jaain21 'in sii21 Wó3 'e uncoon'13
'ii. Ngɨɨ1-ɨ la caain21 do.
6 Joon gatyalíin2 coon21 fuu21 sii21 Pafos.
Joon do-o gatsee'21i jaain21 tsá2 Israel 'in
sii21 Barjesús. Tɨ́i2i júu3 loo1. Coon'21on tsá2
tóo2, gajin'2in 'e 'ii-o cwoo1o júu3 tyǵ2 tya'
Dios.
7 'In tsalaai1 do tyíin1in coon'13 jaain21
'in tyʉ'2 to2 sii21 Sergio Paulo. Jaain21 tsá2
jmɨɨ1-tsi 'in Sergio do joon gatyʉ'2ʉ to2 'e
gajó2 Bernabé coon'13 Saulo tsʉ 'iin212in
nuu1un júu3 tyǵ2 tya' Dios.
8 Pe 'in tsalaai1 do sii21o jon Elimas.
('øøi'21-tsi tsá2 sii21 Tsalaai1.) Joon 'in
tsalaai1 do gauntyíi2in Bernabé coon'13
Saulo tsʉ jo 'iin212in 'e jo'1 liin1 Sergio do.
9 Joon 'in sii21 Saulo do, sii21o jon Poo2,
sɨrøøi21 Espíritu Tyǵ2 tya' Dios alma tya'a.
Joon gajøøi2 coon'21 tún2 lɨɨlɨ1.
10 Joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ Elimas do:
—¡'In coon'21 tsá2 tóo2 'nʉ-ʉ! Joon 'in
'lɨɨ'3mo 'nʉ. 'In 'aa'1 jilaa'21 'e tyǵ2 'nʉ, joon

jmoo^{2}'o jilaa'^{21} 'egó^{2}. ¿'Ee lɨ' fu'^{2}'u tsá^{2} 'e júu^{3} gó^{2} 'e júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ'?

11 Pe la nano-o ilisá^{2} coon^{21} 'ii'^{21} tyi'i icwó^{2} Ña'ñʉ'^{1}ʉ'. Ilitiuu^{2}'u. Jo lí^{2} jøø^{13}'ø 'yiia^{21} 'íi^{1} juncwii^{21} coon^{21} sii'^{13}xʉ —jin'^{2} Poo^{2} do.

La tsifu joon galitʉʉ^{2}mo. Jo jnaa'^{21}gɨ coonti. Joon ga'naa'^{12}i jaain^{21} 'in tsajaa^{212}i 'ii.

12 Galija'^{2}mo lɨ́ɨi^{2} 'in Sergio do mo ganí^{2}in jilaa'^{21} 'elo. Lɨ́ɨ^{1} ganga'goo^{21}-tsi jilaa'^{21} júu^{3} cwáain^{1} tya' Jesús.

Poo^{2} coon'^{13} Bernabé ngataa^{2}i fu Antioquía lɨ san'^{2} Pisidia

13 Poo^{2} coon'^{13} tsá^{2} coon'^{13}on ngataa^{2}i tsi coon^{21} barco fu Pafos do. Joon ngaliin^{2} fu Perge 'e náa^{1} lɨ sii^{21} Panfilia. Pe do-o gatʉʉ^{2}mo Wó^{3} 'ii. Joon ganga'^{2}mo fu Jerusalén.

14 Mo lɨ ciɨin^{21}gɨ 'in catyaai^{2} do-gɨ gangɨ́ɨ^{1}i fu Perge. Joongɨ tyalíin^{2} fu Antioquía náa^{1} lɨ sii^{21} Pisidia. Mo jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} ngataa^{2}i tsi inʉʉ cwo'^{1} sinagoga tya' tsá^{2} Israel. Do-o gacwó^{2}o.

15 Joon jaain^{21} tsá^{2} do gauntsáa^{1}a coon'^{21} sii'^{13}xʉ lɨ sii^{21} ley tya' Moisés. Jaain^{21}gɨ coon'^{21} sii'^{13} tya' jí^{2} 'e gajmaa^{1}a 'in gafaa'^{21}a júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios calɨɨ. Mo ngayuui'^{13} joon 'in tsafeei'^{1} tya' cwo'^{1} do gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} gajin'^{2}in:

—Tsaru'^{1}u', wana 'oo^{2}oo' coon^{21} júu^{3} tyʉ́^{2} tya' 'in tsá^{2} néei^{1} no, lí^{2}-i foo^{2}oo' nano.

16 Joon garoon^{2}on Poo^{2} lɨ tyíin^{1}, gajmaa^{1}a coon^{21} li^{2} coon'^{13} cwoo^{21}o 'e ján^{2} tsá^{2} tii^{2}. Joon gajin'^{2}in:

—Nʉʉ^{2}duu' tsá^{2} Israel joongɨ jileei'^{21} 'in tsáai^{1}-tsi Dios.

17 Dios tya' tsá^{2} Israel nigatyii'^{12}in 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tyi'. Joon mo gateen^{1}in lɨ sii^{21} Egipto, do-o gangafúu^{2}mo tsacøøi'^{13} tyi' fiin'^{13} jo taain^{212}gɨ goo^{1}o. Mo la ciɨin^{21} joon Dios ga'woo^{21}mo 'a Egipto do coon'^{13} 'ii'^{21} tya'a.

18 Joon gacwoo^{21}o Dios 'in tsá^{2} do jilaa'^{21} 'e 'ná^{1} la 'ɨɨ^{212} gangɨɨ^{1}ɨ lɨ jo 'in tsá^{2} seein^{21} jiin'^{13} la gatséi^{1} tunló^{1} jiin^{21}.

19 Joon ga'in^{1} ca la dyía^{1} fuu^{21} náa^{1} fu lɨ sii^{21} Canaán do. Joon gacwo'^{1}o jɨ dyía^{1} fuu^{21} do 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tyi' 'e galɨ́^{2} tya'a.

20 Mo la ciɨin^{21} joon^{21} gatyʉ^{2} Dios to^{2} 'e liseein^{21} tsá^{2} jmáa^{1}a 'ii'^{21} jee^{212} 'ii 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'ii. La joon galí^{2} ca gatséin^{1} tyʉ́n^{2} cíein^{13} tsi ca'no'^{3}gɨ cíein^{13} jiin^{21}. Ca mo gasii^{1}in Dios jaain^{21} 'in cwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} tya'a sii^{21} Samuel.

21 Mo ngayuui'^{13} joon gamúu^{1}i tsacøøi'^{13} tyi' jaain^{21} røøi^{13} 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'ii. Joon gacwóoi^{1} Dios 'ii jaain^{21} røøi^{13} sii^{21} Saúl. Jóon^{1} Cis 'ii. Benjamín sii^{21} 'lɨɨ^{212} tsafeei'^{1} tya'a. Tunló^{1} jiin^{21} gatyʉ'^{2} Saúl do to^{2} lawa røøi'^{13}.

22 Mo la ciɨin^{21} joon gatyii^{1}mo Dios 'ii 'e jo 'ee to^{2} tyʉ'^{2}gɨ. Joon gacwo'^{1}o 'lɨɨ^{212} David 'e tyʉ'^{2}ʉ to^{2} cwáain^{1} tya' Saúl. Joon gajin'^{2} Dios: "Ñíi^{3}oo 'e David, jóon^{1} Isaí do, jaain^{21} 'in 'ɨ^{1}-tsi la 'ɨ^{1}-tsii. Joon 'e 'ii-o ijmáa^{1}a jilaa'^{21} to^{2} 'e tyʉ'^{3}ʉʉ."

23 Jaain^{21} jún^{2} tsaruu'^{21}i 'lɨɨ^{212} David do galisii^{21} Jesús. Joon Dios gajmaa^{1}a 'e Jesús do 'in jmaa^{1}a tiin'^{13} tsá^{2} Israel. Jilaa'^{21} 'elo nigajin'^{2} Dios calɨɨ.

24 La nʉ'gɨ ijó^{1} Jesús gajó^{2} Wó^{3} saai^{1} tsá^{2} jmɨɨ^{21}. Joon gacwo'^{1}o jileei'^{21} tsá^{2} Israel júu^{3} tyʉ́^{2} jin'^{2}in: "'E 'ná^{1}-a sáa^{1}naa' jmɨɨ^{21}. Joongɨ unsɨ́ɨ^{2}naa' 'e 'ɨ^{1}-'oo'."

25 Tɨ lɨ jatyéein^{1} 'e tyéi^{1} to^{2} jmoo^{1}o Wó^{3} joon gajin'^{2}in: "Tsá^{2} xee'^{21}mo jna jon' jna 'i 'in lɨ́ɨ^{2}naa'. Mi yuui'^{13} jna ijó^{1} jaain^{21}gɨ 'e jiin'^{13} jo tɨ́ɨ^{2}na jmáa^{3}aa sɨtuu'^{21}na 'e sii'^{13}ii loo^{21} tsi mɨ́ɨ^{1}i" —jin'^{2} Wó^{3} saai^{1} tsá^{2} jmɨɨ^{21}.

26 Joon tyaa^{1}gɨ Poo^{2} júu^{3}:

—Tsaru'^{1}u', lɨ́ɨ^{1}naa' jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} Abraham coon'^{13} jileei'^{21} 'in tsáai^{1}-tsi Dios. Tyi'naa'oo' 'e júu^{3} lo tya' xiiala 'e tiin'^{13} tsá^{2}.

27 Jileei'^{21} 'in galiseein^{21} Jerusalén joongɨ tsacøøi'^{13} tya'a jo ñii^{1}i 'in Jesús do. Jon'gɨ 'øøi'^{21}-tsi júu^{3} tya' 'in gafaa'^{21} júu^{3} tya' Dios calɨɨ fiin'^{13} untsáa^{1}o júu^{3} tya' 'ido la coon^{21} mo sóo^{1}. Joon 'in tsá^{2} do mo ga'nɨɨi^{1} Jesús do gauntsiin^{1}in júu^{3} tya' 'in gafaa'^{21}a júu^{3} tya' Dios calɨɨ.

28 Joon mo jo gatsaa'^{21}a jiin'^{13} coon^{21} tsaa^{2} tya' 'ido gamɨɨ'^{1}ɨ Pilato wa'a ityʉ'^{2}ʉ to^{2} jnga'^{2}mo.

29 Joon la joon mo gatsín¹ jilaa'²¹ 'e jin'² ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya' 'ii. Joon gaxíi²a tsá²
cuerpo tya'a tsaa' crúu¹³. Joon ga'aa¹mo
tsá² 'ii.
30 Pe Dios gajmaa¹o 'e gajiin'¹o jee²¹²
'lɨɨ²¹².
31 Joon lɨ́ɨ¹ 'láai² jmɨɨ²¹² gangɨ́ɨ²i 'in Jesús
do gajnéi¹ tyani 'in ningalíin² coon'¹³on fu
Galilea mo ngóo¹ fu Jerusalén. Joon la joon
'in tsá² do jmoo¹o júu³ jilaa'²¹ 'e ganii²¹
sɨɨ'²¹o tsá².
32 'Joon la joon jmoo'¹³o'o júu³ 'naa' ji-
laa'²¹ júu³ tyʉ́² 'e nigacwo'¹o Dios 'lɨɨ²¹²
tsacøøi'¹³ tyi'.
33 Joon mo gaunjiin'¹in Dios Jesús coon'¹³
'e joon nigauntsiin¹mo 'ii'²¹ tya'a la lɨ́² 'e
nigajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³ tyi'. Jilaa'²¹
'elo niganee²¹e'e. La lɨ́² 'e nigajin'² ni jí²
tya' Dios. Nʉʉ²ʉʉ' lɨ tɨ túnⁿ² salmo: "Yʉʉn²¹
tyia-oo 'nʉ. Nano-o nicwóo³-oo juncwii²¹
tyi'i", jin'² Dios Jmii²¹.
34 Jin'²in jon júu³ tya' Dios: "Icwo'³oo
'naa' 'e cwaai'³ la lɨ 'ii'²¹ 'e gafuu²¹²uu 'lɨɨ²¹²
David." Coon'¹³ 'e júu³ lo-o ga'ɨ́ɨ² Dios Jmii²¹
júu³ 'e iunjiin'¹o Jesús jee²¹² 'lɨɨ²¹². Joon 'e jo
ixiia'²¹ cuerpo tya'a.
35 Jee²¹² salmo xiia' jin'² David do sɨɨ'²¹ɨ
Dios: "Jo icwoo²'o 'e ixiia'²¹ cuerpo tya' tsá²
tyi'i, 'in gatyii'¹³un."
36 Pe David do-o gauncoon'¹³on tsá² jiin'¹³
la mo seein²¹ la lɨ 'e gatyʉ'² Dios to². Joon
mo lɨ cɨɨin²¹ gajúnⁿ¹mo jon. Ga'aa¹mo tsá² 'ii.
Joon gajgoo'²¹ cuerpo tya' 'ido.
37 Pe cuerpo 'e nigajmaa¹a Dios gajiin'¹
do jo gajgoo'²¹ 'e joon.
38 Tsaru'¹u', 'ná¹-a liñí³ii' 'e Dios lí²-i 'iin²
tsaa² tya' tsá² 'wii²¹² cwáain¹ tya' Jesús do.
39 'Wii²¹² tya' 'ii-o jileei'²¹ 'in tsáai¹-tsi 'ii
'iin²mo tsaa² tya'a. Pe jilee'²¹ 'in 'iin²¹²in
jmá¹ jiin'¹³ la to² tyʉ'² Moisés jo 'iin²in tsaa²
tya' 'ii.
40 Tɨ́ɨ¹moo', un'øøi'¹ yaanaa'; xuun cwolí²
la lɨ 'e gajin'² tsá² gafaa'²¹a júu³ tya' Dios
calɨɨ mo gajin'²in:
41 Jóo²duu' tsá² 'in un²gøøi¹ Dios, tsá²
'goo'²¹-'oo' joongɨ cwojuun²naa'.
Tsʉ jna-a Dios, joon jmóo³oo coon²¹ to² fee'¹
'e jo jai'² ilɨ́ɨ²naa' fiin'¹³ jmoo'¹³o tsá²
'naa' júu³.
La joon jin'² jí² tya' Dios jin'² Poo² do.
42 Mo gacwo'ɨ́ɨ¹ Poo² coon'¹³ tsá² ngɨ¹
coon'¹³ 'e cwo'¹ sinagoga do 'in tsá² jo
seein²¹ Israel gamɨɨ'¹ɨ 'e cwo¹ Poo² 'e júu³ do
mi tɨ túnⁿ² jmɨɨ²¹² 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá².
43 Mo ngayuui' gatséi¹ 'e sɨcaain²¹ tsá²
'in taai² cwo'¹ do fúu¹mo tsá² Israel gaun-
caain²¹ coon'¹³ Poo² joongɨ coon'¹³ Bern-
abé. Joongɨ gauncaain²¹ 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² 'in jo
seein²¹ joon pe niga'láa²o 'wii²¹² tsáa¹mo-tsi
Dios la lɨ́ɨ¹i tsá² seein²¹ Israel. Joon Poo²
coon'¹³ Bernabé ga'ɨ́ɨ² júu³ 'e jo 'iin²-tsi xi-
iala 'neei¹ Dios tsá².
44 Mo gatí² túnⁿ² jmɨɨ²¹² 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá² do
galicaain²¹ jilee'²¹mo 'in tsá² seein²¹ 'e fuu²¹
do 'e janʉʉ² júu³ tya' Dios do.
45 Mo ganí²i 'in tsá² Israel do 'e lɨ́ɨ¹ fúui¹
tsá² galicaain²¹ ga'aa¹a tsiiwúu¹. Joon
ga'láa² 'wii²¹² jo cwo'¹o júu³ ruu'²¹i coon'¹³
Poo². Joon ga'láa² 'wii²¹² jíi²in Poo².
46 Joon Poo² coon'¹³ Bernabé do jo
'goo'²¹o coonti gafaa'²¹a jin'²in:
—'Naa'-a tɨ́ɨ²naa' nuu²uu' júu³ tyʉ́² tya'
Dios nifu tsʉ tsá² Israel 'naa'. Pe jogɨ
'iin²¹²naa' cwolíin²naa' coon'¹³ Dios coonti.
Tsʉ la joon tsáa³oo'o tsacwoo²¹o'o júu³ 'in jo
seein²¹ Israel do.
47 Tsʉ la joon nigatyʉ'² Ña'ñʉ'¹ʉ' to² ni jí²
tya'a 'e jin'²:
Nigajmé¹na 'nʉ lawa jɨ́² 'e coo²¹ tyani tsá²
taain²¹² fu juncwii²¹.
'Ná¹-a jmaa²'a júu³ tya' xiiala 'e tiin'¹³ tsá²
la tøøi² ni cwoo'¹³ juncwii²¹.
48 Mo ganúu²un 'in tsá² jo seein²¹ Israel do
'elo lɨ́ɨ¹ gatɨ́ɨ²-tsi. Joon ga'láa² 'wii²¹² gajin'²in
'e 'áa¹mo tyʉ́² 'e júu³ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ'. Joon
galija'²mo lɨ́ɨi² jileei'²¹ 'in nigatyiin'¹³ Dios.
49 Joon la joon gafaa'²¹a tsá² júu³ tyʉ́² tya'
Dios la caain²¹ lɨ san'² 'e fuu²¹ do.
50 Joon 'in tsá² seein²¹ Israel do gasɨ́ɨ²i
coon'¹³ tsacøøi'¹³ 'in tyiin²gɨ seein²¹ 'e fuu²¹
do coon'¹³ 'inlɨ́ɨi¹³ tsamɨ́² tyúi¹ 'in tsaa'¹-tsi
dioses tya'a 'áai¹ joon coon'¹³ la joon ga'láa²
'wii²¹² untyíi²in Poo² coon'¹³ Bernabé. Joon
gatyii¹mo 'e fuu²¹ do.

51 Pe Poo^{2} coon'^{13} Bernabé ga'wo'^{2}o mɨɨ^{2}ɨ. Joon gaxʉ'^{2}ʉ 'laa^{21} toon^{212} mɨɨ^{2}ɨ lawa coon^{21} li^{2} 'e fuu^{21} do 'e nigajmaa^{1}o coon^{21} 'e gó^{2}. Joon ngalíin^{2}mo fuu^{21} Iconio.

52 Pe 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} 'in néei^{1} Antioquía do lɨ́ɨ^{1} jløø'^{3}i, joon røø^{1}mo 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios.

14

Poo^{2} coon'^{13} Bernabé taain^{212} Iconio

1 Mo gatyalíin^{2} Poo^{2} fu Iconio gangataai^{2} caan^{21}mo fu cwo'^{1} sinagoga. Joon gafaa'^{21}a coon^{21} júu^{3} 'in sɨcaain^{21} do. Joon lɨ́ɨ^{1} fúui^{1} tsá^{2} Israel do coon'^{13} tsá^{2} jo seein^{21} joon gaja'^{2}mo lɨ́ɨi^{2}.

2 Pe 'in tsá^{2} Israel do 'in jo jo'^{1} lɨ́ɨi^{2} gajmaa^{1}a 'e ga'ɨ^{1}-tsi 'in tsá^{2} jo seein^{21} Israel do jilaa'^{21} 'e gó^{2} tya' 'in tsá^{2} jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} do.

3 'Wii'^{13} joon lɨ́ɨ^{1} wóo^{2} gajaan^{1}an do. Jo 'goo'^{21}o. Gacwoo^{1}o júu^{3} 'wii'^{13} jo cu'^{2}-tsi coon'^{13} Ña'ñʉ'^{1}ʉ'. Joon Ña'ñʉ'^{1}ʉ' gacwoo^{1}o li^{2} coon'^{13} milagro 'e jmoo^{1}o 'in tsá^{2} do. Coon'^{13} 'e la joon litsáa^{1}mo-tsi tsá^{2} 'e la ja'^{2}mo 'iin^{212}mo Dios tsá^{2} la lɨ́^{2} 'e faa'^{21}a 'in tsá^{2} do.

4 Pe 'in tsá^{2} fuu^{21} do jo cwo'^{1}o júu^{3} ruu'^{21}i. 'Inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} faa'^{21}a tyʉ́^{2} tya' tsá^{2} Israel do joon 'inlɨ́ɨi^{13}gɨ faa'^{21}a tyʉ́^{2} tya' tsá^{2} tya' Jesús do.

5 Joon 'in jo jo'^{1} lɨ́ɨi^{2} seein^{21} Israel coon'^{13} 'in jo seein^{21} joon sɨ́ɨi^{2} røø^{21} coon'^{13} 'in tsaa'to^{2} do itsajíi^{1}i joongɨ itsatyuu'^{12}i cuun^{212} 'ido.

6 Pe mo galili'^{3}i Poo^{2} coon'^{13} Bernabé do gacwiin^{1}o fu Listra coon'^{13} Derbe 'e náa^{1} lɨ sii^{21} Licaonia coon'^{13} la cu' lɨ' joon.

7 Do-o jon nigacwoo^{1}o júu^{3} tyʉ́^{2} tya' xiiala 'e tiin'^{13} tsá^{2}.

Tyuui'^{13} tsá^{2} cuun^{212} Poo^{2}

8 Fu Listra do galiseein^{21} jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} 'in jo lí^{2} ngɨ^{1}. Do-o tyíin^{1}in tsʉ tsá^{2} jluui'^{13} ca la mo lɨ seen^{21}mo. Jiin'^{13} coon^{21} naa'^{13} jo mo gangɨɨ^{1}ɨ.

9 Joon 'in tsañʉʉ'^{1} do nuu^{1}o jilaa'^{21} júu^{3} tya' Poo^{2} do. Joon gajøøi^{2} Poo^{2} do 'ii. Joon galili'^{3}i Poo^{2} do 'e 'ii-o jo'^{1}o lɨ́ɨi^{2} Dios 'e 'láa^{2}mo.

10 Joon gajin'^{2} Poo^{2} coon'^{13} coon^{21} júu^{3} tá^{2} lɨɨlɨ^{1}:

—Røø^{21} sii'^{21} tɨ́ɨ^{13}'ɨ.

Joon 'in tsañʉʉ'^{1} do gasii'^{21}o tɨɨ^{2}ɨ. Coon^{21} ga'ɨ́ɨ^{2}i la no-o. Tsifu joon gangɨ^{1}o.

11 Mo ganí^{2}i 'in tsá^{2} fuu^{21} do jilaa'^{21} 'e gajmaa^{1}a Poo^{2} do joon ga'láa^{2} 'wii^{212} ga'oo^{1}o coon'^{13} jmíi^{1} tya' tsá^{2} seein^{21} Licaonia, jin'^{2}in:

—¡Dios 'in lɨ́ɨi^{1} la lɨ́ɨi^{1} tsá^{2}-a nigajgái^{1} fu lɨ saa^{212}an'!

12 Jin'^{2}in 'in tsá^{2} do 'e Bernabé do lɨ́ɨ^{1}i dios tya'a 'in sii^{21} Júpiter joongɨ 'e Poo^{2} do lɨ́ɨ^{1}i dios tya'a 'in sii^{21} Mercurio, tsʉ 'ii lɨ́ɨ^{1}i 'in faa'^{21} do.

13 Joon 'e cwo'^{1} tya' Júpiter do si' tyan' tɨ' fuu^{21} do. Joon 'in untsá^{2} do gajajée^{1}i joo'^{21} joongɨ jilaa'^{21} lí^{3} 'ya'^{2}gɨ lɨ suui^{21} fuu^{21} do. 'I-i coon'^{13} 'in tsá^{2} do 'iin^{212}in un'goo^{21}o Poo^{2} coon'^{13} Bernabé do. Ijngaa'^{12}i 'in joo'^{21} do 'e un'goo^{21}o dios tya'a.

14 Pe mo ganúu^{2}un 'in tsá^{2} tya' Jesús do, Bernabé coon'^{13} Poo^{2}, jilaa'^{21} 'elo, ga'láa^{2} 'wii^{212} ga'gɨɨ^{21}ɨ sɨɨn'^{13}ɨn. Joon ngataai^{2} jee^{212} 'in tsá^{2} do 'oo^{1}o jin'^{2}in:

15 —¡Tsañʉʉ'^{1}! ¿'Ee lɨ' jmoo^{2}oo' la no? ¡Tsá^{2} la 'naa'-a jna'a! Canii^{2} to^{2} nijalii^{21}i'i 'e sii'^{13}i'i 'naa' 'e júu^{3} tyʉ́^{2} 'e tʉ́^{3}oo' jilaa'^{21} 'elo 'e jo 'ee to^{2} tí^{1}. Joon ngɨ́^{3}oo' coon'^{13} Dios, 'in seen^{21}mo, tsʉ 'ii gajmaa^{1}a juncwii^{21}. Joongɨ 'ii gajmaa^{1}a ni cwoo'^{13} coon'^{13} jmɨ'ñi'^{3} joongɨ jilaa'^{21} 'e sá^{2} jee^{212} 'ii.

16 La mo jéei^{1} gacwoo^{1}o 'e ngɨ^{1} jileei'^{21} tsá^{2} jiin'^{13} xiiala 'iin^{212}in.

17 Pe cwoo^{1}-o li^{2} 'e seen^{21}mo coon'^{13} jilaa'^{21} 'e tyʉ́^{2} 'e jmoo^{1}o. No síi^{1}in jmɨ́^{1} lɨ saan^{212}an' roo^{21} jilaa'^{21} 'e jñii^{21}i'. Joon cwo'^{1}o jna' la líin^{2}mo 'e tyú^{1}na' —jin'^{2} Poo^{2}.

18 Pe fiin'^{13} gacwoo^{1}o Poo^{2} jilaa'^{21} 'e júu^{3} lo 'in tsá^{2} do 'iin^{212}mogɨ jngaa'^{12}in 'in joo'^{21} do. 'Iin^{212}in un'goo^{21}o 'in tsá^{2} do.

19 Joon gatyalíin^{2} jaain^{21} gái^{1} tsá^{2} Israel 'in néei^{1} fu Antioquía coon'^{13} 'in néei^{1} Iconio. Joon galɨ'^{1}o gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} 'e tyuu'^{13}mo cuun^{212} 'in Poo^{2} do. La joon gajmaa^{1}a. Joon gajñuu^{1}in lɨ' tɨ' fuu^{21} do. Lɨ́ɨi^{2} 'e nijúun^{2}mo 'ido.

20 Pe joon mo galicaain^{21} jaain^{21} gái^{1} 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} do cu' lɨ' lɨ raain^{1} Poo^{2} do joon garóon^{2}-o. Ga'í^{2}-o 'e fuu^{21} do tún^{1}. Mo gajná^{2} jmɨɨ^{212} joon ga'woo^{21}mo coon'^{13} Bernabé. Ngalíin^{2} fu Derbe.

21 Mo gacwoo^{1}o júu^{3} tyʉ́^{2} tya' 'e tiin'^{13} tsá^{2} tya' 'in néei^{1} Derbe do lɨ́ɨ^{1} fúui^{1} tsá^{2} gajai'^{2} lɨ́ɨi^{2}. Mo ngayuui'^{13} joon ngaliin^{1} tún^{1} fu Listra coon'^{13} Iconio coon'^{13} Antioquía.

22 Do-o nigatyaa^{1}-tsi 'in nigajai'^{2} lɨ́ɨi^{2} lɨ ningaliin^{1} do. Gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—'Ná^{1}-a jai'^{2}gɨ liin^{21}naa' júu^{3} tya' Jesús. 'Ná^{1}-a nee^{21}e' wúu^{1} jiin'^{13} la joon lí^{2}-i tsatoo^{2}o' lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2} —gajin'^{2} Poo^{2} do.

23 Joongɨ gatyii'^{13}mo tsacøøi'^{13} 'in tyʉ'^{2} to^{2} jee^{212} 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} la coon^{21} fuu^{21}. La jo mo gøø'^{21}ø gafaa'^{21}o júu^{3} tyʉ́^{2} jin'^{2}in:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', uncoon'^{13} jileei'^{21} tsá^{2} lo tsʉ nigalija'^{2}mo lɨ́ɨi^{2} 'nʉ.

Poo^{2} coon'^{13} Bernabé tsataai^{2} tún^{1} fu Antioquía 'e náa^{1} lɨ sii^{21} Siria

24 Mo ngayuui'^{13} gangɨ́ɨi^{1} fu lɨ sii^{21} Pisidia gatyaliin^{1} lɨ sii^{21} Panfilia.

25 Do-o gacwoo^{1}o júu^{3} tyʉ́^{2} fuu^{21} sii^{21} Perge. Joongɨ tyaliin^{1} fu Atalia.

26 Do-o ngataai^{2} tsi barco. Joon ngaliin^{1} tún^{1} fu Antioquía lɨ ga'láa^{2} 'wii^{212} 'ee^{1} júu^{3} tyʉ́^{2}. Mo ga'woo^{21}i 'e fuu^{21} do nifu jileei'^{21} 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} Dios do nigamɨ'^{1}o Dios, 'in 'iin^{212}in tsá^{2}, 'e uncoon'^{13}on Poo^{2} coon'^{13} Bernabé jilaa'^{21} to^{2} 'e nigaun'yee^{1}mo nano.

27 Joon mo gatyaliin^{1} fu Antioquía do gauncaain^{21} jileei'^{21} 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2}. Joon Poo^{2} coon'^{13} Bernabé gatyaa^{1} júu^{3} ce jilaa'^{21} 'e gajmaa^{1}a Dios lɨ ngalíin^{2}. Gajin'^{2}o xiiala gajmaa^{1}a Dios 'e gajo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}i 'in jo seein^{21} Israel.

28 Joon Poo^{2} coon'^{13} Bernabé gajaan^{1}an coon^{21} sii'^{13} coon'^{13} 'in tsá^{2} jo'^{1} lɨ́ɨi^{2} néei^{1} do.

15

Mo gangóo^{1} Poo^{2} lɨ lɨcaain^{21} tsaru'^{1}u' Jerusalén

1 Jee^{212} jmɨɨ^{212} joon 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} ga'woo^{21}i fu Judea. Mo gatyalíin^{2} Antioquía do ga'láa^{2} 'wii^{212} 'e'^{2}e 'in jo'^{1} lɨ́ɨi^{2} do 'e 'ná^{1} jmáa^{1}a 'ido jiin'^{13} la tɨɨsi'^{2} to^{2} 'e nigatyʉ'^{2} Moisés. Jiin'^{13} la joon lí^{2} tiin'^{13}mo tsá^{2}. Lɨ́ɨ^{1} jo cwo^{1} Poo^{2} coon'^{13} Bernabé júu^{3} ruu'^{21}i coon'^{13} 'in tsá^{2} do.

2 Pe Poo^{2} coon'^{13} Bernabé galisá^{2} 'ii'^{21} tya'a coon'^{13} 'in tsá^{2} do 'e 'ii-o coon'^{13} 'inlɨ́ɨi^{13} catyaai^{2} do itsaliin^{1} Jerusalén tsafee'^{12}i 'in apóstoles néei^{1} do coon'^{13} 'in tsacøøi'^{13} tya' 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} do cwaain^{21} tya' 'e júu^{3} do.

3 Joon 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} fu Antioquía do ngóo^{1}o 'ɨɨ^{1}ɨ júu^{3} Poo^{2} coon'^{13} 'in catyaai^{2} do. Joon gangɨ́ɨ^{1}i la caain^{21} fuu^{21} náa^{1} lɨ sii^{21} Fenicia coon'^{13} Samaria. Lɨ ngalíin^{2} do gatyaa^{1} júu^{3} 'e xiiala nigatʉʉ^{21} 'in jo seein^{21} Israel tɨɨ^{2} tsáai^{2} tya'a joon gatsa'^{2}a-tsi Dios. Joon jileei'^{21} 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} lɨ́ɨ^{1} jløø'^{3}i mo ganúu^{2}un 'e cwáain^{1} lo.

4 Mo gatyalíin^{2} Poo^{2} coon'^{13} Bernabé fu Jerusalén 'in tsá^{2} 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} néei^{1} do coon'^{13} apóstoles coon'^{13} tsacøøi'^{13} ga'ii'^{21}mo 'ii. Joon Poo^{2} coon'^{13} Bernabé do gatyaa^{1}o júu^{3} xiiala nigajmaa^{1}a Dios 'wii^{212} tya'a lɨ ningalíin^{2} do.

5 Pe 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} fariseos 'in nigajai'^{2} lɨ́ɨi^{2} gajmaa^{1}a siin'^{12}in joon gajin'^{2}in:

—Jileei'^{21} 'in nijai'^{2} lɨ́ɨi^{2} 'in jo seein^{21} Israel 'ná^{1}-a jmáa^{1}a jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} Moisés.

6 Joon galicaain^{21} jileei'^{21} apóstoles coon'^{13} tsacøøi'^{13} do 'e lí^{2} 'ɨ^{1}du'-tsi 'e júu^{3} lo.

7 Mo ngayuui'^{13} gatyaa^{1} coon^{21} júu^{3} cwaa^{21} garóon^{2} Tʉ́^{3} lɨ tyíin^{1}in joon gajin'^{2}in:

—Tsaru'^{1}u', ñí^{2}-i 'naa' 'e ningóo^{1}on coon^{21} sii'^{13} mo gatyii'^{13}in Dios jna jee^{212} 'naa' 'e cwóo^{3}oo júu^{3} tya' xiiala 'e tiin'^{13} tsá^{2} tya' 'in jo seein^{21} Israel. Joon lí^{2} ja'^{2}mo lɨ́ɨi^{2}.

8 Joon Dios, 'in ñi^{1} jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} nigacwóo^{1}o li^{2} 'e niga'ii'^{21}mo 'in jo seein^{21} Israel. Nigacwo'^{1}o 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya'a la lɨ 'e nigacwo'^{1}o jna'.

9 Coon^{21} røø^{21} lɨ́ɨ^{1}na' tyani Dios lagɨ 'ii. Gauntyú^{1}mo Dios 'ii mo galijai'^{2} lɨ́ɨi^{2}.

10 Joon nano, ¿'ee lɨ' jo jo'^{1} lɨ́ɨ^{2}naa' tsá^{2} Israel jilaa'^{21} 'e nigajmaa^{1}a Dios? Cwoo^{2}oo' coon^{21} to^{2} 'ii^{21} 'e jo lí^{2} jmáa^{1}a. Ca 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tyi' coon'^{13} jna' jo mo galɨ'^{1}ɨ'.

11 Lɨ' cɨɨ'12ɨ nitiin'13mo' jiin'13 la lɨ́2 'e nigatiin'13 'in tsá2 catyaai2 do. Jo 'ee gacɨ́ɨin2 tyi'. Untiin'13mo Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo jna' tsʉ 'wii'13 'iin212mo jna'.

12 Mo ngayuui'13 joon jmai'2 'in gajaan1an tii2. Joon ganúu2o la 'ɨɨ212 tyaa1 Bernabé coon'13 Poo2 júu3 jilaa'21 li2 coon'13 milagro 'e nigajmaa1a Dios jee212 'in jo seein21 Israel do.

13 Mo ngayuui'13 gafaa'21a joon gajin'2 Jacobo sɨɨ'21ɨ 'in tsá2 sɨcaain21 do:

—Tsaru'1u', nʉ́ʉ2duu' júu3 tyiia:

14 Simóoi13 Tʉ́3 lo nigatyaa1a coon21 júu3 xiiala nigatyii'13in Dios nifu 'in jo seein21 Israel 'e galɨtsáa1mo-tsi 'ii. La joon galɨ́ɨ1mo tsá2 tya' Dios.

15 Jilaa'21 'elo lɨ la lɨ 'e gatón1 mo'jí2 tya' 'in gafaa'21a júu3 tyʉ́2 tya' Dios calɨɨ. La nigajin'2 ni jí2 tya' Dios:

16 Yiia2oo tún1 mi tyá2 jilaa'21 'elo.
Jon jmaa'13oo tún1 'nʉ́1 David 'e nisɨcɨɨi'13 no.
Un'mɨɨ'2moo jilaa'21 'e sá2gɨ joon isaa'13oo, jin'2 Dios.

17 Joon la joon jileei'21 'in seein21gɨ lí2-i 'naa'21i Ña'ñʉ'1ʉ' Dios.
Joon jilee'21 tsá2 jo seein21 Israel 'in nityi'2na lí2-i fee'1i jna.

18 Ca la mo jée2mo Dios gajmaa1a júu3 jilaa'21 ijmáa1a.
Jin'2 jí2 tya' Dios jin'2 Jacobo.

19 Faa'21gɨ Jacobo jin'2in:

—'Wii'13 joon, tsaru'1u', la lo-o lɨ́ɨ2na: 'E tyʉ́2gɨ wa'a jo untyíi2ingɨ' 'in jo seein21 Israel 'in nigatʉ́2 tɨɨ2 tsáai2 tya'a joon nigatsáa1-tsi Dios.

20 Liin1mo wa'a jiin'13 'e táan3a' ni jí2 'e jo lí2-i dø'1ø 'uunñi2 'e nisii'21 tsá2 tyani dioses tya'a. Joongɨ jiin'13 coon'13 'oo21o lí2 cwuui21 tsá2. La joongɨ 'oo21 tsá2 jiin'13 coon'13 ñʉʉ'1 tya'a. Joongɨ jo lí2 dø'1ø ngú1 joo'21 'in nigawuuin'21 tyí2, jon'gɨ jmɨ1 li2-i dø'2 tsá2.

21 Tsʉ ca mo lɨɨ la coon21 mo tɨ́2 jmɨɨ212 'ii'21 'woo'21 tsá2 'e'2e tsá2 inʉʉ cwo'1 sinagoga la coon21 fuu21 jiin'13 ley tya' Moisés —jilaa'21 'elo gajin'2 Jacobo.

22 Joon la joon 'in apóstoles coon'13 'in tsacøøi'13 coon'13 'in jai'2 lɨ́ɨi2 do galisá2 'ii'21 'e tyii'13in jaain21 gái1 jee212 'ii 'e síi1in fu Antioquía coon'13 Poo2 coon'13 Bernabé. Joon gatyii'3in Judas 'in sii21o jon Barsabás, coon'13 Silas. 'Ii jaain21 'in tyiin2gɨ jee212 'in tsaru'1u' do.

23 Joon coon'13 'ii-o gasii1in 'e jí2 do. 'E jí2 do jin'2 la lo:

"'Aa212moo' faa'13 jna'a. Jna'a, apóstoles tya' Jesús, coon'13 tsacøøi'13, coon'13 'in jai'2 lɨ́ɨi2 catyaai2, 'aa212moo' sii'13i'i 'naa'21 jileei'21 tsaru'1u' 'in jo seein21 Israel 'in néei1 Antioquía coon'13 'in seein21 lɨ sii21 Siria coon'13 Cilicia.

24 Niganʉ́ʉ2oo'o 'e jaain21 gái1 tsá2 Israel 'in jai'2 lɨ́ɨi2 néei1 Jerusalén nigacwalíin2 lɨ seen21naa'. Joon nigauntyíi2in 'naa'. 'In tsá2 do jo gasii212na'a. Niganʉ́ʉ2oo'o 'e coon'13 júu3 tya'a nigaxé2mo-'oo'. Nigajin'2in 'e 'ná1 'ii'13naa' li2 'e nigacwo1 Moisés. Jin'2in jon 'e 'ná1 jmaa2oo'o jiin'13 la 'ii'21 tya'o.

25 Niga'ɨ1-tsii'i jilaa'21 'elo. Joon røø21 gasɨɨ21ɨ'ɨ 'e tyʉ́2 'e tyii'13na'a jaain21 gái1 jee212 jna'a 'in jalíin2 fu lɨ seein21 'naa' coon'13 Bernabé coon'13 Poo2 'in 'iin212na'a.

26 'Ido-o nigalíin2 tóin1 'mó1 'wii212 tya' Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo.

27 Joon sii212na'a Judas coon'13 Silas ifee'1i 'naa' jilaa'21 'e faa'21 'e jí2 lo.

28 'In Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios niga'e'2e jna'a joon jna'a nigasɨɨ21ɨ'ɨ røø21 'e jo cwoo'13gɨɨ'ɨ 'naa' coon21 to2 'e 'ii21-gɨ. Jiin'13 'e tyiin2gɨ la lɨ́2 'elo.

29 Jo cøø2øø' jilaa'21 ngú1 'e nigasii'21 tsá2 tyani dioses tya'a. Jon'gɨ jmɨ1 cøø2øø'. Jon'gɨ cøø2øø' ngú1 joo'21 'in júuin2 wuuin'21 tyí2. Joongɨ jiin'13 coon'13 'oo212o lí2 cwuui21 tsá2 joon tsamɨ́2 jiin'13 coon'13 ñʉʉ'1 tya'a lí2 cwuui21. Wana 'má2aa' jilaa'21 'e júu3 lo canii2mo iliseen21naa'. Jiin'13 la joon júu3 tyii'i."

30 La joon ngataa2mo fu1 ngaliin1in fu Antioquía. Mo gatyaliin1in joon gauncaan21mo 'in tsá2 jo'1 lɨɨi2. Joon gacwo'1o 'e jí2 do.

31 Mo gajøø2ø 'in tsá2 jo'1 lɨ́ɨi2 do 'e jí2 do lɨ́ɨ1 jløø'3i jiin'13 cwáain1 'e cwo'1o 'in tsá2 do.

32 Judas coon'13 Silas do tɨ́ɨ21mo 'e cwo1 júu3 tya' Dios 'wii'13 joon gacwoo1o júu3

'in tsá² do. Joon lɨ́ɨ¹ fúui¹ 'in tsaru'¹u' 'in gatyá¹-tsi.

33 Mo gangɨ́ɨ²i coon²¹ tún² 'nɨ¹ jmɨɨ²¹² 'in tsaru'¹u' seein²¹ Antioquía do ga'ɨ́ɨ²o júu³ 'e ngaliin¹mo fu lɨ jalíin².

34 Pe Silas do-gɨ gatyá¹-tsi 'e ján²-o.

35 Poo² coon'¹³ Bernabé gaján²o jon fu Antioquía do. 'Ii coon'¹³ 'in catyaai² do-gɨ ga'e'²o joongɨ gacwoo¹o júu³ tyú̶² tya' Dios.

Tsacwoo¹ Poo² tún¹ júu³ tyú̶² tya' Dios

36 Mo lɨcɨɨin²¹ jmɨɨ²¹² joon gajin'² Poo² sɨɨ'²¹ɨ Bernabé:

—Tsaa²¹a' tún¹ tsafee'¹³na' jileei'²¹ tsaru'¹u' 'in néei¹ la caain²¹ fuu²¹ lɨ ningalii²¹i' cwoo²¹o' júu³ tyú̶² tya' Dios. Tsajøø²¹ø' xiiala seein²¹.

37 Pe Bernabé do 'iin²¹²in jée¹i Wó³, 'in sii²¹ jon Marcos.

38 Pe Poo² do gajin'²in:

—'Áai¹gɨ tyú̶² wa'a jo jee²¹²mo', tsu̶ nigatúu̶²mo jna' Panfilia do. Jo gangóo¹on coon'¹³ jna' lɨ ngalii²¹i' do.

39 Lɨ́ɨ¹ gasɨ́ɨ²i 'e ca gajmaa¹a tsá² jmai'² tyíin¹ la jaain²¹ la jaain²¹. Bernabé do gatyii'¹³in Marcos joon coon'¹³ 'ii ngataa²i tsi coon²¹ barco. Joon ngalíin² fu Chipre.

40 La 'ɨɨ²¹² joon Poo² do gatyii'¹³in Silas. Mo ngayuui'¹³ ga'ɨ́ɨ² tsaru'¹u' júu³ gamɨɨ¹ɨ tyani Ña'ñu̶'¹u̶' 'e ngɨɨ¹o coon'¹³on, ga'woo²¹mo.

41 Joon gangɨ́ɨ¹i fu lɨ' lɨ sii²¹ Siria joongɨ Cilicia. Do-o gatya¹-tsi 'in jo'¹ lɨ́ɨi² lɨ la caain²¹.

16

Timoteo gauncaain²¹ coon'¹³ Poo² coon'¹³ Silas

1 Poo² coon'¹³ Silas gatyalíin² fuu²¹ sii²¹ Derbe coongɨ lɨ sii Listra. Joon do-o gatsee'²¹i jaain²¹ 'in jai'² lɨ́ɨi² sii²¹ Timoteo. 'Ii jóon¹ jaain²¹ tsamɨ́² 'in niseein²¹ Israel. Pe jmii²¹gɨ jon' tsá² Israel.

2 'In jai'² lɨ́ɨi² seein²¹ fu Listra coon'¹³ Iconio tyú̶² faa'²¹a tya' Timoteo do.

3 Joon gali'iin²¹²in Poo² wa'a 'e tsáa¹a Timoteo coon'¹³on. Joon 'e jo faa'²¹gɨ tsá² Israel 'laa'²¹ tya' Timoteo Poo² do gatyu̶'²u̶ to² 'e liin¹ Timoteo 'e li² circuncisión tya' tsá² Israel, tsu̶ ñii¹i tsá² 'e tsá² griego jmii²¹ 'ii.

4 La caain²¹ fuu²¹ lɨ ngalíin² gajmaa¹a júu³ jiin'¹³ la nigajin'² jí² tya' 'in apóstoles coon'¹³ 'in tsacøøi'¹³ 'in néei¹ Jerusalén.

5 Joon gauntya¹-tsi jileei'²¹ 'in ni jai'² lɨ́ɨi². La coon²¹ jmɨɨ²¹² gangafúu²mo 'in jai'² lɨ́ɨi².

Jaain²¹ tsá² seein²¹ Macedonia gajnéi¹ tyani Poo²

6 'In Espíritu Tyú̶² tya' Dios jo gacwoo¹o 'e tsacwó²o Poo² júu³ tyú̶² tya' Dios fu co' li sii²¹ Asia. Joon la joon gangɨ́ɨ¹mo la caain²¹ lɨ sii²¹ Frigia coon'¹³ lɨ sii²¹ Galacia.

7-8 Joon gatyalíin²mo fu tɨ' Misia. 'ɨ¹-tsi 'e tsataa²i lɨ sii²¹ Bitinia. Pe 'in Espíritu Tyú̶² tya' Dios jo cwoo¹o. 'Wii'¹³ joon gangɨ́ɨ¹mo coon²¹ tsáa¹ co' lɨ sii²¹ Misia. Joon gatyalíin²mo fu Troas coon²¹ fuu²¹ náa¹ tɨ' jmɨ'ñi'³.

9 Joon do-o ganí²i Poo² coon²¹ 'e can̶u̶²¹ coon²¹ li². Ganii²¹ jaain²¹ tsañu̶u̶'¹ 'in seein²¹ lɨ sii²¹ Macedonia. Siin'¹²in joon gamɨɨ¹ɨ tyani Poo² gajin'²in:

—Na¹ fu Macedonia. Na¹, uncoon'¹³ jna'a.

10 Mo ngayuui'¹³ ganí²i Poo² 'e li² lo, jna-a, Lucas gauncaan²¹na coon'¹³ Poo² do. Joon gatyaa²¹a'a tyú̶² tyii'i. Ngalii²¹i'i fu Macedonia. Tsáa¹mo-tsii'i 'e la ja'²mo Dios nigasii¹in jna'a tsacwoo²¹o'o júu³ tyú̶² tya' 'e tiin'¹³ tsá².

Poo² coon'¹³ Silas gatyalíin² fu Filipos

11 Ngatoo²¹o'o tsi coon²¹ barco fu Troas. Joon ngalii²¹i'i coon²¹ tsáa¹ fu coon²¹ cwoo'¹³ tyu̶u̶n²¹ roon¹ ni jmɨɨ²¹ sii²¹ Samotracia. Joon mo gajná² jmɨɨ²¹² joon gatyalii²¹i'i fu Neápolis.

12 Mo ngayuui'¹² joon ga'woo²¹o'o gangalii²¹i'i fu Filipos. Coon²¹ fuu²¹ lɨ tyu̶'² to² Roma. Coon²¹ fuu²¹ 'e tyiin²gɨ la caain²¹ lɨ catyiia² Macedonia. Do-o gatoon²¹o'on coon²¹ tún² 'nɨ¹ jmɨɨ²¹².

13 Coon²¹ mo sóo¹ jmɨɨ²¹² 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá² Israel ngalii²¹i'i lɨ gasuui²¹ fuu²¹ do. Coon²¹ lɨ tɨ' jmɨɨ²¹. Coon²¹ lɨ lɨcaain²¹ tsá² tsafaa'¹²a júu³ tyú̶². Do-o gayii²¹a'a gacwóo¹³o'o júu³ tyú̶² 'inlɨ́ɨi¹³ tsamɨ́² 'in nigalicaain²¹.

14 Jaain21 jee212 'in tsamí2 do sii21 Lidia.
Lidia do galiseein21 coon21 fuu21 sii21
Tiatira. Joon jmoo1o to2 'nii1i 'mi'2 nuu'1
tyú2. Nitsáa1-tsi Dios. La 'ii212 nuu1un 'e júu3
tya' Poo2 do Dios gajmaa1a 'e ga'øøi'21-tsi.
15 Joon gasáa2mo jmii21 coon'13 la tøøi2
inuu tya'a, Mo ngayuui'13 joon gamii1i
tyanii21i'i jin'2in:
—Jmaa2 fee'1-'oo' pe wana ja'2mo lii2naa'
'e tsáa1mo-tsii Dios, mo'1o' fu tyiia —jin'2
Lidia do.
Joon gajmaa1a 'e tyitsaa212mo 'e
gajóon13o'on.
16 Cafu galí2 mo ngalii21i'i ti li tsafaa'13a'a
júu3 tyú2 gatseei'21na'a jaain21 simí2 'in 'oo1o
coon21 espíritu 'e jmoo'12 júu3 tya' 'e unngii1i
tsá2. Joon lii1 jnaa'21 'in ñi'fii212i cuu2 coon'13
'e júu3 jmoo'12o do.
17 'In simí2 lo ga'láa2 'wii212 gangii1i caluu
Poo2 joongi caluu21u'u. Ga'oo1o tá2 jin'2in:
—'In tsá2 lo jmoo1o la to2 tyu'2 Dios, 'in
ñii2gi. Joongi tyaa1 júu3 xiiala lí2 tiin'13 tsá2
—jin'2 simí2 do.
18 Jiin'13 la joon ngii1i faa'1a la coon21
jmii212 ce jiin'13 do-o gata'1gi Poo2 nuu1un
júu3 tya' 'in tsamí2 do. Joon gajiin'13 níi1i
joon gajin'2in sii'21i 'in espíritu 'yuui2 alma
tya' 'in simí2 do:
—Coon'13 'ii'21 tya' 'e sii21 Jesucristo,
tyu'3uu to2 'e júu13'u alma tya' 'in simí2 lo
—jin'2 Poo2.
La tsifu joon gacwo'íi1i 'in espíritu gó1 do.
19 Mo galiñi1 jileei'21 ñi'fii21i 'in simí2
do 'e jo lí2gi jnaa'1a cuu2 coon'13on joon
gasaan'12in Poo2 coon'13 Silas. Joon ngajée1i
tyani tsaa'to2 li 'moo'13 nifu.
20 La joon gatyalíin2mo tyani tsaa'to2 'in
jmoo1o 'ii'21 nifu. Joon gacwoo1o tsaa2
jin'2in:
—'In tsá2 Israel lo ngii1i untyíi2in goo212o'.
21 'Ee1e jilaa'21 cwáain1 'e jo tii21na'
jmoo21o' tsu tsá2 Roma jna' —jin'2 ñi'fii212
'in simí2 do.
22 Joon fúui1gi tsá2 ga'láa2 'wii212 faa'21a
'laa'21 tya' Poo2 do. 'In tsaa'to2 do gatyu'2u
to2 'e gacwó2 siin'3 'in tsá2 do. Joon gapóo1i
coon'13 sii2 'ido.
23 Mo ngayuui'13 gapóo1i liili1 gataa'1i
'nuñí3. Joon gatyu'2u to2 'in tyu'2 to2 'nuní3
do 'e tsa'aa2i Poo2 coon'21 túñ2.
24 Mo ngayuui'13 ganúu2un 'in tyu'2 to2
'nuñí3 do jilaa'21 'elo gangajée1i Poo2 coon'13
Silas ti tyan' tsi 'nuñí3 do. Joon gato'1o 'mó2
luutii2i 'ido.
25 La 'woo1 tyianúu1 Poo2 coon'13 Silas
do née1i faa'21a júu3 tyú2 joon ga'øø1ø 'e
un'goo21o Dios. Jileei'21 'in catyaai2 do 'in
taai2 'nuñí3 do nuu1o jilaa'21 'elo.
26 La tsifu joon gajøø'21 goon 'wó2 tá2 liili1.
Gadyeei'13 goon la tøøi2 'nuñí3 do. Fuxu
tsifu joon ganó1 jilaa'21 'oo2 'nuñí3 do. Joon
gaxuu'21u jilaa'21 cadena 'e 'ñúu1u cwoo21o
'in tsá2 taai2 do.
27 Mo gajná2-tsi 'in tyu'2 to2 'nuñí3 do
ganii21 'e niganó1 jilaa'21 'ooca'nú1 do. Lii2i
'e niga'woo1mo coon'21 tya1. Joon gatyii1 ñí3
tya'a 'e la mo ijngaai'13 'ña'a.
28 Joon gafaa'21a Poo2 tá2 liili1 jin'2in:
—Xuun'13 jmeei'13 wo'o tsu lo-o taan2
jna'a coon'21 tya1.
29 Joon 'in tyu'2 to2 'nuñí3 do gamii1i
coon21 jí2 jneei2. Joon ga'ii21 cwiin1in jleei1
'goo'21o liili1. Joon gasii'21i 'wojníi1i tyani
Poo2 coon'13 Silas.
30 Joon ga'woo21mo 'ido. Joon gaunngii1i
sii'21i 'ii:
—Tsañuu'1, ¿'ee 'ná1 jmáa3aa 'e itiin'13moo?
31 'Ido-gi gañii1i:
—Cwotya1-'o'o Ña'ñu'1u' Jesucristo. Joon
la joon tiin'13mo'o coon'13 tsá2 inuu tyi'i.
32 Joon gacwo'1o Poo2 júu3 tyú2 tya' Jesús
'ido coon'13 jileei'21 'in taai2 inuu tya' 'in tsá2
do.
33 Joon 'woo1 joon garun'2un 'in tyu'2
to2 'nuñí3 do moo'wó1 Poo2 coon'13 Silas li
icwuu'21. Joon 'ii coon'13 tsá2 inuu tya'a
gasáa2mo jmii21.
34 Mo ngayuui'13 joon gatǿ1o fu tya'a.
Do-o gacwoo1o 'e gagøø'21ø Poo2 coon'13
Silas. Joon jløø'3mo la tøøi2 inuu tya'a tsu
nigatsáa1mo-tsi Dios.
35 Mo gajná2 'aa21 'in tsaa'to2 nifu do
gasii1in 'ii'13 tya'a 'e tsa'woo2i 'in taai2 'nuñí3
do.
36 Joon gajin'2 'in tyu'2 to2 'nuñí3 do sii'21i
Poo2 do:

—Ningɨɨ¹mo 'ii'²¹ 'e laa²¹²moo 'naa'. La joon nilí²-i 'woo²¹naa' 'e tyú²-ʉ.

37 Pe Poo²gɨ gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'in 'ɨɨ'¹³ do:

—Cwosii'¹³du'u 'in tyʉ² to² do 'e tsá² Roma jna'a. Tyíia² do nigapóo²i jna'a tyani tsá² fuu²¹. Jo gacón²du 'ii'²¹ coon'²¹ tún². Joongɨ gataa'¹²i jna'a 'nʉñí³. Joon nano-gɨ 'iin²¹²in laai¹ jna'a 'uuin²¹. 'Ee sa lí² la joon. Ce cwojalíin²du yaai do ja'woo²i jna'a.

38 'In 'ɨɨ'¹³ do ngatya¹ júu³ tyani 'in tsaa'to² nifu do. 'Ido-gɨ gafoo'¹mo mo ganúu²un 'e 'in tsá² Roma 'ii. Joon ngalíin²mo gamɨɨ¹ɨ wa'a jmáa¹a 'ido fee'¹-tsi.

39 Joon ga'woo¹mo 'ido fu 'nʉñí³. Joon gamɨɨ¹ɨ tyani Poo² coon'¹³ Silas wa'a 'wooi²¹ tsifu 'e fuu²¹ do.

40 Mo ga'woo²i 'nʉñí³ do ngalíin²mo fu tya' 'in tsamɨ́² sii²¹ Lidia do. La nʉ'gɨ 'e tsalíin² ngajøø²¹i tsaru'¹u' joon gatya¹gɨ-tsi 'ido. Joon ngalíin²mo.

17

Gato'¹ tsá² mɨɨ'¹³ fu Tesalónica

1 La caain²¹ tya'i fu¹ lɨ ningalíin² Poo² coon'¹³ Silas gangɨ́ɨ¹i fuu²¹ 'e sii²¹ Anfípolis coon'¹³ Apolonia. Joon mo ngayuui'¹³ joon gatyalíin²mo fu lɨ sii²¹ Tesalónica. Do-o si'² coon²¹ cwo'¹ sinagoga tya' tsá² Israel.

2 La jee²¹² 'nɨ¹ semóo¹ Poo², jiin'¹³ la tɨɨ² nisi'² tya'a, ngóo¹ fu cwo'¹ do mo gatɨ́² jmɨɨ²¹² 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá² Israel.

3 Ngatyaa¹a júu³ joon jo cwo'¹o júu³ ruu'²¹i coon'¹³on. Pe tyú²-ʉ ga'e'²e tsá² xiiala jin'² jí² tya' Dios 'e Cristo 'ná¹-a nii²¹ wúu¹. Joon mi yuui'¹³ júun²in 'e 'ná¹-a jiin'¹in tún¹. Joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² do:

—'In Jesús 'in fuu²¹²uu 'naa' lo, 'ii jon Cristo, 'in nigasii¹in Dios ijmá¹ tiin'¹³ tsá².

4 'Inlɨ́ɨi¹³ tsá² Israel do nigajo'¹ lɨ́ɨ²i. Joon gauncaain²¹ coon'¹³ Poo² coon'¹³ Silas. Joon fúu¹mo 'in jo seein²¹ Israel jo'¹ galɨ́ɨ²i. Nitsáa¹mo-tsi Dios coon'¹³ 'inlɨ́ɨi¹³ tsamɨ́² tyiin²gɨ.

5 Pe niga'aa¹a tsiiwúu¹ 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² Israel 'in jo jo'¹ lɨ́ɨi². Gauncaain²¹ 'ido 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² 'lɨɨi'³ soo²¹-tsi 'in ngɨ¹ jøøi² jee²¹² 'nú¹. Gajmaa'¹²a coon²¹ poo²¹² joon gatyaa¹ 'goo²¹ 'e fuu²¹ do. Gangɨɨ¹ɨ 'e fuu²¹ do 'naa'²¹i Poo² coon'¹³ Silas. Joon gangataa²i coon²¹ inʉʉ tya' jaain²¹ tsá² sii²¹ Jasón.

6 Pe mo jo gatsee'²¹i Poo² coon'¹³ Silas do gajñúu¹i 'in tsá² sii²¹ Jasón do coon'¹³ 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² jo'¹ lɨ́ɨi². Ngajée¹i tyani tsaa'to² do joon ga'oo¹o jin'²in:

—'In tsañʉʉ'¹, 'in nigauntyíi²in la tøøi² juncwii²¹ nigajalíin² lɨ' lo jon,

7 joon 'in Jasón lo niga'ii'²¹mo fu tya'a. Jilaa'²¹ 'e 'ee¹e 'in tsá² no faa'²¹a 'laa'²¹ tya' 'in tyʉ'² to² nifu 'in tyíin¹ Roma. Tsʉ jin'²in 'e seen²¹mo jaain²¹ røøi¹³ 'in sii²¹ Jesús 'in feei'¹gɨ lagɨ 'in tyʉ'² to² Roma.

8 Mo ganúu²un 'elo 'in tsá² do coon'¹³ 'in tsaa'to² ga'láa² 'wii²¹² to'²o mɨɨ'¹³.

9 Pe Jasón coon'¹³ 'in catyaai²gɨ do gacwoo¹o cuu² 'e tsáa¹mo-tsi 'in tsaa'to² do 'e i'woo²¹mo Poo² coon'¹³ Silas 'e fuu²¹ do. Joon galáa²mo 'ido.

Poo² coon'¹³ Silas tsalíin² Berea

10 La tsifu joon 'in tsaru'¹u' do ga'woo²¹mo Poo² coon'¹³ Silas coon²¹ 'e canʉʉ²¹. Ngalíin² fu Berea. Mo gatyalíin² do joon ngalíin² cwo'¹ sinagoga.

11 Wo²gɨ-tsi 'in tsá² néei¹ Berea do lagɨ 'in tsá² néei¹ Tesalónica. Joon lɨ́¹gɨ 'yaai¹-tsi ga'ii'²¹i júu³ tyú². La coon²¹ jmɨɨ²¹² gauntsáa¹a júu³ tyú² tya' Dios. Gacón²du cwáain¹ wana 'e jo'¹o 'e faa'²¹a 'in tsá² do.

12 'Wii'¹³ joon lɨ́ɨ¹ fúui¹ 'in gajo'¹ lɨ́ɨi². Jee²¹² 'in nijai'² lɨ́ɨi² do seein²¹ tsamɨ́² tyiin²gɨ 'in faa'²¹a jmíi¹ griego. Joon jo'¹o galɨ́ɨi² 'inlɨ́ɨi¹³ tsañʉʉ'¹.

13 Mo galiñi¹ tsá² Israel néei¹ Tesalónica 'e Poo² taan¹in fu Berea cwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios ngalíin² ngajmáa² mɨɨ'¹³.

14 Pe 'in tsá² jai'² lɨ́ɨi² seein²¹ do la tsifu joon gasii¹in Poo² lɨ tɨ' jmɨ'ñi'³. Pe joon Silas coon'¹³ Timoteo gajaan¹o fu Berea.

15 'In ningalíin² coon'¹³ Poo² ngajée¹i coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Atenas. Joon cwoliin¹in tún¹ gatyaa¹ júu³ 'e Silas coon'¹³ Timoteo 'ná² tsalíin² tsauncaain²¹ coon'¹³ Poo la jmoono.

Mo taain¹ Poo² fu Atenas

16 La 'ii212 jáan1in Poo2 Silas coon'13 Timoteo fu Atenas do lii1 fa'í3 lii1i. Tsu lii1 'láai2 nii2 dioses 'in tsaa'2-tsi 'in tsá2 do.
17 Tsu 'wii'13 joon ngafaa'12o fu cwo'1 sinagoga joongi coon'13 'in catyaai2 'in tsaa'2-tsi Dios. La coon21 jmii212 ngafaa'12o coon'13 jilee'21 'in taa2i 'moo'13 do.
18 'Inliii13 tsá2 'in untsáa1 júu3 tya' coon21 poo212 'e sii21 epicúreos coon'13 'inliii13gi 'in niuntsáa1 júu3 tya' coon21 poo212 'e sii21 estoicos gatsee'21i Poo2 joon ga'láa2 'wii212 gasii2i:

—¿'Ee 'e jin'2 'in tsañuu'1 no? 'Áai1 tyafo'2 tyaa1a 'goo21.

'Inliii13gi jin'2in:

—La lii1i 'in tya1 coon21gi júu3 tya' dioses 'in xee'21mo no.

La lo gajin'2in tsu 'wii'13 Poo2 do tyaa1 júu3 tya' Jesús joongi tya' xiiala galí2 mo gajiin'1in.
19 Joon 'in tsá2 do ngajée1i Poo2 fu coon21 li sii21 Areópago. Do-o li tiii21 licaain21 mo sá2 jilaa'21 'e sii1i. Joon gasii'21i 'ido:

—Lo-o 'ná2 li ñii2i'in jilaa'21 'e 'múui2 'e tyá2'a 'e'2'e.
20 Fu'2'u jna'a coon21 júu3 'e jo mo nuu21u'u jiin'13 coon21 naa'13. 'Ii212oo'o tsáai1-tsii'i 'ee 'øøi'21-tsi 'e júu3 no —jin'2 'in tsá2 do.
21 Tsu jileei'21 'in seein21 Atenas coon'13 jileei'21 'in jalíin2 li xiia' 'in néei1 do canii2 'iin212in 'e nuu1un si 'e faa'21a 'e jmai'2 'e 'múu2mo.
22 Joon gamaa1a Poo2 siin'12in jee212 'in tsá2 do 'e fu yu' moo'21 li sii21 Areópago do. Joon gajin'2in:

—Núu3duu' tsá2 seein21 Atenas. Nicón3oo cwáain1 'e 'áai1gi tsáai1-'oo' jileei'21 dioses tyii'.
23 Tsu mo ningí3ii jøø3øø la caain21 li un'goo2oo' dioses tyii' joon gatsaa'3aa ni altar tyii' coon21 júu3 'e jin'2: "Tya' 'in dios 'in jo mo galicwii1naa'." Pe 'in dios 'in un'goo2oo' no pe jo cwii1naa' no 'in lo-gi 'in Dios 'in foo'13na coon'13 'naa'.
24 "In Dios lo fii212 juncwii21 joongi ni cwoo'13 juncwii21 tsu nigajmaa1o juncwii21 coon'13 jilaa'21 'e sá2. Jo seein21 'ido tsi inuu cwo'1 'e jmoo1o tsá2.
25 Jon'gi sityéen1in jmii212 jilaa'21 'e jmá1 tsá2. Tsu 'ii-o nigacwo'1o jna' jilaa'21 juncwii21 tyi'. 'Ii-o nicwoo1o tyi2 'e lee21e', coon'13 jilaa'21 'e jmoo21o' jna' to2.
26 'Coon'13 coon21 jmi1 'øø2mo gajmee1i jileei'21 tsá2 taain212 juncwii21. Joon 'ii gatyu'2 to2 lí2-i liseein21 tsá2 joongi li icwá2 tsá2.
27 'Iin212in Dios 'e 'naa'21mo tsá2 'ii. Coon'13 la joon tyee'13mo tsá2 'ii tsu jo wíin2 seein21 Dios li saan21 jna' la jaan21na'.
28 Tsu 'ii'21 tya' Dios saan21o' joongi ngii21i'. Joongi jmoo21o' jilaa'21a. La gajin'2 'inliii13 poetas tyii': "Jóon1 Dios jna'."
29 Wana jóon1 Dios jna' jo 'i1-tsi' 'e Dios lii1i lawa jaain21 fii212 'in gajmeei1 tsá2 'ña'a 'in liii1 cwanáa1 si cwataa21 'ee si cuun212 'ee.
30 La mo jéei1 la jo mo ñi1 tsá2 jo mo gajmaa1a Dios jilaa'21 'e jmoo1o tsá2. Pe nano nityu'2u to2 'e jileei'21 'in seein21 doñixiia' 'e unsii2mo 'e 'i1-tsi.
31 Tsu nigatyii'13 Dios coon21 jmii212 mi jmáa1a 'ii'21 tya' tsá2 seein21 juncwii21. Joon coon21 tsáa1 'ii'21 tya'a. Joon ijmáa1a 'ii'21 coon'13 jaain21 tsanuu'1 'in nigatyii'13in. Joon la joon gacwo1 Dios coon21 li2 mo gaunjiin'1in 'in Jesús do jee212 'lii212 —jin'2 Poo2 do sii'21i 'in tsá2 do.
32 Joon mo ganúu2un júu3 tya' 'e jiin'1 tsá2 jee212 'lii212 'inliii13 do gaungøø1mo Poo2 do. 'Inliii13gi gajin'2in:

—'E tyú2gi wa'a nuu21u' 'e júu3 lo mo coon'21 tún2.
33 Joon gatúu2mo Poo2 'ii.
34 Pe 'inliii13 tsá2 do jo gatíui2 Poo2 do. Gajo'1o lii2i. Jaain21 jee212 'in jo'1 galiii2 do 'in sii21 Dionisio. 'Ii jaain21 'in tyu'2 to2 Areópago do. Joongi jo'1o galiii2 jaain21 tsamí2 sii21 Dámaris coon'13 'inliii13gi.

18

Poo2 taain1 fu Corinto

1 Mo ngayuui'13 joon gacwo'íii1i Poo2 fuu21 Atenas. Joon gangóo1on coon21 fuu21 sii21 Corinto.
2 Joon do-o gatsee'21i jaain21 tsá2 Israel 'in sii21 Aquila, 'in galiseein21 coon21 li sii21 Ponto. La mo jéei1gixu Aquila do coon'13

'oo^{212}o, 'in sii^{21} Priscila, ga'woo^{21}i Italia gatyalíin^{2} fu Corinto do. Ga'woo^{21}mo do tsʉ 'in tyʉ'^{2} to^{2} nifu 'in sii^{21} Claudio gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'e 'woo^{21}mo jilee'^{21} tsá^{2} Israel 'e Roma do. Joon ngafeei'^{13} Poo^{2} do 'ii.

3 Coon^{21} to^{2} 'e nijmoo^{1}o coon'^{13} Poo^{2}. Jmoo^{1}-o 'nʉ'mɨ'^{2} tsʉ 'wii'^{13} joon do-o gajaan^{1}o joon gajmaa^{1}o to^{2} coon'^{13}on.

4 La coon^{21} jmɨɨ^{212}mo 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} Israel ngóo^{1} Poo^{2} fu cwo'^{1} sinagoga. Do-o gacwoo^{1}o júu^{3} tya' Dios. 'Iin^{212}in 'e litsáa^{1}mo-tsi tsá^{2} júu^{3} tya' Jesús. Gacwo'^{1}o júu^{3} tsá^{2} Israel joongɨ 'in jo seein^{21} joon.

5 Mo gatyalíin^{2} Silas coon'^{13} Timoteo jalíin^{2} fu Macedonia. Poo^{2} canii^{2} gajmaa^{1}a gacwoo^{1}o júu^{3} tyʉ́^{2}. Gasɨɨ'^{21}ɨ júu^{3} coon^{21} tsáa^{1} tya' tsá^{2} Israel 'e Jesús do 'ii Cristo 'in sɨjéen^{1}in.

6 Pe 'idogɨ gasɨɨ^{2}i yaa-i ga'láa^{2} 'wii^{212} faa'^{21}a 'laa'^{21} tya' Poo^{2}. Joon Poo^{2} do gajø'^{2}ø sɨɨn'^{13}ɨn lawa coon^{21} li^{2} joon gajin'^{2}in:

—Tsaa^{2} tyii' yaamoo' 'ejo tiin'^{13}gɨɨ'. Jo tsaa^{2} tyiia tsʉ lɨ́ɨ^{1} nigajmáa^{3}oo júu^{3}. La nano-o 'e níɨ^{3}oo tya' tsá^{2} 'in jo seein^{21} Israel.

7 Joon gacwo'ɨ́ɨ^{1}o 'e cwo'^{1} do. Joon gangaa'^{12}i fu tya' jaain^{21} tsá^{2} sii^{21} Justo. 'Ii jaain^{21} 'in un'goo^{21} Dios. Tyíin^{1}in caai^{1} cwo'^{1} do.

8 Joon jaain^{21} 'in sii^{21} Crispo, 'in tyʉ'^{2} to^{2} cwo'^{1} do, galitsáa^{1}mo-tsi Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesús coon'^{13} la tøøi^{2} inʉʉ tya'a. La joon fúu^{1}mo tsá^{2} seein^{21} Corinto do galitsáa^{1}mo-tsi mo ganúu^{2}un 'e júu^{3} tyʉ́^{2} do. Mo gajo'^{1} lɨ́ɨi^{2} gasáa^{2}mo jmɨɨ^{21}.

9 Joon Dios gasɨɨ'^{21}ɨ Poo^{2} coon^{21} lawa 'e cɨɨ^{1} jin'^{2}in:

—Jo jmáa^{3}'a 'goo'^{21}'o 'e cwo'^{3}'o júu^{3} tyʉ́^{2}. Jo jón^{3}'on tii^{2}

10 tsʉ siin'^{13}moo coon'^{13} 'nʉ. Joon jo 'in cwéei^{2} saain'^{1} 'nʉ jmee'^{21}i 'nʉ jilaa'^{21} 'e gó^{2}. Lɨ́ɨ^{1} fúui^{1} tsá^{2} tyiia 'in seein^{21} 'e fuu^{21} lo —jin'^{2} Dios.

11 La joon Poo^{2} gajaan^{1}o coon^{21} jiin^{21} tsi ca'no'^{3} 'e fuu^{21} Corinto do. 'Ee^{1}e júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios jee^{212} 'in tsá^{2} do.

12 Pe la jee^{212} jmɨɨ^{212} joon gatyʉ'^{2} Galión to^{2} lɨ sii^{21} Acaya. Joon jee^{212} jmɨɨ^{212} joon 'in tsá^{2} Israel do galicaain^{21} gafaa'^{21}a 'laa'^{21} tya' Poo^{3}. Joon ngajée^{1}i Poo^{2} tyani tsaa'to^{2} 'in tyʉ'^{2} to^{2} do.

13 Joon 'in tsá^{2} Israel do gacwoo^{1}o Poo^{2} tsaa^{2} tyani 'in tyʉ'^{2} to^{2} do jin'^{2}in:

—'In tsañʉʉ'^{1} lo ngɨɨ^{1} to^{2} 'e'^{2}e tsá^{2} júu^{3} 'e 'ná^{1}-a tsá^{2}-tsi tsá^{2} Dios 'e jo 'ee tɨɨsi'^{2}.

14 Poo^{2} ningóo^{1} 'e faa'^{21}o mo gajin'^{2} Galión, 'in tyʉ^{2} to^{2} do, gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} Israel do:

—Tsá^{2} Israel, nʉ́ʉ^{2}duu' 'e ifo'^{3}oo lo. Wana coon^{21} 'e niga'lee'^{21}i 'in tsá^{2} lo sɨ coon^{21} tsaa^{2} fee'^{1} inúu^{3}oo coon'^{21} tún^{2} júu^{3} tyii'.

15 Pe wana jiin'^{13} coon^{21} la tɨɨsi'^{2} tyii' jiin'^{13} la 'oo'^{21} yaamoo' unrøø^{21}oo' 'e júu^{3} lo yaamoo'. Tsʉ jo 'iin^{212}moo jmáa^{3}aa 'ii'^{21} jilaa'^{21} 'e júu^{3} lo.

16 Joon ga'woo^{21}mo tyitsaa^{212}mo fu caluu.

17 Joon jileei'^{21} tsá^{2} 'in faa'^{21} jmíi^{1} griego 'in jo seein^{21} Israel gasaan'^{12}in jaain^{21} tsá^{2} sii^{21} Sóstenes 'in tyʉ'^{2} to^{2} cwo'^{1} do. Joon gajmee'^{21}i tyani 'in tsaa'to^{2} do. Pe coonti jo 'ee gaunjíi^{2}i Galión do.

Poo^{2} gangáa'^{13}i tún^{1} fu Antioquía

18 Wóo^{2}gɨxʉ gajaan^{1} Poo^{2} do mo ngayuui'^{13} jilaa'^{21} 'elo. Mo lɨcɨɨin^{21} joon ga'ɨ́ɨ^{2}o júu^{3} tsaru'^{1}u' do. Joon caan^{21}mo ngalíin^{2} coon'^{13} Priscila coon'^{13} Aquila. Joon fu Cencrea do nigauntsiin^{1}in Poo^{2} coon^{21} 'ii'^{21} tya'a 'e nigamaa^{1}a joon gatyʉ'^{2}ʉ po'tyíi^{1}i. Mo ngayuui'^{13} joon nga'ii^{21}o tsi coon^{21} barco. Joon ngalíin^{2}mo fu Siria. La nʉ'gɨ 'e tyalíin^{2} Siria tyalíin^{2}

19 coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Efeso. Do-o gatʉ́ʉ^{2}mo Poo^{2} Priscila coon'^{13} Aquila. Joon ngoo^{21}-o cwo'^{1} sinagoga. Do-o ngasiin^{1}in coon'^{13} tsá^{2} Israel 'in lɨcaain^{21}.

20 Joon 'ido-gɨ gamɨɨ^{1}ɨ tyani Poo^{2} wa'a iján^{1} wóo^{2}gɨ pe jo gali'iin^{212}in.

21 Pe Poo^{2} ga'ɨ́ɨ^{2}o júu^{3} 'ido gajin'^{2}in:

—'Ná^{1}-a taan^{1}na fu Jerusalén tsʉ 'ná^{1}-a jmaa'^{13}aa jmɨɨ^{212} 'e nijó^{1}. Pe wana cwo^{1} Dios 'ii'^{21} yafoo'^{13}moo 'naa' tún^{1}.

Joon nga'ii^{21}o tsi coon^{21} barco. Joon gacwo'ɨ́ɨ^{1}o fu Efeso.

22 Mo gatyee'^{12}i fu Cesarea joon ngóo^{1} Poo^{2} fu Jerusalén. Do-o ngafee'^{13}i 'in jai'^{2}

lɨ́ɨi² néei¹ do. Mo ngayuui'¹³ joon ngoo²¹-o fu Antioquía.

23 Do-o gajaan¹an coon²¹ sii'¹³ cwaa²¹xʉ. Mo ngayuui'¹³ joon gangoo²¹-o túnˡ, gangɨ́ɨ¹i la coon²¹ fuu²¹ lɨ sii²¹ Galacia coon'¹³ Frigia. Do-o gatya¹gɨ-tsi 'in nijo'¹ lɨ́ɨi².

Apolos cwoo¹o júu³ fu Efeso

24 La jee²¹² jmɨɨ²¹² joon gatyía¹ fu Efeso jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Apolos. Nigaliseein²¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Alejandría. Lɨ́ɨ¹ tyʉ́² tɨɨi²¹ cwoo¹o júu³ tyʉ́². Joongɨ lɨ́ɨ¹ tyʉ́² cwii¹i jí² tya' Dios.

25 Joon nigauntsáa¹o fu¹ tya' Ña'nʉ'¹ʉ'. Mo faa'²¹a yaai¹-tsi lɨɨlɨ¹. Joon 'ee¹e la ti cwáain¹ tya' Jesús fiin'¹³ ñi¹o jiin'¹³ la gasaai¹ Wó³ tsá² jmɨɨ²¹.

26 Gatyaa¹ Apolos do júu³ tsi cwo'¹ sinagoga. Jo cu'²-tsi. Pe mo ganúu²un Priscila coon'¹³ Aquila júu³ tya'a gatøø¹ Apolos do coon'²¹. Joon gacwo'¹gɨ cwáain¹ tya' Jesús tyʉ́²gɨ 'ido.

27 La mo 'iin²¹²in Apolos tsáa¹a fu lɨ sii²¹ Acaya 'in jai'² lɨ́ɨi² do gauncoon'¹³on. Joon 'in tsaru'¹u' do gacwo'¹o Apolos coon²¹ jí² 'a 'ii'²¹mo 'in tsaru'¹u' néei¹ lɨ tsáa¹a 'ii. Mo gatyíi¹a fu Acaya do lɨ́ɨ¹ tyʉ́² gauncoon'¹³on 'in tsaru'¹u' 'in nigalijai'² lɨ́ɨi² 'wii'¹³ fee'¹mo-tsi Dios tya'a.

28 Nigatyaa¹ júu³ tyani jileei'²¹ tsá² xiiala nigacai'²-tsi tsá² Israel. Joon coon'¹³ jí² tya' Dios gajmaa¹a júu³ 'e Jesucristo 'in sɨjéen¹in do. Joon 'in tsá² seein²¹ Israel do jo lí² wa'a jo cwo'¹o júu³ ruu'²¹i.

19

Poo² taain¹ Efeso

1 La 'ɨɨ²¹² taain¹ Apolos fu Corinto do Poo² gangɨ́ɨ¹i fu tsaa' moo'²¹. Joon gajgáa¹i fu Efeso. Do-o gatsee'²¹i 'inlɨ́ɨi¹³ 'in jai'² lɨ́ɨi².

2 Joon gaunngɨɨ¹ɨ:

—¿Tɨ niga'ii'¹³naa' 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios mo galitsáai¹-'oo'?

'Ido-gɨ gañii¹i:

—Coonti jo mo ganʉʉ²¹ʉ'ʉ 'e seein²¹ Espíritu Tyʉ́² tya' Dios.

3 Joon gajin'² Poo² gasɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—¿Xiiala nigasáa²naa' jmɨɨ²¹?

'Ido-gɨ gañii¹i:

—Jiin'¹³ la nigasaai¹ Wó³ tsá² jmɨɨ²¹.

4 Poo²-gɨ gajin'²in:

—Mo gasaai¹ Wó³ tsá² jmɨɨ²¹ lawa'a coon²¹ li² 'e unsɨ́ɨ²mo tsá² 'e 'ɨ¹-tsi. Pe gajin'²o 'e 'ná¹-a tsáai¹-tsi tsá² 'in jó¹ cɨɨin²¹gɨxʉ lagɨ 'ii. Joon 'ii Cristo.

5 Mo ganúu²un 'elo jilee'²¹mo gasáa²mo jmɨɨ²¹ coon'¹³ 'e sii²¹ Ña'nʉ'¹ʉ' Jesús.

6 Joon mo gataan¹an Poo² cwoo¹o tya' 'in tsá² do gajó² 'in Espíritu Tyʉ́² lɨ téen²in. Joon ga'láa² 'wii²¹² gafaa'²¹a jmíi¹ xiia'²¹. Joon gacwoo¹o júu³ 'e nigacwo¹ Dios.

7 'In tsá² do tí¹ 'ii dyatuuin¹ coon'tya.

8 La 'ɨɨ²¹² jiin'¹³ la gatsín¹ gaai²¹ sɨɨ'²¹ Poo² tsaa²¹o fu cwo'¹ sinagoga. Joon ngacwoo¹o júu³ jo cu'²-tsi. Joon lɨɨ'²¹o tya¹-tsi tsá² xiiala mi tyʉ'² Dios to² tsá².

9 Pe 'inlɨ́ɨi¹³gɨ gali'waa'²¹-tsi. Joon jo jo'¹ galɨ́ɨ¹i lɨ' faa'²¹gɨ 'laa'²¹ tya' júu³ tyʉ́² do tyani tsá². Joon gatyii¹mo Poo² 'ña'a jee²¹² 'in tsá² do. Joon gatøø¹o jiin'¹³ 'in nijai'² lɨ́ɨi² do coon'²¹. Ngalíin² coon²¹ lɨ untsáa¹ tsá² tya' jaain²¹ tsá² sii²¹ Tiranno. Joon do-o gasɨ́ɨi² la coon²¹ jmɨɨ²¹².

10 La joon do-o gateen¹in ce gatsín¹ túnˡ jiin²¹. Joon jilee'²¹mo 'in seein²¹ la caain²¹ lɨ sii²¹ Asia ganúu²o júu³ tyʉ́² tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús. Lagɨ 'in tsá² Israel lagɨ 'in tsá² jo seein²¹ joon ganúu²o.

11 Dios nigajmaa¹a coon²¹ milagro fee'¹ 'wii'¹³ cwáain¹ tya' Poo² do.

12 Cagɨ póo¹ sɨ 'no'³ 'mɨ'² 'ee 'e nigasoin²¹ Poo² tsalii¹ fu lɨ teei'¹² tsatsaa'¹³ joon 'láa²mo coon'¹³ jmoowúu¹ 'e tyaan¹. Joon jileei'²¹ espíritu gó² 'woo²¹mo alma tya'a.

13 Pe 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² seein²¹ Israel do 'in jalíin² lɨ xiia' 'in 'wooi¹ espíritu gó² tya' tsá² gali'iin²¹²in 'wóo¹i espíritu gó² coon'¹³ 'e sii²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús. Joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'in'lɨɨi'³ 'yuui² alma tya' tsá²:

—Tyʉ'³ʉʉ to² 'woo²¹naa' coon'¹³ 'e sii²¹ Jesús, 'in Jesús 'in faa'²¹a Poo² júu³ tyʉ́² tya'a do.

14 La joon nigamaa¹a dyái¹ jóon¹ tya' jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Esceva, 'ii tsafeei'¹ 'in tyʉ'² to² untsá².

15 Pe mo gajmaa¹a 'elo 'in'lɨɨi'³ do gañii¹i:
—Cwii¹moo Jesús do. Cwii¹mogɨɨ jon Poo². ¿Pe 'iin-gɨ 'naa'?
16 Mo ngayuui'¹³ joon 'in tsá² taai² 'in'lɨɨi'³ alma tya'a do ga'ɨ́ɨ²i jee²¹² 'in tsá² do. Coon'¹³ waa'²¹ pí² tya'a galɨ'¹o jileei'²¹ 'in tsá² do. Gajmee'²¹i 'ido lɨɨlɨ¹. Ce gacwiin¹in fu caluu tɨ' ringúu¹i joongɨ sɨcwuu'²¹i.
17 Joon jileei'²¹ 'in tsá² Israel coon'¹³ 'in jo seein²¹ joon 'in néei¹ Efeso do galiñi¹i joon lɨ́ɨ¹ gafo'¹i. Joon lɨ́ɨ¹ gaun'goo²¹ tsá² Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús.
18 Joon fúu¹mo 'in nijo'¹ lɨ́ɨi² jalíin² jatyaa¹ júu³ jilaa'²¹ 'e gó² 'e nigajmaa¹a la mo jéei¹.
19 Fúu¹mo 'in nigauntsáa¹ júu³ loo¹ tyaan¹ jí² tya'a. Joon gajún²o tyani tsá². Mo gajmaa'¹²a cwáain¹ tya' 'e jí² lo gacɨ́ɨin² tún² cíein¹³ tsi ca'no'³ mil cuu².
20 La joon fúu¹mogɨ tsá² ganúu²o júu³ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ'. Joon gatsá²-tsi tsá² Dios mo nii²¹ 'ii'²¹ tya' Dios.
21 Mo ngayuui'¹³ jilaa'²¹ 'elo Poo² ga'ɨ¹-tsi 'e tsafee'¹²i tsá² 'in néei¹ fu lɨ sii²¹ Macedonia coon'¹³ lɨ sii²¹ Acaya. Joon ingɨ́¹mogɨ ca tɨ' Jerusalén. Joon gajin'²in:
—Mi yuui'¹³ níi³ii fu Jerusalén 'ná¹-a jon níi³ii fu Roma.
22 La 'ɨɨ²¹² jan¹ Poo² coon²¹ sii'¹³gɨxʉ fu Asia gasii¹mo Timoteo coon'¹³ Erasto, 'in jmoo¹o to² coon'¹³on, fu Macedonia.

To'² tsá² mɨɨ'¹³ fu Efeso

23-24 La jee²¹² jmɨɨ²¹² joon jaain²¹ tsá² sii²¹ Demetrio gajmaa¹a mɨɨ'¹³ tya' cwáain¹ tyʉ́² tya' Jesús. Demetrio do-o jaain²¹ 'in jmoo¹o to² coon'¹³ cwataa²¹. Jmoo¹-o jilaa'²¹ 'e 'ya'²gɨ tya' jaain²¹ diosa tya'a 'in sii²¹ Diana. Joon lɨ́ɨ¹ jnaa'¹a cuu² coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmoo¹o coon'¹³ jileei'²¹gɨ 'in jmoo¹o to² coon'¹³on.
25 Joon gauncaain²¹ jileei'²¹ 'in jmoo¹o to² coon'¹³on coon'¹³ jileei'²¹ tsá² 'in jmoo¹o to² la do. Joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² do:
—Tsañʉʉ'¹, jnaa'¹o' jilaa'²¹ 'e tsangɨ́ɨ²na' 'e tyʉ́²-ʉ saan²an' coon'¹³ jilaa'²¹ to² 'e jmoo²¹o'.
26 Pe la lɨ́² 'e jøø²¹ø' joongɨ nʉʉ²¹ʉ' la lɨ júu³ tya¹ Poo² do ngɨɨ¹ jin'²in 'e jilee'²¹ dioses 'in jmaai¹ tsá² jon' dioses 'i. Joon la joon fúu¹mo 'in nigajai'² lɨ́ɨi² júu³ tya'a. Jon' jiin'¹³ lo-o pe la caain²¹ lɨ sii²¹ Asia.
27 'Áai¹ tyafo'² gó² tyi' tsʉ jilaa'²¹ to² 'e jmoo²¹o' lo itsa'ɨ́ɨ¹-ɨ. La joon intʉ́² tsá² cwo'¹ tya' diosa tyi' sii²¹ Diana. Nee²o' 'e jilee'¹³ tsá² Asia coon'¹³ la tøøi² juncwii²¹ un'goo²¹o 'ii. Pe nano 'áai¹ fo'² tya' diosa tyi' 'in fee'¹ wana jo 'in un'goo²¹gɨ 'ii —jin'² Demetrio do.
28 Mo ganúu²un jilaa'²¹ 'elo lɨ́ɨ¹ gatsá² 'nii'²¹-tsi joon ga'oo¹o:
—¡Fee'¹mo diosa tyi'! ¡Fee'¹mo Diana, diosa tya' 'in néei¹ Efeso!
29 Lɨ́ɨ¹ gatyaa¹a 'in tsá² do 'goo²¹. Gasan'²mo jaain²¹ tsá² sii²¹ Gayo coon'¹³ jaain²¹gɨ 'in sii²¹ Aristarco. Gái¹ tsá² seein²¹ Macedonia 'in ngɨ́¹ coon'¹³ Poo² do. Tsifu joon gajñúu¹in tɨ lɨ si'² 'nʉ́¹ lɨ lɨcaain²¹ tsá² fuu²¹ do.
30 Joon Poo² la mo 'iin²¹²in tsa'ii²¹ tsafee'¹²i 'in tsá² do pe 'in jai'² lɨ́ɨi² catyaai² do jo gacwoo¹o.
31 Joon 'inlɨ́ɨi¹³ tsacøøi'¹³ seein²¹ Asia do 'in seein²¹ Poo² tyʉ́² coon'¹³ gasii¹in júu³ 'e jo tsáa¹a 'ii jee²¹² do.
32 'Áai¹ sɨcaai'¹³ 'e faa'²¹a tsá² do la jaain²¹ la jaain²¹ tsʉ jiin'¹³ jo ñii¹gɨ 'ee to² 'e nigalicaain²¹ do.
33 Joon 'in tsá² Israel do gatyii'¹³in jaain²¹ tsá² sii²¹ Alejandro 'in gajmaa¹a coon²¹ li² coon'¹³ cwoo²¹o. 'Iin²¹²in faa'²¹a cwáain¹ tya'a.
34 Pe mo galili'³i 'in tsá² fúui¹ do 'e tsá² Israel do joon ga'oo¹o wóo² lɨɨlɨ¹. Xʉʉ jogɨ gatɨ́² tún² hora ga'oo¹o 'ido jin'²in:
—¡Fee'¹mo Diana diosa tyi' 'in néei¹ Efeso!
35 Joon 'in tɨjí² tyiin¹ fuu²¹ do mo galɨ'¹ɨ 'ɨ́ɨ² tii² jee²¹² 'in tsá² do gajin'²in:
—Tsá² seein²¹ Efeso, la tøø²mo juncwii²¹ ñii¹i 'e fuu²¹ Efeso lo 'e tɨ́ɨ²mo un'øø'²¹mo cwo'¹ tya' diosa 'in feei'¹ sii²¹ Diana 'in nigatøøi'²¹ fu yʉ' juncwii²¹.
36 La joon jo cweei¹ faa'²¹a tsá² 'laa'²¹. Coon'tún²duu'. Jo jmaa²duu' jiin'¹³ la jo mo tyaa²aa' cwáain¹.

37 Tsʉ 'in tsañʉʉ'1 'in jajéei1 'naa' lo jo
'ee mo gajmaa1a jon'gɨ mo gafaa'21a 'laa'21
cwáain1 tya' diosa tyii'.
38 Wana 'in Demetrio no coon'13 jilee'21
'in jmoo1o to2 coon'13 sá2 coon21 tsaa2 cwó2
tya' doñi'iin, lí2-i tsalíin2 tyani tsaa'to2. 'I-gɨ
unrøø21 júu3 no.
39 Wana 'oo2 'naa' coon21 júu3 xiia'21gɨ lí2-i
mɨ́2ɨɨ' 'e licaain21 tsá2 coon'21 tya1. Joon
sɨ́ɨ13oo' júu3 ja'2mo.
40 Tsʉ 'íi1-i fo'2 tyi' wana galiñi1 tsaa'to2
tyʉ'2 to2 fuu21 lo la lɨ́2 'e nigajmaa2aa' no. Jo
'ee lɨ́ɨ13 cwáain1 sá2 cwoo21o' tya' 'e mɨɨ'13 'e
nigalɨ́2 no.
41 Joon mo ngayuui'13 gajin'2 'elo ga'ɨ'1ɨ
júu3 gajø'2mo tsá2.

20

Poo2 tsáa1a fu lɨ sii21 Macedonia coon'13 lɨ sii21 Grecia

1 Mo gatséi1 jilaa'21 'e mɨɨ'13 do gatø'1ø
Poo2 jileei'21 tsá2 jo'1 lɨ́ɨi2. Joon gacwo'1o
cwáain1 'ido. Mo ngayuui'13 joon ga'ɨ'1o júu3
'ido. Garøøn1in joon gangoo21o fu Macedo-
nia.
2 Joon ngafee'12i jileei'21 'in néei1 la náa1
fuu21 do. Gatya1gɨ-tsi tsaru'1u' coon'13 júu3
tya'a. Mo ngayuui'13 joon gatyía1 fu lɨ sii21
Grecia.
3 Do-o gajaan1an gaai21 sɨɨ'21. Ni'yuui2 fu1
'e tsa'í2 barco 'e tsáa1a fu Siria mo galili'3i 'e
'in tsá2 Israel do 'iin212in saan'1mo 'ii. 'Wii'13
joon ga'ɨ1-tsi gajaa'12i fu lɨ' cwoo'13 tyʉʉn21.
Joon gangɨ́ɨ1i fu Macedonia tún1.
4 Gangalíin2 caan21mo coon'13 Sópater,
jaain21 tsá2 seein21 Berea. Joongɨ coon'13
Aristarco coon'13 jaain21 tsá2 sii21 Segundo,
'in seein21 fu Tesalónica. Ngalíin2mo jon
Gayo, 'in seein21 Derbe, coon'13 Timoteo.
Joongɨ ngalíin2mo Tíquico coon'13 Trófimo 'in
néei1 fu lɨ sii21 Asia.
5 'In tsaru'1u' no gangajée1mo joon nga-
jeen2in jna'a fuu21 sii21 Troas
6 Pe jna'gɨɨ'ɨ ga'woo21o'o fu Filipos mo
gangɨ́ɨi2 jmɨɨ212 'e gø'2 tsá2 'iñi'1 'e jo jeei1
tyiian'3. Joon ngatoo2-oo'o tsi coon21 barco.
Tya'1oo'o fu Troas mo gatɨ́2 'ñá2 jmɨɨ212gɨ.
Do-o gajoon21o'on dyía1 jmɨɨ212gɨ.

Taain1 Poo2 fu Troas

7 Mo gatɨ́2 domingo galicaain21 tsá2 'in
jo'1 lɨ́ɨi2 ijmáa1a jmai'2xʉ 'iñi'1 'e untii'13-tsi
'e gajmaa1a Jesús. Joon Poo2-gɨ ga'ee1e júu3
tyʉ́2. Tsʉ 'wii'13 'ná1-a cwo'ɨ́ɨ1ɨ mi jná2 jmɨɨ212
joon lɨ́ɨ1 cwaa21 gafaa'21a. Ca gatɨ́2 'woo1
tyianʉ́ʉ1 gafaa'21a.
8 Coon21 tsi inʉʉ ñíi1 lɨ sɨcaain21. Joon lɨ́ɨ1
'láai2 jɨcoo21 'in 'ɨ́ɨ13.
9 Joon jaain21 sɨmii'21 sii21 Eutico tyíin1in
'ootoo21 do. 'Wii'13 cwaa21xʉ júu3 'e gatyaa1
Poo2 do 'in sɨmii'21 do gatsá2-a jelicwuu21i.
Joon la 'ɨɨ212 tyíin1 do gacwuu21mo. Joon
do-o gatøø'21i tɨ yʉ' lɨ tɨ́2 'nɨ1 fúui1 do. Mo
gasaai'21 tsá2 'ii ni'lɨɨ212mo.
10 Joon gajgái1 Poo2 fu yʉ' do. Joon
gatyaai1 'ña'a lɨ raain1 'in sɨmii'21 do. Joon
garøøn1in 'ido. Joon gasɨɨ'21ɨ 'in tsaru'1u' do:
—Jo foo'13naa' tsʉ 'in jiin'1 'ino.
11 Joon gasóo2o tún1 Poo2 lɨ' yʉ' lɨ sɨcaain21.
Gajmaa1o jmai'2xʉ 'iñi' do 'e untii'13-tsi. Mo
ngayuui'13 joon gagøø'21 'íi1i. Joon gafaa'21o
tún1 ce gajná2. Joon gacwo'ɨ́ɨ1o.
12 Joon 'in sɨmii'21 do tee1o jiin'1.
Jilee'21mo gatya1-tsi lɨɨlɨ1.

Tsá2 ngɨ́2 coon'13 Poo2 tsalíin2 fu Mileto

13 Gaunrøø21o júu3 jile'1oo'o la gajin'2
Poo2 'e tsajéen2na'a 'ii fu Asón. Jile'1oo'o
ngatoo2o'o tsi coon21 barco. Jiin'13 Poo2
do gajaan1gɨ 'wii'13 'iin212in ngɨ1 tɨɨ2o. Joon
ngalii2oo'o fu Asón. Do-o lɨ gajéen2na'a Poo2.
14 Mo galɨcaain21 coon'13 jna'a tsi barco
do ngalii2oo'o fu Mitilene.
15 Ga'woo21-oo'o joon. Mo gajná2 joon
gangɨɨ212moo'o fu coon21 lɨ sii21 Quío. Mo
gajná2 jmɨɨ212 tún2 gatyalii21i'i coon21 fuu21
sii21 Samos. Fu Trogilio gajóon13o'on catá2
pe mo gajná2 jmɨɨ212 joon gatyalii21i'i fu
Mileto.
16 La joon gajmóo13o'o tsʉ Poo2 do jo
'iin212in ján2 wóo2 fu Asia do. Jo 'iin212in
tsáa1a fu Efeso do tsʉ 'iin212in tyee'12i la
jmoonogɨ fu Jerusalén. 'Iin212in wa'a ilí2
téen1in fu Jerusalén mo tɨ jmɨɨ212 sii21 Pen-
tecostés.

Tyaa1a Poo2 júu3 coon'13 tsacøøi'13 néei1 Efeso

17 La 'ii212 taain1 Poo2 fu Mileto do gatyʉ'2ʉ to2 gajalíin2 tsacøøi'13 tya' 'in jo'1 líii2 néei1 Efeso do.
18 Mo gatyalíin2 joon gasii'21ɨ Poo2 'ii:
—Ñí3oo' xiiala nigangí3ii ca la mo 'láa2 'wii212 ngóo3oon fu lɨ sii21 Asia.
19 La coon21 jmii212 mo taan1na jee212 'naa' jmóo3oo jiin'13 la to2 tyʉ'2 Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús. Jo mo gaunfee'1na 'ñii'a. Liilɨ1 xuui212-tsii. Joon la jee212 joon líi1 gaun-tyíi2in tsá2 Israel jna.
20 Pe jo gatʉʉ212ʉʉ jilaa'21 'e ga'e'1ee 'naa' 'e tyú2-ʉ tyi-oo'. Ga'ee212ee tyani tsá2 fúui1 joongɨ tsi inʉʉ tyii'.
21 Fúu1mo tsá2 Israel lagɨ 'in jo seein21 joon nigafuu212uu 'e jaa'21a-tsi coon'13 Dios joon cwotyaa212-tsi Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo.
22 Nano ní3ii fu Jerusalén la nigatyʉ'2 to2 'in Espíritu Tyú2 tya' Dios fiin'13 jo ñi2ii 'ee tsangíi2na mi tyee'12na.
23 Canii2mo 'e ñi2ii doñi'ee fuu21 'e ní3ii 'in Espíritu Tyú2 tya' Dios jma'2a jna júu3 'e mi tyee'12na do i'ú3uu 'nʉñí3. Joongɨ imóo3oo wúu1.
24 Pe jilaa'21 'elo jo 'ee cu'2-tsii. Jogɨ cu'2-tsii wana gajún1na. Jiin'13 canii2 'e 'iin212na 'e untyee1na to2 tyiia jløø'3moo. Untyee1moo to2 'e nigacwo'1o Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús jna: 'e cwóo3oo júu3 tya' xiiala untiin'13 Dios tsá2.
25 'La mo jéei1 ngí3ii jee212 'naa' gacwóo3oo júu3 tya' xiiala tyʉ'2 Dios to2 tsá2. Pe nano tsáa1mo-tsii 'e jiin'13 jaain21 jee212 'naa' 'e jo máai1gii' jna.
26 'Wii'13 joon fuu212u 'naa' nano jo tsaa2gɨ tyiia tya' jiin'13 jaain21.
27 Nigacwó3-oo jilaa'21 'ii'21 tya' Dios. Jiin'13xʉ jo 'uun21mo gajmáa3aa.
28 Nano un'øøi'1gixʉʉ' yaanaa'. Joongɨ un'øø'1naa' jilee'21 'in jai'2 líii2. Tsʉ 'in Espíritu Tyú2 tya' Dios nigatyée1i 'naa' 'e un'øø'1naa' jileei'21 'in nigajai'2 líii2 Ña'ñʉ'1ʉ'. Coon'13 jmɨ1 'øø2i do niga'iin2mo tsaa2 tyii'.
29 Tsʉ ñi2oo mi nii'13na lo ijalíin2 tsá2 xee'21mo 'in xéi1-'oo'. Joon jo tyá2gɨ-'oo' Jesús. Jalíin2 'in tsá2 do lawa joo'21 'liii' iuntyee1mo joo'21 tyúi1.
30 Joon jee212 'naa'gii' seen21mo jaain21 gái1 i'e'2e tsá2 júu3 tajuu21 lagɨ júu3 jai'2. 'Iin212in 'e 'in jai'2 líii2 Jesús jo'1o liin1in júu3 tya'a.
31 Tíi1moo'. Cwotii'13-'oo' 'e 'nɨ1 jiin21 cwo'2oo 'naa' júu3. La jmii212 tiin'13 la 'woo1 jo mo gatʉʉ212ʉu xuui212-tsii nigacwo'2oo 'naa' cwáain1 la jaain21 la jaan21naa'.
32 'Nano, tsaru'1u', gatyaa1oo ja'cwoo21 Dios 'naa' joongɨ 'e júu3 tya'a 'e 'e'2e jna' xiiala 'iin212in Dios tsá2. 'E júu3 lo 'oo1-o waa'21 pí2 'áai1. Coon'13 'e júu3 joon jo tú2ʉʉ' fu1 tya' Jesús ca gatyalíin2naa' 'áan3 tyii' 'e Jesús nigajmaa1a tya' jileei'21 'in nigaun-tyúu1i.
33 Jo mo gali'iin212na jiin'13xʉ cuu2 tsá2 sɨ siin'3 tsá2 'ee coonti.
34 Ní3 'naa' 'e nigajmáa3aa to2 coon'13 cwóo3oo 'e nigali'oo2-oo jilaa'21 'e tyiin2gɨ tyiia coon'13 jileei'21 'in ngɨ1 coon'13 jna.
35 Líi1 niga'e'2ee 'e 'ná1-a jmaa1a tsá2 to2 'e uncoon'13on jileei'21 'in 'oo1o fa'í3. Cwotii'13-'oo' júu3 tya' Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús la mo gajin'2in 'ña'a: "'Áai1gɨ tyú2 sɨ'íi1-tsi' mo un-coon'13on' tsá2 xeei'21 lagɨ 'e uncoon13 tsá2 xeei'21 jna'."
36 Mo ngayuui'13 gajin'2 Poo2 jilaa'21 'elo gasii'21i wojníi1i. Joon gafaa'21a júu3 tyú2 coon'13 'in tsá2 do.
37 Joon jilee'21mo tsá2 do galixuui212-tsi. Joon garøøn1in Poo2 do. Joongɨ gacuu'21u 'oo2o 'ido.
38 Joon líi1 fa'í3 líi1i tsʉ 'e nigajin'2 Poo2 'e jo níi2gɨ tsá2 do 'ii. Mo ngayuui'13 joon gangalíin2mo caain21 coon'13 Poo2 ca tɨ lɨ 'íi1 barco do.

21

Poo2 tsáa1a fu Jerusalén

1 Mo gatʉʉ212na'a 'in tsaru'1u' do joon ngatoo21o'o coon21 barco. Joon ngalii21i'i coon21 tsá1 lɨ lɨ sii21 Cos. Mo gajná2 jmii212 joongɨ gatyalii21i'i fu Rodas. Mo ga'woo21o'o joon gatyalii21i'i tɨ Pátara.
2 Pátara do-o gatsaa21a'a coon21 barco 'e tsá1 fu Fenicia. Joon ngatoo21o'o joon ngalii21oo'o.

3 Mo ngalii21i'i ganee21e'e coon21 cwoo'13 tyʉʉn21 'e roon1on ni jmɨ'ñi'3 'e sii21 Chipre. Roon1on lɨ' cwoo21o'o tooin212. Ngalii21i'i Siria tsʉ 'e barco do 'ná1-a saa'12a laa212 fu Tiro. Joon ngatoo21o'o.

4 Gatseei'21na'a 'in jai'2 lɨ́ɨi2 néei1 Tiro do. Joon ga'yii21a'a dyía1 jmɨɨ212 coon'13on. Joon 'in Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios gajmaa'12a júu3 tya' 'in tsá2 do cwáain1 tya' Poo2 joon gasɨɨ'21ɨ Poo2 do wa'a jo tsáa1a 'ido fu Jerusalén.

5 Mo gatsín1 'e jmɨɨ212 joon ga'woo21o'o. Joon 'in tsá2 do coon'13 'oo212o coon'13 xuui212 tya'a ngajée1i jna'a tɨ lɨ suui21 fuu21 do. Do-o gasii'13i'i wojnii21i'i gafaa'13a'a júu3 tyʉ́2.

6 Mo ngayuui'13 joon ga'ii'13oo'o júu3 la jaain21 la jaain21. Jna'oo'o ngatoo21o'o tsi barco do pe 'ii-gɨ ngaliin1mo fu tya'o.

7 Ga'woo21o'o Tiro do joon gatyalii21i'i fu Tolemaida do. Do-o ngafee'13na'a 'in tsaru'1u' néei1 do. Joon gajoon1o'on coon21 jmɨɨ212.

8 Mo gajná2 jmɨɨ212 joon jile'1oo'o 'in ngɨɨ21ɨ'ɨ coon'13 Poo2 do ga'woo2o'o joon gatyalii21i'i fu Cesarea. Do-o ngatyalii21i'i fu lɨ tyíin1 Lii212. 'Ii cwo1 júu3 tyʉ́2 tya' Dios. 'Ii jaain21 jee212 'in dyái1 tsá2 do 'in gajmaa1a jmai'2xʉ 'uunñi2 fu Jerusalén. Do-o gajóon13o'on coon'13on.

9 Lii212 do seein21 tyúuin2 jamɨ́ɨ1ɨ 'in jo mo cuui'13 cwoo21. 'Ido-o 'ii'21i júu3 cwo1 Dios cwo'1o tsá2.

10 La 'ɨɨ212 toon21o'on do coon21 tún2 jmɨɨ212 cwéi1 jaain21 tsá2 sii21 Agabo, 'in nijó2 fu lɨ sii21 Judea. Gacwo'1 Dios 'ii júu3 'e noo212gɨ ilí2.

11 Joon mo gacwée1i jee212 jna'a gatyii1 loo21 'nʉʉ1 tyʉ'2 Poo2. Joon ga'ñʉʉ2ʉn cwoo21 tɨɨ2 Poo2 do. Joon gajin'2in:

—La lo-o jin'2 Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios. "'In tsá2 Israel i'ñúu1i fii212 'e loo21 lo mi tyee'12i fu Jerusalén. Joon ijaan'21i tyani tsá2 'in jo seein21 Israel" —la joon gajin'2 Agabo do.

12 Mo ganʉʉ21ʉ'ʉ 'e júu3 lo jna'a coon'13 'in néei1 do gamɨɨ21ɨ'ɨ tyani Poo2 wa'a jo tsáa1a fu Jerusalén.

13 Pe Poo2 dogɨ gañii1i:

—¿'Ee lɨ' cɨ́2ɨɨ'? ¿'Ee lɨ' jmoo2oo' 'e jaa'21-tsii? Tsʉ 'wii212 tya' Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús jna ninaa212aa tyʉ́2 tyiia jon' jiin'13 'e 'ñuu2na pe cagɨ 'e júun2na mi tyee'12na Jerusalén —jin'2 Poo2 sɨɨ'21ɨ tsá2 do.

14 Mo jo galɨ'1gɨɨ'ɨ gajoon1o'on jo 'ee gasii'13gɨɨ'ɨ. Jiin'13 'e gasii'13i'i:

—Cwolí2-i jiin'13 la 'ii'21 tya' Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús.

15 Mo ngayuui'13 'elo gatyaa21o'o tyʉ́2 tyii'i. Joon ngalii21i'i fu Jerusalén.

16 Joon ngalíin2mogɨ coon'13 jna'a 'inlɨ́ɨi13gɨ 'in tsá2 jai'2 lɨ́ɨi2 seein21 fu Cesarea. Jee212 'in tsá2 do ngóo1 jaain21 tsá2 seein21 Chipre sii21 Mnasón. Calɨɨ, 'áa1mo ningóo1, 'e jai'2 lɨ́ɨi2. Tya' 'ii gajoon2o'on mo tyalii21i'i.

Tsafeei'13 Poo2 Jacobo

17 Mo gatyalii21i'i fu Jerusalén do jløø'3mo tsaru'1u' do ga'ii'21mo jna'a.

18 Mo gajná2 jmɨɨ212 joon gangóo1 Poo2 coon'13 jna'a 'e ngafee'13na'a Jacobo. Joon do-o jon néei1 jileei'21 tsacøøi'13 tya' 'in jai'2 lɨ́ɨi2.

19 Joon Poo2 do gafee'1mo 'in tsá2 néei1 do. Ga'láa2 'wii212 tyaa1a júu3 la coon21 la coon21 'e nigajmaa1a Dios jee212 'in tsá2 jo seein21 Israel mo gacwoo1o júu3 tyʉ́2 tya' Dios.

20 Mo ganúu2un 'in tsá2 do la jilaa'21 'e gajin'2 Poo2 do ga'láa2 'wii212 untyúu1i Dios. Joon 'in tsá2 do gasɨɨ'21ɨ Poo2:

—Tyʉ́2-ʉ, ru'1u', pe nijøø2o'o joo'13 mil tí2 tsá2 Israel 'in nijo'1 lɨ́ɨi2. Joon 'in tsá2 lo jin'2in 'e 'ná1 jmá1 tsá2 jilaa'21 to2 tyʉ'2 Moisés.

21 Joon ninúu2un 'in tsá2 do 'e 'nʉ-ʉ niga'ee'13'e tsá2 Israel 'in néei1 fu lɨ wíin2 'e lí2-i tʉʉ2 jiin'13 la to2 tyʉ'2 Moisés. Joon ninúu2un 'e niga'ee'13'u 'e jo 'ná1 'ii'21gɨ tsá2 li2 tya' Moisés jon'gɨ jmá1gɨ la tɨɨsi'2 tyi'.

22 ¿Xiiala ijmoo21o'? Tsʉ mi iñi1 tsá2 Israel 'e nicwéi1o'o lo ilicaan21mo.

23 'Áai1gɨ tyʉ́2 wa'a jmaa2'a jiin'13 la no: Seen21mo jee212 jna'a tyúuin2 tsañʉʉ'1 'in 'ná1 jmá1 coon21 'ii'21.

24 Jee1i coon'13 'nʉ joongɨ untyúi1 'wo'o coon'13on. Tyii2'i 'laa'13 cwáain1 tya' 'in tsá2 no. Tsʉ la joon lí2-i síi2 tyíi1i. Joon la joon

cón²on tsá² cwáain¹ 'e jo jo'¹ 'e niganúu²un.
Ilitsáa¹mo-tsi 'e jmoo²¹gɨ'ɨ to² tyʉ'² ley tya'
Moisés.
25 Pe 'in tsá² jo seein²¹ Israel 'in niga-
jai'² lɨ́ɨi² canii² 'ná¹ jmáa¹a jiin'¹³ la to² 'e
nigatyʉʉ'¹³o'. Jo lí² dø'¹ø ngú¹ 'e nigasii'²¹
tsá² tyani dioses tya'a jon'gɨ jmɨ¹ jon'gɨ ngú¹
joo'²¹ 'in niwuuin'²¹ tyí² jo lí² dø'¹ø. Joongɨ
jiin'¹³ coon'¹³ tsamɨ́² tya'a lí² cwuui²¹ tsá².
La joongɨ tsamɨ́² jiin'¹³ coon'¹³ nʉʉ'¹ tya'o lí²
cwuu²¹i.

Gasaan'²¹mo tsá² Poo² lɨ 'yuui² cwo'¹ fee'¹

26 Joon gajée¹mo Poo² jɨ 'in tyúuin² tsá²
do. Mo gajná² jmɨɨ²¹² joon gauntyú¹mo
'ña'a jiin'¹³ la tɨɨsi'² coon'¹³ 'in tsá² do. Mo
ngayuui'¹³ joon ga'ii²¹o fu cwo'¹ 'e gaj-
maa'¹²a tsá² júu³ lɨɨ²¹² itsín¹ jmɨɨ²¹² jiin'¹³ la
tɨɨsi'² do. 'øøi'¹-tsi tsá² 'e la jaain²¹ la jaain²¹
tsá² 'ná¹-a cwo'¹o Dios tya'a jiin'¹³ la tɨɨsi'².
27 Pe la 'ɨɨ²¹² taai² inʉʉ cwo'¹ do 'e tɨ́² litsín¹
dyía¹ jmɨɨ²¹² joon 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² Israel 'in néei¹
lɨ sii²¹ Asia ganii²¹ Poo² do. Joon ga'láa²
jaain²¹ gái¹ 'in tsá² do 'wii²¹² to'²o mɨɨ'¹³.
La joon jilee'²¹mo tsá² gato'²o mɨɨ'¹³. Joon
gasan'²mo Poo².
28 Joon ga'oo¹o:
—¡Tsañʉʉ'¹ seein²¹ Israel, uncoon'¹³
jna'a! 'In lo-o 'in tsañʉʉ'¹ 'in ngɨ¹ la caain²¹
'e'²e jileei'²¹ tsá² 'e gó² tya' goo²¹o' joongɨ
tya' ley tya' Moisés. Joongɨ 'laa'²¹ faa'²¹a tya'
cwo'¹ fee'¹ lo. Joongɨ nano nijée¹i tsi inʉʉ
cwo'¹ lo 'inlɨ́ɨi¹³ 'in jo seein²¹ Israel. Joon
nigaun'lɨɨ'³o 'e cwaai'³ lo —jin'² 'in tsá² do.
29 Jilaa'²¹ 'elo gajin'²in tsʉ 'wii'¹³ ni-
ganíi²mo 'e fuu²¹ do coon'¹³ jaain²¹ tsá² sii²¹
Trófimo 'in seein²¹ Efeso. Joon 'ɨ¹-tsi 'e Poo²
do nigajée¹mo 'ii fu cwo'¹ do.
30 Joon jileei'²¹ 'in tsá² do galicaain²¹
cwiin¹in. Joon gatyaa¹ 'goo²¹. Joon
gasan'²mo Poo² do. Joon gajnúu¹in fu caluu
cwo'¹ do. Tsifu joon gajni¹o 'ooca'nʉ́¹ do.
31 La mo 'iin²¹²in jnga'²mo Poo² mo
gacwá² júu³ tyani 'in tyʉ'² to² nifu 'láa² 'in
néei¹ do. Gacwá² júu³ 'e jileei'²¹ tsá² seein²¹
Israel nigajmaa¹a mɨɨ'¹³.
32 Joon 'in tyʉ'² to² do gauncaain²¹ 'láa²
tya'a coon'¹³ 'inlɨ́ɨi¹³ 'in tyʉ'²gɨ to². Joon
gatyalíin² cwiin¹in lɨ téein² 'in tsá² to'² mɨɨ'¹³
do. 'In tsá² do gatʉ́ʉ²mo jo jmaai'²¹gɨ Poo²
mo ganii²¹ 'in tyʉ'² to² do coon'¹³ 'láa² tya'a.
33 Joon 'in tyʉ'² to² do ngatyéen¹in lɨ siin'¹²
Poo². Joon gasan'²mo 'ido. Joon gatyʉ'²ʉ
to² wa'a ga'ñúu²in coon'¹³ túnⁿ² cadena. Mo
ngayuui'¹³ joon gaunngɨɨ¹ɨ 'in tsá² 'in ni-
gajmeei'²¹ Poo² do, ¿'iin 'i joongɨ 'ee-gɨ gó²
nigajmaa¹a?
34 Pe 'in tsá² do ga'láa² 'wii²¹² ga'oo¹o
sɨcaa'¹³mo. La coon'²¹ jo cwó² wa'a
'øøi'²¹-tsi 'in tyʉ'² to² do. Joon gatyʉ'²ʉ to²
gangai'² Poo² fu lɨ taai² 'láa² do.
35 Mo gatyalíin² 'oojáain¹³ lɨ taai² 'láa² do
'in 'láa² do gasaa'¹i fu yʉ'ʉ Poo² do tsʉ lɨ́ɨi¹ to'²
tsá² mɨɨ'¹³.
36 Jileei'²¹ 'in jalíin² caluu-u 'oo¹o jin'²in:
—¡Cwojúun²mo 'ino!

Poo² faa'²¹a 'wii²¹² tya'a tyani tsá²

37 La nʉ'gɨ itsa'ii²¹ Poo² lɨ taai² 'láa² do
gasɨɨ'²¹ɨ coon'¹³ jmíi¹ griego 'in tyʉ'² to² 'láa²
do:
—¿Ja ilí² fuu²¹²uu 'nʉ cajaan²¹²mo júu³?
'In tyʉ'² to² do gajin'²in:
—¿Tɨ lí² fo'²'o jmíi¹ griego?
38 ¿Tɨ jon' 'nʉ-gɨ 'in tsá² seein²¹ Egipto 'e
ningóo¹xʉ 'e galicaain²¹ coon²¹ poo²¹² tsá²
gajmaa¹a 'nii²¹ coon'¹³ tsaa'to²? ¿Tɨ jon' 'nʉ
fii²¹² 'in jée¹i tyʉ́n² mil tsá² lɨ jo 'iin tsá²
seein²¹ 'in gajmaa¹a 'nii²¹?
39 Joon gajin'² Poo² sɨɨ'²¹ɨ 'ido:
—Jna-a tsá² Israel. Galiseen²¹na coon²¹
fuu²¹ 'e sii²¹ Tarso. Tyíin¹moo coon²¹ fuu²¹
'e tyiin²gɨ lɨ san' Cilicia. Pe un'øø'²'ø jmaa²'a
fee'¹-o'o cwo'²'o 'e foo'¹³na 'in tsá² lo —jin'²
Poo².
40 Joon gacwo¹-o 'in tyʉ'² to² do 'ii. Poo²
do gajmaa¹a siin'¹²in 'e yʉ' 'oojáain¹³ do.
Joon coon'¹³ cwoo²¹o gajmaa¹a li² 'e jo to'²gɨ
tsá² mɨɨ'¹³. Mo ga'ɨ́ɨ² tii² joon gafaa'²¹o 'ido
coon'¹³ jmíi¹ sii²¹ hebreo. Joon gajin'²in:

22

1 —Tsaru'¹u' coon'¹³ tsacøøi'¹³ tyi',
nʉ́ʉ²duu' jilaa'²¹ 'e ifo'³oo 'wii²¹² tyiia lo.
2 Mo ganúu²un 'e faa'²¹ Poo² jmíi¹ hebreo
do lɨɨlɨ¹gɨ tii² ga'ɨ́ɨ². Joon gajin'²gɨ Poo² do:

3 —Tsá² seein²¹ Israel jna. Galiseen²¹na
fu Tarso lɨ san'² Cilicia. Pe gacwáan¹na fu
Jerusalén lo. Tɨfo'² Gamaliel ga'e'²e jna.
Gauntsáa¹oo jilaa'²¹ tɨɨ² 'e si'² tya' tsacøøi'¹³
tyi'. Joon jo mo tiui'²-tsii 'e jmóo³oo jilaa'²¹
to² tyʉ'² Dios la lɨ́² 'e jmoo²oo' jmɨɨ²¹² no.
4 La mo jéei¹ niga'øø¹moo 'in nijai'² lɨ́ɨi²
Jesús. Ca nigajngaa'²¹moo 'inlɨ́ɨi¹³. 'Inlɨ́ɨi¹³gɨ
gataa'²¹na 'nʉñí³ tsañʉʉ'¹ lagɨ tsamɨ́².
5 'In tyʉ'² to² tya' untsá² coon'¹³ jilee'²¹
tsacøøi'¹³ ñii¹o joon lí²-i sɨɨ'²¹ɨ 'naa' 'e ni-
gacwo'¹o jna coon²¹ jí² 'e tyáan³aan tya' tsa-
goo²¹o' 'in néei¹ fu Damasco do. Ngóo¹-oo
fu do. Nga'nee'²¹na 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesús 'e tǿ³øø
sɨ'ñúu¹mo 'ido fu Jerusalén lo. Joon i'e'²ee
wúu¹.

Poo² tyaa¹ júu³ xiiala nigajoo'²¹-tsi

6 'Pe la 'ɨɨ²¹² ngóo³oon tya'i fu¹ do ityíia¹
fu Damasco do la tyiiañi'¹ mo gajná² joo'²¹
ce cu' lɨ' lɨ ngóo³oo do. Coon²¹ 'yiia²¹ jó² fu
ñʉ'fú².
7 La tsifu joon gacɨ'²na ni 'wó². Joon
ganúu³uun coon²¹ júu³ 'e gasɨɨ'²¹ɨ jna:
"Saulo, ¿'ee lɨ 'øø¹u'u jna?"
8 Joon gaunngɨɨ²ɨɨ: "¿Iin 'nʉ no, Señor?"
Joon gasɨɨ'²¹ɨ jna: "Jesús tsá² Nazaret jna 'in
'øø¹u no."
9 Joon 'in téein² coon'¹³ jna ganii²¹o 'e
gajná² joo'²¹ do joon gafoo'¹mo 'áai¹ pe jo
ganúu²un 'e júu³ 'e gafaa'²¹ do.
10 Joon gafo'¹oo: "¿'Ee 'ná² jmáa³aa,
Ña'ñʉ'¹ʉ'?" Joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ jna:
"Raan²un, cwó² fu Damasco. Do-o isɨɨ'²¹ tsá²
'nʉ 'ee 'ná¹ jmaa²'a."
11 Coon'¹³ 'e jɨ́² do galitʉʉ²moo. Joon 'in
tsá² ngalii²¹i'i coon'¹³ do gason'¹on cwóo³oo
ca gatyalii²¹i'i fu Damasco do.
12 'Do-o niseein²¹ jaain²¹ tsañʉʉ'¹ 'in
nisii²¹ Ananías. Jiin'¹³ la tɨɨsi'² tya' Moisés
'e nijmoo¹o. Joon jileei'²¹ tsá² Israel néei¹
Damasco do lɨ́ɨ¹ tyʉ́² faa'²¹a tya' 'ido.
13 Ananías do gacwée¹i lɨ tyíin¹na, joon
gasɨɨ'²¹ɨ jna: "Tsaru'¹u' Saulo, cwolij-
naa'²¹o'o túnˡ." La tsifu joon gajøø²oo túnˡ.
Joon gajøø²¹²moo 'ii.
14 Joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ jna: "'In Dios tya'
tsacøøi'¹³ tyi' nigatyiin'¹² 'nʉ ca la mo jéei¹
'e litsáa¹mo-'o'o jilaa'²¹ 'e 'yaa¹mo-tsi. Joongɨ
ijøø²du'u Jesús, 'in tyúi¹, 'e nuu²'un júu³
tya'o.
15 Tsʉ 'nʉ-ʉ ifoo'¹³'o tyani jileei'²¹ tsá²
'wii²¹² tya'a. Joongɨ itya'²'a júu³ jilaa'²¹ 'e
niganʉʉ²'ʉn coon'¹³ jilaa'²¹ 'e nigajøø²'ø.
16 Joon nano, ¿'ee lɨ'ɨ gaun'ɨɨ²¹²'ɨ?
Ráan²un no. Cwoo'¹³'o saa¹u jmɨɨ²¹.
Cwolitsáa¹mo-'o'o jiin'¹³ 'e sii²¹ Na'ñʉ'¹ʉ'
Jesús, coon'¹³ la joon 'iin²mo tsaa² tyi'i." La
joon jin'² Ananías do —jin'² Poo².

Poo² tyaa¹ júu³ xiiala gasii¹in Dios 'ii tya' 'in tsá² jo seein²¹ Israel

17 Jin'²gɨ Poo² do:
—Mo ganga'²na fu Jerusalén túnˡ la 'ɨɨ²¹² foo'¹³na Dios 'yuu²na cwo'¹ fee'¹ lo lawa'a 'e cɨ́ɨ³oo gamá¹na Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús.
18 Joon 'ii gasɨɨ'²¹ɨ jna: "Jmoono cwoo'¹³-'o'o. Júu¹ Jerusalén lo tsʉ jo 'ee unjíi² 'in tsá² no jilaa'²¹a 'e foo'²¹'o 'wii²¹² tyiia no."
19 Joon gafuu²¹uu: "Ña'ñʉ'¹ʉ' ñii¹ 'in tsá²
no 'e ningóo³oo la jilaa'²¹ cwo'¹ tya' tsá²
Israel ngajée²na 'nʉñí³ jileei'²¹ 'in tsáai¹-tsi
'nʉ. Joongɨ gajmee'¹³na 'ii.
20 Joon la mo gatuun²¹ jmɨ¹ 'øøi² tsá² tyi'i
sii²¹ Tée¹³, 'in nigafaa'²¹ 'wii²¹² tyi'i, jna-a
jon siin'¹²na do røø²¹ gasɨ́ɨ¹³ɨ'ɨ 'e gajngaai'¹²
tsá² 'ii. Joon ga'maa²¹oo sɨɨn'¹³ɨn jileei'²¹ 'in
gajngaai'¹² 'ii."
21 Pe Ña'ñʉ'¹ʉ' do gasɨɨ'²¹ɨ jna: "Cwoo'²¹'o
tsʉ isɨ́ɨ³na 'nʉ coon²¹ lɨ wíin² tya' tsá² jo
seein²¹ Israel."

Poo² tyani 'in tyʉ'² to² fii²¹²' láa²

22 Ce jiin'¹³ 'e júu³ lo ganúu²gɨ 'in tsá² do
joon ga'láa² 'wii²¹² faa'²¹a, ga'oo¹o jin'²in:
—¡Cwojúuin² 'in tsañʉʉ'¹ no! Jo tɨ́ɨ²i
seein²¹gɨ 'ino.
23 Lɨ́ɨ¹ ga'oo¹o 'in tsá² do. Joon gajø'²ø
sɨɨn'¹³ɨn joongɨ dya'²a 'laa²¹ fu yʉ'.
24 'In tyʉ'² to² fii²¹² 'láa² do gatyʉ'²ʉ to² 'e
tsa'í² Poo² lɨ taai² 'láa² do. Joongɨ gatyʉ'²ʉ
to² ipoo²i. La joon ijmáa¹a júu³ 'ee lɨ' 'e to'²o
'in tsá² do mɨɨ'¹³ 'wii²¹² tya'a.
25 La 'ɨɨ²¹² 'ñuu¹in Poo² do ipoo²i joon
gajin'²in Poo² sɨɨ'²¹ɨ 'in tyʉ'² to² 'láa² do:

—¿Tɨ sá² 'ii'²¹ ipoo²¹²naa' jaain²¹ tsá² seein²¹ lɨ tyʉ'² to² Roma jiin'¹³ la jo gajmaa²aa' 'ii'²¹ røø²¹?

26 Mo ganúu²un 'in tyʉ'² to² 'láa² do jilaa'²¹ 'elo joon gangasii'¹²i 'in tyʉ'² to² fii²¹²'láa² do jin'²in:

—Tɨ́ɨ¹mo coon'¹³ jilaa'²¹ ijmaa²'a tsʉ 'in tsá² lo fuu²¹ Roma goo¹o.

27 Joon 'in tyʉ'² to² fii²¹² 'láa² do gangatyéen¹in joon gaunngɨɨ¹ɨ:

—¿Tɨ jo'¹ fuu²¹ Roma goo²'o?

Joon gañii¹i Poo² gajin'²in:

—Jo'¹-o.

28 Joon gajin'² 'in tyʉ' to² fii²¹² 'láa² do:

—'Áa¹mo nigacɨ́ɨin² cuu² tyiia 'e galɨ́¹na tsá² seein²¹ Roma.

Joon gajin'² Poo² tún¹:

—Jna lɨ́ɨ¹na ca la mo liseen²¹moo.

29 Joon 'in niga'núui¹ Poo² do galáa²mo tsifu. Gafoo'¹mo cagɨ 'in tyʉ'² to² fii²¹² 'láa² do mo galili'³i 'e fuu²¹ Roma goo¹ 'ido tsʉ 'wii'¹³ niga'ñúu²mo Poo² do.

Poo² tsáa¹a tyani 'in tyiin²gɨ tsacøøi'¹³ 'in seein²¹ tya' tsá² Israel

30 Mo gajná² jmɨɨ²¹² joon tsʉ 'wii'¹³ 'iin²¹²in 'in tyʉ'² to² fii²¹² 'láa² do litsáai¹-tsi 'ee tsaa² cwo'¹ tsá² Israel Poo² do, joon gatyʉ'²ʉ to² galicaain²¹ jileei'²¹ 'in tyʉ'² to² tya' untsá² coon'¹³ 'in tyiin²gɨ. Joon gatyʉ'²ʉ to² gajó² Poo² do tyaníi¹i.

23

1 Poo² gajøøi² jileei'²¹ tsá² tyiin² 'in néei¹ do. Joon gajin'²in:

—Tsaru'¹u', nigataan²¹²na ca jmɨɨ²¹² no 'yaai¹-tsii. Jiin'¹³xʉ jo 'óo³oo fa'ɨɨ'²¹ tyani Dios.

2 Joon 'in tyʉ'² to² nifu tya' untsá², 'in sii²¹ Ananías do, gatyʉ'²ʉ to² gasɨɨ'²¹ɨ 'in téein² co' lɨ siin'¹² Poo² 'e jnáa¹a moo'oo² Poo² do.

3 Poo² dogɨ gañii¹i:

—¡Ijmee'²¹mo Dios 'nʉ! Lɨ́ɨ¹u'u lawa coon²¹ 'oo²¹ 'e gasuun²un tsá² jiinloo²¹² 'e jo jnéei² tsá² jilaa'²¹ 'e gó² 'e taa'¹³. No-o tyíin¹u'un jmoo²'o 'ii'²¹ tyiia la to² tyʉ'² ley. ¿'Ee lɨ' tyʉ'²'ʉ to² ijmeei'²¹ tsá² jna la jo to² tyʉ'² ley?

4 Joon 'in téein² do gasɨɨ'²¹ɨ 'ii:

—¿'Ee lɨ' foo'²¹'o 'laa'²¹ tya' 'in tsá² tyʉ'² to² nifu tya' untsá² tya' Dios?

5 Joon gajin'² Poo²:

—Tsaru'¹u', jo mo galiñii¹ii 'e 'in no tyʉ'²ʉ to² tya' 'untsá². Tsʉ jin'² ni jí² tya' Dios: "Jo cwooi¹ faa'²¹ tsá² 'laa'²¹ tya' jaain²¹ tsaa'to² 'in tyʉ'² to² fuu²¹ goo¹o."

6 Joon galili'³i Poo² 'e 'in tsá² sɨcaain²¹ do tún² 'ii'¹³ lɨ́ɨ¹i. 'Inlɨ́ɨi¹³ lɨɨ¹i saduceos. 'Inlɨ́ɨi¹³gɨ lɨɨ¹i fariseos. Joon gafaa'²¹ Poo² tá²:

—Tsaru'¹u', tsá² fariseo jna. Joon tsacøøi'¹³ tyiia lɨ́ɨ¹i fariseos. ¿'Ee lɨ' cwoo²oo' jna tsaa² 'wii'¹³ lɨ́ɨ²na 'e jiin'¹ tsá² tún²?

7 Mo ngayuui'¹³ gajin'²in 'elo 'in tsá² fariseos do coon'¹³ tsá² saduceos ga'láa² 'wii²¹² jo cwo'¹o júu³ ruu'²¹i. Joon galɨ́² coon'²¹ tsá² fariseo do coon'¹³ tsá² saduceos

8 tsʉ 'in tsá² saduceos do ga'ɨ¹-tsi 'e jo jiin'¹gɨ tsá² tún¹. Joongɨ 'ɨ¹-tsi 'e jo jo'¹ 'e seein²¹ ángeles jon'gɨ seein²¹ tsa'mootyí². Pe 'in tsá² fariseos do jo'¹o lɨ́ɨi² jilaa'²¹ 'elo.

9 Jilee'²¹mo ga'oo¹o. Pe 'inlɨɨi'¹³ tɨfo'² tya' ley 'in lɨ́ɨ¹i fariseo gajin'²in:

—'In tsañʉʉ'¹ lo jo 'ee 'e gó² mo gajmaa¹ 'ino. Wana nigafee'¹i tsa'mootyí² sɨ ángel 'ee tɨɨ²¹mo' wa jo faa'³a' 'laa'²¹ tya' Dios.

10 Lɨ́ɨ¹ jo gacwo'¹ júu³ ruu'²¹i cagɨ 'in tyʉ'² to² fii²¹² 'láa² do gafoo'¹mo wana gajmaa¹a 'no'³ Poo². La joon gatyʉ'²o to² 'láa² 'e tsatyíi¹i Poo² jee²¹² 'in tsá² do. Joon tsajée¹i fu lɨ taai² 'láa² do.

11 Joon 'woo¹ joon ganéi¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' tyani Poo². Joon gasɨɨ'²¹ɨ:

—Tya²-'o'o. La lɨ́² 'e nigafaa'¹³'a 'wii²¹² tyiia 'e Jerusalén lo, la joon jon ifoo'³'o 'wii²¹² tyiia fu Roma.

'I¹-tsi tsá² Israel ijngaa'²¹mo Poo²

12 Mo gajná² jmɨɨ²¹² joon 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² Israel røø²¹ gasɨ́ɨ²i wa'a ijngaa'²¹mo Poo². Joon gamaa¹a 'ii'²¹ 'e jo 'ee dø'¹ø joon'gɨ 'ee 'uun'²¹un jiin'¹³xʉ ca galɨ'¹ɨ.

13 Tíi¹ jiin'¹³ tunlái¹ lɨ́ɨ¹gɨxʉ 'in tsañʉʉ'¹ 'in nigacwo¹ júu³ la joon.

14 Gangalíin² tyani 'in tyʉ'² to² tya' untsá² coon'¹³ tsacøøi'¹³ tya' tsá² Israel joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—Jna'a nigacwoo^{21}o'o júu^{3} joon nigajmoo^{21}o'o 'ii'^{21} 'e jo 'ee tyee^{21}e'e jiin'^{13} la ijngaa'^{13}na'a Poo^{2} do.

15 La joon 'naa' coon'^{13} 'in catyaai^{2} 'in 'oo^{1}o to^{2} jee^{212} 'in tyiin^{2}gɨ cwosii'^{13}ii' 'in tyʉ́^{2} to^{2} tya' fii^{212} 'láa^{2} do 'e tsa'oo^{21}-o cwojajée^{1}i tyaní^{2}ii'. Cwosii'^{13}duu' 'e 'iin^{212}naa' núu^{3}gɨɨ' cwáain^{1} tya'a 'e liñí^{3}oo' 'e tyʉ́^{2}gɨ. Joon la joon 'mee^{212}moo'o yiia'a tya'i fu^{1}. Joon ijngaa'^{12}moo'o la nʉ'gɨ icwée^{2}in.

16 Pe jaain^{21} jóon^{1} tsamɨ́^{2} ruu'^{21}i Poo^{2} do galiñii^{1}i 'e júu^{3} do. Joon gangóo^{1} lɨ taai^{2} 'láa^{2} do. Gangajmaa'^{13}a Poo^{2} júu^{3}.

17 Mo ngayuui'^{13} joon gatø'^{1} Poo^{2} jaain^{21} 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'láa^{2} do gasɨɨ'^{21}ɨ:

—Jéei^{1}du' 'in xuui^{212} lo tyani 'in tyʉ'^{2} to^{2} fii^{212} 'láa^{2} tsu sá^{2} 'e jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ii.

18 'In tyʉ'^{2} to^{2} tya' 'láa^{2} do gangajée^{1}mo tyani 'in tyʉ'^{2} to^{2} fii^{212} 'láa^{2}. Joon gajin'^{2}in:

—'In Poo^{2} 'in 'yuui^{2} 'nʉñí^{3} do gatø'^{1}ø jna. Joon gamɨɨ^{1}ɨ 'e gajée^{2}na 'in xuui^{212} lo 'e sá^{2} coon^{21} 'e jin'^{2}in.

19 Joon 'in tyʉ'^{2} to^{2} fii^{212} 'láa^{2} do gason'^{1}on cwoo^{21}o 'in xuui^{212} do. Joon ngajée^{1}i coon^{21} lɨ yaai. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—¿'Ee 'iin^{212}u'un fu'^{3}'u jna?

20 'In xuui^{212} dogɨ gajin'^{2}in:

—'In tsá^{2} Israel do røø^{21} nigasɨ́^{2}i ijngaa'^{13}i Poo^{2} tsa'oo^{21}. Coon'^{13} júu^{3} tajuu^{21} imɨ'^{2}ɨ 'nʉ wa'a cwojee^{1}u tyani tsacøøi'^{13} 'in tyiin^{2}gɨ lawa'a 'e 'iin^{212}in litsáai^{1}gɨ-tsi cwáain^{1} tya' Poo^{2}.

21 Pe jo jo'^{1} cwolii^{1}u tsʉ tunláí^{1} lɨ́ɨ^{1}gɨxʉ tsá^{2} tya'a 'in nisɨ'maai^{2} tya'i fu^{1}. Joon 'in tsá^{2} do nigajmaa^{1}a 'ii'^{21} 'e jo 'ee dø'^{1}ø jon'gɨ 'e 'uun'^{21}un ca ijngaa'^{12}i Poo^{2}. Joon nano jiin'^{13} canii^{2} ijan^{2}gɨ jiin'^{13} júu^{3} tyi-o'o.

22 Joon 'in tyʉ'^{2} to^{2} fii^{212} 'láa^{2} do ga'ɨ'^{1}o júu^{3} xuui^{212} 'e jo 'in sɨɨ'^{21}ɨ ce jiin'^{13} jaain^{21} 'e nigajmaa^{1}a júu^{3}.

Jaa'^{21}in Poo^{2} tyani 'in 'oo^{1}o to^{2} fee'^{1} 'in sii^{21} Fée^{13}

23 'In tyʉ'^{2} to^{2} fii^{212} 'láa^{2} do gatø'^{1}ø gái^{1} 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'láa^{2} do. Joon gajmaa^{1}a 'ii'^{21} 'ii ityaa^{1} tyʉ́^{2} cíein^{13} 'láa^{2} 'e ngɨ^{1} tɨɨ^{2} coon'^{13} sesenta-gɨ 'in cwá^{2} cwa^{2}. Joongɨ túu^{2} cíein^{13}gɨ 'in san'^{2} 'mosʉʉn'^{21} cwaa^{21}. 'Ido-o tsajée^{1}i Poo^{2} fu Cesarea la 'iin^{2} ñʉ́^{1} canuu^{21}.

24 Joon gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'e tyaa^{21} tyʉ́^{2} jaain^{21} gái^{1} cwa^{2} cwá^{2} Poo^{2}. Joon gajmaa^{1}a 'ii'^{21} 'e tsajée^{1}i Poo^{2} tyú^{1}mo tyani 'in 'oo^{1}o to^{2} sii^{21} Fée^{13}.

25 Coon'^{13} 'láa^{2} do gasii^{1}in coon^{21} jí^{2} 'e jin'^{2}:

26 "'Aa^{212}mo'o fo'^{3}oo. Jna-a Claudio Lisias. 'Aa^{212}mo'o 'nʉ gobernador Fée^{13} 'in un'góo^{3} jna lɨɨlɨ^{1}.

27 'In tsá^{2} seein^{21} Israel lo nigasan'^{2}mo 'in tsañʉʉ'^{1} no. Joon la mo 'iin^{212}in jnga'^{2}mo. Pe mo galiñí^{3}ii 'e tsá^{2} Roma 'ii joon ngalii^{21}i'i coon'^{13} 'láa^{2} tyiia. Joon galaa^{212}moo.

28 Joon gatø'^{3}øø 'in tyiin^{2}gɨ jee^{212} tsá^{2} seein^{21} Israel tsʉ gali'iin^{212}na liñí^{3}ii tsaa^{2} tya'a.

29 Canii^{2} ga'nɨɨi^{1} jiin'^{13} cwáain^{1} tya' ley tya' yaamo. Jo sá^{2} 'ii'^{21} wa'a ijúuin^{2} jon'gɨ wa'a tsa'ii^{21} 'nʉñí^{3}.

30 Pe mo galili'^{3}ii 'e tsá^{2} Israel nigajmaa^{1}a 'ii'^{21} ijnga'^{2}mo 'wii'^{13} joon tsifu-u gasɨ́ɨ^{13}moo. Joon nigamɨ́^{3}ɨɨ jileei'^{21} 'in cwo^{1} tsaa^{2} tya'a 'e cwofaa'^{21}o tyani-o'o jilaa'^{21} 'laa'^{21} 'e faa'^{21}a. Jiin'^{13} joon júu^{3} tyiia, feei'^{1}du'-'o'o."

31 La joon 'in 'láa^{2} do jiin'^{13} 'ii'^{21} 'e ni'oo^{1}o ngajée^{1}mo Poo^{2}. 'Woo^{1} joon gatyalíin^{2}mo tɨ coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Antípatris.

32 Joon mo gajná^{2} jmɨɨ^{212} joon 'in 'láa^{2} ngɨ^{1} tɨɨ^{2} do gajaliin^{1}mo fu lɨ taai^{2}. Joon 'in néei^{1} cwa^{2} do gangalíin^{2}mo la fu^{1} taai^{2} coon'^{13} Poo^{2}.

33 Joon mo gatyalíin^{2} fu Cesarea 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'láa^{2} do gacwo'^{1}o gobernador do 'e mo'jí^{2} do. Joon do-o gajaan'^{21}mo Poo^{2}.

34 Mo gajøø^{2} gobernador 'e mo'jí^{2} do joon gaunngɨɨ^{1}ɨ xiia goo^{1}o Poo^{2} do. Mo galiñii^{1}i 'e goo^{1}o Poo^{2} sii^{21} Cilicia joon gajin'^{2}in:

35 —Mo cwolíin^{2} 'in jmoo^{1}o tsaa^{2} tyi'i joongɨ inúu^{3}oo.

Joon gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} ga'í^{2} Poo^{2} palacio tya' Herodes. Do-o ga'aa^{1}mo 'láa^{2} 'ii.

24

Poo^{2} faa'^{21}a 'wii^{212} tya'a tyani Fée^{13}

1 'Ñá^{2} jmɨɨ^{212}gɨ gangɨ́ɨi^{1} mo gatyía^{1} Cesarea jaain^{21} 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} sii^{21}

Ananías. Tyalíin² coon'¹³ 'inlɨ́ɨi¹³ tsacøøi'¹³
coon'¹³ jaain²¹ 'in faa'²¹ 'wii²¹² tya'a 'in sii²¹
Tértulo. Gatyalíin² tyani 'in tyʉ'² to² do 'e
jmáa¹a tsaa² tya' Poo².

2 Mo gajajée¹i 'in tsá² sii²¹ Tértulo ga'láa²
'wii²¹² gajmaa¹a tsaa² tya'a. Joon gain'²in
sɨi'²¹ɨ Fée¹³ do:

—Feei'¹du'-'o'o tsaa'to² tyii'i. Cwáain¹
tyi-o'o 'e sá² 'ii'²¹ 'e tyʉ́²-ʉ la caain²¹ goo²¹o'o.
Joon jo fa'í³ saan²¹a'an.

3 La caain²¹ goo²¹o'o nee²e'e 'elo joon
cwo²¹o'o 'maa'¹³mo'o.

4 Pe lɨ la coon²¹ jo un'ɨɨi²¹²gɨɨ 'nʉ jmaa²'a
feei'¹-'o'o núu³du'u coon²¹ cata.

5 Nigatseei'²¹ jna'a 'in tsañʉʉ'¹ lo ngɨɨ¹ɨ
untyíi²in jna'a. Ngɨɨ¹ɨ coon'²¹on tsá² Israel
tóo² la 'ui juncwii²¹. 'In no-o jaain²¹ tsá²
nifu tya' tsá² 'in untsáa¹a júu³ tya' jaain²¹
tsá² Nazaret.

6 Joon gaun'lɨɨ'³ɨ cwo'¹ fee'¹ tyii'i. 'Wii'¹³
joon gaseen'¹³moo'o ijmoo²¹o'o 'ii'²¹ tya'a la
to² tyʉ'² to² tyii'i.

7 Pe 'in tyʉ'² to² fii²¹² 'láa² do 'in sii²¹
Lisias ga'ii²¹ jee²¹² jna'a coon'¹³ 'e gøø'¹²i
lɨɨlɨ¹. Joon gatyii¹mo 'ido.

8 Joon gajin'²in 'e jileei'²¹ 'in cwo¹ tsaa²
'ná² jalíin² tyani'i. 'Nʉ-ʉ lí unngɨɨ²du'u
joon liñí²'i no-o júu³ jai'² jilaa'²¹ 'e tsaa²
jmoo²¹o'o tya'a —jin'² Tértulo do.

9 'E ja'²mo júu³ tya'a jin'² jilee'²¹ tsá² Israel
téein² co' do.

10 Joon 'in 'oo¹o to² do gajmee'²¹i Poo²
coon²¹ li² ifaa'²¹a. Joon Poo² do gajin'²in:

—'Yaa¹mo-tsii jna 'e fo'³oo 'wii²¹² tyiia
tyani'i tsʉ ñíi³oo 'e ningóo¹xʉ 'áai¹ 'e jmoo²
'nʉ 'ii'²¹ 'e fuu²¹ lo.

11 'Nʉ-ʉ litsáai¹du-'o'o wana jo'¹. Ningóo¹
jiin'¹³ dyatun¹ jmɨɨ²¹² 'e gatyíi³aa Jerusalén
'e un'goo¹o Dios.

12 Joon la 'ɨɨ²¹² 'yuu²na cwo'¹ fee'¹ do sɨ
'yuu²na cwo'¹ pi'³ tya'a 'ee sɨ doñixiia' 'e
fuu²¹ do 'ee 'in tsañʉʉ'¹ no jo mo gatsee'²¹i
jna 'e jɨɨ¹³na coon'¹³ jiin'¹³ jaain²¹. Jon'gɨ mo
gatsee'²¹i jna 'e cwo'²oo tsá² cwáain¹ wa'a
to'² mɨɨ'¹³.

13 'In tsá² lo jo lii'¹i jilaa'²¹ 'e tsaa² cwo'¹o
jna no.

14 Pe jiin'¹³ canii² 'e røø²¹²na tyani'i
'e un'goo²¹ jna Dios tya' tsacøøi'¹³ tyiia
coon'¹³ coon²¹ júu³ 'múui² 'e 'in tsá² lo jin'²
'e gó². Pe jo'¹o lɨ́ɨ²na jilaa'²¹ júu³ toon²¹² jí²
tya' ley coon'¹³ júu³ tya' 'in gafaa'²¹a 'wii²¹²
tya' Dios calɨɨ.

15 La lɨ́ɨ²i 'ii-o jon lɨ́ɨ²na 'e Dios ijmáa¹a
jiin'¹ tsá² la 'in tyúi¹ tiin'¹³ la 'in gó².

16 'Wii'¹³ joon cwo'²-tsii 'e jo li'óo³oo tsaa²
tyani Dios sɨ tyani tsá² 'ee.

17 "Wóo²xʉ ningóo¹ 'e ngɨ́³ɨɨ la caain²¹ lɨ
xiia' joon gatye'²moo fu góo³oo 'e gacwo'¹oo
cuu¹ tsagóo³oo 'in tañíi².* Joongɨ gacwo'¹oo
'ñii'a 'maai'¹³ Dios.

18 La joon 'yuu²na jmóo³oo inʉʉ cwo'¹
fee'¹ do mo ganíi²mo jna jaain²¹ gái¹ tsá² Is-
rael 'in néei¹ lɨ sii²¹ Asia. Do-o ganíi²mo jna
tsi inʉʉ cwo'¹ fee'¹ do 'yuu²na iuncwaa'³na
jiin'¹³ la tɨɨsi² do. Pe xʉʉ tsá² seein²¹ coon'¹³
jna jon'gɨ gato'² tsá² mɨɨ'¹³.

19 Pe 'ii 'in 'na¹ jalíin² 'e jmáa¹a tsaa² tyiia
wuxʉ'ʉ tsaa² tyiia.

20 Wana jogɨ la joon cwojin'³du 'in néei¹
lo wana gatsaa'²¹a coon²¹ tsaa² tyiia mo
gasiin'¹²na tyani tsá² tyiin²gɨ tya' tsá² Israel.

21 Jiin'¹³ 'e gafo'¹oo tá² mo siin'¹²na jee²¹²
'ii: "Tɨ jmɨɨ²¹² no jmoo²oo' 'ii'²¹ tyiia tsʉ
'wii'¹³ jo'¹o lɨ́ɨ²na 'e jiin'¹in tsá² jee²¹² 'lɨɨ²¹²"
—jin'² Poo².

22 Mo ganúu²un Fée¹³ do 'elo tsʉ 'wii'¹³
røø²¹ ñii¹i cwáain¹ tya' 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesús
gatyuu'¹²mo 'e júu³ do. Joon gajin'²in:

—Mi cwee¹i 'in tyʉ'² to² fii²¹² 'láa² do sii²¹
Lisias joongɨ ityee¹mo júu³ 'e cwáain¹ tyii' lo.

23 Joon Fée¹³ do gatyʉ'²ʉ to² fii²¹²' láa² do
'e jo mo láa²mogɨ Poo². Pe gacwoo¹o 'ii'²¹
'e tsalíin² tsá² seein²¹ Poo² tyʉ́² coon'¹³ 'e
tsafee'¹³i 'ido. Joongɨ 'e cwo'¹o 'e dø'¹ 'ido.

24 Mo gangɨ́ɨi² coon²¹ tún² jmɨɨ²¹²gɨ gatyía¹
Fée¹³ coon'¹³ 'in tsamɨ́² tya'a 'in sii²¹
Drusila. 'Ii-i jaain²¹ tsamɨ́² 'in seein²¹ Israel.
Joon gatyʉ'²ʉ to² gajó² Poo². 'Iin²¹²in núu¹un
xiiala lí² tsáai¹-tsi tsá² Jesucristo.

25 La 'ɨɨ²¹² mo faa'²¹a Poo² xiiala ngɨ¹ tsá²
fu¹ coon²¹ tsáa¹, joongɨ xiiala tyʉ'² tsá² to²
yaai, joongɨ xiiala mi jmáa¹ Dios 'ii'²¹ tya'
tsá² gafoo'¹mo Fée¹³ do. Joon gajin'²in:

—Cwoo'¹mo nano. Joon mi jøøi²gɨɨ itø'³øø
'nʉ tún¹.

26 'Ɨ1-tsi Fée13 icwo'1 Poo2 'ii cuu2 joon
iláa2mo. 'Wii'13 joon lí́ɨɨ1 'láai2 naa'13 ni-
gatø'1ø Poo2 'e síin1in coon'13on.
27 La joon gangí́ɨɨ1i tún2 jiin21gɨ mo cwo'í́ɨɨ1
Fée13 'e to2 'oo1o do. Joon 'in tsá2 sii21 Por-
cio Festo ga'í2 cwaain21 tya'a. Tsʉ 'iin212in
Fée13 do iliseein21 røø21 coon'13 tsá2 Israel
jo galáai1 Poo2 do.

25

Poo2 tyani Festo

1 Gatyíi1a Festo ga'ii'21mo to2 tya' Fée13.
Mo gatsín1 'nɨ1 jmɨɨ212 gacwo'í́ɨɨ1ɨ Cesarea
gangóo1 fu Jerusalén.
2 Mo gatí́2 do-o 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2
coon'13 tsá2 Israel 'in tyiin2gɨ gacwoo1o
coon21 tsaa2 tya' Poo2.
3 Joon gamɨɨ1ɨ tyani 'ido lawa coon21 júu3
jai'2 'e siin'12in Poo2 fu Jerusalén. Pe 'ii'21
tya'a ijnga'2mo Poo2 tya'i fu1.
4 Pe gajin'2 Festo 'e fu Cesarea siin'12 Poo2
joon 'ii-o 'ɨ1-tsi 'e tsáa1a fu do jmoo1 joon
coon21 jmɨɨ212.
5 Joon gajin'2in:
—Doñi'iin jee212 'na' 'in 'oo1o to2 'ná1
cwolíin2naa' fu Cesarea coon'13 jna. Joon
wana 'in tsañʉʉ'1 do niga'aa1 coon21 tsaa2
fee'1 lí2-i jmaa2aa' tsaa2 tya'a.
6 Lí́ɨɨ2mo jñá2 sɨ dyá2 jmɨɨ212 gajan1gɨ Festo
fu Jerusalén do. Joon ganga'2mo fu Cesarea.
Joon mo gajná2 jmɨɨ212 joon gacwó2 'áan3
tya'a lɨ lɨ tí́ɨɨ2 cwaa21. Joon gatyʉ'2ʉ to2 jó2
Poo2.
7 Joon mo ga'í2 Poo2 gajatyéen1in tsá2 Is-
rael 'in nigatyalíin2 Jerusalén. Joon gaj-
maa1a 'láai2 tsaa2 tya' Poo2. Pe jiin'13 coon21
jo galɨ'1ɨ.
8 Joon gafaa'21a Poo2 'wii212 tya'a:
—Jiin'13 coon21 tsaa2 jo 'ee mo 'nó3oo. Jo
mo gafo'1oo 'laa'21 tya' ley tya' tsá2 Israel
jon'gɨ tya' cwo'1 fee'1 tya'a. Jon'gɨ mo fo'1oo
'laa'21 tya' tsaa'to2 nifu tyíin1 Roma —jin'2
Poo2.
9 Tsʉ 'wii'13 'iin212in Festo jmaa1a tyʉ́2-ʉ
coon'13 tsá2 Israel joon gaunngɨɨ1ɨ Poo2 do:
—¿Ja 'iin212u'un cwoo'3'o fu Jerusalén.
Joon do-o ijmáa1a 'ii'21 tyi'i?
10 Joon gañii1i Poo2 do:
—Siin'12na tyani 'in 'oo1o to2 Roma lɨ
cwooi1 lisá2 'ii'21 tyiia. Tsʉ tyʉ́2-ʉ ñí2'i 'e jo
'ee tsaa2 mo ga'nó3oo tya' tsá2 Israel.
11 Wana niga'nó3oo coon21 tsaa2 'e
tɨɨ21moo júun2moo jo cwooi1 fo'1oo wa'a jo
júun2na. Pe wana jogɨ sá2 coon21 júu3 jo'1 la
lɨ 'e tsaa2 cwoo'21 no jiin'13 jaain21 jo 'oo1o
'ii'21 'e jaa'21in jna tyaníi1i. Mí́3oo 'e 'in 'oo1o
to2 nifu do 'ña'o jmáa1a 'ii'21 tyiia —gajin'2
Poo2 do.
12 Joon mo ngayuui'13 gafaa'21a Festo
coon'13 'in tyʉ'2 to2 coon'13on joon gajin'2in:
—Nigamí́3'ɨ 'e lisá2 'ii'21 tyi'i tyani 'in 'oo1o
to2 nifu. Joon do-o icwoo'3'o.

Poo2 tyani røøi13 Agripa

13 Mo gangí́ii2 coon21 tún2 jmɨɨ212gɨ 'in
røøi13 Agripa coon'13 Berenice tyalíin2 fu
Cesarea. Tyalíin2 ngafee'12i Festo.
14 Do-o gajaan1an wóo2xʉ. Joon mo
gatyaa1a Festo júu3 coon'13 'in røøi13 do
cwáain1 tya' Poo2 gajin'2in:
—Lo-o 'yuui2 jaain21 tsanʉʉ'1 'nʉñí3 'in
gasáai1 Fée13.
15 Mo gataan212na Jerusalén 'in tyʉ'2 to2
tya' untsá2 coon'13 tsacøøi'13 tya' tsá2 Israel
gacwolíin2 gacwoo21 tsaa2 tya' 'ino. Gamɨɨ1ɨ
'e jmáa3aa 'ii'21 tsaa2 tya'a.
16 Jna-gɨ gafuu212uu 'e jo lí2 tsʉ jo si'2 tɨɨ2
la joon tya' tsaa'to2 néei1 Roma. La nʉ'gɨ
ilisá2 'ii'21 'e júuin2 jaain21 tsá2 'ná1-a téein2
'in cwo1 tsaa2 tyaníi1i la jaain21 la jaain21.
Coon'13 la joon lí2-i un'øø'1mo yaai coon'13
tsaa2 'e cwoo1o fuu212uu.
17 La joon mo jalíin2 fu lo jo 'ee
gaun'ɨɨi212gɨɨ 'ñii'a. Pe mo gajná2 joon ganí3ii
'áan3 tyiia lɨ gatɨɨ21na. Joon gatyʉ'1ʉʉ to2
gajó2 'in tsañʉʉ'1.
18 Pe jileei'21 'in jalíin2mo gajmaa1a
teen1in 'e cwoo1o tsaa2 tya'a jo 'ee gasí́ɨɨ2i
'laa'21 tya' 'ino la mo 'ɨ1-tsii.
19 Lí́ɨɨ2mo jiin'13 tsaa2 tya'a 'e cwoo1o jiin'13
tɨɨ2 'e si'2 tya'o coon'13 jaain21 tsá2 sii21 Jesús
'in gajúin1. Pe 'in Poo2 do jin'2in 'e nijiin'1o.
20 Joon jna-a tsʉ jo ñí3ii 'ee jmáa3aa jiin'13
'e cwáain1 lo gaunngɨɨ2ɨɨ Poo2 wa'a 'iin212in
tsee'12i fu Jerusalén 'e lisá2 'ii'21 tya'a 'e
cwáain1 lo.

21 Pe 'i-gɨ gamɨ'²ɨ jna 'e 'iin²¹²in lisá² 'ii'²¹ tya'a tyani 'in tyʉ'² to² nifu 'in sii²¹ Augusto. 'Wii'¹³ joon gatyʉ'²ʉʉ to² 'e jo mo láa²mogɨ ca mi lí² sɨ́ɨ³na tyani 'in tyʉ'² to² nifu do —jin'² Festo do.

22 Joon gajin'² rééi¹³ Agripa do sɨɨ'²¹ɨ Festo:

—'Iin²¹²mo jna jon núu³duu júu³ tya' 'in tsañʉʉ'¹ no.

Joon gajin'² Festo:

—Tsa'oo²¹ inúu³du'u.

23 Mo gajná² jmɨɨ²¹² joon ngataa²i Agripa coon'¹³ Berenice li²-i lɨɨ²¹² 'ya'²gɨ 'áai¹. Do-o ngataa²i tsi lɨ sɨcaain²¹ tsá² coon'¹³ 'in tyʉ'² to² fii²¹² 'láa² coon'¹³ tsá² tyiin²gɨ 'e fuu²¹ do. Joon Festo do gatyʉ'²ʉ to² ijó¹ Poo².

24 Joon gajin'²in:

—Rééi¹³ Agripa, coon'¹³ tsá² 'in sɨcaain²¹ coon'¹³ jna'a, lo-o siin'¹² 'in tsanʉʉ'¹ no. Fúu¹mo tsá² Israel nigasɨɨ'²¹ɨ jna 'laa'²¹ tya' 'ino. La Jerusalén tiin'¹³ lagɨ lo jo mo gajan¹ sɨɨ'²¹ɨ jna 'e tɨ́ɨi² júuin² 'in tsá² lo.

25 Pe lɨ́ɨ²na 'e jo 'ee mo gajmaa¹a wa'a 'e tɨ́ɨi² júun²in.

26 Pe jo mo galiñí³ii rəə²¹ wa'a sɨ́ɨ³na jí² tyani fíi³ii. 'Wii'¹³ tya' joon tyʉ'³ʉʉ to² jajée¹i tyaní²ii'. Joongɨ tyani 'nʉ-ʉ 'e tyiin²gɨ rééi¹³ Agripa. Jmaa² fee'¹-'o'o unngɨɨ²du'u wa'a lisá² coon²¹ júu³ 'e sɨɨ'¹³na.

27 Tsʉ fa'ɨɨ'²¹ɨ lɨ́ɨ²na 'e sɨɨ'¹³na jaain²¹ tsá² 'yuui² 'nʉñí³ la jo mo ñí³ii 'ee tsaa² tya'a.

26

Poo² faa'²¹a 'wii²¹² tya'a tyani rééi¹³ Agripa

1 Joon gajin'² Agripa gasɨɨ'²¹ɨ Poo²:

—Lí²-i foo'²'o cwáain¹ tyi'i 'wo'o.

Joon Poo² do gajmaa¹a li² coon'¹³ cwoo²¹o. Joon gafaa'²¹a la lo:

2 —Lɨ́ɨ¹ jləə'³na 'e lí²-i fo'³oo tyani'i rééi¹³ Agripa 'e un'əə'²¹na 'ñii'a tya' jileei'²¹ tsá² Israel 'in nigafaa'²¹ 'laa'²¹ tyiia.

3 Tsʉ ñí³o'o la jilaa'²¹ tɨɨ² 'e si'² tya' tsá² Israel. Joon ñí³o'o jilaa'²¹ cwáain¹ 'e sɨ́ɨ¹³ɨ'. 'Wii'¹³ joon mɨ́³ɨɨ 'e núu³du'u coon'²¹ tún².

Tyaa¹a Poo² júu³ xiiala gangɨɨ¹ɨ la nʉ'gɨ gajoo'²¹-tsi

4 'Jilee'²¹mo tsá² Israel ñi¹o xiiala mo gataan²¹²na jee²¹² 'ii fu góo³oo coon'¹³ Jerusalén ca la mo xuu²¹²na.

5 Ñi¹o joon lí²-i faa'²¹o wa' 'iin²¹²in 'e lɨ́ɨ¹na fariseo ca la mo sɨmɨɨ'²¹moo. Joon 'in tsá² 'in lɨ́ɨ¹i fariseo do cwo'¹ogɨ-tsi jmoo¹gɨ jilaa'²¹ tɨɨ² 'e si'² tyii'i la jee²¹² jile'¹i'i.

6 Pe nano cwo'¹ 'ido jna tsaa² 'wii'¹³ tsáai¹-tsii 'e Dios jmáa¹a jiin'¹ 'lɨɨ²¹² la lɨ 'e nigajin'² 'lɨɨ²¹² tsacəəi'¹³ tyii'i. Fiin'¹³ jilee'²¹mo tsá² Israel sɨjan¹o mi tsín¹ 'e 'ii'²¹ do 'e júu³ niga'ɨ́ɨ² Dios.

7 La jɨ dyatún¹ poo²¹² tsá² goo²¹o'o la jmɨɨ²¹² tiin'¹³ la 'woo¹ sɨjan¹o. Pe 'wii'¹³ sɨjaan²aan 'e joon, rééi¹³ Agripa, cwo'¹ 'ido jna tsaa² nano.

8 'Áai¹ wúui¹ 'e jo'¹ lɨ́ɨ³u 'e jmoo¹o Dios 'e jiin'¹ tsá² tún¹, ¿ja jo'¹?

Tyaa¹a Poo² júu³ xiiala mo gangɨɨ¹ gajmee'²¹i tsá² 'in jo'¹ lɨ́ɨi² Jesús

9 ''Ñii'a la mo jee¹ ga'ɨ¹-tsii ijmee'¹³na tsá² 'in nigajo'¹ lɨ́ɨi² Jesús tsá² Nazaret.

10 La joon gajmáa³aa fu Jerusalén. Joon coon'¹³ to² 'e tyʉ'² 'in tyʉ'² to² tya' untsá² gataa'²¹na 'nʉñí³ fúui¹ lɨɨlɨ¹ 'in nigajai'² lɨ́ɨi². Joon mo gajngaai'¹² tsá² 'ii rəə²¹ sɨɨ'¹³ɨ'ɨ.

11 Lɨ́ɨ¹ 'láai² fu ga'e'¹ee tsá² wúu¹ mo jo garəə¹i jilaa'²¹ 'e jo'¹ lɨ́ɨi². Jilaa'²¹ 'elo gajmáa³aa la caain²¹ cwo'¹ sinagogas. Lɨ́ɨ¹ gauntyíi²na 'ido cagɨ ganga'əə³na fu lɨ wíiin².

Tyaa¹a Poo² júu³ tún¹ xiiala mo gajo'¹-tsi

12 'Coon'¹³ cwáain¹ la joon ngóo³oo fuu²¹ sii²¹ Damasco. Ngóo³oo tyaan²aan coon²¹ jí² 'e cwo'¹o 'in tyʉ'² to² tya' untsá². Coon'¹³ jí² do-o isaan'¹³moo tsá² jo'¹ lɨ́ɨi².

13 Pe la joon galɨ́² tyiia tya'i fu¹ lɨ lɨ ningóo³oon do. Mo gatɨ́² tyiiañi'¹ gamóo³oon coon lawa 'yíia² ñi'¹ 'e gajná² joo'²¹ jó¹ fu lɨ' yʉ'. Pe 'e 'gəə'¹²gɨ lagɨ 'yíia² ñi'¹. Gajná² cu' lɨ' lɨ siin'¹³na coon'¹³ 'in ngalii²¹i'i coon'¹³ do.

14 Joon jilee'²¹oo'o gacɨɨ'²¹na'a ni 'wó². Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ 'e gasɨɨ'²¹ jna coon'¹³ jmíi¹ hebreo: "Saulo, ¿'ee lɨ' 'əə¹u jna? Tsʉ 'wo'o jmaai'¹³ 'wo'o la mo jmoo¹o

joo'21 jɨɨ1 mo 'øø1ø mo 'yá2 fii212i sɨɨ2 sɨɨn'21 tya'a."

15 Joon gafo'1oo: "¿'Iin 'nɨ no, Señor?" Joon gasɨɨ'21ɨ Ña'ñɨ'1ɨ' Jesús jna: "Jna-a Jesús, jna 'in 'øø1u no.

16 Pe ráan2un no. Jmaa2'a siin'12u'un tsɨ nigajné1na tyani'i 'e jmaa2'a jilaa'21 to2 tyɨ'3ɨɨ. Joongɨ ifoo'2'o jilaa'21 'e nigañii2'i coon'13 jilaa'21 imoo2o'o 'wii212 tyiia mi lɨ ciɨin21gɨ.

17 Iun'øø'21na 'nɨ tyani tsá2 Israel coon'13 jileei'21 tsá2 'in néei1 lɨ wíin2. Joon jee212 'in tsá2 néei1 wíin2 do sɨ́ɨ3na 'nɨ nano icwoo3'o.

18 Cwooi'3du' jee212 'in tsá2 do tsɨ nano ngɨɨ1ɨ lawa tsá2 tiuu2mo. Joon ino'3'o unníi1i. Sɨ́ɨi3duu 'nɨ 'e cwosɨ́ɨi2du'u jilaa'21 'e gó2 'ɨ1-tsi ca 'e tyɨ́2. Joon iláa2mo'o 'ido ja'cwoo21 'in 'lɨɨi'3 joon tsataa2mo ja'cwoo21 Dios. Joongɨ ilija'2mo líin2 jna. Joon coon'13 'e la joon lí2-i 'iin2moo tsaa2 tya'a. Joon 'ii'21mo coon21 'áan3 tya'a 'e 'oo1o Dios tya' jileei'21 'in nigauntyú1i."

Tyaa1a Poo2 júu3 xiiala gacwoo1o júu3 tyɨ́2

19 'La joon, røøi13 Agripa, galinɨɨ'13oo jilaa'21 júu3 'e gasɨɨ'21 Jesús jna fu yɨ' ñɨ'fú2 do.

20 Ga'láa2 'wii212 cwóo3oo júu3 tyɨ́2 nifu 'in néei1 Damasco. Mo ngayuui'13 joon gacwóo3oo júu3 tyɨ́2 tya' 'in néei1 Jerusalén coon'13 la caain21 lɨ sii21 Judea coon'13 jileei'21 'in jo seein21 Israel. Gafuu212uu 'e 'ná2 jaa'21-tsi joon lí2 tsáa1mo-tsi Dios. Joon cwojmaa1o la jmoo1o tsá2 'in nigajo'2-tsi.

21 'Wii212 cwáain1 la lo-o gasain'2 tsá2 Israel jna fu inɨɨ cwo'1 fee'1 tya'a do. La mo 'iin212in jngaa'12i jna.

22 Pe coon'13 'e joon jo gajo'1-tsii tsɨ gauncoon'13 Dios jna ca nano. Cwo'3oo júu3 tyɨ́2 tya' jileei'21 la 'in tañíi2 tiin'13 la tsacøøi'13 'in tyiin2gɨ. Gafuu212uu jiin'13 la gajin'2 'in tsá2 gafaa'21 júu3 tya' Dios calɨɨ coon'13 la gajin'2 Moisés 'e 'ná1 ilí2.

23 Gajin'2o Moisés 'e Cristo 'ná1 nii21 wúu1. Joon mi yuui'13 joon júun1mo. Joon 'ii-o nifu ijiin'1in jee212 'lɨɨ212. Joon icwó2 júu3 coon'13 jna'a tsá2 Israel coon'13 tsá2 seein21 li xiia' 'e jileei'21 'in jai'2 lɨ́ɨi2 'ii ijiin'1o tún1 la gajiin'1in —jin'2 Poo2 do.

Poo2 tyá2-tsi Agripa 'e ijai'2 lɨ́ɨi2

24 Mo gafaa'21 Poo2 'elo 'wii212 tya'a joon 'in Festo do ga'oo1o jin'2in:

—¡'Yɨ caa212mo'o, Poo2, coon'13 jilaa'1 'e nigauntsáa13'a nigalicaa212mo'o!

25 Pe Poo2 do gañii1i:

—Jmaa2'a fee'1-'o'o, Festo, pe jo 'yɨ caa212na. Lɨ' cɨɨ'12ɨ lɨ́2. Júu3 røø21 jilaa'21 'elo. Jiin'13 júu3 ja'2mo fo'3oo.

26 Lo-o tyíin1 rééi13 Agripa 'in cwii1i jilaa'21 'elo. 'Wii'13 joon jo cu'2-tsii fo'3oo tyaníi1i tsɨ tsáa1mo-tsii 'e ñi1o jilaa'21 'elo. Jilaa'21 'elo jo gali'uuin21 —jin'2 Poo2 sɨɨ'21ɨ tsá2 do.

Joon gajin'2 Poo2 sɨɨ'21ɨ rééi13 Agripa:

27 —¿Tɨ jo'1 lɨ́ɨ2u, rééi13 Agripa, jilaa'21 júu3 'e gafaa'21 'in cwo1 júu3 tyɨ́2 calɨɨ? Ñi1oo 'e jo'1o lɨɨ2u.

28 Joon gajin'2 Agripa do:

—Coon21xɨ-ɨ jogɨ tyá2-'o'o jna 'e jo'1 lɨ́ɨ2na Cristo.

29 Joon gañii1i Poo2:

—Coon21xɨ lɨ1 sɨ 'e 'láai2 'ee 'áai1 'ya'2gɨ wa'a icwó2 Dios ilitsáa1mo-'o'o lawa jna. Pe jon' jiin'13 'nɨ 'wo'o pe ce jilee'21mo 'in nuu1un júu3 tyiia la nano. Pe jo 'nɨ́ɨ1 cadena cwoo21o la 'nɨ́ɨ1 cwóo3oo lo.

30 Mo ngayuui'13 gajin'2 Poo2 jilaa'21 'elo garóon2 rééi13 coon'13 'in 'oo1o to2 gobernador coon'13 Berenice coon'13 jileei'21gɨ 'in néei1 do.

31 Joon gangalíin2mo lɨ xiia' lɨ jo nuu1un Poo2 lɨ ngatyaa1 júu3 do. Ngasíin1in 'e júu3 sɨ́ɨ1i jee212 'ii. Jin'2in sɨ́ɨ1i:

—'In tsañɨɨ'1 lo jo 'ee mo gajmaa1a wa'a 'e tɨ́ɨi2 júuin2. Jiin'13 jo tɨ́ɨi2 'yuui2gɨ 'nɨñí3.

32 Joon gajin'2 Agripa gasɨɨ'21ɨ Festo:

—Lí2-i wuxɨ' nigaláa2mo'o 'in tsañɨɨ'1 lo wa'a jo 'ña'a mo gamɨɨ1ɨ 'e ilisá2 'ii'21 tya'a tyani 'in tyɨ'2 to2 nifu tyíin1 Roma.

27

Sii1in Poo2 fu Roma

1 Mo gaun'ii'21i júu3 'e siin'12in jna'a fu lɨ sii21 Italia joon gatyaa1 'ido Poo2 cwoo21 'in tyɨ'2 to2 cíein13 'láa2 'in sii21 Julio. Gatyaa1

cwoo^{21} 'inlı́ii^{13}gı 'in taai^{2} 'nuñí^{3} coon'^{13} Poo^{2} do. 'In Julio do tyu'^{2} to^{2} cíein^{13} 'láa^{2} jee^{212} coon^{21} poo^{212} 'láa^{2} sii^{21} Augusto.

2 Gangatoo^{21}o'o coon^{21} tsi barco 'e jó^{1} coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Adramitio. Jaain^{21} tsá^{2} sii^{21} Aristarco, 'in seein^{21} fu Tesalónica 'e náa^{1} lı sii^{21} Macedonia ngoo^{21}-o jon coon'^{13}. 'E barco do itsá^{2} la caain^{21} lı sii^{21} Asia.

3 Mo gajná^{2} jmıı^{212} joon gatyalii^{21}i'ı fuu^{21} Sidón. Do-o 'in Julio do gajmaa^{1}a feei'^{1}-tsi tya' Poo^{2}. Gacwoo^{1}o 'ii'^{21} 'e tsafeei'^{13} Poo^{2} jileei'^{21} 'in seein^{21} tyú^{2} coon'^{13} 'e fuu^{21} do. 'Ido-gı gaunjíi^{2}mo Poo^{2} do.

4 Mo ga'woo^{21}o'o fu Sidón do gangıı^{212}na'a lı' caluu coon^{21} cwoo'^{13} roon^{1} ni jmıı^{21} sii^{21} Chipre lı jo jnóo^{1} tyí^{2} 'áai^{1}. Ngalii^{21}i'ı la joon tsu 'wii'^{13} lı́ii^{1} ga'ı́ii^{2} tyí^{2} lı' lı ngalii^{21}i'ı do.

5 Gangıı^{212}na'a coon^{21} tsáa^{1} tyani lı sii^{21} Cilicia coon'^{13} Panfilia. Joon gatyalii^{21}i'ı coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Mira náa^{1} lı sii^{21} Licia.

6 Do-o 'in tyu'^{2} to^{2} 'láa^{2} do gatsaa'^{21}a coon^{21} barco 'e jó^{1} fu Alejandría 'e tsáa^{1}a fu Italia. Joon gatyu'^{2}u to^{2} ngatoo^{2}o'o.

7 Láa^{2}mo jmıı^{212} ngatoo^{21}o'o fu^{1}. Waa^{212}mo gangalii^{21}i'ı. Lı́ii^{1} tyan^{1} to^{2} gatyalii^{21}i'ı tyani coon^{21} lı sii^{21} Gnido. Tyan^{1} to^{2} 'áai^{1} tsu lı́ii^{1} ga'ı́ii^{2} tyí^{2} lı' lı ngalii^{21}i'ı do. 'Wii'^{13} joon gangıı^{212}na'a tyani lı sii^{21} Salmón. Joon gangıı^{21}jna'a lı' cwoo^{21}o'o tsáa^{1} coon^{21} cwoo'^{13} roon^{1} ni jmıı^{21} sii^{21} Creta lı jo 'ı́ii^{2} tyí^{2} 'áai^{1}.

8 Gangıı^{212}moo'o tyan^{1} to^{2} ca gatyalii^{21}i'ı coon^{21} 'áa^{3} tyú^{2} tya' barco. Tyan'an coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Lasea.

9 'Áa^{2}mo nigali'ıı^{212}na'a wóo^{2} 'áai^{1}. Joon ni'ı́i^{1} fo'^{2} 'e tsatoo^{2}gıı'ı fu^{1} ni jmıı^{21} tsu ningı́ı^{1}mo jmıı^{212} 'e gø'^{2} tsá^{2} Israel tyiiañi'^{1}. Tyan'an nijó^{1} jiin^{21} 'e 'ı́ii^{2} tyí^{2} 'áai^{1}. 'Wii'^{13} joon gacwó^{1} Poo^{2} coon^{21} cwáain^{1}.

10 Joon gajin'^{2}in:

—Tsañuu'^{1}, lı́ii^{2}na 'e lı́ii^{1} 'íi^{1} fo'^{2} 'e fu^{1} ngalii^{21}i'ı no. Joon cu'^{2}u-tsii 'e sı no-o ga'iin^{2} barco no coon'^{13} jilaa'^{21} laa^{212}. Cagı jna' cweei^{1} júun^{2}na'.

11 Pe 'in tyu'^{2} to^{2} 'láa^{2} do lıgı gaunjíi^{2}i tya' 'in fii^{212} barco do coon'^{13} 'in tyu'^{2} to^{2} barco lagı Poo^{2}.

12 Joon tsu 'wii'^{13} 'e 'áan^{3} do lı' lı ngalíin^{2} do jo tseein^{21} wa'a ingı́ii^{1}i mi tı jiin^{21} 'ı́ii^{2} tyí^{2} xuu jogı jilee'^{21}mo ga'ı^{1}-tsi 'e 'áai^{1}gı tyú^{2} wa'a i'wooi^{21} do. 'Iin^{212}in wa'a ilí^{2} tyalíin^{2} fu Fenice. Tsu Fenice do coon^{21} fuu^{21} náa^{1} tı' jmıı^{21} tyu'^{2} to^{2} Creta do. Joon roon^{1} 'e fuu^{21} lı jo tıı'^{13} tyí^{2} 'áai. Do-o itéen^{1}in jiin'^{13} la tı jiin^{21} 'e jo 'ı́ii^{2}gı tyí^{2}.

'Áai^{1} 'íi^{1} tyí^{2} ni jmı'ñi'^{3}

13 Joon tı' xuu mo ga'láa^{2} 'wii^{212} 'ı́ii^{2} tyí^{2} lı' caai^{1} tsá^{2} tooin^{212} lı yooin'^{12} ñi'^{1} lı́ii^{2} ilí^{2}-i tsalíin^{2}. Joon ga'woo^{21}oo'o. Joon gangıı^{212}na'a co' tı' jmıı^{21} Creta do.

14 Mo ngayuui'^{13}xu joon gajnáa^{1} coon^{21} tyí^{2} 'gøøi'^{13} 'áa^{1} tsaa' barco do. 'E tyí^{2} joon sii^{21} Nordeste.

15 Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} ga'la'^{2}a. Tsu 'wii'^{13} jo lii^{21}i'ı tsajée^{1}gıı'ı coon'^{13} tyí^{2} do gacwoo^{21}o'o gajée^{1}mo jna'a.

16 Gangıı^{212}na'a caluu coon^{21} cwoo'^{13} pi'^{3} roon^{1} ni jmıı^{21} sii^{21} Clauda lı jo 'ı́ii^{2} tyí^{2} 'áai^{1}. Lı́ii^{1} gacwoo^{21}o'o to^{2} yiia'a galı'^{1}oo'o gatyii^{21}i'ı móo^{1} 'e jó^{2} caluu barco do.

17 Mo ngayuui'^{13} gasaa^{1}a'a móo^{1} do joon gajmee'^{13}na'a to^{2} 'nii^{212} mı^{2} cu' lı' barco do. Coon^{21} 'e do-o cwo^{1}gı pí^{2}. Tsu 'wii'^{13} 'goo'^{21}o tsataai^{2} jee^{212} too'^{13} 'e sii^{21} Sirte gaxíia^{1}o 'mı'^{2} jnıii'^{13} tyí^{2}. Joon cwo^{1}-o wa'a gajée^{1}mo tyí^{2} 'ii.

18 Mo gajná^{2} jmıı^{212} joon lı́ii^{1} 'ı́ii^{2} tyí^{2}. Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} gadya'^{1}a laa^{212} ni jmı'ñi'^{3} do la coon^{21} jo 'ii^{21}gı.

19 Mo gatı́^{2} 'nı^{1} jmıı^{212} coon'^{13} cwoo^{1}o'o gadyíi^{13}a'a tsi jmıı^{21} jilaa'^{21} 'e jmaai^{1} to^{2} tya' barco do.

20 Lı́ii^{1} 'láai^{2} jmıı^{212} gangı́ii^{1}i jo mo gajnée^{1}i ñi'^{1} jon'gı núu^{1}. Coon'^{13} jilaa'^{21} tyí^{2} 'e niga'ıı^{2} do ga'ı́^{2}-tsii'i 'e jo lí^{2} teein'^{13}gıı'ı coonti.

21 Lı́ii^{1} 'láai^{2} jmıı^{212} ningóo^{1} 'e jo mo tyée^{3}e'e. Joon Poo^{2} gajmaa^{1}a siin'^{12}in jee^{212} 'in tsá^{2} do. Joon gajin'^{2}in:

—Tsañuu'^{1}, tyú^{2}gı woxu'u ganúu^{2}oo' jilaa'^{21} 'e gafo'^{3}oo do, womo jo ga'woo^{2}oo' 'e Creta do. Joon jo galı́^{2} 'e fa'í^{3} lo.

22 Pe nano tya^{2}-'oo' tsu jiin'^{13} jaain^{21} 'naa' jo júuin^{2}gıı' fiin'^{13} ga'iin^{2}mo barco no.

23 Tsʉ ca nʉʉ21 gajnéi1 jaain21 ángel 'in gasii1in Dios 'aai1 jna. Joongɨ jmóo3oo la to2 tyʉ'2ʉ.
24 'In ángel do gasɨɨ'21ɨ jna: “Jo jmaa2'a 'goo'21'o, Poo2, tsʉ 'ná1-a tyée1u'u tyani 'in tyʉ'2 to2 nifu tyíin1 Roma. Tsʉ 'wii'13 cwáain1 tyio'o Dios iun'øø'1i jileei'21 'in téein2 coon'13 'nʉ 'e tsi barco no.”
25 'Wii'13 joon, tsañʉʉ'1, —jin'2 Poo2 do—tya1-'oo' tsʉ jo cu'2-tsii coon'13 Dios. Jo'1o lɨ́ɨ2na jilaa'21 'e gasɨɨ'21 'in ángel do jna.
26 'Ná1-a ixuu'21na' nitsaa2 caai1 cwoo'13 tyʉʉn roon1 ni jmɨɨ21 —jin'2 Poo2.
27 Coon21 canʉʉ21 mo gatsín1 tún2 semóo13 'e gangɨɨ212na'a Clauda do gatyalii21i'i coon21 ni jmɨɨ21 sii21 Adria. Gajnáa1 tyí2 cu' lɨ' lɨ ngalii21i'i do. La 'woo1 tyiianʉ́ʉ1 'in tyan1 barco do galili'3i 'e nigatyéen1in lɨ' coon21 cwoo'13 tyʉʉn21.
28 Joon gatyaa1 'ii'21 xiiati jiin'13 'o'2 jmɨɨ21 do. Joon ni'o'2o dyadya1 tsi jnʉ́ʉ2 metros. Joon mo gatɨ́2 nifugɨxʉ gatyaa1 'ii'21 tún1. Joon ni'o'2gɨxʉ jiin'13 dyíia2 dyiia1 metros.
29 Tsʉ 'goo'21o wana gatyuin'2 cuun212 joon gaxíia2 tyʉ́n2 ñi'loo'3 lɨ caluu barco do. Joon jaan1 la 'ɨɨ212 ca jná2. Seein21 fa'í3.
30 La 'ɨɨ212 joon 'in tyan1 barco do 'iin212in cwiin1o 'e tsi móo1 do. Joon coon'13 cwáain1 la joon gaxíia2o móo1 do tsi jmɨɨ21. Jmoo1-o lawa'a ixíia2 ñi'loo' do lɨ' tyani barco do.
31 Joon gajin'2 Poo2 gasɨɨ'21ɨ 'in tyʉ'2 to2 'láa2 do:
—Wana 'inlo jo ján1 tsi barco lo jo lí2 tiin'13naa'.
32 Joon 'in 'láa2 do gatyʉ'2o 'nii212 mɨ2 sɨ'nʉʉ1ʉ 'e do. Joon gangoo'13 móo1 do.
33 Joon la tɨ lɨ jná2-a Poo2 gacwo'2o cwáain1 'in tsá2 do 'e dø'1xʉ jile'1i'. Joon jin'2in:
—Ningóo1 tún2 semóo1 'e 'naa' jo mo gacwúu1naa' jon'gɨ mo tyee'2ee'.
34 Mɨ́3ɨɨ tyaní3ii' 'e cøø'3xʉʉ' capi'3 tsʉ 'elo-o 'e tyiin2gɨ 'e tiin'13moo'. Ce jiin'13 jaain21 'naa' jo 'ee incwuui'21.
35 Mo ngayuui'13 gajin'2 Poo2 jilaa'21 'elo gatɨ́ɨi2 coon21 'iñi'1. Joon gacwo'1-o 'maai'13 Dios tyani jileei'21. Joon gajmaa1a ca 'no'3. Joon ga'láa2 'wii212 gagøø'21ø.
36 Tsifu joon jileei'21 gatyaa1-tsi. Joon ga'láa2 'wii212 gagø'21ø.
37 Joon jee212 jile'1e'e coontya dyíia1 tyuun1moo'o jo ti jna'a 'nɨ1 cíein13 tsi barco do.
38 Joon mo ngayuui'13 gagøø'21ø yaai1-tsi jile'1e'e joon gadya'2a trigo tsi jmɨ'ñi'3. Coon'13 'e la joon jo 'ii21gɨ barco do.

Nga'oo'21o barco jee212 too'13

39 Mo gajná2 'in tyaan1 barco do jo galicwii1i cwoo'13 do. Pe ganii21 coon21 cwáa1 jmɨɨ21 jee212 nitsaa2. Joon gasɨ́ɨ2i wa'a lí2 tsatyéein1 barco do.
40 Joon gatyʉ'2ʉ 'nii212 mɨ2 tya' ñi'loo'3 do. Gatʉ́2o tsi jmɨɨ21 do. Ga'ɨ́ɨ2o jla'1 'mopiin'12 'e jmaa'21i to2 'e jiin'13 barco do. Joon gasaa21o lɨ 'íi1 tyí2 'e 'mɨ'2 'íi1 tyani barco do. Joon 'e barco do ga'láa2 'wii212 gangatyéen1mo fu nitsaa2.
41 Pe mo gatyía1 fu lɨ seein21 tún2 cwáa1 jmɨɨ212 do, do-o ganga'oo'21 'e barco do jee212 too'13. Lɨ́ɨ1 tá2 gason'1 jiin'13 jo lí2 jøø'21gɨ. Joon lɨ' caluu barco do ga'láa2 'wii212 gafíin1mo coon'13 'e jmɨɨ21 jnóo1 do.
42 'In 'láa2 do la mo 'iin212in jnga'2mo 'in taai2 'nʉñí3 do la coon21 jo cwoo21 cwii1 'ido la 'ɨɨ212 cwa'2a tyii'21.
43 Pe 'in tyʉ'2 to2 'láa2 do jo 'iin212in júuin2 Poo2 do. Joon jo gacwoo1o júu3 'e júuin2 'ido. Pe gatyʉ'2ʉ to2 jileei'21 'in tɨɨi21 cwa'2 tyii'21 tsataa2mo jmɨɨ21 nifu. Cwotyalíin2mo fu cwoo'13 tyʉʉn21.
44 Joon 'in catyaai2gɨ do gangalíin2mo tsíin1in ni 'mojiin21 coon'13 jilaa'21 'no'3 barco do. Coon'13 'e la joon gatiin'13mo jilee'21 'in tsá2 do fu cwoo'13 tyʉʉn21.

28

Poo2 taain1 coon21 cwoo'13 sii21 Malta

1 Mo gatiin'13na'a jile'1e'e coon'tya galinee2e'e 'e cwoo'13 do nisii21 Malta.
2 Jileei'21 'in niseein21 do lɨ́ɨ1 gaunjíi2in jna'a. Joon gajmaa'12a coon21 poo212 jɨ́2 fee'1 tsʉ 'wii'13 lɨ́ɨ1 cwíi2. Joongɨ lɨ́ɨ1 tsáa1 jmɨ́1. Joon gasɨɨ'21ɨ jna'oo'o jile'1e'e 'e tsatyée1na'a 'e untyaa'1na'a yiia'a.
3 Joon Poo2 gauntɨɨi'1xʉ coon21 poo212 'no'3 cwuu212 tyʉʉn21. Joon la 'ɨɨ212 gadya'2a

jee212 jɨ̍2 do gacwo'ɨ̍ɨ1ɨ jaain21 mɨɨ'21 cwii1in 'wii'13 tyí i2. Joon gacuu'21u cwoo21 Poo2.

4 Mo ganí2 'in tsá2 do 'e 'í i1in mɨ́ɨ'21 do cwoo21 Poo2 joon gasɨ́ɨ2i jee212 'ii:

—Jaain21 'in jngaai'12 tsá2-a 'in tsañʉʉ'1 lo. Fiin'13 ga'ii'13mo ni jmɨ'ñi'3 pe 'ii'21 tya' Dios jo cwo1gɨ seein21.

5 Joon gapiin2 Poo2 'in mɨɨ'21 do ni jɨ́2. Joon jo 'ee galɨ́ɨ1i.

6 Jilee'21mo sɨjan2 'e iyiian21 cwoo21o lɨ gacuu'21 mɨɨ'21 do sɨ jee212 cata 'ee icɨɨ'12i jún1mo. Pe lɨ́ɨ1 sɨjáan1an. Joon mo ganii21 jo 'ee lí2 itsangɨ́ɨi2 'ido gaunsɨ́ɨ2mo 'e 'ɨ1-tsi. Joon ga'láa2 'wii212 faa'21a 'e Poo2 do lɨ́ɨ1i jaain21 dios.

7 Tyan' co' do-o roon1on coon21 cwoo'13 'wó2 tya' jaain21 tsañʉʉ'1 sii21 Publio. 'Ido-o 'in tyiin2gɨ 'in seein21 do. Joon 'ii ga'ii'21i jna'a. Joon gaunjíi2in jna'a tyʉ́2 lɨɨlɨ1 jee212 'nɨ1 jmɨɨ212.

8 Galɨ́2 'e jmii21 Publio do niraain1 tsaa'13a. 'Yʉ tyíi2in joongɨ siui'12i. Poo2 ngafee'12i 'ido. Joon mo ngayuui'13 gafaa'21a júu3 tyʉ́2 ga'ɨ̍ɨ3 cwoo21o tya' 'ido. Joon gaun'láa2mo.

9 Mo galiñii1i jileei'21 tsatsaa'13 'in seein21gɨ do gajalíin2 joon ga'láa2mo.

10 Joon lɨ́ɨ1 gaun'goo21 jna'a. Mo ngayuui'13 joon ngatoo2o'o barco xiia'21. Joon gacwo'1o jna'a jilaa'21 'e tyiin2gɨ tyii'i lɨ tsaa21a'a.

Poo2 gatyíi1a fu Roma

11 Mo gangɨ́ɨi2 gaai21 sɨɨ'21 'e toon21o'on do joon ngatoo2o'o tsi coon21 barco 'e gajan1 la 'ɨɨ212 gangɨ́ɨ1i jiin21 tya' tyí2 do. Coon21 barco 'e nijó2 fu Alejandría. Jée1mo tyani coon21 li2 lɨ́ɨi1 dioses 'in sii21 Cástor coon'13 Pólux.

12 Joon gatyalii21i'i coon21 fuu21 tɨ' jmɨɨ21 sii21 Siracusa. Do-o gatoon21o'on 'nɨ1 jmɨɨ212.

13 Mo ga'woo2o'o joon gangɨɨ212na'a tyan' tɨ'jmɨɨ21 ca gatyalii21i'i fu Regio. Mo gajná2 jmɨɨ21 joon ga'ɨ̍ɨ2 tyí2 fu lɨ' tooin212 lɨ yooin'13 ni'1. Joon mo gatɨ́2 túnˆ2 jmɨɨ212gɨ gatyalii21i'i fu Puteoli.

14 Do-o gatsee'21na'a 'inlɨ́ɨi13 tsaru'1u'. Gasɨɨ'21ɨ jna'a 'e joon2o'on coon21 semóo1 coon'13on. Mo ngayuui'13 joon ga'woo2o'o joon ngalii21i'i fu Roma.

15 Joon 'in tsá2 jai'2 lɨ́ɨi2 néei1 Roma do niganúu2o júu3 'e jo'1o'o. Joon gajaunjiin'1in jna'a tɨ tya'i fu1 fu lɨ sii21 Foro de Apio, joongɨ lɨ sii21 Tres Tabernas. Mo ganí2 Poo2 gacwo'1o 'maai'13 Dios joon gatya2gɨ-tsi.

16 Mo gatyalii21i'i Roma do 'in tyʉ'2 to2 'láa2 do gajaan'21mo 'in ngalíin2 'nʉñí3 do tyani fii212 'in tyʉ'2 to2 'láa2. Pe Poo2 gacwoo21 coon'13 jaain21 'láa2 'in 'aai1 'ii.

Poo2 cwoo1o júu3 fu Roma

17 'Nɨ1 jmɨɨ212gɨ gangɨ́ɨ1i 'e gatyei'2 Poo2 joon gatyʉ'2ʉ to2 'e jalíin2 tsá2 Israel 'in tyiin2gɨ 'in néei1 Roma. Joon mo galicaain21 'ido gajin'2in:

—Tsaru'1u', fiin'13 jo 'ee gó2 'e gajmáa3aa tya' tsá2 Israel coon'13 jilaa'21 tɨɨ2 'e si'2 tya' 'lɨɨ212 tsacøøi'13 'wii'13 joon gataan'13na 'uu212uu 'nʉñí3 Jerusalén. Joon gajaan'21in jna tyani 'in 'oo1o to2 Roma.

18 Mo ngayuui'13 gaunngɨɨ1ɨ jna gali'iin212mo lá1mo jna tsʉ jiin'13 coon21 jo 'ee tsaa2 tyiia gatsaa'21a wa'a ijngaa'12i jna.

19 Pe 'in tsá2 seein21 Israel do jo 'iin212in ján2 røø21. 'Wii'13 joon gamɨ́3ɨɨ 'e 'in tyʉ'2 to2 nifu ijmáa1a 'ii'21 tyiia fiin'13 jo 'ee tsaa2 sá2 jmáa3aa tya' tsagóo3oo.

20 'Wii'13 joon nigatø'1øø 'naa' 'e jøø3øø joongɨ fuu212uu 'naa'. Máa1moo' jna sɨ'nʉʉ13na cadena cwóo3oo tsʉ 'wii'13 lɨ́ɨ2na la lɨɨi2 jileei'21 tsá2 Israel. Lɨ́ɨ2na 'e Dios ijmáa1a tiin'13na' —jin'2 Poo2.

21 Joon 'in tsacøøi'13 do gajin'2in:

—Jna'a jiin'13 coon21 jí2 jo mo 'ii'13na'a tya' tsá2 néei1 Judea cwáain1 tyi'i. Jon'gɨ tsagoo212o' néei1 do wa'a nijalíin2 faa'21a 'laa'21 tyi'i.

22 'Iin212mo jna'a nʉʉ21ʉ'ʉn jilaa'21 'e 'ɨ1-'o'o. Tsʉ née2 jna'a 'e la caan21mo faa'21 tsá2 'laa'21 cwáain1 tya' 'e júu3 'múui2 lo —gajin'2in.

23 La joon gataan2 coon21 jmɨɨ212 gatyalíin2 fúui1 tsá2 lɨ tyíin1 Poo2 do. Joon ca'aa21 tiin'13 ca nʉʉ21 faa'21a Poo2 cwáain1 tya' xiiala tyʉ'2 Dios to2 tsá2. Coon'13 jí2 tya' Moisés joongɨ coon'13 jí2 tya' tsá2 'in gacwo1

júu^{3} tyʉ́^{2} calɨɨ, coon'^{13} 'e la joon gatya^{1}-tsi tsá^{2} do wa'a ja'^{2}mo lɨ́ɨi^{2} Jesus.

24 Joon 'inlɨ́ɨi^{13} ga'ii'^{21}mo jilaa'^{21} 'e faa'^{21} Poo^{2} do. 'Inlɨ́ɨi^{13}gɨ jo jo'^{1} galɨ́ɨi^{2}.

25 Ga'láa^{2} 'wii^{212} ngaliin^{1}mo tsʉ 'wii'^{13} jo røø^{21} sɨ́ɨ^{2}i jee^{212} 'ii. Joon gajin'^{2} Poo^{2}:

—'E ja'^{2}mo gafaa'^{21}a 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios mo gacwo'^{1}o jaain^{21} tsá^{2} 'in gafaa'^{21} júu^{3} tya' Dios calɨɨ 'in sii^{21} Isaías 'e júu^{3} lo 'e jin'^{2}:

26 Ngɨ^{1} cwosii'^{13} 'in tsá^{2} no: 'Naa' nuu^{2}uun' pe jo 'øøi'^{21}-'oo'. 'Naa' jøø^{2}øø' pe jo coon^{2}oon' cwáain^{1}.

27 Tsʉ ningali'waa'^{21}a-tsi 'in tsá^{2} no.
Lɨ́ɨ^{1} gó^{2} nuu^{1}un.
Yaamo jnɨɨ^{1}ɨ unníi^{1}i la coon'^{21} jóø^{2}.
Jo-gɨ nuu^{1}un coon'^{13} loocwóo^{1}o.
Jon'gɨ 'øøi'^{21}-tsi.
Jon'gɨ cɨɨ'^{12}ɨ coon'^{13} jna wa'a un'láa^{2}na.

28 Cwoliñí^{3}oo' 'e nano tiin'^{13} lɨngoo^{1}gɨ icwo'^{3}oo tsá^{2} 'in jo seein^{21} Israel 'e júu^{3} lo tya' xiiala untiin'^{13} Dios tsá^{2}. Joon inuu^{1}o.

29 Mo ngayuui'^{13} gajin'^{2} Poo^{2} 'elo 'in tsá^{2} Israel do gangalíin^{2} sɨ́ɨ^{2}i lɨɨlɨ^{1} jee^{212} 'ii.

30 Poo^{2} do gajaan^{1}gɨ tún^{2} jiin^{21}gɨ coon^{21} inʉʉ lɨ cɨɨ'^{21} 'laa'^{13}. Joon 'ii'^{21}mo jileei'^{21} 'in tsalíin^{2} tsajøøi^{212} 'ii.

31 Lí^{2}-i cwo'^{2}o júu^{3} tyʉ́^{2} tya^{1} doñi'iin xiiala tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}. Joon ga'e'^{2}e cwáain^{1} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo jiin'^{13} jo 'iin untyíi^{2}ingɨ 'ii.

Jí² gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i 'in tsá² jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo 'in néei¹ Roma

Sɨ́ɨ²i Poo² 'e jí² lo tya' tsá² néei¹ Roma

1 Jna-a, Poo², sɨɨ²na 'e jí² lo tyi'naa' 'in néei¹ Roma. Jmóo³oo jiin'¹³ la to² tyʉ'² Jesucristo. Joon Dios Jmii²¹ gatyii'¹³in jna 'e lɨ́ɨ¹na apóstol tya'a. Joon gatø'²ø Dios jna 'e cwóo³oo júu³ tyʉ́² tya'a tya' xiiala itiin'¹³ tsá².

2 Joon ni jí² tya' Dios 'e gajmaa¹a 'in tsá² 'in nigacwo²o júu³ tya' Dios la mo jéei¹, Dios ga'ɨ́ɨ²ɨ júu³ la mo jéei¹ cwáain¹ tya' 'e júu³ tyʉ́² do.

3 Joon 'e júu³ do faa'²¹a cwáain¹ tya' Jóon¹ Dios Jesucristo 'in lɨ́ɨ¹i Ña'ñʉ'¹ʉ'. Joon cwáain¹ tya' 'e gacwéi¹ 'in Jesucristo lo juncwii²¹ galɨ́ɨ¹i jún² tya' 'lɨɨ²¹² róøi¹³ David.

4 Pe joon mo gajiin'¹in jee²¹² 'lɨɨ²¹² gajmaa¹a 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios júu³ 'e Jóon¹ Dios 'ii, 'in lɨ́ɨi¹ to² fee'¹gɨ 'ii.

5 Joon coon'¹³ 'e gajmaa¹a Jesucristo 'wii²¹² tyii'i ga'ii'¹³na'a 'e 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ jna'a joon 'e cwoo²¹o'o júu³ tya'a la caain²¹ ni cwoo'¹³ juncwii²¹ 'e liseein²¹ 'in jo'¹ líi²in joon jmáa¹a nʉʉ'¹³ʉ.

6 Joon 'naa' lɨ́ɨ¹naa' tsá² 'in niganúu²un 'e júu³ do, joon Dios tø'²ø 'naa' 'e líin²naa' tsá² tya' Jesucristo.

7 Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyi'naa' 'in néei¹ Roma 'in Dios 'iin²¹²in joon gatø'²ø 'e líin²in tsá² tya'a. Mɨ́³ɨɨ tyani Dios Ñʉ'¹ʉ' joongɨ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo 'e cwauncwaa'³i 'naa' joon 'e seen²¹naa' 'e tyʉ́².

'Iin²¹²in Poo² tsafee'¹³i 'in néei¹ Roma

8 Nifu, coon'¹³ 'e gajmaa¹a Jesucristo 'wii²¹² tyi' 'iin²¹²na cwóo³oo 'maai'¹³ Dios Jmii²¹ 'wii'¹³ jileei'²¹ 'naa' tsʉ la caain²¹ juncwii²¹ faa'²¹a tsá² xiiala jai'² lɨ́ɨ²naa' Dios.

9 Joon Dios ñi¹o xiiala tɨɨ'¹³-tsii 'naa' coon'¹³ júu³ tyʉ́² tyiia. Joon ce caain²¹-tsii jmóo³oo la to² tyʉ² Dios, cwóo³oo júu³ cwáain¹ tya' Jóon¹on.

10 Mɨ́³ɨɨ tyani Dios wa'a lí² gó³oo yajøø²na 'naa' coon'¹³ 'e 'yaai¹-tsi Dios tsʉ ningóo¹ 'áai¹ 'e 'iin²¹²na gó³oo.

11 Tsʉ 'iin²¹²na gó³oo wa lí² cwóo³oo 'naa' coon²¹ 'e uncoon'¹³ 'naa' 'e lí² ngɨ́²naa' 'e tyʉ́²gɨ coon'¹³ Dios, joon 'e seen²¹naa' 'e tá²gɨ taain²¹²-'oo' coon'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨ²naa'.

12 Pe fo'³oo 'e lí² tya¹-tsi' la 'oo'²¹ yii-a' coon'¹³ la jai'² lɨ́ɨ²naa' la lɨ́ɨ²i jna'a.

13 Tsaru'¹u', 'iin²¹²na 'e liñí² 'naa' 'e 'láai² naa'¹³ ga'ɨ¹-tsii wa igó³oo yajøø²¹²na 'naa' pe ca nano jo mo galɨ'³ɨɨ gó³oo. Niga'ɨ¹-tsii gó²oo wa lí² 'íin³ to² júu³ tyiia jee²¹² 'naa' la nigalɨ́² 'íin³ to² lɨ catyiia².

14 Tsʉ jna-a tɨ́ɨ²na fuu²¹²uu jilee'²¹mo tsá², la tsá² néei¹ fuu²¹ sɨ moo'²¹ 'ee, 'in 'øøi'²¹-tsi sɨ jo 'øøi'²¹-tsi 'ee.

15 Joon tsʉ cwáain¹ tyiia ninná¹ tyʉ́² tyiia icwo'³oo 'naa' 'in néei¹ Roma 'e júu³ tyʉ́² tya' Dios tya' xiiala itiin'¹³ tsá².

Untyúi¹ Dios tsá² jiin'¹³ coon'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨ²i tsá²

16 Jo fa'ɨɨ'²¹ lɨ́ɨ²na júu³ tya' Dios 'e jmoo¹o tiin'¹³ tsá² tsʉ 'e júu³ lo 'ii'²¹ tya' Dios 'e jmá¹ tiin'¹³ jileei'²¹ tsá² 'in jai'² lɨ́ɨi². 'E júu³ lo ijmá¹ tiin'¹³ tsá² Israel nifu pe jmá¹o jon tiin'¹³ tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

17 Joon 'e júu³ lo 'e'²e jna' 'e jmoo¹o Dios tyúi¹ tsá² jiin'¹³ coon'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨi² tsá². Tsʉ jin'²in ni jí² tya'a: "Jileei'²¹ 'in 'ii'²¹ Dios coon'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨi² iseen²¹mo coon²¹ tøø²mo."

Tsaa² tya' tsá²

18 Joon née³oo' i'é² Dios, 'in tyíin¹ ñʉ'fú², wúu¹ 'áai¹ 'in 'eei'¹ 'ii joon jmoo¹o 'e gó². Coon'¹³ 'e gó² jmoo¹o 'in tsá² no jnɨɨ'²¹mo 'e jai'² tya' Dios.

19 Tyʉ́² ñii¹i 'in tsá² no jilaa'²¹ 'e lí² cwii¹in tsá² Dios tsʉ 'ña'a Dios niga'e'² 'ii.

20 Tsʉ lí²-i liñi¹ tsá² 'e jo jnéei¹ tya' Dios coon'¹³ jilaa'²¹ 'e gajmaa¹a Dios. Ca mo garón¹ juncwii²¹ liñi¹ tsá² tyʉ́² 'e Dios 'ii joon 'oo¹ 'ii'²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Joon coon'¹³ la joon jo lí² wa jo tsaa² tya' 'ido sá².

21 Xʉfiin'¹³ 'in tsá² do galicwii¹mo Dios la joon jo mo gaun'goo²¹o 'ii 'ido lawa Dios jon'gɨ nigacwo'¹o Dios 'maai'¹³. Xʉjoon

lɨ' ga'laa^{21} 'wii^{212} 'ɨ^{1}-tsi 'e jo 'ee to^{2} 'íi^{3}. Galɨnʉʉ^{1}gɨ 'e gó^{2} 'e 'øøi'^{21}-tsi.

22 Jin'^{2}in 'in tsá^{2} no 'e ñii^{212}-tsi pe coon'^{13} la joon galɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} caa^{21}mo.

23 Joon gaunsɨ́ɨ^{2}i 'e 'ya'^{2}gɨ tya' Dios Jmii^{21}, 'in jo tyéi^{1}, tya' dioses jmee^{1}i tsá^{2} 'in lɨ́ɨ^{1}i la lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2}, 'in tyéi^{1}. Joon ca dioses tya'a 'in lɨ́ɨ^{1}i la lɨ́ɨ^{1}i joo'^{21} tsí^{2} cwáa^{1}, sɨ mɨɨ'^{21} 'ee, sɨ joo'^{21} ti tyʉ́n^{2} tɨɨ^{2} 'ee, gajmee^{1}i 'in tsá^{2} do.

24 Tsʉ 'wii'^{13} joon gatʉ́ʉ^{2}mo Dios Jmii^{21} 'ii ilii'^{1}i 'in tsá^{2} do jmáa^{1}a jiin'^{13} 'e gó^{2} la tɨ́^{2}-tsi. La joon gajmaa^{1}a jilaa'^{21} 'e gacwo'^{1}o tsá^{2} fa'ɨɨ'^{21} coon'^{13} la jaain^{21} la jaain^{21} 'in catyaai^{2}.

25 Gatʉ́ʉ^{2}mo Dios Jmii^{21} 'ii tsʉ 'wii'^{13} jo jo'^{1} galɨ́ɨ^{2}i 'e jai'^{2} tya' Dios pe jo'^{1}o galɨ́ɨ^{2}i 'e júu^{3} tajuu^{21} do. Joon 'in tsá^{2} do gaun'goo^{21}o joon gajmaa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉ 'e gajmaa^{1}a Dios la 'íi^{13} 'e un'goo^{21}o Dios Jmii^{21}. ¡Jiin'^{13} 'ii-o 'e tɨ́ɨ^{2}i 'e un'goo^{21}o tsá^{2} coon^{21} tøø^{2}mo! Amén.

26 Tsʉ 'wii'^{13} joon gatʉ́ʉ^{2}mo Dios Jmii^{21} 'in tsá^{2} do 'e jmáa^{1}a jiin'^{13} la 'iin^{212}in yaai 'e cwo'^{1}o tsá^{2} fa'ɨɨ'^{21}. Joon ca tsamɨ́^{2} gaunsɨ́ɨ^{2}i 'e jmoo^{1}o la tɨ́ɨ^{2}i jmáa^{1}a coon'^{13} tsañʉʉ'^{1}.

27 La joon jon tsañʉʉ'^{1} gatʉ́ʉ^{2}o jmoo^{1}o la tɨ́ɨ^{2}i jmáa^{1}a coon'^{13} tsamɨ́^{2} joon suun^{1}mo tsañʉʉ'^{1} ruu'^{21}i. Joon tsañʉʉ'^{1} jo jmáa^{1}a la 'oo'^{21} 'ii 'e cwo'^{2}o fa'ɨɨ'^{21} tsá^{2}. Joon moo^{1} taa^{212}i 'e iní^{2}i wúu^{1} 'wii'^{13} 'e gó^{2} jmoo^{1}o.

28 Joon tsʉ 'wii'^{13} jo 'iin^{212}in 'in tsá^{2} do licwii^{1}ingɨ Dios Jmii^{21}, nigatʉ́ʉ^{2}mo Dios 'ii 'ilí^{2} jmáa^{1}a 'e jo tɨ́ɨ^{2}i jmáa^{1}a.

29 'In tsá^{2} 'in lɨ́ɨ^{2}i la joon sɨrøø^{1}i jilaa'^{21} 'e gó^{2} jmoo^{1}o: 'láa^{1}a coon'^{13} tsamɨ́^{2}, joon sóo^{2}-tsi, joon suun^{1}mo 'e sá^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21}. Sɨrøø^{1}i 'e tsí^{2} wúu^{1}i 'ido, joon tsá^{2} 'in jn-gaai'^{13} tsá^{2} 'ii, joon ngɨɨ^{1} to^{2} 'noo^{1} mɨɨ'^{13}, joongɨ tajúu^{3}i. Joongɨ faa'^{21}a 'e gó^{2} tya' tsá^{2}, jmaa^{1}a júu^{3} 'atsaa^{21}.

30 Cwo'^{2}o tsaa^{2} tsá^{2} xeei'^{21} 'uuin^{21} joon 'e'^{1}mo Dios, joon ungøø^{1}i tsá^{2} xeei'^{21} joon jmoo^{1}o jloo'^{3} joon 'gøøi'^{13} 'áai^{1} júu^{3} tya'a. 'In tsá^{2} la 'ii jooin^{2}-tsi jmáa^{1}a 'e gó^{2} joon jo jmáa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉ tsacøøi'^{13} tya'a.

31 Tsá^{2} 'in jo 'øøi'^{21}-tsi 'ii, jo untsiin^{1} júu^{3} tya'a joon 'wa'^{2}-tsi joon jo ñii^{1}i xiiala jmaa^{1}a fee'^{1}-tsi tya' tsá^{2} xeei'^{21}, jo lii'^{1}i jmáa^{1}a 'wo^{2}-tsi tya' tsá^{2} xeei'^{21}.

32 Tyʉ́^{2}-ʉ ñi^{1} 'in tsá^{2} lo to^{2} gatyʉ'^{2} Dios, ñi^{1}o jon 'e tɨ́ɨ^{2}i júuin^{2} 'in jmoo^{1}o 'e gó^{2} lo pe jo 'ee lɨ́ɨi^{1} 'ee jmoo^{1}-o jiin'^{13} la jmoo^{1}o do. Joon ca jløøi'^{3} wa ní^{2} 'iin jmoo^{1}o la do-o jon.

2

Dios jmaa^{1}a 'ii'^{21} 'e la jai'^{2}

1 Tsʉ 'wii'^{13} joon 'nʉ-ʉ, doñi'iin lɨ́ɨ^{1}u'u, 'in jmaa^{1}o 'ii'^{21} tya' tsá^{2} xeei'^{21} jo lí^{2} wa'a jo tsaa^{2} tyi'i sá^{2}. Tsʉ mo jmoo^{2}'o 'ii'^{21} tya' tsá^{2} xeei'^{21} 'e piin^{212} 'woo^{21}'o tsʉ jmoo^{2}'o jiin'^{13} la jmoo^{1}o 'ido.

2 Pe née^{3}oo' 'e jmoo^{1}o Dios 'ii'^{21} røø^{2} mo 'ɨɨ^{2} júu^{3} tya' 'in gajmaa^{1}a 'e gó^{2} do.

3 ¿Tɨ lɨ́ɨ^{2}u 'e láa^{2}u 'e 'ii'^{21} ijmáa^{1}a Dios tya' tsá^{2}? Tsʉ 'nʉ-ʉ jmoo^{12}'o 'ii'^{21} tya' 'in tsá^{2} do 'in jmoo^{1}o 'e gó^{2} pe jmoo^{2}'o jon jiin'^{13} la jmoo^{1}o 'ido.

4 ¿Tɨ jo tsáai^{1}-'o'o 'e tyʉ́^{2} jmoo^{1}o Dios tyi' 'e 'wo^{2}-tsi 'wii^{212} tyi'? ¿Tɨ jo ñi'^{2}'i 'e 'wo^{2}-tsi Dios 'wii^{212} tyi'i 'e jmáa^{1}a 'e jaa'^{21}-'o'o coon'^{13} Dios?

5 'Áai^{1} 'wa'^{2}-'o'o joon jo mo gajoo'^{21}-'o'o joon coon'^{13} la joon unfee'^{1}gɨ'ɨ 'e wúu^{1} imóo^{13}'o mi tɨ́^{2} jmɨɨ^{212} ijmá^{1} Dios 'ii'^{21} røø^{21},

6 mo cón^{2} Dios tya'a la coon^{21} nigajmaa^{1}a tsá^{2}.

7 Pe icwó^{2} Dios coon^{21} juncwii^{21} 'e taa'^{21}a coon^{21} tøø^{2}mo jileei'^{21} 'in ga'no'^{2} 'e 'ya'^{2}gɨ tya'a, joon 'in 'í^{2} júui^{3}, joon 'in ga'no'^{2}o 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo coon'^{13} 'e tyʉ́^{2} 'e niga-jmaa^{1}a.

8 Pe 'nii'^{21}-tsi Dios i'e'^{2}e 'ii wúu^{1} 'in 'iin^{212}in jiin'^{13} 'ña'a, 'in jo jmoo^{1}o nʉʉ'^{13}ʉ la jai'^{1} jiin'^{13} jmaa^{1}o nʉʉ'^{13}ʉn tya' jilaa'^{21} 'e gó^{2}.

9 Joon ilisá^{2} wúu^{1} joongɨ fa'í^{3} tya' 'in jmoo^{1}o 'e gó^{2} joon nifu tya' tsá^{2} Israel pe ilisá^{2}-a jon tya' tsá^{2} 'in jo seein^{21} Israel.

10 Pe la joon jon icwo'^{2} Dios 'in jmoo^{1}o 'e tyʉ 'e 'ya'^{2}gɨ tya'a coon'^{13} yʉ júu^{3}i joon iliseein^{21} tyʉ́^{2}-ʉ nifu tya' tsá^{2} Israel pe la joon jon ilí^{2} tya' tsá^{2} 'in jo seein^{21} Israel.

11 Tsʉ jo jmoo¹o Dios coon'²¹ la jaain²¹ la jaain²¹ tsá², coon²¹ rəə²¹mo jilee'²¹mo tyaníi¹i.

12 Jileei'²¹ 'in ga'no'² tsaa² jo mo galicwii¹i 'e ley tya' Moisés jo ijmá¹ Dios 'ii'²¹ tya'a coon'¹³ 'e júu³ taa'¹³ ley do pe jo sɨneei'¹³ tsalíin²mo lɨ 'ii²¹. Pe jileei'²¹ 'in ga'no'² tsaa² galicwii¹i 'e ley tya' Moisés do ijmá¹ Dios 'ii'²¹ tya'a jiin'¹³ la jin'² ley do.

13 Tsʉ 'in tsá² 'in nuu¹un 'e ley tya' Moisés do pe jo jmoo¹o, jo untyúi¹ Dios 'ii. Untyúi¹ Dios jiin'¹³ 'in tsá² do 'in jmoo¹o nʉʉ'¹³ʉn 'e ley do.

14 Tsʉ mo jmoo¹o 'in tsá² jo seein²¹ Israel jiin'¹³ la to² tyʉ'² ley tya' Moisés, xʉfiin'¹³ jo cwii¹i 'e ley do, 'e lɨ́² lawa ley tya' 'ña'a.

15 Joon coon'¹³ 'e jmoo¹o do lɨ́² lawa toon¹on 'e ley do tsi alma tya'a. Joon mi tɨ́² jmɨɨ²¹² ilisá² 'ii'²¹ tya'a 'e 'ɨ¹-tsi 'ña'a icwó¹o tsaa² sɨ faa'²¹a 'wii²¹² tya'a 'ee.

16 Joon jmɨɨ²¹² joon ijmá¹ Dios 'ii'²¹ jilaa'²¹ 'e gajmáa¹a tsá² 'uuin²¹ coon'¹³ 'e gajmaa¹a Jesucristo. Joon 'e 'ii'²¹ ijmáa¹a ilɨ́¹ la lɨ 'e júu³ gacwó² jna tya' xiiala itiin'¹³ tsá².

Xiiala lɨ́ɨ¹i tsá² Israel coon'¹³ ley tya' Moisés

17 Pe 'nʉ-ʉ fu'²'u tsá² 'e lɨ́ɨ¹u'u tsá² Israel, joon 'ɨ¹-'o'o 'e coon'¹³ ley tya' Moisés do iseen²¹mo'o tyʉ́²-ʉ joon unjləəi'³ 'wo'o coon'¹³ Dios tyi'i.

18 Ñí²-'o'o 'e 'yaai¹-tsi Dios joon 'e ley do 'e'² 'nʉ tyíi¹³'i 'e tyiin²gɨ.

19 Joon coon'¹³ 'e 'əəi'²¹-'o'o lɨ́ɨ²u 'e lii'²'i uncoon'¹³'on 'in tsá² 'in jo cwii¹in Dios tyi'i tsʉ 'in tsá² do lɨ́ɨ¹i lawa tsá² tiui² jo ñí² xiiafu tsalíin². Lɨ́ɨ²u 'e lɨ́ɨ¹u'u lawa jɨ² coo²¹ tya' tsá² néei¹ lɨ nʉʉ²¹.

20 Lɨ́ɨ²u 'e lii'¹'i cwo'²'o cwáain¹ 'in bái¹ joon lɨ́ɨ¹u'u tɨfo'² tya' xuui²¹². Tsʉ 'ɨ¹-'o'o 'e coon'¹³ 'e ley do 'oo²'o jilaa'²¹ 'e jai'² 'e 'əəi'²¹-tsi tsá².

21 Joon 'nʉ-ʉ 'in 'e'² tsá² xeei'²¹, ¿'ee lɨ'ɨ jo 'e'²'e 'wo'o? 'Nʉ-ʉ cwo'²'o júu³ tya' Dios 'e jo jmá¹a tsá² 'uun²¹, ¿'ee lɨ'ɨ jmaa²'a 'uun²¹ 'wo'o?

22 'Nʉ-ʉ foo²¹'o 'e jo lí² fee'²¹i tsá² tsamɨ́² tya' tsá² xeei'²¹, ¿'ee lɨ'ɨ jmoo²'o la joon 'wo'o? Nʉ-ʉ gali'e'¹mo'o dioses 'in jo jai'² tya' tsá², ¿'ee lɨ'ɨ 'úun²'un 'e sá² cwo'¹ tya'a?

23 Unjləəi'³ 'wo'o coon'¹³ ley do pe ifaa'²¹ tsá² gó² tya' Dios tsʉ 'wii'¹³ jo jmoo²'on la to² tyʉ'²ʉ 'e ley do.

24 Tsʉ ni jí² tya' Dios jin': "'In tsá² jo seein²¹ Israel faa'²¹a gó² tya' Dios tsaa² tyi'naa'."

25 'E la ja'²mo 'íi³mo to² 'wa'a lɨ́ɨ¹i tsá² li² circuncidado. ('əəi'²¹-tsi tsá² 'e li² do 'e gacwo'²o Dios Abraham mo ga'ɨ́ɨ²ɨ júu³ jai'² tya'a do. Gatʉʉ¹ʉ loo²¹ yʉ' cúun¹ xuui²¹².) 'Íi³mo to² 'e li² do wa'a jmá¹ tsá² nʉʉ'¹³ʉn 'e ley tya' Moisés do. Pe wa jo jmá¹ tsá² nʉʉ'¹³ʉn 'e ley do 'e lɨ́¹ lawa jo 'ee galɨ́ɨ¹i 'e li² do.

26 Joon wana jmoo¹o tsá² jiin'¹³ la to² tyʉ'² ley do pe jo mo ga'ii'²¹i 'e li do ilíi²in tyani Dios lawa galɨ́¹ 'e li² do tya'a.

27 Joon 'in nigajmaa¹a nʉʉ'¹³ʉn 'e ley do, fiin'¹³ jo ga'ii'²¹i 'e li² do, ijmáa¹a 'ii'²¹ tyi'i 'in niga'ii'²¹ 'e li² do pe jo gajmaa²'a nʉʉ'¹³ʉn fiin'¹³ 'oo²'o 'e ley do toon¹on ni jí².

28 Joon jon' tsá² Israel la jai'² 'ii 'in niga'ii'²¹i jiin'¹³ 'e li² do ngú¹ taan²¹²in. Joon 'e circuncisión la jai'² jon' jiin'¹³ 'e li² do 'e jmá¹ tsá² coon'¹³ ngú¹ taain²¹² tsá².

29 'In tsá² 'in lɨ́ɨ¹i tsá² Israel la jai'² lɨ́ɨ¹i la joon coon'¹³ 'e 'ɨ¹-tsi. Joon 'e circuncisión la jai'² lɨ la lɨ coon²¹ to² gajmaa¹a 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios coon'¹³ 'e 'ɨ¹-tsi tsá² jon'on 'e loo²¹ itʉ́² tsá² do la to² tyʉ'² ley. Joon 'in lɨ́ɨ¹i circuncisión la jai' jon' wa' 'ii'²¹ tsá² 'ii pe Dios 'in 'ii'²¹ 'ii.

3

1 Wana la joon, ¿'ee to² 'e jmaai¹ wa'a lɨ́ɨ¹i tsá² tsá² Israel sɨ 'ee to² 'íi³ 'ee wa'a lɨ́ɨ¹i tsá² li² circuncisión?

2 'Áa¹mo 'íi³ to² lɨ́ɨ²na joon tya' 'láai² 'iin'¹³. Nifu gacwo'¹o Dios 'in tsá² Israel do 'e júu³ tyʉ́² tya'a.

3 ¿'Ee lɨ́ɨ²'u? Wa mo jo gajai'² galɨ́ɨ²i 'inlɨ́ɨi¹³ 'in tsá² do, ¿tɨ lɨ́ɨ²'u 'e coon'¹³ la joon jo iuntsiin¹ Dios 'e júu³ ga'ɨ́ɨ²ɨ do?

4 ¡Jo lí² la joon! Tsʉ Dios ijmáa¹a la jai'² xʉfiin'¹³ jilee'²¹mo tsá² tajúu³i. Tsʉ ni jí² tya' Dios jin'²in:

Ijin'²in tsá² 'e jai'² jilaa'²¹ 'e nigafaa'¹³'a,
joon mi jmá¹ tsá² 'ii'²¹ tyi'i icwo'ɨɨ¹u'u 'in
tyúi¹.
5 Pe wana tsaa² tyi' jmaa'¹i to² 'e 'ee¹e 'e
jmoo¹o Dios 'ii'²¹ røø²¹, ¿tɨ jon' 'e gó² jmoo¹o
Dios mi 'e'²e jna' wúu¹? ('E fo'³oo jiin'¹³ la
'ɨ¹-tsi tsá².)
6 ¡Jo lí² la joon! Tsʉ wana lí² jmá¹ Dios
'e gó², ¿xiiala lí² jmá¹ 'ii'²¹ tya' tsá² taan²¹²in
juncwii²¹?
7 Joon wana júu³ tajuu²¹ tyiia jmaa'¹i to²
'e jmoo¹o 'ya'²gɨ 'e jai'² tya' Dios, ¿'ee lɨ'
'óo³gɨɨ tsaa²?
8 Wa lɨ la joon, ¿'ee lɨ' jo jmoo²¹o' 'e gó² tsʉ
coon'¹³ la joon 'e lifee'¹gɨ 'e tyʉ́²? 'Inlɨ́ɨi¹³ 'in
'iin²¹²in jmá¹ 'e gó² tyii'i 'e jin'²o 'e la joon 'é²
jna'a. Pe tɨ́ɨ²mo 'in tsá² do 'ii'²¹i 'e wúu¹ iní².

Jilee'²¹o' røø²na' tsaa²

9 ¿'Ee lɨ́ɨ²u? ¿Tɨ tyúi¹gɨ tyijna' 'e lɨ́ɨ¹na' tsá²
Israel lagɨ 'in catyaai² do? ¡Jo lɨ́ la joon!
Tsʉ røø²na' tsaa² la tsá² Israel lagɨ tsá² 'in jo
seein²¹ Israel. 'E coon'¹³ la joon tyʉ'²ʉ tsaa²
to² jileei'²¹ tsá².
10 Joon ni jí² tya' Dios jin'²in:
Jo 'in seein²¹ 'in tyúi¹ tyani Dios jiin'¹³
jaain²¹ jo seein.
11 Jo 'in seein²¹ 'in 'øøi'²¹-tsi. Jiin'¹³ jaain²¹
jo seein²¹ 'in 'naa'¹i Dios.
12 Jilee'²¹mo ningalíin² lɨ' caai²¹. Jo 'ee to²
'íin³ jiin'¹³ jaain²¹.
Jo 'in seein²¹ 'in jmá¹a 'e tyʉ́², jiin'¹³ jaain²¹
jo¹ seein²¹.
13 'E júu³ 'e 'woo²¹ 'oo²o lɨ la lɨ 'e jmá¹ 'e
'woo²¹ coon²¹ 'aa¹ tya' 'lɨɨ²¹² 'e sɨnó¹.
Joon coon'¹³ ni sɨɨ'¹³ɨ jmoo¹o júu³ tajuu²¹.
Joon lawa 'ootyíi² tya' mɨɨ'²¹ taa'¹³a 'oo²o.
14 Jmaai'¹³ júu³ 'laa'²¹ coon'¹³ júu³ tsii²¹²
wúu¹i 'yeei'²¹ 'oo²o.
15 Coon'¹³ jon'¹on tí² to² 'iin²¹²in jngaa'¹³i
tsaruu'²¹i.
16 Doñixiia' tsalíin² 'in tsá² do jmai'² mɨɨ'¹³mo
coon'¹³ 'e gó².
17 Joon 'e fu¹ 'e ngɨ́¹ tsá² 'e tyʉ́² jo mo gal-
icwii¹i 'in tsá² do.
18 Jo 'ee 'ɨ¹-tsi wa' un'goo²¹o Dios.
19 Joon né²o' 'e jilaa'²¹ 'e jin'² 'e ley 'e sá²
la mo jéei¹, jin'²o tya' 'in tsá² 'in tɨ́ɨ²i jmá¹
'e ley do. Joon coon'¹³ la joon jo lí² faa'²¹gɨ
cwáain¹ tya' tsaa² tya'a. Joon coon'¹³ la joon
jileei'²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ tɨ́ɨ²i 'e ilisá²
'ii'²¹ tya'a.
20 Tsʉ Dios jo untyúi¹ jiin'¹³ jaain²¹ tsʉ
'wii'¹³ nigajmaa¹a la to² tyʉ'² ley do. 'E ley
do jmaa'¹i to² jiin'¹³ 'e liné²o' 'e niga'ná²a'
tsaa².

Jmaa¹a Dios tiin'¹³ tsá² jiin'¹³ coon'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨ²i tsá²

21 Pe nano né²o' xiiala lí² untyúi¹ Dios
tsá² jo 'ee unjíi²i 'e ley do. Joon 'e jí² 'e taa'¹³
ley do joon 'e jí² gajmaa¹a 'in tsá² gacwó² 'e
júu³ tya' Dios la mo jéei¹ faa'²¹o cwáain¹ tya'
'elo.
22 La lo lí² untyúi¹ Dios jileei'²¹ tsá² 'in
jai'² lɨ́ɨ²i. Untyú¹mo Dios jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨi²
'e gajmaa¹a Jesucristo 'wii²¹² tya'a. Joon
jilee'²¹mo coon²¹ røø²¹ lɨ́ɨ¹i la jaain²¹ la
jaain²¹;
23 tsʉ jilee'²¹mo niga'nóo²o tsaa² joon
jiin'¹³ jaain²¹ wa galɨ́ɨ¹i la 'iin²¹²in Dios.
24 Pe Dios untyúi¹ tsá² coon'¹³ 'e fee'¹-tsi,
jo 'ee gajmaa¹a tsá², tsʉ jmoo¹o Dios tiin'¹³
tsá² jiin'¹³ coon'¹³ 'e gajmaa¹a Cristo Jesús
'wii²¹² tya'a.
25 Joon Dios gacwoo¹i Cristo lawa coon²¹
fa'¹ tya' tsaa² tya' tsá² mo gajúun²in. Joon
mo jai'² lɨ́ɨi² tsá² Cristo 'íi³mo to² 'e fa'¹
do. Joon coon'¹³ la joon ga'e'²e Dios tsá²
'e xʉfiin'¹³ 'wó¹-tsi coon'¹³ 'e tsaa² ga'nóo²o
tsá² la mo jéei¹ røø²¹ 'ii'²¹ tya'a.
26 'E'²e tsá² jon 'e røø²¹ 'ii'²¹ tya' Dios nano
joon røø²¹ 'ii'²¹ tya'a cɨɨin²¹gɨ mi untyúu¹i
tsá² 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesús.
27 Wa lɨ́¹ la joon, ¿tɨ lí² jmoo²¹o' jloo'³ 'e
tyú¹na'? Jo li'¹i' la joon. Tsʉ jo mo galɨ'¹ɨ'
'e tyú¹na' tsʉ 'wii'¹³ gajmoo²¹o' jiin'¹³ la to²
tyʉ'² ley do, inlii'¹o' jmoo²¹o' 'e tyú¹na' tsʉ
'wii'¹³ ja'²mo galɨ́ɨ²na' Jesucristo.
28 Coon'¹³ la joon né²o' 'e untyúi¹ Dios tsá²
tsʉ 'wii'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨ²i tsá² jo cwáain¹ cón² Dios
wa nigajmaa¹a la to² tyʉ'² ley.
29 ¿Tɨ lɨ́ɨi¹ Dios Jmii²¹ jiin'¹³ Dios tya' tsá²
Israel? ¿Tɨ jon' lɨ́ɨ¹mo jon Dios tya' tsá² 'in
jo seein²¹ Israel? Tyʉ́² né²e' 'e 'ii-o lɨ́ɨ¹i Dios
tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel

30 tsʉ jiin'13 jaan21mo Dios seein21. Joon untyúi1 Dios 'in lɨ́ɨi1 li2 circuncisión tsʉ 'wii'13 jai'2 lɨ́ɨ2i joon untyʉ́1mo jon 'in jo lɨ́ɨi1 'e li2 do tsʉ 'wii'13 jai'2 lɨ́ɨi2.

31 Wa lɨ la joon, ¿tɨ jo jmoo21o' coon'13 'e jai'2 lɨ́ɨ2na' 'e jo 'ee to2 'íi3gɨ 'e ley do? ¡'Esa la joon! Lɨ' cɨɨ'13ɨ jmoo21o'. Jmoo21o' 'e iuntsiin1 tsá2 'e jin'2 'e ley do.

4

Xiiala gauntyúi1 Dios Abraham

1 ¿'Ee ifá3a' cwáain1 tya' 'lɨɨ212 tsá2 feei'1 tyi' Abraham?

2 Tsʉ wana gauntyúi1 Dios Jmii21 Abraham tsʉ 'wii'13 'e tyʉ́2 'e nigajmaa1a lí2-i jmáa1a Abraham 'e unjløøi'3 'ña'a. Pe jo lí2 unjløøi' 'ña'a tyani Dios.

3 Pe ni jí2 tya' Dios jin'2in: "Ja'2mo galɨ́ɨ2i Abraham Dios, joon coon'13 la joon gauntyú1mo Dios 'ii."

4 Tsʉ mo jmoo1o tsá2 to2 'in fii212 do jo cɨ́1 'e 'leei'13 tsá2 do lawa' 'e 'yaai1-tsi pe lawa'a 'e røø21i.

5 Pe wana jai'2 lɨ́ɨi2 tsá2 Dios, 'in untyúu1i 'in røøi21 tsaa2, joon jo 'ee gajmaa1a 'in tsá2 do, pe coon'13 'e jai'2 lɨ́ɨi2 'in tsá2 do untyú1mo Dios Jmii21 'ii.

6 Joon 'lɨɨ212 David gajin'2in xiiala jløøi'3 'in tsá2 'in gauntyúi1 Dios Jmii21 jmaai'13 coon'13 'e jai'2 lɨ́ɨi2 jo 'e cwáain1 gacón2 'e gajmaa1a 'in tsá2 do.

7 Tsʉ David do gajin'2in:

Jløø'3mo jileei'21 'in nigajmaa1a Dios fee'1-tsi 'wii'13 tsaa2 tya'a. Joon niga'ín1mo-tsi 'e niga'láa2 'ido.

8 Jløø'3mo jon 'in tsá2 do 'in jo cwáain1 cón2 Dios tsaa2 tya'a.

9 Jo gacwó2 Dios 'e lijløøi'3 jiin'13 'in tsá2 'in niga'ii'21 'e li2 circuncisión do pe nigacwó2 tya' 'in jo lɨ́ɨi1 'e li2 do jon. Pe gafaa'13a' 'e nigauntyúi1 Dios Abraham tsʉ 'wii'13 jai'2 galɨ́ɨ2i.

10 Pe né2o' 'e nigauntyúi1 Dios Abraham la nʉ'gɨ 'e ga'ii'21 Abraham 'e li2 circuncisión do.

11 Joon tsʉ 'wii'13 gaja'2mo galɨ́ɨi2 Abraham Dios gacwo'1o Abraham 'e li2 do 'e lɨ la lɨ coon21 sello 'e nigauntyúi1 Dios 'ii xʉfiin'13 jo galɨ́1i 'e li2 do. Joon coon'13 la joon galɨ́1 'e líi2in Abraham 'in jmii21 jon tya' jileei'21 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Dios Jmii21 la jo mo ga'ii'21i 'e li2 circuncisión do. La joon jon lí2 untyúi1 Dios 'ii coon'13 'e jai'2 lɨ́ɨ2i.

12 Lɨ́ɨ1mo Abraham jmii21 tsá2 'in niga'ii'21i 'e li2 circuncisión do. Pe jon'on tya' 'in tsá2 do 'in ga'ii'21i jiin'13 'e li2 do tya' cuerpo tya'a pe tya' 'in tsá2 'in niga'ii'21 'e li2 do la joon jon ja'2mo lɨ́ɨ2i la jai'2 galɨ́ɨi2 'lɨɨ212 tsafeei'1 tyi' Abraham la nʉ'gɨ ga'ii'21i 'e li2 circuncisión do.

'Ii'21mo tsá2 'e júu3 ga'ɨ́ɨ2ɨ Dios coon'13 'e jai'2 lɨ́ɨ2i

13 Joon Dios ga'ɨ́ɨ2ɨ júu3 tya' 'lɨɨ212 Abraham coon'13 jún2 tya'a i'ii'21mo 'e juncwii21 lo lawa coon21 'e gatɨ́ɨ2i tya'a. Pe jo ga'ɨ́ɨ2ɨ Dios 'e júu3 do tya' Abraham tsʉ 'wii'13 nigajmaa1a Abraham nʉʉ'13ʉn 'e ley do, pe ga'ii'21mo Dios Abraham 'e tyʉ́2 tsʉ 'wii'13 'e jai'2 galɨ́ɨ2i.

14 Joon wana jiin'13 'in tsá2 'in nigajmaa1a nʉʉ'13ʉn 'e ley do i'ii'21i 'e júu3 jai'2 ga'ɨ́ɨ2ɨ Dios jo 'ee to2 'íi3 'e jai'2 lɨ́ɨ2i tsá2 joon 'ee júu3 jai'2 do 'e ga'ɨ́ɨ2ɨ Dios Jmii21 jo 'ee to2 tí2.

15 Tsʉ 'e ley do jmoo1-o jiin'13 'e 'e'2 Dios tsá2 wúu1; pe mo jo ley sá2 jo lí2 'láa2 tsá2 tya' ley.

16 Joon coon'13 la joon 'ii'21mo tsá2 'e júu3 ga'ɨ́ɨ2ɨ Dios coon'13 'e jai'2 lɨ́ɨ2i, lawa coon21 'e 'yaai1-tsi Dios 'e jo jnaa1 tsá2; 'e coon'13 la joon ilí2 tya' jileei'21 jún2 tya' 'lɨɨ212 Abraham. 'øøi'21-tsi tsá2 'e júu3 jai'2 do jon' jiin'13 tya' 'in jmoo1o nʉʉ'13ʉn 'e ley do, tya'a jon 'in jai'2 lɨ́ɨ2i la nigajai'2 galɨ́ɨi2 Abraham do, 'in lɨ́ɨ1i jmɨɨ21 jileei'21 'in jai'2 lɨ́ɨi2 tyani Dios 'in jai'2 galɨ́ɨi2 'ii.

17 La gajin'2 Dios sɨɨ'21ɨ Abraham do mo gajin'2in: "Gajmé1na 'nʉ ilíin2un jmii21 tsá2 fúui1." Joon Dios do cwó2o juncwii21 tya' 'in najúin1 joon jmáa1a lisá2 lɨ jo 'e mo lisá2 la mo jéei1.

18 Jo cu'2-tsi Abraham coon'13 Dios. Joon xʉfiin'13 nasuun1mo 'e liseein21 yʉʉn21 tya'a jo'1o galɨ́ɨ2i júu3 jai'2 ga'ɨ́ɨ2ɨ Dios tya'a, joon

coon'13 la joon galí̈i1i “jmii21 tsá2 fúui1”, jiin'13 la gajin'2 Dios: “Jiin'13 la tí2 nʉʉ1 la joon ilí2 tí2 jún2 tyi'i.”

19 Pe xʉfiin'13 xʉʉ 'ná1gɨ tsín1 coon21 cíein13 jiin21 jo gatʉʉ21 'e jai'2 lí̈i2i mo ga'ɨ1-tsi xiiati jiin21 ningóo1o 'ña'a coon'13 tsamɨ́2 tya'a Sara do 'in nasuun1mo 'e caan21in yʉʉn21.

20 Jo gacu'2-tsi Abraham do jon'gɨ wa' jo jai'2 galí̈i2i 'e júu3 jai'2 'e ga'ɨ́i2ɨ Dios tya'a. Jiin'13 jai'2gɨ galí̈i2i jo cu'2-tsi. Joon gaun'goo21o 'ido Dios.

21 Joon jo'1 galí̈i2i Abraham 'e lí2 untsiin1 Dios 'e júu3 jai'2 ga'ɨ́i2ɨ do.

22 Tsʉ 'wii'13 joon gauntyú1mo Dios 'ii coon'13 'e jai'2 lí̈i2.

23 Joon gataan1an Dios ni jí2 'e nigauntyúu1i Abraham jon' jiin'13 'wii'13 tya' Abraham do,

24 pe gataan1o ni jí2 'wii'13 tyijna' jon. Tsʉ iuntyúu1mo Dios jileei'21 'in jai'2 lí̈i2i 'ii, 'in nigajmaa1a jiin'1 Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús jee212 'lɨi212.

25 Tsʉ Dios gacwóo1i Jesús ijúun1in ityí2 tsaa2 tyi' joon gajmaa1a jiin'1 'ido túnʉ1 'e lí2 jmaa1a 'e liseen21na' tyʉ́2 tyaníi1i.

5

Wana jai'2 lí̈i2na' jo 'e tsaa2 røø21na'

1 Joon la joon tsʉ 'wii'13 nigauntyú1mo Dios jna' coon'13 'e jai'2 lí̈i2na' cwosaan21o' tyʉ́2 tyaníi1i 'wii'13 'e nigajmaa1a Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo 'wii212 tyi'.

2 Tsʉ coon'13 'e jai'2 galí̈i2na' niga'ii'13na' 'e fee'1-tsi Dios 'wii212 tyi' coon'13 'e gajmaa1a Cristo tyijna'. Joon jmoo21o' jløø'3na' sɨján3an' i'ii'13na' 'e 'ya'2gɨ tya' Dios.

3 Pe jon' jiin'13 'elo, pe jmoo21o' jløø'3na' coon'13 'e wúu1 nee21en' tsʉ nee21o' 'e nee21en' wúu1 'e 'e'2e jna' 'e jmoo21o' taa'21a'.

4 Joon 'e jmó2o' taa'21a do jmoo1o júu3 'e nali'1i'. Joon 'e gali'1i' joon tsáa1mo-tsi' 'e lí2 jmá1 Dios 'e júu3 ga'ɨ́i2ɨ do.

5 Joon jo fa'ɨi'21 lí̈i1na' coon'13 'e tsáai1-tsi' tsʉ Dios nigacwo'1o jna' Espíritu Tyʉ́2 tya'a, joon 'in Espíritu Tyʉ́2 do 'e'2e jna' xiiala 'iin212in Dios tsá2. Joon coon'13 'ii'21 tya' 'in Espíritu Tyʉ́2 do lí2-i 'iin212mo' tsá2 la 'iin212in Dios tsá2.

6 Tsʉ la 'ɨi212 jo lí2 jmó2na' tiin'13na' yiia', 'in Cristo do, mo gatɨ́2 'ii'21, gajúun2in 'wii212 tya' tsá2 gó2.

7 'Áai1 tyan1 to2 wa'a júuin2 tsá2 'wii212 cwáain1 tya' tsá2 xeei'21 xʉfiin'13 'in tyú2mo 'in júuin2 do. Lɨ cón2 jo ngáa1mo wa 'áa1mo tyúi1 'in 'ná1 júin1 do iliseein21 jaain21 tsá2 'in lí2 júuin2 cwáain1 tya' 'in tyúi1 do.

8 Pe Dios, tsʉ 'wii'13 'iin212in 'e'2e jna' xiiala 'iin212in jna' gacwoo1o júin1 Cristo 'wii212 tyi' xʉfiin'13 tsá2 røøi21 tsaa2 jna'.

9 Joon nano, nigauntyú1mo Dios jna' coon'13 'e gajmaa1a Cristo tyi' mo gajúun2in. Joon coon21 'ii'13gɨ lí̈i2na' iláa1i jna' 'e wúu1 lɨ tséi1 'wii212 tya'a.

10 Tsʉ wana gajmaa1a Dios 'e seen21na' tyʉ́2 coon'13on la 'ɨi212 'eei'2na' 'ii coon'13 no gajúun2in Jóon1on; coon21 'ii'13gɨ lí̈i2na' ijmáa1a tiin'13na' coon'13 'e seen21in tsʉ nano seen21na' tyʉ́2 coon'13on.

11 Pe jon' jiin'13 'elo, pe jmoo21o' jløø'3na' coon'13 Dios 'wii'13 'e gajmaa1a Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo 'wii212 tyi', tsʉ 'wii'13 Cristo saan21an' tyʉ́2 coon'13 Dios Jmii21.

Adán coon'13 Cristo

12 Joon ga'í2 tsaa2 juncwii21 'wii'13 'e ga'láa1a jaain21 tsá2 joon júun2mo tsá2 'wii'13 'e tsaa2 do 'e ga'í2 juncwii21. Joon coon'13 la joon 'ná1 júun1mo jileei'21 tsá2 tsʉ jilee'21mo niga'noo1o tsaa2.

13 La nʉ'gɨ 'e lisá2 ley niga'noo1o tsá2 tsaa2 xʉfiin'13 jo gacón2 Dios cwáain1 mo jo ley mo sá2.

14 Pe ca ga'noo1o Adán do tsaa2 ca gacwo'1 Dios Moisés 'e ley do gajúun2mo 'in niga'noo1o tsaa2 xʉfiin'13 jo ga'láa1a la ga'láa1 Adán do. Joon mo 'øøi'21-tsi tsá2 'e gajmaa1a Adán do coon'13 la jon lí2 'øøi'21-tsi 'ee 'ná1 jmáa1a Cristo, 'in ijó1 cɨiin21gɨ.

15 Pe 'e cwó2 Dios tsá2 'yaai1-tsi jo lɨ la lɨ 'e tsaa2 ga'noo1o Adán. Tsʉ coon'13 coon21 tsaa2 do, 'e ga'noo1o jaain21 tsá2, fúu1mo tsá2 gajúin1. Pe 'e nigacwoo1 Dios 'e tiin'13 tsá2, jo 'ee 'laa'13 tyíin1, 'wii'13 jaain21, Jesucristo, fee'1gɨ lagɨ 'e tsaa2 do, joon tyʉ́2-ʉ tya' tsá2 fúui1.

16 'E tsaa^{2} do tya' jaain^{21} tsá^{2} jo lɨ la lɨ 'e jmoo^{1}o Dios tiin'^{13}na'. Tsʉ coon'^{13} 'e coon^{21} tsaa^{2} do galisá^{2} 'ii'^{21} tya' tsá^{2} fúui^{1}. Pe coon'^{13} 'e jmoo^{1}o Dios tiin'^{13} tsá^{2}, xʉfiin'^{13} 'láai^{1} tsaa^{2} ga'noo^{1}o tsá^{2} iuntyú^{1}mo Dios 'ii jo 'e 'laa'^{13} 'ná^{1}.

17 Galɨ́^{2} ijúun^{2}in tsá^{2} 'wii'^{13} tya' tsaa^{2} tya' jaain^{21} tsá^{2}. Pe coon^{21} 'ii'^{13} 'lɨ́ɨ^{1}gɨ tya' 'in untyúi^{1} Dios, jo 'ee 'laa'^{13} 'ná^{1}, ilí^{2} tyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'e juncwii^{21} múui^{2} 'wii^{212} tya' 'in tsá^{2} jaain^{21} 'in sii^{21} Jesucristo.

18 Coon'^{13} cwáain^{1} tya' Adán do galisá^{2} 'ii'^{21} tya' tsá^{2} fúui^{1} 'wii'^{13} tsaa^{2} tya' jaain^{21} tsá^{2} do. Pe cwáain^{1} tya' Jesucristo do gaun-tyú^{1}mo Dios jileei'^{21} 'wii'^{13} 'e tyʉ́^{2}-ʉ gaj-maa^{1}a 'in tsá^{2} jaain^{21} do.

19 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2}, 'e coon'^{13} 'e jo gajmaa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉn jaain^{21} tsá^{2}, fúu^{1}mo ga'noo^{1}o tsaa^{2} pe la joon jon 'e gajmaa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉn jaain^{21} tsá^{2} joon galɨ́^{2} 'e tyú^{1}mo fúui^{1} tyani Dios.

20 Joon 'e ley do 'e gajó^{2} 'e lifee'^{1}gɨ tsaa^{2} tya' tsá^{2}. Pe lɨ ganga'láai^{1}gɨ tsaa^{2} tya' tsá^{2} 'e feei'^{1}-tsi Dios galifee'^{1}gɨ jon.

21 Galɨ́^{2}-ɨ la joon 'e la gajúuin^{2} tsá^{2} 'wii'^{13} 'e tsaa^{2} ga'noo^{1}o 'e feei'^{1}-tsi Dios lí^{2}-i jmá^{1} tsá^{2} tyʉ́^{2} tyaníi^{1}i joon cwo'^{1}o jna' coon^{21} juncwii^{21} 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo 'wii'^{13} cwáain^{1} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo.

6

Na'lɨɨ^{212}mo' wa' 'naa^{21}gɨ' tsaa^{2} pe jiin'^{1}o' coon'^{13} Cristo

1 ¿'Ee ijmoo^{21}o' jon? ¿Tɨ 'naa^{21}gɨ' tsaa^{2} 'e coon'^{13} la joon lí^{2} 'e'^{1} Dios jna' xiiala fee'^{1}-tsi tyi'?

2 ¡'Esa la joon! Tsʉ na'lɨɨ^{212}mo' wa' 'naa^{21}gɨ' tsaa^{2}. Joon wa la joon jo lii'^{1}gɨ' sáan^{13}an' 'noo^{21}o' tsaa^{2}.

3 ¿Tɨ jo ñí^{2} 'naa' 'e jile'^{1}e' gasaa^{21}na' jmɨɨ^{21} 'e ilicaan^{21}na' coon'^{13} Cristo Jesús, mo gasaa^{21}na' jmɨɨ^{21} lawa'a 'e gajuun^{21}mo' coon'^{13}on?

4 Lawa ga'á^{1}mo' caan^{21}mo coon'^{13} Cristo joon na'lɨɨ^{212}mo'. Joon coon'^{13} la joon lí^{2}-i jiin'^{1}i' túnˡ 'e lisáan^{13}an' coon^{21} juncwii^{21} 'múui^{2}. Tsʉ coon'^{13} la joon gajiin'^{1}in Cristo jee^{212} 'lɨɨ^{212} coon'^{13} 'ii'^{21} 'ya'^{2}gɨ tya' Ñʉ'^{1}ʉ'.

5 Tsʉ wana uncaan^{21}na' coon'^{13} Cristo mo gajúun^{2}in; la joon jon iuncaan^{21}na' coon'^{13}on mo gajiin'^{1}in.

6 Tsʉ nee^{21}o' 'e mo gajúin^{1} Cristo tsaa'^{1} crúu^{13} jna'o' 'e lɨ́ɨ^{1}na' lawa mo jéei^{1} gajúun^{2}mo' jon coon'^{13}on tsaa'^{1} crúu^{13} do. Joon coon'^{13} la joon lí^{2} 'íin^{2} 'e 'lɨ́ɨ^{1}na' tsá^{2} 'in ngɨɨ^{1}ɨ to^{2} 'noo^{1}o tsaa^{2}. Joon jo lɨ́ɨ^{1}gɨ' tsa'leei'^{13} jmoo^{21}o' nʉʉ'^{13}ʉ' jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} tsaa^{2} 'e gó^{2}.

7 Tsʉ 'lɨɨ^{212} jo lí^{2}gɨ 'noo^{1}o tsaa^{2}.

8 Wa mo'o gajúun^{2}na' coon'^{13} Cristo tsáa^{1}mo-tsi' isaan^{21}o' coon'^{13}on,

9 tsʉ nee^{21}o' 'e mo ngayuui'^{13} gajiin'^{1} Cristo jee^{213} 'lɨɨ^{212} do coonti jo jmɨɨ^{212} wa'a júuin^{2}gɨ túnˡ. Jo lí^{2}gɨ tyʉ'^{2} 'mó^{1} to^{2} 'ii.

10 Tsʉ mo gajúin^{1} Cristo, cafu gajúun^{2}in cwáain^{1} tya' tsaa^{2}, pe nano la seen^{21}mo seein^{21} tya' Dios.

11 La joon jon 'naa' cwolɨ́ɨ^{1}naa' 'e 'lɨɨ^{212}naa' wa' 'noo^{1}gɨɨ' tsaa^{2} pe cwoseen^{21}naa' jiin'^{1}iin' tya' Dios sɨcaan^{21}naa' coon'^{13} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Cristo Jesús.

12 Tsʉ 'wii'^{13} joon jo cwo'^{2}naa' yaanaa' 'e tyʉ'^{2} tsaa^{2} to^{2} 'naa' 'e jo jmaa^{2}aa' nʉʉ^{13}ʉʉn' jilaa'^{21} 'e gó^{2} 'e soon^{21}in ngú^{1} taan^{212}naa'.

13 Jo cwoo^{2}oo' ngú^{1} taan^{212}naa', jiin'^{13} xʉ, wa'a 'noo^{1}gɨɨ' tsaa^{2}. Lɨ' cɨɨ'^{13}ɨ jmaa^{2}aa'. Cwoo^{2}oo' ngú^{1} taan^{212}naa' Dios lawa tsá^{2} 'in nijúin^{1} joon gajiin'^{1}in túnˡ. Cwo'^{2}naa' yaanaa' Dios 'e jmaa^{2}aa' 'e tyʉ́^{2}.

14 Tsʉ 'e tsaa^{2} do jo lí^{2}gɨ tyʉ'^{2} to^{2} 'naa'. Joon jo lɨ́ɨ^{1}naa' tsá^{2} 'in 'ná^{2} jmá^{1} 'e ley dó^{2}, pe lɨ́ɨ^{1}naa' tsá^{2} 'in ga'ii'^{21} 'e feei'^{1}-tsi tya' Dios.

Júu^{3} cwáain^{1} tya' 'in tyʉ'^{2} to^{2} jna'

15 ¿'Ee lɨ́ɨ^{2}naa'? ¿Tɨ 'naa^{21}gɨ' tsaa^{2} tsʉ 'wii'^{13} lɨ́ɨ^{1}na' tsá^{2} 'in jo 'ná^{2} jmoo^{21}gɨ' 'e ley do pe lɨ́ɨ^{1}na' tsá^{2} 'in niga'ii'^{21} 'e feei'^{1}-tsi tya' Dios? ¡'Esa la joon!

16 Tsʉ tyʉ́^{2} ñí^{2} 'naa', wa cwó^{2} tsá^{2} yaai, 'e jmáa^{1}a to^{2} tya' jaain^{21} ñi'fii^{212} tsá^{2} 'e jmáa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉn, lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} tya' 'in ñi'fii^{212} do. Joon 'ná^{2} jmáa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉn to^{2} tyʉ'^{2} 'ido. La joon ilí^{2} wa'a cwo'^{2} tsá^{2} yaai 'e lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} 'in tyʉ'^{2} tsaa^{2} to^{2} 'ii, joon ijúun^{2}in lɨ tyéi^{1}, sɨ cwo'^{2} tsá^{2} yaai 'ee^{21} 'e jmáa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉn to^{2} tyʉ'^{2} Dios 'e seein^{21} coon^{21} juncwii^{21} 'e coon^{21} tsáa^{1}.

17 Pe cwocwó^{3}o' 'maai'^{13} Dios, xʉfiin'^{13} galɨ́ɨ^{1}naa' tsá^{2} 'in tyʉ'^{2} tsaa^{2} to^{2} la mo jée^{1}, nigajmaa^{2}aa' nʉ́ʉ^{13}ʉʉn' la jai'^{2} 'e júu^{3} tyʉ́^{2} niga'e'^{2} tsá^{2} 'naa'.

18 Joon mo galáa^{2}naa' jee^{212} tsaa^{2} ga'ii'^{13}naa' 'e jmaa^{2}aa' coon^{21} juncwii^{21} coon^{21} tsáa^{1}.

19 (Joon fuu^{212}uu 'naa' coon'^{13} júu^{3} 'e sɨ́ɨi^{1} tsá^{2} 'e coon'^{13} la joon^{21} lí 'øøi'^{21}-'oo'.) Joon la gacwoo^{2}naa' yaanaa' la mo jéei^{1} 'e jmaa^{2}aa' jilaa'^{21} 'e 'leei'^{21} tsá^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e gó^{2}, la joon jon nano, cwoo^{2}naa' yaanaa' jmaa^{2}aa' coon^{21} juncwii^{21} coon^{21} tsáa^{1} 'e líin^{2}naa' coonti tsá^{2} tya' Dios.

20 La 'ɨɨ^{212} lɨ́ɨ^{1}naa' tsá^{2} 'in tyʉ'^{2} tsaa^{2} to^{2} jo mo gajmaa^{2}aa' coon^{21} juncwii^{21} coon^{21} tsáa^{1}.

21 Pe ¿'ee gajmaa^{2}aa' coon'^{13} 'e gajmaa^{2}aa' la mo jéei^{1} 'e la no cwó^{2} 'naa' fa'ɨɨ'^{21}? Jiin'^{13} 'e júun^{2}moo'.

22 Pe nano niláa^{2}moo' tsaa^{2} joon ga'ii'^{13}naa' 'e jmaa^{2}aa' la to^{2} tyʉ'^{2} Dios. Joon coon'^{13} 'elo lɨ́ɨ^{1}naa' tsá^{2} tya' Dios, joon lɨ tyéi^{1} i'ii'^{13}naa' coon^{21} juncwii^{21} itaa'^{21}a coon^{21} tøø^{2}mo.

23 'E 'leei'^{13} tsá^{2} 'e jnaa'^{1}a mo 'noo^{1}o tsaa^{2} jiin'^{13} 'e 'ná^{1} júun^{2}mo. Pe cwo'^{1}o Dios tsá^{2}, jo 'e 'laa'^{13} tyíin^{1}, coon^{21} juncwii^{21} 'e taa'^{21}a coon^{21} tøø^{2}mo sɨcaain^{21} coon'^{13} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Cristo Jesús.

7

Lawa'a icuu'^{13}mo cwoo^{21}o tsá^{2} coon'^{13} Jesús mo jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i tsá^{2} 'ii

1 Tsaru'^{1}u', cwii^{1}oo' 'e ley do, joon ñí^{3}oo' 'e 'ná^{1} jmá^{1} tsá^{2} 'e ley do jiin'^{13} la jee^{212} 'e seen^{21}mo tsá^{2}.

2 Lɨ́^{1} lawa jaain^{21} tsamɨ́^{2} 'in nicuui'^{13} cwoo^{21}o. La 'ɨɨ^{212} seein^{21} 'in ñʉʉ'^{1} tya'a do sɨcɨ́ɨn^{1}in coon'^{13} 'ido jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} ley do. Pe wana nijúin^{1} ñʉʉ'^{1} tya'a galáa^{2}mo 'in tsamɨ́^{2} do 'e to^{2} tyʉ'^{2} ley do 'e sɨcaain^{21} coon'^{13} 'ido.

3 La joon wana tiui^{2} tsamɨ́^{2} ñʉʉ'^{1} tya'a la tyi seein^{21} ñʉʉ'^{1} tya'a do, joon cuu'^{21}i cwoo^{21}o coon'^{13} tsá^{2} xeei'^{21} joon 'noo^{1}o tsaa^{2} lawa 'e cwuu^{1}i coon'^{13} tsá^{2} xee'^{21}mo. Pe wana nijúin^{1} ñʉʉ'^{1} tya'a, galáa^{2}mo 'in tsamɨ́^{2} do 'e to^{2} tyʉ'^{2} ley do joon lí^{2}-i cuu'^{21}i cwoo^{21}o tún^{1} jo 'e tsaa^{2} 'noo^{1}o.

4 La joon jon 'naa', tsaru'^{1}u', lawa'a nijún^{1}moo' 'e tyʉ'^{2}gɨ ley to^{2} 'naa' 'in sɨcaain^{21} coon'^{13} Cristo. Joon coon'^{13} la joon ilisá^{2} coon^{21} 'e xiia'^{21} ityʉ'^{2} to^{2} 'naa'. Joon nano nalɨ́ɨ^{1}naa' tsá^{2} tya' Cristo 'in nigajiin'^{1} jee^{212} 'lɨɨ^{212}. 'E coon'^{13} la joon 'e 'íin^{3}na' to^{2} tya' Dios.

5 Tsʉ la jee^{212} 'e seen^{21}na' 'e 'ná^{1} jmoo^{21}o' jiin'^{13} la 'iin^{212}in ngú^{1} taan^{212}na', 'e ley do 'e jmái^{1} to^{2} 'e unjnaa^{1}a-tsi 'e gó^{2} 'e 'ɨ^{1}-tsi ngú^{1} taan^{212}na'. Joon 'elo jmaai^{1} to^{2} jiin'^{13} 'e 'ná^{1} júun^{2}mo'.

6 Pe nano nijúun^{2}mo' 'e lí^{2} tyʉ'^{2}gɨ ley to^{2} jna' la galɨ́^{1} la mo jéei^{1}, joon naláa^{2}mo' 'e lí^{2} jmoo^{21}o' la to^{2} tyʉ'^{2} Dios coon'^{13} 'e juncwii^{21} 'múui^{2} 'e gacwó^{2}o Espíritu Tyʉ́^{2} tyijna' jon' wa' jmoo^{21}o' la to^{2} tyʉ'^{2} 'e ley tsaai^{1} do 'e toon^{1}on ni mo'jí^{2} do.

'E'^{2} 'e ley do jna' 'ee 'e tsaa^{2}

7 ¿Tɨ lí^{2} faa'^{13}a' jon 'e ley do 'e lɨ́^{1} tsaa^{2}? ¡'Esa lɨ́^{2} la joon! Pe jo mo galicwii^{1}na' tsaa^{2} wa jo mo galisá^{2} ley do. Tsʉ wana 'e ley do jo mo gajin'^{2}in: "Jo cwosóon^{2}un 'e sá^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21}", jo mo galiñí^{3}ii 'e tsaa^{2} wa'a sóon^{2}in tsá^{2} 'e sá^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21}.

8 Joon tsifu mo nú^{3}uun 'e ley do, 'e gó^{2} 'e 'yʉ ngú^{1} taan^{212}na ga'láa^{2} 'wii^{212} 'e sóoin^{2} jilaa'^{21} níi^{2} 'e gó^{2} 'e sá^{2}. Tsʉ mo jo ley sá^{2} jo cwíi^{3} jna tsaa^{2}.

9 Galisá^{2} coon^{21} sii'^{13} mo jo mo cwíi^{3}ii tsaa^{2} tsʉ jo ley do sá^{2}, joon galɨ́ɨ^{1}na 'e tyú^{1}moo tyani Dios. Pe mo ngɨ́ɨi^{2}gɨ joon gajó^{2} 'e ley do, joon 'e gó^{2} 'e 'ɨ^{1}-tsii lawa'a gajiin'^{1}o tún^{1} joon galiñíi^{3}ii xiiala gó^{2} 'e lɨ́ɨ^{1}na tyani Dios.

10 Joon 'e ley do 'e gacwó^{2} Dios 'e liseen^{21}na tyʉ́^{2} tyaníi^{1}i galɨ'^{1}ɨ galiñí^{3}ii 'e seen^{21}na 'e jmóo^{3}oo 'e gó^{2}; joon 'e gó^{2} do lawa'a gajmáa^{3}aa coon'^{21} coon'^{13} Dios.

11 Tsʉ 'e gó^{2} 'e 'ɨ^{1}-tsii gacon'^{2}on jna tóo^{2} coon'^{13} 'e ley do. Galɨ́ɨ^{2}na 'e uncaan^{21}na coon'^{13} Dios pe gajmáa^{3}aa coon'^{21}.

12 Joon 'e ley do 'e tyʉ́^{2} 'áa^{1}mo do; joon jilaa'^{21} to^{2} tyʉ'^{2} Dios 'e tyʉ́^{2} 'áa^{1}mo jon.

Jmaai'^{13} 'e rØØ^{21} tyʉ'^{2} Dios to^{2} 'e jmaai^{1} to^{2} tya' tsá^{2}.

13 Wana la joon, ¿tɨ gajmaa^{1}a 'e tyʉ́^{2} do 'e lɨ́ɨ^{1}na coon'^{21} coon'^{13} Dios? ¡'Esa la joon! 'E gó^{2} 'e 'ɨ^{1}-tsii do gajmaa^{1}a 'e lɨ́ɨ^{1}na coon'^{21} coon'^{13} Dios. Joon coon'^{13} la joon ga'e'^{2}e jna xiiala lɨ́^{1} tsaa^{2}. 'E tyʉ́^{2} ga'e'^{2}e jna xiiala lɨ́^{1} tsaa^{2} 'e coon'^{13} la joon liñí^{3}ii xiiala gó^{2} 'áai^{1} lɨ́^{1} tsaa^{2} do.

14 Nee^{21}o' 'e gacwó^{2}o 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios 'e ley do. Pe ngú^{1} taan^{212}na tyʉ'^{2} to^{2} jna joon lɨ́ɨ^{1}na lawa jaain^{21} tsa'leei'^{13} tya' tsaa^{2} 'in lí^{2} jmá^{1} nʉʉ'^{13}ʉn jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} tsaa^{2} do.

15 Tsʉ jo 'øøi'^{21}-tsii jilaa'^{21} 'e jmóo^{3}oo; jo jmóo^{3}oo jiin'^{13} la 'iin^{212}na xʉjoon jmóo^{3}oo jilaa'^{21} 'e jo tɨ́^{2}-tsiioo.

16 Pe wana jmóo^{3}oo jiin'^{13} la jo tɨ́^{2}-tsii jmóo^{3}oo, coon'^{13} la joon jmóo^{3}oo júu^{3} 'e tyʉ́^{2} 'e ley do.

17 Joon jon' jna 'e 'in jmoo^{1}o 'e gó^{2} do pe 'e gó^{2} 'e 'yʉ ngú^{1} taan^{212}na.

18 Tsʉ ñí^{2}oo 'e jo 'ee tyʉ́^{2} sá^{2} tyiia jee^{212} ngú^{1} taan^{212}na tsʉ 'iin^{212}na jmáa^{3}aa 'e tyʉ́^{2} pe jo tɨ́ɨ^{2}na.

19 Jo jmáa^{3}aa 'e tyʉ́^{2} 'e 'iin^{212}na xʉjoon jmáa^{3}gɨɨ 'e gó^{2} 'e jo 'iin^{212}na jmáa^{3}aa.

20 Wana jmóo^{3}oo 'e jo 'iin^{212}na jmáa^{3}aa joon jon' jna-a 'in jmoo^{1}o 'e do pe 'e gó^{2} 'ɨ^{1}-tsii 'yʉ ngú^{1} taan^{212}na 'e jmoo^{1}o 'e do.

21 La lo tsangɨ́ɨ^{2}na: mo 'iin^{212}na jmáa^{3}aa 'e tyʉ́^{2} joon xʉ 'e gó^{2} jmóo^{3}oo joon.

22 Coon'^{13} 'e 'øøi'^{21}-tsii tɨ́^{2}-tsii 'e ley tya' Dios,

23 pe li'^{3}i 'e 'yʉ ngú^{1} taan^{212}na coon^{21} 'e jnɨɨi'^{21} jo cwó^{2} 'e jmáa^{3}aa jiin'^{13} la 'iin^{212}na. 'E jnɨɨi'^{21} do lɨ la lɨ coon^{21} ley tya' 'e gó^{2} 'e 'yʉ ngú^{1} taan^{212}na 'e tyʉ'^{2} to^{2} jna 'e joon jo cwó^{2} láai^{2} jna.

24 ¡Tsá^{2} 'in fúu^{2} 'áai^{1} jna! ¿'Iin 'in iláa^{1}i jna coon'^{13} 'e ngú^{1} taan^{212}na ijmáa^{1}a ijúun^{2}na?

25 'Ña'a Dios Jmii^{21} lí^{2} láai^{1} jna coon'^{13} 'e gajmaa^{1}a Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo 'wii^{212} tyi'. ¡Maa'^{13}mo Dios! Joon coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}na jmáa^{3}aa 'e ley tya' Dios do tyʉ'^{2}ʉ jna to^{2} pe coon'^{13} 'e ngú^{1} taan^{212}na lɨ́ɨ^{1}na tsa'leei'^{13} tya' 'e ley tya' 'e gó^{2} 'e 'yʉ ngú^{1} taan^{212}na.

8

Xiiala lɨ^{1} 'e juncwii^{21} cwó^{2} Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios Jmii^{21}

1 Joon nano jo jmá^{1} Dios 'ii'^{21} tya' jileei'^{21} 'in sɨcaain^{21} coon'^{13} Cristo Jesús, 'in jo ngɨ́^{1} to^{2} jmoo^{1}o 'e 'yaai^{1}-tsi ngú^{1} taain^{212} pe jmoo^{1}-o 'e 'yaai^{1}-tsi 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios.

2 Joon 'e ley tya' 'in Espíritu Tyʉ́^{2} do 'in gacwo'^{2} jna juncwii^{21} 'e sɨcaan^{21}na coon'^{13} Cristo Jesús nigaláai^{1} jna tya' 'e ley tya' 'e gó^{2} do joon wa'a 'e 'ná^{1} júun^{2}na.

3 Tsʉ Dios gajmaa^{1}a coon'^{13} Cristo do jilaa'^{21} 'e jo lí^{2} jmáa^{1}a 'e ley tya' Moisés jiin'^{13} coon^{21} jmɨɨ^{212}. Tsʉ 'e ngú^{1} taan^{212}na' do gajmaa^{1}a la wa'a jo 'ee 'ii'^{21} galisá^{2} tya' 'e ley do 'e untsiin^{1}in. Pe Dios gasii^{1}in Jóon^{1}on 'e tsa'íi^{2} ngú^{1} taan^{212}na' 'e gacwói^{1} 'ña'a lawa coon^{21} fa'^{1} 'e tyí^{2} tsaa^{2} tya' tsá^{2}. Joon coon'^{13} la joon gajmaa^{1}a 'ii'^{21} tya' tsaa^{2} 'e 'yʉ ngú^{1} taan^{212}na'.

4 La lo gajmaa^{1}a 'e coon'^{13} la joon lí^{2} jmoo^{21}o' jilaa'^{21} 'e tyʉ́^{2} jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} ley do, jo 'ná^{2} ngɨ́^{2}gɨ' to^{2} tyʉ'^{2} 'e ngú^{1} taan^{212}na' pe lí^{2} ngɨɨ^{21}ɨ' jiin'^{13} la 'iin^{212}in 'in Espíritu Tyʉ^{2} do.

5 Joon 'in tsá^{2} 'in ngɨ́^{1} to^{2} jmoo^{1}o jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} ngú^{1} taan^{212}in, cu'^{2}-tsi jiin'^{13} coon'^{13} 'e jmaai^{1} to^{2} ngú^{1} taan^{212}in do. Joon 'in ngɨ́^{1} to^{2} jmoo^{1}o jiin'^{13} la 'iin^{212}in Espíritu Tyʉ́^{2} do 'ɨ^{1}-tsi jiin'^{13} tya' 'in Espíritu do.

6 Joon wa ngɨ́^{1} tsá^{2} cu'^{2}-tsi jiin'^{13} coon'^{13} 'e jmaai^{1} to^{2} ngú^{1} taan^{212}in jmaai'^{13} jiin'^{13} 'e júun^{2}mo pe wa 'ɨ-tsi tsá^{2} jiin'^{13} tya' 'in Espíritu Tyʉ́^{2} do jmaai'^{13} 'e seen^{21}mo tsá^{2} joon sɨ'ɨ́ɨ^{1} tyʉ́^{2}-tsi tsá^{2} tyani Dios.

7 Joon jileei'^{21} 'in ngɨ́^{1} cu'^{2}-tsi do lawa'a 'e'^{1}mo Dios tsʉ jo 'iin^{212}in jon'gɨ cwói^{1} 'ña'a wa'a tyʉ'^{2}ʉ ley do to^{2} 'ii.

8 Tsʉ 'wii'^{13} joon, 'in ngɨ́^{1} to^{2} jmoo^{1}o jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} ngú^{1} taan^{212}in jo lí^{2} jmáa^{1}a la 'yaai^{1}-tsi Dios.

9 Pe 'naa' jo ngɨ́^{2}ɨɨ' to^{2} jmoo^{2}oo' jiin'^{13} 'e 'yaai^{1}-tsi ngú^{1} taan^{212}naa', pe 'e 'yaai^{1}-tsi

'in Espíritu Tyʉ́[2] do. Tsʉ 'in Espíritu Tyʉ́[2] do 'e 'yuu[1]mo ngú[2] taan[212]naa'. Joon wana jo 'yuu[1]i 'in Espíritu Tyʉ́[2] do ngú[1] taan[212]in tsá[2] jo lɨ́ɨ[1]i 'in tsá[2] do tsá[2] tya' Cristo.

10 Pe wana 'yuu[1]i Cristo ngú[1] taan[212]naa', 'in alma tyi'naa' jiin'[1]o tsʉ nigauntyú[1]mo Dios 'naa' xʉfiin'[13] ngú[1] taan[212]naa' 'ná[1] ijúun[2]in 'wii'[13] tya' tsaa[2].

11 Joon wana 'in Espíritu Tyʉ́[2] tya' 'in nigajmaa[1]a jiin'[1] Cristo Jesús jee[212] 'lɨɨ[212] 'yuu[1]i jee[212] 'naa', la joon jon 'in Dios do 'in gajmaa[1]a jiin'[1] Jesús ijmáa[1]a jiin'[1] jon cuerpos tyii' 'e 'ná[1] júun[2]in. Coon'[13] 'ii'[21] tya' Espíritu tya' Dios 'in 'yuu[1]i jee[212] 'naa' ijmáa[1]a jiin'[1] 'naa'.

12 Tsʉ 'wii'[13] joon, tsaru'[1]u', jo tɨ́ɨ[2]na' ngɨ́[2]ɨ' to[2] tyʉ'[2] ngú[1] taan[212]na'.

13 Tsʉ wana ngɨ́[2]ɨɨ' jiin'[13] la to[2] tyʉ'[2] ngú[1] taan[212]naa', 'ná[1] júun[2]naa'; pe wana coon'[13] 'ii'[21] tya' Espíritu Tyʉ́[2] do jmoo[2]oo' 'e lawa'a 'e júun[2]mo ngú[1] taan[212]naa'. Joon jo jmoo[21]gɨɨ' la to[2] tyʉ'[2]ʉ 'e coon'[13] la joon 'e seen[21]naa'.

14 Jileei'[21] 'in 'e'[2]e 'in Espíritu tya' Dios xiiala 'ná[1] ngɨ́[1] lɨ́ɨ[1]i jóon[1] Dios.

15 Tsʉ 'in Espíritu 'in niga'ii'[13]naa' jo lɨ́ɨ[1]i la lɨ́ɨi[1] espíritu 'in tyʉ'[2] to[2] 'íi[3] 'naa', 'in lí[2] jmá[1] 'goo'[2]oo'. In Espíritu 'in niga'ii'[13]naa' nigajmee[1]i jna' jóon[1] Dios. Joon coon'[13] 'in Espíritu do fee'[13]na' Dios: "Ñʉ'[1]ʉ'".

16 Joon 'in Espíritu do røø[21] sɨ́ɨ[1]i coon'[13] espíritu tyi' 'e lɨ́ɨ[1]na' jóon[1] Dios.

17 Joon ilíin[2]na' jóon[1]on i'ii'[13]na' 'e tɨ́ɨ[2]na' jiin'[13] la júu[3] ga'ɨ́ɨ[2]ɨ Dios tyijna'. Caan[21]mo coon'[13] Cristo i'ii'[13]na' 'e tɨ́ɨ[2]na' do. Tsʉ mo nee[21]en' wúu[1] caan[21]mo coon'[13] Cristo la joon jon i'ii'[13]na' caan[21]mo coon'[13]on 'e 'ya'[2]gɨ tya'a.

18 Tsʉ lɨ́ɨ[2]na 'e wúu[1] nee[21]e' nano jo 'ee to[2] tí[2] mi uncɨ́ɨin[2] 'e wúu[1] do coon'[13] 'e 'ya'[2]gɨ ijneei[21] tyijna' mi licɨɨin[21]gɨxʉ.

19 Tsʉ la tøøi[2] juncwii[21] sɨjáan[1]an 'áa[1]mo ca mi tɨ́[2] 'ii'[21] icwó'[2] Dios jóon[1]on jilaa'[21] 'e tɨ́ɨ[2]i.

20 Tsʉ 'e juncwii[21] lo galɨ́[1] 'e jo 'ee to[2] 'íi[3]-in. Galɨ́[2]-ɨ la joon jon' wa'a gali'iin[212]in 'e fu juncwii[21] la joon, pe tsʉ 'wii'[13]i la joon gali'iin[212]in Dios Jmii[21]. Joon sɨjáan[1]an ca mi lɨ sɨ́ɨ[2]i.

21 'E juncwii[21] lo sɨjáan[1]an ca mi láai[2] 'e gó[2] sɨjnɨɨi'[13] tya'a joon lí[2] 'ii'[21]i 'e 'ya'[2]gɨ 'e sɨláa[2]i la sɨláai[2] jóon[1] Dios.

22 Joon ca jmɨɨ[212] no jilaa'[21] 'e gajmaa[1]a Dios 'oon[2]on. 'Oon[2]on la 'oon[2]on tsamɨ́[2] mi li cuu'[21] tya'a iliseein[21] jóon[1]on.

23 Joon jiin'[13] 'e gajmaa[1]a Dios do 'oon[2]on pe jna' jon 'ón[2]on' xʉfiin'[13] niga'ii'[13]na' 'in Espíritu Tyʉ́[2] do lawa coon[21] 'e tsáai[1] tsi' i'ii'[13]na' jilaa'[21]. 'Ón[2]on' 'áai[1] joon sɨján[3]an' ca mi líin[1]na' jóon[1] Dios 'in 'in gacwaan'[13]in. Joon coon'[13] la joon 'e ngú[1] taan[212]na' ilí[2] sɨláa[2]

24 tsʉ natiin'[13]na' coon'[13] 'e sɨján[3]an'. Pe wana jøø[2]ø tsá[2] 'e sɨjáan[1]an joon jo sɨjáan[1]gɨ. Tsʉ wana 'e jøø[2]ø tsá[2] jo 'ná[2] sɨjáan[1]an.

25 Pe wana jo jøø[21]ø' 'e sɨján[3]a' 'ná[1] jon[2]du' coon'[21] tún[2].

26 Coon'[13] la joon jon 'in Espíritu Tyʉ́[2] do tya' Dios uncoon'[13] jna' coon'[13] jilaa'[21] wa jo pí[3]-tsi'. Tsʉ jo né[2]na' faa'[13]a' júu[3] tyʉ́[2] jiin'[13] la tɨ́ɨi[2] jna'. Pe 'in Espíritu Tyʉ́[2] do mɨɨ[1]ɨ tyani Dios 'wii[212] tyi' coon'[13] 'e saai[1]-tsi 'e jo lí[2] faa'[21]a coon'[13] jmíi[1] tya' tsá[2].

27 Joon Dios, 'in ñí[2] jilaa'[21] 'e 'ɨ[1]-tsi tsá[2], ñí[2]o 'e 'iin[212]in jin'[2]in 'in Espíritu Tyʉ́[2] do tsʉ 'wii'[13] 'in Espíritu do mɨɨ[1]ɨ 'wii[212] tya' 'in cwii[1]in Dios jiin'[13] la 'ɨ[1]-tsi Dios.

Li'[1]i' sɨcaan[21]na' coon'[13] Cristo

28 Tsʉ né[2]o' 'e jilaa'[21] 'e tsangɨ́ɨ[2]na' gajmaa[1]a Dios 'e sá[2] 'e tyʉ́[2] tya' 'in 'iin[212]in 'ii, 'e tyʉ́[2]-ʉ tya' 'in gatø'[2] Dios iuntsiin[1] jiin'[13] la 'iin[212]in.

29 Tsʉ 'in galicwii[1]in Dios la mo jéei[1], 'ii jon nigatyii'[13]in Dios ca la mo 'wiin[212] wa'a ilíi[2]in la lɨ́ɨi[1] Jóon[1]on, 'e coon'[13] la joon 'in jóon[1]on do ilíi[2]in 'in feei'[1]gɨ jee[212] 'in ruu'[21]i fúui[1] do.

30 Joon 'in nigatyii'[13]in Dios ca la mo 'wii[212], gatø'[1]o jon; joon 'in nigatø'[2]ø, nigauntyú[1]mo jon; joon 'in nigauntyúi[1] Dios, 'ii jon gacwo'[1] Dios ilíi[2]in la lɨ́ɨi[1] Jóon[1]on do.

31 ¿'Ee jon 'e faa'[13]a' cwáain[1] tya' 'elo? Wana 'ɨ[1]-tsi Dios 'e tyʉ́[2] tyi', jo 'ee cwáain[1] tyi' wa 'ei'[1] tsá[2] jna'.

32 Tsʉ wana jo^{1} gasáai^{1} Dios Jóon^{1}on pe ga-
jaan'^{21}mo Jóon^{1}on 'wii^{212} tyijna', ¿tɨ jo cwo'^{1}
Dios jna' jilaa'^{21} caan^{21}mo coon'^{13} Jóon^{1}on?
33 ¿'Iin lí^{2} cwo'^{2}o tsaa^{2} 'in nigatyii'^{13}in
Dios? Tsʉ Dios 'in niga'ii'^{21}i 'ii.
34 ¿'Iin lí^{2} pí^{2}in lɨ 'ii^{21}? Tsʉ Cristo 'in
nigajúin^{1} 'wii^{212} tya'a. Joon 'ii-o gajiin'^{1}in
jee^{212} 'lɨɨ^{212} joon nano tyíin^{1} lɨ' cwoo^{21} Dios
tsáa^{1}, mɨɨ^{1}ɨ 'wii^{212} tyi'.
35 ¿'Iin jon lí^{2} jmáa^{1}a 'e jo 'iin^{212}gɨ Dios
jna'? ¿Tɨ lí^{2} jmáa^{1}a 'e wúu^{1} né^{2}e' 'e jo 'iin^{212}gɨ
Dios jna', sɨ lí^{2} jmáa^{1}a 'e fa'í^{3} sáan^{3}an' 'ee 'e
jo^{1} 'iin^{212}gɨ Dios jna'? La joon jon wa'a 'øøi^{1}
tsá^{2} jna', sɨ júun^{2}na'^{1} 'oo^{2} 'ee, sɨ 'ná^{2} sɨn'^{1}ɨn'
'ee, sɨ toon^{21}on' tóin^{1} 'mó^{1} 'ee, sɨ tɨ lɨ jó^{1} 'mó^{1}
tyi' 'ee. ¿Tɨ li' 'elo jmáa^{1}a 'e jo 'iin^{212}gɨ Dios
jna'?
36 La gajin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios:

'Wii^{212} tyi'i sáan^{3}an' tóin^{1} 'mó^{1} la coon^{21}
jmɨɨ^{212};
joon lɨ́ɨi^{2} tsá^{2} 'e lɨ́ɨi^{1} jna' la lɨ́ɨi^{1} joo'saa'^{21} 'in
jngaai'^{13} tsá^{2}.

37 Pe coon'^{13} jilaa'^{21} 'elo, jna' lɨ́ɨ^{1}na' tsá^{2} 'in
galɨ'^{2}ɨ jo 'ee galɨ́^{2} tya'a. Galɨ'^{1}ɨ' 'wii'^{13} cwáain^{1}
tya' 'in nigali'iin^{212}in jna'.
38 Joon tsáa^{1}mo-tsii 'e jo sá^{2} jiin'^{13} coon^{21}
ilí^{2} jmáa^{1}a 'e jo 'iin^{212}gɨ Dios jna'; tsʉ wa
júun^{2}na' sɨ seen^{21}na' 'ee jo lí^{2}. Jon' 'in ángeles
sɨ 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'ii 'ee; jon'gɨ 'e 'ii'^{21} 'e sá^{2} tya'a;
'e tsangɨ́ɨ^{2}na' no sɨ itsangɨ́ɨ^{2}na' tsa'oo^{21}, 'yía^{1}
'ee;
39 jon'gɨ 'e sá^{2} fu ñii'^{3} sɨ 'e sá^{2} fu 'wóo^{1} 'ee
sɨ jee^{212} coon^{21} 'e catyiia^{2} 'e gajmaa^{1}a Dios
jo lí^{2} jmáa^{1}a 'e jo 'iin^{212}gɨ Dios jna' lagɨ 'e'^{2}e
jna' 'iin^{212}in jna' mo gasii^{1}in Cristo Jesús
Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.

9

Nigatyii'^{13}in Dios tsá^{2} Israel

1 Mi fo'^{3}oo 'ee fo'^{3}oo jmai'^{2} 'e ja'^{2}mo la tɨ́ɨi^{2}
'in lɨ́ɨi^{1} tsá^{2} tya' Cristo. Jo jmóo^{3} jna júu^{3}
tajuu^{21} tsʉ 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios jmo'^{2}o
jna júu^{3} coon'^{13} 'e 'ɨ^{1}-tsii 'e ja'^{2}mo júu^{3} tyiia.
2 'Áa^{1}mo xuui^{212}-tsii joon 'áa^{1}mo cu'^{2}-tsii
tya' tsá^{2} góo^{3}oo Israel.
3 Joon ca 'iin^{212}na 'e líin^{2}na coon'^{21} coon'^{13}
Cristo 'e pí^{2}in Dios jna wa'a lí^{2} 'e tyʉ́^{2} tya'
ruu'^{21}na tsagóo^{3}oo.
4 Tsʉ 'in tsá^{2} do lɨ́ɨi^{1} jún^{2} tya' Israel joon
Dios niga'ii'^{21}mo 'ido lawa jóon^{1}on. Joon
ga'í^{2} Dios jee^{212} 'in tsá^{2} do 'e cwá^{2} coon'^{13} 'e
'ya'^{2}gɨ tya'a joon gajmaa^{1}a júu^{3} 'ee 'iin^{212}in
jmáa^{1}a. 'In tsá^{2} do ga'ii'^{21}i 'e ley tya' Moisés
do, joongɨ xiiala lí^{2} un'goo^{21} tsá^{2} Dios.
Ga'ii'^{21}mo jon jilaa'^{21} júu^{3} 'e ga'ɨ́ɨ^{2}ɨ Dios.
5 'In tsá^{2} lo lɨ́ɨi^{1} jún^{2} tya' 'in tsacøøi'^{13}
tyi' nifu, joon cwáain^{1} tya' 'e ngú^{1} taain^{212}
tsá^{2} Cristo gangaa'^{13}in jee^{212} 'in tsá^{2} do.
Joon Cristo lɨ́ɨ^{1}i Dios joon tyʉ'^{2}ʉ to^{2} jilaa'^{21}.
Cwocwaa'^{3}mo coon^{21} tøø^{2}mo. Amén.
6 Pe jo mo gaján^{2} 'e júu^{3} ga'ɨ́ɨ^{2}ɨ Dios tya'
tsá^{2} Israel wa jo mo gatsín^{1}. Tsʉ jileei'^{21} 'in
lɨ́ɨi^{1} jún^{2} tya' Israel jo lɨ́ɨ^{1}i la jai'^{2} tsá^{2} Israel.
7 Joon jileei'^{21} jún^{2} tya' Abraham jo lɨ́ɨ^{1}i
jóon^{1} 'in la jai'^{2} tsʉ Dios nigajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ii:
"Jiin'^{13} coon'^{13} Isaac do ilisá^{2} jún^{2} tyi'i."
8 'øø'^{21}mo-tsi' coon'^{13} 'e júu^{3} lo 'e galɨ́ɨi^{1}
tsá^{2} jóon^{1} Dios jon' wa' cwáain^{1} tya'
tsacøøi'^{13} tya'a. Xʉjoon, jiin'^{13} 'in tsá^{2} do
'in 'ii'^{21} 'e júu^{3} ga'ɨ́ɨ^{2}ɨ Dios galɨ́ɨ^{1}i jún^{2} tya'a.
9 Tsʉ 'e júu^{3} ga'ɨ́ɨ^{2}ɨ Dios tya' Abraham
gajin'^{2}in: "Mi cwá^{2} 'ii'^{21} joon, góo^{3}oo, joon
iliseein^{21} jaain^{21} jóon^{1} 'in Sara do."
10 Jon'on jiin'^{13} 'e no. Tsʉ 'in jóon^{1}on gái^{1}
tya' Rebeca do jaan^{21}mo jmii^{21} seein^{21}, 'in
'lɨɨ^{212} tsafeei'^{13} tyi' Isaac do.
11-13 Pe la jo mo seen^{21}mogɨ 'in xuui^{212}
do jon'gɨ 'e mo gajmaa^{1}a jiin'^{13}xʉ, 'e gó^{2} sɨ
'e tyʉ́ 'ee, gajin'^{2}in Dios sɨɨ'^{21}ɨ Rebeca do:
"'In xuui^{212} tyi'i nifu ijmáa^{1}a la to^{2} tyʉ'^{2}
'in xaai^{21}gɨ do." Coon røø^{21} faa'^{21}a 'e júu^{3}
lo la gafaa'^{21}a júu^{3} tya'^{1} Dios lɨ' lɨ xiia'^{21} 'e
jin'^{2}in: "'Iin^{212}na Jacob, pe 'e'^{1}moo Esaú",
jin'^{2} Dios. Coon'^{13} la joon galɨ́^{2} 'e tɨ́ɨi^{2} Dios
tyii'^{13}in doñi'iin tsá^{2} 'in tyii'^{13}in, jiin'^{13} la
ga'ɨ^{1}-tsi joon jo cwáain^{1} gacón^{2} 'e gajmaa^{1}a
'in tsá^{2} do.
14 ¿'Ee faa'^{13}a' cwáain^{1} tya' 'e júu^{3} lo? ¿Tɨ
jmoo^{1}o Dios 'e gó^{2}? ¡'Esa la joon!
15 Tsʉ Dios gajin'^{2}in gasɨɨ'^{21}ɨ Moisés: "Il-
ifeei'^{1}-tsii tya' 'in tsá^{2} 'in 'iin^{212}na jmáa^{3}aa

feei'1-tsii tya'a, joon fúu2 ilíi2na 'in tsá2 do 'in
'iin212na líi2na la joon tya'a."
16 Joon coon'13 la joon nee21e' 'e jon' tya'
'in tsá2 'in 'iin212in sɨ tya' 'in tsá2 'in cwo'2-tsi
'áai1 'ee pe 'ña'a Dios ilifeei'1-tsi.
17 Tsʉ ni jí2 tya' Dios jin'2in la gajin'2 Dios
gasɨɨ'21ɨ 'in rééi13 tya' Egipto: "Gajmée1na
'nʉ rééi13 jiin'13 wa' ilí2 'e'2ee tsá2 'ii'21 tyiia,
joon jiin'13 wa' ilicwii1in tsá2 jna la caain21
ni cwoo'13 juncwii21."
18 La joon ilifeei'1-tsi Dios tya' 'in tsá2 'in
'iin212in jmáa1a feei'1-tsi tya'a joon ijmée1i
'waa'21-tsi 'in tsá2 'in 'iin212in jmée1i la joon.
19 Pe ifo'2 jna: "Wana la joon, ¿'ee lɨ' cwo'2
Dios tsá2 tsaa2? Tsʉ, ¿'iin lí2 jo jmá1a jiin'13
la 'iin212in Dios?"
20 Pe 'nʉ jaain21 tsañʉʉ'1, ¿'iin lɨ́ɨ2u wa'a
jo cwo'2 júu3 ruui'21 coon'13 Dios? Jmoo2'o
la 'in jmoo1o coon21 tsʉʉ2 lɨ́1 cwoo'13 'e jin'2
sɨɨ'21ɨ 'in nigajmaa1a: "¿'Ee lɨ' nigajmee13u'un
jna la no?"
21 Tsʉ 'in jmoo1o tsʉʉ2 tɨ́ɨ2mo jmá1a jiin'13
la 'iin212in coon'13 'e cwoo'13 do. Li2-i jmáa1a
coon21 tsʉʉ2 'e 'ya'2gɨ coon'13 po'3 cwoo'13 do
sɨ li2-i jmáa1a jon coon21 tsʉʉ2 'e jo1 tyiin2
cuu2 'áai1 coon'13 'e po'3 cwoo'13 do 'ee.
22 ¿'Ee lí2 faa'13a' tya' Dios? Jo lí2 faa'13a'
jiin'13xʉ wa 'iin212in Dios 'e'2e tsá2 xiiala
'e'1i tsaa2 joon xiiala fee'1 to2 tya'a joon
gajmaa1a taa'21a coon'21 tún2 tya' 'in tɨ́ɨi2 ní2
wúu1 joon 'in 'in'íin2mo.
23 Tsʉ coon'13 la joon gajmaa1a júu3 xi-
iati fee'1 'e 'ya'2gɨ tya'a tya' 'in tsá2 do 'in
galifee'1-tsi tya'a. Joon Dios nigatyii'13in 'in
tsá2 do la mo jée'1 wa'a 'ii'21i 'e 'ya'2gɨ tya'a
do.
24 Joon gatø'2ø Dios jna', joon 'inlɨ́ɨi13 jna'
lɨ́ɨ1na' tsá2 Israel joon 'inlɨ́ɨi13gɨ jna' lɨ́ɨ1na'
tsá2 'in jo seein21 Israel.
25 Jiin'13 la gajin'2 Oseas ni jí2 tya'a mo
gafaa'21a cwáain1 tya' Dios, gajin'1in:
'In tsá2 'in jo mo galɨ́ɨi1 tsá2 tyiia, 'ii iunsíi3ii
tsá2 tyiia.
Joon 'in tsá2 'in jo mo gali'iin212na 'ii
'iunsíi3ii 'in 'iin212na.
26 Joon 'e cwoo'13 do lɨ gafuu212uu 'in tsá2 do:
"Jon'on tsá2 góo3oo 'naa'", cwoo'13
joon ilisii21ii' jóon1 Dios 'in jiin'1.
27 Pe cwáain1 tya' tsá2 Israel, Isaías gajin'2in:
"Xʉfiin'13 'in jún2 tya' tsá2 Israel tí2 la tí2
too'13 taa'13 tsi jmɨ'ñi'3 tí2 jiin'13 coon21
poo212xʉ 'in tiin'13,
28 tsʉ Ña'ñʉ'1ʉ' iuntsiin1 júu3 tya'a tya' 'e
cwoo'13 lo ce tí2 la jin'2in joon la jmoono
ijmáa1a."
29 Jiin'13 la gajin'2 'in Isaías do la nʉ'gɨ:
Wa mo'o jo gasái1 Ña'ñʉ'1ʉ', 'in feei'1gɨ, jún2
tyijna',
joon 'e galíi1na' la lɨ́ɨi1 'in tsá2 seein21
Sodoma coon'13 Gomorra.

Cuu'21i tsá2 Israel jmáa1a la 'iin212in Dios

30 ¿'Ee faa'13a' cwáain1 tya' 'elo? 'In tsá2
'in jo seein21 Israel 'in jo mo ganoo'13on
wa' untyúi1 Dios 'ii tsʉ 'wii'13i 'e jmaa1a,
gauntyú1mo Dios 'ii coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2.
31 Pe tya' 'in tsá2 Israel do, jo mo galɨ́1
wa'a untsiin1 'e ley do 'e 'ná2 jmáa1a wa'a
untyúi1 Dios 'ii.
32 Tsʉ 'in tsá2 Israel do gali'iin212in wa'a
untyúi1 Dios 'ii 'wii'13i 'e jmoo1o do jon'
wa' 'wii'13i 'e jai'2 líɨ2i. Tsʉ 'wii'13 joon
gatyuun'13in tsaa'2 cuun212 sii21 "cuun212
tyuuin'13 tsá2" 'e lɨ́ɨ1i Cristo.
33 Joon jí2 tya' Dios jin'2 cwáain1 tya' 'e
cuun212 do:
Sii'2i fu Sión coon21 cuun212 tyuuin'13 tsá2
joon 'e cuun212 do jmáa1a cɨɨ'2 tsá2.
Joon jileei'21 'in jai'2 lɨ́ɨi2 'ii jo 'ee tsatyin'2-tsi
coon'13.

10

1 Tsaru'1u', jiin'13 'e 'iin212na 'áai1 joon 'e
júu3 tyʉ́2 'e foo'13na Dios 'wii212 tya' 'in tsá2
Israel ijmáa1a Dios tiin'13 'ii.
2 Tsʉ fo'2oo 'wii212 tya'a 'e 'áa1mo
un'goo21o 'in tsá2 Israel do Dios pe jo rəə21
ñii1 xiiala lí2 un'goo21o 'a la jai'2 Dios.
3 Jo 'ééi'21-tsi xiiala untyúi1 Dios tsá2 joon
'iin212in wa'a untyúi1 Dios 'ii jiin'13 la 'ɨ1-tsi
yaai. Jo cwéi1 yaai wa' untyúi1 Dios 'ii jiin'13
la 'iin212 Dios.
4 Tsʉ Cristo do lɨ́ɨ1i 'in lɨ́1 gatséi1 tya' 'e ley
tya' Moisés do joon untyú1mo Dios jileei'21
'in jai'2 lɨ́ɨi2 'ii.
5 Joon mo gafaa'21a Moisés tya' xiiala
ilí2 untyúi1 Dios tsá2 coon'13 'e ley do,

gataan[1]an ni mo'jí[2] 'e júu[3] lo: "'Iin tsá[2] 'in
untsiin[1] jiin'[13] la to[2] tyʉ'[2] ley, iliseen[21]mo
coon'[13] 'edo."
6 Pe la lo gajin'[2]in tya' xiiala ilí[2] untyúi[1]
Dios tsá[2] coon'[13] 'e jai'[2] lɨ́ɨi[2] tsá[2]: "Jo foo'[13]'o
coon'[13] 'e 'ɨ[1]-'o'o: ¿'Iin 'in lí[2] so[1]o fu ñʉ'fú[2]
wa'a xaa[1]i Cristo?
7 Jon'gɨ foo'[13]'o: ¿'Iin 'in lí[2] xaa[1]i fu lɨ 'ii[21]
wa'a jmáa[1]a so[1]o Cristo jee[212] 'lɨɨ[212]?"
8 ¿'Ee jin'[2]in wa'a la joon? 'E jin'[2]in: "E júu[3]
jai'[2] lo 'íi[1] co' lɨséen[2]un, ca tsi nʉ' 'oo'[13]'o 'íi[1]
joon lí[2] 'ɨ[1]du'-'o'o 'e júu[3] lo." Joon 'e júu[3] lo 'e
sɨ́ɨ[13] jna'a lɨ la lɨ 'e júu[3] 'ee[21]e'e cwáain[1] tya' 'e
jai'[2] lɨ́ɨi[2] tsá[2].
9 Tsʉ wana coon'[13] júu[3] tyi'i jmoo[2]'o júu[2]
'e lɨ́ɨi[1] Jesús Ña'ñʉ'[1]ʉ' joon wana jai'[2] lɨ́ɨ[2]u
'e nigajmaa[1]a Dios 'ii jiin'[1] jee[212] 'lɨɨ[212],
itiin'[13]mo'o.
10 Tsʉ coon'[13] 'e 'ɨ[1]-tsi tsá[2] ja'[2]mo lɨ́ɨi[2] tsá[2]
wa'a iuntyú[1]mo Dios 'ii, joon coon'[13] júu[3]
tya'a jmo'[2]o tsá[2] júu[3] 'e cwii[1]in Jesucristo
joon coon'[13] la joon tiin'[13]mo 'ii.
11 La jin'[2] ni jí[2] tya' Dios: "Jileei'[21] 'in jai'[2]
lɨ́ɨi[2] 'ii jo tsatyin'[2]-tsi tya'a."
12 Tsʉ tyani Dios coon[21] røøi[21] tsá[2] Israel
lagɨ 'in tsá[2] catyaai[2] ni cwoo'[13] juncwii[21].
Joon Na'ñʉ'[1]ʉ' lɨ́ɨ[1]i Ña'ñʉ'[1]ʉ' tya' jileei'[21] tsá[2]
joon cwoo[1] ce gasái[1] tya' jileei'[21] 'in mɨ́[1].
13 Tsʉ jin'[2]in ni jí[2] do: "Jileei'[21] 'in mɨ́[1]
coon'[13] 'e sii[21] Ña'ñʉ'[1]ʉ' 'in tiin'[13]mo 'ii."
14 Pe, ¿xiiala lí[2] mɨ́[1] tsá[2] wa' mo jo jai'[2]
galɨ́ɨ[2]i? Joon, ¿xiiala lí[2] jai'[2] lɨ́ɨ[2]i tsá[2] Cristo
wa jo mo ganúu[2]un tya'a? Joon, ¿xiiala
lí[2] nuu[1]un tsá[2] wa jo 'in mo seein[21] wa'a
jmaa'[13]a júu[3]?
15 Joon, ¿xiiala lí[2] jmaa'[13]a tsá[2] júu[3] wa'a
jo[1] mo sii[1]in tsá[2] 'ii? Jiin'[13] la nigajin'[2] ni jí[2]
tya' Dios: "¡'Áa[1]mo 'ya'[2]gɨ 'e tɨɨ[2]ɨ tya' 'in tsá[2]
'in tsacwó[2] júu[3] tya' xiiala seein[21] tsá[2] tyʉ́[2]
coon'[13] Dios joon 'in cwó[2] 'e júu[3] tyʉ́[2] tya' 'e
tiin'[13] tsá[2]!"
16 Pe jon' jileei'[21] jmaa[1] nʉʉ'[13]ʉn 'e júu[3]
tyʉ́[2] do tya' 'e tiin'[13] tsá[2]. La gajin'[2] Isaías ni
jí[2] tya' Dios: "Ña'ñʉ'[1]ʉ', ¿'iin galijai'[2] galɨ́ɨ[2]i
júu[3] tyii'i?"
17 Tsʉ 'e jai'[2] 'e nigalɨ́ɨ[2]i tsá[2] galɨ́[1] tsʉ 'wii'[13]i
niganúu[2]un 'e júu[3] do. Joon 'e júu[3] nuu[1]u do
'e júu[3] cwáain[1] tya' Cristo.
18 Pe unngɨɨ[2]ɨɨ 'nʉ: ¿Tɨ jo mo nuu[1]u tsá[2]
Israel 'e júu[3] do? ¡Niganuu[1]o! Tsʉ ni jí[2] tya'
Dios jin'[2]in:
Niganúu[2]un tsá[2] júu[3] tya'a la caain[21] ni
cwoo'[13] juncwii[21].
Joon 'e júu[3] sɨ́ɨ[1]i nigatyía[1] ca tɨ'[3] ni 'wó[2].
19 Pe unngɨɨ[2]gɨɨ 'nʉ: ¿Tɨ jo mo ga'øøi'[21]-tsi
tsá[2] Israel 'e júu[3] ninúu[2]un do? Tsʉ gajin'[2]
Moisés:
Ijmée[1]na 'naa' 'e tyíin[2]-'oo' tya' tsá[2] coon[21]
fuu[21] 'in lɨ́ɨ[2]naa' 'e jo líin[2] 'ido tsá[2]
tyiia;
joon ijmée[1]na 'naa' 'nii'[21]-'oo' coon'[13] coon
fuu[21] 'in lɨ́ɨ[2]naa' 'e jo 'øøi'[21]-tsi 'ido.
20 Joon Isaías do coon[21] tsáa[1]gɨ gajin'[2]in:
Nigatsee'[21]i jna 'in tsá[2] 'in jo mo ga'naai'[13]
jna;
joon gajné[1]na tyani 'in tsá[2] do 'in jo mo
gamúi[1] jna.
21 Joon mo gafaa'[21] Isaías do cwáain[1] tya'
tsá[2] Israel, gajin'[2]in: "La coon[21] jmɨɨ[212] 'ɨ́[3]ɨɨ
cwóo[3]oo 'e tø'[2]øø tsá[2] 'in jo jmoo[1]o nʉʉ'[13], 'in
tsá[2] 'in jo tsi tsa'goo[21]o."

11

Tsá[2] Israel 'in natiin'[13]

1 Wana la joon, ¿tɨ nigatiui[2] Dios tsá[2] tya'a
tsá[2] Israel? ¡'Esa la joon! Tsʉ jna-a lɨ́ɨ[1]na tsá[2]
Israel. Joon lɨ́ɨ[1]na jún[2] tya' Abraham joon
'lɨɨ[212] tsafeei'[1] tyiia sii[21] Benjamín.
2 Jo mo gatiui[2] Dios tsá[2] tya'a 'in nigal-
icwii[1]in la mo jéei[1]. Tsʉ ñí[2] 'naa' la jin'[2] ni
jí[2] tya' Dios cwáain[1] tya' Elías mo gafaa'[21]a
Elías júu[3] tyʉ́[2] joon gacwoo[1]o tsaa[2] tya' tsá[2]
Israel. Elías do gajin'[2]in sɨɨ'[21]ɨ Dios:
3 "Ña'ñʉ'[1]ʉ', nigajngaa'[13]mo 'ino tsá[2] tyi'i
'in cwoo[1]o júu[3] tyʉ́[2] tyi'i joon nigafiin[1]in ni
altar tyi'i. Joon jiin'[13] jna-a seen[21]na joon
'iin[212]in 'ino jngaa'[13]mo jna jon."
4 Pe Dios gañii[1]i: "Nigajmá[3]aa coon'[21]
dyía[1] mil tsá[2] tyiia 'in jo gasii'[21] 'wojníi[1]i
tyani 'in tsá[2] cun'uu'[3] sii[21] Baal."
5 La joon jon nano nigasáai[1]xʉ Dios
coon'[13] 'e feei'[1]-tsi tya'a 'inlɨ́ɨi[13] tsá[2] Israel
ilíi[2]in tsá[2] tya'a.

6 Joon ga'ii'21 Dios 'in tsá2 do coon'13 'e
feei'1-tsi tya' 'ido jon' wa ga'ii'21i tya' 'e ni-
gajmaa1a 'ido. Tsʉ wana ga'ii'21i Dios 'ido
tya' 'e tyʉ́2 'e nigajmaa1a jo ga'ii'21i 'wii'13
galifee'1-tsi tya' 'ido.
7 ¿'Ee ifa2a' cwáain1 tya' 'elo? 'In tsá2 Israel
do gali'iin212in wa'a 'ii'21 Dios 'ii pe jo 'ee
galɨ'2ɨ pe jiin'13 'in gatyii'13in Dios galɨ'1o.
Joon galibán1mo 'in catyaai2,
8 jiin'13 la gajin'2 ni jí2 tya' Dios: "Dios
jmaa1a 'e ituun2mo 'e 'ɨ1-tsi 'in tsá2 do;
gacwo'1o 'ido unníɨ1i pe jo jna'2a, joongɨ
gacwo'1o 'ido loocwóo1o pe jo nuu1un, joon
la joon lɨ́2 ca jmɨɨ212 no."
9 Joon 'lɨɨ212 David gajin'2in:
Cwolí2 'e tyʉ́2 seein21 coon'13 'e gøø'21ø
lawa coon21 ni lá2, 'e coon'13 la joon
ityuun'1in joon iní2 wúu1.
10 Cwolitiui2 unníɨ1i joon jo jna'2gɨ,
cwolí2 'e lituu'21 moowó1o coon'13 laa212 'e
tyaan1an coon21 tøø2mo.

'In tiin'13mo 'in tsá2 jo seein21 Israel

11 Unngɨ́ɨ3ɨɨ 'naa', mo gatyuin'2 tsá2 Israel,
¿tɨ gacɨɨ'13i coonti? ¡'Esa la joon! Xʉ lɨ' cɨɨ'13ɨ
galɨ́. Tsʉ coon'12 'e jo gajmaa1a nʉʉ'13ʉn tsá2
Israel do galɨ́2 ijmá1 Dios tiin'13 tsá2 'in jo
seein21 Israel, 'e coon'13 la joon ili'iin212in
tsá2 Israel 'e la joon jon.
12 Joon wana galɨ́2 'e tyʉ́2 tya' tsá2 taain212
juncwii21 'e jo gajmá1a tsá2 Israel nʉʉn'13ʉn,
joon ga'laa1a tsá2 Israel ilisá2 'e tyʉ́2 tya' tsá2
'in jo seein' Israel, ¡xiiala fee'1gɨ ilisá2 mi 'ii'21
Dios 'ii tún1!
13 Pe 'iin212na fuu212uu 'naa', 'in jo seein21
Israel. Dios gasii21in jna 'e cwó3 jna júu3
tyʉ́2 tya' tsá2 'in jo seein21 Israel. Joon fee'1
jmóo3oo to2 tyiia,
14 'e coon'13 la joon ili'iin212in 'inlɨ́ɨi13
tsagóo3oo jmaa1a la gajmaa21a' la joon
itiin'13in.
15 Tsʉ wa mo'o gatiui2 Dios tsá2 Is-
rael joon coon'13 joon galiseein21 'in tsá2
taain212 juncwii21 tyʉ́2 tyani Dios, ¿'ee ilí2
mi 'ii'21 Dios 'ii tún1? 'Ilí2 'e iliseen21mo tún1
'in nijúin1 do.
16 Tsʉ wana joon'21 tsá2 tya' Dios 'e con2
nifu la joon jon nigajoon'21o la tøøi2 con2
do. Joon wana tya' Dios 'e jmóo3 tya' coon21
'mó2 la joon jon tya' Dios 'e cwáa1 tya'a.
17 'E lɨ́1 la lɨ́ɨi1 'inlɨ́ɨi13 tsá2 Israel lɨ́ɨi1 cwáa1
tya' 'mó2 olivo nawuun'21 joon 'naa' lɨ́ɨ1naa'
lawa cwáa1 tya' 'mó2 olivo 'e cwaain21
jee212 nuu21 'e sɨ'láai1 jee212 'e 'mó2 olivo 'ee
tyʉ́2 do. Joon coon'13 la joon galɨ́1 ga'ii'13naa'
'e pí2-tsi tya' jmóo3 'e 'mó2 olivo tyʉ́2 do.
18 Pe jo jmaa2aa' jløø'3naa' lagɨ 'in tsá2
Israel 'in lɨ́ɨi1 la lɨ́1 cwáa1 tya' 'mó2 olivo
'e nasɨwuun'21. Wa jmoo2oo' la joon,
cwotii'13-'oo' jo 'ii'21 'e jmóo3 do wa pí3-tyii'
pe 'naa' 'ii'13naa' wa' pí3 tya' 'e jmóo3 do.
19 Coon21 jo1 ngaa212mo ifu'2'u jna:
"Ja'2mo júu3 tyi'nʉ, pe sɨwuun'21 'e cwáa1 do
'e lí2 'láa1na coon'13 'e 'mó2 olivo tyʉ́2 do."
20 Joon, "tyʉ́2-ʉ", fuu212uu, pe 'e cwáa1
olivo nasɨwuun'21 do, nasɨwuun'21 tsʉ
'wii'13 jo jai'2 mo galɨ́ɨ2i joon 'nʉ ni'láa1u'u
coon'13 'e 'mó2 do jiin'13 tsʉ 'wii'13 jai'2 lɨ́ɨ2u.
Tsʉ 'wii'13 joon, jo jmoo2'o jloo'3, jiin'13 ngɨ1'ɨ
coon'21 tún2.
21 Tsʉ wana jo gajmaa1a Dios feei'1-tsi
tya' 'in tsá2 'in lɨ́ɨi1 la lɨ́1 cwáa1 sɨwuun'21
tya' 'e 'mó2 tyʉ́2 do coon21xʉ jo 'e ijmáa1a
feei'1-tsi tyi'i wa'a jo jai'2 lɨ́ɨ2u.
22 Cón2'on cwáain1 xiiala feei'1-tsi Dios
pe cón2'on cwáain1 jon xiiala coon21 tsáa1
jmoo1o Dios. Nigajmaa1a coon21 tsáa1
coon'13 'in nigatyuun'13in do, pe fee'1mo-tsi
tyi'i. Pe 'ná1 'ii'13gɨ'ɨ 'e feei'1-tsi tyi'i tsʉ wana
jo la joon, tsʉ iwiin'21 'nʉ jon.
23 Pe joon wana jai'2 líin2in 'in tsá2 Israel
do tún1 ilí2 'láai1 Dios 'ii tún1 jee212 'mó2 tyʉ́2
do. Tsʉ tɨ́ɨ2mo Dios 'láa1i 'e lɨ́1 nisɨwuun'21un.
24 Tsʉ wana 'nʉ, 'in lɨ́ɨi1 cwáa1 'mó2 olivo
gacwáin1 jee212 nuu21, ga'láa2u coon'13 'e
'mó2 olivo 'e tyʉ́2 la jo tɨ́ɨi2 jmá1 tsá2, ¿tɨ jon'
jogɨ tyán2 to2 wa'a 'e 'laa1i tún1 cwáa1 tya'
'e 'mó2 olivo tyʉ́2 do tún1, joon la no lɨ́ɨi1 'in
tsá2 Israel do?

Itiin'13 tsá2 Israel lɨ gatséɨ1

25 Tsaru'1u', 'e jo líin2naa' tsá2 ñii212-tsi
yaanaa', 'iin212na 'e liñí2 'naa' 'e júu3 'uuin21
lo: nigalibáin1 'in tsá2 Israel jiin'13 ca gatɨ́2
la tí2 'in tsá2 jo seein21 Israel.

26 Joon mo lɨ́^{2} la joon jileei'^{21} tsá^{2} Israel itiin'^{13}in jiin'^{13} la nigajin'^{2} jí^{2} tya' Dios:
'In jmoo^{1}o láai^{2} tsá^{2} ijó^{1} fu Sión,
joon ja'woo'^{13}o jilaa'^{21} 'e gó^{2} jee^{212} tsá^{2} Israel.
27 Joon, 'elo ilisá^{2} júu^{3} tyiia^{212} isɨ́ɨ^{13}na coon'^{13}on, “Icɨ́^{3}ɨɨ jilaa'^{21} tsaa^{2} tya'a.”
28 Joon cwáain^{1} tya' 'e júu^{3} tya' xiiala itiin'^{13} tsá^{2} 'in tsá^{2} Israel do galɨ́ɨi^{1} lawa tsá^{2} 'in 'ei'^{1} Dios 'e ilisá^{2} goon^{1} fo'^{2} feei'^{1} tyii'. Pe 'iin^{212}mogɨ Dios 'ii tsʉ tyii'^{13}in 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tya'a.
29 Tsʉ jilaa'^{21} 'e cwó^{2} Dios jo tyii^{21} túnˀ. Joon jo jaa'^{21}-tsi wana nagatø'^{1}ø tsá^{2}.
30 Jo gajmaa^{2}aa' nʉʉ^{13}ʉʉn' tya' Dios la mo jée^{1}, pe niga'ii'^{13}naa' 'e feei'^{1}-tsi Dios tyii' tsʉ 'wii'^{13} jo gajmaa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉn 'in tsá^{2} Israel do.
31 Joon galɨ́^{2} 'e jo nʉʉ'^{13}ʉn tsá^{2} Israel 'e coon'^{13} la joon lí^{2} jmá^{1} Dios feei'^{1}-tsi tya'a jiin'^{13} la nigajmaa^{1}a tyii'.
32 Tsʉ Dios gajmaa^{1}a 'e jo jmáa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉn jileei'^{21} 'e coon'^{13} la joon lí^{2} jmáa^{1}a feei'^{1}-tsi tya' jileei'^{21}.
33 Lɨɨlɨ^{1} feei'^{1}-tsi Dios tya' tsá^{2}, joon lɨɨlɨ^{1} jmɨɨ^{1}-tsi joon 'áa^{1}mo 'øøi'^{21}-tsi. Jiin'^{13} jaain^{21} jo lí^{2} 'øøi'^{21}-tsi jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsi Dios jon'gɨ lí^{2} 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e jmoo^{1}o Dios cwáain^{1} tya' tsá^{2}.
34 “¿'Iin 'in 'øøi'^{21}-tsi 'e 'ɨ^{1}-tsi Ña'ñʉ'^{1}ʉ'? sɨ ¿'iin ga'e'^{2}e 'ii 'ee?
35 ¿'Iin nigacwo'^{2} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'e jmáa^{1}a 'e røø^{21}i Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'ii?
36 Tsʉ jilaa'^{21} 'e sá^{2} nigacwoo^{1}o Dios joon 'ii gajmaa^{1}a jilaa'^{21} 'e sá^{2}, joon jilaa'^{21} 'e sá^{2} 'e tya'o.” ¡Cwoungoo^{21}o tsá^{2} Dios coon^{21} tøø^{2}mo! Amén.

12

'Ná^{1} cwoi'^{2} tsá^{2} yaai Dios

1 Tsʉ 'wii'^{13} joon tsaru'^{1}u', mɨ́^{3}ɨɨ tyaní^{2}ii' coon'^{13} 'e feei'^{1}-tsi tya' Dios, 'e cwóo^{13}naa' yaanaa' lawa coon^{21} fa'^{1} 'e jiin'^{1} tya' Dios. 'E coon'^{13} la joon lɨɨ^{1}naa' jiin'^{13} tsá^{2} tya' Dios tsʉ 'elo 'e tɨ́^{2}-tsi Dios. Tsʉ 'elo 'e tɨɨ^{2}na' jmoo^{21}o' lawa tsá^{2} 'in 'øøi'^{21}-tsi.
2 Joon jo seen^{21}naa' jmaa^{2}aa' jiin'^{13} la tyʉ'^{2} to^{2} 'e juncwii^{21} lo. Unsɨ^{2}naa' 'e 'ɨ^{1}-'oo' 'e coon'^{13} la joon lí^{2} unsɨɨ^{2}naa' 'e jmoo^{2}oo'. 'E coon'^{13} la joon lí^{2} liñí^{2}ii' 'e 'iin^{212}in Dios 'e tyʉ́^{2}-ʉ, joongɨ 'e 'yaai-tsi joongɨ 'e sɨtsiin^{1}.
3 Tsʉ fuu^{212}uu 'naa' jileei'^{21} 'naa' coon'^{13} 'e feei'^{1}-tsi Dios gajmaa^{1}a tyiia: xuun 'ɨ^{1}-'oo' yaanaa' lɨɨ^{1}gɨ la gatɨɨ^{2}naa'. Tyʉ́^{2}gɨ wa'a 'ɨ^{1}-'oo' coon'^{21} túnˀ, jiin'^{13} la 'e nigacwo^{1} Dios 'naa' 'e jai'^{2} lɨɨ^{2}naa' la jaain^{21} la jaan^{21}naa'.
4 Tsʉ lawa cuerpo tya' tsá^{2} 'e lɨ^{2} 'láai^{2} 'ii'^{13} joon la coon^{21} 'ii'^{13} jmaa^{21}i to^{2} pe jo jmoo^{1}o la jmoo^{1}o 'ii'^{13} catyiia^{2}.
5 La joon lɨɨ^{1}i jna'. 'Láai^{2} 'ii'^{13} to^{2} 'e jmaai^{21} jna' la jaain^{21} la jaan^{21}na'. Joon sɨcaan^{21}na' lawa coon^{21} cuerpo tya' Cristo. Joon xʉfiin'^{13} fúu^{1}o' 'e sɨcaan^{21}na' tɨ́^{2} ca'ii'^{13} tɨ́^{2} ca'ii'^{13} 'e lɨɨ^{1}na' coon^{21} cuerpo.
6 Joon Dios nigacwo'^{1}o jna' 'láai^{2} 'ii'^{13} to^{2} ilí^{2} jmoo^{21}o' la jaain^{21} la jaan^{21}na'. Nigacwo'^{1} Dios tsá^{2} to^{2} lí^{2} jmáa^{1}a la jaain^{21} la jaain^{21} jiin'^{13} la 'iin^{212}in. Joon jile'^{1}e' 'ná^{1} jmoo^{21}o' 'e to^{2} do gacwo'^{1} Dios jna' coon'^{21} túnˀ. Wana gacwo'^{1} Dios tsá^{2} to^{2} 'e jma'^{2}a tsá^{2} júu^{3} tyʉ́^{2} tya'a, 'ná^{1} cwo^{1} 'in tsá^{2} do júu^{3} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e jai'^{2} lɨɨ^{2}i.
7 Joon wana gacwo'^{1} Dios tsá^{2} to^{2} wa'a unjíi^{2}in tsá^{2} xeei'^{21}, 'ná^{1} unjíi^{2}in 'in tsá^{2} do 'e tyʉ́^{2}. Joon wana gacwo'^{1} Dios tsá^{2} to^{2} wa'a 'e'^{2}e tsá^{2} xeei'^{21}, 'ná^{1} cwo'^{1}-tsi 'ido 'e'^{2}e tsá^{2}.
8 Joon wana gacwo'^{1} Dios tsá^{2} to^{2} wa'a tyá^{1}-tsi tsá^{2} xeei'^{21}, 'ná^{1} cwo'^{1}-tsi jmáa^{1}a. Joon wana gacwo'^{1} Dios tsá^{2} to^{2} 'e cwo'^{2}o cuu^{2} tsá^{2} xeei'^{21}, 'ná^{1} cwó^{2} 'e cuu^{2} do 'e coon^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsi. 'In tyʉ'^{2} to^{2} 'ná^{1} tyʉ'^{2}ʉ to^{2} coon'^{21} túnˀ, joon 'in uncoon'^{13}on 'in seein^{21} fa'í^{3} 'ná^{1} jmáa^{1}a 'e jløø'^{3}mo.

'E 'ná^{1} jmáa^{1}a 'in jai'^{2} lɨɨ^{2}i Cristo

9 Cwoli'iin^{212}naa' 'a la jai'^{2} la jaain^{21} la jaan^{21}naa'. Cwoli'ee'^{1}moo' 'e gó^{2} joon jmaa^{2}aa' 'e tyʉ́^{2}.
10 'Ná^{1} li'iin^{212}naa' la jaain^{21} la jaan^{21}naa' jiin'^{13} la 'iin^{212}in tsá^{2} la 'oo'^{21} ruu'^{21}i. 'Ná^{1} tsáai^{1}-'oo' la jaain^{21} la jaan^{21}naa' lɨɨ^{1}gɨ lagɨ yaanaa'.
11 Jo cwolíin^{2}naa' tsá^{2} 'in fui'^{2}. Cwoo^{2}oo' pí^{3} yaanaa' wa'a jmaa^{2}aa' to^{2} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' ce caain^{2}-'oo'.

12 Jmaa^{2}aa' jløø'^{3}naa' coon'^{13} 'e sɨjaan^{21}aan'. Taa'^{21} jmaa^{2}aa' mo moo^{2}oo' wúu^{1}. Joon jo cwo'íin^{2}-'oo' wa'a foo^{21}oo' júu^{3} tyʉ́^{2}.

13 Uncoon^{13}on' 'in tsá^{2} jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} Cristo 'in seein^{21} fa'í^{3} joon 'ii'^{13}moo' 'e tyʉ́^{2}-ʉ 'in jafeei'^{13} 'naa'.

14 Mɨ́^{2}ɨɨ' wa'a uncwaai'^{3} Dios 'in jmaai'^{21} 'naa'. Mɨ́^{2}ɨɨ' wa'a uncwaai'^{3} Dios 'ii, jo mɨ́^{2}ɨɨ' wa'a jmeei'^{21} Dios 'ii.

15 Jmaa^{2}aa' jløø'^{3}naa' coon'^{13} 'in tsá^{2} 'in jløøi'^{3} joon cɨɨ^{2}ɨɨ' coon'^{13} 'in tsá^{2} 'in cɨ'^{2}ɨ.

16 Cwoseen^{21}naa' coon^{21} 'e lɨ́ɨ^{2}naa' la jaain^{21} la jaan^{21}naa'. Jo jmaa^{2}aa' jloo'^{3} 'naa' pe ngɨ́^{2}ɨɨ' coon'^{13} 'in tsá^{2} 'wéi^{1} do. Jo cwolíin^{2}naa' tsá^{2} 'in lɨ́ɨ^{1}i 'in ñii^{212}-tsi 'áai^{1}.

17 Jo cóon^{13}oon' tyii' 'e gó^{2} jmoo^{1}o tsá^{2} tyii' tya' jiin'^{13} jaain^{21}. Cwoo'^{13}-'oo' wa'a jmaa^{2}aa' jmaai'^{13} 'e tyʉ́^{2} tyani jileei'^{21} tsá^{2}.

18 Jmaa^{2}aa' xiia'^{21} jiin'^{13} lí^{2} 'e seen^{21}naa' tyʉ́^{2} coon'^{13} jileei'^{21} tsá^{2}.

19 Tsaru'^{1}u', 'in 'iin^{212}na, jo coon'^{13}naa' tyii' yaanaa' pe cwoo^{2}oo' 'a 'e'^{2} Dios wúu^{1} 'ña'o 'ido. Tsʉ ni jí^{2} tya' Dios jin'^{2}in: "Jna-a tɨ́ɨ^{2}na 'e'^{2}e wúu^{1}, jna-a icɨ́^{3}ɨɨ tya' 'ino, jin'^{2} Ña'ñʉ'^{1}ʉ'."

20 Joon gajin'^{2}in: "Wana un'aai^{2} 'in 'ei'^{1} 'nʉ, cwoo'^{13}xʉ 'e dø'^{1}o. Joon wana un-jmúu^{1}i, cwoo'^{13}xʉ 'e 'uun'^{21}un. Tsʉ wana jmoo^{2}'o la joon icwo'^{2}o fa'ɨɨ'^{21} tya' 'in 'ei'^{1} 'nʉ 'e lɨ́^{1} lawa'a xʉ'^{2}ʉ mɨ'^{3} jɨ́^{2} yʉ' tyíi^{1}i."

21 Jo cwo'^{1}o wa'a lii'^{21} 'e gó^{2} 'nʉ; jmaa^{2}'a 'e lii'^{1}'i 'e gó^{2} do coon'^{13} 'e tyʉ́^{2}.

13

1 Jileei'^{21} tsá^{2} 'ná^{1} jmáa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉn jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} tsaa'to^{2}. Tsʉ Dios cwoo^{1}o jilaa'^{21} to^{2} 'e sá^{2} joon Dios siin'^{21}in jileei'^{21} tsaa'to^{2}.

2 Joon jileei'^{21} 'in jo jmoo^{1}o nʉʉ'^{13} ʉn to^{2} tyʉ'^{2} tsaa'to^{2} lawa jo jmoo^{1}o nʉʉ'^{13}ʉn to^{2} tyʉ'^{2} Dios tsʉ Dios gacwo'^{1}o 'in tsaa'to^{2} do 'e to^{2} 'oo^{1}o. Joon 'in jo jmoo^{1}o nʉʉ'^{13} 'ii in'láa^{1}a joon inii^{212} wúu^{1}.

3 Tsʉ 'in tsaa'to^{2} do jo jmaai^{1} to^{2} wa'a toon'^{21}on fo'^{2}-tsi tya' 'in jmoo^{1}o 'e tyʉ́^{2} pe tya' 'in jmoo^{1}o 'e gó^{2}. ¿Tɨ 'iin^{212}u'u seen^{21}u'un 'e jo fo'^{2} 'íi^{1} tyi'i tyani tsaa'to^{2}? Wa'a 'iin^{212}u'un la joon, jmaa^{2}'a 'e tyʉ́^{2} joon 'in tsaa'to^{2} do ilitsáai^{1}-tsi 'nʉ.

4 Tsʉ 'in tsaa'to^{2} do jmoo^{1}o to^{2} tya' Dios 'e seen^{21}un tyʉ́^{2}. Pe wana jmoo^{2}'o 'e gó^{2} 'ná^{2} líin^{2}u 'e 'goo'^{21}'o. Tsʉ 'íi^{3}mo to^{2} 'e 'oo^{1}o tsaa'to^{2} 'ii'^{21} 'e 'e'^{2}e tsá^{2} wúu^{1}. Joon Dios gacwoo^{1}o 'ido to^{2} 'e 'oo^{1}o wa'a lí^{2} 'e'^{2}e wúu^{1} coon^{21} tsáa^{1} tya' 'in jmoo^{1}o 'e gó^{2}.

5 Tsʉ 'wii'^{13} joon 'áa^{1}mo tyiin^{2} wa'a jmaa^{2}'a nʉʉ'^{13}'ʉ to^{2} tyʉ'^{2} tsaa'to^{2}. 'E coon^{13} la joon jon' wa' 'e tyu'^{2}mo'o 'e wúu^{1} do pe jmoo^{2}'o la ñi'^{2}i tíɨ^{2}mo'o jmoo^{2}'o.

6 Joon tsʉ 'wii'^{13} joon cɨ'^{2}ɨɨ' 'laa'^{13} tya' tsaa'to^{2} tsʉ 'in tsaa'to^{2} do jmoo^{1}o to^{2} tya' Dios joon la joon jmoo^{1}o.

7 Cɨ'^{2}ɨɨ' 'e jilaa'^{21} 'e røø^{21}naa'. Wana røø^{21}naa' cuu^{2} 'e 'íi^{3}in tsá^{2}, cɨ'^{2}ɨɨ'. Joon wana røø^{21}naa' cuu^{2} tya' 'laa'^{13} 'e 'nɨɨ^{1}ɨ tsá^{2}, cɨ'^{2}ɨɨ' jon. Jmaa^{2}aa' nʉ́ʉ^{13}ʉʉ' tya' 'in 'ná^{1} jmaa^{2}aa' nʉ́ʉ^{13}ʉʉ' joon un'goo^{21}oo' 'in 'ná^{1} un'goo^{21}oo'.

8 Jo cworøø^{21}naa' tya' jiin'^{13} jaain^{21}. Cworøø^{21}naa' jiin'^{13} 'e 'ná^{1} li'iin^{212}naa' la jaain^{21} la jaan^{21}naa'. Tsʉ 'in 'iin^{212}in 'in catyaai^{2} nigajmaa^{1}o jilaa'^{21} jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} ley do.

9 Tsʉ 'e ley do jin'^{2}in: "Jo foo'^{13}'o tsamɨ́^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21}, jo jngaa'^{13}'un tsá^{2}, jo jmaa^{2}'a 'uun^{21}, jo fu'^{2}'u júu^{3} tajuu^{21} jiin'^{13} jaain^{21}, jo jmaa^{2}'a 'iin^{212}'un 'e sá^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21}." Pe 'e ley lo, joon coon'^{13} jilaa'^{21} ley catyiia^{2} 'e sɨtsiin^{1} coon'^{13} 'e júu^{3} lo: "Cwoli'iin^{212}mo'o tsagoo^{2}'o jiin'^{13} la 'iin^{212}u'un 'wo'o."

10 'In 'iin^{212}in tsagoo^{1}o jo 'ee 'e gó^{2} jmóo^{1}o tya' 'ido. Joon coon'^{13} la joon 'in 'iin^{212}in tsagoo^{1}o iuntsiin^{1} 'e ley do.

11 Joon, tsʉ 'wii'^{13} ñí^{2}oo' xiiala ngó^{1} tiempo, 'ná^{1} jnaa^{1}-'oo' 'e cwuu^{21}moo' tsʉ tyan'gɨ najó^{2} 'e tiin'^{13}na' lagɨ la mo 'wiin^{212} mo gajai'^{2} galɨ́ɨ^{2}na'.

12 Ningó^{1} xʉʉ^{212} niui^{21}gɨ joon na-jatyéen^{1}mo 'e jná^{2} jmɨɨ^{212} tsʉ 'wii'^{13} joon 'ná^{1} tʉʉ^{212}ʉ' 'e jmoo^{21}o' la jmoo^{1}o tsá^{2} lɨ nʉʉ^{21}; joon 'ná^{1} tyíi^{13}i' ñí^{3} la tyan^{1}an 'láa^{2} 'in ngɨ^{1} lɨ jná^{2} joo'^{21}.

13 Cwongɨ́^{2}ɨ' la tɨ́ɨi^{2} ngɨ^{1} 'in ngɨ^{1} mo jmɨɨ^{1}. Jo ngɨ́^{2}ɨ' to^{2} 'íin^{1} jon'gɨ tyá^{2}a' jmɨɨ^{212} lɨ to'^{2}o tsá^{2} mɨɨ'^{13}. Jo ngɨ́^{2}ɨ' to^{2} feei'^{21} tsamɨ́^{2} jon'gɨ

ngɨ́²ɨ' to² jmoo¹o 'e gó². Jo 'ná²a' mɨɨ'¹³ jon'gɨ'ɨ 'áa³a' tsiiwúu¹.

14 'Ná¹ cwojmaa²aa' la gajmaa¹a Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo joon jo 'ɨ¹-'oo' wa' jmaa²aa' jiin'¹³ la 'yaai¹-tsi ngú¹ taan²¹²naa'.

14

Jo fó'²oo' 'e gó² tya' tsaru'¹u'

1 Joon wana seein²¹ tsá² 'in xʉ jai'² lɨ́ɨi² 'ii'¹³naa' 'ido jee²¹² 'naa' pe jo cwo'²o júu³ ruu'²¹naa' tya' cwáain¹ 'e jo 'ee to² 'íin³.

2 Tsʉ 'inlɨ́ɨi¹³ lɨ́ɨ²i 'e lí² dø'² doñi'ee 'e sá² pe seein²¹gɨ 'inlɨ́ɨi¹³ 'in xʉ jai'² lɨ́ɨi² 'in gø'²o jiin'¹³ jon'².

3 Joon 'in tsá² do 'in lí² dø'² doñi'ee 'e sá² jo tɨ́ɨi² faa'²¹a 'e gó² tya' 'in tsá² 'in jo gøø'²¹ jilaa'²¹ 'ii'¹³. La joon jon 'in tsá² do 'in jo gøø'²¹ jilaa'²¹ níi³ 'e sá² jo tɨ́ɨi² faa'²¹a 'e gó² tya' 'in tsá² do 'in gøø'²¹ doñi'ee 'e sá², tsʉ na'ii'²¹mo Dios 'ii²¹.

4 ¿Xiiala cwói¹¹ faa'²¹ tsá² 'e gó² tya' jaain²¹ 'in jmoo¹o to² tya' tsá² xeei'²¹? Tsʉ cwáain¹ tya' fii²¹²o 'ido lɨ́² 'ii'²¹ wa jmoo¹o 'e tyʉ́² sɨ 'e gó² 'ee. Joon tyʉ́²-ʉ icwo'ɨɨ¹i tsʉ Ña'ñʉ'¹ʉ' lí² jmáa¹a taa'²¹ 'ido.

5 La joon jon seen²¹mo jon tsá² 'in 'ɨ¹-tsi 'e tyiin²gɨ coon²¹ jmɨɨ²¹² lagɨ 'e jmɨɨ²¹² catyiia², joon seen²¹mo 'in 'ɨ¹-tsi 'e coon²¹ røø²¹ jilaa'²¹ jmɨɨ²¹². Joon jileei'²¹ 'ná¹ litsáai¹-tsi 'ña'a.

6 'In un'øøi'¹ coon²¹ jmɨɨ²¹², un'øøi'¹ 'e jmɨɨ²¹² do 'e un'goo¹o Ña'ñʉ'¹ʉ'. La joon jon jmoo¹o 'in jo un'øøi'¹ jiin'¹³ coon²¹ jmɨɨ²¹². Jo un'øøi'¹ jmɨɨ²¹² tsʉ coon'¹³ la joon lɨ́ɨ²i 'e un'goo¹o Dios. La joon jmoo¹o 'in gøø'²¹ jilaa'²¹ 'ii'¹³, gøø'²¹o 'e un'goo¹o Dios tsʉ gacwo'¹o 'maai'¹³ Dios. Joon 'in jo gøø'²¹ jilaa'²¹ 'ii'¹³, jo gøø'²¹ø 'e un'goo¹o Dios joon gacwo'¹o 'maai'¹³ Dios.

7 Tsʉ jiin'¹³ jaain²¹ jee²¹² jna' 'e seen²¹na' jiin'¹³ tyi'yiia' jon'gɨ júun²na' tyi'yiia'.

8 Tsʉ wa' seen²¹na', seen²¹mo' tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' joon wana nijúun²na' júun²mo' tya' Na'ñʉ'¹ʉ' jon. Joon wa seen²¹na' sɨ júun²na' 'ee lɨ́ɨ¹na' tsá² tya' Ña'ñʉ'¹ʉ'.

9 Tsʉ Cristo gajúun²in joon gajiin'¹o túun¹ joon coon'¹³ la joon galɨ́ɨ¹i Ña'ñʉ'¹ʉ' tya' 'in nigajúin¹ coon'¹³ 'in jiin'¹.

10 Pe 'nʉ-ʉ, ¿'ee lɨ'ɨ jmoo²'o 'ii'²¹ tya' ruu'²¹'u? ¿'Ee lɨ'ɨ jmoo²'o 'e jo tsáai¹-'o'o 'ii? Tsʉ jilee'²¹na' 'ná¹ tsaa²¹a' tyani Cristo ilisá² 'ii'²¹ tyi'.

11 Tsʉ ni jí² tya' Dios jin'²in:

'Ee la ja'²mo seen²¹na, jin'² Ña'ñʉ'¹ʉ'. Joon coon'¹³ 'e joon 'e jai'² ijuui'²¹ jileei'²¹ tsá² 'wojníi¹i tyaní³ii.

Joon jileei'²¹ icwo'² 'maai'¹³ Dios 'e tyú¹mo 'ii.

12 Joon jilee'²¹na' 'ná¹ jnii²¹²i' cwáain¹ tyi' tyani Dios la jaain²¹ la jaan²¹na'.

Jo jmaa²aa' wa'a tyuuin'² tsaruu'²¹naa' wa' tee'²¹i coon'¹³ tsaa²

13 Tsʉ 'wii'¹³ joon jo faa'¹³a' 'e gó² tya' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá². Lɨ' cɨɨ'¹³ɨ jmaa²aa' faa'¹³aa' 'laa'²¹, cwo'²-'oo' jo jmaa²aa' jiin'¹³xʉ wa'a tyuuin'² tsaruu'²¹naa' wa'a xuu'²¹i coon'¹³ tsaa².

14 Ñí²oo joon tsáa¹mo-tsii coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús 'e jo 'e sá² jiin'¹³ coon²¹ 'e gøø'²¹ tsá² wa'a jmoo¹o 'leei'²¹ tsá², pe wana 'ɨ¹-tsi tsá² 'e 'lee'²¹i 'ña'a, joon 'lee'²¹mo joon.

15 Joon wana coon'¹³ 'e tyé²e' jmoo²¹o' 'e 'leei'²¹ tsaru'¹u' jo ngɨ́²ɨ' la 'iin²¹²na' 'ii. Tsʉ 'wii'¹³ joon jo jmoo²¹o' coon'¹³ 'e tyé²e' wa' 'leei'²¹ 'in tsaru'¹u' do tsʉ gajúin¹ Cristo 'wii'¹³ tya'a. Tsʉ wana 'leei'²¹ 'in tsaru'¹u' la joon, niga'leei'²¹mo jiin'¹³ tsʉ 'wii'¹³ nigatyé²e' jiin'¹³ 'e 'iin²¹²mo'.

16 Tsʉ 'wii'¹³ joon jo cwoo²¹o' coon'¹³ 'e jmoo²¹o' 'e faa'²¹a tsá² 'e gó² tya' 'e sá² 'e tyʉ́² tyi'.

17 Tsʉ 'e tyʉ'² Dios to² tsá² jo lɨ́¹ jiin'¹³ coon'¹³ 'e gøø'²¹ tsá² sɨ 'e 'uun'²¹ tsá² 'ee. 'E tyʉ'² Dios to² tsá² lɨ́¹ lawa coon²¹ juncwii²¹ tya' tsá² coon²¹ tsáa¹, 'e lɨ́¹ 'e seein²¹ tsá² tyʉ́² tyani Dios, joon 'e seein²¹ tsá² jløø'³mo coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyʉ́² tya' Dios.

18 Joon 'in jmoo¹o la joon to² tyʉ'² Cristo, 'e 'yaai¹-tsi Dios tya'a joon ifaa'²¹ tsagoo¹o 'ee tyʉ́² tya'a.

19 Joon la joon cwocwoo'¹³-tsi' 'e jmoo²¹o' jiin'¹³ 'e saan²¹²a' tyʉ́²-ʉ la 'oo'²¹ jna',

joon iuncóon13on' la jaain21 la jaan21na' 'e tsáai1gɨ-tsi' 'e jai'2 lɨ́ɨ2na'.

20 Tyʉ́2gɨ wa jo jmoo21o' 'e jo 'ee to2 'íi3 'e gajmaa1a Dios coon'13 'e tyé2e'. Tsʉ né2o' 'e la ja'2mo 'e tyʉ́2 jilaa'21 'e gøø'21 tsá2, jo jmoo1o 'leei'21 tsá2 pe 'e gó2 jmoo21o' wana tyé2e' 'e jmá1 'e xuui'21 tsaa2 tsaru'1u'.

21 'E tyʉ́2gɨ wa jo tyʉ́3ʉ' ngú1, sɨ 'né2e' vino 'ee, sɨ jmoo21o', 'ee doñi'ee ijmá1 tyu-uin'13 tsaru'1u' sɨ jmoo21o' xuui'21 tsaa2 'ee, sɨ jmoo21o' 'e xʉgɨ tsáai1-tsi 'ido Dios 'ee.

22 Tsʉ 'e jai'2 'e tsáai1-tsi' la jaain21 la jaan21na' 'ná1-a 'e tsáai1-tsi' tyani Dios. ¡Joon jløø'3mo 'in tsá2 jo cwo'2o 'ña'a tsaa2 coon'13 jilaa'21 'e jmoo1o!

23 Pe wana 'in gø'2 cu'2-tsi 'noo1o tsaa2 coon'13 'e gøø'21ø do tsʉ jo mo gøø'21ø wa 'e tsáai1-tsi, joon jilaa'21 'e jmoo1o tsá2 'e jo tsáai1-tsi, 'noo1o tsaa2.

15

Jmaa2'a 'e 'yaai1-tsi tsaruu'21'u jon' 'e 'yaai1-'o'o 'wo'o

1 Joon jileei'21 jna' 'in tsáai1-tsi lɨ́ɨ1gɨ 'ná1 uncóon13on' coon'21 tún2 'in tsá2 catyaai2 'in xʉgɨ jai'2 lɨ́ɨ2i, joon jo jmoo21o' jiin'13 'e 'yaai1-tsi' yiia'.

2 La jaan21na' 'ná2 jmoo21o' jiin'13 la 'yaai1-tsi ruu'21i 'e sá2 'e tyʉ́2 tya'a joon ilitsáai1gɨ-tsi 'e jai'2 lɨ́ɨ2na'.

3 Tsʉ Cristo jo gajmaa1a 'e 'yaai1-tsi 'ña'a, tsʉ ni jí2 tya' Dios jin'2 xiiala nigalí1: "Jna-a ga'ii'13na 'e júu3 'laa'21 'e gacwoi'2 tsá2 'naa'."

4 Tsʉ jilaa'21 'e gataan1an tsá2 ni jí2 tya' Dios la mo jéei1, gataan1an i'e'2e jna' 'e coon'13 la joon 'e sá2 'e sɨjaan212an' tsʉ 'wii'13 'e júu3 taa'13 'e jí2 do ijmá1a taa'21 jna' joon icwo'2o jna' fo'feei'1 tyi'.

5 Cwocwo'2o Dios 'naa' 'e seen21naa' jløø'3naa' coon'13 'in catyaai2 do. Joon Dios do lí2 cwo'2o 'naa' 'e jmaa2aa' taa'21 joon lí2 cwo'2o 'naa' fo'feei'1 tyii'. Cwouncoon'13 Dios 'naa' 'e canii2mo 'ɨ1-'oo' coon'13 'in catyaai2 do la gajmaa1a Cristo Jesús,

6 'e coon'13 la joon jilee'21naa' lí2 un-goo21oo' coon21 caain21 Dios, 'in Jmii21 Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo.

'E júu3 tyʉ́2 tya' tsá2 'in jo seein21 Israel

7 Tsʉ 'wii'13 joon 'ii'13naa' la jaain21 la jaan21naa' jiin'13 la ga'ii'21 Cristo jna' 'e coon'13 la joon un'goo1o tsá2 Dios.

8 Tsʉ fuu212uu 'naa' 'e Dios gasiin1in Cristo gauncoon'13on tsá2 Israel 'e coon'13 la joon gauntsiin1 júu3 ga'ɨɨ1ɨ tya' 'lɨɨ212 tsacøøi'13 tyi'. Joon coon'13 la joon gajmaa1a Dios júu3 'e jo cuu'21i júu3 tya'a.

9 Gajó2 jon Cristo 'e lí2 un'goo21o tsá2 'in jo seein21 Israel Dios tsʉ 'wii'13 'e feei'1-tsi tya' 'ido. La gajin'2 ni jí2 tya' Dios:

Tsʉ 'wii'13 joon iun'góo3oo 'nʉ jee212 tsá2 'in jo seein21 Israel.

Joon i'øø3øø coon21 icwó3oo máa13u'un.

10 Joon lɨ' lɨ́2 xiia'21 jin'2 ni jí2 do:

Cwojløø'3naa' tsá2 jo seein21 Israel, coon'13 'in tsá2 tya' Dios.

11 Joon lɨ' lɨ́2 xiia'21gɨ jin'2:

Cwoo'13 'naa' 'maai'13 Ña'ñʉ'1ʉ' jilee'21naa' tsá2 taain212 ni cwoo'13 juncwii21.

Joon faa'13aa' xiiala feei'1 'ii jileei'21 tsá2.

12 Joon Isaías gataan1an jí2 do jin'2in:

Lawa coon21 jmóo3 'mó2 'e 'yeei'21 sʉn'3 tya' la joon inii'13 jaain21 tsá2 jee212 jmóo3 Isaí.

Joon ityʉ'2ʉ to2 jileei'21 tsá2 jo seein21 Israel.

Joon 'in tsá2 do 'in jo seein21 Israel 'e jo cu'2-tsi coon'13 'ii.

13 Joon nano mɨ́3ɨɨ tyani Dios, 'in cwo'2 jna' 'e sɨjaan212an', mɨ́3ɨɨ wa'a cwo'2 Dios 'naa' 'e jløø'3naa' 'áai1 joon 'e iliseen21naa' tyʉ́2 coon'13 'ii 'wii'13 ja'2mo lɨ́ɨ2naa' 'ii. Joon mɨ́3ɨɨ 'e coon'13 'ii'21 tya' Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios 'e lí2 un'láa2naa' 'e i'øøi'21gɨ-'oo' 'e sɨjáan212an' ca gasái1.

14 Joon 'naa' tsaru'1u', tsáa1mo-tsii 'e 'naa' seen21naa' 'e tyúmoo', joon 'øø'21mo-'oo' ji-laa'21 joon tɨ́ɨ2moo' cwoo2oo' tsá2 cwáain1 la jaain21 la jaan21naa'.

15 Pe, tsaru'1u', tsʉ 'wii'13 'e feei'1-tsi Dios tyiia 'e fuu212uu 'naa' coon'13 'e jí2 lo coon'13 júu3 coon21 tsáa1, 'e coon'13 la joon jo 'íin2-'oo'.

16 Gajmaa1a Dios feei'1-tsi tyiia 'e jmáa3aa jiin'13 la to2 tyʉ'2 Jesucristo jee212 tsá2 'in jo seein21 Israel. Joon 'e to2 jmóo3oo do 'e cwó3oo 'e júu3 tya' Dios tya' 'e tiin'13 tsá2.

Joon yʉ to^{2} cwó^{3}oo 'e júu^{3} lo 'e lí^{2} líin^{2}in 'in tsá^{2} jo seein^{21} Israel do lawa coon^{21} fa'^{1} 'in nigatyii'^{13}in Espíritu Tyʉ́^{2} 'e tɨ^{1}-tsi Dios.

17 Joon tsʉ 'wii'^{13} lɨ́ɨ^{1}na tsá^{2} tya' Cristo Jesús 'áa^{1}mo jløø'^{3}na coon'^{13} 'e to^{2} gajmáa^{3}aa tya' Dios.

18 Joon fuu^{212}uu 'naa' jiin'^{13} la gajmaa^{1}a Cristo 'wii'^{13} jna wa'a ilí^{2} jmá^{1} nʉʉ'^{13} tsá^{2} jo seein^{21} Israel. Joon jilaa'^{21} 'elo galɨ́^{2} júu^{3} fo'^{2}oo coon'^{13} 'e gajmáa^{3}aa.

19 Galɨ́^{2} la joon jon coon'^{13} 'ii'^{21} tya' li^{2} joongɨ tya' milagros joongɨ coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Espíritu Tyʉ́^{2}. Joon coon'^{13} la joon nigacwó^{3}oo júu^{3} ce jilaa'^{21} tya' xiiala itiin'^{13} tsá^{2} 'wii'^{13} cwáain^{1} tya' Cristo. Nigacwó^{3}oo 'e júu^{3} lo ca Jerusalén joongɨ la caain^{21} fuu^{21} ca tyía^{1} fu cwoo'^{13} lɨ sii^{21} Ilírico.

20 Joon nigacwo'^{3}-tsii 'e cwó^{3}oo 'e júu^{3} tyʉ́^{2} tya' 'e tiin'^{13} tsá^{2} lɨ jo mo ganúu^{2}un tsá^{2} jiin'^{13} cafu xiiala gajmaa^{1}a Cristo tya' tsá^{2}, 'e coon'^{13} la joon jo jmóo^{3}oo to^{2} lɨ nga'naa^{1} tsá^{2} xeei'^{21} jmoo^{1}o to^{2} la lo.

21 Pe la jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios:

'In jo mo ganúu^{2}un jiin'^{13} coon^{21} naa'^{13} cwáain^{1} tya' Cristo inúu^{1}un júu^{3} tya' 'ido.

Joon in'øøi'^{21}-tsi 'in tsá^{2} do 'in jo mo ganúu^{2}un cwáain^{1} tya'a.

'Iin^{212} Poo^{2} tsáa^{1}a fu Roma

22 Tsʉ 'wii'^{13} joon jo galɨ'^{1}ɨɨ yafoo'^{13}na 'naa' xʉfiin'^{13} 'láai^{2} naa'^{13} gali'iin^{212}na góo^{3}oo.

23 Pe nano niga'yee^{21}mo to^{2} tyiia fu lɨ taan^{212}na lo. Joon tsʉ 'wii'^{13} nigali'iin^{212}na ca la mo jéei^{1} 'áai^{1} yafoo'^{13}na 'naa',

24 'ɨ^{1}-tsii yafoo'^{13}na 'naa' mi ngɨ́ɨ^{3}na níi^{3}ii fu lɨ sii^{21} España. Joon lɨ́ɨ^{2}na wa'a ilí^{2} uncoon'^{13}naa' jna 'e fu^{1} 'yuu^{2}na do mi yuui'^{13} 'e li'yaai^{1}-tsii 'e jøø^{2}na 'naa'.

25 Pe nano ningóo^{3}oo 'yuu^{2}na fu^{1} níi^{3}ii Jerusalén 'e nicóon^{3}xʉʉ 'e cwo'^{3}oo 'in ru'^{1}u' 'in néei^{1} do.

26 Tsʉ 'in tsaru'^{1}u' néei^{1} lɨ sii^{21} Macedonia coon'^{13} 'in néei^{1} lɨ sii^{21} Acaya niga'ɨ^{1}-tsi wa'a 'e uncaain^{21}xʉ cuu^{2} 'e síin^{1}in tya' 'in tsaru'^{1}u' tañíi^{2} néei^{1} Jerusalén.

27 Joon 'yaa^{1}mo-tsi 'e gajmaa^{1}a la lo tsʉ lawa 'e røø^{2}mo 'ido. Tsʉ 'in tsá^{2} jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i néei^{1} Jerusalén do nigajmaa^{1}a coon'^{21} 'e tyʉ́^{2} tya'a 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i coon'^{13} 'in tsá^{2} do 'in jo seein^{21} Israel do. Joon 'in tsá^{2} jo seein^{21} Israel do cwáain^{1} tya'o 'ná^{1} jmáa^{1}a coon'^{21} 'e tyʉ́^{2} tya'a coon'^{13} 'in tsá^{2} Israel do.

28 Joon mo ga'yeei^{21} 'e cwáain^{1} lo, joon nijoon'^{13}oo 'e cuu^{2} do, ijúu^{3}uu fu España do, joon yafoo'^{13}na 'naa' mi ngɨ́ɨ^{13}na.

29 Joon tsáa^{1}mo-tsii igaa'^{13}na fu lɨ née^{1}naa' i'ii'^{13}na' coon^{21} caan^{21}mo 'e cwaai'^{3} tya' júu^{3} tya' Cristo do.

30 Tsaru'^{1}u', mɨ́^{3}ɨɨ tyani^{2}ii' coon'^{13} 'e tsáa^{1}mo-tsi' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo joongɨ coon'^{13} 'e 'ii'^{21} 'e cwo'^{2}o Espíritu Tyʉ́^{2} do jna' 'e 'iin^{212}mo' 'ii, coon'^{13} joon mɨ́^{3}ɨɨ tyani^{2}ii' 'e cwoo^{2}oo' pí^{3} yaanaa' caan^{21}mo coon'^{13} jna 'e mɨ^{2}ɨɨ' tyani Dios 'wii^{212} tyiajna.

31 Mɨ^{2}ɨɨ' tyani Dios wa'a iláa^{2}mo jna ja'cwoo^{21} 'in jo jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} néei^{1} Judea joon wa'a i'ii'^{21}mo røø^{21} 'in tsaru'^{1}u' néei^{1} Jerusalén 'e cuu^{2} tyáan^{3}aan do.

32 Mɨ^{2}ɨɨ' jon, wa' 'iin^{212}in Dios, icwéi^{1}na yajøø^{2}na 'naa' jløø'^{3}moo joon i'ii'^{21}xʉ 'woo'^{21}oo jee^{212} 'naa'.

33 Mɨ́^{3}ɨɨ tyani Dios, 'in cwó^{2} 'e seein^{21} tsá^{2} tyʉ́^{2} coon'^{13}, 'e iuncoon'^{13} 'naa'. Amén.

16

Sɨɨ^{1}i Poo^{2} 'aai^{212} tsá^{2}

1 Fuu^{212}uu 'naa' wa'a 'ii'^{13}naa' coon'^{21} tún^{2} 'in tsamɨ́^{2} ru'^{1}u' Febe. Gauncoon'^{13} 'áai^{1} 'ido 'in tsá^{2} jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Cristo 'in néei^{1} fuu^{21} Cencrea.

2 'Ii'^{13}naa' 'ii coon'^{13} 'e sii^{21} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' la tɨ́ɨ^{2}i jmá^{1} tsá^{2} la 'oo'^{21} ru'^{1}u' 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} Cristo. Joon 'naa' uncoon'^{13}oon' Febe do coon'^{13} jilaa'^{21} 'e jmaai^{1} to^{2} tya'a tsʉ 'in lo nigauncoon'^{13} tsá^{2} fúui^{1} 'áai^{1} la joongɨ jon nigauncoon'^{13}o jna jon.

3 'Aa^{212}moo' fo'^{2}oo fuu^{2}uu' Priscila coon'^{13} Aquila 'in nigajmaa^{1}a to^{2} tya' Cristo Jesús coon'^{13} jna.

4 'E tooin^{2} 'mó^{1} 'ii^{21} tya'a 'e galaai^{21} jna 'e fo'^{2} 'e 'ii^{1} tyiia ijúun^{2}na do. Joon jna cwóo^{3}oo 'maai'^{13} 'ido joon jon' jiin'^{13} jna cwóo^{3}oo 'maai'^{13} pe jileei'^{21} tsaru'^{1}u' 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Cristo 'in jo seein^{21} Israel.

5 'Aa^{212}moo' fo'^{2}oo fuu^{2}uu' jileei'^{21} tsaru'^{1}u' 'in jai'^{2} lí^{ii}i^{2} 'in licaain^{21} in^{uu} tya' Priscila coon'^{13} Aquila do. 'Aa^{212}mo'o fo'^{2}oo jon Epeneto, jaain^{21} tsá^{2} 'in 'iin^{212}na 'áai^{1} joon 'ii nifu jee^{212} 'in néei^{1} l^{i} sii^{21} Acaya do ja'^{2}mo galí^{ii}i^{2} Cristo.

6 'Aa^{212}mo'o fo'^{2}oo María 'in nigajmaa^{1}a to^{2} 'áai^{1} jee^{212} 'naa'.

7 'Aa^{212}moo' fo'^{2}oo fuu^{2}uu' 'in tsagóo^{3}oo Andrónico coon'^{13} Junias. Caan^{21}mo táa^{1}i 'ido coon'^{13} jna tsi 'n^{u}ñí^{3} joon ty^{u}^{2}-^{u} cwii^{1}in 'in tsá^{2} tya' Cristo 'in lí^{ii}i^{1} apóstoles 'ii. Joon jo'^{1}o galí^{ii}i^{2} Cristo la jéei^{1}g^{i} jna.

8 'Aa^{212}mo'o fo'^{2}oo fuu^{2}uu' Amplias, 'in lí^{ii}i^{1} tsaru'^{1}u' 'in 'iin^{212}na coon'^{13} 'e jai'^{2} lí^{ii}^{2}na' Ña'ñ^{u}'^{1}^{u}'.

9 'Aa^{212}mo'o fo'^{2}oo Urbano 'in nigajmaa^{1}a to^{2} tya' Cristo Jesús coon'^{13} jna'a, la joon jon Estaquis, 'in tsá^{2} 'in 'iin^{212}na.

10 'Aa^{212}mo'o fo'^{2}oo fuu^{2}uu' Apeles, 'in nigacwo'í^{ii}i^{1} ty^{u}^{2} jilaa'^{21} wúu^{1} 'áai^{1} ganii^{21}i wii'^{13} 'e jai'^{2} lí^{ii}^{2}i Cristo. La joon jon 'aa^{212}moo' fo'^{2}oo 'in tsá^{2} néei^{1} in^{uu} tya' Aristóbulo.

11 'Aa^{212}mo'o fuu^{2}uu' 'in tsagóo^{3}oo Herodión. La joon jon fuu^{2}uu' 'in tsá^{2} néei^{1} in^{uu} Narciso 'in jai'^{2} lí^{ii}^{2}i Ña'ñ^{u}'^{1}^{u}'.

12 'Aa^{212}moo' fuu^{2}uu' jon Trifena coon'^{13} Trifosa 'in jmoo^{1}o to^{2} tya' Ña'ñ^{u}'^{1}^{u}'. 'Aa^{212}mo'o fuu^{2}uu' jon 'in tsamí^{i}^{2} ru'^{1}u' 'in 'iin^{212}na', Pérsida, 'in nigajmaa^{1}a to^{2} tya' Ña'ñ^{u}'^{1}^{u}' 'áai^{1}.

13 'Aa^{212}mo'o fo'^{2}oo fuu^{2}uu' Rufo, 'in tsá^{2} jai'^{2} lí^{ii}^{2}i Cristo 'in 'y^{u} júu^{3}i 'áai^{1}, coon'^{13} sáa^{3}o 'in nigalí^{ii}i^{1} lawa sáa^{3}aa jon.

14 'Aa^{212}moo' fo'^{2}oo fuu^{2}uu' jon Asíncrito, coon'^{13} Flegonte, coon'^{13} Hermas, coon'^{13} Patrobas, coon'^{13} Hermes, coon'^{13} jileei'^{21} tsaru'^{1}u' 'in taain^{212} coon'^{13} 'ii.

15 'Aa^{212}moo' fuu^{2}uu' jon Filólogo, coon'^{13} Julia, coon'^{13} Nereo coon'^{13} tsamí^{i}^{2} ruu'^{21}i, coon'^{13} Olimpas coon'^{13} jileei'^{21} tsaru'^{1}u' 'in jai'^{2} lí^{ii}i^{2} 'in taain^{212} coon'^{13}.

16 'Aa^{212}naa' la 'oo'^{21} ru'^{1}u' la jaain^{21} la jaan^{21}naa' cuu^{2}uu' caai^{21} ni^{2} ruu'^{21}naa'. Jileei'^{21} 'in jai'^{2} lí^{ii}i^{2} Cristo 'in néei^{1} lo sii^{1}in 'aa^{212}naa'.

17 Tsaru'^{1}u', mí^{i}^{3}^{ii} tyani^{2}ii' 'e cóon^{2}oon' cwáain^{1} 'in tsá^{2} do 'in jmoo^{1}o poo^{212} jee^{212} 'naa' coon'^{13} 'e 'ee^{1}e s^{i} jmoo^{1}o ty^{uu}in'^{21} tsá^{2} 'ee joon 'noo^{1}o tsá^{2} tsaa^{2}. Ts^{u} jilaa'^{21} 'elo l^{i}' c^{ii}'^{13}^{i} lí^{1} la niga'e'^{2} tsá^{2} 'naa'. Jmaa^{2}aa' coon'^{21} coon'^{13} 'in tsá^{2} no,

18 ts^{u} 'in tsá^{2} no jo jmaa^{1} 'ii'^{21} to^{2} tya' Ña'ñ^{u}'^{1}^{u}' Jesucristo. 'In tsá^{2} no jmaa^{1}a 'ii'^{21} to^{2} jiin'^{13} 'e ijmaa'^{21}i to^{2} 'ña'o joon júu^{3} tya'a 'áai^{1} to'^{2} joong^{i} 'áai^{1} jloo'^{3} joon coon'^{13} júu^{3} joon cón^{2} tóo^{2} tsá^{2} jo li'^{2}i.

19 Joon jilee'^{21}mo ñí^{2} xiiala jmoo^{2} 'naa' n^{uu}^{13}^{uu}n' joon ts^{u} 'wii'^{13} joon jløø'^{3}moo coon'^{13} 'naa'. Joon 'iin^{212}na ilíin^{2}naa' tsá^{2} 'in 'yuui'^{13} 'e jmá^{1} 'e ty^{u}^{2} jon' wa'a 'in jmá^{1} 'e gó^{2}.

20 Joon 'in Dios 'in jmoo^{1}o 'e seein^{21} tsá^{2} ty^{u}^{2} tyaníi^{1}i jmoono idyee'^{13}i 'in 'l^{ii}i'^{3} Satanás 'wii^{212} tí^{ii}^{13}^{ii}' in'øø'^{13}naa' 'ii. Cwauncwaai'^{3} Ña'ñ^{u}'^{1}^{u}' Jesucristo 'naa'.

21 S^{ii}^{1}mo jon 'aa^{212}naa' 'in tsá^{2} sii^{21} Timoteo 'in jmoo^{1}o to^{2} coon'^{13} jna. S^{ii}^{1}mo jon Lucio, coon'^{13} Jasón coon'^{13} Sosípater 'in lí^{ii}^{1}i tsagóo^{3}oo.

22 Joon jna-a, Tercio, 'in nigataan^{1}an ni jí^{2} 'e júu^{3} lo sí^{ii}^{3}na jon 'aa^{212}naa' lawa tsá^{2} 'in jai'^{2} lí^{ii}^{2}i Cristo jon.

23 'Aa^{212}moo' jon jin'^{2} Gayo, 'in fii^{212} 'n^{u}^{1} l^{i} tyíin^{13}na joon cwoo^{1}o 'ido jon 'n^{uu}^{1}^{u} l^{i} licaain^{21} 'in jai'^{2} lí^{ii}^{2}i Cristo. La joon jon sii^{1}in Erasto 'aa^{212}mo 'naa'. Erasto do lí^{ii}^{1}i 'in naní^{2} cuu^{2} tya' fuu^{21} lo. Joon 'in tsaru'^{1}u' Cuarto sii^{1}in 'aa^{212}moo'.

24 Cwouncwaai'^{3} Dios jileei'^{21} 'naa'. Amén.

Júu^{3} l^{i} gatséi^{1}

25 Joon nano cwoun'goo^{21}o' Dios 'in lí^{2} jmá^{1} 'e pí^{3}g^{i}-'oo' coon'^{13} 'e júu^{3} ty^{u}^{2} tyiia tya' xiiala itiin'^{13} tsá^{2}. Cwóo^{3} jna 'e júu^{3} lo joong^{i} 'e'^{2} jna tsá^{2} cwáain^{1} tya' Jesucristo. Joon 'e júu^{3} ty^{u}^{2} do jmoo^{1}o júu^{3} 'e júu^{3} 'uuin^{21} gasáa^{1}a Dios ca la mo 'wiin^{212} juncwii^{21}.

26 Pe nano coon'^{13} 'e to^{2} ty^{u}'^{2} 'in Dios 'in seein^{21} coon^{21} tøø^{2}mo, nigajmaa^{1}a júu^{3} coon'^{13} 'e jí^{2} tya' Dios 'e gajmaa^{1}a 'in tsá^{2} 'in nigacwó^{1} júu^{3} tya' la mo jéei^{1}. Joon 'e júu^{3} 'uuin^{21} do gajmaa^{1}a Dios 'e cwii^{1}i jileei'^{21}

tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} 'e coon'^{13} la joon lí^{2}
jo'^{1}o líin^{2}in joon lí^{2} jmáa^{1}a n~~uu~~'^{13}~~u~~n.
27 ¡'Ii'^{21}mo Dios 'e un'goo^{21}o tsá^{2} 'ii 'wii'^{13}
Jesucristo coon^{21} tøø^{2}mo! Joon jiin'^{13} 'ii-o
l~~íi~~i^{1} Dios 'in ñii^{212}-tsi. Amén.

Jí² 'láa² 'wii²¹² gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i 'in tsá² 'in néei¹ Corinto

Poo² gasii²in 'e jí² lo tya' 'in jai'² lɨ́ɨ²i Dios néei¹ Corinto

1 Jna, Poo², 'in sɨɨ¹i 'e jí² lo. Joon lɨ́ɨ¹na
apóstol tya' Jesucristo coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Dios
'in gatyii'¹³in jna. Coon²¹ caan²¹mo sii²¹na'a
'e jí² lo coon'¹³ ru'¹u' sii²¹ Sóstenes.

2 Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyi'naa' tsaru'¹u' 'in cwii¹in
Dios néei¹ fuu²¹ sii²¹ Corinto. Joon líin²moo'
tsá² tya' Dios tsʉ licaan²¹moo' coon'¹³ Cristo
Jesús. Joon Dios gatø'²ø 'naa' galɨ́ɨ²naa' tsá²
tya'a 'in tyúi¹ coon'¹³ jileei'²¹gɨ 'in un'goo²¹o
Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo 'in néei¹ la caain²¹gɨ lɨ
xiia'²¹. 'Ii tsá² feei'¹ tya' 'ii joongɨ tyijna' jon.

3 Cwauncwaa'³mo Ñʉ'¹ʉ' Dios coon'¹³
Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo 'naa' joon canii²mo
liseen²¹naa'.

Galicwaa'³moo' 'wii'¹³i Cristo

4 Dios gauncwaai'³ 'naa' joongɨ 'wii'¹³i
Cristo Jesús. 'E joon fuu²¹²uu 'maai'¹³
coon²¹ tøø²mo.

5 'Wii'¹³i icaan²¹moo' coon'¹³ Cristo do;
Dios nigacwo'¹o 'naa' 'e tyʉ́² 'ɨ́¹-'oo', lagɨ
jilaa'²¹ 'e foo¹oo' joongɨ jilaa'²¹ 'e ñii²ii'.

6 Joon jilaa'²¹ júu³ 'e gatyá³aa cwáain¹ tya'
Cristo galɨ́¹ ja'²mo jee²¹² 'naa'.

7 'Wii'¹³ joon la lo jo 'ee li'øøi²¹ tyii' ji-
laa'²¹a 'e cwo'² Dios tsá² la 'ɨɨ²¹² ijaan²aan'
jmɨɨ²¹² mi ijneei²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo túnˡ.

8 Joon 'ii isaan'²¹in 'naa' tá² ca lɨ tséi¹. La
joon jo 'in cwo'¹ 'naa' tsaa² coonti mi ngɨ́ɨ²i
'ii'²¹ jmá¹a Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo.

9 Dios gatø'²ø 'naa' ilicaan²¹naa' coon'¹³
Jóon¹on Jesucristo. Joon 'in Dios do, 'in
gatø'²ø 'naa', jo tsacoo'²¹ júu³ tya'a.

'In sɨxéei¹³ jee²¹² 'naa'

10 Tsaru'¹u', mɨ́³ɨɨ tyaní²ii' coon'¹³ 'e sii²¹
Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo, sɨ́ɨ¹³naa' røø²¹, jo xeei²¹
ruu'²¹naa'. Síi¹³moo' røø²¹, coon²¹ 'ɨ́³-'oo',
coon²¹ 'e jmaa²aa'.

11 Fo'³oo la joon, tsaru'¹u', 'wii'¹³ 'inlɨ́ɨi¹³
tsá² inʉʉ tya' Cloé gajin'²o 'e jo cwo'² júu³
ruu'²¹naa'.

12 'øøi'²¹-tsi tsá² 'e 'láa²mo 'ɨ¹-'oo' la jaain²¹
la jaan²¹naa'. 'Inlɨ́ɨi¹³ jin'²in: "Tsá² tya'
Poo² jna"; 'inlɨ́ɨi¹³gɨ jin'²in: "Tsá² tya' Apolos
jna"; 'inlɨ́ɨi¹³gɨ jin'²in: "Tsá² tya' Tʉ́³-ʉ jna";
'inlɨ́ɨi¹³gɨ jin'²in: "Tsá² tya' Cristo jna."

13 ¿Tɨ lɨ́ɨ²moo' 'e 'iin²¹² Cristo wa'a lɨ́ɨ²naa'
poo²¹² jee²¹² 'naa'? ¿'E wa lɨ́ɨ²naa' 'e
gasaa²naa' jmɨɨ²¹ coon'¹³ 'e sii²¹ Poo²? ¡Jo
lɨ́¹ la joon!

14 'Maa'¹³mo Dios jo gasáa¹na jmɨɨ²¹ jiin'¹³
jaain²¹ 'naa', jiin'¹³ 'ña'a Crispo coon'¹³
Gayo.

15 'Wii'¹³ joon jo 'in lí² jin'² coonti 'e
gasáa²i jmɨɨ²¹ coon'¹³ 'e sii²¹ jna.

16 Fiin'¹³ nigasáa¹³mogɨɨ jmɨɨ²¹ 'in tsá² inʉʉ
tya' Estéfanas pe jo tɨɨ'¹³-tsii gasáai¹³gɨɨ jmɨɨ²¹
'in xeei'²¹gɨ.

17 Ña'ñʉ'¹ʉ' Cristo jo gasii¹in jna wa'a
sáa¹³na tsá² jmɨɨ²¹. Gasii¹in jna 'e jmaa'¹³aa
tsá² júu³ xiia'la itiin'¹³mo tsá² tyani Dios.
Joon gajma'³aa tsá² júu³ coon'¹³ júu³ coon²¹
tsáa¹, la joon liñí² tsá² xiiala gajúin¹ Fii²¹²i'
tsaa' crúu¹³ tya'a. Joon coon'¹³ 'e júu³
coon²¹ tsáa¹ do jo tsa'ɨɨ¹ 'wa'a pí³ 'e 'oo¹o 'e
júu³ do tya' xiiala itiin'¹³mo tsá² tyani Dios.

Jmɨɨ¹-tsi 'in jai'² lɨ́ɨ²i Cristo

18 Jileei'²¹ 'in ngaliin¹ lɨ gó² jo tsáai¹-tsi
'e júu³ tya' xiiala mo gajúin¹ Fii²¹²i' tsaa'
crúu¹³ tya'a 'e 'íin² tsaa² tya' tsá². Júu³
tya' tsá² caa²¹mo joon lɨ́ɨ²i. Pe tyijna'gɨ', 'in
gajmaa¹a Dios tiin'¹³na', 'ii'²¹ tya' Dios 'a la
joon.

19 Jiin'¹³ la jin'² ni jí² tya' Dios:
Jna-a i'íin¹³na 'e 'ɨ¹-tsi 'in jmɨɨ¹-tsi,
joon 'in tá¹-tsi, ijnɨɨ'¹³na tya'a 'e jo 'yeei²¹ to²
tya'a.

20 Wa'a la joon ¿'ee to² 'íi³gɨ 'in jmɨɨ¹-tsi, sɨ
tɨfo'² 'ee, sɨ 'in jo cwó² júu³ 'e lɨ juncwii²¹? Jo
'ee to² 'íin²gɨ 'ido tsʉ Dios gajmaa¹a 'e jilaa'²¹
'e jooin¹-tsi 'ido lawa júu³ tya' tsá² caa²¹mo.

21 Ñi¹ Dios 'e jmoo¹o, joon jo gacwo¹ Dios
'e ilicwii¹in 'in jmɨɨ¹-tsi 'ii coon'¹³ jilaa'²¹ 'e
jooin²¹-tsi. Pe Dios-gɨ gali'iin²¹²in jmáa¹a
tiin'¹³ tsá² coon'¹³ júu³ tyʉ́² tya' jileei'²¹ 'in

jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i 'ii-o xʉfiin'^{13} 'in catyaai^{2}gɨ lɨ́ɨ^{2}i júu^{3} tya' tsá^{2} caa^{212}mo lo.

22 'In tsá^{2} Israel mɨɨ^{1}ɨ coon^{21} milagro joon litsáai^{1}-tsi. Joon 'in tsá^{2} griego-gɨ jmaai'^{2} 'iin^{212}in lijmɨɨ^{1}-tsio

23 pe jna'gɨɨ'ɨ tyaa^{21}a'a júu^{3} tya' Cristo 'in gateen^{1}in tsá^{2} tsa' crúu^{13} do-o. Fa'ɨɨ'^{21}ɨ 'aa^{1}a 'in tsá^{2} Israel 'wii'^{13}i 'e júu^{3} lo joon 'in tsá^{2} jo seein^{21} Israel lɨ́ɨ^{2}i júu^{3} tya' tsá^{2} caa^{2}mo joon.

24 Pe tya' jileei'^{21} 'in gatø'^{2} Dios ilíin^{2}in tsá^{2} tya'a, xʉfiin'^{13} tsá^{2} Israel sɨ jo tsá^{2} Israel 'ee, 'ii'^{21} tya' Dios jmoo^{1}o Cristo tiin'^{13} tsá^{2} joongɨ 'e jmɨɨ^{1}-tsi.

25 Wa'a lɨ́ɨ^{2}i tsá^{2} 'e jo jmɨɨ^{1}-tsi Dios, 'ii 'in jmɨɨ^{1}gɨ-tsi lagɨ 'e jmɨɨ^{1}-tsi tsá^{2} juncwii^{21}. Joongɨ wa'a lɨ́ɨ^{2}i tsá^{2} jo 'oo^{1}o Dios pí^{2}, 'ii 'in 'oo^{1}gɨ pí^{2} lagɨ tsá^{2} juncwii^{21}.

26 'Ii^{21}du-'oo', tsaru'^{1}u', xiiala lɨ́ɨ^{1}naa' mo gatø'^{2} Dios 'naa', xʉʉ 'naa' lɨ́ɨ^{1}naa' tsá^{2} jmɨɨ^{1}-tsi tyani tsá^{2} juncwii^{21}, joongɨ xʉʉ 'naa' 'oo^{1}o to^{2}, joongɨ xʉʉ lɨ́ɨ^{1}naa' tsá^{2} tyiin^{2}.

27 Pe Dios-gɨ gatyii'^{13}in 'in tsá^{2} lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} bái^{1} 'e coon'^{13} la joon cwo'^{1}o fa'ɨɨ'^{21} 'in jmɨɨ^{1}-tsi. La joon jon gatyii'^{13} Dios 'in tsá^{2} lɨ́ɨ^{2}i tsá^{2} jo pí^{2}-tsi joon coon'^{13} la joon jon cwo'^{1}o fa'ɨɨ'^{21} 'in pí^{2}-tsi.

28 Joon la joon Dios gatyii'^{13}in 'in lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} jo tyiin^{2}, 'in jo tsáai^{1}-tsi tsá^{2}, ('in jo to^{2} 'íi^{3} do) 'ii 'in tyá^{2} røø^{21} tya' 'in lɨ́ɨ^{2}i tyiin^{2}gɨ.

29 La joon jiin'^{13} jaain^{21} jo 'in lí^{2} jmaa^{1}gɨ jloo'^{3} tyani Dios.

30 Pe 'ña'a Dios nigauncaan^{2}mo 'naa' coon'^{13} Cristo. Joongɨ 'wii'^{13} Cristo do-o galijmɨɨ^{1}-'oo', 'wii'^{13} 'ii gauntyúu^{1}mo Dios 'naa' la joon ilí^{2} jmaa^{2}aa' jilaa'^{21} to^{2} tyʉ'^{2}ʉ joongɨ tiin'^{13}moo' tyaníi^{1}i.

31 Jiin'^{13} la jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios: "'Wa'a 'iin^{212} tsá^{2} unjløøi'^{3} yaai 'ná^{1}-a unjløøi'^{3} yaai coon'^{13} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo."

2

Jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}naa' tsʉ 'wii'^{13} 'ii'^{21} tya' Dios

1 Tsaru'^{1}u', mo gatyáa^{3}aa júu^{3} jai'^{2} tya' Dios jee^{212} 'naa', jo gafo'^{2}oo júu^{3} jmɨɨ^{1}-tsi jon'gɨ júu^{3} taai^{212} 'áai^{1}.

2 Mo gatyáa^{3}aa júu^{3} coon'^{13} 'naa' jo júu^{3} xiia'gɨ gatyáa^{3}aa, gatyáa^{3}oo jmaai'^{2} júu^{3} la mo gangɨ^{1}ɨ Jesucristo juncwii^{21} joongɨ la mo gajúin^{1} Jesucristo tsaa' crúu^{1} tya'o.

3 Gasiin'^{21}na 'ñii'a 'wéi^{1} coonti-i tyaní^{2}ii', jlée^{3}moo 'goo'^{21}oo wa jo gatyáa^{3}aa la ti ji-laa'^{21}a 'e júu^{3} tyʉ́^{2} do.

4 Jo gauntsáa^{1}na-'oo' coon'^{13} júu^{3} jmɨɨ^{1}-tsi; gauntsáa^{1}moo-'oo' tsʉ 'wii'^{13} ga'e'^{2}e 'e Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios 'naa' joon coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Dios galitsáa^{1}mo-'oo' 'e júu^{3} lo.

5 Tsʉ 'wii'^{13} joon 'ii'^{21} tya' Dios lija'^{2}mo lɨ́ɨ^{2}naa' jon' wa'a coon'^{13} júu^{3} jmɨɨ^{1}-tsi tya' tsá^{2}.

Licwii^{1}mo tsá^{2} Dios 'wii'^{13} Espíritu Tyʉ́^{2} tya'a

6 Pe 'e la ja'^{2}mo, jna'a tyaa^{21}a'a júu^{3} 'e jmɨɨ^{1}-tsi tya' jileei'^{21} 'in tyʉ́^{2} 'øøi'^{21}-tsi 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i. Pe 'e júu^{3} do tyii'i jo lɨ la lɨ 'e júu^{3} jmɨɨ^{1}-tsi tya' 'in tsá^{2} taan^{212}in juncwii^{21} lo jon'gɨ la lɨ 'e júu^{3} tya' 'in 'oo^{1}o to^{2} 'e juncwii^{21} lo, tsʉ tɨ lɨ tyé^{1}mo 'in tsá^{2} do.

7 La ti júu^{3} faa'^{21}oo'o jmaai'^{2} júu^{3} 'e 'ɨ^{1}-tsi Dios. Júu^{3} 'e Dios ga'e'^{2}e tsá^{2} tya' nano. Ni'ɨɨ^{212}-tsi Dios jée^{1}mo xiiala ijmáa^{13}a tyú^{1}mo tsá^{2} ca nʉ'gɨ ijmaa^{21}o 'e juncwiin^{21} lo.

8 'Wii'^{13} joon jiin'^{13} jaain^{21} 'in 'oo^{1}o to^{2} juncwii^{21} lo jo ga'øøi'^{21}-tsi, tsʉ wa mɨ'ɨ ga'øø'^{21}mogɨ-tsi 'in 'oo^{1}o to^{2} do jo gateen^{1}gɨ Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo do tsaa'^{1} crúu^{13} tya'a.

9 Pe jiin'^{13} la jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios:

Tya' 'in tsá^{2} 'in 'iin^{212}in 'ii, nigatyaa^{1} Dios tyʉ́^{2} 'e sá^{2} tya'a coon^{21} 'e jo 'in mo ganí^{2} jogɨ 'in nuu^{1}un jon'gɨ 'in mo 'ɨ^{1}-tsi coonti.

10 Joon jilaa'^{21} 'elo 'ña'a Dios gajmaa^{1}a 'e liné^{3}e' coon'^{13} 'ii'^{21} tya' 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya'o. Joon 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya'a do jøø^{2}o ce jilaa'^{21}, ce jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsi Dios 'ña'a lí^{2} jøø^{2}ø.

11 Lawa tsá^{2}, jo ñí^{1}i tsá^{2} 'ee 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} la jaain^{21} la jaan^{21}in, yaamo alma tya' tsá^{2} ñii^{1}i 'ee 'ɨ^{1}-tsi. 'Wii'^{13} la joon jiin'^{13} 'ña'a 'in Espíritu tya' Dios ñii^{1}i jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsi Dios.

12 Joon jna'o' ga'ii'^{13}mo' 'in Espíritu tya' Dios do, jo'on ga'ii'^{13}na' espíritu tya' tsá^{2} taan^{212}in juncwii^{21} lo. Joon 'wii'^{13} 'in Espíritu Tyʉ́^{2} do-o 'øø'^{21}mo-tsi' jilaa'^{21} 'e gacwo'^{1} Dios jna' 'yaai^{1}-tsi.

13 La joon tyii^{21}a'a 'e júu^{3} 'e gacwo'^{1} Espíritu Tyʉ^{2} do jna'a tya' 'in niga'ii'^{21} 'in Espíritu Tyʉ^{2} do.

14 'In jo mo 'ii'^{21} 'in Espíritu Tyʉ^{2} do jo 'ii'^{21}i júu^{3} tyʉ^{2} tya' Espíritu Tyʉ^{2} tya' Dios 'e tyaa^{21}a'a tsʉ lɨ́ɨ^{2}i 'e júu^{3} tya' tsá^{2} caa^{21}mo joon. Jo lii'^{1}i 'øøi'^{21}-tsi 'e júu^{3} tyaa^{21}a'a lo tsʉ jiin'^{13} Espíritu tya' Dios lí^{2} jmá^{1} 'øøi'^{21}-tsi.

15 Pe 'in tsá^{2} 'in niga'ii'^{21}i 'in Espíritu Tyʉ^{2} tya' Dios lí^{2}-i cón^{2} cwáain^{1} ce jilaa'^{21}a. Joon ce jiin'^{13} jaain^{21} tsá^{2} 'in jo cwii^{1}in Dios jo lí^{2} 'øøi'^{21}-tsi xiiala 'ɨ^{1}-tsi 'in tsá^{2} 'in cwii^{1}in.

16 Jiin'^{13} la jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios: "¿'Iin niga'øøi'^{21}-tsi 'a 'ɨ^{1}-tsi Dios? ¿'Iin lí^{2} 'e'^{2} Dios?" Pe jna'gɨ' 'ɨ^{1}-tsi' la 'ɨ^{1}-tsi Cristo.

3

Tsa'leei'^{13} tya' Dios jile'^{1}e'

1 Tsaru'^{1}u', jo lí^{2} fú^{2} jna 'naa' lawa tsá^{2} 'in 'oo^{1}o Espíritu Tyʉ^{2} tya' Dios. Gafuu^{212}uu 'naa' lawa tsá^{2} taan^{212}in juncwii^{21}, 'in jo cwii^{1}in Dios. 'Naa' lɨ́ɨ^{1}naa' lawa xuui^{212} jo mo cwáan^{1}mo. Jo mo gauncwaan^{1}naa' cwáain^{1} tya' Cristo.

2 Jmaai'^{2} júu^{3} jo taa^{2}mo ga'e'^{1}ee 'naa'. Lawa yʉʉn^{21} 'uun'^{21} fi'^{2} jo mo li dø'^{2}ø 'í^{1}, la joon jon jna jo lí^{2} 'e'^{1}ee 'naa' coon'^{13} júu^{3} taai^{212}. Pe jo mo li'øøi'^{21}-'oo' júu^{3} taai^{212},

3 tsʉ 'ɨ^{1}gɨ-'oo' la 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21}. La 'ɨɨ^{212} 'oo^{2}oo' tsiiwúu^{1}, 'noo^{2}oo' mɨɨ'^{13}, joongɨ xeei^{2} ruu'^{21}naa' jmaai'^{2} la 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} 'ɨ^{1}-'oo' joongɨ jmoo^{2}oo' jmaai'^{2} 'a la jmoo^{1}o tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} lo.

4 Tsʉ wa mo jin'^{2} tsá^{2}: "Tsá^{2} tya' Poo^{2}-o jna", joon 'in lɨ́ɨi^{13}gɨ jin'^{2}in: "Tsá^{2} tya' Apolos jna", jmoo^{2}oo' la jmoo^{1}o tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21}.

5 Pe, ¿'iin 'in Poo^{2} do? ¿'Iingɨ 'in Apolos do? Caníi^{3} lɨ́ɨ^{2}moo'o tsá^{2} tya' Dios, joon 'wii'^{13} jna'oo'o ja'^{2}mo galɨ́ɨ^{2}naa' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo. Jmoo^{212} jna'a la jaain^{21} la jaan^{21}na'a jiin'^{13} la to^{2} gatyʉ'^{2} 'ña'a Dios.

6 Lawa coon^{21} 'e jñíi^{2} tsá^{2} lɨ́^{2} 'e júu^{3} tya' Dios, joon jna-a gato'^{2}o 'e jún^{2} do, joon Apolos-gɨ ga'ee^{1}e jmɨɨ^{21} pe 'ña'a Dios gajmaa^{1}a gacwáin^{1} 'e jún^{2} do.

7 La joon lɨ́^{2}, 'in gajñí^{2} lo coon'^{13} 'in ga'ee^{1}e jmɨɨ^{21} do jo 'ee to^{2} 'íi^{3} jiin'^{13} 'ña'a Dios 'in tyiin^{2}gɨ tsʉ 'ii jmoo^{1}o cwaain^{21} jilaa'^{21}a.

8 'In jñí^{2} jún^{2} do la joon jon 'in 'ee^{1}e jmɨɨ^{21} coon^{21} røø^{21}mo, pe Dios tyí^{2} 'lee'^{13}i la jaain^{21} la jaain^{21} jiin'^{13} la to^{2} gajmaa^{1}o.

9 Pe jna'a caan^{21}mo jmoo^{21}o'o to^{2} tya' Dios joon 'naa'gɨɨ' lɨ́ɨ^{1}naa' lawa coon^{21} tyiia^{21} lɨ jmoo^{1}o Dios to^{2}.

Joongɨ lɨ́ɨ^{2}moo' jon lawa coon^{21} 'nʉ́^{1} 'e jmoo'^{13} Dios.

10 Joon Dios gajmee^{1}i jna lawa jaain^{21} tɨfuu^{21} 'a jmaa'^{13}aa tɨɨfuu^{21} do joon 'in xee'^{21}mo 'in uncwaan^{21}in 'oo^{21} do. Joon jileei'^{21} 'in uncwaan^{21}in 'oo^{21} ni tɨɨfuu^{21} do 'ná^{1}-a coon^{21} cwáain^{1} xiiala jmáa^{1}a.

11 Joon jiin'^{13} jaain^{21} li jma'^{2}gɨ coon^{21}gɨ tɨɨfuu^{21} xiia', tsʉ 'ña'a Jesucristo lɨ́ɨ^{1}i 'e tɨɨfuu^{21} do.

12 Pe ni do lí^{2}-i uncwaain^{21} tsá^{2} coon'^{13} cwanáa^{1}, sɨ coon'^{13} cwataa^{21} 'ee, sɨ coon'^{13} cuun^{212} 'moo'^{3} 'ee 'e ta'a 'wóo^{2}o. Lí^{2}-i jon uncwaain^{21} tsá^{2} coon'^{13} 'mó^{2}, sɨ coon'^{13} 'nuu^{21} 'ee sɨ coon'^{13} mo'^{2} cwañi'^{1} 'ee 'e jo ta'a 'wóo^{2}o.

13 Joon mi cwá^{2} jmɨɨ^{212} icwée^{2}i Cristo tún^{1}, røø^{21} liñí^{2} tsá^{2} 'ee coon'^{13} gajmaa'^{13}a 'e 'nʉ́^{1} do. Tsʉ 'e jmɨɨ^{212} joon ijó^{1} coon'^{13} jɨ́^{2}ɨ joon coon'^{13} 'e jɨ́^{2} joon iliñi^{1} tsá^{2} 'ee to^{2} nijmaa^{1}a tsá^{2} sɨ 'e tyʉ́^{2} sɨ 'e gó^{2} 'ee la jaain^{21} la jaain^{21}.

14 Joon wa 'nʉ́^{1} 'e tyʉ́^{2} nigajmaa'^{13}a tsá^{2} jo coo^{1}o coon'^{13} 'e jɨ́^{2} do pe 'in i'ii'^{21}mo 'lee'^{13}i.

15 Pe wa'a 'in nigajmaa'^{13}gɨ 'nʉ́^{1} gó^{2}, 'e coo^{21}-o joon. Joon jilaa'^{21}a i'íin^{2}mo tya'a, jiin'^{13} 'ña'o tiin'^{13}gɨ tyani Dios lawa jaain^{21} 'in galáa^{2}i 'ña'a jee^{212} jɨ́^{2}.

16 ¿Tɨ jo ñí^{3} 'naa' 'e lɨ́ɨ^{1}naa' lawa cwo'^{1} tya' Dios Jmii^{21} joon 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios do tyiin'^{13}mo jee^{212} 'naa'?

17 Joon wa'a 'in 'iin^{212}in xéi^{1} cwo'^{1} tya' Dios, Dios-gɨ 'íin^{2}mo 'ii tsʉ cwo'^{1} tya' Dios 'e cwaa'^{3}mo joon. Pe 'naa' yaamoo' lɨ́ɨ^{1}naa' 'e cwo'^{1} joon.

18 Jo cón^{2}oon' 'naa' tóo^{2} yaanaa', wa' 'in lɨ́ɨi^{2} 'e jmɨɨ^{1}-tsi 'i jiin'^{13} la lɨ́ɨ^{1}i 'in tsá^{2} jmɨɨ^{1}-tsi taain^{212} juncwii^{21} 'ná^{1}-a líin^{2}in lawa jaain^{21} 'in jo 'ee tɨɨ^{21}i coonti joon coon'^{13} la joon lí^{2}-i líin^{2}in jaain^{21} 'in jmɨɨ^{1}-tsi la jai'^{2}.

19 Wa'a tya' Dios 'in lḯ¹i jmɨ¹-tsi 'e juncwii²¹ lo lawa tsá² caa²¹mo 'i. Ni jí² tya' Dios jin'²: “Dios jmoo¹o xuui'²¹ yaai 'in tɨ²¹i coon'¹³ yaamo 'e tɨ²¹i do.”

20 Jin'²o jon 'e jí² do: “Ña'ñʉ'¹ʉ' ñi²o 'e jilaa'²¹ 'e 'ɨ¹-tsi 'in jmɨ¹-tsi jo 'ee to² 'íi³ 'e joon.”

21 Tsʉ 'wii'¹³ joon jiin'¹³ jaain²¹ jo lí² unjlววi'³ yaai wa'a lḯ²i lḯ¹i tsá² tya' tsá². Pe 'e tḯ²i 'naa'a jilaa'²¹ 'e sá².

22 Poo² sɨ Apolos 'ee, sɨ Tʉ́³ 'ee sɨ juncwii²¹ lo 'ee, sɨ 'e seen²¹mogɨ' 'ee, sɨ 'e najúun²moo' 'ee, sɨ jilaa'²¹ 'e sá² nanó² 'ee, sɨ jilaa'²¹ 'e ilisá² 'ee jilaa'²¹a tyi'naa'a.

23 Joon 'naa' lḯ¹naa' jóon¹on Cristo, joon 'in Cristo do tya' Dios 'i.

4

To² 'ná¹ jmaa¹a apóstoles

1 'Ɨ¹-'oo' jna'a lawa tsá² 'in uncoon'¹³ Cristo, 'in náa¹ cwoo²¹o'o 'ná¹a 'e'² tsá² 'e 'ɨ¹-tsi Dios.

2 La joon wa'a 'ee náa¹a cwoo²¹o tsá² júu³ tʉ́² tya' Dios 'ná¹ jmáa¹a 'i júu³ la tí³i, joon la joon tsáa¹mo-tsi tsá² 'ii.

3 Pe jna, xʉʉ cu'²-tsii wa'a 'naa' 'iin²¹²naa' jmaa²aa' 'ii'²¹ tyiia sɨ tyí³aa tyani 'in 'oo¹o to² 'ee. Ce jiin'¹³ 'ñii'a jo jmóo³oo 'ii'²¹ tyiia.

4 Joon jon'gɨ 'ñii'a jo ñíi³ii tɨ 'óo³oo tsaa², 'elo jon' 'ววi'²¹-tsi wa'a jna 'e jo 'óo³oo tsaa² pe 'ña'a Ña'ñʉ'¹ʉ' ijmáa¹a 'ii'²¹ tyiia.

5 Tsʉ 'wii'¹³ la joon, jo cón²oon' cwáain¹ xiiala seein²¹ 'in xeei'²¹ la nʉ'gɨ itɨ² jmɨ²¹² icwée²i Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo. Ján²duu' cón²oon' cwáain¹ ca mi cwée²i Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo, 'ña'-o i'wo'²o lɨ jnee²i la jilaa'²¹ 'e sɨ'mo² lɨ nʉʉ²¹ no. Mi tḯ² 'e jmɨ²¹² joon, joongɨ ijmá¹a Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo iliñí² jileei'²¹ la jilaa'²¹a 'e ni'ɨ¹-tsi tsá² la jaain²¹ la jaain²¹. Joon Dios-gɨ ifaa'²¹-o 'ee 'e tʉ́² gajmaa¹a tsá² la jaain²¹ la jaain²¹.

6 Tsaru'¹u', tyíi³aa 'e júu³ lo cwáain¹ tya' Apolos coon'¹³ jna 'e tʉ́² tyi'naa', tsʉ 'iin²¹²na 'e liñí³oo' jo ngɨɨi²¹²gɨɨ' jiin'¹³ la jin'² jí² tya' Dios. Joon la joon jiin'¹³ jaain²¹ jo unjlววi'³ yaai coon'¹³ jaain²¹ tɨfo'², jo'gɨ ijmáa¹a 'e jo tsáai¹-tsi 'in jaain²¹.

7 ¿'Iin 'in jmoo¹o tʉ́²gɨ tyii' lagɨ 'in catyaai²gɨ? ¿'Ee 'oo²¹²oo', tɨ jon'on Dios gacwoo¹o? Joon wana 'ii-o gacwoo¹o jilaa'²¹ 'e 'oo²¹²oo', ¿'ee lɨ'² unjlววi'³ yaanaa' 'e 'oo²¹²oo' do lawa'a yaanaa' gajmaa²aa' 'e 'oo²¹²oo' do?

8 Nalḯ¹naa' lawa'a 'e lḯ¹naa' tsá² sá² cuu², 'oo²oo' jilaa'²¹ 'e 'iin²¹²naa'. Lḯ¹naa' 'e 'naa'oo' nityʉ²ʉʉ' to² lawa rววi¹³. Joon jna'gɨɨ'ɨ li' co'o 'lee'¹³naa' jna'a. 'Áa¹mo 'iin²¹²na wa xʉ'ʉ ja'²mo 'e lḯ¹naa' rววi¹³ joon ca jna'oo'o lí²-i jon tyʉʉ'¹³ʉ'ʉ to² coon'¹³ 'naa'.

9 Lḯ²na la lɨ'ɨ jna'a 'in lḯ¹i apóstoles ni'i sáa¹i Dios jna'a tɨ li tsé¹mo. Lḯ¹na'a lawa 'inlḯ¹³ 'in niteen¹en ijúun²mo. Nalḯ¹na'a lawa coon²¹ 'e sá² tsa'goo²¹-tsi tsá² jileei'²¹ 'in taain²¹² juncwii²¹ la jileei'²¹ ángeles lagɨ jileei'²¹ tsá² jววi²mo jna'a.

10 Lḯ²i tsá² lawa tsá² caa²¹mo jna'a 'wii'¹³i cwáain¹ tya' Cristo joon 'naa'gɨɨ' lḯ²naa' 'e lḯ¹naa' tsá² jmɨ¹-tsi cwáain¹ tya' Cristo. Lḯ¹na'a tsá² 'wóo²mo la 'ɨ²¹² 'naa'gɨɨ' lḯ²naa' 'e lḯ¹naa' tsá² pí²-tsi. Jo tsáai¹-tsi tsá² jna'a, pe 'naa'oo' un'goo¹o tsá².

11 Ca nanoo²¹² nili'ววi¹mo 'e tyee²e'e, nilḯ² unjmɨ²¹na'a, nilɨ'ววi¹i sɨ'²ɨ'ɨn, nijmee'²¹mo tsá² jna'a, jogɨ tyii²¹i'i sá².

12 Joongɨ ni'woo'²¹-oo'o to² jmoo¹ to². Joon mo jíi²in tsá² jna'a, jna'gɨɨ'ɨ síi¹³i'i, “'Ná¹ uncwaa'³mo Dios 'naa'.” 'ววi¹mo tsá² jna'a pe jmoo²¹o'o taa'²¹-oo'o.

13 'Lɨɨ'³ɨ faa'²¹ tsá² 'wii²¹² tyii²¹i'i pe fee'¹mo-tsii'i júu³ tyaa²¹a'a coon'¹³on. Jmaai'²¹ tsá² jna'a lawa tyi¹ taa'¹³ juncwii²¹, lagɨ wa 'e tɨ' co' tsá²a jmaai'²¹ tsá² jna'a ca jmɨ²¹ no.

14 Jo jmóo³oo 'e jí² lo wa'a cwo'²oo 'naa' fa'ɨɨ'²¹, jmóo³oo 'e jí² lo lawa' cwo'³oo cwáain¹ yʉʉn²¹ tyiia 'in 'iin²¹²moo.

15 Xʉʉfiin'¹³ 'naa' 'áa¹naa' tɨfo'² tyii' fúui¹ 'in 'é² cwáain¹ tya' Cristo, pe jaan²¹mo 'ñʉ́²ʉʉ' seein²¹ cwáain¹ tya' mo galija'²mo lḯ²naa' joon jna-a 'i. Tsʉ 'wii'¹³i 'e júu³ tʉ́² tya' xiiala itiin'¹³ tsá² tyani Dios 'e gatyáa³aa coon'¹³ 'naa' galija'²mo lḯ²naa' Cristo Jesús.

16 Tsʉ 'wii'13 joon mí3ii tyani2ii' tyan2aan' cwáain2 xiiala jmóo3oo joon la joon jmaa2aa'.

17 Tsʉ 'wii'13 gali'iin212na 'a untii'13duu-'oo' xiiala mo gangí3ii jee212 'naa' lawa jaain21 tsá2 'in jai'2 líi2i Cristo, 'wii'13 joon síi3na Timoteo, 'in 'iin212na. Lawa yʉʉn21 tyiia-oo 'i coon'13 to2 jmoo21o'o tya' Ña'ñʉ'1ʉ'. Joon, untiin'13in júu3 tya'a. 'Ii-o i'e'2e 'naa' la li 'e ga'ée3ee la caain21 jee212 tsá2 'in jai'2 líi2i Cristo.

18 'Inlíii13 jee212 'naa' gaunjlววi'3 yaai, líi2i 'e jo cwéei3gii jee 'naa'.

19 Pe 'ɨ1-tsii yíia3oo la jmoono wa icwo1 Ña'ñʉ'1ʉ'. Joon iyajววo3oo tɨ 'e ijmá2 'in tsá2 unjlววi'3 yaai do 'e la lí2 'e faa'21a do. Yajววo3วว wa'a cwo'1o Dios wa'2 pí2 tya' 'ido sɨ jo cwo'1-o 'ee.

20 Tsʉ lɨ tyʉ'2 Dios to2 tsá2 jon' lɨ'ɨ júu3 pe coon'13 'ii'21 tya'o to2 'e tyʉ'2ʉ tsá2.

21 ¿'Ee 'iin212naa' jmá3aa tyii' mi cwéi1na, tɨ 'e 'e'3ee 'naa' wúu1, owa'a 'iin212naa' jmáa3aa tyʉ́2-tsii, un'née3moo 'naa' 'ee?

5

Coon21on cwáain1 'e ga'láa2a tsá2

1 Niñii1i tsá2 'e jaain21 jee212 'naa' tyíin1in coon'13on lawa tsamí2 tya'o jaain21 tsá2 neei'13 sáa3a. 'E lo-o coon21 'e gó2 liili1 ca jiin'13 'in jo cwii1in Dios jo tiii21 jmáa1a.

2 ¡Joon jlวว'2mogɨ 'naa'! ¡Pe tyʉ́2gɨ wa'a ngɨ2ii' fa'ii'21! 'In tsá2 'in gajmaa1a 'e gó2 lo tyʉ́2gɨ wa'a gajeen'21mo jee212 'naa'.

3 Joon xʉfiin'13 jo siin'13na la si'yee21na jee212 'naa' pe 'íi3-tsii 'naa' joon nigajma1oo 'ii'21 tya' 'ido 'in gajmaa1a 'e gó2 do lawa'a siin'13moo coon'13 'naa'.

4 Uncaan21naa' ruu'21naa' coon'13 'e sii21 Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo. Joon siin'13moo coon'13 'naa' coon'13 jilaa'21 'e 'ɨ1-tsii. La joon jon 'ii'21 tya' Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús uncoon'13on 'naa'.

5 Joon 'ná1 tyíi13moo' 'in tsañʉʉ'1 ga'láa1a do 'in tyiin'13 jee212 'in jo'1 líii2 do, jaan'13naa' Satanás, joon coon'13 la joon i'íin2mo 'e ngú1 taan1in pe itiin'13mo alma tya'a mi jó1o tún1 Ña'ñʉ'1ʉ'.

6 Jo lí2 unjlววi'3 'naa' yaanaa' coon'13 'e jmoo2oo' lo. ¿Tɨ jo ñii2ii' júu3 'e jin'2 tsá2: "Coon'13 ca pii'3 tyiian'3 caai'21 tsá2 'e con2 do coon'13 'e joon jmoo1o roon1on la tววi2 con2 do?"

7 Tʉ́2ʉʉ' jilaa'21 'e gó2 jmoo2oo' 'e lɨ la lɨ tyiian'3 tsáai2 'e jmoo1o 'láa1 tya' tsá2. Joon ilíin2moo' lawa 'iñi'1 'mii2 'e jo tyiian'3 jeei1 tsʉ la joon tsai'2 líi1naa'. Tsʉ nigajún1mo Cristo 'ña'a 'wii212 tyijna'o'; ngangii2i la ngangii2i joo'saa'21 yʉʉn21 jngai'2 tsá2 Israel cuu'21i mo tɨ jmii212 pascua.

8 La joon jmoo'13o' jmii212 pascua tyi' la ti la lí1-ɨ coon'13 'e tsáai1-tsi' joongɨ 'e jai'2 líi2na' 'e lɨ la lɨ 'iñi'1 jo jeei1 tyiian'3. Jon'on jmoo21o' jmii212 pascua tyi' coon'13 jilaa'21 'e gó2 jmoo21o' jon'gɨ' coon'13 'e gó2 'ɨ1-tsi' 'e lɨ la lɨ 'e tyiian'3 tsáai2 do.

9 Ni jí1 tyiia 'láa2 'wii212 do gafuu212uu 'naa' jo síi1naa' rววo21 coon'13 'in ngɨ1 to2 'láa1 coon'13 tsamí2 xeei'21 sɨ tsamí2 ngii1 to2 'láa1 coon'13 tsañʉʉ'1 xeei'21 'ee.

10 Jo 'ววi'21-tsi 'e fuu212uu 'naa' wa'a tʉ́2naa' coonti tsá2 taain212 juncwii21 'in 'láa1, sɨ 'in tsii21 cuu2 liili1 'ee, sɨ 'in jmoo1o 'uun21 'ee, sɨ 'in ungoo21o 'in jon'on Dios la jai'2 tsʉ 'ná1 'woo21moo' 'a juncwii21 lo wa jo 'iin212naa' seen21naa' jee212 tsá2 la 'ii.

11 'ววi'21-tsi 'e gafoo'21oo do jo 'ná1 sii21naa' rววo21 coon'13 jiin'13 jaain21 'in jin'2 'e jai'2 líi2i Cristo pe la 'ii212 joon ngɨ1 'láa1o, sɨ tsii21mogɨ cuu2 liili1 'ee, sɨ ungoo21o 'in jon' Dios la jai'2 'ee, sɨ jmoo1o júu3 'atsaa21 'ee, sɨ ngɨ1 to2 'uun'21 'máa1 'áai1 'ee, sɨ 'in jmoo1o 'uun21 'ee21. Jiin'13 jo cววo21ว' caain21 coon'13 'in la 'i.

12-13 Tsʉ jo tii2na jmáa3aa 'ii'21 tya' 'in jo jai'2 líi2i Cristo tsʉ Dios 'in jmá1a 'ii'21 tya'a. Pe 'naa'gii' tii21naa' jmaa2aa' 'ii'21 tya' jileei'21 'in jin'2 'e jai'2 líi2i Cristo. 'Wii'13i joon tyii2moo' 'in tsá2 ga'noo1o tsaa2 no jee212 'naa'.

6

'Ná1 jmaa2aa' 'ii'21 tyii' la 'oo'21 jee212 yaamoo'

1 Wa mo sá2 coon21 mii'13 jee212 'naa' joon 'in xeei'gɨ 'ná1 nuu1un, ¿'ee lɨ' tá2-'oo' mí2ii'

ilí² 'ii'²¹ tyani 'in jo cwii¹in Dios la cwii'¹in jna' lagɨ 'e mɨ́²ɨɨ' tyani 'in tsá²-tsi Dios?

2 ¿Tɨ jo ñí²ii' 'e 'naa' 'in tsá²-tsi Dios ij-maa²aa' 'ii'²¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹ lo? Joon wana 'naa' ijmaa²aa' 'ii'²¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹, lí² jmaa²aa' jon 'ii'²¹ ji-laa'²¹ cwáain¹ pi'³ 'e sá² jee²¹² 'naa'.

3 ¿Tɨ jo ñí²ii' 'naa' ijmoo²¹o' 'ii'²¹ ca tya' ángeles tya' Dios? Joon wa' la joon tá²gɨ galɨ́² jmoo²¹o' 'ii'²¹ 'a lɨ́² 'e juncwii²¹ lo.

4 Wana 'naa' tɨ́ɨ¹naa' cwaain¹ tya' 'e sá² juncwii²¹ lo, lí²i mɨ́²ɨɨ' ilí² 'ii'²¹ tyani doñi'iin tsá² 'wói¹ jee²¹² 'in jai'² lɨ́ɨ²i.

5 Fuu²¹²uu 'naa' la joon, joon i'aa²aa' fa'ɨɨ'²¹. ¿Tɨ jo 'in seein²¹ jiin'¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in lí² jmá¹a 'ii'²¹ jee²¹² la 'oo'²¹ ruu'²¹naa' 'in jai'² lɨ́ɨ²i?

6 ¿Tɨ 'ná¹ 'nɨɨ¹i tsaruu'²¹i tyani 'in jmoo¹o 'ii'²¹ 'in jo tsá²-tsi Dios?

7 Joon 'e tɨ́ɨ¹naa' la 'oo'²¹ ruu'²¹naa' jmoo¹o 'e faa'²¹ tsá² 'laa'²¹ tya' 'e jai'² lɨ́ɨ²naa' tsʉ jo untiin'¹³naa' júu³ tyii'. Tyʉ́²gɨ wa'a jo mɨɨ'¹³ jmaa²aa' mo nasá² 'ii'²¹ 'e gó² tyii'. Tyʉ́²gɨ jon wa'a jo mɨ́ɨ¹³ɨɨ' 'e ga'uun¹un tsá² tyii'.

8 Pe 'naa'oo' jmoo²oo' 'e gó²gɨ. 'Ii'²¹ 'e gó² 'iin²¹²naa' jmaa²aa', joon ca la 'oo'²¹ ruu'²¹naa' 'iin²¹²naa' jmaa²aa' 'uun²¹.

9-10 ¿Tɨ ñí² 'naa' 'in jmoo¹ 'e gó² jo itɨ́ɨ²i 'í²i lɨ tyʉ'² Dios to²? Jo cón²oon' tóo² yaanaa', jo itsa'í²i lɨ tyʉ'² Dios to² jileei'²¹ 'in 'láa¹ coon'¹³ tsamɨ́² 'in jon' 'oo²¹²o jon'gɨ itsa'í²i lɨ tyʉ'² Dios to² 'in ungoo²¹o dios tya'a 'in gajmeei¹ tsá², jon'gɨ 'in fee'¹i tsamɨ́² xeei'gɨ. Jon'gɨ itsa'í² 'in tsañʉʉ'²¹ do 'in 'láa¹a la 'oo'²¹ tsañʉʉ'²¹, jon'gɨ 'in jmoo¹o 'uun²¹, jon'gɨ 'in 'iin²¹²in cuu² áai¹, 'in ngɨ́¹ɨ to² 'íin¹, 'in jmoo¹o 'atsaa²¹, sɨ 'in tyí²i cuu² tsá² xeei' 'ee jo itsa'í² lɨ tyʉ'² Dios to².

11 Joon la joon galɨ́ɨ¹i 'inlɨ́ɨi¹³ 'naa' pe lawa garun'¹o nigajmeei¹ Dios 'naa' 'in tyúi¹, gatyii'¹³in Dios 'naa' 'e líin²naa tsá² tya'a nigauntyuu²¹mo Dios 'naa' coon'¹³ 'e sii²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús joongɨ coon'¹³ 'ii'²¹ tya' 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios tyi'.

Jmaa¹i to² cuerpo tyii' tya' 'e tyʉ́²-ʉ

12 Jin'² tsá²: "Lí²-i jmoo¹o tsá² doñi'ee 'e 'iin²¹²in." Joon jna fuu²¹²uu 'e jo'¹o júu³ tya'a pe jilaa'²¹ 'e jmoo¹o tsá² jo jméi¹ tya'a. Jo'¹o, lí²i jmáa³aa doñi'ee 'e 'iin²¹²na, pe jo cwóo³oo wa'a jiin'¹³ coon²¹ tyʉʉ'¹³ʉ to² jna.

13 Ja'²mo júu³ 'e jin'² tsá²: "Jmaa¹i to² 'uunñi² tya' tu'² tsá², la joon jon, tu'² tsá² jmaa¹i to² tya' 'uunñi²." Pe jɨ túnˀ do iun-tyee¹mo Dios. Jo gajmaa¹a Dios 'e cuerpo tya' tsá² wa'a 'láa¹a coon'¹³ tsamɨ́². Gaj-maa¹a Dios 'e cuerpo tya' tsá² tya' Ña'ñʉ'¹ʉ', la joon joon Ña'ñʉ'¹ʉ' tya' cuerpo tya' tsá².

14 Joon la gajmaa¹a Dios jiin'¹in Ña'ñʉ'¹ʉ', la joon jon ijmáa¹a jiin'¹in' coon²¹' 'ii'²¹ tya'a.

15 ¿Tɨ jo ñí² 'naa' 'e la jaain²¹ la jaan²¹naa' lɨ́ɨ¹naa' lawa coon²¹ tɨ' ca'naa'¹³i cuerpo tya' Cristo? ¿Wa lɨ́² la joon, xiiala iliun-caan²¹naa' 'e tɨ' ca'naai'¹³ cuerpo tya' Cristo coon'¹³ jaain²¹ 'yiiacuungó²? ¡Jo lí² jmoo²¹o' la joon coonti!

16 ¿'Owa jo ñí² 'naa', mo fee'²¹i tsá² jaain²¹ 'yiiacuungó² líin²mo 'ido lawa coon²¹ cuerpo coon'¹³ 'in 'yiiacuungó² do? Jiin'¹³ la jin'² ni jí² tya' Dios, "'In gái¹ do ilíin¹in lawa jaan²¹mo."

17 La joon jon, mo uncaan²¹in tsá² coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' ilíin²in lawa coon²¹ espíritu coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' do.

18 Cwíin¹iin' jon jilaa'²¹ 'e 'láa¹³aa' coon'¹³ tsamɨ́². Jilaa'²¹ tsaa² 'e catyiia² do 'e 'noo¹ tsá² lɨ' caluu²¹² cuerpo tya'a pe mo fee'²¹i tsá² tsamɨ́² xeei' 'noo¹o tsaa² lɨ' tsi cuerpo tya'a.

19 ¿Tɨ jo ñí³ 'naa', 'e cuerpo tyii' lɨ la lɨ coon²¹ cwo'¹ tya' 'in Espíritu Tyʉ́² 'in gacwooi'¹³ Dios 'naa'? Jo lɨ́ɨ¹naa' tsafii²¹² yaanaa'

20 tsʉ Dios galøø²¹i 'naa' 'e 'moo'³ 'áai¹. Tsʉ 'wii'¹³ joon 'ná¹-a ungoo¹oo' Dios coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmoo¹o cuerpo tyii'.

7

Júu³ cwáain¹ tya' mo cui'² cwoo²¹ tsá²

1 No ingɨ́ɨ³ɨɨ júu³ tyii' 'e taa'¹³ jí² do 'e gasíi²naa' jna. 'Áai¹gɨ tyʉ́² wa'a 'e jo cui'² cwoo²¹ tsá².

2 Pe tsʉ 'wii'13 'áai1gɨ 'láa1a tsá2 coon'l3 tsamɨ́2, 'áai1gɨ 'ná1 'aa1i tsá2 tsamɨ́2 tya'a la jaain21 la jaain21, la joon jon la jaain21 tsamɨ́2 'ná1-a 'aa1i ñʉʉ'1 tya'a la jaain21.

3 Joon 'in tsañʉʉ'1 do 'ná1 untiin'13in coon'13 jaan21mo tsamɨ́2 tya'a la joon jon tsamɨ́2 do 'ná1 untiin'13in coon'13 jaan21mo ñʉʉ'1 tya'a.

4 'In 'oo212o tsá2 jo lí1 tyʉ'2ʉ to2 cuerpo tya'a 'ña'a, 'e cuerpo tya'a, tya' ñʉʉ'1 tya'o. La joon jon 'e cuerpo tya' tsañʉʉ'1 jo lí2 tyʉ'2ʉ to2 cuerpo tya'a 'ña'a pe tya' 'oo212o cuerpo tya'a.

5 Wa'a tsañʉʉ'1 sɨ 'oo212o 'ee 'iin212in 'e nuu1un Dios coon21 sii'13xʉ, 'ná1-a síin1in røø21 coon'13 'oo212o sɨ ñʉʉ'1 tya'a 'ee 'e jo cwuu1i caain21 la 'ɨɨ212 fee'1i Dios. Mo gangɨ́ii2 joon 'ná1-a cwuu1i caain21 túnˈ1 'e coon'13 la joon jo cwo1 'e i'ii1in Satanás joon i'nóo1on tsaa2 'in jo tyʉ'2ʉ to2 'ña'a.

6 Fuu212 'naa' jilaa'21 'elo jon'on tyʉ'1ʉʉ to2 'naa'.

7 Tsʉ 'ñii'a 'iin212na wa'a jo cui'2 cwoo21 tsá2 la lɨ́ɨ1i jna. Pe ñi1oo 'e Dios nigacwo1 xiiala ijmáa1a la jaain21 la jaain21. Seein21 'inlɨ́ɨi13 taa'21a jo cuui'12 cwoo21o, seen21gɨ 'in jo taa'21.

8 Fuu212uu jileei'21 'in jo mo cuui'12 cwoo21o coon'13 jileei'21 'yiia'nɨ́ɨ2 tyʉ́2gɨ tya'a wa'a jo cuui'12 cwoo21o la lɨ́ɨ1i jna.

9 Pe tyʉ́2gɨ icui'2 cwoo21o lagɨ isoon1in cagɨ 'láa1a. 'Ná1-a cui'2 cwoo21o wa jo lí2 tyʉ'ʉ to2 'ña'a.

10 Pe tya' jileei'21 'in nicui'2 cwoo21o tyʉ'2ʉʉ to2 'e jo lí2 tʉʉ21i 'oo212o ñʉʉ'1 tya'a. Jon'on jna 'in tyʉ'2ʉ to2 lo jiin'13 'ña'a, Ña'ñʉ'1ʉ' tyʉ'2ʉ to2 lo.

11 Pe wana gatʉʉ21i 'oo212o ñʉʉ'1 tya'a jo lɨ́2 cui'2 cwoo21o coon'13 tsá2 xeei' jiin'13 lí2 licaain21 coon'13 ñʉʉ'1 tya'a. La joon jon tsañʉʉ'1 jo lí2 tʉʉ21i 'oo212o.

12 Fuu212uu 'in catyaai2 júu3 tyiia jon'on tya' Ña'ñʉ'1ʉ'. Wa jo jai'2 lɨ́ɨ2i 'oo212o tsañʉʉ'1 'in jai'2 lɨ́ɨ2i Cristo pe 'iin212in 'in 'oo212o ján2 coon'13on jo lí2 tʉʉ21i 'in tsañʉʉ'1 do 'ii.

13 La joon wa jo jai'2 lɨ́ɨ2i ñʉʉ'1 tya' tsamɨ́2 'in jai'2 lɨ́ɨ2i pe 'iin212in 'in tsañʉʉ'1 ján2 coon'13on jo lí2 tʉʉ21i 'in tsamɨ́2 do 'ii.

14 Tsʉ 'in tsañʉʉ'1 do 'in jo jai' lɨ́ɨ2i 'ii'21 'e tyʉ́2 tya' Dios 'wii'13 ja'2mo lɨ́ɨ2i 'oo212o. Joon 'in tsamɨ́2 'in jo jai'2 lɨ́ɨ2i 'ii'21 'e tyʉ́2 tya' Dios 'wii'13 ja'2mo lɨ́ɨ2i ñʉʉ'1 tya'a. Wa jon' la joon 'in xuui212 tya'a ilíin2in la lɨ́ɨ1i xuui212 tya' tsá2 'in jo jo'2 lɨ́ɨ2i. Pe jo lɨ́ɨ1i la joon tsʉ 'ii'21mo 'e tyʉ́2 tya' Dios tsʉ 'wii'13 ja'2mo lɨ́ɨ2i sáa3 jmii21.

15 Pe wana 'in tsañʉʉ'1 sɨ 'in tsamɨ́2 do 'in jo jai'2 lɨ́ɨ2i 'iin212in tʉʉ21mo 'oo212o sɨ ñʉʉ'1 tya'a 'ee cwolɨ́2 jmáa1a. Joon mo gangai'2 'in jo jo'2 lɨ́ɨ2i do joon galáa2mo 'in jai'2 lɨ́ɨ2i tsʉ gatø'2ø Dios jna' 'e toon21on' fu juncwii21 lo 'e tyʉ́2-ʉ.

16 Tsʉ jo iñii212-tsi 'in tsamɨ́2 'in jai'2 lɨ́ɨ2i wa'a ijai'2 lɨ́ɨ2i ñʉʉ'1 tya'a 'wii'13 'ii-o. Joon 'in tsañʉʉ'1 do 'in jai'2 lɨ́ɨ2i jo ñii1in tɨ ijai'2 lɨ́ɨ2i 'oo212o 'wii'13 'ii-o.

17 Pe la lo-o tyʉ'3ʉʉ to2 jee212 jileei'21 'in jai'2 lɨ́ɨ2i Cristo, jileei'21 'ná1-a jmáa1a jiin'13 la nigacwo'1 Ña'ñʉ'1ʉ' 'ii ijmáa1a, jiin'13 la lɨ́ɨ1i mo gatø'2 Dios 'ii.

18 Wa'a lɨ́ɨ1i tsá2 circuncidado, 'øøi'21-tsi tsá2; tsá2 seen21in Israel, mo gatø'2 Dios 'ii, 'ná1-a lɨ́ɨ1gɨ circuncidado. Pe jo lɨ́ɨ1i la joon mo gatø'2 Dios 'ii jo 'ná1 'ii'21i 'e li2 circuncisión do.

19 Jo tyiin2 wa'a ga'ii'21i sɨ jo ga'ii'21i 'ee 'e li2 do, jiin'13 'e tyiin2 'e jmoo1o tsá2 nʉʉ'13ʉ 'e to2 tyʉ'2 Dios.

20 Jileei'21 tsá2 'ná1 jmáa1a jiin'13 la 'e gaj-maa1a mo gatø'2 Dios 'ii.

21 Wana galɨ́ɨ1u'u tsa'leei'13 tya' tsá2 jo jmaa21a cu'2-o'o. Pe wa galɨ́'2'ɨ iláa1u'u 'wo'o cwojmáa13'a.

22 Jileei'21 'in nilɨ́ɨ1i esclavo mo gatø'2 Dios 'ii lawa'a jaain21 'in niláa2mo lɨ́ɨ1i ijmáa1a jilaa'21 to2 tyʉ'2 Ña'ñʉ'1ʉ'. Joon jileei'21 'in niláa2mo mo gatø'2 Dios 'ii lawa esclavo tya' Cristo lɨ́ɨ1i no.

23 Dios nigaløø2mo 'naa' (coon'13 jmɨ1ɨ 'øø1i Joon1on) 'e 'moo'3 'áai1 tsʉ 'wii'13 joon jo cwo2oo' wa'a jme'2i tsá2 'naa' lawa esclavos tya'a.

24 Joon, tsaru'1u', 'ná1-a jmaa2gɨɨ' jiin'13

la gajmaa²aa' mo gatø'² Dios 'naa' pe nano
lḯ¹naa' tsá² tya' Dios.
25 Jo 'óo³oo júu³ gacwo¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' fuu²¹²uu
'in jo mo cui'² cwoo²¹o pe fuu²¹²oo 'e
'ḯ¹-tsii joon lí²-i jo cu'²-tsi tsá² tyiia tsʉ gal-
ifee'¹mo-tsi Ña'ñʉ'¹ʉ' tyiia.
26 Tsʉ 'wii'¹³ taa²¹²mo 'áai¹ 'e toon²¹on' fu
juncwii²¹ 'ɨ¹-tsii wa'a lḯ¹gɨ tsá² jiin'¹³ la lḯ¹i.
27 Wana seein²¹ tsamḯ² tyi'i jo 'noo'¹³'o
xiiala itúʉ¹u'u tsamḯ² tyi'i. Joon wana jo
seein²¹ tyi'i jo 'náa¹u'u.
28 Pe wa' cu'²mo cwoo¹'o jo tsaa² 'noo²'o.
La joon jon tya' sɨmḯ² wa' cu'²mo cwoo²¹o jo
tsaa² 'nóo¹o. Pe jileei'²¹ 'in cu'²mo cwoo²¹o
iseein²¹ fa'í³ mo taan²¹²in fu juncwii²¹.
Joon cwo'oo cwáain¹ 'ido 'e jo cui'²gɨ
cwoo²¹o 'e joon jo tyan¹gɨ 'e fa'í³ do.
29 Tsaru'¹u', 'elo-o 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa':
Xʉ tiempo sá²gɨ. Joon nano ca lḯ² ngoo²¹²gɨ
'in tsá² 'aa¹i 'oo²¹²o 'ná¹-a 'ɨ¹-tsi cwáain¹ tya'
Dios la 'ɨ¹-tsi 'in tsá² 'in jo seein²¹ 'oo²¹²o.
30 La joon jon, 'in tsá² xuui²¹²-tsi 'ná¹-a
jmáa¹a la jmoo¹o tsá² 'in jo xuui²¹²-tsi. Joon
'in tsá² jløø'³mo 'ná¹-a jmáa¹a la jmoo¹o tsá²
'in jo jløøi'³. Joon 'in tsá² 'in ló¹ 'e sá²
juncwii²¹ lo 'ná¹-a jmáa¹a lawa'a jon' tya'o
'e galó¹ do.
31 Joon 'in tsá² 'in jmai'² to² 'e sá²
juncwii²¹ lo 'ná¹-a jo lii'¹i tyʉ'²ʉ to² 'e sá²
fu juncwii²¹ lo. Tsʉ 'e juncwii²¹ lo jøø²¹øø'
ngoo²¹o tɨ lɨ ityeei²¹.
32 'Iin²¹²na 'e taan²¹²naa' 'e jo cu'²-'oo'
coon'¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ lo. Joon mo 'ña'
tsá², jo 'oo²¹²o seein²¹, 'ɨ¹-tsi jiin'¹³ 'e sá²
tya' Ña'ñʉ'¹ʉ', joon 'iin²¹²in jmáa¹a jiin'¹³ la
'iin²¹²in 'ii.
33 Pe joon mo naseein²¹ 'oo²¹²o túnⁿ²
'ɨ¹-tsi. 'Iin²¹²in jmáa¹a to² tyʉ'² Ña'ñʉ'¹ʉ'
pe cu'²u-tsi coon'¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ joon
'iin²¹²in jmáa¹a 'e tyʉ́²-ʉ coon'¹³ 'oo²¹²o.
34 La joon jon tsamḯ² 'in nicui'² cwoo²¹o.
Cu'²u-tsi coon'¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ joon
'iin²¹²in jmáa¹a tyʉ́²-ʉ coon'¹³ ñʉʉ'¹ tya'a.
Pe 'in tsamḯ² 'in jo seein²¹ ñʉʉ'¹ tya'a 'ḯ¹-tsi
jiin'¹³ 'e sá² tya' Ña'ñʉ'¹ʉ', joon 'iin²¹²in
cwo²i 'ña'a Dios tiin'¹³ la ngú¹ taan¹in lagɨ
alma tya'a.
35 Fuu²¹²uu 'naa' jilaa'²¹ 'elo 'e tyʉ́² tyii'
jon'on wa'a 'e tyuu'¹³ 'naa' pe 'iin²¹²na 'e
taan²¹²naa' jiin'¹³ la tḯ²naa' joon canii²mo
'ɨ¹-'oo' cwáain¹ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ'.
36 Wana seein²¹ jamḯ² tsá² joon 'in jamḯ¹ɨ
do ngɨ¹ nili'²o joon jmii²¹i do lḯ²i 'e tyʉ́²gɨ
wa'a cuu'²¹i cwoo²¹o jamḯ¹ɨ do tsʉ 'wii'¹³
naraa²¹mo. Wa'a seein²¹ 'in mú¹i 'ii, lí¹-i
cu'²mo cwoo²¹o 'ido jo tsaa² 'nóo¹o.
37 Pe wana 'ɨ¹-tsi jmii²¹i 'ido 'e tyʉ́²gɨ tya'
jamḯ¹ɨ 'e jo cu'²mo cwoo²¹o, joon jo cwóo¹i
mo múu¹i tsá² 'ii, jmoo¹o 'ido 'e tyʉ́².
38 La joon, 'in cwóo¹i jamḯ¹ɨ do 'e cu'²mo
cwoo²¹o jmoo¹-o 'e tyʉ́² pe 'in jo mo cwóo¹i
jmoo¹-o 'e tyʉ́²gɨ.
39 Jo cwo¹ ley wa'a tʉʉ²¹i tsamḯ² ñʉʉ'¹
tya'a la 'ɨɨ²¹² seein²¹gɨ ñʉʉ'¹ tya'a. Pe wana
gajúin¹ ñʉʉ'¹ tya'a joon tuu²mo 'ña'a 'in
tsamḯ² do, 'in tsamḯ² do lí²-i cu'²mo cwoo²¹o
coon'¹³ doñi'iin yaa¹-tsi wa'a ja'²mo lḯ²i 'in
tsañʉʉ'¹ do Cristo.
40 Pe 'ɨ¹-tsii 'e jløø'³mogɨ 'in tsamḯ² do wa'a
jo cui'²gɨ cwoo²¹o tún¹. Joon lḯ²na 'e 'ɨ¹-tsii la
'ɨ¹-tsi 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios.

8

Cwáain¹ tya' 'uunñi² 'e tya¹a tsá² lawa fa'¹ tyani dios tya'a 'in gajmee¹i tsá²

1 Joon nano fuu²¹²uu 'naa' cwáain¹ tya'
'e 'uunñi² 'e tya¹a tsá² tyani dios tya'a 'in
gajmee¹i tsá² lawa fa'¹. 'E la ja'²mo, sá²-a
'e 'øø'²¹mo-tsi' pe jilaa'²¹ 'e 'øøi'²¹-tsi' 'e un-
jløøi'³ yiia'. Pe wana 'nee²¹²na' ru'¹u' joon 'e
jmoo²¹o' 'e pí²gɨ-tsi'.
2 Wa 'ɨ¹-tsi tsá² 'e 'øøi'²¹gɨ-tsi jo mo
galiñii¹i la jai'².
3 Wa mo gali'iin²¹²in tsá² Dios, joon Dios
galicwii¹mo 'ido.
4 Tsʉ 'wii'¹³ joon mi sḯɨ¹³ɨ' cwáain¹ tya'
'uunñi² 'e tya¹a tsá² tyani dioses tya'a
nee²¹e' 'e jaan²¹mo Dios seein²¹, joon
jileei'²¹ dioses catyaai²gɨ do 'e un'goo²¹o
tsá² jon' wa' jai'² 'ido.
5 Tsá²-a gajmee¹mo dioses tya'a 'in lḯ¹i
la lɨ 'e sá² fu juncwii²¹, la joon jon 'e sá²
ni cwoo'¹³ juncwii²¹ joongɨ un'goo²¹o 'ii.

Coon'13 la joon lí2-i 'ɨ1-tsi tsá2 'e fúu1mo dioses seein21 joon fúu1mo fii212i' seein21.

6 Xʉfiin'13 gajmee1mo tsá2 dioses tya'a fúui1 pe tyijna'o' jaan21mo Dios seein21, jiin'13 'ña'a Dios Jmii21. Dios Jmii21 do gajmaa1a jilaa'21 'e sá2 joon 'wii'13 'ii-o toon21on'. Seen21mo jon jaan21mo Ña'ñʉ'1ʉ', joon Jesucristo 'ii. 'Wii'13 'ii-o galisá2 jilaa'21 'e sá2 ca la jeei'21 jna' yiia'.

7 Pe jo jileei'21 'in jai'2 lɨ́ɨ2i Cristo ñi1 'e júu3 lo. Joon 'inlɨ́ɨi13 'in gatya1a 'uunñi2 tyani dioses tya'a jiin'13 la tɨɨsi'2 la mo jéei1 'ɨ1-tsi gajmaa1a 'e gó2 wa'a dø'1ø 'e 'uunñi2 do tsʉ 'ɨ1gɨ-tsi 'e ja'2mo seein21 'in dioses gajmeei1 tsá2. Jo mo galitɨɨ21i la jai'2 joon 'wéi1gɨxʉ 'e 'ɨ1-tsi.

8 Jo 'ii'21 Dios tsá2 'wii'13 tya' 'e gø'2 tsá2. Jo lityúi1gɨ' tyani Dios wa'a tyé3e' sɨ gó2gɨ' 'ee wa jo tyé3e'.

9 Pe tɨ́ɨ1moo' coon'13 jilaa'21 'e ilí2 jmaa2aa' 'e jo jmaa2aa' 'nóo1o tsaa2 'in tsá2 'in jo mo røø21 'øøi'21-tsi 'e jai'2 lɨ́ɨ2i.

10 Tsʉ wa mo'o jaain21 tsá2 'in jo tɨɨi21 'e tyʉ́2 i'nee2mo 'nʉ 'in tɨɨi21 tyʉ́2 'u'2'u cwo'1 lɨ un'goo21o tsá2 dioses tya'a joon wa' dø'2'ø 'uunñi2 tyá1 tsá2 tyani dioses tya'a, ityaa212-tsi 'in tsá2 do idø'2ø jon 'e 'uunñi2 'e gatyá2 tsá2 tyani dioses tya'a 'in jo jai'2.

11 Joon tsʉ 'wii'13 'øø'21mo-'o'o jilaa'21 'elo jo jmá1 'nii'21 tyi'i, pe 'in tsá2 jo tɨ́ɨi2 tyʉ́2 do 'iin212in jmáa1a la gajmaa2 'nʉ, la joon i'iin21mo-tsi Cristo. Pe gajún1mo Cristo 'wii212 tya' 'in tsá2 do lagɨ júin1 'wii212 tyi'i.

12 Tsʉ 'wii'13 joon mo 'laa212'a la no tya' jaain21 tsaru'1u' 'in jo 'øøi'21-tsi tyʉ́2 la 'øøi'21-tsi' 'laa212o'o jon tya' Cristo.

13 Joon wana i'nóo1o tsaa2 'in ruu'21na' tsʉ 'wii'13-i tya' 'e gø'3øø, 'e tyʉ́2gɨ jo jmɨɨ212 cu'3gɨɨ ngú1 wa'a la joon jo i'nóo1o 'ido tsaa2.

9

'E tɨ́ɨ2i jmaa1a apóstol

1 Jna-a tɨ́ɨ2na jmáa3aa jilaa'21 ilí2 jmáa1a jaain21 apóstol tsʉ gamaa21moo Jesús, Ña'ñʉ'1ʉ'. Joon 'naa'-a, ja'2mo lɨ́ɨ2naa' Cristo 'wii'13i to2 'e nigajmáa3aa tya' Ña'ñʉ'1ʉ'.

2 'Iin xeei' lí2-i jin'2in 'e jo lɨ́ɨ1na apóstol, pe 'naa' 'in née1i Corinto 'in jai'2 lɨ́ɨ2i Cristo lɨ́ɨ1naa' lawa coon21 sello 'e ja'2mo gatyii'13in Ña'ñʉ'1ʉ' jna 'e lɨ́ɨ1na apóstol tya'a.

3 'Elo-o fuu212uu 'in tsá2 'in faa'21 'laa'21 tyiia:

4 Tɨ́ɨ2na 'ii'21 jilaa'21 'e cwo'1 tsá2 jna 'e 'né3e' joongɨ 'e tyé3e',

5 tɨ́ɨ2moo jon wa'a 'áa3na tsamɨ́2 'in jai'2 lɨ́ɨ2i Cristo la 'áa2i 'in apóstoles catyaai2gɨ, la jmoo1o 'in ruu'21i Ña'ñʉ'1ʉ' coon'13 Tʉ́3.

6 ¿'Owa' lɨ́ɨ2naa' 'e jiin'13 Bernabé coon'13 jna jo tɨ́ɨ2na'a tʉʉ21ʉ'ʉ to2 'e lí2 cwoo21o'o júu3 tyʉ́2 tya' 'e tiin'13 tsá2?

7 ¿'Iin 'láa2 'ná1 tyí2 'e jma'2i to2 tya'a? ¿'Iin jmoo1o to2 jee212 wuunjøø'3 joon jo cuu'21u mɨ'3 wuunjøø'3 do? ¿'Iin 'aa212i joo'núu3 joon jo 'uun'2un fi'2 tya' 'ido?

8 Jo fuu212uu la joon wa'a jiin'13 'e jooin2-tsi tsá2 tsʉ 'e ley tya' Moisés jin'2in la joon jon.

9 Tsʉ ni jí2 tya' ley do 'e jin'2: "Jo toon'13'on noo'13 ta'i'2i joo'tsáa2 mo 'ø'2ø trigo." Joon jo gajin'2in Dios la joon 'wii'13 'ɨ1-tsi jiin'13 tya' joo'tsáa2.

10 'E gajin'2o 'e iliné3e' xiiala 'ná1 jmoo21o'. 'E tya' 'e tyʉ́2 tyi' 'e ley lo tsʉ 'in tsá2 'in jɨɨ1ɨ 'ná1 jɨ́ɨ1ɨ 'e sɨjaan'21 i'ii'21i 'e tɨ́ɨ2i tya' 'e garoo21o jiin'13 la 'ii'21i 'in tsá2 'in 'ø'2 do.

11 Joon mo ga'ee'3e'e 'naa' cwáain1 tya' 'e fu1 tyʉ́2 tya' Dios 'e lɨ́2 lawa 'e nigajñii21i'i jún2 tya' júu3 tyʉ́2 tya' Dios jee212 'naa'. Joon nano, ¿tɨ jo tɨ́ɨ2na'a i'ii'13na'a 'e galɨ́2 tyii' 'e lɨ́2 lawa 'e garoo21o?

12 Joon wana tsá2 xeei'21 tɨ́ɨ2i 'ii'21i 'lee'13i, jna'gɨɨ'ɨ tɨ́ɨi2gɨɨ'ɨ 'áai1gɨ.

Joon xʉfiin'13 tɨ́ɨ2na'a 'ii'13na'a la joon, jo gajmoo21o'o. Lɨ cɨɨ'13-ɨ gajmoo21o'o. Jna'a gata'2-oo'o jilaa'21 'e coon'13 la joon jo jmoo21o'o jíin1 cwáain1 tya' Cristo 'e gac-woo'13o'o 'naa'.

13 Ñí2 'naa' 'e jileei'21 'in jmoo1o to2 'yuui1 cwo'1 fee'1 tya' tsá2 Israel døø'21ø 'e sá2 cwo'1 do. 'øøi'21-tsi tsá2 'e 'in tsá2 'in jun1 'e fa'1 cwo1 tsá2 jun1 ni altar, 'in tsá2 do tɨ́ɨ2i cuu'21u 'e ngú1 tya' 'in joo'núu3 'in cwói1 tsá2.

14 La joon gatyʉ'1ʉ to2 Ña'ñʉ'1ʉ' 'e jileei'21 'in cwo1 júu3 tyʉ́2 tya' 'e tiin'13 tsá2 lí2-i 'ii'21i 'e 'lee'13i 'in tsá2 'in nuu1un júu3 tyʉ́2 tya'a.

15 Pe jiin'13 ca fu jo ga'ii'13na 'e gatɨ́ɨ2na jon'gɨ sɨ́ɨ3na 'e jí2 lo tyi'naa' wa'a cwo2oo' jna no. 'Iin212gɨɨ júun3na 'oo2 lagɨ 'e mɨ́3ɨɨ cuu2 tsʉ 'wii'13 cwóo3oo 'e júu3 tyʉ́2 tya' Dios. Jløø'3moo cwóo3oo 'e júu3 do 'e 'yaai1-tsii.

16 Tsʉ jo cwóo3oo 'e júu3 tya' 'e tiin'13 tsá2 wa'a 'e unjløøi'3 'ñii'a, tsʉ gatyaa1o Dios cwóo3oo. Joon fúu2-u jna wa jo cwóo3oo 'e júu3 do.

17 Tsʉ 'wii'13 joon mo jmóo3oo 'e 'yaai1-tsii 'e jløø'3moo 'áai1 pe wa'a jmóo3oo 'e lɨ́2 tsai'2 'ná1 jmáa3aa, 'ná1 jmáa3oo tyitsaai212 tsʉ gatyaa1a Dios cwóo3oo.

18 Joon 'e 'lee'13na 'e jmoo1o jløø'3moo 'áai1 'e cwóo3oo 'e júu3 tyʉ́2 tya' 'e tiin'13 tsá2 jon'gɨ 'e cóon3oon cuu2 jiin'13 la tɨ́ɨ2na 'ñii'a lawa jaain21 'in cwo1 júu3 tya' Dios.

19 Joon xʉfiin'13 lɨ́ɨ1na 'in tsá2 'in iláa2mo, jiin'13 jaain21 lí2 tyʉ'2 to2 jna, pe gajméi1na 'ñii'a 'e lɨ́ɨ1na lawa jaain21 esclavo tya' jileei'21 tsá2 'e coon'13 la joon fúu1mogɨ tsá2 ijai'2 lɨ́ɨ2i Cristo 'wii'13-i jna.

20 Mo ngɨ́ɨ3ɨɨ jee212 tsá2 Israel lɨ́ɨ1na lawa jaain21 tsá2 Israel 'e coon'13 la joon ijai'2 lɨ́ɨ2i Cristo. Joon xʉfiin'13 jo tyʉ'2gɨ jna to2 'e ley tya' Moisés mo ngɨ́ɨ3ɨɨ jee212 'in jmoo1o nʉʉ'13ʉ 'e ley do jmoo2oo jon nʉʉ'13ʉʉ 'e coon'13 la joon ilí2 jai'2 lɨ́ɨ2i 'ii Cristo.

21 Joon mo ngɨ́ɨ3ɨɨ jee212 tsá2 'in jo jmoo1o nʉʉ'13ʉ 'e ley tya' Moisés la joon ngɨ́ɨ3ɨɨ 'e coon'13 la joon ilí2 jai'2 lɨ́ɨ2i 'ii Cristo. Pe tyʉ'2ʉ-gɨ jna to2 'e ley tya' Dios tsʉ jmóo3oo nʉʉ'13ʉʉ 'e ley tya' Cristo.

22 Mo ngɨ́ɨ3ɨɨ jee212 'in tsá2 'in jo røø21 'øøi'21-tsi 'e jai'2 lɨ́ɨ2i jmóo3oo la jmoo1o 'e coon'13 la joon ilí2 jai'2gɨ lɨ́ɨ2i 'ii Cristo. Jmóo3oo jiin'13 la jmoo1o coon'13 doñi'iin ngɨ́ɨ3ɨɨ 'e coon'13 la joon wa'a ilí2 jmáa1a Dios tiin'13 'ido.

23 Jmóo3oo jilaa'21 'elo 'wii212 tya' 'e júu3 tyʉ́2 tya' 'e tiin'13 tsá2, tsʉ 'iin212na 'ii'13na 'e tyʉ́2-ʉ 'e cwo'2o 'e júu3 tyʉ́2 do tsá2.

24 Ñí2 'naa' mo cwiin1in tsá2 carrera joon jileei'21 do cwíin1in pe jaan21mo jee212 'in cwiin1in do ilii'1i. Joon juncwii21 tyi' lɨ la lɨ coon21 carrera, tsʉ 'wii'13 joon cwiin2in' la lɨ 'e ili'1i'.

25 Joon jileei'21 'in 'iin212in lii'21 mi cwiin1in coon21 carrera tyʉ'2ʉ to2 'ña'a joon jo jmoo1o 'e jmoo1o 'nii'21 tya'a. Joon 'in tsá2 do jmoo1o la joon wa'a ilí2 lii'1i coon21 premio lawa coon21 corona lɨ́2 mo'2 lí3 cwuu21 'e jo ta'2a. Pe jna'o' tyʉ'2ʉ to2 yiia' 'e li'1i' jon coon21 premio. Pe 'e premio do ili'1i' ita'2 coon2 tøø2mo.

26 Joon cwáain1 tyiia, jo cwíin3iin carrera tyiia lawa jaain21 tsá2 tiuui2, ñí2oo lɨ ní3ii. Joon juncwii21 tyiia lɨ lawa coon21 'e tɨ́i1 tsá2 joon jo un'ɨ́ɨ13ɨɨ wa' pí2 tyiia faa'13na tyí2.

27 Pe 'e'3ee wúu1 cuerpo tyiia, joon tyʉ'3ʉʉ to2 'e jmoo1o jiin'13 la 'iin212na tsʉ jo 'iin212na 'oo2oo fa'ɨɨ'21 tyani Dios tsʉ jo gatséi1 carrera tyiia 'e tyʉ́2 xʉfiin'13 niga'e'2ee tsá2 xeei' 'e 'ná1 jmáa1a.

10

Júu3 cwáain1 tya' dioses gajmee1i tsá2 'in jo jai'2

1 'Iin212na 'e iliñí2 'naa', tsaru'1u', 'e jníi1 do gajée1mo jileei'21 'in 'lɨɨ212 tsacøøi'13 tyi'. La joon jon jileei'21 'lɨɨ212 tsacøøi'13 tyi' do gangɨ́ɨ2i 'e Mar Rojo do.

2 Joon lawa'a 'e uncaan21na' coon'13 Cristo mo saa212na' jmɨɨ21, la joon gauncaan21in jileei'21 'lɨɨ212 tsacøøi'13 tyi' coon'13 Moisés mo gajée1mo 'e jníi1 do 'ii joon gangɨ́ɨ2i 'e Mar Rojo do.

3 Joon jileei'21 'ido gagøø'1ø 'e 'iñi'1 'e gacwo'1o Dios 'ii.

4 Joon jileei'21 'ido ga'uun'21o 'e jmɨɨ21 gacwo'1o Dios 'ii. Tsʉ ga'uun'21o 'in tsá2 do 'e jmɨɨ21 ga'yeei'21 tsaa'2 cuun212 do. Joon lɨ́2 la lɨ́ɨ1i Cristo 'e cuun212 do. Joon ngɨ1 Cristo coon'13 'in tsá2 do.

5 Xʉfiin'13 joon, coon21xʉ jo jileei'21 'in 'lɨɨ212 tsacøøi'13 tyi' do gajuun212mo lɨ taa2i cwoo'13 tyʉʉn21 do, tsʉ jo gajmaa1a la tɨ1-tsi Dios.

6 Joon jilaa'^{21} 'elo galɨ́^{2} 'e cwo'^{1}o jna' cwáain^{1} wa'a jo 'iin^{212}na' jmoo^{21}o' 'e gó^{2} la nigajmaa^{1}a 'ido.

7 Tsʉ 'wii'^{13} joon jo ungoo^{2}o' 'in dioses 'in jmee^{1}i tsá^{2} 'in jo jai'^{2} la nigajmaa^{1}a 'inlɨ́ɨi^{13} 'in tsá^{2} do. Tsʉ nigajin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios: "'In tsá^{2} do gacwoo^{212}o gagøø'^{1}ø joongɨ ga'uun'^{21}un, joon mi yuui'^{13} joon garoon^{21}on gajmaa'^{13}a jmɨɨ^{212}."

8 La joon jon jo tseein^{21} wa'a fee'^{13}na' tsamɨ́^{2} xeei' la nigajmaa^{1}a 'inlɨ́ɨi^{13} 'in tsá^{2} do joon 'wii'^{13} joon nigajúin^{1} dyaai'nɨɨi^{1} mil tsá^{2} jee^{212} coon^{21} jmɨɨ^{212}.

9 Jo tseein^{21} jon wa'^{1} jo lee'^{212} jna' cwáain^{1} xiiala lɨ́ɨ^{1}i Ña'ñʉ'^{1}ʉ' wa'a 'wo^{2}-tsi 'áai^{1} la nigajmaa^{1}a 'inlɨ́ɨi^{13} jee^{212} 'ii joon mɨɨ'^{21} gacuu'^{21}i joon fúui^{1} gajúin^{1}.

10 Jo tseein^{21}gɨ jon wa'a cwoo'^{13}o' Dios tsaa^{2} lagɨ gacwo'^{1}o 'inlɨ́ɨi^{13} 'in tsá^{2} do Dios tsaa^{2} joon Dios gasii^{1}in jaain^{21} ángel tya' 'in jngaai'^{13} 'ii.

11 Jilaa'^{21} 'elo galɨ́^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tyi' joon Dios gataan^{1}an ni jí^{2} tya'a 'e 'e'^{2}e jna' 'in taan^{212}in juncwii^{21} 'e tɨ lɨ tyéi^{1}.

12 Tsʉ 'wii'^{13} joon 'in 'ɨ^{1}-tsi 'e 'øøi'^{21}-tsi tyʉ́^{2} 'ná^{1} ngɨ^{1} coon'^{21} tún^{2} wa'a jo xuu'^{21}i tsaa^{2} tya'a.

13 Joon 'e tsaa^{2} 'ilí^{2} xuu'^{21}naa' coon^{21} røø^{21} coon'^{13} 'e tsaa^{2} ilí^{2} xuu'^{21}i jileei'^{21} tsá^{2} catyaai^{2}. Pe jo cu'^{2}-'oo' coon'^{13} Dios tsʉ jo cwo^{1} wa'a seen^{21}naa' fa'í^{3} gøøi'^{13}gɨ lagɨ itaa'^{21}aa'. Tsʉ wana sá^{2} fa'í^{3} gøøi'^{13} Dios icwo'^{2}o 'naa' xiiala lí^{2} 'woo^{21}naa' 'e fa'í^{3} do. Joon la joon itaa'^{21}aa'.

14 Tsʉ 'wii'^{13} joon tsaru'^{1}u' 'in 'iin^{212}na, jo ngɨɨ^{21}gɨɨ' lɨ siin'^{1} dioses jmee'^{1}i tsá^{2} 'e un'goo^{2}oo'.

15 Fuu^{212}uu 'naa' lawa tsá^{2} 'in 'øøi'^{21}-'oo', joon 'naa' lí^{2}-i cón^{2}oon' cwáain^{1} wa jo'^{1} sɨ jo jo'^{1} 'ee júu^{3} tyiia.

16 Mo 'né^{3}e' 'e i'ó^{1} copa nicwaai'^{3} 'e nigacwoo'^{13}o' 'maai'^{13} Dios 'e iuncaan^{2}mo' coon'^{13} jmɨ^{1} 'øøi^{2} Cristo. La joon jon mo tyé^{3}e' 'e 'iñi^{1} 'e jmoo^{21}o' jmai'^{3}xʉ jee^{212} jna' 'e iuncaan^{2}mo' coon'^{13} cuerpo tya' Cristo.

17 Joon xʉfiin'^{13} fúu^{1}mo', tyé^{2}e' 'e 'iñi'^{1} coon^{21} do joon tsʉ 'wii'^{2} joon lɨ́ɨ^{1}na' coon^{21} cuerpo tyi'.

18 La nigajmaa^{1}a 'in tsá^{2} Israel mo gajmaa^{1}a fa'^{1}, mo gagøø'^{1}ø 'e nigacwo^{1} lawa coon^{21} fa'^{1}, jaain^{21}mo lɨ́ɨ^{1}i coon'^{13} 'e fa'^{1} do.

19 Jo 'iin^{212}na fuu^{212}uu 'e 'oo^{1}o 'ii'^{21} 'in dioses jmee^{1}i tsá^{2} 'in jo jai'^{2}, jon'gɨ fuu^{212}uu 'e tyʉ́^{2}gɨ 'e ngú^{1} 'e tyá^{2} tsá^{2} tyani dioses tya' lagɨ 'e ngú^{1} xiia^{1}'.

20 Jiin'^{13} 'e 'iin^{212}na fuu^{212}uu 'naa', 'in tsá^{2} 'in jo cwii^{1}in Dios Jmii^{21} mo cwo'^{1}o fa'^{1} dioses tya'a, cwo'^{1}o 'e fa'^{1} do tya' 'in espíritu gó^{2} jon' tya' Dios Jmii^{21}. Joon jo 'iin^{212}na uncaan^{21}naa' yaanaa' coon'^{13} 'in espíritu gó^{2} do.

21 Jo lí^{2} 'uu'^{13}uu' 'e copa tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'e un'goo^{1}oo' 'ii la 'ɨɨ^{212} un'goo^{1}oo' 'in espíritu gó^{2} do. Jon'gɨ lí^{2} cɨɨ'^{13}ɨɨ' 'e tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ la 'ɨɨ^{212} cɨɨ'^{13}ɨɨ' 'e tya' 'in espíritu gó^{2} do.

22 ¿Tɨ tyʉ́^{2}gɨ wa'a 'e jmoo^{21}o' 'e tsa'nii'^{21}-tsi tya' coon'^{13} Ña'ñʉ'^{1}ʉ'? ¿Tɨ 'gøø'^{13}gɨ jna' lagɨ 'ii?

Jo sɨ'ñúu^{1}i 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Cristo

23 Ja'^{2}mo, lí^{2}-i jmoo^{1}o tsá^{2} jilaa'^{21} doñi'ee 'e 'iin^{212}in pe jon' jilaa'^{21} 'e jméi^{1} tya'a. Lí^{2}-i jmoo^{1}o tsá^{2} jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in pe jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in tsá^{2} jmáa^{1}a jo uncoon'^{13} wa'a 'e cwii^{1}ingɨ Dios.

24 Ná^{1}-a jmoo^{1}o tsá^{2} 'e tyʉ́^{1} tya' 'in xeei' jon' 'e tyʉ́^{2} tya' 'ña'a.

25 Cøø^{13}øø' jilaa'^{21} 'e 'nɨɨ^{1}ɨ lɨ' 'moo'^{13} jo unngɨɨ^{2}ɨɨ' wa gatyá^{2} tsá^{2} tyani dioses tya' 'e lí^{2} ñí^{2}ii' wa lí^{2} cɨ́ɨ^{13}ɨɨ' sɨ jo lí^{2} 'ee.

26 Tsʉ tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' fu juncwii^{21} lo coon'^{13} jilaa'^{21} 'e sá^{3}.

27 Joon wa jin'^{2} jaain^{21} tsá^{2} 'in jo jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Cristo sɨɨ'^{21}ɨ 'nʉ: "Ja tsaa^{21}a', tsatyé^{3}e'xʉ'." Joon wa'a 'iin^{212}u'un cwoo^{2}u'u, cwotye'^{2}du'u, jo unngɨɨ^{2}'ɨn wa nigatyá^{2}a 'e 'uunñi^{2} do tyani dioses tya'a.

28 Pe wana gajin'^{2} tsá^{2}: "Nigatyá^{2}a tsá^{2} 'e 'uunñi^{2} lo tyani dioses tya'a lawa coon^{21} fa'^{1}", jo cøø^{13}'ø. Tsʉ wana gatye'^{2}'e 'in jaain^{21} do 'in jo røø^{21} 'øøi'^{21}-tsi ixuui'^{21} tsaa^{2} tya'a tsʉ 'wii'^{13} gatye'^{2}'e.

29 Fuu^{212}oo 'e 'øøi'^{21}-tsi 'in jaain^{21} do jon'on 'e 'øøi'^{21}-'o'o.

Pe lí²-i unngɨɨ¹ɨ tsá²: “¿'Ee lɨ' 'ná¹ jmáa³aa jiin'¹³ la 'ɨ¹-tsi tsá² xeei' 'in jo 'øøi'²¹-tsi røø²¹?
30 Tsʉ wana gacwóo³oo 'maai'¹³ Dios Jmii²¹ tya' 'e gø'²øø, ¿'ee lɨ́² lí² cwo'¹ tsá² jna tsaa²?”
31 Pe 'naa' wa cøø²øø' sɨ 'uu²uu' 'ee, sɨ doñi'ee ijmáa²aa' 'ee, jmáa²aa' jilaa'²¹ 'e cwo'¹ tsá² 'maai'¹³ Dios.
32 Coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmoo²oo' jo cwo'¹o wa' ixuu'²¹i jiin'¹³ jaain²¹ tsá² tsaa² tya'a, wa'a tsá² Israel, sɨ jo tsá² Israel 'ee, sɨ 'in jai'² lɨ́ɨ²i Dios 'ee.
33 Tsʉ jna-a, cwáain¹ tyiia, cwo'²-tsii jmáa³aa jilaa'²¹ 'e 'yaai¹-tsi tsá² xeei'. Jo 'noo'¹³oo jiin'¹³ 'e tyʉ́² tyiia pe 'e tyʉ́² tya' tsá² xeei' 'noo'¹³oo, 'e coon'¹³ la joon itiin'¹³in.

11

1 Joon 'naa', jmaa²aa' la jmóo³oo tsʉ jna-a jmáa³aa la gajmaa¹a Cristo.

Xiiala 'ná¹ jmáa¹a tsamɨ́² mi licaain² 'in jai'² lɨ́ɨ²i

2 Tsaru'¹u', júu³ tyʉ́² fuu²¹²uu 'naa' tsʉ coon²¹ tøø²mo untii'¹³-'oo' jna, joon jmoo²oo' jiin'¹³ la tí² 'e júu³ gacwo'²oo 'naa'.
3 Pe 'iin²¹²na 'e li'øø'²¹mo-'oo' 'e Cristo lɨ́ɨ¹i lawa'a mootyi² tya' jileei'²¹ tsañʉʉ'¹, joon tsañʉʉ'¹ do lawa mootyi² tya' 'oo²¹²o la lɨ́ɨ¹i Dios mootyi² tya' Cristo.
4 Wana jlɨ́² tsá² mootyíi¹i mi faa'²¹a júu³ tyʉ́² sɨ cwoo¹o júu³ tyʉ́² 'e gacwo'¹ Dios 'ii 'ee jee²¹² lɨ sɨcaan²¹in 'in jai'² lɨ́ɨ²i lawa'a 'e cwoo¹o fa'ɨɨ'²¹ mootyíi¹i.
5 Pe wana tsamɨ́² faa'²¹a júu³ tyʉ́², sɨ cwoo¹o júu³ gacwo'¹o Dios 'ii 'ee joon jo jlɨ́² mootyíi¹i lɨ́² lawa fa'ɨɨ'²¹ tya' mootyíi¹i. 'E lɨ́² lawa'a 'e nigasii¹i jñʉ́² mootyíi¹i.
6 Wa jo 'iin²¹²in tsamɨ́² jlɨ́² mootyíi¹i 'ná¹-a tyʉ'²ʉ jñʉ́² tyíi¹i. Pe wana fa'ɨɨ'²¹ lɨ́ɨ²i 'e gawuun'²¹ tyíi¹i sɨ 'e gasii¹i 'ee, 'ná¹a jlɨ́² mootyíi¹i jon.
7 Jo jméi¹ wa'a jlɨ́² tsá² mootyíi¹i tsʉ la lɨ́ɨ¹i Dios lɨ́ɨ¹i. Joon 'e 'ya'²gɨ tya' Dios lɨ́ɨ¹i tsá². Pe 'e 'ya'²gɨ tya' tsá²-a lɨ́ɨ¹i tsamɨ́².
8 Joon mo gajmee¹i Dios tsá², gajmée¹mo tsamɨ́² coon'¹³ ca'naai'¹³ tsañʉʉ'¹ jon'on tsañʉʉ'¹ coon'¹³ ca'naai'¹³ tsamɨ́².
9 Gajmee¹mo Dios tsamɨ́² 'wii²¹² tya' tsañʉʉ'¹ jon'on tsañʉʉ'¹ 'wii²¹² tya' tsamɨ́².
10 Tsʉ 'wii'¹³ joon 'ná² jlɨ́² tsamɨ́² mootyíi¹i 'e lɨ́¹ lawa coon²¹ li² 'e nʉʉ'¹³ joongɨ 'wii'¹³ tya' ángeles.
11 Pe tyani Dios jo seein²¹ tsañʉʉ'¹ wa jo seein²¹ tsamɨ́² la joon jon jo seein²¹ tsamɨ́² wa jo seein²¹ tsañʉʉ'¹.
12 'E la ja'²mo gajmee¹i Dios tsamɨ́² coon'¹³ ca'naai'¹³ tsañʉʉ'¹ pe ja'²mo jon 'e lɨseein²¹ tsañʉʉ'¹ tya' tsamɨ́². Joon jilaa'²¹ 'e sa 'wii'¹³ tya' Dios.
13 'Í²du'-'oo' yaanaa' wa 'e tyʉ́²-ʉ 'e faa'²¹a tsamɨ́² júu³ tyʉ́² lɨ́ɨi² tyíi¹i.
14 Tsʉ́ jo cwaa²¹ cwaan²¹in jñʉ́² tsañʉʉ'¹ la cwaa²¹ jñʉ́² tsamɨ́², joon fa'ɨɨ'²¹ lɨ́ɨ¹i wa'a cwaan²¹in cwaa²¹.
15 Pe cwaa²¹ cwaan²¹in jñʉ́² tsamɨ́² joon lawa coon²¹ 'e 'ya'²gɨ tya'a tsʉ Dios gacwo'¹o tsamɨ́² jñʉ́² cwaa²¹ 'e lɨ́² lawa coon²¹ 'e jlɨ́² mootyíi¹i.
16 Pe wana 'iin²¹²in tsá² jo cwo'¹o júu³ ruu'²¹i cwáain¹ lo, cwoliñi²'i 'e jon jna'a jon'gɨ 'in jai'² lɨ́ɨ²i Dios catyaai² jo jmoo²¹o'o la tɨɨsi'² lixiia'.

'E gó² jmoo²oo' cwáain¹ tya' 'uunñi² tya' Ña'ñʉ'¹ʉ'

17 'E júu³ lo ifuu²¹²uu 'naa' jon'on júu³ tyʉ́² tyii', tsʉ ninúu³oo 'e gó² jmoo²oo' mo lɨcaan²¹naa' jon'on 'e tyʉ́².
18 'E fo'³oo nifu 'e jin'² tsá² 'e jmoo²oo' poo²¹² jee²¹² 'naa' mo lɨcaan²¹naa' un'goo¹oo' Dios. Joon sá²-a coon²¹ 'e la jai'² lɨ́ɨ²na 'e júu³ do.
19 'E la ja'²mo 'ná¹-a ilí² poo²¹² jee²¹² 'naa' 'e coon'¹³ la joon ilí² ñí² tsá² 'iin 'in la jai'² jai'² lɨ́ɨ²i Cristo.
20 Joon tsʉ 'wii'¹³ 'e poo²¹² 'e galɨ́² jee²¹² 'naa' mo lɨcaan²¹naa' jo cøø¹³øø' jiin'¹³ la ti 'e 'uunñi² tya' Ña'ñʉ'¹ʉ'.
21 Tsʉ mi tɨ́² 'ii'²¹ 'e dø' tsá² do, jée¹gɨ tsalíin²in 'inlɨ́ɨi¹³ joon døø'²¹ø 'uunñi² tya'a

'ña'a joon la 'ɨɨ^{212} joon 'inlɨ́ɨi^{13}gɨ gajaan^{1}-o la un'áa^{1}i do. Joon 'inlɨ́ɨi^{13}gɨ galɨ'íin^{1}mo.

22 ¿Tɨ jo 'oo^{2}oo' tyii' lɨ lí^{2} cøø^{13}øø' joongɨ lɨ lí^{2} 'uu^{2}uu'? Tsʉ mo jmoo^{2}oo' la joon lawa'a 'e jo tsáai^{13}-'oo' 'in tsá^{2} catyaai^{2} 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Dios joon cwoo^{2}oo' fa'ɨɨ'^{21} 'in jo sá^{2} tya'a. ¿'Ee ifuu^{212}uu 'naa'? 'E cwáain^{1} 'e júu^{3} lo jo lí^{2} fuu^{212}uu 'e tyʉ́^{2} tyii'.

Xiiala 'ná^{1} jmaa^{2}aa' cwáain^{1} tya' 'uunñi^{2} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ'

23 Pe Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'ña'a ga'e'^{2}e jna 'e júu^{3} lo cwáain^{1} tya' 'uunñi^{2} tya'a. 'E nʉʉ^{21} mo ga'nɨɨ^{1}i Judas Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesús, 'e la nʉʉ^{21} joon gason'^{2} Jesús coon^{21} 'iñi'^{1}.

24 Joon mo ngayuui'^{13} gacwo'^{1}o 'maai'^{13} Dios, gajmaa^{1}a 'no'^{3} 'e 'iñi'^{1} do, joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a: "Tyee'^{2}ee', tsʉ lawa'a 'e cuerpo tyiia 'e sɨ'no'^{3} tya' 'e tyʉ́^{2} tyii'. Joon mo cøø^{2}øø' untii'^{13}du'-'oo' jna."

25 La joon jon, mo ngayuui'^{13} gagøø'^{21}ø 'in tsá^{2} do, gacón^{2} Jesús coon^{21} copa vino, joon gajin'^{2}in: "'E copa lo lɨ́^{2} lawa coon^{21} júu^{3} 'múui^{2} 'e tyiin^{2} 'e lɨ́^{2} coon'^{13} jmɨ^{1} 'øø^{1}na. Lacafu 'uu^{2}uu' 'elo untii'^{13}du'-'oo' jna."

26 Joon lacafu cøø^{2}øø' 'e 'iñi'^{1} lo joon lacafu 'uu^{2}uu' 'e copa 'e 'ó^{2} vino lo jmóo^{13}oo' júu^{3} ca mi cwée^{1}i tún^{1} 'e nigajún^{1}mo Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesús 'wii^{212} tyi'.

Tyá^{2} tyʉ́^{2} yaai ilí^{2} døø'^{21}ø 'e 'uunñi^{2} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ'

27 Tsʉ 'wii'^{13} joon, doñi'iin 'in gøø'^{21}ø 'e 'iñi'^{1} do sɨ 'un'^{2}un 'e copa tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'ee, jo tsi tsa'goo^{1}, 'e ga'láa^{1}a coon'^{13} cuerpo tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' la joon jon coon'^{13} jmɨ^{1} 'øø^{1}i.

28 'E tyiin^{2} 'áai^{1} jon 'e cón^{2} tsá^{2} cwáain^{1} xiiala lɨ́ɨ^{1}i 'ña'a la jéei^{1}gɨ idø'^{2}ø 'e 'iñi'^{1} do sɨ 'un'^{2}un 'e copa 'in 'ó^{2} vino do 'ee.

29 Tsʉ wana dø'^{2} tsá^{2} joongɨ 'un'^{2} tsá^{2} 'e lɨ́^{2} lawa cuerpo tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' joon jo mo gacón^{2} cwáain^{1} xiiala lɨ́ɨ^{1}i 'ña'a, gøø'^{21}ø joongɨ 'un'^{2}un lawa coon^{21} wúu^{1} 'e'^{2}e 'ña'a.

30 Tsʉ 'wii'^{13} joon seen^{21}mo 'inlɨ́ɨi^{13} tsatsaa'^{13} joon 'in wo^{2} sɨ'ɨ́ɨ^{13}-tsi jee^{212} 'naa' no. Joon 'inlɨ́ɨi^{13}gɨ nijún^{1}mo.

31 Pe wana lee^{21}e' cwáain^{1} yiia' xiiala lɨ́ɨ^{1}na', joon jo 'e tsaa^{2} lí^{2} sá^{2} tyi' 'e icwo'^{1}o Ña'ñʉ'^{1}ʉ' jna'.

32 Pe mi jmáa^{1}a Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'ii'^{21} tyi', joon 'e'^{1}e jna' wúu^{1}, jmoo^{1}o la joon wa'a jo 'ná^{1} tsaa^{21}a' lɨ 'ii^{21} coon'^{13} 'in tsá^{2} xeei'^{21} 'in taan^{212}in fu juncwii^{21} lo.

33 La joon tsaru'^{1}u' mo uncaan^{21}naa' 'e tyee^{2}ee' 'e 'uunñi^{2} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' jaan^{2}naa' la jaain^{21} la jaan^{21}naa'.

34 Joon wa un'aa^{2}naa', tyee'^{2}ee' tyii'. Joon coon'^{13} la joon jo i'ná^{1} 'e'^{2}e Dios 'naa' wúu^{1} tsʉ 'wii'^{13} 'e gó^{2} jmoo^{2}oo' mo la caan^{21}naa'. Joon 'e júu^{3} catyiia^{2} lí^{2} unrøø^{2}na mi yajøø^{3}na 'naa'.

12

Cwo^{1}o Espíritu Tyʉ́^{2} 'waa'^{21} pí^{3} ijmá^{1}a tsá^{2} 'e gacwoo^{1}o

1 Tsaru'^{1}u', fuu^{212}uu 'naa' no cwáain^{11} tya' 'e 'waa'^{21} pí^{3} 'e cwo'^{1}o 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tsá^{2} ilí^{2} jmáa^{1}a 'e to^{2} gacwoo^{1}o la jaain^{21} la jaain^{21}.

2 Tyʉ́^{2}-ʉ ñí^{2} 'naa', tsaru'^{1}u', 'e la nʉ'gɨ galija'^{2}mo galɨ́ɨ^{2}naa' Cristo lɨ́ɨ^{1}naa' tsá^{2} 'in xeei^{21}-tsi 'e jo'^{1}o galɨ́ɨ^{2}naa' dioses tyii' 'in jo faa'^{21} gajmee^{1}i tsá^{2}.

3 Tsʉ 'wii'^{13} joon 'iin^{212}na iliñí^{2} 'naa' 'e jiin'^{13} jaain^{21} jo lí^{2} faa'^{21}a coon'^{13} 'ii'^{21} tya' 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios wa ngajin'^{2}in: "¡Jo ñíi^{3}ii 'iin^{21}ta no Jesús!" La joon jon jiin'^{13} jaain^{21} jo lí^{2} jin'^{2}: "¡Ña'ñʉ'^{1}-o Jesús!" wa jo mo gacwoo^{1}o 'ii'^{21} 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios 'ii.

4 'Láai^{2} nii^{2} to^{2} sá^{2} 'e cwoo^{1}o 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios tsá^{2} 'e ijmáa^{1}a, joon cwoo^{1}-o jon 'waa'^{21} pí^{3} 'e iuntsiin^{1}mo. Pe jaan^{21}mo 'in Espíritu Tyʉ́^{2} do.

5 'Láai^{2} 'ii'^{13} 'e sá^{2} ilí^{1} uncoon'^{13} tsá^{2} tsaxeei'^{21} pe jaan^{21}mo Ña'ñʉ'^{1}ʉ' seein^{21}.

6 Joon xʉfiin'^{13} jmoo^{1}o tsá^{2} to^{2} tya'a la ca 'ii'^{13}, jaan^{21}mo 'in Dios 'in uncoon'^{13} 'in tsá^{2} do la jaain^{21} la jaain^{21}.

7 Joon 'wii'^{13} jna'o' la jaain^{21} jna', 'in Espíritu Tyʉ́^{2} do 'e'^{2} tsá^{2} 'e 'ii'^{21} tya' Dios 'e jmoo^{1}o 'e tyʉ́^{2} tya' jileei'^{21}.

8 Joon 'wii'^{13} 'in Espíritu Tyʉ́^{2} do cwo'^{1}o Dios 'inlɨ́ɨi^{13} to^{2} wa'a faa'^{21}a júu^{3} 'e 'ɨ^{1}-tsi

Dios. Joon 'wii'13 Espíritu joon-on cwo'1o
Dios 'inlɨ́ɨi13gɨ to2 wa'a faa'21a júu3 'e
ñii212-tsi 'áai1.
9 Joon 'inlɨ́ɨi13gɨ jo'1gɨ lɨ́ɨ2i Dios 'wii'13 'in
Espíritu do. Joon 'wii'13 'in Espíritu Tyʉ́2 do
'inlɨ́ɨi13gɨ 'ii'21i 'ii'21 ilí2 un'láa2i tsatsaa'13.
10 Joon 'inlɨ́ɨi13gɨ 'ii'21i 'ii'21 ilí2 jmáa1a mi-
lagros. Joon tsá2 xeei' faa'21o júu3 cwo'1 'ii
'wii'13 'in Espíritu do. Joon tya' 'in xeei'gɨ
cwo'1o Dios 'ii'21 'e iliñii1i waa'a faa'21a
jaain21 espíritu 'in jo jai'2 sɨ faa'21a 'ee 'in
Espíritu jai'2 tya' Dios. Joon 'in xeei'gɨ 'ii'21i
'ii'21 'e faa'21a jmíi1 xiia' 'e jo 'øøi'21-tsi tsá2,
joon 'in xeei'gɨ 'ii'21i 'ii'21 ilí2 jmá2a tsá2 júu3
'ee 'øøi'21-tsi 'e júu3 gafaa'21 'ido.
11 Pe jilaa'21 'e jmoo1o 'in tsá2 lo, jmoo1-o
'ii'21 tya' 'in jaan21mo Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios.
Joon 'in Espíritu Tyʉ́2 do cwo'1o tsá2 to2
jmáa1a la jaain21 la jaain21 jiin'13 la 'iin212in
'ña'a.

Lawa coon21 cuerpo jna'

12 'E cuerpo tya' Cristo lɨ́2 'láai2 'ii'13 pe
coon21 cuerpo tya'a sá2; la joon jon jna'o'
'in jai'2 lɨ́ɨ2i 'ii, fúu1mo jna' pe lawa coon21
cuerpo lɨ́ɨ1na'.
13 Joon mo galijai'2 galɨ́ɨ2na' Cristo lawa'a
'e gasaa1mo 'in Espíritu jaain21 do jna' jmɨɨ21
'e lɨ́ɨ1na' coon21 cuerpo. Xʉfiin'13 tsá2 Israel
jna' sɨ tsá2 jo seein21 joon 'ee, sɨ tsá2 tyʉ'2
tsá2 to2 'ee, sɨ tsá2 'in jo tyʉ'2 tsá2 to2 'ee
galɨ́ɨ1na' lawa jaan21na'. Lawa'a 'e nigané3e'
tya' jaain21 Espíritu.
14 'E cuerpo tya' tsá2 lɨ́2 'láai2 'ii'13 jon'on
wa'a ca'ii'13.
15 Joon wa'a lí2 jin'2 tɨɨ2 tsá2: "Jo lɨ́ɨ1na
cwoo21 tsá2 tsʉ 'wii'13 joon jo lɨ́ɨ1na 'no'3
cuerpo tya' tsá2." Joon xʉfiin'13 jin'2in la
joon pe lɨ́ɨ1mogɨ 'no'3 cuerpo tya' tsá2.
16 Joon wana jin'2 loocwo2 tsá2: "Jo lɨ́ɨ1na
mɨ'2 unni2 tsá2 tsʉ 'wii'13 joon jo lɨ́ɨ1na 'no'3
cuerpo tya' tsá2." Joon xʉfiin'13 jin'2in la
joon pe lɨ́ɨ1mogɨ 'no'3 cuerpo tya' tsá2.
17 Tsʉ ¿xiiala ilí2 nuu1 tsá2 wa'a cuerpo
tya' tsá2 lɨ la lɨ jiin'13 ca mɨ'2 unníi1i? La joon
jon wa'a cuerpo tya' tsá2 lɨ la lɨ jiin'13 unni2
tsá2 xiiala lí2 con1 tsá2 jmá1.
18 Pe Dios gataan'13-o la ca 'ii'13 cuerpo
tya' tsá2 jiin'13 la 'iin212in.
19 Joon wa'a jiin'13 ca 'no'3 galisá2 jo galɨ́2
coon21 cuerpo.
20 Joon la no-o galɨ́2 xʉfiin'13 'láai2 'ii'13 'e
sá2 pe galɨ́2 coon21 cuerpo.
21 Joon tsʉ 'wii'13 joon 'e unni2 tsá2 jo
lí2 jin'2in sɨɨ'21ɨ cwoo21 tsá2: "Jo jmɨɨ212 in-
tyéen1na 'nʉ." Jon'gɨ lí2 jin'2 mootyi2 tsá2
sɨɨ'21ɨ tɨɨ2 tsá2: "Jo jmɨɨ212 'intyéen1na 'nʉ."
22 Jon'on la joon tsʉ 'e 'no'3 cuerpo 'e
'wéi1gɨ 'e tyiin2gɨ.
23 Joon 'e 'no' cuerpo-gɨ 'e jo tsáai1-tsi'
jlɨɨ21ɨ' coon'21 tún2. Joon 'e 'no'3 cuerpo 'e jo
'iin212na' jøø1 tsá2 un'øø'21na' 'e jo jøø2 tsá2.
24 Pe jo un'øø'21na' 'e 'no'3 cuerpo 'e jo 'e
to2 'íin3 wa'a jøø2 tsá2. Joon Dios gajmaa1a 'e
cuerpo tya' tsá2 'e 'no'3 xaai21gɨ tsáa1mo-tsi
tsá2 'áai1gɨ 'e coon'13 la joon la ca 'no' cuerpo
'e unjíi2 'e 'no'3 catyiia do.
25 Joon jo lí2 'no'3 'e cuerpo do.
26 Joon wana ca 'no'3 cuerpo ní1 wúu1
lawa'a 'e wúu1 la tøøi2. Joon jløø'3mo la tøøi2
wa'a ga'ii'21 ca 'no' 'e tyʉ́2 tya'a.
27 La joon jon 'naa', 'in jai'2 lɨ́ɨ2i Cristo,
lɨ́ɨ1naa' lawa cuerpo tya' Cristo, joon la
jaan21naa' lɨ́ɨ1naa' lawa ca 'no'3 'e cuerpo do.
28 Joon Dios cwo1 'inlɨ́ɨi13 jee212 'in jai'2 lɨ́ɨ2i
Cristo to2 'e 'ná1 jmáa1a. 'E nifu gacwo1 Dios
'e líin2in 'inlɨ́ɨi13 apóstoles; joon 'e tɨ́2 tún2
'e cwo'1o tsá2 tsá2 júu3 'e gacwo'1o Dios 'ii.
Joon 'e tɨ́2 'nɨ1 'e líin2in tsá2 tɨfo'2. Mi yuui'13
joon 'in tsá2 'in lí2 jmaa1a milagros, joon 'in
un'láa2i tsatsaa'13, joon 'in lí2 uncoon'13 tsá2
xeei', joon 'in tɨɨi21 tyʉ́'2ʉ to2 'in catyaai2 do.
Gacwo'1o jon 'inlɨ́ɨi13 'e ilí2 faa'21a jmíi1 xiia'.
29 ¿Tɨ lɨ́ɨ1i jileei'21 apóstoles, owa'a lɨ́ɨ1i
jileei'21 tsá2 'in cwo'1o tsá2 júu3 'e gacwo'1
Dios 'ii? ¿Tɨ lɨ́ɨ1i jileei'21 tɨfo'2? ¿Tɨ jmoo1o
jileei'21 milagros?
30 ¿Tɨ lí2 jileei'21 un'láa2i tsatsaa'13? ¿Tɨ
lí2 faa'21a jileei'21 jmíi1 xiaa'? ¿Tɨ lí2 jmoo1o
jileei'21 tsá2 júu3 'ee 'øøi'21-tsi tsá2 'e jmíi1
xiia'21 faa'21 tsá2 do? Tyʉ́2ʉ 'øøi'21-tsi' 'e
jon'on la joon.
31 Cwoo'13-'oo' 'e 'ii'13naa' 'e tyʉ́2gɨ cwo'1o
Dios tsá2 jmáa1a jee212 'in jai'2 lɨ́ɨ2i. Pe

ifuu^{212}uu 'naa' coon^{21} to^{2} 'e tyʉ^{2}gɨ 'áai^{1} ij-maa^{2}aa'.

13

To^{2} nifu 'e 'ná^{1} jmá^{1} tsá^{2}

1 Xʉfiin'^{13} lí^{2}-i fuu^{212}uu jilaa'^{21} jmíi^{1} sɨ́^{1}i tsá^{2} joon ca jmíi^{1} tya' ángeles tɨ́ɨ^{2}na pe jo 'iin^{212}na Dios jon'gɨ tsá^{2} xeei' lɨ́ɨ^{1}na jiin'^{13} la lɨ́^{2} coon^{21} ñí^{3} 'e pó^{2} tsá^{2} 'e 'iin^{2}in tá^{2} sɨ coon^{21} mɨ'^{2} ñí^{3} taliin^{2} 'ee 'e to'^{2} mɨɨ'^{13} 'áai^{1}.

2 La joon jon, xʉfiin'^{13} lí^{2}-i fuu^{212}uu tsá^{2} júu^{3} 'e ga'ii'^{13}na cwo'^{1}o Dios jna, joon 'øøi'^{21} jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsi Dios 'uun^{212}mo, joon ñii^{2}oo jilaa'^{21}, joon xʉfiin'^{13} lí^{2}-i jan'^{2}aan moo'^{21} 'e si'^{2} do 'áan^{3} tya'a coon'^{13} 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}na pe jo 'iin^{212}na Dios jon'gɨ tsá^{2} xeei' jo 'ee to^{2} 'íin^{3}gɨɨ.

3 Joon xʉfiin'^{13} jmóo^{3}-oo jmai'^{2}xʉ jee^{212} tsá^{2} jilaa'^{21} 'e 'óo^{3}oo, joon xʉfiin'^{13} cwo'^{3}oo ca cuerpo tyiia 'e ijúun^{3}na 'wii^{212} tya' tsá^{2} pe jo 'iin^{212}na Dios jon'gɨ tsá^{2} xeei' jo 'ee to^{2} 'íi^{3} tyiia.

4 Tsʉ fee'^{1}mo-tsi 'in 'iin^{212}in Dios coon'^{13} tsá^{2} xeei'. 'Wo^{2}-tsio jon'on tsii^{212} wúu^{1}i, jon'gɨ faa'^{21}a júu^{3} 'gøøi'^{13} 'áai^{1}, jon'gɨ un-jløøi'^{3} yaai.

5 Jo lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} 'in faa'^{21}a júu^{3} 'laa'^{21} jon'gɨ 'in jiin'^{13} 'ɨ^{1}-tsi yaai, jon'gɨ 'in 'nii'^{21}-tsi, jon'gɨ 'in 'yʉ^{2}-tsi 'in tsá^{2} 'in 'iin^{212}in Dios coon'^{13} tsá^{2} xeei'.

6 Joon jo jmoo^{1}o jløø'^{3}i tsaa^{2} tya' 'in xeei', pe jløø'^{3}mo coon'^{13} jilaa'^{21} 'e la jai'^{2}.

7 'In tsá^{2} 'in 'iin^{212}in Dios coon'^{13} tsá^{2} xeei' jmoo^{1}o taa'^{21} coon'^{13} jilaa'^{21}, joon jo cu'^{2}-tsi coon'^{13} tsá^{2} xeei', 'ɨ^{1}-tsi jiin'^{13} 'e tyʉ^{2} tya'a, jo tiuu^{2}i.

8 Jo 'e ityéi^{1} 'e 'iin^{212}in tsá^{2} Dios coon'^{13} tsá^{2} xeei'. Pe ijó^{1}o coon^{21} jmɨɨ^{212} 'e jo tyiin^{2}gɨ i'ii'^{13}naa' júu^{3} gacwo'^{1} Dios tsá^{2} xeei', jon'gɨ tyiin^{2}gɨ 'e faa'^{21} tsá^{2} coon'^{13} jmíi^{1} xiia', jon'gɨ tyiin^{2}gɨ 'e ñi^{1} tsá^{2}.

9 Tsʉ nano jo galicwii^{1}na' la tøøi^{2}, la joon jon jo fuu^{212} jna' la jilaa'^{21} júu^{3} tya' Dios

10 pe mi licwii^{1}na' la tøøi^{2} ixee^{1}mo 'e jo cwii^{1}na' no.

11 Mo galɨ́^{2} xuu^{212}na gafaa'^{21}aa la faa'^{21}a xuui^{212}, joon 'øøi'^{21}-tsii la 'øøi'^{21}-tsi xuui^{212} joon ga'ɨ́^{2}-tsii la 'ɨ^{1}-tsi xuui^{212}, pe mo galɨ́^{2} fee'^{1}na gatʉʉ^{3}ʉʉ jilaa'^{21} 'e lɨ́^{2} la mo xuu^{212}na.

12 La joon nano mi ine^{2} jna' jilaa'^{21} 'e sá^{2} tya' Dios lawa coon^{21} 'e icaai'^{13}, lawa'a 'e jøø^{21}ø' coon^{21} 'u^{2} gó^{2}. Pe mi tɨ́^{2} jmɨɨ^{212} joon ijøø^{21}ø' níi^{1}i jo 'ee sɨcaai'^{13}gɨ. Tsʉ nano jo tsai'^{2} cwii^{1}na 'ii 'e tyʉ^{2}, pe mi tɨ́^{2} jmɨɨ^{212} joon ilicwii^{1}moo jiin'^{13} la tí^{2}, la cwii^{1}in Dios jna la no.

13 Jilaa'^{21} 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i tsá^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e sɨjéein^{13} tsá^{2}, coon'^{13} 'e 'iin^{212}in tsá^{2} Dios coon'^{13} tsá^{22} xeei' taa'^{21}a coon^{21} tøø^{2}mo pe 'e tyiin^{2}gɨ jee^{212} 'e 'nɨ^{1} lo 'e 'iin^{212}gɨ tsá^{2} Dios coon'^{13} tsá^{2} xeei'.

14

Jmíi^{1} xiia' 'e sɨ́ɨ^{1}i tsá^{2}

1 Tsʉ 'wii'^{13} joon cwoo'^{13}-'oo' 'e 'iin^{212}naa' Dios coon'^{13} tsá^{2} xeei'. Joon la 'ɨɨ^{212} joon cwoli'iin^{212}naa' 'e cwo'^{1}o Dios 'naa' coon^{21} to^{2} jmaa^{2}aa' jee^{212} 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Cristo. Joon 'iin^{212}gɨɨ' 'e cwo'^{1}o Dios 'naa' 'e to^{2} do 'e foo^{2}oo' júu^{3} tya'a 'e ga'ii'^{13}naa' cwo^{1} 'ido.

2 Tsʉ 'in tsá^{2} 'in faa'^{21}a jmíi^{1} xiia' sɨɨ'^{21}ɨ Dios jon'on tsá^{2} tsʉ jo 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} xeei'. Faa'^{21}-o 'ii'^{21} tya' 'in Espíritu Tyʉ^{2} pe jmaai'^{13} júu^{3} 'uun^{21}mo.

3 Pe 'in tsá^{2} 'in faa'^{21}a júu^{3} 'e gacwo'^{1} Dios 'ii faa'^{21}o 'e lí^{2} jai'^{2}gɨ lɨ́ɨ^{2}i tsá^{2}, sɨ 'e tya^{2}-tsi tsá^{2} 'ee sɨ'ɨ cwo'^{1} tsá^{2} fo'feei'^{1} 'ee.

4 'In tsá^{2} 'in faa'^{21}a jmíi^{1} xiia' 'e lí^{2} jo'^{1}gɨ lɨ́ɨ^{2}i 'ña'a pe 'in faa'^{21}a júu^{3} gacwo'^{1} Dios 'ii 'e lí^{2} jai'^{2}gɨ lɨ́ɨ^{2}i 'in catyaai^{2} 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Cristo.

5 'Iin^{212}na wa'a lí^{2} jileei'^{21} 'naa' foo^{2}oo' coon'^{13} jmíi^{1} xiia' pe 'iin^{212}mogɨɨ 'áai^{1} 'e foo^{2}oo' júu^{3} gacwo'^{1} Dios 'naa'. Tyʉ^{2}gɨ 'e faa'^{21} tsá^{2} 'e júu^{3} joon lagɨ 'e faa'^{21} tsá^{2} coon'^{13} jmíi^{1} xiia' 'e jo 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2}. Pe jmée^{1}mo to^{2} 'e jmíi^{1} xiia' do wa'a seein^{21} jaain^{21} jee^{212} do 'in lí^{2} jma'^{2} tsá^{2} júu^{3} 'ee 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e júu^{3} xiia' do joon coon'^{13} la joon lí^{2} fee'^{1}gɨ 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Cristo 'in ganúu^{2}u.

6 Joon, tsaru'^{1}u', jo 'e to^{2} 'íi^{3} tyii' wa'a cwée^{1}na jee^{212} 'naa' joon sɨ́ɨ^{3}na 'naa' coon'^{13} jmíi^{1} xiia' 'e jo 'øø'^{21}mo-'oo'. Pe jmaa^{1}i to^{2} tyii' wa'a cwóo^{3}oo coon^{21} júu^{3} 'e gacwo'^{1} Dios jna 'e 'øøi'^{21}-tsii, sɨ coon^{21} júu^{3} jmɨɨ^{1}-tsi

'ee, sɨ coon^{21} júu^{3} ga'ii'^{13}na cwo'^{1} Dios jna
'ee, sɨ coon^{21} júu^{3} tya' xiiala 'ná^{1} ngɨ^{1}ɨ tsá^{2}
'ee. Jmaa^{1}i to^{2} tyii' 'e júu^{3} joon.

7 Jiin'^{13} la lɨ́^{2} lúu^{1} 'e xúu^{2} tsá^{2} sɨ tun^{1} 'ee 'e jo
'iin^{2}in røø^{21}. Wa'a jo 'iin^{2}in 'e lúu^{1} do jiin'^{13}
la to^{2} tyu'^{2} solfa jo iliñí^{2} tsá^{2} 'ee sóoin^{1} 'iin^{2}.

8 La joon jon coon'^{13} 'e lúu^{1} 'láa^{2} 'e xúu^{2}
tsá^{2} lɨ náa^{1} 'nii^{21}, wa'a jo røø^{21} 'iin^{2}in jo 'e
tyú^{2} tya^{1} 'láa^{2} 'e tsalíin^{2} jee^{212} 'nii^{21}.

9 La joon lɨ́^{2} coon'^{13} 'naa', wa'a sii'^{21} tsá^{2}
'naa' coon'^{13} jmíi^{1} 'e jo 'øøi'^{21}-'oo', ¿xiiala ilí^{2}
'øø'^{21}mo-'oo' 'e jin'^{2}in? Lawa'a 'e gafaa'^{21}o
jee^{212} tyí^{2}.

10 'E la ja'^{2}mo 'láai^{2} jmíi^{1} sá^{2} 'e sɨ́ii^{1} tsá^{2}
la 'ui juncwii^{21} joon 'in tii^{21} 'e jmíi^{1} do
'øø'^{21}mo-tsi.

11 Pe wa jo 'øøi'^{21}-tsii 'e jmíi^{1} fee'^{1} tsá^{2} jna
lawa tsá^{2} coon^{21} fuu^{21} lɨ́i^{1}na tya'a la joon jon
'ido tyiajna.

12 Joon, tsu 'wii'^{13} joon, tsu 'wii'^{13}
'iin^{212}naa' 'áai^{1} 'e cwo'^{1} 'in Espíritu Tyú^{2} tya'
Dios 'naa' to^{2} jmaa^{2}aa' jee^{212} 'in jai'^{2} lɨ́i^{2}i
Cristo, cwoo'^{13}-'oo' i'ii'^{13}naa' 'e tyiin^{2}gɨ 'e to^{2}
do 'e uncoon'^{13} 'in tsá^{2} xeei' do 'in jai'^{2} lɨ́i^{2}i
Cristo 'e ilí^{2} jai'^{2}gɨ lɨ́i^{2}i.

13 Joon 'in tsá^{2} 'in faa'^{21}a jee^{212} 'naa'
coon'^{13} jmíi^{1} xiia'^{21} 'ná^{1}-a mɨ́^{2} tyani Dios
wa'a cwo'^{1} Dios 'ii 'ii'^{21} ilí^{2} jma'^{2}a júu^{3} 'naa'
'ee 'øøi'^{21}-tsi 'e gajin'^{2}in do.

14 Wa'a fuu^{212}uu coon^{21} júu^{3} tyú^{2} coon'^{13}
jmíi^{1} xiia' 'e jo 'øøi'^{21}-tsii jiin'^{13} espíritu tyiia
'in faa'^{21}a 'e júu^{3} tyú^{2} do joon jo 'ee to^{2} 'íi^{3} 'e
'øøi'^{21}gɨ-tsii.

15 ¿Wa lí^{2} la joon, 'ee 'ná^{1} jmáa^{3}aa?
Ifuu^{212}uu júu^{3} tyú^{2} tyiia coon'^{13} espíritu
tyiia pe la joon jon coon'^{13} 'e 'øø'^{21}mo-tsii.
I'øø^{3}øø jon coon'^{13} espíritu tyiia pe i'øø^{3}oo
jon coon'^{13} 'e 'øø'^{21}mo-tsii.

16 Tsu wa'a jiin'^{13} coon'^{13} espíritu tyi'i
un'goo^{1}'o Dios 'in tsá^{2} 'in gacwéi^{1} jee^{212}
'naa' jo i'øøi'^{21}-tsi 'e 'ma^{2}u'un cwo'^{2}'o Dios,
joon jo lí^{2} uncaan^{21}in coon'^{13} 'nu coon'^{13} 'e
fo'^{2}'o do.

17 Joon xufiin'^{13} 'áa^{1}mo tyú^{2} 'e júu^{3} fo'^{2}'o do
jo iuncoon'^{13} 'in tsá^{2} do wa'a jai'^{2}gɨ ilɨ́i^{2}i.

18 Cwo'^{3}oo 'maai'^{13} Dios 'e fuu^{212}gii lagɨ
jileei'^{21} 'naa' coon'^{13} jmíi^{1} xiia'.

19 Pe mo nitaan^{212}na jee^{212} 'in jai'^{2} lɨ́i^{2}i
Cristo 'iin^{212}gii 'áai^{1} wa fuu^{212}uu fiin'^{13} 'ñá^{2}
júu^{3} 'e 'øøi'^{21}-tsi 'in tsá^{2} do 'e 'e'^{2}e 'ido lagɨ
dyá^{2} mil júu^{3} xiia' 'e jo 'øøi'^{21}-tsi.

20 Tsaru'^{1}u', jo 'ɨ^{1}-'oo' la 'ɨ^{1}-tsi xuui^{212}.
Cwoliin^{1}naa' lawa' yuun^{21} cwáain^{1} tya' ji-
laa'^{21} 'e gó^{2} pe lawa'a tsacøøi'^{13} 'in nii^{212}-tsi
coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-'oo'.

21 Ni jí^{2} tya' ley 'e jin'^{2}: "Ifuu^{212}uu 'in
tsá^{2} lo coon'^{13} jmíi^{1} xiia', coon'^{13} tsá^{2} coon^{21}
fuu^{21} 'in faa'^{21}a jmíi^{1} 'e jo 'øøi'^{21}-tsi pe
jo icón^{2} 'in tsá^{2} do cwáain^{1} tyiia, jin'^{2}in
Ña'ñu'^{1}u'."

22 Coon'^{13} la joon ilí^{2} tii^{21}na' 'e 'e jmíi^{1}
xiia' faa'^{21} tsá^{2} 'ii'^{21} tya' Espíritu tya' Dios lɨ́^{2}
lawa coon^{21} li^{2} tya' 'in jo jai'^{2} lɨ́i^{2}i Dios. Pe
mo faa'^{21} tsá^{2} júu^{3} cwo'^{1} Dios 'ii 'e lɨ́^{2} lawa
coon^{21} li^{2} tya' 'in jai'^{2} lɨ́i^{2}i Dios jon' tya' 'in jo
jai'^{2} lɨ́i^{2}i.

23 Joon wa foo^{2}oo' jileei'^{21} 'naa' jmai'^{2}
jmíi^{1} xiia' la 'ii^{212} incaan^{21}naa' joon 'inlɨ́ii^{13}
'in jo ñí^{1} sɨ jo jai'^{2} lɨ́i^{2}i 'ee i'ii^{21}i jee^{212} 'naa', ¿tɨ
jon' ijin'^{2} 'in tsá^{2} do: Joon galɨ́^{2} tsá^{2} caa^{21}mo
'naa'?

24 Pe wana jileei'^{21} 'naa' foo^{2}oo' jmai'^{2}
júu^{3} cwo'^{1} Dios 'naa' joon i'ii^{21}i jee ^{212} 'naa'
'in tsá^{2} 'in jo jai'^{2} lɨ́i^{2}i sɨ 'in jo ñí^{1} 'ee ilí^{2}
tsáa^{1}mo-tsi 'e røø^{21}i tsaa^{2} joon icón^{2} 'ii'^{21} tya'
'ña'a.

25 Joon iliñí^{1} la tí^{2} jiin'^{13} la 'ɨ^{1}-tsi mi
nuu^{1}un 'e júu^{3} foo^{2}oo' 'naa' joon isii'^{1}i
woníi^{1}i tyani Dios, joon ijin'^{2}in 'e la ja'^{2}mo
seein^{21} Dios jee^{212} 'naa'.

Jmaa^{2}aa' jilaa'^{21} coon'^{21} tún^{2}-un

26 La joon, tsaru'^{1}u', mo lɨcaan^{21}naa'
jmoo^{2}oo' jilaa'^{21} 'e lijai'^{2}gɨ lɨ́i^{2}i jileei'^{21} 'in
jai'^{2} lɨ́i^{2}i Cristo. La jaan^{21}naa' lí^{2}-i jmáa^{1}a
coon^{21} sóoin^{1} 'e cwo'^{1}o 'maai'^{13} Dios sɨ
coon^{21} júu^{3} 'e 'e'^{2}e tsá^{2} 'ee, sɨ coon^{21} júu^{3}
'e gacwo'^{1} Dios 'e ili'øø'^{21}mo-'oo' 'ee, sɨ lí^{2}-i
faa'^{21}a tsá^{2} coon'^{13} jmíi^{1} xiia' 'ee, sɨ lí^{2}-i jma'^{2}
tsá^{2} júu^{3} 'ee 'øøi'^{21}-tsi 'e júu^{3} xiia' do 'ee. Pe
jilaa'^{21} 'e jmoo^{2}oo' jmai'^{2} ilijai'^{2}gɨ lɨ́i^{2}naa'.

27 Joon wa'a faa'^{21} tsá^{2} coon'^{13} jmíi^{1} xiia'
'ná^{1} faa'^{21} tsá^{2} tɨ' ca jaain^{21} joon jiin'^{13} gái^{1}
lí^{2} faa'^{21}a sɨ wa fúui^{1} 'ee gaai^{21} lí^{2} faa'^{21}a.

Joon 'ná¹ liseein²¹ tsá² 'in lí² jma'²a júu³ 'ee 'øøi'²¹-tsi 'e jmíi¹ xiia' do.

28 Joon wa jo 'in seein²¹ 'in lí² jmá² júu³ 'e jmíi¹ xiia' do 'e tyú²gɨ wa'a ján² tii² 'ido lɨ sɨcaan²¹naa' joon fee'¹i 'ña'a coon'¹³ Dios.

29 Joon 'in faa'²¹a júu³ cwo'¹ Dios 'ii jiin'¹³ gái¹ sɨ gaai²¹ 'ee lí²-i faa'²¹a joon 'in catyaai²gɨ do 'ná¹ jmáa¹a 'ii'²¹ wa røø²¹ sɨ jo røø²¹ 'ee.

30 Joon wa'a faa'²¹ tsá² joon la 'ɨɨ²¹² joon Dios cwo'¹ tsá² xeei' 'in tyíin¹in do coon²¹ júu³gɨ, 'in faa'²¹a nifu dogɨ 'ná¹ ján² faa'²¹a.

31 Joon coon'¹³ la joon jileei'²¹ 'naa' 'in 'ii'²¹ júu³ cwo'¹ Dios 'naa' lí²-i foo²oo' tɨ' jaain²¹ tɨ' jaain²¹ joon jileei'²¹ ilitɨɨ²¹mo joon itya²gɨ-tsi.

32 Lí²-i tyʉ'² to² espíritu yaai 'in tsá² 'in gacwo'¹ Dios júu³ do.

33 Tsʉ Dios lɨ́ɨ¹i Dios 'in jmoo¹o coon'²¹ tún² jon' wa'a to'²o mɨɨ'¹³.

Joon la jmoo¹o jileei'²¹ tsaru'¹u' catyaai² la caain²¹ lɨ jai'² lɨ́ɨ²i tsá²

34 jo cwói¹ faa'²¹a tsamɨ́² jee²¹ lɨcaain²¹ tsá² jai'² lɨ́ɨ²i Cristo, tsʉ tsaa'¹³mo la joon. 'Ná¹ jmáa¹a nʉʉ'¹³ʉ jiin'¹³ la to² tyʉ'² ley tya' Dios.

35 Wa 'iin²¹²in litsáai¹-tsi 'ná¹ unngɨɨ¹ɨ ñʉʉ'¹ tya'a mo cwoliin¹in tya'a. Tsʉ 'e gó² wa'a faa'²¹a tsamɨ́² jee²¹² lɨ lɨ caain²¹ tsá².

36 Untii'¹³du'-'oo' 'e júu³ tyú² tya' Dios jo mo ga'láa² 'wii²¹² jee²¹² 'naa' jon'gɨ jiin'¹³ 'naa' 'in ga'ii'²¹i 'e júu³ tyú² do.

37 Joon wa 'inlɨ́ɨi¹³ jee²¹² 'naa' 'ɨ¹-tsi 'e ga'ii'²¹i to² tyʉ'² Dios 'e cwoo¹o júu³ gacwo'¹o Dios 'ii, sɨ 'ɨ¹-tsi 'ee 'e faa'²¹a 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyú² cwoliñí¹o 'e júu³ fuu²¹²uu 'naa' lo lawa' júu³ 'e gatyʉ'² to² 'ña'-o Ña'ñʉ'¹ʉ'.

38 Joon wa jo 'iin²¹²in licwii¹i 'e júu³ tya' Dios lo joon jo 'ná¹ licwii¹in tsá² 'ii.

39 Joon, tsaru'¹u', cwoo'¹³-'oo' 'e i'ii'¹³naa' júu³ 'e gacwo'¹ Dios 'naa' joon jo tsaai'¹³ faa'²¹ tsá² coon'¹³ jmíi¹ xiia'.

40 Pe coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmoo²oo', jmoo²oo' jmai'² 'e røø²¹ joongɨ coon'²¹ tún².

15

Mo gajiin'¹ Cristo jee²¹² 'lɨɨ²¹²

1 Joon nano, tsaru'¹u', 'iin²¹²na untii'¹³ii-'oo'naa' tún¹ 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin'¹³ tsá² 'e gacwo'³oo 'naa' la mo jéei¹. Joon ga'ii'¹³naa' 'e júu³ tyú² do joon tá² taan²¹²naa' coon'¹³ 'e júu³ do.

2 Joon coon'¹³ 'e júu³ tyú² do gauntiin'¹³naa' wa'a jo tʉʉ²ʉʉ' 'e júu³ gacwo'³oo 'naa' wa'a jo 'e to² 'íi³gɨ 'e jai'² galɨ́ɨ²naa'.

3 Tsʉ gacwo'³oo 'naa' 'e júu³ tyiin²gɨ 'e ga'ii'¹³na. Ga'e'²ee 'naa' 'e gajúin¹ Cristo 'wii²¹² tsaa² tyijna' jiin'¹³ la jin'² ni jí² tya' Dios.

4 Ga'e'³ee 'naa' jon 'e ga'aa¹mo tsá² 'ii pe mo gangɨ́ɨ²i 'nɨ́¹ jmɨɨ²¹² gajiin'¹o tún¹ jiin'¹³ la jin'² ni jí² tya' Dios.

5 Joon gajné¹mo tyani Tú³ joon mi yuui'¹³ joon tyani 'in apóstoles tya'a.

6 Joon mo ngayuui'¹³ joon gajné¹mo tyani tsaru'¹u' 'in 'ñá² cíein¹³ lɨ́ɨ¹³gɨ 'e coon²¹ tiempo do. Joon seen²¹mogɨ fúui¹ 'in tsá² do, xʉfiin'¹³ 'inlɨ́ɨi¹³ nigajún¹mo.

7 Mo ngayuui'¹³ joon gajné¹mo tyani Jacobo, joon mo lɨcɨɨin²¹gɨ joon tyani jileei'²¹ apóstoles catyaai²gɨ.

8 Joongɨ lɨ gatséi¹ gajné¹mo tyaní³ii joon lɨ́ɨ¹na lawa jaain²¹ 'in galiseein²¹ 'e gó².

9 Joon jna-a 'in 'wéi¹gɨ la jee²¹² jileei'²¹ 'in apóstoles do. Ca jo tɨ́ɨ²na wa unsii²¹ tsá² jna apóstol tsʉ niga'øø¹moo 'in tsá² 'in gajai'² lɨ́ɨ²i Cristo.

10 Pe tsʉ 'wii'¹³ fee'¹mo-tsi Dios tyiia lɨ́ɨ¹na jiin'¹³ la lɨ́ɨ¹moo. Joon 'e galɨ́² feei'¹-tsi tyiia jo gangó¹ lɨ caai¹, lɨ cɨɨ'¹³ gajmaa¹a tsʉ jna-a gajmáa³aa to² 'áai¹gɨ lagɨ 'in catyaai²gɨ do. Pe jon'gɨ jna 'in gajmaa¹a 'e to² do, 'e feei'¹-tsi Dios 'wii²¹² tyiia gacwo'¹o jna pí³.

11 Coon²¹ røø²¹ 'e júu³ cwoo'¹³o'o 'naa' joon jo 'ee to² 'íi³ wa'a jna-a sɨ 'ido 'ee, pe 'naa'gɨɨ' laja'²mo galɨ́ɨ²naa' 'e júu³ do.

Xiiala ilí² mi jiin'¹ tsá² jee²¹² 'lɨɨ²¹²

12 Pe wana ga'ee'¹³e'e 'naa' 'e Cristo nigajiin'¹o jee²¹² 'lɨɨ²¹², ¿xiiala lí² jin'² 'inlɨ́ɨi¹³ jee²¹² 'naa' 'e jo jiin'¹gɨ tsá² jee²¹² 'lɨɨ²¹²?

13 Tsʉ wa mo jo ijiin'¹ tsá² jee²¹² 'lɨɨ²¹² jiin'¹³ 'ña'a Cristo jo mo gajiin'¹in jee²¹² 'lɨɨ²¹².

14 Joon wa jo mo gajiin'1in Cristo jee212 'lɨɨ212 'e júu3 tyʉ́2 do 'e fuu21u'u 'naa' jo 'ee to2 'íi3 joon jo 'ee to2 'íi3gɨ 'e nigalijai'2 galɨ́ɨ2naa'.

15 Joon wa mo jo gajiin'1in Cristo jee212 'lɨɨ212 galɨ́ɨ1na' tsá2 tajúu3i cwáain1 tya' Dios, tsʉ nigasii'13oo'o 'e Dios nagaunjiin'1in Cristo jee212 'lɨɨ212. Joon wa mo'o jo'1o 'e jo jiin'1in tsá2 jee212 'lɨɨ212 la joon jon jo gaunjiin'1in Dios Cristo jee212 'lɨɨ212.

16 Tsʉ wa jo jiin'1gɨ 'lɨɨ212 jon'gɨ gajiin'1 Cristo jee212 'lɨɨ212.

17 Joon wa jo mo gajiin'1in Cristo jo 'ee to2 'íi3 'e nigajai'2 galɨ́ɨ2naa' 'in Cristo do. Joon røøi21gɨɨ' tsaa2 tyii'.

18 Joon jo tiin'13mo 'in tsá2 'in najóin1 jo'1o lɨ́ɨ2i Cristo.

19 Joon wa 'e jai'2 lɨ́ɨ2na' Cristo jmaa1i to2 tyi' jiin'13 mo toon212on' fu juncwii21 lo lɨ́ɨ2na' tsá2 'in fúu2-u 'áai1.

20 Pe 'e la ja'2mo nigajiin'1in Cristo jee212 'lɨɨ212 joon lɨ́ɨ1i lawa' 'e 'oofuu21 'e cún1 tsá2 nifu 'e garoo21. 'Ii gajiin'1o jéei1gɨ lagɨ jileei'21 'in jiin'1in.

21 Joon la ga'naai21 'wii212 'e júun2in tsá2 'wii212 tya' jaain21 tsá2 la joon jon 'wii212 tya' jaain21 tsá2 ijiin'1in tsá2 jee212 'lɨɨ212.

22 Tsʉ jilee'21mo nigajúin1 'wii212 'e gaj-maa1a Adán do, la joon jon jileei'21 lí2-i jiin'1in 'wii212 'e gajmaa1a Cristo.

23 Joon ijiin'1o la jaain21 jiin'13 la tɨ́ɨ2i, Cristo nifu, lɨ́ɨ1i la lɨ́2 'e 'oofuu21 'e cún tsá2 nifu, joon mo ngayuui'13 joon, mi cwee1i Cristo tún1 ijiin'1o jon jileei'21 'in lɨ́ɨ1i tsá2 tya'a.

24 Joon mo ngayuui'13 joon ijó1 jmɨɨ212 lɨ tséi1, joon Cristo i'íin2in jilaa'21 to2 coon'13 jilaa'21 'ii'21 'e sá2 joon ijon'2-o ja'cwoo21o Dios Jmii21 jilaa'21 'e tyʉ'2ʉ to2 'ii.

25 Tsʉ Cristo 'ná1 tyʉ'2 to2 jilaa'21 ca galɨ'2o jileei'21 'in 'eei'1 'ii.

26 Joon 'e júuin2 tsá2 lɨ́2 la lɨ́ɨ2i jaain21 'in 'eei'1 'ii. Pe lɨ gatséi1 i'íin2in jon Cristo 'e júuin2 tsá2.

27 Tsʉ Dios gacwo'1o Cristo 'e ilí2 tyʉ'2ʉ to2 jilaa'21 pe mo gajin'2 'e júu3 tya' Dios la joon 'øøi'21-tsi tsá2 'e jo gacwo'1o Dios Cristo wa tyʉ'2ʉ to2 'ii, tsʉ 'ii-o gacwo'1o wa'a tyʉ'2ʉ to2 jilaa'21.

28 Joon mo ga'yee21i 'e tyʉ'2 Cristo to2 jilaa'21 joon icwóo1i 'ña'a Cristo 'e ityʉ'2 Dios to2 'ii tsʉ 'ii Jóon1on Dios. Joon coon'13 la joon Dios 'e ilí2 tyʉ'2ʉ to2 la jilaa'21.

29 Joon seen21mo 'inlɨ́ɨi13 'in saai21 tsá2 jmɨɨ21 tya' 'in najúin1. Pe wa jo ijiin'1in jee212 'lɨɨ212 'in najúin1 do, ¿'ee lɨ' saai21 'in tsá2 do jmɨɨ21 tya' tsá2 xeei'21, tsʉ jo ijiin'1in tún1?

30 Joon, wa jo ijiin'1in tsá2 tún1, ¿'ee lɨ' toon212 jna'a tóoin1 'mó1 la coon21 tøøi2?

31 Tsʉ la coon21 jmɨɨ212 tsaai'13 ilí2 júun2na. Joon ja'2mo júu3 tyiia. Joon ja'2mo jon júu3 tyiia 'e 'áa1mo jløø'3na 'e ja'2mo jon lɨ́ɨ2naa' Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo.

32 Joon ¿'ee gajmee1i tyiia mo gatɨ́ɨ1na coon'13 'in tsá2 née1i Efeso do 'in lɨ́ɨ1i lawa' joo'21 'lɨɨi'3 wa jo ijiin'1in tsá2 tún1 jee212 'lɨɨ212? Wa jo ijiin'1in tsá2 jee212 'lɨɨ212 'øøi'21mogɨ-tsi 'in tsá2 'in jin'2in: "Cwotyé3e' joongɨ cwo'né3e' tsʉ tsa'oo1gɨ ijúun2mo'."

33 Jo cwoo2oo' wa'a cón2 tsá2 'naa' tóo2. 'E lɨ́2 jiin'13 la jin'2 tsá2: "Wa'a 'in tyúi1 ngɨ́1 coon'13 'in tsá2 'in jmoo1o 'e gó2 un'lɨɨ'3i 'in tyúi1 do."

34 Cwongɨ́2ɨɨ' tún1 coon21 fu1 coon21 tsáa1, ngɨ́2ɨɨ' coon'21 tún2 joon jo 'noo2oo' tsaa2 tsʉ 'inlɨ́ɨi13 jee212 'naa' jo cwii1in Dios. Fuu212uu 'naa' 'e wa'a cwo'3oo 'naa' fa'ɨɨ'21.

Xiiala lɨ́ɨ1i tsá2 mi jiin'1in

35 Pe lí2-i unngɨɨ1ɨ tsá2: "¿Xiiala ijiin'1in tsá2 jee212 'lɨɨ212? ¿Xiiala ilí2 cuerpo tya'a?"

36 Lawa'a tsá2 caa21mo 'in unngɨɨ1ɨ wa' la joon. Tsʉ mo jñí2 tsá2 jún2, 'e jún2 do 'e gajñí2 tsá2 'ná1 júun2mo wa' icwaan21in 'e saa'21 tya'a do.

37 'E jún2 'e jñí2 tsá2 jo lɨ la lɨ 'e saa'21 inii'13 do. Jiin'13 'e lɨ la lɨ coon21 mɨ'3 trigo sɨ coon21 mɨ'3 xiia' 'ee do.

38 Pe mo ngayuui'13 joon gacwo'1 Dios 'e mɨ'3 jún2 do la lɨ 'e 'iin212in.

39 Joon jo jilaa'21 cuerpo 'e jo coon21 røøi21 lɨ́2. Ca 'ii'13 'e ngú1 taan212in tsá2, joon ca 'ii'13gɨ 'e ngú1 taan212in joo'núu3 la joon jon ngú1 ton1 'e xiia' lɨ́2, joon ngú1 xiia' tya' joo'21 taai2 jmɨɨ21.

40 La joon jon sá^{2} cuerpo tya' 'in taan^{212}in fu ñʉ'fú^{2} la joon jon sá^{2} cuerpo xiia' tya' 'in taan^{212}in fu juncwii^{21}. Joon 'e 'ya'^{2}gɨ tya' 'e cuerpo sá^{2} fu ñʉ'fú^{2} sɨsɨ́ɨ^{1}mo coon'^{13} 'e 'ya'^{2}gɨ tya' cuerpo sá^{2} fu juncwii^{21}.

41 'E jná^{2} joo'^{21} tya' ñi'^{1} sɨsɨ́ɨ^{2}mo coon'^{13} 'e jná^{2} joo'^{21} tya' sɨɨ'^{21}, la joon jná^{2} joo'^{21} tya'a sɨsɨ́ɨ^{2}mo coon'^{13} 'e jná^{2} joo'^{21} tya' nʉ́ʉ^{1}. La joon jee^{212} 'in nʉ́ʉ^{1} do jmaai'^{13} tyiin^{2}gɨ 'ii.

42 La joon lɨ́^{2} mo jiin'^{1} tsá^{2} jee^{212} 'lɨɨ^{212}. Ga'aa^{21}mo tsá^{2} ngú^{1} 'e ilí^{2} jgoo'^{21} pe ijiin'^{1}in 'e jo igoo'^{21}gɨ.

43 'Aa^{21}mo 'e jo tsáai^{1}-tsi tsá^{2} pe ijiin'^{1}in coon^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ 'áai^{1}. 'Aa^{21}mo 'e 'wói^{1} pe ijiin'^{1}in 'e 'gøøi'^{13} 'áai^{1}.

44 'Aa^{21}mo tsá^{2} coon^{21} cuerpo 'e sá^{2} fu juncwii^{21} pe ijiin'^{1}in coon^{21} cuerpo 'e sá^{2} fu ñʉfú^{2}. Tsʉ wana sá^{2} cuerpo fu juncwii^{21} lo la joon jon sá^{2} cuerpo fu ñʉ'fú^{2}.

45 Tsʉ la joon jin'^{2} júu^{3} tya' Dios: "'In tsañʉʉ'^{1} nifu, Adán, ga'ii'^{21}mo juncwii^{21} tya'a", pe 'in Adán 'in tɨ gái^{1}, jaain^{21} espíritu 'ii joon 'ii cwoo^{1} juncwii^{21} tya' tsá^{2}.

46 'E cuerpo 'e i'ii'^{13}na' 'e icwo'^{2} Cristo jna' lɨ́^{2} fu ñʉ'fú^{2} jo 'ii'^{13}na' nifu pe ga'ii'^{13}na' nifu coon^{21} cuerpo lɨ́^{2} fu juncwii^{21} lo. Pe cɨɨin^{21}gɨ i'ii'^{13}na' 'e cuerpo jó^{1} fu ñʉ'fú^{2}.

47 'In tsañʉʉ'^{1} nifu galɨ́ɨ^{1}i cwoo'^{13}, pe 'in tɨ gái^{1} do jó^{1} fu ñʉ'fú^{2}.

48 Joon jilaa'^{21} cuerpo tya' tsá^{2} taan^{212}in fu juncwii^{21} lo lɨ la lɨ cuerpo tya' 'in nifu do, lɨ́ɨ^{1}i cwoo'^{13}. Pe 'e cuerpo jó^{1} fu ñʉ'fú^{2} lɨ́ɨ^{1}i la lɨ́ɨ^{1}i 'in tɨ gái^{1} do 'in cwéi^{1} fu ñʉ'fú^{2}.

49 Joon la galɨ́ɨ^{1}na' la galɨ́ɨ^{1}i 'in nifu do, la joon jon ilɨ́ɨ^{1}na' la lɨ́ɨ^{1}i 'in cwéi^{1} fu ñʉ'fú^{2}.

50 Fuu^{212}uu 'naa', tsaru'^{1}u', jo lí^{2} tsa'ii^{21}i lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2} 'e ngú^{1} taan^{212}na' tsʉ 'e jo ta'^{2} jo lí^{2} uncaan^{21}in coon'^{13} 'e ta'^{2} coon^{21} tøø^{2}mo.

51 Pe 'iin^{212}na fuu^{212}uu 'naa' coon^{21} júu^{3} 'uuin^{21}: Jo jilee'^{21}na' ijúun^{2}na' pe jilee'^{21}e' iunsɨɨ^{21}mo'.

52 'E cataa^{212} ilisɨɨ^{21}na', jiin'^{13} coon'^{13} 'e jøø'^{21} unni^{2} tsá^{2} ilisɨɨ^{21}na' mi nʉʉ^{21}ʉ' 'e 'iin^{2} 'e lúu^{1} tya' Dios lɨ tséi^{1}. Tsʉ i'iin^{2}in 'e lúu^{1} do joon iunjiin'^{1}in Dios 'in nijúin^{1} 'e jo júuin^{2}gɨ joon jna'gɨ' ilisɨɨ^{21}na'.

53 Tsʉ 'e ngú^{1} taan^{212}na' no 'e jo taa'^{21} 'ná^{1} lisɨɨ^{21}i coon'^{13} 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo. 'E cuerpo tyi' 'e lí^{2} júuin^{2} 'ná^{1} lisɨɨ^{21}i coon'^{13} 'e jo júuin^{2}gɨ.

54 Joon mi lí^{2} jilaa'^{21} 'elo, mi lisɨɨ^{21}i ngú^{1} taan^{212}na' 'e jo taa'^{21} coon'^{13} 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo, joon mi lisɨɨ^{21}i cuerpo tyi' ilí^{2} júuin^{2} coon'^{13} 'e jo júuin^{2}gɨ itiin'^{13}in jiin'^{13} la jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios: "Gatsé^{1}mo coonti 'e júuin^{2}gɨ tsá^{2} tsʉ galɨ'^{1}o Dios.

55 Jo 'goo'^{21}gɨ' wa' ijúuin^{2}gɨ' tsʉ jo tyʉ'^{2}gɨ 'mó^{1} jna' to^{2}."

56 Tsʉ la mo jéei^{1} lí^{2}-i tyʉ'^{2}ʉ jna' to^{2} coon'^{13} 'e tsaa^{2} ga'naa^{21} jna' joon 'e ley do ga'e'^{2}o jna' jilaa'^{21} tsaa^{2} 'e ga'naa^{21}a'.

57 Pe cwoo^{21}o' 'maai'^{13} Dios 'e 'wii^{212} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo Dios ga'íin^{2}in tsaa^{2} tyi' joon jo 'ná^{1}gɨ nʉʉ^{21}ʉ' to^{2} tyʉ'^{2} 'mó^{1} ijúun^{2}na'.

58 Joon tsʉ 'wii'^{13} joon, tsaru'^{1}u' tá^{2} taain^{21}-'oo', joon jo tʉ́^{2}ʉʉ' 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}naa', cwojmaa^{2}gɨɨ' 'e to^{2} gacwo'^{1} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'naa' jmaa^{2}aa' tsʉ ñí^{3} 'naa' 'e jilaa'^{21} 'e jmoo^{2}oo' sɨcaan^{21}naa' coon'^{13} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' jon'gɨ 'e ngó^{2} lɨ caai^{21}.

16

Sáa^{13}naa' cuu^{2} tya' tsaru'^{1}u'

1 Joon cwáain^{1} tya' 'e cuu^{2} isaa'^{13} 'naa' tya' 'in tsaru'^{1}u' 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i, cwojmaa^{2}aa' jiin'^{13} la nigafuu^{212}uu 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i néei^{1} lɨ sii^{21} Galacia.

2 Gafuu^{212}uu 'ido wa'a la coon^{21} jmɨɨ^{212} 'e 'láa^{2} 'wii^{212} semóo^{1} la jaain^{21} 'ná^{1} saa'^{13}xʉ jiin'^{13} la nigajna'^{2}a. Joon coon'^{13} la joon jo 'ná^{1} un'laa^{21}i mi cwé^{1}na.

3 Joon mi cwé^{1}na isɨɨ^{21}na tsá^{2}, 'in gatyii'^{13}naa', 'e tsacoon^{1}on 'e cuu^{2} do fu Jerusalén. Joon icwo'^{3}oo jí^{2} tya' 'in tsá^{2} do 'in tsacoon^{1}on cuu^{2} do tya' 'in tsaru'^{1}u' néei^{1} Jerusalén.

4 Joon wana jméi^{1} tyiia ní^{3}ii jon, joon 'in tsá^{2} do lí^{2} tsalíin^{2}in coon'^{13} jna.

'E 'ɨ^{1}-tsi Poo^{2} lɨ' tsáa^{1}a

5 'Yuu^{2}na fu^{1} ingɨ́^{3}na fu lɨ sii^{21} Macedonia joon mi yuui'^{13} joon icwé^{1}na fu Corinto.

6 Joon coon^{21} jo ngá^{1}mo wa' ijoon^{21}oo coon'^{13} 'naa' coon^{21} sii'^{13}xʉ, sɨ ijoon^{21}oo

coon'13 'naa' la tøøi2 jiin21 cwii'21 'ee. Joon
'naa', ilí2 uncoon'13naa' jna fu1 'yuu2na.
7 Tsʉ jo 'iin212na wa'a jiin'13 'e jøø3na 'naa'
lɨ ngɨ́3na. Pe 'iin212na jóon3oon coon'13 'naa'
coon21 sii'13xʉ wa'a cwoo1i Ña'ñʉ'1ʉ'.
8 Pe ijóon3oo lo fu Efeso ca mi ngɨ́ɨi2 jmɨɨ212
Pentecostés tsʉ
9 xʉfiin'13 fúu1mo 'in 'eei'1 jna lo pe fee'1gɨ
to2 sá2 tyiia 'e lɨ́2 lawa coon21 'e ino2.
10 Joon cwoo'13-'oo' 'e tyʉ́2-ʉ 'íi1-tsi Timo-
teo mi cwee1i tsʉ jmoo1-o jon 'ido to2 tya'
Ña'ñʉ'1ʉ' jiin'13 la jmóo3 jna.
11 Tsʉ 'wii'13 joon jo cwoo2oo' wa'a jiin'13
jaain21 jo tsáai1-tsi 'ii. Jajøø212i jna 'wii'13
joon uncoon'13naa' 'ii fu1 'yúu1i coon'13 'e
tyʉ́2-ʉ. Joon lo-o sɨjeen2na'a coon'13 'in
tsaru'1u' catyaai2 'ii.
12 Joon cwáain1 tya' 'in tsaru'1u' Apolos
do. 'Áa1mo gamɨ́3ɨɨ tyaníi1i wa'a itsajøø1i
'naa' coon'13 'in tsaru'1u' catyaai2 pe jo mo
gali'iin212in nano. Joon joo21-o mi jøø2i.

'Aa212-o jin'2 Poo2

13 Li'3 jmaa2aa' joon tá1 taain212-'oo'
coon'13 'e jai'2 lɨ́ɨ2naa'. Jo jmaa2aa' 'goo2oo',
ngɨɨ2ɨɨ' la tɨ́ɨi2 ngɨ1 tsá2 'in uncoon'13 Dios 'ii.
14 Joon jilaa'21 'e jmoo2oo', jmoo2oo' tsʉ
'wii'13i 'iin212gɨɨ' 'áai1 Dios coon'13 tsá2.
15 Joon, tsaru'1u', ñí2 'naa' 'e Estéfanas
coon'13 'in tsá1 inʉʉ tya'a 'ii nifu jai'2 galɨ́ɨ2i
'e júu3 tyʉ́2 tya' 'e tiin'13 tsá2 jee212 'in néei1
fu lɨ sii21 Acaya. Joon gacwo'2-tsi gaunjíi2in
'in jai'2 lɨ́ɨ2i Cristo catyaai2.
16 Tsʉ 'wii'13 joon mɨ́3ɨɨ tyani2ii' wa'a
ijmaa2aa' nʉ́ʉ13ʉʉ' tsá2 la 'ii la joon jon
jileei'21 'in uncoon'13 joon 'in jmoo1o to2 tya'
Dios.
17 Galijløø'3moo 'e cwolíin2 Estéfanas,
coon'13 Fortunato, coon'13 Acaico. 'In do
gajmee1i tyiia 'e jo lí2 jméi1 'naa' tsʉ jo
toon212o'o coon'13 'naa'.
18 Tsʉ 'in tsá2 do gauntyʉ́2-tsii la joon jon
'naa' gauntyʉʉ21-'oo'. 'Ná1-a un'goo3o' tsá2
la 'ii.
19 'Aa212moo' fuu212uu jin'2 'in jai'2 lɨ́ɨ2i
Cristo 'in néei1 la caain21 lɨ sii21 Asia. La
joon jon jin'2 Aquila coon'13 Priscila coon'13
jileei'21 'in jai'2 lɨ́ɨ2i Cristo 'in uncaan21in
inʉʉ tya'a 'e un'goo21o Dios. Jin'2in la 'oo'21
ru'1u' coon'13 Ña'ñʉ'1ʉ'.
20 Joon jileei'21 'in jai'2 lɨ́ɨ2i Cristo néei1 lo
jin'2in: "'Aa212moo'." Fee'13naa' 'e tyʉ́2-ʉ la
jaiin21 la jaan21naa' la 'oo'21 ruu'21naa'.
21 Jna-a, 'in sii21 Poo2, jmóo3oo 'e júu3 lo
coon'13 cwóo3oo.
22 Cwoli'ee'1mo Dios jileei'21 'in jo 'iin212in
Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo. ¡'Ná1 jee212 jna',
Ña'ñʉ'1ʉ'!
23 Cwouncwaai'3 Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo
'naa'.
24 Joon cwoliñí2ii' 'e 'iin212na 'naa' 'wii'13i
Cristo Jesús. Amén.

Jí² tɨ tún² 'e gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i 'in tsá² 'in néei¹ Corinto

Siin²¹in Poo² 'e jí² lo tya' 'in jai'² lɨ́ɨ²i néei¹ Corinto

1 Jna-a, Poo², sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyii' tɨ́ɨ²i 'in tsá² néei¹ Corinto. Joon jna-a, Poo², lɨ́ɨ¹na apóstol tya' Jesucristo to² tyʉ'² Dios Jmii²¹. 'Øøi'²¹-tsi tsá² 'e gatyii'¹³in Dios jna 'e cwo'³oo tsá² júu³ tyʉ́² tya'a. Siin²¹² jna'a caan²¹mo coon'¹³ tsaru'¹u' Timoteo 'e jí² lo tɨ́ɨ²i 'in tsá² jai'² lɨ́ɨ²i Dios 'in néei¹ fuu²¹ Corinto coon'¹³ jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨ²i lɨcaain²¹ lɨ sii²¹ Acaya.

2 Cwauncwaa'³i Ñʉ'¹ʉ' Dios coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo jilee'²¹naa' 'e cwoseen²¹naa' tyʉ́²-ʉ.

Ní² Poo² wúu¹

3 Cwoo'¹³ jna'a 'maai'¹³ 'in Dios tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo, 'ii Jmii²¹o jon. Joon fee'¹mo-tsi 'wii²¹² tyii'i 'in Jmii²¹ do. Cwo'¹o 'in Dios do jna'a jilaa'²¹ fo'feei'¹ tya'a.

4 Joon Dios do cwo'¹o jna'a jilaa'²¹ fo'feei'¹ coon'¹³ jilaa'²¹ wúu¹ nee²¹e'e 'e coon'¹³ la joon jna'oo'o lí²-i cwóo¹³o'o 'e fo'feei'¹ do 'e gacwo'¹o Dios jna'a tya' tsá² xeei'²¹ 'in seen²¹in fa'í².

5 Tsʉ lagɨ nee²¹e'e 'e wúu¹ 'áai¹ 'e ganí² Cristo la joon jon 'ii'¹³na'a coon²¹ fo'feei'¹ tya'a.

6 Tsʉ 'wii'¹³ joon mo ganee²¹e'e wúu¹ joon gacwo'¹ Dios jna'a fo'feei'¹ coon'¹³ la joon 'e galisá² fo'feei'¹ tyii'i 'e cwóo¹³o'o 'naa'. Joon coon'¹³ 'e fo'feei'¹ 'e ga'ii'¹³na'a joon gacwóo¹³o'o 'naa' jon, coon'¹³ la joon taa'²¹ jmaa²aa' 'e fee'¹-'oo' coon'¹³ 'e wúu¹ i'óo²oo' 'e lɨ la lɨ 'e wúu¹ ganee²¹e'e. Jmoo¹o Dios la joon ilisá² fo'feei'¹ tyii' joon itiin'¹³naa'.

7 Joon jo cu'²-tsii'i coon'¹³ 'naa' tsʉ nee²¹oo'o 'e xʉfiin'¹³ ñí³ 'naa' wúu¹ la ganee²¹e'e la joon jon i'ii'¹³naa' fo'feei'¹ tya' Dios la ga'ii'¹³ jna'a.

8 Tsaru'¹u', 'iin²¹²na'a 'e liñii²¹ 'naa' 'e fa'í³ 'e galiseen²¹na'a coon²¹ lɨ sii²¹ Asia. Tsʉ 'áa¹mo ganee²¹e'e wúu¹ ca jiin'¹³ jo itaa'²¹gɨɨ'ɨ. Joon galɨ́ɨ²na'a 'e jo iwóo¹³o'o 'e jiin'¹i'in.

9 Lɨ́ɨ¹na'a la lɨ́ɨ¹i tsá 'in tɨ lɨ ijúun²mo. Pe coon'¹³ la joon ga'e'²e Dios jna'a xiiala ngɨɨ²¹ɨ'ɨ jo cu'²-tsii'i coon'¹³on. Joon 'in Dios do jmoo¹o jiin'¹in tsá² 'in najúin¹. Dios do ga'e'²e jna'a wa'a ngɨɨ²¹ɨ'ɨ coon'¹³ 'wa'pí³ tya'a jon'gɨ coon'¹³ 'wa'pí³ tyii'i yiia'a.

10 Dios ga'woo¹i jna'a jee²¹² 'e fa'í³ do ijúun²na'a joon ca no nogɨ i'wóo¹i jna'a. Joon jo cu'²-tsii'i wa'a iwói¹gɨ jna'a tsa'oo²¹ 'yíia¹

11 wa'a 'naa'gɨɨ' uncoon'¹³ jna'a coon'¹³ 'e júu³ tyʉ́² tyii'. Joon mi lái¹ Dios jna'a 'wii'¹³ júu³ tyʉ́² 'láai² do 'e gafuu²¹² 'naa' do joon fúu¹mo icwo'² Dios 'maai'¹³.

Cwoo¹ Poo² cwáain¹ 'e jo mo cwée¹i Corinto

12 Jløø'³moo'o 'wii'¹³ 'e 'ɨ¹-tsii'i 'e nigangɨɨ²¹²ɨ'ɨ tyani²ii' 'e tyʉ́²-ʉ joon jo mo tyii¹a'a 'naa' tóo² jiin'¹³xʉ. Gauncoon'¹³ Dios jna'a 'e gajmoo²¹o'o tyani tsá² la joon 'e tyʉ́²-ʉ jon' wa'a 'e jmɨɨ¹-tsii'i.

13 Joon mo gasii²¹²na'a jí² tɨ́ɨ²i 'naa' 'e taa'¹³ jiin'¹³ 'e júu³ tyii'i 'e lí² untsaa'¹³naa' joon lí² 'øø'²¹mo-'oo'. Joon ga'ɨ¹-tsii 'e lí² 'øø'²¹mo-'oo' tyʉ́²-ʉ.

14 Tsʉ nano cwii¹moo' jna'a capii'³ pe 'iin²¹²na 'e ilicwii¹moo' jna'a 'e tyʉ́²gɨ 'e coon'¹³ la joon lí²-i jmaa²aa' jløø'³naa' 'wii'¹³ jna'a, lagɨ ijmoo²¹o'o jløø'³na'a 'wii'¹³ 'naa' mi tɨ́² jmɨɨ²¹² icwée¹i Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo.

15 Jo'¹o galɨ́ɨ²na jilaa'²¹ 'elo, joon tsʉ 'wii'¹³ joon, ga'ɨ¹-tsii yajøø²na 'naa' nifu 'e coon'¹³ la joon lí²-i jløø'³naa' tún² fu.

16 'E ga'ɨ¹-tsii li gangɨɨ²¹²na lɨ née²naa' mi ní³ii fu lɨ sii²¹ Macedonia. Joon mi gaa'¹³na tún¹ foo'¹³na 'naa'. Joon mi yuui'¹³ joon lí² uncoon'¹³ 'naa' jna fu¹ 'yuu²na fu Judea.

17 ¿Tɨ lɨ́ɨ²naa' 'e túin¹ júu³ tyiia mo ga'ɨ¹-tsii jmóo³oo 'elo pe jo gajmáa³aa? ¿Tɨ lɨ́ɨ²naa' 'e lɨ́ɨ¹na la lɨ́ɨ¹i 'in tsá² taan²¹²in juncwii²¹ 'in jo untiin'¹³ júu³ tya'a? ¿Tɨ lɨ́ɨ²naa' ifuu²¹²uu 'naa': "'E joon ilí²", pe 'ɨ¹-tsii 'e jon'² la joon ilí²; sɨ ifuu²¹²uu 'naa' 'ee: "Jon'² la joon ilí²", pe 'ɨ¹-tsii 'e joon ilí²?

18 'Esa la joon-on, tsʉ Dios jma'²a 'naa' júu³ 'e jo lɨ́ɨ¹na'a tsá² túin¹ júu³ tya'a.
19 Tsʉ Cristo Jesús, 'in Jóon¹ Dios, jo lɨ́ɨ¹i la lɨ́ɨ¹i 'in túin¹ júu³ tya'a, joon Silvano, coon'¹³ Timoteo coon'¹³ jna cwoo¹³o'o 'naa' jiin'¹³ 'e júu³ tya' 'ii. Jmai'² júu³ ja'²mo 'e sá² tya' Cristo.
20 Joon jilaa'²¹ júu³ ga'ɨɨ¹ɨ Dios itiin'¹³in coon'¹³ Cristo. Joon tsʉ 'wii'¹³ joon un'góo³o' Dios mi sɨ́ɨ¹³ɨ'ɨ 'e ja'²mo júu³ tya'a 'wii'¹³i Cristo Jesús.
21 Joon 'in Dios do, 'ii 'in nigajmaa¹a taa'²¹-a jna'a joongɨ taa'²¹ 'naa' jon. Joon 'ii gatyii'¹³in jna'a.
22 Joon lawa sello tya'a gateen¹in jna' 'e lɨ́ɨ¹na' tsá² tya'a joon gasii'²¹i Espíritu Tyʉ́² tya'a tsi jna' 'e lɨ́ɨ¹i lawa coon²¹ 'e sɨjnɨɨi'¹³ 'e i'ii'¹³na' jilaa'²¹ 'e tɨ́ɨ²na'.
23 Pe fuu²¹²uu 'naa' tyani Dios jo mo gacwéi¹na jee²¹² 'naa' 'in néei¹ Corinto tsʉ jo mo gali'iin²¹²na jmáa³aa 'e gó² coon'¹³ 'naa'.
24 Jo mo gali'iin²¹²na'a tyʉʉ'¹³ʉ'ʉ 'naa' to² 'ee 'ná¹ jai'² lɨ́ɨ²naa', jiin'¹³ gali'iin²¹²na'a 'e lijløø'³mogɨɨ' tsʉ tá² taan²¹²naa' coon'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨ²naa'.

2

1 Joon tsʉ 'wii'¹³ joon ga'ɨ¹-tsii jo góo¹gɨɨ 'e lɨ́ɨ¹na fa'í³ tsʉ 'ná¹-a jíi³na 'naa' joon sɨ cwo'³oo 'naa' fa'í³.
2 ¿Xiiala ilí² jmáa³aa jløø'³na coon'¹³ 'in do 'in jmáa³aa jmaa¹a fa'í³ 'ido? Coon'¹³ la joon jo lí² jmáa³aa jløø'³na coon'¹³ 'naa'.
3 Tsʉ 'wii'¹³ joon gajíi³na 'naa' coon'¹³ 'e jí² do 'e gasɨ́ɨ³na 'naa' tsʉ jo 'iin²¹²na góo³oo wa'a jmáa³aa fa'í³ coon'¹³ 'in 'ná¹ unjløø'³na coon'¹³. Tsʉ lɨ́ɨ²na wa'a ijløø'³na la joon jon 'naa' ijmaa²aa' jløø'³naa'.
4 Joon mo gajmáa³aa 'e jí² do joon ga'óo³-oo fa'í³, xuui²¹²-tsii gatoo'²¹o jmɨɨ²¹ uní³ii tsʉ jo 'iin²¹²na jmáa³aa 'e 'óo²oo' fa'í³ coon'¹³ 'e jí² do. Gali'iin²¹²na 'e lí² ñí²ii' xiiati 'áai¹ 'e 'iin²¹²na 'naa'.

Jmaa²aa' feei'¹-'oo' 'wii²¹² tya' 'in ga'láa¹ do

5 Joon jon'on jiin'¹³ jna 'in ga'aa¹a fa'í³ 'wii'¹³ 'e gajmaa¹a 'in tsá² do pe joon ga'aa²xʉʉ' fa'í³ jon. Gafuu²¹²uu 'naa': "Ga'aa²xʉʉ' fa'í³" tsʉ jo 'iin²¹²na lifee'¹gɨ tsaa² tya' 'ido.
6 Joon 'e wúu¹ ganí² 'in tsá² do to² tyʉʉ'²¹naa' la jee²¹² fúu¹moo', líin²mo 'e wúu¹ do.
7 Joon nano 'ná¹ jmaa²aa' feei'¹-'oo' 'wii²¹² tya'a, joon 'ná¹ cwo²oo' fo'feei¹ tya'a 'e coon'¹³ la joon jo lí² xuui²¹²gɨ-tsi.
8 Tsʉ 'wii'¹³ joon mɨ́³ɨɨ tyaní²ii' 'iin²¹²moo' 'ido tún¹ jiin'¹³ la nigali'iin²¹²moo'.
9 Joon mo gajmáa³aa 'e jí² do, gajmáa³-oo yʉto² ijøø³na wa'a 'iin²¹²naa' jmaa²aa' jiin'¹³ la fuu²¹²uu 'naa'.
10 Joon wana jmaa²aa' feei'¹-'oo' coon'¹³ doñi'iin tsá², jna-a jon feei'¹mo-tsii tya'a. Jmóo³oo feei'¹-tsii tya'a, wa'a la jai'² niga'láa¹a tyiia. Jmóo³oo la joon 'wii²¹² tyii' tyani Cristo.
11 Jmóo³oo la joon 'e jo lí² tsa'i² Satanás jee²¹² jna' tsʉ ñé³o' xiiala jmoo¹o 'ido.

Mo taan¹in Poo² fu Troas

12 Joon mo gacwéi¹na 'e fuu²¹ Troas 'e cwó³oo 'e júu³ tyʉ́² tya' Cristo tya' 'in néei¹ do lawa'a ganá¹ Dios coon²¹ fu¹ fee'¹ tyiia 'e icwó³oo 'e júu³ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ'.
13 Pe jo gatsee'²¹na 'in tsaru'¹u' Tito 'e fuu²¹ do, joon gajmaa¹a cu'²u-tsii tsʉ jo gatsee'²¹na. Tsʉ 'wii'¹³ joon ga'ɨ́ɨ³ɨɨ júu³ 'in tsá² do joon gangóo³oon fu lɨ sii²¹ Macedonia.

Lɨ'²o' 'wii'¹³i Cristo

14 Cwóo¹³o' 'maai'¹³ Dios tsʉ coon'¹³ 'ii'²¹ tya'a ilii'¹i' 'in 'lɨɨi'³ do 'wii'¹³ Cristo Jesús. Joon la nii'¹³ coon²¹ jmá² jmafuu²¹ la caain²¹, la joon gajmaa¹a Dios 'wii'¹³ jna'a, ganii'¹³ 'e júu³ tyʉ́² tya'a la caain²¹ lɨ lí² nuu¹ tsá².
15 Tsʉ, jna'o', lɨ́ɨ¹na' lawa coon²¹ 'e lɨ́ɨ¹na' jmafuu²¹ 'e cwo'¹o Cristo Dios. Joon 'e jmafuu²¹ do nii'¹³ la 'o'² 'in tiin'¹³in tiin'¹³ la 'in jo tiin'¹³in.
16 Joon tya' 'in jo tiin'¹³ 'e jmafuu²¹ do lɨ́² lawa coon²¹ jmá² jmaxʉʉ² 'e jngoo'² tya' tsá². Nuu¹o pe jo nʉʉ'¹³ʉ. Pe tya' 'in tsá² 'in tiin'¹³ 'e jmá² do lɨ lawa coon²¹ jmafuu²¹ 'e cwo'¹ fu juncwii²¹ tya' tsá². Joon jiin'¹³ jna'oo'o lí² jmá¹ jilaa'²¹ 'elo tsʉ jo lɨ́ɨ¹na'a la lɨɨ¹i 'in catyaai²¹ 'in cwo¹ júu³ tya' Dios wa'a lí² jna'¹a cuu².

17 Lɨ' cɨɨ'13ɨ jmoo21o'o, tsʉ faa'13a'a 'e cwáain1 tya' Cristo tyani Dios coon'21 cee
tún2-un lawa tsá2 'in gasii21in Dios.

3

'E júu3 'múui2 'e ga'ɨɨ1ɨ Dios

1 Mi faa'13 jna'a la no, ¿tɨ lɨ́ɨ2naa' 'e jiin'13
'e untyuu212na'a yiia'a tún1? ¿Sɨ lɨ́ɨ2naa' 'ee
'e 'ná1-a cwoo13o'o 'naa' jí2 'e jin'2 xiiala
lɨ́ɨ1na'a, sɨ 'ná1-a 'ee mɨɨ21ɨ'ɨ 'naa' 'e cwo2oo'
jna'a jí2 la joon la jmoo1o 'inlɨ́ɨi13?
2 Jo 'ná1 mɨɨ21ɨ'ɨ la joon tsʉ 'naa'oo'
yaanaa' lɨ́ɨ1naa' lawa coon21 jí2 'e jin'2 xiiala
lɨ́ɨ1na'a. Jo 'ná1gɨɨ'ɨ coon21 jí2 xiia'. Tsʉ
mo jøøi2 tsá2 'naa' cón2 tsá2 cwáain1 xiiala
lɨ́ɨ1na'a.
3 Tsʉ 'naa', lɨ́ɨ1naa' lawa coon21 jí2 'e gaj-
maa1a Cristo joon jna'oo'o gajoon'13oo'o tya'
tsá2. Pe jo lɨ́ɨ1naa' coon21 jí2 'e gajmaa1a tsá2
coon'13 'in1 jmɨjní2. Galɨ́ɨ1naa' lawa coon21
jí2 'e gajmaa1a 'in Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios.
Joon 'in Dios 'in jiin'1 'ii. Jo galɨ́ɨ1naa' lawa
jí2 'e gataan2an tsá2 tsaa'2 cuun212 pe 'in
Espíritu Tyʉ́2 do gataan2an 'e júu3 do tsi
corazones tyii'.
4 Lí2-i sii'13 jna'a 'naa' la joon tsʉ jo
cu'2-tsii'i coon'13 Dios 'wii'13i Cristo.
5 Jo lí2 jmoo21o'o jiin'13 coon21 yiia'a pe
jmoo21o'o jilaa'21 'ii'21 tya' Dios.
6 Joon Dios do cwo'1o jna'a pí3 wa'a
cwóo13o'o 'e júu3 'múui2 'e ga'ɨɨ1ɨ. Joon
'e júu3 'múui2 do jo lɨ́2 wa'a jmaa1a tsá2
nʉʉ'13ʉ 'e júu3 gajmaa1a 'lɨɨ212 Moisés tsaa'2
cuun212. Pe 'e júu3 'múui2 do lɨ́2 lawa coon21
juncwii21 'múui2 'e cwo'1 'in Espíritu tya'
Dios tsá2. Tsʉ 'e júu3 gacwo1 'lɨɨ212 Moisés
do jmoo1o júun2na'. Pe 'in Espíritu Tyʉ́2 tya'
Dios do cwoo1o fu juncwii21 tyi'.
7 Joon 'e ley do 'e gacwo1 'lɨɨ212 Moisés
galɨ́2 tsaa'2 cuun212. Joon mo gacwo'1 'lɨɨ212
Moisés tsá2 Israel 'e cuun212 'e taa'13 ley do
galí2 lawa coon21 'e 'ya'2gɨ 'áai1. Joon 'e ni2
Moisés do galijɨɨ'1mo 'áai1 ca 'in tsá2 Israel do
jo lí2 jøø2ø níi1i xʉfiin'13 nigaguui21 'e jɨɨ'1 do.
Pe wana gacwo1 Dios coon'13 'e 'ya'2gɨ 'áai1
'e ley do 'e jmoo1o júuin2 tsá2
8 'e fee'1gɨ 'áai1 'e 'ya'2gɨ tya' 'e júu3 'múui2
'e cwo'1 'in Espíritu Tyʉ́2 jna'.
9 Coon'13 'e 'ya'2gɨ ga'ii'21 tsá2 'e ley do 'e
píin2 tsá2 lɨ 'ii21 pe 'e 'ya'2gɨ 'áa1mo 'e júu3
'múui2 tya' Dios 'e jin'2 'e jo tsaa2 røøi21gɨ'.
10 Tsʉ 'e 'ya'2gɨ tya' 'e ley do jo 'áai1 'ya'2gɨ
mo 'ɨ1-tsi tsá2 tya' 'e 'ya'2gɨ 'áai1gɨ tya' 'e júu3
'múui2 do.
11 Joon wa'a 'ya'2gɨ 'e itaa'21a catá2 'e
'ya'2gɨ 'áa1mo 'e itaa'21a coon21 tøøi2.
12 Joon tsʉ 'wii'13 né3e'e xiiala lɨ́2 júu3 tyii'i
lí2-i faa'13 jna'a jo cu'2-tsii'i.
13 Jo jmoo21o' la gajmaa1a Moisés do tsʉ
'in Moisés do gajlɨɨ21ɨ níi1i coon'13 coon21
'mɨ'2 'e coon'13 la joon jo lí2 cón2 'in tsá2
Israel do cwáain1 'e gaguu1i 'e jɨɨ'1 níi1i. Tsʉ
jo taa'21a 'e jɨɨ'1 níi1i do.
14 Pe galɨ́2 tuun21mo 'e 'øøi'21-tsi 'in tsá2 Is-
rael do. Joon ca jmɨɨ212 no mo untsáa1a tsá2
Israel 'e júu3 tsáai2 gacwo1 Moisés lawa'a
'íi13gɨ 'e 'mɨ'2 do tyaníi1i joon jo 'øøi'21-tsi. Jo
mo gajan'2an 'in tsá2 Israel do 'e 'mɨ'2 do tsʉ
jiin'13 Cristo lí2 jan'2an 'e 'mɨ'2 do.
15 Joon ca jmɨɨ212 no jo 'øøi'21-tsi tsá2 Is-
rael mi untsáa1a 'e jí2 tya' Moisés tsʉ lawa'a
coon21 'e jnɨɨ'13mo 'e 'mɨ'2 do joon jo tsatoo'13
alma tya'a 'e júu3 do.
16 Pe lawa'a coon21 'e gajan'1an 'e 'mɨ'2 do
mo ja'2mo galɨ́ɨ2i Ña'ñʉ'1ʉ'.
17 Joon 'in Ña'ñʉ'1ʉ' do lɨ́ɨ1i Espíritu Tyʉ́2
tya' Dios. Joon jo injnɨɨi'13gɨ 'e 'øøi'21-tsi tsá2
'e 'mɨ'2 do jileei'21 'in 'ii'21i 'in Espíritu Tyʉ́2
do.
18 Joon jo jnɨɨi'13gɨ ní2i' coon'13 'e 'mɨ'2
do pe lawa coon21 'u1 lɨ́2 ní2i' joon la jɨɨ'1
coon21 'u1 coon'13 'yiiañi'1 la joon jon ní2i'
jɨɨ'1 coon'13 'e 'ya'2gɨ tya' Ña'ñʉ'1ʉ'. Joon tɨ'2xʉ
tɨ'2xʉ-ʉ isɨ́ɨ13 jna' ilɨ́ɨ1na' la lɨ́ɨ1i. Tsʉ 'e 'ya'2gɨ
tya' 'e lí2 tyʉ2gɨ jee212 jna'. Joon 'in Ña'ñʉ'1ʉ'
do jmoo1o jilaa'21 'elo joon 'ii lɨ́ɨ1i Espíritu do.

4

1 Joon Dios gacwo'1 jna'a 'e to2 jmoo21o'o
'wii'13 'wo2-tsio. Joon tsʉ 'wii'13 joon jo
mo gajóon13o'on jiin'13xʉ jmoo21o'o 'e to2 lo
cwóo13o'o 'e júu3 tyʉ́2 do.
2 Pe gatuu212oo'o jilaa'21 'e jmoo1o tsá2
li'ooin21 coon'13 jilaa'21 'e cwo1 tsá2 fa'ɨɨ'21.

Joon jo tyiian'13 jna'a tsá2 tóo2 jon'2gɨ
unsɨ́ɨ2na'a 'e júu3 tyʉ́2 tya' Dios. Pe síi13i'i
jileei'21 tsá2 jiin'13 la tí2 'e júu3 jai'2 do. Joon
coon'13 la joon la jaain21 la jaain21 lí2 cón2
cwáain1 tyani Dios xiiala jmoo21o'o sɨ 'e tyʉ́2
sɨ 'e gó2 'ee.
3 'E la ja'2mo 'e sɨjnɨɨi'13 tya' 'inlɨ́ɨi13 'e júu3
tyʉ́2 tyii'i tya' 'e tiin'13 tsá2 pe sɨjnɨɨ'13mo
jiin'13 tya' 'in tsá2 'in 'yuui2 fu1 lɨ 'ii21.
4 Joon 'in tsá2 do jo jo'3 lɨ́ɨ2i tsʉ 'wii'13 'in
Satanás, 'in tyʉ'2 to2 juncwii21 lo, gajmee1i
'in tsá2 do lawa'a tsá2 tʉʉ2mo coon'13 'e
'øøi'21-tsi. Joon jnée2i xiiala jná2 joo'21 'e
júu3 tyʉ́2 tya' Cristo tyíin1in fu ñʉ'fú2. Joon
'in Cristo do lɨ́ɨ1i la lɨ́ɨ1i Dios.
5 Joon mi cwóo13o'o 'e júu3 tyʉ́2 do, jo
faa'13a'a cwáain1 tyii'i yiia'a pe faa'13a'a
cwáain1 tya' Jesucristo 'in lɨ́ɨ1i Ña'ñʉ'1ʉ'.
Joon jna'oo'o jiin'13 lɨ́ɨ1na'a tsá2 'in unjíi2in
'naa' 'wii'13 Cristo.
6 Tsʉ Dios do gajin'2in: "Cwojneei21 joo'21
lɨ 'íi1 nʉʉ21." 'Ii jon lawa'a gajmaa1a 'e jná2
joo'21 tsi alma tyi' coon'13 'e 'øøi'21-tsi' 'e
coon'13 la joon liné2e' 'e 'ya'2gɨ tya' Dios 'e
'e'2e Jesucristo jna'.

'Ii'21 tya' Cristo saan21o'

7 Joon 'e júu3 tyʉ́2 tyii'i lo lee21e'e coon'13
cuerpos tyii'i 'e lɨ la lɨ tu'2 cwoo'13 'e 'wó1mo
'áai1 tsʉ coon'13 la joon lí2 ñí2 tsá2 'e 'ii'21 fee'1
tya' Dios jilaa'21 'elo jon' tyijna'a yiia'a.
8 Joon xʉfiin'13 'oo21o'o fa'í3 doñixiia'
tsaa21a'a jo tyʉʉ21ʉ'ʉ 'e fu1 taa2aa'a, joon
xʉfiin'13 'ɨ1-tsii'i 'láai2 'áai1 jo 'goo'21o'o
jmoo21o'o.
9 Joon xʉfiin'13 'øø1mo tsá2 jna'a jo tiuui2gɨ
Dios jna'a. Joon xʉfiin'13 tyʉʉi'13 tsá2 jna'a
ca tɨ ni wó2 jo júun2na'a.
10 Joon doñixiia' ngɨɨ21ɨ'ɨ, ngɨɨ21ɨ'ɨ coon21
fu1 lɨ lí2 júun2na'a la gajúin1 Jesús. Joon
coon'13 la joon lí2 ñi2 tsá2 'e 'ii'21 tya' Jesús
do 'e uncoon'13 jna'a 'e jo júun2na'a.
11 Joon la 'ɨɨ212 toon21o'on fu juncwii21 lo
ngɨɨ21ɨ'ɨ ijúun2moo'o 'wii'13i Jesús 'e coon'13
la joon lí2 cón2 tsá2 cwáain1 'e ngɨɨ21ɨ'ɨ 'wii'13
cwáain1 tya' Jesús la 'ɨɨ212 too21o'o cuerpo
tyii'i.
12 Joon ngɨɨ21ɨ'ɨ ijúun2moo'o 'e coon'13 la
joon ilisá2 fu juncwii21 tyii'.
13 Ni jí2 tya' Dios 'e jin'2: "Ja'2mo galɨ́ɨ2na,
tsʉ 'wii'13 joon gafo'3oo." Joon la jai'2 galɨ́ɨ2i
'in tsá2 do la joon jon ja'2mo lɨ́ɨ2na'a joon
faa'13oo'o.
14 Tsʉ né3oo'o 'e Dios gaunjiin'1in Ña'ñʉ'1ʉ'
Jesús jee212 'lɨɨ212 joon né3oo'o jon 'e Dios
do iunjiin'1in jna'a caan21mo coon'13 Jesús.
Joon caan21mo coon'13 'naa' itee2e jna'a fu lɨ
tyíin1in.
15 Joon jilaa'21 'elo galɨ́2 tya' 'e tyʉ́2 tyii',
tsʉ mo gangafuu1i 'in tsá2 do 'in ga'ii'21i 'e
tyʉ́2 'e cwo'1 Dios tsá2 la joon gacwo'1 'láai2gɨ
'maai'13 Dios joon coon'13 la joon untyúi1gɨ
tsá2 Dios.
16 Tsʉ 'wii'13 joon jo tʉʉ21ʉ'ʉ 'e fu1 taa2a'a
jiin'21xʉ. Joon xʉfiin'13 'e ngú1 taan212na'a
ningatsáa2i tɨ' xʉ-ʉ, 'e espíritu tyii'i ningal-
imú2mo la coon21 jmɨɨ212.
17 Tsʉ jo 'ii21 'e wúu1 saan21a'an fu
juncwii21 lo tsʉ jmoono ityeei21. Pe 'e wúu1
saan21a'an lo ijná2 tyijna'a coon21 'e fee'1 'e
tyʉ́2gɨ tyii'i, 'e 'ya'2gɨ 'áai1 'e jo tyéi1.
18 Tsʉ 'wii'13 joon jo cwáain1 lee21e'e
coon'13 'e lí2 jnée2i tsá2 pe lee21e'e cwáain1
coon'13 'e jo jnée2i tsá2. Tsʉ jo taa'21a 'e
lí2 jnée2i tsá2 pe taa'21a coon21 tøø2mo 'e jo
jnée2i tsá2.

5

1 Tsʉ né3-oo'o 'e moo1 taa2na'a lɨ la lɨ
coon21 'nʉ́1 'e jo taa'21. Joon wa'a gaxéi1
'e moo1 taa2na'a no nigatyaa1a Dios tyʉ́2
coon21 'e 'mɨ́ɨ2 fu ñʉ'fú2 'e taa'21 coon21
tøø2mo. Joon jo gajmaa1 tsá2 'e 'mɨ́ɨ2 do.
2 Joon la 'ɨɨ212 taa2na'a 'e moo1 no 'óon2
jna'a tsʉ 'iin212na'a 'áai1 'e tyii'13i'i pe lawa'a
sɨn'1ɨ'ɨn 'e 'mɨ́ɨ2 do 'e sá2 fu ñʉ'fú2.
3 Joon coon'13 la joon jo tɨ' rɨngú1na'a tsʉ
ityii'13i'i 'e sɨn'1ɨ'ɨn 'mɨ́ɨ2 do.
4 Joon la 'ɨɨ212 taa2na'a 'e moo1 taa2na'a,
'e lɨ́2 lawa 'nʉʉ21ʉ'ʉ, 'óon2 jna'a joon saan21
jna'a fa'í3. Pe jo 'iin212na'a wóo13o'o 'e
sɨn'1ɨ'ɨn tsáai2 pe 'iin212mogɨɨ'ɨ 'áai1 'e tyii'13i'i
'e sɨn'1ɨ'ɨn 'mɨ́ɨ2 do 'e sá2 fu ñʉ'fú2 'e coon'13
la joon 'e jo taa'21 tyii'i iunsɨ́ɨ2moo'o coon'13
coon21 juncwii21 'mɨ́ɨ2.

5 Joon 'yʉ^{2} to^{2} la joon gajmee^{1}i Dios jna'a
joon gacwo'^{1}o jna' 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' ilí^{2}
tsaa^{21}mo-tsii'i i'ii'^{13}na'a jilaa'^{21} icwo'^{1} Dios
tsá^{2}.
6 Tsʉ 'wii'^{13} joon jo cu'^{2}-tsii'i joon né^{3}oo'o
'e la 'ii^{212} taa^{2}na'a 'e moo^{1} taa^{2}na'a lo jo
toon^{212}o'on coon'^{13} Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.
7 Joon coon'^{13} 'e jai'^{2} lii^{2}na'a ngii^{21}i'i jon'
coon'^{13} 'e nee^{21}e'e.
8 Jo cu'^{2}-tsii'i joon 'iin^{212}mogii'i 'e tʉʉ^{21}ʉ'ʉ
'e moo^{1} taa^{2}na'a lo joon tsacwoo^{21}o'o
coon'^{13} Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.
9 Tsʉ 'wii'^{13} joon cwo'^{1}-tsii'i jmoo^{21}o'o
jiin'^{13} la 'iin^{212}in Ña'ñʉ'^{1}ʉ' xʉfiin'^{13} taa^{2}na'a
moo^{1} taa^{2}na'a no si jo taa^{2}na'a 'ee.
10 Joon Cristo ijmáa^{1}a 'ii'^{21} tya' jile'^{1}e' joon
la jaain^{21} la jaain^{21} i'ii'^{21}i 'e tii^{2}i tya' 'e gaj-
maa^{1}a mo táa^{1}i moo^{1} táa^{1}i. I'ii'^{21}i jiin'^{13} la 'e
nigajmaa^{1}a si 'e tyʉ́^{2} si 'e gó^{2} 'ee.

Tyʉ́^{2} 'íi^{1} fu juncwii^{21} 'wii'^{13}i Cristo

11 Joon tsʉ 'wii'^{13} né^{3}e'e 'e 'ná^{1} li 'gøøi'^{21}
tsá^{2} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' cwo'^{1}-tsii'i 'e liñí^{2} tsá^{2} xiiala
lii^{1}na'a. Pe ñí^{2} Dios xiiala lii^{1}na'a joon 'i^{1}-tsii
'e 'naa'oo' jon ñí^{2}ii'.
12 Jo faa'^{13}a'a 'naa' 'e untyuu^{21}moo'o yiia'a
tyaní^{2}ii'. Pe 'ii^{212} jna'a 'e jløø'^{3}naa' 'wii'^{13}
jna'a. Joon coon'^{13} la joon 'e sá^{2} 'e fuu^{212}
'naa' 'in tsá^{2} do 'in unjløøi'^{3} yaai jiin'^{13}
coon'^{13} 'e lí^{2} jnee^{1}i tsá^{2} jon' coon'^{13} 'e sá^{2} 'e
'yʉ^{2}-tsi.
13 Joon wa'a 'i^{1}-tsi 'in tsá^{2} do 'e tsá^{2}
caa^{212}mo jna'a cwáain^{1} tya' Dios 'e joon,
pe wa'a jo caai^{212} jna'a jmai'^{2} 'e tyʉ́^{2} tyii'
jmoo^{21}o'o.
14 Joon tsʉ 'wii'^{13} gali'iin^{212}in Cristo jna'a
'ná^{1} untiin'^{13} jna'a jiin'^{13} la to^{2} nʉʉ'^{13}ʉ'ʉ.
Joon 'i^{1}-tsii'i 'e gajúin^{1} jaain^{21} tsá^{2} tya'
jilee'^{21}mo, joon wana gajúin^{1} 'in jaain^{21} do
tya' jilee'^{21}mo joon nijúin^{1} jileei'^{21}.
15 Joon Cristo gajún^{1}mo 'wii^{212} tya'
jileei'^{21}. Joon tsʉ 'wii'^{13} gajún^{1}mo Cristo
'wii^{212} tya'a joon gajiin'^{1}o jee^{212} 'lii^{212} 'e
coon'^{13} la joon 'ná^{1} jmá^{1} tsá^{2} taan^{212}in fu
juncwii^{21} jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2}ʉ, jo 'ná^{1}gi jmáa^{1}a
jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} yaai.
16 Tsʉ 'wii'^{13} joon jo lé^{2}gii'i cwáain^{1} tya'
tsá^{2} la jmoo^{1}o 'in tsá^{2} 'in 'i^{1}-tsi jiin'^{13} 'e sá^{2} fu
juncwii^{21} lo. La joon ga'i^{1}-tsii'i tya' Cristo la
mo jéei^{1} pe jo 'i^{1}gi-tsii'i la joon no.
17 Tsʉ mo licaan^{21}in tsá^{2} coon'^{13} Cristo
galí^{2} 'mii^{2}mo 'ii. Gatsé^{1}mo 'e siin'^{13} do tsʉ
gacwá^{2} 'e 'mii^{2}.
18 Joon Dios gajmaa^{1}a jilaa'^{21} 'elo. Joon
'in Dios do gajmaa^{1}a 'e saan^{21}an' røø^{21}
coon'^{13}on 'wii'^{13}i Cristo. Joon gacwo'^{1}o Dios
jna'a to^{2} 'e jmoo^{21}o'o 'e seein^{21} tsá^{2} tyʉ́^{2}
coon'^{13} Dios.
19 'E 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e 'wii^{212} Cristo jmoo^{1}o
Dios 'e seein^{21} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} røø^{21}
coon'^{13}on, jo cón^{2}gi cwáain^{1} tsaa^{2} 'noo^{1}o
tsá^{2}. Joon gatyaa^{1}a Dios cwoo^{21}o'o 'e júu^{3}
tyʉ́^{2} do 'e jmoo^{1}o tsá^{2} røø^{21} coon'^{13} Dios.
Joon jna'oo'o 'ná^{1} cwoo'^{13}o'o tsá^{2} xeei'.
20 Tsʉ 'wii'^{13} joon lii^{1}na'a lawa'a tsá^{2} 'in
gasii^{1}in Cristo. Joon lawa 'e mi^{2} Dios
tyaní^{2}ii' mi mii^{21}i'i tyaní^{2}ii'. Joon mii^{21}i'i
tyaní^{2}ii': Cwoseen^{21}naa' røø^{21} coon'^{13} Dios.
21 Jo ga'ngo^{1}o Cristo jiin'^{13} coon^{21} tsaa^{2}.
Pe 'wii'^{13}i tyijna' gacwo'^{1} Dios Cristo tsaa^{2}
tyi' 'e coon'^{13} la joon lí^{2}-i lisaan^{21} jna' 'in
tyúi^{1} la tyúi^{1} Dios.

6

1 Caan^{21}mo jmoo^{21}o'o to^{2} coon'^{13} Dios,
joon mii^{21}i'i tyaní^{2}ii' jo cwóo^{2}oo' wa tsáa^{1}a
li' caai^{1} 'e gajmaa^{1}a Dios feei'^{1}-tsi 'wii^{212}
tyi'naa'.
2 Tsʉ ni jí^{2} tya' Dios jin'^{2}in:
Ganúu^{3}oo júu^{3} tyi'i mo galí^{2} feei'^{1}-tsii;
gauncoon'^{13} jna 'nʉ 'e jmii^{212} gajmáa^{3}aa
tiin'^{13} 'nʉ.
Joon nano sii'^{13}i'i 'naa' jmii^{212} no-o 'e
feei'^{1}-tsi Dios tya' tsá^{2}; 'e jmii^{212} no-o
'iin^{212}in Dios jmaa^{1}a tiin'^{13} tsá^{2}.
3 Joon jo jmoo^{21}o'o jín^{1} tya' jiin'^{13} jaain^{21}
tsʉ la joon jo lí^{2} faa'^{21} tsá^{2} 'laa'^{21} tya' 'e to^{2}
jmoo^{21}o'o.
4 Pe 'iin^{212}moo'o 'ee'^{13}e'e tsá^{2} coon'^{13} ji-
laa'^{21} 'e jmoo^{21}o'o 'e jmoo^{21}o'o jiin'^{13} 'e
to^{2} tyʉ'^{2} Dios. Coon'^{13} jilaa'^{21} 'e ngii^{1}i
jna'a 'ee'^{13}e'e tsá^{2}, coon'^{13} jilaa'^{21} wúu^{1}
'e ganee^{21}e'e joongi coon'^{13} jilaa'^{21} jmii^{212}
'aa^{212} tyii'i joongi coon'^{13} jilaa'^{21} fa'í^{3} galí^{2}
saan^{21}a'an 'ee'^{13}e'e tsá^{2} 'e jmoo^{21}o'o to^{2} tyʉ'^{2}
Dios.

5 Nigapó² tsá² moowoo²¹o'o; joon nigatain'² tsá² jna'a 'nʉñí³; joon gajmee'²¹mo tsá² jna'a mɨɨ'¹³. Joon nigajmoo²¹o'o to² 'ii²¹. Sá²-a mo jo gacwuu²u'u joon gangɨɨ²¹na'a 'e jo sá² tye'¹e'e.

6 Joon coon'¹³ 'e jmoo²¹o'o jmai'² 'e tyʉ́²; joon coon'¹³ 'e 'øøi'²¹-tsii'i 'ee'¹³e'e tsá² 'e jmoo²¹o'o to² tya' Dios. 'Ee¹³e'e jon coon'¹³ 'e 'wó²-tsii'i joongɨ coon'¹³ 'e feei'¹-tsii'i joongɨ coon'¹³ 'in Espíritu Tyʉ́² 'in uncoon'¹³ jna'a. 'Ée¹³e'e jon coon'¹³ xiiala 'iin²¹²moo'o tsá² xeei' 'e jmoo²¹o'o tó² tyʉ'² Dios.

7 Joon lini¹ tsá² 'e jmoo²¹o'o 'e to² tyʉ'² Dios 'wii'¹³ coon'¹³ 'e júu³ jai'² 'e cwoo'¹³o'o tsá² joon 'wii'¹³ 'e 'ii'²¹ tya' Dios 'e 'oo²¹o'o. Joon tsʉ 'wii'¹³ jmoo²¹o'o jiin'¹³ 'e tyʉ́²-ʉ lawa'a un'gøø'¹³na'a yiia'a.

8 Sá²mo 'e un'goo¹ tsá² jna'a, sá²mo jon jo un'goo¹ tsá² jna'a. Sá²mo 'e faa'²¹ tsá² tyʉ́² tyii'i, sá²mo jon faa'²¹ tsá² 'laa'²¹ tyii'i. 'Inlɨ́ɨi¹³ jin'² 'e tsá² tajuu²¹mo jna'a, 'inlɨ́ɨi¹³gɨ jin'² 'e ja'²mo júu³ tyaa²¹a'a.

9 Sá²mo faa'²¹a lawa'a jo cwii¹in jna'a, pe sá²mo jon 'e faa'²¹a lawa'a cwii¹in jna'a. Mo lɨ́ɨi¹³ ngɨɨ²¹ɨ'ɨ tóin¹ 'mó¹ pe saan²¹gɨɨ'ɨ. Nee²¹e'e wúu¹ 'áai¹ pe jo mo gajúun²na'a.

10 Joon xʉfiin'¹³ toon²¹o'on fa'í³, toon²¹o'on 'e jløø'³moo'o jon. Joon xʉfiin'¹³ tañíi²moo'o fúu¹mo tsá² 'ii'²¹i 'láai² 'e jmaai¹ to² tya'a 'wii²¹² tyii'i. Joon xʉfiin'¹³ jo 'e sá² tyii'i Dios cwo'¹o jna'a jilaa'²¹ 'e 'naa²¹na'a.

11 Tsaru'¹u' 'in néei¹ Corinto, nigafee'¹³na'a 'naa' coon'¹³ júu³ coon²¹ tsáa¹. Nigafee'¹³na'a 'naa' jiin'¹³ la tí² 'e 'ɨ¹-tsii'i.

12 Jløø'³moo'o 'wii'¹³ 'naa' pe 'naa'gɨɨ' jo jløø'³naa' coon'¹³ jna'a.

13 Tsʉ 'wii'¹³ joon mɨ́ɨ³ɨɨ tyaní²ii' lawa jaain²¹ jmii²¹ tsá², untyuu²¹-'oo' 'wii²¹² tyiia la galɨ́² tyú²-tsii 'wii²¹² 'naa'.

Taain²¹² Dios jee²¹² jna'

14 Jo uncaan²¹naa' coon'¹³ 'in tsá² 'in jo jai'² lɨ́ɨ²i tsʉ jo jmee¹i tyii'. Jo lí² uncaain²¹ tsá² 'e tyʉ́² coon'¹³ 'e gó². Jo lí² cai'² tsá² 'yiiañi' coon'¹³ 'e nʉʉ²¹.

15 Jo lí² jmá¹ tsá² coon²¹ røøi²¹ Cristo coon'¹³ Satanás. Wa'a la joon, ¿xiiala ilí² uncaain²¹ 'in tsá² jai'² lɨ́ɨi coon'¹³ 'in jo jai'² lɨ́ɨ²i?

16 ¿Xiiala lí² tsa'í² dioses 'in gajmee¹i tsá² lɨ tyʉ'² Dios to²? Pe 'naa' lɨ́ɨ¹naa' tsá² 'in tyʉ'² Dios, 'in jiin'¹, to². Jiin'¹³ la nigajin'² Dios:

Intaan²¹²na joon ingɨɨ²¹²na jee²¹² 'ii; joon ilɨ́ɨ¹na Dios tya'a, joon 'in tsá² do ilíin² tsá² tyiia.

17 Tsʉ 'wii'¹³ joon gajin'²o jon Ña'ñʉ'¹ʉ':

Jeen'¹³naa' jee²¹² 'in tsá² do joon siin'¹³naa' coon'²¹.

Jo un'lɨɨ'²¹naa' yaanaa' coon'¹³ 'e gó²

18 joon i'ii'¹³na 'naa' joon ilɨ́ɨ¹na lawa jaain²¹ 'Ñʉ́²ʉʉ' joon 'naa'gɨɨ' ilíin²naa' lawa xuui²¹² tsañʉʉ'¹ joon xuui²¹² tsamɨ́² tyiia.

La jon jin'² 'in Ña'ñʉ'¹ʉ' 'in jmaa¹a jilaa'²¹ 'e 'iin²¹²in.

7

1 'E lo-o 'e júu³ ga'ɨɨ¹ɨ Dios tyi', tsaru'¹u', 'in 'iin²¹²na. Tsʉ 'wii'¹³ joon 'ná¹-a tʉʉ²¹²ʉ' jilaa'²¹ 'e un'lɨɨi'²¹ jna', tiin'¹³ la ngú¹ toon²¹²o' lagɨ espíritu tyi'. Joon tsʉ 'wii'¹³ un'goo²o' Dios 'ná¹ cwoo'¹³-tsi' 'e ngɨɨ²¹ɨ' 'e tyú²na' tyaníi¹i.

Jløø'³mo Poo² coon'¹³ 'in tsá² néei¹ Corinto

2 ¡Wa'a núu³duu' júu³ tyiia! Jo mo ga'laa²¹a'a tya' jiin'¹³ jaain²¹ 'naa' jon'gɨ ga'ée¹³e'e júu³ gó² jon'gɨ mo gatyíin¹³a'an 'naa' tóo² jiin'¹³ jaain²¹.

3 Joon jo fuu²¹²uu 'naa' wa'a cwo'²oo 'naa' tsaa² tsʉ la mo gafuu²¹²uu 'naa' la jéei¹ jløø'³moo coon'¹³ 'naa' wa'a saan²¹gɨ' sɨ júun²mogɨ' caan²mo 'ee.

4 Jo cu'²-tsii coon'¹³ 'naa' joon jløø'³moo 'áai¹ coon'¹³ 'naa'. Joon xʉfiin'¹³ nee²¹e'e wúu¹ jo tʉʉ³ʉʉ 'e fu¹ 'yuu²na joon jløø'³moo.

5-6 Tsʉ nicwée¹i Tito joon coon'¹³ júu³ tyaan¹an Dios gatyá²-tsii'i 'e unjløø'³na'a 'wii'¹³ 'naa'. Joon xʉfiin'¹³ jo mo ga'ii'² wo'¹oo'o ca gatyalii²¹i'i fu Macedonia, ñí² Dios xiiala tya¹-tsi tsá² 'in seen²¹in fa'í³. Tsʉ doñixiia' ngɨɨ²¹ɨ'ɨ lawa'a coon²¹ 'e injnɨɨ'¹³moo'o. Gali'iin²¹²in tsá² jmaa¹a 'e gó² tyii'i joon 'ɨ¹-tsii'i 'áai², 'goo'²¹-oo'o wa' coon²¹ to² tyii'i 'e ngó¹ lɨ caai¹. Pe gatya-tsii'i mo gacwéi¹ Tito.

7 Gatya^{1}-tsii'i tsʉ 'wii' gacwéi^{1} Tito pe gatya^{1}-tsii'i jon tsʉ 'wii'^{13} jløø'^{3}mo Tito 'wii'^{13} 'naa'. Joon gatyaa^{1}o júu^{3} xiiala 'iin^{212}naa' jøø^{212}naa' jna'a. Gatyaa^{1}o jon júu^{3} xiiala galixuui^{212}-'oo' joongɨ xiiala ga'ɨ^{1}-'oo' 'áai^{1} 'wii^{212} tyiia. Joon mo gatyaa^{1}a 'e júu^{3} lo galijløø'^{3}na 'áai^{1}gɨ.

8 Caan'^{21}moxʉ galɨ́ɨ^{1}na mo galixuu^{212}mo-'oo' 'wii'^{13} 'e jí^{2} do 'e gasɨɨ^{2}na 'naa'. Pe jo lɨ́ɨi^{1}gɨɨ la joon. Tsʉ wana ga'ɨ^{1}-tsii caan'^{21}mo 'wii'^{13} xuu^{212}mo-'oo' coon^{21} sii'^{13}xʉ,

9 pe nano jløø'^{3}moo. Jløø'^{3}moo jon' tsʉ 'wii'^{13} galixuu^{212}mo-'oo' pe jløø'^{3}moo tsʉ 'wii'^{13} gajo'^{2}o-'oo' coon'^{13} 'e galixuu^{212}mo-'oo' do. Joon gajmaa^{2}aa' jiin'^{13} la gali'iin^{212}in Dios tsʉ 'wii'^{13} joon jo gajmee'^{13}na'a 'naa' coon'^{13} 'e xuu^{212}mo-'oo' do.

10 Tsʉ wa'a jmoo^{1}o tsá^{2} la 'iin^{212}in Dios 'wii'^{13} galixuu^{212}mo-tsi itiin'^{13}mo joon jo 'ná^{1} caain'^{21} lɨ́ɨ^{2}i. Pe wa'a jmoo^{1} tsá^{2} xuui^{212}-tsi jiin'^{13} la lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} taain^{21} fu juncwii^{21}, ijúun^{1}mo jon.

11 Joon tsʉ 'wii'^{13} galixuu^{212}mo-'oo' coon'^{13} 'e jí^{2} do gajmaa^{2}aa' la 'iin^{212}in Dios. ¡Joon jøø^{2}øø' xiiala cwo'ɨ́ɨ^{1}i! Ga'ɨ^{1}-'oo' coon'^{21} tún^{2} 'e cwáain^{1} do. Joon gali'iin^{212}naa' jmaa^{2}aa' jna júu^{3} jiin'^{13} la tí^{2}. Gatɨɨ^{212} 'nii'^{21}-'oo' 'wii^{212} tyii' yaanaa'. Pe joon gafoo'^{2}moo' jon. Pe mo ngɨ́ɨ^{2}i joon gali'iin^{212}naa' jøø^{212}naa' jna joon gali'iin^{212}naa' 'e^{2}ee' wúu^{1} 'in tsá^{2} 'in ga'láa^{1}a do. Coon'^{13} jilaa'^{21} 'elo ga'ee'^{13}oo' jna 'e jo 'e tsaa^{2} tyii' sá^{2}.

12 Joon gasɨɨ^{21}na 'e jí^{2} do tyii' pe jo gasɨɨ^{21}na 'e jí^{2} do wa'a 'e 'iin^{212}na uncoon'^{13} 'in tsá^{2} do 'in ga'láa^{1} jon'gɨ 'wa'a 'iin^{212}na uncoon'^{13} 'in ga'láa^{1} tya'a do. Gasɨɨ^{21}na 'e jí^{2} do tyii' wa'a icón^{2} 'naa' cwáain^{1} xiiati 'e 'ɨ^{1}-tsii'i 'naa' tyani Dios.

13 Joon gatya^{1}-tsii'i mo ganʉʉ^{21}ʉ'ʉ 'e júu^{3} do.

Gatya^{1}-tsii'i 'e júu^{3} do pe jløø'^{3}mogɨɨ'ɨ 'áai^{1} 'e tyʉ́^{2}-ʉ 'íi^{1}-tsi Tito, tsʉ jilee'^{21}naa' gauncoon'^{13} 'ii tsʉ joon jo cu'^{2}gɨ-tsi tyii'.

14 Tsʉ gafuu^{212}uu Tito 'e tyʉ́^{2}-ʉ tyii' joon 'naa' jo mo gacwóo^{2}oo' fa'ɨɨ'^{21} tyiia. Pe gatiin'^{13} 'naa' jilaa'^{21} júu^{3} jai'^{2} 'e gafuu^{212}uu Tito tyii' joon la jai'^{2} 'e júu^{3} gafuu^{212}uu Tito tyii' la joon jon júu^{3} ja'^{2}mo 'e júu^{3} gafuu^{212}uu 'naa'.

15 Joon 'áa^{1}mo gali'iin^{212}gɨ Tito 'naa' mo gatɨ'^{2}-tsi xiiala gajmaa^{2}aa' nʉʉ^{13}ʉʉ', joon ga'ii'^{13}naa' 'ii joon 'gøø'^{21}moo' wa'a jo jmaa^{2}aa' jiin'^{13} la 'iin^{212}in.

16 Joon nano jløø'^{3}moo 'e jo 'e 'ná^{1}gɨ ngɨɨ^{212}na cu'^{2}-tsii coon'^{13} 'naa'.

8

Cwó^{2}oo' cuu^{2} 'e 'yaai^{1}-'oo'

1 Joon, tsaru'^{1}u', 'ii^{212} jna'a jmoo'^{13}o'o júu^{3} 'naa' xiiala lɨ́ɨ^{1}i 'in tsá^{2} néei^{1} Macedonia 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Dios, xiiala gauncoon'^{13} Dios 'ii.

2 'In tsaru'^{1}u' 'in néei^{1} Macedonia do ga'aa^{1}a fa'í^{3} 'áai^{1} joon xʉfiin'^{13} nii^{1}in wúu^{1} 'áai^{1} jløø'^{3}mo. Tañíi^{2}mo 'áai^{1} pe tsʉ 'wii'^{13} jløø'^{3}mo 'áa^{1}mo gacwo'^{1}o cúu^{1}u tya' 'in tsaru'^{1}u' néei^{1} Judea lawa lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} sá^{2} cuu^{2}.

3 Joon jmáa^{3}aa júu^{3} jai'^{2} 'e 'in tsá^{2} do gacwo'^{1}o 'yaai^{1}-tsi ce xiia'^{21} jiin'^{13} lí^{2}. Pe 'ɨ^{1}-tsii 'e 'in tsá^{2} gacwo'^{1}o 'láai^{2}gɨ ce xiia'^{21} jiin'^{13} lí^{2}.

4 'Áai^{1} gamɨɨ^{1}ɨ 'in tsá^{2} do tyanii^{21}i'i wa'a cwooi^{212} jna'a 'ido 'e uncoon'^{13}on 'in tsaru'^{1}u' catyaai^{2} néei^{1} Judea.

5 Joon gajmaa^{1}a 'láai^{2}gɨ la ga'ɨ^{1}-tsii'i. Tsʉ nifu gacwóo^{1}i 'yaai tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' joon ngɨɨi^{1} joon gacwóo^{1}i 'yaai tyijna'a jiin'^{13} la 'iin^{212}in Dios.

6 Joon tsʉ 'wii'^{13} ga'láa^{2} Tito 'wii^{212} la mo jéei^{1} 'e uncaan^{21}in 'e cuu^{2} do 'e 'iin^{212}naa' cwóo^{2}oo' gamɨ́^{3}ɨɨ tyaníi^{1}i wa' 'e untiin'^{13}mo 'e to^{2} do.

7 'Naa' nigajmaa^{2}aa' jilaa'^{21} 'e tyʉ́^{2}-ʉ. Ja'^{2}mo lɨ́ɨ^{2}naa' júu^{3} tya' Dios, joon ñí^{2} 'naa' 'é^{2}ee' 'e júu^{3} do. Joon røø^{21} 'øøi'^{21}-'oo'. 'Áa^{1}mo 'iin^{212}naa' jna'a. Joon nano fee'^{1}gɨ jmaa^{2}aa' coon'^{13} 'e licaain^{21} 'e cuu^{2} do.

8 Jo fuu^{212}uu 'naa' 'elo wa'a tyʉ'^{2}ʉʉ 'naa' to^{2} jiin'^{13} 'iin^{212}na 'e liñii'^{21} 'naa' xiiala jmoo^{1}o 'in tsá^{2} catyaai^{2} 'in 'yaai^{1}-tsi. Jiin'^{13} 'iin^{212}na litsáai^{1}-tsii wa'a la ja'^{2}mo 'iin^{212}moo' Dios coon'^{13} tsá^{2}.

9 Tsʉ ñii^{21} 'naa' xiiala gajmaa^{1}a Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo feei'^{1}-tsi 'wii'^{13} 'naa'. Fu ñʉ'fú^{2} ga'aa^{1}a jilaa'^{21}, pe tsʉ 'wii'^{13} gali'iin^{212}in

'ido 'naa' gatʉʉ^{1}ʉ jilaa'^{21} 'e sá^{2} tya'a joon galíin^{2}in lawa tsá^{2} tañíi^{2}mo 'wii'^{13} 'naa'. Joon tsʉ 'wii'^{13} galɨ́ɨ^{1}i Cristo lawa'a tsá^{2} tañíi^{2}mo 'naa'gɨɨ' galɨ́ɨ^{1}naa' lawa'a tsá^{2} 'in 'oo^{1}o jilaa'^{21}.

10 No-o 'e 'ɨ^{1}-tsii 'e tyʉ́^{2}gɨ tyii' cwáain^{1} tya' 'e cuu^{2} do. Ningóo^{1} coon^{21} jiin^{21} 'e 'naa' nifu ga'láa^{2} 'wii^{212} uncaain^{21} 'e cuu^{2} do. Jo gacwó^{2}oo' tyitsaai^{212} pe 'yaai^{1}-'oo' gacwó^{2}oo'.

11 Joon nano cwóo^{2}gɨɨ' 'e 'yaai^{1}-'oo' ce gatséi^{1} jiin^{13} la ga'láa^{2} 'wii^{212}. Cwóo^{2}oo' la jaan^{21}naa' jiin'^{13} la tí^{2} 'e 'oo^{2}oo'.

12 Tsʉ wa'a tsai'^{2} 'iin^{212}in tsá^{2} cwo^{1} pe xʉ-ʉ 'oo^{1}o 'iin^{212}in Dios 'e cwo^{1} tsá^{2} 'e 'oo^{1}o jon' 'e jo 'oo^{1}o.

13 Jo 'iin^{212}na 'e uncoon'^{13} 'naa' tsá^{2} xeei'^{21} joon 'naa'gɨɨ' tuu^{2}naa' jo 'e sá^{2} tyii'.

14 Jiin'^{13} 'e 'iin^{212}na 'e lɨ́^{2} coon^{21} røø^{21}mo jee^{212} jna'. Tsʉ nano 'oo^{2}oo' 'e iuncoon'^{13} coon'^{13} jmɨɨ^{212} 'aa^{212} tya' 'ido pe ijó^{1} coon^{21} jmɨɨ^{212} i'oo^{1}o 'ido 'e iuncoon'^{13} 'naa' coon'^{13} jmɨɨ^{212} 'aa^{212} tyii'. Coon'^{13} la joon ilí^{2} coon^{21} røø^{21}i.

15 Jiin'^{13} la jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios: "Joon 'in 'oo^{1}o 'láai^{2}gɨ jo gasái^{1} tya'a; joon 'in 'oo^{1}o xʉ jo ga'naai^{21} tya'a."

Ijaa'^{2}mo Tito túu^{1}

16 Pe cwo'^{3}-oo 'maai'^{2} Dios tsʉ 'wii'^{13}i Dios do-o 'ɨ^{1}-tsi Tito 'naa' jiin'^{13} la 'ɨ^{1}-tsii.

17 Joon mo gafuu^{212}uu Tito wa'a itsajøøi^{212} 'naa' ga'ii'^{21}mo júu^{3} røø^{21} tsʉ lɨ́ɨ^{1}gɨ 'aa^{1}mo 'naa'. Joon nano itsajøøi^{212} 'naa' 'e 'yaai^{1}-tsi 'ña'-o.

18 Joon caan^{21}mo coon'^{13} Tito siin^{21}na'a jaain^{21}gɨ tsaru'^{1}u' 'in jileei'^{21} tsaru'^{1}u' catyaai^{2}gɨ faa'^{21} tyʉ́^{2} tya'a. Faa'^{21} tsá^{2} tyʉ́^{2} tya'a tsʉ røø^{21} gajmaa^{1}a to^{2} tya' 'e júu^{3} tyʉ́^{2} tya' 'e tiin'^{13} tsá^{2}.

19 Joon 'in tsá^{2} jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Cristo 'in néei^{1} lo gatyii'^{13}in 'in tsaru'^{1}u' no 'e tsáa^{1}a caan^{21}mo coon'^{13} jna'a 'e uncoon'^{13} jna'a la 'ɨɨ^{212} uncaan^{21}na'a 'e cuu^{2} do. Jmoo^{21}o'o la joon tsʉ 'iin^{212}na'a 'e cwo'^{1} tsá^{2} 'maai'^{13} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' joon 'e 'iin^{212}na'a uncoon'^{13} jna'a tsá^{2} xeei'^{21}.

20 Joon coon'^{13} la joon lí^{2}-i tyuu'^{13}na'a 'e cwo'^{1} tsá^{2} jna'a tsaa^{2} cwáain^{1} tya' 'e cuu^{2} 'e uncaain^{21} jna' no.

21 Tsʉ cwoo'^{13}-tsii'i jmoo^{21}o'o jilaa'^{21} 'elo 'e tyʉ́^{2}-ʉ jon'on jiin'^{13} tyani Ña'ñʉ'^{1}ʉ' pe tyani jilee'^{21}mo tsá^{2} jon.

22 Joon, caan^{21}mo coon'^{13} 'ido siin^{21} jna'a jaain^{21}gɨ tsaru'^{1}u' 'in ga'e'^{2} jna'a 'e cwo'^{2}-tsi tsáa^{1}a joon 'áai^{1}gɨ nano 'e jo cu'^{2}gɨ-tsi coon'^{13} 'naa'.

23 Joon wa'a ungɨɨ^{1}ɨ tsá^{2} 'naa' cwáain^{1} tya' Tito, cwosii'^{13}duu' 'e jaain^{21} 'in ngɨ^{1} coon'^{13} jna 'ido joon jmaa^{1}a to^{2} coon'^{13} jna wa'a uncoon'^{13} 'naa'. Joon wana ungɨɨ^{1}ɨ tsá^{2} 'naa' cwáain^{1} tya' 'in tsaru'^{1}u' catyaai^{2} do cwosii'^{13}duu' 'e 'in tsá^{2} jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Dios néei^{1} Macedonia gasiin^{21} 'ii joon jmaa'^{13}a tsá^{2} júu^{3} 'e 'ya'^{2}gɨ tya' Cristo.

24 Tsʉ 'wii'^{13} joon mi cwolíin^{2}in 'in tsá^{2} lo jee^{212} 'naa' 'é^{2}ee' 'in tsá^{2} lo xiiala 'iin^{212}naa' 'ii joongɨ 'ee 'wii^{212} jløø'^{3}na'a coon'^{13} 'naa'. Joon iliñí^{2} jileei'^{21} 'in catyaai^{2} 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i.

9

Cuu^{2} gauncaain^{21} do

1 Joon cwáain^{1} tya' 'e cuu^{2} do 'e uncaan^{21}na' tya' 'in tsá^{2} tya' Dios néei^{1} Judea jo 'ná^{1} fuu^{212}uu 'naa'

2 tsʉ ñíi^{3}oo 'e 'iin^{212}naa' uncóon^{13}oon'. Jløø'^{3}moo mo fuu^{212}uu 'in tsá^{2} néei^{1} lɨ sii^{21} Macedonia 'e ningóo^{1} coon^{21} jiin^{21} 'e gali'iin^{212}naa' 'in néei^{1} Acaya 'e jmoo^{2}oo'. Joon tsʉ 'wii'^{13} 'iin^{212}naa' jmaa^{2}aa' 'e 'yaai^{1}-'oo' gatya^{1}-tsi 'in tsá^{2} néei^{1} Macedonia 'e jmoo^{1}o jon.

3 Jo 'e sɨ'neei'^{13} isɨ́ɨ^{3}na 'in tsaru'^{1}u' no 'e jo ngɨ́ɨ^{1}i lɨcaai^{21} jilaa'^{21} júu^{3} tyʉ́^{2} 'e gafuu^{212}uu tsá^{2} 'wii^{212} tyi'naa' cwáain^{1} tya' cuu^{2} do. Joon coon'^{13} la joon lí^{2}-i tyaa^{2}aa' tyʉ́^{2} 'e cuu^{2} jiin'^{13} la gafuu^{212}uu 'in tsá^{2} néei^{1} Macedonia.

4 Tsʉ wa'a yíi^{3}aa coon'^{13} 'in tsá^{2} seein^{21} Macedonia joon jo náa^{1} tyʉ́^{2} tyii' mi cwée^{1}na fa'ɨɨ'^{21} ilíin^{2}na'a tsʉ jo 'ee galɨ́^{2} cu'^{2}-tsii'i coon'^{13} 'naa'. Joon 'naa'gɨɨ' i'oo^{2}oo' fa'ɨɨ'^{21} jon.

5 Tsʉ 'wii'^{13} joon galitsáa^{1}mo-tsii 'e tyʉ́^{2}gɨ wa'a 'e sɨ́ɨ^{3}na 'in tsaru'^{1}u' do tsajøøi^{212} 'naa'

jéei^{1}gɨ lagɨ jna. Joon coon'^{13} la joon lí^{2}-i uncoon'^{13} 'naa' 'e licaain^{21} 'e cuu^{2} do jiin'^{13} la júu^{3} 'ɨɨ^{21} 'naa' la mo jéei^{1}. Joon 'e cuu^{2} do 'e lɨ́^{2} lawa'a coon^{21} 'e 'yaai^{1}-'oo' jon' coon^{21} 'e gatyii^{21}i'i tyitsaa^{21}mo.

6 Untɨɨ'^{13}duu'-'oo' 'e júu^{3} lo: 'In tsá^{2} 'in jñí^{2} ca pii'^{3}, ca pii'^{3}-i jon cóon^{1}on mo garoo^{21}o, pe 'in gajñí^{2} 'láai^{2}gɨ, la joon jon 'láai^{2}gɨ incoon^{1}on.

7 Joon la jaain^{21} 'ná^{1} cwo^{1} jiin'^{13} 'e 'yaai^{1}-tsi jon' tsʉ 'wii'^{13} 'e 'ɨ^{1}-tsi 'e 'ná^{1}-a jon'gɨ tyitsaai^{21} 'ee. Tsʉ 'iin^{212}mo Dios 'in cwo'^{1}o júu^{3} røø^{21}.

8 Joon Dios lí^{2}-i cwo'^{1}o 'naa' coon^{21} tøø^{2}mo jilaa'^{21} 'e jmaa^{1}i to^{2} tyii' joon jiin'^{13} tya' 'e tɨɨi'^{21} tyii' yaamoo' pe ilisá^{2}gɨ 'e uncóon^{13}oon' tsá^{2} xeei'^{21}.

9 Jiin'^{13} la jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios:

Cwo'^{1} Dios tsá^{2} taníi^{2} 'e 'wo^{2}-tsio.
Joon 'e tyʉ́^{2}-tsio taa'^{21}a coon^{21} tøø^{21}mo.

10 Cwoo^{1}o Dios 'e jún^{2} 'e jñii^{21}i', cwoo^{1}-o jon 'e 'í^{1} 'e tyee^{2}e'. La joon jon icwo'^{1}o 'naa' jilaa'^{21} 'e jmaa^{1}i to^{2} tyii' 'e lí^{2} uncóon^{13}oon' tsá^{2} xeei'^{21} 'e cwaiin^{21} 'e to^{2} tyʉ́^{2} tyii'.

11 Joon coon'^{13} la joon ilisá^{2} tyii' 'e cwó^{2}oo' 'e 'wo^{2}-'oo'. Joon mi joon'^{13}o'o 'e cuu^{2} do 'e gauncaan^{21}naa' tya' 'in tsaru'^{1}u' néei^{1} Judea, 'in tsá^{2} do icwo'^{1}o 'maai'^{13} Dios.

12 Tsʉ mi uncoon'^{13}oon' 'in tsá^{2} tya' Dios do jon' wa'a uncoon'^{13}oon' 'e jmɨɨ^{212} 'aa^{212} tya' 'ido pe 'wii'^{13} 'naa' icwo'^{1}o 'maai'^{13} Dios 'áai^{1}.

13 Joon tsʉ 'wii'^{13} 'e to^{2} tyʉ́^{2} do 'e gajmaa^{2}aa' iun'goo^{21}o tsá^{2} Dios. Iun'goo^{21}o tsá^{2} Dios tsʉ 'wii'^{13} gauntiin'^{13}naa' júu^{3} tyii' 'e ja'^{2}mo lɨ́ɨ^{2}naa' 'e júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Cristo. Joon iun'goo^{21}o Dios 'wii'^{13} 'e cuu^{2} gacwóo^{13}oo' 'ido coon'^{13} jileei'^{21} 'in catyaai^{2} do 'e 'wo^{2}-'oo'.

14 Joon 'in tsá^{2} do cwáain^{1} tya'-o ifaa'^{21}o júu^{3} tyʉ́^{2} 'wii^{212} tyi'naa' tsʉ 'iin^{212}mo 'naa'. Tsʉ Dios nigauncoon'^{13}on 'ido coon'^{13} 'e tyú^{2}moo'.

15 ¡Cwoo^{21}o' 'maai'^{13} Dios 'wii^{212} jilaa'^{21} 'elo! ¡Jo 'øøi'^{21}-tsi' jilaa'^{21} 'e gajmaa^{1}a Dios Tyi'!

10

Tyʉ'^{2} to^{2} Poo^{2} lɨ́ɨ^{1}i apóstol

1 Tsʉ né^{3}e' 'e 'wo^{2}-tsi joongɨ 'e feei'^{1}-tsi Cristo, joon jna, Poo^{2}, 'iin^{212}na foo'^{13}na 'naa' lagɨ 'e feei'^{1} Cristo 'naa'. Joon seen^{21}mo tsá^{2} 'in jin'^{2}in 'e tsá^{2} 'wó^{1}mo jna mo taan^{1}na jee^{212} 'naa' pe soo^{21}-tsii mo taan^{1}na lɨ wíin^{2}.

2 Joon seen^{21}mo 'inlɨ́ɨi^{13} jee^{212} 'naa' 'in jin'^{2}in 'e jmoo^{21}o'o jilaa'^{21} la jmoo^{1}o tsá^{2} taain^{212} fu juncwii^{21}, 'in jmoo^{1}o jiin'^{13} la 'iin^{212}in 'yaai. Pe mɨ́^{3}ɨɨ tyani^{2}ii' 'e jmáa^{2}gɨɨ' 'e tyʉ́^{2} 'e mi yíi^{3}aa jee^{212} 'naa' jo 'ná^{1} jmáa^{3}aa soo^{21}-tsii coon'^{13} 'naa' la ijmáa^{3}aa coon'^{13} 'in catyaai^{2} do.

3 'E la ja'^{2}mo lɨ́ɨ^{1}na'a tsá^{2} taain^{21} fu juncwii^{21} pe jo tɨ́ɨi^{1} jna'a la tɨ́^{1}i tsá^{2} taain^{212} fu juncwii^{21}.

4 Tsʉ 'wii'^{21} 'e 'oo^{21}o'o 'ii'^{21} gøøi'^{13} tya' Dios 'e joon lii'^{1}oo'o jileei'^{21} 'in 'eei'^{1} jna'a. Joon 'e 'ii'^{21} joon jo lɨ la lɨ 'ii'^{21} 'e sá^{2} fu juncwii^{21} lo.

5 Joon coon'^{13} la joon ilii'^{1}i'i jileei'^{21} 'in coon'^{21} tsá^{2} tóo^{2} coon'^{13} júu^{3} jloo'^{3}. Ilii'^{1}i'i jon jileei'^{21} 'in jo cwo'^{1} júu^{3} ruu'^{21}o coon'^{13} jna'a cwáain^{1} tya' xiiala lí^{2} cwii^{1}in tsá^{2} Dios. Joon lii'^{1}i'i jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} 'e jmoo^{1}o jo nʉʉ'^{13}ʉ to^{2} tyʉ'^{2} Cristo.

6 Joon mi ngɨɨ^{1}i 'e jmoo^{2}oo' nʉ́ʉ^{13}ʉʉn' jiin'^{13} la tí^{2} to^{2} tyʉ'^{2} Cristo 'e tyʉ́^{2} tyii'i náa^{1}a 'e 'e'^{2}e wúu^{1} jileei'^{21} 'in jo jmaa^{1}a nʉʉ'^{13}.

7 'Ná^{1} cón^{2}oon' cwáain^{1} coon'^{21} tún^{2}-un. Wa'a 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} 'e lɨ́ɨ^{1}i 'e tsá^{2} tya' Cristo 'ii, 'ná^{1} tɨ'^{2}-tsi jon 'e lɨ́ɨ^{1}na'a tsá^{2} tya' Cristo jon.

8 Joon xʉfiin'^{13} foo'^{13}na 'naa' 'láai^{2} lagɨ 'e tɨ́ɨ^{2}na cwáain^{1} tya' 'e to^{2} gacwo'^{1} Cristo jna'a jo 'e fa'ɨɨ'^{21} lɨ́ɨ^{2}na, tsʉ Ña'ñʉ'^{1}ʉ' gacwo'^{1} jna'a 'e to^{2} do wa'a lí^{2} uncoon'^{13} jna'a 'naa' 'e cwii^{1}mogɨɨ' Dios jon' wa'a 'e xee^{2}na'a 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}naa'.

9 Joon 'e jí^{2} gasɨ́ɨ^{3}na tɨ́ɨ^{2}i 'naa' jo 'yʉto^{2} wa'a ton'^{2}oon' fo'^{2}-'oo'.

10 Pe 'inlɨ́ɨi^{13} jin'^{2}in 'e jmóo^{3}oo 'gøøi'^{13} coon'^{13} jí^{2} tyiia pe mo taan^{212}na jee^{212} 'naa' lawa'a 'yʉ'goo'^{21}oo joon 'wo^{2} 'áai^{1} júu^{3} tyiia.

11 Pe cwoliñí^{2} 'in tsá^{2} do, 'in tsá^{2} 'in jin'^{2} la joon, 'e ijmoo^{21}o'o 'gøøi'^{13} coon'^{13} jilaa'^{21} ijmoo^{21}o'o la 'gøøi'^{13} júu^{3} tyii'i 'e sii'^{21}na'a lɨ wíin^{2} mi gatyalii^{21}i'i jee^{212} 'naa'.

12 Xuun^{2} 'ɨ^{1}-'oo' 'e 'ii^{212}na'a jmoo^{21}o'o la jmoo^{1}o 'in tsá^{2} 'in faa'^{21}a 'e tyʉ́^{2} tya' yaai,

tsʉ jiin'13 tsá2 caa21mo jmoo1o coon21 rØØi21 coon'13 tsá2 xeei'21.

13 Joon ifaa'13a'a 'e tyʉ́2 tyii'i yiia'a jiin'13 tya' 'e to2 'e 'oo21o'o, joon Dios gacwo'1 jna'a wa'a cwóo13o'o 'e júu3 tyʉ́2 ca jee212 'naa' 'in néei1 Corinto.

14 Joon tsʉ 'wii'13 jna'oo'o nifu gacwó1 júu3 tyʉ́2 tya' Cristo jee212 'naa' jo faa'13a'a 'láai2gɨ lagɨ 'e tɨ́i2na'a.

15 Jon'gɨ faa13a'a 'láai2gɨ tyii'i yiia'a tya' to2 nigajmaa1a tsá2 xeei'21 lawa'a to2 tyii'i yiia'a. Pe 'ɨ1-tsii'i mo nigafee'1 'e jai'1 lɨ́i2na'a la joon ilifee'1 to2 tyii'i jee212 'naa'.

16 Joon mi ngɨi1i joon 'ɨ1-tsii'i 'e cwoo21o'o 'e júu3 tyʉ́2 tya' 'e tiin'13 tsá2 lɨ 'ngoo'13 lɨ née12naa'. Tsʉ jo 'ii212 jna'a faa'13a'a tyʉ́2 tyii'i cwáain1 tya' to2 nigajmaa1a tsá2 xeei'21.

17 Joon wa'a 'iin212 tsá2 faa'21a júu3 tyʉ́2 tya'a yaai, cwofaa'21a jilaa'21 'e tyʉ́2 'e gajmaa1a Ña'ñʉ'1ʉ' tya'o.

18 Tsʉ jon' 'in tsá2 do 'in faa'21a tyʉ́2 tya'a yaai 'in 'ii'21 Dios pe 'ii'21mo Dios 'in tsá2 'in faa'21a Ña'ñʉ'1ʉ' tyʉ́2 tya'a.

11

Un'øøi'1 Poo2 'ña'a

1 ¡Jmaa2aa' feei'1-'oo' 'wii212 tyiia jiin'13 la nigajmaa2aa' la 'ɨi212 jmáa3aa caa21na!

2 Tsʉ tsá tyii'21 jna coon'13 'naa' 'wii'13 Dios. Tsʉ lawa cwo'1 tsá2 júu3 tya'a 'e 'ii'21i 'in gamúui1 jamɨ́i1ɨ la joon jon 'iin212na jmáa3aa coon'13 'naa' tya' Cristo. 'Iin212na jée1na 'naa' tyaníi1i lɨ́i1naa' lawa jaain21 sɨmɨ́2 'in tyúi1, 'in jo mo ga'láa1a. Lawa'a jaain21 sɨmɨ́2 'in nacui'2 cwoo21o coon'13 jaan21mo tsañʉʉ'1.

3 Pe 'goo'21-oo 'e nigacon'2 tsá2 'naa' tóo2 la nigacon'2 'in mɨi'21 do tóo2 Eva coon'13 'e jmɨi1-tsi tya'a. Canii21mo gali'iin212naa' Cristo mo 'wiin21 pe 'goo'21-oo 'e la mo tʉʉ13ʉʉ' 'e jai'2 lɨ́i2naa' do.

4 Tsʉ 'ii'13naa' júu3 rØØ21 'in tsá2 jalíin2in cwo'1 'naa' júu3 tya' jaain21 Jesús 'in sɨii21gɨ lagɨ 'in Jesús 'in gacwoo'13o'o 'naa'. Joon jlØØ'3moo' 'ii'21naa' 'e espíritu 'e jon' 'in Espíritu Tyʉ gacwo'1 Dios 'naa'. Joon 'e júu3 tya' 'in tsá2 do sɨsɨi21i lagɨ 'e júu3 tya' 'e tiin'13 tsá2 'e ganʉʉ21ʉʉ'.

5 Pe lɨ́i2na 'e jo xáai1gɨi jiin'13xʉ lagɨ 'in tsá2 do 'in 'ɨ1-tsi 'e lɨi1i apóstoles 'in tyiin2gɨ 'áai1.

6 Joon xʉfiin'13 jo tɨ́i2na foo'21oo cwú1 la tɨ́i2i 'ido, 'øø'21mo-tsigɨi lagɨ 'ido. Joon coon'13 jilaa'21 'e gajmoo21o'o ga'e'2 jna'a 'naa' la joon.

7-8 Joon mo taan212na jee212 'naa' 'in tsá2 jai'2 lɨ́i2i Cristo 'in néei1 lɨ xiia' gacwo'1o jna cuu2 la 'ɨi212 cwo'3oo 'naa' 'e júu3 tyʉ2. Coon21 jo ngáa1mo gajmáa3aa 'e gó2-o tyi'naa' mo gacwo'3oo 'naa' 'e júu3 tyʉ́2 jo 'e 'laa'21 gacón3oon. Gajmée1na 'ñii'a 'in wéi1 tsʉ gali'iin212na jmáa3aa 'e tyʉ́2 tyii'.

9 Joon mo ga'óo3oo jmɨi212 'aa212 jiin'13 jaain21 jee212 'naa' ga'íin2in cúu1u 'wii212 tyiia, tsʉ 'in tsaru'1u' 'in néei1 Macedonia gacwoo1o 'e jmaai1 to2 tyiia. Joon coon'13 la joon jo gauntyíi2na jiin'13 jaain21 'naa'. Joon la joon-on ijmáa3gɨi.

10 Ñí3oo 'e júu3 jai'2 tya' Cristo la joon jon ñi3oo 'e tɨ́2-tsii cwó3oo 'e júu3 tyʉ́2 tya' Cristo jo 'ee 'laa'13 cón3oon. Joon jiin'13 jaan21naa' 'in néei1 Acaya ityuu'13mo jna 'e jmóo3oo la joon.

11 Joon mo jmóo3oo la joon, ¿tɨ lɨ́i1naa' 'e jo 'iin212gɨi 'naa'? Jo lɨ́i1naa' la joon tsʉ ñí2 Dios xiiala 'e 'iin212na 'naa'.

12 Joon ijmáa3gɨi jiin'13 la nigajmáa3aa. Joon coon'13 la joon jo lí2 faa'21a tyʉ́2 tya'a yaai 'in tsá2 do 'in 'iin212in jmáa1a coon21 rØØi21 coon'13 jna'a coon'13 'e to2 jmoo21o'o.

13 Tsʉ 'in tsá2 do jo tsei'2 lɨ́i1i apóstoles, coon'21 'ido tóo2. Lɨ' jmoo1-o 'e lɨ́i1i apóstoles tya' Cristo.

14 Joon jo 'ná1 jmoo21o' tsa'goo'21-tsi' mi líin2in la joon, tsʉ 'wii' 'ña'a Satanás jmeei'13 'ña'a 'e lɨ́i1i lawa jaain21 ángel 'in tyúi1.

15 Joon wana gajmee1i fii212i 'ña'a 'in tsá2 do 'e lɨ́i1i 'in tyúi1, la joon ijmáa1a tsá2 tya'a. Pe mo lɨ tséi1 i'ii'21i 'in tsá2 do jiin'13 la tɨ́i2i tya' 'e gajmaa1a.

Wúu1 'e ganí21 Poo2

16 Fuu212uu 'naa' tún1: jo lɨ́i2naa' 'e tsá2 caa21na. Pe wana lɨ́i2naa' la joon, nuu21duu'

'e júu^{3} lo 'e faa'^{21}a jaain^{21} tsá^{2} caai^{21} 'e tyʉ́^{2} tya'a 'ña'a.

17 Jo gatyʉ'^{2} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' jna to^{2} 'e fuu^{212}uu 'naa' 'e júu^{3} lo, jiin'^{13} 'iin^{212}na fuu^{212}uu 'naa' 'e tyʉ́^{2} tyiia 'ñii'a lawa'a jaain^{21} tsá^{2} caa^{21}na.

18 La faa'^{21}a júu^{3} tyʉ́^{2} tya'a yaai la joon ifuu^{212}uu.

19 Tsʉ 'naa' jmaa^{2}aa' 'e 'wo^{2}-'oo' coon'^{13} jileei'^{21} tsá^{2} caai^{21} tsʉ jmii^{1}-'oo' 'áai^{1}.

20 Joon 'naa' jmaa^{2}aa' 'e 'wo^{2}-'oo' coon'^{13} jileei'^{21} 'in 'iin^{212}in líin^{2}in fii^{212} 'naa', si 'in 'iin^{212}in cón^{2} jilaa'^{21} 'e 'oo^{2}oo' 'ee, si 'in 'iin^{212}in tyʉ'^{2} to^{2} 'naa' 'ee, si jo tsáai^{1}-tsi 'naa' 'ee, si jnáa^{1}a ní^{2}ii' 'ee. 'Áai^{1} 'wo^{2}-'oo' coon'^{13} jileei'^{21} la 'ii.

21 Pe jna'oo'o, jo gatya^{1}-tsii'i jmoo^{21}o'o jilaa'^{21} 'elo joon tsʉ 'wii'^{13} joon jo galitsáai^{1}-'oo' jna'a.

Joon wana lí^{2} faa'^{21}a tsá^{2} xeei'^{21} 'e tyʉ́^{2} tya'a 'ña'a la joon jon lii'^{1}ii jna, xʉfiin'^{13} lawa'a tsá^{2} caa^{21}na ifaa'^{21}a.

22 ¿Ti faa'^{21}a 'in tsá^{2} do jmíi^{1} tya' tsá^{2} Israel? Fo'^{2}oo jna jon. ¿Ti lii^{1}i 'in tsá^{2} do tsá^{2} Israel? Jna jon lii^{1}na la joon. ¿Ti lii^{1}i 'in tsá^{2} do jún^{2} tya' 'lii^{212} Abrraham? Lii^{1}na la joon jon.

23 ¿Ti jmoo^{1}o 'ido to^{2} tyʉ'^{2} Cristo? Jna jmóo^{3}gii lagi 'ido xʉfiin'^{13} lagi tsá^{2} caa^{21}mo fo'^{2}oo. Nijmáa^{3}aa to^{2} 'ii^{21}gi lagi 'ido, joon gapoo^{1}i tsá^{2} jna 'láai^{2}gi lagi 'ido, joon gatain'^{2} tsá^{2} jna 'nʉñí^{3} 'láai^{2}gi lagi 'ido, joon 'láai^{2} naa'^{13} coon^{21}xʉ-ʉ jo gajún^{1}na.

24 Joon 'ñá^{2} naa'^{13} gapoo^{1}i 'in tsá^{2} Israel jna coon'^{13} 'nii^{212} azote. Dyadyá^{2} tsi 'ñʉ́^{1} tsi gapoo^{1}i jna la cafu.

25 Joon 'ni^{1} naa'^{13} gapoo^{1}i tsá^{2} jna coon'^{13} sii^{2}. Joon cafu gatyuui'^{13} tsá^{2} jna coon'^{13} cuun^{212}. Joon 'ni^{1} fu gatá^{2} 'e barco do 'e 'yúu^{3}na. Joon cafu 'yúu^{3}na jmi'ñi'^{3} coon^{21} nʉʉ^{1} coon^{21} jmii^{212}.

26 Coon^{21} tøø^{2}mo 'yúu^{3}na fu^{1} li licón^{2} jmii^{21} jna, joon li seen^{21}in 'uun^{21}. Joon 'iin^{212}in tsá^{2} jmee'^{1}i jna la tsá^{2} góo^{3}oo tiin'^{13} la 'in jo lii^{1}i la joon. Joon doñixiia' ngii^{3}ii ngii^{1}na tói^{1} 'mó^{1} si 'yúu^{3}na ciudad 'ee, si jee^{212} tyiia^{21} 'ee, si ni jmi'ñi'^{3} 'ee, si jee^{212} tsá^{2} 'e li'^{2} jin'^{2}o 'e jai'^{2} lii^{2}i 'ee.

27 Ga'woo'^{21}oo 'áai^{1} joon gamóo^{3}oo wúu^{1}, 'láai^{2}gi fu jo cwúu^{3}na li ngii^{3}ii joon tsaun'áa^{3}na joon unjmii^{3}na tsʉ jo 'e sá^{2} døø'^{13}øø. Joon galicwocii^{3}na tsʉ jo 'ee sin'^{3}iin sá^{2}.

28 Joon fee'^{1}gi lagi jilaa'^{21} 'elo ga'i^{1}-tsii 'áai^{1} tya' jileei'^{21} 'in tsá^{2} jai'^{2} lii^{2}i Cristo catyaai^{2}.

29 La lii^{1}i 'ii lii^{1}i jna jon, wa'a 'woo^{1}i, la joon jon 'woo^{1}i jna jon. Joon wa'a xuu'^{21}i tsaa^{2}, jna jon 'i^{1}-tsii 'áai^{1} 'wii^{212} tya'a.

30 Tsʉ 'wii'^{13} joon wa fuu^{212}uu 'naa' 'e tyʉ́^{2}ʉ tyiia 'ñii'a ifuu^{212}uu 'naa' jilaa'^{21} 'e 'e'^{2}e 'naa' 'e wa'a jo pí^{3}-tsii.

31 Joon Dios, Jmii^{21} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo, ñii^{1}o 'e fuu^{212}uu la jai'^{2}. Joon jiin'^{13} 'ii tii^{2}i wa'a un'goo^{1}o tsá^{2} 'ii coon^{21} tøø^{2}mo.

32 Joon mo taan^{212}na fuu^{21} Damasco 'in tsaa'to^{2} do to^{2} tyʉ' røøi^{13} Aretas gali'iin^{212}in taain'^{13} jna 'ñʉñí^{3}. Joon gasii'^{21}i 'láa^{2} wa jøø^{2}ø la caain^{21} li ngii^{1}i tsá^{2} 'e 'oo^{21} 'e ngó^{1} cu'^{2} li'^{2} 'e fuu^{21} do.

33 Pe gaxaa^{1}mo tsá^{2} jna, yúu^{3}na mi'tó^{2}, coon^{21} 'ootoo^{21} tsi 'e 'oo^{2} do. Joon galáa^{2}moo la joon.

12

La wa'a 'e gacii^{1}o Poo^{2}

1 Jo 'ee to^{2} 'íi^{3}gi tyiia wa'a fuu^{212}gii 'e tyʉ́^{2} tyiia 'ñii'a pe 'ná^{1}-a fuu^{212}gii jilaa'^{21} 'e gacii^{3}ii coon'^{13} jilaa'^{21} 'e ga'e'^{2} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' jna.

2 Cwii^{1}moo jaain^{21} tsá^{2} 'in jai'^{2} lii^{2}i Cristo. Joon ningóo^{1} dyatyʉ́n^{2} jiin^{21} 'e gasaa^{1}i 'ido fu ñʉ'fú^{2}. Gangóo^{1} fu coon^{21} li sii^{21} ñʉ'fú^{2} ti'^{2} 'ni^{1}. Jo ñíi^{3}ii wa'a gangóo^{1} moo^{1} taa^{2}i si jo ngóo^{1} 'ee. Jiin'^{13} Dios ñii^{1}i.

3 Pe ñíi^{3}oo 'e gasaa^{1}i 'in tsá^{2} do fu ñʉ'fú^{2} jiin'^{13} jo ñíi^{3}ii wa'a 'yuu^{1}i moo^{1} taa^{2}i si jo 'yuu^{1}i 'ee. Jiin'^{13} Dios ñii^{1}i.

4 Joon fu ñʉ'fú^{2} do ganúu^{2}u júu^{3} 'uuin^{21} 'áai^{1} 'e jiin'^{13} jaain^{21} tsá^{2} tii^{2}i faa'^{21}a.

5 Lí^{2}-i jmáa^{3}aa jløø'na 'nii'a 'wii'^{13} jaain^{21} tsá^{2} la 'ii, pe jo lí^{2} jmáa^{3}aa jløø'^{3}na 'wii'^{13} 'ñii'a. Unjløø'^{3}na 'ñii'a jiin'^{13} wa'a jo pí-tsii.

6 Joon wana fuu^{212}uu 'e tyʉ́^{2} tyiia 'ñii'a jo 'yʉʉ^{2} caa^{21}na tsʉ fuu^{212}uu jiin'^{13} la jai'^{2} pe jo fuu^{212}uu la joon. Tsʉ jo 'iin^{212}na wa'a 'i^{1}-tsi

tsá² 'e fee'¹gɨ tyiia lagɨ jøø²ø 'e jmóo³oo sɨ 'e ganúu²uu foo'²¹oo 'ee.

7 Joon xʉfiin'¹³ fee'¹ 'áai¹ jilaa'²¹ 'e ga'e'² Dios jna, jo unjløø'³na 'ñii'a tsʉ Dios gacwo'¹o jna 'e galɨ́ɨ¹na coon²¹ jmoowúu¹ 'e lɨ́² lawa coon²¹ tóon¹ yʉ² ngú³uu. Lawa'a 'e'²e Satanás jna wúu¹.

8 Joon gamɨ́ɨ³ɨɨ 'nɨ¹ naa'¹³ tyani Ña'ñʉ'¹ʉ' wa'a i'láa²na 'e jmoowúu¹ tyán³aan do.

9 Pe Ña'ñʉ'¹ʉ' gajin'²o sɨɨ'²¹ɨ jna: "Líin²mo tyi'i 'e 'iin²¹²na 'nʉ. Joon mo 'woo²i tsá², joon lí² li'²i tsá² 'e 'ii'²¹ tyiia uncoon'¹³ 'ido." Tsʉ 'wii'¹³ joon unjløø'³na 'e jo pí³ 'oo²oo tsʉ coon'¹³ la joon lí² li'²i tsá² 'e coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Cristo jmóo³oo jilaa'²¹.

10 Unjløø'³na 'e jo pí³ 'oo²oo, unjløø'³na jon mo ungøø²i tsá² jna, coon'¹³ jilaa'²¹ jmɨɨ²¹² 'aa²¹², joongɨ mo 'øøi¹ tsá² jna coon'¹³ jilaa'²¹ fa'í³ ga'oo²oo 'wii²¹² Cristo. Tsʉ mo jo pí³ 'oo²oo 'ñii'a lí² cwo'² Cristo jna pí³.

'I¹-tsi Poo² 'in tsá² jai'² lɨ́ɨ²i Cristo néei¹ Corinto

11 Tyitsaa²¹²mo gafuu²¹²uu 'e tyʉ́² tyiia 'ñii'a tsʉ jo mo faa'¹³naa' la joon. Joon 'naa'oo' 'ná¹ foo'¹³naa' 'e tyʉ́² tyiia, tsʉ jiin'¹³xʉ 'e feei'¹gɨ lagɨ jna 'in tsá² do 'in jin'²in 'e lɨ́ɨ¹i apóstoles 'in tyiin²gɨ lagɨ jna, 'in tsá² do 'in lɨ́ɨ¹naa' tsá² tya'a. Joon jo 'ee to² 'íin³ jna.

12 Joon la 'ɨɨ²¹² taan²na jee²¹² 'naa' gajmáa³aa la jmoo¹o apóstoles 'e litsaa²mo-'oo' 'e la ja'²mo lɨ́ɨ¹na apóstol tya' Cristo. Gajmáa³aa milagros, joon gajmáa³aa jon li² 'e ganga'goo²¹-'oo' xʉfiin'¹³ gafaa'²¹ tsá² 'laa'²¹ tyiia.

13 Joon cwáain¹ tyii' jo gajmee¹na 'naa' xaai²¹gɨ lagɨ 'in tsá² jai'² lɨ́ɨ²i Cristo 'in néei¹ lɨ xiia', jiin'¹³ jo mo gacóon³oon 'laa'¹³ tya' jiin'¹³ jaan²¹naa' 'wii'¹³ 'e júu³ tyʉ́² do. ¡Feei'¹ jmáa²-'oo' 'wii²¹² tyiia!

14 Tɨ lɨ́² tɨ 'nɨ¹ naa'¹³ 'e yajøø³na 'naa' joon jo 'iin²¹²na untyíi²na 'naa'. Tsʉ jo 'iin²¹²na 'e 'oo²xʉʉ', jiin'¹³ 'e 'iin²¹²na wa'a 'ii'¹³naa' jna 'e 'yaai¹-'oo'. Tsʉ sáa³ jmii²¹ tsá² 'ná¹ uncaain²¹ cuu² tya' jóon¹on jon'on jóon¹on tya' sáa³ jmii²¹.

15 Joon 'e 'yaai¹-tsii 'in'íin³na jilaa'²¹ 'e 'oo²oo tya' 'e tyʉ́² tyii' joon ca icwo'³oo 'ñii'a tya' 'e tyʉ́² tya' almas tyii' xʉfiin'¹³ lɨ́ɨ²na 'e 'láai²gɨ 'e 'iin²¹²na 'naa' 'e xʉgʉ 'iin²¹²naa' jna.

16 Joon xʉfiin'¹³ 'inlɨ́ɨi¹³ jee²¹² 'naa' ñii¹o 'e jo gacóon³oon 'laa'¹³ tyi'naa', 'in tsá² do jin'²in 'e tɨɨ²¹na 'áai¹ joon gacon'³oon 'naa' tóo².

17 Fee'¹³naa' jna: ¿Tɨ gacon'³oon 'naa' tóo² 'wii'¹³i 'in tsá² do 'in gasíin³na jee²¹² 'naa'?

18 Gamɨ́³ɨɨ tyani Tito wa'a tsajøø²¹²i 'naa' joon gasíi³na 'in tsaru'¹u' catyaai²¹ do. ¿Tɨ gacon'² Tito do 'naa' tóo²? 'E la ja'²mo, 'in tsá² do 'ɨ¹-tsi la 'ɨ¹-tsii cwáain¹ tyi'naa' joon jmoo¹o la jmóo³oo tyii'.

19 ¿Tɨ lɨ́ɨ²naa' 'e un'øø'¹na'a yiia'a tyaní²ii'? Jo jmoo²¹o'o la joon tsʉ tyani Dios fee'¹³na'a 'naa' joon coon'¹³ 'e sii²¹ Cristo. Joon jilaa'²¹ 'e jmoo²¹o'o, tsaru'¹u' 'in 'iin²¹²na, jmoo²¹o'o wa'a lí² licwii¹mogɨɨ' Dios.

20 Tsʉ 'goo'²¹oo 'e mi yajøø²¹²na 'naa' jo ngɨ¹ 'naa' jiin'¹³ la 'yaai¹-tsii jon'gɨ jmóo³oo jiin'¹³ la 'yaai¹-'oo' 'naa'. 'Goo'²¹oo 'e xee²¹naa' ruu'²¹naa', joongɨ 'óo²oo' tsiiwúu¹. Seen²¹mo jee²¹² 'naa' 'in 'nii'²¹-tsi, joongɨ 'in 'ɨ¹-tsi yaai, joongɨ 'in jmoo¹o 'atsáa¹-a, 'in faa'²¹a 'e gó² tya' ruu'²¹i, 'in unjløø'³i yaai, joon 'in to'² mɨɨ'¹³.

21 Joon 'goo'²¹oo 'e 'áa³aa fa'ɨɨ'²¹ tyani Dios 'wii'¹³ 'inlɨ́ɨi¹³ 'naa' mi yajøø²¹²na 'naa' joon 'wii'¹³ 'inlɨ́ɨi¹³ 'naa' cɨ'³oo 'áai¹ 'wii'¹³ tsaa² ga'naa¹a 'naa' la mo jéei¹. Joon jo gatʉ́ʉ² 'naa' jilaa'²¹ 'e galɨ'lɨɨ'³naa', joon jo gatʉ́ʉ² 'naa' feei'²¹ tsamɨ́² tsá² xeei'²¹ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e gó²gɨ 'e gajmaa²aa'.

13

Júu³ lɨ gatséi¹

1 Tɨ lɨ tɨ 'nɨ¹ naa'¹³ 'e yajøø²¹²na 'naa'. Joon lí²-i 'nɨɨ¹i tsaruu'²¹i jiin'¹³ coon'¹³ 'e júu³ røø²¹ coon'¹³ tya' gái¹ gaai²¹ testigo.

2 Joon mo gataan²¹²na jee²¹² 'naa' lɨ tɨ tún² gafuu²¹²uu 'naa' joon fuu²¹²uu 'naa' lɨ wíin² jileei'²¹ 'naa' coon'¹³ 'in tsá² do 'in ga'noo¹o tsaa² 'e jo jmáa³gɨɨ feei'¹-tsii tya' 'in 'noo¹o tsaa² mi yíi³aa tún¹.

3 Cwoliñii²ii' 'e faa'²¹a Cristo 'wii²¹² jna,
joon jo galɨ́ɨ¹i Cristo 'e 'wói¹ jee²¹² 'naa' pe
ga'e'² 'naa' 'e 'ii'²¹ tya'a.
4 'E la ja'²mo, gajúun²mo Cristo tsaa' crúu¹
lawa jaain²¹ tsá² 'wói¹ pe jiin'¹o coon'¹³
'ii'²¹ tya' Dios. La joon jon jna'a, lɨ́ɨ¹na'a
tsá² 'wó¹mo la 'ii, pe sɨcaan²¹na'a coon'¹³on
jiin'¹i'in jon coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Dios. 'E coon'¹³
la joon lí² uncoon'¹³na'a 'naa' cwii¹naa' Dios.

5 Cón²oon' cwáain¹ wa'a ngɨɨ²ɨɨ' jiin'¹³ la
jai'² lɨ́ɨ²naa'. Cón²oon' cwáain¹ yaanaa'.
Cwoliñii¹ii' 'e ngɨ¹ Jesucristo jee²¹² 'naa' wa'
'e la ja'²mo jai'² lɨ́ɨ²naa' 'ii.
6 Joon lɨ́ɨ²na 'e liñii² 'naa' 'e ngɨ¹ Jesucristo
coon'¹³ jna'a.
7 Joon mɨɨ²¹ɨ'ɨ tyani Dios 'e jo jmaa²aa'
jiin¹³ coon²¹ 'e gó². Jo mɨɨ²¹ɨ'ɨ la joon wa'a
'ɨ¹-tsi tsá² tyʉ́² tyii'i. Jiin'¹³ 'e 'ii²¹² jna'a 'e
jmaa²aa' jilaa'²¹ 'e tyʉ́². Jo 'ee lɨ́¹ wa'a 'ɨ¹-tsi
tsá² 'e jo tseein²¹ to² tyii'i.
8 Tsʉ 'wii'¹³ joon, wa'a jmoo²oo' 'e jai'² jo 'e
sá² 'e fee'¹³na'a 'naa' jiin'¹³ li uncoon'¹³na'a
'naa' 'e jai'²gɨ lɨ́ɨ²naa'.
9 Joon jløø'³moo'o mo lɨ́ɨ¹na'a tsá² 'wói¹ pe
'naa'gɨɨ' lɨ́ɨ¹naa' tsá² pí³-tsi joon mɨɨ²¹ɨ'ɨ tyani
Dios 'wii'¹³ 'naa' 'e ijmee'¹³i Dios 'naa' tsá²
'in galityú¹mo 'naa'.
10 'Yʉto² joon sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tɨ́ɨ²i 'naa' mo
jo taan²¹²na jee²¹² 'naa' 'e jo 'ná¹-a jmáa³aa
'gøøi'¹³gɨɨ coon'¹³ 'e to² 'óo³oo mi yíi³aa, tsʉ
'in Ña'ñʉ'¹ʉ' gacwo'¹o jna 'e to² do wa'a lí²
uncoon'¹³ jna 'naa' 'e licwii¹naa' 'ii jon' wa'a
'e xée¹na 'e jai'² lɨ́ɨ²naa'.

11 Tsee²mo júu³ tyiia, tsaru'¹u', joon mɨ́³ɨɨ
tyaní²ii' wa'a 'noo²oo' jiin¹³ 'e tyʉ́²-ʉ, joon
nuu²uu' júu³ tyiia, canii²mo 'ɨ¹-'oo', joon
cwoseen²¹moo' 'e tyʉ́². Joon 'in Dios 'in
'iin²¹²in jna' joon jmoo¹o 'e tyʉ́² sɨ'ɨ́ɨ¹³-tsi'
ngɨ¹ coon'¹³ 'naa'.
12 'Aa²¹²moo' la jaain²¹ la jaan²¹naa'
coon'¹³ júu³ tyʉ́².
13 Joon 'in tsá² jai'² lɨ́ɨ²i Cristo 'in néei¹ lo
jin'²in 'aa²¹²moo'.

14 'E 'ii'¹³naa' 'e cwa'³ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesu-
cristo. Cwoliñi²ii' 'e 'iin²¹²in Dios 'naa' joon
'e ngɨ¹ 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios jee²¹² 'naa'.
Amén.

Jí² gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i tsá² 'in néei¹ Galacia

Siin¹in Poo² 'e jí² lo tɨ́ɨ²i 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo néei¹ Galacia

1 Jna-a, Poo², sɨ́ɨ³na 'e jí² lo. Joon lɨ́ɨ¹na apóstol, joon jon' tsá² 'in nigatyiin'¹³ jna la joongɨ jon' tsá² 'in nigasiin¹in jna pe Jesucristo coon'¹³ Dios Jmii²¹ nigatyiin'¹³ jna joon 'ii nigasiin¹in jna. Joon Dios Jmii²¹ gajmaa¹a jiin'¹ Jesucristo do jee²¹² 'lɨɨ²¹².

2 Jna, Poo², coon'¹³ 'in tsaru'¹u' catyaai² 'in taain²¹² coon'¹³ jna lo, sii²¹ jna'a 'e jí² lo tya' 'in tsá² jai'² lɨ́ɨi² Cristo néei¹ coon²¹ lɨ sii²¹ Galacia.

3 Cwauncwaai'³ Dios Jmii²¹ 'naa' joon cwoseen²¹mo 'naa' tyɨ́²-ʉ tyaníi¹i coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo.

4 Joon Jesucristo do gajaan'²¹mo 'ña'a ijuun¹in 'wii'¹³ tsaa² tyijna' 'e coon'¹³ la joon lí² láa²mo jna' 'e juncwii²¹ gó² lo jiin'¹³ la nigali'iin²¹²in Dios Ñʉ'¹ʉ' tyii' jmáa¹a.

5 ¡Cwoun'goo²¹o tsá² Dios coon²¹ tøø²mo! Amén.

Jo 'e sá¹ júu³ xiia'²¹ wa' lí² jmá¹ tiin'¹³ tsá²

6 Tsa'goo²¹-tsii 'áai¹ tsʉ jmoono nigatiui² 'naa' Dios 'in nitø'²ø 'naa' coon'¹³ 'e nigajmaa¹a Cristo 'wii'¹³ 'naa', joon niga'láa² 'wii²¹² jmaa²aa' nʉ́ʉ¹³ʉʉ' coon²¹ júu³ xiia' wa' lí² jmá¹ tiin'¹³ tsá².

7 Pe jo 'ee júu³ xiia' sá² 'e la jai'² wa' lí² jmáa¹a tiin'¹³ tsá². Pe seen²¹mo 'inlɨ́ɨi¹³ 'in untyíi² 'naa' joon 'iin²¹²in 'in tsá² do unsɨɨ²i 'e júu³ tyɨ́² tya' xiaala jmoo¹o Cristo tiin'¹³ tsá².

8 Pe wana cwo'¹ tsá² 'naa' coon²¹ júu³ tya' 'e tiin'¹³ tsá² 'e sɨsɨ́ɨ²i lagɨ 'e júu³ tya' Cristo 'e ga'ii'¹³ 'naa' 'e gacwóo¹³o'o 'naa', cwojmee'²¹mo Dios 'ii xʉfiin'¹³ jna 'ñii'a sɨ jaain²¹ ángel jó¹ fu ñʉ'fú² 'ee.

9 Joon la nigafo'²oo la mo jée¹ joon nano fo'²oo tún¹: wana cwo'¹ 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² 'naa' júu³ tya' 'e tiin'¹³ tsá² 'e sɨsɨ́ɨi² lagɨ 'e júu³ 'e ga'ii'¹³ 'naa', cwojmee'²¹mo Dios 'ii.

10 Mo fo'²oo la joon, ¿tɨ lɨ́ɨ²naa' 'e 'iin²¹²na liseen²¹na tyɨ́² coon'¹³ tsá² sɨ coon'¹³ Dios 'ee? ¿Tɨ lɨ́ɨ²naa' 'e jmóo³oo jmaai'¹³ 'e tɨ́²-tsi tsá²? Tsʉ wana jmóo³oo jiin'¹³ 'e tɨ́²-tsi tsá² jo lɨ́ɨ¹na tsá² 'in jmoo¹o jiin'¹³ la to² tyʉ'² Cristo.

Xiiala galɨ́² 'e líi²in Poo² apóstol

11 Pe cwoliñí² 'naa', tsáru'¹u', jo gajooin²-tsi tsá² 'e júu³ tyɨ́² tya' 'e tiin'¹³ tsá² 'e cwóo³oo.

12 Jo ga'ii'¹³na 'e júu³ do wa' tya' jiin'¹³ jaain²¹ tsá², jon'gɨ wa' tsá² ga'e'²e jna, pe 'ña'a Jesucristo gajmaa¹a 'e liñí³ii.

13 Joon niganʉʉ² 'naa' xiiala nigajmáa³aa la mo jéei¹ mo gaun'góo³oo Dios coon'¹³ la tɨɨsi'² tya' tsá² Israel. Ñí³ 'naa' xiaala ga'øø²na coon'¹³ 'e 'gøøi'¹³ tya' 'in tsá² jai'² lɨ́ɨi² Cristo 'in gatyiin'¹³ Dios. Joon gali'iin²¹²na wa' 'íin²na 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo coonti.

14 Joon cwáain¹ tya' 'e tɨɨsi'² tya' tsá² Israel gacwán¹na lɨ́ɨ¹gɨ lagɨ 'in tsá² góo³oo 'in coon²¹ røø²na coon'¹³, tsʉ jna-a gajmáa³gɨɨ coon'²¹ tún² la tɨɨsi'² tya' tsacøøi'¹³ tyiia.

15 Pe Dios nigatyiin'¹³ jna la ñʉ'gɨ iliseen²¹na, joon gatø'²ø jna coon'¹³ 'e feei'¹-tsi tyiia. Joon mo galɨ'yaai¹-tsi,

16 gajmaa¹a 'e licwii¹na Jóon¹on, 'e coon'¹³ la joon ilijmaa'¹³aa júu³ tsá² jo seein²¹ Israel 'e júu³ tya' 'e tiin'¹³ tsá². Joon mo galɨ́² jilaa'²¹ 'elo, jo 'iin gaunngɨ́ɨ³ɨɨ jiin'¹³ jaain²¹,

17 jon'gɨ wa'a gangó³oon Jerusalén wa'a ngajøø²¹²na 'in tsá² do 'in lɨ́ɨi¹ apóstoles la jéei¹gɨ lagɨ jna. Lɨ' cɨɨ'¹³ɨ gajmáa³aa, gangó³oon la jmoono fu coon²¹ lɨ sii²¹ Arabia joon mo ngayuui'¹³ joon gangó³oon fu Damasco tún¹.

18 Joon mo ningó¹ 'nɨ¹ jiin²¹ gangó³oon fu Jerusalén. Joon galicwii¹na Tʉ́³ joon gataan²¹²na dya'ñá² jmɨɨ²¹² coon'¹³on.

19 Pe jo 'in apóstoles catyaai² do gamáa¹na jiin'¹³ Jacobo 'in ruui'²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ'.

20 Joon tyani Dios fuu²¹²uu 'naa' 'e la jai'² 'e júu³ lo.

21 Mo galɨcɨɨin²¹gɨ joon gangó³oon coon²¹ lɨ sii²¹ Siria coon'¹³ lɨ sii²¹ Cilicia.

22 Joon 'in tsaru'^{1}u' 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} Cristo 'in néei^{1} lɨ sii^{21} Judea jo mo gangaa^{1}i jna jiin'^{13} coon^{21} naa'^{13}.
23 Jiin'^{13} nigajmaa^{1}a 'in tsá^{2} do júu^{3} jin'^{2}in: "'In tsá^{2} 'in niga'øøi^{2} jna' la mo jéei^{1}, nano ngɨɨ^{1}ɨ to^{2} cwo^{1} 'e júu^{3} tyʉ́^{2} 'e jo'^{2} lɨ́ɨ^{2}na' lo. Cwo^{1} 'ido 'e júu^{3} tyʉ́^{2} 'e la mo jéei^{1} gali'iin^{212}in wa' 'íin^{2}mo."
24 Joon gacwo'^{1}o 'in tsá^{2} do 'maai'^{13} Dios cwáain^{1} tyiajna.

2

Ga'ii'^{21} 'in apóstoles catyaai^{2} do Poo^{2}

1 Joon mo gangɨ́ɨi^{1}gɨ dyatyʉ́^{2} jiin^{21} joon gangó^{3}oon tún^{1} Jerusalén coon'^{13} Bernabé. Joon gajée^{1}moo jon Tito.
2 Gangó^{3}oon tsʉ Dios gajma'^{2}a jna júu^{3} 'e 'ná^{1} ní^{3}ii. Joon fu Jerusalén do ga'e'^{3}ee 'in tsá^{2} do 'e júu^{3} tyʉ́^{2} 'e nigacwo'^{2}oo 'in tsá^{2} 'in jo seein^{21} Israel. Pe ga'e'^{3}ee lɨ' coon'^{21} 'in lɨ́ɨi^{1} tsacøøi'^{13} jee^{212} 'ii tsʉ jo gali'iin^{212}na wa'a 'e to^{2} 'e nigajmáa^{3}aa sɨ 'e to^{2} ijmáa^{3}aa 'ee ilí^{2} jo 'ee to^{2} tí^{2}.
3 Joon 'in Tito do, xʉfiin'^{13} jo lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} seein^{21} Israel do, jo galɨ́^{2} wa'a 'ii'^{21}in 'ido 'e li^{2} circuncisión,
4 xʉfiin'^{13} 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} do gali'iin^{212}in wa'a 'ii'^{21}in Tito do 'e li^{2} do. Joon 'in tsá^{2} do, 'in gali'iin^{212}in la joon, jo lɨ́ɨ^{1}i tsaru'^{1}u' la jai'^{2}, jiin'^{13} ga'í^{2} jee^{212} jna'a 'uun^{21}mo. Ga'í^{2} 'in tsá^{2} do jee^{212} jna'a wa'a ilí^{2} jøø^{2}ø xiaala galáai^{2} Cristo Jesús jna'a la to^{2} tyʉ'^{2} ley do, joon 'iin^{212}in wa'a lí^{2} 'ñúu^{1}i jna'a coon'^{13} ley do tún^{1}.
5 Pe jiin'^{13} catá^{2} jo gacwóo^{13}o'o wa'a jée^{1}i jna'a, tsʉ gali'iin^{212}moo'o 'e lí^{2} 'e 'oo^{2}gɨɨ' 'e júu^{3} jai'^{2} do tya' 'e tiin'^{13} tsá^{2}.
6 Joon 'in tsacøøi'^{13} do jo gatsaa'^{21}a jiin'^{13} coon^{21} wa'a lí^{2} un'láai^{2} 'e júu^{3} tyiia. Pe cwáain^{1} tyiia jo 'ee tsa'goo^{1}-tsii tya' 'in tsacøøi'^{13} do tsʉ jo jmoo^{1}o Dios 'ii'^{21} coon'^{13} 'e ní^{2} tsá^{2}.
7 Xʉ la wa'a tsa'láai^{2} júu^{3} tyiia, galiñí^{2} 'in tsá^{2} do 'e nigacwo'^{1}o Dios jna 'e to^{2} do wa'a cwo'^{3}oo 'in tsá^{2} jo seein^{21} Israel 'e júu^{3} tyʉ́^{2} tya' 'e tiin'^{13} tsá^{2}. Nigacwo'^{1}o Dios jna 'e to^{2} do jiin'^{13} la nigacwo'^{1}o Tʉ́^{3} to^{2} wa'a cwo'^{1}o tsá^{2} 'e júu^{3} tyʉ́^{2} do tya' tsá^{2} Israel.
8 Tsʉ coon^{21} røø^{21} 'in Dios 'in nigasii^{1}in Tʉ́^{3} lɨ́ɨi^{1} apóstol jee^{212} tsá^{2} Israel, 'ii jon nigasii^{1}in jna lɨ́ɨ^{1}na apóstol jee^{212} tsá^{2} 'in jo seein^{21} Israel.
9 Tsʉ 'wii'^{13} joon, Jacobo, coon'^{13} Tʉ́^{3} coon'^{13} Wó^{3}, 'in lɨ́ɨi^{1} 'in tyiin^{2}gɨ jee^{212} 'ii, mo galiñii^{1}i xiiala nigajmaa^{1}a Dios coon'^{13} jna, gason'^{1}on cwóo^{3}oo coon'^{13} cwoo^{21} Bernabé lawa coon^{21} li^{2} 'e røø^{21} sɨɨ^{21}ɨ'ɨ coon'^{13}on. Sɨɨ^{21}ɨ'ɨ røø^{21} wa'a tsá^{2} jna'a 'e tsajmoo^{21}o'o to^{2} jee^{212} 'in tsá^{2} jo seein^{21} Israel la 'ɨɨ^{212} tsajmaa^{1}a 'ido to^{2} jee^{212} tsá^{2} Israel do.
10 Gamɨɨ^{1}o wa'a jiin'^{13} jo 'íin^{2}-tsii'i 'in tsá^{2} tañíi^{2} do. Joon gacwo'^{2}-tsii nigajmá^{3}aa 'elo.

Mo gajíi^{2}in Poo^{2} Tʉ́^{3} fu Antioquía

11 Pe mo gacwéi^{1} Tʉ́^{3} fu lɨ taan^{212}na fuu^{21} Antioquía gajíi^{2}na 'ii tyaníi^{1}i tsʉ nigajmaa^{1}a 'e jo tɨ́ɨi^{2} jmaa^{1}a.
12 Tsʉ la nifu mo gatyíi^{1}a Antioquía do gagøø'^{21}o caain^{21} coon'^{13} 'in tsá^{2} jo seein^{21} Israel do. La joon gajmaa^{1}a ca mo gatyalíin^{2} 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} gasii^{1}in Jacobo. Mo ngayuui'^{13} joon ga'láa^{2} Tʉ́^{3} 'wii^{212} jmaa^{1} coon'^{21} 'ña'a, jo gøø'^{21}gɨ caain^{21} coon'^{13} 'in tsá^{2} jo seein^{21} Israel do tsʉ 'goo'^{21}o Tʉ́^{3} nei'^{2} liñi^{1} 'in tsá^{2} coon^{21} poo^{212} 'in jin'^{2}in 'e 'ná^{1} 'ii'^{21} tsá^{2} 'e li^{2} circuncisión do joon jmáa^{1}a jilaa'^{21} tɨɨsi'^{2} tya' tsá^{2} Israel.
13 Joon 'in tsá^{2} Israel catyaai^{2} 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} Cristo néei^{1} do galɨ́^{2} tún^{2} 'ɨ^{1}-tsi coon'^{13} Tʉ́^{3} do joon cagɨ Bernabé gasɨ́ɨ^{2}i røø^{21} coon'^{13} 'ido coon'^{13} 'e gó^{2} jmoo^{1}o.
14 Pe mo gamó^{3}oo xiiala jo nijmoo^{1}o røø^{21} coon'^{13} 'e jai'^{2} tya' 'e júu^{3} tya' 'e tiin'^{13} tsá^{2} gafuu^{212}uu Tʉ́^{3} tyani jileei'^{21} tsá^{2} do: "'Nʉ-ʉ, 'in lɨ́ɨi^{1} tsá^{2} Israel, joon nigajmaa^{2}'a la jmoo^{1}o 'in tsá^{2} jo seein^{21} Israel, jon'on la jmoo^{1}o 'in tsá^{2} Israel; ¿xiia lɨ'ɨ 'iin^{212}u'un tyʉ'^{2}'ʉ to^{2} tsá^{2} jo seein^{21} Israel wa'a jmáa^{1}a la jmoo^{1}o tsá^{2} Israel?"

Nijmaa^{1}a Dios tiin'^{13} tsá^{2} Israel tsʉ 'wii'^{13} jo'^{1}o lɨ́ɨi^{2}

15 Jna'a lɨ́ɨ^{1}na'a tsá^{2} Israel coon'^{13} 'e seen^{21}na'a, jo lɨ́ɨ^{1}na'a tsá^{2} 'noo^{1}o tsaa^{2} lagɨ 'in tsá^{2} catyaai^{2}.

16 Xʉfiin'13 joon né2oo'o 'e jo mo gajmeei1 Dios tsá2 tyúi1 tyaníi1i jiin'13 jaain21 tsʉ 'wii'13 nigajmaa1a 'ido jiin'13 la to2 tyʉ'2 ley tya' Moisés. Gajmeei1 Dios tsá2 tyúi1 tsʉ 'wii'13 ja'2mo galɨ́ii1 Jesucristo. Tsʉ 'wii'13 joon jo'1o galɨ́ii2 jna'a Jesucristo 'e coon'13 la joon lí2 jmeei1 Dios tyú1na'a tsʉ 'wii'13 'e jai'2 lɨ́i2na'a jon' wa' tsʉ 'wii'13 nigajmoo21o'o la to2 tyʉ'2 ley. Tsʉ jo untyúi1 Dios jiin' jaain21 tsá2 tsʉ 'wii'13 'e nigajmaa1a la to2 tyʉ'2 ley.

17 Joon jna'a, wa'a 'iin212na'a 'e untyúi1 Dios jna'a 'wii'13 cwáain1 tya' Cristo galɨ́2 'e lɨ́i1na'a tsá2 'in røøi21 tsaa2. Wana la joon, ¿tɨ lí2 'øøi'21-tsi tsá2 'e Cristo nigajmaa1a wa'a 'ná2 jna'a tsaa2? ¡Esa la joon tsʉ jo lí2 jmá1 Cristo wa'a 'ná2 jna'a tsaa2!

18 Tsʉ wana gajma'3aa tún1 'e ni'íin1na do pe jna-a nigarøø21na tsaa2.

19 Tsʉ najúun2moo cwáain1 tya' ley do, joon 'e ley do nigajngaa'13mo jna. Najúun2moo cwáain1 tya' ley do yʉ to2 'e liseen21na tya' Dios.

20 Jna ni'lɨ́i212moo tsʉ najúun2moo caan21mo coon'13 Cristo tsaa'1 crúu13. Tsʉ 'wii'13 joon jon' jna 'in seein21 nano pe Cristo seein21 coon'13 jna. Joon xʉfiin'13 'e seen21mogɨ́i, seen21moo tsʉ 'wii'13 'e jai'2 lɨ́i2na 'in Jóon1 Dios, 'in nigali'iin212in jna joon gajan'2mo 'ña'a 'e júun2in 'wii212 tyiia.

21 Joon jo jmáa3aa 'e jo 'ee to2 tí2 'e feei'1-tsi Dios tyiia tsʉ wana gajmeei1 Dios xʉfiin'13 jaain21 tsá2 'e tyúi1 tsʉ 'wii'13 nigajmaa1a la to2 tyʉ'2 ley jo 'ee to2 'íi3 'e nigajuuin2 Cristo wa' la joon.

3

¿Noo 'e gajmaa1a tiin'13 'naa', 'e ley do sɨ 'e júu3 jai'2 'e galɨ́i2naa' 'ee?

1 ¡Lɨ́ilɨ1 bái1 'naa', tsaru'1u' néei1 Galacia! ¿'Iin nigacoon'21 'naa' tóo2 'e jo jmaa2gɨ́i' nʉ́ʉ13ʉʉn' 'e júu3 jai'2 do? Tsʉ coon'13 'e júu3 nigacwoo21o'o tyi'naa' gasíi13i'i 'naa' coon21 júu3 coon21 tsáa1 xiaala gajuin1 Jesucristo tsaa'1 crúu13.

2 Síi13duu' jna 'e 'iin212na foo2oo': ¿Tɨ ga'ii'13'naa' 'in Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios tsʉ 'wii'13 gajmaa2aa' jiin'13 la to2 tyʉ'2 ley tya' Moisés sɨ 'wii'13 gajai'2 galɨ́i2naa' 'e júu3 ganʉʉ2ʉʉn' 'ee?

3 ¿Tɨ caa212naa' 'e lí2 líin2naa' wa lí2 tyée1naa' coon'13 waa'21 pí3 tyii' yaanaa' 'e niga'láa2 'wii212 jmoo2oo' coon'13 'ii'21 tya' Espíritu tya' Dios?

4 ¿Tɨ jo 'e nigali'íin3 to2 jilaa'21 wúu1 'e nigañí2ii'? ¡Jo cwo'1o Dios wa la joon!

5 Joon mo gacwei'2 Dios 'in Espíritu Tyʉ́2 tya'a tyi'naa' joon gajmaa1a milagros jee212 'naa', ¿xiia lɨ'ɨ gajmaa1a la joon, tsʉ 'wii'13 nigajmaa2aa' la to tyʉ'2 ley sɨ tsʉ 'wii'13 jai'2 galɨ́i2naa' 'e júu3 niganʉʉ2ʉʉn' do 'ee?

6 Joon ja'2mo galɨ́i2i Abraham Dios joon tsʉ 'wii'13 joon ga'ii'21mo Dios 'ii 'e tyú1-i.

7 Joon tsʉ 'wii'13 joon cwoliñí2 'naa', 'in jo'2 lɨ́i2i Dios la jo'2 lɨ́i2i Abraham do, 'i-i lɨ́i1i la jai'2 jún3 tya' Abraham.

8 Joon Dios, ñii1o jéei1gɨ, iuntyú1i tsá2 'in jo seein21 Israel coon'13 'e jai'2 lɨ́ii2 Cristo. Joon Dios gajma'1a Abraham júu3 'e júu3 tyʉ́2 lo, jin'2in: "Iuncwaa'3na jileei'21 tsá2 taain212 juncwii21 'wii'13 cwáain1 tyi'i."

9 La joon iuncwaai'3 Dios 'in jai'2 lɨ́ii2 'ii caan21mo coon'13 Abraham, 'in nigajai'2 lɨ́ii2.

10 Joon jileei'21 'in tsáai1-tsi wa ilí2 jmáa1a ley tya' Moisés ijmá1 Dios 'ii'21 'ii21 tya'a tsʉ ni jí2 tya' Dios jin'2in: "Jileei'21 'in jo untsiin1 jilaa'21 'e toon1on ni jí2 tya' ley ijmá1 Dios 'ii'21 'ii21 tya' 'i."

11 Joon tyʉ́2 nee21e' 'e jo untyú1i Dios jiin'13 jaain21 tsʉ 'wii'13 nigajmaa1a jiin'13 la to2 tyʉ'2 ley do; tsʉ ni jí2 tya' Dios jin'2in: "'In nigauntyú1i Dios 'ná2 ngɨ́1 'e jai'2 lɨ́ii2 Dios."

12 Joon 'e gajmaa1a tsá2 'e ley tya' Moisés do jo coon21 røø21 'e jai'2 lɨ́ii2 Dios tsʉ jin'2 ni jí2 do: "'In jmoo1o la to2 tyʉ'2 ley do, coon'13 joon iseein21."

13 Joon Cristo nigaláa2mo jna' 'e jmá1 Dios 'ii'21 'ii21 tyi' 'wii'13 cwáain1 tya' ley do tsʉ Dios gajmaa1a 'ii'21 'ii21 tya' Cristo 'wii'13 jna', tsʉ ni jí2 tya' Dios jin'2: "Ijmá1 Dios 'ii'21 'ii21 tya' jileei'21 tsá2 'in táain2 tsaa'1 crúu13."

14 La lo galɨ́2 'e lí2 uncwaai'3 Dios tsá2 jo seein21 Israel 'wii'13 cwáain1 tya' Cristo Jesús jiin'13 la júu3 ga'ɨ1ɨ tya' Abraham.

La joon lí² 'ii'¹³na' coon'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨ²na' 'in Espíritu tya' Dios 'in nigajin'² Dios incwoi'² jna'.

'E ley do coon'¹³ 'e júu³ ga'ɨɨ¹ɨ Dios tya' Abraham

15 Tsaru'¹u', fuu²¹²uu 'naa' coon²¹ cwáain¹ la jmoo¹o tsá²: Mo sɨ́ɨ¹i tsá² coon²¹ júu³ tyiin² sɨ 'ɨɨ¹ɨ tsá² coon²¹ júu³ tyiin² 'ee joon tsaa'²¹ tsá² unnicwoo²¹o joon jiin'¹³ jaain²¹ jo lí² wa jo la jai'² jon'gɨ lí² wa'a tsa'láai²gɨ.

16 Joon ga'ɨɨ¹ɨ Dios 'e júu³ do tya' Abraham coon'¹³ jún² tya'a. Joon 'e júu³ tya' Dios do jo gajin'²in: "jileei'²¹ jún² tyi'i", wa' 'øøi'²¹-tsi tsá² 'in fúui¹. Pe gajin'²in: "jún² tyi'i"; 'e coon'¹³ la joon 'øøi'²¹-tsi tsá² jaan²¹mo, joon 'in jaain²¹ do lɨ́ɨ¹i Cristo.

17 'E fuu²¹²uu 'naa' lo: Gacwoo¹o Dios 'e ley tya' Moisés tyɨ́n² cíein¹³ jiin²¹ tsi dyadya¹ jiin²¹ mo gangɨɨi¹ ga'ɨɨ¹ɨ 'e júu³ tyíin² do tya' Abraham. Joon 'e ley do jo lilí² wa'a jo tseein²¹gɨ 'e júu³ tyiin²¹ ga'ɨɨ¹ɨ Dios tya' Abraham ca la mo jéei¹gɨ.

18 Joon wa mo'o gauntyúi¹ Dios tsá² 'wii'¹³ cwáain¹ tya' ley tya' Moisés, jo mo gauntyúi¹ Dios 'in tsá² do 'wii'¹³ cwáain¹ tya' 'e júu³ ga'ɨɨ¹ɨ tya' Abraham do. Pe gacwo'¹o Dios Abraham 'e júu³ tyiin² do 'e 'yaai¹-tsio tsɨ ja'²mo galɨ́ɨi² Abraham 'ii.

19 Wa'a la joon, ¿'ee to² 'íi³ 'e ley tya' Moisés do? 'E ley do gajó² mo lɨ ciɨin²¹gɨ 'e júu³ tyiin² do i'e'²e tsá² xiaala lɨ́² tsaa². Joon gataa'²¹a 'e ley do ca gajó² 'in "jún²" do 'in gacwo'¹o Dios 'e júu³ tyiin² do. Joon 'in ángeles gacwo'¹o Moisés 'e ley do, joon Moisés do galɨ́ɨ¹i 'in ngɨɨi¹ júu³ tya' Dios.

20 Joon wana 'ɨɨ¹ɨ tsá² júu³ tyiin² jiin'¹³ la 'ɨ¹-tsi 'ña'a jo 'néi² 'in ngɨɨi¹ júu³ tya'a. Joon 'in Dios lɨ́ɨ¹i jaan²¹mo.

'Yɨ² to² tya' ley

21 ¿Tɨ lí² jin'² tsá² 'e ley tya' Moisés 'e faa'²¹a lɨ ciɨ'¹³ lagɨ faa'²¹a 'e júu³ tyiin² ga'ɨɨ¹ɨ Dios? ¡Esa lí² la joon! Tsɨ wa mo'o galisá² coon²¹ ley 'e lí² jmée¹i tsá² tyúi¹ coon'¹³ Dios joon i'ii'²¹ Dios tsá² coon'¹³ 'e gajmaa¹a 'e to² tyɨ'² ley lo.

22 Pe jiin'¹³ la gajin'² jí² tya' Dios 'e jilee'²¹mo lɨ́ɨi¹ tsá² 'in jmoo¹o jiin'¹³ la to² tyɨ'² tsaa². 'E coon'¹³ la joon lí²-i 'ii'²¹ jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨ²i Jescuristo 'e júu³ tyiin² do 'e ga'ɨɨ¹ɨ Dios.

23 Joon la nɨ'gɨ incwéi¹ Cristo ilí² 'e jai'² líin²na' 'ii, la wa'a sɨjnɨ́ɨ'¹³mo' coon'¹³ 'e ley lo. La wa'a nisɨjnɨ́ɨ'¹³mo jna' 'yiia'¹³ joon ca mo gacwéi¹ Cristo.

24 Joon 'e ley do la wa'a niga'aa¹mo jna' ca mo gacwéi¹ Cristo joon ngajée¹³mo jna' tyani Cristo do 'e coon'¹³ la joon lí²-i untyúu¹mo Dios jna' coon'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨ²na'.

25 Pe nano nicwé¹mo Cristo 'e lí² jai'² líin²na' 'ii joon la joon jo 'ná²gɨ' 'e ley no 'e 'ái¹gɨ jna'.

26 Tsɨ coon'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨ²naa' Cristo Jesús líin²naa' jóon¹ Dios.

27 Joon jileei'²¹ 'naa' 'in gasaai²¹ jmɨɨ²¹ ilicaan²¹naa' coon'¹³ Cristo nigalíin²naa' 'e lɨ́ɨ¹naa' la lɨ́ɨi¹ Cristo.

28 Joon tyani Dios jo lɨ́ɨ¹gɨɨ' tsá² Israel jon'gɨ lɨ́ɨi¹gɨɨ' tsá² jo seein²¹ Israel; jo lɨ́ɨ²gɨɨ' tsá² 'in jmoo¹o to² tyɨ'² tsá² sɨ tsá² 'in jmoo¹o to² la 'iin²¹²in yaai 'ee; jo lɨ́ɨi¹gɨɨ' tsañɨɨ'¹ sɨ tsamɨ́² 'ee, tsɨ jaan²¹mo lɨ́ɨ¹naa' 'in nigauncaain²¹ coon'¹³ Cristo Jesús.

29 Joon wana lɨ́ɨ¹naa' tsá² tya' Cristo lɨ́ɨ¹moo' jon jún² tya' 'lɨɨ²¹² tsafeei'¹ Abraham. Joon i'ii'¹³naa' lawa coon²¹ 'e tɨ́ɨ²moo' 'e júu³ tyiin² do 'e ga'ɨɨ¹ɨ Dios tya' Abraham.

4

1 'E 'øøi'²¹-tsi 'e fo'³oo lo: la jee²¹² sɨján² jaain²¹ jóon¹ tsá² i'ii'²¹ tya' 'e itɨ́ɨ²i coon²¹ røø²¹ lɨ́ɨ¹i la lɨ́ɨi¹ tsá² 'in jmoo¹o to² tyɨ' tsá², xɨfiin'¹³ 'ii-o lɨ́ɨ¹i fii²¹² jilaa'²¹ 'e sá².

2 Tsɨ seen²¹mo tsá² 'in 'aai¹ 'ii joon tyɨ'²ɨ to² 'ii ca tsín¹ jiin²¹ jiin'¹³ la gajin'² jmii²¹.

3 La joon jon lɨ́² coon'¹³ jna', lawa'a 'e xuu²¹²mo', joon 'e ley do tyɨ'² to² jna' joon ga'ɨ¹-tsi' jiin'¹³ 'e sá² juncwii²¹ lo.

4 Pe mo gatsín¹ jiin²¹ jiin'¹³ la ga'ɨ¹-tsi Dios 'ña'a, gasiin¹in Dios Jóon¹on 'in gangatyéin¹ jaain²¹ tsamɨ́². Joon galɨ́ɨ¹i jaain²¹ tsá² Israel 'in 'ná² jmá¹ la to² tyɨ'² ley.

5 Gajó² la joon, joon coon'¹³ la joon ilí² láai² jna' coon'¹³ 'e ley 'e tyɨ'² to² jna' do.

'E coon'^{13} la joon lí^{2} 'ii'^{21}mo Dios jna' lawa jóon^{1}o.

6 Joon, tsʉ 'wii'^{13} lɨ́ɨ^{1}naa' jóon^{1} Dios, gasii^{1}in Dios Espíritu tya' Jóon^{1}on Jesús 'e tsa'i^{2} alma tyi'naa'. Joon 'in Espíritu 'yuui^{2} alma tyii' 'oo^{1}o, tø'^{1}ø Dios Jmii^{21} jin'^{2}in: "¡Ñʉ'^{2}!"

7 Joon tsʉ 'wii'^{13} joon jo lɨ́ɨi^{1}gɨi' la lɨ́ɨi^{1} tsá^{2} 'in jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2} tsá^{2}, pe lɨ́ɨ^{1}naa' jóon^{1} Dios. Joon wa' lɨ́ɨ^{1}naa' jóon^{1} Dios 'wii'^{13} cwáain^{1} tya' Cristo i'ii'^{13} naa' la tɨ́ɨ^{2}i 'ii'^{21} jóon^{1} Dios.

Cu'^{2}-tsi Poo^{2} coon'^{13} 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i 'in néei^{1} Galacia

8 Joon la mo jéei^{1}, mo jo mo galicwii^{1}naa' Dios Jmii^{21}, lɨ́ɨ^{1}naa' tsá^{2} 'in jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2} dioses 'in gajmeei^{1} tsá^{2}, 'in jo lɨ́ɨi^{1} dios la jai'^{2}.

9 Pe la no nigalicwii^{1}moo' Dios Jmii^{21} owa'a 'e tyʉ́^{2}gɨ fo'^{2}oo 'ee, nigalicwii^{1}mo Dios 'naa'. Wa'a la joon, ¿'ee lɨ'ɨ cɨɨi'^{13} yaanaa' jmoo^{2}oo' tún^{1} 'e jo 'oo^{1}o pí^{3} wa'a jmá^{1}a tiin'^{13} 'naa' joon jo 'ee to^{2} 'íi? Lɨ́ɨ^{1}naa' la lɨ́ɨi^{1} tsá^{2} 'in 'iin^{212}in jmá^{1} la to^{2} tyʉ'^{2} 'e jooin^{1}-tsi tsá^{2} yaai.

10 Jmoo^{2}oo' jmɨɨ^{212} 'áai^{1}, mo tɨ́^{2} jmɨɨ^{212} tya' sɨɨ'^{21}, sɨ jmɨɨ^{212} tya' jiin^{21} 'ee, sɨ doñi'ee jmɨɨ^{212} 'ee 'e seen^{21}naa' tyʉ́^{2} coon'^{13} Dios.

11 Cu'^{2}-tsii 'e to^{2} tyiia 'e gajmáa^{3}aa jee^{212} 'naa' jo 'e galilɨ́ɨi^{13} 'ee.

12 Tsaru'^{1}u', mɨ́^{3}ɨɨ tyaní^{2}ii' ilíin^{2}naa' tún^{1} la lɨ́ɨi^{1} jna tsʉ nigalɨ́ɨ^{1}na la lɨ́ɨi^{1} 'naa'. Jo mo gajmee'^{13}naa' jna jiin'^{13}xʉ la mo jéei^{1} la joon jon nano.

13 Tsʉ ñí^{2} 'naa' 'e gacwo'^{3}oo 'naa' 'e júu^{3} tyʉ́^{2} tya' 'e tiin'^{13} tsá^{2} mo 'wiin^{212} tsʉ 'wii'^{13} 'e tsaa'^{13}oo.

14 Joon jo gali'ee'^{1}naa' jna tsʉ 'wii'^{13} 'e jmoowúu^{1} 'e tyaan^{1} lo. Pe ga'ii'^{13}moo' jna lawa 'e lɨ́ɨ^{1}na jaain^{21} ángel tya' Dios sɨ lawa 'e lɨ́ɨ^{1}na 'ña'a 'ee Cristo Jesús.

15 ¿'Ee galɨ́^{2} coon'^{13} 'e tyʉ́^{2} sáan^{2}aan' coon'^{13} jna? Lí^{2}-i fo'^{3}oo 'wii^{212} tyi'naa' wu xʉ'ʉ ilí^{2} 'wóo^{13}oo' mɨ'^{2} unní^{2}ii' yaanaa' cwoo^{21}oo' jna.

16 Pe nano, ¿tɨ nigali'ee'^{1}naa' jna tsʉ 'wii'^{13} nigafuu^{212}uu 'naa' 'e júu^{3} 'e la jai'^{2}?

17 'In tsá^{2} 'in 'e'^{2} 'naa' no 'áai^{1} untyúu^{1}i 'naa' pe 'e gó^{2} 'ɨ^{1}-tsi. Jiin'^{13} 'e tyaa^{1}-'oo' wa' ituu^{2}naa' jna'a. 'E coon'^{13} la joon ijmaa^{2}aa' nʉʉ^{13}ʉʉn' to^{2} tyʉ'^{2} 'ii.

18 Joon tyʉ́^{2}-ʉ wa'a untyúu^{1}i tsá^{2} tsá^{2} xeei'^{21} wa'a 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} jiin'^{13} 'e tyʉ́^{2}-ʉ, pe 'ná^{2} jmáa^{1}a la joon coon^{21} tøø^{2}mo, jon' wa'a jiin'^{13} mo ngɨ́ɨ^{3}ɨɨ coon'^{13} 'naa'.

19 Lawa xuui^{212} tyiia lɨ́ɨi^{1} 'naa', joon 'wii'^{13} tyi'naa' 'e móo^{3}oo wúu^{1} la wúu^{1} ni^{2} tsamɨ́^{2} mo tɨ lɨ́^{2} liseein^{21} yʉʉn^{21} tya'a. Joon la joon imóo^{3}oo wúu^{1} ca galɨ́ɨ^{1}naa' tsá^{2} 'in jmoo^{1}o jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} Cristo.

20 'Áa^{1}mo 'iin^{212}na wa' mo tyíin^{13}na coon'^{13} 'naa' nano 'e lí^{2} fuu^{212}uu 'naa' coon'^{13} júu^{3} xiia'gɨ tsʉ jo ñí^{3}ii 'ee 'ɨ́-tsii tyi'naa'.

Xiiala galɨ́ɨ^{1} Agar coon'^{13} Sara

21 Sii'^{13}du 'naa' jna jileei'^{21} 'naa' 'in 'iin^{212} 'naa' 'e tyʉ'^{2} ley to^{2} 'naa': ¿Tɨ jo mo ganʉʉ^{13}ʉʉn' la gajin'^{2} ley do?

22 Tsʉ 'e ley do jin'^{2} 'e galiseein^{21} gái^{1} yʉʉn^{21} tsañʉʉ'^{1} tya' Abraham. Joon 'in yʉʉn^{21} nifu do galiseein^{21} tya' jaain^{21} tsamɨ́^{2} 'in jmoo^{1}o to^{2} inʉʉ tya'a. 'In tsamɨ́^{2} lo lɨ́ɨi^{1} esclava, 'e 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'in jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2} tsá^{2} 'ii. Joon, 'in yʉʉn^{21} jaain^{21} dogɨ galiseein^{21} tya' tsamɨ́^{2} tya'a 'in lí^{2} jmá^{1} jiin'^{13} la 'iin^{212}in.

23 Joon 'in yʉʉn^{21} 'in galiseein^{21} tya' 'in tsamɨ́^{2} lɨ́ɨi^{1} esclava do galiseein^{21} la liseein jileei'^{21} yʉʉn^{21} catyaai^{2}. Pe mo galiseein^{21} Isaac, 'in yʉʉn^{21} tya' 'in tsamɨ́^{2} 'in lí^{2} jmá^{1} jiin'^{13} la 'iin^{212}in, gauntsiin^{1}mo 'e júu^{3} tyiin^{2} 'e ga'ɨɨ^{1}ɨ Dios tya'a.

24 'E cwáain^{1} lo lɨ́^{1} lawa coon^{21} cwáain^{1} tya' tsá^{2}. La je túu^{2} júu^{3} tyiin^{2} ga'ɨɨ^{1}ɨ Dios lɨ́ɨi^{1} 'in gái^{1} tsamɨ́^{2} no. 'In tsamɨ́^{2} galisii^{21} Agar, 'in lɨ́ɨi^{1} esclava do, lɨ́ɨi^{1} la lɨ 'e júu^{3} tyiin^{2} ga'ɨɨ^{1}ɨ Dios yʉ' moo'^{21} Sinaí. Joon jileei'^{21} 'in jóon^{1}on 'in tsamɨ́^{2} lo 'in líin^{2} esclavos jon.

25 Agar do lɨ́ɨ^{1}i la lɨ 'e moo'^{21} sii^{21} Sinaí 'e si'^{2} coon^{21} lɨ sii^{21} Arabia. La lɨ 'e moo'^{21} Sinaí la mo jéei^{1} la joon lɨ Jerusalén nano tsʉ jileei'^{21} 'in tsagoo^{1}o 'e fuu^{21} do 'ná untsiin^{1}

jiin'13 la to2 tyʉ'2 ley 'e ga'ii'21i yʉ' moo'21 Sinaí.

26 Pe 'e Jerusalén ná1 fu ñʉ'fú2 jo tyʉ'2 to2 ley do joon lɨ́ɨ1na' tsagoo1o 'e fuu21 joon.

27 Tsʉ la jin'2 jí2 tya' Dios:

Tsamɨ́2 jo 'in yʉʉn21 tsatyéein1, cwounjløøi'3 'wo'o. Unjløøi'3 'wo'o 'in jo 'in xuui212 seein21 tya'a.

'Nʉ 'in jo mo gangó1 wúu1 tya' tsamɨ́2 mo lɨseein21 jóon1on, 'óo2o 'e jløø'3u'u.

Tsʉ 'in tsamɨ́2 'in jo mo galiseein21 yʉʉn21 tya'a, 'ii-i 'in tsafúui1gɨ jóon1on lagɨ 'in tsamɨ́2 'in seein21 ñʉʉ'1 tya'.

28 Tsaru'1u', jna' lɨ́ɨ1na' la lɨ́ɨi1 Isaac tsʉ lɨ́ɨ1na' jóon1on jiin'13 la júu3 tyiin2 ga'ɨɨ1ɨ Dios.

29 'In xuui212 tya' Agar do galiseein21 la liseein21 jileei'21 xuui212 catyaai2. Joon 'in xuui212 tya' Agar do ga'øø1i 'in xuui212 jaain21 do 'in galiseein21 coon'13 'ii'21 tya' Espíritu Tyʉ́2. La joon jon lɨ́2 la no. 'In tsá2 'in jmoo1o jiin'13 la to2 tyʉ'2 ley i'øø1mo jna' 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Cristo.

30 Pe ¿'ee jin'2 júu3 tya' Dios? La joon jin'2: "'Wóoi caluu 'in tsamɨ́2 'in lɨ́ɨi1 esclava coon'13 jóon1on tsʉ 'in yʉʉn21 tya' 'in esclava do jo lí2 'ii'21i caain21 'e gatɨ́ɨ2i coon'13 'in yʉʉn21 tya' 'in tsamɨ́2 'in lí2 tyʉ'2 to2 do."

31 La joon, tsaru'1u', jo lɨ́ɨ1na' xuui212 tya' 'in esclava do 'e tyʉ'2 to2 ley jna' pe lɨ́ɨ1na' xuui212 tya' Sara 'in tsamɨ́2 'in lí2 tyʉ'2 to2.

5

Tá2 téein1-'oo' tsʉ nigaláa2mo Cristo 'naa'

1 Tsʉ 'wii'13 joon tá2 téein1-'oo' coon'13 'e galáai2 Cristo jna' joon jo cwéi1gɨ yaanaa' wa' a líin2naa' tsá2 tún1 'in jo lí2 tyʉ'2 to2 yaai. Tsʉ 'e ley do lɨ́2, lawa coon21 'mó2 tsityi2 tya' tsá2, 'e joon jo lí2 cwó2o wa'a tyʉ'2 tsá2 to2 yaai.

2 Núʉ2duu', tsʉ jna, Poo2, fuu212uu 'naa', jo 'ee to2 'íi3 Cristo tyii' wa' 'ii'13naa' 'e li2 circuncisión.

3 Tsʉ fuu212uu 'naa' tún1 'e doñi'iin 'in 'iin212in 'ii'21 'e li2 do 'ná2 untsiin1 jilaa'21 ley tya' Moisés.

4 Joon jileei'21 'naa' 'in 'iin212in wa'a untyúi1 Dios 'naa' tsʉ 'wii'13 nigajmaa2aa' jiin'13 la to2 tyʉ'2 ley do nigatíu1moo' Cristo, joon nigajmaa2oo' coon'21 wa'a 'e lí2 feei'1gɨ-tsi Dios tyii'.

5 Pe jna'gɨɨ'ɨ coon'13 'ii'21 tya' Espíritu sɨjaan21a'an wa'a untyúi1 Dios jna'a tsʉ 'wii'13 jai'2 lɨ́ɨ2na'a Cristo.

6 Tsʉ wana sɨcaan21na' coon'13 Cristo Jesús jo 'ee to2 'íi3 wa lɨ́ɨ1na' 'e li2 circuncisión do sɨ jo lɨ́ɨ1na' 'ee. 'E 'íi3 to2 tyi' 'e li'iin212na' la jaain21 la jaan21na' tsʉ 'wii'13 ja'2mo galɨ́ɨ2na' Dios.

7 'Naa', cwolíin2naa' røø21 la mo jéei1. Pe nano, ¿'iin gajmaa1a gajnii'21 'naa' wa jo jmaa2gɨɨ' núʉ13ʉʉn' 'e júu3 la jai'2 lo?

8 Jon'on Dios gajmaa1a 'e joon, lɨ' 'ii-o catø'2ø 'naa'.

9 La 'øøi'21-'oo' no, coon'13 ca pi'3 tyiian'3 do ilí2 iróon2 jilaa'21 con2 do; la joon jon jaain21 tsá2 lí2 uncaain21 tsá2 fúui1 wa'a núu2uun júu3 tya'a.

10 Joon jo cu'2-tsii coon'13 Ña'ñʉ'1ʉ' 'wii'13 'naa' 'e jo unsɨɨ21naa' 'e 'ɨ1-'oo' jilaa'21 'e niga'e'2ee 'naa'. Pe i'e'2 Dios wúu1 'in untyíin2 'naa', jo 'ee cwáain1 tya'gɨ doñi'iin.

11 Joon 'inlɨ́ɨi13 cwo'1o jna tsaa2 'e 'ee'1 jna tsá2 'e 'ná2 'ii'21 tsá2 'e li2 circuncisión do. Pe jo i'øøi'1gɨ tsá2 Israel jna wa mo'o 'ee21ee 'e 'ná1 'ii'21 tsá2 li2 circuncisión. Pe 'øøi'1gɨ 'ido jna tsʉ 'wii'13 fuu212uu 'ido 'e gajuuin21 Jesús tsaa'2 crúu13 'wii'i tya' tsaa2 tya'a. Joon 'wii'13 joon 'ee'1mo 'ido jna.

12 Pe tya' 'in tsá2 'in ngɨ́1 to2 untyíin2 'naa' tsáai1gɨ-tsii wa' 'wó1mo yaa-i jee212 'naa' coonti.

13 Tsaru'1u', gatø'2 Dios 'naa' 'e seen21naa' sɨláa2naa' 'e tyʉ́2ʉʉ' to2 yaanaa'. Seen21naa' sɨláa2naa' pe jo cwéi1 yaanaa' wa'a jmaa2aa' 'e gó2 'e 'yaai1-tsi ngú1 taan212naa'. Pe cwéi1 yaanaa' wa'a uncóon13on' la jaain21 la jaan21naa' tsʉ 'wii'13 'iin212naa' yaanaa'.

14 Tsʉ wana jmoo2oo' jiin'13 la jin'2 'e júu3 lo: "Cwoli'iin212moo' tsaruu'21naa' jiin'13 la 'iin212naa' yaanaa'", iuntsiin1naa' jilaa'21 ley catyiia2.

15 Pe wana 'eei'1 'naa' joongɨ mɨɨ'13 'naa' la jaain21 la jaan21naa', ¿xiiala iliseen21naa' tyʉ́2 la 'oo'21 yaanaa' 'e la joon?

Xiiala lɨ́ɨ¹i tsá² 'in jmoo¹o jiin'¹³ la 'yaai¹-tsi ngú¹ taain²¹²

16 Pe fuu²¹²uu 'naa': Ngɨ́²ɨɨ' to² jmoo²oo' la to² tyʉ'² Espíritu tya' Dios joon coon'¹³ la joon jo jmaa²aa' 'e gó² jiin'¹³ la 'yaai¹-tsi ngú¹ taan²¹²naa'.

17 Tsʉ 'e ngú¹ taan²¹²naa' no jo 'iin²¹²in jmá¹ 'e 'yaai¹-tsi Espíritu tya' Dios. La joon jon 'in Espíritu do jo 'iin²¹²in jmá¹ 'e 'yaai¹-tsi 'e ngú¹ taan²¹²naa'. 'Aa'¹a ngú¹ taan²¹²naa' 'in Espíritu do, la joon jon Espíritu 'aa'¹o ngú¹ taan²¹²naa'. Joon tsʉ 'wii'¹³ joon jo cwói¹ jmaa²aa' jiin'¹³ la 'iin²¹²naa'.

18 Tsʉ wana cwéi¹ 'naa' yaanaa' 'e tyʉ'² Espíritu to² 'naa' jo tyʉ'²gɨ ley to² 'naa'.

19 Joon jo wúui¹ liñí² tsá² 'e 'iin²¹²in ngú¹ taan²¹²naa' jmá¹, 'iin²¹²in fee'²i tsamɨ́² tya' tsá² xeei'²¹, 'iin²¹²in jmá¹ jilaa'²¹ 'e 'leei'²¹ tsá², joon 'iin²¹²in jmá¹ jilaa'²¹ 'e 'yaai¹-tsi 'ña'a.

20 Joon 'e ngú¹ taan²¹²naa' 'iin²¹²in un'goo¹o jileei'²¹ dioses tya'a 'in gajmee¹i yaai joon tɨ́²-tsi jmáa¹a júu³ loo¹, 'eei'¹ ruu'²¹i, 'noo¹o mɨɨ'¹³ joon 'iin²¹²in 'e sá² tya' tsá² xeei'²¹. Joon jo wúui¹ tɨ́² 'nii'²¹-tsi, joon jilaa'²¹ 'e jmoo¹o jiin'¹³ tya' 'e yaai. Joon 'iin²¹²in jmáa¹a poo²¹² la 'ii'¹³ tsá², sɨ jmáa¹a coon²¹ poo²¹² tya' 'ña'a 'ee.

21 Joongɨ 'oo¹o tsii²¹² wúu¹, joongɨ jn-gaai'¹³ tsá², joongɨ ngɨɨ¹ɨ to² 'íin¹ joongɨ to'²o mɨɨ'¹³ mo 'íin¹in joongɨ jmoo¹o jilaa'²¹ 'e catyiia² 'e lɨ la lo. Joon fuu²¹²uu 'naa' tún¹ la nafo'¹oo la mo jéei¹ do, 'in jmoo¹o la lo jo lí² wa' tsatáai¹ lɨ tyʉ'² Dios to² tsá².

Xiaala lɨ́ɨ¹i tsá² 'in jmoo¹o jiin'¹³ la 'iin²¹²in Espíritu

22 Pe 'in Espíritu do jmoo¹o wa'a li'iin²¹²mo tsaruu'²¹i joongɨ jmoo¹o wa'a jmá¹ tsá² jløø'³i, joongɨ 'e seein²¹ tyʉ́² coon'¹³ Dios la joon jon la 'oo'²¹ yaai. Coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyʉ́² do lí² líin² tsá² tsá² feei'¹-tsi, joongɨ tsá² 'wó²-tsi, joongɨ tsá² 'in uncoon'¹³ tsá² xeei'²¹, joongɨ tsá² 'in untiin'¹³ júu³ tya'a.

23 'In Espíritu do uncoon'¹³ tsá² 'e seein²¹ tyʉ́²-tsi joon 'e lí² tyʉ'² to² yaai. Joon jiin'¹³ coon²¹ ley jo sá² wa'a jmaa¹a 'ii'²¹ tya' 'in tsá² 'in jmoo¹o jilaa'²¹ 'elo.

24 Joon jileei'²¹ 'in lɨ́ɨi¹ tsá² tya' Cristo Jesús lawa nigatáan¹in tsaa'¹ crúu¹³ jilaa'²¹ 'e gó² 'iin²¹²in ngú¹ taan²¹²in.

25 Joon wa' seen²¹na' coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyʉ́² do, cwongɨ́²ɨ' jon coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Espíritu do.

26 Joon coon'¹³ la joon jo lí² jmée¹na' jloo'³ yiia' tsʉ wana jmoo²¹o' jloo'³ untyíi²na' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² joongɨ 'oo²¹²o' tsii²¹² wúu¹.

6

Uncóon¹³oon' la jaain²¹ la jaain²¹

1 Tsaru'¹u', wana gajiin²¹naa' jaain²¹ tsá² 'in nigatøi'² tsaa² tya'a, 'naa', 'in ngɨ¹gɨ coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Espíritu, 'ná² uncóon¹³oon' 'ido 'e jiin'¹³in coon'¹³ Cristo. Joon 'ná² jmaa²aa' 'e 'wó²-'oo' coon'¹³on. Coon'²¹ tún² 'ná² jmaa²aa' tsʉ coon²¹ jo¹ ngái¹ la no wa 'naa'gɨɨ' gaxuu'²¹ 'naa' tsaa² tyii'.

2 Uncóon¹³oon' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² 'in 'oo¹o fa'í³ joon coon'¹³ la joon lí² untsiin¹naa' 'e ley tya' Cristo.

3 Tsʉ coon'²¹ tsá² tóo² yaai wa'a lɨɨi² tsá² 'e tsá² 'in tyiin² 'ii, pe jon'gɨ 'in tyiin² 'ii.

4 'Ná¹-a tyá²a tsá² cwáain¹ tya'a la jaain²¹ la jaain²¹ xiiala to² nigajmaa¹a wa'a cwo'ɨ́ɨ¹i 'e tyúu¹i cwáain¹ tya' 'ña'o, jon' wa' cwáain¹ tya' tsá² xeei'²¹.

5 'E juncwii²¹ tya' tsá² lɨ la lɨ láa¹a joon la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² 'ná¹ cón² láa¹a 'ña'a.

6 Joon jileei'²¹ 'in núu²un 'e júu¹ tyʉ́² tya' Dios 'e 'e'²e tsa tɨɨ²i uncoon'¹³ 'in tsá² do 'in 'e'² 'ii coon'¹³ 'e tyʉ́² tya'a.

7 Jo cóon¹³oon' tóo² yaanaa': 'e lɨɨ²naa' 'e lí² unsɨɨi² tsá² 'e to² nigatyʉ'² Dios. Tsʉ 'e jún² 'e jñi¹ tsá² la joon jon cón² tsá² mi tɨ́² 'e garoo²¹. (Wa jñi¹ tsá² cwuu²¹ joon coon²¹ tsá² cwu¹ tya'a mo garoo²¹o.)

8 La joon jon wa' jmoo¹o tsá² jilaa'²¹ 'e gó² 'iin²¹²in ngú¹ taan²¹²in, 'e gó² do jon ijmá¹ júuin² lɨ gatséi¹. Pe wana jmoo¹o tsá² jiin'¹³ la 'yaai¹-tsi Espíritu tya' Dios, 'in Espíritu do ijmáa¹a 'e seen²¹mo 'in tsá² do coon²¹ tøø²mo.

9 Jo cwo'woo^{21}oo' 'e jmoo^{2}oo' 'e tyʉ́^{2}; tsʉ wana jmoo^{21}o' taa'^{21}gɨ' ca gatɨ́^{2} 'ii'^{21} 'e garoo^{21} 'e sá^{2} 'e 'lee^{21}e'.
10 Tsʉ 'wii'^{13} joon cwojmoo^{21}o' 'e tyʉ́^{2} tya' jileei'^{21} tsá^{2} mi lí^{2}. Cwojmóo^{21}o' la joon 'e tyiin^{2}gɨ nifu tya' tsaru'^{1}u' 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Cristo.

Júu^{3} lɨ tséi^{1}

11 Ñí^{2}duu' xiaala coo'^{13} 'e júu^{3} lo 'e gatón^{3}oon ni mo'jí^{2} lo coon'^{13} cwóo^{3}oo.
12 'In tsá^{2} do 'in 'iin^{212}in wa' 'ii'^{13}naa' 'e li^{2} circuncisión, 'iin^{212}in la joon jiin'^{13} wa' iliseen^{21}in tyʉ́^{2} coon'^{13} 'in tsá^{2} Israel catyaai^{2} do, 'e coon'^{13} la joon jo 'e iní^{2}i wúu^{1} 'wii'^{13} tya' 'e júu^{3} tyʉ́^{2} do 'e gajuin^{1} Cristo tsaa'^{1} crúu^{13} 'wii'^{13} tyi'.
13 Jon' wa' jiin'^{13} 'in tsá^{2} lɨ́ɨi^{1} li^{2} circuncisión lí^{2} jmáa^{1}a jilaa'^{21} la jin'^{2} ley pe 'iin^{212}in 'e 'ii'^{13}naa' 'e li^{2} do 'e coon'^{13} la joon ijmá^{1} jloo'^{3} 'e to^{2} tyʉ'^{2} 'ii-o ga'ii'^{13}naa' 'e li^{2} do.
14 Pe wa jna, cwáain^{1} tyiia 'ñii'a, jo 'e sá^{2} wa' jmá^{3}aa jloo'^{3} 'ñii'a. Pe wa'a jmá^{3}aa jloo'^{3}, jloo'^{3} jmá^{3}aa tsʉ 'wii'^{13} nigajuin^{1} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo tsaa'^{1} crúu^{13} 'wii^{212} tyiia. Tsʉ 'wii'^{13} cwáain^{1} tya' 'e crúu^{13} do 'e fu juncwii^{21} lo jo tyʉ'^{2}gɨ to^{2} jna, joon la wa' na'lɨɨ^{212}moo tya' 'e fu juncwii^{21} lo.
15 Tsʉ wana sɨcaan^{21}na' coon'^{13} Cristo Jesús jo 'ee to^{2} 'íi^{3} tyi' wana 'ii'^{13}na' 'e li^{2} do sɨ jo mo 'ii'^{13}na' 'ee. Jiin'^{13} 'e 'íi^{3} to^{2} tyi' wa' 'e líin^{3}na' 'in 'múu^{2}mo'.
16 Joon cwoliseein^{21} tyʉ́^{2} tyani Dios jileei'^{21} 'in lɨ́ɨi^{1} la joon, joon cwolifee'^{1}mo-tsi Dios tya'a, tsʉ líin^{2} 'ido tsá^{2} tya' Dios 'e la jai'^{2}.
17 Nano tiin'^{13} lɨ ngóo'^{1}gɨ do jo 'iin^{212}na wa'a untyíin^{2} tsá^{2} jna jiin'^{13} jáain^{1}. Tsʉ lí^{2}-i liñí^{2} tsá^{2} 'e lɨ́ɨ^{1}na tsá^{2} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesús coon'^{13} 'e li^{2} lɨ sɨcwuu'^{21} tyiia lo.
18 Tsaru'^{1}u', cwoseen^{21}moo' 'e feei'^{1}-tsi Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo 'wii^{212} tyii' coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-'oo'. Amén.

Jí² gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i tsá² 'in néei¹ Efeso

Siin¹ Poo² 'e jí² lo tya' tsá² 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo 'in néei¹ Efeso

1 Jna-a, Poo², sɨ́ɨ³na 'e jí² lo. Joon lɨ́ɨ¹na jaain²¹ apóstol tya' Jesucristo tsʉ 'wii'¹³ gali'iin²¹² Dios la joon. Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyi'naa' 'in lɨ́ɨ¹ tsá² tya' Dios 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo Jesús néei¹ Efeso.

2 Mɨ́³ɨɨ tyani Dios 'e wa uncwaa'³mo 'naa' joon wa cwo'¹ Dios Ñʉ'¹ʉ' joongɨ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo 'naa' 'e seen²¹moo' tyʉ́² tyaníi¹i.

'E gajmaa¹a Dios Jmii²¹ tyijna' 'wii²¹² tya' Cristo

3 Ungoo²¹o' Dios tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo 'in lɨ́ɨi¹ Jmii²¹, tsʉ 'wii'¹³ sɨcaan²¹mo' coon'¹³ Cristo gauncwaai'³ Dios jna' coon'¹³ jilaa'²¹ 'e cwai'³ 'e sá² ñʉ'fú² 'e cwo²o Espíritu Tyʉ́².

4 Joon Dios gatyii'¹³in jna' 'wii²¹² tya' Cristo la nʉ'gɨ garón² juncwii²¹. Dios gatyii'¹³in jna' 'e saan²¹an' 'e cwaa'³na' tya'a joon 'e jo tsaa² røøi²¹gɨ'.

5 Joon tsʉ 'wii'¹³ gali'iin²¹² Dios jna' jiin'¹³ la ga'ɨ¹-tsi 'e jmáa¹a tyi' la mo jéei¹, ga'ii'²¹ Dios jna' 'wii'¹³ tya' Cristo 'e líin²na' jóon¹on jiin'¹³ la galɨ́² 'yaai¹-tsi 'ña'a.

6 Joon coon'¹³ la joon lí² ñí²i jileei'²¹ xiala 'ya'²gɨ 'e fo'feei'¹ tya'a. Joon coon'¹³ 'e fo'feei'¹ tya'a do gajmaa¹a Dios ilí² 'ii'²¹in jna' coon'¹³ 'e gajmaa¹a Cristo tyijna'.

7 Joon tsʉ 'wii'¹³ gali'iin²¹² Dios jna' 'áai¹, gajmaa¹a Dios tiin'¹³ jna' 'wii'¹³ mo gajúin¹ Jóon¹on, galifee'¹mo-tsi 'wii'¹³ tsaa² tyijna'.

8 Joon Dios niga'e'²e jna' xiiala 'iin²¹²in jna' 'áai¹ mo gacwo'¹o jna' 'e jmɨɨ¹-tsi' joongɨ 'e 'øøi'²¹-tsi' 'áai¹.

9 Joon niga'e'²e jna' 'ee 'e 'iin²¹²in jmáa¹a 'e la 'ɨ¹-tsi 'ña'a 'e jo lí² 'øøi'²¹-tsi tsá².

10 Joon ga'ɨ¹-tsi 'ee ijmáa¹a mo gacwá¹ jmɨɨ²¹² wa'a uncaain²¹ jilaa'²¹ ilí² tyʉ'² Cristo to², la 'e sá² ñʉ'fú², la joon jon 'e sá² ni cwoo'¹³ juncwii²¹.

11 Joon coon'¹³ 'e sɨcaan²¹na' coon'¹³ Cristo ga'ii'²¹ Dios jna' la mo jéei¹ 'e 'ii'¹³na' 'e tɨɨ²¹na' icwó²o 'ii. Joon jilaa'²¹ 'elo røø²¹ galɨ́² jiin'¹³ la 'ɨ¹-tsi Dios joon jmoo¹o Dios jilaa'²¹ 'e 'yaai¹-tsi 'e 'ɨ¹-tsi.

12 Joon la joon, jna'a, 'in nigajai'² lɨ́ɨi² Cristo nifu, lí² lisaan²¹a'an jmoo²¹o'o 'e cwo'¹ tsá² 'maai'¹³ Dios 'wii'¹³ 'e 'ya'²gɨ tya'a.

13 La joon jon 'naa' nigajai'² galɨ́ɨ²naa' Cristo mo ganʉʉ²ʉʉn' 'e júu³ jai'² tya'a, 'e júu³ jai'² do tya' xiiala lí² jmáa¹a Dios tiin'¹³naa'. Joon galicaan²¹naa' coon'¹³ Cristo, joon ga'ii'¹³naa' 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios, 'in lɨ́ɨi¹ lawa coon²¹ sello tyi'naa' 'e lɨ́ɨ¹naa' tsá² tya' Dios. Joon ga'ɨ́ɨ² Dios júu³ la mo jéei¹ icwoo¹i 'in Espíritu Tyʉ́² tya'a do.

14 Joon 'in Espíritu Tyʉ́² do lɨ́ɨ¹i lawa coon²¹ júu³ tyiin² 'e cwó² Dios ca mi 'ii'¹³naa' 'e tɨɨ²¹naa'. Joon coon'¹³ la joon iun'goo²¹o tsá² 'ii 'wii'¹³ 'e 'ya'²gɨ tya'a.

Mɨ¹ɨ Poo² tyani Dios 'wii²¹² tya' 'in jai'² lɨ́ɨ²¹ Jesús

15 Joon tsʉ 'wii'¹³ joon mo ganú³uun xiiala jai'² lɨ́ɨ²naa' Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús joongɨ xiiala 'iin²¹²naa' jileei'²¹ tsá² tya' Dios catyaai²,

16 jo¹ ga'iin²-tsii cwóo³oo 'maai'¹³ Dios 'wii²¹² tyi'naa' coon²¹ tøø²mo, joon mɨ́³ɨɨ tyani Dios 'wii²¹² tyi'naa'.

17 Mɨ́³ɨɨ tyani Dios tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo, 'in lɨ́ɨ¹i Jmii²¹ tya' jilaa'²¹ 'e 'ya'²gɨ. Mɨ́³ɨɨ tyaníi¹i wa'a cwo'¹ 'naa' ilijmɨɨ¹-'oo'. 'E coon'¹³ la joon lí² 'øøi'²¹-'oo' jilaa'²¹ i'e'²e 'naa' joon licwii¹moo' 'ii 'e tyʉ́²gɨ.

18 Mɨ́³ɨɨ tyani Dios wa'a uncoon'¹³on 'naa' i'øøi'²¹-'oo' jilaa'²¹ 'e sɨjan² jileei'²¹ 'in tø'² Dios. Mɨ́³ɨɨ jon wa'a iliñí²ii' xiaala 'ya'²gɨ joon xiiala fee'¹ 'e sá² tya' Dios icwo'¹o 'e tɨ́ɨ²i jileei'²¹ tsá² tya'a.

19 Mɨ́³ɨɨ jon wa'a iliñí²ii' xiiala fee'¹ 'e wa'a pí³ tya' Dios 'e jo tyéi¹. Joon 'e wa'a pí³ tya'a do jmoo¹o to² coon'¹³ jna' 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo. Joon 'e wa'a pí³ tya' Dios do ga'e'² Dios jna'

20 mo gajiin'²¹ Dios Cristo jee²¹² 'lɨɨ²¹² joon gajmaa¹a cwó² 'ido lɨ' cwoo²¹o tsáa¹ fu ñʉ'fú².

21 Joon gacwó² 'ido lɨ ñigɨ la jee²¹² jileei'²¹ tsaa'to², coon'¹³ jileei'²¹ 'in 'oo¹o to². Ñigɨ 'ii

la jee^{212} jileei'^{21} 'in lí^{2} unsii^{1}i tsá^{2} jee^{212} 'e juncwii^{21} lo sɨ jee^{212} 'e juncwii^{21} ijó^{1} 'ee.

22 Joon Dios gacwoo^{1}o wa'a tyʉ'^{2} Cristo to^{2} jilaa'^{21} 'e sá^{2}. Joon gacwo'^{1}o Dios Cristo wa'a iliin^{1} mootyi^{2} tya' jileei'^{21} 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i 'ii.

23 Joon 'in tsá^{2} 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} Cristo lɨ́ɨ^{1}i lawa cuerpo tya' Cristo. Joon jileei'^{21} 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} Cristo do lawa'a la tøøi^{2} cuerpo tya' Cristo. Joon Cristo cwáain^{1} tya'a unrøø^{21}i jileei'^{21} 'ido.

2

'Iin^{212}mo Dios jna' 'wii'^{13} joon gajmaa^{1}a tiin'^{13}jna'

1 Joon xʉfiin'^{13} lɨ́ɨ^{1}naa' lawa tsá^{2} 'lɨɨi^{212} la mo jée^{1} coon'^{13} jilaa'^{21} tsaa^{2} røø^{21}naa' joongɨ coon'^{13} jilaa'^{21} 'e niga'laa^{212} 'naa', pe Dios nigajmeei^{1} 'naa' tsá^{2} jiin'^{21} coon^{21} caan^{21}mo coon'^{13} Cristo.

2 'Yiia'^{13} joon gajmaa^{2}aa' la jmoo^{1}o 'in tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} catyaai^{2}, joon gajmaa^{2}aa' jiin'^{13} la 'iin^{212}in 'in espíritu gó^{2} 'in tyʉ'^{2} to^{2} lɨ' tya'cwii^{21} lacaain^{21} juncwii^{21}. Joon 'in espíritu gó^{2} do tyaa^{1}-tsi jileei'^{21} 'in jo jmoo^{1}o nʉʉ'^{13} to^{2} tyʉ'^{2} Dios.

3 La joon lɨ́ɨi^{1} jna'a jon la mo jée^{1}i, ngɨɨ^{21}ɨ'ɨ to^{2} jmoo^{1}o jiin'^{13} la 'ii^{21}i'i, jmoo^{21}o'o jiin'^{13} la 'yaai^{1}-tsi ngú^{1} taan^{212}na'a joongɨ joon jiin'^{13} la 'ɨ^{1}-tsii'i. Joon galɨ́ɨi^{1} jna'a tsá^{2} 'in tɨ́ɨi^{2} 'ii'^{21} 'e wúu^{1} i'é^{2}e Dios, coon^{21} røø^{21} la 'in catyaai^{2} 'in 'e'^{2}e Dios wúu^{1}.

4 Pe jo tyéi^{1} 'e fúu^{2} lɨ́ɨ^{2}i Dios jna' joon gali'iin^{212}mo jna' 'áai^{1},

5 joon xʉfiin'^{13} lawa 'lɨɨi^{212} jna' coon'^{13} 'e tsaa^{2} røø^{21}na' gajmeei^{1} Dios jna' tsá^{2} jiin'^{21} coon^{21} caan^{21}mo coon'^{13} Cristo. Tsʉ Dios gajmaa^{1}a 'e tiin'^{13} 'naa' tsʉ 'wii'^{13} 'e feei'^{1}-tsio.

6 Joon Dios gajmaa^{1}a jiin'^{1}i' caan^{21}mo coon'^{13} Cristo Jesús joon gajmaa^{1}a 'e 'yii'^{21}a' caain^{21} coon'^{13}on fu ñʉ'fú^{2}.

7 Joon gajmaa^{1}a Dios la joon 'e lí 'é^{2}e jée^{1}ɨ xiiala gali'iin^{212}in jna' 'áai^{1} joongɨ xiiala 'wo^{2}-tsi 'áai^{1} tyijna' coon'^{13} 'e gajmaa^{1}a Cristo Jesús tyi'.

8 Joon Dios gajmaa^{1}a tiin'^{13} 'naa' coon'^{13} 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}naa' tsʉ 'wii'^{13} 'iin^{212}mo 'naa'. Joon jo gajmaa^{2} 'naa' 'yaanaa' 'elo, pe Dios nigajmaa^{1}a tyi'naa' 'e jo 'ee 'laa'^{13} tyíin^{1}.

9 Jo jmaa^{1}a Dios tiin'^{13} tsá^{2} tsʉ 'wii'^{13} 'e tyʉ́^{2} 'e nigajmaa^{1}a tsá^{2}, tsʉ coon'^{13} la joon jo lí^{2} jme^{1}i tsá^{2} jloo'^{3} yaai.

10 Tsʉ Dios nigajmee^{1}i jna', gajmee^{1}i jna' sɨcaan^{21}na' coon'^{13} Cristo Jesús yʉ to^{2} 'e jmoo^{21}o' jilaa'^{21} to^{2} 'e tyʉ́^{2} jiin'^{13} la niga'ɨ^{1}-tsi la mo jée^{1}i.

'E tyʉ́^{2} 'e saan^{21}an' 'wii'^{13} cwáain^{1} tya' Cristo

11 Tsʉ 'wii'^{13} joon cwotii'^{13}-'oo' xiiala lɨ́ɨ^{1}naa' la mo jée^{1}i. Jo lɨ́ɨ^{1}naa' tsá^{2} Israel 'in niga'ii'^{21} 'e li^{2} circuncisión 'e jmoo^{1}o tsá^{2} do ngú^{1} taain^{212} tsá^{2}. Joon 'in tsá^{2} 'in lɨ́ɨi^{1} li^{2} do gaunsii^{1}i 'naa' tsá^{2} 'in jo lɨ́ɨi^{1} li^{2} circuncisión.

12 'Yiia'^{13} joon jo cwii^{1}naa' Cristo. Jo galɨ́ɨ^{1}naa' tsá^{2} Israel joon jo ñí^{2}ii' 'e júu^{3} ga'ɨ́ɨ^{2}ɨ Dios jon'gɨ 'e júu^{3} tyiin^{2} gajmaa^{1}a Dios coon'^{13} 'in tsá^{2} do. Taan^{212}naa' 'e juncwii^{21} lo jo 'e sá^{2} wa' sɨjaan^{2}aan' joon jo cwii^{1}naa' Dios.

13 Pe nano, sɨcaan^{21}naa' coon'^{13} Cristo Jesús nigangatyéen^{1}naa' coon'^{13} Dios, xʉfiin'^{13} la mo jée^{1}i wíin^{2} taan^{212}naa' coon'^{13}on. Coon'^{13} 'e jmɨ^{1} 'øøi^{2} Cristo Jesús nigangatyéen^{1}naa' coon'^{13} Dios.

14 Joon tsʉ 'wii'^{13} Cristo seen^{21}na' tyʉ́^{2} tyani Dios. Joon Cristo do gajmaa^{1}a wa' iliin^{1}na' tsá^{2} goo^{21}o' la tsá^{2} Israel lagɨ tsá^{2} 'in jo^{1} seein^{21} Israel. Joon gauntyee^{1}e 'e gó^{2} 'ɨ^{1}-tsi' 'e lɨ la lɨ coon^{21} 'oo^{21} cwoo'^{13} 'e si'^{2} jee^{212} tsá^{2} Israel coon'^{13} tsá^{2} 'in jo seein^{21} joon.

15 Joon mo gajúin^{1} Cristo gatséi^{1}mo 'e ley do 'e lɨ^{1} jmaai'^{13} 'e 'ná^{1} jmaa^{1}a tsá^{2} joon coon'^{13} la joon gajmaa^{1}a coon^{21} fuu^{21} 'múui^{2} jee^{212} je tún^{2} fuu^{21} do. Joon sɨcaan^{21}mo coon'^{13} 'ido 'e fuu^{21} 'múui^{2} do. Joon coon'^{13} la joon gajmaa^{1}a Cristo 'e seein^{21} tsá^{2} tyʉ́^{2}-ʉ jee^{212} 'ii.

16 Joon mo gajúin^{1} Cristo tsaa'^{1} crúu^{13} gauntyee^{1}e 'e gó^{2} do jee^{212} 'e tún^{2} 'e fuu^{21} do joon gajmaa^{1}a 'e seein^{21} 'ido tyʉ́^{2} coon'^{13} Dios. Joon coon'^{13} la joon galɨ́ɨ^{1}i jaan^{21}mo.

17 Joon Cristo gajó^{1} joon gajma'^{2}a júu^{3} jileei'^{21} 'e júu^{3} do tya' xiiala seein^{21} tsá^{2} tyʉ́^{2}.

Gajma'²a 'naa' júu³ 'in seein²¹ wíin² la joon jon 'in seein²¹ tyan'¹.

18 Joon tsʉ 'wii'¹³ Cristo 'e lí² tsatyéen¹na' coon'¹³ Dios Jmii²¹ sɨ lɨ́ɨ¹na' tsá² Israel sɨ jo¹ lɨ́ɨ¹na' 'ee. Jaan²¹mo Espíritu 'in ngɨ¹ coon'¹³ jna'.

19 Tsʉ 'wii'¹³ joon jo liin¹gɨɨ' tsá² coon²¹ fuu²¹ pe lɨ́ɨ¹naa' tsá² goo²¹o' la lɨ́ɨi¹ jileei'²¹ 'in lɨ́ɨi¹ tsá² tya' Dios. Lɨ́ɨ¹na' tsá² 'in taai²¹² inʉʉ tya' Dios.

20 Joon 'naa' lɨ́ɨ¹naa' lawa coon²¹ 'nʉ́¹ 'e si'² ni coon²¹ tɨɨfuu²¹. Joon 'in tsá² apóstoles coon'¹³ 'in gacwoo¹o júu³ tyʉ́² la mo jéei¹ lɨ́ɨ¹i lawa 'e tɨɨfuu²¹ do. Joon 'ña'a Jesucristo lɨ́ɨ¹i lawa 'e cuun²¹² nifu tya' 'e tɨɨfuu²¹ do.

21 Joon ni Cristo do cwaain²¹ 'e 'nʉ́¹ do tyʉ́² sɨfúui¹³ ca ga'yeei²¹ coon²¹ cwo'¹ nacwaai'³ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ'.

22 Joon 'naa' 'in sɨcaain²¹ coon'¹³ Cristo uncaan²¹naa' coon'¹³ jileei'²¹ 'in catyaai² ca galɨ́ɨ¹naa' coon²¹ 'nʉ́¹ lɨ seein²¹ 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios.

3

Dios gatyaa¹a cwoo²¹ Poo² 'e júu³ tyʉ́² tya'a wa'a cwó²o 'ido tya' tsá² jo seein²¹ Israel

1-2 Tsʉ 'wii'¹³ joon jna-a, Poo², 'e mɨ́³ɨɨ 'wii²¹² tyi'naa', joon 'yuu²na 'nʉñí³ 'wii'¹³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús. Joon nanʉʉ¹ʉʉ' 'e 'yuu²na 'nʉñí³ 'wii'¹³ cwáain¹ tya' Cristo tsʉ Dios gatyaa¹a cwóo³oo 'e júu³ tyʉ́² tya'a wa' cwo'³oo 'naa' 'in jo seein²¹ Israel.

3 Joon nanʉʉ¹ʉʉ' xiiala ga'e'² Dios jna 'e júu³ 'uuin²¹ tya'a jiin'¹³ la júu³ gatoon²xʉʉ ni jí².

4 Joon mo jøø²øø' 'e jí² lo tsáa¹mo-'oo' 'e cwíi³oo 'e júu³ 'uuin²¹ tya' Cristo.

5 Joon jo gacwó² Dios wa'a 'e licwii¹i 'e júu³ 'uuin²¹ do jiin'¹³ jaain²¹ la mo jée¹, pe nano niga'e'² Dios 'e júu³ 'uuin²¹ do tya' 'in apóstoles 'in gatyii'¹in coon'¹³ 'in tsá² 'in cwo¹o júu³ tyʉ́² tya'a. 'In Espíritu Tyʉ́² tya' Dios ga'e'²e 'in tsá² do 'e júu³ 'uuin²¹ do.

6 Joon 'e lo-o 'e júu³ 'uuin²¹ do: 'e coon'¹³ 'e júu³ tyʉ́² tya' xiiala ijmá¹ Dios tiin'¹³ tsá² 'wii'¹³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús 'in tsá² 'in jo seein²¹ Israel i'ii'²¹ 'e tɨ́ɨi² coon²¹ røø²¹ coon'¹³ 'in tsá² Israel. Joon iliin¹ coon²¹ cuerpo tya' Cristo la lɨ́ɨi¹ 'in tsá² do. Joon 'e júu³ ga'ɨɨ¹ɨ Dios cwáain¹ tya' Cristo Jesús tya' tsá² Israel, 'e júu³ do tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel jon.

7 Joon xʉfiin'¹³ jo tɨ́ɨ²na 'e liin¹na tsá² tya'a, Dios gatyii'¹³in jna joon gatyaa¹a cwóo³oo wa'a cwóo³oo júu³ tyʉ́² tya'a. Joon jmaai'¹³ coon'¹³ 'ii'²¹ tya'a galɨ́¹ jilaa'²¹ 'elo.

8 Joon jna-a lɨ́ɨ¹na 'in xaai¹gɨ la jee²¹² jileei'²¹ tsá² tya' Dios; pe 'ii-o gacwo'¹ jna 'e to² lo 'e 'ya'²gɨ wa'a jmaa'¹³aa júu³ 'in tsá² jo seein²¹ Israel 'e júu³ tyʉ́² tya' Cristo, joon jiin'¹³ jaain²¹ jo lí² 'øøi'²¹-tsi la tí¹ xiiala fee'¹ 'e gajmaa¹a Cristo 'wii²¹² tyi'.

9 Joon gatyaa¹a Dios cwóo³oo wa'a jmaa'¹³aa jileei'²¹ tsá² júu³ 'e júu³ 'uuin²¹ ga'ɨ¹-tsi Dios ca la mo 'wiin²¹², joon Dios gajmaa¹a jilaa'²¹ 'e sá².

10 Galɨ́¹ la joon, 'e coon'¹³ la joon lí² 'é²e Dios 'in tyʉ'² to² coon'¹³ 'in 'oo¹o to² fu ñʉ'fú², xiiala gajmaa¹a tya' 'in jai'² lɨ́ɨi² 'ii². Joon coon'¹³ la joon lí² liñi¹ 'ido xiiala jmɨɨ¹-tsi Dios coon'¹³ jilaa'²¹ 'e sá².

11 Joon jilaa'²¹ 'elo jiin'¹³ la ga'ɨ¹-tsi Dios ilí² coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo, joon gali'iin²¹²in Dios la joon ca la mo 'wiin²¹² joongɨ coon²¹ tøø²mo.

12 Joon tsʉ 'wii'¹³ jai'² lɨ́ɨ²na' Jesucristo lí²-i tsatyéen¹na' tyani Dios jo cu'²-tsi' wa' jo 'ii'²¹in jna'.

13 Tsʉ 'wii'¹³ joon mɨ́³ɨɨ tyaní²ii' jo cwoliin¹naa' tsá² 'in jo tyaa¹-tsi cwáain¹ tya' 'e móo³oo wúu¹ wii'¹³ cwáain¹ tyi 'naa', tsʉ coon²¹ 'e 'yʉ́³ júui³ 'naa' 'elo.

'Iin²¹²in Cristo tsá²

14 Tsʉ 'wii'¹³ joon si'³ii wo²jní³ii tyani Jmii²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo,

15 'in cwó²o nombre tya' jileei'²¹, lagɨ 'in taai² ñʉ'fú², lagɨ 'in taain²¹² juncwii²¹.

16 Mɨ́³ɨɨ tyani Jmii²¹ 'e cwoo'¹³i 'naa' 'in Espíritu Tyʉ́² tya'a 'e cwo'² 'naa' wa'a pí³ tsi alma tyii'.

17 Mɨ́³ɨɨ 'e 'wii'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨ²naa' i'cwó² Cristo alma tyii'. Mɨ́³ɨɨ jon 'e tsʉ 'wii'¹³ tá²

taan^{212}-'oo' coon'^{13} 'e 'iin^{212}naa' Dios coon'^{13} tsá^{2}.

18 Mí^{3}ii 'e li'øøi'^{21}-'oo' tyú^{2} coon'^{13} 'in catyaai^{2} 'in jai'^{2} lii^{2}i Dios xiiala fee'^{1} 'iin^{212}in Cristo tsá^{2} 'áai^{1}. 'Iin^{212}na iliñii^{21}ii' xiiala 'ú^{2} joongi xiiala cwaa^{21} joongi xiiala 'o'^{2} joongi xiiala ñíi^{1} 'e 'iin^{212}in Cristo tsá^{2}.

19 Mí^{3}ii jon iliñí^{3} 'naa' xiiala 'iin^{212}in Cristo tsá^{2} xufiin'^{13} jo lí^{2} ne^{2}na' la tí^{1}. Mí^{3}ii tyani Dios wa'a unrøø^{1}i Dios 'naa' coon'^{13} 'ña'a.

20 Joon nano, cwolí^{2} jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gi tya' Dios. Joon coon'^{13} 'e 'ii'^{21} tya'o 'e taa^{2} jna' lí^{2} jmáa^{1}a Dios 'wii'^{13} tyi' láai^{2}gi 'áai^{1} la la mí^{2}i', lí^{2}-i jmáa^{1}a Dios tyi' láai^{2}gi 'áai^{1} ce jo lí^{2} 'i^{1}-tsi' jilaa'^{21} 'e lí^{2} jmáa^{1}a Dios tyi'.

21 ¡Cwoun'goo^{1}o jileei'^{21} 'in jai'^{2} lii^{2} 'ii 'wii'^{13} cwáain^{1} tya' Cristo Jesús! ¡Cwoun'goo^{1}o 'ii coon^{21} tøø^{2}mo! Amén.

4

Sicaain^{21} jna' coon'^{13} Espíritu tya' Dios

1 Joon tsu 'wii'^{13} joon, jna-a, 'in 'yui^{2} 'nuñí^{3} 'wii'^{13} cwáain^{1} tya' Ña'ñu'^{1}u', mí^{3}ii tyanii^{2}ii' wa' jmaa^{2}aa' la tii^{2} jmá^{1}a 'in nigatø'^{2} Dios.

2 Cwoseen^{21}naa' 'e 'wo^{2}-'oo' joongi feei'^{1}-'oo' tya' tsá^{2} xeei'^{21}. Cwolifee'^{1}mo-'oo' joongi 'í^{2}du'-'oo' la jaain^{21} la jaan^{21}naa' tsu 'wii'^{13} 'nee^{1}naa' la 'oo'^{21} ruu'^{21}naa'.

3 Cwoo'^{13}-'oo' wa' liseen^{21}naa' tyú^{2} la 'oo'^{21} 'naa' coon'^{13} 'ii'^{21} tya' 'in Espíritu Tyú^{2}.

4 Jaan^{21}mo lii^{1}naa' 'in jai'^{1} lii^{2} Cristo, joon jaan^{21}mo Espíritu tya' Dios seein^{21}, joon gatø'^{2} Dios 'naa' 'wa'a canii^{2}mo sijá^{2}aan'.

5 Joon jaan^{21}mo Ña'ñu'^{1}u' seein^{21}, joon coon^{21} 'e jai'^{2} lii^{2}na', joon canii^{2}mo jmii^{21} saa^{21}na',

6 joon seen^{21}mo jaan^{21}mo Dios 'in lii^{1} Jmii^{21} jileei'^{21} 'in jai'^{2} lii^{2} 'ii. Joon 'in Dios do tyu'^{2}u to^{2} jileei'^{21} 'in jai'^{2} lii^{2} 'ii, joon uncoon'^{13}on jileei'^{21} 'in jai'^{2} lii^{2} 'ii, joon ngi^{1} coon'^{13} jileei'^{21} 'in jai'^{2} lii^{2} 'ii.

7 Pe Cristo nigacwo'^{2}o jna' la jaan^{21}na' coon^{21} to^{2} jmoo^{21}o' jiin'^{13} la nigali'iin^{212}in 'ña'a.

8 Tsu 'wii'^{13} joon jin'^{2}in ni jí^{2} tya'a: Mo gasoo^{1}o fu yu'^{2} juncwii^{21} gatøø^{21}o fúui^{1} 'in gali^{1}i,

joon gacwo'^{1}o tsá^{2} 'e 'yaai^{1}-tsio.

9 Joon, ¿'e 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} mo jin'^{2} 'e jí^{2} do "gasoo^{1}o fu yu'^{2} juncwii^{21}"? 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e jin'^{2} 'e nifu 'ii-o gajgaai^{1} fu ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.

10 Joon 'in nigajngaai^{1} do 'ii-i 'in nigasoo^{1}o li ñii^{2}gi fu ñu'fú^{2} 'e coon'^{13} la joon lí^{2} unrøø^{1}i jilaa'^{21} coon'^{13} 'ña'a.

11 Joon gacwo'^{1}o la jaain^{21} la jaain^{21} tsá^{2} coon^{21} to^{2} 'e jmáa^{1}a. 'Inlii^{13} gajmee^{1}i Cristo apóstoles, 'inlii^{13}gi gacwo'^{1}o to^{2} 'e jma'^{2}a tsá^{2} júu^{3} tya' Dios, joon seein^{21}gi 'in gacwo'^{1}o wa'a cwoo^{1}o 'e júu^{3} tyú^{2} tya' xiiala jmá^{1} Dios tiin'^{13} tsá^{2}. Seen^{21}mo joon tsacøøi'^{13} 'in 'e'^{2}e 'naa'.

12 Gajmaa^{1}o la joon 'e tyaa^{1}a tyú^{2} jileei'^{21} 'in jai'^{2} lii^{2} 'ii ijmáa^{1}a 'ido to^{2} tya'a. Gajmaa^{1}o la joon jon 'e cwo'^{1}o pí^{3} jileei'^{21} 'in jai'^{2} lii^{2} 'ii.

13 Joon ijmáa^{1}a la joon ca liin^{1}na' jaain^{21}na' coon'^{13} 'e jai'^{2} lii^{2}na' joongi coon'^{13} 'e cwii^{1}na' 'in Jóon^{1} Dios; ca liin^{1}na' tsá^{2} 'in nicøøi'^{13} coon'^{13} 'e jai'^{2} lii^{2}na', joon ca liin^{1}na' ce tí^{1} la lii^{1} Cristo.

14 Joon jo lii^{1}gi' la lii^{1} xuui^{212} 'in unsii^{2}i 'e 'i^{1}-tsí jmoono tsu jo ñii^{1} joon tsalíin^{2}mo coon'^{13} 'ido jmoono mo jalíin^{2} tsá^{2} 'in jmii^{1}-tsi 'e'^{2}e 'ido jilaa'^{21} júu^{3} xiia'^{21}. Joon coon'^{13} júu^{3} to'^{2} tya'a coon'^{21}on tóo^{2} tsá^{2} 'in jo lii^{1} tsá^{2} 'in nicøøi'^{13} coon'^{13} 'e jai'^{2} lii^{2}.

15 Pe jna'gi' sii^{13}i' 'e júu^{3} jai'^{2} tsu 'wii'^{13} 'iin^{212}na' la jaain^{21} la jaan^{21}na', icwaan^{21}na' coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'øøi'^{21}-tsi' cwáain^{1} tya' Cristo. Joon Cristo do lii^{1} mootyi^{2} tya' cuerpo tya'a, joon cuerpo tya'a li^{1} jileei'^{21} 'in jai'^{2} lii^{2}i 'ii.

16 Joon tsu 'wii'^{13} Cristo 'yuui^{2} cuerpo tya'a, 'wii'^{13} 'ii tyú^{2} sitaai^{2} jilaa'^{21} cuerpo tya'a, joon mo jmoo^{1}o to^{2} tyú^{2} jilaa'^{21} 'e cuerpo do icwaan^{21}mo joon ili'iin^{212}mo 'áai^{1}gi.

'E juncwii^{21} 'múui^{2} 'e sá^{2} coon'^{13} Cristo

17 Tsu 'wii'^{13} joon cwo'^{3}oo 'naa' cwáain^{1} joon mí^{3}ii tyaní^{2}ii' coon'^{13} 'e sii^{21} Ña'ñu'^{1}u'

'e jo ngɨɨ¹gɨɨ' to² jmoo²oo' la jmoo¹o 'in tsá² jo cwii¹in Dios. 'In tsá² do ngɨɨ¹ɨ 'ɨ¹-tsi 'e jo 'e to² tí¹,

18 joon galinʉʉ²¹ 'e 'øøi'²¹-tsi. Joon tsʉ 'wii'¹³ 'wa'²-tsio tsá² bán¹mo 'ii joon jo 'oo¹o 'e juncwii²¹ 'e cwo'¹ Dios tsá².

19 Joon tsʉ 'wii'¹³ jo li'²gɨ fa'ɨɨ'²¹ canii² jmoo¹o jilaa'²¹ 'e gó². Cwo'¹-tsi jmoo¹o jilaa'²¹ 'e 'leei'²¹ tsá².

20 Pe 'naa', jo mo galitɨ́ɨ²naa' jilaa'²¹ 'elo 'e cwáain¹ tya' Cristo,

21 wana la jai'² niganʉʉ²ʉʉn' cwáain¹ tya' 'ii, sɨ wana ga'e'²e Cristo 'naa' 'e jai'² 'e sá² tya' Jesús 'ee.

22 Pe 'naa', lawa tsá² 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo, 'ná¹ tʉʉ²ʉʉ' 'e gó² 'e jmaa²aa' 'e najmaa¹a 'leei'²¹ tsá² la mo jéei¹, tsʉ 'e gó² do 'e tɨ́²-tsi tsá² jmoo¹o coon'²¹on tsá² tóo².

23 Joon cwaun'múu²mo Dios alma tyii' coon'¹³ 'e 'ɨ¹-'oo'.

24 Joon cwoliin²¹naa' tsá² 'in 'múui² 'in gajmeei¹ Dios. Joon Dios gajmeei¹ 'in tsá² 'múui² do 'e jmáa¹a 'e tyʉ́² joon 'e liin¹in tsá² tya'a la jai'².

25 Tsʉ 'wii'¹³ joon jo foo'²¹gɨɨ' júu³ tajuu²¹ pe fáa¹³aa' 'a la jai'² la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsʉ jile'¹e' lɨ́ɨ¹na' lawa jaan²¹na' coon'¹³ cuerpo tya' Jesús.

26 Joon wana gatsá² 'nii'²¹-'oo', jo 'noo²oo' tsaa²; jo cwoo²oo' 'e 'nii'²¹-'oo' la tøøi² jmɨɨ²¹² ce yʉʉi'² ñi'¹.

27 Jo cwoo²oo' jiin'¹³xʉ wa' lí² tya' 'in 'lɨɨi'³.

28 Joon 'in gajmoo¹o 'uun²¹ 'ná¹ tʉ́²o jmáa¹a 'uun²¹ joon 'láa² 'wii²¹² jmáa¹a to², 'ná¹ jmáa¹a to² tyʉ́² coon'¹³ cwoo²¹o 'e coon'¹³ la joon ilisá² 'e cwo'²o 'in seein²¹ fa'í³.

29 Joon jo foo²oo' jilaa'²¹ júu³ 'e gó²; fáa¹³aa' jmai'² júu³ tyʉ́² 'e lí² uncoon'¹³ tsá² xeei'²¹. Joon júu³ tyii' ityá¹-tsi tsá² 'e ngɨ¹ coon'¹³ Dios.

30 Joon jo cwoo²oo' fa'í³ 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios coon'¹³ 'e jmoo²oo' tsʉ Dios gacwoo'¹³i 'naa' 'in Espíritu Tyʉ́² tya'a 'e liin¹ lawa coon²¹ sello tyi'naa' 'e liin¹naa' tsá² tya'a ca jmɨɨ²¹² mi untiin'¹³in jmáa¹a 'e tiin'¹³ 'naa'.

31 Tʉʉ²ʉʉ' 'e 'láai² 'ɨ¹-'oo' coon'¹³ 'e 'yá²-'oo', coon'¹³ 'e 'nii'²¹-'oo' coon'¹³ jilaa'²¹ júu³ 'laa'²¹ 'e 'oo¹o tǿ² tsá², coon'¹³ jilaa'²¹ júu³ 'e gó². Tʉʉ²ʉʉ' jilaa'²¹ 'e tsii²¹²-wúu¹naa'.

32 Joon liin¹naa' tsá² tyúi¹, 'in 'wo²-tsi tya' tsá² la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Jmaa²aa' feei'¹-'oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jiin'¹³ la gajmaa¹a Dios feei'¹-tsi tyii' 'wii'¹³ cwáain¹ tya' Cristo.

5

1 Tsʉ 'wii'¹³ joon cwoliin¹naa' tsá² 'in lɨ́ɨi¹ la lɨ́ɨi¹ Dios. Cwoliin¹naa' lawa xuui²¹² tya'a 'in 'iin²¹²in.

2 Joon 'iin²¹²naa' 'in catyaai² jiin'¹³ la gali'iin²¹²in Cristo jna' joon gajaain'¹² 'ña'a lawa jaain²¹ joo'saa'²¹ xuui²¹² 'in jngaai'¹³ tsá² 'e cwo'² tsá² Dios lawa coon²¹ fa'¹ 'wii²¹² tyijna'. Joon 'yaai¹-tsi Dios coon'¹³ 'e fa'¹ do.

3 Pe 'naa', tsʉ 'wii'¹³ lɨ́ɨ²naa' tsá² tya' Dios jo cwoo²oo' lí² jiin'¹³ coon²¹ naa'¹³ 'e foo'¹³naa' tsamɨ́² tya' tsá² xeei'²¹, jon'gɨ síi¹³naa' la 'oo'²¹ yaanaa' tya' 'in jmoo¹o la no. Jo jmoo²oo' doñi'ee 'e 'leei'²¹ tsá².

4 Jo foo²oo' júu³ 'e un'leei'²¹ tsá² yaai, sɨ júu³ 'e jo 'ee to² tí¹ 'ee, sɨ júu³ ngɨ́ɨ¹ 'e gó² 'ee. Pe tyʉ́²gɨ wa'a cwoo²oo' 'maai'¹³ Dios.

5 Tsʉ nañí³ 'naa' 'e jo lí² tsataai²¹² tsá² lɨ tyʉ'² Cristo coon'¹³ Dios to² 'in tsá² 'in fee'¹i tsamɨ́² jo mo cui'² cwoo²¹o, sɨ jmoo¹o 'e 'leei'²¹ tsá² 'ee, sɨ 'iin²¹²in 'e sá² tya' tsá² xeei'²¹ 'ee (tsʉ lawa un'goo¹o tsá² dioses 'in gajmeei¹ tsá² mo 'iin²¹²in 'e sá² tya' tsá² xeei'²¹).

6 Jo cwoo²oo' wa' coon'²¹ tsá² 'naa' tóo² coon'¹³ júu³ 'e jo 'ee to² tí¹, tsʉ Dios i'e'²e wúu¹ 'in tsá² 'in jmoo¹o jilaa'²¹ 'e gó² lo, 'in jo nʉʉ'¹³ʉ.

7 Tsʉ 'wii'¹³ joon jo uncaan²¹naa' coon'¹³on jiin'¹³xʉ.

8 La mo jéei¹ jo mo galicwii¹naa' Dios joon lawa née¹naa' lɨ nʉʉ²¹, pe nano sɨcaan²¹naa' coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' joon lawa née¹naa' lɨ tɨ́¹ 'yiia²¹. Tsʉ 'wii'¹³ joon ngɨɨ²ɨɨ' la tɨ́ɨi² ngɨ¹ tsá² 'in née¹i lɨ tɨ́¹ 'yiia²¹.

9 Joon 'e 'yiia^{21} do jmoo^{1}o wa' seein^{21} tsá^{2}
'in tyúi^{1}, joongɨ wa' jmá^{1} tsá^{2} tyʉ́^{2} coon'^{13}
ruu'^{21}i joongɨ wa' jmá^{1} tsá^{2} 'e jai'^{2}.
10 Cwoo'^{13}-'oo' 'e cwoliñii^{2}ii' 'ee 'e
'yaai^{1}-tsi Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.
11 Joon jo cwotaan^{2}naa' coon'^{13}on 'ido 'in
néei^{1} lɨ nʉʉ^{21} joon jmoo^{1}o 'e jo 'ee to^{2} tí^{1}.
Tyʉ́^{2}gɨ wa'a jmaa^{2}aa' iliñí^{1} tsá^{2} 'e gó^{2} jmoo^{1}o
'ido.
12 Tsʉ 'e jmoo^{1}o 'in tsá^{2} do lɨ 'uuin^{21}
cwoo^{1}o tsá^{2} fa'ii'^{21} wa'a faa'^{21} tsá^{2} 'ee 'e
jmoo^{1} 'ido.
13 Pe mo najøø^{2} tsá^{2} 'e gó^{2} jmoo^{1}o 'in tsá^{2}
do coon'^{13} 'e 'yiia^{21} tya' Dios do, lí^{2}-i liñi tsá^{2}
tyʉ́^{2} tsʉ 'e 'yiia^{21} do jmoo^{1}o 'e ñí^{1}i røø^{21} 'ee
lɨ́^{1}.
14 Tsʉ 'wii'^{13} joon jin'^{2}in ni jí^{2} tya'a:

'Nʉ, 'in cwúu^{2}i, unjnaa^{2}-'o'o; joon ráan^{2}un
jee^{212} 'lii^{212}, joon cwo'^{1} Cristo 'nʉ
iseen^{21}u jee^{212} 'yiia^{21} tya'a.

15 Jøø^{2}øø' xiaala ngii^{2}ii' cataain^{21}
cataain^{21} coon'^{13} tún^{2} joon jo seen^{21}naa' la
seein^{21} 'in tsá^{2} 'in jo ñii^{212}-tsi, lɨ́i^{1}naa' tsá^{2}
jmii^{1}-tsi.
16 'E cwoo'^{13}-'oo' jmaa^{2}aa' 'e sá^{2} jmoo^{21}o'
jee^{212} jmii^{212} no tsʉ 'e gó^{2} jmoo^{1}o 'in
catyaai^{2}.
17 ¡Jo cwoliin^{1}naa' tsá^{2} bón^{1}! Cwoo'^{13}-'oo'
'e li'øøi'^{21}-'oo' 'ee 'iin^{212}in Ña'ñʉ'^{1}ʉ' jmaa^{2}aa'.
18 Jo ngɨ́^{2}ii' to^{2} 'íin^{1} tsʉ caa^{21}naa' jilaa'^{21} 'e
'oo^{2}oo' coon'^{13} ca juncwii^{21} tyii' 'in ngɨ́^{1} la
joon. Pe cwoo^{2}oo' wa'a unrøøi^{21} Dios 'naa'
coon'^{13} 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya'a.
19 Síin^{13}naa' la jaain^{21} la jaan^{21}naa' coon'^{13}
salmos, joongɨ coon'^{13} jilaa'^{21} júu^{3} tyʉ́^{2} 'e 'ø^{1}
tsá^{2}. Coon'^{13} jilaa'^{21} 'wa' pí^{3} tyii' 'øø^{2}øø' 'e
jløø'^{3}moo' joon un'goo^{21}oo' Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.
20 Joon coon^{21} tøø^{2}mo cwoo^{2}oo' 'maai'^{13}
Dios tya' jilaa' coon'^{13} 'e sii^{21} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesu-
cristo.

Xiiala jmoo^{1}o tsá^{2} la 'oo'^{21} ruui'^{21} tsá^{2}

21 Joon tsʉ 'wii'^{13} un'goo^{21}oo' Cristo
jmée^{13}naa' yaanaa' tsá^{2} 'in nʉʉ'^{13} la 'oo'^{21}
yaanaa' no.
22 Joon 'in tsamɨ́^{2} tya' tsá^{2} 'ná^{1} jmáa^{1}a
nʉʉ'^{13}ʉ to^{2} tyʉ'^{2} nʉʉ'^{1} tya'a 'wii'^{13} 'iin^{212}in
jmáa^{1}a 'e 'yaai^{1}-tsi Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.
23 Tsʉ 'in ñʉʉ'^{1} tya'a do lɨ́i^{1}i mootyi^{2} tya'
tsamɨ́^{2} tya'a tsʉ la joon lɨ́ii^{1} Cristo mootyi^{2}
tya' 'in jai'^{2} lɨ́ii^{1} 'ii. Joon Cristo do gajmaa^{1}a
tiin'^{13} 'in tsá^{2} jai'^{2} lɨ́ii^{2} 'ii. Joon 'in tsá^{2} 'in jai'^{2}
lɨ́ii^{2} 'ii lɨ́i^{1}i lawa cuerpo tya'a.
24 Joon la jmoo^{1}o 'in jai'^{2} lɨ́ii^{2} Cristo
nʉʉ'^{13}ʉ to^{2} tyʉ'^{2} Cristo la joon jon tsamɨ́^{2}
'ná^{1} jmáa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉ jilaa'^{21} to^{2} tyʉ'^{2} nʉʉ'^{1}
tya'a.
25 Joon 'in tsañʉʉ'^{1} 'ná^{1} 'iin^{212}in 'oo^{212}o la
gali'iin^{212}in Cristo 'in tsá^{2} 'in galijai'^{2} lɨ́ii^{2} 'ii,
joon gacwo'^{1}o Cristo juncwii^{21} tya'a 'wii'^{13}
'ii.
26 La lo-o gajmaa^{1}a Cristo 'e gauntyúu^{1}i
'in nijai' lɨ́ii^{2} 'ii tsaa^{2} tya'a. 'E galityúu^{2}mo
coon'^{13} jmii^{21} 'e gasaa^{1}i joongɨ coon'^{13} júu^{3}
tyʉ́^{2} tya' Dios.
27 Joon coon'^{13} la joon lí^{2} jaain'^{21} Cristo
tyani 'ña'a 'in jai'^{2} lɨ́ii^{2} 'ii 'in 'ye'^{2}gɨ 'áai^{1};
jiin'^{13} coon^{21} tsaa^{2} jo 'e 'oo^{1}gɨ jon'gɨ wa'a 'e
gó^{2} catyiia^{2}gɨ pe jmaai'^{13} 'in tyúu^{1}mo jo 'ee
sɨ'naai^{21} tya'a.
28 Joon la joon 'in tsañʉʉ'^{1} 'ná^{1} 'iin^{212}in
tsamɨ́^{2} tya'a jiin'^{13} la 'iin^{212}in cuerpo tya'a
'ña'a. Joon 'in 'iin^{212}in tsamɨ́^{2} tya'a la wa'a
'e 'iin^{212}mo 'ña'o.
29 Jiin'^{13} jaain^{21} wa' 'eei'^{1} cuerpo tya' 'ña'a
lɨ' jiin'^{13} 'e unjíi^{2}o joongɨ un'øøi'^{1} 'ña'a. La
joon jmoo^{1}o Cristo tya' 'in jai'^{2} lɨ́ii^{2} 'ii,
30 tsʉ lawa cuerpo tya'^{1}o 'ii. Joon jna'o'
lɨ́i^{1}na' 'no'^{3} tya' 'e cuerpo do, tsʉ 'wii'^{13} ngú^{1}
taan^{212}in joongɨ moo^{1} taa^{212}i lɨ́i^{1}na' 'in lɨ́ii^{1}
tsá^{2} tya'a.
31 "Tsʉ 'wii'^{13} joon itʉʉ^{2}mo tsañʉʉ'^{1} sáa^{3}
jmii^{21} joon iuncaain^{21} coon'^{13} tsamɨ́^{2} tya'a
joon 'in gái^{1} do iliin^{1} lawa jaan^{21}mo."
32 Coon^{21} júu^{3} 'uuin^{21} 'áai^{1} 'elo pe fo'^{3}oo
'e faa'^{21}a 'e júu^{3} do cwáain^{1} tya' xiiala lɨ́ii^{1}
Cristo coon'^{13} 'in tsá^{2} 'in jai'^{2} lɨ́ii^{2} 'ii.
33 Pe fuu^{212}uu 'naa' jon 'e 'ná^{1} 'iin^{212}naa'
jilee'^{21}naa' tsamɨ́^{2} tyii' la 'iin^{212}naa' yaanaa',
joon 'in tsamɨ́^{2} do 'ná^{1} un'goo^{1}o ñʉʉ'^{1} tya'a.

6

1 Joon 'in xuui^{212}, tsʉ 'wii'^{13} jai'^{2} lɨ́i^{2}i, 'ná^{1}
jmáa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉ tsacøøi'^{13} tya'a tsʉ la joon 'e
tyʉ́^{2}.

2 Joon 'e ley nifu 'e jéei¹ coon²¹ júu³ tyiin² 'e jin'² la lo: “Un'goo²'o ñʉ'²'ʉ coon'¹³ saa²'a
3 'e coon'¹³ la joon 'e seen²¹un jløø'³mo'o joon wóo² iní²'i fu juncwii²¹ lo.”

4 Joon 'naa', 'in lɨɨi¹naa' tsacøøi'¹³ tya' xuui²¹² jo jmaa²aa' 'e tyá² 'nii'²¹-tsi xuui²¹² tyii', pe 'e tyʉ́²gɨ wa'a uncwaan²¹naa' coon'²¹ túnˀ joon 'ee²ee' cwáain¹ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ'.
5 Joon 'naa', 'in jmoo¹o to² tya' tsá², jmaa²aa' nʉʉ¹³ʉʉ' ñi'fii¹ii' 'in taain²¹² juncwii²¹ lo. Joon lawa jmoo²oo' to² tya' Cristo jmoo²oo' to² tya'a coon'¹³ 'e un'goo²oo', canii²mo 'e 'ɨ¹-'oo'.
6 Jmaa²aa' to² tʉ'²ʉ la tsa'leei'¹³ tya' Cristo jon' wa' jiin'¹³ lɨ' jøø²naa' 'e seen²¹naa' tyʉ́² coon'¹³on. Jmaa²aa' coon'¹³ jilaa'²¹ wa'² pí³ tyii' 'e 'iin²¹²in Dios.
7 Jmaa²aa' to² tyii' 'e 'yaai¹-'oo' lawa to² tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' jon' wa' to² tya' tsá².
8 Tsʉ ñí³ 'naa' 'e la jaain²¹ la jaain²¹ i'ii'²¹i tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' jiin'¹³ la 'e tyʉ́² 'e nigajmaa¹a sɨ jmoo¹o to² tya' tsá² sɨ jmoo¹o to² tya'a 'ee.
9 Joon 'naa', 'in lɨɨi¹ ñi'fii²¹² tsá², coon²¹ røø²¹ jmaa²aa' la jmoo¹o 'ido, jo toon²oon' fo'¹-tsi. Cwotii'¹³-'oo' 'e 'in Ña'ñʉ'¹ʉ' 'in tyíin¹ ñʉ'fú² 'in tyʉ'² to² 'in tsá² do tyʉ'²ʉ to² 'naa' jon. Joon canii²mo lɨɨi¹ tsá² tyaníi¹i, jo 'ee sɨsɨɨ¹i tsá².

'E cwoo¹o 'in Espíritu Tyʉ́² tya' 'in jai'² lɨɨi² Dios

10 Joon nano tsaru'¹u', tá² teen¹-'oo' sɨcaan²¹naa' coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' joon coon'¹³ jilaa'²¹ 'waa'²¹ pí³ tya'a.
11 Joon lawa tyi² 'láa² 'láai² nii² ñí³ 'e un'øøi'²¹ yaai la joon jon 'naa' 'ná¹ cɨɨ²ɨɨ' lawa ñí³ tya' 'láa² 'e cwo'¹o Dios 'naa' 'e tá² táain¹-'oo' coon'¹³ jilaa'²¹ júu³ tajuu²¹ tya' 'in 'lɨɨi'³.
12 Tsʉ jo 'e tɨɨi'²¹ jna' coon'¹³ tsá² taain²¹² juncwii²¹ pe tɨɨi'²¹ jna' coon'¹³ 'in espíritu gó² 'in tyʉ'² to² tya'cwii²¹. Tɨɨi'²¹ jna' coon'¹³ 'in tyiin²gɨ, joongɨ 'in 'oo¹o to² wa'a tyʉ'²ʉ to² 'e juncwii²¹ lo 'e 'íi¹ lɨ nʉʉ²¹.
13 Tsʉ 'wii'¹³ joon cɨɨ²ɨɨ' ñí³ tya' 'láa² icwo'² Dios 'naa' 'e coon'¹³ la joon tá² lí² táain¹-'oo' mi tɨ́¹ jmɨɨ²¹² 'e gó². Joon mo gajmaa²aa' jilaa'²¹ 'e ilí², joon tá² taain¹-'oo'.
14 Tá² téin¹-'oo' coon'¹³ 'e jai'² sɨ'ñʉʉ¹ʉ tuu¹uu' lawa coon²¹ loo²¹ 'nʉʉ¹ tu'²u tya' 'láa². Joon lawa coon²¹ ñí³ 'e toon¹on 'láa² ni tsí¹ jmaa²aa' 'e 'yaai¹-tsi Dios coon²¹ tøø²mo.
15 Joon tyá²aa' tyʉ́² tyii' 'e cwoo²oo' 'e júu³ tyʉ́² tya' xiiala seein²¹ tsá² tyʉ́² coon'¹³ Dios la tyá² 'láa² tyʉ́² mo 'ø'²ø mɨɨ¹ɨ.
16 La joon 'e jai'² cwoliin¹naa' 'e lɨ́¹ lawa coon²¹ 'mojmó² 'ú²xʉ 'e saan'²¹a 'láa² 'e 'ɨɨ¹ɨ tyaníi¹i 'e coon'¹³ 'e joon lí² dʉʉ¹ʉ jilaa'²¹ sɨɨ² sʉʉn'²¹ tya' li² 'e coo²¹ tya' 'in 'lɨɨi'³.
17 Joon toon²oon' tyí²ii' lawa coon²¹ lootyi² tya' 'láa² 'e nigajmaa¹a Dios tiin'¹³ 'naa'. Joon lawa coon²¹ ñí³ cwaa²¹ lɨ́¹ 'e júu³ tyʉ́² tya' Dios 'e cwo'¹ 'in Espíritu Tyʉ́² 'naa'; soon²oon' tá².
18 Joon coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmoo²oo' foo²oo' júu³ tyʉ́², mɨ́²ɨɨ' tyani Dios coon²¹ tøø²mo coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyʉ́². Joon la joon líi²ii' jmaa²aa' jo tʉ́²oo'; foo²oo' júu³ tyʉ́² tya' jileei'²¹ 'in jai'² lɨɨi² Dios.
19 Mɨ́²ɨɨ' jon 'wii²¹² tyiajna 'e cwo'¹o Dios jna jilaa'²¹ júu³ 'e fo'³oo. Mɨ́²ɨɨ' 'wii²¹² tyiajna 'e jo 'goo'²¹oo ijmaa'¹³ jna tsá² júu³ 'e júu³ 'uuin²¹ do tya' xiiala jmoo¹o Dios tiin'¹³ tsá².
20 Joon Dios gasii¹in jna wa'a jmáa'¹³aa tsá² júu³ 'e júu³ tyʉ́² lo; joon 'wii'¹³ 'e júu³ tyʉ́² lo 'yuu²na 'nʉñí³ nano. Mɨ́²ɨɨ' tyani Dios wa'a cwo'³ jna tsá² 'e júu³ tyʉ́² lo jo 'goo'²¹oo jiin'¹³ la tɨɨ²na jmáa³aa.

Júu³ lɨ gatséi¹

21-22 Sɨɨ³na 'in Tíquico lo jee²¹² 'naa' 'e jma'²a 'naa' júu³ xiiala seen²¹na, 'e coon'¹³ la joon lí² tyá²-'oo'. Joon 'in Tíquico lo jaain²¹ tsaru'¹u' 'in 'iin²¹²na 'áai¹ joon nigajmaa¹a to² tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' coon'²¹ túnˀ. 'Ii ijma'²a 'naa' júu³ xiiala tsangɨ³na joongɨ jilaa'²¹ 'e jmóo³oo.
23 Mɨ́³ɨɨ tyani Dios 'wii'¹³ tya' jileei'²¹ tsaru'¹u' wa'a seein²¹ 'ido tyʉ́² tyani Dios joon wa'a cwo'² Dios Jmii²¹ coon'¹³ Na'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo 'ii 'e 'iin²¹²mo ruu'²¹i coon'¹³ 'e jai'² lɨɨi².

24 Cwauncwaai'[3] Dios jileei'[21] tsá[2] 'in
'iin[212]in Ña'ñɯ'[1]ɯ' Jesucristo, 'in jo tyéi[1] 'e
'iin[212]in 'ido. Amén.

Jí² gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i tsá² 'in néei¹ Filipos

Poo² taain²¹² 'nɯñí³ joon sii¹in jí² tya' 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo néei¹ fuu²¹ Filipos

1 Poo² coon'¹³ Timoteo sii¹in 'e jí² lo. Jna'oo'o lɨi²na'a tsá² jmoo¹o to² tyɯ'² Jesucristo. Sii²na'a 'e jí² lo tɨ́ɨi² jilee'²¹naa' 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo 'in néei¹ fuu²¹ Filipos. Sii²moo'o 'e jí² lo jon tya' 'in tyɯ'² to² 'naa' coon'¹³ tsá² 'in uncoon'¹³ 'in tyɯ'² to² do. Tsá² tya' Dios 'naa' joon nisɨcaan²¹naa' coon'¹³ Cristo Jesús.

2 Cwouncwaai'³ Dios 'naa' joon cwocwoo¹ Nɯ'¹ɯ' Dios Jmii²¹ coon'¹³ Ña'ñɯ'¹ɯ' Jesucristo 'e seen²¹naa' tyɯ́²-ɯ.

Poo² faa'²¹a júu³ tyɯ́² tya' 'in jai'² lɨ́ɨi² Ña'ñɯ'¹ɯ'

3 La coon²¹ naa'¹³ mo tɨɨi'¹³-tsii 'naa' cwo'³oo 'maai'¹³ Dios tyiia.

4 Mo fo'³oo júu³ tyɯ́² mɨ́³ɨɨ tyani Dios Jmii²¹ 'wii²¹² tyii' 'e jløø'³moo.

5 Cwo'³oo 'maai'¹³ Dios 'e ca jmɨɨ²¹² lɨ ga'naai²¹² 'wii²¹² la joon jon ca lɨ no nigajmóo²oo' to² caan²mo coon'¹³ jna'a 'e cwoo²¹o' júu³ tyɯ́² tya' Dios.

6 Cwo'³oo 'maai'¹³ Dios joon ní³oo, jo cu'²-tsii coon'¹³ Dios 'in ga'láa² 'wii²¹² jmoo¹o coon²¹ to² tyɯ́² jee²¹² 'naa', 'ii ijmaa¹gɨ la ngó¹ 'naai'¹³ ca tɨ́² jmɨɨ²¹² mi cwéei¹ Ña'ñɯ'¹ɯ' Jesucristo.

7 'Áa¹mo tyɯ́² 'e 'ɨ¹-tsii la no 'wii'¹³ 'naa' tsɯ 'áa¹mo 'iin²¹²na 'naa' tsɯ 'wii'¹³ niga'ii'¹³mo' ca níi³mo fo'feei'¹ tya' Dios. Joon xɯfiin'¹³ 'úu³na 'nɯñí³ joongɨ xɯfiin'¹³ isiin'¹³na tyani tsaa'to² lɨɨlɨ¹ un'øø'¹moo 'e júu³ tyɯ́² tya' xiiala itiin'¹³ tsá². Siin'³moo 'ñii'a 'e júu³ jai'² 'e júu³ lo.

8 Ñi¹ Dios xiiala 'iin²¹²na jileei'²¹ 'naa' la 'iin²¹²in Jesucristo 'naa'.

9-10 Mi fo'³oo júu³ tyɯ́² mɨ́³ɨɨ tyani Dios 'wii²¹² tyii' 'e ili'iin²¹²gɨɨ' Dios coon'¹³ tsá². Mɨ́³ɨɨ jon icwó² Dios 'e 'øøi'²¹gɨ-'oo' joon 'e lɨjmɨɨ¹gɨ-'oo' 'e liñí²ii' jmaai'¹³ 'e tyɯ́²gɨ. Tsɯ la joon jo 'leei'²¹gɨɨ' tyani tsá². Joon jiin'¹³ coon²¹ jo 'ee tsaa² ñí²gɨɨ' mi cwéei¹ Cristo Jesús.

11 Joongɨ mɨ́³gɨɨ 'e coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Jesucristo ijmaa²aa' jilaa'²¹ 'e tyɯ́² joon coon'¹³ 'e tyɯ́² jmoo²oo' iun'goo¹ tsá² Dios Jmii²¹ joon ifaa'²¹a júu³ tyɯ́² tya' Dios Jmii²¹.

Juncwii²¹ tyiia 'e tya' Jesucristo jon

12 Tsaru'¹u', 'iin²¹²na 'e liñí²ii' 'e jilaa'²¹ 'e ningɨɨ³na gauncoon'¹³on tyiia joongɨ gauncoon'¹³on tya' 'in catyaai² 'e cwoo²¹o'o 'e júu³ tyɯ́² tya' xiiala itiin'¹³ tsá².

13 La joon ce jileei'²¹ 'láa² 'in néei¹ inɯɯ tya' røøi¹³ joon jileei'²¹ 'in catyaai² ñi¹o 'e siin'¹³na 'nɯñí³ 'wiin'¹³ 'iin²¹²na júu³ tya' Cristo.

14 Joon mo galiñi³ tsaru'¹u' 'e 'yúu³na 'nɯñí³ xiia'²¹ jo jilee'²¹mo gatyaa¹-tsi cwo² júu³ tyɯ́² tya' Dios jo 'ee 'goo'²¹o, jo 'ee-gɨ cu'²-tsi coon'¹³ Ña'ñɯ'¹ɯ'.

15 'E ja'²mo, seen²¹mo 'in lɨ́ɨi¹³ 'in cwó¹ júu³ tya' Cristo tsiwúu¹i, 'noo¹o 'mɨɨ'¹³ pe 'in lɨ́ɨi¹³gɨ cwoo¹o júu³ tyɯ́² 'e jløø'³mo.

16-17 'In tsá² do cwoo¹o júu³ tyɯ́² tsɯ 'wii'¹³ 'iin²¹²mo jna. Ñi¹o 'ido 'e Dios gasii¹in jna lo 'e un'øø'¹moo 'e júu³ lo. 'In catyaai²gɨ do cwoo¹o júu³ tyɯ́² tya' Cristo la 'øøi'²¹-tsi yaai 'yɯ to² jmoo¹o móo³gɨɨ wúu¹ tsi 'nɯñí³. Jon' jai'² to² ngɨɨ¹ɨ.

18 Jo ñí³ii 'ee 'e lí² do, jna-a, jløø'³moo ngóo¹ 'naai'¹³ cwoo¹o júu³ tyɯ́² tya' Cristo. Jløø'³moo mo cwoo¹ tsá² júu³ tya' Cristo 'wii'¹³ 'iin²¹²mo Ña'ñɯ'¹ɯ'. Jløø'³moo jon mo cwoo¹ tsá² júu³ tya' Cristo xɯfiin'¹³ jon' jo'² 'iin²¹²in Cristo tsɯ coon'¹³ la joon inúu²u tsá² júu³ tya' Cristo.

Joon ilijløø'³moo

19 tsɯ ñí³oo 'e coon'¹³ júu³ tyɯ́² tyii' joongɨ coon'¹³ 'e uncoon'¹³ icwó² 'in Espíritu Tyɯ́² tya' Dios jna ilaa²¹moo.

20-21 Jiin'¹³ 'e 'iin²¹²na ijaan¹gɨɨ jo cwoli'ɨ'¹ lɨ́ɨ²na, joon lí²-i fo'³oo jo 'e cu'²gɨ-tsii jiin'¹³ la nifo'³oo la joon ifo'³oo tún¹. Iin²¹²na un'góo³oo Jesucristo coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmóo³oo. Jo 'e lɨ́² xɯfiin'¹³ wa'a jin'³iin sɨ najúun³na 'ee. Tsɯ wana táan³na jiin'²¹iin la

jiin'21 Cristo sɨ ni'lɨ́ɨ3na 'ee 'e nisáa1mo joon tyiia.
22 Pe wana táa2mogɨɨ juncwii21 jmáa3gɨɨ to2 la ngóo1 'naai'13 'e cwóo3oo júu3 tyʉ́2 tya' Dios. Jo ñí3ii 'ee ijmáa3aa,
23 'áai1 tyáan2 to2 tyiia la jɨ tún2 'ii'13. Coon21 lɨ́ɨ2na 'e jmee21gɨ tyiia 'e júun3na joon nii'13na ninii212ii coon'13 Ña'ñʉ'1ʉ'.
24 Pe coon21 'elo jmee21gɨ tyii' 'e taan212mogɨɨ juncwii21 lo.
25 Niliñí3mo-tsii itaan212mogɨɨ juncwii21 coon'13 'naa' 'e uncoon'13oon 'naa' 'e liñí2gɨɨ' 'e taan212naa' 'e jløø'3moo' coon'13 júu3 tyʉ́2 tya' Cristo.
26 Tsʉ icwaa'13moo jee212 'naa' 'e coon'13 la joon ingɨ́2ɨɨ' jløø'3moo' coon'13 Cristo joon unfeei'1gɨɨ' Cristo.
27 Cwoo'13-'oo' 'e ngɨ́2ɨɨ' jiin'13 la tɨ́ɨi2 ngɨ́2 tsá2 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Cristo tsʉ la joon xʉfiin'13 yajøø3na 'naa' sɨ wíin2 taan212na 'e inúu3oo xiiala ngóo1 'naai'13 seen21naa' tá2 taain212-'oo'. Caan2mo ngɨ́2ɨɨ' cwoo1oo' júu3 tya' 'e tiin'13 tsá2.
28 Joon jo foo'13naa' wana 'in 'iin212in toon'21 fo'2-'oo' 'in 'eei'1 'naa'. Tsʉ coon'13 la joon iliñi1 'in 'eei'1 'naa' 'e tsalíin2 lɨ 'ii21 pe 'naa'gɨɨ' cwolíin2naa' fu ñʉfú2. Joon Dios gajmaa1a jilaa'21 'elo.
29 Joon jon' wa'a jiin'13 'e jo'2 lɨ́ɨ2naa' Jesucristo pe Dios cwo'1o 'naa' 'e wúu1 móo2oo' 'wii212 tya' Jesucristo.
30 Móo13-oo' ngɨɨ21ɨ' jmoo21o' caan2mo. Ñí2oo' jilaa'21 wúu1 nimoo212oo. Joon la no núu2oo' 'e wúu1 móo3oo. Joon 'naa' itsangɨ́2naa' la joon.

2

Xiiala lɨ́ɨ1i Jesucristo mo jó1 juncwii21 joongɨ jilaa'21 'e 'ya'2gɨ tya'a

1 In cáan2na' tsʉ 'wii'13 ja'2mo lɨ́ɨ2na' Jesucristo joon tsʉ 'wii'13 'iin212mo' la jaain21 la jaan21na' cwóo13o' pí2 yiia', joongɨ cwóo13o' fo'feei'1 ru'1u'. Nigajmoo21o' to2 caain21 coon'13 'ii'21 tya' Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios. Ningalii21i' 'e fúu2 lɨ́ɨ2na'.
2 'Wii'13 joon 'naa' jmóo2oo' 'e jløø'3moo 'e naseen21moo' 'e tyʉ́2. In caan2moo' tsʉ 'wii'13 'iin212moo' ruu'21naa' la jaain21 la jaan21naa'. Jløø'3moo wana 'e seen21naa' 'e coon21 'e 'ɨ1-'oo'.
3 Jo jmaa2aa' wa 'iin212naa' 'e sáai2 tyii' jon'gɨ 'e jmaa2aa' jloo'3. Jmée13naa' yaanaa' tsá2 coon'21 tún2. Tyíin2gɨ 'e 'ɨ-'oo' cwáain1 tya' 'in catyaai2 do lagɨ yaanaa'.
4 Jo jmaa2aa' wa'a jiin'13 'e tyʉ́2 tyii' yaanaa', 'ná2-a jmaa2aa' 'e tyʉ́2 tyii' ce jilee'21mo.
5 Tyíin2mo 'e 'ɨ1-'oo' la lɨ 'e ga'ɨ1-tsi Cristo Jesʉ́s.
6 Tsʉ xʉfiin'13 Dios 'ii jo fúu2 galɨ́ɨ2i 'ña'a. Jo gajmaa1a jiin'13 'e tɨ́ɨi2 jmáa1a tsʉ 'wii'13 Dios 'ii.
7 Joon gatyaa1a caa1mo jilaa'21 'ii'21 'ya'2 tya'a, joon ga'íi1i lawa jaain21 tsá2 tɨ' tsá2. Joon gaunjii21i tsá2 seein21 ni cwoo'13 juncwii21.
8 Joon lɨ́ɨ1i jaain21 tsañʉʉ'1 joon ga'ii'21mo jo 'ee fa'ɨɨ'21 lɨ́ɨ2i 'e ijúuin2 tsaa'1 crúu13.
9 'Wii'13 joon gacwo'2o Dios Jmii21 'ii to2 fee'1gɨ la jee212 jileei'21. Joon gacwo'2o 'ii 'e sii21 Cristo Jesús. Joon 'e sii21 do 'e joon 'e tyíin2gɨ la jee212 jilaa'21.
10 Tsʉ jiin'13 coon21 moojni2 tsá2 jo sá2 wa'a jo juui'13 tyaníi1i mo núu2uu 'e sii21 'in no Cristo Jesús, xʉfiin'13 'in taain212 ñʉ'fú2 sɨ 'in taain212 juncwii21 lo 'ee, sɨ 'in najóin1 'ee.
11 Joon coon'13 la joon ijmá1 jileei'21 tsá2 júu3 'e Jesucristo lɨ́ɨ1i Ña'ñʉ'1ʉ'. Coon'13 'e la joon iuntyú1mo Dios Jmii21.

'In jai'2 lɨ́ɨi2 Jesucristo 'ná2 uncoon'13 'in catyaai2 ilicwii1mo jon Jesʉ́s

12 Tsʉ 'wii'13 joon, tsaru'1u', 'in 'iin212na, galinʉʉ'13oo' júu3 tya' Dios mo gataan212na jee212 'naa'. Jmaa2gɨɨ' nʉ́ʉ13ʉʉn' la ngóo1 'naai'13 xʉfiin'13 jo ngɨ́3ɨɨ jee212 'naa'. Cwoo'13-'oo' untiin'13naa' jilaa'21 júu3 'e 'iin212 Dios lí2 jee212 'naa'. Jmaa2aa' coon'21 ce tún2. Jmaa2aa' cu'2-'oo' yaanaa'.
13 Tsʉ cwo'2o Dios 'naa' 'e 'iin212naa' jmaa2aa' joongɨ uncoon'13o 'naa' ilí2ii' jmaa2aa' jiin'13 la lɨ2 'e 'iin212 Dios.
14 Jmaa2aa' jilaa'21 'e 'ná2 jmaa2aa' 'e tya'3-'oo' jon'gɨ wa'a 'e jo cwoo1oo' júu3 ruu'21naa'.

15 Coon'13 la joon jo lí2 cwo'2 tsá2 'naa' tsaa, jogɨ lí2 wa'a jin'2 tsá2 'e jo untiin'13naa' 'e jo'2o líɨ2naa'. Lɨ' la cɨɨ'13ɨ 'e líɨ2 nogɨ ilíin2naa' jóon1 Dios Jmii21. Jo 'in 'leei'21naa' xʉfiin'13 taan21naa' jee212 tsá2 'lɨɨi'3, tsá2 'in jo tsáa1 ngɨ́1. Ijná2 joo'21 'naa' jee212 'ii lawa jaain21 núʉ1 'ii21 juncwii21 mo nʉʉ21.

16 Ngɨ́2ɨɨ' la ngóo1 'naai'13 cwoo1oo' tsá2 júu3 tyʉ́2 tya' Dios tsʉ joon cwoo1o Dios juncwii21 tya' tsá2 coon'13 'e júu3 no. Tsʉ la joon mi jó2 Jesucristo joon jløø'3moo coon'13 'naa'. Jløø'3moo tsʉ ñíi3oo 'e jo tɨ'2 gagoo212oo jee212 'naa' jon'gɨ jo tɨ'2 to2 gajmáa3aa jee212 'naa'.

17 Joon xʉfiin'13 'ná2 júun3na 'e uncoon'13oo 'naa' ijmáa3gɨɨ jiin'13 la to2 tyʉ'2 Dios. Joon ilijløø'3moo coon'13 'naa'.

18 Joon la joon 'iin212na 'e jløø'3moo' coon'13 jna.

Xiiala líɨi1 Timoteo coon'13 Epafrodito

19 'Ɨ1-tsii wa'a icwó2 Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo isɨ́ɨ2na Timoteo 'e jajóø2i 'naa'. Tsʉ joon ilijløø'3moo mi liñí3ii xiiala seen21naa'.

20 Jiin'13 'ii-o 'ɨ1-tsi la lɨ 'e 'ɨ1-tsii cwáain1 tyii'. Joon 'e la ja'2mo cu'2-tsii'i xiiala seen21naa' coon'13 'e tyʉ́2 tyii'.

21 Jileei'21 catyaai2 'noo'21on jiin'13 'e tyʉ́2 tya'a yaamo, líɨ2i 'e jo 'ee cwáain1 tya'o 'e júu3 tya' Jesucristo.

22 Pe ñíi3oo xiiala líɨ1i Timoteo, tsá2 tyʉ́2-tsi 'ii. 'Áa1mo nigauncoon'13 jna cwóo13o'o júu3 tyʉ́2. Lawa'a yʉʉn21 tyiia-oo 'ii.

23 Joon 'ɨ1-tsii isɨ́ɨ3na Timoteo jajóø2i 'naa' mi liñíi3ii xiiala ngóo1 seenna.

24 Líɨ2na 'e Ña'ñʉ'1ʉ' icwó2 wa'a yajóø2na 'naa' la jmoono.

25 Pe la joon jon líɨ2na 'ná2 sɨ́ɨ2na jon 'in tsaru'1u' Epafrodito 'in gasiin1 'naa' iuncoon'13 jna jilaa'21 jmaai1 to2 tyiia. Nigajmoo21o'o to2 caain21 coon'13on coon'13 jilaa'21 fa'í3 'e seen2na'a.

26 'Áa1mo gali'iin212in jajóø1i 'naa' tsʉ cu'2-tsi tyii' tsʉ ñi1o 'e ñí2ii' júu3 'e tsaa'13o.

27 'E ja'2mo galitsaa'13a Epafrodito do, la mo júun1mo pe Dios galifeei'1-tsi 'wii212 tya'a. Joon jon'gɨ wa'a jiin'13 tya' 'ii pe cagɨ 'wii212 tyiia 'e jo galifee'1gɨ fa'í3-tsii 'e seen2na.

28 Tsʉ 'wii'13 joon isɨ́ɨ3na Epafrodito tsʉ joon lí2 jløø'3moo' mi máa1naa' 'ii tún1. Coon'13 la joon jo cu'2gɨ-tsii tyii' mi liñí3ii 'e taain21 jee212 'naa'.

29 Mi tyíi1a no 'ii'13naa' 'ii 'e jløø'3naa' lawa jaain21 ruu'21moo' 'in jai'2 líɨi2 Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo. Joon cwoli'iin212naa' jileei'21 catyaai2 'in líɨi1 la líɨi1 'ino.

30 Coon21 xʉʉ jo gajúun1in 'wii'13 jmoo1o la to2 tyʉ'2 Jesucristo. Ga'ii21 fu1 ngóo1 lɨ 'ii21 fo'2 'áai1 tya'a 'e jmáa1a to2 tyaní3ii 'e jo lí2 jmáa2 'naa' yaanaa'.

3

'In la jai'2 jóon1 Dios 'in un'goo21o Dios Jmii21

1 Tsaru'1u', cwoli2du' doñi'ee lɨ́2 jløø'3naa' jmaa2aa' tsʉ tsá2 tya' Ña'ñʉ'1o' 'naa'. Tya jna-a jo 'ee untyíi2 wa'a fo'3oo tún1 la lɨ́2 'e nifo'3oo ni jí2 'e nisɨ́ɨ2na tsʉ 'áa1mo tyiin2 tyii'.

2 Un'øøi1 'naa' yaanaa' coon'13 'in tsá2 jmoo1o 'e gó2, 'in jmoo1o li2 sii21 circuncisión tya' tsá2. Jna-a unsii21 'in tsá2 do "tsii21".

3 'In tsá2 do jin'2in 'e coon'13 'e li2 jmoo1o no 'e líɨ1na' jóon1 Dios. Pe jo jo'2 la jin'2in. 'Elo-o 'e júu3 jo'2: 'In tsá2 'in un'goo21 Dios coon'13 'ii'21 tya' Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios líɨi1 jóon1 Dios. Jna'o' 'in la jai'2 jóon1 Dios Jmii21. Saan21an' 'e jløø'3mo' tsʉ Cristo Jesús galáa2mo jna' joon cu'2u-tsi' coon'13 'e li2 ngɨɨ1ɨ jma'2i tsá2.

4 Wa lí2 'ɨ1-tsi tsá2 'e jóon1 Dios Jmii21 'wii'13 cwáain1 tya' 'e li2 jmoo1o tsá2 'e joon ce jiin'13 jaain21 jo 'in li'2gɨ la li'3ii jna tsʉ tsai' tsá2 Israel jna.

5 Mo gatɨ́2 jñá2 jmɨɨ212 'e ngaa'13ii joon galɨɨ1na 'e li2 circuncisión do. Coonti líɨ1na jún2 tsá2 Israel tsʉ 'lɨɨ212 tsaun'áai1 tyiia sii21 Benjamín joon jileei'13 tsacøøi'13 tyiia 'in ngaa'13i Israel 'i. Ga'øøi'21-tsii ley tya' Moisés la 'øøi'21-tsi tsá2 tya' fariseos.

6 Gajmáa3aa ce caain21-tsii 'e ley do. Joon gasaan'21moo 'in jai'2 líɨi2 Cristo taa'21na 'ii

'nɯñí³. Gajmáa³aa la to² tyɯ'² ley tya' Moisés
ce jiin'¹³ jaain²¹ jo lí² jmá¹ tsaa² tyiia.
7 Jilaa'²¹ 'elo ca la jéei¹ 'áa¹mo tyíin² tyiia
pe la no jo 'ee tyíin²gɨ coonti tyiia 'wii'¹³ tya'
Jesucristo.
8 Pe jilaa'²¹ 'e la mo i'óo³oo do gatɯ́³ɯɯ lɨ'
caa²¹mo tsɯ 'ɨ¹-tsii jo 'ee tyíin² jiin'¹³xɯ mo
gauncɨɨi¹ la tyíin² mo galicwii¹in tsá² Jesu-
cristo lawa'a Ña'ñɯ'¹ɯ'. Joon 'wii'¹³ Jesu-
cristo ga'íin²moo jilaa'²¹ 'elo joon jmoo'³-oo
cwáain¹ lawa tyi¹-i tsɯ 'iin²¹²na 'ii'¹³na ji-
laa'²¹a 'e cwo'² Cristo jna.
9 Joon 'iin²¹²na 'e tye'¹ Dios jna 'e licaa²¹na
coon'¹³ Cristo jon' wa' 'wii'¹³ jmóo³oo 'e
tyɯ́² jiin'¹³ la to² tyɯ'² ley do pe tsɯ 'wii'¹³
Dios gauntyú¹mo jna 'wii'¹³ ja'²mo lɨ́ɨi²na Je-
sucristo. Tsɯ tyú¹mo tsá² tyani Dios jiin'¹³
wii'¹³ ja'²mo lɨ́ɨi² Cristo.
10 Cristo gajiin'¹in jee²¹² 'lɨɨ²¹² 'ii'²¹ tya'
Espíritu Tyɯ́² tya' Dios Jmii²¹. Joon 'iin²¹²na
'e cwo'²o Dios Jmii²¹ jna jon 'e taan²¹²na
juncwii²¹ coon'¹³ 'ii'²¹ do 'e gajmaa¹a
jiin'¹in Cristo. 'Iin²¹²na móo³oo wúu¹ la
ganii²¹ 'ido wúu¹. 'Iin²¹²na 'e taan²¹²na
juncwii²¹ 'e 'ɨ-tsii la lɨ 'e ga'ɨ¹-tsi Jesucristo
la mo gajúuin¹ cwáain¹ tya' tsá² taain²¹² ni
cwoo'¹³ juncwii²¹.
11 'Iin²¹²na jmáa³aa jilaa'²¹ 'elo wa'a li'¹ii
jon jin'¹iin jee²¹² 'lɨɨ²¹² la gajiin'²¹ 'ii-o.

'Áa¹mo cwo'²-tsi Poo² untiin'¹³in jiin'¹³ la to² tyɯ'² Dios

12 Jo 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa' 'e nigaun-
tiin'¹³mo Dios jmeei¹ jna jiin'¹³ la 'iin²¹²in,
jon'gɨ 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa' 'e seen²na
jiin'¹³ la 'e fo'³oo nota. Pe jmáa³gɨɨ la ngóo¹
'naai'¹³ 'e ilíin²na la joon. Tsɯ 'wii'¹³ joon
Jesucristo gatø'²ø jna ilíin²na tsá² tya'a nifu.
13 Tsaru'¹u', jo fuu²¹²uu 'naa' wa'a ni-
gauntiin'¹³na jilaa'²¹, pe la no ngóo¹ 'no'²
jmóo³oo 'e 'íin²mo-tsii jilaa'²¹ 'e nijmáa³aa
la jéei¹ joon cwo'³oo pí³ 'ñii'a 'e untiin'¹³na
jilaa'²¹ 'e 'ná² jmáa³aa nifu.
14 Iin²¹²na untiin'¹³na joon coon'¹³ la
joon iuntiin'¹³mo Dios Jmii²¹ jiin'¹³ la
'iin²¹²in cwáain¹ tyiia 'wii'¹³ Jesucristo.
Joon 'iin²¹²in Cristo cwo'²o jna 'e nii'¹³na
ninii²¹²ii coon'¹³on ñɯ'fú².
15 Joon tya' jileei'²¹ tsá² 'in la jai'² lɨ́ɨi² júu³
tya' Dios joon jmoo¹-o tyiin² 'áa¹mo 'e 'ɨ¹-tsi
la no. Joon wana 'ɨ¹-'oo' 'e xiia'²¹ joon Dios
ijmáa¹a 'øøi'²¹-'oo' 'elo.
16 Pe 'elo 'áa¹mo tyiin² jmoo²¹o'. 'Ná²-a
'ɨ¹-tsi', la joon jon 'ná²-a ngɨɨ²¹ɨ' tyani tsá²
jiin'¹³ la niga'øøi'²¹-tsi' júu³ tya' Dios.
17 Tsaru'¹u', jmáa²aa' la jmóo³oo, joon
tyáan²aan' cwáain¹ 'in jmoo¹o la jmoo²¹o'o.
18 Nifuu²¹²oo 'naa' 'láai² naa'¹³ joongɨ
ifo'³oo túnˆ² ca 'e la xuui²¹²-tsii 'e fúu¹mo 'in
jin'² 'e jo'²o lɨ́ɨi² júu³ tya' Jesucristo pe jilaa'²¹
'e jmoo¹o la mo 'ee'²¹mo júu³ tyɯ́² do 'e jin'²in
'e nijuun¹mo Jesucristo tsaa'² crúu¹³ 'wii²¹² tyi'.
19 Joon lɨ tséi¹ i'íin²mo 'in lɨ́ɨi¹ la joon.
Un'goo¹-o 'ido wa'a lisá² jiin'¹³ 'e la 'iin²¹²mo
'e 'íi¹³ lawa'a 'e un'goo²¹o Dios. Tsɯ joon 'e
jløø'³mo 'e 'íi¹³ lawa 'e fa'ɨɨ'²¹ lɨ́ɨi²i. Canii² 'e
'ɨ-tsi jiin'¹³ 'e sá² ni cwoo'¹³ juncwii²¹.
20 Pe 'in 'íi³mo jna 'ñɯ'fú² joon sɨjáan³o'
'e ñɯ'fú² ijó² 'in jmá¹ tiin'¹³ jna' 'in sii²¹o
Ña'ñɯ'¹ɯ' Jesucristo.
21 Coon'¹³ jilaa'²¹ 'ii'²¹ 'e 'oo¹o iunsɨ́ɨ²mo
cuerpos tyi' ijmáa¹a lawa cuerpo tya'o 'e
'ya'²gɨ 'áa¹mo. Coon'¹³ 'ii'²¹ joon tyɯ'²o to²
jilaa'²¹ 'e sá² jmaa¹a jiin'¹³ la 'iin²¹²in.

4

Jløø'³naa' jmáa²aa' tyani Ña'ñɯ'¹ɯ'

1 'Wii'¹³ joon, tsaru'¹u' 'in 'iin²¹²na, tá²
siin'²naa' yaanaa' tyani Ña'ñɯ'¹ɯ'. 'Áa¹mo
'iin²¹²na 'naa' joon 'áa¹mo 'iin²¹²na jøø²na
'naa'. 'Naa'oo' jmóo²oo' jløø'³na. Joon
'naa' ilíin²naa' lawa corona tyiia mi cwéei¹
Ña'ñɯ'¹ɯ'.
2 Mɨ́³ɨɨ tyani Evodia, la joon jon
tyani Síntique wa'a cwosíi¹³mo røø² lawa
ruu'²¹mo 'in jai'² lɨ́ɨi² Ña'ñɯ'¹ɯ'.
3 Joon 'ñɯ, tsaru'¹u' 'in nijmáa³aa to²
caain²¹ coon'¹³ lawa cajmuui¹ joo'²¹ 'íin¹
'in 'ñúui¹³, mɨ́³ɨɨ tyaní²'i uncoon'¹³'on 'in
tsamɨ́² ru'¹u' do. 'Ii gauncoon'¹³o jna
cwoo²¹o'o júu³ tyɯ́² tya' Dios tya' 'e tiin'¹³
tsá². Coon²¹ caan²¹mo gacwoo²¹o'o 'e
júu³ tyɯ́² do coon'¹³ Clemente coon'¹³ 'in

catyaai^{2} do. Joon Dios gataan^{1}an ni jí^{2} tya'a xiiala sii^{21} jileei'^{21} 'ii.

4 Jmaa^{2}aa' jløø'^{3}naa' tyani Ña'ñɯ'^{1}ɯ' coon^{21} tøø^{2}mo. Fo'^{3}oo tún^{2}, jløø'^{3}naa' jmáa^{2}aa'.

5 Cwolicwii^{1}mo tsá^{2} 'naa' 'e 'wo^{2}-'oo'. Tɨ lɨ cwée^{1}mo Ña'ñɯ'^{1}ɯ'.

6 Jo jmaa^{2}aa' cu'^{2}-'oo' ce jiin'^{13}xɯ, lɨ' cɨɨ'^{13}ɨ jmaa^{2}aa', mɨ́^{2}ɨɨ' tyani Dios Jmii^{21} tya' jilaa'^{21}. Fáa^{13}aa' júu^{3} tyɯ́^{2}, cwóo^{2}oo' 'maai'^{13} Dios jon.

7 Tsɯ joon icwo'^{2}o Dios 'naa' 'e seen^{2}naa' tyɯ́^{2} la lɨ 'e seein^{21} 'ña'a. Joon ce jiin'^{13} jaain^{21} tsá^{2} wa ilí^{2} 'øøi'^{21}-tsi jilaa'^{21} 'e tyɯ́^{2} seein^{21} Dios, tsɯ 'e tyɯ́^{2} do 'e fee'^{1}gɨ 'e jo 'in cwéei^{1} 'øøi'^{21}-tsi. Tsɯ 'e tyɯ́^{2} do iun'øøi'^{1} almas tyii' coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-'oo' tsɯ 'wii'^{13} jai'^{2} lɨɨ́^{2}naa' Cristo Jesús.

'Í^{2}-'oo' jmai'^{2} 'e tyɯ́^{2}

8 Coon^{21}gɨ 'iin^{212}na fuu^{212}uu 'naa', tsaru'^{1}u', 'í^{2}-'oo' jilaa'^{21} 'e jai'^{2}, joongɨ jilaa'^{21} 'e tyɯ́^{2}, coon'^{13} jilaa'^{21} 'e røø^{2}. Jo 'ɨ^{1}-'oo' coon'^{13} jilaa'^{21} 'e un'leei'^{2} tsá^{2} yaai. 'Í^{2}-'oo' jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ coon'^{13} jilaa'^{21} ifaa'^{21} tsá^{2} 'e tyɯ́^{2}. 'Í^{2}-'oo' jiin'^{13} 'e tyɯ́^{2}gɨ coon'^{13} jilaa'^{21} 'e cwóo^{2}oo' 'maai'^{13} Dios.

9 Untɨɨ^{2}naa' yaanaa' jilaa' ga'e'^{3}ee 'naa' joon jmaa^{2}aa'. Jmaa^{2}aa' jilaa'^{21} jiin'^{13} la ganɯ́ɯ^{2}ɯɯ' 'e nifo'^{3}oo coon'^{13} jilaa'^{21} 'e gañí^{2}ii' jmóo^{3}oo. La joon 'in Dios 'in cwo'^{2} 'naa' 'e tyɯ́^{2} seen^{2}naa' ingɨ́^{1} caain^{21} coon'^{13} 'naa'.

'E gacwo^{1} 'in seein^{21} fuu^{21} Filipos gauncoon'^{13}on Poo^{2}

10 Jløø'^{3}na 'áa^{1}mo tyani Ña'ñɯ'^{1}ɯ' mo galiñii^{2} 'e gatɨ'^{2}-'oo' jna tún^{1}. Jo 'iin^{212}na fo'^{3}oo 'e ga'ín^{1}-'oo' jna pe jo mo gauntyí^{2} fu wa'a 'e uncoon'^{13} 'naa' jna.

11 Jo fuu^{212}uu 'naa' wa' mo 'in tyéen^{13}na jmɨɨ^{212}. Tsɯ nilɨtɨɨ^{21}moo xiiala itaan^{21}na juncwii^{21} jløø'^{3}moo coon'^{13} 'e xɯ 'e 'óo^{3}oo.

12 Niñí^{3}oo xiiala lɨ mo tañíi^{2} tsá^{2} la joon jon ñí^{3}oo wa'a mo 'óo^{3}oo sáai^{2}xɯ. Nilɨtɨɨ^{21}na xiiala taan^{21}na 'e 'yaai^{21}-tsii 'e røøi^{2} tu'^{3}uu sɨ 'e un'áa^{3}na 'ee. Jløø'^{3}moo coon^{21} tøø^{2}mo wa'a mo 'óo^{3}xɯɯ la joon jon wa'a mo jo 'ee sá^{2} tyiia.

13 Lí^{2}-i jmáa^{3}aa doñi'ee tsɯ Jesucristo cwo'^{2}o jna wa'^{2} pí^{2} tyiia.

14 Pe 'naa' 'e tyɯ́^{2} gajmáa^{2}aa' tyiia mo gauncoon'^{13}oon' jna coon'^{13} fa'í^{2} 'e seen^{2}na.

15 Joon ñí^{2}oo' 'e jiin'^{13} 'naa' tsá^{2} seein^{21} fuu^{21} Filipos gauncoon'^{13}oon' jna mo gajú^{3}uu Macedonia nifu, nicwó^{3}oo júu^{3} tyɯ́^{2} tya' 'e tiin'^{13} tsá^{2}. Jiin'^{13} 'naa'oo' jee^{212} jileei'^{21} 'in nijai'^{2} lɨɨi^{2} Jesucristo gacwóo^{2}oo' jna 'e jmaai^{1} to^{2} tyiia tsɯ 'wii'^{13} nicwó^{3}oo júu^{3} tyɯ́^{2} jee^{212} 'naa' 'e ni'ii'^{13}naa'.

16 Tsɯ la 'ɨɨ^{212} 'e taan^{21}na fuu^{21} Tesalónica gauncoon'^{13}oon' jna cafu lɨɨ́^{1}gɨ tya' jilaa'^{21} 'e tyée^{13}na.

17 Jon' wa'a 'ɨ^{1}-tsii jiin'^{13} 'e 'ii'^{13}na, pe jiin'^{13} 'e 'iin^{212}na 'e lɨ'óo^{2}oo' lɨɨ́^{1}gɨ cwáain^{1} tyii' tyani Dios Jmii^{21}.

18 Ni'ii'^{13}moo jilaa'^{21} ca gasaai^{2}gɨ. Coon'^{13} 'e gasii^{1}naa' coon'^{13} Epafrodito 'óo^{3}oo 'láai^{2}gɨ. 'E gasii^{1}naa' do tyiia lɨ́^{1} lawa coon^{21} fa'^{1} tyani Dios, lawa sɯ́n^{2} jmafuu^{21} 'áai^{1}. Joon 'yaai^{21}-tsi Dios 'wii'^{13} 'e gauncoon'^{13}oon' jna.

19 La joon jon Dios tyiia-oo icwo'^{2}o 'naa' jilaa'^{21} 'e 'náa^{2}aa'. Icwo'^{2}-o 'naa' 'e 'náa^{2}aa' 'wii'^{13} Jesucristo tsɯ 'áa^{1}mo sá^{2} tya'a fu ñɯ'fú^{2} lɨ 'ya'^{2}gɨ 'áai^{1}.

20 ¡Cwoun'goo^{21}o jileei'^{21} tsá^{2} seein^{21} juncwii^{21} Dios Jmii^{21} coon^{21} tøø^{2}mo! Amén.

Júu^{3} lɨ gatséi^{1}

21 'Aa^{212}mo tsá^{2} fu'^{2}'u 'e fo'^{3}na coon'^{13} la sii^{21} Jesucristo jileei'^{21} 'in jai'^{2} lɨɨi^{2} Dios Jmii^{21}. Jileei'^{21} tsaru'^{1}u' 'in taain^{212} coon'^{13} jna lo sɨɨ^{1}mo jon 'aa^{212}moo'.

22 La joon jon sɨɨ^{1}mo 'aa^{212}moo' jileei'^{21} 'in 'iin^{212}in Dios Jmii^{21} 'in jmoo^{1}o to^{2} inɯɯ tya' tsaa'to^{2} nifu tyíin^{1} Roma.

23 Cwouncwaai'^{3} Ña'ñɯ'^{1}ɯ' Jesucristo jileei'^{21} 'naa'. Amén.

Jí² gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i tsá² 'in néei¹ Colosas

Sii¹in Poo² 'e jí² lo tya' tsá² jai'² lɨ́ɨi² Cristo 'in néei¹ Colosas

1-2 Jna-a, Poo², 'in sɨɨ³na 'e jí² lo tyii' 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo 'in néei¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Colosas. Joon lɨ́ɨ¹na apóstol tya' Jesucristo to² tyʉ'² Dios Jmii²¹. Sii²¹na'a 'e jí² lo coon'¹³ tsaru'¹u' Timoteo tyi'naa' 'in tsaru'¹u' 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo. Cwotaan'²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios Jmii²¹ 'naa' cwa'³ joongɨ cwocwo'¹ 'naa' 'e seen²¹naa' 'e tyʉ́².

Faa'²¹ Poo² júu³ tyʉ́² 'wii²¹² tya' 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo

3 Coon²¹ tøø²mo cwoo²¹o'o 'maai'¹³ Dios Jmii²¹, 'in Jmii²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo, la coon²¹ naa'¹³ mo faa²¹a'a júu³ tyʉ́² 'wii²¹² tyii'.

4 Nilinée³e'e júu³ 'e ja'²mo lɨ́ɨ²naa' Cristo Jesús, joongɨ xiiala 'iin²¹²moo' jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨi² Dios Jmii²¹.

5 'Iin²¹²moo' 'ii tsʉ 'wii' injaan²oo' icwo'² Dios 'naa' i'ii'²¹ 'ido 'naa' fu ñʉ'fú² iní²ii' coon'¹³ Jesús jløø'³naa'. Ca la mo 'láa² 'wii²¹² ganúʉ²ʉʉn' 'e júu³ tyʉ́² tya' 'e tiin'¹³ tsá² ga'ɨ¹-'oo' la joon.

6 Joon 'e júu³ lo 'e cwo¹ tsá² la caain²¹ juncwii²¹. Joon 'ii'²¹mo tsá² 'e júu³ do la ga'ii'¹³naa' la mo ganʉʉ²ʉʉn' joon ja'²mo galɨ́ɨ²naa' 'e jo'¹o 'e 'iin²¹² Dios tsá².

7 La lɨ 'e galɨtɨɨ²¹naa' 'e ga'e¹ ru'¹u' Epafras, 'in 'iin²¹²na', 'in gajmaa¹a to² coon'¹³ jna'. Joon 'ii jaain²¹ 'in jmoo¹o to² tyʉ'² Cristo 'in cwo'² 'naa' júu³ tyʉ́² joongɨ jo cuu'¹³-'oo' coon'¹³on.

8 Joongɨ 'ii gajma'²a jna'a júu³ xiiala seen²naa' joongɨ xiiala 'iin²¹²naa' Dios coon'¹³ tsá² coon'¹³ 'ii'²¹ tya' 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios.

9 Tsʉ 'wii'¹³ joon 'e jmɨɨ²¹² mo galiné³e'e xiiala jai'² lɨ́ɨ²naa' jo mo gatʉʉ²¹ʉ'ʉ 'e faa'³a'a júu³ tyʉ́² 'e mɨɨ²¹ɨ'ɨ tyani Dios Jmii²¹ 'e cwocwo'²o 'naa' 'e liñi²ii' jilaa'²¹ 'e 'iin²¹²in 'e jmaa²aa', joongɨ coon'¹³ tya' Espíritu Tyʉ́² tya'a 'e 'øøi'²¹-'oo', iliñí²ii' 'e tyʉ́², jogɨ jmaa²aa' sóoin² jon'gɨ wa' jo untiin'¹³naa'.

10 Joongɨ mɨɨ²¹ɨ'ɨ 'e jmaa²aa' 'e tyʉ́²-ʉ jiin'¹³ la tɨ́ɨi² la jmoo¹o 'in jai'² lɨ́ɨi² Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo, jmaa²aa'gɨɨ' coon²¹ tøøi² jiin'¹³ la 'yaai¹-tsi, joon ilicwii²naa' 'áai¹gɨ Dios Jmii²¹.

11 Mɨɨ²¹ɨ'ɨ 'wii²¹² tyii' 'e cwojmaa¹a Dios Jmii²¹ 'e tá²gɨ taain²¹²-'oo' coon'¹³ 'ii'²¹ tya'a 'e 'ya'²gɨ, 'e coon'¹³ la joon 'e taa²¹-'oo' jmaa²aa' coon'¹³ ce tún², joon 'e jløø'³moo'.

12 Cwoo³oo' 'maai'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' 'in nityá² tyʉ́² tyi' i'ii'¹³na' jilaa'²¹ icwo'² Dios jileei'²¹ 'ii injneei²¹ tyani Dios.

13 Joon Dios Jmii²¹ lawa'a ga'wooi¹ jna' 'e juncwii²¹ do lɨ 'íi² nʉʉ²¹ joon gatøø¹ø jna' lɨ jná² joo'²¹ lɨ tyʉ'²ʉ Jóon¹, 'in 'iin²¹²in do to².

14 'In Jóon¹on do gajmaa¹a tiin'¹³ jna', gajúun¹in 'wii²¹² tyi' joon ga'íin² tsaa² 'wii²¹² tyi'.

Seen²na' 'e tyʉ́²-ʉ coon'¹³ Dios Jmii²¹ tsʉ 'wii'¹³ gajúun²mo Jesucristo 'wii²¹² tyi'

15 Jiin'¹³ jaain²¹ tsá² jo lí² níi²in Dios Jmii²¹. Pe mo gacwéei² Jóon¹on lɨ́ɨ¹i tsá²-a joon ganii²¹mo tsá² 'ii. Joon 'ii-o 'in nifu la jee²¹² jileei'²¹ 'in seein²¹.

16 'Wii'¹³ 'ii-o gajmaa¹a Dios Jmii²¹ ni cwoo'¹³ juncwii²¹ joongɨ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e sá² yʉ' juncwii²¹. Joon gajmaa¹o jilaa'²¹ 'e jo jnéei² la joon jon 'e jnéei². Jilee'²¹mo ga'ii'²¹ to² 'e tyʉ'² 'ii xʉfiin'¹³ 'in tsaa'to² nifu sɨ 'in tɨ́² tún² 'ee sɨ 'in tɨ́² 'nɨ¹ 'ee. Tsʉ jilaa'²¹ 'e galɨ́² 'wii'¹³ 'ii-o joongɨ 'e tya' 'ii-o.

17 Seen²¹mo Jesucristo ca la jéei¹gɨ la jee²¹² jilaa'²¹ 'e sá². Joon 'wii'¹³ 'ii'²¹ tya' 'ii-o jo xéei².

18 Joongɨ Cristo lɨ́ɨ¹i mootyi² tya' jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨi² 'ii. La to² tyʉ'² mootyi² tsá², tyʉ'²o to² la tøøi² cuerpo tya' tsá², la joon jmoo¹o Jesucristo. Joon 'ii-o cwoo¹o juncwii²¹ tya' la jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨi² 'ii. 'Ii-o 'in tyiin²gɨ nifu la jee²¹² jileei'²¹ 'in nigajiin'¹ jee²¹² 'lɨɨ²¹² 'e jo júuin² tún¹ tsʉ 'wii'¹³ la joon 'ii-o nifu la jee²¹² jilaa'²¹.

19 Tsʉ Dios Jmii²¹ nigali'iin²¹²in wa'a lɨ́ɨ¹i Cristo ce tí² la lɨ́ɨ¹i 'ii 'ña'a.

20 Joon ga'ɨ^{1}-tsi jon Dios Jmii^{21} 'e 'wii'^{13} tya' Jesucristo 'e seein^{21} tsá^{2} tyʉ́^{2} coon'^{13}on. Dios ga'íin^{2} tsaa^{2} tya' jileei'^{21} 'wii'^{13} jmɨ^{1} 'øøi^{2} Jesucristo 'e gatuun^{21} mo júun^{1}in tsaa'^{1} crúu^{13}. 'Wii'^{13} coon'^{13} 'e joon gajmaa^{1}a Dios 'e sɨ́ɨ^{1}i røø^{21} coon'^{13}on jileei'^{21} 'in taain^{212} ñʉ'fú^{2} coon'^{13} 'in taain^{212} juncwii^{21}.

21 Joon 'naa' la mo jéei^{1} jo seen^{21}naa' tyʉ́^{2} coon'^{13} Dios. 'Ee'^{1}moo' Dios 'wii'^{13} jilaa'^{21} 'e gó^{2} jmoo^{2}oo'. Pe la no Dios gajmaa^{1}a 'e seen^{21}naa' røø^{21} coon'^{13}on.

22 'Wii'^{13} tya' 'e gajúun^{1}in cuerpo tya' Cristo. 'E galɨ́^{2} 'elo 'e lawa'a sá^{2} coon^{21} 'e cwo'^{2}o Dios Jmii^{21}. Ijaain'^{21} Dios Jmii^{21} 'naa' tyani 'ña'a 'e lɨ́ɨ^{1}naa' tsá^{2} jon'gɨ un'leei'^{21}gɨɨ' yaanaa', jon'gɨ 'e røøi^{21}gɨɨ' tsaa^{2}.

23 Pe 'elo lano 'ná^{1} ngɨ́^{2}ɨɨ' canii^{2}mo jiin'^{13} 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}naa'. Lawa coon^{21} jmóo^{3} 'mó^{2} 'e 'yʉ 'o'^{2} 'áai^{1} 'e jo tsajan'^{2} jiin'^{13}xʉ la joon jon jo xee^{2}-'oo' jiin'^{13} 'e 'øøi'^{21}-'oo' tsʉ 'wii'^{13} 'e júu^{3} tyʉ́^{2} 'e nanuu^{2}uu' itiin'^{13}naa'. Joon ni-gacwoo^{1} tsá^{2} 'e júu^{3} lo la 'uu^{21}mo ni cwoo'^{13} juncwii^{21}. Joon jna-o, Poo^{2}, gauncoon'^{13}oo cwóo^{3}oo 'e júu^{3} tyʉ́^{2} do.

Xiiala jmoo^{1}o Poo^{2} tya' 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2}

24 Jløø'^{3}moo coon'^{13} jilaa'^{21} wúu^{1} 'e móo^{3}oo 'wii^{212} tyii' tsʉ coon'^{13} la joon coon'^{13} cuerpo tyiia li'^{1}ii untiin'^{13}na jilaa'^{21} wúu^{1} 'e 'ná^{1} ní^{2}gɨ Cristo cwáain^{1} tya' 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} 'ii.

25 Joon Dios Jmii^{21} gatyaa^{1} cwóo^{3}oo icwo'^{3}oo 'naa' 'e júu^{3} tyʉ́^{2} do tya' 'e tyʉ́^{2} tyii'. Dios Jmii^{21} gatyaa^{1} cwóo^{3}oo júu^{3} tya'a 'e cwóo^{3}oo jiin'^{13} la tí^{2}.

26 Ijmá^{3}aa liñí^{2}ii' 'e júu^{3} 'e la mo tá^{2} 'ín^{3} 'mo^{2} lɨ́ɨ^{1}-ɨ 'áai^{1}. Ce jiin'^{13} ángeles jo ñii^{1}i la joon jon tsá^{2} jo ñii^{1}i. Pe la nano Dios gacwoo^{1}o 'e licwii^{1}naa' jiin'^{13} 'in lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} tya'a.

27 Dios ga'ɨ^{1}-tsi cwo'^{2}o jileei'^{21} 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} 'ii 'e licwii^{1}i 'e júu^{3} la mo tá^{2} 'ín^{3} 'mo^{2}. Joon 'ya'^{2}gɨ 'áai^{1} joongɨ 'áa^{1}mo tyiin^{2} tyii' jileei'^{21} 'in jon' seein^{21} Israel. Joon 'e júu^{3} 'ooin^{21} do 'e jin'^{2} 'e 'yúu^{1}i tsi Cristo 'in tsá^{2} 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} 'ii. Joon 'wii'^{13} 'ii do 'øøi'^{21}-'oo' i'ii'^{13}naa' lɨ 'ya'^{2}gɨ icwo'^{2}o 'naa'.

28 Cwoo^{21}o'o júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Cristo. Joon cwoo^{21}o'o tsá^{2} cwáain^{1} jilee'^{21}mo. Joon 'ee^{1}e'e jilee'^{21}mo tsá^{2} joon cwo'øøi'^{21}-tsi tyʉ́^{2}-ʉ. Tsʉ joon la jaain^{21} la jaain^{21} 'ii isaain'^{21}-tsi tyʉ́^{2}-ʉ jilaa'^{21} 'e gajmaa^{1}a Cristo 'wii^{212} tya'a.

29 'Wii'^{13} joon jmóo^{3}oo to^{2} 'ii^{21} la joon jon jmóo^{3}-oo xiia'^{21} jiin'^{13} li'^{1}ii jiin'^{13} wa'^{2} pí^{2} icwo'^{2} Jesucristo jna.

2

1 Tsʉ 'iin^{212}na 'e liñí^{2}ii' 'e jmóo^{3}oo xiia'^{21} jiin'^{13} li'^{1}ii 'wii'^{13} tyii' joongɨ 'wii'^{13} 'in tsá^{2} néei^{1} Laodicea joongɨ 'wii'^{13} jileei'^{21} 'in jo mo níi^{2} jna 'ñii'a.

2 La joon 'iin^{212}na 'e táain^{1} tá^{2}-tsi alma tya'a joon gauncaain^{21} tsʉ 'wii'^{13} 'iin^{212}in la jaain^{21} la jaain^{21}. 'Iin^{212}na jon 'e 'øøi'^{21}gɨɨ'-'oo' 'e coon'^{13} la joon jo cu'^{2}-'oo' coonti. 'Iin^{212}na jon 'e cwii^{21}moo' Cristo. Joon jo lí^{2} cwii^{1}in tsá^{2} 'ii wa'a jo cwoo^{1} Dios.

3 Tsʉ Dios gacwo'^{1}o Cristo jilaa'^{21} 'e 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e jmɨɨ^{1}-tsi.

4 'E la fuu^{212}uu 'naa' 'e jo 'in icwotyiian'^{21} 'naa' tóo^{2} coon'^{13} júu^{3} tajuu^{21}.

5 Xʉfiin'^{13} jo siin'^{13}na 'ñii'a coon'^{13} 'naa' 'áa^{1}mo lɨ́ɨ^{2}na 'naa'. Joongɨ 'áa^{1}mo jløø'^{3}na coon'^{13} 'naa' 'e untiin'^{13}moo' joon 'e teen^{1}naa' taa'^{21} jiin'^{13} 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}naa' Cristo.

6 La ni'ii'^{13}naa' Jesucristo la joon jon 'ná^{1} taan^{212}naa' juncwii^{21} 'in caan^{12}naa' coon'^{13}on.

7 'In caan^{21}naa' coon'^{13}o lawa'a coon^{21} 'mó^{2} jéei^{1} jmóo^{3} 'áai^{1} 'e sa'^{2} tá^{2} 'e ilɨ́^{1} cwii^{21}naa' Cristo 'áai^{1}gɨ la coon^{21} jmɨɨ^{212}. Jo cwoxeei^{21}-'oo' jiin'^{13} 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}naa' jiin'^{13} la ga'e'^{2} tsá^{2} 'naa'. Coon^{21} tøø^{2}mo cwoo^{2}oo' 'maai'^{21} Dios Jmii^{21}.

'E 'mɨ́ɨ^{2} 'e juncwii^{21} tya' tsá^{2} mo jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} Cristo

8 Tɨ́ɨ^{1}moo', jo cwóoi^{1} yaanaa' 'e caain^{1} 'naa' wíin^{2} 'in tsá^{2} tajuui^{21} 'in tɨ́ɨi^{2} júu^{3} 'e jóoin^{2}-tsi tsá^{2}. Joongɨ jo cwo'^{2}o 'ido júu^{3} ruu'^{21}i coon'^{13} 'e júu^{3} 'e jo jai'^{2}. 'In tsá^{2} do jo cwoo^{1}o júu^{3} tya' Cristo. Cwoo^{1}-o jmai'^{2} júu^{3} 'e la tɨisi'^{2} tya' tsá^{2}, jiin'^{13} la 'e 'øøi'^{21}-tsi yaamo.

9 Tsʉ lawa'a Dios Jmii^{21} 'ña'a lɨ́ɨ^{1}i Jesucristo.
10 Joon 'naa' sɨrøø^{1}naa' coon'^{13} Dios tsʉ 'wii'^{13} 'in caan^{21}naa' coon'^{13} Cristo. Joon 'ii tyʉ'^{2} to^{2} jileei'^{21} 'in 'oo^{1}o to^{2} juncwii^{21} coon^{21}gɨ.
11 Joon 'naa' ga'ii'^{13}naa' 'e li^{2} sii^{21} circuncisión, 'e jmaa^{1}a tsá^{2} júu^{3} 'e tsá^{2} tya' Dios 'naa'. Pe 'e li^{2} ga'ii'^{13}naa' jon' gajmaa^{1}a tsá^{2}. 'E li^{2} 'e nilɨ́ɨ^{1}naa' 'e Cristo gacoon^{21}-o jilaa'^{21} tsaa^{2} tyii'.
12 Mo gasaa^{21}naa' jmɨɨ^{21} lawa'a 'e gajún^{1}moo' coon'^{13} jilaa'^{21} 'e gó^{2} 'ɨ^{1}-'oo' la gajúin^{1} Jesucristo. Joon mo gajmaa^{1}a Dios Jmii^{21} 'ii'^{21} 'e gajiin'^{1}in Jesucristo jee^{212} 'lɨɨ^{212} la joon jon 'naa' gacwo'^{1}o Dios Jmii^{21} 'naa' juncwii^{21} tyii' 'e 'múui^{2} 'wii'^{13} jo'^{1}o galɨ́ɨ^{2}naa' Jesucristo.
13 'Naa' la mo jéei^{1} lawa'a 'e 'lɨɨ^{212}moo' coon'^{13} tsaa^{2} tyíi^{2} 'e røø^{21}naa', jo li^{2} lɨ́ɨ^{1}naa'. Pe la nano nicwo'^{1}o Dios 'naa' juncwii^{21} tyii' caan^{21}mo coon'^{13} Cristo. Ga'íin^{2}mo 'ido jilaa'^{21} tsaa^{2} tyii'.
14 Ga'íin^{2} tsaa^{2} tyi' 'e røø^{21}na' tyaníi^{1}i. Coon'^{13} 'e tsaa^{2} tyíi^{2} do 'e la mo tsaa^{21}a' lɨ 'lɨɨ'^{3}. Mo gateein^{1} tsá^{2} Cristo tsaa'^{1} crúu^{13} joon gajúun^{1}in. Joongɨ gatsé^{1}mo 'e tsaa^{2} røø^{21}na' do.
15 Mo gajúuin^{2} Jesucristo tsaa'^{1} crúu^{13} do galɨ'^{1}o 'in 'lɨɨi'^{3} coon'^{13} jileei'^{21} 'in 'oo^{1}o to^{2} tya' 'in 'lɨɨi'^{3}. Joon coon'^{13} la joon Dios ga'e'^{2}o jileei'^{21} 'e feei'^{1}gɨ Cristo lagɨ 'in 'lɨɨi'^{3} do.

Jmaa^{2}aa' jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} Dios

16 Tsʉ 'wii'^{13} joon jo cwóoi^{1} 'naa' wa'a jmá^{1} tsá^{2} 'ii'^{21} tyii' coon'^{13} 'e 'uu^{2}uu' cøø^{2}øø'. Jon'gɨ cwóoi^{1} 'naa' wa'a jmá^{1} tsá^{2} 'ii'^{21} tyii' coon'^{13} mo tɨ́^{2} jmɨɨ^{212} sɨ jmɨɨ^{212} mo 'láa^{2} 'wii^{212} la jaain^{21} sɨɨ'^{21} 'ee, sɨ jmɨɨ^{212} mo 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} 'ee.
17 Tsʉ 'wii'^{13} jilaa'^{21} 'elo lɨ lawa 'iin'^{3} tya' Cristo, jmaa^{1}a tsá^{2} júu^{3} xiiala ilɨ́ɨi^{1} Cristo ijó^{1} pe najó^{2}-o joon la no lí^{2}-i licwii^{1}in tsá^{2} 'ña'a Cristo.
18 Jo cwoo^{2}oo' 'e cón^{2} 'in tsá^{2} do 'naa' tóo^{2} 'e jo 'ii'^{13}naa' jilaa'^{21} 'e sá^{2} tyii' coon'^{13} Jesucristo. 'In tsá^{2} do jmaai'^{21} yaai lawa tsá^{2} 'wéi^{1} joon un'goo^{21}o ángeles. Faa'^{21}a 'e jo 'øøi'^{21}-tsi. Joon jløøi'^{3} 'ña'a coon'^{13} 'e 'ɨ^{1}-tsi xʉfiin'^{13} 'ɨ^{1}-tsi jiin'^{13} la 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} 'in jo cwii^{1}in Dios.
19 Jo ngɨɨ^{1} 'in caain^{21} coon'^{13} Cristo. Pe Cristo do lɨ́ɨ^{1}i tsafeei'^{1} tya' jileei'^{21} 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} 'ii. Joon 'ii do cwoo^{1}o jilaa'^{21} 'e ñí^{1} tsá^{2} cwáain^{1} tya' Dios Jmii^{21}. 'Wii'^{13} 'ii-o sɨcaain^{21} jileei'^{21} 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} 'ii jiin'^{13} la 'ɨ^{1}-tsi Dios.
20 Mi yuui'^{13} gajúin^{1} Cristo 'in tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} jo lí^{2} tyʉ'^{2}gɨ to^{2} 'ii. La joon jon jna' lawa'a jún^{1}mo' jon coon'^{13} Cristo. Joon jo lí^{2}gɨ tyʉ'^{2}ʉ tsá^{2} jna' to^{2}.
21 Jo 'ná^{1} jmoo^{21}o' 'ii'^{21} 'e tyʉ'^{2}ʉ lagɨ jo gø'^{2}ø sɨ jo 'uun'^{21}un 'ee sɨ jo li'^{2}i coon'^{13} cwoo^{21}o 'ee.
22 Tsʉ jilaa'^{21} 'e sá^{2} juncwii^{21}ityé^{1}mo mi yuui'^{13} ijméi^{1} to^{2} tya' tsá^{2}. Joon 'e 'ii'^{21} 'e jmoo^{1}o 'in tsá^{2} do lɨ́^{2} jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} tsá^{2}, joon jiin'^{13} júu^{3} 'e 'e'^{2}e tsá^{2}.
23 'In tsá^{2} jmoo^{1}o 'ii'^{21} lo 'e la mo lɨ́ɨi^{1} la lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} 'in cwó^{1}-tsi jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2} Dios. Pe jiin'^{13} jmaa'^{21}i yaai tsá^{2} 'wéi^{1} joon 'e'^{1}e wúu^{1} yaai. Jo 'ee to^{2} 'íi^{3} jilaa'^{21} 'elo tsʉ 'in tsá^{2} 'in jmoo^{1}o la joon jmoo^{1}-o jiin'^{13} la 'iin^{212}gɨ 'ña'a.

3

1 La gajúun^{2}naa' coon'^{13} Cristo la joon jon nigajiin'^{1}naa' tún^{1} coon'^{13}on. 'Wii'^{13} joon 'naa^{21}aa' 'e sá^{2} fu ñʉ'fú^{2} lɨ tyíin^{1} Cristo lɨ' cwoo^{21}o Dios Jmii^{21} tsáa^{1}.
2 Cwo'í^{2}-'oo' 'e sá^{2} fu ñʉ'fú^{2} jon' 'e sá^{2} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.
3 Gajúun^{2}naa' coon'^{13} Cristo joon nano un'øø'^{21}mo Dios juncwii^{21} tyii' coon'^{13} Cristo.
4 Joon Cristo 'ña'a lɨ́ɨ^{1}i juncwii^{21} tyi'. Joon mi jnéi^{1} Cristo tún^{1} la joon jon jna' injnéi^{1}mo' coon'^{13}on. Joon 'e 'ya'^{2}gɨ tya'a ilisá^{2} tyi'.

'E^{2} Poo^{2} tsá^{2} xiiala teein^{212} tsá^{2} juncwii^{21}

5 'Wii'^{13} joon 'ná^{1} joon^{21}on' jmaa^{21}a' jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}na' 'e gó^{2} 'e jmoo^{21}o'. Jo foo'^{13}naa' tsamɨ́^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21}, jon'gɨ jmaa^{2}aa' doñi'ee 'e gó^{2}. Jo jmaa^{2}aa' 'e gó^{2} 'e 'iin^{212}naa' jmaa^{2}aa' jon'gɨ 'e gó^{2} 'e 'ɨ^{1}-'oo'. Jo 'iin^{212}gɨɨ' 'áai^{1}gɨ lagɨ 'a 'oo^{2}oo' no tsʉ lawa'a

un'goo^{2}oo' dioses jmaa^{1}i tsá^{2} wa'a jmoo^{2}oo' la joon.

6 Joon tsʉ 'wii'^{13} jilaa'^{21} 'e gó^{2} lo i'ee^{1} Dios wúu^{1} jileei'^{21} 'in jo mo jmaa^{1}a nʉʉ'^{13}. Joon 'áa^{1}mo wúu^{1} inii^{2} 'ido.

7 Joon 'naa' gajmaa^{2}aa' jilaa'^{21} 'e gó^{2} lo la mo seen^{21}naa' la mo jéei^{1}.

8 Pe nano tʉʉ^{2}ʉʉ' jilaa'^{21} 'e gó^{2} lo: tʉʉ^{2}ʉʉ' 'e 'nii'^{21}-'oo', jo jmaa^{2}gɨɨ' 'e 'nii'^{21}-'oo'. Tʉʉ^{2}ʉʉ' jilaa'^{21} 'e gó^{2} 'e tɨ́^{2}-'oo' joon jilaa'^{21} júu^{3} gó^{2} 'e foo'^{21}oo' tya' tsá^{2} xeei'^{21}. Tʉʉ^{2}ʉʉ' jilaa'^{21} júu^{3} 'lɨɨ'^{3} 'e sɨ́ɨ^{1}naa'.

9 Jo fu'^{2}uu' tsá^{2} júu^{3} tajuu^{21} la jaain^{21} la jaan^{21}naa' tsʉ ni gatʉʉ^{2}oo' jilaa'^{21} 'e gó^{2} seen^{21}naa' la mo jéei^{1} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e gó^{2} gajmaa^{2}aa'.

10 Joon niga'ii'^{13}naa' coon^{21} juncwii^{21} 'múui^{2}. Joon la coon^{21} jmɨɨ^{212} nigalicwii^{2}ingɨɨ' Dios 'in gacwo'^{1} 'naa' 'e juncwii^{21} 'múui^{2} do. Joon coon'^{13} la joon tɨ'^{2}xʉ-ʉ 'e juncwii^{21} tyii' do lisɨ́ɨi^{2} ca lɨ la lɨ juncwii^{21} tya' Dios Jmii^{21}.

11 Mo ngɨɨ^{1} tsá^{2} coon'^{13} 'e juncwii^{21} 'múui^{2} do ca nii^{2}mo tsá^{2} lɨ́ɨ^{1}i. Jo 'e cwáain^{1} tya' tsá^{2} doñixiia' jalíin^{2}, la joon sáa^{3} jmii^{21} tsá^{2} doñixiia' jalíin^{2}. Jo tyiin^{2} joo'^{21} jiin^{21} gauntsáa^{1} tsá^{2} jí^{2} sɨ 'ee to^{2} tɨɨ^{2}i tsá^{2} 'ee. Jiin'^{13} 'e tyiin^{2}mo 'e cwii^{1}in 'ido Jesucristo tsʉ jiin'^{13} 'ii 'in tyiin^{2}gɨ.

12 'Iin^{212}mo Dios 'naa' joon gatyii'^{13}in 'naa' ilíin^{2}naa' tsá^{2} tya'a, 'wii'^{13} joon cwolíi^{2}naa' tsá^{2} 'wo^{2}-tsi, tsá^{2} 'in jmoo^{1}o tyʉ́^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21}. Jo jmaa^{2}aa' jloo'^{3} pe cwolíi^{2}naa' tsá^{2} coon'^{21} túɲ^{1} 'in feei'^{1}-tsi.

13 Jmaa^{2}aa' feei'^{1}-'oo' 'wii'^{13} tya' ruu'^{21}naa' la jaain^{21} la jaan^{21}naa'. Joon wana 'e niga'láa^{1} tsá^{2} tyii' jmaa^{2}aa' feei'^{1}-'oo' tya'a tsʉ jiin'^{13} la joon gajmaa^{1}a Cristo tyii'.

14 Pe 'e tyiin^{2}gɨ 'e 'iin^{212}naa' tsaru'^{1}u', tsʉ jiin'^{13} coon'^{13} la joon incaan^{21}naa' joon sɨ́ɨ^{13}ɨɨ' røø^{21}.

15 'Wii'^{13} Cristo seen^{21}naa' tyʉ́^{2} coon'^{13} Dios Jmii^{21} tsʉ 'wii'^{13} joon jmaa^{2}aa' jiin'^{13} la tɨ́ɨ^{2}i jmáa^{1}a 'in seein^{21} tyʉ́^{2} coon'^{13} Dios Jmii^{21}. Tsʉ 'yʉ to^{2} joon gatø'^{2}ø Dios 'naa' 'e canii^{2}mo ilíi^{2}naa'. Joon cwoo^{2}oo' 'maai'^{13} Dios Jmii^{21}.

16 Cwotii'^{13}-'oo' jilaa'^{21} júu^{3} tya' Cristo 'e ganʉʉ^{2}ʉʉ'. Jmaa^{2}aa' nʉʉ^{13}ʉʉn' 'e júu^{3} do. 'Ee^{2}ee' 'e júu^{3} do joongɨ tyá^{2}-'oo' la jaain^{21} la jaan^{21}naa' coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'øøi'^{21}-'oo' 'e gacwo^{2} Dios. 'øø^{2}øø' jilaa'^{21} júu^{3} tyʉ́^{2} salmos coon'^{13} jilaa'^{21} júu^{3} tyʉ́^{2} tɨɨi^{21}gɨɨ', cwoo^{2}oo' 'maai'^{13} coon'^{13} 'e 'øø^{2}øø' do.

17 Joon jilaa'^{21} 'e jmoo^{2}oo' sɨ fó^{2}oo' 'ee, jmaa^{2}aa' jilaa'^{21} 'wii^{212} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo. Joon cwoo^{2}oo' 'maai'^{13} Dios Jmii^{21} 'wii'^{13} 'ii-o.

Xiiala 'ná^{1} jmaa^{1}a 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} Jesucristo

18 Joon jileei'^{21} 'naa' tsamɨ́^{2} 'in seein^{21} ñʉʉ'^{1} tya'a jmaa^{2}aa' nʉʉ^{13}ʉʉ' coon'^{13} ñʉʉ'^{1} tyii'. Tsʉ coon'^{13} la joon 'ná^{1} jmáa^{1}a 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.

19 Joon 'naa' tsañʉʉ'^{1} 'in seein^{21} tsamɨ́^{2} tya'a cwoli'iin^{212}moo' tsamɨ́^{2} tyii'. Jo jmaa^{2}aa' 'eei'^{1} 'naa'.

20 Jileei'^{21} 'naa' 'in xuui^{212}gɨɨ' jmaa^{2}aa' nʉʉ^{13}ʉʉ' to^{2} tyʉ'^{2} 'ñʉ́^{2}ʉʉn' coon'^{13} saa^{2}aa' tsʉ 'yaai^{1}-tsi Ña'ñʉ'^{1}ʉ' coon'^{13} 'elo.

21 Joon 'naa' 'in lɨ́ɨ^{1}i tsacøøi'^{13} jo untyíi^{2}naa' xuui^{212} tyii' ce tyá^{2} 'nii'^{21}-tsi tsʉ joon jo tyuui'^{12}-tsi.

22 Jileei'^{21} 'naa' 'in lɨ́ɨ^{1}i tsa'leei'^{13} jmaa^{2}aa' nʉʉ^{13}ʉʉ' to^{2} tyʉ'^{2} ñifii^{2}ii' 'in seein^{21} juncwii^{21} lo. Jmaa^{2}aa' nʉʉ^{13}ʉʉ' coon^{21} tøø^{2}mo jon' wa'a jiin'^{13} mo jøø^{2}i 'naa' coon'^{21} liseen^{21}naa' tyʉ́^{2} coon'^{13}on. Pe cwoseen^{21}naa' canii^{2}mo un'goo^{21}oo' Dios Jmii^{21}.

23 Joon doñi'ee 'e jmaa^{2}aa', jmaa^{2}aa' 'e jløø'^{3}moo' lawa to^{2} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' jon' to^{2} tya' tsá^{2}.

24 Joon niñí^{2}oo' 'e Ña'ñʉ'^{1}ʉ' icwo'^{2} 'naa' lawa coon^{21} 'e tɨ́ɨ^{2}naa' 'e i'ii'^{13}naa' ñʉ'fú^{2} tsʉ jmoo^{2}oo' to^{2} tya' Cristo 'in lɨ́ɨ^{1}i Ñi'fii^{2}ii' la jai'^{2}.

25 Joon jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o 'e gó^{2} i'ii'^{21}mo 'e 'lee'^{13}i tya' 'e gó^{2} gajmaa^{1}a. Joon coon^{21} 'ii'^{21} 'oo^{1}o Dios 'e jmáa^{1}a tya' la jaain^{21} la jaain^{21} tsá^{2}.

4

1 La joon 'naa' 'in lɨ́ɨ^{1}naa' ñi'fii^{212} tsá^{2} 'ná^{1} jmaa^{2}aa' 'ii'^{21} røø^{21} coon'^{13} tsa'leei'^{13} tyii'. Cwotii'^{13}-'oo' 'e seein^{21} jaain^{21} Ñi'fii^{2}ii' ñʉ'fú^{2}.

2 Faa^{2}aa' júu^{3} tyʉ́^{2} coon^{21} tøø^{2}mo, lii^{2}ii' jmaa^{2}aa', cwoo^{2}oo' 'maai'^{13} Dios Jmii^{21}.

3 Faa^{2}aa' jon júu^{3} tyʉ́^{2} 'wii'^{13} tyijna'a 'e cwo^{2} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'e cwoo^{21}o'o júu^{3} tyʉ́^{2} tya'a. Joon 'wii'^{13} 'e júu^{3} do 'yuu^{2}na 'nʉñí^{3}.

4 Mɨ́^{2}ɨɨ' tyani Dios 'e liñí^{3}ii tyʉ́^{2} xiiala ilí^{2} cwóo^{3}oo 'e júu^{3} do.

5 Ngɨ́^{2}ɨɨ' coon^{21} tsáa^{1} tyani 'in jo cwii^{1}in Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo. Cwoo'^{13}-'oo' jmaa^{2}aa' 'e sá^{2} jmaa^{2}aa'.

6 Síi^{1}naa' coon'^{13} júu^{3} coon'^{21} tún^{2}. Cwoliñí^{2}ii' xiiala ngɨɨ^{2}ɨɨ' tya' 'in unngɨɨ^{1}ɨ.

Júu^{3} lɨ tséɨ^{1}

7 Joon 'in tsaru'^{1}u' Tíquico, 'in 'iin^{212}na'a, ijma'^{1}a 'naa' júu^{3} xiiala seen^{21}na. Joon 'in Tíquico do nigauncoon'^{13}o jna 'áai^{1} joon coon^{21} caan^{21}mo gacwoo^{21}o'o júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.

8 'Wii'^{13} joon sɨ́ɨ^{2}na 'ii isɨɨ'^{21} 'naa' xiiala seen^{21}na'a joon wa lí^{2} tyá^{2}-'oo'.

9 Joon tsagoo^{1}oo' Onésimo ingɨ^{1} coon'^{13} Tíquico. Tsaa'^{13}-tsi Onésimo Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo 'áai^{1} joon 'áa^{1}mo 'iin^{212}moo'o 'ii. Je waai^{1} do ijma'^{2} 'naa' júu^{3} xiiala lɨ lo.

10 Joon 'in Aristarco, 'in taai^{212} 'nʉñí^{3} coon'^{13} jna sɨɨ^{1}i 'aa^{212}moo'. La joon jon sɨɨ^{1}i Marcos, 'in lɨ́ɨ^{1}i ruu'^{21}i Bernabé sɨɨ^{1}i 'aa^{212}naa' jon. Niga'ii'^{13}moo' júu^{3} cwáain^{1} tya'a joon wa jafee'^{13}i 'naa' 'ii'^{13}moo' 'ii 'e tyʉ́^{2}-ʉ.

11 'In Jesús do, 'in sii^{21}o jon Justo, sɨɨ^{1}i 'naa' jon 'aa^{212}moo'. Jiin'^{13} 'in gaai^{21} no, jee^{212} tsá^{2} Israel 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} Cristo, gauncoon'^{13}o jna cwoo^{21}o'o júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios. Joon gacwo'^{1}o jna fo'feei'^{1} 'áai^{1}.

12 'In tsagoo^{1}oo' Epafras sɨɨ^{1}i 'aa^{212}moo'. Tsá^{2} jmaa^{1}a to^{2} tyʉ'^{2} Cristo 'ii joon 'áa^{1}mo mɨɨ^{1}ɨ tyani Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'wii^{212} tyii'. Mɨɨ^{1}ɨ tyani Dios 'e taan^{212}naa' tá^{2} táain^{1}-'oo' joon 'e ñii^{21}oo' jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in Dios Jmii^{21} 'e jmaa^{2}aa'.

13 Tsʉ jna-a jmóo^{3}oo júu^{3} xiiala cu'^{2}-tsi Epafras tyii' joongɨ tya' 'in néei^{1} fuu^{21} Laodicea coon'^{13} 'in néei^{1} fuu^{21} Hierápolis.

14 'In tɨmɨ́^{1} Lucas, 'in 'iin^{212}na'a, sɨɨ^{1}i 'aa^{212}moo'. La joon jon Demas sɨɨ^{1}i 'aa^{212}moo'.

15 'Aa^{212}mo fuu^{21}uu' 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} Cristo 'in néei^{1} fuu^{21} Laodicea. 'Aa^{212}mo'o fuu^{21}uu' fo'^{3}oo Ninfas coon'^{13} 'in incaain^{21} inʉʉ tya'a.

16 Mo ngayuui'^{13} jøø^{2}øø' 'e jí^{2} lo jee^{212} 'naa' joon sɨ́ɨ^{1}naa' tya' 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} Cristo néei^{1} Laodicea. Jøø^{2}oo' jon 'e jí^{2} ga'ii'^{21} 'in néei^{1} Laodicea.

17 Síi^{13}ii' Arquipo: “Tyán^{2} cwáain^{1} 'e untiin'^{13}mo'o røø^{21} jilaa'^{21} to^{2} 'e gacwo'^{1} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'nʉ ijmaa^{2}'a.”

18 Jna-a, Poo^{2}, jmóo^{3}oo 'e júu^{3} lo coon'^{13} cwóo^{3}oo. Untii'^{13}i-'oo' 'e 'yuu^{2}na 'nʉñí^{3}. Cwouncwaai'^{3} Dios Jmii^{21} 'naa'. Amén.

Jí² 'láa² 'wii²¹² 'e gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i tsá² 'in néei¹ Tesalónica

Poo² coon'¹³ 'in ngɨ¹ coon'¹³ sii¹in 'e jí² lo

1 Jna-a, Poo², coon¹³ Silvano coon'¹³ Timoteo jmoo²¹o'o 'e jí² lo 'e sii²¹na'a tyii' 'in jo'¹ lɨ́ɨi² Cristo 'in seein²¹ fuu²¹ Tesalónica, jileei'²¹ 'naa' 'in sɨcaain²¹² coon'¹³ Dios Jmii²¹ joongɨ coon'¹³ Jesucristo. 'Iin²¹²moo'o 'e Dios, 'in Ñuu'¹³o', cwouncwaa'³i 'naa'. Joongɨ cwouncwaa'³i Ña'ñu'¹u' Jesucristo 'naa' joongɨ 'e cwo¹ 'e seen²¹naa' 'e tyú² juncwii²¹ tyii'.

Xiiala niga'e'²e Poo² tsá² seein²¹ Tesalónica 'e tsáai¹-tsi Dios coon²¹ tøø²mo

2 Coon²¹ tøø²mo cwoo'¹³o'o 'maai'¹³ Dios 'wii²¹² tyii'. Joon mi faa'¹³a'a júu³ tyú² mɨɨ²¹ɨ'ɨ 'wii²¹² tyii'.

3 Tɨɨ'¹³ɨ'ɨ-tsii'i tyani Dios Jmii²¹ xiiala gajmaa²naa' to² wii'¹³ ja'²mo galɨ́ɨ²naa'; joongɨ xiiala gauncóon¹³oon' tsá² 'wii'¹³i 'iin²¹²moo' Dios; joongɨ xiiala nisɨjaan²¹²oo' tá taain²¹²-'oo' 'e untsiin²¹mo Ña'ñu'¹u' Jesucristo júu³ tya'a.

4 Tsaru'¹u', 'iin²¹²mo Dios Jmii²¹ 'naa' joon nee²o' 'e nigatyii'¹³in Dios 'naa'.

5 Jna'a mo gacwoo'¹³o'o 'naa' júu³ tyú² tya' 'e tiin'¹³ tsá² jon' wa'a jmaai'² júu³ pe coon'¹³ jilaa'²¹ 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios joon jo cu'²-tsii'i wa' lɨ́ɨ²naa' 'e jo jo'¹ 'e júu³ do. Tyú²-u ñí³oo' yaanaa' xiiala nigajmoo²¹o'o jee²¹² 'naa' coon'¹³ 'e tyú² tyii'.

6 Joon 'naa' cwáain¹ tyii' gañí³ii' wúu¹ la gamó¹ jna wúu¹ la joon jon ganí² Ña'ñu'¹u' Jesucristo wúu¹ 'wii'¹³ júu³ tya' Ña'ñu'¹u' Dios Jmii²¹. Joon ga'ii'¹³moo' júu³ tya' Dios coon²¹ 'e jløø'³moo' fiin'¹³ lɨ́ɨ¹ wúu¹ nigañii²ii'. 'In Espíritu Tyú² tya' Dios gauncoon'¹³ 'naa' 'e lɨ jløø'³moo'.

7 Coon'¹³ cwáain¹ la joon ga'ee'¹³ee' tsá² 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo fu lɨ sii²¹ Macedonia coon'¹³ fu lɨ sii²¹ Acaya xiiala ingɨ́².

8 Jon'gɨ jiin'¹³ joon niganúu²un júu³ tya' Ña'ñu'¹u' 'wii'¹³ 'naa' pe la caan²¹mo galiñii¹o xiiala nigalitsáa¹mo-'oo' Dios. Jo 'ná¹ jmó²gɨɨ'ɨ júu³.

9 Lɨ' cɨɨ'¹²ɨ galɨ́². Yaamo 'in tsá² do sɨ́ɨ¹i xiiala ga'ii'¹³naa' jna'a coon'¹³ 'e tyú². Gatuu²¹oo' jilaa'²¹ 'e gaun'goo²¹oo' 'e litsáa¹mo-'oo' Dios 'in jiin'¹ joongɨ 'in jai'².

10 Joongɨ tya¹o 'in tsá² do júu³ xiiala sɨjaan²aan' mi jó¹ fu ñu'fú² 'in Jóon¹ Dios 'in gajmaa¹ Dios gajiin'¹in jee²¹² 'lɨɨ²¹². 'In Jesús do 'ii 'in niláa²mo jna' jilaa'²¹ 'ii'²¹ tya' Dios ijó¹.

2

To² 'e gajmaa¹ Poo² fu Tesalónica

1 Tyú²-u ñí² 'naa', tsaru'¹u', jilaa'²¹ to² gajmoo²¹o'o jee²¹² 'naa' jo tɨ' galɨ́².

2 Ñí²oo' xiiala gaun'lɨɨ'²i jna'a fu Filipos, joongɨ jilaa'²¹ wúu¹ 'e niganee²¹e'e pe jo ní³ii 'ee lí² Dios tyii'i gauncoon'¹³on jna'a 'e nigacwoo²o'o 'naa' júu³ tyú² tya' 'e tiin'¹³ tsá² jo 'ee cu'²-tsii'i fiin'¹³ jo cwo'¹ tsá² júu³ ruu'²¹i 'áai¹.

3 Tsu jilaa'²¹a 'e faa'¹³a'a jmai'² júu³ ja'²mo. Jo ga'ee'¹³e'e 'naa' 'e un'lee'²¹naa' yaanaa' jon'gɨ tyiin²a'an 'naa' tóo².

4 Jon'on la joon tsu Dios nigatyii'¹³in jna'a joon gatyaa¹ cwoo²¹o'o júu³ tyú² tya' 'e tiin'¹³ tsá². Joon jiin'¹³ la joon faa'¹³a'a jon'gɨ wa'a joon¹o'on tyú² coon'¹³ tsá² pe coon'¹³ Dios 'in ñii¹i jilaa'²¹ 'e 'ɨ¹-tsi' sɨ 'e tyú² sɨ 'e gó² 'ee.

5 Tsu tyú²-u ñí²ii' xiiala gauntyúi¹ jna'a 'naa' tyaní²ii' jon'gɨ 'naa'¹³a'a cwáain¹ wa'a xiiala jnaa'²a'a cuu² tsu Dios tyan¹ cwáain¹ 'elo.

6 Jon'gɨ 'naa'¹³a'a cwáain¹ wa'a un'goo²¹ tsá² jna'a jon' 'naa' tiin'¹³ jon'gɨ tsá² xeei'²¹ 'ee xufiin'¹³ 'in tyiin² jna'a coon'¹³ to² 'e 'oo²o'o coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Cristo.

7 Lɨ' cɨɨ'¹²ɨ jmó² jna'a 'e 'wo²-tsiioo'o 'wii'¹³ tyii' lawa jaain²¹ tsamɨ́² 'in jøø² jóon¹on joon 'nee¹mo.

8 Lɨ́ɨ¹ li'nee¹na'a 'naa'. Jilaa'²¹ 'e cwoo'¹³o'o 'naa' jon'on jiin'¹³ júu³ tyú² tya' 'e tiin'¹³ tsá² pe ca juncwii²¹ tyiioo'o nicwoo'¹³o'o 'naa' tsu lɨ́ɨ¹ nigali'iin²¹²na'a 'naa'.

9 'Naa', tsaru'¹u' niñii²¹oo' xiiala jmoo²¹o'o. To²-o jmoo²¹o'o la 'woo¹ tiin'¹³

la jmɨɨ[1]. Joon saan[21] tyii'i tsʉ 'wii'[13] jo 'iin[212]na'a 'e untyíi[2]na'a 'naa' jiin'[13] jaain[21] jee[212] 'naa' la 'ɨɨ[212] cwoo'[13]o'o 'naa' júu[3] tyʉ́[2] tya' Dios.

10 'Naa' jøø[2]øø' joongɨ jøø[2] Dios xiiala toon[21]o'on 'e tyʉ́[2] joongɨ coon[21] tsáa[1] coon'[13] 'naa' 'in jai'[2] lɨ́ɨi[2]. Gatoon[21]o'on 'e jo lí[2] cwo'[1] tsá[2] jna'a tsaa[2] ce jiin'[13] coon[21].

11 Tyʉ́[2]-ʉ joongɨ ñii[21]oo' xiiala nigacwoo'[13]o'o 'naa' pí[2] joongɨ nigacwoo'[13]o'o 'naa' cwáain[1] la jaain[21] la jaan[21]naa' la jmoo[1]o jaain[21] jmii[21] tsá[2] coon'[13] jóon[1]on.

12 Niga'ee'[12]e'e 'naa' xiiala 'ná[1] ngɨ'[3]naa' tyani tsá[2] tsʉ tsá[2] tya' Dios 'naa' tsʉ Dios gatø'[1]ø 'naa' 'e ní[2]ii' jee[212] jilaa'[21] 'e 'ya'[2]gɨ lɨ tyʉ'[2] 'ii to[2].

13 'Wii'[13] joon coon[21] tøø[2]mo cwoo'[13]o'o 'maai'[13] Dios tsʉ 'naa' mo ganʉʉ[2]ʉʉn' júu[3] tya' Dios 'e gafaa'[1]a'a ga'ii'[13]moo' lawa júu[3] tya' Dios jon'on ga'ii'[13]naa' lawa júu[3] tya' tsá[2]. Joon 'e la ja'[2]mo 'e júu[3] do júu[3] tya' Dios 'e cwo'[1]o pí[2] jee[212] 'naa' 'in jai'[2] lɨ́ɨi[2].

14 Tsaru'[1]u', mo gajmeei'[21] tsagoo[2]oo' 'naa' gangɨɨ[212]naa' la ngangɨ́ɨi[1] 'in tsá[2] Israel 'in jai'[2] lɨ́ɨi[2] Dios seein[21] Judea tsʉ 'in tsá[2] Judea do 'in nigajai'[2] lɨ́ɨi[2] Cristo nigajmee'[21]mo tsagoo[1]o 'ii.

15 La joon jon 'in tsá[2] do nigajnga'[2]mo Ña'ñʉ'[1]ʉ' Jesús la nigajngaa'[12]i tsagoo[1]o 'in gacwo[1] júu[3] tyʉ́[2] tya' Dios ca la mo jéei[1]. Joon ga'øø[1]mo jna'a. Jo gaun'goo[21] 'ido Dios joon 'ee'[1]mo jileei'[21] tsá[2].

16 Jo cwo[1] faa'[13]a'a júu[3] tyʉ́[2] tya' Dios tya' 'in jo seein[21] Israel itiin'[13]in. Cwáain[1] la joon galɨ́[2] fee'[1]gɨ tsaa[2] tya'a pe la ja'[2]mo injó[1] wúu[1] tya' Dios jee[212] 'ii.

'Iin[212]in Poo[2] tsafee'[12]i tsá[2] Tesalónica coon[21]gɨ tún[1]

17 Tsaru'[1]u', nigaxee[21]na' coon'[21] sii'[13]xʉ coon'[13] 'naa' pe fiin'[13] jo nee[21]na'a 'naa' 'ɨ[1]-tsii'i 'naa'. Pe lɨ́ɨ[1] 'yaai[1]-tsii'i jajøø[212]na'a 'naa' tún[1].

18 Ga'ɨ́[2]-tsii'i jaa[21]a'a, joon jna-a, Poo[2], gali'iin[212]na yíi[3]aa 'láai[2] naa'[13] pe 'in 'lɨɨi'[3] Satanás gajnii'[21]mo.

19 'E taan[212]naa' coon'[13] jna'a ilí[2] 'e tyʉ́[2] tyii'i mi jó[1] Ña'ñʉ'[1]ʉ' Jesucristo. Najløø'[3]na'a joongɨ 'yaai[1]-tsii'i tsʉ 'wii'[13] 'naa' taan[212]naa' do.

20 'E ja'[2]mo 'wii'[13] 'naa'oo' ilijløø'[3]moo'o joon tyʉ́[2]-ʉ sɨ'ɨ́ɨ[13]-tsii'i.

3

1 Joon tsʉ 'wii'[13] 'ɨ[1]-tsi' 'áai[1] 'wii[212] tyii' nisɨ́ɨ[1]ɨ'ɨ wa'a joon[21]oo 'ñii'a jiin'[13] fu Atenas.

2 Joon sii[21]na'a tsaru'[1]u' Timoteo jajøø[212]i 'naa' tsʉ tsá[2] tya' Dios 'ii 'in nigajmaa[1]a to[2] coon'[13] jna'a. 'Ii gauncoon'[13]on jna'a 'e cwoo[1] júu[3] tyʉ́[2] tya' xiiala itiin'[13] Cristo tsá[2]. Joon lí[2]-i cwo'[1]o 'naa' 'e 'øøi'[21]gɨ-'oo' joongɨ 'e tsáai[1]gɨ-'oo' Jesús.

3 Joon la joon 'naa' jo cwo'íin[2]-'oo' 'e cwáain[1] lo 'wii'[13] fa'í[3] 'e sá[2] tyii' tsʉ ñí[3]oo' 'e i'øø[1]mo tsá[2] jna' jile'[1]e' jiin'[13] 'in jai'[2] lɨ́ɨi[2] Jesucristo.

4 'Wii'[13] joon la mo gatoon[21]o'on jee[212] 'naa' ga'ii[21]i'i júu[3] 'naa' 'e i'øøi[1] tsá[2] jna'. Joon la joon galí[2] la lɨ 'e ñí[2]ii'.

5 'Wii'[13] joon cu'[2]-tsii 'wii[212] tyii'. Joon gasɨ́ɨ[2]na Timoteo jaunngɨɨ[2]ɨ 'naa' xiiala seen[21]naa' tɨ tsáai[1]gɨ-'oo' Cristo. Cu'[2]-tsii lɨ́ɨ[2]na wa'a 'in 'lɨɨ'[3]mo niga'lee'[12]i 'naa' 'e tɨ' nigangó[1] lɨ caa[1]mo coon'[13] jilaa'[21] to[2] tyii'i.

6 Pe nano Timoteo nicwa'[2]mo jaa'[12]i fu Tesalónica. Joon tyíian[2]o júu[3] tyʉ́[2] 'e jo'[1]gɨ lɨ́ɨ[2]naa' joon xiiala 'iin[212]naa' tsá[2]. Tyaa[21]o júu[3] 'e 'áa[1]mo tɨɨ'[13]-'oo' 'e jløø'[3]moo'. Joongɨ 'yaai[1]-'oo' 'e jøø[212]naa' jna'a la joon jon jna'a 'iin[212]moo'o jøø[212]na'a 'naa'.

7 'Wii'[13] joon tsaru'[1]u', fiin'[13] taan[212]na'a fa'í[3] 'áai[1], mo ganʉʉ[21]ʉ'ʉn 'e tsáa[1]mogɨ-'oo' Jesús galijløø'[3]moo'o 'áai[1].

8 Galɨ́[2] lawa coon[21] juncwii[21] 'múui[2] tyii'i mo galinee[2]e'e 'e tsáa[1]mogɨ-'oo' júu[3] tya' Ña'ñʉ'[1]ʉ'.

9 Lɨɨlɨ[1] cwoo'[13]o'o 'maai'[13] Dios tyi' tsʉ lɨ́ɨ[1] jløø'[3]na'a tyani Dios 'wii'[13] 'naa'.

10 La 'woo[1] jmɨɨ[1] fee'[13]na'a Dios ce caain[1]-tsii'i 'e cwocwoo[1] Dios jøø[212]na'a 'naa'. Coon'[13] la joon untsiin[1]na'a jilaa'[21] 'e 'ná[1]-gɨ litsáai[1]-'oo'.

11 'Yaa^{1}mo-tsii'i 'e 'ña'a Dios Ñ~~ʉʉ~~'^{2}o' coon'^{13} Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' Jesucristo iuncoon'^{13}o jna'a joon lí^{2}-i jafee'^{13}na'a 'naa'.
12 Joon 'iin^{212}na 'e iuncoon'^{13} Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' 'naa' 'e ilií^{2} 'neei^{1}g~~ɨɨ~~' ruu'^{21}naa' la jaain^{21} la jaan^{21}naa' coon'^{13} jileei'^{21} tsá^{2} xeei'^{21} la 'nee^{1}na'a 'naa'.
13 Coon'^{13} la joon tá^{2} taain^{212}-'oo' jo tsaa^{2} røøi^{21}g~~ɨɨ~~' tyani Dios, Ñ~~ʉ~~'^{2}o', mi jó^{1} Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' Jesucristo coon'^{13} jileei'^{21} tsá^{2} tya'a.

4

Xiiala jmoo^{1}o tsá^{2} 'e 'iin^{212}in Dios

1 La no tsaru'^{1}u', jm~~ɨɨ~~^{21}~~ɨ~~'~~ɨ~~ tyaní^{2}ii' joong~~ɨ~~ tyaa^{21}a'a cwoo^{1}oo' 'elo coon'^{13} 'e sii^{21} Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' Jesús. Jiin'^{13} la cwáain^{1} 'e niga'ee^{21}e'e jmaa^{2}aa' la ngóo^{1} 'naai'^{13} no. Niga'ee^{21}e'e xiiala ng~~ɨ~~^{1} tsá^{2} 'e 'yaai^{1}-tsi Dios tya'a. Cwojmaa^{2}g~~ɨɨ~~' jiin'^{13} la ga'ee'^{13}e'e 'naa'.
2 Ñii^{212} 'naa' jilaa'^{21} cwáain^{1} 'e gacwoo^{2}o'o 'ii'^{21} tya' Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' Jesús.
3 Jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in Dios Jmii^{21} 'e cwoseen^{21}moo' 'e tyiia'^{1}-'oo' jiin'^{13} 'ii-o joong~~ɨ~~ 'e jo 'nóo^{3}oo' tsaa^{2}. Jiin'^{13} jaain^{21} 'naa' jo cwo'laa^{212} 'naa' coon'^{13} tsam~~ɨ~~^{2} xeei'^{21} jiin'^{13} la coon'^{13} tsam~~ɨ~~^{2} tyiioo'.
4 Jilee'^{21}mo cwoliñii^{1}i 'e lisee^{21}mo coon'^{13} tsam~~ɨ~~^{2} tya'a 'e ty~~ʉ~~^{2}-~~ʉ~~ tyani Dios 'e jo faa'^{21} tsá 'laa'^{21} tya'a.
5 Jo jmaa^{2}aa' la l~~ɨ~~' 'e jmoo^{1}o tsá^{2} 'in jo tsáai^{1}-tsi Dios 'in caa'^{21}i tsam~~ɨ~~^{2} jiin'^{13} la 'iin^{212}in 'ña'a.
6 Jiin'^{13} jaain^{21} jo 'in cwofeei'^{1} 'oo^{212}o tsañ~~ʉʉ~~'^{21} ruu'^{21}i la l~~ɨ~~' 'e jmoo^{1}o 'in jo tsáai^{1}-tsi Dios ts~~ʉ~~ Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' i'e'^{2}e wúu^{1} jileei'^{21} 'in 'láa^{1} la joon jiin'^{13} la ni-gafaa'^{13}a'a.
7 Ts~~ʉ~~ Dios nigatø'^{1}ø jna' 'e toon^{212}on' jmoo^{21}o' jmaai'^{13} 'e ty~~ʉ~~^{2} 'e ty~~ʉ~~'^{2} 'ido to^{2} jon'on 'e 'laa^{212}a'.
8 La joon jileei'^{21} 'in jo tsáai^{1}-tsi 'e júu^{3} lo jon'on tsá^{2} wa'a jo tsáai^{1}-tsi, Dios 'in jo tsáai^{1}-tsi 'ido ts~~ʉ~~ Dios nigacwooi^{1} jna' 'in Espíritu Ty~~ʉ~~^{2} tya'a.
9 Jo 'ná^{1} jmáa^{3}g~~ɨɨ~~ júu^{3} 'e li'nee^{1}naa' tsaruu'^{21}naa' ts~~ʉ~~ Dios niga'e'^{2}e 'naa' la jaain^{21} la jaan^{21}naa' 'e un'nee^{1}naa' yaanaa'.
10 La joon jmaa^{2}aa' jee^{212} jileei'^{21} tsá^{2} jo'^{1} l~~ɨɨ~~^{2} 'in seein^{21} Macedonia. Pe m~~ɨɨ~~^{21}~~ɨ~~'~~ɨ~~ tyaní^{2}ii' 'e 'áai^{1}g~~ɨ~~ un'iin^{212}naa' tsaruu'^{21}moo'.
11 Cwoo'^{13}-'oo' cwoliseen^{21}moo' ty~~ʉ~~^{2}-~~ʉ~~ cwáain^{1} tyii'. Jmaa^{2}aa' to^{2} coon'^{13} cwoo^{1}oo' jiin'^{13} la l~~ɨ~~ júu^{3} 'e niga'ii^{21}i'i.
12 Cwoseen^{21}naa' coon'^{13} la joon ts~~ʉ~~ joon iun'goo^{21}o tsá^{2} 'in jo tsáa^{1}-tsi Dios 'naa'. Joon la joon jo 'ee i'naai^{21} tyii'.

Mi jó^{1} Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' Jesús

13 Tsaru'^{1}u', jo 'iin^{212}na wa'a jo liñii^{2}ii' xiiala mi júuin^{2} tsá^{2}. Jo 'ná^{1} jmaa^{2}aa' fa'í^{3} la jmoo^{1}o 'in tsá^{2} 'in jo ñii^{1}i 'e jiin'^{1}in tsá^{2}.
14 Jiin'^{13} la mo l~~ɨɨ~~^{2}na' gajún^{1}mo Jesucristo joong~~ɨ~~ gajiin'^{1}in tún^{1}. Jiin'^{13} la joon jon tsáai^{1}-tsi' 'e Dios ijmáa^{1}a jiin'^{1}in jileei'^{21} 'in tsáai^{1}-tsi 'ii mi júun^{2}in. Joon jalíin^{2}mo coon'^{13} Jesús mi jó^{1} tún^{1}.
15 'Wii'^{13} joon sii'^{13}i'i 'naa' jiin'^{13} cwáain^{1} 'e ga'e'e^{1}e Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' jna'a 'e jileei'^{13} jna' 'in saan^{212}an' ca mi jó^{1} Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' Jesús jo saa'^{13}na' nifug~~ɨ~~ lag~~ɨ~~ 'in nijúin^{1}.
16 Joong~~ɨ~~ i'iin^{2} lúu^{1} trompeta tya' Dios tá^{2} l~~ɨɨ~~l~~ɨ~~^{1}. Joon 'in Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' Jesús lo ixaai^{1} fu ñ~~ʉ~~'fú^{2}. Joon coon'^{13} to^{2} ty~~ʉ~~'^{2} Jesús do i'oo^{212}o 'in arcángel. Joon jileei'^{21} 'in nijúin^{1}, 'in tsáai^{1}-tsi Jesús, 'ii nifu ijiin'^{1}in tún^{1}.
17 Mi yuui'^{13} joong~~ɨ~~ jileei'^{21} jna' 'e saan^{21}o' tsaa^{21}a' caan^{21}mo jee^{212} jníi^{1}. Joon l~~ɨ~~caan^{21}na' coon'^{13} Jesús tya'cwii^{21}. Joon la joon tsaa^{21}a' coon'^{13} coon^{21} tøø^{2}mo.
18 'Wii'^{13} joon cwoo^{2}oo' pí^{2} ruu'^{21}naa' la jaain^{21} la jaain^{21} coon'^{13} 'e júu^{3} lo.

5

1 Tsaru'^{1}u', jo tyiin^{2}g~~ɨ~~ s~~ɨɨ~~^{3}na jí^{2} cwáain^{1} tya' jm~~ɨɨ~~^{212} l~~ɨ~~ gatséi^{1} jatyéein^{1} 'ii'^{21}.
2 Ts~~ʉ~~ niñí^{3}oo' 'e 'ii'^{21} tya' Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' ijó^{1} 'uun^{21}mo. Lawa jaain^{21} 'uun^{21} 'in jó^{1} mi 'woo^{1}.
3 Mi jin'^{2} tsá^{2} 'e jilaa'^{21}a ninná^{1} røø^{21} jo 'e fo'^{2} sá^{2}g~~ɨ~~, jm~~ɨɨ~~^{212} joon ijó^{1} 'ii'^{21} la jmoono 'e i'íin^{2} jilaa'^{21} 'e sá^{2}. Lawa jmoo^{21} wúu^{1} tya' tsam~~ɨ~~^{2} tyéein^{1} y~~ʉʉ~~n^{21} 'in 'ná^{1} liseein^{21} jóon^{1}on, jo ñi^{2} l~~ɨ~~' l~~ɨ~~seein^{21} la joon jon jó^{1} jm~~ɨɨ~~^{212} joon 'e i'íin^{2}. Jo lí^{2} tsasúuin^{1}. La joon jon ilí^{2} jm~~ɨɨ~~^{212} mi 'íin^{2} jilaa'^{21} do.

4 Pe 'naa', tsaru'^{1}u', jo ngɨ́^{3} 'naa' lɨ nʉʉ^{21} 'e
'ii'^{13}moo' 'e jmɨɨ^{212} no jiin'^{13} jo ñii^{212}-'oo' la lɨ́^{2}
mo saain'^{21} 'uun^{21} tsá^{2} jo ñii^{212}-tsi.
5 Tsʉ jilee'^{21}mo 'naa' see^{21}naa' la tsá^{2} 'in
ngɨ^{1} lɨ' jmɨɨ^{1}. Jo seen^{21}naa' la tsá^{2} 'in ngɨ^{1} lɨ'
'woo^{1} 'in jo tsáa^{1}-tsi.
6 'Wii'^{13} joon jo 'ná^{1} cwuu^{21}na' la cwuui^{21}
'in catyaai^{2}. Cwounjnaa^{1}-tsi' cwongɨɨ^{21}ɨ'
coon'^{13} 'e tyʉ́^{2} mootyii^{21}i'.
7 Jileei'^{21} 'in cwuui^{21} lɨ'^{2} 'woo^{1} joongɨ 'in
ngɨ^{1} to^{2} 'íin^{1} lɨ' 'woo^{1} jon.
8 Pe jna' 'in 'e saan^{212}an' tsáai^{1}-tsi'
cwoli'^{2}-tsi' coon^{21} tøø^{2}mo. La toon'^{21} 'láa^{2}
ñí^{3} nitsí^{1} 'e un'øø'^{1}mo 'ña'a la joon jon jna'
un'øø'^{1}mo' yiia' mi li'ii^{212}i' tsá^{2} joon jo'^{1}o
lɨ́ɨ^{1}na'. Lawa po'^{3} ñí^{3} taa'^{13} tyi^{2} 'láa^{2} 'ná^{1}
tsáa^{1}mo-tsi' itiin'^{13} Dios tsá^{2}.
9 Tsʉ Dios jo gajmaa^{1}a 'ii'^{21} wa'a nee^{21}e'
wúu^{1} pe gajmaa^{1}o 'e tiin'^{13}mo' lɨ tyʉ́^{2} 'wii'^{13}
cwáain^{1} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo.
10 Jesucristo gajúun^{2}in 'wii'^{13}i jna' 'e joon
cwoseen^{21}mo' coon'^{13} jiin'^{13} saan^{21}an' sɨ
najún^{1}na' 'ee mi cwéei^{1} tún^{1}.
11 'Wii'^{13} joon sɨ́ɨ^{13}naa' 'e cwáain^{1} lo
jee^{212} 'naa' 'e cwó^{2}oo' pí^{2} yaanaa' jiin'^{13} la
jmoo^{2}oo' nano.

Poo^{2} cwo'^{1}o cwáain^{1} 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} Cristo

12 Jilee'^{21}naa', tsaru'^{1}u', mɨɨ^{21}ɨ'ɨ tyaní^{2}ii' 'e
un'goo^{2}oo' jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o to^{2} tya' Dios
jee^{212} 'naa'. 'Ii tsacøøi'^{13} tyii' joon cwoo^{1}o
'naa' cwáain^{1} xiiala jmaa^{2}aa' coon'^{13} 'ii'^{21}
tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.
13 'Ná^{1} un'goo^{2}oo' 'ido joongɨ 'nee^{1}naa'
coon'^{13} jiin'^{13} to^{2} 'e jmoo^{1}o. Cwoliseen^{21}moo'
canii^{2}mo la jaain^{21} la jaan^{21}naa'.
14 Joon 'ii^{21}i'i 'naa' júu^{3}, tsaru'^{1}u' 'e
cwosii'^{13}ii' 'e cwocwo'^{3}-tsi jileei'^{21} 'in
jo 'iin^{212}in jmáa^{1}a to^{2}. Cwocwoo^{2}oo'
pí^{2} jileei'^{21} 'in jo mo tya^{1}-tsi. Cwoun-
coon'^{13}oon' jileei'^{21} 'in tóin^{1} 'ɨ^{1}-tsi. Joon
cwolifee'^{1}mo-'oo' tya' jilee'^{21}mo.
15 Tsáa^{1}mo-'oo' 'e jo jmaa^{2}aa' 'e gó^{2} tya' 'in
nigajmaa^{1}a 'e gó^{2} tyii'. Lɨ' cɨɨ'^{12}ɨ jmaa^{2}aa'
'e gó^{2}, jmaa^{2}aa' coon^{21} tøø^{2}mo 'e tyʉ́^{2}-ʉ la
jaain^{21} la jaan^{21}naa' joongɨ coon'^{13} jileei'^{21}
tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21}.
16 Coon^{21} tøø^{2}mo cwolijløø'^{3}moo'.
17 Faa'^{13}aa' júu^{3} tyʉ́^{2} coon^{21} tøø^{2}mo.
18 Coon'^{13} jilaa'^{21} 'e lɨ́^{1} cwoo^{2}oo' 'maai'^{13}
Dios tsʉ la joon 'iin^{212}in Dios jmaa'^{2}naa' 'in
tsáai^{1}-tsi Cristo Jesús.
19 Jo jnɨɨ'^{13}naa' 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios.
20 Nʉʉ^{2}ʉʉ' jilaa'^{21} júu^{3} 'e faa'^{21} tsá^{2} tya' 'e
sii^{21} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'e gacwo^{1} Dios.
21 'Í^{2}du'-'oo' jilaa'^{21} júu^{3} tya'a joon 'ii'^{13}naa'
jiin'^{13} 'e tyʉ́^{2}-ʉ do.
22 Jeen'^{13}naa' co' coon'^{13} jilaa'^{21} 'e gó^{2}.
23 Mɨ́^{2}ɨɨ tyani Dios, 'in jmoo^{1}o 'ii'^{21} røø^{21},
'e untyú^{1}mo 'naa' coonti. Joon mɨ́^{3}ɨɨ jon
tyaníi^{1}i 'e 'aa^{2}mo 'naa' la tøøi^{2}, jilaa'^{21}
espíritu tyii', coon'^{13} jilaa'^{21} juncwii^{21} tyii',
joongɨ coon'^{13} jilaa'^{21} cuerpo tyii'. Mɨ́^{3}ɨɨ 'e
jaan^{21}naa' coon'^{13} jiin'^{13} coon^{21} tsaa^{2} ca mi
jó^{1} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo.
24 Tsaai'^{2} 'in nigatyii'^{13} 'naa' 'ii-i, jon
iuntsiin^{1} júu^{3} tya'a. Jo 'ná^{1} jmaa^{2}aa' cu'^{2}-'oo'
coon'^{13}on.

'Ɨɨ^{2} Poo^{2} júu^{3}

25 Tsaru'^{1}u', faa'^{13}aa' júu^{3} tyʉ́^{2} 'wii^{212} tyii'i.
26 'Aa^{212}moo' fú^{2}uu' jileei'^{21} ruu'^{21}naa' 'in
jo'^{1} lɨ́ɨi^{2} júu^{3} tya' Dios.
27 Tyíi^{3}aa cwoo^{1}oo' coon'^{13} 'ii'^{21} tya'
Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'e untsáa^{1}oo' 'e jí^{2} lo tyani jileei'^{21}
tsá^{2} 'in jo'^{1} lɨ́ɨi^{2}.
28 Cwouncwaa'^{3}mo Jesucristo 'naa'.
Amén.

Jí² tɨ tún² 'e gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i tsá² 'in néei¹ Tesalónica

Jí² gasii¹in Poo²

1 Jna-a, Poo², coon'¹³ Silvano coon'¹³ Timoteo jmoo²¹o'o 'e jí² lo 'e sii²¹na'a tyii' 'in jo'¹ lɨ́ɨi² Cristo 'in seein²¹ fu Tesalónica. Jileei'²¹naa' 'in sɨcaain²¹ coon'¹³ Dios Jmii²¹ joongɨ coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo.

2 Dios cwouncwaa'³i 'naa' joon cwoseen²¹naa' 'e tyʉ́² coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Dios Jmii²¹ coon'¹³ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo.

Dios ijmáa¹o 'ii'²¹ tya' jileei'²¹ 'in røøi²¹ tsaa² mi jó¹ Cristo

3 Tsaru'¹u', 'ná¹ cwoo'¹³o'o 'maai'¹³ Dios coon²¹ tøø²mo 'wii²¹² tyii' jiin'¹³ joon tɨɨ²¹moo'o tsʉ lɨ́ɨ¹ ngalɨfee'¹ 'e jai'² lɨ́ɨ²naa'. Joongɨ lɨ́ɨ¹gɨ un'iin²¹²naa' tsaruu'²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'.

4 Cwáain¹ la joon faa'¹³a'a 'yaai¹-tsii'i 'wii²¹² tyii' jee²¹² 'in jai'² lɨ́ɨi² Dios. Faa'¹³a'a xiiala jmaa²aa' taa'²¹ 'e tsáai¹-'oo' Jesús fiin'¹³ moo²oo' wúu¹ 'áai¹ tya' tsagoo²oo' joon seen²¹naa' fa'í³.

5 Jilaa'²¹ 'e la lo-o jmoo¹-o júu³ 'e røø²¹ jmaa¹a Dios 'ii'²¹ tsʉ coon'¹³ wúu¹ 'e moo²oo' cwáain¹ tya' tyʉ'² Dios to² 'e tyá² Dios 'naa' tyʉ́² ingɨɨ²¹²moo' fu ñʉ'fú².

6 Pe 'ii'²¹ røø²¹ jmaa¹a Dios mi 'e'²e wúu¹ 'in niga'e'² 'naa' wúu¹.

7 Joon jileei'²¹ 'naa' 'in gangóo¹ wúu¹ i'ii'²¹ 'woo'²¹o coon'¹³ jna'a mi jó¹ jmɨɨ²¹² ijneei²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús jó¹ fu ñʉ'fú². Ijó¹ coon'¹³ ángeles tya'a 'in jmoo¹o to² tyʉ'²ʉ. Ijó¹ jee²¹² sɨɨ'¹³ jɨ́² jɨɨ'¹ 'áai¹.

8 Ijó¹ i'e'²e wúu¹ jileei'²¹ 'in jo cwii¹in Dios joongɨ jileei'²¹ 'in jo nʉʉ'¹²ʉn júu³ tya' 'e tiin'¹³ tsá² tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús.

9 Jileei'²¹ 'inlo inii²¹ wúu¹ coon²¹ tøø²mo. I'woo²¹mo tyani Ña'ñʉ'¹ʉ' joon wíin² i'lee'¹²i 'ido 'ii. Jo jøø²gɨ jilaa'²¹ 'e 'ya'²gɨ 'ii'²¹ tya' Dios.

10 Jo jøø² mi jó¹ Jesús jmɨɨ²¹² mi untyúi¹ tsá² tya'a 'ii joon mi un'goo²¹ jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨi² 'ii. Do-o itaan²¹²naa' tsʉ 'wii'¹³ nigalitsáa¹mo-'oo' júu³ gacwoo²¹o'o.

11 'Wii'¹³ 'elo-o faa'¹³a'a júu³ tyʉ́² 'wii²¹² tyii'. Mɨɨ²¹ɨ'ɨ tyani Dios 'e untyúu¹i Dios 'naa' tsʉ joon lɨ́ɨ¹naa' tsá² jiin'¹³ la 'iin²¹²in. Faa'¹³oo'o jon júu³ tyʉ́² tyani Dios tyi' 'e cwountiin'¹³mo coon'¹³ 'ii'²¹ tya'a jilaa'²¹ tyʉ́² 'e 'iin²¹²naa' jmaa²aa' coon'¹³ la to² 'e jmoo²oo' 'e tsáa¹mo-'oo'.

12 Coon'¹³ la joon iun'goo²¹o tsá² Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo 'wii'¹³ to² fee'¹ nigajmaa¹a coon'¹³ juncwii²¹ tyii'. Joongɨ niun'goo²¹o 'naa' 'wii'¹³ Dios tyi' coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo galɨfee'¹mo-tsi 'wii²¹² tyii'.

2

Tsá² 'in røøi²¹ tsaa²

1 La joon, tsaru'¹u', cwáain¹ tya' mi jó¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo jauncaain²¹ jna', 'e toon²¹²on' coon'¹³on, mɨɨ²¹ɨ'ɨ tyaní²ii'

2 jo unsɨ́ɨ²naa' 'e 'ɨ¹-'oo' 'e jo to² tyan¹. Joon jo cwofee'²¹naa' wa sá² coon²¹ júu³ 'e jin'² 'e gacwá² najó¹ jmɨɨ²¹² tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' xʉfiin'¹³ jin'² tsá² 'e júu³ do siin'¹²in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios sɨ júu³ 'e faa'²¹a tsá² 'e coon'²¹ ganʉʉ²ʉʉn' 'ee. Jon'gɨ cwofee'²¹naa' fiin'¹³ cwá² coon²¹ jí² 'e jin'² tsá² 'e siin²¹²na'a.

3 Jo cwoo²oo' 'in coon'²¹ 'naa' tóo² jiin'¹³ coon²¹ cwáain¹. Tsʉ jéei¹gɨ jmɨɨ²¹² joon itíui² tsá² Dios joongɨ ijnéi¹ tsá² røøi²¹ tsaa² 'in jo tiin'¹³gɨ.

4 'Inlo-o 'in unfee'¹mo 'ña'a lagɨ Dios joon 'in 'aa¹ tya'a jilaa'²¹ 'e un'goo²¹ tsá². Joongɨ 'in tsá² do itsacwaa¹ cagɨ tsi inʉʉ cwo'¹ tya' Dios. Tsacwaa¹ lawa Dios. Joongɨ ijmeei'²¹ 'ña'o lawa Dios.

5 ¿Tɨ jo tɨɨ'¹³-'oo' 'e gafuu²¹²uu 'naa' jilaa'²¹ 'elo mo gataan²¹²na jee²¹² 'naa'?

6 Joon ñí³oo' 'ee jnɨɨi'² tya'a 'e joon jo lí² cwéi¹ 'ido. Joon jo lí² jneei¹ ce gatɨ́² 'ii'²¹ tya'a.

7 Jilaa'²¹ júu³ 'e gó² tya'a nijmoo¹o to² 'uuin²¹ nano. Joon jiin'¹³ 'e 'ná¹gɨ mi 'e cwéi¹ 'in gó² do 'e ityímo Dios 'in jnɨɨi'²¹ 'in jmoo¹o 'e gó² no.

8-12 Mi yuui'13 la tyii1i Dios 'in jnɨɨi'21 do
lawa'a ijné1mo 'in tsá2 gó2 do. Ijmáa1a
li2 'áai2 joongɨ milagro 'láai2 pe jmai'2 júu3
tajuu21. Ni'noo'21on jilaa'21 'e gó2 icoon'21on
tóo2 jileei'21 'in jo tiin'13gɨ. Tsʉ jo gali'iin212in
'in tsá2 do nuu1un júu3 tyʉ́2 wa'a 'e tiin'12in.
'Wii'13 joon jmaa1a Dios 'e 'ii'21 'in tsá2 do
júu3 gó2 'e lí2 tsáai1-tsi jilaa'21 júu3 tajuu21.
Joon tsaliin1mo lɨ jo tiin'13gɨ tsʉ jo gal-
itsáai1-tsi júu3 tyʉ́2. Joon gatɨ́2gɨ-tsi jilaa'21
'e gó2. Pe joon Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús ijngaa'12mo
'in gó2 do coon'13 tyí2 'woo21 'oo2o. Joongɨ
iduui1 coon'13 'e jná2 joo'21 tya'a mi jó1.

Gatyii'13mo Dios 'naa' 'e tiin'13moo'

13 Pe jna'a tɨɨ21moo'o cwoo'13o'o 'maai'13
Dios 'wii212 tyii' tsaru'1u' 'in 'iin212in
Ña'ñʉ'1ʉ' tsʉ Dios nigatyii'13in 'naa' ca la
mo 'wiin212 'e tiin'13moo'. Joon gajmaa1o
tiin'13naa' coon'13 Espíritu Tyʉ́2 tya'a 'in
nigauntyúi1 'naa' joongɨ coon'13 júu3 tyʉ́2
'e nigalitsáai1-'oo'.
14 Gatø'1ø Dios 'naa' 'e ilíi2naa' tsá2 tya'a.
Coon'13 júu3 'e xiiala tiin'13 tsá2 'e gac-
woo'13o'o 'naa' gatø'2ø Dios 'naa' 'e i'ii'13xʉʉ'
'e tyʉ́2 'e cwoo1o Dios Jmii21 Ña'ñʉ'1ʉ' Jesu-
cristo.
15 La joon 'naa', tsaru'1u', taa'21 jmaa2aa'
jo cwo'íin2-'oo' jilaa'21 cwáain1 'e nigac-
woo'13o'o la mo gatoon212o'on coon'13 'naa'
joongɨ mo gasiin21na'a jí2.
16-17 Joon mɨ́3ɨɨ tyani Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo
joongɨ tyani Dios Jmii21 'e cwo'1o 'naa' pí2
'e jmaa2aa' jilaa'21 'e tyʉ́2. Tsʉ 'wo2-tsi
Dios nigali'iin212mo jna'. Joon gacwo'1o
jna' 'e seen21na' tyʉ́2-ʉ coon21 tøø2mo. Joon
gajma'2a jna' júu3 'e jmáa1a 'e tiin'13naa'
'wii212 feei'1-tsio.

3

Faa'13aa' júu3 tyʉ́2 'wii212 tyii'i

1 Coon21gɨ júu3 fuu212 'naa', tsaru'1u',
faa'13aa' júu3 tyʉ́2 'wii212 tyii'i 'e la jmoono
ityíi1a júu3 tya' Ña'ñʉ'1ʉ' la caain21. Joon
i'ii'21mo tsá2 'e júu3 do 'yaai1-tsi la galɨ́2
jee212 'naa'.
2 Faa'13aa' jon júu3 tyʉ́2 'e cwoláa2mo Dios
jna'a jee212 tsá2 'lɨɨi'3 joongɨ soo21-tsi tsʉ jo
jileei'21 tsá2 tsáai1-tsi Jesús.
3 Pe untiin'13mo Ña'ñʉ'1ʉ' júu3 tya'a. Joon
'ii icwo'1o 'naa' pí2 joon un'øø'13mo 'naa'
jilaa'21 'e gó2.
4 Joon tsáa1mo-tsii'i 'e Ña'ñʉ'1ʉ' iun-
coon'13on 'naa' 'a jmoo2oo' joongɨ ijmaa2aa'
jilaa'21 to2 'e tyʉʉ'13ʉ'ʉ 'naa'.
5 Cwouncoon'13on Ña'ñʉ'1ʉ' 'naa' 'e
'øø'21mogɨ-'oo' xiiala 'iin212in Dios Jmii21
'naa' joongɨ xiiala gajmaa1a Cristo taa'21a
'wii212 tyii'.

'Ná1 jmaa1a tsá2 to2

6 Tsaru'1u', tyʉʉ'13ʉ'ʉ 'naa' to2 coon'13 'e
sii21 Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo coon'21 jmaa1aa'
yaanaa' jileei'21 tsaru'1u' 'in jo 'iin212in jmá1
to2 joongɨ 'in jo jmoo1o nʉʉ'13 júu3 'e nigac-
woo21o'o.
7 Tsʉ niñí3 'naa' xiiala cwooi1 taain212 tsá2
'e jmáa1a la jmó2 jna'a. Jo saan21na'a jee212
'naa' wa'a jo jmoo21o'o to2.
8 Jo gatyee2e'e 'uunñi2 tya' jiin'13 jaain21
wa'a jo gatyii21i'i 'laa'13. Tsʉ jmoo21o'o to2
'woo1 jmɨɨ1 la coon'21 jiin'13 jaain21 jo 'iin
cwotyapai'1 jee212 'naa'.
9 Fiin'13 'oo2o'o 'ii'21 'e mɨɨ21ɨ'ɨ 'naa' jo
gamɨɨ21ɨ'ɨ 'naa'. Gajmoo21o'o to2 'e 'ee'13e'e
'naa' xiiala 'ná1 jmaa2aa'.
10 Tsʉ mo gatoon212o'on jee212 'naa' joon
gacwoo21o'o 'e 'ii'21 lo: "Jileei'21 'in jo
'iin212in jmaa1a to2 joon jo dø'1ø."
11 Tsʉ nee2e'e júu3 'e 'inlɨ́ɨi13 jee212 'naa'
seein21 jo 'ee to2 jmoo1o. Jøø2mo taain212
ngɨɨ1ɨ to2 jmoo1o 'atsaa21.
12 Tya' tsá2 'in lɨɨ1i la joon tyʉʉ'13ʉ'ʉ to2
tyaa21a'a cwoo21 coon'13 'ii'21 tya' Ña'ñʉ'1ʉ'
Jesucristo 'e cwojmaa1o to2 joon dø'1ø ji-
laa'21 'e jnaa'21a.
13 Tsaru'1u', jo cwo'woo'2oo' 'e jmaa2aa' 'e
tyʉ́2.
14 Wana 'iin 'in jo jmoo1o nʉʉ'13 jilaa'21
'e faa'13a'a coon'13 'e jí2 lo cón2duu' cwáain1
'iin 'i joon jo 'ee cwoliseen21naa' coon'13on
la coon'21 'e 'aa1a fa'ɨɨ'21.
15 Joon jo cwoli'ee'1naa' pe cwoo2oo'
cwáain1 lawa jaain21 ruu'21moo'.

Júu³ tyʉ́² lɨ gatséi¹

16 Joon 'in Ña'ñʉ'¹ʉ' 'ña'a, 'in jmoo¹o 'e seein²¹ tsá² 'e tyʉ́², cwocwo'¹o 'naa' 'e sɨ'ɨ́ɨ¹³-'oo' 'e tyʉ́²-ʉ coon²¹ tøø²mo la joon jon coon'¹³ jilaa'²¹ itsangɨ́ɨ²naa'. Joon cwotaan¹in Ña'ñʉ'¹ʉ' jee²¹² 'naa'.

17 Jna-a, Poo² jmóo³oo 'e júu³ lo coon'¹³ cwóo³oo. Fo'³oo 'aa²¹²moo'. La joon tɨ́ɨ²na jmóo³oo jilaa'²¹ jí² 'e jmóo³oo.

18 Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo cwouncwaa'³mo 'naa' jileei'²¹ 'naa'. Amén.

Jí² 'láa² 'wii²¹² gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i Timoteo

Sii¹in Poo² jí² tya' Timoteo

1 Jna-a, Poo², sɨ́ɨ³na 'e jí² lo. Lɨɨ¹na tsá² tya' Jesús to² tyʉ'² Dios Jmii²¹ 'in jmoo¹o tiin'¹³na' joongɨ to² tyʉ'² Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo. 'Ii-o uncoon'¹³ jna' la ngóo¹ 'naai'¹³.

2 Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyi'i, Timoteo, joon lawa yʉʉn²¹ tyiia 'nʉ tsʉ galija'²mo lɨ́ɨ²u Jesús 'wii'¹³ jna. Cwocwo'¹o Dios Ñʉ'¹ʉ' coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo 'e jmaa¹a feei'¹-tsi tyi'i coon'¹³ fo'feei'¹ tyi'i joon 'e seen²¹mo'o tyʉ́².

Jo cwo'³'o 'e'²e tsá² xeei'²¹ júu³ tajuu²¹

3 La jéei¹gɨ gangóo³oo lɨ sii²¹ Macedonia gamɨ́³ɨɨ tyani'i 'e jon¹'on fu Efeso, 'e tyʉʉ'¹³'ʉ to² 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² do 'e jo 'e'²e tsá² xeei'²¹ júu³ 'e jo jo'¹.

4 Cwo'³'o cwáain¹ 'in tsá² do 'e jmáa¹a cu'²-tsi coon'¹³ júu³ tya' tsaun'áai¹ joongɨ coon'¹³ jí² 'láai² tya' 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³ tsʉ 'e júu³ lo jmoo¹o jmai'² 'e jo cwo'¹ tsá² júu³ ruu'²¹i. Jo uncoon'¹³ 'e júu³ do wa'a litsáai¹gɨ-tsi tsá² Dios.

5 'E 'yʉ to² tya' júu³ tyʉ́² tya' Dios 'e 'iin²¹²mo tsaruu'²¹i coon'¹³ 'e tyʉ́²-ʉ, jo tóin¹ júu³ tya'a, joon joo'¹o lɨ́ɨi².

6 Pe 'inlɨ́ɨi¹³ gatʉʉ²¹o 'e júu³ lo joon gali'iin²¹²in nuu¹un júu³ 'e jo tyiin².

7 'Iin²¹²in lii¹in tɨfo'² pe jiin'¹³ yaai jo 'øøi'²¹-tsi 'ee 'e faa'²¹a jon'gɨ 'øø'²¹-tsi 'ee 'ee¹e xʉfiin'¹³ 'ee¹o jo cu'²-tsi.

8 Ne²o' 'e tyʉ́²-ʉ 'e ley gacwo'¹o Dios tsá² wa'a lɨ' jmoo¹o tsá² coon'¹³ jiin'¹³ la 'iin²¹² Dios.

9 Ne²o' 'e ley do jon' tya' 'in jmoo¹o 'e tyʉ́², pe tya' jileei'²¹ 'in jmoo¹o 'e gó², tya' 'in jo 'ee tsaa'²¹gɨ-tsi, tya' 'in jo nʉʉ'¹³ʉn, 'in jo un'goo²¹ Dios, 'in røøi²¹ tsaa². 'E ley do tya' jileei'²¹ 'in ungøøi¹ Dios, 'in faa'²¹a 'laa'²¹ tya' 'e tyʉ́², 'in jngáai'¹³ sáa³ jmii²¹ joongɨ jngaai'¹³ ruu'²¹i.

10 Joongɨ 'e ley do tya' 'in feei'¹ tsamɨ́² joongɨ tya' tsá² 'in tóin¹, 'in 'iin²¹²in tsañʉʉ'¹, joongɨ tya' tsá² 'in ngɨ¹ to² 'uun²¹in tsá². 'E ley do tya' 'in jmoo¹o júu³ tajuu²¹ tya'ni tsaa'to², joongɨ tya' doñi'iin tajuui²¹. 'E ley do tya' jilaa'²¹ 'e sá² 'e faa'²¹a 'laa'²¹ tya' 'e júu³ tyʉ́².

11 Joon 'e júu³ tyʉ́² lo júu³ tya' Dios 'in tyúi¹ joon 'ii gatyaa¹ cwóo³oo.

Cwoo¹-o Poo² 'maai'¹³ Dios 'wii'¹³ fee'¹mo-tsi Dios 'wii²¹² tya'a

12 Joon cwo'¹oo 'maai'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo, 'in cwo'¹ jna pí². 'Ii-o nigacoon²¹o cwáain¹ 'e tyú¹na joon nigacwo'¹o jna to² tya'a 'e jmáa³aa.

13 Nigacwo'¹o jna 'e to² lo fiin'¹³ foo'²¹-oo 'laa'²¹ tya'a la mo jéei¹ joon ga'øø²na tsá² tya'a joongɨ gajmee'¹³na pe Dios galɨfee'¹mo-tsi tyiia tsʉ la mo jéei¹ jo tsáai¹-tsii júu³ tyʉ́² joon jo ñí³ii jilaa'²¹ 'e jmóo³oo.

14 Pe cwa'³ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' 'áa¹mo galɨfee'¹ coon'¹³ jna joon galili'³oo xiiala 'iin²¹²in Cristo Jesús jna 'e jo'¹o lɨ́ɨ²na.

15 'E júu³ lo 'e la ja'²mo, joon la jilee'²¹mo 'ná¹ litsáai¹-tsi Cristo Jesús nigajó² ni cwoo'¹³ juncwii²¹ 'e jmáa¹a tiin'¹³ jileei'²¹ 'in røøi²¹ tsaa² joon jna-a nifu-gɨ jee²¹² 'ii.

16 'Áa¹mo garøø²¹na tsaa². Joon Jesucristo ga'iin²mo tsaa² tyiia. Joon mo gajmaa¹a Jesucristo feei'¹-tsi tyiia ga'e'²e Dios tsá² 'e lí²-i 'iin² tsaa² tya' tsá² 'in jalíin² cɨɨin²¹gɨ 'in jai'² lɨ́ɨi² 'ii. Joon coon'¹³ la joon itéein² tsá² coon²¹ tøø²mo fu lɨ tyíin¹ Dios Jmii²¹.

17 'Wii'¹³ joon cwofaa²¹a' coon²¹ tøø²mo júu³ tyʉ́² tya' 'in Dios Jmii²¹, 'ii seein²¹ coon²¹ tøø²mo, jo júun²in jon'gɨ lí² jøøi² tsá² 'ii. 'Ii-o jaain²¹ Dios 'in jmɨɨ¹-tsi. 'Ná¹-a un'goo²¹o' 'ii. Joon 'ná¹ cwoo²¹o' jilaa'²¹ 'e 'ya'²gɨ tya'a coon²¹ tøø²mo. Amén.

18 Yʉʉn²¹ tyiia, Timoteo, tyíi³aa cwoo¹'o 'elo. Cwoo'¹³-'o'o cwojmaa²'a la gafuu²¹²uu 'nʉ coon'²¹ tún² jiin'¹³ la gajin'² tsaru'¹u' la mo jéei¹ 'ii'²¹ tya' Dios. Joon coon'¹³ la joon lí² tyuu'¹³'u jilaa'²¹ júu³ 'e jo jai'².

19 Cwotyán² pí² jilaa'²¹ 'e jai'² lɨ́ɨ²u. Jmai'² 'e tyʉ́²-ʉ 'ɨ¹-'o'o tsʉ 'inlɨ́ɨi¹³ nigaxee¹mo-tsi 'elo, gatʉʉ²¹o jilaa'²¹ 'e jo'¹ lɨ́ɨi².

20 La joon gangangɨ́ɨi² Himeneo coon'¹³
Alejandro. 'Wii'¹³ joon gacwo'²moo 'in
'lɨɨi'³ Satanás 'ii la coon'²¹ cwountsáa¹a 'e jo
faa'²¹a 'laa'²¹ tya' Dios coon'¹³ júu² tya'a.

2

'Ee¹e Poo² xiiala faa'²¹ tsá² júu³ tyʉ́²

1 'E júu³ 'ɨ́ɨ³ɨɨ lo 'e tyiin²gɨ 'e mɨ́¹ tsá² tyani
Dios joon faa'²¹a tsá² júu³ tyʉ́², mɨ́¹ tsá²
jmɨɨ²¹² 'aa²¹² joon cwo'¹o 'maai'¹³ Dios tya'
jileei'²¹ tsá².
2 'Ná¹-a la joon tya' tsaa'to² joongɨ tya'
jileei'²¹ 'in 'oo¹o to², la coon'²¹ 'e jo untyíin²gɨ
tsá² jna' joon seen²¹na' tyʉ́²-ʉ tyani Dios
joongɨ tyani tsaruu'²¹na'. Tsaa²-'oo' Dios,
tyú¹naa' coon'¹³ tsá².
3 'Elo-o 'e tyʉ́² joon 'yaa¹mo-tsi Dios
Jmii²¹, 'in jmoo¹o tiin'¹³na'.
4 Tsʉ 'ii-o 'iin²¹²in tiin'¹³ jilee'²¹mo joon
wa'a cwoliñi¹o 'e júu³ jai'².
5 Jaan²¹mo Dios 'in seein²¹, joon jiin'¹³
'ña'a Jesucristo, 'in galɨ́ɨ¹i tsañʉʉ'¹, lí² jmáa¹a
'ii'²¹ coon'¹³ Dios la joongɨ coon'¹³ tsá².
6 Tsʉ 'ii-o gacwóoi¹ 'ña'a 'e tyí² jilaa'²¹
tsaa² tya' tsá². Joon mo tɨ́² 'ii'²¹ gajmaa¹a
Dios Jmii²¹ júu³.
7 'E júu³ ja'²mo lo, Dios gatyii'¹³in jna wa'a
nicwóo³oo 'e júu³ do. Gatyii'¹³in jna 'e 'e'²ee
jileei'²¹ tsá² taain²¹² ni cwoo'¹³ juncwii²¹
xiiala gajmaa¹a Dios 'ii'²¹ 'e tiin'¹³ tsá² mo
jai'² lɨ́ɨi² tsá² 'e júu³ ja'²mo 'e fo'³oo lo.
8 'Iin²¹²na wa'a 'e faa'²¹a tsañʉʉ'¹ júu³ tyʉ́²
doñixiia' téein². Joon mi faa'²¹a júu³ tyʉ́² do
cwoseein²¹ tyʉ́², ca nii²mo alma tya'a jon'gɨ
'nii'²¹-tsi, jon'gɨ to² tɨ́ɨi¹.
9 La joon tsamɨ́², 'iin²¹²na 'e cɨ'¹o sɨɨn'¹³in
'e jo suuin²¹ tsañʉʉ'¹ 'ii joon 'e ngɨ¹ coon'²¹
túnˀ², jon'gɨ coon'¹³ jmíi³ tyíi¹i 'in caai'¹³
cwanáa¹³ sɨ perla 'ee. Jon'gɨ cɨ'¹ɨ sɨɨn'¹³ɨn 'e
'moo'³ lɨɨlɨ¹.
10 Pe jmoo¹o jmai'² 'e tyʉ́² tya' jileei'²¹ tsá²
la tɨ́ɨi² jmá¹ tsamɨ́² 'in jin'²o 'e tsaa'²-tsi Dios
Jmii²¹.
11 Jileei'²¹ tsamɨ́² 'ná¹-a jónˀ² tii² jee²¹² lɨ
lɨcaain²¹ tsá² 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo joon
'ná¹ nʉʉ'¹³o.
12 Jna-a jo cwo'¹oo líinˀ² tsamɨ́² tɨfo'² jon'gɨ
tyʉ'²ʉ to² tsañʉʉ'¹ jiin'¹³ 'e jánˀ² tii².
13 Tsʉ Dios gajmeei¹ Adán nifu joon mi
yuui'¹³ joon gajmeei¹ Eva.
14 'In 'lɨɨi'³ do jo gacon'²on Adán tóo² pe
gacon'²on 'in tsamɨ́² do tóo² joon 'ii ga'aa¹o
tsaa² nifu.
15 Xʉfiin'¹³ 'ná¹ nii²¹ tsamɨ́² wúu¹ mi
liseein²¹ jóon¹on 'wii'¹³ tsaa² tya' Eva
jileei'²¹ tsamɨ́² lí²-i tiin'¹³in wana jo'¹o lɨ́ɨi²
joon 'iin²¹²mo Dios joon un'øø'¹i yaai 'e ngɨ¹
coon'²¹ ce túnˀ²un.

3

Xiiala lɨ́ɨ¹i 'in tyʉ'² to² jee²¹² 'in jai'² lɨ́ɨi²

1 Jo'¹o 'e júu³ lo: wa'a 'iin²¹²in tsá² 'e 'áa¹a
coon²¹ to² jee²¹² 'in jai'² lɨ́ɨi², 'iin²¹²in 'ido
coon²¹ 'e tyʉ́²-ʉ.
2 Jileei'²¹ 'in líinˀ² tsacøøi'¹³ jee²¹² 'in jai'²
lɨ́ɨi² 'ná¹-a ngɨ¹ 'e jo lí² cwo'¹o tsá² 'ido tsaa².
Lí²-i liseein²¹ jiin'¹³ jaan²¹mo 'oo²¹²o. 'Ná¹-a
ngɨ¹ coon'²¹ túnˀ², 'ɨ¹ ja'²mo, jmoo¹o jmai'² 'e
tyʉ́²-ʉ. Joon 'in tsá² do 'ná¹ jmáa¹a feei'¹-tsi
tya' jileei'²¹ 'in tsafeei'¹³ 'ii fu tya'a. 'Ná¹-a
jon litɨɨi²¹ 'e'¹e tsá².
3 Jo lí² wa'a ngɨ to² 'íin¹ jon'gɨ wa'a tíin¹in
jon'gɨ wa'a 'iin²¹²in cuu² 'áai¹ 'e jo mo
gajna'²a. Lɨ' cɨɨ'¹³ɨ soo²¹-tsi 'ná¹ fee'¹mo-tsi
tya' jileei'²¹, jo 'noo'¹o mɨɨ'¹³, jon'gɨ 'iin²¹²in
cuu².
4 'Ná¹-a jon liñii¹o xiiala tyʉ'²ʉ to² inʉʉ
tya'a joongɨ tyʉ'²ʉ to² jóon¹on cwolinʉʉ'¹³ʉn
jo to'²o mɨɨ'¹³.
5 (Tsʉ wa'a jo ñi¹ tsá² xiiala tyʉ'²ʉ to² 'inʉʉ
tya'a xiiala lí² 'áa¹i 'in nigalijai'² lɨ́ɨi² Dios.)
6 Joon jo lí² líinˀ² tsacøøi'¹³ jaain²¹ tsá² 'in
nijai'² lɨ́ɨi² catáˀ². Jo cweei¹ tyʉ'²ʉ to² tsifu
tsʉ wa'a jmaa¹a jloo'³ joon i'láa¹ la ga'láa¹
Satanás.
7 Joon wa'a ilíinˀ² jaain²¹ tsá² tsacøøi'¹³
jee²¹² 'in jai'² lɨ́ɨi² 'ná¹-a lɨ́ɨ¹i la lɨ́ɨ¹i jaain²¹
tsá² 'in jmoo¹o tyʉ́²-ʉ jee²¹² tsagoo¹o 'in jo
jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo. Wana jo la joon icwo'¹
tsá² 'ii tsaa² joon ifaa'²¹a tsá² 'laa'²¹ tya'
jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨi² Dios. Joon tee'²¹i nilá²
tya' 'in 'lɨɨi'³.

Xiiala lɨ́ɨ¹i 'in uncoon'¹³ tsacøøi'¹³ jee²¹² 'in jai'² lɨ́ɨi²

8 La joon jon 'in tsá² 'in uncoon'¹³ 'in tsacøøi'¹³ jee²¹² 'in jai'² lɨ́ɨi², 'in sii²¹ diaconeses, 'ná¹-a ngɨ¹ coon'²¹ túnˀ². Jo ngɨ¹ cwaa²¹ sɨɨ'¹³ɨ jon'gɨ wa'a ngɨ¹ to² 'íin¹ jon'gɨ wa'a 'iin²¹²in cuu² 'e jo mo jna'²a.

9 Joon 'ná¹ ñi¹o jo cu'²-tsi jilaa'²¹ júu³ 'e gacwo'¹ Dios jna' 'e jo'¹ lɨ́ɨ²na'. Joon jo 'ɨ¹-tsi 'e gó².

10 La nʉ'gɨ ilí² uncoon'¹³ tsá² tsacøøi'¹³ 'ná¹ cónˀ² tsá² cwáain¹ xiiala ngɨ¹ 'ido joon wana jo 'ee tsaa² tya'a sá² lí²-i uncoon'¹³on.

11 La joon jon 'oo²¹²o 'ná² ngɨ¹ coon'²¹ túnˀ². Jon'on tsamɨ́² 'in sɨɨ'²¹ɨ júu³ 'atsaa²¹. Ca nii²mo jmáa¹a jo 'láa¹a jilaa'²¹ 'e jmoo¹o.

12 'In tsá² 'in uncoon'¹³ tsacøøi'¹³ do jiin'¹³ jaan²¹mo 'oo²¹²o iliseein²¹ tya'o. 'Ná¹-a tyʉ'²ʉ to² jóon¹on tyʉ́²-ʉ coon'¹³ jilaa'²¹ inʉʉ tya'a.

13 Tsʉ jileei'²¹ 'in untsiin¹ tyʉ́²-ʉ 'e to² 'e uncoon'¹³on tsacøøi'¹³ do jnaa'²¹a coon²¹ 'e tyʉ́² tya'a joon lí² faa'²¹a jo cu'²-tsi cwáain¹ tya' xiiala tsaa'¹-tsi tsá² Cristo Jesús.

'E ja'²mo lɨ́ɨ²na'

14 Jilaa'²¹ júu³ lo gatónˀ³oon ni mo'jí² lo 'e sɨ́ɨ³na tyi'i xʉfiin'¹³ 'ɨ¹-tsii yíi³aa la jmoono.

15 Pe wa'a la 'ɨɨ²¹²na lí²-i liñí³'i xiiala 'ná² jmaa¹a tsá² jee²¹² 'in jai'² lɨ́ɨi² 'in líinˀ² lawa cwo'¹ tya' Dios 'in jiin'¹. Joon la cwaain²¹ 'oo²¹ ni tɨɨfuu²¹ cwo¹ pí², la joon jon 'in jai'² lɨ́ɨi² Dios cwo¹ pí² tya' 'e jai'² tya' Dios.

16 Joon ja'²mo. Fee'¹ 'áa¹mo 'e júu³ 'uuin²¹ 'e Dios ga'e'²e tsá² xiiala seein²¹ tsá² tyʉ́² tyaníi¹i 'e jin'²:

Gacwéi Dios lɨ́ɨ¹i tsá², joon 'in Espíritu Tyʉ́²
ga'ɨ́ɨ² júu³ 'e tyú¹mo 'ii.
Níi²mo ángeles 'ii.
Joon gacwo'¹ tsá² jileei'²¹ 'in taain²¹² nicwoo'¹³ juncwii²¹ júu³ tyʉ́² tya'a.
Joon jo'¹o galɨ́ɨi² tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'ii.
Joon ga'ii'²¹mo Dios 'ii fu ñʉ'fú² túnˀ¹.

4

Xiiala lɨ́ɨ¹i 'in tʉ́² 'e júu³ jai'² tya' Dios

1 'In Espíritu Tyʉ́² gatyaa¹ júu³ 'a la ti 'e jee²¹² jmɨɨ²¹² lɨ gatséi¹ 'inlɨ́ɨi¹³ itʉʉ²¹ jiin'¹³ 'e tsáai¹-tsi. Joon iunjíi²o jilaa'²¹ espíritu gó² incónˀ² 'ii tóo² coon'¹³ jilaa'²¹ júu³ tya' 'in 'lɨɨi'³.

2 Inúu¹u tsá² 'in faa'²¹a júu³ tajuu²¹ lawa júu³ ja'²mo, tajuu²¹mo 'in jo li'³gɨ 'e gó². La jo li'³gɨ tyíi² mo sʉʉ²¹ tsá² ñí³ tyíi² la joon jon 'in tsá² do jo li'³gɨ 'e gó².

3 Untsaa'¹³mo 'in tsá² do wa'a cui'² cwoo²¹o tsá² joon tyʉ'²ʉ to² 'e sá² 'láai² nii² 'uunñi² 'e jo lí² dø'² tsá². Pe Dios gacwoo¹ jilaa'²¹ 'e lí²-i dø'² tsá². Joon jileei'²¹ 'in jo'¹o lɨ́ɨi², 'in ñi¹ júu³ jai'², lí²-i dø'²ø 'yaai¹-tsi wa'a cwo'¹o 'maai'¹³ Dios.

4 Tsʉ tyʉ́²-ʉ jilaa'²¹ 'e gajmaa¹a Dios joon lí²-i dø'² tsá² wa'a 'ii'²¹i coon'¹³ 'maai'¹³ Dios,

5 tsʉ nicwaa'³mo coon'¹³ júu² tya' Dios joongɨ coon'¹³ 'e júu³ tyʉ́² 'e faa'²¹a tsá².

Xiiala lɨ́ɨ¹i 'in jmoo¹o to² tyʉ'² Jesucristo

6 Joon wana 'e'²'e 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo jilaa'²¹ 'elo joon tyʉ́² jmoo²'o, jmoo²'o jiin'¹³ la tɨ́ɨi² jmá¹ tsá² 'in cwoo¹ júu³ tya' Jesucristo. 'Ii cwo¹gɨ pí³ alma tyi'i coon'¹³ júu³ 'e jai'² lɨ́ɨi² tsá² joon coon'¹³ júu³ røø²¹ 'e nʉʉ'¹³'ʉn coon'²¹ túnˀ².

7 Jo unjii²'i 'e cwáain¹ tsáai² coon'¹³ cwáain¹ jo ñí²'i tɨ jo'¹. Cwoo'¹³-'o'o jmaa²'a jiin'¹³ la to² tyʉ'² Dios.

8 'E tyiin²moxʉ wa'a 'e yeen²¹ fiin²¹ tsá² yaai pe tyiin²gɨ 'áai¹ 'e cónˀ² tsá² cwáain¹ xiiala ngɨ¹ tyani Dios. Tsʉ 'e júu³ lo tyan¹ 'ii'²¹ 'e sáan³an' tyʉ́² nano joongɨ lɨ ngó¹gɨ.

9 'E júu³ lo 'e la ja'²mo, joon la jilee'²¹mo 'ná¹ litsáai¹-tsi.

10 Née²o' 'e tyiin²gɨ 'wii'¹³ joon jmoo²¹o' to² 'íi³ joon nee²¹e' wúu¹. Jmoo²¹o' la joon tsʉ nigalitsáa¹mo-tsi' Dios 'in jiin'¹. Ii-o un'øø'²¹i jilee'²¹mo jiin'¹³ 'in tsáai¹-tsi 'ii nifu.

11 Jilaa'²¹ 'elo 'ná¹ tyʉʉ'¹³'ʉ to² joon 'e'²'e tsá².

12 Jo ngɨ'¹'ɨ wa'a jo ungoo¹o tsá² 'nʉ 'wii'¹³ xaai¹gɨ'ɨ. Pe jmee¹u'un 'wo'o lawa coon²¹ li² 'e tyʉ́²-ʉ tyani 'in jai'² lɨ́ɨi². Jmeei'² 'wo'o lawa coon²¹ li² 'e tyʉ́²-ʉ coon'¹³ xiiala ngɨ'³'ɨ, joongɨ coon'¹³ jilaa'²¹ júu³ tya'³'a, joongɨ

coon'13 xiiala 'iin212mo'o tsá2, joongɨ coon'13 xiiala jo'1o líɨ2u Dios, joongɨ coon'13 xiiala jmaai'13 'e tyú2-ʉ 'ɨ1-'o'o. Coon'13 jilaa'21 'elo jmee1u'un 'wo'o lawa coon21 li2 'e tyú2-ʉ.

13 Ca mi cwée1na cwoo'13-'o'o fo'2'o júu3 tyú2 tya' Dios jiin'13 la faa'21a ni jí2 tya' Dios, faa'13'a cwonúʉ2 jileei'21 tsá2. Cwo'íi2 júu3 'ee 'ná1 jmáa1a. Joon 'e'3'e tsá2 'ee 'øøi'21-tsi tsá2 júu3 tya' Dios. Gacwo'1 Dios 'nʉ 'ii'21 tya'a 'e jmaa2'a to2 tya'a.

14 Jo cuu'13'u jmaa2'a 'e júu3 gacwo'1o Dios 'nʉ mo gataan1an tsacøøi'13 cwoo21o tyi'i joongɨ gafaa'21a 'ii'21 tya' Dios.

15 'Í2du'-'o'o jilaa'21 'elo. Cwoo'13-'o'o 'e jmaa2'a. Joon liñi1 tsá2 'e 'øøi'21gɨ-'o'o.

16 Jøø2'ø 'wo'o coon'21 tún2 coon'13 jilaa'21 'e 'e'3'e. Cwojmaa2gɨ'ɨ tsʉ coon'13 la joon itiin'13mo'o 'wo'o coon'13 jileei'21 'in nuu1un júu3 tyi'i.

5

Xiiala 'ná1 jmáa1a Timoteo tyani 'in jai'2 líɨi2

1 Jo jii21u'u tsacøøi'13 pe mɨ́2'ɨ tyaní1i lawa 'e 'ñʉ'2o'o. Joon cwo'2'o cwáain1 sɨmii'21 lawa ruu'21mo'o.

2 La joon jon tsayuui'13 lawa saa2o'o. Joon mi cwo'2'o cwáain1 'in sɨmɨ́2 jiin'13 coon'13 'e tyú2-ʉ 'ɨ1-'o'o.

3 Unjíi2u'u 'in 'yiia'nɨ́ɨ2 'in jo 'in seein21 tya'a.

4 Pe wana seein21 jóon1on sɨ tyii21a 'ee 'ii 'ná1 untiin'13in jilaa'21 'ee 'e 'ná1 seein21 tsacøøi'13 tya'a coon'13 la joon ityí1 jilaa'21 'e røø21i tsacøøi'13 tya'a tsʉ la joon 'e tyú2 joongɨ la joon tɨ́2-tsi Dios.

5 'In 'yiia'nɨ́ɨ2 'in jo seein21 tya'a 'in tsáai1-tsi Dios mɨɨ1ɨ tyani Dios joon faa'21a júu3 tyú2 la 'woo1 jmɨɨ1.

6 Pe 'in 'yiia'nɨ́ɨ2 'in seein21 jmai'2 unjløøi'3 'ña'a jo tsaa'1-tsi Dios, xʉfiin'13 jiin'1o pe líɨ1i lawa jaain21 'in najúun2mo.

7 Cwo'i'2'i 'e júu3 lo 'in jai'2 líɨi2 'e jo lí2 cwoo1 tsá2 tsaa2.

8 Wa jo unjíi2in tsá2 tsaruu'21i, joon tyiin2mo 'in taai2 inʉʉ tya'a, líɨ1i lawa jaain21 'in jo untiin'13in jilaa'21 'e jin'2in 'e jo'1 líɨi2. Joon gó2gɨ 'ii lagɨ 'in jo tsaa'1-tsi Dios.

9 Jo taan1u'un ni mo'jí2 'in 'yiia'nɨɨ1 'in jo mo tsín1 sesenta jiin21 joongɨ coon21 naa'13 'e gacui'2 cwoo21o.

10 Lí2-i litaan1u'un mo'jí2 wa'a cwii1in tsá2 'ii jiin'13 'e tyú2 'e nigajmaa1a. Wa'a nigaunjíi2in jóon1on joongɨ wa'a nigacwoo1o 'nú1 lɨ joon1 tsá2. Joongɨ wa'a nigauncoon'13o tsaru'1u'. Joongɨ wa'a nigauncoon'13o 'in seein21 fa'í3. Joon wa'a gacwoo'2-tsi 'in 'yiia'nɨ́ɨ2 do 'e jmoo1o jilaa'21 'e tyú2 lí2-i taan1u'un mo'jí2.

11 Pe jo taan1u'un mo'jí2 'in 'yiia'nɨ́ɨ2 'in xuui212gɨ tsʉ 'ii ili'iin212in cui'2-cwoo21o tún1 joon tʉʉ21o júu3 tya' Cristo.

12 Joon ilí2 tsaa2 tya'a tsʉ jo gauntiin'13in júu3 gajin'2in nifu.

13 Joon mi licɨ́ɨin2gɨ joon ilijøø2mo joon ingɨ́1 la tyi 'nú1. Joon jiin'13 'e jøø1mo pe ngɨ1 tyá2 júu3 'atsaa21 coon'13 tsá2. Coon2'on cwáain1 'ee seein21 tsá2 xeei'21 sɨɨi1 júu3 'e jo tɨ́ɨi2.

14 Tsʉ 'wii'13 la joon 'iin212na 'e cuu'21i 'in 'yiia'nɨ́ɨ2 xuui212gɨ do cwoo21o. Joon liseein21 jóon1on. Joon 'ii-o inii21 'nú1 joon jo cwooi1 faa'21a tsá2 'laa'21 tya'a.

15 Tsʉ 'inlɨ́ɨi13 'yiia'nɨ́ɨ2 gatʉʉ2o júu3 tya' Cristo joon galɨ́ɨ1i tsá2 tya' 'in 'lɨɨi'3.

16 Joon wana tsañʉʉ'1 sɨ tsamɨ́2 'ee seein21 inʉʉ tya'a jaain21 'yiia'nɨ́ɨ2 'ná1-a unjíi2in mo 'ido. Jo cwo'3'o unjíi2in 'in jai'2 líɨi2 tsʉ jiin'13 la joon lí2-i unjíi2in 'in jai'2 líɨi2 'in 'yiia'nɨ́ɨ2 'in jo 'in seein21 tya'a.

17 Cwoun'goo21gɨ tsá2 'áai1gɨ 'in tsacøøi'13 'in jmoo1o to2 tya'a tyú2. Tyiin2gɨ 'in cwó2 júu3 tyú2 joon 'in 'e'2e tsá2.

18 Tsʉ ni jí2 tya' Dios jin'2in: "Jo toon2oon' noo'13 moo'oo2o joo'tsáa2 mo 'ø'1ø mi'3 trigo mo untyú2 tsá2." Joon jin'2in: "'In jmoo1o to2 tɨɨ2mo 'ii'21i 'lee'13i."

19 Jo unjíi2'in wana seein21 jaain21 tsá2 cwo'1o tsaa2 tsacøøi'13 tyani1'in. Pe wana tí2 gái1 gaai21 tsá2 joon 'ná1 nuu2'un júu3 tya'a.

20 Jileei'21 'in 'noo1o tsaa2 jíi2nu'un tyani jileei'21 'e 'in catyaai2 do itoon'21on fo'2-tsi cwoli'goo'21o.

21 Tyíi3aa cwoo1'o 'elo tyani Dios joongɨ tyani Jesucristo coon'13 'in ángeles tya'a 'in nigatyii'13in: Cwojmaa2'a jilaa'21 'elo júu3 røø21. 'Ná1 jmaa2'a coon21 róø2mo tsá2.

22 Jo tyi1u'u jaain21 tsañʉʉ'1 ilíin2 tsaa'to2 jee212 'in jai'2 lɨ́ɨi2 la jmoono, tsʉ wana ga'láa1a lawa'a ga'i1u'u tsaa2 tya'a. Jo un'lɨɨ2u'u 'wo'o coon'13 cwáain1 lo.

23 Lawa mo tsaa'13 tuu'1'u joon mo tɨ́1 coon21 naa' mo lɨ tsaa'12'a 'wo'o jo 'uu'12'u jiin'13 jmɨɨ21 pe 'uu'3xʉ'ʉ vino ijmá1 mɨ́1 tyi'i.

24 Jilaa'21 tsaa2 tya'1 'inlɨ́ɨi13 lí2-i jná2 nii2 la nʉ'gɨ 'e lisá2 'ii'21. Pe tsaa2 tya' 'in catyaai2 ijná2 nii2 cɨɨin21gɨxʉ.

25 La joon jon jilaa'21 'e tyʉ́2 'e jmoo1o 'inlɨ́ɨi13 iliñii1 tsá2 la jmoono. Joon 'e catyiia2gɨ iliñii1 tsá2 cɨɨin21gɨxʉ.

6

1 Jileei'21 tsá2 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Cristo 'in nitaai2 tya' ñi'fii212i 'ná1-a un'goo21o ñi'fii212i la coon'21 jo cwofaa'21a tsá2 'laa'21 tya' 'e sii21 Dios coon'13 jilaa'21 'e 'ee21e'.

2 Joon wana jo'1 lɨ́ɨi2 ñi'fii212 do Cristo 'in nitaai2 tya'a do 'ná1 un'goo21gɨ ñi'fii212i. Joon 'ná1 jmaa1a to2 tyʉ́2 tya' ñi'fii212i do tsʉ 'wii'13 jo'1o lɨ́ɨi2 Cristo. Joon mo jmoo1o 'in taai2 tya'a to2 jmoo1o to2 tya' jaain21 'in jo'1o lɨ́ɨi2 Dios joon 'iin212mo Dios 'ii. 'E'2du'u joon cwotyaa1-tsi tsá2 'e jmáa1a 'e júu3 lo.

'In jai'2 lɨ́ɨi2 'ná1 jløø'3mo

3 Joon wana 'e'1e tsá2 júu3 xii'21a jmoo1 'ido jloo'3 'na'a. Jo røø21 sɨ́ɨ1i coon'13 júu3 tyʉ́2 'e ga'ee1 Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo, jon'gɨ jo røø21 sɨ́ɨ1i coon'13 júu3 'e 'e'1e tsá2 xiiala ngɨ́1 tsá2 tyʉ́2-ʉ tyani Dios.

4 Tsá2 'in jo ñii1 'ii coonti. Jiin'13 'iin212in 'ido jo cwo'1o júu3 ruu'21i coon'13 jilaa'21 'e sɨ́ɨ1i. Joon jiin'13 coon'13 'elo-o lí2-i litɨ́ɨi2 tsá2 'e tsiiwúu1i, jo cwo'1o júu3 ruu'21i, faa'21a tsá2 'laa'21 tya' tsá2 xeei'21, joon cu'2-tsi tya'a.

5 Tsá2 'in gó2 'ɨ1-tsi 'in 'noo1o mɨɨ'13 coon21 tøø2mo. Tsá2 jo ñi1 la jai'2. 'In tsá2 do 'ɨ1-tsí 'e ijnáa1a cuu2 wa'a un'goo21o Dios. Jeen'21mo'o coon'13 'in jmoo1o la joon.

6 Pe wana ngɨɨ21ɨ' 'e tyʉ́2-ʉ tyani Dios sá2 'lee'13na' wa ngɨɨ21ɨ' 'yaai1-tsi'.

7 Tsʉ jo 'ee lée3e' coonti 'e juncwii21 lo, la joon jon jo 'ee lí2 lee21e' jiin'13 coon21 mi júun2na'.

8 Joon wana 'oo21o' sɨn'1ɨn' joongɨ 'e tyée3e' cwojmoo21o' jløø'3mo'.

9 Jileei'21 'in 'iin212in lisá2 cuu2 tya'a jo itaa'21a tya'a joon 'ii21o lawa coon21 sí2 tya' 'in 'lɨɨi'3. Jilaa'21 'e súun2in ijmáa1a 'nii'21 tya' 'in 'iin212in joon ipíin2 'ña'a lɨ jo tiin'13 tsá2.

10 Suun21un tsá2 cuu2 'wii'13 joon jó1 jilaa'21 'e gó2 tya'a. Joon 'inlɨ́ɨi13 nigasuun2mo, nigatʉʉ21o júu3 tyʉ́2 tya' Dios joon lɨ́ɨ1 wúu1 niganii21 juncwii21 tya'a.

Cwojmaa2o'o la ngóo1 'naai'13 'e jai'2 lɨ́ɨ2u

11 Pe 'nʉ-ʉ, tsʉ 'wii'13 tsá2 tya' Dios 'nʉ, tʉ́2 jilaa'21 'e gó2 lo, joon cwocwoo'13-'o'o 'e jmaa2'a 'e tyʉ́2. Jmaa2'a to2 tyʉ'2 Dios. Jo'1gɨ cwolíi2un. Cwoli'iin212mogɨ'ɨ Dios coon'13 tsá2. Jmaa2'a taa'21-'o'o. 'Wo2-'o'o jmaa2'a tya' tsá2.

12 Cwocwoo'13-'o'o ce caai21-'o'o ngɨ́2'ɨ la nigangɨ1 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Cristo. Cwoo'13-'o'o 'e ngɨ́2'ɨ coon'13 Dios 'e seen21mo'o coon'13on coon21 tøø2mo, tsʉ la joon gatø'1ø Dios 'nʉ. Joon tyani tsá2 fúui1 niga'i1'i júu3 jilaa'21 'e nigajmaa1a Dios 'wii212 tyi'i.

13 Joon nano 'ɨ'3ɨɨ 'nʉ júu3 tyani Dios 'in cwo1 juncwii21 tya' jileei'21 'in seein21 joongɨ tyani Jesucristo 'in gajmaa1a júu3 jai'2 'e tyʉ́2-ʉ tyani Poncio Pilato.

14 Jo cuu'13u'un jmaa2'a jilaa'21 to2 gacwo'1o Dios 'nʉ 'e jo lí2 faa'21a tsá2 'laa'21 jiin'13 coon21 ca mi tyʉ'2 Dios Jmii21 to2 'e jneei1 Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo.

15 Tsʉ mi tyíia1 'ii'21 tya' Dios Jmii21 ijmáa1a lí2 jilaa'21 'elo. Jiin'13 Dios Jmii21 lí2 líi2in tsaa'to2 'in feei'1gɨ. Joon 'in cwaa'3mo 'ii. Joon 'ii-o lɨ́ɨ1i róøi13 'in feei'2gɨ la jee212 jileei'21 róøi13 catyaai2gɨ do. La joon jon 'ii-o tsaa'to2 'in feei'1gɨ la jee212 jileei'21 tsaa'to2.

16 Jiin'13 'ii-o lí2 cwo'1 tsá2 'e seein21 tsá2 coon21 tøø2mo tsʉ jo tyéi1 'ii. Joon táan1in lɨ jná2 joo'21 lɨɨlɨ1. Joon jo lí2 tsá2 tsatyéen1in. Joon jo mo nigalɨjøø2i tsá2 'ii jon'gɨ lí2 jøø2i

tsá² 'ii. Cwoun'goo²¹o tsá² 'ii ce jileei'²¹. Cwolisá² 'ii'²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Amén.

17 Cwotyá³'a-tsi 'in sá² cuu² juncwii²¹ lo 'e jo unjløøi'³ 'ña'a jon'gɨ ngɨ¹ cu'²-tsi cúu¹u pe ngɨ¹o jo cu'²-tsi tya' Dios 'in jiin'¹. 'Ii-o cwo'¹o jna' jilaa'²¹ 'e jløø'³na'.

18 Cwotyá³'a-tsi 'ido 'e jmáa¹a 'e tyʉ́². Joon cwoliseein²¹ 'e tyʉ́²-ʉ coon'¹³ jilaa'²¹ tyʉ́² 'e jmoo¹o. 'Ná¹-a tyaa¹ 'ido tyʉ́² tya'a 'e cwo'¹o tsá² 'e 'oo¹-o joon uncoon'¹³on 'ii 'in tyéein¹³ jmɨɨ²¹².

19 'E tyʉ́² 'e jmoo¹o do 'e lɨ́² lawa tsá² jñi¹ cwuu²¹, 'iin²in uncwu² mi jñí² do, pe joon mo roo²¹ joon coon²¹ tsá² 'láai²gɨ lagɨ ga'iin² mo gajñii¹i do. Coon'¹³ la joon ilisá² juncwii²¹ tya'a 'e jo'¹.

Tyaa¹ Poo² cwoo²¹o Timoteo 'e cwo'¹gɨ tsá² júu³ tyʉ́²

20 Timoteo, un'øøi'¹ jilaa'²¹ 'e gatyaa¹ Dios cwoo¹'o. Jo núu³'un júu³ 'e jo tseein²¹ jon'gɨ 'e jo to² 'íi³in coon'¹³ jilaa'²¹ júu³ 'e jin'² tsá² 'e 'áai¹gɨ jo'¹, pe jon' jo'¹ 'e júu³ joon.

21 Joon 'inlɨ́ɨi¹³ niganúu²o 'e júu³ do joon jo gauntiin'¹³in 'e júu³ jo'¹ tya' Dios.

Cwouncwaai'³ Dios 'nʉ. Amén.

Jí² tɨ tún² 'e gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i Timoteo

Sii¹in Poo² 'e jí² lo tya' Timoteo

1 Jna-a, Poo², joon lɨ́ɨ¹na jaain²¹ apóstol tya' Jesucristo. Dios gasii¹in jna yaai¹-tsi 'e jmáa³aa júu³ 'e Dios cwoo¹o juncwii²¹ 'múui² tya' tsá² 'wii'¹³ Cristo Jesús.

2 Sɨ́ɨ²na 'e jí² lo tyi'i, Timoteo. 'Iin²¹²na 'nʉ lawa yʉʉn²¹ tyiia. Cwocwo'¹o Dios Jmii²¹ coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Cristo Jesús 'e jmaa¹a fo'feei'¹ tyi'i coon'¹³ feei'¹-tsi tyi'i joon 'e seen²¹mo'o tyʉ́².

'Ɨɨ² Poo² Timoteo júu³ 'e cwo² júu³ tyʉ́²

3 Untii'¹³oo 'nʉ coon²¹ tøø²mo coon'¹³ júu³ tyʉ́² tyiia 'e fo'³oo la 'woo¹ la jmɨɨ¹. Cwo'³oo 'maai'¹³ Dios 'in un'góo³oo la gaun'goo²¹o 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³ tyiia joon jo con'² jna tsá² tóo².

4 Tɨɨ'¹³-tsii jmɨɨ²¹ gatoo'²¹ unní²'in joon lɨ́ɨ¹ 'iin²¹²na jøø²¹²na 'nʉ la coon'²¹ lijløøi'³xʉʉ.

5 Tii'¹³-tsii jon xiiala jai'² lɨ́ɨ²u la jai'² galɨ́ɨi² sɨ'yíi¹²'a Loida nifu la joon jon saa²'a Eunice.

6 'Wii'¹³ joon 'ɨ́ɨ²ɨɨ júu³ 'nʉ 'e cwojmaa²gɨ'ɨ jiin'¹³ 'ii'²¹ 'e 'oo²'o 'e gacwo'¹ Dios 'nʉ mo gatóon³oon cwóo³oo tyi'i.

7 Tsʉ 'in Espíritu 'in cweei'¹³ Dios jna' jo jmoo²¹o' 'go'¹o' pe cwo'¹-o jna' pí³ joon 'e 'iin²¹²mo' tsá² joon 'e 'øøi'²¹-tsi' tyʉ́².

8 Tsʉ 'wii'¹³ joon jo fa'ɨɨ'²¹ lɨ́ɨ²u 'e røø²¹u'u cwáain¹ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' jon'gɨ fa'ɨɨ'²¹ lɨ́ɨ²u 'wii'¹³ tyiia tsʉ siin'¹³na 'nʉñí³ 'wii'¹³ jmóo³oo to² tyʉ'² Jesús. Pe nee²¹e' wúu¹ coon'¹³ jna caáain¹ tya' júu³ tyʉ́² tya' Dios coon'¹³ pí³ cwoo¹ Dios.

9 'Ii-i gajmaa¹a tiin'¹³ jna' joon gatø'²ø jna' 'e ngɨɨ²¹ɨ' tyʉ́²-ʉ tyaníi¹i. Gatø'²ø jna' jon'on 'wii'¹³ jilaa'²¹ tyʉ́² 'e jmoo²¹o' pe galɨ́²-ɨ jiin'¹³ la 'iin²¹²mo coon'¹³ jilaa'²¹ 'e feei'¹-tsi tyi' 'e gajmaa¹a cwáain¹ tya' Jesús 'wii²¹² tyi' la nʉ'gɨ garón¹ juncwii²¹.

10 Pe la no-o gajmaa¹a liñi¹ tsá² jilaa'²¹ 'elo mo gajnéi¹ Jesucristo, 'in jmaa¹a tiin'¹³ jna'. 'Ii-o gauntyee²¹mo 'e júun²in tsá². Joon coon'¹³ júu³ tyʉ́² tya'a gacwo'¹o tsá² juncwii²¹ 'e jo tyéi¹.

11 Joon Dios gatyii'¹³in jna lawa tsá² tya'a 'e nicwóo³oo joon ni'e'³ee tsá² 'in jon' seein²¹ Israel 'e júu³ tyʉ́² do.

12 Joon tsʉ 'wii'¹³ joon móo³oo wúu¹ pe jo 'óo³oo fa'ɨɨ'²¹ tsʉ cwii¹moo 'iin 'in jai'² lɨ́ɨ²na joon jo'¹o lɨ́ɨ²na 'e 'ii-o lí² 'má¹ ca mi tɨ́² jmɨɨ²¹² joon jilaa'²¹ 'e gatyaa¹ cwóo³oo.

13 Cwosaain'²¹-'o'o jilaa'²¹ júu³ røø²¹ 'e ganʉʉ²'ʉn fo'³oo. Joon cwoseen²¹mo'o jo'¹o lɨ́ɨ²u joon 'iin²¹²mo'o Dios coon'¹³ tsá² 'wii'¹³ sɨcaan²¹mo'o coon'¹³ Cristo Jesús.

14 Coon'¹³ 'e uncoon'¹³ Espíritu Tyʉ́² 'in seein²¹ jee²¹² jna' un'øøi'²¹ jilaa'²¹ júu³ 'e tyiin² 'e gatyaa²¹²aa cwoo¹'o.

15 Niñii²¹²o'o jileei'²¹ 'in néei¹ lɨ sii²¹ Asia gatʉʉ²mo jna. Joon Figelo coon'¹³ Hermógenes jee²¹² 'ii.

16 Cwouncwaa'³i Ña'ñʉ'¹ʉ' tsá² inʉʉ tya' Onesíforo tsʉ 'láa²mo naa' Onesíforo do nijacoon²¹ fo'feei'¹ tyiia. Joon jo ga'aa¹a fa'ɨɨ'²¹ 'e 'yuu²na 'nʉñí³.

17 Pe mo nateein¹ fu Roma ga'naa'¹²i jna coon'²¹ tún² ca gatsee'²¹i jna.

18 Cwolifee'¹mo-tsi Ña'ñʉ'¹ʉ' tya' 'ii mi tɨ́² jmɨɨ²¹² joon. Tyʉ́²-ʉ nii²¹²o'o xiiala unjíi²in jna mo taan²¹²na fu Efeso do.

2

Xiiala lɨ́ɨ¹i tsá² 'láa² tya' Jesucristo

1 Joon 'nʉ-ʉ, yʉʉn²¹ tyiia, 'ii'¹³mo'o 'e uncoon'¹³ Dios 'nʉ 'wii'¹³ sɨcáan²un coon'¹³ Cristo Jesús.

2 Joon jilaa'²¹ júu³ 'e ganʉʉ²'ʉn 'e gafo'³oo foo'²¹'o tyani tsá² fúui¹, tya'²'a cwoo²¹o 'in jo cu'²-'o'o coon'¹³, tsañʉʉ'¹ 'in tɨɨi²¹ 'e'¹e tsá² xeei'²¹. Joon 'ii-o jon lí²-i 'e'¹e tsá² xeei'²¹ 'e júu³ do.

3 Joon 'nʉ-ʉ lawa jaain²¹ 'láa² 'in tyúi¹ 'in jmoo¹o to² tyʉ² Jesucristo jmoo²'o taa'²¹a jilaa'²¹ wúu¹ 'e moo²'o.

4 Tsʉ 'in jmoo¹o 'nii²¹ to² tyʉ'² fii²¹²i jo ngɨɨ¹ cu'²-tsi coon'¹³ jilaa'²¹ jmaa'²¹i to² tya'a 'e coon'¹³ la joon jløø'³mo fii²¹²i 'in gatyii'¹³in 'e lɨ́ɨ¹i 'láa² tya'a.

5 Coon^{21} røø^{21} jon wa'a coo^{1}o tsá^{2}. Cwo'^{2}-tsi pe jo lí^{2} 'ii'^{21}i 'e galɨ'^{1}ɨ la jo røø^{21} coo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2}ʉ.

6 Joon 'in jmoo^{1}o to^{2} 'ii^{21} jee^{212} tyiia^{21} tɨ́ɨ^{2}i dø'^{1}ø 'e lisá^{2} nifu.

7 Cwo'ii^{21}du'-'o'o 'e fo'^{3}oo lo joon icwo'^{2}o Ña'ñʉ'^{2}ʉ' 'e 'øøi'^{21}-'o'o jilaa'^{21}a.

8 Cwotii'^{13}gɨ-'o'o 'e Jesucristo jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} David 'ii joon gaunjiin'^{1}in Dios 'ii jee^{212} 'lɨɨ^{212} jiin'^{13} la júu^{3} tyʉ́^{2} cwóo^{3}oo.

9 Joon 'wii'^{13} tya' júu^{3} tyʉ́^{2} joon móo^{3}oo wúu^{1} lawa tsá^{2} gó^{2} ca gaton'^{2}on ñí^{3} cadena cwóo^{3}oo. Pe júu^{3} tya' Dios jo lí^{2} 'nʉʉ^{1} tsá^{2} coon'^{13} cadena.

10 Tsʉ 'wii'^{13} joon jmóo^{3}oo ta'^{1}oo coon'^{12} jilaa'^{21} 'wii^{212} tya' 'in gatyii'^{13}in Dios 'e 'ii-o lí^{2} 'ii'^{21}i itiin'^{13}mo 'wii'^{13} Cristo Jesús. Lí^{2}-i 'ii^{21}o jon lɨ 'ya'^{2}gɨ 'e jo tyéi^{1}.

11 Tsʉ júu^{3} ja'^{2}mo lo:

Gajúun^{2}mo' coon'^{13} Cristo la joon jon itoon^{21}on' coon'^{13} 'ii.

12 Joon wana nee^{21}e' wúu^{1} la joon jon ityʉʉ^{21}ʉ' to^{2} coon'^{13}. Wana faa'^{13}a' 'e jo cwii^{1}na' 'ii la joon jon 'ii ijin'^{2}in 'e jo cwii^{1}in jna'.

13 Wana cuu'^{13}na' 'a jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}na' 'ii pe 'ii coonti jo cuu'^{1}i untiin'^{13}mo júu^{3} tya'a.

Xiiala jmoo^{1}o tsá^{2} 'e 'yaai^{1}-tsi Dios

14 Cwountii'^{13}-tsi tsá^{2} jilaa'^{21} júu^{3} lo, cwoo'^{12}'o cwáain^{1} 'ii tyani Dios 'e jo cwo'^{1}o júu^{3} ruu'^{21}i coon'^{13} júu^{3} 'e jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in. 'E júu^{3} do i'iin^{2}mo 'in tsá^{2} 'in ganúu^{2}un.

15 Cwoo'^{13}-'o'o jmaa^{2}'a jilaa'^{21} 'e 'yaai^{1}-tsi Dios 'wii^{212} tyi'i la joon lii^{1}u tsa'leei'^{13} tya'a 'e jo fa'ɨɨ'^{21} lɨ́ɨ^{2}u. Jmaa'^{13} tsá^{2} júu^{3} røø^{21} jiin'^{13} la tí^{2} 'e lɨ́^{2} júu^{3} tya' Dios.

16 Pe tʉʉ^{21} júu^{3} 'e faa'^{21} tsá^{2} 'in jo ñi^{1}, júu^{3} 'e jo 'e to^{2} 'íi^{3}in. 'In tsá^{2} tyaa^{1} júu^{3} do un'láai^{2}gɨ jiin'^{13} 'e gó^{2} jmoo^{1}o tyani Dios.

17 Joon júu^{3} tya'o inii'^{2} lawa jmoowúu^{1}. Joon Himeneo coon'^{13} Fileto lɨ́ɨ^{1}i la joon.

18 'Ii-o gajmaa^{1}a 'e gó^{2} cwáain^{1} tya' júu^{3} jo'^{1} tsʉ jin'^{2}in 'e nasuun^{2}mo 'e jiin'^{1}in tsá^{2}. Joon 'wii'^{13} júu^{3} tajuu^{21} tya' 'in tsá^{2} do ga'iin^{2}mo-tsi 'inlɨ́ɨi^{13} 'e jo'^{1}o lɨ́ɨi^{2}.

19 Pe jo lí^{2} lɨsɨ́ɨi^{2} júu^{3} tya' Dios, 'e lɨ lawa coon^{21} po'xá^{1} 'e jo jøø'^{21}. Joon júu^{3} tya' Dios jin': "Cwii^{1}mo Ña'ñʉ'^{1}ʉ' jileei'^{21} tsá^{2} tya'a." Jin'^{2}o jon: "Tʉʉ^{21} jilaa'^{21} 'e gó^{2} jileei'^{21} 'naa' 'in jin'^{2} 'e cwii^{1}mo Cristo."

20 Pe coon^{21} tsi inʉʉ lɨ sá^{2} cuu^{2} jon'on jmai'^{2} wúun^{1} lɨ́^{2} cwanáa^{1} sɨ cwataa^{21} 'ee pe sá^{2}-a jon wúun^{1} lɨ́^{2} 'mó^{2} coon'^{13} cwoo'^{13} jon. Sá^{2}-a tya' mo tɨ^{2} jmɨɨ^{212} joon sá^{2}-a jon tya' lɨ to'^{2} tsá^{2} tyi^{1}.

21 La joon jon wana tʉʉ^{21} tsá^{2} 'e gó^{2} ilíi^{2}in lawa coon^{21} wúun^{1} tya' mo tɨ́^{2} jmɨɨ^{212}, máa^{1} coon'^{21} jmaa'^{21}i to^{2} tya' fii^{212}i. Natyaa^{1} tyʉ^{2} tya' doñi'ee to^{2} tyʉ́^{2}.

22 Tʉʉ^{21}o'o jilaa'^{21} 'e gó^{2} tɨ́^{2}-tsi sɨmii'^{21} jmáa^{1}a pe 'nʉ-ʉ coon'^{13} jileei'^{21} 'in mɨ́^{1} tyani Ña'ñʉ'^{1}ʉ' jo'^{1}o cwolín^{2}naa'. 'Ná^{1}-a cwoo'^{13}-'oo' ngɨɨ^{2}ɨɨ' tyani Dios 'e tyʉ́^{2}-u, cwoo'^{13}-'oo' 'e jo'^{1}o líin^{2}naa' joon 'e 'iin^{212}naa' Dios coon'^{13} tsá^{2} joon 'e taan^{212}naa' tyʉ́^{2}-ʉ.

23 Pe tʉ́^{2}'ʉ jilaa'^{21} júu^{3} 'e jo tseein^{21} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e unngɨɨ^{1}ɨ tsá^{2} 'in jo ñi^{1} tsʉ ñii^{21}o'o 'e júu^{3} do jmoo^{1}o 'e jo cwo'^{1}o júu^{3} ruu'^{21}i.

24 Joon 'in jmoo^{1}o to^{2} tyʉ'^{2} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' jo lí^{2} ngɨ^{1} to^{2} jo cwo'^{1}o júu^{3} ruu'^{21}i pe 'ná^{1} 'e tɨ́ɨ^{2}mo 'e 'e'^{1}e tsá^{2}. Jmáa^{1}a jmai'^{2} 'e 'wo^{2}-tsio tya' jileei'^{21} tsá^{2}.

25 'Ná^{1}-a 'e'^{1}'e coon'^{21} tún^{2}-un 'in jo jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} la jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}u wa coon^{21} jo ngáa^{1}mo icwoo^{1}o Dios ijaa'^{21}a-tsi joon i'øøi'^{21}-tsi ilicwii^{1}i 'e júu^{3} jai'^{2} do.

26 Joon iláa^{1}mo 'ña'a coon'^{13} júu^{3} tajuu^{21} tya' 'in'lɨɨi'^{3} 'in gacon'^{2} 'ii tóo^{2} 'e jmoo^{1}o la 'iin^{212}in.

3

Xiiala ilíin^{2} tsá^{2} jee^{212} jmɨɨ^{212} lɨ tséi^{1}

1 Cwolinii^{21}o'o ca jmɨɨ^{212} lɨ gatséi^{1} ijó^{1} jiin^{21} 'e 'íi^{1} fo'^{2}.

2 Tsʉ tsá^{2} jo 'iin^{212}mo wa' tsá^{2} xeei'^{21}, jiin'^{13} i'iin^{212}in cuu^{2} joon jloo'^{3} 'oo^{21}o. Jmaai^{1} jloo'^{3} 'ña'a joon faa'^{21}a 'laa'^{21} tya' Dios. Joon jo nʉʉ'^{13}ʉn to^{2} tyʉ'^{2} sáa^{3} jmɨɨ^{21}, jo cwo'^{1}o 'maai'^{13} jiin'^{13} jaain^{21} joon jo jmoo^{1}o 'e 'yaai^{1}-tsi Dios.

3 'Waa'^{21}-tsi 'in tsá^{2} do. Tsá^{2} 'in jo cwéi^{1}-tsi joon 'in faa'^{21}a 'e gó^{2} tya' tsá^{2}. Tyʉ'^{2}ʉ to^{2} yaai 'ido jo un'goo^{21}o tsá^{2}. Líi^{2}in

'ido lawa joo'21 'lɨɨi'3 joon 'ee'1mo jilaa'21 'e tyʉ́2.

4 Tsá2 'in 'nɨɨi1 tsá2 'ii joon jmoo1o jiin'13 la 'ɨ1-tsi, joon 'in tsá2 do tsafeei'1 jmaai'21 'ña'a. Nitya1-tsi coonti 'noo1o juncwii21 tya'a jo 'naai'21gɨ Dios.

5 Lɨ́ɨ1i lawa tsá2 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Dios pe jo cwó2 tyʉ'2 Dios to2 'ii.

Cwotʉʉ21 jileei'21 'in lɨ́ɨ1i la joon.

6 Tsʉ 'in lɨ́ɨ1i la joon tsataai2 waa212mo inʉʉ tya' tsá2 joon icoon'21 tóo2 tsamɨ́2 jøøi2 'in røøi21 tsaa2 'in gatʉʉ21 júu3 tyʉ́2 'wii'13 tya' jilaa'21 'e suuin21.

7 Nuu1o júu3 tya' doñi'iin pe jo lɨtoon1 galiñii1 la jai'2.

8 La gajmaa1a tsaláai1 'in sii21 Janes coon'13 Jambres mo ngauntyíi2in Moisés, la joon jon jmoo1o 'in tsá2 'in 'ee'1 'e júu3 la jai'2 lo. Tsá2 'in jo gauntiin'13 'e júu3 tya' Dios 'ii. Joon cwáain1 tya' júu3 tya' Dios 'e joon 'in xee212mo-tsi júu3 tya'a.

9 Pe jo linii'12 júu3 tya'a tsʉ coon'13 'e gó2 jmoo1o iliñi1 tsá2 la gango1 'in tsá2 gái1 'in ngauntyíi2in Moisés do.

Tyaa1 Poo2 cwoo21o Timoteo 'ee 'ná1 jmáa1a

10 Ñii21o'o jilaa'21 'e niga'ee212ee joon nigajøø2'ø jiin'13 la taan212na juncwii21 tyiia. Nigacoon2'on cwáain1 'e 'iin212na jmáa3aa. Nii21o'o xiiala jai'2 lɨ́ɨ2na Dios Jmii21. Ñii21o'o jon 'e 'wo2-tsii joon xiiala 'iin212na Dios coon'13 tsá2. Joon ñii21o'o 'e fee'1mo-tsii.

11 Nañii21o'o xiiala 'øøi1 tsá2 jna coon'13 jilaa'21 wúu1 'e gamóo3oo fu Antioguía joon fu Iconio coon'13 Listra. Ñii21o'o jilaa'21 wúu1 'e galɨ́2 tyiia pe Ña'ñʉ'1ʉ' gatiin'13mo jna jee212 jilaa'21.

12 Joon tsei'2 jileei'21 'in 'iin212in jmáa1a la to2 tyʉ'2 Cristo Jesús inee'21 wúu1 tya' tsá2.

13 Pe tsá2 gó2 coon'13 'in tajuui21 do iun'láai1gɨ jilaa'21 'e gó2 jmoo1o, coon'21on tsá2 tóo2 joon icoon21on 'ii tsá2 tóo2.

14 Pe 'nʉ-ʉ, jo tʉ́2'ʉ jilaa'21 'e nigauntsaa'12'a, jilaa'21 'e nigalitsáa1mo-'o'o la jai'2, tsʉ cwii1mo'o 'iin 'e'1e 'nʉ 'elo.

15 Joon ca mo xuu212mo'o galiñí3'i júu3 tyʉ́2 'e ga'e'1e 'nʉ xiiala tiin'13 Dios tsá2 mo jo'1o lɨ́ɨ2u Cristo Jesús.

16 Dios gacwo'1o tsá2 jilaa'21 júu3 tyʉ́2 tya'a. Gacwo'1o tsá2 júu3 tyʉ́2 tya'a 'e jmaa'21i to2 'e'1e joon 'e jmoo1o júu3 xiiala 'noo'21on tsá2 tsaa2 joon jmáa1a røø21 'e 'øøi'21-tsi tsá2 joon 'e'1e tsá2 xiiala lí2 jmáa1a 'e tyʉ́2-ʉ tyani Dios.

17 Gacwoo1o Dios júu3 tya'a 'e jileei'21 tsá2 tya'a lí2 tyá2 tyʉ́2 tya'a jmáa1a doñi'ee 'e tyʉ́2.

4

1 Tyíi3aa cwoo1'o tyani Dios joongɨ tyani Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo 'in ijó1 jajmaa1 'ii'21 tya' tsá2 jiin'1 joongɨ tya' 'in nijúin1 mi jó1 tyʉ'2ʉ to2.

2 Cwó3 júu3 tyʉ́2 tya' Dios. Cwó3-'o'o cwo2'o júu3 wa'a 'iin212in tsá2 nuu1un 'yaai1-tsi sɨ jo 'iin212in 'ee. Cwojmaa'13 tsá2 júu3 'e jo cwo'naa1 tsá2 tsaa2. Mɨ2'ɨ tyaníi1i cwojaa'21a-tsi. Tyá2'a-tsi 'in jai'2 líin. Cwolifeei'1-'o'o coon'13 tsá2 joon 'e'3'e coon'21 tún2-un.

3 Tsʉ ijoo21-o coon'21 sii'13 mo jo 'ii'21 tsá2 júu3 røø21 joon i'iin212in nuu1un jiin'13 júu3 'e la tɨ́2-tsi. Joon itøø'1ø tɨfo'2 tya'a 'in fúui1 'in unti2 loocwóo1o coon'13 júu3 'e 'iin212in nuu1un.

4 Joon itʉʉ21o júu3 jai'2 nuu1un joon inúu1un jiin'13 júu3 'e tsaai21.

5 Pe jmaa2'a coon'21 tún2. Taa'21'a jmaa2'a coon'13 jilaa'21 wúu1 mó2'o. Cwojmá2'a to2 la jmoo1o tsá2 'in cwo1 júu3 tyʉ́2 tya' Dios. Cwountii1u'u jilaa'21 to2 'e cwoo1o Dios jmaa2'a.

6 Tsʉ nanáa1 tyʉ́2 tyiia 'e ijúun3na 'wii212 tya' júu3 tyʉ́2 tya' Dios. Tɨ lɨ tɨ́2 'ii'21 'e nii'13moo.

7 Joon gacwo'3-tsii jmáa3aa to2 cwoo1o Ña'ñʉ'1ʉ' joon nano gatsée1mo tyiia joon cwáain1 tya' 'e jai'2 lɨ́ɨ2na' jo ga'laa21aa.

8 Joon nano gasaa1a Dios coon21 corona tyiia icwo'2o jna tsʉ gajmáa3oo to2 tyʉ'2ʉ,. Joon Ña'ñʉ'1ʉ', 'in jmoo1o 'ii'21 røø21, icwo'1o jna mi tɨ́2 jmɨɨ212 joon. Jon'on jiin'13 jna icwo'2o pe icwoo21-o corona tya' jileei'21 'in ján1 'yaai1-tsi mi cwée1i.

Jmaa¹o Poo² júu³ xiiala ngóo¹ seein²¹

9 Cwó³-'o'o na¹ la jmoono.

10 Tsɨ gatɨɨ²¹mo Demas jna tsɨ gali'iin²¹²gɨ 'e sá² juncwii²¹ joon gangóo¹o fu Tesalónica. Joon gangóo¹-o jon Crescente fu lɨ sii²¹ Galacia. Tito-gɨ gangó¹ lɨ sii²¹ Dalmacia.

11 Jiin'¹³ Lucas taain²¹²gɨ coon'¹³ jna lo. Cwo'nei'²du' Marcos joon ñijee¹o. Tsɨ jmee'¹³na 'ii to² tyiia 'e uncoon'¹³on jna.

12 Nigasɨ́ɨ³na Tíquico fu Efeso.

13 Mi ñí³'i no cón³'on 'mɨ'jnɨ́² yɨɨ² lúu³uu 'e gasáa³aa fu inɨɨ tya' Carpo 'in tyíin¹ Troas. 'Nó²'on cón³'on jon 'e jí² 'e gasáa³aa pe tyiin²gɨ 'e mo'jí² tyiia do, 'nó²'on joon cón³'on.

14 'In tɨñí³ 'in sii²¹ Alejandro nigajmaa¹a 'e gó² tyiia 'áai¹. Intyii²¹o tya'a Ña'ñɨ'¹ɨ' jilaa'²¹ 'e gó² nigajmaa¹a do.

15 Un'øøi'²¹ 'wo'o tya' 'ii tsɨ nigali'aa'²¹o júu³ tyi'.

16 La mo nifu siin'¹³na tyani tsaa'to² jiin'¹³ jaain²¹ jo 'in gauncoon'¹³o jna. Jilee'²¹mo gatíui² jna. Mí³ɨ tyani Dios 'e jo cwo² Dios tsaa² tya' 'ido.

17 Pe joon Ña'ñɨ'¹ɨ' gauncoon'¹³on jna joon gacwo'¹o jna pí³ 'e coon'¹³ la joon gacwó³ jna jilaa'²¹ júu³ tyɨ́² tya'a. Joon ganúu²un 'in tsá² jo seein²¹ Israel. Gatyíi²mo Ña'ñɨ'¹ɨ' jna 'e tóin¹ 'mó¹.

18 Joon ityi²mo Dios jna jee²¹² jilaa'²¹ 'e gó² jmoo¹o tsá² tyiia. Joon iun'øø'²¹i jna ca tye'²na ñɨ'fú² lɨ tyɨ'² 'ii to². ¡Cwoun'goo²¹o tsá² 'ii²¹ 'e jo tyéi¹! Amén.

Júu³ lɨ tséi¹

19 'Aa²¹²mo'o fu'³uu fo'²'o Prisca coon'¹³ Aquila coon'¹³ tsá² taai² inɨɨ tya' Onesíforo.

20 Gajaan¹ta Erasto fu Corinto joon gasáa³na tsaa'¹³a Trófimo fu Mileto.

21 Cwó³-'o'o ñí²u'u la nɨ'gɨ itɨ́² jiin²¹ cwíi². Sɨ́ɨ³na 'aa²¹²mo'o fu'²u Eubulo coon'¹³ Pudente coon'¹³ Lino coon'¹³ Claudia coon'¹³ jileei'²¹ tsaru'¹u' 'in jai'² lɨ́ɨi².

22 Cwocwoo¹o Ña'ñɨ'¹ɨ' Jesucristo wa'²a pí³ tyi'i 'e siin'¹³mo coon'¹³ 'nɨ. Cwouncwaai'³ Dios 'naa' jileei'²¹ 'naa'. Amén.

Jí² gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i Tito

Poo² sii¹in 'e jí² lo tya' Tito

1-2 Jna-a, Poo², sɨ́ɨ³na 'e jí² lo. Joon jna jaain²¹ tsá² 'in jmoo¹o jilaa'²¹ to² tyʉ'² Dios. Joon jna jaain²¹ apóstol 'in gatyii'¹³in Jesucristo 'in cwoo¹o júu³ tya'a 'e uncoon'¹³on 'e jai'²gɨ lɨ́ɨi² 'in gatyii'¹³in Dios joon iliñii²¹o la jai'² xiiala ngɨ¹ tsá² tyʉ́² tyani Dios ca mi 'ii'²¹i coon²¹ juncwii²¹ icwo'² Dios 'ii. Ga'ɨ́ɨ² júu³ Dios, la nʉ'gɨ ga'láa² 'wii²¹² 'e juncwii²¹ toon²¹on' lo, icwoo¹o coon²¹ juncwii²¹ 'e jo tyéi¹. Joon Dios jo lí² faa'²¹a júu³ tajuu²¹.

3 Joon mo gatyíia¹ 'ii'²¹ tya' júu³ tya'a gajmaa¹a 'e liñii¹ tsá² coon'¹³ júu³ tyʉ́² 'e gatyaa¹ cwóo³oo. Joon Dios 'ña'a, 'in jmoo¹o tiin'¹³na', gatyʉ'²ʉ to² la joon.

4 Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyi'i, Tito. Líi²un lawa yʉʉ²¹ tyiia coon'¹³ jilaa'²¹ 'e tsáai¹-tsi'. Cwouncwaai'³ Dios 'nʉ joon cwocwoo¹o Dios Jmii²¹ coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo, 'in jmoo¹o tiin'¹³na', 'e tyʉ́²-ʉ seen²¹un.

To² 'ná¹ jmaa¹ Tito fu Creta

5 Mo gatʉʉ²na 'nʉ fu Creta, gatʉʉ²na 'nʉ 'e unrøø²¹'ø 'e 'ná¹-a lí² røø²¹. Gatyʉ'³ʉʉ 'nʉ to² 'e 'naa¹u'u tsacøøi'¹³ jee²¹² 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo la coon²¹ fuu²¹.

6 'In tsá² 'in ilíin² tsacøøi'¹³ do 'ná¹-a seein²¹ jo lí² faa'²¹a tsá² 'laa'²¹ tya'a joon jiin'¹³ jaan²¹mo 'oo²¹o iliseein²¹ tya'a. Joon wa'a jóon¹on tsaa'¹-tsi Dios joongɨ wa'a jmoo¹o nʉʉ'¹²ʉ, jo to'¹o jóon¹on do mɨɨ'¹³, joon lí²-i líin²in 'in tsá² do tsacøøi'¹³ jee²¹² 'in jai'² lɨ́ɨi².

7 Tsʉ 'in tsaa'to² do lawa'a tsa'lee'¹³ tya' Dios 'ii joon 'ná¹-a ngɨ¹ 'e jo lí² cwo'¹o tsá² jiin'¹³ coon²¹ tsaa². Jo lí² líin²in tsaa'to² 'in jmoo¹o jiin'¹³ la 'iin²¹²in, jon'gɨ 'in 'nii'²¹-tsi, jon'gɨ 'in ngɨ¹ to² 'íin¹, jon'gɨ 'in ngɨ¹ to² tɨ́ɨi¹, jon'gɨ 'in 'iin²¹²in líin² tsaa'to² 'e jna'²a cuu².

8 Pe 'ná¹-a 'ii'²¹mo tsá² inʉʉ tya'a 'yaai¹-tsi, 'ná¹-a 'iin²¹²in jilaa'²¹ 'e tyʉ́². 'In tsaa'to² do 'ná¹ 'øø'²¹-tsi 'áai¹, joon jmoo¹o jilaa'²¹ 'ii'²¹ røø²¹, joon ngɨ¹ tyʉ́²-ʉ tyani Dios. Joon 'in tsá² do 'ná¹ jmáa¹a jilaa'²¹ to² tyʉ'² Dios. Joon 'in tsá² do 'ná¹-a lí² tyʉ'²ʉ to² juncwii²¹ tya'a yaai.

9 'In 'iin²¹²in líin²in tsaa'to² 'ná¹-a saain'²¹-tsi 'e júu³ 'e jo caai¹ 'e ga'e'¹ tsá² tya' Dios 'ii. Joon coon'¹³ júu³ tyʉ́² la joon lí²-i tyia'¹-tsi tsá² júu³ tya' Dios. Joon lí²-i lii'¹i 'in jo cwo'¹o júu³ ruu'²¹i coon'¹³.

10 Lɨ́ɨ¹ fúui¹ tsá² seein²¹ 'in jo nʉʉ'¹³ʉn júu³ røø²¹. Joon 'in tsá² Israel nifu jee²¹² 'ii. Sɨ́ɨ¹i 'in tsá² do jmai'² júu³ 'e jo 'e to² tí² coon'²¹on tsá² tóo².

11 'Ná¹-a tyuu'¹²'u 'e faa'²¹ 'ido. Tsʉ 'ii-o siuin²¹ tsá² cuu² joon coon'²¹on tsá² tóo² jileei'²¹ 'in taai² inʉʉ, 'e'¹e júu³ 'e jo tɨ́ɨi² 'e'¹e.

12 Tsú jaain²¹ tsagoo¹o 'in jmoo¹ júu³ jee²¹² 'ii gajin'²in 'e tsá² néei¹ lɨ sii²¹ Creta do coon²¹ tøø²mo faa'²¹a júu³ tajuu²¹. Lɨ́ɨ¹i lawa joo'²¹ 'lɨɨi'³. Tsá² jló² tu'²u, 'iin²¹²in dø'¹ø 'áai¹ pe fu'²mo jmáa¹a to².

13 Joon júu³ tya' 'in tsañʉʉ'¹ do júu³ ja'²mo. 'Wii'¹³ joon cwo'²'o cwáan¹mo 'in tsá² néei¹ Creta do coon'¹³ júu³ 'gøøi'¹³. Coon'¹³ la joon ingɨ́¹ coon²¹ tsáa¹ coon'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨi².

14 Jo ilinʉʉ'¹²ʉn júu³ 'un'áai¹ 'e júuin²-tsi tsá² seein²¹ Israel 'e jo 'ee to² tí² jon'gɨ ilinʉʉ'¹²ʉn to² tyʉ'² tsá² 'in nigatʉʉ²¹ júu³ jai'² tya' Dios.

15 Tya' jileei'²¹ 'in tyúi¹ tyani Dios 'e tyʉ́²-ʉ jilaa'²¹. Pe tya' tsá² 'in sɨ'leei'²¹, 'in jo jai'² lɨ́ɨi² Dios, jiin'¹³ coon²¹ 'e tyʉ́²-ʉ tya'a jo sá². Tsʉ ca-gɨ 'ɨ¹-tsi joongɨ coon'¹³ 'e 'øøi'²¹-tsi galɨ́² sɨ'leei'²¹.

16 Jin'²in 'e tsei'² cwii¹in Dios pe coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmoo¹o jo røø¹i. 'Ee'¹mo Dios 'ii. Joon 'in tsá² do jo nʉʉ'¹²ʉn joon jiin'¹³ coon²¹ to² tyʉ́²-ʉ tya'a jo 'ii'²¹i Dios.

2

Júu³ røø²¹ 'e 'ná¹ 'e'¹'e

1 Pe 'nuu²'un 'e'³'e tsá² júu³ tyʉ́² tya' Dios jiin'¹³ la tí².

2 'E'³'e tsá² nicøøi'¹³ 'e ngɨ¹ coon'²¹ tún², 'e jo 'uun'²¹un máa¹ 'áai¹, jon'gɨ 'e gø'¹ø 'áai¹. 'Ná¹ 'ɨɨ¹ɨ ja'²mo joon 'ɨ¹-tsi 'e jmáa¹a coon'²¹ tún². Joon cwo'²'o caáin¹ 'e 'øøi'²¹-tsi jilaa'²¹

'e jo'^{1}o lí̱i^{2}, joon 'e'^{3}'e cwolijo'^{1}o lí̱i^{2} la ngóo^{1} 'naai'^{13} xʉfiin'^{13} nii^{21} wúu^{1} 'wii'^{13} júu^{3} tyʉ́^{2}.

3 La joon jon tsayuui'^{1} 'e'^{3}'e 'e ngɨ^{1} tyani tsá^{2} la tí̱i^{2} ngɨ^{1} 'in taain^{212} tyʉ́^{2} tyani Dios. 'E'^{3}'e 'e jo jmáa^{1}a júu^{3} 'atsaa^{2} jon'gɨ 'e ngɨ^{1} to^{2} 'íin^{1}. Pe i'é^{3} jilaa'^{21} 'e tyʉ́^{2}-ʉ.

4 Coon'^{13} la joon i'e'^{1}e 'in tsamí̱^{2} xuui^{212}gɨ 'e ngɨ^{1} 'ido coon'^{21} túnˀ, joon ili'iin^{212}in ñʉʉ'^{1} tya'a coon'^{13} jóon^{1}on.

5 Joon 'e'^{3}'e jon 'in tsamí̱^{2} xuui^{212}gɨ 'e 'ii^{1} jai'^{2} joon jo sooin^{21} tsá^{2}. Pe unjii^{2}i inʉʉ tya'a, joon ilíin^{2} tsamí̱^{2} tyúi^{1} 'in nʉʉ'^{13} to^{2} tyʉ'^{2} ñʉʉ'^{1} tya'a. Coon'^{13} la joon jo lí^{2} faa'^{21}a tsá^{2} 'laa'^{21} tya' júu^{3} tya' Dios.

6 La joon jon cwo'^{2}'o cwáain^{1} tsañʉʉ'^{1} xuui^{212}gɨ 'e ngɨ^{1} coon'^{21} túnˀ.

7 Jmeei^{2} 'wo'o lawa coon^{21} li^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e tyʉ́^{2}-ʉ 'e jmoo^{2}'o. Jo caa^{1}u'u jilaa'^{21} 'e 'e'^{3}'e coon'^{13} 'e góˀ. Pe 'e'^{3}'e xiiala jo'^{1} cwolii^{2}u 'nʉ. Jo'^{1}o lí̱i^{2}u jilaa'^{21} 'e 'e'^{3}'e.

8 Fo'^{2}'o jmai'^{2} júu^{3} 'e tyʉ́^{2}-ʉ 'e jo lí^{2} cwo'^{1} tsá^{2} 'nʉ tsaa^{2}. Joon coon'^{13} la joon lí^{2} fa'ɨɨ'^{21} lí̱i^{2}i jileei'^{21} 'in 'eei'^{1} 'nʉ tsʉ jiin'^{13} coon^{21} júu^{3} 'laa'^{21} jo lí^{2} faa'^{21}a tyi'i.

9 Cwocwoo'^{12}'o cwáain^{1} 'in taai^{2} coon^{21} lɨ taai^{2} 'e jmáa^{1}a nʉʉ'^{12}ʉn to^{2} tyʉ'^{2} ñi'fii^{212}i 'e taain^{212} 'yaai^{1}-tsi. 'Ná^{1}-a cwo'^{1}o júu^{3} ruu'^{21}i coon'^{13} ñi'fii^{212} do.

10 Jo jmáa^{1}a 'uun^{21} pe coon'^{13} jilaa'^{21} lí^{2}-i ngɨ^{1} ñi'fii^{212}i jo cu'^{2}-tsi coon'^{13}on. Cwocwoo'^{12}'o cwáain^{1} 'e ngɨ^{1} 'ido tyani tsá^{2} isiuin^{21} tsá^{2} júu^{3} tya' Dios 'in jmoo^{1}o tiin'^{13}na'.

11 Tsʉ Dios nigajma'^{1}a júu^{3} jileei'^{21} tsá^{2} 'e feei'^{1}-tsi tya' tsá^{2} joon 'iin^{212}in jmáa^{1}a tiin'^{13} tsá^{2}.

12 'E júu^{3} do 'e'^{1}e jna' 'e 'ná^{1} tʉ́^{2}ʉ' jilaa'^{21} 'e jo 'yaai^{1}-tsi Dios coon'^{13} jilaa'^{21} 'e góˀ 'e suun^{21}na' 'e sá^{2} juncwii^{21}. 'Ná^{1}-a toon^{21}on' coon^{21} túnˀ, ngɨɨ^{21}ɨ' coon^{21} fu^{1} coon^{21} tsáa^{1} joon jmoo^{21}o' 'e 'yaai^{1}-tsi Dios la 'ɨɨ^{212} toon^{21}on' juncwii^{21} lo.

13 Sɨjaan^{21}an' mi tyéi^{1} júu^{3} 'ya'^{2}gɨ ga'ɨ́ɨ^{2} Dios. Ga'ɨ́ɨ^{2} Dios, 'in feei'^{1}, ijnée^{1}i coon'^{13} jilaa'^{21} 'ii'^{21} tya'a, coon'^{13} Jesucristo 'in jmoo^{1}o tiin'^{13}na'.

14 'Ii-o gacwói^{1} 'ña'a 'wii'^{13} jna' 'e 'wóo^{1}i jna' jee^{212} jilaa'^{21} 'e góˀ. Joon iuntyúu^{1}i jna' ilíin^{2}na' tsá^{2} tya'a 'in 'iin^{212}in jmá^{1} jilaa'^{21} 'e tyʉ́^{2} ce caain^{21}-tsi.

15 Coon'^{13} jilaa'^{21} to^{2} 'e 'oo^{21}o'o lawa tsá^{2} tya' Dios cwo'e'^{2}'e tsá^{2} cwo'ii^{21} júu^{3} tya' tsá^{2} joon jmaa'^{13}'a júu^{3} jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o 'e góˀ jilaa'^{21} 'e góˀ jmoo^{1}o. Jo cwo'^{2}'o 'e jøøi^{2} tsá^{2} 'nʉ wói^{1}.

3

Jilaa'^{21} to^{2} 'ná^{1} jmá^{1} 'in jai'^{2} lí̱i^{2}

1 Cwountii'^{13}-tsi tsá^{2} 'e jo cwo'naa^{1} mɨɨ'^{13} tya' tsaa'to^{2} pe 'e cwolinʉʉ'^{13}o júu^{3} tya' tsaa'to^{2}. Joon 'ná^{1}-a náa^{1} tyʉ́^{2} tya'a jmáa^{1}a jmai'^{2} 'e tyʉ́^{2}-ʉ.

2 Joon jo cwofaa'^{21}a 'laa'^{21} tya' jiin'^{13} jaain^{21}. Cwosii'^{12}'i tsá^{2} 'e jo 'noo'^{1}o mɨɨ'^{13} pe cwotaan^{21}mo 'wo^{2}-tsio, jmáa^{1}a jmai'^{2} 'e tyʉ́^{2}-ʉ tya' jileei'^{21} tsá^{2}.

3 Tsʉ la joon jon jna' la mo jéei^{1} jo néeˀe' seein^{21} Dios, jo jmoo^{21}o' nʉʉ'^{13}ʉn'. Joon jo leein^{1}-tsi' 'e góˀ jmoo^{21}o', gapii^{21}i' lɨ wíin^{2} tɨ'xʉʉ fu^{1} tya' Dios. Galisaan^{21}an' 'e soo^{21}-tsi'. Tsiwúu^{1}na' joon 'ee'^{1}mo tsá^{2} jna' joon jna'o' 'ee'^{3}mo' la jaain^{21} la jaan^{21}na'.

4 Lí̱i^{1} jna' la joon mo gajmaa^{1}a Dios, 'in jmaa^{1}a tiin'^{13}na', ilinée^{2}e' jilaa'^{21} 'e tyʉ́^{2}-tsi tya'a coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in Dios tsá^{2}.

5 Joon gajmaa^{1}a Dios tiin'^{13}mo' tsʉ 'wii'^{13} fee'^{1}mo-tsi tyi' jon'on tsʉ 'wii'^{13} 'e tyʉ́^{2}-ʉ nigajmoo^{21}o' tsʉ 'wii'^{13} tyú^{2}-umo'. Gajmaa^{1}a tiin'^{13}mo' mo gacwo'^{1}o jna' coon^{21} juncwii^{21} 'múui^{2} 'wii'^{13} tya' Espíritu Tyʉ́^{2} tya'a 'in gacwo'^{1}o jna' 'e juncwii^{21} 'múui^{2} do. Joon mi 'ii'^{13}na' 'e juncwii^{21} 'múui^{2} do Dios garuun'^{13}mo jna'

6 joon 'wii'^{13} cwáain^{1} tya' 'in jmaa^{1} tiin'^{13}na', 'in sii^{21} Jesucristo, Dios gacwoo'^{12}i jna' lí̱i^{1}gɨ 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya'a.

7 Coon'^{13} la joon lí^{2}-i 'ɨ́ɨ^{2} Dios, 'in feei'^{1}-tsi, júu^{3} 'e tyú^{2}-mo' joon 'ii'^{13}mo' juncwii^{21} 'e jo tyéi^{1} 'e sɨjaan^{21}an'.

8 Júu^{3} ja'^{2}mo 'e júu^{3} lo joon 'iin^{212}na 'e jo cwo'^{2}'o cuu'^{21}i jmáa^{1}a 'in jai'^{2} lí̱i^{2} Dios jilaa'^{21} 'elo. Coon'^{13} la joon icwó^{1}-tsi jmáa^{1}a 'e tyʉ́^{2}-ʉ. Tyʉ́^{2}-ʉ 'e júu^{3} lo joon jmaai^{1} to^{2} tya' jileei'^{21} tsá^{2}.

9 Tʉ² jilaa'²¹ júu³ 'e tyá¹ tsá² 'e jo 'e to² tí² coon'¹³ jilaa'²¹ cwáain¹ tsaai² tya' 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³. Tʉ² jon jilaa'²¹ júu³ 'e sɨ́ɨ¹i tsá² jo cwo'¹o júu³ ruu'²¹i tya' ley tya' Moisés tsʉ jo 'ee to² 'íi³in, jo jmaai¹ to² tya' jiin'¹³ jaain²¹.

10 Wa 'e'¹e tsá² júu³ xiia', joon jmoo'¹³o poo²¹² jee²¹² 'in jai'² lɨ́ɨi², joon wana jo nʉʉ'¹²ʉn mi tɨ́² tún² naa'¹³ cwo'²'o cwáain¹ joon tʉ́ʉ¹mo'o 'ido.

11 Tsʉ cwoliñi²o'o 'e 'in tsá² do nigatʉʉ¹ la jai'² joon jmoo¹o 'ii'²¹ 'ña'a coon'¹³ tsaa² 'e 'noo¹o.

'E 'ná¹ jmá¹ Tito

12 Sɨ́ɨ³na Artemas sɨ Tíquico 'ee fu lɨ tyiin¹u'un. Mi cwaa'¹i cwo'²-'o'o jiin'¹in' lɨ' fuu²¹ Nicópolis tsʉ niga'ɨ¹-tsii 'e taan²¹²na do la tøøi² jiin²¹ cwíi².

13 Cwouncoon'¹³ Zenas, 'in tɨ́ɨi² ley, coon'¹³ Apolos jilaa'²¹ 'e 'ná¹ tya'i fu¹ 'e jo sɨ'naai²¹.

14 La joon jon jileei'²¹ tsá² tyi' 'ná¹ litɨ́ɨi² jmáa¹a to² tyʉ́²-ʉ ilisá² jilaa'²¹ 'e jmee'²¹i to² joon lí²-i uncoon'¹³ tsá² xeei'²¹.

Júu³ 'e tséi¹

15 Joon jileei'²¹ 'in taain²¹² coon'¹³ jna lo sii²¹²na'a 'aa²¹²mo'o. Joongɨ 'aa²¹²mo'o fu'²'u tsaruu'²¹u' 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo 'in 'iin²¹²in jna'a. Cwouncwaai'³ Dios 'naa' jilee'²¹naa'. Amén.

Jí² gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i Filemón

Sɨ¹i Poo² jí² tya' Filemón

1 Jna-a, Poo², sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyi'i, Filemón, 'in jmoo¹o to² coon'¹³ jna'. Sɨ¹mo jon ru'¹u' Timoteo. Jna-a, Poo², 'yuu²na 'nɯñí³ 'wii'¹³ cwóo³oo júu³ tyɯ́² tya' Cristo Jesús.

2 Sɨ́ɨ³na jon 'e jí² lo tya' 'in tsá² jai'² lɨ́ɨi² júu³ tya' Jesucristo 'in uncaain²¹ inɯɯ tyi'i joongɨ tya' ru'¹u' Yá² Apia coon'¹³ Arquipo 'in jmoo¹o to² coon'¹³ jna'.

3 Cwocwo'¹o Dios Jmii²¹ coon'¹³ Ña'ñɯ'¹ɯ' Jesucristo fo'feei'¹ 'naa' joon 'e ñii²oo' 'e jløø'³mo Dios Jmii²¹ coon'¹³ 'naa'.

Xiiala 'iin²¹²in Filemón tsá²

4 Coon²¹ tøø²mo cwo'³oo 'maai'¹³ Dios Jmii²¹ joon mɨ́³ɨ tyaníi¹i 'wii²¹² tyi'i

5 tsɯ nanúu³oo xiiala 'iin²¹²mo'o Ña'ñɯ'¹ɯ' Jesús joon xiiala tsáa¹mo-'o'o 'ii joongɨ xiiala 'iin²¹²mo'o jileei'²¹ 'in tsáa¹-tsi Jesucristo.

6 Mɨ́³ɨ tyani Dios 'e jilaa'²¹ 'e tyɯ́² jmoo²'o wii'¹³ ja'²mo lɨ́ɨ²u Jesucristo ilí² 'e'²e tsá² jilaa'²¹ 'e tyɯ́² ngóo¹ 'naai'¹³ jmoo¹o Dios tyi', joon

7 fúu¹mo tsá² 'in jai'² lɨ́ɨi² nigatya'²a-tsi joon 'iin²¹²mo'o jilee'²¹e'e tsɯ 'wii'¹³ joon 'áa¹mo jløø'³na joon tyáa³-tsii 'wii'¹³ 'nɯ tsaru'¹u'.

Poo² mɨ¹ɨ tyani Filemón 'wii²¹² tya' Onésimo

8 'Wii'¹³ joon jmaa²'a feei'²¹-'o'o 'wii'¹³ tyiia. Jo 'iin²¹²na tyɯ'³ɯɯ to² tyi'i la tɨ²moo tyɯ'³ɯɯ to² tsɯ lɨ́ɨ¹na apóstol tya' Jesucristo.

9 Pe jna-a, Poo², 'iin²¹²na mɨ́³ɨ tyani'i 'e jmaa²'a feei'¹-'o'o 'wii²¹² tyiia tsɯ 'wii'¹³ 'iin²¹²mo'o jna. Jna-a nayɯɯ'¹³na joon 'yuu²¹²na 'nɯñí³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús.

10 Mɨ́³ɨ tyani'i cwáain¹ tya' Onésimo 'in lɨ́ɨi¹ lawa'a xuui²¹² tyiia tsɯ 'wii'¹³ jo'¹o galɨ́ɨi² Jesucristo la 'ɨ²¹² 'yuu²¹²na 'nɯñí³.

11 Tsá² 'in galée¹³u'u 'ii joon jo 'ee to² gali'íin³ tyi'i tsɯ gacwiin¹o. Pe nano-o 'íin³ 'ido to² tyi'i la joon jon 'íi³mo to² tyiia.

12 Sɨ́ɨ³na Onésimo fu tyi'i tún¹. 'Áa¹mo fúu² lɨ́ɨ²na lawa'a 'ñiia'o jmá²'a feei'¹-'o'o 'wii²¹² tya'a, 'ii'¹³mo'o. Waxɯ'ɯ lɨ jo lɨ́ɨ¹i tsá² tyi'i.

13 'Iin²¹²na ijáin² Onésimo lo la 'ɨ²¹² 'yuu²¹²na 'nɯñí³ cwáain¹ tya' júu³ tyɯ́² tya' Dios. Joon coon'¹³ la joon lí² unjíi²in jna cwáain¹ tyi'i.

14 Pe jo 'iin²¹²na jmáa³aa jiin'¹³ coon²¹ wana jo cwo'²'o júu³ tyi'i. Tsɯ jo 'iin²¹²na ijmaa²'a coon²¹ 'e tyɯ́² tyiia tyitsáai¹ pe 'iin²¹²na 'e 'yaai¹-'o'o.

15 Gacwo'ɨ́ɨ¹o Onésimo tyi'i joon no gaa'¹³mo tún¹ joon no 'ii'¹³mo'o jo cwo'ɨ¹gɨ.

16 Pe la no jo lí² jmaa'¹³gɨ'ɨ cwáain¹ 'e galée¹³u'u tsɯ ni ja'³mo lɨ́ɨi² Jesucristo. 'Ii'¹³mo'o 'ii lawa'a tsaruu'²¹mo'o 'in 'née²mo'o. 'Iin²¹²moo 'ii 'áai¹ pe 'nɯ ili'iin²¹²u'un 'i 'áai¹gɨ tsɯ tsá² tyi-o'o 'ii. Joongɨ ja'²mo lɨ́ɨ²i Ña'ñɯ'¹ɯ'.

17 Pe joon wana 'ɨ¹-'o'o la 'ɨ¹-tsii la 'oo'²¹² jna' tsá² cwoo²¹o' júu³ tyɯ́² tya' Jesucristo 'ii'¹³mo'o 'ino lawa jna.

18 Joon wana na'laa¹a tyi'i sɨ røøi¹ tyi'i 'ee, jna-a icɨ́ɨ³ɨ cwáain¹ tya'a.

19 Júu³ tyiia 'e gataan¹ Onésimo ni jí². Jna-a, Poo², 'in gatóon³oon 'e la fo'³oo icɨ́ɨ³ɨ tyi'i wana røø¹i tyi'i. Pe jo fuu²¹²uu 'nɯ xiiati røø²'u tyiia xɯfiin'¹³ jna-a cwoo'¹³oo 'nɯ júu³ tyɯ́² tya' Dios.

20 Tsaru'¹u', jmaa²'a coon²¹ 'e tyɯ́² tyiia tsɯ jo'¹o lɨ́ɨ²na' Ña'ñɯ'¹ɯ'. Cwo'²'o jna pí² tsɯ ru'¹u' coon'¹³ Cristo. Jmaa²'a 'e fo'³oo lo tsɯ 'wii'¹³ ru'¹o' coon'¹³ Cristo coon'¹³ la joon ijløø'³na.

21 Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tsɯ tsáai¹-tsi 'e jo'on jmaa²'a nɯɯ'¹³'ɯn pe ijmaa²'a 'láai¹gɨ la gamɨ́³ɨ.

22 Mɨ́³ɨ jon 'e tya'²'a tyɯ́² lɨ jóon³oon. Lɨ́ɨ²na icwo¹ Dios 'e yajøø³na 'naa' tsɯ 'wii'¹³ júu³ tyɯ́² 'e gafaa²aa' 'wii²¹² tyiia.

Júu³ lɨ tséi¹

23 Sɨ́ɨ¹i jon Epafras 'aa²¹²mo'o. 'Ii 'yuui¹ 'nɯñí³ coon'¹³ jna jon 'wii'¹³ tya' cwáain¹ tya' Cristo Jesús. 'Aa²¹²mo'o jon jin'²

24 Marcos coon'¹³ Aristarco coon'¹³ Demas coon'¹³ Lucas 'in taain²¹² jmoo¹o to² coon'¹³on.

25 Cwouncwaai'³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo
'naa'. Amén.

Jí³ tɨ́ɨ²i Tsá² faa'²¹ Jmíi¹ Hebreo

Lɨ gatséi¹ gafee'²¹i Jóon¹ Dios tsá² cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹

1 Ca la jéei¹ Dios gafee'²¹i 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³ tyi' 'láai² naa' joongɨ 'láai² 'ii'¹³ jiin'¹³ la 'øøi'²¹-tsi coon'¹³ 'in tsá² 'in gacwo'¹o júu³ tyʉ́² tya'a.

2 Joon nano nagatséi¹ nigafee'²¹i Dios jna' coon'¹³ Jóon¹on. Joon Dios gajmaa¹a juncwii²¹ coon'¹³ Jóon¹on. Joon nigatyaa¹a cwoo²¹o Jóon¹on jilaa'²¹ 'e sá² juncwii²¹.

3 'E 'ya'²gɨ tya' Jóon¹on lɨ la lɨ 'e 'ya'²gɨ tya' Dios Jmii²¹ tsʉ la lɨ́ɨi¹ Dios Jmii²¹ la joon jon lɨ́ɨi¹ Jóon¹on. Joon coon'¹³ júu³ 'gøøi'¹³ tya'a jmoo¹o 'e jo tyéi¹ jilaa'²¹ 'e sá². Joon mo ngayuui'¹³ gauntyúu¹i jna' joon gacwó²o lɨ' caai²¹ Dios Jmii²¹ tsáa¹ 'in tyíin¹ ñʉ'fú².

Feei'¹gɨ Jóon¹ Dios lagɨ ángeles tya'a

4 Nigalɨ́² 'e feei'¹gɨ Jóon¹ Dios lagɨ ángeles tya' Dios. Joon ga'ii'²¹mo 'e gatɨ́ɨi² 'e tyiin²gɨ lagɨ 'in ángeles do.

5 Tsʉ jiin'¹³ cafu jo gasɨɨ'²¹ɨ Dios Jmii²¹ jiin'¹³ jaain²¹ ángel jin'²in:

'Nʉ-ʉ yʉʉn²¹ tyiia;

joon nano nigacwo'¹o 'nʉ juncwii²¹ tyi'i.

Jon'gɨ gasɨɨ'²¹ɨ jiin'¹³ jaain²¹ ángel:

Jna-a ilíin²na Ñʉ'²'ʉ,

joon 'nʉ-ʉ ilíin²un yʉʉn²¹ tyiia.

6 Joon mo gacwó¹i Jóon¹on 'in nifu ni cwoo'¹³ juncwii²¹ gajin'² Dios Jmii²¹:

Cwoun'goo²¹o jileei'²¹ ángeles tyiia 'ii.

7 Cwáain¹ tya' ángeles do gajin'²in:

Dios jmoo¹o lɨ́ɨi¹ ángeles tya'a la lí² tyí²,

joon 'in jmoo¹o la to² tyʉ'²ʉ lɨ́ɨi¹ la lɨ́¹ jɨ́² 'e coo²¹.

8 Pe cwáain¹ tya' Jóon¹on gajin'²in:

'Nʉ-ʉ, Dios, ityʉ'²'ʉ to² coon²¹ tøø²mo.

Joon coon²¹ tsáa² tyʉ'²'ʉ to².

9 'Nʉ-ʉ, 'iin²¹²mo'o 'e jmoo¹ tsá² la to² tyʉ'² Dios joon jo¹ tɨ́²-'o'o² 'e gó².

Tsʉ 'wii'¹³ joon Dios Jmii²¹, 'in lɨ́ɨi¹ Dios tyi'i, nigajmaa¹a 'e jløø'³mo'o lagɨ 'in catyaai².

10 Jin'²o jon Dios Jmii²¹ sɨɨ'²¹ɨ Jóon¹on:

'Nʉ-ʉ, mo ga'láa² 'wii²¹², Ña'ñʉ'¹ʉ', najmaa²'a ni cwoo'¹³ juncwii²¹ joon coon'¹³ cwoo¹'o gajmaa²'a juncwii²¹.

11 Ityee¹mo jilaa'²¹ 'e sá² pe 'nʉ-ʉ coon²¹ tøø²mo iseen²¹mo'o røø²¹.

Jilaa'²¹ 'e sá² ilitsáai² lawa 'mɨ'² 'e tsáai².

12 Joon ijuu'¹³'u jilaa'²¹ 'e sá² lawa sɨɨn'³ tsá²,

joon ilisɨ́ɨ²mo.

Pe, 'nʉ-ʉ, jo lisɨ́ɨ²u jiin'¹³xʉ,

joongɨ juncwii²¹ tyi'i jo tyéi¹.

13 Ce jiin'¹³ cafu jo gasɨɨ'²¹ɨ Dios Jmii²¹ jiin'¹³ jaain²¹ ángel tya'a:

Ni²'i lɨ' cwóo³oo tsáa¹, ca mi tyée²na 'in 'eei'¹ 'nʉ.

14 Jileei'²¹ ángeles lɨ́ɨi¹ la lɨ́ɨi¹ espíritus 'in jmoo¹o la to² tyʉ'² Dios Jmii²¹. Joon isii²¹in 'ii 'e tsauncoon'¹³on jileei'²¹ 'in jmaa¹a Dios tiin'¹³.

2

'Ná¹ nʉʉ²¹ʉ' coon'²¹ tún²gɨ júu³ tya' Dios

1 Tsʉ 'wii'¹³ joon 'ná² nʉʉ²¹ʉn' coon'²¹ tún²gɨ jilaa'²¹ 'e júu³ 'e niganʉʉ²¹ʉn' la coon'²¹ jo li sɨɨ²¹na' fu¹ xiia'²¹.

2 Tsʉ wa gajaan¹ la joon jilaa'²¹ júu³ tyʉ́² 'e galisá² ca la mo jéei¹ 'e gacwó² ángel, joon jileei'²¹ 'in ga'noo¹o tsaa² jo galinʉʉ'¹³ʉn 'e júu³ tyʉ́² do joon ganí²i wúu¹ jiin'¹³ la tɨ́ɨi².

3 ¿Xiiala ililaa²¹²na' yiia' wana jo jmoo²¹o' nʉʉ¹³ʉn' 'e júu³ 'gøøi'¹³ 'áai¹ lo tya' 'e tiin'¹³ tsá²? Tsʉ ga'láa² Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo 'wii²¹² 'ɨɨ² 'e júu³ lo tya' 'e tiin'¹³ tsá² nifu joon 'in ganúu² júu³ tya'a galitsáa¹mo-tsi 'e la ja'²mo 'e júu³ do joon 'ii gacwo'¹o jna' 'e júu³ do.

4 Joon Dios Jmii²¹ gajmaa¹a júu³ 'e ja'²mo 'e júu³ do coon'¹³ li² joongɨ coon'¹³ milagros coo'¹³ 'áai¹ 'e nigajmaa¹a. Joon jiin'¹³ la 'iin²¹²in gacwoo¹o Espíritu Tyʉ́² tya'a tya' tsá² 'e coon'¹³ la joon liñí¹ tsá² 'e ja'²mo 'e júu³ do.

Galíin¹in Jesucristo lawa tsá² taain²¹² juncwii²¹

5 Jo mo gajmaa^{1} Dios Jmii^{21} wa'a ángeles
ty~~u~~'^{2}~~u~~ to^{2} 'e juncwii^{21} ijó^{1} 'e faa^{2}a' nano.
6 L~~i~~' c~~ii~~'^{13} gajmaa^{1}a ts~~u~~ ni jí^{2} tya' Dios
seein^{21} jaain^{21} 'in gajin'^{2}in:
Dios Jmii^{21}, ¿xiiala l~~i~~i^{1} tsá^{2} taain^{21} juncwii^{21}
'e t~~i~~'^{2}-'o'o 'ii?
¿Xiiala l~~i~~i^{1} tsá^{2} icu'^{2}-'o'o coon'^{13}on?
7 Ts~~u~~ gajmée^{1}mo'o 'ido 'wéei^{1}g~~i~~ lag~~i~~ ángeles
coon^{21} sii'^{13}x~~u~~,
joon gacwo'^{2}'o 'ii 'e 'ya'^{2}g~~i~~ tyi'i.
Joon gacwo'^{2}'o 'ii 'e ty~~u~~'^{2}~~u~~ to^{2} jilaa'^{21} 'e niga-
jmaa^{2}'a.
8 Jilaa'^{21}a gasii'^{21}'i 'wii^{212} t~~ii~~^{2}~~i~~.
La joon jilaa'^{21} 'e ganá^{1} 'wii^{212} t~~ii~~^{2} tsá^{2}.
Jiin'^{13}x~~u~~ 'e sá^{2} 'e jo^{1} ty~~u~~'^{2} tsá^{2} to^{2}. Pe x~~u~~fiin'^{13}
joon lé^{2}du' cwáain^{1} 'e jo jilaa'^{21}a jmoo^{1}o
n~~uu~~'^{13}~~u~~n.
9 Pe né^{2}mo' Jesús 'in Dios Jmii^{21} gajmeei^{1}
'wéei^{1}g~~i~~ lag~~i~~ ángeles coon^{21} sii'^{13}x~~u~~ joon
ts~~u~~ 'wii'^{13} 'iin^{212}mo Dios Jmii^{21} jna' gajúin^{1}
Jesús 'wii^{212} tya' jileei'^{21} tsá^{2} joon nano
Dios Jmii^{21} nigacwo'^{1}o Jesús 'e jilaa'^{21} 'ya'^{2}g~~i~~
tya'a ts~~u~~ 'wii'^{13} 'e wúu^{1} 'e nigangoo^{1}on 'e
joon mo 'y~~u~~ júu^{3}.
10 Jilaa'^{21} 'e sá^{1} tya' Dios Jmii^{21} joon 'ii
gajmaa^{1}a jilaa'^{21} 'e sá^{2}. Joon Dios 'iin^{212}in
'e jmáa^{1}a coon'^{21} jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}g~~i~~ tya'a
jee^{212} jileei'^{21} jóon^{1}on fúui^{1}. Ts~~u~~ 'wii'^{13} joon
coon'^{13} 'e wúu^{1} gangoo^{1}on Jesucristo, 'in
gajmaa^{1}a tiin'^{13} tsá^{2} do, gauntsiin^{1}in Dios
Jmii^{21} jilaa'^{21} 'e 'ná^{2} jmaa^{1}a 'in Jesucristo
do.
11 'Wii'^{13} joon Jesucristo do lí^{2}-i un-
caain^{21} tsá^{2} coon'^{13} Dios Jmii^{21}, joon 'ii
Jmii^{21} 'in Jesucristo do, 'ii jon Jmii^{21} tsá^{2} 'in
s~~i~~caain^{21} coon'^{13} Dios 'wii'^{13} Jesús do. Ts~~u~~
'wii'^{13} joon 'in Jóon^{1} Dios do jo 'oo^{1}o fa'~~ii~~'^{21}
wa'a s~~ii~~'^{21}~~i~~ tsá^{2}, "ru'^{1}u'".
12 Ts~~u~~ ni jí^{2} tya' Dios jin'^{2}in:
Ifuu^{212}uu cwáain^{1} tyi'^{1}i tyani tsaruu'^{21}na,
joon i'øø^{3}øø coon'^{13} 'in s~~i~~caain^{21} iun'goo^{21}o
'Ñ~~u~~^{2}.
13 Jin' 'e jí^{2} lo jon:
Tsáa^{1}mo-tsii Dios.
Joon gajin'^{2}o jon:
Lo siin'^{13}na coon'^{13} y~~uu~~n^{21} 'in gacwo'^{2}i Dios
jna.
14 'In jóon^{1} tsá^{2} coon^{21} in~~uu~~ tya'a coon^{21}g~~i~~
ngú^{1} taain^{1} joon coon^{21}g~~i~~ jm~~i~~^{1} 'øø^{1}i coon'^{13}
'ido. La joon jon Jesús gal~~i~~^{2} ngú^{1} taain^{1} la
l~~i~~^{1} ngú^{1} taain^{1} tsá^{2} la joon jon jm~~i~~^{1} 'øø^{1}i 'e
joon la joon ilijúun^{2}in la júin^{1} tsá^{2}. Joon
mo gajúun^{2}in gatsé^{1}mo 'ii'^{21} tya' 'in jngaai'^{13}
tsá^{2}, 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'in 'l~~ii~~'^{3}mo.
15 Joon coon'^{13} la joon galáa^{2}mo jileei'^{21}
'in 'goo'^{21} injúun^{2}in la jee^{212} taan^{212}in
juncwii^{21} lo ts~~u~~ lawa 'in s~~i~~'nuu^{1}mo 'in l~~ii~~^{1}i
la joon.
16 Ts~~u~~ 'e la ja'^{2}mo jo gajó^{2} Jesús iuncoon'^{13}
ángeles, gajó^{2} jauncoon'^{13} 'in jún^{2} tya' 'l~~ii~~^{212}
Abraham.
17 Joon 'ná^{2} lí^{2}in Jesús la l~~ii~~^{1}i ruu'^{21}i
coon'^{13} jilaa'^{21} 'e coon'^{13} la joon lí^{2} jmaa^{1}a
to^{2} lawa untsá^{2} 'in tyiin^{2}g~~i~~ nifu tyani Dios,
ilíin^{1}in untsá^{2} 'in tyúi^{1} joong~~i~~ 'in 'wóo^{1}-tsi.
Joon mo gajúin^{1} Jesús 'e l~~i~~^{1} lawa coon^{21} fa'^{1}
'e gatyí^{2}i jilaa'^{21} tsaa^{2} tya' tsá^{2}.
18 Joon ts~~u~~ 'wii'^{13} gangoo^{1} Jesús wúu^{1} 'é^{2}e
'in 'l~~ii~~i'^{3}, 'wii'^{13} joon lí^{2}-i uncoon'^{13} Jesús
jileei'^{21} tsá^{2} 'in 'e'^{2}e 'in 'l~~ii~~i'^{3} wúu^{1} nano.

3

Tyiin^{2}g~~i~~ Jesús lag~~i~~ 'l~~ii~~^{212} Moisés

1 La joon tsaru'^{1}u' 'in nicwaai'^{3}, 'in ni-
gatø'^{1} Dios 'e líi^{2}in tsá^{2} tya'a, tyaan^{1}duu'
cwáain^{1} coon'^{21} tún^{2} Cristo Jesús. Joon
l~~ii~~^{2}na' 'e Dios gasii^{1}in Cristo Jesús do joon 'ii
ilíi^{2}in untsá^{2} 'in tyiin^{2}g~~i~~ nifu tyi'.
2 Joon Jesús, 'in gatyii'^{13}in Dios 'e jmáa^{1}a 'e
to^{2} no, galin~~uu~~'^{13}~~u~~n jilaa'^{21} la gal~~i~~^{2} n~~uu~~'^{13}~~u~~n
Moisés jilaa'^{21} jee^{212} 'in tsaa'^{1}-tsi Dios.
3 'In jmoo'^{13}o coon^{21} 'n~~u~~^{1} 'y~~u~~^{2}g~~i~~ júu^{3}i lag~~i~~ 'e
'n~~u~~^{1} do. La joon jon Jesucristo l~~ii~~^{2}i 'e 'y~~u~~^{2}g~~i~~
júu^{3}i lag~~i~~ Moisés.
4 La coon^{21} 'n~~u~~^{1} tsá^{2} 'ná^{1} jma'^{2}a tsá^{2}; pe
Dios gajmaa^{1}a jilaa'^{21} 'e sá^{2}.
5 La joon Moisés lawa jaain^{21} tsa'leei'^{13}
'in tyúi^{1} gajmaa^{1} n~~uu~~'^{13}~~u~~n jee^{212} 'in tsaa'^{1}-tsi
Dios 'in l~~ii~~^{1}i lawa coon^{21} 'n~~u~~^{1}. Joon 'e to^{2}
tya' Moisés 'e faa'^{21}a 'e 'noog~~i~~ ijin'^{2}in Dios mi
lic~~ii~~in^{21}.
6 Pe Cristo, Jóon^{1} Dios Jmii^{21} 'ii, gaj-
maa^{1}a n~~uu~~'^{13}~~u~~n jee^{212} jna' 'in tsaa'^{1}-tsi Dios.
Joon l~~ii~~^{1}na' 'n~~u~~^{1} tya' Dios wana jmoo^{21}o'
taa'^{21}a' joong~~i~~ tsáa^{1}mo-tsi' ca lityéi^{1}. Joon

wa'a jmoo^{21}o' la joon jløø'^{3}na' coon'^{13} 'e 'øøi'^{21}-tsi'.

Lí^{2}-i 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} tya' Dios

7 Wii'^{13} joon la gajin'^{2} 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios ni jí^{2} tya' Dios:

Nano, wana núu^{2}uun' 'e jin'^{2} Dios.

8 Jo cwoli'waa'^{21}-'oo' la galɨ'waa'^{21}-tsi 'in gali'ee'^{1}i Dios joon gacón^{2} cwáain^{1} xiiala lɨ́ɨ^{1}i Dios coon^{21} lɨ jo 'iin tsá^{2} seein^{21}.

9 Tsʉ do-o galitsáai^{1}-tsi 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tyi' xiiala lɨ́ɨ^{1}na.

Xʉfiin'^{13} tunló^{1} jiin^{21}gɨ ngó^{1}o 'e ganii^{21}i jilaa'^{21} 'e ni gajmáa^{3}aa.

10 Joon tsʉ 'wii'^{13} joon gatsá^{2} 'nii'^{21}-tsii tya' 'in tsá^{2} do.

Joon gafuu^{212}uu: "Tɨ́^{2}gɨ-tsi 'in tsá^{2} do ngɨ́^{1} lɨ' caai^{21}.

Jo 'iin^{212}in liñii^{1}i fu^{1} tyiia."

11 Joon tsʉ 'wii'^{13} joon gatɨ́^{2} 'nii'^{21}-tsii tya'a joon ga'ɨ́ɨ^{3}ɨɨ júu 'e jo lí^{2} 'ii'^{21} 'woo'^{21}o coon'^{13} jna.

12 Tsaru'^{1}u', un'øø'^{21}naa' yaanaa' 'e coon^{21} jo ngáa^{1}mo jaain^{21} jee^{212} 'naa' jo tsáai^{1}gɨ-tsi Dios joon coon'^{13} 'e gó^{2} do tɨ' xʉʉ itsawíin^{2}mo caai^{21} Dios 'in jiin'^{1}.

13 Lɨ cɨɨ'^{13}ɨ jmaa^{2}aa'. Jmaa^{2}aa' tyaa^{1}-'oo' la jaain^{21} la jaan^{21}naa' la coon^{21} jmɨɨ^{212} la 'ɨɨ^{212} 'e lí^{2} jin'^{2}gɨ tsá^{2}, "nano". 'E coon'^{13} la joon jo 'e coon'^{21} tsaa^{2} 'naa' tóo^{2} jiin'^{13} jaain^{21} 'e li'waa'^{21}-'oo'.

14 Tsʉ wana tá^{2} taain^{212}-tsi' coon'^{13} 'e tsáai^{1}-tsi' ca la mo 'wiin^{212} ca lɨ gatséi^{1} coon'^{13} la joon 'i'ii'^{13}na' caain^{21} coon'^{13} Cristo jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ tya'a.

15 Tsʉ la joon jin'^{2}in:

Nano, wana nuu^{2}uun' 'e jin'^{2} Dios,

jo cwoli'waa'^{21}-'oo' la galɨ'waa'^{21}-tsi 'in gali'ee'^{1}i Dios.

16 ¿'Iingɨ 'in niganúu^{2}un júu^{3} tya'^{1} Dios joon mi yuui'^{13} joon gali'ee'^{1}mo Dios? 'Ii 'i 'in niga'wooi^{1} Moisés fu lɨ sii^{21} Egipto.

17 ¿'Iingɨ 'in gajmaa^{1}a Dios 'nii'^{21}-tsi 'wii^{212} tya'a ce tséin^{1} tunló^{1} jiin^{21}? Gatsá^{2} 'nii'^{21}-tsi Dios tya' 'in tsá^{2} do 'in ga'noo'^{1}o tsaa^{2}, 'in nigajúin^{1} jee^{212} cwoo'^{13} tyʉʉn^{21} do.

18 Joon, ¿'iingɨ ga'ɨ́ɨ^{2}ɨ Dios júu^{3} 'e jo i'ii'^{21} 'woo'^{21} coon'^{13}? Ga'ɨ́ɨ^{2}ɨ Dios 'e júu^{3} do tya' 'in tsá^{2} 'in jo gajmaa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉn júu^{3} tya'a.

19 Né^{2}o' 'e 'in tsá^{2} do jo galɨ'^{2}ɨ gangatáa^{2}i tsʉ 'wii'^{13} jo gajo'^{1} galɨ́ɨ^{2}i.

4

1 La joon jon jna' 'ná^{1} jmoo^{21}o' coon'^{21} tún^{2} la 'ɨɨ^{212} sá^{2}gɨ júu^{3} tya' Dios 'e lí^{2} tsataai^{212} tsa'ii'^{1}i 'woo'^{21} coon'^{13} Dios 'e coon^{21} jo ngaa^{1}mo 'inlɨ́ɨi^{13} jee^{212} jna' jo li'^{1}i 'e tsataai^{212}.

2 Tsʉ la joon jon jna' niganʉ́^{3}o' 'e júu^{3} tya' xiiala 'e tiin'^{13} tsá^{2} la ganúu^{2}un 'in tsá^{2} do. Pe 'in tsá^{2} do jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in 'e ganúu^{2}un 'e júu^{3} do tsʉ mo ganúu^{2}un jo jo'^{1} galɨ́ɨ^{2}i.

3 Pe jna' 'in jai'^{2} nigalɨ́ɨ^{2}na' itsatóo^{3}o' lɨ 'ii'^{21} 'woo^{21}o'. Gajin'^{2} Dios cwáain^{1} tya' 'e 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} do:

Joon tsʉ 'wii'^{13} joon gatsá^{2} 'nii'^{21}-tsii tya'a joon ga'ɨ́ɨ^{3}ɨɨ júu^{3}

'e jo i'ii'^{21} 'woo'^{21} coon'^{13} jna.

Xʉfiin'^{13} ga'yée^{2}mo to^{2} tya' Dios ca mo garoon^{1}on juncwii^{21}.

4 Tsʉ ni jí^{2} tya' Dios 'e jin'^{2}in cwáain^{1} tya' jmɨɨ^{212} lɨ gatɨ́^{2} dyía^{1}:

Jmɨɨ^{212} lɨ gatɨ́^{2} dyía^{1} ga'ii'^{21} 'woo'^{21} Dios coon'^{13} jilaa'^{21} to^{2} tya'a.

5 La joon jon ni jí^{2} tya' Dios jin'^{2}in:

Jo i'ii'^{21} 'woo'^{21} 'in tsá^{2} do coon'^{13} jna.

6 Pe 'inlɨ́ɨi^{13} 'ná^{1}gɨ itsataai^{2} 'in 'ii'^{21}i 'woo'^{21} do. Joon 'in tsá^{2} 'in ganúu^{2}un 'e júu^{3} tyʉ́^{2} do nifú^{2} jo gangataai^{2} lɨ 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsʉ jo galinʉʉ'^{13}ʉn.

7 Tsʉ 'wii'^{13} joon nigafaa'^{21}a Dios coon^{21} jmɨɨ^{212} jée^{1}gɨ, 'e jmɨɨ^{212} no. Tsʉ David gafaa'^{21}a cwáain^{1} tya' Dios mi lɨcɨɨin^{21} ga'weei^{21} tsá^{2} Israel Egipto do. Joon gataan^{1}an ni jí^{2} tya' Dios:

Nano, wana nuu^{2}uun' 'e jin'^{2} Dios, jo cwoli'waa'^{21}-'oo'.

8 Tsʉ wana gacwó^{1} Josué 'e 'ii'^{21} 'woo'^{21} 'in tsá^{2} Israel do jo 'e faa'^{21}gɨ Dios coon^{21} jmɨɨ^{212} jéei^{1}gɨ tún^{1}.

9 Sá^{2} jon coon^{21} mo 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} 'e nacwaai'^{3} tya' tsá^{2} tya' Dios;

10 tsʉ 'in 'ii'21 'woo'21 coon'13 Dios, 'ii'21
'woo'21 coon'13 to2 tya'a jiin'13 lagɨ 'ii'21
'woo'21 Dios coon'13 to2 tya'a 'ña'a.
11 Jna' jon 'ná1 cwoo'13-tsi' wa tsatóo3o' 'e
'ii'21 'woo21o' joon jo jmá1 jiin'13 jaain21 lagɨ
gajmaa1a 'in jo gajai'2 lɨ́ɨi2.

12 Tsʉ júu3 tya' Dios lɨ́1 lawa 'e jiin'1in joon
'áa1mo 'gøøi'13. Joon lɨ la lɨ coon21 ñí3 'e 'má1
'áai1 la je tún2 taain21. Joon mo núu2un tsá2
'e júu3 lo lawa 'e jmoo1o júu3 'in tsá2 do 'e
'ɨ1-tsi joon 'e 'øøi'21-tsi. Jo cwói1 wa'a cón2on
'ña'a tóo2.
13 Jo 'e sá1 jiin'13 coon21 'e gajmaa1a Dios
'e lí2 'mé1i 'ña'a tyani Dios. Tsʉ tyaníi1i jo
sá2 jiin'13 coon21 wa'a sɨjlɨ́ɨi13 wa'a jo jnee1i.
Joon 'ii 'in jni1i jilaa'21 cwáain1 tyi'.

Jesús lɨ́ɨ1i untsá2 'in tyiin2gɨ nifu

14 Jesús, 'in Jóon1 Dios, lɨ́ɨ1i untsá2 'in
tyiin2gɨ nifu tyi' joon 'ii niga'í2i tyani Dios
Jmii21. Tsʉ 'wii'13 joon 'ná1 seen21na' tá2
taain212-tsi' coon'13 'e jai'2 lɨ́ɨ2na'.
15 Joon 'in untsá2 'in tyíin2gɨ nifu tyi' lí2
feei'1-tsi 'wii212 tyi' coon'13 fa'í3 'e sáan3an'
tsʉ la jilaa'21 'e galɨ́1 tyi' la joon galɨ́1 tya'a,
pe jiin'13 coon21 tsaa2 jo 'ee ga'noo1on.
16 Tsʉ 'wii'13 joon 'ná1 tsatyéen1na' jo
cu'2-tsi' tyani Dios 'in 'iin212in jna' 'e 'ii'13na'
'e feei'1-tsi tyi' joon 'e uncoon'13on jna'
coon'13 fo'feei'1 tya'a mo sɨtyéen1na' jmɨɨ212.

5

1 Dios gatyii'13in jee212 tsá2 jileei'21 untsá2
'in tyiin2gɨ nifu joon gacwo'1o to2 'e faa'21a
cwáain1 tya' tsá2 tyaníi1i, joon icwo'2o fa'1
joon jngaa'13i joo'21 'wii'13 tsaa2 tya' tsá2.
2 Joon tsʉ 'wii'13 'in untsá2 do seein21 fa'í3
la seein21 jileei'21 tsá2 catyaai2 lí2-i jmaa1a
'wó2o-tsi coon'13 'in jo ñi1i joongɨ coon'13 'in
nigawíin2.
3 Joon tsʉ 'wii'13 seein21 fa'í3 'in untsá2
do la seein21 'in catyaai2, 'noo1o tsaa2, joon
'ná1 jngaa'13i joo'21 'wii'13 tsaa2 tya'a 'ña'a
jiin'13 la jngaa'13i joo'21 'wii'13 tsaa2 tya' 'in
catyaai2.
4 Jiin'13 jaain21 jo lí2 jméi2 'ña'a 'e líi2in
untsá2 'in tyiin2gɨ nifu. Jiin'13 Dios lí2 tøø'21
tsá2 'e jmaa1a 'e to2 joon. Jiin'13 Dios lí2
cwoo1 to2 joon la gajmaa1a coon'13 Aarón.
5 La joon galɨ́2 coon'13 Cristo, jo gajméi1
'ña'a untsá2 'in tyiin2gɨ nifu do pe Dios
Jmii21 gacwo'1o 'ii 'e to2 joon. Joon gajin'2
Dios sɨɨ'21ɨ 'ii:
'Nʉ-ʉ yʉʉn21 tyiia;
joon nano nigacwo'1o 'nʉ juncwii21 tyi'i.
6 Joon lɨ xiia' ni jí2 tya' Dios 'e jin'2in:
'Nʉ-ʉ jaain21 untsá2 coon21 tøø2mo,
lawa untsá2 Melquisedec lɨ́ɨ1u'u.
7 Joon mo gateein1 Jesús ni cwoo'13
juncwii21 gafaa'21a júu3 tyʉ́2 joon gamɨɨ1ɨ
tyani Dios Jmii21 coon'13 júu3 tá2 lɨ1 joongɨ
gatoo'21 jmɨɨ21 unníi1i. Joon Dios, 'in lí2
jmáa1a 'e jo júun2in, ganúu2o júu3 tyʉ́2 tya'a
tsʉ 'wii'13 tsáa1-tsi.
8 Joon xʉfiin'13 Jóon1 Dios Jesús galitɨ́ɨ2mo 'e
jmáa1a nʉʉ'13ʉn to2 tyʉ'2 Dios coon'13 jilaa'21
wúu1 'e gangoo1o.
9 Joon mo ga'yeei21 røø21 jilaa'21 'e 'ná1
jmáa1a galɨ́ɨ1i 'in jmá1a tiin'13 tsá2 coon21
tøø2mo jileei'21 'in jmá1a nʉʉ'13.
10 Tsʉ Dios Jmii21 gajméi1 'ii untsá2 'in
tyiin2gɨ nifu jiin'13 la galɨ́ɨ1i Melquisedec.

Wúu1moxʉ 'øøi'21-tsi tsá2

11 Sá2gɨ 'áai1 'e fuu212uu 'e cwáain1 tya' 'e
júu3 lo pe wúu1mo lɨ́1 'áai1 tsʉ jo 'iin212naa' 'e
'øøi'21-'oo'.
12 Jiin'13 la wóo2 ningóo1 'naa' tɨ́ɨ2naa'
líi2naa' tɨfo'2 tya' 'e júu3 lo pe xʉ 'naa' 'ná1
'naa' 'in sɨɨ'21naa' xiia'gɨ tún2 'e júu3 jo wúui1
tya' Dios 'e nʉʉ2ʉʉn' nifu. Nigajmaa2aa'
'wo2 sɨ'ɨ́ɨ1-'oo' coon'13 'e jai'2 lɨ́ɨ2naa'. Lawa
yʉʉn21 cuu'21 tʉʉ'21 'naa' coon'13 'e jai'2
lɨ́ɨ2naa' jo lí2 cøø2øø' 'í1 tyʉ́2.
13 Joon jileei'21 'in 'uun'21 fi'2 lɨ́ɨ1i lawa
yʉʉn21 joon jo ñi1 xiiala 'øøi'21-tsi 'e júu3 tya'
'in ngɨ́1 coon21 tsáa1.
14 Pe 'uunñi2 tyʉ́2 tya' tsacøøi'13 'in nili'3
tsʉ nigalitɨ́ɨ2i 'e jmáa1a 'ii'21 røø21 coon'13 'e
tyʉ́2, coon'13 'e gó2.

6

1 Moo21o' nifugɨ jon ilíi2na' tsacøøi'13
coon'13 'e jai'2 lɨ́ɨ2na'. Mo jée1gɨxʉ' 'e júu3
nifu tya' 'e jai'2 lɨ́ɨ2na'. Jo faa'3gɨ' 'e joo'21-tsi'

jmoo^{21}o' 'e to^{2} do 'e jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in. Jo faa'^{3}gɨ' 'e 'ná^{1} litsaa'^{1}-tsi tsá^{2} Dios.

2 Jon'gɨ faa'^{3} tya' 'e saai^{21} tsá^{2} jmɨɨ^{21} sɨ 'e toon^{1} tsá^{2} cwoo^{21} tya' tsá^{2} 'ee. Jon'gɨ faa'^{3}a' tya' mi jiin'^{1}in tsá^{2} jee^{212} 'lɨɨ^{212} sɨ mi lisá^{2} 'ii'^{21} lɨ tyéi^{1} 'ee.

3 Moo^{21}o' nifugɨ wa'a cwó^{2}o Dios la jon.

4-6 Jo lí^{2} tsatyéein^{1}gɨ tsá^{2} tún^{1} tyani Dios doñi'iin 'in niga'ii'^{21} 'e júu^{3} tya' Dios joon gatɨɨ^{2}o tún^{1}. Tsɨ 'in nigatí^{2}-tsi 'e tyú^{2} 'e cwo'^{2}o Dios tsá^{2} joon niga'ii'^{21}mo Espíritu Tyú^{2} tya' Dios joon gali'iin^{212}in 'e júu^{3} tyú^{2} tya' Dios joon gangóo^{1}o 'e 'ii'^{21} tya' 'e juncwii^{21} ijó^{1} wana tɨɨ^{2}o 'e júu^{3} do lawa'a 'e 'ña'a gataain^{1} 'in Jóon^{1} Dios tsaa'^{1} crúu^{13} do, ungøø^{1}ni 'ido jee^{212} tsá^{2} fúui^{1}.

7 'In 'ii'^{21} 'e júu^{3} do coon'^{21} tún^{2} lí^{1}i la lí^{1} cwoo'^{13} 'wó^{2} mo tsáa^{1} jmí^{1} ni do tí^{2} coon'^{13} naa'^{13}. Joon cwo'^{2}xɨ 'e jmaai^{1} to^{2} tya'a 'in gajíi^{2}ɨ do. Nacwaa'^{3}mo 'e 'wó^{2} do tya' Dios.

8 Pe wana gacwo'^{1}o 'e 'wó^{2} do jiin'^{13} 'motóon^{1} sɨ toonñíi^{1} 'ee jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in 'e 'wó^{2} do joon tí^{2} lijmaa^{1} Dios 'ii'^{21} tya'a joon lɨ tyéi^{1} ijún^{1}o 'e 'wó^{2} do la joon jon ilí^{2} tya' tsá^{2} 'in jo 'ii'^{21} 'e júu^{3} ló^{2}.

Sɨjan^{3}an' tá^{2} taain^{1}-tsi' 'e 'ii'^{13}na' 'e cwo'^{2}o Dios jna'

9 Xɨfiin'^{13} foo'^{2}na la joon, tsaru'^{1}u', pe líi^{2}na jo tsangíi^{2}i 'naa' la joon. Tsáai^{1}gɨ-tsii itsangíii^{2} 'naa' 'e tyú^{2}-ɨ jiin'^{13} la cwó^{2} Dios tsangíii^{2} 'in nigajmaa^{1}a tiin'^{13}.

10 Tsɨ 'in tyú^{1}mo Dios 'e jo 'íin^{2}-tsi jilaa'^{21} 'e nigajmaa^{2}aa', jon'gɨ 'íin^{2}-tsi xiala gali'iin^{212}naa' 'in tsaru'^{1}u' catyaai^{2} joon gauncoon'^{13} 'naa' 'ii 'wii^{212} tya'a. Joon jmoo^{2}giɨ' 'elo.

11 Pe 'iin^{212}na jmaa^{2}aa' la jaan^{21}naa' ca lɨtyéi^{1} 'e cwó^{2}-'oo' 'e 'ii'^{13}naa' 'e sɨján^{2}aan' jiin'^{13} la cwó^{2}-'oo' 'iin^{212}naa' 'in tsaru'^{1}u'.

12 Jo 'iin^{212}na wa' fu'^{2}uu 'naa' pe 'iin^{212}na 'e jmaa^{2}aa' jiin'^{13} la jmoo^{1}o 'in tsá^{2} 'in 'ii'^{21}i 'e tíi^{2}i jiin'^{13} la júu^{3} ga'íi^{2} Dios. 'In tsá^{2} do 'ii'^{21}i 'e tíi^{2}i tsɨ 'wii'^{13} jo'^{1}o líi^{2}i joon tá^{2} taain^{212}-tsi.

13 Joon mo ga'íi^{2} Dios júu^{3} tya' Abraham ga'éi^{1} 'ña'a coon'^{13} 'ido tsɨ jo 'in seein^{21}gɨ 'in feei'^{1}gɨ lagɨ 'ii.

14 Gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Abraham: "'E la ja'^{2}mo iuncwaa'^{3}na 'nɨ, joon líi^{1} fúui^{1} tyíi^{1}a incwoo'^{13}na 'nɨ."

15 Joon coon'^{21} tún^{2} gasɨjaan^{1}an Abraham 'e júu^{3} ga'íi^{2} Dios tya'a joon coon'^{13} la joon ga'ii'^{21}mo 'e júu^{3} ga'íi^{2} Dios tya'a.

16 Mo 'éi^{1} tsá^{2} Dios tsɨ feei'^{1}gɨ 'ido lagɨ 'ii. Pe jo ñí^{1}i tsá^{2} 'e jin'^{2}gɨ mo 'éi^{1} tsá^{2} Dios.

17 Tsɨ 'wii'^{13} joon ga'éi^{1} 'ña'a Dios 'e jai'^{2} 'e júu^{3} 'íi^{2} do. Tsɨ gali'iin^{212}in iliñi^{1}i tsá^{2} 'e 'iin^{212}in untsín^{1} 'e júu^{3} ga'íi^{2} do jo sɨsíii^{2} jiin'^{13}xɨ. Joon ga'íi^{2} Dios 'e júu^{3} do tya' tsá^{2} 'in 'ii'^{21} 'e tíi^{2}i tya' júu^{3} do.

18 Joon coon'^{13} la joon nee^{21}o' 'e sá^{2} tún^{2} júu^{3} 'e jo lí^{2} lasíii^{2}, 'e júu^{3} ga'íi^{2} Dios joon 'e ga'éi^{1} 'ña'a. Jee^{212} 'e tún^{2} júu^{3} lo jo lí^{2} jmaa^{1}a Dios júu^{3} tajuu^{21}. Joon coon'^{13} 'e tún^{2} júu^{3} do Dios nigacwo'^{1}o jna' coon^{21} fo'feei'^{1} tya'a. Dios nigacwoo^{1} fo'feei'^{1} tya'a lo tyijna' 'in ningatóo^{3}o' ja'cwoo^{21}o 'e tá^{2} taain^{1}-tsi' 'e 'ii'^{13}na' 'e júu^{3} ga'íi^{2} tyi'.

19 Joon 'e júu^{3} ga'íi^{2} Dios tyi' 'e sɨjaan^{2}an' lɨ la lɨ coon^{21} ñi'loo'^{3} tya' barco 'e pí^{2} tsá^{2} tsi jmɨɨ^{21} mo 'iin^{212} tsá^{2} ján^{1} tii^{2} 'e barco do. Tii^{2} sɨ'íi^{1} alma tyi' coon'^{13} júu^{3} do jo lí^{2} tsawíin^{2} la lɨ 'e barco do. Joon 'e júu^{3} tyi' lɨ la lɨ ñi'loo'^{3} do tyú^{2} sɨtyiin'^{13} lɨ' caluu 'mɨ'^{2} 'íi^{1} inɨɨ cwo'^{1} fee'^{1} si'^{2} ñɨ'fú^{2}.

20 Joon ga'í^{2} Jesús lɨ' caluu lɨ 'íi^{1} 'mɨ'^{2} do nifu 'e ná^{1} 'wii^{212} tyi' tsɨ galíi^{1}i untsá^{2} 'in tyiin^{2}gɨ nifu coon^{21} tøøi^{2} la galíi^{1}i Melquisedec.

7

Jesús líi^{1}i ca'ii'^{13}mo untsá^{2} coon'^{13} Melquisedec

1 Joon 'in Melquisedec do líi^{1}i róøi^{13} tya' coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Salem, joon galíi^{1}i untsá^{2} tya' Dios 'in ñii^{1}gɨ. Joon mo gajai'^{2} Abraham fu lɨ galɨ'^{2}ɨ 'in róøi^{13} catyaai^{2} do gacwo'íi^{1} Melquisedec ngafee'^{13} ni 'ido joon gauncwaa'^{3} ni 'ido.

2 Joon Abraham do gacwo'^{1}o 'ido ca'ii'^{13} jee^{212} dyá^{2} 'ii'^{21} tya' jilaa'^{21} 'e galɨ'^{1}ɨ coon'^{13} 'nii^{21} do. 'In Melquisedec 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e sii^{21} nifu, "róøi^{13} 'in jmoo^{1}o 'ii'^{21} røø^{21}"; pe joon 'e sii^{21} 'ii jon, "róøi^{13} tya' 'e jmoo^{1}o

tyʉ́[2] 'íi[1]-tsi tsá[2]". Tsʉ 'in Melquisedec do lɨ́ɨ[1]i røøi[13] tya' Salem, 'e 'øøi'[21]-tsi tsá[2], "'e jmoo[1]o tyʉ́[2] 'íi[1]-tsi tsá[2]".

3 Joon jo 'in sáa[3], jmii[21] seein[21] tya'a jon'gɨ tsacøøi'[13] tya'a seein[21]. Jo 'e júu[3] sá[2] mo galiseein[21] jon'gɨ tya' mo júun[2]in. Joon la joon 'e lí[2] lɨ́ɨ[1]i Jóon[1] Dios, untsá[2]-a 'ii coon[21] tøø[2]mo.

4 'Í[2]du'-'oo' xiiala galɨ́ɨi[1] Melquisedec do jaain[21] tsafeei'[1] 'e gacwo'[1] 'lɨɨ[212] tsafeei'[1] tyi' Abraham 'ii ca'ii'[13] jee[212] dyá[2] 'ii'[21] tya' jilaa'[21] 'e galɨ'[1]ɨ tya' 'in røøi[13] catyaai[2] do.

5 Joon 'in jún[2] tya' Leví, 'in galɨ́ɨi[1] untsá[2], 'ná[1] 'ii'[21]i ca'ii'[13] jee[212] dyá[2] 'ii'[21] tya' tsaruu'[21]i do jiin'[13] la to[2] tyʉ'[2] ley tya' Moisés xʉfiin'[13] jileei'[21] 'ido la 'oo'[21] jún[2] tya' Abraham 'ii.

6 Pe Melquisedec fiin'[13] jon' tyiia[212] Leví ga'ii'[21]mo ca'ii'[13] jee[212] dyá[2] 'ii'[21]gɨ jiin'[13] 'e nigajna'[2]a Abraham 'in ga'ii'[21]i 'e júu[3] ga'ɨ́ɨ[2]ɨ Dios, joon mo ngayuui'[13] joon gauncwaai'[3] Melquisedec Abraham do.

7 Joon jilee'[21]mo ñi[1]i 'e feei'[1]gɨ 'ii 'in uncwaai'[3] tsá[2] lagɨ 'in nicwaai'[3] do.

8 Joon la 'oo'[21] jna' 'in tsañʉʉ'[1] 'in 'ii'[21] 'e ca'ii'[13] jee[212] dyá[2] 'ii'[21] 'e cwó[2]o tsá[2] jmai'[2] tsañʉʉ'[1] 'in júun[2]mo 'i. Pe faa'[21]a ni jí[2] tya' Dios cwáain[1] tya' Melquisedec 'e seen[21]mo 'i coon[21] tøø[21]mo.

9 Abraham gacwó[2]o Melquisedec ca'ii'[13] jee[212] dyá[2] 'ii'[21] 'e gajna'[2]a do. Joon xʉfiin'[13] jo mo galiseein[21]gɨ Leví coon'[13] jileei'[21] untsá[2] 'in lɨ́ɨ[1]i jún[2] tya'a 'in 'ii'[21] 'e ca'ii'[13] jee[212] dyá[2] 'ii'[21] 'e cɨ[1] tsaruu'[21]i lawa'a gacwo'[1]o jon Melquisedec 'e ca'ii'[13] jee[212] dyá[2] 'ii'[21] do tsʉ

10 lí[2]-i 'øø'[21]-tsi tsá[2] 'e 'in tsá[2] do táa[1]i tsi cuerpo tya' 'lɨɨ[212] tsafeei'[1] Abraham, jee[212] jún[2] tya'a, mo gacwo'ɨɨ[1]ɨ Melquisedec ngafeei'[13] 'ii. Joon mo gatyí[2] Abraham gatyí[2]-i jon jún[2] tya'a.

11 Wana lí[2] líi[2]in tsá[2] Israel tsá[2] tyú[1]i tyani Dios coon'[13] 'e to[2] jmoo[1]o 'in untsá[2] 'in lɨ́ɨi[1] jún[2] tya' Leví jo 'néi[2]gɨ jaain[21] untsá[2] 'in lɨ́ɨ[1]i la lɨ́ɨi[1] Melquisedec. ('Iin tsá[2] Israel do ga'ii'[21]mo 'e ley do 'wii'[13] 'in untsá[2] do.) Ilíin[2]mo untsá[2] 'in lɨ́ɨi[1] jún[2] tya' Aarón.

12 Tsʉ wana gaunsɨ́ɨ[2]i tsá[2] 'in lí[2] líi[2]in untsá[2] tya'a 'ná[1]-a jon unsɨ́ɨ[2]i ley tya'a.

13 Joon Ña'ñʉ'[1]ʉ' Jesús lɨ́ɨ[1]i jún[2] tya' Judá. Joon jiin'[13] jaain[21] jee[212] jún[2] tya' Judá do galɨ́ɨi[1] untsá[2] coon'[13] 'e ley do.

14 Joon ñi[1]i tsá[2] 'e Ña'ñʉ'[1]ʉ' lɨ́ɨ[1]i jún[2] tya' Judá. Joon Moisés jo gajin'[2]in jiin'[13]xʉ wa' iliseein[21] untsá[2] jee[212] jún[2] tya' Judá do.

15 Joon 'áai[1]gɨ liñi[1]i tsá[2] 'e galisɨ́ɨ[2]i 'e ley do tsʉ 'in untsá[2] 'múui[2] do-o lɨ́ɨ[1]i la galɨ́[1]i Melquisedec.

16 Joon jo galɨ́ɨ[1]i untsá[2] tsʉ 'wii'[13] coon[21] ley gajin'[2] 'e jiin'[13] jún[2] tya' Leví lí[2] líi[2]in untsá[2]. Pe galɨ́ɨ[1]i Jesús untsá[2] tsʉ 'wii'[13] 'ii'[21] tya' coon[21] juncwii[21] tya'a 'e jo tyéi[1].

17 Tsʉ la lo-o jin'[2] Dios Jmii[21] 'wii[212] tya'a:

'Ñʉ-ʉ lɨ́ɨ[2]u'u jaain[21] untsá[2] coon[21] tøø[2]mo,
coon[21] untsá[2] lɨ́ɨ[2]u'u la lɨ[2] 'e galɨ́ɨi[1] Melquisedec.

18 Joon coon'[13] la joon 'e ley do 'e galisá[2] la mo jéei[1] ga'ín[1]mo tsʉ jo 'gøøi'[13] joon jo 'ee to[2] gali'íin[3].

19 Tsʉ 'e ley tya' Moisés do jo lí[2] jmaa[1]a 'e tyʉ[2] tyani Dios jiin'[13]xʉ. Joon cwáain[13] tya' 'e ley do sá[2] coon[21] 'e 'ɨ́ɨ[13]-tsi' 'e tyʉ́[2]gɨ, joon coon'[13] 'e joon itsatyéen[1]na' coon'[13] Dios.

20 Joon Dios ga'ei[1] 'ña'a ilíi[2]in 'ido untsá[2].

21 'In untsá[2] catyaai[2] gangatáa[1]i to[2] untsá[2] pe jo ga'ée[1]i Dios 'ña'a wa' jmá[1] 'ido untsá[2]. Pe 'in untsá[2] do ga'í[2]i to[2] tya' tsʉ 'wii'[13] ga'ei[1] Dios 'ña'a tsʉ ni jí[2] tya' Dios gajin'[1]in:

'E ni ga'ée[1]i Dios 'ña'a, joon jo gaunsɨ́ɨ[2]igɨ 'e najin'[2]in:

"'Ñʉ-ʉ lɨ́ɨ[1]u'u jaain[21] untsá[2] coon [21] tøø[2]mo,
ca 'ii'[13]mo untsá[2] lɨ́ɨ[1]u'u coon'[13] Melquisedec."

22 Joon mo ga'í[2]i Jesús to[2] tya' untsá[2] gajmaa[1]a Dios júu[3] 'e tyʉ́[2]gɨ 'e júu[3] 'múui[2] ga'ɨ́ɨ[2]ɨ do tya' xiiala ijmáa[1]a tiin'[13] tsá[2] lagɨ 'e júu[3] ga'ɨ́ɨ[2] nifu.

23 Gangafúu[1]mo 'in untsá[2] catyaai[2] do tsʉ mo gajúun[2]in jo lí[2] jmá[1]gɨ to[2] tya'a.

24 Pe Jesús do jo gajúun[1]in wa'a 'ná[2] cwo'[2]o tsá[2] xeei'[21] to[2] tya'a 'e líi[2]in untsá[2].

25 Tsʉ 'wii'[13] joon 'in Jesus do lí[2]-i jmáa[1]a tiin'[13] jileei'[21] 'in tsatyéein[1] coon'[13] Dios

'wii'13 'ii tsʉ seen21mo Jesús coon21 tøø2mo
joon mɨ́ɨ1ɨ tyani Dios Jmii21 'wii212 tya' tsá2.
26 Coon'13 la joon Jesus galɨ́ɨ1i untsá2 'in
tyiin2gɨ nifu 'in 'néi1na'. Joon jiin'13 la 'ɨ1-tsi
Dios Jmii21 la joon jon 'ɨ1-tsi 'ii, jo jmoo1o
'e gó2 jon'gɨ 'noo1o tsaa2. Jo taain212gɨ lagɨ
coon'13 'in røøi21 tsaa2 joon Dios gasaai21 'ii
ñíi1gɨ lagɨ tya'cwii21.
27 Joon jo lɨ́ɨ1i la lɨ́ɨi1 'in untsá2 'in tyiin2gɨ
nifu catyaai2 do 'in 'ná1 jngaai'13 joo'21 la
coon21 jmɨɨ212 'wii'13 tsaa2 tya' tsá2. 'Ná1
jngaai'13 'ido joo'21 tya' tsaa2 tya' 'ña'a nifu
joon mo ngayuui'13 joon lí2 jngaai'13 joo'21
tya' tsaa2 tya' tsá2 catyaai2. Pe mo gacwói1
'ña'a Jesús coon21 naa'13 gacwói1 'ña'a tya'
tsaa2 tya' jileei'21 coonti.
28 'E ley tya' Moisés gatyii'13in tsá2, 'in
jo lí2 cwo'2 pí3 yaai wa' jmáa1a la 'iin212in
Dios, ilíi2in untsá2 'in tyiin2gɨ nifu pe mo
ngayuui'13 'e ley do Dios, coon'13 'e júu3
ga'ei1 'ña'a, gatyii'13in Jóon1on ilíi2in untsá2
'in tyiin2gɨ nifu. Joon la joon jiin'13 coon21
tsaa2 jo lí2 sá2 tya'a coon21 tøø2mo.

8

Jesús lɨ́ɨ1i 'in faa'21a 'wii212 tya' tsá2 coon'13 júu3 'múui2 ga'ɨ́ɨ2 Dios

1 Jilaa'21 'e tyiin2gɨ 'e sɨ́ɨ13ɨ' lo 'e 'in untsá2
'in tyiin2gɨ nifu tyi' lɨ́ɨ1i untsá2 la galɨ́ɨi1
Melquisedec do joon gacwó2o lɨ' cwoo21o
Dios Jmii21 tsáa1 'in tyíin1 ñʉ'fú2.
2 Joon do-o lɨ́ɨ1i to2 untsá2 tsi inúʉʉ cwo'1
fee'1 si'2 do 'e gajmaa'13 Ña'ñʉ'1o' jon' gaj-
maa'13a tsá2.
3 Nigatyii'13in Dios Jmii21 jileei'21 untsá2
'in tyiin2gɨ nifu wa icwo'2o fa'1 joon jn-
gaai'13 joo'21 'wii212 tya' tsá2 tsʉ 'wii'13 joon
'ná1 lisá2 coon21 'e cwo'1 Jesucristo Dios
Jmii21.
4 Joon wana taain212gɨ Jesús juncwii21 jo
lí2 wa'a ilíi2in untsá tsʉ seen21mo untsá2 fu
juncwii21 'in cwo'1 fa'1 Dios jiin'13 la ley tyʉ'2
Moisés.
5 Pe 'in untsá2 do cwoo1o fa'1 'e lɨ la lɨ 'iin'3
tya' fa'1 la jai'2 'e sá2 ñʉ'fú2. Nee21o' 'e lɨ la lɨ
jiin'13 'e sá2 ñʉ'fú2 tsʉ mo gajin'2in Dios sɨɨ'21
Moisés xiiala 'ná jmáa1a 'e 'nʉ́1 'mɨ'2 san-
tuario do gajin'2in: "Cón2du' cwáain1 jiin'13
la niga'e'2ee 'nʉ ni moo'21 do joon la joon
jmaa'13'a."
6 Pe Cristo, 'in lɨ́ɨ1i untsá2 tyi' ga'í2i coon21
to2 tyʉ́2gɨ lagɨ 'e tsáai2 do tsʉ tyʉ́2gɨ 'e júu3
ga'ɨ́ɨ2 Dios tyi' joon coon'13 'e júu3 tyʉ́2gɨ do
faa'21a Cristo 'wii212 tyi'.
7 Tsʉ wa mo'o jo 'ee 'ná1gɨ 'e júu3 nifu 'e
ga'ɨ́ɨ2 Dios joon jo 'ee 'ná1gɨ 'e júu3 'e ga'ɨ́ɨ2
Dios lɨ gatɨ́2 tún2.
8 Pe Dios tsee'1i 'in ga'ii'21 'e júu3 ga'ɨ́ɨ2 nifu
jo galɨ́2 tyúu1i coon'13 'e joon tsʉ ni jí2 tya'a
gajin'2in:
Jin'2in Ña'ñʉ'1ʉ': Ijó2 coon21 jmɨɨ212 mi sɨ́ɨ3na
coon21 júu3 'múui2 coon'13 tsá2 Israel
joongɨ coon'13 tsá2 tya' Judá.
9 Jo ilí1 la lɨ júu3 gasɨ́ɨ3na coon'13 'lɨɨ212
tsacøøi'13 tya'a 'e jmɨɨ212 mo ga-
son'3oon cwoo21o joon ga'wóo2na
cwoo'13 lɨ sii21 Egipto.
Tsʉ jo gauntsíin1 'in tsá2 do 'e júu3 tyiia.
Joon tsʉ 'wii'13 joon jo gaunjíi2na 'in tsá2 do,
jin'2 Ña'ñʉ'1ʉ'.
10 'E júu3 'múui2 isɨ́ɨ3na coon'13 'in tsá2 Israel
mo gangɨ́ɨ1 jmɨɨ212 joon 'e lɨ la lɨ 'elo,
jin'2 Ña'ñʉ'1ʉ': 'E júu3 'e sɨ́ɨ3na tya' 'in
tsá2 do 'e lɨ́1 lawa'a 'e 'ɨ1-tsi yaamo
jiin'13 la 'ɨ1-tsii.
Lawa'a 'e tóon3oon júu3 tyiia tsi alma tya'a.
Joon jna-a ilíi2na Dios tya'a joon 'ii-gɨ ilíi2in
tsá2 tyiia.
11 Joon jo 'ná1 'e'2gɨ la jaain21 la jaain21
xiiala licwii1in Ña'ñʉ'1ʉ'.
Jo 'ná1 'e'2gɨ tsagoo1o jon'gɨ tsaruu'21i.
Tsʉ jilee'21mo inlicwii1in jna. La 'in pi'3 la 'in
cøøi'13 jee212 'ii inlicwii1in jna.
12 Joon ilifeei'1-tsii tya' jilaa'21 'e gó2 tya'a,
Joon jo tɨ'3gɨ-tsii tsaa2 niga'noo1o.
13 Joon mo fee'21i Dios tsá2 cwáain1 tya'
coon21 júu3 'múui2 ijmáa1a tya'a lawa'a 'e
jmoo1o júu3 'e nitsáa2mo 'e júu3 gajmaa1a
nifu do. Joon 'e júu3 nitsáai2 nisɨin'13mo joon
tɨ li tyé1mo.

9

Cwáain1 tya' 'e cwo'1 si'2 ni cwoo'13 juncwii21 coon'13 'e cwo'1 si'2 ñʉ'fú2

1 Joon júu^{3} 'e sá^{2} nifu do gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} xiiala
iun'goo^{21}o tsá^{2} Dios pe tsi coon^{21} inʉʉ cwo'^{1}
si'^{2} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.
2 Joon 'e cwo'^{1} si'^{2} do lɨ la lɨ coon^{21} 'nʉ́^{1}
'mɨ'^{2} lɨ́^{1} túⁿ^{2} 'ii'^{13} tsi do. Joon gaunsii^{21} tsá^{2}
'e tsi lɨ tsataai^{2} untsá^{2} nifu do, lɨ nacwaai'^{3}.
Joon tsi do si'^{2} coon^{21} candelero coon'^{13}
coon^{21} mesa lɨ náa^{1} 'iñi'^{1} nacwaai'^{3}.
3 Joon lɨ' caluu 'e 'mɨ'^{2} 'íi^{1} tsi do gaunsii^{21}
tsá^{2}, lɨ nacwaai'^{3} 'áai^{1}gɨ.
4 Joon tsi do-o si'^{2} coon^{21} altar lɨ jun^{1}
untsá^{2} fuu^{212} sʉ́n^{2}. Si'^{2}i jon inʉʉ lɨ tɨ́^{2} túⁿ^{2} do
coon^{21} cwóo^{1} toon^{212} cwanáa^{13} la caain^{21}
tsaa'^{1} dó^{2}. Joon 'e cwóo^{1} do gaunsii^{21} tsá^{2},
cwóo^{1} tya' júu^{3} ga'ɨ́ɨ^{2} Dios. Joon tsi cwóo^{1} do
si'^{2}i coon^{21} tsʉʉ^{2} sɨ 'ó^{1}o maná. Tsi joon 'yʉ
coon^{21} 'mo'ú^{2} tya' Aarónⁿ 'e ganii'^{13}. Tsi joon
jon taa'^{13} 'e cuu^{212} 'e toon^{212}on júu^{3} tyaa'^{13}
júu^{3} 'e ga'ɨ́ɨ^{2} Dios mo nifu.
5 Joon ni cwóo^{1} do téein^{2} 'in gái^{1} querubines tsí^{2} cwáa^{1} 'in lɨ́ɨ^{1}i la lɨ́^{1} 'e 'ya'^{2}gɨ tya'
Dios. Joon sɨ'ɨ́ɨ^{1} cwáa^{1}a ni cwóo^{1} do lɨ cwo'^{1}o
untsá^{2} fa'^{1} tya' tsaa^{2} tya' tsá^{2}. Pe jo fuu^{212}gɨɨ
'naa' 'láai^{2} 'e júu^{3} lo.
6 Joon mo ga'yee^{21}i ganá^{1} tyʉ́^{2} jilaa'^{21} joon
la joon gangataa^{2}i untsá^{2} la coon^{21} jmɨɨ^{212}
inʉʉ cwo'^{1} 'nʉ́^{1} 'mɨ'^{2} nifu do 'e un'goo^{21}o
Dios jiin'^{13} la tɨɨsi'^{2}.
7 Pe jiin'^{13} 'in untsá^{2} 'in tyiin^{2}gɨ nifu lí^{2}
tsa'í^{2}i coon^{21} naa'^{13} la coon^{21} jiin^{21} lɨ tsi
lɨ gatɨ́^{2} túⁿ^{2} do. Joon mi tsa'í^{1}i do 'ná^{1}
nityaan^{1}an jmɨ^{1} tya' joo'^{21} 'e lɨ́^{1} lawa coon^{21}
fa'^{1} tya' tsaa^{2} tya' 'ña'a joongɨ tya' tsaa^{2} tya'
tsá^{2} catyaai^{2} do.
8 Joon coon'^{13} 'ii'^{21} tya' 'in Espíritu Tyʉ́^{2}
tya' Dios lí^{2}-i 'øøi'^{21}-tsi' 'e la 'ɨɨ^{212} jmaai^{21}gɨ
to^{2} 'e cwo'^{1} 'nʉ́^{1} 'mɨ'^{2} gasi'^{2} nifu do 'e
un'goo^{21}o tsá^{2} Dios sɨjnɨɨ'^{13}mo tsi do. Lɨ
cwaai'^{3}gɨ 'áai^{1} do.
9 Joon jilaa'^{21} 'elo lawa coon^{21} cwáaⁿ^{1}mo
tya' nano. Tsʉ jilaa'^{21} fa'^{1} 'e gacwó^{2} tsá^{2}
'yiia'^{13} joon coon'^{13} jileei'^{21} joo'^{21} 'in gajngaai'^{13} tsá^{2} 'e cwoo'^{13}i Dios 'wii'^{13} tsaa^{2} tya'
tsá^{2} jo lilí^{2} 'e 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} 'e tyʉ́^{2} la joon.
10 Jilaa'^{21} 'elo jmaai^{1} to^{2} jiin'^{13} coon'^{13} 'e
gøø'^{21}ø tsá^{2} joon coon'^{13} 'e 'uun'^{21}un tsá^{2}
joongɨ coon'^{13} xiiala lo'^{2} tsá^{2}. Jmaai'^{2} 'e sá^{2}
lɨ caluu tsá^{2} 'elo joon jmaai^{1} to^{2} jiin'^{13} ca mi
unsɨ́ɨ^{2}i Dios jilaa'^{21} 'elo.
11 Pe nijó^{2} Cristo joon nano lɨ́ɨ^{1}i untsá^{2} 'in
tyiin^{2}gɨ nifu tya' jilaa'^{21} 'e tyʉ́^{2}gɨ 'e nigajó^{2}.
Joon 'e cwo'^{1} lɨ lɨ́ɨ^{1}i untsá^{2} 'e tyʉ́^{2}gɨ joon jo 'e
sɨ'ná^{2}i. Jon' gajmaa'^{13}a tsá^{2} 'e cwo'^{1} do. Joon
'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e jo si'^{2} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.
12 Cristo nigangɨ́ɨ^{1}i lɨ cwaai'^{3} 'áai^{1} joon jon'
coon'^{13} jmɨ^{1} 'øø^{1}i joo'saa'^{21} sɨ joo'xuui^{212} 'ee
pe coon'^{13} jmɨ^{1} 'øø^{1}i 'ña'o. Joon coon'^{13}
la joon ga'í^{2} Cristo lɨ cwaai'^{3} 'áai^{1} ñʉ'fú^{2}
coon^{21} naa'^{13} tya' jileei'^{21} tsá^{2} joon la joon
gajmaa^{1}a itiin'^{13} tsá^{2} coon^{21} tøø^{2}mo.
13 'E la ja'^{2}mo mo xee^{1}i untsá^{2} 'e jmɨ^{1}
tya' joo'tsáa^{1} coon'^{13} jmɨ^{1} tya' chivo joongɨ
coon'^{13} fó^{2} tya' joo'^{21} 'in júun^{2}in ni altar tya'
'in sɨ'leei'^{21} lí^{2}-i jmáa^{1}a tyúi^{1} 'ido pe jmaai'^{2}
lɨ' caluu-u.
14 Joon wana la joon fee'^{1}gɨ 'ii'^{21} sá^{2} tya'
jmɨ^{1} 'øø^{1}i Cristo 'in gacwói^{1} 'ña'a Dios jo 'ee
sɨ'lee'^{21}i coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Espíritu Tyʉ́^{2} tya'
Dios 'in seein^{21} coon^{21} tøø^{2}mo. Joon 'e jmɨ^{1}
'øø^{1}i untyúi^{1} jna' coon'^{13} 'e 'ɨ^{1}-tsi'. Iuntyúi^{1}
jna' coon'^{13} jilaa'^{21} to^{2} 'e jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in ilí^{2}
jmoo^{21}o' la to^{2} tyʉ'^{2} Dios 'in jiin'^{1}.
15 Tsʉ coon'^{13} la joon 'in Jesucristo galɨ́ɨ^{1}i
'in lí^{2} faa'^{21}a 'wii^{212} tyi' coon'^{13} 'e júu^{3}
'múui^{2} do. Joon coon'^{13} la joon lí^{2}-i 'ii'^{21}
'in nigatǿ^{2}ø Dios 'e gatɨ́ɨ^{2}i 'e ta'^{2}a coon^{21}
tøø^{2}mo jiin'^{13} la júu^{3} ga'ɨ́ɨ^{2} Dios. Tsʉ Cristo
gajúun^{2}in gatyí^{2} jilaa'^{21} tsaa^{2} 'e ga'noo^{1}o
tsá^{2} 'in seein^{21} la jee^{212} tyʉ'^{2}gɨ to^{2} 'e ley tya'
Moisés do.
16 Tsʉ mo naroon^{1}on coon^{21} jí^{2} tya' tyíia^{3}
tya' tsá^{2} ce 'ná^{1} júun^{2}in 'in tsá^{2} 'in gajmaa^{1}a
'e jí^{2} do joongɨ ilí^{2} jmaa^{1}a coon'^{21} 'e la jin'^{2}
jí^{2} do.
17 Jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in 'e jí^{2} do la jee^{212} seein^{21}gɨ
'in gajmaa^{1}a 'e jí^{2} do. 'Íi^{3}mo to^{2} 'e jí^{2} do mi
yuui'^{13} júun^{2}in 'in gajmaa^{1}a.
18 Tsʉ 'wii'^{13} joon 'e júu^{3} nifu do gali'íi^{3}mo
to^{2} mo ngayuui'^{13} gatoon^{1}on jmɨ^{1} 'øø^{1}i
joo'núu^{3}.
19 Tsʉ Moisés do gajma'^{2}a júu^{3} jileei'^{21}
'in tsá^{2} do jilaa'^{21} júu^{3} tya' ley joon mo
ngayuui'^{13} joon gauncwii'^{1}i capoo^{212} jnʉ́^{2}
joo'saa'^{21} yʉʉ́n^{2} coon'^{13} coon^{21} nii^{212} sɨɨ^{2}

sii21 hisopo. Gauncwii'1i 'e do coon'13 jmɨ1
joo'xuui21 coon'13 jmɨ1 chivo sɨcaai'21 jmɨɨ21
joon gaxee1i 'e jmɨ1 do ni jí2 tya' ley do
joongɨ jileei'21 'in tsá2 do.
20 Joon gajin'2in: "'E jmɨ1 lo jmoo1o jai'2 'e
júu3 'e ni'ɨ́ɨ2 Dios tyi'naa'."
21 Joon gaxee1i Moisés 'e jmɨ1 do ni 'e
cwo'1 'nɨ́1 'mɨ'2 joongɨ ni jilaa'21 'e jmaai'2
to2 inɨɨɨ cwo'1 do.
22 Coon'13 'e ley do jilaa'21 'e 'ná1 lityɨ́2
jiin'13 coon'13 jmɨ1. Joon wa jo tɨɨɨn21 jmɨ1 jo
lí1 'íin2 tsaa2 tya' tsá2.

Mo gajúuin1 Cristo gatyí2i tsaa2 tya' tsá2

23 Tsɨ la joon 'e tyiin2 'e li tyɨ́2 coon'21
jmɨ1 'øøi2 joo'21 'e cwo'1 'e si'2 ni cwoo'13
juncwii21 'e lɨ la lɨ 'e cwo'1 si'2 ñɨ'fú2. Pe 'e
cwo'1 si'2 ñɨ'fú2 'ná1 jmɨ1 'e tyiin2gɨ lagɨ jmɨ1
tya' joo'21.
24 Tsɨ Cristo jo ga'í2i 'e cwo'1 'e gajmaa'13
tsá2 'e jiin'13 lɨ la lɨ 'e cwo'1 'e jai'2. Pe Cristo
ga'í2i fu ñɨ'fú2 joon nano siin'13in mɨɨ1ɨ tyani
Dios Jmii21 'wii212 tyi'.
25 Pe Cristo jo gacwói1 'ña'a 'láai2 naa'13 la
jmoo1o 'in untsá2 'in tyiin2gɨ nifu tya' tsá2
Israel tsataa212i lɨ nacwaai'3 'áai1gɨ coon21
naa'13 la coon21 jiin21 'e cwo'1o fa'1 'e lɨ́1 jmɨ1
pe jon' jmɨ1 'øø2i 'ña'a 'e jmɨ1 do.
26 Wa gajmaa1a Cristo la jmoo1o 'in
untsá2 do 'e 'ná2 júun2in 'láai2 naa'13 ca la mo
garoon1on juncwii21. Pe nano mi tɨ́2 lityéi1
coon21 naa'13 gajnéi1 Cristo 'e cwoi1 'ña'a
lawa coon21 fa'1 'e 'íin2 jilaa'21 'ii'21 tya' tsaa2.
27 La joon jilee'21mo tsá2 'ná1 júuin2 coon21
naa'13 joon mi yuui'13 joon ilisá2 'ii'21 tya'a.
28 La joon Cristo jon gacwói1 'ña'a coon21
naa'13 lawa coon21 fa'1 'e tyí2i tsaa2 tya' tsá2
fúui1. Joon ijnéi1 tún1 jon' wa' tyí2i tsaa2 tya'
tsá2 pe 'e jmáa1a tiin'13 jileei'21 'in sɨjéein1 'ii.

10

1 'E ley tya' Moisés jo lɨ la lɨ 'e tyɨ́2 ijó1, 'e
lɨ́ɨ1 jiin'13 la lɨ́1 'iin'3 tya' 'e joon.
2 Tsɨ 'e ley do coon'13 'e fa'1 'e cwó2o tsa2
la coon21 jiin21 jo lí2 untyúu2i 'in tsá2 'in
ningatyéein1 coon'13 Dios 'wii212 'e fa'1 do.
Tsɨ wana lí2 untyúu2i 'e ley do tsá2 'e ján2an
'in tsá2 do cwoo1o 'e fa'1 do tsɨ jo li'3gɨ róø2i
tsaa2 mo ngayuui'13 ga'íin2 tsaa2 tyá'a.
3 Pe 'e fa'1 'e cwó1o 'in untsá2 do 'e jmoo1o
'e tɨɨ'13-tsi tsá2 'e tsaa2 niga'noo1on la coon21
jiin21.
4 Tsɨ 'e jmɨ1 tya' joo'21 joongɨ tya' chivo jo
jmɨɨ212 wa'a lí2 'íin2 tsaa2 tya' tsá2 coon'13 'e
joon.
5 Tsɨ 'wii'13 joon mo ga'í2i Cristo ni
cwoo'13 juncwii21 gajin'2in sɨɨ'21ɨ Dios Jmii21:
Jo 'iin212u'un wa'a jngaai'13 tsá2 joo'21 'e
cwo'1 'nɨ fa'1,
pe nigatyaa1 'nɨ tyɨ́2 coon21 cuerpo tyiajna
'e cwo'3oo 'nɨ.
6 Jo tɨ1-'o'o 'in joo'núu3 'in júuin2 tsá2 'e lɨ́1
fa'1 jon'gɨ tɨ1-'o'o 'e fa'1 'e cwo'1 tsá2
'nɨ wa' tyii'1 tsaa2 tya'a.
7 Joon gafuu212uu: "Jna-a goo212oo ijmáa3aa
jiin'13 la tɨ1-'o'o, Dios tyiia,
jiin'13 la jin'2 ni jí2 cwáain1 tyiia."
8 Nifu jin'2 'e júu3 do 'e jo 'iin212 Dios jon'gɨ
tɨ1-tsi Dios jileei'21 joo'núu3 jngaai'13 tsá2 'e
cwó2 tsá2 lawa coon21 fa'1 jon'gɨ 'e fa'1 'e
juun1 do wa' tyí2 tsaa2 tya' tsá2 jiin'13 la to2
tyɨ'2 ley.
9 Joon mo ngayuui'13 joon gajin'2in: "Jna-a
goo212oo ijmáa3aa jiin'13 la tɨ1-'o'o, Dios
tyiia." 'E 'øøi'21-tsi tsá2 jin'2 'e nisuun2mo 'e
fa'1 'e gacwó2 tsá2 nifu joon la joon i'í2i fa'1
lɨ gatɨ́2 tún2.
10 Joon Dios gajmee1i jna' tsá2 tya'a tsɨ Je-
sucristo gajmaa1a jiin'13 la tɨ1-tsi Dios mo
gacwói1 'ña'a lawa coon21 fa'1 coon21 naa'13
tya' jileei'21.
11 Jileei'21 untsá2 tya' tsá2 Israel jmoo1o
to2 tya'a la coon21 jmɨɨ212 joon cwoo1o 'láai2
naa'13 'e fa'1 ruui'21 'e fa'1 gacwoo1o la mo
jéei1 xɨfiin'13 'e fa'1 'e cwoo1o do jo lí2 tyí2
tsaa2 tya' tsá2.
12 Pe Jesucristo gacwoo1o coon21 fa'1 tya'
tsaa2 tya' tsá2 'e taa'21 coon21 tøø2mo, joon
mo ngayuui'13 joon gacwó2o lɨ' cwoo21 Dios
Jmii21 tsáa1.
13 Do-o tyíin1in sɨjáan13an ca mi tyéi1 Dios
'in 'ei'1 'ii 'wii212 tɨɨ2ɨ.
14 Tsɨ coon'13 'e coon21 fa'1 do gauntyúu2i
Cristo jileei'21 'in líi2in tsá2 tya' Dios coon21
tøø2mo.
15 Joon 'in Espíritu Tyɨ́2 tya' Dios røø21 jon
faa'21a tsɨ gajin'2in nifu:

16 'E júu^{3} 'múui^{2} ijmáa^{3}aa coon'^{13} 'ido mi
ngɨ̃ii^{2} jmɨɨ^{212} joon ilɨ́ la lɨ́ 'elo, jin'^{2}
Ña'ñʉ'^{1}ʉ':
Itóon^{3}oon júu^{3} tyiia tsi alma tya'a,
joon i'ɨ^{1}-tsi la 'ɨ^{1}-tsii jna.
17 Joon mo ngayuui'^{13} joon gajin'^{2} 'in
Espíritu do:
Jiin'^{13} coon^{21} naa'^{13} 'e tɨ'^{1}gɨ-tsii tsaa^{2} tya'a
jon'gɨ 'e gó^{2} 'e nigajmaa^{1}a.
18 Joon coon'^{13} la joon mo ga'íin^{2} tsaa^{2} tya'a
jo 'ná^{1}gɨ cwoo^{1}o tsá^{2} fa'^{1} tya' tsaa^{2} tya'a.

'Ná^{1}-a tsatyéen^{1}na' coon'^{13} Dios

19 Tsʉ 'wii'^{13} joon, tsaru'^{1}u', lí^{2}-i tsatóo^{3}o'
jo cu'^{2}-tsi' lɨ nacwaai'^{3} 'áai^{1}gɨ 'wii'^{13} cwáain^{1}
tya' jmɨ^{1} 'øø^{2}i Jesucristo. Lí^{2}-i tsaa^{21}a' 'e
fu^{1} 'múui^{2} joongɨ 'e jiin'^{1} 'e ganá^{1} Jesucristo,
coon^{21} fu^{1} 'e ngó^{1}o lɨ' caluu lɨ 'íi^{1} 'mɨ'^{2} do.
20 Ganá^{1} Jesucristo 'e fu^{1} do mo ga'gɨɨ^{1}ɨ 'e
'mɨ'^{2} 'íi^{1} do 'e 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} cuerpo tya'o mo
gajúun^{2}in.
21 Joon Jesús lɨ́ɨ^{1}i untsá^{2} tsafeei'^{1} tyi' tsi
inʉʉ cwo'^{1} tya' Dios.
22 Joon tsʉ 'wii'^{13} joon 'ná^{1}-a tsatyéen^{1}na'
coon'^{13} Dios 'e jo tóin^{1} 'øøi'^{21}-tsi' joon jo
cu'^{2}-tsi' 'e tsáai^{1}-tsi' tsʉ Jesús do nigaun-
tyúu^{2}i jna' coon'^{13} 'e 'ɨ^{1}-tsi' 'e coon'^{13} joon
li'^{3}gɨ jna' 'e røø^{2}na' tsaa^{2}, joon cuerpo tyi'
sɨjgɨɨ^{1}ɨ coon'^{13} jmɨɨ^{21} tyʉ́^{2}.
23 Cwoseen^{21}mo' tá^{2} taain^{212}-tsi' coon'^{13} 'e
jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}na' tsʉ Dios Jmii^{21} iuntsíin^{2}in 'e júu^{3}
ga'ɨ́ɨ^{2}ɨ tyijna'.
24 Joon cwo'øøi'^{21}-tsi' xiiala lí^{2} cwóo^{3}o'
cwáain^{1} la jaain^{21} la jaan^{21}na' 'e 'ii^{212}mo
ruu'^{21}i joon jmaa^{1}a 'e tyʉ́^{2}.
25 Jo jmoo^{21}o' la jmoo^{1}o 'inlɨ́ɨi^{13} 'in jo un-
caain^{21} coon'^{13} jna' 'e ungoo^{21}o' Dios. Pe
'ná^{1}-a tyá^{2}a'-tsi' la jaain^{21} la jaan^{21}na'. Joon
'e tyiin^{2}gɨ jmoo^{21}o' la joon mi nee^{2}e' 'e ni-
jatyéein^{1} jmɨɨ^{212} mi jó^{1} Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.
26 Tsʉ wana 'naa'^{1}gɨ' tsaa^{2} jiin'^{13} la
'yaai^{1}-tsi' mi yuui'^{13} licwii^{21}i' 'e júu^{3} jai'^{2} do
jo 'e fa'^{1} sá^{2}gɨ wa' lí^{2} tyí^{2}gɨ tsaa^{2} tyi'.
27 Jiin'^{13} 'e sá^{2}gɨ tyi' 'e sɨjaan^{3}an' 'e jmá^{1}a
Dios 'ii'^{21} tyi' joon 'e jɨ́^{2} ico^{1} i'íin^{2}in jileei'^{21}
'in 'ei'^{1} Dios.
28 Wa naseein^{21} jaain^{21} 'in jo jmoo^{1}o
nʉʉ'^{13}ʉn to^{2} tyʉ'^{2} ley tya' Moisés joon wana
galiseein^{21} gái^{1} gaai^{21} 'in jmoo^{1}o júu^{3} jai'^{2}
xiiala niga'láa^{1} 'in tsá^{2} do 'ná^{2} júun^{2}in 'ido
jo lí^{2} fúu^{2} líi^{2}in tsá^{2} 'ii.
29 Wana lí^{2} la joon coon'^{13} 'in 'láa^{1} coon'^{13}
ley tya' Moisés, ¿'ee lɨ́ɨ^{2}naa' 'e tɨ́ɨ^{2}i ilí^{2} tya' 'in
'øøi'^{21} Jóon^{1} Dios joon jo tsáai^{1}-tsi jmɨ^{1} 'øø^{2}i
'e gatúun^{2}un 'e jmoo^{1}o jai'^{2} 'e júu^{3} ga'ɨ́ɨ^{2} Dios,
tsʉ coon'^{13} 'e jmɨ^{1} do galityúu^{1}mo tsá^{2}? ¿'Ee
lɨ́ɨ^{2}naa' ilí^{2} tya' 'in ungøø^{1}i 'in Espíritu Tyʉ́^{2}
tya' Dios 'in 'iin^{212}in 'ii?
30 Tsʉ né^{2}o' 'in nigajin'^{2}: "Jna-a icóon^{2}oon
tyiia; joongɨ jna joon incɨ́ɨ^{3}ɨɨ." Gajin'^{2}o jon:
"Ña'ñʉ'^{1}ʉ' ijmáa^{1}a 'ii'^{21} tya' tsá^{2} tya'a."
31 ¡'Áa^{1}mo wúu^{1} wa'a xuui'^{21} tsá^{2} jac-
woo^{21}o Dios 'in jiin'^{1}!
32 Pe cwotii'^{13}du'-'oo' xiiala gañí^{2}ii' wúu^{1}
la mo jée^{1} mo ngayuui'^{13} ga'ii'^{13}naa' 'e júu^{3}
jai'^{2} 'e gajmaa^{2}aa' taa^{1}aa' coon'^{13} jilaa'^{21} fa'í^{3}
'e galiseen^{21}naa'.
33 'Inlɨ́ɨi^{13} 'naa' gajíin^{2}in tsá^{2} 'naa' joongɨ
gajmeei'^{21} tsá^{2} 'naa' tyani tsá^{2}. Joon
'inlɨ́ɨi^{13}gɨ 'naa' lɨ́ɨ^{1}naa' 'in seein^{21} tyʉ́^{2} coon'^{13}
'in ga'e'^{2} tsá^{2} wúu^{1} do.
34 'Naa', fúu^{2} galɨ́ɨ^{1}naa' 'in tsá^{2} taai^{2} 'nʉñí^{3}.
Joon gajmaa^{2}aa' jløø'^{3}naa' mo ga'wo'^{2} tsá^{2}
'e sá^{2} tyii', tsʉ ñí^{2} 'naa' 'e fu ñʉ'fú^{2} 'e sá^{2} 'e
tyʉ́^{2}gɨ tyii' 'e ta'^{2}a coon^{21} tøø^{2}mo.
35 Tsʉ 'wii'^{13} joon jo tʉ́^{2} 'naa' 'e jo 'goo^{2}oo'
tsʉ 'áai^{1}gɨ fee'^{1} 'e jnaa^{1} tsá^{2} 'in jo cu'^{2}-tsi.
36 Tsʉ 'naa' 'ná^{1}-a taan^{212}naa' tá^{2}
táain^{2}-'oo' 'e jmaa^{2}aa' la 'iin^{212} Dios joon wa
i'ii'^{13}naa' 'e júu^{3} ni'ɨ́ɨ^{2}ɨ.
37 Tsʉ ni jí^{2} tya' Dios gajin'^{2}in:
La jmoo no-o ijó^{1} 'in 'ná^{1} ijó^{1} joon jo 'áai^{1}
li'ɨɨi^{212}gɨ.
38 Pe 'in seein^{21} tyʉ́^{2} coon'^{13} Dios 'ná^{1}
liseein^{21} 'e jai'^{2}gɨ lɨ́ɨ^{2}i,
tsʉ 'in tʉ́^{2} 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i jo itɨ'^{2}gɨ-tsi Dios 'ii.
39 Pe jna' jo lɨ́ɨ^{1}na' la lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} 'in tʉ́^{2} 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i
joon i'íin^{2}mo. Tsʉ jna'o' lɨ́ɨ^{1}na' la lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} 'in
jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i, 'in jmóo^{1} tiin'^{13} alma tya'a.

11

Xiiala nigajmaa^{1}a 'in jai'^{2} galɨ́ɨ^{2}i Dios

1 Wana jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}na' jo cu'^{2}-tsi' 'e 'ii'^{13}na' 'e
sɨjáan^{3}an' jogɨ cu'^{2}-tsi' 'e la jai'^{2} 'e jo jøø^{2}ø'.

2 'Ii'21mo Dios 'lɨɨ212 tsacøøi'13 tyi' coon'13
'e jai'2 galɨ́ɨ2i.

3 Coon'13 'e jai'2 lɨ́ɨ2na' né2o' 'e Dios gaj-
maa1a juncwii21 coon'13 júu3 tya'a joon 'e
jøø2ø' lano jon' galí2 coon'13 'e sá2 la mo
jéei1.

4 Coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 Abel gacwoo1o
Dios coon21 fa'1 tyʉ́2gɨ lagɨ 'e fa'1 gacwoo1o
Caín. Joon gajmaa1a Dios júu3 'e tyú2mo
Abel joon ga'ii'21mo Dios fa'1 'e gacwoo1o.
Joon xʉfiin'13 nijúun1mo Abel fee'21mogɨ jna'
coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨ2i.

5 Coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 Enoc gangaa'13i 'e
juncwii21 'e sá2 lɨ' cataain21 jo gajúun2in.
Joon jo tyéi1gɨ tsá2 'ii tsʉ gatøø21o Dios 'ii.
Joon jin'2 ni jí2 tya' Dios cwáain1 tya' 'ido
'e la nʉ'gɨ gatøø21 Dios 'ii jløø'3mo Dios tya'
'ido.

6 Jo li'2 Dios jløø'3i tya' tsá2 wa jo jai'2
lɨ́ɨ2i tsá2 júu3 tya'a tsʉ wana 'iin212in tsá2
tsatyéen1in coon'13 Dios 'ná1 'e jai'2 lɨ́ɨ2i 'e
seein21 Dios joon ityí2 Dios tya' 'in 'naai'1 'ii.

7 Coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 Noé gajmaa1a
nʉʉ'13ʉn tya' Dios mo gajmaa1a Dios 'ii
júu3 'ee ilí2 'e jo mo galɨ́2 jøø2ø. Gajmaa1a
Noé nʉʉ'13ʉn joon gajmaa1a coon21 barco
'e jmáa1a tiin'13 familia tya'a. Joon coon'13
la joon gajmaa1a Noé júu3 'e gó2 'in tsá2
taain212 juncwii21 joon ga'ii'21mo Dios 'ii
coon'13 'e jai'2 'e galɨ́ɨ2i.

8 Coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 Abraham gajmaa1a
nʉʉ'13ʉn joon ga'woo2i goo1o mo gatø'2 Dios
'ii. Joon ngalíin2 coon21 cwoo'13 icwo'2 Dios
'ii 'e lɨ́1 lawa coon21 'e gatɨ́ɨ2i. Joon ga'woo2i
goo1o do jiin'13 jo ñi1 xiiafu tsalíin2.

9 Tsʉ coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 Abraham
gatéein2 'e cwoo'13 do 'e gajin'2 Dios 'e
cwó2o 'e cwoo'13 do tya'a. Lɨ́ɨ1i la lɨɨi1
tsá2 coon21 fuu21 gasii'21i coon21 'nʉ́1 'mɨ'2
gatéein2 do. La joon gajmaa1a jóon1on Isaac
coon'13 tyii212a Jacob tsʉ 'ii jon ga'ii'21mo 'e
júu3 ga'ɨ́ɨ2 Dios do.

10 Tsʉ Abraham gasɨjáan1an 'e fuu21 do 'e
si'2 coon21 ni tɨɨfuu21 'e gajmaa'13a Dios.

11 Coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 Sara, xʉfiin'13
nasuun21mo tsatyeein1 yʉʉn21, gacaan21mo
yʉʉn21. Joon galiseein21 yʉʉn21 tsañʉʉ'1
tya'a tsʉ 'wii'13 jo'1o galɨ́ɨ2i iuntsiin1in Dios
'e júu3 ga'ɨ́ɨ2ɨ tya' 'ii.

12 Joon coon'13 la joon Abraham xʉfiin'13
tɨ́2 lijúun2mo galiseein21 jún2 tya'a fúui1 'in
tí2 la tí2 nʉ́ʉ1 'ii'13in tsaa'21 juncwii21 joongɨ
la tí2 too'13 taa'13 tɨ' jmɨ'ñi'3 'in tɨ́2 jún2 tya'a.
Jo lii'1i tsá2 un'íi2in.

13 Joon 'in tsañʉʉ'1 no jo ga'ii'21i la nʉ'gɨ
ijúun2in 'e júu3 ga'ɨ́ɨ2ɨ Dios tya'a. Pe tsʉ 'wii'13
jai'2 galɨ́ɨ2i lawa sá2 coon21 'e gangóo1 'wíin2
joon tsʉ 'wii'13 ja'2mo lɨ́ɨ2i ga'ɨ1-tsi jløø'3mo
'áai1. Joon coon'13 la joon gajmaa1a 'in tsá2
do júu3 'e lɨ́ɨ1i tsá2 coon21 fuu21 lɨ taan212in 'e
juncwii21 lo, la coon'21 ingɨ́ɨ1i 'e juncwii21 lo.

14 Joon 'in jmoo1o la joon jmoo1o júu3 'e
'noo'1o coon21 goo1o lɨ xiia'.

15 Tsʉ wana 'ɨ1-tsi tsá2 tsalíin2mo 'e fuu21
ga'woo2i do tún1 li'1o tsalíin2 tún1.

16 Pe 'in tsá2 do gali'iin212in coon21 goo1o
'e tyʉ́2gɨ, 'øøi'21-tsi tsá2 'e goo1o 'e sá2 ñʉ'fú2.
Tsʉ 'wii'13 joon jo fa'ɨɨ'21 lɨ́ɨ2i Dios wa unsii21
'in tsá2 do 'ii: "Dios tyi'." Tsʉ Dios nigatyaa1
tyʉ́2 coon21 fuu21 tya' 'in tsá2 do.

17 Joon coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 Abraham,
ngajée1i jóon1on, 'in sii21 Isaac, fu yʉ' moo'21
ijngaa'13i icwo'2o Dios fa'1 mo gali'iin212in
Dios liñi1 xiiala 'ɨ1-tsi Abraham. Nigatyaa1
Abraham tyʉ́2 'e cwóo1i 'in jóon1on ca-
muui'13 do fa'1a xʉfiin'13 nigajin'2 Dios sɨɨ'21ɨ
Abraham:

18 "Coon'13 Isaac 'e tsafúu1i jún2 tyi'i jiin'13
la júu3 ga'ɨ́ɨ3ɨɨ."

19 Tsʉ ñi1 Abraham lí2 jmáa1a Dios jiin'1in
tsá2 'in nijúin1. Joon lí2-i 'øøi'21-tsi tsá2
'e lawa 'ii'21mo Abraham jóon1on tún1
gajiin'1in jee212 'lɨɨ212.

20 Joon coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 Isaac ga'ɨ́ɨ2ɨ
júu3 tya' Jacob coon'13 Esaú 'e iuncwaai'3
Dios 'ii.

21 Joon coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 Jacob mo tɨ́2
lijúun2in ga'ɨ́ɨ2ɨ júu3 tya' xuui212 tya' José 'e
iuncwaai'3 Dios 'ii. Joon ga'uu1i mootyíi1i
yʉ' 'mo'ú2 tya'a joon gacwo'1o 'maai'13 Dios.

22 Joon coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 José, mo
tɨ́2 lijúun2in, gatyʉ'2ʉ to2 tsagoo1o 'ee 'ná1

jmáa^{1}a coon'^{13} 'moo^{1} táa^{1}i, tsʉ jin'^{2}in José 'e tsá^{2} Israel 'in 'wóo^{2}mo Egipto mi licɨ́ɨin^{2}gɨ.

23 Coon'^{13} 'e jai'^{2} galɨ́ɨi^{2} saa^{2} jmii^{21} Moisés ga'mée^{1}i gaai^{21} sɨɨ'^{21} mo licɨ́ɨin^{2} gangaa'^{13}i Moisés. Tsʉ galili'^{2}o 'e xuui^{212} 'yei'^{2}gɨ 'áai^{1} do. Joon jo 'goo'^{21}o xʉfiin'^{13} nigatyʉ'^{2} rɤ́ɤi^{13} to^{2} wa'a júuin^{2} jileei'^{21} xuui^{212} tsañʉʉ'^{1}.

24 Joon coon'^{13} 'e jai'^{2} galɨ́ɨi^{2} Moisés mo galɨ́ɨ^{1}i tsañʉʉ'^{1} jo gali'iin^{212}gɨ 'e lɨ́ɨi^{1}gɨ jóon^{1} jamɨ́^{2}-ɨ rɤ́ɤi^{13} do.

25 Gatɨ́^{1}gɨ-tsi 'e ní^{1}i wúu^{1} coon'^{13} tsagoo^{1}o 'in lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} tya' Dios lagɨ wa'a ngɨ́^{1} 'e jlɤɤ'^{3}i coon'^{13} tsaa^{2} coon'^{21} si'^{2}xʉ.

26 Galɨ́ɨi^{2}gɨ 'e tyʉ́^{2}gɨ wa'a coon^{21}on fa'ɨɨ'^{21} tya' Cristo lagɨ 'oo^{1}o jilaa'^{21} 'e sá^{2} fu Egipto, tsʉ 'iin^{212}gɨ 'e 'lee'^{13}i icwo'^{2} Dios 'ii.

27 Coon'^{13} 'e jai'^{2} galɨ́ɨi^{2} Moisés gacwo'ɨ́ɨ^{1}o cwoo'^{13} Egipto do jo 'ee 'goo'^{1}o xʉfiin'^{13} 'nii'^{21}-tsi rɤ́ɤi^{13} tya'a. Gajmaa^{1}a ta'^{2}a coon'^{13} 'e ga'ɨ^{1}-tsi lawa gangaai^{1} Dios 'in jo nee^{1}in tsá^{2}.

28 Coon'^{13} 'e jai'^{2} galɨ́ɨi^{2} Moisés gajmaa^{1}a 'e jmɨɨ^{212} pascua nifu joon gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} wa'a xee^{1}i tsá^{2} jmɨ^{1} jiin^{2} taan^{1}an caai^{1} 'ooca'nʉ́^{1}. 'E coon'^{13} la joon 'in ángel 'in gasii^{21}in Dios ijngaa'^{13}i 'in jóon^{1} tsá^{2} nifu tya' tsá^{2} Egipto jo jngaa'^{13}i 'in xuui^{212} tsañʉʉ'^{1} liseein^{21} nifu tya' tsá^{2} Israel.

29 Joon coon'^{13} 'e jai'^{2} galɨ́ɨi^{2} 'in tsá^{2} Israel do gangɨ́ɨ^{1}i ni cwoo'^{13} tyʉʉn^{21} lɨ ná^{1} 'e jmɨ'ñi'^{3} sii^{21} Mar Rojo. Joon mo gali'iin^{212}in 'láa^{2} Egipto jmaa^{1}a la joon gajgoo'^{21}o jmɨɨ^{21}.

30 Joon coon'^{13} 'e jai'^{2} galɨ́ɨi^{2} tsá^{2} Israel do gacɨɨ'^{21}mo 'e 'oo^{2} 'e si'^{2} cu' lɨ' Jericó. Mo ngayuui'^{13} gangɨɨ^{1}ɨ tsá^{2} Israel dyía^{1} jmɨɨ^{212} cu' lɨ' lɨ lí^{2} 'oo do gacɨɨ'^{21}mo 'edo.

31 Joon coon'^{13} 'e jai'^{2} galɨ́ɨi^{2} Rahab, 'in yiiatsangó^{1} do, jo gajúun^{2}in coon'^{13} 'in tsá^{2} jo nʉʉ'^{13}ʉn do tsʉ ga'ii'^{21}mo tyʉ́^{2}-ʉ Rahab 'in tsá^{2} Israel 'in tyalíin^{2} 'e fuu^{21} do 'e jɤɤ^{2}ɤ.

32 ¿'Ee 'ná^{2} fuu^{212}gɨɨ 'naa'? Tsʉ jo cwooi^{1} wa'a 'e fuu^{212}gɨɨ 'áai^{1} 'naa' cwáain^{1} tya' Gedeón coon'^{13} Barac, coon'^{13} Sansón, coon'^{13} Jefté, coon'^{13} David, coon'^{13} Samuel, coon'^{13} 'in tsá^{2} 'in nigacwoo^{1}o júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios la mo jéei^{1}.

33 Coon'^{13} 'e jai'^{2} galɨ́ɨi^{2} 'ino galɨ'^{1}ɨ rɤɤi^{13} catyaai^{2} joon gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} coon^{21} rɤɤ^{21}. Joon gauncoon'^{13} Dios 'ii jiin'^{13} la júu^{3} niga'ɨ́ɨ^{2}ɨ. Joon gajnii^{1}i moo'oo^{21} 'yiia'^{1}

34 joon gadyʉʉ^{1}ʉ jí^{2} 'e coo^{21} 'áai^{1}. Coon'^{13} 'e jai'^{2} galɨ́ɨi^{2} galáa^{2}mo ijúun^{1}in coon'^{13} ñí^{3}. In jo píin^{3} galɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} pí^{3}-tsi joongɨ gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'láa^{2} fúui^{1} wa'a lii'^{1}i 'in jmaa^{1}a 'nii^{21} coon'^{13}.

35 'In lɨ́ɨi^{13} tsamɨ́^{2} ga'ii'^{21}mo tún^{1} jiin'^{1} 'in nijúuin^{1} tya'a coon'^{13} 'e jai'^{2} galɨ́ɨi^{2}.

Joongɨ 'in catyaai^{2}gɨ tsʉ 'wii'^{13} 'e jai'^{2} galɨ́ɨi^{2} 'ido gajmee'^{21}mo tsá^{2} 'ii. Jo ga'ii'^{21}i 'e láa^{2}ni 'ido wa'a tʉ́^{2} 'ido 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i. Jo gaunsɨ́ɨ^{2}i 'ido 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i tsʉ 'iin^{212}in 'ii'^{21}i coon^{21} juncwii^{21} tya'a 'e tyʉ́^{2}gɨ ñʉ'fú^{2}.

36 Joon 'in catyaai^{2}gɨ gaungɤɤ^{1}i tsá^{2} 'ii, joongɨ gapoo^{2}i 'ido. Joon cagɨ ñí^{3} gato'^{2}o luu^{212} tɨɨ^{2} 'ido joongɨ gata'^{2} ni 'ido 'nʉñí^{3}.

37 Joon gajngaa'^{13} ni 'ido coon'^{13} cuun^{212} joon seein^{21}gɨ 'in gatʉʉ^{21} coon'^{13} sierra gajmaa^{1}a tún^{2} 'no'^{3} 'ido. Joon seein^{21}gɨ 'in ga'e'^{2}e wúu^{1} gajɤɤ^{2}ni 'ido xiiala lɨ́ɨi^{2} 'ido. Seein^{21} 'inlɨ́ɨi^{13} gajúuin^{1} coon'^{13} ñí^{3}i. Seen^{21}mo 'inlɨ́ɨi^{13} gangɨɨ^{1}ɨ cataain^{212} cataain^{212} jlɨ́ɨ^{1}i jiin'^{13} coon'^{13} loo^{21} tya' joo'saa'^{21} sɨ loo^{21} chivo 'ee. Nitañíi^{2}mo 'ido 'áai^{1} joon nigangoo^{1}on wúu^{1} joon nigajmaa^{1}a tsá^{2} 'e gó^{2} tya'a 'áai^{1}.

38 'In tsá^{2} lo ngɨ́^{2}ɨ la caain^{21} lɨ jo 'in tsá^{2} seein^{21} joongɨ lɨ' moo'^{21} joon tsataa^{212}i too^{21} xá^{1} sɨ too^{21} nʉ' 'wó^{2} 'ee. Joon tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} 'in 'ei'^{1} Dios jo tɨɨ^{2}i licwii^{1}in 'in tsá^{2} tyúi^{1} lo.

39 Joon 'in tsá^{2} lo xʉfiin'^{13} ga'ii'^{21}mo Dios 'ii tsʉ 'wii'^{13} 'e jai'^{2} galɨ́ɨi^{2} jo ga'ii'^{21}i iuntsiin^{21} 'e júu^{3} ga'ɨ́ɨ^{2} Dios;

40 tsʉ Dios niganí^{2}i coon^{21} 'e tyʉ́^{2}gɨ tyi', 'e 'in tsá^{2} lo jo i'ii'^{21}i 'e júu^{3} ga'ɨ́ɨ^{2} Dios tya'a ca mi toon^{21}on' sɨcaan^{21}na' coon'^{13} 'ii.

12

Jɤɤ^{2}na' Jesús

1 Tsʉ 'wii'^{13} joon mi nee^{212}na' 'in tsá^{2} lo 'in 'e'^{2} jna' xiiala jai'^{2} galɨ́ɨi^{2} tʉʉ^{212} jna' lɨ' caai^{21} jilaa'^{21} 'e jmoo^{1}o jín^{1} coon'^{13} jilaa'^{21} tsaa^{2}

'e jmoo^{1}o jnúui^{13} jna' joon 'ná^{1} cwoo'^{13}-tsi' ngɨɨ^{21}ɨ' 'e fu^{1} cwo'^{1} Dios jna' ngɨɨ^{21}ɨ'.

2 Cwojøø^{2}na' jiin'^{13} Jesús 'in cwo'^{2}o jna' 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}na', 'ii jon iuntsíin^{2} 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}na'. Tsʉ 'ii-o, tsʉ 'wii'^{13} ñi^{1}o 'e jløøi'^{3} 'e ilisá^{2} tya'a mo gangɨ́ɨi^{1} ganí^{2}i wúu^{1} tsaa'^{1} crúu^{13}, jo 'ee cwáain^{1} gacón^{2} wa'a sá^{2} fa'ɨɨ'^{21} 'in júuin^{2} la joon. Joon gacwaa^{21}a lɨ' cwoo^{21}o tsáa^{1} lɨ tyíin^{1} Dios lɨ sɨlɨɨ^{212} tya'a.

3 Untii'^{13}du'-'oo' xiiala lɨ́ɨ^{1}i Jesús mo ganí^{2}i wúu^{1} 'áai^{1} jacwoo^{21}o tsá^{2} røø^{2}i tsaa^{2} joon jo 'wóo^{2}oo', joon jo tyá^{1}a-'oo' líi^{2}naa'.

4 Tsʉ 'naa' jo mo gatiin^{2}naa' coon'^{13} tsaa^{2} ca júun^{2}moo'.

5 ¿Tɨ niga'íin^{2}mo-'oo' 'e júu^{3} cwáain^{1} ni-gacwo'^{1} Dios jileei'^{21} jóon^{1} 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i 'ii? Gajin'^{2} Dios ni jí^{2} tya'a:

Yʉʉn^{21} tyiia, jo jmaa^{2}'a 'e jo tsáai^{1}gɨ-'o'o mi 'e'^{2}e Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'nʉ wúu^{1} 'e ilijmaa^{2}'a nʉʉ'^{13}'ʉn,

jon'gɨ wa jo tya^{1}-'o'o mi tyʉ'^{2} Dios to^{2} 'nʉ jmaa^{2}'a nʉʉ'^{13}'ʉ.

6 Taa'^{21} jmaa^{2}aa' mo 'e'^{2}e Dios 'naa' wúu^{1} tsʉ Ña'ñʉ'^{1}ʉ' cwo'^{2}o cwáain^{13} jiin'^{13} 'in 'iin^{212}in.

Joon 'e'^{2}e wúu^{1} jiin'^{13} 'in niga'ii'^{21}i ilíi^{2}in jóon^{1}on.

7 Dios jmoo^{1}o lawa jóon^{1}on 'naa' mo 'e'^{2}e wúu^{1} 'naa' 'e jmaa^{2}aa' nʉʉ^{13}ʉʉn' to^{2} tyʉ'^{2}ʉ. Jo jóon^{1} tsá^{2} seein^{21} wa' jo tyʉ'^{2} jmii^{21} to^{2} 'e jmaa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉn.

8 Joon wana jo 'e'^{2}e Dios 'naa' wúu^{1} 'e jmaa^{2}aa' nʉʉ^{13}ʉʉn' la jmoo^{1}o Dios tya' jileei'^{21} jóon^{1} catyaai^{2} do jo lɨ́ɨ^{1}naa' jóon^{1}on 'in la jai'^{2}, jiin'^{13} lɨ́ɨ^{1}naa' jóon^{1} tsá^{2}.

9 La joon jon mo lɨ́ɨ^{1}na' xuui^{212} gatyʉ'^{2}ʉ ñʉ'^{1}ʉ' to^{2} jna' joon gaun'goo^{21}o' 'ii. ¿Tɨ jon tyʉ́^{2}gɨ wa jmoo^{21}o' nʉʉ^{13}ʉn' to^{2} tyʉ'^{2}ʉ Ñʉ'^{1}ʉ' 'in tyíin^{1} ñʉ'fú^{2} 'e coon'^{13} la joon liseein^{21}mo' coon'^{13}on?

10 Mo toon^{21}on' juncwii^{21} gatyʉ'^{2}ʉ ñʉ'^{1}ʉ' to^{2} tyi' coon'^{21} catá^{2} jiin^{13} la lɨ́ɨ^{2}i 'e tyʉ́^{2}-ʉ. Pe Dios tyʉ'^{2}ʉ jna' to^{2} jmaai'^{13} 'e tyʉ́^{2} tyi' 'e líi^{2}na' 'e tyú^{1}na' la tyúi^{1} 'ii.

11 'E la ja'^{2}mo jiin'^{13} coon^{21} wúu^{1} 'e 'e'^{2}e Dios jna' jo tɨ́^{2}-tsi' mo nee^{21}e' 'e wúu^{1} do tsʉ wúu^{1} lɨ́ɨ^{2}na'. Pe mo gangɨ́^{1}gɨ joon tya' 'in galitɨ́ɨ^{2}i coon'^{13} 'e wúu^{1} gangoo^{1}o do gali'íin^{3}mo to^{2} tya' juncwii^{21} coon^{21} tsáa^{1} tya'a 'e seein^{21} coontun.

Tsaa'^{13}mo wa'a jo jmoo^{21}o' nʉʉ^{13}ʉn' júu^{3} tya' Dios

12 Tsʉ 'wii'^{13} joon sáa^{13}aa' cwóo^{2}oo' 'e 'í^{1} 'infá^{2} 'e jmaa^{2}aa' la to^{2} tyʉ'^{2} Dios joon cwoo^{2}oo' pí^{3} moojní^{2}ii' 'e ngɨ́^{2}ɨɨ' lɨ 'iin^{212}in Dios.

13 'Naa^{2}aa' 'e fu^{1} coon^{21} tsáa^{1} 'e 'in tsá^{2} 'in 'ɨ́^{1} túin^{2}-tsi ilí^{2} coon^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsi 'e jo tsawíin^{2} coon'^{13} Dios.

14 Cwoo'^{13}-'oo' 'e seen^{21}naa' tyʉ́^{2} coon'^{13} jileei'^{21} tsá^{2}. Cwoo'^{13}-'oo' 'e ngɨ́^{2}ɨɨ' jiin'^{13} la 'iin^{212}in Dios tsʉ jiin'^{13} coon'^{13} la joon lí^{2} máa^{13}naa' Dios.

15 Tɨɨ^{2}moo' tsʉ 'nei'^{2} jo 'ii'^{13}naa' jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in Dios jmáa^{1}a tyii'. Tɨɨ^{2}moo' wa'a líi^{1}naa' lawa coon^{21} 'mó^{2} 'ootyi'^{1} coon'^{13} 'e 'ɨ^{1}-'oo' joon coon'^{13} la joon fúu^{1}mo 'in'leei'^{21}.

16 Un'øø'^{13}naa' yaanaa' 'e jo foo'^{13}naa' tsamɨ́^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21} sɨ jo tsáai^{1}-'oo' 'e cwaai'^{3} 'ee la gajmaa^{1}a Esaú. Tsʉ Esaú do ga'nɨɨ^{1}ɨ 'e tɨ́ɨ^{2}i 'wii'^{13} 'e galiseein^{21} nifu. Ga'ii'^{21}i jiin'^{13} coon^{21} wúun^{1} 'uunñi^{2} tya' 'e tɨ́ɨ^{2}i do.

17 Joon ñí^{2} 'naa' mo licɨɨn^{21}gɨ mo gali'iin^{212}in Esaú 'e uncwaai'^{3} jmii^{21} 'ii pe jo júu^{3} joongɨ wa'a uncwaai'^{3}gɨ jmii^{21} 'ii. Joon jo gatsaa'^{21}gɨ xiiala unsɨ́ɨi^{2}gɨ 'e nigajmaa^{1}a do xʉfiin'^{13} tyi'^{1}gɨ 'áai^{1}.

18 Tsʉ 'naa' jo mo gangatyéen^{1}naa', la gaj-maa^{1}a 'in tsá^{2} Israel do, coon^{21} moo'^{21} 'e jo li lii'^{21} tsá^{2}. 'E moo'^{21} do gacóo^{1}o coon'^{13} jɨ́^{2}, ga'ɨɨ^{21} nʉʉ^{21} joongɨ ga'ɨɨ́^{2}i tyí^{2}.

19 Joon jo ganʉʉ^{2}ʉʉn' 'e lúu^{1} gaxʉʉ́^{2}ʉ do sɨ 'e júu^{3} tya' Dios 'e ganúu^{2}un 'in tsá^{2} do gafaa'^{21} Dios 'ee. Joon 'in tsá^{2} do 'in ganúu^{2}un 'e júu^{3} tya' Dios do gamɨɨ^{1}ɨ tyani Moisés 'e jo faa'^{21}gɨ 'e júu^{3} do 'laai^{2}gɨ.

20 (Tsʉ jo ta'^{2} 'in tsá^{2} do 'e to^{2} gatyʉ'^{2} 'e júu^{3} do: "Wana jaain^{21} joo'núu^{3} soo^{1}o 'e moo'^{21} do 'ná^{1} jngaa'^{13}mo tsá^{2} 'ii, tyuui'^{2} tsá^{2} 'ii cuun^{212} sɨ 'yá^{2}a tsá^{2} 'mosʉʉn'^{21} tya'a 'ee."

21 Joon 'áai^{1} fo'^{2} jnee^{1}i ca 'ña'a Moisés gajin'^{2}in: "Jlee^{1}na 'goo'^{21}-oo.")

22 Pe 'naa'gɨɨ' lɨ' cɨɨ'^{1}ɨ tyii'. Ningatyéen^{1}moo' coon^{21} moo'^{21} sii^{21} Sión lɨ náa^{1} fuu^{21} tya'

Dios 'in jiin'[1]. 'øøi'[21]-tsi tsá[2] 'e fuu[21]
Jerusalén 'e náa[1] ñʉ'fú[2] lɨ sɨcaain[21] ángeles
fúui[1]
23 'e un'goo[21]o Dios 'e jløø'[3]mo.
Ningatyéen[1]naa' lɨ sɨcaain[21] 'in jóon[1] Dios
'in toon[1]on jí[2] 'e náa[1] ñʉ'fú[2], joongɨ Dios 'in
jmoo[1]o 'ii'[21] tya' jileei'[21]. Ningatyéen[1]naa'
almas tya' 'in tsá[2] 'in gauntyúi[1] Dios joongɨ
24 Jesús 'in faa'[21]a 'wii[212] tyi' coon'[13] 'e júu[3]
'múui[2] ga'ɨ́ɨ[2] Dios tyi'. Ningatyéen[1]naa' 'e
jmɨ[1] tya' Jesús gaxée[2]i jna' 'e faa'[21]a jmo'[2]o
jna' júu[3] tya' 'e tyʉ́[2]gɨ lagɨ jmɨ[1] tya' Abel do.
25 Tsʉ 'wii'[13] joon 'aa[212]naa' yaanaa' wa'a
jo 'ii'[13]gɨɨ' 'in fee'[21]naa' no. Tsʉ wana
jo galáai[2] 'in tsá[2] do 'in gafee'[21]i Dios ni
cwoo'[13] juncwii[21] lo, xʉfoo'[2] jna'gɨ' 'e laa[1]na'
wa jo 'ii'[13]na' 'in gafee'[21]i jna' fu ñʉ'fú[2].
26 'E júu[3] tya' Dios do yiia'[13] joon gaj-
maa[1]a jle[1]e ni cwoo'[13] ni 'wó[2]; pe nano jin'[2]
Dios: "Coon[21] naa'[13]gɨ ijmáa[3]aa jlé[1] jon' wa'
jiin'[13] ni 'wó[2] pe ijlé[2]e jon ñʉ'fú[2]."
27 Joon mo gajin'[2]in, "coon[21] naa'[13]gɨ",
'øøi'[13]-tsi tsá[2] ityí[2]i jilaa'[21] 'e sá[2] ilí[2] jlé[1] 'e
gajmaa[1]a Dios joon jiin'[13] coon[21] isaai[1]gɨ 'e
jo jlé[1]gɨ.
28 Joon cwo'[2]o Dios jna' 'e tsatoo[3]o' lɨ tyʉ'[2]
to[2] joon jo 'ee sá[2] lí[2] jiin'[13]xʉ lɨ tyʉ'[2] 'ii
to[2]. Tsʉ 'wii'[13] joon cwoo[3]o' 'maai'[13] joon
un'goo[21]o' Dios coon'[13] jilaa'[21] 'e tsáai[1]-tsi'
joongɨ ligøø'[1]mo' 'ii jiin'[13] la tɨ́ɨ[2]i.
29 Tsʉ Dios tyi' lɨ́ɨ[1]i la lɨ́[1] coon[21] jɨ́[2] 'e coo[21]
jilaa'[21] 'e gó[2].

13

Xiiala jmoo[1]o tsá[2] la tɨ́[2]-tsi Dios

1 Jo tʉʉ[2]ʉʉ' 'e 'iin[212]naa' la jaain[21] la
jaan[21]naa' lawa ruu'[21]moo'.
2 Jo cwo'íin[2]-'oo' 'e 'ii'[13]naa' tsá[2] xeei'[21]
inʉʉ tyii' tsʉ coon'[13] la joon 'inlɨ́ɨi[13] tsá[2]
niga'ii'[21]mo ángeles inʉʉ tya'a xʉfiin'[13] jo
ñii[1]in.
3 Untii'[13]du'-'oo' 'in tsá[2] taai[212] 'nʉñí[3]
lawa'a taa[2]moo' coon'[13]on jon. Un-
tii'[13]du'-'oo' 'in tsá[2] 'in gajmeei'[21] tsá[2] tsʉ
'naa'oo' jon lɨ́ɨ[1]naa' tsá[2] sá[2] moo[1] taai[2].
4 Un'goo[21]oo' 'e cui'[2] cwoo[21] tsá[2] joon 'e
tyʉ́[2]-ʉ 'e jmá[2]a tsá[2] 'ee jmáa[1]a jiin'[13] coon'[13]
'oo[212]o tsʉ ijmáa[1]a Dios 'ii'[21] tya' tsá[2] wana
'lá[2]a tsá[2] la jo mo cui'[2] cwoo[21]o joongɨ tya'
'in 'lá[2]a coon'[13] tsamɨ́[2] tya' tsá[2] xeei'[21].
5 Jo cwo'ii'[21]-'oo' cuu[2] 'áai[13] joon jmaa[2]aa'
jløø'[3]naa' coon'[13] 'e sá[2] tyii' tsʉ Dios gajin'[2]in:
"Jiin'[13] coon[21] naa'[13] icuu'[13]na tyii' joon
jiin'[13] coon[21] jmɨɨ[212] wa'a tʉʉ[2]na 'naa'."
6 La joon jna', 'in jai'[2] lɨ́ɨ[2]i Cristo, lí[2]-i fáa[3]a'
jo cu'[2]-tsi':
Ña'ñʉ'[1]ʉ' 'in uncoon'[13] jna.
Jo 'goo'[21]oo jiin'[13]xʉ 'e gó[2] lí[2] jmá[2]a tsá[2] tyiia.
7 Untii'[13]du'-'oo' 'in tyʉ'[2] to[2] jee[212] 'naa', 'in
cwo'[1] 'naa' 'e júu[3] tya' Dios. 'I[2]du'-'oo' xiiala
ngɨ́[1] 'in tsá[2] do joon tsáa[2]mo-'oo' la tsáai[1]-tsi
'ido.
8 'In Jesucristo do coon[21] lɨ́ɨ[1]i tyíia[2] joongɨ
jmɨɨ[212] no joongɨ coon[21] tøø[2]mo jo sɨsɨ́ɨi[2]
coonti.
9 Jo cwó[2] 'naa' wa'a cón[2] tsá[2] 'naa' tóo[2]
coon'[13] 'láai[2] nii[2] júu[3] 'e sɨsɨ́ɨ[2]i. Tsʉ tyʉ́[2]gɨ
wa'a pí[2]-tsi' tsʉ 'wii'[13] 'iin[21]mo Dios jna' lagɨ
tyʉ'[2] 'in tsá[2] do to[2] 'e tyee[3]e', tsʉ 'e to[2] tyʉ'[2]
'in tsá[2] do jo mo gauncoon'[13] jiin'[13] jaain[21]
tsá[2].
10 Pe jna' 'oo[21]o' coon[21] fa'[1] 'e xiia'[21] 'e jo
tɨ́ɨ[2]i døø'[21]ø 'in untsá[2] 'in gajmaa[1]a to[2] tsi
inʉʉ cwo'[1] tsáai[2] do.
11 'In untsá[2] 'in tyiin[2]gɨ nifu tya' tsá[2] Is-
rael gacón[2] jmɨ[1] tya' joo'[21] 'in nijúin[1] inʉʉ lɨ
nicwaai'[3]gɨ 'áai[1] lawa coon[21] fa'[1] tya' tsaa[2]
tya' tsá[2]. Pe moo[1] taai[2] 'in joo'[21] nijúin[1] do
gajúun[2] lɨ caluu lɨ taai[2] tsá[2].
12 La joon jon Jesús gajúun[2]mo lɨ caluu jon
ilí[2] tyí[2] tsaa[2] tya' tsá[2] coon'[13] jmɨ[1] 'øø[2]i 'ña'a.
13 Moo[21]o' jon lɨ caluu fuu[21] tya' tsá[22]
Israel. Tsajøø[212]na' Jesús, cwolí[2] cwofaa'[21]a
tsá[2] gó[2] tyi' la gafaa'[21]a tsá[2] gó[2] tya'a.
14 Tsʉ juncwii[21] lo jo 'oo[21]o' coon[21] goo[21]o'
'e taa'[21]a coon[21] tøøi[2] pe naa[21]a' coon[21]
fuu[21] ijó[1] mi licɨɨin[21]gɨ.
15 Tsʉ 'wii'[13] joon 'ná[1]-a un'goo[21]o' Dios
Jmii[21] coon[21] tøø[2]mo 'wii'[13] 'e gajmaa[1]a Je-
sucristo 'wii[212] tyi'. Joon 'e fa'[1] 'e 'ná[1] cwó[2]o'
lɨ la lɨ 'e júu[3] fáa[13]a' mo un'goo[21]o' 'ii.
16 Joon jo un'íin[2]-'oo' 'e jmaa[2]aa' 'e tyʉ́[2]
jon'gɨ un'íin[2]-'oo' 'e uncoon'[13]oon' 'in tsá[2]
sɨityéein[1] jmɨɨ[212] coon[21] 'e sá[2] tyii' tsʉ 'elo 'e
fa'[1] 'e tɨ́[2]-tsi Dios.

17 Jmaa^{2}aa' nú~~u~~^{13}~~u~~n' 'in ty~~u~~'^{2} to^{2} 'naa', jmaa^{2}aa' jiin'^{13} la jin'^{2}in. Ts~~u~~ 'in tsá^{2} no 'áai^{2} almas tyii' joon ñi^{1}o 'e 'ná^{1} joon'^{12}on cwáain^{1} coon'^{13} Dios. Cwóo^{2}-'oo' 'e jog~~ɨ~~ tyaan^{21} to^{2} 'e to^{2} tya' 'in tsá^{2} do, joon lí^{2} lí~~ɨ~~^{1}i to^{2} jløø'^{3}mo. Ts~~u~~ la joon ilí^{2} tyú^{2}g~~ɨ~~ tyi'naa'.

18 Fáa^{13}aa' júu^{3} tyú^{2} 'wii^{212} tyii'i ts~~u~~ ca níi^{3}mo 'e saan^{21}a'an, 'iin^{212}moo'o jmoo^{21}o'o 'e tyú^{2} coon'^{21} jilaa'^{21}.

19 Cwomí^{2}~~ɨ~~' tyani Dios 'wii^{212} tyiia wa'a cwó^{2} Dios 'e 'yaa'^{13}na la jmoono.

Júu^{3} l~~ɨ~~ tséi^{1}

20-21 M~~ɨ~~^{21}~~ɨ~~'~~ɨ~~ 'wii^{212} tyii' tyani Dios, 'in jmaa^{1}a 'e tyú^{2} seen^{21}na', 'e uncoon'^{13}on 'naa' 'e naná^{2} tyú^{2} 'naa' 'e jmaa^{2}aa' jilaa'^{21} 'e tyú^{2} jiin'^{13} la 'iin^{212}in. Joon 'in Dios Jmii^{21} do gajmaa^{1}a jiin'^{1} Ña'ñ~~u~~'^{1}~~u~~' Jesucristo jee^{212} 'l~~ɨ~~^{212}. Joon Ña'ñ~~u~~'^{1}~~u~~' Jesucristo lí~~ɨ~~^{1}i la lí~~ɨ~~i^{1} jaain^{21} 'in 'aa^{1}i joo'saa'^{21} 'in feei'^{1}g~~ɨ~~. Joon coon'^{13} jm~~ɨ~~^{1} 'øø^{2}i gajmaa^{1}a jai'^{2} 'e júu^{3} ga'~~ɨ~~^{2} Dios. Joon 'e júu^{3} do itaa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo. M~~ɨ~~^{21}~~ɨ~~'~~ɨ~~ jon wa'a jmá^{2}a Dios jee^{212} 'naa' jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Jesucristo. ¡Cwolí^{2} jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}g~~ɨ~~ tya' Cristo coon^{21} tøø^{2}mo! Amén.

22 Tsaru'^{1}u' m~~ɨ~~^{3}~~ɨ~~ tyaní^{2}ii' 'e nuu^{2}uun' coontun 'e júu^{3} cwáain^{1}x~~u~~ 'e nigafo'^{2}oo lo.

23 Jmóo^{3}oo júu^{3} 'e tsaru'^{1}u' Timoteo nis~~ɨ~~láa^{2}mo joon wa jo li'~~ɨ~~^{212}i yatée^{3}oo mi gó^{2}oo yajøø^{2}na 'naa'.

24 'Aa^{212}moo' fo'^{2}oo fú^{2}uu' 'in ty~~u~~'^{2} to^{2} 'naa' coon'^{13} jileei'^{21}g~~ɨ~~ tsaru'^{1}u' 'in jai'^{2} lí~~ɨ~~^{2}i. 'In tsaru'^{1}u' 'in néei^{1} Italia s~~ɨ~~^{2}i jon 'aa^{212}i 'naa'.

25 Cwouncwaai'^{3} Dios Jmii^{21} jileei'^{21} 'naa'. Amén.

Jí² gasii¹in Santiago tɨ́ɨ²i 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo

Sɨ́ɨ¹i Santiago 'e jí² lo tya' tsá² Israel

1 Jna-a, Santiago, sɨ́ɨ³na 'e jí² lo. Joon jna-a jaain²¹ 'in jmoo¹o to² tyʉ'² Dios joongɨ to² tyʉ'² Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo. Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tya' tsá² góo³oo 'in taai² jee²¹² tsá² seein²¹ lɨ xiia'²¹. Joon jna'o' lɨ́ɨ¹na' jún² tya' 'in dyatúin² jóon¹on 'lɨɨ²¹² Israel.

Uncoon'¹³ Dios tsá² 'e liñii²¹²-tsi

2 Jilee'²¹naa', tsaru'¹u', 'ná¹ jmaa²aa' jløø'³naa' mi moo²oo' doñi'ee fa'í³.

3 Tsʉ nee²o' 'e 'ee¹e' tsá² 'e la ja'²mo lɨ́ɨ²na' jú³ tya' Dios wa lɨ́² itaa'²¹-tsi' coon'¹³ jilaa'²¹ fa'í³ 'e sá² tyi'.

4 'Wii'¹³ joon cwolijai'²gɨ lɨ́ɨ²naa' wana 'ee fa'í³ seen²¹naa', jo cu'²-'oo'. Joon coon'¹³ la joon icwo'¹o Dios pí³ 'naa' itaa'²¹-'oo' doñi'ee fa'í³.

5 Wana seein²¹ jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in jo ñii¹i 'ee jmáa¹a seein²¹ fa'í³ cwomɨɨ¹ɨ 'ido tyani Dios tsʉ cwoo¹-o Dios tya' jileei'²¹ tsá² 'in mɨ́¹. Cwoo²¹-o láai²gɨ lagɨ gamɨ́¹ do joon jo jíi²in-gɨ.

6 Pe tyiin²mo 'áai¹ 'e jo'¹o lɨ́ɨi² tsá² 'e cwoo¹ Dios jilaa'²¹ 'e mɨ́¹ tsá², lɨ mɨ́¹ tsá² 'e jo cu'²-tsio. Tsʉ wana mɨɨ¹ɨ tsá² cu'²-tsi lɨ́ɨ¹i la lɨ́² jmɨ'ñi'³ jnóo¹o coon²¹ tøø²mo.

7 Tsʉ jileei'²¹ 'in lɨ́ɨ¹i la joon jo cwo'ɨ¹-tsi wa'a i'ii'²¹i tya' Dios.

8 Tsʉ jaain²¹ tsá² 'in túin² 'ɨ¹-tsi jo lí² jmaa¹a canii².

9 'In tsá² tañíi² jee²¹² tsaru'¹u' 'ná¹-a unjløø'³mo yaai wa 'ee fa'í³ seein²¹ tsʉ Dios nigajmee¹i 'ii 'e galɨ́ɨ¹i jóon¹ Dios.

10 Joon 'in sá² cuu² jee²¹² tsaru'¹u' 'ná¹-a jmáa¹a jløø'³i tsʉ galili'³i jo cweei²¹ cu'²-tsi coon'¹³ cúu¹u tsʉ tsáa¹mo-tsi Dios. Tsʉ cuu²o tsá² lɨ la lɨ lí³, jo wóo² taa'²¹a. Mi 'yee'²¹ ñi'¹ joon lityíi² 'áai¹,

11 joon lityʉʉn²¹ 'mó² lí³ do joon xʉʉ'²¹ʉ lí³ tya'a joon tyée¹mo 'e 'ya'²gɨ tya'a. La joon lɨ́ɨ¹i 'in sá² cuu² tsʉ joon ityé¹mo la 'ɨɨ²¹² ló¹ 'nɨ́ɨ¹i.

Tyaa¹ Santiago júu³ xiiala taain²¹² tsá² juncwii²¹ jløø'³mo fiin'¹³ núi¹i wúu¹

12 Jløø'³mo 'áai¹ 'in tsañʉʉ'¹ 'in jmoo²o taa'²¹a mo seein²¹ fa'í³ joon jo joo'²¹-tsi. Tsʉ 'wii'¹³ la joon jo gatʉʉ¹ʉ júu³ tya' Dios i'ii'²¹mo coon²¹ juncwii²¹ tya'a 'e taa'²¹ coon²¹ tøø²mo 'e Dios Jmii²¹ ga'ɨ́ɨ² júu³ icwo¹ tya' jileei'²¹ 'in 'iin²¹²in 'ii.

13 Pe wa 'inlɨ́ɨi¹³ 'ɨ¹-tsi jmaa¹a 'e gó² wa mo seein²¹ fa'í³ jo cwo'ɨ¹-tsi 'e Dios gajmaa¹a 'e 'ɨ¹-tsi 'e gó² do. Tsʉ Dios jo 'ɨ¹-tsi jmáa¹a 'e gó² jon'gɨ jmoo¹o 'e 'ɨ¹-tsi tsá² 'e gó².

14 'ɨ¹-tsi tsá² jmáa¹a 'e gó² tsʉ 'wii'¹³ jiin'¹³ la joon tɨ́²-tsi jmáa¹a.

15 Joon tsʉ 'wii'¹³i tɨ́²-tsi jmáa¹a 'e gó² 'e joon 'e 'ɨ¹-tsi jmáa¹a 'e gó² joon mi yuui'¹³ joon 'nóo¹o tsaa². Joon 'e tsaa² do jmoo¹o 'e tʉʉ²mo 'in tsá² do Dios joon tsalíin² lɨ 'iin²¹²mo.

16 Ru'¹u' 'in 'iin²¹²na, jo coon²¹oon' tóo² yaanaa'.

17 Jilaa'²¹ 'e tyʉ́² 'e 'ii'¹³na' jó² fu ñʉ'fú². Dios cwo'¹o jna' jilaa'²¹ 'e tyʉ́², 'ii gajmeei¹ ñi'¹ coon'¹³ sɨɨ'²¹ coon'¹³ jileei'²¹ nʉʉ¹. Joon jo lɨsɨ́ɨi² Dios la coon²¹ jmɨɨ²¹² la lɨsɨ́ɨi² ñi'¹ coon'¹³ 'in catyaai².

18 Joon 'ii gacwo'¹o jna' 'e líi²na' jóon¹on tsʉ la joon 'iin²¹²in. La joon gajmaa¹a mo jo'¹o galɨ́ɨ²na' júu³ jai'² tya'a. Joon jna' nifu la jee²¹² jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨi² la jéei¹. Joon jløø'³mo Dios 'wii²¹² jna'.

Cwáain¹ 'e tyʉ́²-ʉ 'e 'iin²¹²in Dios

19 'Wii'¹³ joon, tsaru'¹u' 'in 'iin²¹²na, cwotyaa²aa' tyʉ́² tyii' nuu²uu' la jmoono la jaain²¹ la jaan²¹naa' pe jo cwéei¹ fo'²oo' jon'gɨ jmaa²aa' 'nii'²¹-'oo' ce tyíi².

20 Tsʉ jo jmoo¹o tsá² jilaa'²¹ tyʉ́² 'e tɨ́²-tsi Dios mo 'nii'²¹-tsi.

21 'Wii'¹³ joon tʉʉ²ʉʉ' jilaa'²¹ 'e 'leei'²¹ tsá² coon'²¹ jilaa'²¹ 'e gó² joon cwo'ii'¹³naa' coon'²¹ ce tún¹ 'e júu³ ganʉʉ²ʉʉn'. Tsʉ coon'¹³ 'e júu³ do itiin'¹³naa'.

22 Pe cwojmaa²aa' jon' wa' jiin'¹³ nuu²uun' la to² tyʉ'² júu³ do joon jo coon'²¹ tóo² yaanaa'.

23 Tsʉ 'in tsá² 'in nuu¹o 'e júu³ do pe jo nʉʉ'¹³ʉn lɨ́ɨ¹i lawa jaain²¹ tsá² 'in jøø²i 'ña'a tsi coon²¹ 'u¹.

24 Coon²¹ cata jøø²i 'ña'a joon cwo'ɨ́ɨ¹ɨ ngóo¹-o joon tsifu 'ín²mo-tsi xiiala 'ɨɨ¹ɨ do.

25 Pe jileei'²¹ 'in jo 'ín¹-tsi jilaa'²¹ 'e nuu¹un joon coon²¹o cwáain¹³ jiin'¹³ la to² tyʉ'² júu³ tya' Dios 'e jmoo¹o láai² tsá² joon jo tʉʉ¹ʉ jmoo¹o to² tyʉ́². 'A jløø'³mo lɨ́ɨ¹i coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmoo¹o.

26 Wana 'inlɨ́ɨi¹³ lɨ́ɨ¹i 'e jmoo¹o la to² tyʉ'² Dios pe jo lí² tyʉ'²ʉ to² nisɨɨ'¹²ɨ 'e faa'²¹a, coon'²¹ 'ña'a tóo². Jo 'ee to² 'íi³in jilaa'²¹ 'e jo'² lɨ́ɨi².

27 Wa'a 'iin²¹²naa' jmáa²aa' jilaa'²¹ 'e 'yaai¹-tsi Dios Jmii²¹ 'e 'ná¹-a uncoon'¹³oon' xuui²¹² tsa'nɨ́ɨ² coon'¹³ 'yiia'nɨ́ɨ² jilaa'²¹ fa'í³ 'e sá² tya'a. Joon jo un'laai'¹ yaanaa' coon'¹³ jilaa'²¹ 'e gó² 'e jmoo¹o tsá².

2

Jo tseein²¹ wa'a jmoo¹o tsá² jmai'² tyíin¹ jee²¹² tsá²

1 Ru'¹u', 'in tsáai¹-tsi Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo 'in 'yei'²gɨ 'áai¹, jo jmaa²aa' jmai'² tyíin¹ tsá².

2 Wana taa²i jee²¹² 'naa' lɨ sɨcaan²¹naa' gái¹ tsá², jaain²¹ tsá² 'yʉ ñí³ cwanáa¹ un-nii²¹² cwoo²¹o joon tyi'²i sɨɨn'¹³ɨn 'e tyʉ́². Joon 'in jaain²¹gɨ tyi'²i sɨɨn'¹³ɨn 'e gó².

3-4 Jo unjíin²gɨɨ' coon²¹ 'ii'¹³gɨ 'in tyi'²i sɨɨn'³ tyʉ́² lagɨ 'in tyi'²i sɨɨn'³ 'e gó². Wa fuu²uu' 'in tsá² sá² cuu² do: "Ní²ta'a lo lɨ tyʉ́²", joon wa fuu²uu' 'in tañíi²in do: "Jaan² lo", sɨ fuu²uu' 'ee: "Ní², ni 'wó² lo", un'goo²¹gɨɨ' 'in jaain²¹ do lagɨ 'in tañíi²in. Joon wa jmaa²aa' la joon jmaa²aa' jmai'² tyíin¹ tsá². Joon jo jmaa²aa' 'ii'²¹ røø²¹.

5 Ru'¹u' 'in 'iin²¹²na, nuu²uu' 'e fo'³oo lo: Dios nigatyii'¹³in 'in tsá² tañíi²in taain²¹² juncwii²¹ lo ilíi²in lawa'a tsá² sá² cuu² coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jo'¹ lɨ́ɨi². Joon i'ii'²¹mo lawa coon²¹ 'e gatɨ́ɨ²i 'e tsataa²i lɨ tyʉ'² Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios Jmii²¹ to² la júu³ ga'ɨ́ɨ² Dios Jmii²¹ ilí² tya' jileei'²¹ 'in 'iin²¹²in 'ii.

6 Pe 'naa'gɨɨ' lawa'a 'ee'¹moo' 'in tsá² tañíi²in do pe tsáa¹mo-'oo' 'in tsá² sá² cuu² 'in tyʉ'²ʉ to² 'naa'. 'In tsá² sá² cuu² do, 'ii 'in jée¹i 'naa' tyani tsaa'to², ¿ja jo'¹?

7 Joon 'ii 'in faa'²¹a 'laa'²¹ tya' Jesucristo. Joon 'naa' jo'¹o lɨ́ɨ²naa' Jesucristo.

8 Wana la jai'² iuntiin'¹³naa' jiin'¹³ la to² tyʉ'² Jesucristo 'ná¹-a un'nee²¹²naa' jileei'²¹ tsá² coon²¹ røø²¹, la 'in 'oo¹o cuu² tiin'¹³ lagɨ tsá² tañíi²in. Tsʉ ni jí² tya' Dios jin'²: "Jmaa²'a 'iin²¹²u'un tsaruu'²¹'u lawa'a 'woo²¹'o."

9 Pe wana jo tsáai¹-'oo' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² 'e ga'naa²aa' tsaa² joon gaun'lee'²¹mo yaanaa' tyani Dios.

10 Tsʉ wana gajmaa¹a tsá² jilaa'²¹ to² 'e tyʉ'² Dios pe fiin'¹³ coon²¹ naa'¹³ tsaa² ijmáa¹a 'lee'²¹i ga'láa¹a 'ɨɨi¹ lawa'a jo 'ee jmaa¹a jiin'¹³ coon²¹ to² tyʉ'² Dios.

11 Tsʉ Dios gajin'²in: "Jo foo'¹³'o tsamɨ́² tya' tsá² xeei'²¹." Jin'²o jon: "Jo jnga¹u'un tsá²." Joon jiin'¹³ jo foo'¹³'o tsamɨ́² tya' tsá² xeei'²¹ pe wana gajnga¹u'un tsá² ga'laa²¹²'a tya' Dios, jo galinʉʉ'¹³'ʉn 'ii'²¹ tya'a.

12 'Wii'¹³ joon ngɨɨ²ɨɨ', fo'²oo' la jmoo¹o tsá² 'in galáai² Dios 'e jo ngɨɨ¹gɨ 'noo¹o tsaa². Tsʉ coon'¹³ la joon ijmá¹ Dios 'ii'²¹ tyii'.

13 Tsʉ jileei'²¹ 'in jo mo jmaa¹a feei'¹-tsi 'wii²¹² tya' tsá² xeei'²¹ la joon jon jo fee'¹-tsi Dios tya'a mi jmáa¹a Dios 'ii'²¹ tya'a. Pe 'in nigajmaa¹a feei'¹-tsi ijmaa²¹ jon Dios feei'¹-tsi 'wii²¹² tya' 'in tsá² no mi tɨ́² 'ii'²¹ tya'a.

'In jin'² 'e ja'²mo lɨ́ɨi² Dios 'ná¹ jmáa¹a jon 'e tyʉ́²-ʉ

14 Tsaru'¹u', jo 'ee to² 'íi³in wa'a jin'² tsá² 'e tsáa¹-tsi Dios joongɨ jiin'¹³ coon²¹ 'e tyʉ́² jo jmoo¹o. ¿Tɨ lɨ́ɨ²naa' itiin'¹³in 'in tsá² do?

15-16 'I¹du'-'oo'. Wa jaain²¹ tsá² sɨɨ'²¹ɨ tsaru'¹u' 'in sɨtyéein¹ jmɨɨ²¹² sɨɨn'¹³ɨn joongɨ 'íi¹i, lɨ' jin'²o: "Cøø'²xʉ'ʉ tyʉ́²-ʉ joon jo li'²'i cwíi²." "Áai¹du' jmaa²." Pe joon jo 'ee gacwo'¹o 'ido jiin'¹³xʉ. Coonti jo 'ee to² 'íi³in júu³ tya'a.

17 La joon lɨ́² coon'¹³ tsá² 'in jin'² 'e ja'²mo lɨ́ɨi² júu³ tya' Dios joon jo jmoo¹o 'e tyʉ́² la jmoo¹o 'in jai'² lɨ́ɨi². Jo 'ee to² 'íi³in 'e jin'²in 'e jai'² lɨ́ɨi² júu³ tya' Dios.

18 La cun' jo ngáa^{1}mo isɨɨ'^{21} tsá^{2}: “Líin^{2}mo jiin'^{13} 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}na Dios, jo 'ná^{1} jmáa^{3}aa 'e tyʉ́^{2} 'e tiin'^{13}na. Pe 'nʉ-ʉ fo'^{2}'o 'e 'ná^{1} jmá^{1} tsá^{2} 'e tyʉ́^{2}-ʉ” jon. Joon ifo'^{2}oo 'in jaain^{21}: 'E'^{3}du' jna 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}u xʉfiin'^{13} jo jmoo^{2}'o 'e tyʉ́^{2} joon jna-a i'e'^{2}oo 'nʉ 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}na coon'^{13} jilaa'^{21} 'e tyʉ́^{2} jmóo^{3}oo.

19 'Nʉ-ʉ, ja'^{2}mo lɨ́ɨ^{2}u 'e jaan^{21}mo Dios seein^{21} joon tyʉ́^{2}-ʉ la joon pe ca jilee'^{21} 'in 'lɨɨi'^{3} lɨ́ɨ^{2}i la joon, joon jlee^{1}in 'goo'^{21}o.

20 ¿Tɨ jo 'øøi'^{21}-'o'o 'e jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in jilaa'^{21} 'e jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} tsá^{2} wa mo jo tyaa^{1}-tsi 'ii 'e jmáa^{1}a 'e tyʉ́^{2}? La lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} caa^{212}mo lɨ́ɨ^{1}i.

21 Tyʉ́^{2} ñí^{2}'i 'e Dios ga'ɨ́ɨ^{2} júu^{3} 'e 'lɨɨ^{212} tsafeei'^{1} tyi' Abraham jaain^{21} tsá^{2} tyú^{1}mo. Joon Dios ga'ii'^{21}mo 'e gajmaa^{1}a 'lɨɨ^{212} tsafeei'^{1} tyi' Abraham mo gacwoo^{1}i lawa coon^{21} fa'^{1} 'in jóon^{1}on do 'in sii^{21} Isaac.

22 Liñí^{2}'i 'e coon'^{13} jilaa'^{21} 'e gajmaa^{1}a Abraham do ga'e'^{1}o xiiala jai'^{2} lɨ́ɨi^{2}. Joon coon'^{13} la joon gauntsiin^{1} jilaa'^{21} 'e jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} coon'^{13} 'e gajmaa^{1}a do.

23 Coon'^{13} la joon gatsín^{1} la gajin'^{2} jí^{2} tya' Dios: “Ja'^{2}mo galɨ́ɨi^{2} Abraham ijmáa^{1}a Dios jiin'^{13} la gajin'^{2}in, joon tsʉ 'wii'^{13} ja'^{2}mo galɨ́ɨ^{2}i, ga'ɨ́ɨ^{2} Dios júu^{3} 'e jo 'ee tsaa^{2} røøi^{21}gɨ. Joon 'e jí^{2} tya' Dios jin'^{2}in 'e Abraham do galiseein^{21} tyʉ́^{2} coon'^{13} Dios.”

24 Joon coon'^{13} la joon liñí^{2}ii' 'e Dios 'ɨ́ɨ^{2} júu^{3} 'e tyʉ́^{2}mo tsá^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e jmoo^{1}o jon'on jiin'^{13} coon'^{13} 'e jai'^{2} lɨ́ɨi^{2}.

25 La joon galɨ́^{2} coon'^{13} Rahab, jaain^{21} 'yiiatsangó^{1}, tsʉ Dios ga'ɨ́ɨ^{2} júu^{3} 'e jo 'ee tsaa^{2} røøi^{21}gɨ Rahab do coon'^{13} 'e gajmaa^{1}a cwáain^{1} tya' 'in tsá^{2} do 'in gasii^{1}in Josué. Gaunjíi^{2}in Rahab do joon gauncoon'^{13}o gacwo'ɨ́ɨ^{1}ɨ 'ido lɨ' la xii'^{21}a.

26 Ñí^{2}oo' wa jo 'yʉgɨ alma tyi' cuerpo tyi' 'in 'lɨɨ^{212}mo', la joon jon wa jo jmoo^{1}o tsá^{2} 'e tyʉ́^{2} jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in jilaa'^{21} 'e jai'^{2} lɨ́ɨi^{2}. Jo tsacwaa^{1}a coon'^{13} Dios coon^{21} tøøi^{2}.

3

Jo moo^{1} jéei^{1} unnisɨɨ'^{13} tsá^{2}

1 Tsaru'^{1}u', jo cwoo'^{13}-'oo' 'e líi^{2}in 'naa' tɨfo'^{2} fúui^{1} 'e 'ee^{2}ee' júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios. Tsʉ ñí^{2} 'naa' 'e jileei'^{21} 'in 'e'^{2} tsá^{2} fee'^{1}gɨ tsaa^{2} tya'a ilisá^{2} wana jo untiin'^{12}in júu^{3} tya'a 'a 'ee^{1} do.

2 Joon jile'^{1}e' lɨ' un'lee'^{21}na' 'áai^{1} joon wana jo un'laai'^{3} tsá^{2} yaai coon'^{13} jilaa'^{21} 'e faa'^{21}a jo un'leei'^{3} 'ña'a coonti. Tsʉ wana lí^{2} cwo'^{1} tsá^{2} cwáain^{1} yaai 'e faa'^{21}a jmai'^{2} 'e tyʉ́^{2}-ʉ, joon jmóo^{1}o jiin'^{13} 'e tyʉ́^{2}-ʉ jon.

3 Taan^{1}an' 'nii^{212} ní^{1} cwa^{2} 'e jmáa^{1}a nʉʉ'^{12}ʉn joon coon'^{13} la joon tyʉ'^{1}ʉ' to^{2} la tøøi^{2} cwa^{2} do.

4 Cón^{2}duu' cwáain^{1} xiia la tyʉ'^{2} tsá^{2} to^{2} coon^{21} barco fee'^{1}. Fiin'^{13} fee'^{1} 'áai^{1} 'e barco do joon 'gøøi'^{13} 'áai^{1} 'e tyí^{2} 'e 'la'^{2}a 'in tyan^{1} barco do tyaan^{1} ngóo^{1}-o xiialɨ' 'iin^{212}in coon'^{13} coon^{21} 'mó^{2} pi'^{3} lɨ jiin^{1}in.

5 La joon lɨ́^{2} jon unnisɨɨ'^{13} tsá^{2}, pi'^{3} 'áai^{1} pe lɨ́^{2} jmáa^{1}a coon^{21} 'e fee'^{1}. Coon^{21} moo'^{21} fee'^{1} lí^{2} jún^{1} tsá^{2} coon'^{13} coon^{21} jɨ́^{2} pi'^{3}.

6 Joon la lɨ́^{2} coon^{21} jɨ́^{2} pi'^{3} lɨ́^{2} unnisɨɨ'^{13} tsá^{2}. Unnisɨɨ'^{13} tsá^{2} jo moo^{1} jéei^{1}, yíia^{13} cataain^{21} cataan^{21}mo joon coon'^{13} la joon un'leei'^{21} tsá^{2} yaai. Joon coon'^{13} 'ii'^{21} tya' lɨ 'in 'lɨɨ'^{3}mo jmoo^{1}o unnisɨɨ'^{13} tsá^{2} 'e 'wii^{212} mɨɨ'^{13} seein^{21} tsá^{2} ngoo^{1} la lɨ ngóo^{1} jɨ́^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e jo to^{2} tí^{2}.

7 Lí^{2}-i un'wó^{1} tsá^{2} tsi jileei'^{21} joo'nuu^{21}. Nigaun'wó^{1} tsá^{2} tsi jileei'^{21} joo'^{21} tsí^{3} cwáa^{1} coon'^{13} mɨɨ'^{21} coon'^{13} joo'^{21} taai^{2} jmɨ'ñi'^{3}.

8 Pe jiin'^{13} jaain^{21} jo mo lí^{2} tyʉ'^{2}ʉ to^{2} unnisɨɨ'^{13}ɨ. Jo tii^{2} 'yʉ unnisɨɨ'^{13} tsá^{2} 'e jmoo^{1}o 'e gó^{2}. Joon 'e faa'^{21}a tsá^{2} lɨ́^{2} lawa 'ootyíi^{2}.

9 Coon'^{13} unnisɨɨ'^{13}ɨ' un'goo^{21}o' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios Jmii^{21} joon coon'^{13} unnisɨɨ'^{13}ɨ' do faa'^{13}a' júu^{3} 'laa'^{21} tya' tsá^{2}. Joon lawa faa'^{13}a' 'laa'^{21} tya' Dios tsʉ Dios gajmeei^{1} tsá^{2} 'e lɨɨ^{1}i la lɨ́ɨ^{1}i 'ii-o.

10 Coon^{21} moo'oo^{21} tsá^{2} 'yeei'^{21} júu^{3} tyʉ́^{2} joongɨ júu^{3} 'laa'^{21}. Tsaru'^{1}u', jo tseein^{21} 'e faa'^{21}a tsá^{2} jɨ tún^{2} 'ii'^{13}.

11 Cón^{2}duu' cwáain^{1}. Jo ja lí^{2} 'yeei'^{21} jmɨɨ^{21} tyʉ́^{2} coon^{21} lɨ 'yeei'^{21} jmɨɨ^{21} ñii^{21}.

12 Tsaru'^{1}u', coon^{21} 'mó^{2} cwaríi^{3} coon'^{21} lɨ' lɨ́ɨ^{2}naa', ¿tɨ lí^{2} 'ɨ́^{1} poo'^{21}? Owa coon^{21} wuunjøø'^{3} 'ee, ¿tɨ lí^{2} 'ɨ́^{1} mɨ'^{3} cwaríi^{3} 'ee? Coon'^{13} la joon jo lí^{2} 'yeei'^{21} jmɨɨ^{21} tyʉ́^{2} lɨ 'yeei'^{21} jmɨɨ^{21} ñii^{21}.

Cwo'^{1}o Dios tsá^{2} jilaa'^{21} 'e tyʉ́^{2} 'e 'ɨ^{1}-tsi

13 Wana seein^{21} jaain^{21} jee^{212} 'naa', jaain^{21} 'in 'øøi'^{21}-tsi 'áai^{1}, 'ná^{1} jmaa^{1}a 'ido 'e tyú^{2} joon jo jmaa^{1}a jloo'^{3}. 'Ná^{1} ngɨ^{1} 'ido 'wo^{2}-tsi la tɨ́ii^{2} ngɨ^{1} 'in jmii^{1}-tsi. Tsu 'in 'øøi'^{21}-tsi la jai'^{2} jo jmoo^{1}o jloo'^{3}.

14 Pe jo foo^{2}oo' 'e 'øøi'^{21}-'oo' 'áai^{1} wana tsi-iwúu^{1}naa' jon'gɨ wana 'iin^{212}naa' jmee^{212}naa' yaanaa' tsacøøi'^{13}. Tsu 'in 'øøi'^{21}-tsi la jai'^{2} jo jmoo^{1}o la joon.

15 Dios jo gacwoo^{1} wa'a 'áa^{1}a tsá^{2} tsi-iwúu^{1}. Joon 'in 'øøi'^{21}-tsi la joon lɨ́i^{1}i lawa tsá^{2} 'in jo cwii^{1}in Dios. Jmoo^{1}-o jiin'^{13} la 'iin^{212}in. Jmoo^{1}o jiin'^{13} la 'iin^{212}in 'in 'lii'^{3}mo.

16 Tsu mo jmoo^{1}o tsá^{2} feei'^{1} 'ña'a joon jmoo^{1}o tsá^{2} mii'^{13}ɨ jee^{212} yaai jo 'ii'^{21} ilisá^{2} jee^{212} 'ii joon ilisá^{2} jilaa'^{21} 'e gó^{2}.

17 Dios cwo'^{1}o tsá^{2} jiin'^{13} 'e tyú^{2}-u 'e 'øøi'^{21}-tsi. Joon jileei'^{21} 'in 'øøi'^{21}-tsi la joon jo un'leei'^{21} yaai jee^{212} tsá^{2}, joon jmáa^{1}a 'e jo to'^{2}o tsá^{2} mii'^{13}ɨ. Jmáa^{1}a jon inuu^{1}un 'ee faa'^{21}a tsá^{2} joon fee'^{1}mo-tsi. Tyú^{2}-u jmaa^{1}a tya' jileei'^{21} tsá^{2}. Jo lɨ́^{2} tún^{2} júu^{3}, jmai'^{2} coon'^{21} tún^{2}-un jmoo^{1}o.

18 'In jmoo^{1}o 'ii'^{21} røø^{21} jee^{212} tsá^{2} iun-coon'^{13} tsá^{2} xeei'^{21} 'e jmáa^{1}a 'e tyú^{2}.

4

'In jai'^{2} lɨ́ii^{2} Dios jo lí^{2} jmáa^{1}a la jmoo^{1}o 'in jo cwii^{1}in Dios

1 Ifuu^{212}uu 'naa' 'e lɨ' lɨilɨ^{1} 'nii^{21} 'naa' joon jmoo^{2}oo' mii'^{13}naa' jee^{212} yaanaa'. Jmoo^{2}oo' la joon tsu 'wii'^{13} jilaa'^{21} 'e gó^{2} 'e 'iin^{212}naa'. Joon jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in tsá^{2} jmoo^{1}o lawa 'nii^{21} jee^{212} yaai.

2 'Iin^{212}naa' coon^{21} 'e tyii' pe jo lí^{2} 'e lɨ'^{1}oo' joon 'wii'^{13} joon 'iin^{212}naa' jngaa'^{13}naa' ruu'^{21}naa'. 'Wii'^{13} 'oo^{2}oo' tsiiwúu^{1} tya' 'e 'oo^{1}o tsá^{2} xeei'^{21} tɨ́ii^{13}naa' joon 'noo^{2}oo' mii'^{13} tsu jo lii^{2}ii' tyaa^{2}aa' tyú^{2}. Jo 'ii'^{13}naa' jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}naa' tsu jo mɨ́^{2}ii' tyani Dios.

3 Joon wa mo gamɨ́^{2}ii' jo ñii^{2}naa' tsu mɨ́ii^{13}ii' jiin'^{13} 'e 'yaai^{1}-'oo'. Mɨ́^{2}ii' jiin'^{13} jilaa'^{21} 'e suun^{21}naa'.

4 ¡'Naa' lɨ́ii^{1}naa' tsá^{2} 'in ngatiui^{2} Dios! ¿Tɨ jo ñí^{2} 'naa' 'in tsá^{2} 'in tɨ́^{2}-tsi 'e sá^{2} juncwii^{21} 'ee'^{1}mo Dios? Jileei'^{21} 'in 'iin^{212}in liseein^{21} tyú^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e sá^{2} juncwii^{21} 'ee'^{1}mo Dios.

5 ¿Tɨ 'ɨ^{1}-'oo' 'e jo 'ee to^{2} tí^{2} 'e jin'^{2} jí^{2} tya' Dios mo jin'^{2}in: "'Áai^{1} súun^{2}in tsá^{2} jilaa'^{21} 'e sá^{2} juncwii^{21}"?

6 Pe Dios gauncoon'^{13}gɨ tsá^{2} 'áai^{1}. La jin'^{2} jí^{2} tya'a: 'Ee'^{1}mo Dios jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o jloo'^{3} pe uncoon'^{13}o 'in tsá^{2} 'wéi^{1}.

7 Cwoo'^{13}-'oo' jon 'e tyu'^{2} Dios to^{2} 'naa'. Jo jmaa^{2}aa' nú^{13}uun' jiin'^{13} la 'iin^{212}in 'in 'lii'^{3}. Tyuu'^{13}naa' to^{2} 'e tyu'^{2} 'in 'lii'^{3}, jo jmaa^{2}aa'. Joon ijaan'^{2}o 'in 'lii'^{3} do.

8 Mɨ́^{2}ii' 'e uncoon'^{13} Dios 'naa' tsu un-coon'^{13}o. Jo jmaa^{21}gii' 'e gó^{2} pe jmai'^{2} 'e tyú^{2} jilee'^{21} 'naa' 'in jmoo^{1}o 'e gó^{2}. Joon jileei'^{21} 'naa' 'in jo 'iin^{212}in jmá^{1} la to^{2} tyu'^{2} Dios 'láa^{2} 'wii^{212} jmáa^{1}a.

9 Cain'^{2} cwolíi^{2}naa' 'wii'^{13} tya' tsaa^{2} tyii'. Seen^{21}naa' xuui^{212}-'oo' joon cii^{2}ii' 'wii^{212} tyii'. Joon jilee'^{21} 'naa' 'in ngɨ́ii^{13}ii' 'ná^{1}-a cii^{2}ii'. Joon 'e jløø'^{3}moo' cwolí^{2} jiin'^{13} 'e xuui^{212}-'oo'.

10 Cwo'wo^{2}-'oo' yaanaa' tyani Ña'ñu'^{1}u' joon isaa'^{21}i 'naa' jløø'^{3}mo 'wii^{212} tyii'.

Jo 'nɨ́ii^{13} 'naa' tsaru'^{1}u'

11 Tsaru'^{1}u', jo foo^{2}oo' 'laa'^{21} tya' tsaruu'^{21}naa' tsu jileei'^{21} 'in faa'^{21}a 'laa'^{21} tya' ruu'^{21}i faa'^{21}a 'laa'^{21} jon tya' to^{2} tyu'^{2} Ña'ñu'^{1}u' Jesucristo. Tsu 'ii gatyu'^{1}o to^{2} 'e 'ná^{1}-a 'iin^{212}in tsá^{2} ruu'^{21}i. Jo cwéi^{1} tyii' jiin'^{13} 'e 'iin^{212}naa' jmaa^{2}aa', 'ná^{1} jmaa^{2}aa' jilaa'^{21} to^{2} tyu'^{2} Ña'ñu'^{1}u' Jesucristo.

12 Jiin'^{13} Dios lí^{2} tyu'^{2} to^{2} tsá^{2}. Jiin'^{13} 'ii-o jon ijmáa^{1}a 'ii'^{21} tya' tsá^{2}. Jiin'^{13} 'ii lí^{2} jmáa^{1}a tiin'^{13} tsá^{2} sɨ untyée^{1}i 'ee. Joon, ¿'iin^{212}naa' 'e 'nɨ́ii^{13} 'naa' tsaru'^{1}u'?

Jo ñí^{3} 'naa' 'ee ilí^{2} tsa'oo^{21} yíia^{1}

13 Nuu^{2}duu' jileei'^{21} 'naa' 'in jin'^{2} la lo: "Tsa'oo^{21} yíia^{1} ní^{3}ii 'e fuu^{21} náa^{1} do joon taan^{212}na coon^{21} jiin^{21} loo^{212}xuu 'e 'nɨ́i^{3}ii joon jnaa'^{13}xuu cuu^{2}."

14 Pe coonti jo ní^{2}ii' 'ee ilí^{2} tsa'oo^{21} yíia^{1}. Tsu, ¿'ee lɨ́^{2} juncwii^{21} tya' tsá^{2}? 'E juncwii^{21} tya' tsá^{2} lɨ la lɨ coon^{21} jníi^{1} fu taa'^{21} ni 'wó^{2}. Taa'^{21} catá^{2} joon jeen'^{21}mo tún^{1}.

15 Tyʉ́²gɨ wa'a foo²oo': "Wa cwoo¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' toon²¹o'o lo joon jmoo²¹o'o 'elo sɨ 'edo 'ee."
16 Pe 'naa' jmoo²oo' jloo'³ tsʉ lɨ́ɨ²naa' 'e yaamoo' tyʉ'²ʉʉ' to² juncwii²¹ tyii'. Joon 'áai¹ gó² la jmoo²oo' do.
17 Tsʉ jileei'²¹ 'in ñi¹ 'e tyʉ́² pe jo jmoo¹o, 'noo¹ 'ido tsaa² la joon.

5

Jo tiin'¹³ tsá² sá² cuu² coon'¹³ cuu²u

1 ¡Nʉʉ²duu' coon'²¹ tún¹ jileei'²¹ 'naa' tsá² sá² cuu²! 'Ná¹ tyii'²-'oo' joongɨ 'ná¹ 'oo²oo' lɨ xuui²¹²-'oo' tya' jilaa'²¹ wúu¹ imoo²oo'.
2 Jo 'ee to² 'íi³in jilaa'²¹ 'e sá² tyii'. Joon lawa'a 'e joo'¹³ cuu'²¹u sɨɨn'¹³ tyʉ́² tyii'.
3 Lawa'a 'e 'yiia²¹ soo'³ tya' jilaa'²¹ cwanáa¹ coon'¹³ jilaa'²¹ cwataa²¹ tyii'. Joon tsʉ 'wii'¹³ jo líin²-tsi cuu² 'e gasáa¹naa' do joon ityée¹moo' coon'¹³ cuu²uu' tsʉ jee²¹² catá² ijmáa¹a Dios 'ii'²¹ tya' tsá².
4 Gatɨ́² loocwoo¹o Dios júu³ tya' tsá² 'in nijmaa¹a to² tya' tsá² sá² cuu². In tsa'leei'¹³ do gajmaa¹a to² jee²¹² tyiia²¹ pe 'in tsá² sá² cuu² jo gatyí¹ 'leei'¹³ tya' 'in tsá² jmaa¹a to² tya'a. Joon Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios Jmii²¹ ijmáa¹a 'ii'²¹ tya' 'in tsá² 'in 'oo¹o cuu² do.
5 Gateen¹in juncwii²¹ coon'¹³ jmai'² 'e tyʉ́²-ʉ 'in tsá² sá² cuu² do. Gagøø'²¹o tyʉ́²-ʉ lawa joo'²¹ núu³ 'e tɨ́² li júuin². Joon gatɨ́² jmɨɨ²¹² tya'a.
6 Ni'nɨɨi¹ 'in tsá² sá² cuu² do tsá² tyúi¹ coon'¹³ jmai'² júu³ tajuu²¹. Joon niga-jngaa'¹²mo 'ido. Joon 'in tyúi¹ do jo lí² un'øøi'¹³ 'ña'a.

Taa'²¹ jmaa²aa' ca mi jó¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo

7 Tsʉ 'wii'¹³ joon, tsaru'¹u', tá² téein¹-'oo' ca mi jó¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo. Ñí²oo' 'e jileei'²¹ 'in jmoo¹o to² ni cwoo'¹³ 'wó² 'ná¹-a sɨjáan¹an coon'²¹ tún² ce garoo²¹o 'e gajñii²¹i. Sɨjaan¹o ca mi ngɨ́ɨi¹ jmɨ́¹ jó¹ nifu. 'Ná¹-a sɨjaan¹o jon jmɨ́¹ jó¹ lɨ tséi¹. Ngɨɨi² joongɨ roo²¹ 'e nijñii²¹i.
8 La joon 'ná¹-a sɨjaan²aan' coon'²¹ ce tún² wa'a jo cwowíin²naa' tsʉ tɨ́² lí² jó¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo.
9 Tsaru'¹u', jo jmaa¹aa' tsaa² tya' tsá² xeei'²¹, joon jo i'náa¹ lisá² 'ii'²¹ tyii', tsʉ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo, 'in jmoo¹o 'ii'²¹ intɨ́² lí² jó¹.
10 Tsaru'¹u', coon²¹duu' cwáain¹ xiiala ngóo¹ 'in gafaa'²¹a cwáain¹ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ'. Gangóo¹-o wúu¹ tya'a pe tsá² 'in ngɨ¹ coon'²¹ tún¹ 'ii.
11 Joon ñí²oo' 'e jløø'³mo 'in nigajmaa¹a taa'²¹ do. Nanʉʉ²oo' xiiala gajmaa¹a Job taa'²¹a. Joon ñí²oo' 'e tyʉ́² gajmaa¹a Ña'ñʉ'¹ʉ' tya'a mi yuui'¹³ ganii²¹ wúu¹. 'Áa¹mo feei'¹-tsi Ña'ñʉ'¹ʉ' tyi', 'wo²-tsi 'ii.
12 Pe nifu, tsaru'¹u', jo 'ée¹³naa' Dios jon'gɨ 'ée¹³naa' ni 'wó². Tyʉ́²gɨ tyii' wa jo 'ée¹³naa' coonti. Mo foo²oo': "Joon²", foo²oo' iliñi¹ tsá² 'e ja'²mo júu³ tyii'. La joon jon mi foo²oo': "Ún²." Joon coon'¹³ la joon jo ijmáa¹a Dios 'ii'²¹ tyii'.
13 Wa seein²¹ 'in 'oo¹o fa'í³ jee²¹² 'naa' cwofaa'²¹a júu³ tyʉ́². Wa seein²¹ 'in jløø'³mo cwo'øø¹ø coon²¹ júu³ tyʉ́² 'e untyúu¹i Dios.
14 Wa seein²¹ 'inlɨ́ɨi¹³ tsatsaa'¹³ jee²¹² 'naa' cwote'²e 'in tsatsaa'¹³ do 'in tsacøøi'¹³ jee²¹² 'in jai'² lɨ́ɨi² 'e faa'²¹a 'ido 'wii²¹² tya'a joon 'e suun¹un aceite tya'a la lɨ́² 'e gatyʉ'² Ña'ñʉ'¹ʉ' to².
15 Joon tsʉ 'wii'¹³ ja'²mo lɨ́ɨi² i'láa²mo. Joon Ña'ñʉ'¹ʉ' ijmá¹ isiin'¹³mo. Joon wana niga'noo¹o tsaa² joon 'íi²mo Ña'ñʉ'¹ʉ' tsaa² tya'a.
16 'Wii'¹³ joon jmaa²aa' 'naa' júu³ la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsaa² ga'noo²oo', joon foo²oo' júu³ tyʉ́² 'wii²¹² tya'a la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Coon'¹³ la joon iun'láa²moo'. 'E júu³ tyʉ́² 'e faa'²¹a jaain²¹ tsá² 'in jo røøi²¹gɨ tsaa² tyani Dios lí² jmáa¹a coon²¹ 'e fee'¹.
17 'In 'lɨɨ²¹² tsagoo²¹o' Elías, 'in gafaa'²¹a cwáain¹ tya' Dios calɨɨ, lɨ́ɨ¹i la lɨ́ɨ¹i jna' joon mo gamɨɨ¹ɨ tyani Dios 'e jo tsá² jmɨ́¹ jo gangó¹ jmɨ́¹ ni cwoo'¹³ juncwii²¹ 'nɨ¹ jiin²¹ tsi ca'no'³.
18 Joon mo ngayuui'¹³ joon gafaa'²¹a júu³ tyʉ́² joon gangó¹ jmɨ́¹ tún¹ joon garoo²¹ 'e jñii²¹ tsá² tún¹.
19-20 Tsaru'¹u', wana tʉʉ²¹ la jai'² jaain²¹ jee²¹² 'naa' joon 'in xeei'²¹gɨ uncoon'¹³o 'e

jaa'^{21}a-tsi cwoliñí^{2} 'naa', 'in gajmaa^{1}a la joon galáa^{2}mo jaain^{21} 'in røøi^{21} tsaa^{2} fu^{1} gó^{2}. Joon gauntiin'^{13}mo 'in tsá^{2} røøi^{21} tsaa^{2} do 'e jo tsáa^{1}a lɨ 'lɨɨ'^{3}. Joon 'láa^{2}mo tsaa^{2} tya' tsá^{2} ga'ín^{1}.

Jí² 'láa² 'wii²¹² 'e gasii¹in San Pedro tɨ́ɨ²i 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo

Sii¹in Tʉ́³ 'e jí² lo tya' 'in taain²¹² lɨ xiia'²¹

1 Jna-a, Tʉ́³, 'in lɨ́ɨ¹i apóstol tya' Jesucristo, sɨ́ɨ³na 'e jí² lo. Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tya' jileei'²¹, 'in gatyii'¹³in Dios 'in taain²¹² lɨ xiia'²¹, 'in taain²¹² la caain²¹ lɨ sii²¹ Ponto, Galacia, Capadocia, Asia coon'¹³ Bitinia.

2 Sɨ́ɨ³na tya' 'in nigatyii'¹³in Dios Jmii²¹ jiin'¹³ la niga'ɨ¹-tsi la mo jéei¹. Joon niga'ɨ¹-tsi Dios 'e jmée¹i 'naa' tsá² tya'a cwáain¹ tya' Espíritu tya'a 'e linúʉʉ¹³ʉʉn' joon 'e untyúui¹ 'naa' coon'¹³ jmɨ¹ 'øø¹i Jesucristo. Cwocwo'²gɨ Dios 'naa' fo'² feei'¹ tyii' joon 'e seen²¹naa' tyʉ́²-ʉ.

'In jai'² lɨ́ɨi² Cristo 'ɨ¹-tsi icwaa¹ coon'¹³ 'ii fu ñʉ'fú²

3 Cwocwoo²¹o' 'maai'¹³ Dios Jmii²¹, 'ii Jmii²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo. Joon tsʉ 'wii'¹³ feei'¹-tsi tyi' 'áai¹ gacwoo¹o 'e galiseen²¹na' tún¹ 'e sɨjaan²¹an' 'e tyʉ́² mo gajmaa¹a jiin'¹ Jesucristo jee²¹² 'lɨɨ²¹².

4 Joon coon'¹³ la joon 'ii'¹³moo' coon²¹ tyíia³ 'e jo tyéi¹ tyii' 'e niga'maa¹ Dios tyii' fu ñʉ'fú². Joon 'e tyíia³ do jo lí² li'leei'²¹ jon'gɨ lɨ tsáai².

5 Sɨ'mo'²o tya' jileei'²¹ 'naa' 'in un'øøi'¹ Dios tsʉ 'wii'¹³ ja'²mo lɨ́ɨ²naa'. Iun'øøi'¹ Dios 'naa' ca mi 'ii'¹³naa' 'e tiin'¹³naa'. Nanáa¹ tyʉ́² joon i'ee¹ Dios mi tɨ́² jiin²¹ lɨ tséi¹.

6 'Wii'¹³ joon jmaa²aa' jløø'³naa' xʉfiin'¹³ moo²oo' wúu¹ coon²¹ sii'¹³ coon'¹³ 'láai² nii² fa'í³.

7 Joon 'e fa'í³ 'e seen²¹naa' nano lɨ la lɨ coon²¹ jɨ́² 'e untyʉ́² tsá² cwanáa¹ coon'¹³. Joon 'e jai'² 'e lɨ́ɨ²naa' tyiin²gɨ lagɨ cwanáa¹ 'e tyéi¹. Pe coon'¹³ 'e fa'í³ do iuntyʉ́² Dios jilaa'²¹ 'e jai'² lɨ́ɨ²naa'. Joon mi cwo'ɨ́ɨ¹naa' tyʉ́²-ʉ jilaa'²¹ 'e fa'í³ do 'in Jesucristo, mi jó¹ tún¹, icwo'²o 'naa' 'e tyú¹-unaa'. Joon 'ii'¹³naa' 'e 'ya'²gɨ tya'a joon iun'goo²¹o tsá² 'naa' la un'goo²¹o tsá² 'ii.

8 Fiin'¹³ jo mo ñii² 'naa' Jesucristo 'iin²¹²moo' 'ii joon jløø'³moo' 'e jiin'¹³ jo ñí²ii' xiiala foo²oo' jløø'³moo'. Joon røøi² jilaa'²¹ 'e jløø'³naa' lɨ́ɨ²naa' 'e 'ya'²gɨ 'e sá² ñʉ'fú².

9 Joon jløø'³naa' tsʉ 'wii'¹³ i'ii'¹³naa' 'e tiin'¹³naa' 'wii'¹³ galijai'² galɨ́ɨ²naa'.

10 Joon 'in tsá² 'in gacwo'¹ júu³ tyʉ́² tya' Dios ca lɨɨ²¹² gafaa'²¹o tya' xiiala itiin'¹³naa' Dios. Joon gacwo'²-tsi 'ido untsáa¹a joon gamɨɨ¹ɨ xiiala ilí².

11 Ga'naa'²¹i 'iin tsá² sɨ 'ee jiin²¹ 'ee 'e faa'²¹a 'in Espíritu tya' Cristo mo gajmaa¹a júu³ 'e 'ná¹ nii²¹² Cristo wúu¹ joon i'ii'²¹i 'e 'ya'²gɨ tya'a.

12 Pe Dios gajma'²a júu³ 'in tsá² do 'e jon'on tya' 'ii 'e júu³ do pe tyijna'o'. Joon 'in cwo¹ júu³ tyʉ́² nano coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyʉ́² 'in Dios gasii¹in fu ñʉ'fú², 'ii-i jma'²a 'naa' júu³ 'e cwáain¹ do. Joon 'in ángeles 'iin²¹²in 'áai¹ litsáai¹-tsi 'e cwáain¹ do.

Gatø'¹ø Dios 'e seein²¹ tyú¹-u mo 'in jai'² lɨ́ɨi² 'ii

13 'Wii'¹³ joon tyaa¹aa' tyʉ́² tyii', 'í¹du'-'oo'. Coon'²¹ tún² seen²¹naa'. Cwolii²¹oo'. Cwoli-jløø'³moo' jilaa'²¹ fo'feei'¹-tsi i'ii'¹³naa' mi jnéi¹ Jesucristo.

14 Jmaa²aa' la jmoo¹o xuui²¹² 'in nʉʉ'¹³. Jon'on seen²¹naa' jmaa²aa' jilaa'²¹ 'e gó² 'ii²¹²naa' la gajmaa²aa' la nʉ'gɨ ilicwii¹naa' Dios.

15 Pe seen²¹naa' la seein²¹ 'in nigatø'² 'naa'. Joon tyú¹mo 'ii coonti.

16 Tsʉ ni jí² tya'a 'e jin'²: "Cwoli'ee'¹moo' jilaa'²¹ 'e gó² tsʉ jna 'aa'¹oo jilaa'²¹ 'e gó²."

17 Joon 'ná¹-a ngɨɨ²ɨɨ' tsa'goo'²¹-'oo' la 'ɨɨ²¹² taan²¹²naa' juncwii²¹ lo wana foo²oo' Dios: "Ñʉ'¹ʉ'", tsʉ 'ii jmoo¹o 'ii'²¹ røø² tya' tsá² la jaain²¹ la jaain²¹ tsá².

18 Ñí² 'naa' 'e Dios gatyí² 'e láa²moo' jee²¹² coon²¹ juncwii²¹ 'e jo 'e to² 'íi³in 'e gacwo'¹ tsacøøi'¹³ tyi'naa'. Joon jo gatyí¹ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e tyéi¹ 'e la lɨ́² cwataa²¹ sɨ cwanáa¹ 'ee.

19 Gatyii²¹o coon'¹³ jmɨ¹ 'øø¹i Cristo 'e tyiin² 'áai¹. Gatuun²¹ jmɨ¹ 'øøi¹ la tuun²¹ jmɨ¹ 'øøi¹ jaain²¹ joo'saa'²¹ xuui²¹²'e jo 'ee lɨ́ɨ¹i coonti 'e cwoo¹ tsá² lawa coon²¹ fa'¹.

20 Nigasɨ́ɨ²mo Dios røø² coon'¹³ Jesucristo
'ee ijmáa¹a coon'¹³ Jesucristo la nʉ'gɨ
ijmáa¹a juncwii²¹ joon 'wii²¹² tyi'naa'
gajmaa¹a liñí² 'naa' jee²¹² jiin²¹ lɨ tséi¹.
21 Coon'¹³ jilaa'²¹ 'e gajmaa¹a Cristo jo
cu'²gɨ-'oo' coon'¹³ Dios tsʉ Dios do gajmaa¹a
jiin'¹ 'ido jee²¹² 'lɨɨ²¹² joon gacwoo²¹ ji-
laa'²¹ 'e 'ya'²gɨ tya'a 'e jo cu'²-'oo' coon'¹³on
coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jai'² lɨ́ɨ²naa' coon'¹³ jilaa'²¹
'e sɨjaan²aan' 'e cwo'²o jna'.
22 Joon tsʉ 'wii'¹³ niganʉʉ²ʉʉn' 'e júu³
jai'² tya' Dios nigalityú¹naa' 'e li'iin²¹²naa' 'in
tsaru'¹u' la jai'² cwoli'iin²¹²naa' la jaain²¹ la
jaan²¹naa' ce caain²¹-'oo' 'e gauntyú¹ Dios.
23 Galiseen²¹naa' tún² 'ii'²¹ tya' júu³ tyʉ́²
tya' Dios 'e lɨ la lɨ jún² 'e jo tyéi¹ nii'¹³.
Galiseen²¹naa' tún² 'ii'²¹ tya' Dios jon' tya'
sáa³ jmii²¹ tsá² 'in júin¹. Joon coon'¹³ júu³
tyʉ́² tya' Dios do cwoo¹o Dios juncwii²¹ tyii'
joon 'e juncwii²¹ do jo tyéi¹.
24 La gajin'² jí² do:

Jileei'²¹ tsá² lɨ́ɨ¹i la lɨ́ɨ¹i ñii²¹,
joon jilaa'²¹ 'ya'²gɨ tya'a lɨ la lɨ lí³ tya' ñii²¹ do.
Lityʉʉn²¹ ñii²¹ do joon xʉʉ'²¹ lí³ tya'a.

25 Pe júu³ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' taa'²¹a coon²¹
tøø²mo.

Joon nigacwo'¹ tsá² 'naa' 'e júu³ tyʉ́² do tya'
xiiala jmaa¹ Dios tiin'¹³naa'.

2

1 'Wii'¹³ joon tʉ́¹ 'naa' jilaa'²¹ nii² tsii²¹²
wúu¹ 'naa' 'e lɨ́ɨ²naa' joon jo cón² 'naa'
tsá² tóo², jo cwolíin²naa' tajuu²¹ joon jo
suun²¹naa' 'e sá² tya' tsá² xeei'²¹. Tʉ́¹ 'naa'
jilaa'²¹ júu³ 'atsaa²¹.
2 La lɨ́ɨ¹i yʉʉn²¹ 'in 'iin²¹²in cuu'²¹ tʉʉ'²¹
'e lí² cwaain²¹ coon'¹³ la joon joon 'naa'
cwoli'iin²¹²moo' 'e júu³ tya' Dios 'e jo lɨ́²
caai'²¹ 'e coon'¹³ la joon 'e li ñí³gɨɨ' xiiala
itiin'¹³naa' Dios.
3 Tsʉ nigalitsáa¹mo-'oo' 'e la ja'²mo jmoo¹o
Ña'ñʉ'¹ʉ' tyʉ́² tyii'.

Lɨ́ɨ¹i Cristo lawa coon²¹ cuun²¹² 'e jiin'¹in

4 Ñityéen¹naa' jon coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús
icwo² 'naa' juncwii²¹ tyii'. 'Ii lɨ́ɨ¹i lawa
coon²¹ cuun²¹² 'e nigapii²¹ tsá² co' lawa 'e
jo tseein²¹. Pe tyani Dios lɨ́ɨ¹i lawa coon²¹
cuun²¹² 'e gatyii'¹²i joon 'áa¹mo tyiin².
5 Joon 'naa' cwolɨ́²naa' lawa cuun²¹² 'e
jiin'¹ 'e lí²-i jmaa'¹³a Dios coon²¹ cwo'¹ lɨ
cwaa²¹ 'in Espíritu Tyʉ́² tya'a. Joon coon'¹³
la joon liseein²¹ coon²¹ poo²¹² untsá² 'in
jmoo¹o jiin'¹³ to² tyʉ'² Dios Jmii²¹. 'Ii'²¹ tya'
Jesucristo cwo'¹ 'ido fa'¹ joon jiin'¹³ 'ii-o lí²
cwo'² Dios fa'¹ jiin'¹³ 'e lí² 'ii'²¹in Dios. Joon
'e fa'¹ do lawa'a 'e faa'²¹o jilaa'²¹ júu³ tyʉ́²
coon'¹³ jilaa'²¹ to² tyʉ'² 'e jmoo²oo'.
6 Tsʉ ni jí² tyʉ́² tya'a Dios 'e jin'²:

Jna-a isáa¹³na fuu²¹ Sión jaain²¹ tsá² 'in
nityii'¹³na ilíin² lawa coon²¹ cuun²¹²
tyʉ́² 'e toon'²¹ tsá² nifu mo jmoo'¹²o
'nʉ́¹.

Joon tyiin²mo 'ii.

Joon jilee'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨi² 'ii jo 'e i'oo¹o fa'ɨɨ'²¹
tya'a, pe iun'goo²¹ tsá² 'ii.

7 Tsʉ joon tya' jileei'²¹ 'naa' 'in jai'² lɨ́ɨi² 'ii
'áa¹mo 'yei'²gɨ 'ii tyii', pe tya' jilee'²¹ 'in jo
jai'² lɨ́ɨi² 'ii pe lɨ lɨ́¹ 'ii²¹ tyʉ'²o to² la mo ngóo¹
'naa'¹³mo. Ingɨ́ɨ²mo 'ii jmáa¹a la lɨ́² 'e jin'² ni
jí²:

'E cuun²¹² 'e gapí² 'in tsá² jmoo'¹³ 'nʉ́¹ lɨ co'²
jo 'ee to² 'íi³in joon galɨ́ɨ¹mo la lɨ 'e
cuun²¹² nifu.

8 Galɨ́² jiin'¹³ la gajin'² 'e jí² do:

Ilí² lawa cuun²¹² 'e tyuuin'¹³ tsá² 'e jmoo¹o
cɨɨi'¹³ tsá².

Cɨɨ'¹³mo 'in tsá² do tsʉ jo jmoo¹o nʉʉ'¹²ʉn
júu³ tya' Dios. Tsʉ la joon gatyʉ'² Dios to²
itsangɨ́ɨi² jileei'²¹ 'in jo nʉʉ'¹³.

Xiiala lɨ́ɨ¹i 'in gatyii'¹³in Dios

9 Pe 'naa', Dios gatyii'¹³in 'naa' 'e lɨ́ɨ¹naa'
tsá² tya'a. Gatyiin'¹³in 'naa' 'e lɨ́ɨ¹naa'
coon²¹ poo²¹² untsá² 'in jmoo¹o jiin'¹³ la
to² tyʉ'² Dios. Lɨ́ɨ¹naa' tsá² tya' Dios 'in lí²
jmáa¹³aa' tsá² júu³ jilaa'²¹ 'e 'ya'²gɨ tya' Dios
'in nigatø'¹ 'naa' 'e 'woo²¹naa' lɨ nʉʉ²¹ 'e
cwotaan²¹²naa' lɨ jná² joo'²¹ tya'a.
10 'Naa', la mo jéei¹ jo 'ee fuu²¹ lɨ goo²oo'
pe nano lɨ́ɨ¹naa' lawa'a tsagoo¹o 'in tyʉ'²
Dios to². La mo jéei¹ jo mo galɨ́² 'e 'ii'¹³naa'
fo'fee'¹ tya' Dios pe nano niga'ii'¹³moo'.

Xiiala 'ná¹ jmoo¹o 'in jai'² lɨ́ɨi² Dios

11 Tsaru'^{1}u' 'in 'iin^{212}na, lí^{1}naa' tsá^{2} coon^{21} fuu^{21} 'in cwá^{2} juncwii^{21} lo cata. Mí^{3} tyaní^{2}ii' cwoján^{1} caai^{21} jilaa'^{21} 'e gó^{2} 'e 'iin^{212}in tsá^{2} jmáa^{1}a tsʉ jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in tsá^{2} jmaa^{1}a ixé^{1}mo alma tya' tsá^{2}.

12 Ngii^{2}ii' 'e tyú^{2} coon^{21} tøø^{2}mo tyani 'in jo cwii^{1}in Dios tsʉ wa mo faa'^{21}a 'ido 'laa'^{21} tyii' 'e lí^{1}naa' tsá^{2} gó^{2} inii^{21}o jilaa'^{21} tyú^{2} 'e gajmaa^{1}aa' joon ifaa'^{21}a tyú^{2} tya' Dios mi ti jmii^{212} ifee'^{21}i Dios 'ii.

13 Cwojmaa^{2}aa' núʉ^{13}ʉʉn' 'in 'oo^{1}o to^{2} 'e jo lí^{2} faa'^{21}a tsá^{2} 'laa'^{21} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ'. Cwojmaa^{2}aa' núʉn^{13}ʉʉ' to^{2} tyʉ'^{2} 'in tsaa'to^{2} tyii' 'in fee'^{1}gi si jmoo^{21} joon jaain^{21} tsá^{2} 'oo^{1}o to^{2} 'ee

14 'in tsaa'to^{2} do gasii^{2}in i'e'^{1}e wúu^{1} jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o 'e gó^{2} joon tyaa^{1}-tsi jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o 'e tyú^{2}.

15 'Iin^{212}mo Dios 'e coon'^{13} jilaa'^{21} tyú^{2} 'e jmoo^{2}oo' ilí^{2} jmoo^{2}oo' ján^{1} tii^{2} jileei'^{21} 'in tuuin^{212} jo 'øøi'^{21}-tsi.

16 Ngii^{2}ii' lawa tsá^{2} 'in galáai^{2} Jesús, 'in jo 'ná^{1}-a jmá^{1} jilaa'^{21} tiisi'^{2} tya' tsá^{2} pe jo jmaa^{2}aa' 'e gó^{2} joon mi yuui'^{13} joon foo^{2}oo': "Jmoo^{2}o' jiin'^{13} to^{2} tyʉ'^{2} Dios tsʉ naláa^{2}mo jna'." Jmaa^{2}aa' la tíi^{2} jmá^{1} tsá^{2} 'in tyʉ'^{2} Dios to^{2}.

17 Un'goo^{21}oo' jileei'^{21} tsá^{2}. Cwoli'iin^{212}moo' jilee'^{21} tsá^{2} 'in jai'^{2} lí^{1}i^{2} Cristo. Cwoli'gøø'^{21}moo' Dios, joon un'goo^{21}oo' 'in tsaa'to^{2} nifu.

'E'^{1}e Cristo jna' xiiala jmoo^{21}o' taa'^{21} mi moo^{21}o' wúu^{1}

18 'Naa', tsá^{2} jmoo^{1}o to^{2} inʉʉ tsá^{2}, cwojmaa^{2}aa' núʉ^{13}ʉʉn' to^{2} tyʉ'^{2} ñifii^{1}ii' coon^{21} tún^{2} 'e tsáai^{1}-'oo'. Cwojmaa^{2}aa' núʉ^{13}ʉʉn' 'in tyúi^{1} la joon jon 'in soo^{1}-tsi.

19 'Yaai^{1}-tsi Dios tya' tsá^{2} 'in nii^{212} wúu^{1} 'e jo tíi^{2} jo 'nii'^{21}-tsi tsʉ 'iin^{212}in jmáa^{1}a la 'iin^{212}in Dios.

20 Pe wana jmoo^{1}o tsá^{2} 'e gó^{2} joon 'e'^{2}e tsá^{2} 'ii wúu^{1} tya' 'e gó^{2} gajmaa^{1}a, ¿'ee to^{2} 'íi^{3}in wa nii^{212} wúu^{1} joon jo 'nii'^{21}-tsi? Pe wana gajmaa^{1}a tsá^{2} coon^{21} 'e tyú^{2}-ʉ joon jo 'nii'^{21}-tsi mo 'e'^{2}e tsá^{2} 'ii wúu^{1} tya' 'e tyú^{2} gajmaa^{1}a, 'yaai^{1}-tsi Dios tya'a.

21 Tsʉ 'wii'^{13} joon gatø'^{1}ø Dios 'naa' tsʉ Cristo gajmaa^{1}a lawa coon^{21} li^{2} tyii' mo ganii^{212} wúu^{1} 'wii^{212} tyii' 'e 'ná^{1}-a jmaa^{2}aa' la gajmaa^{1}a.

22 Jiin'^{13} coon^{21} tsaa^{2} jo ga'noo^{1}o, jon'gi jiin'^{13} jaain^{21} tsá^{2} jo gacon'^{2}on tóo^{2}.

23 Joon mo gajíi^{2}in tsá^{2} 'ii jo gañii^{1}in jiin'^{13}xʉ. Joon mo ga'e'^{2}e tsá^{2} 'ii wúu^{1} jo gaton'^{1}on fo'^{1}-tsi 'in tsá^{2} 'in ga'e'^{2}e 'ii wúu^{1} pe 'e 'íi^{13} la 'e ñii^{1}i gatyaa^{1}a cwoo^{21}o Dios jilaa'^{21} tsʉ Dios 'in jmoo^{1}o 'ii'^{21} røø^{21}.

24 Cristo mo gateein^{1} tsá^{2} 'ii tsaa' crúu^{13} 'ña'o gatyí^{1} tsaa^{2} tyi' coon'^{13} wúu^{1} 'e ganii^{21} do. Joon gajmaa^{1}a la joon 'e jo tyʉ'^{2}gi tsaa^{2} jna' to^{2} pe 'e ilisáan^{3}an' 'e tyú^{2}. Tsʉ naláa^{2}moo' coon'^{13} jilaa'^{21} wúu^{1} 'e ganii^{21}.

25 Tsʉ galíi^{1}naa' lawa joo'saa'^{21} 'in nigatuui^{1} pe nano nigacii'^{13}oo' tya' 'in 'aai^{21} 'naa', tya' 'in un'øøi'^{1} 'naa' 'e itiin'^{13}naa'.

3

Xiiala 'ná^{1} jmá^{1} 'in nicui'^{2} cwoo^{21}o

1 Coon'^{13} la joon jon 'naa', tsamí^{2} 'in seein^{21} nʉʉ'^{1} tya'a, 'ná^{1}-a jmaa^{2}aa' núʉ^{13}ʉʉn' 'e coon'^{13} la joon wa seein^{21} 'inlíii^{13} nʉʉ'^{1} tyii' 'in jo jo'^{1} líi^{2} júu^{3} tya' Dios jo 'ná^{1} foo^{2}oo' pe jiin'^{13} coon'^{13} 'e tyú^{2} jmaa^{2}aa' ilítsáa^{1}mo-tsi 'in ñʉʉ'^{1} tyii' do.

2 Ñʉʉ'^{1} tyii' icoon^{21} cwáain^{1} xiiala ngii^{2}ii' coon'^{21} tún^{2} joongi xiiala un'goo^{21}oo'.

3 Jo cu'^{2}-'oo' coon'^{13} jilaa'^{21} 'e jmaa^{2}aa' 'e 'yei'^{2}gii' lagi xiiala tyá^{2} tsamí^{2} tyú^{2} tyíi^{1}i coon'^{13} jilaa'^{21} cwanáa^{1} joongi coon'^{13} 'mi'^{2} 'e tyí^{2} tsá^{2} 'ee.

4 Pe cwoseen^{21}naa' coon'^{21} tún^{2} 'e tyú^{1}naa' li tsi, 'e seen^{21}naa' wo^{2}-'oo' joongi jo cu'^{2}-'oo' tsʉ jo tyéi^{1} jilaa'^{21} 'elo. Joon tyani Dios 'áa^{1}mo tyiin^{2} 'e seein^{21} tsá^{2} la joon.

5 Tsʉ la joon líi^{1}i 'in tsamí^{2} 'in seein^{21} calii^{2}, 'in líi^{1}i tsamí^{2} tya' tsacøøi'^{13} tyi', gatsaa'^{1}-tsi Dios joon gajmaa^{1}a nʉʉ'^{12}ʉn to^{2} tyʉ'^{2} ñʉʉ'^{1} tya'a 'e jméi^{1} 'ña'a 'yei'^{2}gi.

6 La joon gajmaa^{1}a Sara, gajmaa^{1}a nʉʉ'^{12}ʉn ñʉʉ'^{1} tya'a Abraham, joon gajin'^{2} Sara: "Ñʉʉ'^{1} tyiia no." Joon líin^{2}naa' jamíi^{1}i Sara wa'a jmoo^{1}oo' 'e tyú^{2} joon jo jmaa^{2}aa' 'goo'^{21}-'oo'.

7 La joon jon 'naa' tsá^{2} seein^{21} tsamí^{2} tya'a, cwotaan^{212}naa' coon'^{13} tsamí^{2} tyii'

lawa 'in 'øøi'21-tsi. Tsáa1mo-'oo' tsamí2 tyii' jiin'13 la gatɨɨi2. Tsáai1-'oo' 'ido jon'on wa' 'wii'13 'e tsaai'13gɨ lagɨ 'naa' pe tsʉ 'wii'13 niga'ii'21i fo'feei'1 tya' Dios la ga'ii'13naa'. Joon coon'13 la joon jo sɨjnɨɨi'13 júu3 tyʉ́2 tyii'.

Xiiala 'ná1 jmá1 'in nii21 wúu1

8 Coon21gɨ júu3 fuu212uu 'naa' jileei'21 'naa'. Canii2mo 'ɨ1-'oo' la jaain21 la jaan21naa'. Fúu2 cwolíin2naa' ruu'21naa' la jaain21 la jaan21naa'. Cwo'iin212moo' tsá2 xeei'21 lawa tsaruu'21moo'. Cwoseen21naa' wo2-'oo' la joongɨ tsá2 jo jmoo1o feei'1 'ña'a.

9 Jo jmaa2aa' 'e gó2 tya' tsá2 'in jmoo1o 'e gó2 tyii', la joon jon jo jíi212naa' tsá2 'in jíi2in 'naa'. Lɨ' cɨɨ'12ɨ jmaa1aa' la jmaa1a 'ido. Mí2ɨɨ' tyani Dios 'wii212 tya'a joongɨ foo2oo' 'e tyʉ́2 tya'a, tsʉ Dios gatø'1ø 'naa' 'e 'ii'13 'naa' jilaa'21 'e tyʉ́2 tya'a.

10 Jin'2 jí2 tya'a:
Jileei'21 'in 'iin212in liseein21 'yaai1-tsi coon'13 juncwii21 tya'a,
joon táa1i tyʉ́2-ʉ la coon21 jmɨɨ212;
'ná1-a cwoun'øø'12i sɨɨ'12ɨ 'e jo cwofaa'21 'e gó2,
la joon jon loosɨɨ212ɨ 'e jo cwoo21 faa'21a júu3 tajuu21.

11 'Ná1-a cwotʉʉ21 jilaa'21 'e gó2,
joon cwocwo'2-tsi 'e seein21 tyʉ́2 coon'13 jileei'21 tsá2.
Joon cwocwo'2gɨ-tsi.

12 Tsʉ un'øø'21i Ña'nʉ'1ʉ' 'in tsá2 tyúi1,
joon nuu1o júu3 tyʉ́2 tya' 'in tsá2 tyúi1 do,
pe 'nii'21-tsio tya' jileei'21 'in jmoo1o 'e gó2.

13 Jo 'in seein21 jiin'13 jaain21 'in lí2 jmeei'21 'naa' wa cwo'2-'oo' jmoo2oo' 'e tyʉ́2.

14 Tsʉ xʉfiin'13 'e'2 tsá2 'naa' wúu1 tya' 'e tyʉ́2 gajmaa2aa' jløø'3moo'. Jo foo'13moo' coon'13 jilaa'21 fo'2 toon'21-'oo', jo cu'2-'oo' lɨɨ2naa'.

15 Caai1 jeen'13naa' jilaa'21 'e gó2 tsʉ Jesucristo jo 'ee to2 sá2 jmeei1 'e gó2 joon nanaa21 tyʉ́2 tyii' jmáa13aa' tsá2 júu3 jileei'21 tsá2 'in 'iin212in linii21 'e lɨ' 'e ijeen2naa' Jesucristo. Jo foo2oo' coon'13 júu3 jloo'3 pe sɨɨ13naa' coon'13 'e un'goo21oo' Dios Jmii21.

16 Cwoñí2ii' 'e jmai'2 'e tyʉ́2-ʉ 'e nigajmaa2aa' 'e 'áa1a fa'ɨɨ'21 jileei'21 'in faa'21a 'e gó2 tyii' lawa tsá2 gó2; 'in faa'21a júu3 tajuu21 tya' 'e tyʉ́2 jmoo2oo' 'e lɨɨ1naa' tsá2 tya' Cristo.

17 Tsʉ tyʉ́2gɨ tyii' wa'a 'iin212in Dios la joon 'e moo2oo' wúu1 tya' 'e tyʉ́2 gajmaa2aa' lagɨ ñí2ii' wúu1 tya' coon21 'e gó2 'e nigajmaa2aa'.

18 La joon galí2 tya' Cristo mo gajúin1 gatyii1 tya' tsaa2 tya' tsá2 coonti. In tsá2 tyúi1 do gajúun2in 'wii212 tya' tsá2 gó2 'e lí2 'ii'21 Dios jna'. Gajnga'2mo tsá2 ngú1 taan1in pe gajiin'1o tún1 'ii'21 tya' Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios Jmii21.

19 Joon alma tya'o ngacwoo1 júu3 tya' Dios tya' 'in alma tya' tsá2 'in taai212 sɨjnɨ́ɨi13.

20 'Ii calɨɨ jo mo gajmaa1a nʉʉ'13ʉn la 'ɨɨ212 gajmaa1a Noé 'e barco tya'a. Jee212 jiin21 joon fee'1mo-tsi Dios tya'a. Pe coon'13 barco do xʉʉ gatiin'13 coon'13 jmɨɨ21 do, tí2 jiin'13 jñéei2.

21 La joon jon jna' mo sáa1na' jmɨɨ21 nano lawa'a 'e tiin'13mo' coon'13 jmɨɨ21 do. Mo saai21 tsá2 jmɨɨ21 'e jmɨɨ21 do jon'on wa' jan'2 'la2 toon21 caluu pe lawa coon21 li2 'e nigamɨ'2 'in tsá2 do Dios 'e unsɨɨi2 Dios 'e gó2 'e 'ɨ1-tsi 'wii212 nigajiin'1 Jesucristo.

22 Joon 'in Jesucristo do naganga'2mo fu ñʉ'fú2 joon gacwoo21 lɨ' caai1 Dios Jmii21 lɨ tsáa1. Joon 'ii-o tyʉ'2ʉ to2 jileei'21 ángeles coon'13 jileei'21 'in 'oo1o to2 coon'13 jilee'21 'in tyʉ'2 to2.

4

Jmoo2oo' to2 tyii' coon'13 waa'21 pí2 'e nicwoo1 Dios Jmii21

1 'Wii'13 joon, la mo ganí3 Cristo wúu1 'wii212 tyii' coon'13 moo1 táa1i, la joon jon 'naa' 'ná1 náa1 tyʉ́2 tyii' moo2oo' wúu1. Tsʉ jileei'21 'in niganí3 wúu1 coon'13 moo1 táa1i nigatʉʉ21o jilaa'21 tsaa2.

2 Joon taan212mo jon la tøøi2 'e seein21 jiin'13 la 'yaai1-tsi Dios joon jo 'iin212gɨ jmáa1a jilaa'21 'e nigatyuui'13 Dios 'e la jmoo1 tsá2 catyaai2 seein21 juncwii21.

3 Tsʉ líin2mo jiin'13 la nagajmaa2aa' la mo jéei1 'e jmaa2aa' la tɨ́2-tsi tsá2 jmoo1o 'in jo cwii1in Dios. Tsʉ 'ii yʉníi1i jmáa1a jilaa'21 'e gó2. Suun1in jilaa'21 'e gó2, ngɨ1 to2 'íin1, tɨ́2-tsi tsáa1a lɨ náa1 jmɨɨ212 'un'2un máa1.

Joon un'goo^{21}o tsá^{2} jileei'^{21} dioses 'in jo jai'^{2} 'e jo tɨ́ɨi^{2}.

4 Joon tsa'goo^{21}-tsi 'áai^{1} 'in tsá^{2} do mo jo sɨcaan^{21}naa' coon'^{13} 'e jmaa^{2}aa' 'e gó^{2} do coon'^{13}on. Joon faa'^{21}a 'laa'^{21} tyii'.

5 Pe 'in tsá^{2} do ingɨ́^{1} coon'^{21} tya'a tyani 'in niganáa^{1} tyʉ́^{2} tya'a ijmáa^{1}a 'ii'^{21} tya' 'in jiin'^{1} lagɨ 'in najúuin^{2}.

6 Tsʉ 'wii'^{13} joon ganúu^{2}un 'in tsá^{2} najúuin^{2} júu^{3} tya' Dios 'e xʉfiin'^{13} najuun^{21}mo ngú^{1} taan^{1}in la júuin^{2} jileei'^{21} tsá^{2}, joon jiin'^{1}o tún^{1} 'ii'^{21} tya' Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios. Coon'^{13} la joon jiin'^{1} coon^{21} tøø^{2}mo la jiin'^{1} Dios.

7 Nijatyéen^{1}mo 'ii'^{21} tya' jilaa'^{21} 'e sá^{2}, 'wii'^{13} joon cwongɨɨ^{2}ɨɨ' coon'^{21} tún^{2} 'e cwo'^{2}-'oo' foo^{2}oo' júu^{3} tyʉ́^{2}.

8 Joon tyiin^{2}gɨ la jee^{212} jilaa'^{21} jo tʉ́^{2} 'naa' 'e 'iin^{212}naa' la jaain^{21} la jaan^{21}naa' tsʉ coon'^{13} la joon fee'^{1}mo-tsi' tya' 'e 'láa^{2}mo tsaa^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21}.

9 'Ii'^{13}naa' tsá^{2} xeei'^{21} inʉʉ tyii' 'yaai^{1}-'oo'.

10 Joon la joon la jaain^{21} la jaan^{21}naa' uncoon'^{13} ruu'^{21}naa' jiin'^{13} la 'ii'^{21} tya' Dios 'e gacwo'^{1} Dios la jaain^{21} la jaain^{21}. Cwolíi^{2}naa' lawa 'in náa^{1} ni 'in tyúi^{1} tya' jilaa'^{21} nii^{2} 'e tyʉ́^{2}-ʉ cwo'^{2}o Dios tsá^{2}.

11 Mo cwoo^{1} tsá^{2} júu^{3} tyʉ́^{2}, cwo faa'^{21} lawa jaain^{21} 'in faa'^{21} júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios. Joon wana unjíin^{2} tsá^{2} tsá^{2} xeei'^{21} cwojmaa^{1}a coon'^{13} 'ii'^{21} 'e cwo'^{1} Dios 'ii. Tsʉ coon'^{13} la joon jilaa'^{21} 'e jmaa^{2}aa' 'ii'^{21} tya' Jesucristo ijmáa^{1}a feei'^{1}gɨ Dios. Joon tɨ́ɨ^{2}mo Cristo jilaa'^{21} 'ya'^{2}gɨ coon'^{13} jilaa'^{21} to^{2} coon^{21} tøø^{2}mo. Amén.

'In jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} Cristo 'ná^{1} nii^{21} wúu^{1} coon'^{21} ce tún^{2}

12 Tsaru'^{1}u' 'in 'iin^{212}na, mo moo^{2}oo' wúu^{1} Dios jøøi^{2} du 'naa' wana taa'^{21}-'oo', 'wii'^{13} joon 'ɨ^{1}-'oo' wa'a 'e tsa'goo^{21}-'oo' 'áai^{1}.

13 Lɨ' jmaa^{2}aa' jløø'^{3}moo' tsʉ coon'^{13} la joon moo^{2}oo' coon^{21} sii'^{13} wúu^{1} la ganí^{2} Cristo wúu^{1}. La joon jon ijmaa^{2}aa' jløø'^{3}moo' 'áai^{1} mi jne^{1}i 'e 'ya'^{2}gɨ tya' Cristo.

14 Wana faa'^{21} tsá^{2} 'laa'^{21} tyii' 'wii'^{13} jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}naa' Cristo, tsá^{2} jløø'^{3}mo 'naa' tsʉ 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios 'in ngɨ^{1} coon'^{13} 'naa'. Joon 'in 'yei'^{2}gɨ 'áa^{1}mo 'ii la 'yei'^{2}gɨ Dios Jmii^{21} 'ña'o. 'In tsá^{2} do faa'^{21} 'laa' tya' 'in Espíritu Tyʉ́^{2} do pe 'naa' un'goo^{21}oo' 'i. Joon jo 'iin^{212}na wa'a moo^{2}oo' 'naa' wúu^{1} jiin'^{13} jaan^{21}naa' coon'^{13} 'e gó^{2} nijmaa^{2}aa'.

15 Tsʉ 'wii'^{13} joon 'iin^{212}na 'e jo jngaa'^{12}naa' tsá^{2}, jon'gɨ jmaa^{2}aa' 'uun^{21}, jon'gɨ 'noo^{2}oo' mɨɨ'^{13}, jon'gɨ jmaa^{2}aa' doñi'ee 'e gó^{2}.

16 Pe wana ní^{3} tsá^{2} wúu^{1} tsʉ 'wii'^{13} jo'^{1}o lɨ́ɨi^{2} Cristo jo cwo'aa^{1}a fa'ɨɨ'^{21}, pe cwo'^{1}o 'maai'^{13} Dios tsʉ tsá^{2} tya' Cristo 'ii.

17 Tsʉ gatɨ́^{2} jiin^{21} 'e 'láa^{2} 'wii^{212} jmáa^{1}a Dios 'ii'^{21}. Joon i'láa^{2} 'wii^{212} coon'^{13} 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} 'ii. Joon wa i'láa^{2} 'wii^{212} coon'^{13} jna' 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} 'ii, ¿'ee ilí^{2} coon'^{13} 'in 'in jo mo galinʉʉ'^{12}ʉn júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios?

18 Wa coon^{21}xʉ-ʉ itiin'^{13} 'in tsá^{2} tyúi^{1} tyani Dios, 'ee ilí^{2} coon'^{13} 'in tsá^{2} 'in jo tsaa'^{1}-tsi Dios joon 'noo^{1}o tsaa^{2}.

19 Tsʉ 'wii'^{13} joon jileei'^{21} 'in ní^{3} wúu^{1} la gali'iin^{212}in Dios 'ná^{1}-a jmaa^{2}gɨ 'e tyʉ́^{2} la ngóo^{1} 'naai'^{13} joon tyaa'^{21}a cwoo^{21}o Dios alma tya'a. Dios gajmee^{1}i 'ii joon jo cuu'^{21}i Dios júu^{3} tya'a.

5

Cwoo^{1} Tʉ́^{3} cwáain^{1} 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} Jesucristo

1 Tsʉ joon 'ɨɨ^{3}ɨɨ júu^{3} tya' tsacøøi'^{13} jee^{212} 'naa' joon jna-a jon jaain^{21} jee^{212} 'ii. Joon gamóo^{3}-oo mo gangóo^{1} Cristo wúu^{1} joon sɨcaan^{21}na coon'^{13}on 'e 'ii'^{13}na'a 'e 'ya'^{2}gɨ tya'a 'e tɨ́^{2} li jnéi^{1}.

2-3 'ɨɨ^{3} jna júu^{3} 'e 'áa^{1}naa' 'in tsá^{2} do 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} Dios 'in líi^{2}naa' tsacøøi'^{13} tya'a lawa 'in 'áai^{1} joo'saa'^{21}. 'Ii'^{13}naa' to^{2} 'yaai^{1}-'oo' tsʉ la joon 'iin^{212}in Dios. 'Ii'^{13}naa' to^{2} do jon'on wa'a jnaa^{2}aa' cuu^{2} pe ce caain^{21}-'oo'. Jo tyʉʉ^{2}ʉʉ' 'i to^{2} 'ii^{21} 'in lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} tyii' pe jmaa^{2}aa' lawa coon^{21} li^{2} tyʉ́^{2} tyaníi^{1}i.

4 Joon mi jnéi^{1} 'in tyʉ'^{2} to^{2} nifu i'ii'^{13}naa' coon^{21} corona 'ya'^{2}gɨ 'e jo lifin'^{3} la lɨ corona lɨ^{1} mo'^{3}.

5 La joon jileei'^{21} 'in xuui^{212}gɨ cwotyaa^{1} yá^{2} júu^{3} tya' tsacøøi'^{13}. Joon 'ná^{1} ungoo^{2}oo' tsaruu'^{21}naa' la jaain^{21} la jaan^{21}naa' joon uncoon'^{13}oo', tsʉ jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios: 'Nii'^{21}-tsi Dios coon'^{13} 'in jmoo^{1}o jloo'^{3} yaai, pe uncoon'^{13}o 'in 'wéi^{1}.

6 Cwói[1] yaanaa' 'e tyʉ'[2] Dios to[2] 'naa' tsʉ
'gøø'[13]mo 'áai[1] 'ii joon la joon mi tɨ́[2] jiin[21]
tya'a ijméei[1] 'naa' tsafeei'[1].
7 Tyaa[2]aa' cwoo[21]o Dios jilaa'[21] 'e ifee'[1]naa'
tsʉ 'ii-o cu'[2]-tsi 'wii[212] tyii'.
8 Cwongɨ́[2]ɨɨ' coon'[21] tún[2], li'[2] jmaa[2]aa' tsʉ
'in 'lɨɨi'[3] 'naa'[21]i tsá[2] 'e 'iin[212]in untyée[1]mo.
'Iin[212]in jmáa[1]a 'e 'íin[2]mo-tsi tsá[2] Jesucristo.
Joon lawa 'yiia'tíi[3] 'in ngɨ[1] to[2] 'oo[1]o, la joon
jon 'in 'lɨɨi'[3] ngɨ[1] 'naa'[21]i 'in tsá[2] do.
9 Tɨ́ɨ[1]moo' coon'[13]on, taa'[21] jmaa[2]aa'
coon'[13] jilaa'[21] 'e jai'[2] lɨ́ɨ[2]naa'. Cwoliñí[2]ii' 'e
jileei'[21] 'in jai'[2] lɨ́ɨi[2] la caain[21] juncwii[21] nii[21]
wúu[1] la joon.
10 Pe mi lɨ cɨɨin[21] 'e niganii[21] wúu[1] coon[21]
sii'[13] Dios 'ña'a ijmée[1]i 'naa' 'múui[2]. Ijmée[1]i
'naa' 'e tá[2] taain[212]-'oo' joon icwo'[2] 'naa' pí[2].
Joon seen[21]naa' tá[2] coon'[13] 'e jai'[2] lɨ́ɨ[2]naa'.
Joon Dios do cwo'[1] 'naa' jilaa'[21] fo'feei'[1]
joon 'ii do gatø'[1]ø 'naa' coon'[13] 'e gajmaa[1]a
Cristo tyii' 'e 'ii'[13]naa' 'e 'ya'[2]gɨ tya'a 'e jo
tyéi[1].
11 Cwolí[2] tya'a jilaa'[21] 'e 'ya'[2]gɨ joongɨ ji-
laa'[21] 'ii'[21] coon[21] tøø[2]mo. Amén.

Júu[3] lɨ tséi[1]

12 'In tsaru'[1]u' sii[21] Silvano gatoon[212] júu[3]
'e jí[2] lo. Joon cwáain[1] tyiia 'ii jaain[21] tsá[2] 'in
tsáa[1]-tsi. Coon'[13] 'e jí[2]xʉ lo gamɨ́[3]ɨɨ tyaní[2]ii'
joon jmóo[3]oo 'naa' júu[3] 'e faa'[21] 'e jí[2]xʉ lo la
jai'[2] xiiala 'iin[212]in Dios tsá[2]. Tá[2] téein[2]-'oo'
'e júu[3] lo.
13 'In tsá[2] catyaai[2] 'in jai'[2] lɨ́ɨi[2] Cristo 'in
taain[212] Babilonia lo, 'in gatyii'[13]in Dios jon,
sɨɨ[1]i 'aa[212]moo'. La joon jon jin'[2] Marcos 'in
lɨ́ɨi[1] lawa yʉʉn[21] tyiia.
14 Fee'[13]naa' ruu'[21]naa' la jaain[21] la
jaan[21]naa' coon'[13] coon[21] 'e tyʉ́[2]-ʉ.
Cwoseen[21]naa' tyʉ́[2] jileei'[21] 'naa' 'in jai'[2]
lɨ́ɨi[2] Cristo. Amén.

Jí² tɨ tún² 'e gasii¹in San Pedro tɨ́ɨ²i 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo

Sii¹in Tʉ́³ 'e jí² lo tya' 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesús

1 Jna-a, Simón Pedro, sɨ́ɨ³na 'e jí² lo. Joon jmóo³oo la to² tyʉ'² Jesucristo joon 'ii gasii¹in jna 'e lɨ́ɨ¹na apóstol tya'a. Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyi'naa' 'in jai'² lɨ́ɨi² la jai'² lɨ́ɨ³na. Joon 'áa¹mo 'ya'²gɨ 'e jai'² lɨ́ɨ²na'. Joon tsʉ 'wii'¹³ 'in tyú¹mo Dios coon'¹³ Jesucristo, 'in jmoo¹o tiin'¹³na', ga'ii'¹³na' 'e júu³ 'e jai'² lɨ́ɨ²na'. Joon fee'¹mo-tsi tya' jilee'²¹ tsá².

2 Cwocwo'²gɨ Dios 'naa' fo'fee'¹ tya'a joon cwoseen²¹naa' tyʉ́² tsʉ nigalicwii¹moo' Dios coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús.

Xiiala 'ná¹ ngɨ¹ tsá² 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo

3 Joon tsʉ 'wii'¹³ nigalicwii¹mo' Dios, 'ii gacwo'¹o jna' waa'²¹ pí² tya'a jilaa'²¹ 'e jmái¹ to² tyi' joongɨ 'e seen²¹mo' tyʉ́² tyani jileei'²¹ tsá² 'wii'¹³ tya' 'in gatø'¹ø jna' ga'ii'¹³mo' jilaa'²¹ 'elo. Joon gatø'¹ø jna' coon'¹³ jilaa'²¹ 'ya'²gɨ tya'a joon coon'¹³ 'e tyúu¹i.

4 Joon coon'¹³ la joon nigacwo'¹o jna' júu³ 'e fee'¹ joongɨ 'e tyiin². Joon coon'¹³ júu³ ga'ɨ́ɨ² do galɨ́ɨ¹naa' la lɨ́ɨ¹i Dios. Galáa²moo' jilaa'²¹ 'e gó² 'e sá² juncwii²¹. Joon 'áai¹ sá² 'e gó² juncwii²¹ 'wii'¹³ 'e gó² 'ɨ¹-tsi tsá².

5 'Wii'¹³ joon cwo'²-'oo' 'e un'láa¹naa' 'e jai'² lɨ́ɨ²naa' coon'¹³ 'e ngɨ́²ɨɨ' tyʉ́². La joon jon un'láa¹naa' 'e ngɨ́²ɨɨ' tyʉ́² coon'¹³ 'e ñí³-'oo'.

6 Un'láa¹naa' jon 'e ñí³-'oo' coon'¹³ 'e tyʉʉ²ʉʉ' to² yaanaa'. La joon jon un'láa¹naa' 'e tyʉʉ²ʉʉ' to² yaanaa' coon'¹³ 'e jmoo²oo' taa'²¹a. Un'láai¹gɨɨ' 'e jmoo²oo' taa'²¹a coon'¹³ 'e un'goo²¹gɨɨ' Dios.

7 Un'láai¹gɨɨ' 'e un'goo²¹gɨɨ' Dios coon'¹³ 'e 'iin²¹²naa' tsaru'¹u'. Un'láai¹gɨɨ' 'e 'iin²¹²naa' tsaru'¹u' coon'¹³ 'e 'iin²¹²gɨɨ'²¹ Dios coon'¹³ jileei'²¹ tsá².

8 Wana jmoo²oo' jilaa'²¹ 'elo joon un'láai¹gɨɨ' jmaa²aa' ili'íi³mo to² 'e galicwii²naa' Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo. Jo tsa'ɨ́ɨ¹ juncwii²¹ tyii'.

9 Joon 'in jo jmoo¹o la joon lɨ́ɨ¹i lawa tsá² tiui² 'in jo jnaa'²¹ wíin². Ga'íi²mo-tsi 'e Dios ga'íi²mo tsaa² tya'a la mo jéei¹.

10 'Wii'¹³ joon, tsaru'¹u', cwoo'¹³-'oo' litsáai¹-'oo' 'e gatø'¹ø Dios 'naa' joon gatyii'¹³in 'naa'. Joon wana jmoo²oo' la joon jo jmɨɨ²¹² xuu'²¹naa'.

11 Coon'¹³ la joon icwo¹ Dios ingɨɨ¹naa' jløø'³moo' lɨ tyʉ'² Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucrist to² coon²¹ tøø²mo. 'Ii jmoo¹o tiin'¹³na'.

12 'Wii'¹³ joon xʉfiin'¹³ ñí³oo' jilaa'²¹ 'e jai'² lɨ́ɨ²naa' joon nasan'²aan' tá² 'iin²¹²mogɨ untii'¹³i-'oo' jilaa'²¹ 'elo.

13 Laa'¹³ lɨ́ɨ²na 'e tyʉ́²-ʉ 'e untii'¹³i-'oo' 'elo la jee²¹² seen²na

14 tsʉ ñí³oo 'e tɨ́² lɨ jó¹ 'mó¹ tyiia jiin'¹³ la júu³ ga'ɨ́ɨ² Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo.

15 Pe cwo'³-tsii jmáa³aa jilaa'²¹ ilí² itɨɨ'²-'oo' coon²¹ tøø²mo jilaa'²¹ 'elo mi yuui'¹³ júun²na.

'In ganí² jilaa'²¹ 'e 'ya'²gɨ tya' Jesucristo

16 Jo ga'e'¹ee 'naa' júu³ 'e juuin¹-tsi tsá² 'e jo jo'¹ mo gafo'³oo cwáain¹ tya' 'ii'²¹ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' joon xiiala mi jó¹ tún¹ tsʉ coon'¹³ unní³oo'o ganée²na'a Ña'ñʉ'¹ʉ' coon'¹³ jilaa'²¹ 'e 'ya'²gɨ tya'a.

17 Ganée²moo'o mo gauntyúu¹i Dios Jmii²¹ 'ii coon'¹³ 'e 'ya'²gɨ mo gafaa'²¹a coon júu³ jó¹ fu ñʉ'fú² 'e jin'²: "'In lo-o yʉʉn²¹ tyiia 'in 'iin²¹²na. Joon jløø'³moo 'wii²¹² tya'a."

18 Jna'a ganʉʉ²¹oo'o 'e júu³ do 'e jó¹ fu ñʉ'fú² tsʉ toon²¹oo'o coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' yʉʉ'¹³ 'e moo'²¹ 'e cwaai'³ do.

19 Gamoo²¹oo'o jilaa'²¹ 'elo pe sá² goon²¹ 'e jmoo¹o 'e tsáai¹gɨ-tsi'. Tsáai¹gɨ-tsi' coon'¹³ 'e jí² gajmaa¹a 'in gacwoo¹ júu³ tya' Dios calɨɨ. Joon jmaa²aa' 'e tyʉ́² wa'a nuu²uun' coon²¹ tún² 'e júu³ do tsʉ 'e júu³ do lɨ́² lawa coon²¹ jɨ́² jná² joo'²¹ lɨ nʉʉ²¹. Coon²oon' cwáain¹ 'e júu³ do ca ga'øøi'²¹-'oo' tyʉ́²-ʉ. Joon jilaa'²¹ 'e 'øøi'²¹-'oo' ilíi²in lawa 'nʉʉ¹

'áa^{3} 'in 'yeei^{21} mo 'aa^{21} jmoo^{1} jná^{2} joo'^{21} tyii'. Tɨ́^{2} lɨ 'yee^{21} ñi'^{1} 'e jmá^{1} jnée^{2} tyʉ́^{2}.

20 Cwoliñí^{3} 'naa' 'e wa'a 'ña'a tsá^{2} jo lí^{2} 'øøi'^{21}-tsi 'e jí^{2} do 'e nigajmaa^{1}a 'in gacwó^{2} júu^{3} tya' Dios calɨɨ.

21 Tsʉ 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios gacwoo^{1}o 'in tsá^{2} tya' Dios do 'ee 'e faa'^{21}a. Jo gafaa'^{21}a 'in tsá^{2} do 'ña'a.

2

Seen^{21}mo tsá^{2} 'in tɨ́^{2}-tsi júu^{3} tajuu^{21}

1 La galiseein^{21} tɨfo'^{2} tajuui^{21} jee^{212} 'in tsá^{2} Israel calɨɨ la joon jon iliseein^{21} tɨfo'^{2} tajuui^{21} jee^{212} 'naa'. Joon 'uun^{21}mo 'in tɨfo'^{2} do i'e^{2} júu^{3} 'e tsaai'^{13}. Ca gali'e'^{2}mo Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'in gatyí^{2} tsaa^{2} tya'a. Joon coon'^{13} la joon 'e'^{2}e wúu^{1} yaai. La jmoono i'íin^{2}mo coonti.

2 Joon fúu^{1}mo itsalíin^{2} coon'^{13}on la fu^{1} gó^{2} 'yuui^{2}. Joon 'wii^{212} tya' 'ii-o ifaa'^{21}a tsá^{2} 'laa'^{21} tya' 'e fu^{1} la jai'^{2}.

3 Joon tsʉ 'wii'^{13} 'iin^{212}in 'in tɨfo'^{2} do cuu^{2} 'áai^{1} coon'^{21}on 'naa' tóo^{2} 'e jnaa^{1}a cuu^{2}. Pe ningóo^{1}xʉ 'e náa^{1} tyʉ́^{2} 'ii'^{21} tya'a. Nisɨjaan^{21}o fu táa^{1}i.

4 Tsʉ Dios jo ga'íin^{2} tsaa^{2} tya' 'in ángeles do 'in ga'láa^{1} tya'a, gadyee'^{12}i lɨ 'ii^{21}. Gataa'^{12}i too^{21} lɨ nʉʉ^{21} ca gatɨ́^{2} 'ii'^{21} i'íin^{2}mo.

5 Jon'gɨ ga'íin^{2} Dios tsaa^{2} tya' 'in tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} calɨɨ. Gasii^{1}in jmɨ́^{1} joon gaunrøøi^{21} coon'^{13} jmɨɨ^{21} 'e juncwii^{21} lo lɨ taain^{212} tsá^{2} 'in jo 'iin^{212}in un'goo^{21}o 'ii. Jiin'^{13} Noé do coon'^{13} 'in dyái^{1} tsá^{2} catyaai^{2} do jo gajúun^{2}in. Jaain^{21} tsá^{2} 'in cwo^{1} júu^{3} xiiala seein^{21} tsá^{2} tyʉ́^{2} tyani Dios lɨ́ɨ^{1}i 'in Noé do.

6 Gatyʉ'^{2}o jon Dios to^{2} 'a 'íin^{2} fuu^{21} Sodoma coon'^{13} Gomorra. Gasíi^{1}in coon^{21} jɨ́^{2} gacoo^{2}o ca galɨ́^{1} fó^{2} coonti. Galɨ́ɨ^{1}i 'in tsá^{2} do lawa coon^{21} li^{2} tya' 'in tsá^{2} gó^{2} 'in liseein^{21} cɨɨin^{21}gɨxʉ.

7 Pe gatiin'^{13}mo Dios jaain^{21} tsá^{2} sii^{21} Lot jee^{212} 'in tsá^{2} gó^{2} ga'ín^{1}. Gali'a'^{1}o Lot do jilaa'^{21} 'e gó^{2} jmaa^{1}a 'in tsá^{2} do.

8 Tsá^{2} tyú^{1}mo 'in Lot do. Joon gacwó^{2} jee^{212} 'in tsá^{2} fuu^{21} do galixuui^{212}-tsi 'wii'^{13} tya' jilaa'^{21} jøø^{2}ø joon nuu^{1}un 'e gó^{2} jmoo^{1}o 'in tsá^{2} do.

9 Ñii^{1}i Dios xiiala láa^{1}i 'in tsaa'^{1}-tsi 'ii jee^{212} 'in gó^{2}. Ñii^{1}o jon xiiala 'mée^{1}i 'in gó^{2} ca tɨ́^{2} 'ii'^{21} tya'a 'e nii^{212} wúu^{1}.

10 I'e'^{1}e Dios wúu^{1} nifugɨ 'in ngɨ^{1} to^{2} jmoo^{1}o jiin'^{13} 'e gó^{2} 'e 'ɨ^{1}-tsi coon'^{13} 'in 'eei'^{1} 'in 'oo^{1}o to^{2} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ'. 'In tsá^{2} lo jo tsí^{1} tsá^{2} 'gó^{2}, jmoo^{1}o jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2}ʉ 'ña'a. Jo 'goo'^{21}o coonti, faa'^{21}a 'laa'^{21} tya' 'in tɨ́ɨ^{2}i un'goo^{21}o.

11 Joon ca 'in ángeles jo cwoo^{1}o tsaa^{2} tya' 'in 'oo^{1}o to^{2} do pe cøøi'^{13}gɨ 'i lagɨ 'in tsá^{2} gó^{2} do joon 'oo^{1}gɨ 'ii'^{21}.

12 'In tsá^{2} do líi^{2}in lawa joo'nuu^{21} 'in jo 'øøi'^{21}-tsi. Jmaai^{21} to^{2} jiin'^{13} 'e saan'^{21}mo tsá^{2} joon jngaa'^{13}mo tsá^{2} 'ii. Faa'^{21}a 'in tsá^{2} do 'laa'^{21} tya' jilaa'^{21} 'e jo 'øøi'^{21}-tsi. Joon coon'^{13} jilaa'^{21} 'e gó^{2} jmoo^{1}o ijúun^{2}mo la júin^{1} joo'nuu^{21}.

13 I'ii'^{21}mo 'e gatɨɨ^{2}i 'ii'^{21}i 'wii^{212} 'e gó^{2} jmoo^{1}o. Tɨ́^{2}-tsi jmoo^{1}o la 'woo^{1} jmɨɨ^{1} jiin'^{13} la 'iin^{212}in. Coon'^{21}on 'naa' la 'ɨɨ^{212} taan^{212}naa' jmoo^{2}oo' jmɨɨ^{212}. Faa'^{21}a tsá^{2} 'láai^{2} tyii' 'wii'^{13} 'e 'lɨɨ'^{3} jmoo^{1}o 'ii.

14 'In tsá^{2} do jo lí^{2} jøø^{2}i tsamɨ́^{2} jmai'^{2} 'iin^{212}in 'láa^{1}a coon'^{13}on. Jo 'ii'^{21} 'woo'^{21}o jmai'^{2} 'noo^{1}o tsaa^{2}. Tɨ́ɨ^{2}mo caain^{21} 'in tsá^{2} tóin^{2}-tsi. Jmai'^{2} 'ɨ^{1}-tsi 'iin^{212}in 'e sá^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21}. Tsá^{2} 'lɨɨ'^{3}mo 'ii joon 'ee'^{1}mo Dios 'ii.

15 Nigatʉʉ^{21}o 'in tsá^{2} do 'e fu^{1} coon^{21} tsáa^{1} joon ga'í^{2} fu^{1} gó^{2}. Jmoo^{1}-o la gajmaa^{1}a Balaam, jóon^{1}o Beor. Tsʉ 'in Balaam do gali'iin^{212}in jmáa^{1}a 'e gó^{2} 'e jnaa'^{21}xʉ cuu^{2}.

16 Pe jaain^{21} bu'^{3} gajíi^{2}in 'ii coon'^{13} jmíi^{1} tya' tsá^{2} 'wii'^{13} tsaa^{2} tya'a. Joon gatyu'^{2}mo 'e gó^{2} jmoo^{1}o.

17 'In tsá^{2}gó^{2} do lɨ́ɨ^{1}i lawa lɨ sá^{2} jmɨɨ^{21} cwii'^{21} 'e galityʉʉn^{21}. Jmoo^{1}-o 'e lawa'a faa'^{21}o júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios pe jon' la joon. Lawa jníi^{1} tyʉʉn^{21} lɨ́ɨ^{1}i 'ido, roon^{1}on coon'^{13} tyí^{2} 'e jníi^{1} do pe jo jmɨ́^{1} jéei^{1}. Joon Dios ga'mée^{1}i coon^{21} lɨ nʉʉ^{21}gɨ 'áai^{1} tya'a.

18 'In tsá^{2} do faa'^{21}a júu^{3} 'gøøi'^{13} pe 'e jo 'ee to^{2} 'íin^{3} coonti 'e faa'^{21}a do. Joon coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} coon'^{21}on tóo^{2} 'in tsá^{2} nigaláai^{2} no-o tá^{2} jee^{212} 'in tsá^{2} jo ñii^{1}i la jai'^{2}.

19 Jin'^{2} 'in tsá^{2} do 'e lí^{2} láai^{2} tsá^{2} xeei'^{21} pe
'ii-o lɨ́ii^{1}i tsá^{2} 'leei'^{13} tya' 'in gó^{2}. Tsʉ doñi'ee
ngɨ^{1} tsá^{2} to^{2} jmoo^{1}o 'e 'iin^{212}in coon'^{13} 'e
joon 'ii'^{21}mo 'e tɨ́ii^{2}i.
20 Wana galáai^{2} jaain^{21} tsá^{2} jee^{212} jilaa'^{21}
'e gó^{2} sá^{2} juncwii^{21} tsʉ 'wii'^{13} galicwii^{1}mo
Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo, 'in jmoo^{1}o tiin'^{13} tsá^{2},
joon mi yuui'^{13} joon wa'a gatʉʉ^{21}o 'e fu^{1}
coon^{21} tsáa^{1} joon 'í^{2}o tún^{1} fu^{1} gó^{2} joon
xʉjoon gó^{2}gɨ tya'a lagɨ mo 'wiin^{212}.
21 Tyʉ́^{2}gɨ tya'a wa'a jo galicwii^{1}i 'e fu^{1}
coon^{21} tsáa^{1} wa' jee^{212} catá^{2} cɨɨ'^{12}ɨ joon túʉ^{1}ʉ
júu^{3} tya' Dios 'e naga'ii'^{21}i.
22 Galɨ́^{2}-ɨ tya'a la gajin'^{2} júu^{3} tya' tsá^{2}
'e jin'^{2}: "No-o gacɨɨ'^{12}ɨ 'in tsii^{21} gagø'^{1}ø 'e
nañʉʉ^{21} do tún^{1}. Joon 'in ñí^{1} 'in nalaa'^{21}i
tyʉ́^{2} gacɨɨ'^{12}ɨ tún^{1} jee^{212} jiin^{1}."

3

Xiiala ilí^{2} mi jó^{1} Ña'ñʉ^{1}ʉ' tún^{1}

1-2 Tsaru'^{1}u' 'in 'iin^{212}na, tɨ́^{2} tún^{2} 'e jí^{2}
lo 'e sɨɨ^{3}na tyi'naa'. Coon'^{13} jɨ tún^{2} jí^{2} do
gali'iin^{212}na tyáa^{3}-'oo' 'e 'ɨ^{1}du'-'oo' coon'^{21}
tún^{2} jilaa'^{21} júu^{3} gacwoo^{1}o 'in gafaa'^{21}a júu^{3}
tya' Dios la mo jéei^{1} coon'^{13} jilaa'^{21} júu^{3}
tyii'i. Joon 'in Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'in jmáa^{1}a tiin'^{13} tsá^{2}
gasii^{1}in jna'a tsacwoo^{21}oo'o júu^{3} tyʉ́^{2} tya'a.
3 Cwoliñí^{2}ii' nifu 'e mo tɨ́^{2} lɨ tyéi^{1} juncwii^{21}
iliseein^{21} tsá^{2} 'in ungɨɨ^{1}i jilaa'^{21} 'e cwaai'^{3}
joon ngɨ^{1} to^{2} jmoo^{1}o jiin'^{13} la 'iin^{212}in.
4 Iunngɨɨ^{1}ɨ 'naa': "¿'Ee lɨ'ɨ jo mo cwéi^{1}
Cristo la lɨ 'e gajin'^{2}in? Tsʉ ca la mo júun^{1}in
tsacøøi'^{13} tyi' lɨɨ^{2}gɨ ca la mo la lɨ́^{2} la mo
garóon^{1} juncwii^{21}."
5 'In tsá^{2} do jo 'iin^{212}in coon^{21} cwáain^{1} 'e
gajmaa^{1}a Dios 'e juncwii^{21} lo coon'^{13} júu^{3}
tya'a. La joon jon to^{2} tyʉ'^{2} Dios ga'yee'^{21}
cwoo'^{13} tyʉʉn^{21} jee^{212} jmɨɨ^{21} 'e roon^{1}on tún^{2}
tsa'^{2} jmɨɨ^{21}.
6 Joon 'e juncwii^{21} sá^{2} yiia'^{13} joon
ga'íin^{2}mo Dios coon'^{13} jmɨɨ^{21} 'e gajlɨ́^{1}. Joon
gajin'^{2}o Dios 'e la no jo ityéi^{1} ce ijún^{2} coon'^{13}
jɨ́^{2} ijó^{1}.
7 Mi tɨ́^{2} jmɨɨ^{212} i'íin^{2} juncwii^{21} 'e jɨ́^{2} do
icaa^{1}i 'in tsá^{2} jo tsaa'^{1}-tsi Dios.
8 Pe, tsaru'^{1}u', jo cwo'íin^{2}-'oo' 'e coon^{21}
jmɨɨ^{212} lɨ la lɨ coon^{21} mil jiin^{21} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ',
la joon jon coon^{21} mil jiin^{21} lɨ la lɨ coon^{21}
jmɨɨ^{212}.
9 Jo li'ɨɨi^{212} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' iuntsiin^{21} júu^{3} tya'a la
'ɨ^{1}-tsi 'inlɨ́ii^{13}. Jo mo jó^{2} tsʉ 'wii'^{13} feei'^{1}-tsi
Dios tyi'. Jo 'iin^{212}in Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'e i'íin^{2} jiin'^{13}
jaain^{21} pe 'iin^{212}in 'e ijaa'^{21}a-tsi jilee'^{21}mo.
10 La jó^{1} jaain^{21} 'uun^{21} mo 'woo^{1}, la joon
ijó^{1} jmɨɨ^{212} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ'. Joon coon'^{13}
coon^{21} i'iin^{2} tá^{2} lɨ^{1} idyuu^{2}mo la tøøi^{2}
juncwii^{21}. Joon coon'^{13} coon^{21} 'e tyíi^{2} 'áai^{1}
ilí^{2} jmɨɨ^{21} jilaa'^{21}. Ijún^{1} juncwii^{21} coon'^{13}
jilaa'^{21} 'e gajmaa^{1}a tsá^{2}.
11 Ñí^{2}-i 'naa' xiiala ityéi^{1} jilaa'^{21} 'e sá^{2}
'wii'^{13} joon cwoo'^{13}-'oo' cwoseen^{21}naa'
tyʉ́^{2}-ʉ tyani tsá^{2} joongɨ tyani Dios.
12 Sɨjaan^{2}aan' 'e jmɨɨ^{212} do jløø'^{3}moo'.
Jmaa^{2}aa' 'e lí^{2} jó^{1} jmɨɨ^{212} do la jmoono. Joon
xʉfiin'^{13} idyuu^{21}mo juncwii^{21} coon'^{13} jɨ́^{2} do
joon jilaa'^{21} ilí^{2} jmɨɨ^{21} coon'^{13} 'e tyíi^{2} 'áai^{1},
13 jna'o' sɨjáan^{2}o' coon^{21} juncwii^{21} 'múui^{2}
coon'^{13} coon^{21} po'^{3} juncwii^{21} lɨ sá^{2} jmai'^{2} 'e
tyʉ́^{2}-ʉ jiin'^{13} la ga'ɨ́ii^{2} Dios júu^{3}.
14 'Wii'^{13} sɨjaan^{2}aan' jilaa'^{21} 'elo fuu^{212}uu
'naa', 'in 'iin^{212}na: Cwoo'^{13}-'oo' 'e seen^{21}naa'
tyʉ́^{2}-ʉ mi jiin'^{1}in Dios 'naa' 'e jo sá^{2} jiin'^{13}
coon^{21} tsaa^{2} cwo'^{1}o Dios 'naa' joon 'yaai^{1}-tsi
'wii^{212} tyii'.
15 Joon cwotii'^{13}-'oo' wa jogɨ mo ijó^{1} 'wii'^{13}
cwo^{2}gɨ ilí^{2} tiin'^{13}gɨ tsá^{2}. Jiin'^{13} la gajin'^{2} jí^{2}
gasii^{1}in tsaru'^{1}u' Poo^{2} 'in 'iin^{212}na'. Tsʉ Dios
gacwoo^{1}o 'e jmɨɨ^{1}-tsi 'áai^{1}.
16 Coon'^{13} jilaa'^{21} jí^{2} tya'a faa'^{21}a 'e
cwáain^{1} lo fiin'^{13} wúui^{1} 'áai^{1} 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2}.
Joon 'in jo mo gauntsáa^{1} jí^{2} caan^{21}mo
coon'^{13} 'in tói^{1}-tsi 'e jai'^{2} lɨ́ii^{2} sɨ́ii^{2} 'e faa'^{21}a
jí^{2} tya' Poo^{2} do la sɨsɨ́ii^{2} 'e 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} jí^{2}
tya' Dios 'e catyiia^{2}. Joon coon'^{13} la joon
'íin^{2}mo 'ña'a.
17 'Wii'^{13} joon, tsaru'^{1}u' 'in 'iin^{212}na, ñíi^{2}
'naa' jéei^{1}gɨ jilaa'^{21} 'elo joon un'øø'^{13}naa'
yaanaa' 'e jo coon'^{21} 'in tsá^{2} gó^{2} do 'naa' tóo^{2}
coon'^{13} júu^{3} tajuu^{21} tya'a joon jo xuu'^{21}naa'
'e jai'^{2} lɨ́ii^{2}naa'.
18 Pe cwolicwii^{1}gɨi' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo 'in
gajmaa^{1}a tiin'^{13}naa'. Joon cwoli'øøi'^{21}gɨ-'oo'

fo'feei'[1] tya'a. Cwolí[2] jilaa'[21] 'e 'ya'[2]gɨ tya'a
ca nano la joon jon coon[21] tøø[2]mo. Amén.

Jí² 'láa² 'wii²¹² 'e gasii¹in San Juan tɨ́ɨ²i 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo

Júu³ tya' juncwii²¹ 'e cwo'¹ Dios tsá²

1 Jmoo²¹o'o 'e jí² lo cwáain¹ tya' 'in tyán¹ júu³ tya' Dios jacoon¹ jee²¹² jna' ca la jée¹gɨ la mo 'wiin²¹² seen²¹mo 'ii. Nan~~uu~~²oo'o júu³ tya'a joon nanee²¹²moo'o coon'¹³ unnii²¹i'i joon gajøø²moo'o, gasaan'¹³a'a tya'a coon'¹³ cwoo²¹o'o.

2 Joon gajnéi¹ 'e juncwii²¹ no jee²¹² jna'a joon gaee²¹e'e jmoo²¹o'o júu³ joon 'ee¹³e'e 'naa' 'e juncwii²¹ no 'e jo tyéi¹ do. E juncwii²¹ no gateen¹ coon'¹³ Ñ~~u~~'¹~~u~~' joon gajnée¹i jee²¹² jna'a.

3 Jmoo²¹o'o 'naa' júu³ jilaa'²¹ 'e ganee²¹e'e joongɨ gan~~uu~~²¹~~u~~'~~u~~ 'e ilisɨcaan²¹naa' coon'¹³ jna'a. Joon jna'oo'o 'e la ja'²mo sɨcaan²¹moo'o coon'¹³ Dios Jmii²¹ joongɨ coon'¹³ jóon¹on Jesucristo.

4 'Wii'¹³ joon siin²¹ jna'a 'e jí² lo tyii' itsíin²mo 'e jløø'³moo'.

Dios jmoo¹o jná² joo'²¹ lɨ taain²¹² tsá² juncwii²¹

5 'E júu³ lo ga'ee¹ Jesucristo jna'a, joon jmoo²¹o'o 'naa' júu³: Dios 'in² tyúi¹gɨ lɨɨlɨ́¹ joon ñi¹o jilaa'²¹, ce jiin'¹³x~~u~~ 'e gó² jo sá² tya'a.

6 Wa jin'² tsá² 'e sɨcaain²¹ coon'¹³ Dios joon ngɨɨ¹ to² gó², tajuu²¹mo 'ii coon'¹³ jilaa'²¹ 'e faa'²¹a joongɨ jilaa'²¹ 'e jmoo¹o.

7 Pe wana ngɨɨ²¹ɨ' jmai'² 'e ty~~u~~²-~~u~~ la ngɨ¹ Dios 'in tyúi¹ sɨcaan²¹na' la jaain²¹ la jaan²¹na'. Joon iuntyúu¹i jna' jilaa'²¹ tsaa² tyi' coon'¹³ 'e jmɨ¹ 'øø²¹i 'e gatuun²un tya' Jóon¹ Dios 'in sii²¹ Jesucristo.

8 Wa faa¹³a' 'e jo 'e tsaa² 'óo³o' tyiin²an' tóo² yiia', lɨ́ɨ²na' tajuu²¹.

9 Pe wana røø²¹²na' tsaa² tyi' tyani Dios, i'íin²mo Dios tsaa² tyi' jiin'¹³ la nifo'²o. Joon iuntyúi¹ jna' jilaa'²¹ 'e 'laa²¹a' ts~~u~~ 'ii'²¹ røø² jmoo¹ Dios.

10 Wana faa'¹³a' 'e jo mo ga'naa²¹a' tsaa² cwóo¹³o' Dios tsaa² 'e tajuu²¹mo 'i. Joon jo mo ga'ii'¹³na' júu³ tya' Dios 'e jai'² to².

2

Jesucristo, 'in faa'²¹a 'wii²¹² tyi'

1 Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyi'naa' y~~uu~~n²¹ tyiia 'e jo 'noo²oo' tsaa². Pe wana gatøøi'¹ tsá² tsaa² tya'a seein²¹ jaain²¹ sii²¹ Jesucristo 'in lí² faa'²¹a 'wii²¹² tya'a tyani Dios Jmii²¹.

2 Joon 'in Jesucristo jo ga'noo¹o jiin'¹³ coon²¹ tsaa². Joon coon'¹³ la joon 'in Jesús do gatyii¹ jilaa'²¹ tsaa² tyi' mo najúun²in. Joon coon'¹³ la joon gauntyú²-tsi Dios 'wii²¹² tyi'. Joon jon' jiin'¹³ tsaa² tyi' gatyí², gatyí² jon tsaa² tya' jilee'²¹ tsá² 'in taain²¹² juncwii²¹.

3 Wana n~~uu~~²¹~~u~~' júu³ tyú² tya' Dios nee²¹o' 'e galicwii¹mo' 'ii.

4 Pe wana jin'² tsá²: "Cwíi³moo 'ii", joon jmoo¹o n~~uu~~'¹³~~u~~, tajuu²¹mo 'ii.

5 'In jmoo¹o n~~uu~~'¹³ júu³ tya' Dios 'e la ja'²mo 'iin²¹²in 'ido Dios jiin'¹³ la lɨ́² 'e 'iin²¹² Dios. Joon coon'¹³ la joon linee³e' 'e lɨcaan²¹mo' coon'¹³ Dios.

6 Joon 'in jin'² 'e sɨcaain²¹ coon'¹³ Dios tɨ́ɨi² ngɨ¹ la gangɨɨ¹ Jesucristo.

'E júu³ 'múui² ty~~u~~'²~~u~~ to²

7 Tsaru'¹~~u~~', jo 'múui² 'e to² ty~~u~~'³~~uu~~ no. Ca la mo 'wiin²¹² gan~~uu~~²~~uu~~'. Coon²¹ røø²¹ lɨ́¹ 'e to² ty~~u~~'³~~uu~~ no la lɨ́¹ 'e nigan~~uu~~²~~uu~~' la mo jéei¹.

8 Pe Jesús gasɨɨ'²¹ jna' 'e 'mɨ́ɨ²mo 'e júu³ lo 'e to² ty~~u~~'³~~uu~~ no. Jesús do ga'láa² 'wii²¹² jmaa¹a 'elo joon ga'ii'¹³naa' 'e jmaa²aa'. La mo jéei¹ la jo mo lɨcwii¹na' Jesucristo lawa'a ngɨɨ²¹ɨ' lɨ n~~uu~~²¹. Pe tɨ lɨ ngɨɨ²¹mo 'e n~~uu~~²¹ no. Na'láa² 'wii²¹² jná² joo'²¹ lɨ saan³an' ts~~u~~ 'wii'¹³ galicwii¹mo' Jesucristo.

9 Joon wana jin'² tsá² 'e ngɨ¹ lɨ jná² joo'²¹ tya' Dios joon 'ee'¹mo ruu'²¹i ngɨɨ¹o lɨ n~~uu~~²¹gɨ.

10 Ts~~u~~ 'in 'iin²¹²in ruu'²¹i ngɨɨ¹ lɨ jná² joo'²¹ tya' Dios joon ce jiin'¹³ coon²¹ jo 'ee sóon³in.

11 Pe 'in tsá² 'in 'ee'¹ ruu'²¹i seein²¹ 'e ngɨ¹ lɨ n~~uu~~²¹. Joon jo jnaa² jøø²ø xiia'fu tsaa¹a. Lawa'a tsá² tiui² lɨ́ɨ¹i.

12 Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyii', yʉʉn²¹ tyiia, tsʉ niga'íin²mo Dios tsaa² tyii' 'wii'¹³ tya' Jesucristo nityí² tya'a.

13 Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyii' tsacøøi'¹³ tsʉ nigalicwii¹moo' 'in gaseein²¹ mo 'láa² 'wii²¹² juncwii²¹ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e sá². Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyii' sɨmii'²¹ tsʉ nigalɨ'²oo' 'in 'lɨɨi'³ do.

Joon gasɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyii', yʉʉn²¹ tyiia tsʉ nigalicwii¹moo' Dios Jmii²¹.

14 Joon gasɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyii' tsacøøi'¹³ tsʉ nigalicwii¹moo' 'in seein²¹ mo 'láa² 'wii²¹² jilaa'²¹ 'e sá² juncwii²¹. Joon gasɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyii' sɨmii'²¹ tsʉ 'wii'¹³ pii²¹-'oo' joon ga'ii'¹³moo' júu³ tya' Dios. Joon galɨ'²oo' 'in 'lɨɨi'³ do.

15 Jo jmaa²aa' 'e 'iin²¹²naa' 'e juncwii²¹ lo jon'gɨ jmaa²aa' 'iin²¹²naa' jilaa'²¹ 'e sá² juncwii²¹. Tsʉ wana jmoo²oo' 'e 'iin²¹²naa' juncwii²¹ jo i'iin²¹²naa' Dios Jmii²¹.

16 Tsʉ jilaa'²¹ 'e 'ɨ¹-tsi tsá² coon'¹³ jilaa'²¹ 'e suun²¹in tsá² coon'¹³ unníi¹i coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmoo¹o jloo'³ tya'a jon' tya' Dios Jmii²¹ 'e la joon, 'e tya' juncwii²¹ jilaa'²¹ 'e la joon. Jiin'¹³ juncwii²¹ lo-o taain²¹ tsá² 'e la joon. Jo cwo²gɨ Dios Jmii²¹ 'e la joon.

17 Tɨ lɨ tyé¹mo juncwii²¹ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e gó² 'e jmoo¹o tsá² 'e jo 'e to² tí². Pe jileei'²¹ 'in jmoo¹o la to² tyʉ'² Dios seen²mo coon²¹ tøø²mo.

Xiiala lɨ́¹ júu³ jai'² joongɨ xiiala lɨ́¹ júu³ tajuu²¹

18 Yʉʉn²¹ tyiia, tyan'² 'áa¹mo nijó¹ i'íin² juncwii²¹. Joon nanʉ́ʉ²oo' 'e ijó¹ 'in 'eei'¹ Cristo joon seen²mo fúui¹ 'in 'eei'¹ Cristo nano, 'wii'¹³ joon nee²¹e' 'e tɨ lɨ tyéi¹ juncwii²¹.

19 'In tsá² do ga'wóo²i jee²¹² jna' pe jon' tsá² tyi' 'ii. Tsʉ wana galíin² tsá² tyi' la jai'² jo ga'wóo²i jee²¹² jna'. Pe la lo-o galɨ́² iliñi¹ tsá² tyʉ́² 'e jileei'²¹ 'in ngɨ¹ coon'¹³ jna' jon' jileei'²¹ lɨ́ɨ¹i tsá² tyi'.

20 Pe Dios nigacwo'¹o 'naa' 'in Espíritu tyʉ́² tya'a 'wii'¹³ joon ñii²¹²oo' jilaa'²¹.

21 'E sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyii' 'wii'¹³ ñí³ 'naa' jilaa'²¹ 'e la jai'² jon' wa'a jo mo cwii¹ii'. Ñí³oo' jon 'e jiin'¹³ coon²¹ júu³ tajuu²¹ jo 'ee la jai'².

22 Joon wana 'in jin'² 'e jo jo'² gatyii'¹³in Dios Jmii²¹ Jesus 'in tyán¹ júu³ tya'a sii²¹ Cristo, tajuu²¹mo 'in jin'² la joon. 'In no 'in 'eei'¹ Cristo. Jileei'²¹ 'in la 'í jo røø²i Dios Jmii²¹ coon'¹³ Jóon¹on.

23 Jilee'²¹ 'in jo røø¹i Jóon¹ Dios jo cwii¹in jon Dios Jmii²¹. Pe wana jin'² tsá² Jóon¹ Dios Jmii²¹ Jesús, 'in no cwii¹mo jon Dios Jmii²¹.

24 'Wii'¹³ joon cwotii'¹³-'oo' 'e ganʉʉ²ʉʉ' ca la mo 'wiin²¹². Joon wana jo tʉʉ²ʉʉ' 'e júu³ do 'e ganʉʉ²ʉʉ' ca la mo 'wiin²¹² ijoon²oon' lɨcaan²¹naa' coon'¹³ Jóon¹ Dios joongɨ coon'¹³ Dios Jmii²¹.

25 Joon Jesucristo ga'ɨ́ɨ² jna' júu³ 'e icwo'¹o jna' coon²¹ juncwii²¹ itoon²¹on' coon'¹³ Dios coon²¹ tøø²mo.

26 Jmoo'¹³oo'o 'naa' júu³ coon'¹³ jí² lo cwáain¹ tya' 'in 'iin²¹²in cón² 'naa' tóo².

27 Pe Jesucristo gacwo'¹ 'naa' Espíritu Tyʉ́² tya'a joon jo 'ná¹ jiin'¹³ jaain²¹ 'e'²e 'naa' tsʉ 'ña'o 'in Espíritu do i'e'²e 'naa'. Joon jilaa'²¹ 'e 'e'²e 'naa' jmai'² 'e ja'²mo jiin'¹³ coon²¹ 'e tajuu²¹. Cwoseen²¹naa' sɨcaan²¹naa' coon'¹³on la ga'e'²e 'in Espíritu Tyʉ́² do 'naa'.

28 Joon nano, yʉʉn²¹ tyiia, cwoseen²mogɨɨ' sɨcaan²¹naa' coon'¹³ Cristo. Coon'¹³ la joon jo cu'²-tsi' mi jnéi¹ 'ido túnˡ. Joon mi jó¹ jo fa'ɨɨ'²¹ lɨ́ɨ²naa' tyaníi¹i.

29 Tyʉ́²-ʉ ñí³oo' 'e jmai'² 'e røø²¹ jmoo¹o Jesucristo. Cwoliñí³oo' jon 'e jilee'²¹ 'in jmoo¹o røø²¹ jóon¹ Dios 'ii.

3

'In lɨ́ɨ¹i jóon¹ Dios

1 Cwo'ii²du'-'oo' xiiala 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ jna' 'e gaunsii²¹ jna' 'e jóon¹ Dios jna'. Joon la joon lɨ́ɨ¹na'. 'Wii'¹³ joon 'in jo cwii¹in Dios taain²¹² juncwii²¹ jo cwii¹in jna' jon tsʉ jo mo galicwii¹in Dios.

2 Tsaru'¹u' 'in 'iin²¹²na, la no lɨ́ɨ¹na' jóon¹ Dios joon jo galinee²¹e' 'ee ilíin²na' pe nee²¹o' 'e mi jnéi¹ Jesucristo ilíin²mo' la lɨ́ɨ¹i tsʉ inee²¹mo' jiin'¹³ la lɨ́ɨ¹i.

3 Joon jilee'²¹ 'in jéein¹ 'ii untyúi¹ yaai tsʉ tyú¹mo Jesucristo.

4 Jileei'21 'in 'noo1o tsaa2 jo untiin'13in júu3
tya' Dios. La joon lí1 tsaa2 mo jo untiin'13
tsá2 júu3 tya' Dios.
5 Ñí3oo' 'e Jesucristo nicweei1 ni cwoo'13
juncwii21 'e tyii21 tsaa2 tyi'. Joon jo mo
ga'noo1o 'ido jiin'13 coon21 tsaa2.
6 La joon jon jilee'21 'in sɨcaain21
coon'13on, jo ngɨ1 to2 'noo1o tsaa2. Tsʉ
jilee'21 'in ngɨ1 to2 'noo1o tsaa2 jo mo ní2
tiin'13 jo mo licwii1in Jesucristo.
7 Yʉʉn21 tyiia, jo cwoo2oo' 'e cón2 tsá2 'naa'
tóo2: 'In jmoo1o 'e tyʉ́2, 'in tyú1mo 'i la tyúi1
Jesucristo.
8 La joon jon jileei'21 'in ngɨ1 to2 'noo1o
tsaa2 'in 'lɨɨ'3mo 'i. Tsʉ la mo 'wiin212
ga'noo1o 'in 'lɨɨi'3 do tsaa2. Joon najó1 'in
Jóon1 Dios jaxée1i 'e nigajmaa1a 'in 'lɨɨi'3 do.
9 Jiin'13 jaain21 jóon1 Dios jo ngɨ1 to2 'noo1o
tsaa2 tsʉ Dios nigacwo'1o 'in tsá2 do coon21
juncwii21 'múui2. Jo lí2 'noo1gɨ tsaa2 tsʉ
jóon1 Dios 'ii.
10 Lí2-i licwii1mo' 'iin jóon1 Dios joongɨ 'iin
jóon1 'in 'lɨɨi'3 tsʉ jilee'21 'in jo jmoo1o 'e tyʉ́2
jon'gɨ 'iin212in ruu'21i jo lɨ́ɨ1i jóon1 Dios.

Ili'nee2mo' la jaain21 la jaan21na'

11 Tsʉ joon 'e júu3 niganʉʉ2ʉʉ' ca la mo
'wiin212 lɨ́1 'elo: Cwoli'iin212na' la jaain21 la
jaan21na'.
12 Jo jmoo21o' la gajmaa1a Caín, 'in lɨ́ɨi1
jóon1 'in 'lɨɨi'3 joon gajngaa'12mo ruu'21i. ¿'Ee
'wii212 gajngaa'13i? Gajnga'2mo 'wii'13 'in
ruu'21i do gajmaa1a 'e tyʉ́2 joon 'ii-gɨ gaj-
maa1a 'e gó2.
13 Tsaru'1u', jo jmaa2aa' tsa'goo21-'oo' 'e
'eei'1 'naa' 'in tsá2 'in jo cwii1in Dios, 'in
tɨ́2-tsi jiin'13 'e sá2 fu juncwii21 lo.
14 Née3o' 'e ca la mo jéei1 jo 'in caan21na'
coon'13 Dios pe la no galɨcaan21mo' coon'13
Dios tsʉ 'iin212mo' 'in ru'1u' catyaai2 do. 'In
jo 'iin212in ruu'21i jo mo lɨcaain21 coon'13
Dios.
15 Jilee'21 'in 'ee'1 ruu'21i lawa'a 'in jn-
gaai'12 tsá2 'ii. Joon ñí3oo' 'e jiin'13 jaain21 'in
jngaai'12 tsá2 jo téen2in juncwii21 tya' Dios
coon21 tøøi2.
16 Nee21o' 'e gacwo1 Jesucristo juncwii21
tya'a 'wii'13 tyi'. Joon coon'13 la joon gal-
itsáa1mo-tsi' xiiala 'ná1 'e 'iin212mo' Dios
coon'13 tsá2 xeei'21. La gacwo1 'ii juncwii21
tya'a la joon jon jna' 'ná1 cwoo21o' juncwii21
tyi' tya' tsaru'1u'.
17 Wa jaain21 tsá2 'in 'oo1o jilaa'21 'e
jmaa'2i to2 tya'a jøø2i jaain21 tsaruu'21i 'in
sɨtyéein1 jmɨɨ212 joon jo jmoo1o feei'1-tsi
'wii212 tya' 'ido jo ñí3ii xiiala cwéi1 jin'2 'in
tsá2 do: "'Iin212moo Dios."
18 Yʉʉn21 tyiia, jo to2 'í3 wa'a jiin'13 fáa3a':
"'Iin212mo' Dios coon'13 tsá2." Tyʉ́2gɨ wa'a
'ee2e' tsá2 'e 'e la ja'2mo 'iin212mo' Dios
coon'13 tsá2 coon'13 jilaa'21 'e jmoo21o'.

'E jo cu'2-tsi' tyani Dios Jmii21

19 Joon wa ngɨɨ21ɨ' la joon cwoo'13na'
cwáain1 yiia' 'e jo nitajuui21 jna'. Joon
cwoo'13na' cwáain1 yiia' 'e jo nitajuui21 jna'
tyani Dios.
20 Wana cwóo13o' tsaa2 yiia' nee21o' 'e
feei'1gɨ Dios lagɨ jna' joon ñi1 Dios jilaa'21.
21 La joon, tsaru'1u' 'in 'iin212na, wa'a jo
cwóo13o' tsaa2 yiia' lí2-i seen2na' jo cu'2-tsi'
tyani Dios.
22 Joon icwo'1o Dios jna' jilaa'21 'e mɨɨ21ɨ'
tsʉ jmoo21o' núʉ13ʉ' to2 tyʉ'2ʉ coon'13 jilaa'21
'e 'yaai1-tsi tyi'.
23 Joon to2 tyʉ'2ʉ 'e ja'2mo lɨ́ɨ2na' Jóon1on Je-
sucristo joon tyʉ'2ʉ jna' jon to2 'e 'iin212mo'
la jaain21 la jaan21na' jiin'13 la nigajin'2in.
24 Jileei'21 'in jmoo1o la to2 tyʉ'2ʉ téen1in
sɨcaain21 coon'13 Dios la joon jon téen1in
Dios sɨcaain21 coon'13 'ii. Joon linee21e' 'e
téen1in Dios sɨcaain1 coon'13 jna' 'wii'13 'in
Esíritu Tyʉ́2 tya'a 'in gacwei'2 jna'.

4

Xiiala lɨ́ɨ1i 'in Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios joongɨ xiiala lɨ́ɨ1i 'in sii21 anticristo

1 Tsaru'1u' 'in 'iin212na, jo jai'2 cwolíin21naa'
jileei'21 'in jin'2 'e faa'21o cwáain1 tya' Dios.
Cóon2oon' cwáain1 coon'13 ce tún2 'ee 'e
faa'21a 'ido. Nuu2uu' wana faa'21a cwáain1
tya' Dios owa jo faa'21a 'ee. Røø2mo cwoo'13
juncwii21 coon'13 'in tsá2 tajuui21 'in jin'2in
'e faa'21o cwáain1 tya' Dios pe jo jo'2.
2 Pe 'naa' cwii1moo' 'in Espíritu Tyʉ́2 tya'
Dios. Joon jilee'21 'in jin'2 'e Jesucristo najó3
lɨ́ɨ1i tsá2 faa'21o 'ii'21 tya' Espíritu Tyʉ́2 tya'
Dios.

3 Joon jilee'21 'in jin'2 'e jo mo jó1 Jesucristo 'e lɨ́ɨ1i tsá2 jo faa'21a 'ii'21 tya' Dios. Joon 'in jin'2 la joon 'ee'1mo Jesucristo. Joon 'in tsá2 'in jin'2 la joon seen2mo fu juncwii21 nano jiin'13 la nanúu2uu' ijalíin2.

4 Yɨɨn21 tyiia, lɨ́ɨ1naa' jóon1 Dios joon galɨɨ'2oo' 'in tajuui21 do tsɨ 'in feei'1gɨ 'in cwo'1 'naa' pí3 lagɨ 'in cwo'1 pí3 'in catyaai21 do xɨfiin'13 tyɨ'2 'ido to2 juncwii21.

5 'In tsá2 tajuui21 do faa'21o jmai'2 tya' 'e sá2 ni cwoo'13 juncwii21 tsɨ tɨɨi21 jmai' 'e sá2 juncwii21 lo. Joon lɨ́ɨ1 tɨ́2-tsi tsá2 taain212 juncwii21 núu2un júu3 tya'a.

6 Pe jileei'21 jna' líin2na' jóon1 Dios. Joon jileei'21 'in cwii1in Dios núu2o 'e faa'13a' joon 'in jo núu2un 'e faa'13a' do jo lɨ́ɨ1i tsá2 tya' Dios. Joon coon'13 la joon lí2 tsáa1mo-tsi' 'iin faa'21 la jai'2 joongɨ 'iin faa'21 júu3 tajuu21.

'Iin212mo Dios jna' 'áa1mo

7 Tsaru'1u' 'in 'iin212na, cwoli'iin212mo' la jaain21 la jaan21na'. Dios jmaa1a 'ii'21 'e li'iin212na' la jaain21 la jaan21na'. Joon jileei'21 'in 'iin212in Dios joon 'iin212mo jon tsá2 lɨ́ɨ1mo jóon1 Dios joon cwii1mo Dios.

8 'In jo 'iin212in Dios la joon jon jo 'iin212 tsá2 jon'gɨ Dios mo licwii1in tsá2 tsɨ jilaa'21 'e jmoo1o Dios Jmii21 'e 'e'2e tsá2 'e 'iin212mo Dios Jmii21 tsá2.

9 Jaan21mo Jóon1 Dios 'in seein21 joon gasii1in Dios 'i fu juncwii21 'e 'wii212 'ii lí2 cwo'1 jna' coon21 juncwii21 'múui2. Coon'13 la joon ga'e'2e Dios jna' xiiala 'iin212in jna'.

10 Gali'iin212mo Dios Jmii21 jilaa'21 'e gajmaa1a. Joon gasii1in Jóon1on fu juncwii21 lawa coon21 fa'1 'e jatyíi1i jilaa'21 tsaa2 tyi' 'e jo jmaa1gɨ Dios Jmii21 'nii'21-tsi tyi'. Gajmaa1 Dios Jmii21 la joon 'wii'13 'iin212mo jna' jon' wa'a jna' 'ná1 'e li'iin212na' 'ii.

11 Tsaru'1u' 'in 'iin212na, wana nagali'iin212 Dios jna' la joon jon jna' 'ná1-a li 'iin212mo' tsaru'1u'.

12 Jiin'13 jaain21 jo mo ganii2in Dios pe wana 'iin212mo' la jaain21 la jaan21na' ngɨɨ1 Dios coon'13 jna' joon coon'13 la joon untsiin21 jna' 'e 'iin212mo Dios jna'.

13 Gacwo'1o Dios Jmii21 jna' 'in Espíritu Tyɨ́2 tya'a, 'wii'13 joon tsáa1mo-tsi' 'e ngɨɨ21ɨ' sɨcaan21na' coon'13 Dios 'e joon ngɨɨ1 'ido jon coon'13 jna'.

14 Joon niganee21e' joon jmoo21o' júu3 'e Dios Jmii21 gasii1in Jóon1on 'e jmaa1a tiin'13 tsá2 taain212 fu juncwii21.

15 Joon doñi'iin ijin'2 'e Jesús lɨ́ɨ1i Jóon1 Dios Jmii21 ngɨɨ1 Dios caain21 coon'13 'i la joon jon ngɨ1 'ii caain21 coon'13 Dios.

16 Galinee2o' joon galija'2mo lɨ́ɨ2na' 'e 'iin212 Dios Jmii21 jna'. Jilaa'21 'e jmoo1o Dios 'e 'e'2e tsá2 'e 'iin212mo Dios Jmii21 tsá2 joon jileei'21 'in ngɨ1 'née2i tsaruu'21i ngɨɨ1 'i coon'13 Dios joon Dios ngɨɨ1o jon coon'13 'i.

17 Coon'13 la joon untii'13 jna' 'e 'iin212mo' Dios coon'13 tsá2 'e jo cu'2-tsi' mi cwá1 jmɨɨ212 lɨ tséi1 mi jmáa1a Dios Jmii21 'ii'21 tsɨ la lɨ́ɨ1i Jesucristo lɨ́ɨ1na' toon21on' juncwii21 lo.

18 Jo 'goo'21o tsá2 mo 'iin212in la jai'2 Dios coon'13 tsá2. Mo 'iin212in tsá2 Dios coon'13 tsá2 xeei'21 la jai'2 jo cwoo1i li'goo'21o. Tsɨ mo jmoo1o tsá2 'goo'21o ní3 tsá2 wúu1 coon'13 'e jmoo1o 'goo'21o. Joon 'in jmoo1o 'goo'21o jo mo gaun'yee21i 'e 'iin212in Dios la jai'2.

19 Jna'o' 'iin212mo' Dios coon'13 tsá2 tsɨ 'wii'13 nigali'iin212mo Dios jna' jéei1gɨ.

20 Wana jin'2 tsá2: "'Iin212moo Dios", pe joon 'ee'1mo ruu'21i, tajuu21mo 'ii. Tsɨ jo ñí3ii xiiala cwoí1 'e jin'2in 'e 'iin212in Dios 'in jo mo nii1i pe 'ee'1mo ruu'21i 'in niganí2.

21 Dios nigatyɨ'2ɨ jna' to2: Jilee'21 'in 'iin212 Dios 'ná1-a jon 'iin212in ruu'21i.

5

'E nilɨ'1o' jilaa'21 'e gó2

1 Jileei'21 'in jai'2 lɨ́ɨi2 'e Jesús lɨ́ɨ1i Cristo, ('øøi'21-tsi tsá2 jaain21 'in Dios gasii1in jajmaa1a tiin'13 tsá2) jaain21 jóon1 Dios 'ii. Joon wa'a 'iin212in tsá2 jmii21 xuui212 i'iin212mo jon 'in xuui212 do.

2 Wana 'iin212na' Dios joon jmoo21o' jilaa'21 to2 tyɨ'2ɨ coon'13 la joon tsáa1mo-tsi' 'e 'iin212mo' jon jileei'21 'in tsaru'1u' 'in lɨ́ɨ1i jóon1 Dios.

3 'Iin212mo tsá2 Dios jiin'13 mo jmoo1o tsá2 nɨɨ'13ɨn jilaa'21 to2 tyɨ'2ɨ joon jo 'áai1 'ii21 to2 tyɨ'2ɨ,

4 tsʉ jilee'^{21} 'in lḯ^{1}i jóon^{1} Dios galɨ'^{1}o
'naai^{212} jilaa'^{21} 'e gó^{2} jmoo^{1}o tsá^{2} taain^{212}
juncwii^{21}. Joon lɨ'^{13}o' 'naai^{212} jilaa'^{21} 'e gó^{2}
'e jmoo^{1}o tsá^{2} 'in 'eei'^{1} jna' 'wii'^{13} galija'^{2}mo
lḯ^{2}na' Jesús.

5 Joon jiin'^{13} 'in nigaja'^{2}mo lḯi^{2} 'e Jesús lḯi^{1}
Jóon^{1} Dios lí^{2}-i lii'^{1}i 'naai^{212} 'e gó^{2} 'e jmoo^{1}o
tsá^{2}.

'E júu^{3} ja'^{2}mo ga'ɨ^{1} Dios Jmii^{21} 'wii^{212} tya' Jóon^{1}on

6 Gasaai^{1} Wó^{3} 'in Jesús do jmɨ^{21}. Joon
coon'^{13} jmɨ^{21} 'e gasaai^{1} Wó^{3} do joon coon'^{13}
jmɨ^{1} 'e tuun^{21} tya'a mo júun^{2}in je tún^{2} do
gajmaa^{1}a júu^{3} 'e la ja'^{2}mo najó^{3} Jesucristo.
Jon' wa' jiin'^{13} jmɨ^{21} do pe coon'^{13} jmɨ^{21}
joongɨ coon'^{13} jmɨ^{1} do. La joon jon 'in
Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios jmaa^{1}a júu^{3} joon 'in
ja'^{2}mo 'in Espíritu Tyʉ́^{2} do.

7-8 Joon ni cwoo'^{13} juncwii^{21} 'nɨ^{1} 'ii'^{13} 'in
'elo jmoo'^{13} júu^{3}. Joon 'e 'láa^{2} 'wii^{212} 'in
Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios Jmii^{21}, joon tḯ^{2} tún^{2}
jmɨ^{21} joon tḯ^{2} 'nɨ^{1} jmɨ^{1} 'øø^{2}i. Joon jee^{212} 'nɨ^{1}
do røø^{21} júu^{3} jmoo'^{13}.

9 Wa 'ii'^{13}mo' lawa 'e jai'^{2} júu^{3} jmoo^{1}o tsá^{2},
'e tyiin^{2}gɨ 'e 'ii'^{13}mo' júu^{3} gajmaa^{1}a Dios tsʉ
feei'^{1}gɨ Dios lagɨ tsá^{2}. Joon 'e júu^{3} gajmaa^{1}a
Dios jmo'^{2}o jna' júu^{3} cwáain^{1} tya' Jóon^{1}on.

10 Joon jileei'^{21} 'in jai'^{2} lɨ^{2}i Jóon^{1} Dios ñi^{1}o
yaai 'e ja'^{2}mo 'e júu^{3} ga'ḯ^{2} Dios cwáain^{1} tya'a.
Pe jileei'^{21} 'in jo jai'^{2} lḯi^{2} Dios sáa^{1}i Dios lawa
jaain^{21} tsá^{2} tajuui^{21} tsʉ jo mo ga'ii'^{21}i júu^{3}
ga'ḯ^{2} Dios cwáain^{1} tya' Jóon^{1}on.

11 Joon 'e júu^{3} jai'^{2} ga'ḯ^{2} Dios cwáain^{1} tya'
Jóon^{1}on jin'^{2} 'e Dios nigacwo'^{1} jna' coon^{21}
juncwii^{21} 'múui^{2} 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo.
'Wii'^{13} tya' Jóon^{1}on gacwo'^{1} Dios jna' 'e
juncwii^{21} 'múui^{2} do.

12 Joon jilee'^{21} 'in ngɨ^{1} sɨcaain^{21} coon'^{13}
Jóon^{1} Dios niga'ii'^{21}mo 'e juncwii^{21} 'muui^{21}
do. Pe jileei'^{21} 'in jo jai'^{2} lḯi^{2} Jóon^{1} Dios jo
mo ga'ii'^{21} 'e juncwii^{21} do.

Júu^{3} tyʉ́^{2} lɨ gatséi^{1}

13 Nigasɨ^{1}na 'e jí^{2} lo tyii' 'in jai'^{2} lḯi^{2} Jóon^{1}
Dios 'e litsáa^{1}mo-'oo' 'e niga'ii'^{13}mo' coon^{21}
juncwii^{21} 'múui^{2} 'e jo tyéi^{1}.

14 Jo cu'^{2}-tsi' coon'^{13} Dios tsʉ nee^{2}o' wa
mo mɨ^{21}ɨ' 'e 'yaai^{1}-tsi Dios itḯ^{2} júu^{3} tyi'.

15 Joon nee^{2}o' wa ganúu^{2}uun Dios júu^{3}
tyʉ́^{2} tyi' nee^{2}o' jon 'e ga'ii'^{13}mo' 'e gamɨ^{21}ɨ'.

16 Wa nali'^{3}i' 'e 'noo^{1}o jaain^{21} ru'^{1}u' tsaa^{2}
'e jmoo^{1} jo júun^{2}in tsá^{2} 'ná^{1}-a faa'^{13}a' júu^{3}
tyʉ́^{2} 'wii^{212} tya'a. Joon i'íin^{1}mo Dios tsaa^{2}
tya'a wa jo ga'noo^{1}o tsaa^{2} 'e jmoo^{1}o júun^{2}in
tsá^{2}. Sá^{2}-a tsaa^{2} 'e jmá^{1} júun^{2}in tsá^{2} joon jo
'ná^{1} faa'^{13}a' júu^{3} tyʉ́^{2} tya'a 'e joon.

17 Jilaa'^{21} 'e gó^{2} jmoo^{1}o tsá^{2} lḯ^{2} tsaa^{2} tyani
Dios pe sá^{2}-a coon^{21} tsaa^{2} 'e jo júun^{2}in tsá^{2}.

18 'Nee^{2}o' 'e jileei'^{21} tsá^{2} 'in lɨ^{1}i jóon^{1} Dios
jo ngɨ^{1} to^{2} 'noo^{1}o tsaa^{2} tsʉ un'øø'^{1}mo Jóon^{1}
Dios 'ii. Joon jo lii'^{21}i 'in 'lɨi'^{3} 'ii.

19 Nee^{2}o' 'e líin^{2}na' jóon^{1} Dios joon tyʉ'^{2}ʉ
'in 'lɨi'^{3} to^{1} jilee'^{21} 'in catyaai^{2}, 'in jo cwii^{1}in
Dios.

20 Nee^{2}o' jon 'e najó^{3} Jóon^{1} Dios. Joon
'ii-o nagacwo'^{1} jna' 'e licwii^{1}mo' Dios 'in
jai'^{2}. Joon toon^{21}on' sɨcaan^{21}na' coon'^{13} 'in
jai'^{2} do. 'Iin 'in Jóon^{1} Dios Jesucristo. Joon
Jesucristo Dios 'in jai'^{2} joon 'oo^{1}-o coon^{21}
juncwii^{21} 'e cwo'^{1} Dios tsá^{2} 'e jo tyéi^{1}.

21 Yʉʉn^{21} tyiia, un'øøi'^{21} yaanaa' coon'^{13}
jilee'^{21} dioses 'in gajmeei^{1} tsá^{2} 'in jo jai'^{2}.
Amén.

Jí^{2} tɨ tún^{2} 'e gasii^{1}in San Juan

Ngó^{1} tún^{2} jí^{2} sɨɨ^{1}i Wó^{3}

1 Tsá^{2} fee'^{1}mo jna joon sɨ́ɨ^{3}na 'e jí^{2} lo tyi'i Yá^{3} coon'^{13} yʉʉn^{21} tyi'i 'in gatyii'^{13}in Dios. 'E la ja'^{2}mo 'iin^{212}moo 'naa'. Joon jon' jna 'in 'iin^{212}na 'naa' pe jilee'^{21}mo 'in ñi^{1} 'e la ja'^{2}mo seein^{21} Dios.

2 'Iin^{212}moo 'naa' 'wii^{212} 'e júu^{3} ja'^{2}mo 'e lɨ́ɨ^{2}na' joon ilí^{2} la joon coon^{21} tøø^{2}mo.

3 Cwojmaa^{1}a Dios feei'^{1}-tsi tyi'. Joon cwocwo'^{1}o Dios fo'feei'^{1} tyi' 'e saan^{21}an' tyʉ́^{2}-ʉ. Wana mo li'iin^{212}na' la jai'^{2} i'ii'^{13}mo' jilaa'^{21} 'elo tya' Dios Jmii^{21} joon tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'in Jóon^{1} Dios.

4 Galijløø'^{3}moo 'e tsee'^{21}moo 'inlɨ́ɨi^{13} xuui^{212} tyi'i 'in jmoo^{1}o nʉʉ'^{13}ʉ júu^{3} jai'^{2} tya' Dios jiin'^{13} la gatyʉ'^{2}ʉ Dios Jmii^{21} jna' to^{2}.

5 Mɨ́^{3}ɨɨ tyani'i, Yá^{3}, 'e jmaa^{2}'a la to^{2} tyʉ'^{2} Dios coon'^{12} júu^{3} tya'a. Joon jo 'múui^{2} 'e júu^{3} do tsʉ ca la mo 'wiin^{212} ninee^{2} jna' to^{2} tyʉ'^{2}ʉ 'e 'iin^{212}mo' la jaain^{21} la jaan^{21}na'.

6 Joon 'iin^{212}mo' Dios coon'^{13} tsá^{2} mo jmoo^{21}o' la to^{2} tyʉ'^{2}ʉ. Joon 'e to^{2} tyʉ'^{2} Dios do 'e ganʉʉ^{2}'ʉ ca la mo 'wiin^{212} 'e un'iin^{212}u'un Dios coon'^{13} tsaru'^{1}u'.

Xiiala lɨɨ^{1}i 'in con'^{2} tsá^{2} tóo^{2}

7 Tsʉ fúu^{1}mo 'in con'^{2} tsá^{2} tóo^{2} ningalíin^{2} la caain^{21} juncwii^{21}. 'In tsá^{2} do jo røø^{1}i 'e nigajó^{1} Jesucristo juncwii^{21} lɨɨ^{1}i tsá^{2}. 'In jin'^{2} la joon con'^{2}on tsá^{2} tóo^{2} joon 'ee'^{1}mo Cristo Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.

8 Un'øø'^{21}naa' yaanaa' 'e jo caa^{1}naa' 'e nij-moo^{21}o'o jee^{212} 'naa'. Joon coon'^{13} la joon jo caa^{2}naa' jiin'^{13}xʉ icwo'^{2} Dios 'naa'.

9 Jilee'^{21} 'in lɨ́ɨi^{2} 'e 'øøi'^{21}gɨ-tsi la júu^{3} ga'e^{1} Cristo joon jo jmoo^{1}gɨ 'e júu^{3} do jo ngɨɨ^{1}gɨ coon'^{13} Dios. Pe 'in jmoo^{1}o 'e júu^{3} do ngɨɨ^{1}o coon'^{13} Dios Jmii^{21} joongɨ coon'^{13} Jóon^{1} Dios Jmii^{21}.

10 Wa jalíin^{2} tsá^{2} fu tyii' 'in jo 'e^{1} 'e júu^{3} do jo 'ii'^{13}naa' tsi inʉʉ jon'gɨ fuu^{2}uu': "'Aa^{212}mo'o."

11 Tsʉ wana jin'^{2} tsá^{2}: "'Aa^{212}mo'o", lawa'a røø^{2} sɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} coon'^{13} 'e gó^{2} jmoo^{1}o 'ido.

Júu^{3} lɨ tséi^{1}

12 Sá^{2}gɨ 'e fo'^{3}oo pe jo 'iin^{212}na tóon^{3}oon ni mo'jí^{2} coon'^{13} 'in^{1}. Pe 'ɨ^{1}-tsii yaa'^{13}na yafoo'^{13}na 'naa' ñii'a 'e coon'^{13} la joon itsín^{1} 'e jløø'^{3}mo'.

13 'In jóon^{1} ruu'^{21}'u tsamɨ́^{2} no, 'in gatyii'^{12}in Dios jon sɨ́ɨ^{1}i: "'Aa^{212}mo'o." Amén.

Jí² tɨ 'nɨ¹ 'e gasii¹in San Juan

Faa'²¹a tsá² tyʉ́² tya' Gayo

1 Tsá² fee'¹mo jna joon sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyi'i,
Gayo, 'in tyʉ́² seen²¹na coon'¹³. 'E la ja'²mo
'iin²¹²moo 'nʉ.
2 Ru'¹u' 'in 'iin²¹²na, mɨ́³ɨɨ tyani Dios 'e
'yee¹mo tyʉ́² jilaa'²¹ 'e jmoo²'o joon 'e tyʉ́²
liseen²un jiin'¹³ la tyʉ́² seen²un tyani Dios.
3 Galijløø'³moo mo gajalíin² 'inlɨ́ɨi¹³
tsaru'¹u' joon gajmaa¹a júu³ xiiala ngɨ́²'ɨ
coon²¹ tsáa¹ joon xiiala jmaa²'a 'e la jai'².
4 Jo 'e sá²gɨ 'e jløø'³na coon²¹ 'ii'¹³gɨ la mo
ganúu³uun 'e ngɨɨ¹ yʉʉn²¹ tyiia coon'¹³ 'e jo'¹
lɨ́ɨi².
5 Ru'¹u' 'in 'iin²¹²na, tyʉ́²-ʉ jmoo²'o mo
unjii²'i 'in tsaru'¹u' jalíin² coon fuu²¹.
6 Joon 'in tsá² do nigamaa¹ júu³
tyani jilee'²¹ 'in taai² sɨcaain²¹ xiiala
nigali'iin²¹²mo'o 'ii. Jmaa²gɨ'ɨ 'e tyʉ́² un-
coon'¹³'on 'in tsá² do fu¹ taai² jiin'¹³ la tɨ́ɨ²i
'in jmoo¹o to² tyʉ'² Dios.
7 'In tsá² do ningalíin²mo to² tyʉ'² Jesu-
cristo joon jo 'ii'²¹i jiin'¹³xʉ tya' 'in jo cwii¹in
Dios.
8 'Wii'¹³ joon 'ná¹-a uncoon'¹³on' 'in
tsá² do joon coon'¹³ la joon jmoo²¹o' to²
caan²¹mo coon'¹³ 'in cwo¹ júu³ tyʉ́².

'E gó² jmoo¹o Diótrefes

9 Gasɨ́ɨ²na coon²¹ jí² tya' 'in catyaai² 'in
jai'² lɨ́ɨi² taai² do. Pe jo 'ii'²¹i to² tyʉ'³ʉʉ 'in
Diótrefes tsʉ 'iin²¹²in líin² tsafee'¹mo jee²¹²
'in tsá² do.
10 'Wii'¹³ joon mi yaa'¹³na iuntii'¹³ii-tsi
Diótrefes do jilaa'²¹ 'e nigajmaa¹a joon ji-
laa'²¹ júu³ 'atsaa²¹ 'e gafaa'²¹a tyii'i. Joon
jo leein²¹-tsi 'in Diótrefes do 'e faa'²¹a pe
jo ga'ii'²¹in 'in tsaru'¹u' cwolíin². Joon
gatyuu'¹²mo tya' 'in catyaai² 'in 'iin²¹²in
'ii'²¹in 'in tsá² do. Joon jileei'²¹ 'in ga'ii'²¹in
'in tsá² do ga'wóo²mo Diótrefes 'ii jee²¹² 'in
jai'² lɨ́ɨi².
11 Ru'¹u' 'in 'iin²¹²na, jo jmaa²'a 'e gó²,
jmaa²'a jmai'² 'e tyʉ́² tsʉ 'in jmoo¹o 'e tyʉ́²
líin² jóon¹ Dios joon 'in ngɨ¹ to² jmoo¹o 'e gó²
jo mo galicwii¹in Dios.

'E tyʉ́² jmoo¹o Demetrio

12 Jilee'²¹mo faa'²¹a tyʉ́² tya' Demetrio.
Joon jilaa'²¹ 'e jmoo¹o jmai'² 'e tyʉ́² la joon.
Joon jna'oo'o sii²¹i'i 'naa' 'e jmai'² 'e tyʉ́²
jmoo¹o joon ñí³oo' 'e ja'²mo júu³ tyii'i.

Júu³ lɨ tséi¹

13 Sá² 'láai² 'e 'iin²¹²na fo'³oo pe jo 'iin²¹²na
tóon³oon ni mo'jí² coon'¹³ 'in¹.
14 'ɨ¹-tsii yaa'¹³na la jmoono joon mi
cwaa'¹na sɨ́ɨ¹³ɨ' coon²¹ caan²¹mo.
15 Cwoseen²mo'o 'e tyʉ́². Jilee'²¹ 'in seein²¹
lo 'in seen²un tyʉ́² coon'¹³ sii¹in: 'Aa²¹²mo'o.
'Aa²¹²mo'o jin'² Wó³ fu'²'u la jaain²¹ la
jaain²¹ 'in seein²¹ tyʉ́² coon'¹³ jna'a.

Jí² gasii¹in San Judas tɨ́ɨ²i 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo

Sɨ¹i Judas jí² tya' 'in gatø'² Dios

1 Jna-a Judas sɨ́ɨ³na 'e jí² lo. Jna-a jaain²¹ 'in jmoo¹o jilaa'²¹ to² tyʉ'² Jesucristo, joon ruu'²¹na Jacobo. Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyii' 'in gatø'¹ Dios Jmii²¹ 'e nuu²uu' júu³ tya'a. 'Iin²¹²mo Dios 'naa' joon un'øø'¹i 'naa' 'wii'¹³ Jesucristo.

2 Cwocwo'¹o Dios fo'feei'¹-tsi tyii' joon 'e ñí²oo' 'e jløø'³mo Dios Jmii²¹ coon'¹³ 'naa', joon 'iin²¹²mo Dios 'naa'.

La no-o jmoo¹o 'in 'ee¹ júu³ tajuu²¹

3 Tsaru'¹u' 'in 'iin²¹²na, 'áa¹mo gali'iin²¹²na sɨ́ɨ³na coon²¹ jí² tyii' cwáain¹ tya' to² jmoo¹o Dios 'wii²¹² tyi'. Pe la no-o sɨtyée¹na jmɨɨ²¹² wa'a sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyii' 'e mɨ́³ɨɨ tyaní²ii' 'e jmaa²aa' taa'²¹a 'wii²¹² tya' júu³ 'e tsáa¹mo-'oo', júu³ gacwoo¹ Dios tsá² tya'a coonti.

4 Tsʉ 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² jee²¹² 'naa' jin'² 'e jai'² lɨ́ɨ²i Cristo pe tsá² tajuu²¹mo 'ii. 'Uun²¹mo 'e'²e tsá² júu³ 'e jo jo'¹. Tsá² gó² 'ino. 'In tsá² tajuui²¹ no jin'²in 'e tsʉ 'wii'¹³ feei'¹-tsi Dios 'wii²¹² tya' tsaa² tya' tsá² lí²-i jmá¹ tsá² doñi'ee 'e gó² 'e 'iin²¹²in. Joon coon'¹³ la joon jmoo¹o jo tsáai¹-tsi 'in jaan²¹mo Fii²¹i' Dios Jmii²¹ coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo. Joon gajin'² jí² tya' Dios calɨɨ 'ee ilí² tya' 'in tsá² tajúui²¹ no.

5 Xʉfiin'¹³ tyʉ́² ñí²oo' 'e gajmaa¹a Ña'ñʉ'¹ʉ' 'iin²¹²na untii'¹³i-'oo' xiiala ga'ín¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' joon gauntyée¹mo 'in jo jai'² galɨ́ɨi² jee²¹² tsá² Israel xʉfiin'¹³ gatyíi¹³mo jileei'²¹ lɨ sii²¹ Egipto do.

6 Cwotii'¹³-'oo' jon xiiala gatain'¹ Dios Jmii²¹ 'in ángeles do tya'a 'nʉñí³ tsʉ 'wii'¹³ gatʉʉ¹ʉ 'án³ tya'o. Do-o taain²¹² lɨ nʉʉ²¹ sɨ'máa¹i ca tɨ́² jmɨɨ²¹² ilisá² 'ii'²¹ tya'a.

7 La joon lɨ́² coon'¹³ 'in tsá² néei¹ fuu²¹ Sodoma coon'¹³ Gomorra coon'¹³ fuu²¹ náa¹ co'. Gatʉʉ¹o 'in tsá² do 'e tɨɨi² jmáa¹a tsá² coon'¹³ tsamɨ́² joon gajmaa¹a coon'¹³ 'in tún²mo. 'E joon lawa coon²¹ li² tya' Dios Jmii²¹ lɨ́ɨ¹i 'in tsá² do tya' jilee'²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. Gajuun²¹ Dios fuu²¹ goo¹o 'ido joon ní² 'in tsá² do wúu¹ coon'¹³ jɨ́² 'e coo²¹ coon²¹ tøø²mo.

8 La joon lɨ́ɨ¹i 'in tsá² tajuui²¹ no 'e tyaa¹ júu³ 'e gacɨɨ¹ 'e li'¹o jmaa¹a 'e gó². Tyaa¹ 'in tsá² do júu³ 'e lí² un'leei'²¹ tsá² yaai coon'¹³ tsamɨ́² sɨ coon'¹³ 'in túin¹ 'ee. Tyaa¹o júu³ 'e lí² 'ee'¹mo tsá² 'in 'oo¹o to² joon faa'²¹a 'laa' tya' ángeles tya' Dios.

9 Pe jiin'¹³ Miguel, 'in ángel 'in feei'¹gɨ tya' Dios, jo gajíi²in 'in 'lɨɨi'³ mo jo gacwo'¹ júu³ ruu'²¹i coon'¹³ 'in 'lɨɨi'³ cwáain¹ tya' moo¹ taai² 'lɨɨ²¹² Moisés. Lɨ' jiin'¹³ 'e faa'²¹o: "Cwo'e'²e Ña'ñʉ'¹ʉ' 'nʉ." Tsʉ 'in 'lɨɨi'³ do lɨ́ɨi¹ 'ɨɨ'¹³ nifu tya' Dios la mo jéei¹.

10 Pe 'in tsá² tajuui²¹ no faa'²¹a 'laa'²¹ tya' 'e jo ñi¹i. Joon coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmoo¹o la jmoo¹o joo'núu³ 'in jmoo¹o jiin'¹³ la 'iin²¹²in joon un'lee'²¹mo tɨ lɨ 'lɨɨ'³. Lɨ 'lɨɨ'³ tsalíin².

11 Fúu² 'áa¹mo 'ido tsʉ ningalíin² la fu¹ gangó¹ Caín 'in gajmaa¹a jiin'¹³ la 'iin²¹²in. Joon gatʉʉ²o 'e fu¹ tyʉ́² la gatʉʉ²¹ Balaam 'e jnaa²¹a cuu². Joon ityée¹mo Dios 'ii la gatséi¹ Coré 'wii²¹² tya' ga'noo¹o mɨɨ'¹³ tya' 'in tyʉ'² to².

12 Joon 'in tsá² tajuui²¹ no jalíin² gø'²ø jo 'ee un'goo²¹ 'e cwo² Dios. Joon un'lɨɨ'²ɨ lɨ sɨcaan²¹naa' cøø²øø' jmɨɨ²¹² mo untii'¹³-tsi ruu'²¹i ijó¹ Ña'ñʉ'¹ʉ'. Lɨ́ɨ¹i 'in tsá² do la lɨ́¹ jníi¹ tyʉʉn²¹. Jmai'² tyí² 'e jníi¹ do jo jmɨ́¹ jéei¹. La joon jon júu³ tya' 'ino, jmai'² tyí² taa'¹³ jo 'ee to² 'íin³ tya' jiin'¹³ jaain²¹. 'Ino lɨ́ɨ¹i la lɨ́¹ 'mó² 'oofuu²¹ 'e mo tɨ́² jiin²¹ tya'a jo cwo¹ 'oofuu²¹. Joon gasø'¹ tsá² la tyan¹ jmóo³ joon lityʉʉn²¹ coonti.

13 Jmoo¹o 'ino la jmoo¹o jmɨ'ñi'³ 'e jnóo¹on tɨ'² la ngóo¹ 'naai'¹³ jo ján². Lɨ́¹ jon¹ 'lɨɨ'³ coonti. 'Inlɨ́ɨi¹³ tyaa¹ cwoo²¹o 'in tajuui²¹ do juncwii²¹ tya'a 'e lɨ́ɨ²i coon'¹³ la joon tiin'¹³in tyani Dios pe jon' la joon. Joon Dios ipii¹in 'ii lɨ nʉʉ²¹ coonti.

14 La gajin'² 'lɨɨ²¹² Enoc tya' 'in tsá² tajuui²¹ no. 'In Enoc do 'in galiseein²¹ (tɨ' dyía²) cɨɨin²¹gɨ lagɨ 'lɨɨ²¹² Adán. Joon coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Dios gajin'²in: "Gamáa¹na Ña'ñʉ'¹ʉ'

joon ijó¹ coon'¹³ 'ɨɨ'¹³ tya'a fúui¹ 'áa¹mo.
15 Joon ijmáa¹a 'ii'²¹ røø²¹ tya' jileei'²¹ 'in
nigajmaa¹a 'e gó², jo tsaa'²-tsi Dios, joon
ni gafaa'²¹a 'laa'²¹ tya' Dios Jmii²¹." Jiin'¹³
'eno-o júu³ gatyaa¹ Enoc do.
16 Tsá² jo 'ee tɨ́²-tsi 'in tsá² tajuui²¹ no,
jmai'² to² cwoo¹ tsaa². Jiin'¹³ ngɨ¹ to² 'noo'¹o
jiin'¹³ 'e 'iin²¹²in. Tyaa¹ júu³ 'e jmoo¹o jloo'³
joon faa'²¹a 'e tyʉ́² tya' tsá² 'iin²¹²in wa'a 'ee
icwoo¹ tsá² 'ii.

'Ɨɨ¹ Judas júu³ 'e 'ná¹ jmáa¹a 'in jai'² lɨ́ɨɨ²

17 Pe 'naa', tsaru'¹u' 'in 'iin²¹²na,
cwotii'¹³-'oo' la gajin'² 'in apóstoles tya'
Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo ca la mo jéei¹:
18 "Mi tɨ́² jiin²¹ 'e tɨ lɨtyéi¹ juncwii²¹
iliseein²¹ tsá² 'in ungøøi¹ 'naa' jilaa'²¹ 'e
tsáai¹-'oo' joon ingɨ¹ to² jmoo¹o jiin'¹³ 'e gó²
'e tɨ́²-tsi. Jo jmoo¹o la to² tyʉ' Dios." Jin'²
apóstoles do.
19 'In tsá² no jmoo'¹³ poo²¹² jee²¹² 'naa',
tɨ́²-tsí 'e jmoo¹o jilaa'²¹ 'e gó² sá² juncwii²¹
joon jo mo 'í² Espíritu Tyʉ́² tya' Dios almas
tya'a.
20 Pe 'naa', tsaru'¹u' 'in 'iin²¹²na, tá²
táain¹-'oo' coon'¹³ jilaa'²¹ júu³ 'e tsáai¹-'oo' 'e
gacwoo¹ Dios. Joon jmaai'¹³ júu³ 'e tyʉ́²-ʉ
tya' Dios. Fáa¹³aa' júu³ tyʉ́² coon'¹³ 'ii'²¹ tya'
Espíritu Tyʉ́² tya' Dios.
21 Cwoliseen²naa' 'e li'iin²¹²mo Dios 'naa',
joon sɨjaan²¹oo' 'e jmɨɨ²¹² mi cwo'² Ña'ñʉ'¹ʉ'
Jesucristo jna' coon'¹³ 'e fee'¹-tsi coon²¹
juncwii²¹ 'e jo tyéi¹.
22 'In jo mo galitsáai¹-tsi tyʉ́² cwotyáa²aa'-tsi.
23 'Inlɨ́ɨi¹³gɨ tyíi²naa' jee²¹² jɨ́² 'e itiin'¹³mo.
Jmaa²aa' feei'¹-'oo' 'wii²¹² tya' 'inlɨ́ɨi¹³. Pe
cwo'ee'¹moo' 'e gó² 'e nigajmaa¹a 'ino.

'Ɨɨ¹ Judas júu³ 'e un'goo²¹ tsá² Dios Jmii²¹

24-25 Pe Dios lí²-i un'øø'²¹i 'naa' 'e jo
xuu'²¹naa' tsaa² tyii'. 'Ii-o lí² tø'¹ø 'naa' lɨ
tyíin¹in lɨ 'ya'²gɨ tya'a jløø'³moo' 'áai¹ coon'¹³
jiin'¹³ coon²¹ tsaa² tyii'. Cwolí² jilaa'²¹ 'e
'ya'²gɨ tya' 'in Dios 'in jmɨɨ¹-tsi. Jaan²¹mo
'ii. Cwolí² feei'¹gɨ 'ii joon jiin'¹³ 'ii tɨ́ɨi² to²,
jiin'¹³ 'ii-o lí² jmaa¹a 'ii'²¹ 'wii'¹³ cwáain¹ tya'
Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo. Cwolí² tya'a jilaa'²¹ ca
la mo 'wiin²¹², ca nano, ca la tøø²mo. Amén.

El Apocalipsis

Júu³ gajmaa'¹³a Jesucristo

1 'E jí² lo taa'¹³ júu³ 'e gacwo'¹ Dios Jmii²¹ Jesucristo 'e cwo'²o tsá² jmoo¹o to² tya'a iliñi¹i 'ee ilí² la jmoono. Joon coon'¹³ jaain²¹ ángel tya'a Jesucristo gajmaa¹a 'e liñi¹i jaain²¹ tsá² 'in jmoo¹o to² tya'a sii²¹ Juan 'e júu³ lo.

2 Joon 'in Wó³ do gajin'²o la jai'² jilaa'²¹ 'e ganii²¹² cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹ joongɨ júu³ tya' Jesucristo.

3 Jløø'³mo jileei'²¹ 'in jøø²ø 'e jí² lo joon jløø'³mo jon jileei'²¹ 'in núu²un mo untsaa² tsá² 'e jí² lo 'e gacwó² Dios wa mo jmoo¹ tsá² nʉʉ'¹³ʉn tsʉ tɨ lɨ tɨ́² ityéi¹ 'e júu³ lo.

Sɨɨ¹i Wó³ jí¹ tya' dyía¹ poo²¹² tsá² jai'² lɨ́ɨi² Cristo

4 Jna-a, Wó³, jmóo³oo 'e jí² lo tya' 'in dyía¹ poo²¹² tsá² jai'² lɨ́ɨi² Cristo néei¹ lɨ sii²¹ Asia. Cwouncwaai'³ Dios Jmii²¹ 'naa' 'e seen²¹naa' tyʉ́² coon'¹³on. Tsʉ seen²¹mo Dios nano, seein²¹ calɨɨ jon, joon ijó¹. 'Ii'¹³naa' cwa'³ jon tya' dyái¹ espíritu 'in téein² tyani lɨ sɨlɨɨ²¹² lɨ tyíin¹ Dios Jmii²¹.

5 'Ii'¹³naa' cwa'³ jon tya' Jesucristo 'in ga'ɨɨ¹ júu³ 'e jai'². 'Ii nifu gajiin'¹ jee²¹² 'lɨɨ²¹² joon tyʉ'²ʉ to² jileei'²¹ røøi¹³ taain²¹² fu juncwii²¹. 'Iin²¹²mo Cristo jna' joon gatyii¹o tsaa² tyi' coon'¹³ jmɨ¹ 'øø¹i.

6 Cristo do nigajmee¹i jna' 'e lɨ́ɨ¹na' røøi¹³ joongɨ untsá² tya'a 'e jmoo²¹o' to² tyʉ'² Dios Jmii²¹. Cwolí² tya'a jilaa'²¹ 'e 'ya'²gɨ la joon jon jilaa'²¹ 'ii'²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Amén.

7 ¡Jøø²øø', ijó¹ Cristo jee²¹² jníi¹! Joon jileei'²¹ tsá² taain²¹² fu juncwii²¹ ijøø²i 'ii. Ca 'in gajmee'²¹i 'ii ijøø²i 'ii. Joon jileei'²¹ tsá² ityi'²i xuui²¹²-tsi mi nii¹in. Ja'²mo, la joon ilí².

8 "Jna-a 'in nifu, la joon jon lɨ tyéi¹. La lɨ́¹ letras A coon'¹³ Z lɨ́ɨ¹na", jin¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' 'in seein²¹ nano, 'in seein²¹ la mo 'wiin²¹² joongɨ ijó¹. 'Ii 'in feei'²¹gɨ la jee²¹² jileei'²¹.

Wó³ jøø²i Cristo

9 Jna-a, Wó³, 'in lɨ́ɨ¹i ruu'²¹naa'. Jna 'in caan²¹moo coon'¹³ 'naa' jilaa'²¹ wúu¹ 'e nee²¹e'. Tyʉ'² Dios to² jna' la 'oo'²¹ tsaru'¹u' joon gauncoon'¹³on Jesucristo jna' 'e seen²¹na' 'e feei'¹-tsi'. 'Yuu²na 'nʉñí³ coon²¹ lɨ sii²¹ Patmos. Patmos do coon²¹ cwoo'¹³ tyʉʉn² roon¹ tún² tsa'¹ ni jmɨ'ñi'¹. 'Uu²¹²uu 'nʉñí³ tsʉ 'wii'¹³ nigacwó²oo júu³ tyʉ́² tya' Dios joon gafo'¹oo 'wii'¹³ tya' Jesucristo.

10 Galɨ́² coon²¹ jmɨɨ²¹² mo 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá² gatyʉ'² 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios jna to² joon ganú³uun lɨ' caluu jna coon²¹ júu³ 'e faa'²¹a tá², 'e lí² la 'iin² coon²¹ trompeta,

11 'e jin'² sɨɨ'²¹ɨ jna:

—Táan¹ ni jí² jilaa'²¹ 'e jøø²'ø joon sɨɨ²¹u'u tya' 'in tsá² dyía¹ poo²¹² 'in jai'² lɨɨi² Cristo 'in néei¹ lɨ sii²¹ Asia; ca fuu²¹ lɨ sii²¹ Efeso, coon'¹³ fuu²¹ Esmirna, coon'¹³ fuu²¹ Pérgamo, coon'¹³ fuu²¹ Tiatira, coon'¹³ fuu²¹ Sardis, coon'¹³ fuu²¹ Filadelfia, coon'¹³ fuu²¹ Laodicea.

12 Joon gajíin¹³na 'ñii'a 'e jøø³øø 'iin 'in gafee'²¹ jna do joon gamoo²¹oo dyía¹ candeleros 'e lɨ́¹ cwanáa¹.

13 Joon tún² tsa'¹ jee²¹² candeleros do siin'¹³ jaain²¹ tsá² 'in lɨ́ɨi¹ la lɨ́ɨ¹i 'in Ruu'²¹i Tsá². Joon tyi'²i sɨɨn'¹³ɨn cwaa²¹ 'e 'íi¹ ca luutɨɨ²ɨ. Joongɨ lawa coon²¹ loo²¹ lɨ́¹ jmai'² cwanáa¹ 'nʉʉ¹ʉ nitsíi¹i.

14 Joon jnʉtyíi¹i taa²¹ la taa²¹ jnʉ́² joo'saa'²¹ taai²¹ joongɨ la lɨ́¹ 'moo²¹. Joon unníi¹i lɨ la lɨ jɨ́² coo²¹.

15 Joon tɨɨ²ɨ lɨ la lɨ ñí³ bronce tyʉ́² 'e coo²¹ ni jɨ́². Joon jmíi¹ tya'a 'íin² lawa lɨ 'yʉ jmɨɨ²¹² 'láai¹ 'áai¹.

16 Joon seen'¹³in dyái¹ nʉʉ¹ cwoo²¹o tsáa¹. Joon tsi nʉ' 'oo²¹²o 'yeei'²¹ coon²¹ espada 'e 'má¹ 'áai¹ la je tún² taain²¹². Joon níi¹i jɨɨ'¹ la jɨɨ'¹ ñi'¹ mo tyíi² 'yiia²¹.

17 Mo gajøø³na 'ii tsifu gacɨɨ'²¹na 'wii²¹² tɨɨ²ɨ lawa'a gajuun²¹moo. Pe 'ii do tyaa¹a cwoo²¹o tsáa¹ tyiia joon jin'²in sɨɨ'²¹ɨ jna:

—Jo foo'¹³'o. Jna-a 'in nifu, la joon jon lɨ tyéi¹.

18 Jna-a 'in seen²¹moo, gajúun¹na pe nano seen²¹moo coon²¹ tøø²mo. Jna-a tyʉ'²ʉ to² mi júun²in tsá² joongɨ lɨ tsalíin²in mi yuui'¹³ júun²in.

19 Táan² ni jí² jilaa'²¹ 'e niñíi²'i, jilaa'²¹ 'e
sá, coon'¹³ 'e ilí² mi licɨɨin²¹gɨ.
20 'Elo 'øøi'²¹-tsi tsá² cwáain¹ tya' 'in dyái¹
nɨɨu¹ 'in gañíi¹³u'u lɨ' cwóo³oo tsáa¹ joongɨ 'e
dyía¹ candelero lɨ́¹ cwanáa¹. 'In dyái¹ nɨɨu¹
do 'in lɨ́ɨ¹i lawa 'in dyái¹ tsá² cwoo¹ júu³ tya'
Dios jee²¹² 'e dyía¹ poo²¹² tsá² jai'² lɨ́ɨi² Cristo
do. Joon 'e dyía¹ candelero lɨ́¹ lawa 'e dyía¹
poo²¹² tsá² jai'² lɨ́ɨ²i Cristo.

2

Júu³ tya' tsá² néei¹ Efeso

1 Jin'² in ángel do:
—Táan¹ ni jí² 'e júu³ lo 'e sɨɨ²¹u'u tya'
'in cwoo¹o júu³ tya' Dios jee²¹² 'in jai'²
lɨ́ɨi² Cristo néei¹ Efeso: "La joon jin'² 'in
seen'¹³in 'in dyái¹ nɨɨu¹ do coon'¹³ cwoo²¹o
tsáa¹ joon ngɨɨ¹o jee²¹² 'e dyía¹ candelero lɨ́¹
cwanáa¹ do.
2 Ñí³oo jilaa'²¹ 'e jmoo²oo', coon'¹³ jilaa'²¹
to² wúu¹ 'e jmoo²oo' joongɨ xiiala feei'¹-'oo'.
Ñí³oo 'e jo taa²aa' coon'¹³ 'in gó². Ñí³oo xiiala
nilatsáai¹-'oo' 'in jin'² 'e lɨ́ɨi¹ apóstoles tya'
Cristo pe jo lɨ́ɨ¹i la joon. Joon gataan'¹³moo'
'e tajúu³mo.
3 Nigalifee'¹mo-'oo', joon gañí²ii' wúu¹
joongɨ gajmaa²aa' to² 'wii'¹³ cwáain¹ tyiia
jiin'¹³ jo 'ee ga'ii'²¹ 'woo²oo'.
4 Pe ñí³oo coon²¹ 'e gó² tyii': jo 'iin²¹²gɨɨ'
jna la 'ii²¹²naa' jna mo 'wiin²¹².
5 Tsɨ 'wii'¹³ joon untii'¹³-'oo' xiiala lɨ́ɨ¹naa'
la mo jéei¹. Cwojaa'²¹-'oo' joon jmaa²aa' la
gajmaa²aa' mo 'wiin²¹² do. Wa'a jo jmaa²aa'
incwéei¹moo la jmoono joon ityíi³oo can-
delero tyii' 'áa³ tya'.
6 Pe coon²¹ 'e tyɨ́² sá² tyii', 'aa'²¹-'oo' 'e
jmoo¹o 'in tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ nico-
laitas, joon 'aa'¹oo jon to² jmoo¹o.
7 Jileei'²¹ 'in núu²un, cwonɨɨu²¹ɨn 'ee 'e
jin'² 'in Espíritu tyɨ́² tya' Dios tya' tsá² 'in
jai'² lɨ́ɨi² Cristo: Tya' jileei'²¹ 'in lii'¹ icwóo³oo
'e cu'²u 'e 'oofuu²¹ tya' 'e 'mó² si'² túnˀ tsa'² lɨ
sá² 'mó² tya' Dios. Joon 'e 'mó² do sii²¹: 'mó²
'e cwoo¹o fu juncwii²¹ tya' tsá²."

Júu³ tya' tsá² néei¹ Esmirna

8 'Táan¹ jon ni jí² 'e júu³ lo 'e sɨɨ²¹u'u tya'
'in cwoo¹o júu³ tyɨ́² tya' Dios jee²¹² 'in jai'²
lɨ́ɨi² Cristo néei¹ Esmirna: "La joon jin'² 'in
seein²¹ mo ga'láa² 'wii²¹², seen²¹mo lɨ tyéi¹
jon, 'in nigajúin¹ joon gajiin'¹o túnˀ:
9 Ñí³oo jilaa'²¹ 'e jmoo²oo', coon'¹³ jilaa'²¹
wúu¹ seen²¹naa', joongɨ 'e tañíi²moo'. Pe
coon'¹³ fo'feei'¹ tya' Dios 'e galityú¹moo'
tyaníi¹i. Ñí³oo jon xiiala faa'²¹ 'laa'²¹ tyii' 'in
tsá³ 'in jin'²o 'e tsá² Israel 'ii pe jo jo'¹ tsɨ tsá²
tya' Satanás 'ii.
10 Jo jmaa²aa' 'goo²oo' wúu¹ imoo²oo' tsɨ
'in 'lɨɨi'³ itaa'²¹i 'inlɨ́ɨi¹³ 'naa' 'nɨñí³, 'iin²¹²in
litsáai¹-tsi xiiala lɨ́ɨ²naa'. Joon imoo²oo'
wúu¹ ce tséin¹ dyá² jmɨɨ²¹². Pe jmaa²aa'
tá²-'oo' 'e jai'² lɨ́ɨ²naa' ca mi júun²naa' joon
icwo'³oo 'naa' lawa coon²¹ corona tyii'
'e seen²¹naa' coon'¹³ Dios Jmii²¹ coon²¹
tøø²mo.
11 Jileei'²¹ 'in núu²un, cwonɨɨu²¹ɨn 'e jin'²
'in Espíritu Tyɨ́² tya' Dios tya' tsá² 'in jai'²
lɨ́ɨi² Cristo: Tya' jileei'²¹ 'in lii'¹ jo wúu¹ iní²i
mi jmá¹ Dios 'ii'²¹ tya' tsá²."

Júu³ tya' tsá² néei¹ Pérgamo

12 'Táan¹ ni jí² 'e júu³ lo 'e sɨɨ²¹u'u tya' 'in
cwoo¹o júu³ tyɨ́² tya' Dios jee²¹² 'in jai'² lɨ́ɨi²
Cristo néei¹ Pérgamo: "La joon jin'² 'in tsá²
do 'in 'yeei'²¹ 'oo²¹²o coon²¹ ñí³ espada 'e
'má¹ la je túnˀ taain²¹²:
13 Ñí³oo jilaa'²¹ 'e jmoo²oo'. Joon xɨfiin'¹³
née¹naa' lɨ tyɨ'² Satanás to² jo mo tɨɨu²ɨɨu'
cwáain¹ tyiia. Jo mo tɨɨu²ɨɨu' 'e jo'¹o lɨ́ɨ²naa'
jna. Jogɨ gatɨɨu²ɨɨu' júu³ tyiia mo gajúin¹
jaain²¹ tsá² tyiia jee²¹² 'naa' 'in sii²¹ Antipas.
'Ii gajúin¹ 'wii'¹³i gafaa'²¹a júu³ tyiia. Fuu²¹
goo²oo' lɨ tyíin¹ Satanás gajúnˀmo 'ido.
14 Pe sá²gɨ coon²¹ túnˀ júu³ 'e gó² tyii':
seein²¹ 'inlɨ́ɨi¹³ jee²¹² 'naa' 'in jai'² lɨ́ɨi²
Cristo néei¹ Pérgamo do 'in jo 'iin²¹²in tɨ́² jilaa'²¹
júu³ 'e ga'ee¹ Balaam, 'in gacwo'¹ cwáain¹
Balac. Coon'¹³ júu³ ga'ee¹ Balaam do
joon ga'noo¹o tsaa² 'in tsá² Israel do mo
gagøø'²¹ø 'uunñi² 'e gatyaa²¹ tsá² tyani tsá²
cun'uu'²¹ joon ga'láa¹a coon'¹³ tsamɨ́² tya'
'in xeei'²¹.

15 Seen^{21}mo jon 'inlí^{ii}i^{13} tsá^{2} 'in jo 'iin^{212}in tú^{2} júu^{3} 'ee^{1} tsá^{2} coon^{21} poo^{212} 'in sii^{21} nicolaitas. Joon 'aa'^{1}oo 'e júu^{3} do 'e 'ee^{1} 'in tsá^{2} do.

16 Tsu 'wii'^{13} joon cwojaa'^{21}-'oo' la jmoono tsu igóo^{3}oo jmáa^{3}aa 'nii^{21} coon'^{13} 'in tsá^{2} do coon'^{13} 'e ñí^{3} espada 'yeei'^{21} moo'óo^{3}oo.

17 Jileei'^{21} 'in núu^{2}un, cwonuu^{21}un 'ee 'e jin'^{2} 'in Espíritu Tyú^{2} tya' Dios tya' tsá^{2} 'in jai'^{2} lí^{ii}i^{2} Cristo: Tya' jileei'^{21} 'in lii'^{1} icwóo^{3}oo maná 'e dø'^{2}ø 'e jó^{1} fu ñu'fú^{2}. Cwóo^{3}oo jon coon^{21} cuun^{212} taa^{21} 'e toon^{1} coon^{21} nombre 'mí^{i}i^{2} tya'a. Joon jiin'^{13} 'in ga'ii'^{21} 'e cuun^{212} do iliñi^{1}i xiiala sii^{21} do."

Júu^{3} tya' tsá^{2} néei^{1} Tiatira

18 'Táan^{1} ni jí^{2} jon 'e júu^{3} lo 'e si^{i}i^{21}u'u tya' 'in cwoo^{1}o júu^{3} tyú^{2} tya' Dios jee^{212} 'in jai'^{2} lí^{ii}i^{2} Cristo néei^{1} Tiatira: "La joon jin'^{2} 'in Jóon^{1} Dios Jmii^{21}, 'in 'oo^{212}o 'unni^{2} 'e li la li jí^{i}i^{2} coo^{21} joon ti^{i}i^{2}i li la li ñí^{3} bronce 'e ji^{i}i'^{1}:

19 Ñí^{3}oo jilaa'^{21} 'e jmoo^{2}oo'. Ñí^{3}oo jon xiiala 'née^{1}moo' tsá^{2}, xiiala tsáai^{1}-'oo' jna joongi xiiala uncoon'^{13}naa' tsá^{2} 'e fee'^{1}mo-'oo'. 'Áai^{1}gi nijmoo^{2}oo' 'e tyú^{2} nano lagi mo 'wiin^{212}.

20 Pe coon^{21} 'e gó^{2} 'e sá^{2} tyi'naa': 'Naa' jmoo^{2}oo' taa'^{21} coon'^{13} 'in tsamí^{i}i^{2} do sii^{21} Jezabel, 'in jin'^{2} 'e faa'^{21}a cwáain^{1} tya' Dios. Pe jmai'^{2} 'e coon'^{21}on tsá^{2} tyiia tóo^{2} coon'^{13} júu^{3} 'e 'ee^{1} do. Joon tsu 'wii'^{13} 'e júu^{3} 'e'^{2}e 'ido tsá^{2} tyiia 'láa^{1}o coon'^{13} tsamí^{i}i^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21} joon cøø'^{21}ø 'uunñi^{2} tyaa^{1} tsá^{2} tyani dioses tya'a 'in gajmee^{1}i tsá^{2}.

21 Nigacwóo^{3}oo 'áai^{1} wa'a jaa'^{21}-tsi 'in tsamí^{i}i^{2} do 'e gó^{2} jmoo^{1}o coon'^{13} tsañuu'^{1} pe jo mo gali'iin^{212}in.

22 Ijó^{1} coon^{21} jmoowúu^{1} 'gi^{i}i'^{12} tya'a isí^{i}i^{3}na 'e tyii^{1}a 'e jo lí^{2} róon^{2}gi. Joon wa jo jaa'^{21}-tsi tsá^{2} 'in ga'láa^{1} coon'^{13}on joon wa jo tuu^{2} 'in tsá^{2} do 'e gó^{2} ga'e'^{2}e 'in tsamí^{i}i^{2} do 'ii i'e'^{3}ee wúu^{1} 'áa^{1}mo.

23 Joon ijngaa'^{3}moo jóon^{1}on 'in tsamí^{i}i^{2} do. 'E coon'^{13} la joon ilicón^{2} cwáain^{1} jileei'^{21} 'in jai'^{2} lí^{ii}i^{2} Cristo 'e ñíi^{2}oo ce jilaa'^{21} 'e 'i^{i}i^{1}-tsi tsá^{2} coonti coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'øøi'^{21}-tsi. Joon icwo'^{3}oo 'naa' la jaain^{21} la jaan^{21}naa' jiin'^{13} la 'e nigajmaa^{1}a.

24 Pe tya' 'in catyaai^{2} 'in néei^{1} Tiatira 'in jo mo galii'^{1}i 'e júu^{3} ga'é^{2} 'in tsamí^{i}i^{2} do jo cwo'^{3}gi^{i}i 'naa' to^{2} jmaa^{2}aa'. Jin'^{2} tsá^{2} 'e júu^{3} 'é^{2} 'in tsamí^{i}i^{2} do 'e júu^{3} jmi^{i}i^{1}gi-tsi 'áai^{1}, pe 'e jo'^{1}o 'e gajooin^{1}-tsi Satanás 'e júu^{3} do.

25 Fuu^{212}uu 'naa' un'øø'^{13}naa' 'e ni^{2}oo' ca mi cwéi^{1}na juncwii^{21}.

26 Joon 'in lii'^{1} joongi 'in jmoo^{1}o jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}na 'e jmáa^{1}a icwo'^{3}oo 'ii 'ii'^{21} ityu'^{2}u to^{2} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} la gacwo'^{1} Ñu'^{3}uu jna 'ii'^{21}ityu'^{3}uu to^{2}.

27 Joon ityu'^{2}u to^{2} coon'^{13} coon^{21} 'i^{i}i'^{13} lí^{i}i^{1} ñí^{3} joon wa jo nuu'^{13} tsá^{2} ifíin^{1}in tsá^{2} lawa coon^{21} tsuu^{2} cwoo'^{13}.

28 Icwóo^{3}moo joon núu^{1} 'áa^{3} mo 'aa^{21}.

29 Jileei'^{21} 'in núu^{2}un, cwonuu^{21}un 'ee 'e jin'^{2} 'in Espíritu Tyú^{2} tya' Dios tya' tsá^{2} 'in jai'^{2} lí^{ii}i^{2} Cristo."

3

Júu^{3} tya' tsá^{2} néei^{1} Sardis

1 'Táan^{1} jon ni jí^{2} 'e júu^{3} lo 'e si^{i}i^{21}u'u tya' 'in cwoo^{1}o júu^{3} tya' Dios jee^{212} 'in jai'^{2} lí^{ii}i^{2} Cristo néei^{1} Sardis: "La joon jin'^{2}in 'in 'áa^{1}i 'in dyái^{1} espíritus tya' Dios joongi 'in dyái^{1} núu^{1}: Ñí^{3}oo jilaa'^{21} 'e jmoo^{2}oo'. 'Áai^{1} taa'^{13} júui^{3} 'naa' 'e seen^{21}naa' 'e jiin^{2}iin' pe jiin'^{13} 'e 'i^{i}i^{1}-tsi tsá^{2}.

2 'Wii'^{13} joon unjnaa^{21}-'oo'. Cwóo^{13}oo' pí^{2} yaanaa' jilaa'^{21} 'e jai'^{2} lí^{ii}i^{2}naa' tsu ti li túu^{3}moo 'naa'. Tsu nicón^{3}oo cwáain^{1} 'e jo mo 'yeei^{21} to^{2} tyii' tyani Dios tyiia.

3 'Untii'^{13}-'oo' jilaa'^{21} júu^{3} tyú^{2} 'e ga'e'^{2} tsá^{2} 'naa', joon jmaa^{2}aa', joon cwojaa'^{21}-'oo'. Joon wana jo unjnaa^{21}-'oo', igóo^{3}oo tyii' lawa jaain^{21} 'uun^{21} jiin'^{13} jo ñí^{2}ii' 'ee 'ii'^{21} igóo^{3}oo.

4 Xufiin'^{13} la joon, seen^{21}mo 'inlí^{ii}i^{13} fuu^{21} Sardis do 'in jo mo gaun'li^{i}i'^{3} si^{ii}n'^{13}in. Joon 'ii ingí^{i}i^{1} coon'^{13} jna tyi'^{2}i si^{ii}n'^{3} taa^{21} tsu la joon gati^{i}i^{21}i.

5 Joon jileei'^{21} 'in li^{i}i'^{1}i ici'^{2}i si^{ii}n'^{3} taa^{21} joon jo 'íin^{13}na 'e sii^{21} 'ii jee^{213} 'e jí^{2} tya' juncwii^{21} tya' tsá^{2}. Ifo'^{3}oo 'e cwii^{1}moo 'in tsá^{2} do tyani Dios Jmii^{21} coon'^{13} ángeles tya'a.

6 Jileei'21 'in núu2un, cwonɯɯ21ɯn 'ee 'e jin'2 'in Espíritu Tyɯ́2 tya' Dios tya' 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Cristo.”

Júu3 tya' tsá2 néei1 Filadelfia

7 ’Táan1 ni jí2 jon 'e júu3 lo 'e sɨɨ21u'u tya' 'in cwoo1o júu3 tyɯ́2 tya' Dios jee212 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Cristo néei1 Filadelfia: “La joon jin'2 'in tyúi1, 'in jmoo1o jmai'2 'e la jai'2. Joon jiin'13 'ii-o 'oo1o 'e jonñí3 tya' 'lɨɨ212 røøi13 David joon mi ná2 jiin'13 jaain21 jo lii'1 'e jní2, joon la joon mi jní2 jiin'13 jaain21 jo lii'1gɨ ná2.

8 Ñí3oo jilaa'21 'e jmoo2oo'. Joon gasii'21ii tyaní2ii' coon21 'ooca'nɯ́1 'e sɨnó2 'e lí2 cwo2oo' júu3 tyɯ́2 tya' Dios joon jiin'13 jaain21 jo lí2 jní2. Joon xɯfiin'13 jo 'oo2oo' wa' pí3 'áai1 nigaunjii21oo' júu3 tyiia. Joon jo mo gafáa13aa' 'e jo cwii1naa' jna.

9 La joon 'in tsá2 tajúui3 'in jin'2 tsá2 Israel 'ii pe jo jo'2, ijuu'21i moojníi1i tyaní2ii' to2 tyɯ'2 jna. Joon coon'13 la joon 'in tsá2 do lɨ́ɨ1i tsá2 tya' Satanás iliñi1i 'e gali'iin212na 'naa'.

10 Joon tsɯ 'wii'13 nigajmaa2aa' nɯɯ'13oo' to2 tyɯ'3ɯɯ 'e seen21naa' tá2 taain212-'oo', jna iun'øø'1na 'naa' mi jó1 wúu1 juncwii21 'e coon21 cwáain1 xiiala lɨ́ɨ1i jileei'21 tsá2 taain212 juncwii21.

11 Joon góo3oo la jmoono, un'øøi'1 'e sá2 tyii' joon jo 'in tyii1 jiin'13 jaain21 corona tyii'.

12 Joon tya' jileei'21 'in lii'1 ijmée3na lawa tsacøøi'13 jee212 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Dios tyiia. Joon jo jmɨɨ212 i'wooi1gɨ. Joon itóon3oon tya'a xiiala sii21 Dios tyiia joon ilíi2in tsagoo1o coon21 fuu21 'múui2 tya' Dios tyiia 'e sii21 Jerusalén ixaai1 fu ñɯ'fú2. Itóon3oo jon tya'a 'e 'múui2 'e sii21 jna.

13 Jileei'21 'in núu2un, cwonɯɯ21ɯn 'ee 'e jin'2 'in Espíritu Tyɯ́2 tya' Dios tya' 'in jai'2 lɨ́ɨ2i Cristo.”

Júu3 tya' tsá2 néei1 Laodicea

14 ’Táan1 ni jí2 jon 'e júu3 lo 'e sɨɨ21u'u tya' 'in cwoo1o júu3 tyɯ́2 tya' Dios jee212 'in jai'2 lɨ́ɨ'2i Cristo néei1 Laodicea: “La joon jin'2 'in jmoo1o jmai'2 'e la jai'2, 'in jin'2in júu3 la jai'2, 'in gajmaa1a jilaa'21 'e sá2 to2 tyɯ'2 Dios Jmii21.

15 Ñí3oo jilaa'21 'e jmoo2oo'. Ñí3oo 'e jo tyá3-'oo' 'áai1 júu3 tyiia, jogɨ ni tɯ́2ɯɯ'. 'Áai1gɨ 'iin212na wa'a 'e tyá3-'oo' 'áai1 sɨ 'e tɯ́2ɯɯ' coonti 'ee júu3 tyiia.

16 Pe tsɯ 'wii'13 lɨ́ɨ1naa' lawa jmɨɨ21 tyíia2, tún1mo 'e 'ɨ́1-'oo', jo tyá3-'oo' júu3 tyiia jogɨ ni tɯ́2ɯɯ', ijeen'13na 'naa' lawa mo ñɯ́ɯ1 tsá2 mo jo jmá2 tɨ nɯ' 'oo2 tsá2.

17 'Naa' 'e foo2oo' 'e tsá2 sá2 cuu2 'naa', jo 'e tyɯ́2 seen21naa' juncwii21, 'e jo 'ee i'naai21 jilaa'21 'e jmaa'13 'naa' to2. Jo mo li lii2ii' 'e tsá2 'in nifúu2 'naa', fa'í2-i seen21naa', tañíi2moo', joongɨ tɯ́ɯ2moo' jo sɨɨn'1ɨɨn' tyíi13ii'.

18 Tsɯ 'wii'13 joon wana 'iin212naa liseein21naa' tyɯ́2 cwo'3oo 'naa' cwáain1 'e coon'13 jna-a ló2oo' cwanáa1 'e taa'21 coon21 tøø2mo 'e galí2 tyɯ́2 coon'13 jí2 joon la joon ilíin2naa' 'in sá2 cuu2 la jai'2. Cwoláa13aa' jon sɨɨn'1ɨɨn' taa21 cɨɨ2ɨɨ' joon jo tɨ' ringúi1gɨ 'naa'. Cwoláa13aa' jon 'oomɨ́1 tó2oo' unní2ii' joon lí2 jøø2øø' 'e tyɯ́2.

19 Tsɯ jileei'21 'in 'iin212na cwo'3oo cwáain1, joon taa'21na fu1 røø21 tsɯ 'wii'13 joon cwoo'13-'oo' jmaa2aa' júu3 tyiia joongɨ cwojaa'21-'oo'.

20 Nɯ́ɯ2duu', alma tyii' lɨ lawa coon21 'nɯ́1, joon siin'13na 'ooca'nɯ́1 do tøø3øø, joon wana seein21 'in núu2un 'e tøø3øø do, joon wana ná2 'e 'ooca'nɯ́1 tya'a do i'úu3uu fu inɯɯ joon idøø'13øø coon'13 'ii la joon jon 'ii idø'2o coon'13 jna.

21 Joon tya' jileei'21 'in lii'1i icwóo3oo cwaa1 'ido coon'13 jna lɨ tyɯ'3ɯɯ to2 jiin'13 la galɨ'3ɨɨ joon ganí3ii coon'13 Ñɯ'3ɯɯ lɨ tyɯ'2 'ido to2.

22 Jileei'21 'in núu2un, cwonɯɯ21ɯn 'ee 'e jin'2 'in Espíritu Tyɯ́2 tya' Dios tya' 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Cristo.”

4

Gamóo3oo un'goo21o 'in néei1 ñɯ'fú2 Dios

1 Mo ngayuui'13 galɨ́2 jilaa'21 'elo gajøø3øø joon gamóo3oo lawa coon21 'ooca'nɯ́1 'e sɨnó2 fu ñɯ'fú2. Joon 'e júu3 ganúu3uun la mo 'wiin212 'e 'íin2 la 'íin2 trompeta 'e gajin'2in sɨɨ'21ɨ jna:

—Wúu^{2} fu lo joon i'e'^{3}ee 'nʉ jilaa'^{21} 'e 'ná^{2} lí^{2} mi yuui'^{13} jilaa'^{21} 'elo.

2 Joon tsifu gasaa'^{21}i 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios jna joon gamóo^{3}oo si'^{2} fu nʉ'fú^{2} coon^{21} lɨ sɨlɨɨ^{212}. Joon tyíin^{1}mo jaain^{21} 'in tyíin^{1} lɨ tyíin^{1} tsafeei'^{1} lɨ sɨlɨɨ^{212} do.

3 Joon 'in tyíin^{1} do jɨɨi'^{1} la jɨɨ'^{1} cuun^{212} sii^{21} jaspe sɨ cuun^{212} cornalina 'ee. Joon la caain^{21} co' lɨ sɨlɨɨ^{212} do si'^{2} coon^{21} cuuntuu'^{21} 'e jɨɨ'^{1} la jɨɨ'^{1} cuun^{212} esmeralda.

4 Joon gamáa^{3}na dyiiatyuun^{1}in tsacøøi'^{13} co' lɨ sɨlɨɨ^{212} do. Joon 'in tsacøøi'^{13} do née^{1}i yʉ' lɨ sɨlɨɨ^{212} tya'a joon tyi'^{2}i 'mɨ'^{2} taa^{21} joon coronas lɨ́^{1} cwanáa^{1} taa'^{13} tyíi^{1}i.

5 Joon lɨ sɨlɨɨ^{212} do 'yeei'^{21} jɨ́^{2} cwaain'ñá^{3} joon 'íin^{2} lɨɨlɨ^{1} joon tyiia'^{21} cwaain'ñá^{3}. Joon tyani lɨ sɨlɨɨ^{212} do coo^{1}o dyía^{1} po'^{3} jɨ́^{2}. Joon 'e po'^{3} jɨ́^{2} do lɨ́ɨ^{1}i dyía^{1} espíritus tya' Dios do.

6 Joon tyani lɨ sɨlɨɨ^{212} do náa^{1}gon tyíia^{1} 'e lɨ la lɨ sɨ́^{3} 'e jɨɨ'^{1} 'áai^{1}.

Joon jee^{212} lɨ sɨlɨɨ^{212} do la joon jon lacaain^{21} caai^{21} taain^{212} tyúuin^{2} joo'^{21} jiin'^{1}. Joon unni^{2} tya' 'in joo'^{21} do jneei^{1} lɨ lɨ' tyaníi^{1}i la joon jnee^{1}i unníi^{1}i lɨ' caluu jon.

7 'In joo'^{21} jiin'^{1} nifu do lɨ́ɨ^{1}i la lɨ́ɨ^{1}i 'yiia'^{2} león. Joon 'in lɨ gatɨ́^{2} gái^{1} do lɨ́ɨi^{1} la lɨ́ɨ^{1}i jaain^{21} joo'tsáa^{2}. Joon lɨ gatɨ́^{2} gaai^{21} do joon tyaan^{1} coon^{21} ni^{2} la lɨ ni^{2} tsañʉʉ'^{1}. 'In gatɨ́^{2} tyúuin^{2} do lɨ́ɨ^{1}i la lɨ́ɨ^{1}i mɨɨ^{21} 'in 'ɨ^{2}ɨ yʉ' do.

8 Joon la jaain^{21} 'in joo'^{21} jiin'^{1} do tsí^{2} jnúʉ^{2} cwáa^{1}a. Joon tsí^{2} unníi^{1}i la 'uu^{21}mo lɨ' caluu la joon jon lɨ' nʉ' cwáa^{1}a. Joon 'in joo'^{21} jiin'^{1} do jo joon^{1}on faa'^{21}a la 'woo^{1} jmɨɨ^{1}. Jin'^{2}in:

'In tyú^{1}mo 'ii. 'In tyú^{1}mo 'ii.

'In tyú^{1}mo Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios Jmii^{21} 'in lii'^{1} jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in.

'Ii-o 'in gatéein^{2} la mo jéei^{1}, la joon jon seen^{21}mo nano, joon ijó^{1}-o tún^{1}.

9 Joon la cafu mo un'goo^{1}o 'in joo'^{21} jiin'^{1} do Dios 'in seein^{21} coon^{21} tøø^{2}mo 'in tyíin^{1} lɨ sɨlɨɨ^{212} do, gaunfee'^{1}i joon gacwoo^{1}o 'maai'^{13} 'ii.

10 La cafu jmoo^{1}o 'in joo'^{21} jiin'^{1} lo la joon 'in dyiiatyúuin^{2} tsacøøi'^{13} do gasii'^{21}i wojníi^{1}i tyani 'in tyíin^{1} lɨ sɨlɨɨ^{212} do joon gaun'goo^{1}o 'in seein^{21} coon^{21} tøø^{2}mo do. Joon gasii'^{21}i coronas tya'a tyani lɨ sɨlɨɨ^{212} do joon gajin'^{2}in:

11 Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios tyii'i, jiin'^{13} 'nʉ-ʉ tɨ́ɨ^{2}u wa'a 'i^{2}u'u 'e 'ya'^{2}gɨ, joongɨ 'e un'goo^{1} tsá^{2} 'nʉ coon'^{13} to^{2} 'oo^{21}o'o. Tsʉ 'nʉ-ʉ gajmaa^{2}'a jilaa'^{21} 'e sá^{2} joon tsʉ 'wii'^{13} gali'iin^{212}mo'o la joon galisá^{2} 'e sá^{2}, joon sá^{2}gɨ ca nano.

5

'E jí^{2} taa'^{13} sellos lɨ́^{1} cera coon'^{13} Cordero do

1 Joon gamóo^{3}oo 'e san'^{2} 'in tyíin^{1} lɨ sɨlɨɨ^{212} do lɨ cwoo^{21}o tsáa^{1} coon^{21} jí^{2} 'e sɨpéi^{1} sɨseen'^{13} dyía^{1} sellos táa^{1} coon'^{13} cera. Joon 'e jí^{2} do taa'^{13} júu^{3} la jɨ tún^{2} taain^{212}.

2 Joon gamáa^{1}na jaain^{21} ángel 'in 'gøøi'^{13} 'áai^{1}. Joon 'in ángel do gaunngɨɨ^{1}ɨ coon'^{13} júu^{3} tá^{2}:

—¿'Iin 'in tɨ́ɨi^{2} iná^{2} 'e jí^{2} lo joon ifíin^{1}in 'e sellos tya'a?

3 Pe jo gatsee'^{21}i jiin'^{13} jaain^{21} 'in lí^{2} ná^{2} jon'gɨ 'in lí^{2} jøø^{2} 'edo. Jo gatsee'^{21}i fu ñʉ'fú^{2} jon'gɨ fu juncwii^{21} jon'gɨ lɨ nʉ' 'wó^{2}.

4 Joon gacɨ'^{1}oo 'áai^{1} tsʉ 'wii'^{13} jo gatsei'^{2} jiin'^{13} jaain^{21} 'in tɨ́ɨ^{2}i ná^{2} jon'gɨ 'in jøø^{2} 'e jí^{2} do.

5 Joon gajin'^{2} jaain^{21} jee^{212} 'in tsacøøi'^{13} do sɨɨ'^{21}ɨ jna:

—Jo cɨɨ'^{21}gɨ'ɨ, tsʉ no-o siin'^{13} jaain^{21} jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} Judá, joon lawa jaain^{21} 'Yiia'^{2} León 'ii. Jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} røøi^{13} David 'ii joon tsʉ 'wii'^{13} galɨ'^{1}o gatɨ́ɨi^{2} ná^{2} 'e jí^{2} do joon lí^{2} fíin^{1}in 'e dyía^{1} sellos tya'a.

6 Joon gajøø^{3}øø, joon gamáa^{1}na sin'^{2} do Jesús 'in gateein^{2} tsá^{2} tsaa'^{1} crúu^{1} do 'in lɨ́ɨi^{1} la lɨ́ɨi^{1} jaain^{21} joo'saa'^{21} xuui^{212} 'e jngaai'^{13} tsá^{2} tya' tsaa^{2} tya' tsá^{2} 'in sii^{21} coon'^{13} juuñi'^{1}, Cordero. Joon Jesús do siin'^{13}in jee^{212} lɨ sɨlɨɨ^{212} do joon jee^{212} 'in tyúuin^{2} joo'^{21} jiin'^{1} do joon jee^{212} 'in tsacøøi'^{13} do. Tyaan^{1}o li^{2} lɨ sɨcwuu'^{1} mo gajngaai'^{13} tsá^{2} 'ii lɨ́ɨi^{1} lawa coon^{21} fa'^{2}. Joon tsí^{2} dyía^{1} moofí^{3} tya'a joon sá^{2} dyía^{1} unníi^{1}i. Joon 'e dyía^{1} unníi^{1}i do 'e lɨ́^{1} dyía^{1} espíritus tya' Dios 'in gasii^{1}in la 'úui^{1} cwoo'^{13} juncwii^{21}.

7 Joon 'in Jesús do ngóo^{1} son'^{2}o 'e jí^{2} 'e san'^{2}a 'in tyíin^{1} lɨ sɨlɨɨ^{212} do cwoo^{21}o tsáa^{1}.

8 Joon mo gason'^{2}on 'e jí^{2} do joon 'in tyúuin^{2} joo'^{21} jiin'^{1} do coon'^{13} 'in dyiiatyúuin^{2} tsacøøi'^{13} do gasii'^{21}i wojníi^{1}i tyani lɨ sin'^{2} Jesús do. Joon jileei'^{21} 'in tsacøøi'^{13} do san'^{2}an jmai'^{2} coon^{21} tuntuu'^{21}. Joon san'^{2}an jmai'^{2} coon^{21} tsʉʉ^{2} pi'^{3} lɨ jmai'^{2} cwanáa^{1} 'e taa'^{13} fuusʉ́n^{2}. Joon lawa júu^{3} tyʉ́^{2} tya' tsá^{2} jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2} Dios 'e fuusʉ́n^{2} do.

9 Joon ga'øø^{1}ø 'in tsacøøi'^{13} do coon^{21} canto 'mɨ́ɨ^{2} 'e jin'^{2}:

Tɨ́ɨ^{2}mo'o cón^{2}'on 'e jí^{2} sɨpéi^{1} do joon 'e fiin^{1}u'u sellos tya'a,

tsʉ gajngaa'^{12}mo tsá^{2} 'nʉ joon coon'^{13} jmɨ^{1} 'øø^{1}u'u galee^{1}u'u jna'a cwáain^{1} tya' Dios Jmii^{21}. Joon jna'oo'o lɨ́ɨ^{1}na'a jún^{2} tya' jileei'^{21} nii^{2} tsá^{2} taain^{212} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.

Foo'^{13}oo'o jilaa'^{21} jmíi^{1} 'e sá^{2} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.

Tsá^{2} 'in jalíin^{2} jilaa'^{21} fuu^{21} pi'^{2} joongɨ jilaa'^{21} naciones lɨ́ɨi^{1} jna'a.

10 Joon gajmée^{1}u'u 'e líi^{2}na'a lawa røøi^{1} joongɨ untsá^{2} tya' Dios tyi'.

Joon ityʉ'^{2}oo'o to^{2} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.

11 Joon gajøø^{3}øø joon ganúu^{3}uun faa'^{21}a ángeles fúui^{1} 'in taain^{212} cu' lɨ' lɨ sɨlɨɨ^{212} do joon lɨ taain^{212} 'in joo'^{21} jiin'^{1} do coon'^{13} 'in tsacøøi'^{13} do. Fúui^{1} 'áa^{1}mo 'in taai^{2} do, millones coon'^{13} millones.

12 Joon faa'^{21}a coon'^{13} júu^{3} tá^{2} lɨɨlɨ^{1} jin'^{2}in:

Tɨ́ɨ^{2}mo 'in joo'saa'^{21} xuui^{212} do 'in gajngaai'^{13} tsá^{2} 'e 'ii'^{21}i jilaa'^{21} to^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e tyiin^{2} lɨɨlɨ^{1}.

Tɨ́ɨ^{2}mo 'øøi'^{21}-tsi jilaa'^{21} 'e jmɨɨ^{1}-tsi joongɨ wa' pí^{2} tya'a.

Tɨ́ɨ^{2}mo jon 'e un'goo^{1}o tsá^{2} 'ii, cwo'^{1}o tsá^{2} 'ii jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ø^{1} tsá^{2}.

13 Joon ganúu^{3}oo faa'^{21}a jileei'^{21} 'in taain^{212} fu ñʉ'fú^{2} coon'^{13} 'in taain^{212} ni cwoo'^{13} juncwii^{21} coon'^{13} 'in taain^{212} lɨ' cwoo'^{13} nʉ' coon'^{13} 'in taain^{212} nʉ' jmɨ'ñi'^{3} coon'^{13} jileei'^{21} 'in taain^{212} do gajin'^{2}in:

Cwolí^{2} tya' 'in tyíin^{1} lɨ sɨlɨɨ^{212} do jilaa'^{21} 'e 'ø^{1} tsá^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e un'goo^{1} tsá^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ coon'^{13} jilaa'^{21} 'ii'^{21} 'e sá^{2}. Cwolí^{2} jon tya' 'in joo'saa'^{21} xuui^{212} do jilaa'^{21}-a coon^{21} tøø^{2}mo.

14 Joon 'in tyúuin^{2} joo'^{21} jiin'^{1} do gajin'^{2}in:

—Amén, 'e 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} cwolí^{2} la joon.

Joon 'in dyiiatyúuin^{2} tsacøøi'^{13} do gasii'^{21}i wojníi^{1}i joon gaun'goo^{1}o 'in seein^{21} coon^{21} tøøi^{2} do.

6

Mo gafiin^{1}in 'e dyía^{1} sellos do

1 Joon gamóo^{3}oo mo gafiin^{1}in Jesús, 'in lɨ́ɨi^{1} 'in joo'saa'^{21} xuui^{212} do, gafiin^{1}in 'e sello nifu jee^{212} dyía^{1} do. Joon ganúu^{3}uun lawa'a ga'oon^{1}on cwáain^{1} 'ñá^{3} faa'^{21} jaain^{21} joo'^{21} jiin'^{1} do joon jin'^{2}in:

—¡Na^{1}, ñijøø^{2}du'!

2 Joon gajøø^{3}oo joon gamáa^{13}na jaain^{21} cwa^{2} taai^{21}. Joon 'in tsá^{2} tyíin^{1} cwa^{2} do san'^{1}an coon^{21} arco. Joon ga'ii'^{21}i coon corona joon cwo'ɨ́ɨ^{1}i galɨ'^{1}o joon la joon ilii'^{1}gɨ.

3 Joon mo gana^{1} 'in joo'saa'^{21} xuui^{212} do 'e sello lɨ tɨ́^{2} túnʼ^{2} ganúu^{3}uun jin'^{2} 'in joo'^{21} jiin'^{1} lɨ tɨ́^{2} gái^{1}:

—¡Na^{1}, ñijøø^{2}du'!

4 Joon gacwo'ɨ́ɨ^{1}i jaain^{21}gɨ cwa^{2} yúuin^{2}. Joon ga'ii'^{21}i 'in tyíin^{1} cwa^{2} do coon^{21} ñí^{3} espada fee'^{1} joon ga'ii'^{21}i joon júu^{3} 'e jmá^{1} tsá^{2} 'eei'^{1} ruu'^{21}i joongɨ ca ijngai'^{2} ruu'^{21}i la jaain^{21} la jaain^{21}.

5 Joon mo gafiin^{1}in Jesús, 'in lɨ́ɨi^{1} 'in joo'saa'^{21} xuui^{212} do, 'e sello lɨ tɨ́^{2} 'nɨ^{1} ganúu^{3}uun jin'^{2} 'in joo'^{21} jiin'^{1} lɨ tɨ́^{2} gaai^{21}:

—¡Na^{1}, ñijøø^{2}du'!

Joon gajøø^{3}øø joon gamáa^{13}na jaain^{21}gɨ cwa^{2} laa'^{21}. Joon 'in tyíin^{1} cwa^{2} do san'^{1}an coon^{21} cwaa'^{13} 'ii'^{21}.

6 Joon ganúu^{3}uun coon^{21} júu^{3} jee^{212} 'in tyúui^{2} joo'^{21} jiin'^{1} do 'e jin'^{2}in:

—Coon^{21} cwaa'^{13} mɨ'^{3} trigo tyíin^{1} 'e jnaa'^{2} tsá^{2} jee^{212} coon^{21} jmɨɨ^{212} la joon jon 'nɨ^{1} cwaa'^{13} mɨ'^{3} cebada tyíin^{1} 'e jnaa'^{2} tsá^{2} jee^{212} coon^{21} jmɨɨ^{212}. Pe aceite jo sá^{2} jon'on jmɨ'^{3} mɨ'^{3} wuunjøø'^{3} jo sá^{2}.

7 Joon mo gafiin^{1} Jesús 'e sello lɨ tɨ́^{2} tyʉ́n^{2} núu^{3}uun jin'^{2} 'in joo'^{21} jiin'^{1} lɨ tɨ́^{2} tyúuin^{2}:

—¡Na^{1}, ñijøø^{2}du'!

8 Joon gajøø^{3}øø joon gamáa^{3}na jaain^{21}gɨ cwa^{2} néei^{2}. Joon 'in tyíin^{1} cwa^{2} do sii^{21} 'Mó^{1}, joon caluu-u jó^{2} jaain^{21} 'in tyʉ'^{2} to^{2} lɨ taai^{2} 'lɨɨ^{212}. Joon ga'ii'^{21} 'ido 'e tyʉ'^{2}ʉ to^{2} catyuui'^{13} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} ijngaa'^{13}i coon'^{13} 'nii^{21} joongɨ coon'^{13} 'oo^{2} joon coon'^{13} jmoowúu^{1} joongɨ coon'^{13} joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} taain^{212} juncwii^{21}.

9 Mo gafiin^{1} Jesús 'e sello lɨ tɨ́^{2} 'ñá^{2} gamáa^{13}na nʉ' altar 'in almas tya' tsá^{2} 'in najúin^{1} 'wii'^{13} cwáain^{1} tya' júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios Jmii^{21}. Nigajngaa'^{13}mo tsá^{2} 'ii 'wii'^{13}i jin'^{2}in 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Jesús.

10 Joon jin'^{2} 'in almas do coon'^{13} júu^{3} tá^{2}:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', ¿lɨɨgɨ ijmaa^{2}'a 'ii'^{21} tyii'i? Tsʉ jiin'^{13} cafu jo mo cuu'^{13}'u 'e jmoo^{2}'o jiin'^{13} la júu^{3} 'ɨɨ^{2}'ɨ. ¿Lɨɨgɨ ijmaa^{2}'a 'ii'^{21} tyii'i icoon'^{13} tyii'i tya' 'in gajngaai'^{12} jna'a 'in taain^{212} juncwii^{21}?

11 Joon jilee'^{21}mo 'ido ga'ii'^{21}i jmai'^{2} sɨɨn'^{3}ɨn taa^{21} joongɨ coon^{21} júu^{3} jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ii:

—Jaan^{1}duu' cata ce tsíin^{2} júuin^{2} jileei'^{21} tsaruu'^{21}naa' 'in jmoo^{1}o to^{2} tyʉ'^{2} Cristo la nigajún^{2}naa'.

12 Joon mo gafiin^{1} Jesús 'e sello do lɨ tɨ́^{2} jnúʉ^{2} gajøø^{3}øø joon gajøø'^{21} 'wó^{2} lɨɨlɨ^{1}. Joon ñi'^{1} coonti galiniuui^{21}. Joon sɨɨ'^{21} do galɨ́ɨi^{1} lawa jmɨ^{1} coonti.

13 Joon núʉ^{1}gɨ gaxuu'^{21}i ni cwoo'^{13} juncwii^{21} la xuu'^{21} mɨ'^{3} cwaríi^{3} røø'^{21} mo 'ɨɨ^{2}ɨ tyí^{2} tá^{2}.

14 Joon juncwii^{21} gatsʉ'^{2}ʉ, galɨ́^{2} lawa mo'jí^{2} gapé^{1}mo. Joon jilaa'^{21} moo'^{21} coon'^{13} jilaa'^{21} cwoo'^{13} tyʉʉn^{21} roon^{1} ni jmɨ'ñi'^{3} galisɨ́ɨ^{2}mo 'aan^{2} tya'a.

15 Joon 'in røøi^{13} coon'^{13} tsatyiin^{2} coon'^{13} 'in sá^{2} cuu^{2} coon'^{13} 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'láa^{2} coon'^{13} 'in 'oo^{1}o to^{2} cáan^{2}mo coon'^{13} tsá^{2} tañíi^{2} coon'^{13} 'in jmoo^{1} to^{3} tya' tsá^{2} xeei'^{21} ga'mee'^{21}mo yaai tsi too^{21} xá^{2} joongɨ jee^{212} 'loo^{212} tsa'^{1} moo'^{21}.

16 Joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'e moo'^{21} coon'^{13} 'loo^{212} do:

—Jlɨɨi^{212} jna'a, joon 'mé^{1}u'u jna'a 'e jo nii^{1}i jna'a 'in tyíin^{1} lɨ sɨlɨɨ^{212} do. Un'øøi'^{13} jna'a coon'^{13} 'e wúu^{1} i'e'^{2} Jesús jna'a.

17 Tsʉ nigacwaa^{21} 'e jmɨɨ^{212} i'e^{1} Dios wúu^{1} joon, ¿'iin lí^{2} taa'^{21}?

7

Tyii'^{13}in Dios 144,000 tsá^{2} Israel

1 Mi yuu'^{13} lo gamáa^{1}na tyúuin^{2} ángeles 'in téein^{2} jɨ tyún^{2} tyuui'^{13} juncwii^{21}. Joon 'in ángeles do jo cwó^{2} wa'a 'ɨ́^{1} tyí^{2} la caain^{21}. Jo cwó^{2} 'ɨ́^{1} tyí^{2} jon'gɨ ni cwoo'^{13} 'wó^{2} jon'gɨ ni jmɨ'ñi'^{3} jon'gɨ jee^{212} jiin'^{13} coon^{21} 'mó^{2}.

2 Gamáa^{1}na jaain^{21}gɨ ángel 'in jó^{2} lɨ lɨ' 'yeei'^{21} ñi'^{1} joon san'^{1} 'ido coon^{21} sello tya' Dios Jmii^{21} 'in jiin'^{1}. Joon 'in ángel do gatø'^{2}ø 'in ángeles tyúuin^{2} do 'in lí^{2} jmá^{1} 'nii'^{21} tya' cwoo'^{13} 'wó^{2} coon'^{13} jmɨ'ñi'^{3}. Gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'in ángeles tyúuin^{2} do:

3 —Jo 'laa^{212}aa' tya' cwoo'^{13} 'wó^{2} jon'gɨ tya' jmɨ'ñi'^{3} jon'gɨ tya' 'mó^{2} ca galɨ́^{2} tsaa^{21}a'a sello tya'tyi^{2} tya' tsá^{2} jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2} Dios Ñʉ'^{1}ʉ'.

4 Joon ganúu^{3}uun jøøi'ti seein^{21} 'in ga'ii'^{21} 'e sello do tya'tyíi^{1}i. Joon gatɨ́^{2} coon^{21} cíein^{13} mil tsi tunló^{1} tsigɨ tyún^{2} mil tsá^{2} la jee^{212} coon'tya. Jileei'^{21} 'in tsá^{2} do jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tsá^{2} Israel.

5 Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei'^{1} Judá ga'ii'^{21}i 'e sello do. Joon dyatun^{1} milgɨ jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei'^{1} Rubén ga'ii'^{21}i 'e sello do. Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei'^{1} Gad ga'ii'^{21}i 'e sello do.

6 Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei'^{1} Aser ga'ii'^{21}i 'e sello do. Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei'^{1} Neftalí ga'ii'^{21}i 'e sello do. Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei'^{1} Manasés ga'ii'^{21}i 'e sello do.

7 Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei'^{1} Simeón ga'ii'^{21}i 'e sello do. Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei'^{1} Leví ga'ii'^{21}i 'e sello do. Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei'^{1} Isacar ga'ii'^{21}i 'e sello do.

8 Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei'^{1} Zabulón ga'ii'^{21}i 'e sello do. Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei'^{1} José ga'ii'^{21}i 'e sello do. Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei'^{1} Benjamín ga'ii'^{21}i 'e sello do.

Gamáa^{1}na tsá^{2} fúui^{1} 'in tyi'^{2} 'mɨ'^{2} taa^{21}

9 Mo ngayuui'13 joon gamáa1na tsá2 fúui1 lɨ́ɨ1 'in téein2 tyani lɨ sɨlɨɨ212 do joongɨ tyani Jesús. 'In tsá2 fúui1 do jalíin2 la 'ui juncwii21. Lɨ́ɨ1mo jilaa'21 'nii21 tsá2, faa'21o jilaa'21 'nii21 jmíi1 'e sá2. Jalíin2 la caain21 fuu21. Joon 'áai1 fúui1 ca jo lí2 un'íi2in tsá2 'ii. Joon 'in tsá2 fúui1 do tyi'2i 'mɨ'2 taa21 joon san'2an jmai'2 coon21 nii212 moo21 untyiia2.

10 Joon 'in tsá2 do 'oo1o tá2 lɨ́ɨ1 joon jin'2in: Ña'ñʉ'1ʉ' Dios Jmii21, 'in tyíin1 lɨ sɨlɨɨ212, coon'13 Jesús gacwoo1o 'e gatiin'13na'a.

11 Joon téein2 'in ángeles la caain21 co' lɨ téein2 'in tsacøøi'13 coon'13 'in tyúuin2 joo'21 jiin'1 lɨ sɨlɨɨ212 do. Joon 'in ángeles do gatsaa'21a níi1i niwó2 tyani lɨ sɨlɨɨ212 do joon gaun'goo21o Dios Jmii21.

12 Joon gajin'2in:

¡Amén! Cwolí2 jilaa'21 'e 'ø1 tsá2 tya' Dios Ñʉ'1ʉ'.

Cwolí2 tya'a jon 'e 'ya'2gɨ coon'13 jilaa'21 'e 'ɨ́1-tsi tsá2.

Cwocwó2 tsá2 'maa'13i coon'13 jilaa'21 'e un'goo21o tsá2 'ii.

Cwolí2 jilaa'21 'ii'21 'e sá2 coon'13 jilaa'21 wa' pí2 tya'a coon21 tøø2mo. Amén.

13 Joon jaain21 jee212 'in tsacøøi'13 do gaunngɨɨ1ɨ sɨɨ'21ɨ jna:

—¿'Iin 'in no 'in tyi'2 'mɨ'2 taa21? ¿Xiiafu jalíin2?

14 Joon gangɨ́ɨ3ɨɨn:

—Ñí2o'o, tsañʉʉ'1.

Joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ jna:

—'In no 'in niganii212 wúu1 'áai1 joon nigaruun'1un sɨɨn'3ɨn 'e lɨ́2 taa21 coon'13 jmɨ1 'øøi2 Jesús.

15 Tsʉ 'wii'13 joon táan1in tyani lɨ sɨlɨɨ212 tya' Dios Jmii21 joon jmoo1o la 'woo1 jmɨɨ1 la to2 tyʉ'2ʉ inʉʉ cwo'1 tya'a. Joon 'in tyíin1in lɨ sɨlɨɨ212 do 'áai1 un'øøi'13 'ii.

16 Joon jo inii212gɨ wúu1 wa'a tyá2 un'áa1i jon'gɨ unjmúui2gɨ. Jon'gɨ nii212gɨ wúu1 tya' 'yiia21 jon'gɨ li'2gɨ tyíi2 'yiia21.

17 Tsʉ Jesús, 'in siin'12 tuntsa' lɨ sɨlɨɨ212 do, 'in 'á1 'ii lawa'a joo'saa'21 tya'a. Joon itsajée1i lɨ náa1 jmɨɨ21 'e cwó1o juncwii21 tya' tsá2. Joon Dios Jmii21 iuntyʉʉn21 jmɨɨ21 'e gatoo'21 unníi1i.

8

Fiin1 Jesús 'e sello lɨ tɨ́2 dyía1

1 Joon mo gafiin1 Jesús 'e sello do lɨ tɨ́2 dyía1 ga'ɨ́ɨ2 tii2 coon'21 tsa'2 hora fu ñʉ'fú2.

2 Joon gamáa1na 'in dyái1 ángeles 'in téen2in tyani Dios Jmii21 joon ga'ii'21i la jaain21 la jaain21 coon21 trompeta.

3 Joon gacwéi1 jaain21gɨ ángel joon gajmaa1a siin'12in nʉ' altar do. San'2 'ido coon21 ñí3 cwanáa1 'e taa'13 fuu212 sʉ́n2. Joon ga'ii'21i fuu212 sʉ́n2 'láai2 'e jún2 tyani Dios Jmii21. Joon la jee212 gajún2 'e fuu212 sʉ́n2 do ni altar lɨ́1 cwanáa1 'e si'2 tyani lɨ sɨlɨɨ212 do gajma'2 'in ángel do júu3 Dios cwáain1 tya' 'e júu3 tyʉ́2 'e gafaa'21a 'in jmoo1o la to2 tyʉ'2 Dios do.

4 Joon 'e júu3 tyʉ́2 do gasoo1o caan21mo coon'13 unñi2 tya' fuu212 sʉ́n2 do fu lɨ tyíin1 Dios Jmii21.

5 Joon 'in ángel do gaunrøøi1 coon'13 jɨ́2 coo1 ni altar do 'e ñí3 tya' fuu212 sʉ́n2 joon gapí2 ni cwoo'13 juncwii21. Joon ganii21 tá2, ga'oon1on cwaainñá3, galɨ́2 jɨ́2 'áai1 joon gajøø'21 'wó2 mo gatoo'21 ñí3 do ni 'wó2.

Mo ga'iin2 trompeta do

6 Joon 'in dyái1 ángeles do gatyaa1 tyʉ́2 'e xʉʉ1ʉ lúu1 tya'a.

7 Joon 'in ángel nifu gaxʉʉ1ʉ lúu1 tya'a joon tsifu gaxʉʉ'21 tsí1 coon'13 jɨ́2 sɨcaai'13 jmɨ1 ni cwoo'13 juncwii21. Joon catyuui'13 lɨ́ɨ1gɨ cwoo'13 juncwii21 gacoo2o caan21mo gacoo2o coon'13 catyuui'13 lɨ́ɨ1gɨ jilaa'21 'mó2 la joon jon nuu21 røø'21.

8 Joon 'in ángel lɨ tɨ́2 gái1 gaxʉʉ1ʉ lúu1 tya'a joon gaxʉʉ'21 ni jmɨ'ñi'3 lawa coon21 moo'21 fee'1 'e coo21 jɨ́2. Joon catyuui'13 lɨ́ɨ1gɨ 'e jmɨ'ñi'3 galɨ́2 jmɨ1.

9 Joon catyuui'13 lɨ́ɨ1gɨ jileei'21 joo'21 táai2 nʉ' jmɨ'ñi'3 gajúun2mo. La joon jon barco gafíin2mo.

10 Joon 'in ángel lɨ tɨ́2 gaai21 gaxʉʉ1ʉ lúu1 tya'a joon jaain21 nʉʉ1 feei'1 lɨ́ɨ1i lawa coon jɨ́2 taa21 gatøø'21i fu yʉ' juncwii21. Gatøø'21i jee212 catyuui'13 lɨ́ɨ1gɨ ni jmɨɨ21 coon'13 lɨ 'yá2 jmɨɨ21.

11 Joon 'in núu̶u̶1 do sii21 'Oo21 Tyi'1. Joon catyuui'13 lí̶i̶1gɨ jmɨɨ21 galityi'1. Joon fúu1mo tsá2 gajúin1 'wii'13 galityi'1 jmɨɨ21 do.

12 Joon 'in ángel lɨ tí2 tyúuin2 gaxu̶u̶1u̶ lúu1 tya'a joon galɨniuu1i catyuui'13 lí̶i̶1gɨ ñi'1 la joon jon catyuui'13 lí̶i̶1gɨ sɨɨ'21 coon'13 núu̶1 galɨniuu1i. Joon catyuui'13 lí̶i̶1gɨ jmɨɨ212 jo gatí2 'yiia21 la joon jon lɨ 'woo jo jná2 joo'21gɨ sɨɨ'21.

13 Joon gamáa1na jaain21 ángel 'in 'ɨɨ1i tuntsa'1 ñu̶'fú2. Joon ganúu3uun jin'2in:

—¡'Áai1 fúu2 lí̶i̶1na 'in tsá2 taain212 juncwii21 mi xu̶u̶1u̶ 'in gaai21 ángeles catyaai212 do lúu1 tya'a!

9

1 Joon 'in ángel lɨ tí2 'ñéei2 gaxu̶u̶1u̶ lúu1 tya'a. Joon gamáa1na jaain21 'in lí̶i̶i1 núu̶1 'in gatøøi'21 ni cwoo'13 juncwii21 joon ga'ii'21i jonñí3 tya' too21 tyí2 lɨ sɨtyú2.

2 Joon ganá1 'ido 'e too21 tyí2 lɨ sɨtyú2 joon ga'yeei'21 'unñi2 lawa lɨ 'yeei'21 'unñi2 tya' too21 horno fee'1. Joon galɨnu̶u̶21 ñi'1 coon'13 tyí2 'wii'13 'e 'unñi2 do-o.

3 Joon jee212 'unñi2 do ga'weei1 sɨnii'21 'in gangɨ1 ni cwoo'13 juncwii21. Joon ga'ii'21i to2 i'ɨɨ'21i tsá2 la 'ɨɨ'21 tɨcún3 taain212 juncwii21.

4 Pe ga'ii'21i to2 'e jo lí2 'láa1a tya' nuu21 sá2 juncwii21 jon'gɨ tya' jilaa'21 'e røø'21 jon'gɨ 'mó2 jiin'13 'in tsá2 'in jo mo ga'ii'21i 'e sello do tya' Dios Jmii21 tya'tyíi1i lí2 jmee'21i 'i.

5 Pe jo cwéei1 jngaa'13i 'in tsá2 do jiin'13 lɨ' i'e'1e tsá2 wúu1 la lɨ mo 'ɨɨ'21 tɨcún3 tya' tsá2. I'e'1e wúu1 tsá2 ce tsín1 'ñéei2 sɨɨ'21.

6 Joon jee212 'e jmɨɨ212 joon ijúuin1-tsi tsá2 xiiala ijúun2in pe jo ityii'21a. Joon xu̶fiin'13 'iin212in júun2in pe 'in 'mó1 tya'a intsawíin2mo.

7 Joon 'in sɨnii'21 do lí̶i̶1i la lí̶i̶i1 cwa2 'in nigatyaa1 tsá2 tyú2 tya' 'nii21. Joon yu̶' tyíi1i si'2 lawa coon21 corona lí1 cwanáa1. Joon níi1i lɨ la lɨ ni2 tsañu̶u̶'1.

8 Tyán2 'in sɨnii'21 do jñu̶tyi2 tsamí2 joon tsí2 moojóon1on la lɨ moojóon1 'yiia'2 león.

9 Tyí2 cuerpo tya' sɨnii'21 do ñí3 joon mo 'ɨɨ1i joon 'iin2 cwáa1a la 'iin2 mo cwiin1in cwa2 fúui1 jnu̶u̶1u̶ care' tsalíin2in lɨ náa1 'nii21.

10 Joon 'in sɨnii'21 do tyaan1 moocúun1 tɨcún3. Lí2-i 'ɨ'1ɨ coon'13 moocúun1 do. Joon nu̶u̶'13u̶n to2 'ñéei2 sɨɨ'21 wa'a jmee'21i tsá2.

11 Joon seein21 jaain21 'in tyu̶'2 to2 'in sɨnii'21 do, 'in ángel tya' lɨ sɨtyú2 tyu̶'2 to2 'ii. Joon 'in ángel do sii21 Abadón coon'13 jmíi1 tsá2 Israel joon coon'13 jmíi1 griego sii21 Apolión. 'E 'øøi'21-tsi tsá2 Apolión do 'in 'íin2 jilaa'21 'e sá2.

12 Coon'13 la joon gangí̶i̶1i coon21 fa'í3 pe tún2gɨ fa'í3 ijó1.

13 Joon 'in ángel lɨ tí2 jnúui2 gaxu̶u̶1u̶ lúu1 tya'a. Joon ganúu3uun coon21 júu3 jó2 fu ni altar lí1 cwanáa1 'e tsí3 tyú̶n2 moofí3, coon21 la coon21 tyu̶u̶'13 altar do. 'E altar do si'2i tyani Dios Jmii21.

14 Joon 'e júu3 ganúu3uun do tya' ángel lɨ tí2 jñúui2 'in san'2 lúu1 joon jin'2in 'e júu3 do:

—Láa2-i 'in ángeles tyúuin2 'in táai2 sɨ'núui13 tyan'2 jmɨɨ21 fee'1 sii21 Eufrates.

15 La joon galáai2 'in ángeles tyúun2 do 'e tsajngaa'13i catyuu'13 lí̶i̶1gɨ tsá2. Joon tya' jmɨɨ212 joon nigatyaa1 'in ángeles do tyú2 tya'a 'e jngaa'13i tsá2. Joon sɨjáan1an hora, jmɨɨ212, sɨɨ'21, jiin21 'e laai21.

16 Joon ganúu3oo jøøi'13 'láa2 tya'a seein21 'in néei1 cwa2 joon tí2 tún2 cíein13 millones.

17 Gamáa1na 'in cwa2 do lawa'a 'e cí3oo joon 'in néei1 cwa2 do toon212o ñí3 ni tsí1 joon 'yu̶' 'in1 yúu̶n2 coon'13 røø'21 coon'13 náa2. Joon po'tyi2 cwa2 do lɨ la lɨ po'tyi2 león. Joon 'yeei'21 jí2 moo'oo212o coon'13 unñí1 coon'13 azufre.

18 Joon catyuui'13 lí̶i̶1gɨ tsá2 'in gajúuin1 coon'13 'e 'nɨ1 'ii'13 'e ga'yeei'21 'oo212 cwa2 do.

19 'In cwa2 do jmáa1a 'nii'21 tya' tsá2 jiin'13 coon'13 'oo212o joon coon'13 moocúun1un tsu̶ moocúun1un lɨ la lí̶i̶i1 mɨɨ'21 tsí3 po'tyíi1i joon coon'13 joon jmoo1o 'nii'21 tya' tsá2.

20 Pe 'in tsá2 catyáai2 'in jo mo júin1 mo gangóo1 wúu1 tya' cwa2 do jo gajoo'21-tsi 'e gó2 jmoo1o. Jo gajoo'21-tsi un'goo21o jileei'21 espíritu gó2 jon'gɨ gajoo'21-tsi 'e jo un'goo21o dioses tya'a 'in gajmeei1 tsá2 'e lí1 cwanáa1 sɨ cwataa21 'ee sɨ ñí3 yúu̶n2 'ee sɨ cuun212 'ee

sɨ 'mó² 'ee. Tsá²-a gajmee¹i 'i, joon jo lí² jøø²ø jon'gɨ lí² núu²un jon'gɨ lí² ngɨ́¹ tɨ́ɨ¹ɨ.

21 La joon jon 'in tsá² do jo gatyui'²-tsi 'e jo jngaa'¹³i tsá², jo gatʉ́²ʉ 'e jmoo¹o 'e loo¹o la joon jo gatʉ́²ʉ fee'²¹i tsamɨ́² tya' tsá² xeei'²¹. Jo gatʉ́²ʉ jmoo¹o 'uun²¹.

10

Gamáa¹na ángel 'in san'²an coon²¹ jí² pi'³

1 Joon gamáa¹na jaain²¹gɨ ángel 'in 'gøøi'¹³ 'in gajgáa¹i fu ñʉ'fú². Tyíin¹³in jníi¹ joon coon²¹ cuuntuu'²¹ tsí³ yʉ' tyíi¹i. Joon níi¹i jɨɨ'¹ la jɨɨi'¹ ñi'¹. Joon tyʉʉ¹ʉ sɨlɨ́²-ɨ jɨ́².

2 Joon san'²an coon²¹ jí² pi'³ sɨnii'¹³ joon gasi'²i tɨɨ² lɨ' tsáa¹ ni jmɨ'ñi'³ joon tɨɨ² lɨ' tooin²¹² gasi'²i cwoo'¹³ tyʉʉn²¹.

3 Joon ga'oo¹o tá² lɨɨlɨ¹ la 'oon¹on 'yiia'² león. Joon mo ga'oo¹o 'in ángel do joon ga'oon¹on cwaain'ñá³ dyía¹ naa'¹³ lawa 'e gafaa'²¹o.

4 Joon mo ngayuui'¹³ ga'oon¹on cwaain'ñá³ dyía¹ naa'¹³ do itóon³oon ni mo'jí² júu³ tya'a pe ganúu³uun coon²¹ júu³ jó² fu nʉ'fú² jin'²in sɨɨ'²¹ɨ jna:

—'Ma'² 'e júu³ 'uuin²¹ ganʉʉ²'ʉn mo ga'oon¹on cwaain'ñá³ dyía¹ naa'¹³ do. Jo toon'¹³'on ni mo'jí².

5 Joon 'in ángel 'in gamáa¹na siin'¹²in ni jmɨ'ñi'³ coon'¹³ cwoo'¹³ tyʉʉn²¹ gasaa'¹³a cwoo²¹o tsáa¹ fu ñʉ'fú².

6 Joon ga'ée¹³mo Dios 'in seein²¹ coon²¹ tøø²mo 'in gajmaa¹a ñʉ'fú² coon'¹³ po'³ juncwii²¹ coon'¹³ jmɨ'ñi'³ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e sá². Ga'ée¹mo, gajin'²in:

—Jo 'ee lɨ'ɨɨi²¹²gɨ;

7 tsʉ mi tɨ́² 'ii'²¹ ixʉʉ¹ʉ ángel do lɨ tɨ́² dyái¹ joon itsé¹mo júu³ 'úuin² tya' Dios 'e gacwo'²o Dios tsá² tya'a 'in gacwoo¹o júu³ tyʉ́² tya'a calɨɨ.

8 Joon 'e júu³ ganúu³uun jó² fu ñʉ'fú² gajin'²in gasɨɨ'²¹ɨ jna túu¹:

—Cwotyán² 'e jí² san'² 'in ángel siin'¹²in ni jmɨ'ñi'³ coon'¹³ cwoo'¹³ tyʉʉn²¹.

9 Joon gangó³oo lɨ siin'¹²in 'in ángel do joon gamɨ́³ɨɨ 'e jí² pi'³ 'e san'²an. Joon gacwo'¹o jna. Joon jin'²in sɨɨ'²¹ɨ jna:

—Jun'³ 'e jí² lo, joon fíin¹³'in joon nɨɨ'¹³'ɨn joon iliróo² nʉ' 'óo¹³'o la róo² to'² pe mi tɨsɨɨ'¹³ nʉ' tuu'¹'u ilityi'¹.

10 Joon gacón³oon 'e jí² pi'³ san'²an ángel do joon gafíin³iin, ganɨɨ'²¹ɨɨn. Joon nʉ' 'óo³oo galiróo² la róo² to'² pe mo ngayuui'¹³ ganɨɨ'²¹ɨɨ galityi'¹i nʉ' tu'³uu.

11 Tsifu gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ jna:

—'Ná¹ cwocwo'²'o júu³ tyʉ́² tya' Dios cwáain¹ tya' tsá² fúui¹ la joon cwáain¹ tya' naciones xiia'²¹. Joon la caain²¹ lɨ faa'²¹ tsá² jmíi¹ xiia'²¹ joon tyani røøi¹³ 'ná² cwo'²'o júu³ tya' Dios.

11

Gamóo³oo 'ee ilí² tya' gái¹ tsá² 'in cwoo¹o júu³ tya' Dios

1 Joon gacwo'¹o jna ca'no' tó² 'e tya¹ tsá² 'ii'²¹ joon jin'²in sɨɨ'²¹ɨ jna:

—Ráan²u, tya¹ 'ii'²¹ tya' inʉʉ cwo'¹ fee'¹ tya' Dios Jmii²¹ coon'¹³ ni altar. Un'íi²in jɨɨi'ti taai² un'goo²¹o Dios inʉʉ cwo'¹ do.

2 Pe jo tya¹ 'ii'²¹ 'in'yíia² cwo'¹ tsʉ tya' tsá² seein²¹ lɨ wíin² 'in jo lɨ́ɨi¹ tsá² Israel. Joon 'in tsá² seein²¹ wíin² do i'láa¹a tya' 'e fuu²¹ lɨ cwai'³ lo ce tsín¹ tunlái¹ sɨɨ'²¹ tsi gái¹.

3 Jna-a isɨ́ɨ³na gái¹ tsá² tyiia 'in faa'²¹a cwáain¹ tyiia ce tsín¹ 'nɨ¹ jiin²¹ tsi ca'no'. Joon 'in tsá² gái¹ do ityi'²i 'mɨ'² lɨ́¹ tyiia²¹².

4 Joon 'in gái¹ tsá² tyiia do lɨ́ɨi¹ túu² 'mó² olivo joongɨ lɨ́ɨi¹ túu² ñí³ taa'¹³ cera 'e táan² tyani Dios Jmii²¹ 'in tyʉ'² to² juncwii²¹.

5 Joon wa 'iin²¹²in tsá² 'lá¹ tya' 'in gái¹ tsá² do i'yei'² jɨ́² moo'oo²¹²o, joon injúun¹in coonti jileei'²¹ 'in 'eei'¹ 'ii. Joon coon'¹³ la joon ijúun¹in jileei'²¹ 'in 'iin²¹²in 'lá¹ tya'a.

6 Joon 'in tsá² gái¹ do lí²-i tyʉ'²ʉ to² wa'a jo jó² jmɨ́¹ la 'ɨɨ²¹² ifaa'²¹a cwáain¹ tya' Dios la joon lí²-i tyʉ'²ʉ to² lijmɨ¹ jmɨɨ²¹. Joon doñi'ee 'ii'²¹ 'iin²¹²in lí²-i 'e'¹e tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'láai² 'ii'¹³ jmoowúu¹.

7 Pe mo gatsín¹ cwoo¹o 'in gái¹ tsá² do júu³ tya' Dios 'in joo'²¹ 'lɨɨi'³ 'in gacwo'ɨɨ¹ɨ lɨ sityʉ́² do itéen¹in coon'¹³ 'in gái¹ do joon ilii'¹i 'ido ijngaa'¹³mo 'in 'lɨɨi'³ 'in tsá² gái¹ do.

8 Joon 'in gái¹ 'lɨɨ²¹² do ityiia²¹ jee²¹² 'nʉ́¹ fuu²¹ fee'²¹ lɨ gateen¹in Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús tsaa'¹

crúu13 tya'a. Mo lı́ıi13 unsii21 tsá2 'e fuu21
do Sodoma sı Egipto 'ee mo 'iin212in jmaa1a
júu3 'e gó2 gajmaa1a 'in tsá2 néei1 do tya'
Jesús.
9 Joon jee212 'nı1 jmıı212 tsi catyaai1 ñi'1 'in
tsá2 seein21 la caain21 juncwii21, 'in faa'21a
jilaa'21 nii2 jmíi1, 'in néei1 la caain21 fuu21
coon'13 jilaa'21 nii2 tsá2 ijøø2i 'in gái1 'lıı212
do tsʉ jo cwoo1i wa'a tsa'áai13 tsá2 'ii.
10 Joon 'in tsá2 taain212 juncwii21 ijmáa1a
jløø'3i 'e gajúin1 'in tsá2 gái1 do 'in cwoo1o
júu3 tyʉ́2 tya' Dios Jmii21. Jløø'3mo 'áai1
ca gacwo'1o ruu'21i 'e 'yaai1-tsi la jaain21
la jaain21. Tsʉ 'in gái1 tsá2 do gauntyíi2in
tsá2 taain212 juncwii21 coon'13 júu3 tyʉ́2 gac-
woo1o.
11 Pe mo gatsín1 'nı1 jmıı212 tsi catyaai1 ñi'1
gaunjiin'21in Dios tún1 'in tsá2 gái1 nijúin1
do joon jmaa1a teen1in. Joon gafoo'13mo
jileei'21 'in gango1.
12 Joon tsifu ganúu2un 'in tsá2 gái1 do
coon21 júu3 tá2 jó2 fu ñʉ'fú2 'e jin'2in:
—Ñilíin2naa' fu yʉ' lo.
Joon gasóo2o jee212 coon21 jníi1 fu yʉ'
ñʉ'fú2 la nii212i 'in 'eei'1 'ii.
13 Tsifu joon gajøø'21gon 'wó2 lı́1 joon
catyuui'13 jee212 dyá2 tsa'2 'e fuu21 do ga'ín2
joon dyía1 mil tsá2 gajúin1 mo gajøø'21 'wó2
do. Joon 'in tsá2 catyáai2 do 'in gasáai1 'e
fuu21 do gafoo'13mo joongı gaun'goo21o Dios
Jmii21 'in tyíin1 ñʉ'fú2.
14 Coon'13 la joon gangı́i1 fa'í3 lı tı́2 tún2 pe
jo la 'ıı212 jó1 fa'í3 lı tı́2 'nı1.

Xʉʉ1ʉ ángel lúu1 tya'a lı tı́2 dyá1-i

15 Joon gaxʉʉ1ʉ 'in ángel lı tı́2 dyái1 lúu1
tya'a. Joon gafaa'21a júu3 tá2 jó2 fu ñʉ'fú2 'e
jin'2in:
Jilaa'21 to2 sá2 juncwii21 galı́2-ı ilí2 tya'
Ña'ñʉ'1ʉ' Dios coon'13 'in gasii1in
Dios 'in gajmaa1a tiin'13 tsá2 'in sii21
Cristo;
joon 'ii 'in tyʉ'2ʉ to2 coon21 tøø2mo.
16 Joon 'in dyiiatyúuin2 tsacøøi'13 'in néei1
lı sılıı212 tya'a tyani Dios Jmii21 gajmaa1a
'in tuu'21i jun'2un ni 'wó2 'e un'goo21o Dios
Jmii21.
17 Joon gajin'2in:
Cwóo13o'o 'nʉ 'má1u'u, Ña'ñʉ'1ʉ' Dios tyii'i,
'in lí2 jmá1 jilaa'21 'e 'iin212in.
Seen21mo'o ca la mo jée1, joon seen21mo'o la
no, joon iñi'3'i.
Cwóo13o'o 'má1u'u tsʉ niga'ú2'u to2 fee'1 tyi'i.
Joon 'láa2 'wii212 tyʉ'2'ʉ to2.
18 Tsá2 taain212 juncwii21 nigajmaa1a
'nii'21-tsi tyi'i
pe la no gatı́2 'ii'21 'e jo ta'2gı'ı 'e la jmoo1o
tsá2.
Nigatı́2 'ii'21 ijmaa2'a 'ii'21 tya' 'e gó2 'e nigaj-
maa1a 'in nigajúin1.
Joon icwo'2'o tsá2 tyi'i 'in gafaa'21a cwáain1
tyi'i 'e tı́ı2i.
Joon jileei'21 'in tsaa'1-tsi 'nʉ, jileei'21 'in
un'goo21o 'nʉ i'ii'21i 'e tı́ıi2 la tsá2 feei'1
tiin'13 la tsá2 'wéi1.
Joon i'íin1u'u 'in 'láa1 juncwii21.
19 Joon ganó1 cwo'1 fee'1 tya' Dios Jmii21
'e si' ñʉ'fú2. Joon gamóo3oo cwóo1 taa'13
júu3 ga'ıı1 Dios coon'13 tsá2 tya'a tsi inʉʉ
cwo'1 do. Joon galı́2 jı́2 cwaain'ñá3, ganii21,
gatyiia'21 cwaain'ñá3, joon gajøø'21 'wó2
joon gaxʉʉ'21 tsí1 lıılı1.

12

'In tsamı́2 coon'13 'in mıı'21 'lııi'3

1 Joon galı́2 coon21 li2 'e fee'1 'áai1 fu yʉ'
ñʉ'fú2: lawa jaain21 tsamı́2 tyi'2i 'mı'2 'e lı
la lı́ıi1 ñi'1 joon 'wii212 tı́ı1ı 'íi1 sıı'21. Joon 'ʉ́2
tyíi1i si'2 coon21 corona taain212 dyatuuin1
nʉʉ1.
2 Joon 'in tsamı́2 do tyéen1in yʉʉn21. Joon
'oo1o coon'13 wúu1 'e nii21i mo galiseein21
yʉʉn21 do.
3 Joon coon21gı li2 galı́2 tún2 fu yʉ' ñʉ'fú2:
lawa jaain21 mıı'21 'lııi'3 yúuin2 'in sá2 dyía1
po'tyi2. Joon tsí3 dyá2 moofí3 joon jmai'2
coon21 corona taa'13 tyíi1i.
4 Joon gaunraan'13in catyuui'13 lı́ı1gı
nʉʉ1 sı'ı́ı13 ñʉ'fú2 coon'13 moocúun1un joon
gadyee'13i fu ni cwoo'13 juncwii21. Joon 'in
mıı'21 'lııi'3 do gajaan1an tyani 'in tsamı́2 'in
tı lí2 liseein21 yʉʉn21 tya'a icuu'21i tsifu mi
liseein21 yʉʉn21 tya' 'ido.
5 Jooon galiseein21 jaain21 xuui212
tsañʉʉ'1 tya' 'in tsamı́2 do. Joon 'in xuui212

do ityʉ'²ʉ to² 'ii jilaa'²¹ naciones sá² juncwii²¹ coon'¹³ coon²¹ 'ɨɨ'¹³ 'e lɨ́¹ ñí³. Joon tsifu-u gasaa'²¹i Dios yʉʉn²¹ tya' tsamɨ́² do fu lɨ tyíin¹in lɨ sɨlɨɨ²¹² do.

6 Joon 'in tsamɨ́² do gacwiin¹o fu coon²¹ lɨ jo 'in tsá² taain²¹². Do-o nigatya¹ Dios tyʉ́² tya'a ilicwo'¹ 'ido 'e dø'¹ø ce tsín¹ 'nɨ¹ jiin²¹ tsi ca'no'.

7 Mo ngayuui'¹³ joon ganá¹ 'nii²¹ fu ñʉ'fú². Joon 'in ángel 'in tyiin²gɨ sii Miguel coon'¹³ ángeles tya'a catyáai² gatéen¹in coon'¹³ 'in mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³. Joon 'in mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³ do coon'¹³ 'ɨɨ'¹³ tya'a gatéen¹in coon'¹³ 'in ángeles tyúi¹

8 pe jo galɨ'² 'in 'lɨɨi'³. Joon jo lɨsá² 'áan³ tya'a fu ñʉ'fú².

9 Joon coon'¹³ la joon ga'wóo²i 'in mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³ do fu ñʉ'fú². 'In mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³ do sii²¹o jon 'in 'lɨɨi'³; sii²¹o jon Satanás. Ca la mo 'wiin²¹² gacón² 'in mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³ do tsá² taain²¹² juncwii²¹ tóo². Joon gapíi²in Dios 'in mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³ do ni cwoo'¹³ juncwii²¹ coon'¹³ 'ɨɨ'¹³ tya'a.

10 Joon ganúu³uun coon júu³ tá² jó² fu ñʉ'fú² 'e jin'²in:

—Nigatɨ́² 'ii'²¹ ijmá² Dios tiin'¹³ tsá². Tɨ lɨ liñii¹ tsá² Dios 'in fee'¹mo 'ii. Ityʉ'²ʉ Dios tyi' to². Gatɨ́² 'ii'²¹ i'ii'²¹i Cristo to² tya'a. Tsʉ Dios gatyii¹i fu ñʉ'fú² 'in niga'nɨɨ¹i la 'woo¹ jmɨɨ¹ tyani Dios 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo.

11 Joon galɨ'²ɨ 'ido coon'¹³ jmɨ¹ gatún³un tya' Jesús 'in lɨ́ɨi¹ Cordero tya'a. Galɨ'²o joon 'wii'¹³ júu³ tya'a 'e nigajin'²in xiiala gajmaa¹a Jesús tiin'¹³ tsá². Joon jo 'goo'²¹o wa'a júuin² 'wii'¹³ júu³ tyʉ́² tya'a.

12 'Wii'¹³ joon jmaa²aa' jløø'³naa' jileei'²¹ 'naa' 'in néei¹ ñʉ'fú². Pe fúu² 'naa' 'in taain²¹² ni cwoo'¹³ juncwii²¹ coon'¹³ 'in taain²¹² nʉ' jmɨ'ñi'³ tsʉ 'in 'lɨɨi'³ gajgaai¹ jee²¹² 'naa' joon tyíi²in 'áai¹ tsʉ ñi¹o 'e jo wóo² lí² jmáa¹a 'e 'iin²¹²in jmáa¹a.

13 Joon mo galili'²i 'in mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³ do 'e nigapíi²in Dios 'ii fu juncwii²¹ joon nga'øø¹³mo 'in tsamɨ́² do 'in galiseein²¹ xuui²¹² tsañʉʉ'¹ tya'a.

14 Pe Dios gacwoo¹o ga'yá³ cwáa¹ mɨɨ²¹ feei'¹ tya' 'in tsamɨ́² do joon ili'ɨ́ɨ¹i fu lɨ jo 'iin tsá² seein²¹ lɨ sá² 'áan³ tya'a. Lí² cwó² Dios 'nɨ¹ jiin²¹ tsi ca'no' 'e dø'¹ø 'in tsamɨ́² do. Do-o táain² wíin² lɨ jo ngɨ́¹ 'in mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³ do.

15 Joon 'in mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³ do gaxʉʉ¹ʉ gajmaa¹a lawa coon²¹ jmɨɨ²¹ fee'¹ 'yeei'²¹ 'oo²¹²o wa ilicaain²¹ 'in tsamɨ́² do coon'¹³ jmɨɨ²¹ 'yeei'²¹ 'oo²¹²o.

16 Pe ni cwoo'¹³ 'wó² gauncoon'¹³o 'in tsamɨ́² do joon ga'gɨɨ'²¹ ni 'wó² do joon do-o gayʉʉn'²¹ jmɨɨ²¹ 'e gaxʉʉ¹ʉ 'in mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³ do.

17 Mo galɨ́² la joon, joon 'in mɨɨ'²¹ do lɨɨlɨ¹gɨ tyíi²in tya' 'in tsamɨ́² do joon gangóo¹ ngatíin¹in coon'¹³ 'in jún² tya' 'in tsamɨ́² do 'in catyáai²gɨ. Joon 'in jún² tya' 'in tsamɨ́² do lɨ́ɨ¹i tsá² jmoo¹o la to² tyʉ'² Dios, 'in jmoo¹o júu³ jilaa'²¹ 'e nigajmaa¹a Jesucristo 'wii²¹² tya'a.

13

Máa¹na gái¹ joo'²¹ 'lɨɨi'³

1 Joon gajmáa³aa siin'¹³na ni tsáa² tɨ'² jmɨ'ñi'³ joon gamáa¹na jaain²¹ joo'²¹ 'lɨɨi'³ 'in ga'yeei'²¹ jmɨ'ñi'³ do. Joon 'in joo'²¹ 'lɨɨi'³ do tí² dyía¹ mootyi² joon tsí² dyá² moofí³. Taa'¹³ jmai'² coon²¹ corona la coon²¹ moofí³. Joon la coon²¹ mootyi² do toon²¹² coon²¹ e gó² faa'²¹ tya' Dios.

2 Joon lɨ́ɨ¹i la lɨ́ɨi¹ 'yiia'² tíi³ 'in joo'²¹ 'lɨɨi'³ do joon lɨ tɨ́ɨ¹ɨ la lɨ tɨɨ² oso. Joon 'oo²¹²o lɨ la lɨ 'oo²¹² 'yiia'² león. Joon 'in mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³ do gacwo'¹ 'ido wa'a pí² tya'a coon'¹³ 'áan³ tya'a. Gacwó² 'ido jon to² fee'¹.

3 Joon coon²¹ mootyi² tya' 'in joo'²¹ 'lɨɨi'³ do sɨcwuu'²¹ ca la lɨ' ijúun²in. Pe 'e mootyi² do lɨ sɨcwuu'²¹ do ga'loo¹o. Joon ganga'goo²¹-tsi jileei'²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹.

4 Joon gaun'goo²¹o tsá² 'in mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³ do tsʉ 'ii-o gacwo'¹o 'in joo'²¹ 'lɨɨi'³ do to² 'e 'oo¹o. Un'goo²¹ tsá² jon 'in joo'²¹ 'lɨɨi'³ do jin'²in:

—Jo 'in seein²¹ la lɨ́ɨ¹i 'in joo'²¹ 'lɨɨi'³ no. Joon, ¿'iin lí² tín² coon'¹³ 'ii?

5 Joon ga'yeei'²¹ 'oo²¹²o júu³ jloo'³ joongɨ júu³ gó² tya' Dios. Joon ga'ii'²¹i to² tya'a ca tsín¹ 'nɨ¹ jiin²¹ tsi ca'no'.

6 Joon 'in joo'21 'lɨɨi'3 do gafaa'21a 'laa'21 tya' Dios joongɨ faa'21a 'laa'21 tya' 'e sii21 Dios. Faa'21a 'laa'21 jon tya' lɨ tyíin1 Dios coon'13 jileei'21 'in taain212 nʉ'fú2.

7 Joon gacwóo1i 'e jmá1 'nii21 tya' 'in jmoo1o la to2 tyʉ'2 Dios ca galɨ'2o. Ga'ii'21i 'in joo'21 'lɨɨi'3 do 'e lí2 tyʉ'2ʉ to2 jilaa'21 nii2 tsá2 taain212 juncwii21 coon'13 jilaa'21 fuu21 coon'13 jileei'21 'in faa'21a jmíi1 xiia' fu la 'úi3 juncwii21.

8 Joon jileei'21 tsá2 'in jo taain212 ni jí2 tya' Jesús 'ii 'in gaun'goo21o 'in joo'21 'lɨɨi'3 do; ca la mo 'wiin212 garóon1 juncwii21 jo taain212 'in tsá2 do ni jí2 do lɨ taain212 jileei'21 'in cwo'1o Jesús juncwii21 'múui2 tya'a. Joon lɨ́ɨ1i 'in Jesús do Cordero 'in najúin1.

9 Joon wana tsí3 tsá2 loocwóo1o, cwonʉʉ1ʉn.

10 Wana 'in tsá2 tsajéei1 tsá2 'nʉñí3, 'nʉñí3-i jon itsajéei1 tsá2 'ii. La joon jon wana jngaai'13 tsá2 tsá2 coon'13 ñijlɨ́2-ɨ, coon'13 ñijlɨ́2-ɨ joon ijngai'2 tsá2 'ii. Tsʉ 'wii'13 joon 'in jmoo1o la to2 tyʉ'2 Dios 'ná2 taain212 tá2-tsi joon jai'2 lɨ́ɨ2i.

11 Mo ngayuui'13 joon gamáa1na jaain21gɨ joo'21 'lɨɨi'3 'in ga'yeei'21 ni 'wó2. Tsí3 túnʼ2 moofí3 la tsí3 moofí3 joo'saa'21 xuui212. Pe faa'21a 'ido la faa'21 'in mɨɨ'21 'lɨɨi'3 do.

12 'Oo212o jilaa'21 to2 tya' 'in joo'21 'lɨɨi'3 nifu. Joon 'in joo'21 'lɨɨi'3 lɨ tɨ́2 gái1 gajmaa1a gaun'goo21o tsá2 taain212 juncwii21 'in joo'21 'lɨɨi'3 nifu 'in ga'loo1 coon21 mootyíi1i lɨ sɨcwuu'21 la lɨ' ijúun2in.

13 Joon 'in joo'21 'lɨɨi'3 lɨ tɨ́2 gái1 do gajmaa1a li2 fee'1 'áai1. Ca gajmaa1a jalí2 jɨ́2 yʉ' juncwii21 joon gaxuu'21 fu ni 'wó2 la jøø2 tsá2 gajmaa1a 'in joo'21 'lɨɨi'21 do.

14 Joon coon'13 li2 'e gajmaa1a 'in joo'21 'lɨɨi'3 lɨ tɨ́2 gái1 do tyani 'in joo'21 'lɨɨi'3 nifu gacón'2on tsá2 taain212 juncwii21 tóo2. Joon 'in joo'21 'lɨɨi'3 lɨ tɨ́2 gái1 do gatyʉ'2ʉ to2 tsá2 wa'a jméɨ2 'ido jaain21 'in lɨ́ɨi1 la lɨ́ɨi1 'in joo'21 'lɨɨi'3 sɨcwuu'21 coon'13 ñí3 pe jiin'21o.

15 Joon 'in joo'21 'lɨɨi'3 lɨ tɨ́2 gái1 do gajmaa1a jiin'1 'in gajmee1in tsá2 'in lɨ́ɨ1i la lɨ́ɨi1 'in joo'21 'lɨɨi'3 nifu. Ga'láa2 'wii212 gafaa'21a 'in joo'21 'lɨɨi'3 gajmee1in tsá2. Joon gajngaa'13i jileei'21 'in jo gaun'goo21o 'ii.

16 Joon gatyʉ'2ʉ to2 'e líin2in tsá2 li2 cwoo21o tsáa1 sɨ tya'tyi2 'ee. Jilee'21mo xʉfiin'13 tsá2 'wéei1 sɨ tsá2 tyiin2 'ee, sɨ tsá2 sá2 cuu2 sɨ tsá2 tañíi2 'ee, sɨ tsá2 jmoo1o to2 'ña'a sɨ tsá2 jmoo1o to2 tya' tsá2 xeei'21 'ná2 líin2in 'e li2 do.

17 Tsʉ wana jo tyaan1 tsá2 'e li2 do sɨ nombre tya' 'in joo'21 'lɨɨi'3 do jo lí2 ló3 tsá2 'ee 'nɨ́ɨ1in joon jo lí2 'nɨ́ɨ1in tsá2 'e 'nɨɨ1ɨ.

18 'E li2 do lɨ la lɨ coon21 número. Jon wana jmɨɨ1-tsi tsá2 lí2-i un'í2 tsá2 'e número tya' 'in joo'21 'lɨɨi'3 do tsʉ número tya' tsañʉʉ'1 do. 'E número do tí2 seisciento sesenta y seis.

14

Núu3uun 'øø1ø 'in 144,000 tsá2

1 Mo ngayuui'13 joon gajøø3øø joon gamáa1na Jesús, 'in lɨ́ɨi1 Cordero, siin'13in ni moo'21 sii21 Sión. Joon téein2 coon'13on coon21 cíein13 mil tsi tunlo1 tyʉ́n2 mil tsá2. Joon 'in tsá2 tyaan1an tya'tyíi1i 'e sii21 Cordero coon'13 'e sii21 Jmii21.

2 Joon ganúu3uun 'e 'iin2 'e jó2 fu ñʉ'fú2, 'iin2 la 'iin2 lɨ 'yʉ jmɨɨ21 'láai1 lɨ1. 'Iin2 lawa mo 'oon1on cwaain'ñá3 tá2 lɨ1. Fúu13mo tɨ1 téein2 poo'21o tuntuu'21 tya'a.

3 Joon 'øø1ø coon21 canto 'múui2 tyani lɨ sɨlɨɨ212 lɨ tyíin1 Dios joongɨ tyani 'in tyúuin2 joo'21 jiin'1 coon'13 'in tsacøøi'13 do. Joon jiin'13 jaain21 jo lí2 litɨ́ɨi2 'e canto do jiin'13 'in coon21 cíein13 mil tsi tunlo1 tyʉ́n2 mil tsá2 do lí2 litɨ́ɨi2 'e canto do. 'In tsá2 do 'in nigajmaa1a Dios tiin'13in jee212 tsá2 taain212 juncwii21.

4 'Ido 'in jo 'ee niga'láa1 coon'13 tsamɨ́2. Jmai'2 'in tyún1mo 'ii, joon ngɨɨ1o coon'13 Jesús doñixiia' fu tsalíin2mo. Gauntiin'13 Jesús 'ii jee212 tsá2 'e líin2in lawa coon21 fa'1 tya' Dios Jmii21 nifu joongɨ tya' 'in Cordero do.

5 Jiin'13 coon21 júu3 tajuu21 jo gasɨɨi1 'ido. Joon jiin'13 coon21 tsaa2 jo røøi21 tyani Dios.

Júu3 ga'ɨɨ1ɨ gaai21 ángeles

6 Joon gamáa1na jaain21gɨ ángel 'in ga'øøi2 tuntsa'1 ñʉ'fú2. Joon 'in ángel do tyaan1an júu3 'e taa'21 coon21 tøø2mo tya' xiiala tiin'13

tsá^{2} juncwii^{21}. Jajmaa'^{13}a tsá^{2} júu^{3} jileei'^{21} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21}; jilaa'^{21} nii^{2} tsá^{2} 'in faa'^{21}a jilaa'^{21} nii^{2} jmíi^{1}, 'in néei^{1} la coon^{21} fuu^{21}.

7 Joon jin'^{2} 'in ángel do coon'^{13} coon^{21} júu^{3} tá^{2}:

—Cwo'gøø'^{21}moo' Dios. Jøø^{2}oo' 'in feei'^{1} 'áa^{1}mo 'i-i joon nigatí^{2} 'ii'^{21} ijmáa^{1}a 'ii'^{21} tya' tsá^{2}. Cwoun'goo^{2}oo' 'in nigajmaa^{1}a ñʉfú^{2} coon'^{13} ni cwoo'^{13} juncwii^{21} coon'^{13} jmɨ'ñi'^{3} coon'^{13} lɨ 'yá^{2} jmɨɨ^{21}.

8 Joon mo ngayuui'^{13} gafaa'^{21}a 'in ángel do jaain^{21}gɨ ángel gafaa'^{21}a jin'^{2}in:

—Jøø^{2}øø', tyaan^{2}aan' cwáain^{1}. 'In tsá^{2} néei^{1} Babilonia, 'e fuu^{21} fee'^{1} lɨ^{1}, niga'aa^{1}a fa'ɨɨ'^{21} 'áai^{1} tsʉ niga'e'^{2}e tsá^{2} néei^{1} la caain^{21} fuu^{21} 'e ungoo^{21}o dioses 'in jo la jai'^{2}.

9-10 Joon jaain^{21}gɨ ángel gacwéei^{1} joon gatí^{2} gaai^{21}. Joon gafaa'^{21}a coon'^{13} júu^{3} tá^{2} jin'^{2}in:

—Jileei'^{21} 'in un'goo^{21}o 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do i'e'^{2}e Dios Jmii^{21} 'ii wúu^{1} 'áai^{1}. La joon jon inii^{21} wúu^{1} jileei'^{21} 'in un'goo^{21}o 'in gajmeei^{1} tsá^{2} 'in lɨɨ^{1}i la lɨɨi^{1} 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do sɨ líin^{2}in 'e li^{2} do tya'tyi^{2} sɨ cwoo^{21} 'ee. Joon mi tɨ^{2} joon jo feei'^{1}gɨ-tsi Dios coon'^{13} 'in tsá^{2} do, jmai'^{2} 'e 'nii'^{21}-tsi. Joon inii^{21} wúu^{1} 'áai^{1} coon'^{13} jɨ^{2} coon'^{13} azufre. Tyani ángeles tya' Dios joongɨ tyani Jesús, 'in sii^{21}o jon Cordero, inii^{21} 'ido wúu^{1}.

11 Joon 'e wúu^{1} inii^{21} do 'e lɨ la lɨ coon^{21} unñi^{2} 'e soo^{1}o coon^{21} tøø^{2}mo. Jo sá^{2} wa'a 'ii'^{21} 'woo'^{21} tya'a 'in gaun'goo^{21}o 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do sɨ gaun'goo^{21}o 'in gajmeei^{1} tsá^{2} 'in lɨɨ^{1}i la lɨɨi^{1} 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do 'ee. La 'woo^{1} jmɨɨ^{1} jo sá^{2} wa'a 'ii'^{21} 'woo'^{21}o tya'a 'in lɨɨ^{1}i li^{2} tya' 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do.

12 Tsʉ 'wii'^{13} joon 'ná^{1}-a jmáa^{1}a taa'^{21}-a jileei'^{21} 'in tsaa'^{2}-tsi Dios Jmii^{21}, jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2} Dios joon ja'mo lɨɨi^{2} Jesús.

13 Joon ganúu^{3}uun coon^{21} júu^{3} jó^{2} fu ñʉ'fú^{2} 'e jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ jna:

—Taan^{1} ni mo'jí^{2} 'e júu^{3} lo: "Jløø'^{3}mo jileei'^{21} 'in jai'^{2} lɨɨi^{2} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesús mi júun^{2}in. Jløø'^{3}mo nano la joon lɨ ngóo^{1}gɨ." "Jo'^{1}o", jin'^{2}in 'in Espíritu Tyʉ^{2} tya' Dios tsʉ i'ii'^{21} 'woo'^{21}o tsá^{2} to^{2} tya'a joon jilaa'^{21} to^{2} tya'a 'e gajmaa^{1}a jo 'íin^{2}-tsi Dios.

Mo gacóon^{1} ángeles 'e garoo^{21} fu juncwii^{21}

14 Joon gajøø^{3}øø joon gamóo^{3}oo coon^{21} jníi^{1} taa^{21} joon ni jníi^{1} do tyíin^{1} jaain^{21} 'in lɨɨ^{1}i la lɨɨi^{1} jóon^{1} tsañʉʉ'^{1}. 'Yʉ goon corona tyíi^{1}i joon san'^{2}an coon^{21} ñijlí^{2}-ɨ tuu'^{21} 'e 'má^{1}.

15 Joon gacwo'ɨɨ^{1} jaain^{21}gɨ ángel inʉʉ cwo'^{1} fee'^{1} si'^{2} ñʉ'fú^{2} do, joon 'in ángel do gajin'^{2}in coon'^{13} júu^{3} tá^{2} sɨɨ'^{21}ɨ 'in ángel tyíin^{1} ni jníi^{1} do:

—Tyiin'^{13} ñijlí^{2}-ɨ tuu'^{21} tyi'i joon cóon^{13}'on 'e garoo^{21} tyi'i tsʉ gatí^{2} 'ii'^{21} 'e galityʉ^{2}-ʉ 'e garoo^{21} juncwii^{21}.

16 Joon 'in tyíin^{1} ni jníi^{1} do 'e gatyiin'^{21}in ñijlí^{2}-ɨ tuu'^{21} tya'a juncwii^{21} joon gacóon^{1}on 'e garoo^{21} juncwii^{21}.

17 Joon jaain^{21}gɨ ángel gacwo'ɨɨ^{1} 'e cwo'^{1} si'^{2} ñʉ'fú^{2} do. Saan'^{21}an jon coon^{21} ñijlí^{2}-ɨ tuu'^{21} 'e 'má^{1}.

18 Joon gacwo'ɨɨ^{1} jaain^{21}gɨ ángel ni altar 'in tyʉ'^{2} to^{2} jɨ^{2}. Joon gafaa'^{21}a coon'^{13} júu^{3} tá^{2} gasɨɨ'^{21}ɨ 'in ángel do 'in saan'^{21}an ñijlí^{2}-ɨ tuu'^{21} 'e 'má^{1} jin'^{2}in:

—Tyiin'^{13} ñijlí^{2}-ɨ tuu'^{21} tyi'i 'e 'má^{1}. Tyíin^{2}'an 'e cwaain'^{21} mɨ'^{3} wuunjøø'^{3} 'e garoo^{21} tyi'i 'e sá^{2} juncwii^{21} tsʉ gafuu^{2}u.

19 Joon 'in ángel do gatyiin'^{21}in ñijlí^{2}-ɨ tuu'^{21} tya'a fu juncwii^{21}. Joon gacoon^{21}o mɨ'^{3} wuunjøø'^{3} 'e sá^{2} juncwii^{21} joon gato'^{2}o tsi coon^{21} liníui^{1}. 'E 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} i'e'^{2}e Dios tsá^{2} wúu^{1} 'áai^{1}.

20 Joon ganíui^{1} 'e mɨ'^{3} do lɨ' co' fuu^{21} do. Joon lawa jmɨ^{1} gatoon^{21} lɨ ganíui^{2} 'e mɨ'^{3} do. Joon galí^{2} jmɨ^{1} do lawa'a lɨ ngóo^{1} jmɨɨ^{21} tɨ'^{2} cwó^{2} 'nɨ^{1} cíein^{13} kilómeters gangóo^{1} jmɨ^{1} do lɨ náa^{1} fuu^{21} do. Joon 'o'^{2} 'e jmɨ^{1} do jiin'^{13} la ñíi^{2} 'íi^{1} 'oo^{212} cwa^{2} mo 'yʉ freno 'oo^{212}o.

15

Lawa dyái^{1} ángeles 'in tyán^{1} fa'í^{3} lɨ gatséi^{1} tya' tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21}

1 Joon gamóo^{3}oo coongɨ li^{2} fee'^{1} fu ñʉ'fú^{2}. 'Áai^{1} tsa'goo^{21}-tsi tsá^{2} 'wii'^{13} 'e li^{2} do. Gamáa^{3}na dyái^{1} ángeles 'in tyán^{1} fa'í^{3} lɨ gatséi^{1} tya' tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21}. Joon

coon'13 'e dyía1 fa'í3 do gajeen'21mo 'nii'21-tsi Dios.
2 Joon gamóo3oo lawa coon21 jmɨ'ñi'3 la lɨ sɨ́3 sɨcaai'13 jɨ́2. Joon téein2 ni jmɨ'ñi'3 do 'in jo galɨ'1ɨ 'in joo'21 'lɨɨi'3 do tya'a. Jo gaun'goo21o 'in tsá2 téein2 do 'in nigajmeei1 tsá2 'in lɨ́ɨ1i la lɨ́ɨi1 'in joo'21 'lɨɨi'3 do jon'gɨ ga'ii'21i li2 tya' 'in joo'21 'lɨɨi'3 do. Joon 'in tsá2 do téein2 ni jmɨ'ñi'3 do san'2an tuntuu'21 'e gacwo'2 Dios 'ii.
3 Joon ga'øø1ø 'in tsá2 do coon21 canto tya' 'lɨɨ212 Moisés 'in gajmaa1a la to2 tyʉ'2 Dios joongɨ ga'øø1ø canto tya' Jesús, 'in lɨ́ɨi1 Cordero, 'e jin'2in:
Fee'1 joon 'ya'2gɨ jilaa'21 'e gajmaa2'a, Ña'ñʉ'1ʉ' Dios.
Jiin'13 'nʉ-ʉ lí2 jmaa2'a jilaa'21 'e 'iin212u'un.
Coon21 tsáa1 joongɨ 'e la jai'2 'e fu1 tyi'i.
Røøi13 tya' tsá2 taain212 juncwii21 'nʉ.
4 Jiin'13 jaain21 jo seein21 wa'a jo 'gɨɨ'21i 'nʉ, Ña'ñʉ'2ʉ',
jilee'21mo iunfee'1i 'nʉ.
Jiin'13 'nʉ-ʉ 'in tyú1mo.
Joon jileei'21 tsá2 taain212 juncwii21 jalíin2 un'goo21o 'nʉ.
Nigacón2o cwáain1 'e røø21 jilaa'21 'e jmoo2'o.
5 Mo ngayuui'13 joon gajøø3øø joon gamóo3oo ganó2 'e cwo'1 si'2 ñʉ'fú2 lɨ sɨ'mó2 'e cuun212 toon212 ley do.
6 Joon ga'wooi21 dyái1 ángeles 'e cwo'1 do. Joon 'in dyái1 ángeles do tyaan1an dyía1 nii2 fa'í3. Joon tyi'2i 'in ángeles do sɨɨn'3ɨn taa21 jɨɨ'1 lɨ́1 'mɨ'2 sii21 lino. Joon sɨ'ñʉʉ1 nitsí1 'e lɨ́1 jmai'2 cwanáa1.
7 Joon jaain21 jee212 'in joo'21 jiin'1 do gacwo'1o jmai'2 coon21 'ú1 pi'3 lɨ́1 cwanáa1 'in ángeles dyái1 do. Joon røøi21 tya' jilaa'21 wúu1 i'e'2e Dios tsá2 'e 'ú1 pi'3 do. Joon Dios do seein21 coon21 tøø2mo.
8 Joon 'e cwo'1 do garøi1 coon'13 'e 'ya'2gɨ la joon coon'13 to2 'e 'oo1o Dios. Lawa unñi2 'e garøi1 'e cwo'1 do. Joon jiin'13 jaain21 jo lí2 tsataai2 inʉʉ cwo'1 do ca mo gatséi1 'e dyía1 fa'í3 tyaan1an 'in dyái1 ángeles do.

16

Lawa 'ú1 pi'3 tyaan1an fa'í3

1 Joon ganúu3uun coon21 júu3 tá2 jó2 fu inʉʉ cwo'1 joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ 'in dyái1 ángeles do:
—Cwolíin2naa', cwo'íi1naa' 'e fa'í3 tya' Dios 'e taa'13 'ú1 pi'3 tyii' ni cwoo'13 juncwii21.
2 Joon 'in ángel nifu nga'íi1in 'ú1 pi'3 tya'a ni cwoo'13 juncwii21 joon ga'yée2i juu21 'lɨɨ'3 tya' jileei'21 'in niga'ii'21i li2 tya' 'in joo'21 'lɨɨi'3 do sɨ 'in nigaun'goo21o 'ee 'in gajmee1i tsá2 'in lɨ́ɨ1i la lɨ́ɨi1 'in joo'21 'lɨɨi'3 do.
3 Joon 'in ángel lɨ tɨ́2 gái1 nga'íi1in 'ú3 pi'3 tya'a ni jmɨ'ñi'3 joon jmɨ'ñi'3 galɨ́1 la lɨ jmɨ1 tya' 'lɨɨ212. Joon gajún1mo jileei'21 joo'21 táai2 jmɨ'ñi'3.
4 Joon 'in ángel lɨ tɨ́2 gaai21 nga'íi1in 'ú1 pi'3 tya'a ni jmɨɨ21 coon'13 ni lɨ 'yá2 jmɨɨ21 joon galɨ́1 jmɨ1.
5 Joon ganúu3uun 'in ángel tya' jmɨɨ21 do jin'2in:
—Røø21 'ii'21 gajmaa2'a, Ña'ñʉ'1ʉ' Dios, 'in tyúi1. Seen21mo'o la mojéei1, joon seen21mo'o la no. Røø21 'ii'21 gajmaa2'a tya' tsá2
6 tsʉ 'in tsá2 do nigatʉʉn1ʉn jmɨ1 'øøi2 'in jai'2 lɨ́ɨi2 'nʉ, 'in gafaa'21a 'wii212 tyi'i, tsʉ gatyʉ'2'ʉ to2 'e 'uun'21 'in tsá2 do jmɨ1 jiin'13 la gatɨ́ɨi2.
7 Ganúu3oo jon júu3 jó2 fu ni altar do 'e gajin'2in:
—'E ja'1mo nigajmaa2'a 'ii'21 røø21 joongɨ coon21 tsáa1, Ña'ñʉ'1ʉ' Dios. Jiin'13 'nʉ-ʉ lí2 jmaa2'a ce jilaa'21 'e 'iin212u'un.
8 Joon 'in ángel lɨ tɨ́2 tyúuin2 nga'íi1in 'ú1 pi'3 tya'a lɨ 'íi1in ñi'1. Joon gacwo'1o ñi'1 do ilí2 júun1in tsá2 coon'13 jɨ́2 tya'a.
9 Joon gacáa2mo tsá2 coon'13 jɨ́2 do. Pe 'in tsá2 do jo gajoo'21-tsi wa'a gatsaa'1-tsi Dios 'in tyʉ'2 to2 fa'í3 do. Xʉ lɨ' joon gafaa'21gɨ 'laa'21 tya' Dios.
10 Joon 'in ángel lɨ tɨ́2 'ñéei2 nga'íi1in 'ú1 pi'3 tya'a lɨ tyíin1in 'in tyʉ'2ʉ to2 'in joo'21 'lɨɨi'3 do joon lɨ tyʉ'2 'ido to2 galɨnʉʉ21. Joon 'in tsá2 taai212 do gacuu'21u nisɨɨ'12ɨ coon'13 wúu1 'e ní2 do.
11 Pe coon'13 'elo jo gajoo'21-tsi 'e unsɨ́ɨ2i 'e jmoo1o 'e gó2 tya'a, xʉjoon faa'21gɨ 'laa'21

tya' Dios Jmii21 tyíin1 ñʉ'fú2 'wii'13 nigan-
goo1o wúu1 'yee21i juu21 'lɨɨ'3 do.

12 Joon 'in ángel lɨ tɨ́2 jnúui2 nga'íi1in 'ú1
pi'3 tya'a ni coon21 jmɨɨ21 fee'1 sii21 Eu-
frates joon galityʉʉn21 jmɨɨ21 do, gauntyí2
fu1 ijalíin2 rɤ́ɤi13 'in néei1 lɨ 'yeei21 ñi'1.

13 Joon gamáa3na gaai21 espíritu gó2 'in
lɨ́ɨi1 la lɨ́ɨi1 je'cwa2 ga'wóo2i moo'oo2 mɨɨ'21
'lɨɨi'3 coon'13 moo'oo2 'in joo'21 'lɨɨi'3 coon'13
moo'oo2 'in jin'2 'e faa'21o júu3 tya' Dios
Jmii21 pe jo jo'1.

14 Joon 'in espíritu do lɨ́ɨi1 'ɨɨ'13 tya' 'in 'lɨɨi'3
joon lí2-i jmáa1a jilaa'21 li2 'e tsa'goo21-tsi
tsá2. Joon 'in tsalíin2mo tsauncaain21
jileei'21 rɤ́ɤi13 'in néei1 juncwii21. Iun-
caain21 'in rɤ́ɤi13 do itéen1in 'e jmaa1 'nii21
mi tɨ́2 jmɨɨ212 fee'1 tya' Dios Jmii21 'in li'
jilaa'21 'e 'iin212in.

15 Joon jin'2 Dios: "Janúu2uun', igó3oo 'e
'uuin21 lawa jaain21 'uun21. Joon jlɤɤ'3mo
'in jo cwuu21i joon 'in tyi'2o sɨɨn'3, 'in nanáa1
tyʉ́2 tya'a. Tsʉ la joon jo tɨ́2 ringúu1i ngɨ́2 'e
jɤ́ɤ2i tsá2 xeei'21 'ii, jo i'aa1a fa'ɨɨ'21."

16 Joon 'in espíritu gó2 do iuncaain21
'in rɤ́ɤi13 do fu coon21 lɨ sii21 Armagedón
coon'13 jmíi1 hebreo.

17 Joon 'in ángel lɨ tɨ́2 dyái1 ga'íi1in 'ú1 pi'3
tya'a tya'cwii21. Joon gacwo'ɨ́ɨ1 inʉʉ cwo'1
si'2 ñʉ'fú2 coon21 júu3 tá2, jó2 fu lɨ si'2 lɨ sɨlɨɨ212
do, 'e jin'2in:

—Nasɨ'yee21mo jilaa'21-a.

18 Joon galɨ́2 jɨ́2 cwaain'ñá3 'áai1,
ga'oon1on cwaain'ñá3 joon ga'íi2i tá2 lɨɨlɨ1.
Joon gajɤɤ'21 'wó2 lɨɨlɨ1 jiin'13 coon21 naa'13
jo mo gajɤɤ'21 'wó2 la do la jee212 taain212
tsá2 juncwii21.

19 Joon 'e fuu21 fee'1 do gajlɨ'2, galɨ́2 'nɨ1
'ii'13. Joon ga'ín1 lacaain21 fuu21 catyiia2.
Joon gatɨ'2-tsi Dios Jmii21 'in tsá2 néei1 fuu21
Babilonia 'a 'e'1e wúu1 jiin'13 la nigatyʉ'2ʉ
to2 mo gatɨ́2 'nii'21-tsi tya' 'in tsá2 do.

20 Joon jilaa'21 cwoo'13 tyʉʉn21 roon1 ni
jmɨɨ21 gayuun'2mo joon jilaa'21 moo'21 jo
sá2gɨ.

21 Joon gaxʉʉ'21 tsí1 coo'13 'áai1 jee212 tsá2.
Ca tunló1 kilos la ca mɨ'3 'ii21 'e tsí2 do xʉʉ'21
fu yʉ'. Joon 'in tsá2 do gafaa'21a 'laa'21 tya'
Dios Jmii21 'wii'13 tya' tsí1 gaxʉʉ'21 do tsʉ lɨ́ɨ1
gangoo1on wúu1 'wii'13 'e tsí1 do.

17

'In 'yiiatsangó1 feei'1

1 Joon gamáa3na jaain21 jee212 'in dyái1
ángeles do 'in san'2 'ú1 pi'3 do. Joon 'ii
gajin'2in sɨɨ'21ɨ jna:

—Ná2 fu lo, tsʉ i'e'3ee 'nʉ xiiala i'e'1e
Dios wúu1 'in 'yiiatsangó1 feei'1 'in tyíin1 ni
jmɨ'ñi'3.

2 Joon 'in rɤ́ɤi13 taain212 juncwii21 ni-
gangɨɨ1ɨ nigajmaa1a 'e gó2 coon'13 'ido.
Joon 'in taain212 juncwii21 lawa gali'íin1mo
coon'13 'e gó2 tya'a la mo 'un'2 tsá2 vino.

3 Joon lawa'a 'e cɨ́ɨ3oo 'in ángel do gatɤ́ɤ1ɤ
jna fu coon21 lɨ jo 'iin tsá2 taain212. Joon
gamáa3na jaain21 tsamɨ́2 tyíin1in jaain21
joo'21 'lɨɨi'3 yúuin2. Joon 'in joo'21 'lɨɨi'3 do tsí3
dyía1 mootyíi1i joon tsí3 dyá2 moofí3. Joon
la tɤɤi2 'in joo'21 'lɨɨi'3 do toon212 'e faa'21
'laa'21 tya' Dios Jmii21.

4 Joon 'in tsamɨ́2 'in tyíin1in 'in joo'21 'lɨɨi'3
do tyi'2i 'mɨ'2 'nʉʉ'2 júuin2 coon'13 'e yʉ́ʉn2.
Joon sɨxéei13 cwanáa1 coon'13 cuun212 'e
tyiin2 'áai1 coon'13 perlas. Joon san'2an
coon21 copa lɨ́1 cwanáa1 sɨrɤɤi21 coon'13 ji-
laa'21 'e un'leei'21 tsá2 coon'13 jilaa'21 'e gó2
jmoo1 'in 'yiiatsangó1 do.

5 Joon toon1on tya'tyíi1i coon21 júu3
'uuin21 'e jin'2: "Babilonia 'in feei'1. Sáa3o
jileei'21 'yiiatsangó1 'ino. Sáa3o jon jilaa'21
'e gó2 'e sá2 juncwii21 'ino."

6 Joon gacón3oon cwáain1 'e 'íin1mo 'in
tsamɨ́2 do coon'13 jmɨ1 tya' tsá2 tsaa'1-tsi
Dios joon coon'13 jmɨ1 tya' 'in gajngai'2 tsá2
tsʉ 'wii'13 jmoo1o la to2 tyʉ'2 Jesús. Joon lɨ́ɨ1
nga'goo21-tsii mo gamáa3na 'in tsamɨ́2 do.

7 Joon jin'2in 'in ángel do sɨɨ'21ɨ jna:

—¿'Ee lɨ' tsa'goo21-'o'o 'áai1? Jmaa'13aa 'nʉ
júu3 'ee 'ɤɤi'21-tsi tsá2 júu3 'uuin21 tya' 'in
tsamɨ́2 do joongɨ 'ee 'ɤɤi'21-tsi tsá2 'in joo'21
'lɨɨi'3 lɨ tyíin1in tsamɨ́2 do. 'In joo'21 'lɨɨi'3 do
tsí3 dyía1 mootyi2 coon'13 dya moofí3.

8 'In joo'21 'lɨɨi'3 do 'in gañíi1u'un 'in
seein21 ca la jéei1 pe jo seein21gɨ nano tɨ lɨ
cwo'ɨ́ɨ1 too21 tyí2 lɨ sá2 tyʉ́2 'e nʉ'gɨ in'íin2

coonti. Joon 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'in tsa'goo²¹-tsi mi ní² 'in joo'²¹ 'lɨɨi'³ do 'in seein²¹ ca la jéei¹ pe jo seein²¹gɨ nano pe coon²¹ mi cwé¹mo túⁿ¹ juncwii²¹. 'In tsá² 'in ninga'goo²¹-tsi do jo taain²¹² ni jí² lɨ taain²¹² jileei'²¹ 'in cwo'¹o Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a. Ca la mo róⁿ¹ juncwii²¹ jo taain²¹² 'in tsá² do 'e jí² do.

9 ''Elo li² wa 'in 'iin²¹²in 'øøi'²¹-tsi: Túⁿ² nii² 'øøi'²¹-tsi tsá² 'e dyía¹ mootyi² 'in joo'²¹ 'lɨɨi'³ do. Lɨ la lɨ dyía¹ po'³ tɨɨ'²¹ lɨ tyíin¹in 'in tsamɨ́² do.

10 La joon jon lawa dyái¹ rééi¹³. Ni-gaxuu'²¹mo 'ñéei² rééi¹³ do, joon jaain²¹ tyʉ'² to² nano, joon jaain²¹gɨ rééi¹³ do tɨ lí² jó¹. Joon mi cwée¹i coon²¹ sii'¹³xʉ itaa'²¹a.

11 Joon 'in joo'²¹ 'lɨɨi'³ do 'in seein²¹ ca la jéei¹ pe jo seein²¹gɨ nano 'ii lɨ tɨ́² jñéei² rééi¹³ xʉfiin'¹³ jaain²¹ jee²¹² 'in dyái¹ rééi¹³ 'ido. Joon itsaa²¹o fu lɨ 'ii²¹.

12 'Joon 'øøi'²¹-tsi tsá² 'e dyá² moofí³ 'e gañí²'i lɨ la lɨ́ɨi¹ dyéi² rééi¹³ 'in jo mo ga'ii'²¹gɨ to² tya'a. Pe i'ii'²¹mo to² tya'a caan²¹mo coon'¹³ 'in joo'²¹ 'lɨɨi'³ do. Jee²¹² coon²¹ hora ityʉ'²ʉ to².

13 Canii²mo 'øøi'²¹-tsi 'in dyéi² rééi¹³ do. Joon icwo'¹o to² 'oo¹o coon'¹³ 'ii'²¹ tya'a 'in joo'²¹ 'lɨɨi'³ do.

14 Joon itéen¹in coon'¹³ Jesús, 'in lɨ́ɨi¹ Cordero, pe Jesús do ilii'²¹i tsʉ feei'¹gɨ 'ii la jee²¹² jileei'²¹. 'Ii lɨ́ɨi¹ rééi¹³ 'in feei'¹gɨ la jee²¹² jileei'²¹ rééi¹³. Joon jileei'²¹ 'in ngɨ¹ coon'¹³on nigatø'¹o joon gatyii'¹²in Dios 'ii. Joon jo tiuu²i 'ido 'ii.

15 Joon gajin'² 'in ángel do sɨɨ'²¹ɨ jna:

—'E jmɨ'ñi'³ gañii²'in lɨ tyíin¹ 'in 'yiiatsangó¹ lɨ la lɨ jilaa'²¹ fuu²¹ coon'¹³ jileei'²¹ tsá² coon'¹³ jilaa'²¹ jmíi¹ 'e sá² juncwii²¹ coon'¹³ jilaa'²¹ nacíoon¹³mo.

16 Joon 'in dyéi² rééi¹³ do 'in lɨ́ɨi¹ la lɨ moofí³ tya' 'in joo'²¹ 'lɨɨi'³ do ili'ee'²¹i 'in 'yiiatsangó¹ do. Joon itiuu²mo 'ido 'ii tɨ ringúu¹i. Joon icuu'¹mo 'ido 'ii joon ijúun²in coonti.

17 Tsʉ Dios gajmeei¹ 'in rééi¹³ do 'e jmáa¹a jiin'¹³ la 'iin²¹²in. Tsʉ 'wii'¹³ joon rəø²¹ gasɨ́ɨ²i jee²¹² 'ii joon gacwo'¹o 'in joo'²¹ 'lɨɨi'³ tya'a ca tsíⁿ¹ jilaa'²¹ júu³ ga'ɨ́ɨ²ɨ Dios Jmii²¹.

18 Joon 'in tsamɨ́² 'in ní¹u'u lɨ́ɨi¹ a lɨ 'e fuu²¹ fee'¹ 'in tyʉ'² to² jileei'²¹ rééi¹³ taain²¹² juncwii²¹.

18

Mo ga'ínⁿ¹ fuu²¹ Babilonia

1 Mo ngayuui'¹³ joon gamáa³na jaain²¹gɨ ángel 'in gajngái¹ fu ñʉ'fú² joon fee'¹ to² 'oo¹o. Joon ni cwoo'¹³ juncwii²¹ jná² joo'²¹ coon'¹³ 'e 'ya'²gɨ tya'a.

2 Joon coon'¹³ coon²¹ júu³ tá² lɨ́ɨ¹ ga'oo¹o jin'²in:

—Niga'íin²mo Babilonia 'e fuu²¹ fee'¹ do. Niga'íin²mo joon galɨ́¹ coon²¹ lɨ taain²¹² 'in 'lɨɨi'³. Do-o itéen¹in jileei'²¹ espíritu gó². Lawa coon²¹ tyʉʉ²¹ taain²¹² ton¹ 'lɨɨi'³, 'in 'eei'²¹ tsá² galɨ́² 'e fuu²¹ do.

3 Joon lawa gali'íin¹mo tsá² taain²¹² juncwii²¹ coon'¹³ 'e gó² 'láa¹a 'in 'yiiatsangó¹ do. Joon 'in rééi¹³ taain²¹² juncwii²¹ gatɨ²-tsi ngɨ¹ coon'¹³ 'ido. Joon 'in 'nɨɨ¹ɨ 'e ló¹ tsá² galisá² cuu² tya'a coon'¹³ jilaa'²¹ 'e gó² tɨ'²-tsi.

4 Joon ganúu³uu coongɨ júu³ jó² fu ñʉ'fú² 'e jin':

—'Woo²¹naa' 'e fuu²¹ lo jilee'²¹naa' 'in lɨ́ɨi¹ tsá² tyiia 'e jo 'ii'¹³naa' tsaa² tya' 'ido jon'gɨ iliseein²¹naa' fa'í³ la fa'í³ iseein²¹ 'ido.

5 Tsʉ tsaa² tya'o galifee'¹ 'áai¹ ca gatyalii²¹² tsaa² tya'a fu ñʉ'fú² joon gatɨ'¹-tsi Dios jilaa'²¹ 'e gó² nigajmaa¹a.

6 Cwóo¹³oo' wúu¹ 'ido jiin'¹³ la nigacwo'¹o 'in xeei'²¹. Cwotyí²ii' 'in tsamɨ́² do túⁿ² 'iin'¹³gɨ jiin'¹³ la nigajmaa¹a. Cwó²oo' 'e 'uu'²¹u 'in tsamɨ́² do túⁿ² 'iin'¹³gɨ 'e gó² la gacwo'¹o 'ido tsá² xeei'²¹.

7 'Áa¹mo fee'¹i gajmei'¹ 'ña'a joon 'áa¹mo tyʉ́² seein²¹ jin'²in: "Lo-o tyíin¹na lɨ́ɨ¹na 'yiia²¹² rééi¹³. Jo lɨ́ɨ¹na 'yiia'nɨ́ɨ² joon jo 'ee wúu¹ imóo³oo."

8 'Áai¹ tyʉ́² galiseein²¹ pe joon 'ii'²¹ la joon jon iní² wúu¹. Tsʉ 'wii'¹³ joon coon²¹ jmɨɨ²¹² mi jó¹ fa'í³ tya'a iní² 'oo² ijó¹, ilixuui²¹²-tsi 'áai¹ joon ijuun²¹mo, joon caa¹i coonti ce líin²in fó² coonti. Tsʉ feei'¹ 'áa¹mo Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios Jmii²¹ 'in gajmaa¹a 'ii'²¹ tya'a.

9 Joon jileei'21 røøi13 'in gangɨ1 jmoo1
jløø'3i coon'13 'ido ityi'1o, ilixuui212-tsi mi
jøø2ø roon1on unñi2 lɨ caa21i 'in tsamɨ́2 do.
10 Wíin2 téein2 tsʉ 'wii'13 'goo'21-o ní2 'in
tsamɨ́2 do wúu1 joon jin'2in:
—¡'Áai1 tyafo'2 fúu2 'nʉ, Babilonia, coon21
fuu21 fee'1 joon coon21 fuu21 tyiin2! Pe
jmɨɨ212 nano gacwá1 imoo'13'o wúu1.
11 La joon jon 'in téein2 'nɨɨ1ɨ 'e ló1 tsá2
tyi'1o jon ilixuui212-tsi tsʉ jo 'in seein21 ló1gɨ
laa212 tya'a 'e ningatyaan1an.
12 Ningatyaan1o cwanáa1 coon'13
cwataa21 coon'13 cuun212 'e tyiin2 'áai1.
Ningatyaan1an 'mɨ'2 tyʉ́2 'e lɨ́1 lino coon'13
'mɨ'2 wuu'21 nʉʉ'1 yúuin2 coon'13 yʉ́ʉn2.
Ningatyaan1 'ido jilaa'21 'mó2 jmafuu21
coon'13 jilaa'21 'e lɨ́1 moojon2 elefante
coon'13 'mó2 'e tyiin2 'áai1. Joongɨ
ningatyaan1an 'in tsá2 'nɨɨ1 do ñiyʉ́ʉn2
coon'13 ñí3 coon'13 cuun212 marmol.
13 Ningatyaan1o jon canela coon'13 'oo21
tya' 'uunñi2 tya' tsá2 coon'13 fuu212 sʉ́n1
coon'13 mirra coon'13 jmɨɨ21 jmafuu21
coon'13 vino coon'13 aceite coon'13 fuu212
'iñi'1 'e tyʉ́2 coon'13 trigo. La joon jon jée1i
joo'21 coon'13 joo'saa'21 coon'13 cwa2 coon'13
care'2 jñʉ́2 cwa2. Joon ca tsá2 'in sɨ'nɨɨi212
jmoo1o to2 tya' tsá2 jée1i.
14 Joon ijin'2in sɨɨ'21ɨ 'e fuu21 do:
—Joon 'e 'oofuu1 'e gasíin1u'un ca la mo
jéei1 gangalii1i. Gangalii1 jon jilaa'21 'e tyʉ́2
'e tɨ2-'o'o coon'13 jilaa'21 'e 'ya'2gɨ joon jo
tyiia'21gɨ.
15 Joon wíin2 itéen1in 'in ga'nɨɨ1ɨ jilaa'21
'e ló1 'ido joon galɨ́ɨi1 tsá2 sá2 cuu2 'wii'13
jilaa'21 'e galó1 'ido. Wíin2 itéen1in tsʉ 'wii'13
'goo'21o coon'13 jilaa'21 wúu1 ní2 'in tsamɨ́2
do. Itéen1in cɨɨ'21o xuui212-tsi.
16 Jin'2in:
—'Áai1 fúu2 'e fuu21 'ya'2gɨ do tsʉ galɨ́ɨi1 la
lɨ́ɨi1 jaain21 tsamɨ́2 'yei'2gɨ 'in tyi'2 'mɨ'2 tyʉ́2
lɨ́1 lino nʉʉ'21 yúuin2 joongɨ yʉ́ʉn2. Sɨxée1i
cwanáa1 coon'13 cuun212 tyiin2 coon'13 perlas.
17 Joon jee212 catá2 ga'ín1 jilaa'21 'e sá2
tya'a.
Joon wíin2 taain212 jileei'21 tsá2 tyʉ'2 to2
barcos coon'13 'in táai2 barcos coon'13 'in
jmoo1o to2 tsi barcos do. Jileei'21 'in jmoo1o
to2 ni jmɨ'ñi'3 táan1in wíin2.
18 Joon mo gajøø2ø roon1 unñi2 có2 'e
fuu21 do joon ga'oo1o tá2 jin'2in:
—Jo 'e fuu21 sá2gɨ 'e 'ya'2gɨ lagɨ 'e fuu21 do.
19 Joon ga'ee1e cwoo'13 jee212 tyíi1i gatyi'2
xuui212-tsi 'áai1 joon 'oo1o jin'2in:
—'Áai1 fúu2 'e fuu21 'ya'2gɨ do. 'Áai1 galisá2
cuu2 tya' 'in jmoo1o to2 ni jmɨ'ñi'3 coon'13
cuu2 ga'íin2in 'e fuu21 do. Pe jee212 coon21
catá2-a ga'ín1 'e fuu21 do.
20 Pe jmaa2aa' jløø'3naa' 'in táai2 ñʉ'fú2
coon'13 'naa' 'in lɨ́ɨi1 apóstoles coon'13
jileei'21 'naa' 'in faa'21a cwáain1 tya' Dios
coon'13 jileei'21 'in tsaa'1-tsi 'ii. Tsʉ mo
gacóon1o tya'a, 'ii'21 røø21 jmaa1a Dios
tyi'naa'.
21 Joon jaain21 ángel 'in píin2 'áai1
gasaa'13a coon21 cuun212 'e lɨ́1 lawa coon21
too1 fee'1 joon gapí2 'in ángel do 'e cuun21
do tsi jmɨ'ñi'3 jin'2in:
—La gapí3ii 'e cuun212 do tsi jmɨ'ñi'3 la
joon jon i'iin2in Babilonia, coon21 fuu21
'ya'2gɨ. Joon jo ní2gɨ tsá2 'ii.
22 Jo jmɨɨ212 núu2gɨ tsá2 'íin2 sóoin13 jee212
'nʉ́1 tya'a. Jo núu2gɨ tsá2 sóoin13 tuntuu'21
jon'gɨ tya' flauta sɨ lúu1 xʉʉ1ʉ tsá2 'ee. Jon'gɨ
seein21gɨ tsá2 tɨ́ɨi2 'láai2 nii2 to2. Jon'gɨ itsii1gɨ
tsamɨ́2 coon'13 too1.
23 Jo 'ee jɨ́2 coo1gɨ, jiin'13 coon21 jee212 'nʉ́1
jon'gɨ inúu2gɨ tsá2 júu3 'e náa1 'goo21 lɨ cuui'2
cwoo21 tsá2. Ijon'2on tii2 xʉfiin'13 la mo jéei1
'in tsá2 tyi'i 'in 'nɨɨ1 'e ló1 feei'1gɨ 'áai1 'ii la
jee212 jileei'21 tsá2 taain212 juncwii21 joon 'in
tsalaai1 tyi'i gacon'2on tóo2 'in tsá2 catyaai2
do.
24 Tsʉ tsaa2 tya' 'e fuu21 do jilaa'21 jmɨ1 'e
gatúun2un tya' 'in gafaa'21 'wii212 tya' Dios
coon'13 'in tsaa'1-tsi 'ii coon'13 jileei'21 'in
najóin1.

19

1 Mo ngayuui'13 joon ganúu3uun júu3 tya'
tsá2 fúui1 'in táai1 ñʉ'fú2 'e jin'2in:
¡Aleluya! Nigajmaa1a Dios tiin'13 tsá2.
Cwolí2 jilaa'21 'e 'ya'2gɨ tya' Dios Jmii21 la
joon jon jilaa'21 'ii'21 tya' Dios tyi'.

2 Nigajmaa^{1} Dios 'ii'^{21} røø^{21} joon coon^{21} tsáa^{1} mo gajmaa^{1}a 'ii'^{21} 'ii^{21} tya' 'in 'yiiatsangó^{1} 'in gajmaa^{1} un'leei'^{21} tsá^{2} yaai coon'^{13} 'e gó^{2} gajmaa^{1}a.
Ts~~ʉ~~ Dios jmaa^{1}a tyí^{2} 'in 'yiia^{212} do jilaa'^{21} 'e røø^{2}i tya' 'e gó^{2} gajmaa^{1}a tya' 'in tsaa'^{1}-tsi Dios, 'in najngaa'^{13}i.

3 Joon gajin'^{2}o jon:
—¡Aleluya! Jiin'^{13} catá^{2} jo jón^{2}g~~ɨ~~ róon^{2} unñi^{2} tya' fuu^{21} do.

4 Joon 'in dyiiatyúuin^{2} tsacøøi'^{13} coon'^{13} 'in tyúuin^{2} joo'^{21} jiin'^{1} do gatyíia^{2} ca t~~ɨ~~ ni 'wó^{2} un'goo^{1}o Dios Jmii^{21} 'in tyíin^{1} l~~ɨ~~ s~~ɨ~~l~~ɨɨ~~^{212} tya'a, joon gajin'^{2}in:
—¡Amén! ¡Aleluya!

5 Joon coon^{21} júu^{3} gajó^{1} l~~ɨ~~ s~~ɨ~~l~~ɨɨ~~^{212} do 'e jin'^{2}in:
Cwoun'goo^{2}oo' Dios tyi' jileei'^{21} 'naa' 'in jmoo^{1}o la to^{2} ty~~ʉ~~'^{2}~~ʉ~~,
jileei'^{21} 'naa' 'in 'gøøi'^{21} 'ii la 'in 'wói^{2} tiin'^{13} la 'in tyiin^{2}.

Coon^{21} mi tí^{2} jm~~ɨɨ~~^{212} fu ñ~~ʉ~~'fú^{2}

6 Joon ganúu^{3}uun coon^{21} lawa 'e faa'^{21} tsá^{2} fúui^{1} l~~ɨɨ~~l~~ɨ~~^{1}, joong~~ɨ~~ lawa l~~ɨ~~ na'y~~ʉ~~^{3} jm~~ɨɨ~~^{21} 'láai^{2} l~~ɨ~~^{1}. Joong~~ɨ~~ lawa l~~ɨ~~ ni'oon^{1}on cwaain'ñá^{3}. Gajin'^{2}o 'e júu^{3} do:
¡Aleluya! Ts~~ʉ~~ niga'ii'^{21}i Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' Dios tyi', 'in lí^{2} jmá^{2} jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in, to^{2} tya'a.

7 Cwojmaa^{2}aa' jløø'^{3}naa' joon cwoun'goo^{2}oo' 'ii
ts~~ʉ~~ nigat~~ɨ~~^{2} 'ii'^{21} 'e iuncaain^{21} Jesús, 'in l~~ɨɨ~~i^{1} Cordero, jileei'^{21} tsá^{2} 'in tsaa'^{1}-tsi 'ii icwá^{2} coon'^{13}on.
Joon ijmáa^{1}a jm~~ɨɨ~~^{212} lawa l~~ɨ~~ cui'^{2} cwoo^{21} tsá^{2}.
Joon jileei'^{21} 'in iuncaain^{21} coon'^{13}on nigatyaa^{1} ty~~ʉ~~^{2} tya'a la jmoo^{1}o tsam~~ɨ~~^{2} mo t~~ɨ~~ l~~ɨ~~ cui'^{2} cwoo^{21}o.

8 Nityi'^{1}i 'm~~ɨ~~'^{2} taa^{21} l~~ɨ~~ lino ty~~ʉ~~^{2},
ty~~ʉ~~^{2} nasiin'^{13}in joon j~~ɨɨ~~'^{1} s~~ɨɨ~~n'^{13}~~ɨ~~n.
Ts~~ʉ~~ 'e 'm~~ɨ~~'^{2} lino do 'e l~~ɨ~~ la l~~ɨ~~ jilaa'^{21} 'e ty~~ʉ~~^{2} 'e nigajmaa^{1}a 'in jmoo^{1}o la to^{2} ty~~ʉ~~'^{2} Dios.

9 Joon 'in ángel do gajin'^{2}in s~~ɨɨ~~'^{21}~~ɨ~~ jna:
—Táan^{1} mo'jí^{2} 'e júu^{3} lo: "Jløø'^{3}mo jileei'^{21} 'in gatø'^{2}ø Dios itsalíin^{2} l~~ɨ~~ gal~~ɨ~~^{2} jm~~ɨɨ~~^{212} icui'^{2} cwoo^{21} 'in sii^{21} Cordero do."
Gajin'^{2}o jon s~~ɨɨ~~'^{21}~~ɨ~~ jna:
—'E júu^{3} lo júu^{3} tya' Dios 'e la jai'^{2}.

10 Joon gasi'^{3}ii 'wojní^{3}ii tyani ángel do iun'góo^{3}oo 'ii^{21}. Pe jin'^{2}o s~~ɨɨ~~'^{21}~~ɨ~~ jna:
—Jo jmoo^{2}'o la no, ts~~ʉ~~ jmóo^{3}oo jiin'^{13} la to^{2} ty~~ʉ~~'^{2} Dios jiin'^{13} la jmoo^{2} 'n~~ʉ~~ coon'^{13} 'in tsaruu'^{21}u' catyaai^{2} 'in jo gat~~ʉ~~^{2} júu^{3} tya' Jesús. Ungoo^{2}'o jaan^{21}mo, jiin'^{13} Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' Dios Jmii^{21} ungoo^{2}'o.
Ts~~ʉ~~ 'in faa'^{21}a cwáain^{1} tya' Dios Jmii^{21} jmo'^{2}o tsá^{2} júu^{3} jilaa'^{21} júu^{3} gafaa'^{21}a Jesús.

'In tsá^{2} 'in tyíin^{1}in jaain^{21} cwa^{2} taai^{21}

11 Joon gamóo^{3}oo s~~ɨ~~no^{2} fu ñ~~ʉ~~'fú^{2}. Joon gajnéi^{1} jaain^{21} cwa^{2} taai^{21} joon 'in tyíin^{1} moo'wó^{1} sii^{21} 'in jo t~~ʉ~~^{2} júu^{3} tya'a, sii^{21}o jon 'in Jai'^{2}. Joon coon^{21} tsáa^{1} jmaa^{1}a 'ii'^{21} mi jmáa^{1}a 'ii'^{21} la joon jon mi jmáa^{1}a 'nii^{21}.

12 Joon lawa j~~ɨ~~^{2} 'e coo^{21} l~~ɨ~~^{1} unníi^{1}i. Joon tyíi^{1}i taa'^{13} coronas 'láai^{2}. Joon toon^{1}on 'e sii^{21} 'ii pe jiin'^{13} 'ña'o ñii^{1}i.

13 Joon tyi'^{2}i 'm~~ɨ~~'^{2} 'y~~ʉ~~ jm~~ɨ~~^{1} joon 'e sii 'ii: Júu^{3} tya' Dios.

14 Joon caluu ngalíin^{2} 'láa^{2} tya' ñ~~ʉ~~'fú^{2} 'in tyi'^{2} 'm~~ɨ~~'^{2} l~~ɨ~~^{1} lino ty~~ʉ~~^{2}, joon néei^{1} cwa^{2} taai^{21}. Joon taa^{21} s~~ɨɨ~~n'^{13}~~ɨ~~n jo téein^{2} 'la^{2}.

15 Joon 'yeei'^{21} 'oo^{2}o 'in tsá^{2} do coon^{21} ñí^{3} espada 'e 'má^{1} 'áai^{1}. Joon coon'^{13} 'e ñí^{3} do iuncwuu'^{21}i tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21}. Joon ity~~ʉ~~'^{2}~~ʉ~~ to^{2} tsá^{2} coon'^{13} s~~ɨɨ~~^{2} l~~ɨ~~^{1} ñí^{3}. Joon la niui^{2} tsá^{2} m~~ɨ~~'^{2} wuunjøø'^{3} t~~ʉʉ~~n^{1}~~ʉ~~n jm~~ɨ~~'^{3} tya'a, jiin'^{13} coon^{21} wa'a jo ganiui^{2}, la joon jon jiin'^{13} jaain^{21} jo láai^{2} 'e wúu^{1} tya' Dios ijó^{1} ts~~ʉ~~ 'nii'^{21}-tsi Dios, 'in jmoo^{1}o jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in. Joon 'in tyíin^{1} cwa^{2} taai^{21} do ijmáa^{1}a 'ii'^{21} cwáain^{1} tya' Dios Jmii^{21}.

16 Joon toon^{21}on s~~ɨɨ~~n'^{13}~~ɨ~~n 'e sii^{21} 'ii: Røøi^{13} 'in feei'^{1}g~~ɨ~~ la jee^{212} jileei'^{21} røøi^{13} joon 'in Tyiin^{2}g~~ɨ~~ jee^{212} jileei'^{21} 'in seein^{21}. Joon^{21} jon 'e sii^{21} do tsaa'^{13} ty~~ʉʉ~~^{1}~~ʉ~~.

17 Joon gamáa^{3}na jaain^{21} ángel siin'^{12}in jee^{212} 'yiia^{21} 'in ga'oo^{1}o jin'^{2}in s~~ɨɨ~~'^{21}~~ɨ~~ jileei'^{21} joo'^{21} tsí^{3} cwáa^{1}a 'in '~~ɨɨ~~^{1}~~ɨ~~ y~~ʉ~~' juncwii^{21}:
—Ñilíin^{2}naa'. Cwolicaan^{21}naa' tya' coon^{21} 'e cwo'^{1} Dios 'naa' 'e cøø^{2}øø'.

18 T~~ɨ~~ l~~ɨ~~ lisá^{2} ngú^{1} cøø^{2}øø', ngú^{1} tya' røøi^{13}, joon ngú^{1} tya' fii^{212} 'láa^{2} joon tya' tsá^{2} 'gøøi'^{13}. Sá^{2} jon ngú^{1} tya' cwa^{2} joon tya' tsá^{2} néei^{1} cwa^{2}. Ilisá^{2} ngú^{1} tya' jileei'^{21} tsá^{2}

xʉfiin'^{13} tsa'leei'^{13} sɨ tsá^{2} fii^{212} 'ee, sɨ tsá^{2} 'wói^{1} 'ee, sɨ tsá^{2} tyiin^{2} 'ee.

19 Joon gamáa^{3}na 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} caan^{21}mo coon'^{13} røøi^{13} taain^{212} juncwii^{21} coon'^{13} 'láa^{2} tya'a sɨcaain^{21} itéen^{1}in coon'^{13} 'in tyíin^{1} cwa^{2} taai^{21} do coon'^{13} 'láa^{2} tya'a.

20 Joon nigataan'^{13}mo 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do. Nigataan'^{13}mo jon 'in nijin'^{2} 'e faa'^{21}o júu^{3} tya' Dios Jmii^{21} pe jo jo'^{1}. 'Ii nigajmaa^{1}a milagros fee'^{1} jee^{212} tsá^{2} joon gacón^{2}o tóo^{2} 'in niga'ii'^{21} 'e li^{2} tya' 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} coon'^{13} 'in gaun'goo^{21}o 'in gajmee^{1}i tsá^{2} 'in lɨ́ɨi^{1} la lɨ́ɨ^{1}i 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do coon'^{13} milagro fee'^{1} do. Joon 'in tyíin^{1} cwa^{2} taai^{21} do gadyee'^{13}i je waa^{21}mo do la jiin'^{1}in tsi tyíia^{1} lɨ jɨ́^{2} 'e coo^{21} coon'^{13} azufre.

21 Joon gajngaa'^{13}mo 'in tsá^{2} tyíin^{1} cwa^{2} taai^{21} do 'in catyaai^{2} coon'^{13} ñí^{3} 'yeei'^{21} 'oo^{2}o. Joon tyʉ́^{2}-ʉ gagøø'^{21} 'in joo'^{21} tsí^{3} cwáa^{1} do ngú^{1} tya' 'in najúin^{1} do.

20

Sɨ'ñuu^{1}mo Satanás

1 Joon gamáa^{3}na jaain^{21} ángel gajgái^{1} fu ñʉ'fú^{2} joon saan'^{21} coon^{21} joonñí^{3} tya' too^{21} tyí^{2} lɨ sɨtyʉ́^{2}. San'^{2}o jon coon^{21} cadena mɨ^{2}.

2 Joon 'in ángel do gataan'^{13}in 'in mɨɨ'^{21} 'lɨɨi'^{3} do, 'in mɨɨ'^{21} seein^{21} calɨɨ 'in sii^{21}o jon 'in 'lɨɨi'^{3}, sii^{21}o jon Satanás. Joon ga'ñuu^{1}in ce tséin^{1} coon^{21} mil jiin^{21}.

3 Joon gapii^{1}in 'ido tsi too^{21} tyí^{2} lɨ sɨtyʉ́^{2} do. Joon gajnii^{2}mo 'ido tsi too^{21} do, gatsaa'^{21}a sello lɨ́^{1} cera jnɨ́^{2} 'oo^{2} too^{21} do. Joon coon'^{13} la joon jo lí^{2} cón^{2}gɨ tóo^{2} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} ce tséi^{1} coon^{21} mil jiin^{21}. Pe mi tséi^{1} coon^{21} mil jiin^{21} do joon iláa^{1}mo 'ido coon^{21} sii'^{13}xʉ.

4 Joon gamóo^{3}oo lɨ sɨlɨɨ^{212} lɨ née^{1}i 'in niga'ii'^{21}i to^{2} 'e jmoo^{1}o 'ii'^{21} tya' tsá^{2}. Gamáa^{3}moo jon 'in almas tya' tsá^{2} 'in najúin^{1}, 'in gatʉ^{1} luu^{212}u tsʉ 'wii'^{13} jin'^{2}in 'e ja'^{2}mo lɨ́ɨi^{2} Jesús joongɨ 'wii'^{13} júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios Jmii^{21}. 'In tsá^{2} do jo mo gaun'goo^{21}o 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do, jon'gɨ gaun'goo^{21}o 'in tsá^{2} do 'in gajmee^{1}i tsá^{2} 'in lɨ́ɨi^{1} la lɨ́ɨ^{1}i 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do. Jo mo ga'ii'^{21}i 'in tsá^{2} do 'e li^{2} tya'a tya'tyíi^{1}i sɨ cwoo^{21}o 'ee. Joon gamáa^{3}na 'in tsá^{2} do jiin'^{1}in joon tyʉ'^{2}ʉ to^{2} caan^{21}mo coon'^{13} Jesús ce tséin^{1} coon^{21} mil jiin^{21}.

5 Pe 'in 'lɨɨ^{212} najóin^{1} catyaai^{2} do jo ijiin'^{1}in tún^{1} ca mi tséin^{1} coon^{21} mil jiin^{21} do. Joon 'e no-o nifu 'e gajiin'^{1} tsá^{2} tún^{1}.

6 ¡Jløø'^{3}mo joon nicwa'^{3}mo 'in nigajiin'^{1}in nifugɨ do! Jo júun^{2}in tún^{2} naa'^{13} pe ilíin^{2}in untsá^{2} tya' Dios Jmii^{21} joongɨ tya' Cristo. Coon'^{13} 'ii ityʉ'^{2}ʉ to^{2} coon^{21} mil jiin^{21}.

7 Joon mo gatséi^{1} coon^{21} mil jiin^{21} joon ilaa^{1}mo Satanás lɨ 'yuui^{212} sɨjnɨ́ɨ^{1}i.

8 Joon tsatyiin^{1}an tsá^{2} tóo^{2} la caain^{21} juncwii^{21}, tsatyiin^{1}an tóo^{2} Gog coon'^{13} Magog joon iuncaain^{21} jileei'^{21} 'láa^{2} tya'a itéen^{1}in. Joon ti la ti too'^{13} sá^{2} nʉ' jmɨ'ñi'^{3}.

9 Joon ngalíin^{2}in la 'ui juncwii^{21} joon ngataai^{2} cu'lɨ' lɨ néei^{1} 'in tsaa'^{1}-tsi Dios Jmii^{21} joon cu'lɨ' 'e fuu^{21} do 'e 'iin^{212}in Dios 'áai^{1}. Pe Dios Jmii^{21} gadya'^{2}a jɨ́^{2} fu yʉ' juncwii^{21} 'e coon'^{13} joon iuntyee^{1}mo 'in tsá^{2} do.

10 Joon 'in 'lɨɨi'^{3}, 'in gacon'^{2}on 'in tsá^{2} do tóo^{2}, gangadyeei'^{13} Dios 'ii tsi coon^{21} tyíia^{1} lɨ́^{1} jɨ́^{2} caai'^{13} azufre lɨ niga'í^{2} 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} coon'^{13} 'in nigajin'^{2}in 'e faa'^{21}a júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios pe jo jo'^{1}. Joon do-o inii^{21} wúu^{1} la 'woo^{1} jmɨɨ^{1} coon^{21} tøø^{2}mo.

Lɨ taai^{212} tsá^{2} tyani coon^{21} lɨ sɨlɨɨ^{212} taa^{21}

11 Joon gamóo^{3}oo coon^{21} lɨ sɨlɨɨ^{212} taa^{21} fee'^{1} 'áai^{1}. Gamáa^{3}na jon 'in tyíin^{1} ni lɨ sɨlɨɨ^{212} do. Joon tyani 'in tyíin^{1} ni lɨ sɨlɨɨ^{212} do jo ta'^{2}gɨ ni 'wó^{2} jon'gɨ ñʉ'fú^{2}, yʉʉn'^{13}mo coonti tsʉ jo galisá^{2} 'áan^{3} tya'a.

12 Joon gamáa^{3}na 'in najúin^{1} 'in cøøi'^{13} tiin'^{13} 'in pi'^{3} teen^{1}in tyani Dios Jmii^{21}. Joon 'e jí^{2} do roon^{1}on sɨnii'^{13} joon ganá^{1} coongɨ jí^{2} lɨ taain^{212} jileei'^{21} 'in cwo'^{1}o Jesús juncwii^{21} 'múui^{2} tya'a. Joon gajmaa^{1}a 'ii'^{21} tya' 'in najóin^{1} do jiin'^{13} la nigajmaa^{1}a jiin'^{13} la taa'^{13} 'e jí^{2} do.

13 Galisá^{2} 'ii'^{21} tya' jilee'^{21}mo jiin'^{13} la nigajmaa^{1}a. Galisá^{2} 'ii'^{21} tya' 'in najóin^{1} tsi jmɨ'ñi'^{3} la joon jon galisá^{2} 'ii'^{21} tya' 'in najóin^{1} la mo jéei^{1} coon'^{13} taain^{212} lɨ taai^{2} 'lɨɨ^{212}.

14 Joon 'mó¹ coon'¹³ lɨ taai² 'in najóin¹ ga'í² tsi tyíia¹ lɨ́¹ jɨ́². Joon mi 'í² tsá² 'e tyíia¹ do 'e lawa'a 'e najóin¹ tún² naa'¹³.

15 Joon fu do-o ipii¹in Dios jileei'²¹ 'in jo taain²¹² 'e jí² do lɨ taain²¹² jileei'²¹ 'in cwo'¹o Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a.

21

Mi lisá² ñʉ'fú² 'múui² coon'¹³ ni cwoo'¹³ juncwii²¹ 'múui²

1 Joon gamóo³oo coon²¹ ñʉ'fú² 'múui² coon'¹³ coon²¹ ni cwoo'¹³ juncwii²¹ 'múui² tsʉ nitsé²mo 'e ñʉ'fú² nifu coon'¹³ ni cwoo'¹³ juncwii²¹ nifu. Joon jo 'ee jmɨ'ñi'³ sá²gɨ.

2 Joon jna-a, Wó³, gamóo³oo gajgo¹o coon²¹ fuu²¹ nicwaai'³ 'e sii²¹ Jerusalén 'múui². Gajgo¹o fu ñʉ'fú² lɨ tyíin¹ Dios Jmii²¹. 'Ya'²gɨ 'áai¹ 'e fuu²¹ do lawa jaain²¹ sɨmɨ́² nináa¹ tyʉ́² sɨɨn'¹³ɨn 'ya'²gɨ icui'² cwoo²¹o.

3 Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ tá² jó² fu ñʉ'fú² 'e jin'²:

—Jøø²du', taan¹mo Dios Jmii²¹ jee²¹¹ tsá². Joon itéein¹ caan²¹mo coon'¹³. Joon ilíi²in tsá² tya' Dios Jmii²¹ 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ joon Dios Jmii²¹ 'ña'a itéein¹ jee²¹² tsá², ilíi²in Dios tya' 'in tsá² do.

4 Joon Dios Jmii²¹ iuntyʉʉn¹ʉn jilaa'²¹ jmɨɨ²¹ tuun²¹un unni² tsá². Joon jo 'ee²¹ júin¹gɨ tsá² jon'gɨ tyi'²gɨ tsá² jon'gɨ xuui²¹²gɨ-tsi jon'gɨ ní²gɨ wúu¹ tya'a 'e cuu'¹ tya'a tsʉ jilaa'²¹ 'e sá² la mo jéei¹³ ningɨ́ɨ²mo.

5 Joon 'in tyíin¹ lɨ sɨlɨɨ²¹² do gajin'²in:

—Jøø²'ø, jmóo³oo 'e 'múui² jilaa'²¹ 'e sá².

Jin'²o jon sɨɨ'²¹ɨ jna:

—Táan¹ ni mo'jí² 'e júu³ lo tsʉ 'e júu³ lo júu³ la ja'²mo joon jo lí² 'náai².

6 Joongɨ jin'²in sɨɨ'²¹ɨ jna:

—Nasɨ'yee²¹mo jilaa'²¹a. Jna-a 'in nifu la joon jon lɨ tyéi¹. Lawa letra A lɨ́ɨ¹na la joon jon letra Z. Joon wa seein²¹ tsá² 'in unjmuui², jna icwóo³oo jmɨɨ²¹ tya' lɨ 'ya² jmɨɨ²¹ icwo² juncwii²¹ tya' tsá² 'e jo 'ee cɨ́in¹ coonti.

7 Joon jileei'²¹ 'in lii'¹ i'ii'²¹i jilaa'²¹ 'elo lawa'a tya'o. Joon jna-a ilíi²na Dios Jmii²¹ tya'a joon 'ii ilíi²in yʉʉn²¹ tyiia.

8 Pe tsalíin² 'in catyaai² tsi tyíia¹ lɨ́¹ jɨ́² caai'¹³ azufre. Tsalíin²mo jileei'²¹ 'in 'goo'²¹ coon'¹³ 'in jo jo'² lɨ́ɨi². Tsalíin²mo jon jileei'²¹ 'in nigalɨ'lɨɨi'³ coon'¹³ 'in nigajngaai'¹³ tsá² coon'¹³ 'in niga'láa¹ coon'¹³ tsamɨ́² coon'¹³ tsañʉʉ'¹. Tsalíin²mo jon jileei'²¹ tsalaai¹ coon'¹³ jileei'²¹ 'in nigaun'goo²¹o dioses 'in gajméei¹ tsá² coon'¹³ jileei'²¹ 'in cón² tsá² tóo². Jileei'²¹ 'in lɨ́ɨi¹ la lɨ́ɨi¹ 'ino itsalíin² 'e tyíia¹ do lɨ́¹ jɨ́² caai'¹³ azufre. Joon lɨ gatɨ́² tún² naa'¹³ júun²in.

'E fuu²¹ Jerusalén 'múui²

9 Joon gacwéi¹ jaain²¹ ángel jee²¹² dyái¹ ángeles do 'in san'¹ dyía¹ 'ú¹ pi'³ røøi²¹ taa'¹³ dyía¹ 'ii'²¹ fa'í³ lɨ gatséi¹. Joon jin'²in sɨɨ'²¹ɨ jna:

—Na¹ coon'¹³ jna. I'e'³ee 'ñʉ 'e fuu²¹ lɨ icwá² jileei'²¹ 'in nigatyii'¹³in Jesús, 'in lɨ́ɨi¹ Cordero do.

10 Joon lawa 'e cɨ́ɨ³oo ngajée¹i 'in ángel do jna coon²¹ yʉ' moo'²¹ fee'¹ ñíi¹ 'áai¹. Joon ga'e'¹e jna 'e fuu²¹ nicwaai'³ Jerusalén 'e gajgó² fu ñʉ'fú² lɨ tyíin¹ Dios Jmii²¹.

11 Joon 'e fuu²¹ do jná² joo'²¹ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e 'ya'²gɨ tya' Dios Jmii²¹. Jɨɨ'¹ 'e fuu²¹ do la jɨɨ' cuun²¹² 'e 'moo'³ 'áai¹. La jɨɨ'¹ cuun²¹² jaspe jɨɨ'¹ joon jneei¹ la jneei¹ cuun²¹² jɨɨ'¹ cristal.

12 Joon ce cu'lɨ' si'²gon 'oo²¹ fee'¹ ñíi¹. Joon 'e 'oo²¹ do jée¹i dyatun¹ 'oo² lɨ tsataai²¹² tsá². Joon teen¹in jmai'² jaain²¹ ángel la coon²¹ 'oo² lɨ tsataai²¹² tsá². Joon 'e jnɨ'oo² do taa'¹³ 'e sii²¹ jɨ dyatun¹ poo²¹² tsá² seein²¹ Israel.

13 Joon sá² 'nɨ¹ 'oo² lɨ tsataai²¹² tsá² lɨ' caai¹ lɨ 'yéei² ñi'¹. Sá² jon 'nɨ¹ 'oo² lɨ tsataai²¹² tsá² lɨ' caai¹ tooin²¹² lɨ 'yéei² ñi'¹. Sá² jon 'nɨ¹ 'oo² lɨ tsataai²¹² tsá² lɨ' caai¹ tsáa¹ lɨ 'yéei² ñi'¹. Sá² jon 'nɨ¹ 'oo² lɨ tsataai²¹² tsá² lɨ' caai¹ lɨ yooin'¹³ ñi'¹.

14 Joon 'e 'oo²¹ tya' fuu²¹ do si'² ni dyatun¹ po'³ cuun²¹² 'e lɨ́¹ lawa tɨɨfuu²¹. Joon 'e tɨɨfuu²¹ do taa'¹³ 'e sii²¹ jɨ dyatuuin¹ apóstoles tya' Jesús.

15 Joon 'in ángel do 'in gafee'²¹i jna san'²an coon²¹ sɨɨ² lɨ́¹ cwanáa¹ ityiia²¹ 'ii'²¹ tya' 'e fuu²¹ do. Ityiia²¹ 'ii'²¹ jilaa'²¹ fuu²¹ do coon'¹³ 'oo² lɨ tsataai²¹² tsá² coon'¹³ 'e 'oo²¹ do.

16 'E fuu^{21} do lɨ́^{1} tyún^{2} tyuui'^{13} joon coon^{21}
røø^{21} cwaa^{21} la coon'^{13} lɨ 'ú^{2}. Joon mo
gatyaa^{1} 'ido 'ii'^{21} gatɨ́^{2} túnˀ mil tsi túnˀ
cíein^{13} kilómetros. Joon coon^{21} røø^{21} cwaa^{21}
la coon'^{13} lɨ' 'ú^{2} la coon'^{13} lɨ' ñíi^{1}.
17 Joon gatyaa^{1} 'ido 'ii'^{21} tya' 'e 'oo^{21} do lɨ'
ñíi^{1} joon gatɨ́^{2} coon^{21} cíein^{13} tsi tunlo^{1} tyúnˀ
lɨ́^{2}. 'In ángel do gatyaa^{1} 'ii'^{21} coon'^{13} lɨ́^{2} tya'
cwáa^{1} tsañɯɯ'^{1}.
18 Joon 'e 'oo^{21} do lɨ́^{1} jmai'^{2} jaspe. Joon 'e
fuu^{21} do lɨ́^{1} jmai'^{2} cwanáa^{1} 'e lɨ la lɨ sɨ́^{3} jɨɨ'^{1}.
19 Joon tɨɨfuu^{21} do taa'^{13} jilaa'^{21} nii^{2}
cuun^{212} 'moo'^{3}. 'E tɨɨfuu^{21} nifú^{2} taa'^{13}
cuun^{212} jaspe, 'e tɨɨfuu^{21} lɨ tɨ́^{2} túnˀ taa'^{13}
cuun^{212} zafiro, 'e tɨ́^{2} 'nɨ^{1} taa'^{13} cuun^{212} ágate,
'e tɨ́^{2} tyúnˀ taa'^{13} cuun^{212} esmeralda,
20 'e tɨ́^{2} 'ñá^{2} taa'^{13} cuun^{212} ónice, 'e tɨ́^{2} jnúɯ^{2}
taa'^{13} cuun^{212} cornalina, 'e tɨ́^{2} dyía^{1} taa'^{13}
cuun^{212} crisólito, 'e tɨ́^{2} jñá^{2} taa'^{13} cuun^{212}
berilo, 'e tí^{2} ñú^{2} taa'^{13} cuun^{212} topacio, 'e
tɨ́^{2} dyá^{2} taa'^{13} cuun^{212} crisoprasa, 'e tɨ́^{2} dy-
acoon^{21} taa'^{13} cuun^{212} jacinto, joon 'e tɨ́^{2}
dyatun^{1} taa'^{13} cuun^{212} amatista. La coon^{21}
fúui^{1} tɨɨfuu^{21} do taa'^{13} cuun^{212} xiia'^{21}.
21 Joon 'e dyatun^{1} jnɨ'oo^{2} do lɨ́^{1} jmai'^{2}
perla, coon^{21} perla la coon^{21} jnɨ'oo^{21} do.
Joon 'e fu^{1} tyiin^{2}gɨ 'e ngó^{1} jee^{212} 'nú^{1} do lɨ́^{1}
jmai'^{2} cwanáa^{1} 'e lɨ la lɨ sɨ́^{3} jɨɨ'^{1}.
22 Joon jiin'^{13} coon^{21} cwo'^{1} jo gamóo^{3}oo
si'^{2} tsi fuu^{21} do tsɯ Ña'ñɯ'^{1}ɯ' Dios Jmii^{21}, 'in
lii'^{1} jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}, coon'^{13} Jesús 'in lɨ́ɨi^{1}
Cordero lɨ́ɨ^{1}i lawa cwo'^{1} tya'a.
23 Joon 'e fuu^{21} do jo 'néi^{2}gɨ ñi'^{1} 'e cwó^{2}
'yiia^{21} jon'gɨ sɨɨ'^{21} tsɯ jná^{2} joo'^{21} tya' Dios
Jmii^{21} coon'^{13} 'in Cordero do cwoo^{1}o 'yiia^{21}
tya'a.
24 Joon ingɨ^{1} jileei'^{21} 'in nigateei'^{13} jee^{212}
lɨ jná^{2} joo'^{21} 'e fuu^{21} do. Joon jileei'^{21} rééi^{13}
taain^{212} juncwii^{21} icwó^{2} 'e fuu^{21} do jilaa'^{21}
'e 'ya'^{2}gɨ tya'a coon'^{13} jilaa'^{21} yɯjúui^{3}.
25 Joon 'e 'oo^{2} lɨ tsataai^{212} tsá^{2} jo sɨjnɨ^{1} lɨ'
jmɨɨ^{1} joon jo 'ee nɯɯ^{21} ilisá^{2} tya' 'e fuu^{21} do.
26 Joon 'e fuu^{21} do i'áa^{1}a jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ
coon'^{13} jilaa'^{21} 'yɯjúui^{3} tya' tsá^{2} taain^{212}
juncwii^{21}.
27 Joon jiin'^{13} jaain^{21} 'in rééi^{21} tsaa^{2} it-
satáa^{1}i 'e fuu^{21} do. Jon'gɨ itsatáa^{1}i 'in jmoo^{1}o
'e loo^{1} owa 'in cónˀ tsá^{2} tóo^{2} 'ee. Jiin'^{13} 'in
taan^{212}in ni jí^{2} tya' Cordero, 'e jí^{2} taain^{212}
jileei'^{21} 'in cwo'^{1}o Jesús juncwii^{21} 'múui^{2}
tya'a 'itsatáa^{1}i 'e fuu^{21} do.

22

1 Joon 'in ángel do ga'e'^{2}e jna coon^{21} jmɨɨ^{21}
fee'^{1} pii^{1}, jmɨɨ^{21} ilicwó^{2} juncwii^{21} tya' tsá^{2} 'e
'yeei'^{21} lɨ sɨlɨɨ^{212} tya' Dios coon'^{13} 'in Cordero
do. Pii^{1} 'e jmɨɨ^{1} do 'e lɨ la lɨ cuun^{212} jɨɨ'^{1}
cristal.
2 Joon 'e 'mó^{2} 'e cwó^{2} juncwii^{21} tya' tsá^{2}
gacwaain^{21} tuntsa' jee^{212} 'e fu^{1} tyiin^{2}gɨ tya'
fuu^{21} do. La joon jon je túnˀ taain^{21} 'e jmɨɨ^{21}
fee'^{1} do gacwaain^{21} 'e 'mó^{2} do. Joon dy-
atun^{1} naa'^{13} la coon^{21} jiin^{21} cwoo^{1} 'oofuu^{21}
tya'a. Joon 'e mo'^{3} tya' 'e 'mó^{2} do 'íi^{3}mo to^{2}
tya' 'e 'láai^{2} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21}.
3 Joon fu 'e fuu^{21} do jo 'e sá^{2}gɨ wa'a jo
tɨ́^{2}-tsi Dios, tsɯ do-o si'^{2} lɨ sɨlɨɨ^{212} tya' Dios
Jmii^{21} coon'^{13} 'in Cordero joon 'in jmoo^{1}o la
to^{2} tyɯ'^{2}ɯ iun'goo^{21}o 'ii.
4 Joon iní^{2} níi^{1}i, joon tya'tyi^{2} toon^{1}on 'e
sii^{21} 'ii^{21}.
5 Joon jo nɯɯ^{21}gɨ do. Joon 'in néei^{1} do jo
jɨ́^{2} 'ná^{1} son'^{2}gɨ jon'gɨ 'yiia^{21} tya' ñi'^{1} 'ná^{1} tsɯ
Ña'ñɯ'^{1}ɯ' Dios Jmii^{21} icwó^{2} jná^{2} joo'^{21} tya' 'in
tsá^{2} do. Joon ityɯ'^{2}ɯ to^{2} coon^{21} tøø^{2}mo.

Tɨ li jó^{1} Jesucristo

6 Joon 'in ángel do jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ jna:
—'E ja'^{2}mo 'e júu^{3} lo joon jo 'nái^{2}. Ña'ñɯ'^{1}ɯ'
Dios Jmii^{21} gasii^{1}in ángel tya'a ja'e'^{2}e tsá^{2}
tya'a jilaa'^{21} ilí^{2} la jmoono. 'I-i Dios tya' 'in
tsá^{2} 'in gacwó^{1} júu^{3} tyú^{2} tya' Dios calɨɨ.
7 —¡Jmoono igó^{3}oo! —jin'^{2} Jesús.
¡Jløø'^{3}mo jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o nɯɯ'^{13}ɯn 'e
júu^{3} tya' Dios Jmii^{21} taa'^{13} 'e jí^{2} lo!
8 Joon jna-a, Wó^{3}, ganúu^{3}uun joon
gamóo^{3}oo jilaa'^{21} 'elo. Joon mo ngayuui'^{13}
núu^{3}uun joongɨ gamóo^{3}oo gasii'^{21}ii wojní^{3}ii
tyani 'in ángel 'in ga'e'^{2}e jna 'iin^{212}na
iun'góo^{3}oo 'ii.
9 Pe 'ii gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ jna:
—Jo jmoo^{2}'o la no. Tsɯ jmóo^{3}oo jiin'^{13}
la to^{2} tyɯ'^{2} Dios Jmii^{21} jiin'^{13} la jmóo^{2}
'nɯ coon'^{13} 'in catyaai^{2} tsaru'^{1}u' 'in faa'^{21}a
cwáain^{1} tya' Dios coon'^{13} jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o

jiin'13 la jin'2 ni jí2 lo. Cwoun'goo2'o jiin'13 Dios.

10 Jin'2o jon sɨɨ'21ɨ jna:

—Jo 'ma'2'a 'uuin21 'e júu3 tya' Dios Jmii21 'e taa'13 'e jí2 do tsʉ tɨ lɨ tyé1mo jiin'13 la jin'2 ni jí2 do.

11 La 'ɨɨ212 joon 'in jmoo1o 'e gó2 ijmá1gɨ 'e gó2. Joon 'in ni'leei'21 joon lɨ' un'leei'21gɨ 'ña'a joon 'in tyúɨ1 ijmá1gɨ 'e tyʉ́2 joon 'in tsaa'1-tsi Dios ityiia'1gɨ-tsi Dios.

12 —Ja'2mo —jin'2 Jesús—, igóo3oo la jmoono, joon tyáan3aan 'e cwo'3oo tsá2 jiin'13 la nigajmaa1a.

13 Jna-a 'in nifu jna-a jon lɨ tyeei21. Jna-a lɨ ga'láa2 'wii212 coon'13 lɨ gatséi1. Lɨ́ɨ1na letra A, lɨ́ɨ1na jon letra Z —jin'2 Jesús.

14 'Jløø'3mo jileei'21 'in ron'2 sɨɨn'13ɨn coon'13 la joon 'e tɨ́ɨ2i 'e cuu'21u 'oofuu21 tya' 'e 'mó2 'e cwó2 juncwii21 tya' tsá2. La joon lí2 tsatáa1i 'e 'oo2 lɨ tsataai212 tsá2 'e fuu21 do.

15 Pe caluu ijan2 'in jo jo'1 lɨ́ɨi2 coon'13 'in tɨ́ɨi2 júu3 loo1. Ijan2 caluu jon 'in 'laa1a coon'13 tsamɨ́2 coon'13 tsañʉʉ'1. La joon jon 'in jngaai'13 tsá2 coon'13 'in un'goo21o dioses tya'a 'in gajmeei1 tsá2 jo lí2 tsatáa1i. Jo lí2 tsatáa1i jon 'in tɨ́2-tsi júu3 tajuu21 joon 'in cón2 tsá2 tóo2 —gajin'2 Jesús.

Jin'2o jon:

16 —Jna-a, Jesús, gasɨ́ɨ2na ángeles tyiia ijmáa1a júu3 jilaa'21 'elo tya' 'in jai'2 lɨ́ɨi2 jna. Jna-a lɨ́ɨ1na jmóo3 tya' 'lɨɨ212 røøi13 David, lɨ́ɨ1moo jon jún2 tya'a. Lɨ́ɨ1na jon 'in nʉʉ́1 'in 'ɨ́ɨ2ɨ mo 'aa21.

17 'In Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios Jmii21 jin'2in, la joon jin'2in 'in tsá2 'in lɨ́ɨi1 lawa'a tsamɨ́2 tya' 'in Cordero do:

—¡Na1!

Joon jileei'21 'in núu2un júu3 tya'a jin'2in:

—¡Na1!

Ñilíin2naa' jilee'21naa' 'in unjmɨ́ɨ1i. Ñilíin2naa' jilee'21naa' 'in 'iin212in 'uun'21 jmɨɨ21 'e cwoo1o juncwii21 tya' tsá2 'e jo 'e 'laa'13 tyíin1.

18 Joon la joon fuu212uu 'naa' jilee'21naa' 'in ganúu2un júu3 taa'13 'e jí2 lo: Wana seein21 'in un'láai2 'e jí2 lo iun'láai2 Dios Jmii21 tya'a jilaa'21 fa'í3 'e taa'13 jí2 lo.

19 Joon wana tyii'2 tsá2 júu3 'ee taa'13 jí2 lo Dios Jmii21 ityí1 'e sii21 'ii 'e jí2 taain212 jileei'21 'in cwo'1o Jesús juncwii21 'múui2 tya'a. Joon jo lí2 tsatáai2 'e fuu21 do nicwaai'3. Jo 'ii'21i 'e tyʉ́2 taa'13 'e jí2 lo tya'a.

20 Joon 'in jmá1 júu3 la joon jin'2in:

—'E la ja'2mo, la jmoono igóo3oo —jin'2 Jesús.

—Amén. ¡Na1, Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo! —jin'2 'in catyaai2.

21 Cwouncwaai'3 Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo jilee'21naa'. Amén.